This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

3 2044 019 481 308
HD WID

အဓွယသလိုဂိုကျော်

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ပရိယတ္တိဝိသာရဒ၊ဂန္ထင်္ဂဟသုတ၊နာနာနယ
ကောဝိဒ၊သဒ္ဒပါရဂူ၊သိလင်္ကာ၊လင်္ကာပေသလ
သိက္ခာကာမ၊စသည်ဥသုံ၊ထိုထိုဂုဏ်တို့
ဖြင့်၊စွယ်စုံပြောင်မြောက်၊မုန်သောက်
ဓာနည်၊မဟာထေရ်ဖြစ်တော်မူသော
(ဝိမလာစာရာဘိဓေမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု)
တံဆိပ်နာမိတော်ရှိသော

မင်းခင်းဆရာတော်။

ဘုရားကြီးသည်။
သာသနာတော်မြတ်အကျိုး၊ပွါးတိုးကြီးမြင့်ရန်ရှုမြော်
လျက်။ဓမ္မသင်္ကြီပါဠိတော်အဘွင့်။အဋ္ဌသာလိနီ
အဋ္ဌကထာဝယ်၊ခက်ရာခက်ဆစ်အရပ်ရပ်
တို့ကို။ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာနှင့်အညီ၊
ဘွင့်ဆိုစီရင်တော်မူအပ်သော။

အဋ္ဌသာလိနီဂန္ထိသစ်။

ရန်ကုန်မြို့။
ဟံသာဝတီသတင်းစာတိုက်။
၁၉၀၂ခုနှစ်။

Digitized by Google

Digitized by Google

HARVARD COLLEGE LIBRARY

၏အဋ္ဌသာလိနီမည်သော၊ဓမ္မသင်္ကာအဋ္ဌကထာဂဏ္ဌိသစ်
းဋ္ဌပြဆိုအပ်သောအဘွင့်သံဝဏ္ဏနာများအနှက် အထိုရှိရာ
ာ်ကို လွယ်လင့်တကူကောက်နုတ်ကြည့်ရှုနိုင်ကြစေခြင်း
အစမျက်နှာနံပါတ်-စာကြောင်းရေ များနှင့်တကွ တိုက်
ဆိုက်မာတိကာအစဉ်ပြုလုပ်ဘော်ပြပေအံ့။

အဘိဓမ္မာဝတာရနှစ်ကျမ်းတို့တွင်ရှေးဦးစွာ
ဓမ္မသင်္ကာပါဠိတော်အဘွင့်။

ာ်နှာ
တ် (အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိသစ်မာတိကာ။) စာကြောင်း ရေ။

ာ အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိသစ်ကျမ်းကို ပြုစီရင်တော်
မူထိုသော ဂဏ္ဌိသစ်ဆရာ၏ ရတနာတ္တယ
ားပဏာမ၊ပဒိုညာဉ်တို့ကိုပြဆိုရာ ၁
၄ ဓမ္မသင်္ကာပါဠိတော်၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌ
သာလိနီအဋ္ဌကထာကို ပြုစီရင်တော်မူထို
သော အရှင် မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာ၏။
ရတနာတ္တယ ပဏာမ၊ ကရဏပ္ပ ကာရ၊
ပဒိုညာဉ်၊ ဥယျောဇဉ်တို့ကိုပြုရာဖြစ်သော
ဝိသတိဂါထာ၏သဒ္ဒတ္ထ၊ သမ္ဗန္ဓတ္ထ၊အဓိပ္ပါ
ယတ္ထတို့ကိုပြဆိုရာ ၁၅
၂၂ ရတနာတ္တယပဏာမစသည်ကိုပြုပြီး၍ ဘွင့်ဆို
စီရင်လတ္တံ့သော ဓမ္မသင်္ကာ အဋ္ဌကထာ
၏၊ တတ္ထကေနဋ္ဌေနအာဘိဓမ္မာ၊ စသော
ပါဠိတို့ဖြင့် အာဘိဓမ္မာ မည်ကြောင်း ဝစ
နတ္ထကိုဘွင့်ပြရာ ၁

Digitized by Google

(အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိသစ်မာတိကာ။) စာကြေ
ရေ၊

၁၇ ထိုအဘိဓမ္မာဒေသနာ၏ ကျမ်းအဖိုင်း အခြား
ကို ပြရာ ဖြစ်သော၊ ပကရဏ ပဋိဋ္ဌာန
တောပနေသ၊စသောပါဠိတို့၌ဘွင့်ပြရာ ၂၀

၁၈ ထိုပဋိဋ္ဌာနဓမ္မဖြစ်သော အဘိဓမ္မာဒေသနာ၏
ပါဠိသန္နိဝေသဝဝတ္ထာန်ကိုပြရာဖြစ်သော
တတ္ထဓမ္မသင်္ဂဏီ စသောပါဠိတို့၌ ဘွင့်ပြ
ရာ ၄

၁၇ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်၏ နက်နဲသည်၏အ
ဖြစ်ကိုသိစေခြင်းငှါ သံသာရသာဂရ၊ဥာ
ဏ သာဂရ၊ ဇလသာဂရတို့နှင့်တကွ၊ စ
တုဏ္ဏသတ္တာဝ်ဟ ရတနာစယရဋ္ဌ အဘိဓမ္မာ
ဒေသနာကိုသုံးသပ်တော်မူသော မနသာ
ဝဝတ္ထိတ နယသာဂရကို ပြရာဖြစ်သော့၊
ဏ္ဍဒါနိ၊စသောပါဠိတို့၌ဘွင့်ပြရာ ၁၀

၉၀ တာဝတိံသာ နတ်ပြည် ပဉ်လယ် ကသစ်ပင်
ရင်းခွ ဟောတော်မူသော ဝစီဘေဒနယ
သာဂရကို ပြရာဖြစ်သော၊ သတ္ထာပန၊ စ
သောပါဠိတို့၌ဘွင့်ပြရာ ၁၃

၉၃ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး အဘိဓမ္မာဒေသနာကို
ဟောတော်မူရာ။ ကဗ္ဗိကာရာ ဟာရဖွင့်
စပ်သော ကိုယ်တော်၏ မျှသည်၏အဖြစ်
ကို ပြဆိုသော၊ ဇေဝံတေမာသံနိရန္တရံ၊ စ
သောပါဠိတို့ကိုဘွင့်ပြရာ ၂၁

Digitized by Google

မျက်နှာ စာမျက်ကြောင်း
နံပါတ် (အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိသစ်မာတိကာ။) ရေ။

၉၇ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်၏ သင်ကြား အံပ
သော ပါဠိအစဉ်မည်သည် ၅၄်သာရိပုတ္တ
ရာမထေရ်မှအပ္ပနာဖြစ်သည်ကိုပြဆိုသော
အဘိ ဓမ္မေ ဝါ စနာ မင်္ဂါ နာမ သာရိ
ပုတ္တထွေရေပ ဘဝေါ၊ စသော ပါဠိဒွ် စုန်
စောဒနာနှင့်တကွပြရာ ၁ဂ

၉ဂ ပဌမဇ္ဈာဝစန၊ မဇ္ဈိမဇ္ဈာဝစန၊ပစ္ဆိမဇ္ဈာဝစန
သုံးပါးနှင့်တကွ၊ ဝိဒုကတော့ တိကို ဝိဒု
ကာနိဟူသောစကားဒွ်၊ ဝိဒုကတ်၏သရုပ်
ဝစနတ္ထစသည်ကိုပြရာ ၃

၁၃၇ နိကာယတော ပဉ္စနိကာယာ၊ ဟူသောသခ်ဳ
ပတ္တ ၏၊ ကထံ နိကာယ်တော၊ စ သော
ဝိတ္ထာရကိုပြရာ ၁၉

၁၄၀ အင်္ဂတောနဝင်္ဂါနိ၊ဟူသောသခ်ဳပတ္တ၏၊က
ထံအင်္ဂဝသေန၊စသောဝိတ္ထာရကိုပြရာ ၉

၁၄၁ ဓမ္မက္ခန္ဓတောစတုရာသိတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာ
နိ၊ဟူသော သခ်ဳပတ္တ၏၊ ကထံ ဓမ္မက္ခန္ဓ
တော၊စသောဝိတ္ထာရကိုပြရာ ၅

၁၄၂ ပဌမဇ္ဈာဝစနစသော၊ဥဒါနသင်္ဂဟစသောအ
ပြားကို သင်္ဂါယနာ တင်သောအခါဒွ် သိ
အပ်၏ဟု သိရကာလကိုပြဆိုသော၊ ၄ဝ
မေထံသဗ္ဗဗြိ၊စသောပါဠိတ္ထိကိုဘွင့်ပြရာ ၁၄

၁၄၅ အဘိဓမ္မာဒေသနာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်ပြီး
စိမ့်သောဘု၊ ဓမ္မကထိက ဝတ္ထုကို ထုတ်
ဆောင်သော၊ တံခါရေ့ေသုဘိက္ခူသု၊
စသောပါဠိတ္ထိဒွ်ဘွင့်ပြရာ ၄

Digitized by Google

မျက်နှာ နံပါတ်
(အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိသစ်မာတိကာ။) စာကြောင်း ရေ။

၁၄၉ အာဘိဓမ္မာဒေသနာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ပြီး စိမ့်သေငြာမဟာမောဂ္ဂလာနထွေရဝတ္ထု ကို ထုတ်ဆောင်သော၊ မဟာဂေါ သိင်္ သာလဝနသုတ္တံပန၊စသောပါဠိတို့၌ ဘွင့် ပြုရာ ၃

၁၅၄ အာဘိဓမ္မာဒေသနာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်ပြီး စိမ့်သေငြာကိသာဂေါတမီထေရီ၏ဝတ္ထုကို ထုတ်ဆောင်သော၊ မဏ္ဍလာ ရာမဝါသိ၊ စသောပါဠိတို့ကိုဘွင့်ပြုရာ ၁၈

၁၅၆ အာဘိဓမ္မာဒေသနာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ် ပြီး စိမ့်သောငြာ ဂါမဝါသီ သုမဒေဝထေရ်၏ ဝတ္ထုကို ထုတ်ဆောင်သော၊ ဂါမဝါသိ၊ စသောပါဠိတို့ကိုဘွင့်ပြုရာ ၁၈

၁၅၇ အာဘိဓမ္မာ ဒေသနာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ် ပြီးစိမ့်သောငြာ သုမေဓ ကထာကို ထုတ် ဆောင်ထိုသည်ဖြစ်၍ပြအပ်သော၊အညေ သုပန၊ စသောစကားရပ်တို့နှင့်တကွ။ ဇာ တောကိရကပ္ပသတ သဟာဿဓိကာနံ၊ စသော။ ဝုတ္တဥ္ဉေတံဗုဒ္ဓဝံသေ၊စသော စ ကားရပ်တို့ကိုဘွင့်ပြုရာ ၁၃

၂၀၄ ဒီပင်္ကရဗုဒ္ဓဝံသ ကထာကိုပြဆိုသော၊ တဒါ တေ ဘောဇယိတ္ထာန၊ စသောဂါထာတို့ ကိုဘွင့်ပြုရာ ၁၉

Digitized by Google

မျက်နှာ
နံပါတ်
(အဋ္ဌသာလိနီ ဂန္ထိသစ်မာတိကာ။) စာကြောင်း
ရေ။

၂၁၀ ကောဏ္ဍည ဘုရားမှစ၍ ကသဒဘုရားတိုင်
နှစ်ကျိပ် သုံးဆူသော ဘုရားရှင် တို့၏ ခေ
မည်းတော်၊ မယ်တော်၊သာဝက သဒ္ဓိပါ
တ စသည်နှင့်တကွ။ ထိုဘုရားရှင်တို့ထံ၌
အစဉ်အတိုင်း နိယတ ဗျာဒိတ် ခံရသော
စကားရပ်တို့ကိုပြရာ ၃
၂၁၁ အဘိနီဟာရတရားရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုသော၊
မနုဿတို့လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ စသောဂါထာမှစ
၍ အဋ္ဌသာလိနီ နိဒါနကထာပြီးဆုံးသည်
တိုင်အောင်ပြဆိုရာ ၁၁

(စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍဂန္ထိပဋ္ဌမာတိကာ။)

၂၂၂ ကုသလတ္တိကဂန္ထိပဋ္ဌကိုဘွင့်ပြရာ ၂၄
၂၅၅ ဧဝဒနာတ္တိကဂန္ထိပဋ္ဌကိုဘွင့်ပြရာ ၁၁
၂၄၃ ဝိပါကတ္တိကဂန္ထိပဋ္ဌကိုဘွင့်ပြရာ ၇
၂၄၅ ဥပါဒိဏ္ဏုပါဒါနိယဂန္ထိပဋ္ဌကိုဘွင့်ပြရာ ... ၂၂
၂၄၇ သံကိလိဋ္ဌ သံကိလေသိကတ္တိက ဂန္ထိပဋ္ဌကို
ဘွင့်ပြရာ ၁၄
၂၅၀ ဝိတက္ကတ္တိကဂန္ထိပဋ္ဌကိုဘွင့်ပြရာ ၁၃
၂၅၂ ဝိတိတ္တိကဂန္ထိပဋ္ဌကိုဘွင့်ပြရာ ၁၂
၂၅၃ ဒဿနတ္တိကဂန္ထိပဋ္ဌကိုဘွင့်ပြရာ ၂၂
၂၅၄ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကတ္တိကဂန္ထိပဋ္ဌ
ကိုဘွင့်ပြရာ ၁၅
၂၀၀ အာစယဂါမိတ္တိက ဂန္ထိပဋ္ဌကိုဘွင့်ပြရာ ... ၁၄
၂၀၁ သေက္ခတ္တိကဂန္ထိပဋ္ဌကိုဘွင့်ပြရာ ၂၄

Digitized by Google

မျက်နှာ နံပါတ်	(အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိသစ်မင်းတိကာ။)	စာကြောင်း ရေ။
၂၀၄	ပရိတ္တတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၂၃
၂၀၆	ပရိတ္တာရမ္မဏတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၄
၂၀၆	ဟိနတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၁၅
၂၀၇	မိဿတ္တတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၁
၂၀၉	မဂ္ဂါရမ္မဏတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၁၅
၂၉၂	ဥပ္ပန္နတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၁၀
၂၉၃	အတီတတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၂၄
၂၉၅	အတီတာရမ္မဏတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၁၄
၂၉၄	အနာဂတတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၄
၂၉၉	အနာဂတာရမ္မဏတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၂၁
၃၀၀	သနိဒဿနတ္တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၁၂

၃၀၃	ဟေတုဂေါစ္ဆကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၁
၃၀၇	စူဠန္တေရနိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၃
၃၁၀	အာသဝဂေါစ္ဆကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၃
၃၁၃	သံယောဇနဂေါစ္ဆကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ...	၁၃
၃၁၄	ဂန္ထဂေါစ္ဆကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၁၆
၃၁၅	ဩဃဂေါစ္ဆကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၁
၃၁၅	ယောဂဂေါစ္ဆကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၂၀
၃၁၅	နီဝရဏဂေါစ္ဆကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၂၅
၃၁၆	ပရာမာသဂေါစ္ဆကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၁
၃၁၆	မဟန္တရနိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၁၄
၃၁၈	ဥပါဒါနဂေါစ္ဆကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၁၂
၃၁၈	ကိလေသဂေါစ္ဆကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ ...	၁၈
၃၁၈	ဗိဠိဒုကဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၂၁

Digitized by Google

မျက်နှာနံပါတ်	(အဋ္ဌသာလိနီဝဏ္ဏနာသမ်မာတိကာ။)	စာကြောင်းရေ။
၃၂၁	သုတ္တန်မာတိကာ ဝဏ္ဏနာဝဏ္ဏနာပဗ္ဗကိုဘွင့်ပြရာ	၂၄
၃၃၀	ပဒဘာဇနီ အဘွင့် သံဝဏ္ဏနာကို ပြုထိုသော အဋ္ဌကထာဆရာတို့။ ဤဒါနိ၊ စသောစကား ရပ်တို့ဝယ်၊ အထွက်၊ အတက်၊ စုန်၊ စောဒနာနှင့်တကွဘွင့်ပြရာ	၂၃
၃၃၂	ကတမေဓမ္မာ ကုသလာ၊ ဟူသော စကားရပ်၌အဓိဋ္ဌာတုကာမတာစသောပုဏ္ဏာ ၅ပါး တို့ကိုဘွင့်ပြရာ	၂၁
၃၃၈	ပဌမမဟာကုသိုလ်စိတ်တို့အဘွင့်၊ ယသ္မိံ သမယေကာမာဝစရံကုသလံစိတ္တံ၊ ဟူသော စကား၌၊ သမယဟူသောပုဒ်ကိုဘွင့်ပြရာ	၂၇
၃၅၅	ကာမာဝစရံ၊ ဟူသောပုဒ်တို့အဘွင့်ကိုပြရာ...	၄
၃၅၈	ကုသလံဟူသောပုဒ်တို့အဘွင့်ကိုပြဆိုရာ ...	၂၄
၃၆၂	စိတ္တံဟူသောပုဒ်တို့အဘွင့်ကိုပြဆိုရာ... ...	၂၁
၃၇၀	ဥပ္ပန္နံဟူသောပုဒ်တို့ဝတ္ထုမာနုပ္ပန္နစသည်တို့ကိုဘွင့်ပြရာ	၁၄
၃၇၄	သောမနဿသဟဂတံ စသော ပုဒ်တို့တို့အဘွင့်ကိုပြရာ	၈
၃၈၄	မဟာကုသိုလ်စိတ်အရာ၌ ခွါရဖြင့် မမှတ်ဘဲ၊ အာရုံဖြင့်သာမှတ်၍ဟောခြင်းအကြောင်းကိုပြဆိုသော။ ဤမသဟပုန စိတ္တဿ အာရမ္မဏာမေဝနိဗ္ဗိံ၊ ခွါရဲပုန် အနိဗ္ဗိံ စသောပါဠိတို့တို့အဘွင့်နှင့်တကွကာယကမ္မခွါရကထာကိုပြဆိုရာ	၂၀

Digitized by Google

မျက်နှာနံပါတ်	(အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိသစ်မာတိကာ။)	စာကြောင်းရေ
၃၉၅	ဝစီကမ္မဒ္ဒါရကထာကိုပြဆိုရာ	၁၈
၃၉၈	မနောကမ္မဒ္ဒါရကထာကိုပြဆိုရာ	၆
၃၉၈	ကမ္မကထာကိုပြဆိုရာ	၂၄
၄၀၄	အကုသလကမ္မပထကထာကိုပြဆိုရာ ...	၁၁
၄၁၇	ဒ္ဒါရကထာဒ္ဒဘင့်ပြရာ	၁
၄၂၂	ဓမ္မဒ္ဒေသဝါရကထာဒ္ဒဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘင့်ပြရာ	၁၄
၄၂၇	နိဒ္ဒေသဝါရဒ္ဒဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုဘင့်ပြရာ	၂၃
၄၃၅	သင်္ဂဟဝါရဒ္ဒဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုပြဆိုရာ	၂၅
၄၅၄	သညတဝါရဒ္ဒဂဏ္ဌိပဗ္ဗကိုပြဆိုရာ	၁၈
၄၅၄	ကာမာဝစရ ကုသိလ် ပဌမစိတ်။လ။ အဋ္ဌမစိတ်တို့ကိုပြဆိုရာ	၂၂
၄၈၅	စတုက္ကနည်းအားဖြင့်ရူပါဝစရကုသိလ် ပဌမဈာန်စိတ်ကိုပြဆိုရာ	၁၃
၄၉၅	ဒုတိယဈာန်စိတ်ကိုပြဆိုရာ	၃
၄၉၉	တတိယဈာန်စိတ်ကိုပြဆိုရာ	၂၇
၅၀၇	စတုတ္ထဈာန်စိတ်ကိုပြဆိုရာ	၁၆
၅၁၁	ရူပါဝစရဈာန်ကိုပဉ္စကနည်းအားဖြင့်ပြဆိုရာ	၂၈
၅၁၅	ပဋိပဒါဘေဒကိုပြဆိုရာ...	၄
၅၁၇	အာရမ္မဏဘေဒကိုပြဆိုရာ	၃
၅၁၇	ပထဝီကသိဏကထာကိုပြဆိုရာ	၂၁
၅၁၉	သေသကသိဏကထာကိုပြဆိုရာ	၂၃
၅၂၂	အာဘိဘာယတနကထာကိုပြဆိုရာ	၁
၅၂၄	ဝိမောက္ခကထာကိုပြဆိုရာ	၂၁
၅၂၈	ဗြဟ္မဝိဟာရကထာကိုပြဆိုရာ	၁၈
၅၃၄	အသုဘကထာကိုပြဆိုရာ	၇

Digitized by Google

မျက်နှာ နံပါတ်	(အဋ္ဌသာလိနီဝတ္ထုသစ်မာတိကာ။)	စာကြောင်း ရေ။
၁၄၂	ရူပါဝစရအပ္ပနာအရာဌ်ယထဝိကသိဏ်းအစ၊ အဋ္ဌက သညာတိုင်အောင်မှတပါး။ အာနာပါနစျာန်၊ ကာယဂတာသတိတို့ရှိသေးသော်လည်း။ ဝါယော ကသိဏ်းကို ယူလျှင် အာနာပါနစျာန်ကို။ ဝဏ္ဏကသိဏ်းကိုယူလျှင် ဆံစသော ကောဋ္ဌာသအစွမ်းဖြင့်။ဒသအသုဘကိုယူလျှင် နွတ်သာကာရ၊ နဝသိဝထိကတို့၏အစွမ်းဖြင့်ကာယဂတာ သတိ ကို ယူပြီးဖြစ်၍ ဤဌာန မဟာသည်ကိုဖြရာ	၈
၁၄၃	အာရုပ္ပကုသလကထာကိုပြဆိရာ	၁၃
၁၅၅	တေဘူမကကုသလကထာကိုပြဆိရာ ...	၁
၁၅၇	ပကိဏ္ဏကကထာကိုပြဆိရာ	၂၂
၁၈၇	လောကုတ္တရကုသလကထာကိုပြရာ... ...	၁၈
၁၉၂	အကုသလာ ဓမ္မာဟူသော ပုဒ်အဘွင့်ဓမ္မဒ္ဒေသ သဝါရကိုပြဆိရာ	၈
၁၉၈	အကုသလာဓမ္မာဟူသော ပုဒ်အဘွင့် နိဒ္ဒေသ ဝါရကိုပြဆိရာ	၄
၄၀၈	ကတမေဓမ္မာအဗျာက်တာ၊ဟူသော ပုဒ်၏အဘွင့်၊ဝိပါကာဗျာကတအရာဌ် ကာမာဝစရကုသလဝိပါကကထာကိုပြဆိရာ ...	၂၁
၄၃၈	ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဝိပါကကထာကိုပြဆိရာ	၁၄
၄၃၉	လောကုတ္တရဝိပါကကထာကိုပြဆိရာ ...	၂၂

Digitized by Google

စာမျက်နှာ နံပါတ်	(အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိသစ်မဲတိကာ။)	စာကြောင်း ရေ။
၆၄၃	အကုသလပိဟကထာကိုပြဆိုရာ	၃
၆၄၃	ကတမေမ္မာ အဗျာကတာ ဟူသော ပုဒ်အ ဘွင့်၊ ကြိယာဗျာကတအရာ၌ ကြိယာ မ နောဓာတ်စိတ်ကိုပြဆိုရာ	၁၁
၆၄၄	ကြိယာမနောဓာတ်မှတပါး ကြွင်းသော ကာ မာဝစရ၊ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ကြိယာ စိတ်တို့ကိုပြဆိုရာ	၈
၆၄၇	ရူပကဏ္ဍာ၌ဂဏ္ဌိပဒ္ဓကိုပြဆိုရာ	၁
၇၀၀	နိက္ခေပကဏ္ဍာ၌ဂဏ္ဌိပဒ္ဓကိုပြဆိုရာ	၁
၇၀၀	အဋ္ဌကထာကဏ္ဍာ၌ဂဏ္ဌိပဒ္ဓကိုပြဆိုရာ ...	၁
၇၉၀	အဋ္ဌကထာဆရာ၏ကျမ်းပြီးနိဂုံး	၁၄
၇၉၅	ဂဏ္ဌိသစ်ဆရာ၏ကျမ်းပြီးနိဂုံး	၁

ဤရူပကဏ္ဍာစသောသုံးရပ်မှာအကျဉ်းမျှဖြစ်၍ ကဏ္ဍာအစကိုသာညွှန်းလိုက်ပါသည်။

မာတိကာပြီး၏။

Digitized by Google

အဋ္ဌသာလိနီဂဏ္ဌိသစ်။

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဝိမလံဝိမလံဉာဏံ၊ ယဿယဿမဟောသိနော။ ဒယာဒယာ ဝသတ္တေသု၊ ဂတံဂတံဘိဝန္ဒိယ။ ။ဝိမလံဝိမလံခမ္မံ၊ ဗလံဗလံ ပဟာယကံ။ ဟိတံဟိတံပကာသေန္တံ၊ ဒရာဒရာဘိဝန္ဒိယ။ ။ ဝိမလောဝိမလောသံဃော၊ ပုတ္တောပုတ္တောနမသိယ။ ရာဇရာ ဇသသက္ကစ္စံ၊ တံတံတံတံဟိနဂိဏံ။ ။ဂဏ္ဌိဌာနံကတ္တုကာ မော၊ဝနမဏ္ဍေဒ္ဓိတောယထာ။ဩဂါဟနံနယသာမိ၊ဂန္ဓိရတ္တာ ဘိဓမ္မသ။ ။ကိဉ္စာဝိဒုက္ခရံဌာနံ၊ သာသနေပနဝတ္တတိ။ပုဗ္ဗာ စရိယသိဟာနံ၊ ဓရတေဝ နယော ဇာ။ ။တံနိဿာယက ရိသာမိ၊ သက္ကစ္စံအဘိယာစိတော။ အာယသ္မတာကုသလေန၊ နန္ဒမာလာဝ္ဟယေနစ။

အဟံ၊ ခန္ဓာပဉ္စကသမူဟဒြိဗ် ပညတ်ကိုမျှ ငါဟုသမုတ်အ ကျွန်ုပ်သည်။မဟောသိနော၊ မြတ်သောသိလက္ခန္ဓ စသည်ကျေး ဇူးဂုဏ်အထူးကိုဆည်းပူးရှာဖွေးလေ့ကျက်ပြီးသော၊ ယဿယာ ဒိသဿ၊အကြောင်ပဿိ အစရှိသောရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ သိလ သမာဓိစသောဂုဏ်အပေါင်းတို့ဖြင့်ရှုအပ်သသူဖြစ်တော် မူထ သော၊သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ဒယာ နုအယာ၊နုကို တသတ္တဝါတို့၌ အာရုံပြုသောအားဖြင့်ဖြစ်သော။ဒယာ၊သတ္တဝါ တို့၏အစီးအပွါးကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းလက္ခ ဏာရှိသော မဟာကရုဏာ တော်သည်။ သတ္တေသု၊ အလုံးစုံ

Digitized by Google

သောသတ္တဝါတို့၌။ ယထာရုစိ၊အဆိုတော်ရှိတိုင်း။ ဂတာဇ္ဈာဝ၊ ဖြစ်တော်မူ၏သို့။ တထာ၊ထိုအတူ။ အသေ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော မဟာကရုဏာသမာပတ္တိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ ဝိမလံ၊မောဟရစ်ထွေးညစ်ကြေးမတင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ထသော။ဝိမလံ၊ အထူးသဖြင့်အလုံးစုံသော ဥယျာဓမ္မတို့၏သဘာဝကို မဘောက်မပြန်သိစွမ်းနိုင်ခြင်း၊ ထိုဥယျာဓမ္မထို့၏ ဒေသေတဗ္ဗအပြားကိုသိစွမ်းနိုင်ခြင်း: သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိစေအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အထိုက်လုံးသွင်း စသည်ထို့ကို ထင်စွာသိခြင်းဌာနစွမ်းနိုင်သော အစွမ်းသုံးပါးကို ဆောင်တတ်သော။ယံဉာဏံ၊ အကြောင်သဗ္ဗညုတထွတ်ချာပညာတော်သည်၊ ဥယျာဓမ္မောသု၊ဥယျာတရားငါးပါးတို့၌။ ယထာရုစိ၊အဆိုတော်ရှိတိုင်း။ဂတံ၊ဖြစ်တော်မူလေပြီ၊တေဟိဂုဏောဟိ၊ထိုဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့်။ ဂတံ၊ပြည့်စုံတော်မူသော။သမ္ဘဒ္ဒါ၊ မြတ်စွာဘုရားကို၊ အဘိဝန္ဒိယ အဘိဝန္ဒာမိ၊ အထူးသဖြင့် ရှိခိုးပါ၏။ အဘိဝန္ဒိယ၏။ ။ဝိမလံ၊ရောဂစသောအညစ်အကြေး၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ထသော။ဝိမလံ၊ ကိလေသာတို့၏စင်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့သတ္တဝါတို့ကို ဆောင်တတ်ထသော။ ဗလံ၊သဒ္ဓါဗလစသည်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အကုသိလ်ကိုပယ်ခြင်းဌာ စွမ်းနိုင်သောအားရှိထသော။ အဗလံ၊ သဒ္ဓါဗလစသည်မရှိသောကြောင့် အဗလမည်သောအကုသိလ်ကို။ ပဟာယကံ၊ပယ်တတ်ထသော။ဟိတံ၊ လူနတ်ထို့၏ အစီးအပွါးကို။ ပကာသေန္တံ၊ ပြတတ်ထသော။ အဟိတံ၊အစီးအပွါးမဲ့ကို။ဒုရံ၊ ဘေဘက်ခွဲတတ်ထသော။ခမ္မံ၊မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်၊ပရိယတ်ဟုဆိုအပ်သောဆယ်ပါးသောတရားတော်မြတ်ကို။ အာဒရံ၊ရှိသေစွာ။ အဘိဝန္ဒိယအဘိဝန္ဒာမိ၊ ၏။ အဘိဝန္ဒိယ၊၍။ ။ဝိမလော၊ သမုဒ္ဃေဒပဟာနံဖြင့် ကင်းဝေးသော အညစ်အကြေးရှိထသော။ ဝိမလော၊ တန်းဆာဆင်ယင်ခြင်းပန်းပန်ခြင်းမှ ကင်းဝေးတော်မူထသော။ ပုတ္တော၊မြတ်စွာဘုရားသည် ပညတ်တော် မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို အသက်

Digitized by Google

နှင့်တူစွာ ဖြည့်တော်မူထသော့ဒ။ ရာဇရာဇသာ၊ မင်းထက်မင်း ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရား၏။ ပုတ္တော၊ ဣရင်တော်နှစ် သားတော်စစ် ဖြစ်ထသော၊ ယောသံဃော၊ အကြင် အရိယာ သဃ်ာတော်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ သံသရာဘေးမှ ကူးမြောက် တော်မူထသော။ ဟိနဂ်ဏံ၊ ယုတ်သည်သို့ သွားကြောင်း ဖြစ် သော မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကို။ အတံ၊ ဖြတ်တော်မူထသော။ တံ၊ ကုယ်နှုတ် နှလုံး သုံးပါးကို စောင့် စည်းတော် မူတတ်ထ သော။ တံအရိယသံဃံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသောဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့်ပြည့် စုံသောအရိယာသဃ်ာတော်ကို။ သံက္ကစ္စံရှိသေစွာ။ နမသိယန, မသာမိ၊ရှိခိုးပါ၏။ နမသိယ၊၍။ ။အဘိဓမ္မသ၊ အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ၏။ဂဏ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ခက်ရာခက်ဆစ်ကို ဆိုရာဆိုကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဂဏ္ဌိ အမည်ရှိသော ကျမ်းကို။ ကတ္တုကာ မော၊ပြုထိုသော(ဝိမလာစာရာဘိဓမဟာဓမ္မရာဇာမိရာဇဂုရု) ဟူသော တံဆိပ်နာမံရှိသောငါသည်။ အာဘိဓမ္မသ၊အာဘိဓမ္မာ ဒေသနာ၏။ ဂန္တွိရတ္တာ၊ နက်နဲခြင်းလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝနမဏ္ဍော၊ တောကြီးအလယ်၌၊ ဋ္ဌိတော၊ တောင် မြောက်လေးပါးမသိခရီးမှောက်မှား၍တည်သောသူသည်။ ဩဂါဟနံ၊ ဆင်ဝင်ခိုမြဲရာကို။ နဒဿတိယထာ၊ မမြင်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဩဂါဟနံ၊ဥဃ်ဖြင့်သက်ဝင်ခိုမြဲရာတည်ရာ ကို။နပဿသာမိ၊မမြင်။ ။ဇ္ဈာနံဋ္ဌာနံ၊ ဤခက်ရာခက်ဆစ်ကုစိရင် သောအရာဌာနသည်။ ကိဉ္စာပိဒုက္ကရံ၊ အကယ်၍ကားခဲယဉ်း၏ ရှင့်။ပနတထာပိ၊ ယင်းသို့ခဲယဉ်းမူလည်း။အယံအဋ္ဌကထာ၊ ဤအ ဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာသည်။ သာသနေ၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ တော်အတွင်း၌၊ ဝတ္တတိ၊ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တဿာ၊ ထိုသို့ဤအဘိ ဓမ္မာအဋ္ဌကထာ၏ သာသနာတော်အတွင်း၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ဣမ၊ ဤသာသနာထော်၌။ ပဗ္ဗာစရိယသိဟာနံ၊ ခြင်္သေ့ မင်းနှင့်ရဲချင်းတူစွာရှေးဆရာတို့၏။ နယော၊သဒ္ဒနယ၊အတ္ထနယ၊ ဝိနိစ္ဆယနည်းသည်။ဓရတေဝ၊ မပျောက်မပျက်ထင်ရှားရှိသည်

Digitized by Google

သာလျှင်တည်း။ ။တံ၊ ထိုရှေးဆုံးရောမြတ်တို့၏ နည်းဥပဒေသ
ကို။ နိသာယ၊ အမှီတံကဲ့သဟဲပြု၍။ အာယသ္မတာ၊ ရှည်သောအ
သက်ရှိသော၊ ကုသလေနစ၊ ဖြောင့်မတ်သိမ်းမွေ့သောအကျင့
သိက္ခာရှိသောကုသလ အမည်ရှိသောရဟန်းသည်ငင်း။ နန္ဒမာ
လာဌယေနစ၊ နန္ဒမာလာဟုခေါ်ဝေါ်ပြတ် သမုတ်အပ်သော
ဗန်ကျိုတိုက် ဆားလင်းကြီး ဂိဏ်းအုပ် ဆရာတော်သည်ငင်း
သာသနဝုန်ယာ၊ သာသနာတော်၏ စည်ပင်ပြန့်ပွါး ခြင်းငှာ
သင်္ကန်စွံ၊ ရှိသေစွာ။ အဘိယာစိတော၊ ရှေးရှုတောင်းပန်အပ်သည်
ဖြစ်၍။ ယထာဗလံ၊ အစွမ်းအလျောက်။ ကရိဿာမိ၊ ပြုပေအံ့၊

အရှင်မဟာဝဠွဲဿောသဆရာ၊ ဤကရဏာဝ ဝိယသတ္တေသု
ဟူသောစကားကို အဘယ်ကိုပြုအံ့သောငှါ ဆိုသနည်း။ အဘိ
ဓမ္မာ၏ အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌကထာကို ပြုအံ့သောငှါ ဆိုသ
တည်း။ အရှင်မဟာဝဠွဲဿောသဆရာ၊ အဘိဓမ္မာ၏ အဘွင့်သံ
ဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာကိုပြုအံ့သောငှါ ဤကရဏာဝိယသတ္တေသု
အစရှိသော စကားကို ဆိုသောဟူ၍ဆို၏။ အကယ်၍ထိုသို့ဆို
ချေသော်၊ ဇာနိကုသလာဓမ္မာတိအာဒိနံမာတိကာပဒါနံ်အယ
နုပုဗ္ဗဝဏ္ဏနာ၊ အစရှိသောပါဠိတို့သည်သာလျှင်အဘိဓမ္မာ၏အ
ဘွင့်သံဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌကထာမဟုတ်။ ဤကရဏာဝိယသတ္တေသု
အစရှိသောပါဠိတို့သည်လည်းအဘိဓမ္မာအဘွင့်သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌ
ကထာဟုတ်၏ဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။ ထိုသို့မိတမူကား
မဟုတ်။ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဘိဓမ္မာအဘွင့်သံဝဏ္ဏ
နာအဋ္ဌကထာကိုပြုအံ့သောငှါ၊ ဇာနိကုသလာဓမ္မာတိ အာဒိံ
မာတိကာပဒါနံ်၊ အစရှိသောပါဠိတို့ကို ဆိုသောဟူ၍ကား ဆို
တန်၏။ အဘိဓမ္မာ၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာကိုပြုအံ့သော
ငှါ၊ ဤကရဏာဝိယသတ္တေသု၊ အစရှိသောစကားကိုဆိုသောဟု
၍မဆိုတန်ဆိုချေသော်၊ ပဋိညာတဇ္ဇပဋိညာကရဏ၊ ယထာဝံ
ဒိတထာကာရိ ဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသ ရောက်သည်ဖြစ်၏

Digitized by Google

သော်။ ။ထိုသို့စောဒကဆောင်ဆိုကိုင်း၊ ဤခါနိုကုသလာဓမ္မာတိအာဒိနံမာတိကာပဒါနံ၊ အစရှိသောပါဠိတို့သည်သာလျှင်အဘိဓမ္မာ၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာဟုတ်ထျက်၊အဘိဓမ္မာ၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌကထာကိုပြုအံ့သောငှါ၊ ဤကရဏာဝိယသတ္တေသု၊အစရှိသောပါဠိတို့ကိုဆိုသောဟူ၍ငါဆိုသည်ကား အဘိဓမ္မာ၏ ဝစနတ္ထကိုပြအံ့သောငှါ ဆိုသတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်စောဒကဆရာဆိုတိုင်း၊ ဤခါနိ ကုသလာဓမ္မာတိအာဒိနံမာတိကာပဒါနံ်၊ အစရှိသောပါဠိတို့သည်သာလျှင် အဘိဓမ္မာ၏ အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌကထာမဟုတ်။ ဤကရဏာဝိယသတ္တေသု၊အစရှိသောပါဠိတို့သည်လည်း၊အဘိဓမ္မာ၏ အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌကထာဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ငါဆိုသည်မဟုတ်။ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိညာတဇ္ဇ၊ ပဋိညာကရဏ၊ ယထာဝါဒိတထာကာရိဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသမရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ဝစနတ္ထကိုပြအံ့သောငှါ၊ဤကရဏာဝိယသတ္တေသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့ကိုဆိုသောဟူ၍ဆို၏။ ကေနတ္ထေနအဘိဓမ္မော။ဓမ္မာတိရေကဓမ္မပိသေသတ္ထေန၊ဟူသောပါဠိတို့သည်သာလျှင် ဝစနတ္ထကိုပြသောပါဠိမဟုတ်။ ဤကရဏာဝိယသတ္တေသု၊အစရှိသောပါဠိတို့သည်လည်း ဝစနတ္ထကိုပြသောပါဠိဟုတ်၏ဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။ထိုသို့တမူကား။ကေနတ္ထေနအဘိဓမ္မော။ဓမ္မာတိရေကဓမ္မပိသေသတ္ထေန၊ ဟူသောပါဠိတို့သည်သာလျှင်ဝစနတ္ထကိုပြသောပါဠိဟုတ်၏။ ဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝစနတ္ထကိုပြအံ့သောငှါ၊ ကေနတ္ထေနအဘိဓမ္မော။ဓမ္မာတိရေကဓမ္မပိသေသတ္ထေန၊ဟူသောပါဠိတို့ကိုဆိုသောဟူ၍ကားဆိုတန်၏။ဝစနတ္ထကိုပြအံ့သောငှါ၊ ဤကရဏာဝိယသတ္တေသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့ကိုဆိုသောဟူ၍မဆိုတန်ဆိုချေသော်၊ တင်တိုင်းသောပဋိညာတဇ္ဇ ပဋိညာကရဏ၊ ယထာဝါဒိတထာကာရိဆန့်သောဝိရောဓိဒေါသရောက်သည်

Digitized by Google

ဖြစ်ဘိသော်။ ။ထိုသို့စောဒကာဆရာဆိုတိုင်း။ကောနဏ္ဍေန
ဘိဓမ္မော။ ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မပိသေသဏ္ဍေန၊ ဟူသောပါဠိတို့
သည်သာလျှင် ဝစနတ္ထကိုပြသောပါဠိဟုတ်လျက် ဝစနတ္ထက်
ပြအံ့သောငှါ၊ ဤကရဏာဝိယသတ္တေသု၊အစရှိသောပါဠိတို့ကို
ဆိုသောဟူ၍ငါဆိုသည်ကား။ အနုရာယပျောက်ခြင်း၊ ကျမ်း
ပြီးခြင်းအကျိုးရှိသောပဏာမကိုပြုအံ့သောငှါဆိုသတည်း။ ထို
သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ စောဒကဆရာဆိုတိုင်း။ကောနဏ္ဍေနအာဒိ
ဓမ္မော။ဓမ္မာတိရေကဓမ္မပိသေသဏ္ဍေန၊ ဟူသောပါဠိတို့သည်
သာလျှင် ဝစနတ္ထကို ပြသော ပါဠိမဟုတ်။ ဤကရဏာ ဝိယ
သတ္တေသု၊အစရှိသောပါဠိတို့သည်လည်း ဝစနတ္ထကိုပြသော
ပါဠိဟုတ်သော ကြောင့် ငါဆိုသည်မဟုတ်။ မဟုတ်ဖြစ်သော
ကြောင့်တင်တိုင်းသောပဒိညာဟဇ္ဇ ပဒိညာကရဏာ၊ ယထာဝါ
ဒိတထာကာရိဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသမရောက်ဆိုတန့်၏ ဟူ
ထိုသော်။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ အနုရာယ် ပျောက်ခြင်း၊ ကျမ်းပြီး
ခြင်းအကျိုးရှိသော ပဏာမကို ပြုအံ့သောငှါ၊ ဤကရဏာဝိယ
သတ္တေသု၊အစရှိသောပါဠိတို့ကိုဆိုသောဟူ၍ဆို၏။ အကယ်၍
ထိုသို့ဆိုခဲ့သော်၊ တသပါဒေနမသိတွာ၊ ဟူသောဂါထာ
သည်သာလျှင် အနုရာယ်ပျောက်ခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်းအကျိုးရှိ
သောအဓိပ္ပေတပဏာမကို ပြသောပါဠိမဟုတ်။ ဤကရဏာဝိ
ယသတ္တေသု၊ အစရှိသောပါဠိတို့သည်လည်း အနုရာယ်ပျော်
ခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်းအကျိုးရှိသော အဓိပ္ပေတပဏာမကိုပြသော
ပါဠိဟုတ်၏၊ဟူသော အနက်သည်ရောက်၏။ ထိုသို့တမူကား
တသပါဒေနမသိတွာ ဟူသောဂါထာသည်သာလျှင် အနု
ရာယ်ပျောက်ခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်းအကျိုးရှိသော အဓိပ္ပေတ ပ
ဏာမကိုပြသောပါဠိဟုတ်၏။ ဟုတ်သောကြောင့် အနုရာယ်
ပျောက်ခြင်း၊ကျမ်းပြီးခြင်းအကျိုးရှိသော ပဏာမကိုပြအံ့သော
ငှါ၊ တသပါဒေနမသိတွာ၊ ဟူသောဂါထာကိုဆိုသော ဟူ၍

Digitized by Google

ကားဆိုတန်၏။ ၌ကရုဏာဝိဃဿဲသတ္တော်သူ၊ အစရှိသောပါဠိတို့ကိုဆိုသောဟူ၍မဆိုတန်ဆိုချေသော်၊ တင်တိုင်းသောပဋိညာတဗ္ဗပဋိညာကရဏာ၊ ယထာဝါဒိတထာကာရိဆန့်သောဝိရောဓိခေါသရောက်သည်ဖြစ်ဘိသော်၊ ။ထိုသို့စောဒကဆရာဆိုတိုင်း၊ တသာပါဒေနမသိတ္တာ၊ ဟူသောဂါထာသည်သာလျှင် အနုရောယ်ပျောက်ခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်းအကျိုးရှိသောအဓိပ္ပေတပဏာမကိုပြသောပါဠိဟုတ်ထျက်၊ ၌ကရုဏာဝိယသတ္တော်သူ၊ အစရှိသော ပါဠိတို့ကို ငါဆိုသည်ကား၊ ဂုဏ်ထူးဝိသေသ ရှိသောသူသည်သာရှိခိုးခြင်းငှါ ထိုက်၏။ ရှိခိုးထိုက်သောသူ၌ပြုအပ်သောပဏာမသည်သာ ထိုအပ်သော အနုရောယဝိသောသနုစသောအကျိုးကိုပြီးစေနိုင်၏။ ဂုဏ်ထူးဝိသေသ မရှိသောသိကြား၊ ဗြဟ္မာစသည်တို့သည်ရှိခိုးခြင်းငှါမထိုက်၊ ရှိခိုးခြင်းငှါမထိုက်သော သိကြား၊ ဗြဟ္မာ စသည်တို့၌ ပြုအပ်သော ပဏာမသည်ထိုအပ်သောအနုရောယဝိသောသနုစသော်အကျိုးကိုမပြီးစေနိုင်၊ ငါရှိခိုးအပ်သောဘုရားမြတ်စွာသည် အနုရောယဝိသောသနုစသော အကျိုးကိုပြီးစေတတ်သော ဂုဏ်ထူးဝိသေသနှင့်ပြည့်စုံ၏ဟု၊ ကရုဏာကိုဥပမာနအပဋ္ဌာနပြု၍၊ ပညာကိုဥပမေယျာပဋ္ဌာနပြု၍ ကရုဏာ၊ပညာနှစ်ပါးဖြင့်ဘုရားမြတ်စွာအား ချီးမွမ်းထောမနာ ထိုသည်ဖြစ်၍ ဆိုသတည်း။ ထိုသို့ ဖြစ်သောကြောင့် စောဒကဆရာဆိုတိုင်း၊ တသာပါဒေနမသိတ္တာ၊ ဟူသော ဂါထာသည်သာလျှင် အနုရောယ်ပျောက်ခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်းအကျိုးရှိသောအဓိပ္ပေတပဏာမကိုပြသောပါဠိမဟုတ်၊ ၌ကရုဏာဝိယသတ္တော်သူ၊ အစရှိသောပါဠိတို့သည်လည်း အနုရောယ်ပျောက်ခြင်းကျမ်းပြီးခြင်းအကျိုးရှိသောအဓိပ္ပေတပဏာမကိုပြသောပါဠိဟုတ်သောကြောင့်၊ ငါဆိုသည်မဟုတ်၊ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ တင်တိုင်းသောပဋိညာတဗ္ဗပဋိညာကရဏာ၊ ယထာဝါဒိတထာကာရိဆန့်သော ဝိရောဓိခေါသမရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်၊ ။(ကျမ်းရိုးတင်၍ထွက်နည်း။)

Digitized by Google

မြတ်စွာဘုရားဒေသနာတော်သည်သတ္တုန်၊ဝိနည်း၊အဘိဓ
အားဖြင့်သုံးပါးတို့တွင်၊ သတ္တုန်ဒေသနာတော်သည် ကရဏာ
ပညာနှစ်ပါးပြဋ္ဌာန်၍ သတ္တုန်ဒေသနာ အဋ္ဌကထာ၏ အစဉ်မြ
စွာဘုရားအား။ ။ကရဏာသိတလဟဒယံ၊ ပညာပဇ္ဇောတ
တမောဟတမံ။ သနရာမရ လောကဂရုံ၊ ဝန္ဒေသုဂတံ ဂတိ
ရတ္တံတုံ။ ။ဟုကရဏာ၊ပညာနှစ်ပါးဖြင့်ချီးမွမ်းတော်မူ၏။
ဝိနည်းဒေသနာတော်သည် ကရဏာပြဋ္ဌာန်း၍ဝိနည်းဒေသန
အဋ္ဌကထာ၏အစဉ် မြတ်စွာဘုရားအား။ ။ယောကပ္ပကော
ဟိပိအပ္ပမေယျံ၊ ကာလံ ကရောန္တော အတိနုက္ကရာနိ။ ခေး
တောလောက၊ဘိတာသနာထော၊နမောမဟာကာရုဏိကာ
တသာ။ ။ဟုကရုဏာဖြင့်ချီးမွမ်းတော်မူ၏။ ။အဘိဓမ္မာ
သနာတော်သည် ပညာပြဋ္ဌာန်း၏။ ထိုသို့ အဘိဓမ္မာ ဒေသန
တော်၏ ပညာပြဋ္ဌာန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အဘိဓမ္မာအဋ္ဌ
ထာ၏အစဉ်မြတ်စွာဘုရားအားကရုဏာကို ဥပမာနအပဋ္ဌာန
၍ဥပမေယျပဋ္ဌာန်းဖြစ်သောပညာဖြင့် ချီးမွမ်းတော်မူထိုရကာ
ကရုဏာဝိယသတ္တော်သူ၊ စသည်ကိုမိန့်သတည်း။

ကာယပဏ္ဏာမ၊ဝစီပဏ္ဏာမ၊မနောပဏ္ဏာမအားဖြင့်သုံးပါး
တွင်၊ကာယပဏ္ဏာမ၊မနောပဏ္ဏာမတို့သည်လည်း အနုရာယိ
သောသနစသောအကျိုးတို့ကိုပြီးစေတတ်သည်ဖြစ်ထျက်၊ဝ
ပဏ္ဏာမ၏ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးအထူးကိုပြတတ်သော သဘာဝ
ယတောဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကာယပဏ္ဏာ
မနော ပဏ္ဏာမတို့ကိုမပြုမူ၍ ဝစီပဏ္ဏာမကို ပြုစီရင်ခြင်းသည
မိမိ၏ ရတနာသုံးပါး၌ သက်ဝင်ယုံကြည်သည်၏ အဖြစ်ကိုသိ
စေခြင်း။ ထိုသို့သိစေခြင်းသည် ပညာရှိတို့၏ စိတ်ကိုနှစ်သက
စေခြင်း။ ထိုသို့နှစ်သက်စေခြင်းသည် အဋ္ဌကထာကိုသင်ခြင်
ဆောင်ရွက်လေ့ကျက်မှတ်သားခြင်းစသည်ကိုပြီးစေခြင်း။ ထို
သို့အဋ္ဌကထာကိုသင်ခြင်းစသည်သည်အလုံးစုံသော လောက
လောကုတ္တရာအကျိုးကိုပြီးစေခြင်း။ ဤသို့မျှးစွာသောအကျိုး

Digitized by Google

သည်၏အဖြစ်ကိုဖြတော်မူထိုသည်ဖြစ်၍ ကရုဏာဝိယသတ္တော
သူ၊စသည်ကိုမိန့်သတည်း။

မဟောသိနော၊ မြတ်သောသိလက္ခန္ဓစသည် ကျေးဇူးဂုဏ်
အထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီး လေ့ကျက်ပြီးထသော။ ။(မဟန္တော
သိလက္ခန္ဓဒိကေဓမ္မေ ဇေသိဂဝေသိတိမဟောသိ။ ဇေသ ဂဝေသ
နေ။တသိလာဒိသုဏိတ္တာဝိစာတိဇ္ဈေဏိတ္တာဝိစာတိယောဂ
ဝိဘာဂေနဏိပစ္စယော)။ ။ဝါ၊ မြတ်သောသိလက္ခန္ဓစသည်
ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီးတတ်သော အလေ့ဖြစ်
တော်မူထသော။ ။(မဟန္တော သိလက္ခန္ဓဒိကေ ဓမ္မေ ဇေသန
သိလောတိမဟောသိ။ပြု)။ ။ဝါ၊ မြတ်သောသိလက္ခန္ဓစသည်
ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကိုဆည်းပူးရှာမှီးခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ရှာမှီးခြင်းအ
လေ့ရှိတသော။ ။(မဟန္တော သိလက္ခန္ဓဒိနံ ဓမ္မာနံ ဇေသိတုံ၊ ဇေ
သနံ ဝါသိလံယသာတိသောမဟောသိ။ပြု)။ ။ဝါ၊ မြတ်သော
သိလက္ခန္ဓစသည် ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကိုအလေ့အားဖြင့် ရှာမှီး
တတ်ထသော။ ။(မဟန္တော သိလက္ခန္ဓ ဒိကေဓမ္မေ ဇေသိတိသိ
လေနာတိမဟောသိ။ပြု)။ ။ဝါ၊ မြတ်သော သိလက္ခန္ဓစသည်
ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီးတတ်သော သဘောဖြစ်
ဆသော။ဝါ၊ မြတ်သောသိလက္ခန္ဓစသည် ကျေးဇူးဂုဏ်အထူး
ကိုဆည်းပူးရှာမှီးခြင်းငှာ။ ဝါ၊ဆည်းပူးရှာမှီးခြင်းသဘောရှိထ
သော။ ဝါ၊ မြတ်သော့သိလက္ခန္ဓ စသည်ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကို
ဘော အားဖြင့် ရှာမှီး တတ်ထသော။ (တသိလ နည်းတူ
ကျ)။ ။ဝါ၊ မြတ်သောသိလက္ခန္ဓစသည်ကျေးဇူးဂုဏ်အထူး
ကိုဆည်းပူးရှာမှီးခြင်းဠ်ကောင်းစွာပြုလေ့ ရှိထသော။ ။(မ
ဟန္တော သိလက္ခန္ဓဒိနံ ဓမ္မာနံ ဇေသနာယသာဓုကာရိတိ မဟော
ဒိ။ပြု)။ ။ဝါ၊ မြတ်သောသိလက္ခန္ဓ စသည်ကျေးဇူး ဂုဏ်အ
ထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီးခြင်းဠ် ကောင်းစွာပြုတတ်ထသော။ ။
မဟန္တော သိလက္ခန္ဓဒိနံ ဓမ္မာနံ ဇေသနာယ သာဓုကာရောတိတိ
ဟောသိ။ပြု)။ ။ဝါ၊ မြတ်သောသိလက္ခန္ဓ စသည် ကျေးဇူး

Digitized by Google

ဂုဏ်အထူးကို ကောင်းစွာပြု၍။ ဝါ၊ကောင်းစွာပြုသဖြင့် ရှာမှီးတတ်ထသော။ ။(မဟန္တသိလက္ခန္ဓာဒိကေဓမ္မသေဓိသာရုံကတွာ၊ သာရုကာရေနဝါတိ မဟေသိ။ ပြု)။ ။ဝါ၊ မြတ်သောသီလက္ခန္ဓ စသည်ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကို ရှာမှီးခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ရှာမှီးခြင်းဟူဆိုအပ်သောကောင်းစွာပြုခြင်းရှိထသော။ ။(မဟန္တာနံ သိလက္ခန္ဓာဒီနံ ဓမ္မာနံ ဇေဋိတုံ၊ ဇေနသဒ်္ဓါတံ ဝါ သာရုကာရံ ယသသ်ဒ္ဓါတိ သောမဟေသိ။ ပြု။ ။တသိလာဒိသု ဏိတွာ ဝိစ။ ။ဟူသော သုတ်ဖြင့် တသိလ၊ တဒ္ဓမ္မ၊ တသာရုကာရိဟု ဆိုအပ်သော သုံးပါးသောအနက်တို့၌ ဏိပစ္စည်းသက်)။ ။တနည်းကား။မြတ်သောဘုရားဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ပါရမီဆယ်ပါး အကြောင်းတရားကိုဆည်းပူးရှာမှီးလေ့ကျက်ပြီးထသော။ ဝါ၊မြက်သော ဘုရားဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောပါရမီဆယ်ပါး အကြောင်း တရားကို ဆည်းပူးရှာမှီးတတ်သောအလေ့ဖြစ်တော်မူထသော။(နောက်ကနည်းအနက်ပေး)။ ။ဝါ၊ပါရမီဆယ်ပါးအကြောင်းတရားကိုဖြည့်သဖြင့်မြတ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို ဆည်းပူးရှာမှီးတော်မူပြီး ထသော။ ဝါ၊ပါရမီဆယ်ပါး အကြောင်းတရားကို ဖြည့်သဖြင့်မြတ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို ရှာမှီးတတ်သော အလေ့ဖြစ်တော်မူထသော။(နောက်ကနည်းအနက်ပေး)။ ။ဝါ၊အလုံးစုံသော ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပေးတတ်သောမြတ်သော အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်ကို ဆည်းပူး ရှာမှီးထော်မူပြီးထသော။ဝါ၊ အလုံးစုံ သော ဘုရား ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပေးတတ်သောမြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ဆည်းပူးရှာမှီးတတ်သောအလေ့ဖြစ်ထော်မူထသော။(နောက်ကနည်းအနက်ပေး။) ဤကားမဟေသိဒ္ဓ ဇေဓာတ်ဂဝေသနအနက်တည်း)။ ။တနည်းကား။မဟေသိနော၊မြတ်သောသီလက္ခန္ဓစသည်ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကိုထိုလားသောဆန္ဒရှိတော်မူပြီးထသော။ဝါ၊ မြတ်သောသီလက္ခန္ဓစသည် ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကို ထိုလား တတ်

Digitized by Google

သောအလေ့ဖြစ်တော်မူထ၏သော၊ (၅)ကားဣသုခဝတ်ဣစ္ဆာအနက်တည်း။ ။ဧသခဝတ်ဂဝေသနအနက်ကဲ့သို့ အနက်ပေးလေ)။ ။တနည်းကား။မဟောသိနော်၊မြတ်သောသိလက္ခန္ဓာစသည် ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကို ၌စ်သက် မြတ်နိုးတော် မူပြီးထသော၊ ဝါ၊မြတ်သောသိလက္ခန္ဓာစသည်ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကို ၌စ်သက်မြတ်နိုးတတ်သောအလေ့ဖြစ်တော်မူပြီးထသော။ ။ (၅)ကားဣသုခဝတ်ကဲ့သို့အနက်တည်း။ ဧသခဝတ်ဂဝေသနအနက်ကဲ့သို့အနက်ပေး)။ ။တနည်းကား။မဟောသိနော်၊ မျှားစွာသောသတ္တဝါတို့ကိုနိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်ခြင်းဌါနအလိုရှိတော်မူတတ်ထသော။ ။(မဟန္တေသတ္တေနိဗ္ဗာနံနေတုံဣသတိဣစ္ဆတိတိမဟောသိ။ပြု)။ ။ဝါ၊မျှားစွာသောလူနတ်တို့၏အစီးအပွါးကိုအလိုရှိတော်မူတတ်ထသော်၊ ။(မဟန္တာနံဒေဝမနုဿာနံဟိတံဣသတိ ဣစ္ဆတိတိဝါ မဟောသိ။ ပြု။ ။တသိလစသောအနက်ကိုလည်းနောက်ကနည်းအနက်ပေး)။ ။မဟောသိနော်၊သုံးဆဲ့၌စ်ပါးသောယောဂျဉ်းမြတ်၏လက္ခဏာစသည်တို့ဖြင့်တန်းဆာဆင်အပ်သည်ဖြစ်၍ မြတ်သော ရုပကာယဖြင့် သတ္တလောကကိုလွှမ်းမိုး၍တည်တော်မူထ၏သော။ ။(ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာဒိပဋိမဏ္ဍိတေန မဟန္တေန ရုပကာယေနသတ္တလောကံဣသတိ ဣဘိဘဝတိတိမဟောသိ။ပြု)။ ။ဝါ၊တန်းခိုးအာနုဘော်အားဖြင့် ဘုရားထက်ကြီး၏ဟုထင်မှတ်ကုန်သောဗကဗြဟ္မာစသည်တို့၏အာနုဘော်ကိုကြိုးစွာသော ဈာန်အဘိညာဉ်တန်းခိုးဖြင့်လွှမ်းမိုးနှိပ်နင်းတော်မူတတ်ထသော။ ။(ဗ္ဟဒ္ဓိယာဘာဂဝတောမဟန္တေနမိတိမညမာနနံ ဗကဗြဟ္မာဒိနံအာနုဘာဝံအတ္တနော မဟိဒ္ဓိယာဣသတိအဘိဘဝတိတိမဟောသိ။ပြု)။ ။ဝါ၊ရုပကာယအားဖြင့်ဘုရားထက်ကြီး၏ဟု မှတ်ထင်ကုန်သောအသုရိန်စသည်တို့၏ရုပကာယကို ပါရမီအဟုန်ကြောင့် ဖြစ်သော ကြီးသော ရုပကာယဖြင့် လွှမ်းမိုးနှိပ်နင်း၍တည် တော် မူထ သော။ ။(ရုပကာ ယေန ဘဂဝတော မ

Digitized by Google

ဟန်ကြော်မှိတိမညာမာနာနံ အသုရိန္ဒာဒိနံရူပကာယံအတ္တာနောရူပ
ကာယသမဟန်ကာဝံအနိမ္မိနိတွာပုရိတပါရမိတာနုဘာဝေန
မဟန်ကရူပကာယေနဇ္ဈံသတိအဘိဘဝတိတိမဟောသိ။ပြု)။ ။မ
ဟောသိနော၊ကြီးသောတန်းခိုးအာနုဘော်ရှိတော်မူထသော။ ။
(၌သတိအဘိဘဝတိတိ၌သော။ကောသော၊အာနုဘာဝေါမ
ဟန်ကြောင့်သောမဟောသော။ သောဇေတသအတ္ထိတိမဟောသိ။
ပြု။ ။အသတ္ထုဒ္ဒိဿ၌ပစ္စည်း။မဟောသိသဒ္ဒါသည်သုဂတတ္ထ၊ဒေ
ဗျတ္ထဉ္ဇနိပါးတွင်သုဂတတ္ထဒ္ဒိဖြစ်၏။၌ကာရကပုဂ္ဂိုလ်။တသိထ၊
တဒ္ဓမ္မ၊ တသာဓုကာရိဒ္ဒိ။ တသိလာဒိသုကိတ္တဝိစ၊ ဖြင့်ကိ
ပစ္စည်းသက်။ တသိလစသည် မဟုတ်ခဲ့လျှင်၊ ကိတ္တဝိစဟု
သော် ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ကိပစ္စည်းသက်)။ ။ယသသယာ
ဒိသသ၊ အကြောင်သို့သဘော ရှိကော်မူထသော။ဝါ၊ အကြောင်ဝိ
ပသိအစရှိသောရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ရှာအပ်သသူဖြစ်တော်မူထ
သော။ ။(ယေဝိပသိအာဒယောဘဂဝန္တောဝိယ အမှာကံ
ဘဂဝါ ပသိယတေတိယာဒိသော။ပြု)။ ။ဝါ၊ ဝိပသိအစရှိ
သော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ အကြောင်ရှာအပ်သသူ ဖြစ်တော် မူထ
သော။ (ဝိပသိအာဒယောဘဂဝန္တောဝိယအမှာကံယောဘဂ
ဝါပသိယတေတိ ယာဒိသော။ပြု)။ ။ဝါ၊အကြောင်ဝိပသိအစ
ရှိသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လောက သုံးခွင်ဘုံသုံးပြင်၌ ထင်
သောသူဖြစ်တော်မူထသော။ ။(ယေဝိပသိအာဒယောဘဂ
ဝန္တောဝိယ အမှာကံဘဂဝါ တိလောကေ ဒိသတိတိ ယာဒိ
သော။ပြု)။ ။ဝါ၊ဝိပသိအစရှိသောရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ထော
ကသုံးခွင်ဘုံသုံးပြင်၌အကြောင်ထင်သသူဖြစ်တော်မူထသော။.(ဝိ
ပသိအာဒယော ဘဂဝန္တောဝိယ အမှာကံ ယောဘဂဝါ တိ
လောကေဒိသတိတိယာဒိသော၊ပြု)။ ။ဝါ၊ အကြောင်ဝိပသိ
အစရှိသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ မေတ္တာပုဗ္ဗင်္ဂမ ကုသိုလ်စေ
စိတ်အစဉ်သည်ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော ကြည်လင်ချမ်းမြေ့သော
စက္ခုတို့ကိုဘွင့်၍ လူနတ်တို့သည် ရှာအပ်သသူဖြစ်တော် မူထ

Digitized by Google

သော။ ။(ယေ ဝိပဿိအာဒီယောဘဂဝန္တော ဝိယမေတ္တာ ပုဗ္ဗင်္ဂမ ကုသလ ဇဝန စိတ္တသန္တာန ပဝတ္တေတဗ္ဗာနိ ပသာဒသောမ္မာနိစက္ခူနိဥ္ဇိလိတ္တာ ဒေဝမနုဿေသဟိ အမှာကံဘဂဝါ ပဿိယတေတိ ယာဒိသော။ပြု) ။ဝါ၊ဝိပဿီ အစရှိသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ မေတ္တာ ပုဗ္ဗင်္ဂမ ကုသိုလ်ဇောစိတ် အစဉ်သည်ဖြစ်ဝေအပ်ကုန်သော ကြည်လင်ချမ်းမြေ့သော စက္ခုတို့ကိုဘွင့်၍ နတ်လူတို့သည် အကြင်ရှင်အပ်သည်ဖြစ်တော် မူထသော။ ။(ဝိပဿီအာဒယောဘဂဝန္တော ဝိယမေတ္တာပုဗ္ဗင်္ဂမ ကုသလဇဝန စိတ္တသန္တာန ပဝတ္တေတဗ္ဗာနိ ပသာဒသောမ္မာနိ စက္ခူနိဥ္ဇိလိတ္တာဒေဝမနုဿေသဟိအမှာကံ ယော့ဘဂဝါပဿိယတေတိယာဒိသော။ပြု)။ ။ဝါ၊လောကသုံးခွင် ဘုံသုံးဖြင်၌ သိလစသောဂုဏ်အားဖြင့်တစုံတယောက်သောသူနှင့်မတူ အကြင်ဝိပဿီ အစရှိသောရှေးဘုရားတို့နှင့် သာ တူသောသူဖြစ်တော်မူထသော။ ။(တိလောကေသိလာဒိဂုဏောဟိကေနစိ အသဒိသော ယေဟိဝိပဿိအာဒိဟိဘဂဝန္တေဟိယေဝ အမှာကံ ဘဂဝါသဒိသောတိယာဒိသော။ပြု)။ ။ဝါ၊ လောကသုံးခွင်ဘုံသုံးဖြင်၌ သိလစသော ဂုဏ်အားဖြင့်တစုံတယောခံသော သူနှင့်မတူဝိပဿီအစရှိသော ရှေးဘုရားတို့နှင့်သာ အကြင်တူသသူဖြစ်တော်မူထသော။ ။(တိလောကေ သိလာဒိဂုဏောဟိ ကေနစိအသဒိသော ဝိပဿိအာဒိဟိ ဘဂဝန္တေဟိယေဝ အမှာကံယောဘဂဝါ သဒိသောတိယာဒိသော။ပြု)။ ။ဝါ၊အကြင်ဝိပဿီအစရှိသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့လူတို့၏ မျက်စိအမြင်ကိုလွန်သောဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် ခုရအာသန္နဖြစ်သောရူပါရုံကိုမြင်တတ်သသူဖြစ်တော်မူထသော။ ။(ယေဝိပဿိအာဒယောဘဂဝန္တော ဝိယဒိဗ္ဗေနစက္ခုနော အတိက္ကန္တမာနုသိကေနခုရာသန္နရူပါရမ္မဏံ အမှာကံဘဂဝါ ပဿတိတိ ယာဒိသော။ပြု)။ ။ဝါ၊ဝိပဿီအစရှိသောရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့လူတို့၏ မျက်စိအမြင်ကို လွန်သောဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် ခုရအာ

Digitized by Google

သန္ဓဖြစ်သော ရူပါရုံကို အကြောင်ဖြင်တတ်သည်ဖြစ်တော်
သော။ ။(ဝိပဿီအာဒေယျာဘဂဝန္တော်ဝိယဒိဗ္ဗေနစက္ခု
အတိက္ကန္တမာနုသိကေနဒူရာသန္နိဿိတရူပါရမ္မဏံ အမျာကံယော
ဂဝါပဿတီတိယာဒိသော။ပြု)။ ။ဝါ၊ အကြောင်ဝိပဿီအ
သောဂြေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ ဒူရအာသန္နဖြစ်သော ရူပါရုံကို
ခြင်းဌါနစွမ်းနိုင်သောဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော သ
၍ အကြောင်ရှာအပ်သသူဖြစ်တော် မူထသော။ ။(ဝိပဿီဒ
ယောဘဂဝန္တော်ဝိယအမျာကံ ယောဘဂဝါဒူရာသန္နိ ရူပါ
ဏံပဿိတုံသမတ္ထောနဒိဗ္ဗစက္ခုနာ သမန္နာဂတောတိ ပဿီ
တောတိယာဒိသော။ပြု)။ ။တနည်း။ ယသ ယာဒိသသ၊
ကြောင်ဝိပဿီအစရှိသော ဂြေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လက္ခဏာတော
ကြီး သုံးဆဲ့ နှစ်ပါး၊ လက္ခဏာ ကော်ငယ် ရှစ်ဆယ်၊ ခြေ
သွယ် သော ရောင်ခြည် တော် အစုကောတုမာလာ ရောင်
တော်တို့ဖြင့် တူသော သူဖြစ်တော် မူထသော။ဝါ၊ အကြော
ပဿီ အစရှိသော ဂြေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လူနတ်တို့အား တ
ဟောခြင်း စသော လုံလုအားဖြင့် တူသော သူဖြစ်တော် မူ
သော။ဝါ၊ အကြောင်ဝိပဿီအစရှိသောဂြေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ဘုရ
တို့၏တဆူသည်တဆူနှင့်တူသော အခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သ
ဇာတ်အားဖြင့် တူသောသူ ဖြစ်တော် မူထသော။ဝါ၊ အကြော
ပဿီအစရှိသော ဂြေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ဗုဒ္ဓဟူသောအမည်း
ဖြင့် တူသောသူ ဖြစ်တော် မူထသော။ (အဘိဓာန်၌ ဘုရား
ယာယ်အတိုင်း အနက်ပေးလေ။ ဘုရားဂုဏ်တော်သည် အနှ
ဖြစ်၍ ဂုဏ်တော်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော အမည်လည်း အနှဲ့)။
ဝါ၊ အကြောင် ဝိပဿီ အစ ရှိသော ဂြေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ ခါန
ရဒီကို အစ ပြု၍ ဖြည့် ဆည်းပူး ခြင်း တည်း ဟူသော ဘုး
တို့၏ အနွယ် အားဖြင့် တူသော သူဖြစ် တော် မူထသော။ ဝ
အကြောင် ဝိပဿီ အစရှိသော ဂြေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ တရား ဟော
ခြင်းစသော အလေ့အားဖြင့်တူသောသူ ဖြစ်တော် မူထသော

Digitized by Google

ဝါ၊ အကြောင်ဝိပသီ အစရှိသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စား ခြင်း တည်းဟူ သော ဝိဟာရ ဖြင့် တူသော သူ ဖြစ်တော်မူထသော။ ဝါ၊ အကြောင်ဝိပသီ အစရှိသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့နိဗ္ဗာန်လျှင်ကျက်စားရာအာရုံရှိခြင်းစသောအား ဖြင့်တူသောသူ ဖြစ်တော်မူထသော။ ဝါ၊ အကြောင်ဝိပသီအစရှိသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ လူနတ်တို့သည် တောင့်တအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်တူသောသူဖြစ်တော်မူထသော။ ဝါ၊ အကြောင်ဝိပသီအစရှိသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့လူထို့၏အသက်တမ်းကိုငါးပိုင်းပိုင်း၍ လေးပိုင်း၏အဆုံး၌ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ဝင်သည်၏ အဖြစ် ဖြင့် တူသောသူ ဖြစ် တော် မူထသော။ သမ္ဘုဒ္ဓသာ၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကိုသစ္စာလေးပါးတရားကိုသိစေတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ သူတပါးတို့သည် မသိစေအပ်ဘဲကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် သစ္စာ လေးပါးကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ကိုယ်တော်မှထုတ်ဆောင်အပ်သောသာဝကတို့သိကသစ္စဒေသနာဖြင့် သတ္တဝါ အပေါင်းကို သစ္စာလေးပါးတရားကို သိစေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ကိုယ်တော်သည်သိအပ်သောသစ္စာတရားကို ဒေသနာဉာဏ်ဖြင့်သိစေတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ပရောပဒေသကင်းလျက် သယမ္ဘူ ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါး တရားကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ ဒေသနာဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသောမဟာကြီးဟာဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တော်သည်ဖြစ်စေအပ်သော ဒေသနာဝစီဘေဒ သဒ္ဒပဗန္ဓဖြင့် ဝေနေယျကို သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိစေတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ အာနိစ္စ၊ နမနုစသော လက္ခဏာတူတရားတို့ကိုပေါင်း၍သုံးသပ်ဆင်ခြင်သဖြင့်သစ္စာလေးပါးတရားကို သိတော်မူထတ်သောမြတ်စွာဘုရား၏။ (သံသန္ဒါသမောဓာနဏ္ဍ)။ ဝါ၊ လက္ခဏာရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်အား ဖြင့် မဘောက်မပြန် မှန်ကန်စွာ သစ္စာ လေးပါးကို သိတော်မူ

Digitized by Google

သောမြတ်စွာဘုရား၏။ (သံသဒ္ဒါသမ္မာအနက်၊သမ္မာသဒ္ဒါအဝိပရိတတ္ထ)။ ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့်ပါရဓိကိုဖြည့်ဆည်းပူးခြင်းတည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ဝါ၊အသင့်အားဖြင့် အာဏာပါဏာစတုတ္ထဈာန်ကိုအခြေပြု၍ ဝိပဿနာအစဉ် မဂ်အစဉ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၏။ (သံသဒ္ဒါသမ္မာအနက်၊သမ္မာသဒ္ဒါဥာယတ္ထ)။ ဝါ၊ ဘုရားဖြစ်ခြင်းအကြောင်းပါရမီ ရင့်သန်ပြီးသည်ဖြစ်၍ သစ္စာ လေးပါးတရားကို သိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ (သံသဒ္ဒါသမိဒ္ဓါတ္ထ)။ဝါ၊ပရိညာပဟာန သစ္ဆိကိရိယာဘာဝနာအားဖြင့် တပြိုင်နက်ကိစ္စကိုပြီးစေလျက် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ (သံသဒ္ဒါသဂ်တတ္ထ)။ဝါ၊ တေဘုမ္မကာသခ်ဳိ့ရတို့ကို လက္ခဏာအားဖြင့်ချုံး၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်သဖြင့် သစ္စာလေးပါး တရားကို သိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ (သံသဒ္ဒါသခ်ဳိပတ္ထ)။ ဝါ၊ လေးသခ်ဳိ့နှင့် ကမ္မာတသိန်း ကာလပတ်လုံး ဘုရား ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း တရားတို့ကို မပြတ်မလပ် ပြင်းစွာအားထုတ်သဖြင့် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ (သံသဒ္ဒါဘုသတ္ထ)။ ဝါ၊ ဝါသနာနှင့်တကွမေဟာသာဝျင်ဖြစ်သောပြင်းစွာသောအိပ်ပျော်ခြင်းမှ သူတပါးတို့သည် မနိုးစေအပ်ဘဲ ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် နိုးတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရား၏။ဝါ၊ သတ္တဝါတို့ကိုမေဟာတည်းဟူသော ပြင်းစွာသောအိပ်ပျော်ခြင်းမှနိုးတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ဝါ၊ အနုမတဂ္ဂသံသရာပတ်လုံးအိပ်တတ် အိပ်စေတတ်သော မောဟတည်းဟူသော ဘဝင်အစဉ်မှမဂ်တည်းဟူသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်သဖြင့်နိုးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ဝါ၊ နေ၏ အရောင်နှင့် ပေါင်းဘော်မိခြင်းကြောင့် မြတ်သော အရောင် အသရေတင့်တယ်ခြင်းအစုသို့ရောက်သဖြင့်ပဒုမာကြာ၏ပွင့်ခြင်းသို့ရောက်သကဲ့သို့အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် ပေါင်းဘော်မိခြင်းကြောင့် သဗ္ဗညု

Digitized by Google

တညာဏ်သို့ရောဝသဖြင့်ပွင့်ခြင်းသို့ရောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၀ါ။ အလုံးစုံသောဥယျာဉ်တရားငါးပါးကိုသိစွမ်းနိုင်သောသဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရသဖြင့် ပွင့်ခြင်းသို့ရောက်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏၀ါ၊ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ခွဲသစ္စာထေးပါးတရားကိုသိသဖြင့် ပွင့်ခြင်းသို့ ရောက်တော် မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၀ါ၊ဆရောကင်းပြီးမင်္ဂလာဖြင့်နိဗ္ဗာန်သို့ကြွသွားတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရား၏၀ါ၊ဝေနေယျတို့ကိုခရီးညွှန်သဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့သွားစေတတ်သောမြတ်စွာဘုရား၏။ ၀ါ၊မင်္ဂလေးတန်ကိုထဏ္ဍာမခြားဘဲ ကောင်းစွာနိဗ္ဗာန်သို့ ကြွသွားတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရား၏၀ါ၊ မဟာပထဝီးလမ်းမဖြစ်သောပါရမီဆယ်ပါးဖြင့် သဗ္ဗညုတညာဏ်သို့ရောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ကရုဏာ၊ မဟာကရုဏာတော်သည်။ ၀ါ၊ဒုက္ခိတသတ္တ၀ါ အပေါင်းကိုအာရုံပြု၍ ဘုရားဆုကိုတောင်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ကြီးမြတ်သောမဟာကရုဏာတော်သည်၊ (အရှင်သုမေဓာသန္တာန်၌ဖြစ်သောကရုဏာကို ၎ကတ္တုနည်းအားဖြင့်မဟာကရုဏာဆိုသည်)။ ၀ါ၊သူတပါးတို့၏ဆင်းရဲကိုပယ်တတ်သော မဟာကရုဏာတော်သည်။ ၀ါ၊ဒုက္ခိတသတ္တ၀ါတို့၌အာရုံပြု၍ ကြီးကျယ်စွာဖြန့်တတ်သောမဟာကရုဏာတော်သည်။ ၀ါ၊ဝေနေယျတို့၏ ဇာတိဒုက္ခစသောဒုက္ခအပေါင်းကို ကြီးစွာခွါပယ်နင်း ဖျက်ဆီးတတ်သော မဟာကရုဏာတော်သည်၊ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော၊ သတ္တေသု၊ ရူပက္ခန္ဓာစသောခန္ဓာငါးပါးတို့၌ တပ်တတ်ငြိတွယ်တတ်သော သတ္တ၀ါတို့၌၊ ယထာရုစိ၊ အထိုတော်ရှိတိုင်း။၀ါ၊အထိုတော်အားထျော်စွာ၊၀ါ၊အထိုဆန္ဒတော်ရှိသည်အတိုင်း။၀ါ၊ အထိုဆန္ဒတော်အားထျော်စွာ၊၀ါ။ဃထာ၊အကြောင်းသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ရုစိ၊ အထိုဆန္ဒတော်သည်။ပဝတ္တာ၊ဖြစ်၏။တထာ၊ ထိုဖြစ်သောအထိုဆန္ဒတော်အတိုင်း။ပဝတ္တိဏ္ဍပိယာ၊ဖြစ်၏သို့၊တထာ၊ ထိုမဟာကရုဏာဖြစ်သည်အတူ၊ ပညာ၊ထက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာန်ပဒဋ္ဌာန်ဟု

Digitized by Google

ဆိုအပ်သော အပြားအားဖြင့် သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော ပညာတော်သည်၊ ဝါ၊ အနိစ္စ၊ နုမနုစသော သာမညလက္ခဏာ၊ ကုက္ကုဋ္ဌ၊ ဖုသနုစသော ပဋိကလက္ခဏာဟုဆိုအပ်သော အပြားအားဖြင့် သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော ပညာတော်သည်၊ သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံကုန်သော၊ ဝါ၊ သဗ္ဗေသု သဘဝေသု၊ အစိတ်နှင့် ထထွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပယျဓမ္မေသု၊ ဥပယျတရားငါးပါးထိုရှိ၊ ဝါ၊ သိအပ်သောသဘောအားထျော်စွာဆောင်တတ်သောတရားထိုရှိ၊ ဝါ၊ မသိအပ် သည်လည်းမဟုတ်၊ သတ္တဇိဝစသည်လည်း မဟုတ်သောတရားထိုရှိ၊ ဝါ၊ မသိအပ်သည်မဟုတ်၍သဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့်သိအပ်သော သတ္တဇိဝစသည်မဟုတ်၍ အကြောင်းအကျိုးထျော်စွာဖြစ်သော သဘာဝဓမ္မတိုရှိ၊ ယထာရုစိ၊ အထိုတော်ရှိတိုင်း၊ (နောက်ကနည်း။) ပဝတ္တိုဏ္ဍ၊ ဖြစ်တော်မူလေပြီ။

သောတုဇနတို့နည်းယူစိမ့်သောငါကျမ်းရိုးတင်၍ပါဠိစိတ်တိုက်ထိုက်အံ့။ ။ထိုဂါထာ၏ထိုရင်းကား။ ပဝတ္တိုဏ္ဍ၊ဟူသည်တည်း။ ။အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ။ ပဝတ္တိုဏ္ဍ၊ ဟူသောကြိယာ၏ကတ္တားသည်မများပါဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂလကတ္တား၊ ဓမ္မကတ္တားတို့တွင် ပုဂ္ဂလကတ္တားဖြစ်ကောင်း၏ဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။ ထိုသို့တမူကားမဖြစ်ကောင်း။ မဖြစ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဝတ္တိုဏ္ဍဟူ၍မဆိုထန် ဆိုချေသော်အတိဗျာဝိတဓေါသရောက်သည် ဖြစ်ဘိသော်။ ။ ၍သို့သူမေးဘွယ်ရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေအံ့သောငါ။ ပညာ၊ဟူသောပါဠိကိုမိန့်သတည်း။ ။ထိုပါဠိတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ပဝတ္တိုဏ္ဍဟူသောကြိယာ၏ ကတ္တားသည် အလုံးစုံသော ထရားကိုဆိုစွမ်းနိုင်သောပညာဖြစ်ဘိသော်။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ စောဒကဆရာဆိုတိုင်း၊ ပဝတ္တိုဏ္ဍဟူသောကြိယာ၏ ကတ္တားမများသောကြောင့် ငါဆိုသည်မဟုတ်၊ ဝါ၊ ပုဂ္ဂလကတ္တား၊ ဓမ္မကတ္တားနှစ်ပါးထိုထွင် ပုဂ္ဂလကတ္တား ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့်

Digitized by Google

ငါဆိုသည်မဟုတ်၊မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ အတိဗျာပိတဒေါသမရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်။

တနည်း။အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ပဝတ္တိဝိတ္ထဒ္ဒိပဟုဇ္ဇဝတုဓာတ်၏အရ ဥပ္ပဇ္ဇနကြိယာသည် ကာရကနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ကောင်း၏ ဟူသော အနက်သည်ရောက်၏။ ဝါ၊ သာဓျသည်သာဓကနှင့်၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာဒေတဗ္ဗသည် နိပ္ပဒနကနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ကောင်း၏ ဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။ ထိုသို့တမူကားမဖြစ်ကောင်း။ မဖြစ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဝတ္တိဝိတ္ထဟူ၍ မဆိုတန်ဆိုချေသော် အဗျာပိတဒေါသရောက်သည် ဖြစ်ဘိသော်။ ။ထိုသို့စောဒကဆရာဆိုထိုင်း၊ ပဝတ္တိဝိတ္ထဒ္ဒိ ပဟုဇ္ဇဝတုဓာတ်၏ အရ ဥပ္ပဇ္ဇန ကြိယာသည် ကာရကနှင့် ကင်း၍ ဖြစ်ကောင်း သောကြောင့်ငါဆိုသည်မဟုတ်။ဝါ၊ သာဓျသည်သာဓကနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့်ငါဆိုသည်မဟုတ်။ မဟုတ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ အဗျာပိတဒေါသမရောက်ဆိုတန်၏ ဟူထိုသော်။ ။ (ဤကားဓာတ်မှထွက်သည်။ပဝတ္တိဝိတ္ထဒ္ဒိ၊ဝိတ္ထဝိဘာတ်မဟုတ်၊အဇ္ဇတနီအတ္ထနောပုန်အာဝိဘာတ်ကိုသုတ်ကြိုးဖြင့်၊ထွေးသည်)။

ဆရာ၊ပဝတ္တိဝိတ္ထဒ္ဒိ၊အာဝိဘာတ်သဉ်ဘော၊ကံ၊ ကတ္တားသုံးပါး တို့တွင် အမှတ် မရှိသည်ကို ဟော၏ ဟူသော အနက်သည်ရောက်၏။ဝါ၊ ဟောအပ်သော ဝါစ္စသည်မမျှားပါဟူသော အနက်သည်ရေ့ာ်၏။ဝါ၊ ဝါစကသည်ဝါစ္စနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ကောင်း၏ဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။ ထိုသို့တမူကားကင်း၍မဖြစ်ကောင်း၊ မဖြစ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဝတ္တိဝိတ္ထ ဟူ၍မဆိုတန်ဆိုချေသော်၊ ဝါစ္စဝါစကဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသရောက်သည် ဖြစ်ဘိသော်။ ။ဤသို့။လ။ ဌ၊ ပညာဟူသော ပါဠိကိုမိန့်သတည်း။ ထိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။ အဇ္ဇတနီအတ္ထနောပုန် အာဝိဘာတ်သည် ပညာ ဟူသော ကတ္တားကို ဟော သည်ဖြစ်ဘိသော်၊ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ စောဒကဆရာဆို

Digitized by Google

တိုင်း။လ။ ဂါရဝါစကဆန့်သော ဝိရောဓိ ဒေါသ မရောက်ဆိုင်
တန့်၏ဟူထိုသော်၊

အရှင်၊ရာ။ ပညာသည်ဖြစ်သောဟူ၍ဆို၏။ ပဝတ္တိတ္ထဒ္ဒိဝတ္ထု
ဓာတ်သည် အာဓာရကိုငဲ့သောဓာတ်ဖြစ်ကြောင့် ပညာ၏ဖြစ်
ရာဌာနမျှားပါဟူသော အနက်သည် ရောက်၏။ ဝါ၊ပညာဟူ
သောဝိသယိသည် ဝိသယနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ကောင်း၏ ဟူသော
အနက်သည်ရောက်၏။ ထိုသို့တမူကားကင်း၍မဖြစ်ကောင်း။မ
ဖြစ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပညာသည်ဖြစ်၏ဟူ၍မဆို
တန်ဆိုချေသော်၊ အတိဗျာဝိတဒေါသ၊ဝိသယဝိသယိဆန့်သော
ဒေါသရောက်သည်ဖြစ်ဘိသော်။ ။ဤသို့။လ။ဌာ။ဥေယျဓမ္မေ
သု၊ ဟူသောပါဠိကို မိန့်သတည်း။ ထိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား၊
ပညာသည် ဥေယျတရားငါးစီးတို့၌ဖြစ်သည်ဟူထိုသော်၊ ထို
သို့ဖြစ်သောကြောင့်။လ။မရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်။

အရှင်၊ရာ။ ပညာသည် ဥေယျဓမ္မတို့၌ဖြစ်သောဟူ၍ ဆို၏၊
ဇကဒေသဥေယျဓမ္မတို့၌ဖြစ်၏ဟူသော·အနက်သည်ရောက်၏၊
ထိုသို့တမူကား။လ။ ကြောင့်၊ အတ္ထဝိရောဓိဒေါသ၊ အဗျာဝိတ
ဒေါသရောက်သည်ဖြစ်ဘိသော်။ ။ဤသို့။ဌာ။ သဗ္ဗေသု၊ ဟု
သော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။ ထိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ပညာ
သည်အလုံးစုံအကြွင်းမရှိသော ဥေယျဓမ္မတို့၌ ဖြစ်သည်ဟူထို
သော်။ ထိုသို့ ဖြစ်သောကြောင့်။လ။ မရောက်ဆိုတန်၏ ဟူထို
သော်။

အရှင်၊ရာ။ပညာဟူ၍ဆို၏။ သူခပ်သိမ်းတို့၏ ပညာသည်အ
လုံးစုံသော ဥေယျဓမ္မတို့၌ ဖြစ်၏ဟူသောအနက်သည် ရောက်
၏။ဝါ၊ပညာဟူသော သမ္မန္ဓိသည်သမ္မန်နှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ကောင်း
၏ဟူသော အနက်သည်ရောက်၏။ ဝါ၊ပညာဟူသောနိဿိတ
အာဓာရ၏နိဿာယဓာရဏုဂ္ဂလသည် အမှတ်မထင်သာမန်ဖြစ်
ကောင်း၏။ ဝါ၊ နိဿယာ ဓာရဏုဂ္ဂလနှင့် ကင်း၍ဖြစ်ကောင်း၏
ဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။ ထိုသို့ထမူကားမဖြစ်ကောင်း၊

Digitized by Google

မဖြစ်ကောင်း ဆည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မန်သမ္မန်၌၊ နိဿယ နိဿိတ။ အာဓာရ အာဓည်ဆန်သော ဝိရောဓိဒေါသရောက် ဆည်ဖြစ်ဘိသော်။ ။ဤသို့သူမေးဘွယ်ရှိ၍ ထိုအမေးကိုဖြေ အံ့သောငှါ၊ သမ္မန္ဒဿ၊ဟူသောပါဠိကိုမိန့်သတည်း။ ထို။လ။ ကား။ပညာသည်နှင့်နှင်ဖြစ်သောသူ၏ပညာမဟုတ်။ သစ္စာလေး ပါးကိုသိတော်မူသော ဘုရားသဗ္ဗညူ၏ပညာဖြစ်ဘိသော်။ ထို သို့ဖြစ်သောကြောင့်။လ။မရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်။

အရှင်၊ရာ။ သမ္မန္ဒဟူ၍ ဆို၏။ ပညာ ဟူသော ဂုဏ်ကို မ ဆောင်နိုင်သော သမ္မန္ဒ ဟူသော အာမည်သာမည တွင်ရုံသာ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်က။ ဝါ၊သမ္မန္ဒဟူသော အမည်သည်လည်းသာသ နာတော်ပ တိတ္ထိတို့၌လည်း အယာထာဝ အားဖြင့် ဖြစ်သော ကြောင့်၊ဂုဏ်ဂုဏောဆန်သောဝိရောဓိဒေါသရောက်သည်ဖြစ် ဘိသော်။ ။ဤသို့၊ဌာ။ ယသ၊ဟူသောပါဠိကို မိန့်သတည်း။ ထိုပါဠိ၊ကား။သမ္မန္ဒဒမည်ဆန်းကာနှင့်နှင်မဟုတ်။ ဝိပဿီအစရှိ သော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့ရှာအပ်သော သမ္မန္ဒဒမည်သောသူဖြစ် ဘိသော်။ ။ထိုသို့။လ။မရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်။

ဘုရား၌ထင်ရှားရှိသောဂုဏ်ကိုထင်စွာပြောကြတော်သောပုဒ်တ ပါးဖြင့်အထူးပြုသည်ကိုမဆိုချေက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကထို သည် လည်း သမ္မန္ဒဒမည် ကောင်း၏ ဟူသော အနက် သည် ရောက်၏၊ထိုသို့တမူကားမမည်ကောင်း။ မမည်ကောင်းသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်၊သမ္မန္ဒဟူ၍မဆိုတန်ဆိုချေသော်။ အထူးဝိရော ဓိဒေါသရောက်သည်ဖြစ်ဘိသော်။ ။ဤသို့။ဌာ။မဟာသိနော ဟူသောပါဠိကိုမိန့်သတည်း။ထို၊ ကား။မြတ်သောသီလကွန်စ သည်ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီးလေ့ကျက်ပြီးသော သမ္မန္ဒဖြစ်ဘိသော်။ထိုသို့။လ။မရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်။

အရှင်၊ရာ၊မြတ်စွာဘုရား၏ပညာတော်သည် ဥယျာဓမ္မထိုင် ဖြစ်သောဟူ၍ဆို၏။ ကိုယ်တော်သည် ဆိအပ်သောဓမ္မကို လူ နတ်ထိုအားထုတ်မှုမဟာနိုင်၊မဟာနိုင်က အကျိုးမရှိ ခံရထွ

Digitized by Google

ကဒေါသရောက်သည်ဖြစ်ဘိသော်၊ ။ဤသို့။ဌ။ ယထာဘူတ ဟူသောပါဠိကိုမိန့်သတည်း။ထိုပါဠိ၊ ကား။မြတ်စွာဘုရား၏လူနတ်တို့အား တရားဟော ထိုသော အကြောင်းအကြောင် ဆန္ဒတော် သည်ဖြစ်၏။ ထိုထိုဆန္ဒတော်ဖြစ်သည်အတိုင်း ပညာသည်ဥေ ယျ ဓမ္မတို့၌သိစွမ်းနိုင်ဟောနိုင်၏ ဟူထိုသော်၊ ။ထိုသို့။လ။မ ရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်။

. အရှင်၊ ရာ။လောကဓ္ဓသိမ်မွေ့ခဲခက်လှိုက်သော အနက်ကို ဥပမာဖြင့်ပြသည်ရှိသော် ပညာရှိတို့သည် သိလွယ်၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဥပမာကိုမဆိုသည်ဖြစ်က၊ ပညာ၏ဥေယျဓမ္မ တို့၌အထိုရှိတိုင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကိုမသိအပ်မသိထိုက်ပါဟူ သောအနက်သည်ရောက်၏။ထိုသို့တမူကားသိအပ်သိထိုက်၏။ ဥပမာကို မဆိုချေက အဗျာဝိတ ဒေါသ ရောက်သည် ဖြစ်ဘိ သော်။ ။ဤသို့။ဌ။ ကရဏာဝိယ သတ္တော်သူ၊ ယထာဘူတ ပ ဝတ္တိဏ္ဍ၊ ဟူသောပါဠိကိုမိန့်သတည်း။ထိုပါဠိ၊ ကား။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ကရုဏာတော်သည် အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၌ ဆန္ဒ တော်ရှိသည့်အတိုင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ပညာသည် အလုံးစုံသော ဥေယျဓမ္မတို့၌ဆန္ဒတော်ရှိသည်အတိုင်း သိစွမ်းနိုင်ဟောနိုင်၏ ဟူထိုသော်။ထိုသို့။လ။မရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်၊

မဟောသိနောဟူသောဝိသေသနသည်၊ ယထာဘူတကထ နဝိသေသန၊ ဗျဝစ္ဆေဒကထနဝိသေသနနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ယထာ ဘူတကထနဝိသေသန။ တပ္ပါကဋိကရဏဝိသေသန၊ တဒဉ္ဇနိ ဝတ္တနဝိသေသနနှစ်ပါးတို့တွင်၊ တပ္ပါကဋိကရဏ ဝိသေသန။ အကြောင်းကား မဟောသိ၏ ဇကာရသမ္ဘဝြဖစ်သောကြောင့် တည်း။ သဗ္ဗညုဥေယျဓမ္မေသု၌ သဗ္ဗညုသည်ဇကာရသဥေ ယျဓမ္မကိုနစ်စေသောကြောင့်၊ ဗျဝစ္ဆေဒကထနဝိသေသန။ တ ဒဉ္ဇနိဝတ္တနဝိသေသန။ ။သဗ္ဗညုသတ္တော်သူ၌ သဗ္ဗဝသေသ သဗ္ဗ၊ အနဝသေသသဗ္ဗနှစ်ပါးလုံးကိုပင်ယူ။ ထို့ကြောင့်ဋီကာ ၌၊ ။ပုရိမဂါထာယပနသတ္တော်သုကရုဏာယထာဘူတဝတ္တိဏ္ဍာ

Digitized by Google

တိ သပ္ပဒေသသတ္တဝိသယာ နိပ္ပဒေသ သတ္တဝိသယာစ သဗ္ဗာ ဝုတ္တာ။ ။ဟုမိန့်၏။ဥပမာန၊ဥပမေယျ၊ ဥပမာအာဖြင့်သုံးပါးအပြားရှိ၏၊ကရဏာသည်၊ ဥပမိယတိပရိစ္ဆိဒ္ဓတိဇေတေနာတိ ဥပမာနံ။ဟူသည်နှင့်အညီ။ ဥပမေယျဖြစ်သော ပညာကို နှိုင်းရှည့်ကြောင်းဝိုင်းခြားကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ဥပမာနမည်၏။ ။ပညာသည်၊ဥပမိယတိပရိစ္ဆိဒ္ဓိယတိတိဥပမေယျံ။ ဟူသည်နှင့်အညီ။ ဥပမာနဖြစ်သော့ကရုဏာဖြင့်နှိုင်းရှည့်အပ်ဝိုင်းခြားအပ်သောကြောင့် ဥပမေယျမည်၏။ ။ဝိသယဟူသောပုဒ်၏ အနက်ဖြစ်သော သဓမ္မတ္တဟုဆိုအပ်သော သမ္ဘန်သည်။ ဥပမိယတေသမ္ဘဏ္ဏတေဥပမာ။ဟူသည်နှင့်အညီ၊ဥပမာမည်၏။ ။သမာနောဓမ္မောသဓမ္မော။ ။သမာနော၊တူမျှဆက်ဆံသော။ဓမ္မော၊ဂုဏ်တည်း။ သဓမ္မော၊ ဂုဏ်။ ။ဥပမာန၊ ဥပမေယျတို့၏သဒိသဂုဏ်ရ၏။ ။သဓမ္မသဘာဝေါသဓမ္မတ္တံ။ ။သဓမ္မသဒ္ဒ ပဝတ္တိနိမိတ်ရ၏။ ထိုသဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်ဟူသည်လည်း ဥပမာန၊ ဥပမေယျတို့၏ သဒိသဂုဏ်အားဖြင့် အညမညာ ပေက္ခဲလက္ခဏာရှိသော့သမ္ဘန်တည်း။ ။ကရုဏာ၊ပညာဟုဆိုအပ်သောဥပမာန၊ဥပမေယျတို့၏ သဓမ္မတ္တသည်ဥပမာမည်၏။ ယထာရုစိပဝတ္တိတ္ထသည် သဓမ္မမည်၏။ဝိယသဒ္ဒါသည်ဥပမာနဝါစကဖြစ်သောကရုဏာသဒ္ဒါနှင့်စပ်သည်ဖြစ်၍၊ ကရုဏာဒ္ဒတည်သော သဒိသတ္တဟုဆိုအပ်သောဂုဏ်ကိုပဋ္ဌာနအားဖြင့်ဟော၏။ပညာဒ္ဒတည်သော သဒိသတ္တဟုဆိုအပ်သော ဘောဂုဏ်ကိုအပဋ္ဌာနအားဖြင့်ဟော၏။

ပရဒုက္ခံကိရတိဝိက္ခိပတိအပနေတိတိကရုဏာ။ ။(ဘူဝါဒိဂဏ်း)။ကိရဓာတ်၊ယုပစ္စည်း။ကိအစိတ်ဇ္ဇာကိအ။ ရအစိတ် အာကိဥပြု။ယုကိအန။ဒုက္ခဓနကိမဒ္ဒဓာတုပြု။ ။ဒုက္ခိတေသုကိရတိပသာရယတိတိ ကရုဏာ။ ။(ဒိဝါဒိဂိုဏ်း)။ ။ကိနာတိ ပရဒုက္ခေသတိ ကာရုဏိကံဟိ့သတိ ဝိဗာဓေတိတိ ကရုဏာ။ပရဒုက္ခံဝါကိနာတိဝိနာသေတိတိဝါ ကရုဏာ။ ။(ကိ

Digitized by Google

ယာဒိဂိဏီး)။ကိဓာတ်၊ ရအာဂုံ။ ။ပရုဒ္ဓေ သတိသာဓုနံ ကမ္မနံဟာဒယခေဒံကရောတိတိကရုဏာ။ ။(တနာဒိဂိဏီး) ကရဓာတ်။ ။ကမိတိသုခံ။တံရုဒ္ဓတိတိကရုဏာ။ ။(ရုဓာဒိဂိဏီး)။ကံပုဗ္ဗောရုမိအာဝရဏေ။ ။ဝိယသဒ္ဒါကာဒုပမတ္ထေ ဓောတကနိပါတ်ပုန်ဖြစ်သောကြောင့်ဝိဂြိဟ်မပြုကောင်း။ ။ရူပါဒိသုသတ္တာဝိသတ္တာတိသတ္တာ။ ။ယေဘူတာ၊အကြောင်သတ္တဝါတို့သည်။ ရူပါဒိသု၊ ရူပက္ခန္ဓာစသည်တို့၌။ သတ္တာဝိသတ္တာ၊ တပ်တတ်ငြိတွယ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ တေဘူတာ၊ထိုသတ္တဝါတို့သည်။သတ္တာ၊ သတ္တမည်ကုန်၏။ ။ရူပါဒိသုသတ္တာဝိသတ္တာ၊ဟူသောဝစနတ္ထကြောင့်သတ္တမည်ခဲ့ဿုံ၊ ဘုရားမြတ်စွာ၏ ကရုဏာသည်သဆန္ဒရာဂဖြစ်သော သတ္တဝါကိုသာ အာရုံပြု၏၊ နိဿန္ဒရာဂဖြစ်သော့သတ္တဝါကိုအာရုံမပြုဟူသောအနက်သည်ရောက်ခဲ့၏၊ဟူပြီးအံ့။ ။တဿာပနုပညတ္တိယာ ခန္ဓဿန္တာနေ နိရုဇ္ဈဘာဝတော နိဿန္ဒရာဂါဝိ သတ္တာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ။ဟူသောဋီကာပါဠိနှင့်အညီ။အကျွဲရောအစဉ်ဖြစ်သော သတ္တဟူသော အမည်နာမပညတ်၏ ခန္ဓာငါးပါးအစဉ်၌ ထင်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဿန္ဒရာဂဖြစ်သောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်းသတ္တဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏ဟူလို။ ။သဆန္ဒရာဂပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ရူပါဒိသုသတ္တာ ဝိသတ္တာ၊ ကြောင့်၎င်း၊ နိရုဇ္ဈဘာဝကြောင့်၎င်း၊ ဤနှစ်ပါးသောအကြောင်းကြောင့်သတ္တမည်ကုန်၏။ နိဿန္ဒရာဂပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်နိရုဇ္ဈဘာဝကြောင့်သာသတ္တာကုန်၏။ ။ပဇာနာတီတိပညာ။ယထာသဘာဝံပကာရေဟိပဇိဝိဇ္ဈတိတိအတ္ထော၊ ။ယာမတိ၊အကြောင်ပညာသည်။ ပဇာနာတိ၊အပြားအားဖြင့် သိတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ သာမတိ၊သည်။ပညာ၊၏။ယထာသဘာဝံ၊ အကြောင်အကြောင်ဗုဒ္ဓသန၊ ကကွဒ္ဓစသောဝိသေသလက္ခဏာ။ အနိစ္စ၊ နမနစသောသာမညလက္ခဏာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော ထရားတို့ကို။ ပကာရေဟိ၊ အပြားထို့ဖြင့်။ပဇိဝိဇ္ဈတိ၊ထိုးထွင်း၍သိထတ်၏။ဣတိတသ္မာ၊ဣတိကား၊

Digitized by Google

ပဇာနာတိ ဝါကျဂ္ဂါ ပဒိဝိဂ္ဂဟနံ ကြိယာ ဟုဆို အပ်သော အနက် တည်း။ ။ယထာသဘာဝံ၊ဟူသော ပုဒ်ကို။ ။ဘာဝိယဉ္စိ ဝိ ဘာဝိယဉ္စိ ပကာသိယဉ္စိ ပကာသေတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ဇေတေ နာတိ ဘာဝေါ။ဘာဝိယဉ္စိ ဝိဘာဝိယဉ္စိ လက္ခိယဉ္စိ လက္ခိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ဇေတေ နာတိ ဝါ ဘာဝေါ။ ။အရကား။ ဖုသနစသော၊ ကက္ခဋစသော ဝိသေသလက္ခဏာ၊ အနိစ္စ၊ နမနစသော သာမညလက္ခဏာ ရ ၏။ ။သဟ ဘာဝေန လက္ခဏေန ယော ဝတ္တတိ၊ လက္ခိယတိ ကိ ဝါ သဘာဝေါ။ ။အရကား။ လက္ခဏာနှင့် တကွ ဖြစ်သော ဓမ္မ ရ ၏။ ။သဘာဝေါ စ သဘာဝေါ စ သဘာဝေါ။ ။သဘာဝေါ စ၊ ဖုသန၊ ကက္ခဋစသော ဝိသေသလက္ခဏာနှင့် တကွ ဖြစ်သော ဓမ္မ လည်း။ သဘာဝေါ စ၊ အနိစ္စ၊ နမနစသော သာမညလက္ခဏာ နှင့် တကွ ဖြစ်သော ဓမ္မ လည်း။ သဘာဝါ၊ တို့။ ။အရကား။ လက္ခဏာနှင့် တကွ ဖြစ်သော ဓမ္မ ရ ၏။ ။တနည်း။ ။သဟ ဘာဝေန ယော ဝတ္တတိ၊ လက္ခိယတိ ဝါ တိ သဘာဝေါ။ ။အရကား။ ဝင်းနည်း။ ။ယေ ယေ သဘာဝါ ယထာသဘာဝံ။ ပြု။ ။ပဒိ ဝိဂ္ဂဟ တိ ကြိယာ ကို မဇ္ဈေ ဘဲ၊ ပဒါဝယဝိကန္တ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ။အံ ဝိဘတ္တိ နမကာရကန္တ အဗျယီဘာဝါ၊ ဖြင့် ပဌမာ ယောဝိဘက်ကို အံ ပြု။ ။ဇဲ့၍ ဝါကျာဝယဝိကန္တ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဒုတိယာ ယောဝိဘတ်ကို အံ ပြု။ ။တနည်း။ ယထာသဘာဝံ၊ အကြင်အကြင် ဖုသန၊ ကက္ခဋစသော ဝိသေသသဘော။ အနိစ္စ၊ နမနစသော သာမညသ ဘော ဖြစ်ကုန်သော။ ပကာရေဟိ၊ အပြားအဘို့ အစုတို့ ဖြင့်။ အ နက်ပေး။ ။ထတိယာ ဟိ ဝိဘတ်ကို အံ ပြု။ ။သတော ဘာ ဝေါ သဘာဝေါ။ ။ဝိသေသလက္ခဏာရ ၏။ ။သမာနော ဘာဝေါ သဘာဝေါ။ ။သာမည လက္ခဏာရ ၏။ ။သဘာ ဝေါ စ သဘာဝေါ စ သဘာဝါ။ ။ယေ ယေ သဘာဝါ ယထာ သဘာဝံ။ ပြု။ ။ပဇာနာတိ ဒွိ၊ ပကိုပကာရ၊ ဇာနာတိ ကို ပဒို ဝိဂ္ဂဟ တိ ဘွင့် ၏။ ပဒိဝိဂ္ဂဟ တိ ဘွင့် သည်ကား။ အာရမ္မဏ လက္ခဏ ဥာဏ၊ အာရမ္မဏူပလဒ္ဓိ ဥာဏ၊ အာရမ္မဏ ပဒို ဝေဒ ဥာဏ ဟု သိ

Digitized by Google

စေထိုသည်။ဝါ။ သညာ၊ဝိညာဉ်တို့၏ကိစ္စမှထူး၍ပညာ၏ကိစ္စ
ကိုသိစေထိုသည်။ ပညာဖြင့်သဗ္ဗညုတပညာကိုသာမယူနှင့်။ချီး
မွမ်းထောမနာသော အရာဖြစ်သောကြောင့်၊ စတုဝေသာရဇ္ဇ
ဉာဏ်၊ ဒသဗလစသော အလုံးစုံသော ဉာဏ်ကိုယူလေ။ ။
ဉာတဇ္ဈာတိဥေယျာ။ အတ္တနောသဘာဝံ ဓာရေန္တီတိ၊ဓရိယန္တိ
ပစ္စယေဟိတိစ၊ ဓာရိယန္တိဉပဓာရိယန္တိ လက္ခိယန္တိ ယထာသ
ဘာဝတောတိစဓမ္မာ။ဥေယျာစတေဓမ္မာစာတိဥေယျဓမ္မာ။ ။
ပဌမနည်းသခ်တအသခ်တတရား။ ဒုတိယနည်းသခ်တတရား။
တတိယနည်းသခ်တအသခ်တပညတ်တရား။ ။ဥေယျတရား
ငါးပါးဟူသည်ကား။ သခ်ါရ၊ဝိကာရ၊လက္ခဏ၊နိဗ္ဗာန်၊ပညတ်
တည်း။ ။အလုံးစုံသော သခ်တတရားသည် သခ်ါရမည်၏။
ဝိညတ်နွေး၊လဟုတာဒိတ္တယသည်ဝိကာရမည်၏။ ဇသန္၊ကက္ခ
ဠ၊အာရမ္မဏဝိဇာနန၊ သင်္ကိ၊ရုပ္ပန၊နမန၊ အနိစ္စတာစသောသုံးခု
တို့၏အပေါင်းသည်ဌင်း၊ဥပစယအစရှိသော လက္ခဏာရပ်လေး
ခုတို့သည်ဌင်း လက္ခဏာ မည်၏။ အသခ်တဓာတ်သည် နိဗ္ဗာန်
မည်၏။ ပရိဠာ့ဒဓရုပ်၊ဇုတ္ထိ၊ပုဂ္ဂိုလ်သစသော၊အိုး၊ပုဆိုးစသော အ
လုံးစုံသောဝေါဟာရတ္ထသည်ပညတ်မည်၏။ ။ယထာရုစိဠ
ယထာသဒ္ဒါသည်။ဝိစ္ဆာ၊ အနုရူပတ္ထဟော၊။ရုစိသဒ္ဒါသည်ဇာ စ္ဆာ၊
ရံသိန္နှစ်ပါးတို့တွင်ဇာ စ္ဆာအနက်။ ဇာ စ္ဆာလည်း ကတ္တုကာမတာ
ဆန္ဒတည်း။ ။ယာယာရုစိ ယထာရုစိ။ ရုစိယာအနုရူပံယထာ
ရုစိ။ပြီ။

ဤကရဏာ ဝိယသတ္ထောသု၊ ဟူသောပဌမဂါထာဖြင့် ကရ
ဏာ၊ပညာကိုအဦးပြုသဖြင့် အလုံးစုံသောဘုရား ဂုဏ်ကျေးဇူး
တို့ဖြင့်ဘုရားမြတ်စွာအား ချီးမွမ်းထောမနာပြီး၍ ယခုအခါဤအ
ကြောင်းအဘိဓမ္မာဒေသနာ၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာကိုပြုထို
သောဆရာဗုဒ္ဓဃောသသည်။ထိုသူတပါးတို့နှင့်မဆက်မဆံအ
သာဓာရဏ ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ဖြင့် ချီးမွမ်း
ထောမနာအံ့သောဌာ၊ ဒယာယတာယ၊စသည်ကိုမိန့်သတည်း။

Digitized by Google

အဘိဓမ္မာဒေသနာဖြင့် ချီးမွမ်းထိုက္သင့်၊ အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂံ သမ္မဝတ္တယိဆိုက္သင့် ပြီးကောင်းပြီးလျက်၊ ဒယာယတာယစသည်ကို မဆိုကောင်းစုန်။ ။နိဒါန်း သမုဋ္ဌာန်ကို ပြထိုသော်၊ ထိုတွင်၊ တသာ ပညာယတေဒေသာဖြင့် အဘိဓမ္မာ၏ ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်ကိုပြ၏။ ။နိဒါန်းသည်အဏ္ဏတ္တိကနိဒါန်း၊ ဗာဟိရနိဒါန်း နှစ်ပါးတို့တွင်။ ဒယာယတာယ သမုဿာဟိတမာနသောဖြင့် အဏ္ဏတ္တိကနိဒါန်းကိုပြ၏။ ။ဗာဟိရနိဒါန်းသည်လည်း။ ကာလ၊ ဒေသ၊ ဒေသက၊ ပရိသတ်အားဖြင့်လေးပါးပြား၏။ထိုတွင်၊ပါဠိဟိရာဝသာနုဗ္ဗိဝသန္တောဖြင့် ကာလကိုပြ၏။ ။တိဒသာလယေ။လ။ယဂန္ဓရေဖြင့်ဒေသကိုပြ၏။ ။စက္ကဝါဠ။လ။မာတရံ ပရဇံကတွာဖြင့်ပရိသဟ်ကိုပြ၏။

တာယတာဒိသာယ၊ ထို့ဥပမေယျပညာ၏ ဥပမာနသဘော ရှိသော၊ ဒယာယ၊ကရဏာတော်သည်။ (သမုဿာဟိတ၌ အဝုတ္ထကတ္ထားစပ်)။သတ္တေသု၊အလုံးရုံသောနိရဝသေသသတ္တဝါ တို့၌။ (သမုဿာဟိတ၌ ဝိသယာဓာရဇစပ်)။ ဝါ၊အလုံးရုံသော သတ္တဝါတို့ကြောင့်။ (သမုဿာဟိတ၊ သမ္မဝတ္တယိတို့၌ နိမိတ် နိမိတ္တဝန်စပ်)။ သမုဿာဟိတ မာနသော၊ ကောင်းစွာတို့ကပ် တွန်းအပ်သော စိတ်နှလုံးရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍။ (သမ္မဝတ္တယိ၌ ကြိယာ ဝိသေသနစပ်)။ ပါဠိဟိရာဝသာနုဗ္ဗိ၊ ကဏ္ဌာ အမည်ရှိသောသရက် ဥယျာဉ်စောင့်သည် စိုက်ပျိုးအပ်သော သရက်ပင်၏အနီးဌာ ရေအစုံမီးအစုံ အစရှိသောတန်းခိုး ပြာဠိဟာကိုပြတော်မူသည်၏အဆုံး၌။ ဝါ၊သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တိတ္ထိတို့၏ အယူကိုပယ်ကြောင်းဖြစ်သော ဇာဠိ၏အဆုံး၌။ဝါ၊ ပါဒကဖြစ်သောစတုတ္ထဈာန်စိတ်၏ အင်္ဂါရှစ်ပါးပြည့်စုံပြီးသည်မှနောက်၌ဖြစ်စေအပ်သော ဇာဠိ၏အဆုံး၌။ဝါ၊ကံ့ယ်တော်၏ ဥပက္ကိလေသတို့ကို စတုတ္ထ ဈာန်မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသည်မှနောက်၌ဖြစ်စေအပ်သော ဇာဠိ၏အဆုံး၌။ ဝါ၊ ဝေနေယျထို့၏သန္တာန်၌ဖြစ်သောဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကိလေသာတို့

Digitized by Google

ကိုပယ်တတ်သောဇာတ်ဖွဲ့၏အဆုံးခွဲ။ (ဤပုန်ကိုသမ္မဝတ္တုယိုခွဲ ကာလာခရစပ်)။ တိဒသာလယော၊ သုံးပါးသော အဝိုက်အတန့် ရှိသောနတ်တို့၏နေရာတာဝတိံသာနတ်ပြည်ခွဲ၊ ဝါ၊ သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော နတ်တို့၏နေရာ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ခွဲ။ (ဝသန္တော၊သမ္မဝတ္တုယိုတို့ခွဲသာမညာခရစပ်)။ ဝသန္တော၊ ဝါဆိုတော်မူလျက်။(သမ္မဝတ္တုယိုခွဲ ကြိယာဝိသေသနစပ်)။ပါရိ ဆွတ်ကမူလဒ်၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်းခွဲ။ (သမ္မဝတ္တုယိုခွဲ ဝိသေသာခရစပ်)။ပဏ္ဍုကမ္ဗလနာမကော၊ပဏ္ဍုကမ္ဗလာအမည်ရှိသော၊ သိလာသနေ၊ လဲဝါပမာနူးညံ့စွာသောကျောက်နေရာခွဲ။ (သန္ဓိသိန္နော၊သမ္မဝတ္တုယိုတို့ခွဲစပ်)။ အာဒိစ္စော၊ နေမင်းသည်။ ယုဂန္ဓရော၊ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ခွဲ၊သမ္ဘာဝေ၊ဆီးနှင်းမြူတိမ်။ အာသုရိန်မိုးခိုး၊ ညစ်မျိုး ငါးအင်၊ကင်းစင်ခြင်းတည်းဟူသော တင့်တယ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်လတ်သည်။ သတိ၊ရှိသော်။ သောဘယျာဇာဝ၊ တင့်တယ်ရာ၏သို့။ ဇဝံတထာ၊ ထို့အတူ။ သန္ဓိ သိန္နော၊ တင့်တယ်စွာနေတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ (သမ္မဝတ္တုယိုခွဲစပ်)။ ။သဗ္ဗသောသမန္တာတော၊ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဝါ၊ထက်ဝန်းကျင် အရပ်မျက်နှာတို့မှ။ (အာဂမ္မခွဲ သာမညအပါဒါနိန်စပ်)။ ဒသဟိစက္ကဝါဠသဟဿေဟိ၊ တသောင်းသောစကြဝဠာတိုက်တို့မှ။ (အာဂမ္မခွဲ ဝိသေသအပါဒါနိန်စပ်)။ အာဂမ္မ၊ လာလတ်၍။သဗ္ဗသောသမန္တာတော၊ပဏ္ဍုကမ္ဗလာမြေကျောက်ဖျာ၏ထက်ဝန်းကျင်မှ။ဝါ၊ ကိုယ်တော်၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ (သန္ဓိသိန္နေနခွဲစပ်)။ ။သန္ဓိသိန္နေန၊ ကောင်းစွာ အညီအညွတ်စုဝေးသော။ဝါ၊ ထိပါးခြင်းကင်းလျက်ကောင်းစွာတည်သော။ဧဝါနုံ၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ ဂဏော၊အပေါင်းဖြင့်၊ပရိဝါရိတော၊ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ ။မဟာရံ၊မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသောသန္တာသီတနတ်သားကို။ပရဝံ၊အကြိုးအမှူးအဦးအကဲကို။ကတွာ၊ပြု၍။တဿာတာဒိသာယ၊ထိုဥပမာနဖြစ်သောကဂ္ဂဏာ၏ ဥပမေယျသဘောရှိသော။ ပညာယ၊ အစွမ်းသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သမ္ဘည္ဇတထွတ်ချာ ပညာ

Digitized by Google

တော်၏၊ ထေဇသော၊ အစွမ်းဖြင့်။ အံ့ဘိဝမ္မကထာမဂ္ဂံ၊ အာဘိဝမ္မာ
ဒေသနာတည်းဟူသော အစဉ်ကို၊ ဝါ၊ ရှည်စွာသော ခရီး အစဉ်
နှင့်တူသော အာဘိဝမ္မာဒေသနာကို၊ ဝါ၊ ခန္ဓာအာယတနစသည်
ကိုသိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာဘိဝမ္မာဒေသနာကို၊ ဒေဝါ
နံ၊ နတ်ဗြဟ္မာထိုအား၊ သမ္ဗဝတ္တယိ၊ ဖြစ်စေထော်မူပြီ။

ကရဏာဝိယသဒ္ဒေသု၊ ဟူသော ပဌမဂါထာဖြင့် ကရဏာ
ပညာကို အဦးပြုသဖြင့် အလုံးစုံသော ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့်
ဘုရားမြတ်စွာအား ချီးမွမ်းထောမနာပြု၍ ယခုအခါ၌ အသာဓာ
ရဏဖြစ်သော အာဘိဝမ္မာဒေသနာဖြင့် ချီးမွမ်းထို ရကား၊ ဒယာ
ယတာယ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ထိုတွင်ထိုရင်းကား။ အာဘိဝမ္မက
ထာမဂ္ဂံသမ္ဗဝတ္တယိ၊ ဟူသည်တည်း။ ထိုပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။
အာဘိဝမ္မာ ဒေသနာတည်းဟူသော အစဉ်ကို ဖြစ်စေ၏ ဟူထို
သော်။

အနှင်၊ ရာ။ အာဘိဝမ္မာဒေသနာတည်းဟူသော အစဉ်ကို ဖြစ်
စေသော်ဟူ၍ဆို၏။ အာကယ်၍ ထိုသို့ဆိုချေသော်၊ ဝိရိယ၏အ
စွမ်းဖြင့်ဖြစ်စေကောင်း၏ဟူသော အနက်သည်ရောက်၏။ ထို
သို့တမူကား မဖြစ်စေ ကောင်း။ မဖြစ်စေ ကောင်းသည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်အာဘိဝမ္မာဒေသနာတည်းဟူသော အစဉ်ကိုဖြစ်စေ
သော်ဟူ၍ မဆိုတန်ဆိုချေသော်၊ အတ္ထပိရောမိဒါသ၊ ဇနက
ဇာ ဆန့်သော ဒေါသ၊ ကရိဏ်း ကြိယာ ဆန့်သော ဒေါသ
ရောက်သည်ဖြစ်ဘိသော်၊ ၍သို့။ ဌာ။ ပညာယတော်သာကိုမိန့်။
ထိုပါဠိ၊ ကား။ ပညာ၏အစွမ်းဖြင့် အာဘိဝမ္မာဒေသနာတည်းဟူ
သော်အစဉ်ကိုဖြစ်စေ၏ဟူထိုသော်၊ ထိုသို့။ လ။ ဆိုတန်၏ဟူထို
သော်၊ (နောက်ကအမေးကိုထွန်၍ဖြေ)။

အနှင်၊ ရာ။ ပညာသာမန်နှင့်သည် အာဘိဝမ္မာ ဒေသနာကို
ဖြစ်စေနိုင်၏ဟူသော အနက်သည်ရောက်၏၊ ထိုသို့တမူကားမ
ဖြစ်စေနိုင်၊ မဖြစ်စေနိုင်သည်အဖြစ်ကြောင့်ပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်
အာဘိဝမ္မာ ဒေသနာကို ဖြစ်စေသော်ဟူ၍ မဆိုတန်ဆိုချေသော်

Digitized by Google

အဗျာပိတခေါသ ရောက်သည် ဖြစ်ဘိသော်၊ ။ဤသို့။ ဌာ။ တသာ၊ ဟူသောပါဠိကိုမိန့်။ ထိုပါဠိ၊ ကား။ ဥပမာနဖြစ်သော ကရဏာ၏ ဥပမေယျဖြစ်သော အစွမ်းသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာဖြစ်ဘိသော်။ထိုသို့။လ။ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်၊

အရှင်၊ရာ။ သဗ္ဗညုတညာဏ်တည်းဟူသော သရဋ္ဌာန်ဖြင့် အဘိမ္မာဒေသနာကို ဖြစ်စေသောဟူ၍ဆိုပြီ။ လူနတ်တို့သည် တိုက်တွန်းအပ်သောကြောင့်အဘိမ္မာဒေသနာကိုဖြစ်စေ၏ဟူသောအနက်သည် ရောက်၏။လ။သော်။ အကြောင်းအကျိုးဆန့်သော ဝိရောဓိခေါသရောက်သည် ဖြစ်ဘိသော်။ ။ဤသို့၊ဌာ။ ဒယာဃသမုဿာဟိတမာနသော၊ ကိုမိန့်။ ထိုပါဠိ၊ကား။ဒယာသည်တိုက်တွန်းအပ်သော စိတ်နှလုံး၌တော်မူသောကြောင့်အဘိမ္မာဒေသနာကိုဖြစ်စေ၏ ဟူထိုသော်။ ထိုသို့။လ။ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်၊

အရှင်၊ရာ။ဒယာသည်တိုက်တွန်းသောဟူ၍ဆို၏။ ကရုဏာသာမန်ဖြစ်သော ဒယာသည်တိုက်တွန်းကောင်း၏ဟူသော အနက်သည်ရောက်၏။လ။အဗျာပိတ၊ အတိဗျာပိတခေါသရောက်၏ဟူထိုသော်။ဤသို့။ဌာ။ တာယ။မိန့်။ကား။ ဥပမေယျဖြစ်သော ပညာ၏ ဥပမာနဖြစ်သောကရုဏာသည် တိုက်တွန်း၏ ဟူထိုသော်။ထိုသို့။လ။ အဗျာပိတ၊ အတိဗျာပိတခေါသ မရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်။

အရှင်၊ရာ။ နတ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ကရုဏာသည် တိုက်တွန်း၏ဟူသော အနက်သည်ရောက်၏။ ဝါ၊ နတ်ကိုသာအာရုံပြု၍ အဘိမ္မာဒေသနာကိုဟော၏ဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။လ။ အကြောင်း အကျိုးဆန့်သော ခေါသ၊ အာရုံအာရမ္မဏိကဆန့်သော ခေါသရောက်သည်ဖြစ်ဘိသော်။ ဤသို့။ဌာ။သတ္တော်သူ။မိန့်။ကား။အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့ကြောင့်။ ဝါ၊အလုံးစုံသော သတ္တဝါကို အာရုံပြု၍ ကရုဏာသည် တိုက်

Digitized by Google

ပ်သောကြောင့် အဘိဓမ္မာဒေသနာကို ဖြစ်စေ၏ ဟူထို
ထိုသို့။လ။သော်။

ာင်၊ရာ။အဘိဓမ္မာဒေသနာကို ဟောရာကာလမများပါဟူ
သနာက်သည် ရောက်၏။လ။ ကာလအတိဗျာဝိတ ဒေါသ
၏။လ။ပါနိုဟိရာဝသာနဒ္ဒါမိန့်။ ။ကဗ္ဗာအမည်ရှိသောသ
သျာဉ်စောင့်သည်စိုက်ပျိုးအပ်သော သရက်ဖြူပင်ရင်းခွ
မီးအစုံအစရှိသော့သာ တန်းဝိုးပြာနိုဟာထိုကို ပြတော်မူ
အဆုံးဖြစ်သောကာလခွဲအဘိဓမ္မာဒေသနာကိုဖြစ်စေ၏
သော်။ထိုသို့။လ။သော်။

ာင်၊ရာ။ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာ၏ ဟောရာဌာနသည် သာ
ာကြွိုတ်စသောအားဖြင့်ဟောရာဌာနမများပါဟူသော
သည် ရောက်၏။လ။ ဌာန အတိဗျာဝိတ ဒေါသရောက်
ာ်ဘိသော်။လ။တိဒသာလယော ကိုမိန့်။ ။သုံးပါးသောအ
ခန့်ရှိသော နတ်တို့၏ နေရာတာဝတိံသာ နတ်ပြည်ခွ
ဟူထိုသော်။ထိုသို့။လ။သော်။

။ရာ။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ခွဲ အခိုက်အတံ့နှိုက်တွေတော်
ဓမ္မာဒေသနာကို ဟောသည်ဖြစ်က၊ အဘိဓမ္မာဒေသ
ကုံးခြင်းသို့မရောက်မူ၍၊ နိရုဏ္ဍကဒေါသရောက်သည်
သော်။လ။ဝသန္တော၊ကိုမိန့်။ ။တာဝတိံသာနတ်ပြည်ခွဲ
ရောက် အဘိဓမ္မာ ဒေသနာကိုဟောသည်ဖြစ်၍ ပြီးဆုံး
ရောက်သော့ကြောင့် သာဏ္ဍကဖြစ်၏ဟူထိုသော်။ ထို
သော်။

ရာ။ တာဝတိံသာနတ်ပြည် မကျယ်ပါဟူသော အ
ရောက်၏။ဝါ၊ သုခမ္မာ၊ ဝေဇယန္တာစသောအားဖြင့်
သနမများပါဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။ကြောင့်၊
သာနတ်ပြည်ခွဲ အဘိဓမ္မာဒေသနာကိုဟောသောဟူ
ဆိုချေသော်၊ ဌာနအတိဗျာဝိတဒေါသရောက်သော်

Digitized by Google

သည်ဖြစ်ဘိသော်လ။ပါရိစ္ဆတ္တကမလယဖြိုဖျက်။ ။ပင်လယ်ရေ
သစ်ပင်ရင်းခွံဟောသည်ဟူထိုသော်။ထိုထို့ကြောင့်လ။သော်။

ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်းခွံခင်းထားအပ်သော နေရာဌာနမ
ပါဟူသော အနက်သည် ရောက်၏။ အဗျာပိတ ဓေါသရောက
သည်ဖြစ်ဘိသော်လ။သိလာသနေ၊မိန့်။ ။ပင်လယ်ကသစ်ပ
ရင်းခင်းထားအပ်သောကျောက်နေရာခွံဟောဟူထိုသော်။

ကျောက်နေရာသည် အနာမိက ဖြစ် ကောင်းလ။ သည
သည်၊ နာမနာမိဆန့်သော ဝိရောဓိဓေါသရောက်သည်ဖြစ်ဘိ
သော်လ။ပဏ္ဍာကမ္မလနာမကော၊မိန့်။ ။ကျောက်နေရာသည်
ပဏ္ဍာကမ္မလာအမည်ရှိသည်ဖြစ်ဘိသော်။ထိုသို့လ။သော်။

အရှင်၊ရာ။ပဏ္ဍာကမ္မလာကျောက်နေရာသည် အလျားယူ
နာခြောက်ဆယ်၊အနံယူဇနဒဂါးဆယ့်၊ထူတဆဲ့ငါးယူဇနာဖြ
၍လျှ.သားဘုရားသည်တင့်တယ်စွာမနေနိုင်ရာဟူသောအနက
သည်ရောက်၏။ထိုသို့။ကြောင့်၊ပဏ္ဍာကမ္မလာကျောက်နေရာခွံ
ဟောသောဟူ၍။သော်။အဗျာပိတဓေါသ၊ ဌာနဌာနိဆန့်သော
ဓေါသရောက်သည်ဖြစ်ဘိသော်။လ။သို့သိန္နော၊မိန့်။ထူးထော
ဒုစ်ဘာက်ဖြင့်ကျောက်ဖျာစွန်းကိုထိစေလျက်သက်နှင်းတော်ဖြင့်
ဖုံးလွှမ်းလျက် တင့်တယ်စွာ နေထော်မူ၍ ဟောသည် ဟူထို
သော်။ထိုသို့။လ။မရောက်ဆိုတန်၏ဟူထိုသော်။

အရှင်၊ရာ။ ပဏ္ဍာကမ္မလာကျောက်နေရာခွံတင့်တယ်စွာ နေ
သည်၏ အဖြစ်ကိုဥပမာဖြင့်မပြော်သသည် ဖြစ်က၊ မထိအပ်မထိ
ထိုက်ပါဟူသော အနက်သည်ရောက်၏။ထိုသို့။လ။ ဥပမာကိုမ
ဆိုချေကအဗျာပိတဓေါသရောက်သည် ဖြစ်ဘိသော်။လ။ အာ
ဒိစ္စောဝယုဂန္ဓရေ၊မိန့်။ ။ယုဂန္ဓရ်တောင်ခွံနေမင်းသည်တင့်
တယ်သကဲ့သို့တင့်တယ်စွာ နေသည်ဟူထိုသော်။ ထိုသို့။လ။
သော်။

အရှင်၊ရာ။ နာခံသော ဓမ္မပဒိဋ္ဌါဟက ပုဂ္ဂိုလ်သည် လူဖြစ်
ကောင်း၏ဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။ အတိဗျာပိတဓေါသ

Digitized by Google

ရောက်သည် ဖြစ်ဘိသော်။လ။ ဧဝါနံဂတောန ပရိဝါရိတော၊ မိန့်။ ။နတ်တို့၏အပေါင်းသည်ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍နတ်တို့အား ဟောသည်ဟူထိုသော်။ထိုသို့။လ။သော်။

နတ်တို့၏အပေါင်းသည်ညီညွတ်ကောင်းမွန်စွာမရှိမသေနေသည်ဖြစ်က၊အရှိအသေပြုအပ်သည်ကိုမပြုခြင်းတည်းဟူသော အဂါရဝ ဧဒါသ ရောက်သည် ဖြစ်ဘိသော်။လ။ သင်္ခိသိန္နေန၊ ကိုမိန့်။ ။အတိန္ဒရ၊အစ္ဆာသန္န၊ ဥပရိဝါတ၊ဥန္နတပဒေသ၊အတိသမ္မုခ၊အတိပစ္ဆာဟုဆိုအပ်သော၊နိသဇ္ဇဒေါသ ခြောက်ပါးတို့တွင် ပရိသတ်များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊အတိသမ္မုခ၊ အစ္ဆာသန္န၊ ဥန္နတ ပဒေသဟု ဆိုအပ်သော အဖြစ်သုံးပါးကို ကြဉ်၍ ကောင်းမွန်စွာနေ၏ဟူထိုသော်။ထိုသို့။လ။သော်။

အာရှင်၊ရာ။ ကိုယ်တော်၏ရှေးရှုရာတွင်သာ။ဝါ။ ပဏ္ဍာကမ္မလာကျောက်နေရာ၏ရှေးရှုရာတွင်သာစည်းဝေး၏ဟူသော အနက်သည်ရောက်၏။လ။ အဗျာပိတဒေါသရောက်သည် ဖြစ်ဘိသော်။လ။ သဗ္ဗသော၊မိန့်။ ။ကိုယ်တော်၏ထက်ဝန်းကျင်မှ။ဝါ။ ပဏ္ဍာကမ္မလာကျောက်နေရာ၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ အညီအညွတ်စည်းဝေးသည်ဟူထိုသော်။ထိုသို့။လ။သော်။

အာရှင်၊ရာ။ တာဝတိံသာနတ်မြို့တွင်စည်းဝေးသောနတ်တို့အား သာ။ဝါ၊ ၍စကြဝဠာတွင်စည်းဝေးသောနတ်တို့အားသာဟော၏ဟူသော အနက်သည် ရောက်၏။ (အဗျာပိတ ဒေါသတင်)။ဒသဟိစက္ကဝါဠသဟဿေသဟိအာဂမ္မ၊မိန့်။ ။တသောင်းသောစကြဝဠာတိုက်တို့မှလာလတ်၍ စည်းဝေး၏ဟူထိုသော်။ထိုသို့။လ။သော်။

လေးမျက်နှာမှလာသည်ဖြစ်က၊လေးသောင်းဖြစ်ခဲ့။ရှစ်မျက်နှာမှလာသည်ဖြစ်က၊ ရှစ်သောင်းဖြစ်ခဲ့။ (အတိဗျာပိတ ဒေါသတင်)။သဗ္ဗသော၊မိန့်။ ။ဇာတိခေတ်ဖြစ်၍ထက်ဝန်းကျင်မှ တသောင်းဟူထိုသော်။ထိုသို့။လ။သော်။

[illegible]းကို အကြိုး ပြု၍ ဟော၏ဟူသော အနက် သည်

Digitized by Google

ရောက်၏။ (အဘိဗျာဝိတ ဒေါဒါသတင်)။ မာတရံပမုခံ ကတ္တာ၊ ပိန့်။ ။မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော သန့်ရှင်းသိတနတ်သားကိုအကြိုးအမှုးပြု၍ဟောခြင်း၏ဟူထိုသော်။ထိုသို့။လေ။သော်။

ဒယာယတာယဒ္ဒ တသဒ္ဒါဖြင့်။ ကရုဏာဝိယသတ္တော်သူ၊ ဟူသောရှေးဂါထာဒ္ဒကရုဏာ၊ ပညာနှစ်ပါးတို့ကိုတွင်ပညာသည်ဥပမေယျ ဖြစ်၍ ပြဋ္ဌာန်း လျှင်းမှုလည်း အာဘိဓမ္မာ ဒေသနာ၏ သမုဋ္ဌာန်သာဖြစ်၍ အာဘိဓမ္မာဒေသနာကို ဟောခြင်းဌာ မထိုက်တွန်းတတ်၊ထို့ကြောင့်ပညာကိုတဘန်ညွှန်းခြင်းဌါမထိုက်၊ကရုဏာသည် အာဘိဓမ္မာ ဒေသနာကို ဟောခြင်းဌာ ထိုက်တွန်းတတ်၏။ ထိုက်တွန်းသောအရာဒ္ဒကရုဏာ၏ ပြဋ္ဌာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဥပမာနအပဋ္ဌာန ဖြစ်လျှင်းမှုလည်း ကရုဏာကိုတဘန်ညွှန်းခြင်းဌာထိုက်၏။ ။ပက္ကန်ဝိသယ၊ အနုဘူထဝိသယ၊ ပသိဒ္ဓဝိသယအားဖြင့်သုံးပါးတို့တွင်ပက္ကန်ဝိသယ၊တ။ ။ဝုတ္တာပေက္ခ၊ ဝုစ္စမာနာပေက္ခနှစ်ပါးတို့တွင်ဝုတ္တာပေက္ခ၊တ။

သတ္တာနံ ဟိတသုခံဒယတိ ဧက္ခတိတိဒယာ။ ။နိဒါန်း၊သမုဋ္ဌာန် နှစ်ပါး တို့တွင်။ ကရုဏာ၊ ကာလ၊ ဒေသ၊ စသည် ထိုသည်။ ။နိဒါတိ ဟန္ဒနန္တိ အတ္တနောဟလံ နိယျာဒေန်္တ ဝိယဟောတိတိနိဒါန်။ နိဒါတိဝါ အပါကဝုံအတ္တနော ဟလံပါကဝုံကတ္တာဒသေတိတိနိဒါန်။ နိဒေတိဝါအတ္တနောဟလံ ပဝတ္တေတိတိနိဒါန်။ ကြောင့် နိဒါန်းမည်၏။ မူလကာရဏာ၊ ရှုရကာရဏာတည်း။ ။သဗ္ဗညုတပညာသည်။ သမုဋ္ဌာတိနိဗ္ဗတ္တတိ ဟလံတေန၊ တေသ္မာတိဝါသမုဋ္ဌာန်၊ ကြောင့်သမုဋ္ဌာန်မည်၏၊ပဋ္ဌာနကာရဏာ၊ အာသန္နကာရဏာတည်း။ ။ထာယ၊ဒ္ဒ ထသဒ္ဒါဖြင့် အာရမ္မဏိကဝိသယိဖြစ်သော ကရုဏာကိုညွှန်းသဖြင့် ရှေးဂါထာမှ အာရမ္မဏဝိသယ ဖြစ်သော သတ္တော်သူသည် ထိုက်သင့်လျက်သတ္တော်သူဟု တဘန်ဆိုခြင်းသည် အလုံးစုံသောသတ္တဝါဟူသော အကြောင်းကြောင့် အာဘိဓမ္မာ ဒေသနာကို ဟော၏၊ နတ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ ဟောသည်မဟုတ်။ ။

Digitized by Google

ရှေးဂါထာ၌ ကရုဏာသည်၊ သဖွဲ့ဒေသ သတ္တဝိသယ၊ နိပ္ပဒေသသတ္တဝိသယဖြစ်၏။ ၌ဂါထာ၌ နိပ္ပဒေသ သတ္တဝိသယ ဖြစ်၏ဟုဆိုစေထိုသည်။ ။သရဿသာဟိတံမာနသံ ဇေတဿာတိသရဿသာဟိတမာနသော။ ။ပါဠိဟိရဟု သာမည ဆိုလျှင်းမူလည်း။ အဝသာနမှ ဝသန္တော တိဒသာလယေ၊ ဟုဆိုသောကြောင့်။ ကဏ္ဌသရက်ပင်ရင်း၌ ပြုအပ်သော ယမကပါဠိဟာရိယကို၌၌ပါဠိဟိရဟုဆိုအပ်၏။ ဗောဓိမူလ၊ ဥာတိသမာဂမစသည်တို့၌ ပြုအပ်သော ယမက ပါဠိဟာရိယကို မဆိုအပ်။ ။ဟရတိ အပနေတိတိ ဟာရိယံ။ ကတ္တုဇ္ဈေကျပစ္စယော။ ပဠိပက္ခေ ရာဂါဒိ ကိလေသေ ဟာရိယံ ပဠိဟာရိယံ။ ဟရိယန္တိ အပနိယန္တိ ဇေတေနာတိ ဟာရိယံ။ ကရဏဇ္ဈေကျ ပစ္စယော။ ပဠိပက္ခာနံတိဇ္ဈိယာနံဟာရိယံပဠိဟာရိယံ။ ။တိဇ္ဈိတ္ဝိသည် ပညတ်ဖြစ်၍ အပ္ပဟာတဗ္ဗ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း ထိုတိဇ္ဈိတ္ဝိ၏ အယူကိုပယ်သဖြင့် အယူကိုပြခြင်း၌ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုသဖြင့် ပယ်အပ်သည်ဟူ၍ ဆိုသည်။ ။ဟရိတပ္ပံပဝတ္တေတဗ္ဗန္တိ ဟာရိယံ၊သမာဟိတဝိဂတုပက္ကိလေသစိတ္တသဘာဝနတောပဠိပစ္ခံဟာရိယံပဠိဟာရိယံ။ပရသတ္တာနံ ဥပက္ကိလေသေဟရတိအပနေတိတိဟာရိယံ။ပဠိပစ္ခံဟာရိယံပဠိဟာရိယံ။ ။ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂစုတိသင်္ခါတာ တိသောဒသာအဝတ္ထာ ဇေတေသန္တိတိဒသာ။ အာလယန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဇေတ္ထာတိ အာလယော။ တိဒသာနံအာလယော တိဒသာလယော။ ။ဒသစ ဒသစ ဒသစဒသ၊တိဟိအဓိကာဒသတိဒသ။သင်္ချာယသင်္ချေယျေန အဝိနာဘာဝတောသင်္ခိ နောဝိတိဒသာတိဝုတ္တာ။ တေသံအာလယော တိဒသာလယော။ပြု။ ။သန္ဓိသိန္နော အာဒိစ္စောဝ ယုဂန္ဓရေ၌ နေမင်းသည် ယုဂန္ဓိုရ်တောင်ထိပ်၌ တရံတဆစ်မျှ မသွားဘူးဘဲလျက်၊ ယုဂန္ဓိုရ်တောင်ထိပ်၌ တင့်တယ်ရာသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားသည်ပဏ္ဍုကမ္ဗလာမြေကျောက်ဖျာ၌တင့်တယ်စွာနေတော်မူ၏ဟု ဆိုခြင်းသည် အဘူတပရိကပ္ပေါပမာမည်၏။ ယု

Digitized by Google

ဂန္ဓဂိရိတောင်သည်ယူဇနာနှစ်သိန်းလေးသောင်းခြင့်ရှိ၏။နေမင်း သည်လည်း ထိုယုဇန္ဓရိတောင်အတိုင်းအရှည်ရှိသောကောင်း ကင်ခရီးခွဲသွားသည်။ အခြင့်တူသောကြောင့်ဆိုသည်။ ဤကား သဒ်သူ ပမာတည်း။ ။သန္ဓိ သိန္ဓောဒ္ဓိသံသန္ဓါသည် သော်ဘာ ဏ်ထွ။ ။သောဘမာနောဟုတွာနိသိန္ဓောသန္ဓိသိန္ဓော၊ပြု၊ ။ သမုဿာဟိတမာနသော၊ ဝသန်ဘော၊ သန္ဓိသိန္ဓောတ္ထိကို သမ္ဘ ဝတ္တွယိဒ္ဓ ကြိယာဝိသေသန စပ်ဆိုသည်ကား ကြိယာဝိသေသ နအာတုမ္မာသာဖြစ်သည်။ ၎င်းပုဒ်တို့ကား။ ဟုတွာဒ္ဓါသာ သွားနိုင် သည်။ဟုတွာသည် သမ္ဘဝတ္တွယိသို့သွားသည်၊ ကျေးလေသော ဟုတွာသွားသည်ကိုရည်၍ကြိယာဝိသေသနစပ်ဆိုသည်၊ ။ တိသဒ်ပေသုကေကဒ္ဓဏောယေဝ အာလောကကရဏတောအာ ဘုသောဒ်ဗ္ဓတိဇောတေတိတိအာဒိန်စွာ၊ပြု။ ။မာတရန္တိဝုဗ္ဗေ မနုဿလောကေမာတုဘူတံဒေဝပုတ္တန်ဒီ အတ္ထောယေဝဂဟေ တဗ္ဗော၊ နဒေဝဒိတရန်ဒီ။ သိဂိုမဟာမာယာဟိဇောဒိသတ္တိဝိဇာ ယိတွာသတ္တာဟမတ္တံ ဌတွာဇ္ဈတော စဝိတွာတုသိတာဘဝနေ ပုဂိုသဘာဝေနေဝနိဗ္ဗတ္တာ၊ နဇ္ဈတ္ထိဘာဝေနာတိ။အယဉ်ဝမ္ဘထာ ယာယံသဗ္ဗဗုဒ္ဓမာတူနံဇောဒိသတ္တေဝိဇာယိတွာသတ္တာဟမဲတ္တံ ဌတွာ ဇ္ဈတောစဝိတွာ တုသိတာဘဝနေ ပုဂိုသဘာဝေနေဝ နိဗ္ဗတ္တိ၊ နဇ္ဈတ္ထိဘာဝေန။ ။မဏ်ဒိပ။ ။ဇိနာလင်္ကာရဂိုကာန် လည်း ဂင်းနည်း။ ။သဗ္ဗညုတ ညာဏ်၏ အစွမ်း သုံးပါး ဟု သည်။ အလုံးစုံသော ဥေယျဓမ္မတို့၏ ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သ ဘောကိုသိစွမ်းနိုင်ခြင်း၊ ထိုဥေယျဓမ္မတို့၏ ဟောအပ်သောအ ပြားကိုသိစွမ်းနိုင်ခြင်း၊သစ္စာလေးပါးကိုသိစေအပ်သောပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ အာသယအဓိမုတ္တိ စသည်တို့ကို ထင်စေခြင်းဌာနိုင်စွမ်း ခြင်း၊ ဤသုံးပါးတည်း။ ။အဘိဓမ္မကထာမဂ်ဒ္ဓ။ မဂ္ဂေါတိဥပါ ယောဟုဋိကာဘွင့်သည်ကား။ အဘိဓမ္မကထာသည် ခန္ဓာအာ ယတနစသည်၊ကုသိလ်စသည်ကို၊ဝါ။သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်း ၏အကြောင်းဖြစ်သည်။ ။ပဗန္ဓေဝါမဂ္ဂေါတိဝုစ္စတိ၊ဟုဗုဒ္ဓ

Digitized by Google

သည်ကား။ ရှည်ထျားစွာသော ခရီးအစဉ်နှင့်တူသည်။ ။ဒေ
ဝါနုံ။ဟုတဘာန်ဆိုခြင်းသည်။ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံးအစဉ်မပြတ်
ကြော်ငြာထော်မူအပ်သော အာဘိဓမ္မာဒေသနာကို နတ်တို့အားသာ
နာခံခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြတော်မူ၏။ လူတို့အားမ
နာခံနိုင်။

၌ဆိုကရုဏာဝိယသတ္တော်သူ၊ အစရှိသောဂါထာငါးရတို့၏
အပေါင်းဖြင့်။ ကရုဏာမည်သောကို အဦးပြုသဖြင့် အလုံးစုံသော
ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့်ဂုဏ်း အသာဓာရဏာဖြစ်သောအာဘိဓမ္မာဒေ
သနာကို ဟောသဖြင့်ဂုဏ်း မြတ်စွာဘုရား၏ အလွန်ရှိခိုးခြင်းငှါ
ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကိုပြပြီး၍၊ ယခုအခါ၌အနာရယဝိသောသ
နစသောအကျိုးရှိသောအဓိပ္ပေတပဏာမကို ပြထိုသည်ဖြစ်၍၊
တသပါဒေနမသိတ္ထာ၊စသည်ကိုမိန့်သတည်း။ ။တရား၊
သဃ်၏ မြတ်စွာဘုရားလျှင် အမွန် ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်
မြတ်စွာဘုရားအား ထောမနာသဖြင့်တရားတော်၏ သွာက္ခာ
တ၏အဖြစ်၊ သဃ်ာတော်၏ သုပ္ပဋိပန္နဲ၏ အဖြစ်ကိုပြရ၏။ ထို့
ကြောင့်တရားသဃ်ာအားလည်းရှိခိုးခြင်းငှါထိုက်၏။

သိရိမတော၊ ဘုန်းပညာကြက်သရေရှိတော်မူထသော။ဝါ၊
ပါရဖိအဟုန်ကြောင့်ဖြစ်သောလူနတ်တို့၏ မျက်စိဝယ်နှစ်သက်
ဘွယ်ထက္ခဏာကြီးငယ်တင့်တယ်သော ကြက်သရေရှိတော်
မူထသော။ တသတာဒိသဿ၊ ထိုဝိပဿီ့အစရှိသော ရှေး
ဘုရားတို့နှင့် တူသသူဖြစ်တော် မူထသော။ သမ္မဒ္ဓဿ၊ကိုယ်
တော်တိုင်သာလျှင် သစ္စာလေးပါးကိုသိတော်မူသော မြတ်စွ
ဘုရား၏။ ပါဒေ၊ခြေတော်တို့ကို၊ နမဿိတ္ထာနမဿာမိ၊ ရှိခိုး
ပါ၏။နမဿိတ္ထာ၊၍။အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ သဒ္ဓမ္မဉ္စ၊မင်
လေးတန်ဖိုလ်လေးတန်နိဗ္ဗာန်ပရိယတ်ဟုဆိုအပ်သောဆယ်ပါး
သောထရားတော်မြတ်ကိုလည်း။ပူဇေတ္ထာပူဇေမိ၊ပူဇော်ပါ၏။
ပူဇေတ္ထာ၊၍။အဿ၊ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။သံဃဉ္စ၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ထေး
ယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက် ဟုဆိုအပ်သော ရှစ်ယောက်

Digitized by Google

သောပရမတ္ထအရိယာ သဃ်ာတော်ကိုလည်း၊ အဋ္ဌလိ၊ လက်အုပ်ကို။ကတ္တာကရောမိ၊ပြုပါ၏။ကတ္တာ၊၍။

နမသိတ္တာစသောကြိယာသုံးခုကို၊ အတ္ထပကာသယိသာမိဒ္ဓစပ်။ ။သရန္တိဇာနန္တိကောယာတိသိရိ။ပုညရ၏။ ။သရတိပဝတ္တတိ ဇေတ္ဝာဖလန္တိသိရိ။ ပုညရ၏။ တနည်း၊ ပါရမီတော်ကြောင့်ဖြစ်သောကိုယ်တော်၏တင့်တယ်ခြင်းအစုအစေ့ရှိသောရူပကာယ၏ပြည့်စုံခြင်း၊ အသံတော်၏ပြည့်စုံခြင်းစသည်သည်။ ။ကတပုညေနိသယတိတိသိရိ။ ကတပုညေဟိဝါနိသိယတိတိသိရိ။ ကြောင့် သိရိမည်။ ။သိရိဇေသအတ္ထိတိသိရိမာ။ ။အတိသယတ္ထဒ္ဒိမနုပစ္စည်းသက်။ ။ပဏာမသဒ္ဒါသည်ရွှင်ရဒ္ဒဂုဏ်း၊စေတနာဒ္ဒဂုဏ်းဖြစ်၏။ ပဏာမသဒ္ဒါသည်သက်သက်စေတနာကိုဟော၏။ ။ပဏာမကရဏံ၊ပဏာမဝစနံ။ဟုကရဏသဒ္ဒါ၊ဝစနသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာရွှါရကိုဟော၏။ ။ရွှါရသည်ကာယရွှါရ၊ ဝစီရွှါရ၊ မနောရွှါရဟူ၍ သုံးပါးပြား၏။ကာယဝိညတ်သည် ကာယရွှါရမည်၏။ ဝစီဝိညတ်သည်ဝစီရွှါရမည်၏။ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဓောစိတ်သည်သာလျှင်မနောရွှါရမည်၏။ ဤဒွိကုသိုလ်ဓောစိတ်သည်သာလျှင် မနောရွှါရမည်၏။ ။ဒွေဒြီးစွာမနောရွှါရဖြင့်ရှိခိုး၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက်ကာယရွှါရဖြင့်ရှိခိုး၏။သုံးကြိမ်မြောက်ဝစီရွှါရဖြင့်ရှိခိုး၏။ ထို့ကြောင့်တိဟိရွှါရေဟိ၊ဆိုသည်။ ။ကာယပဏာမ၊ဝစီပဏာမ၊မနောပဏာမဆိုရာဒ္ဒစေတနာကိုပဏာမဆိုသည်။

ပဏာမ၏အကျိုး အများတို့တွင် အဋ္ဌကထာဆရာသည်ထိုအပ်သော အနုရာယ ဝိသောသနအကျိုးကို ပြထိုသည် ဖြစ်၍၊ နိပစ္စကာရသေတသ၊စသည်ကဲ့ဓိန္ဒ့။ ။ရတနတ္တယေ၊ရတနာတို့၏သုံးပါးတို့၏အပေါင်းဒ္ဒ။ ဝါ၊ ရတနာတို့၏သုံးပါးသောအစိတ်ရှိသောအပေါင်းဒ္ဒ။ဝါ၊ သုံးပါးတို့၏အပေါင်းဖြစ်သောရတနာဒ္ဒ။ဝါ၊ သုံးပါးသောအစိတ်ရှိသောရတနာဒ္ဒ။ကတသ၊ပြုအပ်သော။ ဇေတသနိပစ္စကာရသ၊ထိုတသ ပါဒေနမသိတ္တာစ

Digitized by Google

သည်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်းပဏာမစေတနာ၏။ အာနုဘာဝေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အသေသတောအသေသေ၊ အကြွင်းမရှိကုန်သော။ အန္တရာယေ၊ အဋ္ဌကထာကျမ်းပြုခြင်းကို ထားမြစ်နှောင့်ယှက် ဒုပ်စက်တတ်သော အန္တရာယ်တို့ကို။ သော သေတွာ၊ ကွယ်ပျောက်ခြောက်သွေ့စေ၍၊ (ဂုဏ်ပုဒ်ကိုအထွဏ်ပကာသယိသာမိဒ္ဓစဝ်)။ ။ နိုပထနံနိုပစ္စံ။ ။နိုပတနံ၊ တုဝ်ဝပ်ခြင်း။နိုပစ္စံ၊ ခြင်း။ ။နိုပုဇ္ဇပတဓာတ်၊ ကျပစ္စည်း။ ကာရသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်ဒွါရတ္တာယကိုယူ။ ။ကရဏံ ကာရော။ နိုပစ္စသာကာရောနိုပစ္စကာရော။ ။စေတနာကိုယူ။ ။တိတ္ထိသမူဟောတယံ၊ တယော အဝယဝါအံသာကောဋ္ဌာသာအသာတိဝါတယံ။ ရတနာနံတယံရတနတ္တယံ။ ။အနုအနုတံသမဂ္ဂီနံ ပုဂ္ဂလံဘာဝေတိ ဝဏ္ဏတိတိအနုဘာဝေါ။ သော့ဇေဝအာနုဘာဝေါ။ ။အန္တရာယ်ဟူသည့် အဋ္ဌကထာ ကျမ်းပြုခြင်း၏ အန္တရာယ်ကိုယူ။ လာဘန္တရာယ်စသည်ကို မယူလင့်။ ။အသေသတောဒ္ဓ တောပစ္စည်းသည် ဥပယောဂတ္ထဒ္ဓသက်။ ။နတ္ထိသေသောယေသန္တေတိနိသေသာ၊

အဘိဓမ္မာဒေသနာ၏ဂန္ထိရဖြစ်၍ ၎င်းအဋ္ဌကထာကိုပြုခြင်းဒ္ဓါပုဂ္ဂိုလ်သာမန်တို့သည် ပြုခြင်းဌာမတတ်နိုင်၊ ဆရာဗုဒ္ဓဃောသသည်ပြုစွမ်းနိုင်သောဥာဏ်စွမ်းသတ္တိရှိ၍ သာသနာတော်၏ အဓွန့်ရှည်စွာ တည်စိမ့် သောဌာ ပြုတော် မူပါဟု တိုက်တွန်းထတ်သောအဘိယာစကပုဂ္ဂိုလ်ကိုပြအံ့သောဌာ၊ ဝိသုဒ္ဓါစာရသိလေန၊ စသည်ကိုမိန့်။

ဝိသုဒ္ဓါစာရသိလေန၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော အကျင့်သိလသိက္ခာရှိထသော။ နိပုဏာမလဗုဒ္ဓိနာ၊ သိမ်မွေနူးညံ့သော အနှက်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဌာ စွမ်းနိုင်သောအညစ်အကြေးမထင်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပညာရှိထသော။ ဗုဒ္ဓဃောသေန၊ ဗုဒ္ဓဃောသအမည်ရှိသော။ဘိက္ခုနာ၊ရဟန်းသည်။သက္ကစ္စံ၊ ကောင်းစွာပြု၍။ ဝါ၊ ရိသေစွာ၊ အဘိယာစိတော၊ ရှေးရှုမျှော်

Digitized by Google

မှောက်တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍။ (**အထွဏ်ပကာသယိသာဒိန္ဒ စပ်**)။ ။ထုလ္လစ္ဆဉ်း အစရှိသော အာပတ်ငါးဘုံထို့မှ **စင်ကြယ်** သောကြောင့် ပိသုဏ္ဍိစာရ။ပါရာဇိကသံဃာဒိသိသ်မှ**စင်ကြယ်** သောကြောင့် ပိသုဏ္ဍသိလ။တနည်း။ ဤအမှုကိုပြုအပ်၏ဟု**ဖွင့်ပြု** တော်မူအပ်သော စာရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ကို ဖြည့်သဖြင့် **စင်ကြယ်** သောကြောင့် ပိသုဏ္ဍိစာရ။ဤအမှုကိုမပြုအပ်ဟုတားမြစ်တော် မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို မလွန်ကျူး သဖြင့် **စင်ကြယ်**သော ကြောင့် ပိသုဏ္ဍသိလ။ ။ပိသုဏ္ဍိ အာစာရော, ယသသော်တိ ပိသုဏ္ဍိစာရော။ ပိသုဏ္ဍိသိလံ ယသသော်တိ ပိသုဏ္ဍ သိလော။ ပိသုဏ္ဍိစာရော စ သော ပိသုဏ္ဍသိလော်စာတိ ပိသုဏ္ဍိစာရ သိလော။ ။ဤဂါထာဖြင့်ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဂုဏ်ထူးပိသေသ နှင့်ပြည့်စုံသောသိတင်းသုံးဘော်သည်ဓမ္မကိုဂုဏ်း။ ငါ့ကိုဂုဏ်းအ ရှိအသေသက္ကစ္စ မျက်မှောက်တောင်းပန်အပ်သည်ကို ကြောင့် ကြမဲ့ငါသည် နေခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။ ငါ့အားရောက်လာ သောဝန်ကို ငါသည်ရွက်ဆောင်အံ့ဟူသော အနက်ကိုပြ၏ဟူ လိုသော်။

ယသုအခါ၌ အကြင်သံဝဏ္ဏောတဗ္ဗပုဒ်၏ အဋ္ဌကထာကိုပြုထို၏၊ ထိုသံဝဏ္ဏောတဗ္ဗပုဒ်ကိုပြအံ့သောငှါ။ ယံဒေဝဒေဝေါ။လ။အ ဘိဓမ္မသ။ဟူသောပါဠိကိုမိန့်သတည်း။

ဒေဝဒေဝေါ၊ပိသုဏ္ဍိနှတ်၊သမ္မုတိနှတ်၊ ဥပပတ္တိနှတ်တို့ထက် နှတ်မြတ်ဖြစ်တော်မူထသော။ပိနာယကော၊ ဝေနေယျသတ္တဝါ တို့ကိုဆုံးမတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရားသည်။ဝါ၊ လူနတ် တို့ကိုနိဗ္ဗာန်သို့ဆောင်တော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝါ၊ ရွှေဆောင်နာယကကင်းတော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်။ ယံအာဘိဓမ္မိ၊ကို။ဒေဝါနံ၊ နှတ်ငြိဟ္ဝ၁အပေါင်းတို့အား။ တာဝတိံ သဘဝနေ၊တာဝတိံသာနှတ်ပြည်၌။အတိဝိယ္ဟာရတော၊အတိ ဝိယ္ဟာရအားဖြင့်။ ဒေသေတွာ၊ဟောတော်မူပြီး၍။ ပုန၊တဘာန်။ သာဓုပုတ္တသ၊ဆဒိရိပုတ္တရာအမည်ရှိသော။ထေရသ၊မထေရ်

Digitized by Google

အား။ နယထော၊ သခေါပနယအားဖြင့်။ယထာ၊ အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။အာစိက္ခိတေ၊ကြားအပ်သည်ရှိသော်။ထေ ရော၊ သာဂိပုတ္တရာမထရေါသည်။ ဗုဇ္ဈတိ၊သိ၏။ တထာ၊ထိုသို့ သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။သမာစိက္ခိ၊ကောင်းစွာကြားတော်မူ ပြီ။ ။သောထေရော၊ ထိုအရှင်သာဂိပုတ္တရာမထေရ်သည်။အ နောတတ္တာဒေါ၊ အနောတတ္တာအိုင်၌။မဟာသိနေရု၊ မြတ်သော သိလက္ခန္ဓ စသည်ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရာမှီးလေ့ ကျက်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားအား။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ညီမူခစားခြင်းကို။ ဝါ၊ ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးခြင်းကို။ကတွာ၊ပြု၍။ ယဉ္စအာဘိဓမ္မံ၊အ ကြင်အာဘိဓမ္မာကိုလည်း။သုတွာန၊နာ၍။မဟိတလံ၊ဓမ္မဖြိပ်ကျွန်း အပြင်သို့။ အာဟာရိတွာ၊ဆောင်ခဲ့၍။ (ဧရှေတွာသည်နောက်တွာ ဒ္ဒစပ်)။ ။ဘိက္ခဖြန်၊ လင်းနို့သားဖြစ်ခဲ့ဘူးသော အန္တေဝါသိက ရဟန်းငါးရာတို့အား။ပယိရှဒါဟာသိ၊သင်ကြားပြီ။ ဇာတိဇာမိနာ အနုက္ကမေန၊ဤသို့သောအစဉ်ဖြင့်။ဘိက္ခဖြိ၊အရှင်သာရိပုတ္တရာ အစရှိသောရဟန်းတို့သည်။ (ခါရိတော၊ သင်္ဂီတောတို့၌ စပ် ၍၊ယံကိုယော့ဟုပြင်ထိုက်)။ ယောအာဘိဓမ္မော၊ကို။ ခါရိတော၊ ဆောင်လေအပ်ပြီ။ ပုန၊တဘန်။ သင်္ဂီတိ ကာလေ၊ သင်္ဂါယနာ တင်သောအခါ၌။ ဝါ၊သဘောတူဓမ္မတို့ကိုပေါင်းစည်း၍ ရွတ် သောအခါ၌။ ဝေနေယျာရဟန်နာ၊ပညာဖြင့် လုံ့လပြုတတ်သောအ ရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော ရဟန္တာသည်။ ဝါ၊ ဝေနေယျ မိဘုရား၏ သားဖြစ်သော အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်သည်။ သင်္ဂီ တော၊ သင်္ဂါယနာတင် လေအပ်ပြီ။ ဂန္တိရဉ္စာကောဟိ၊ နက်နဲ သော ဥာဏ်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊နက်နဲသော ဥာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်။အာဘိဏ္ဍသော၊မပြတ်မလတ်။ ဝါ၊အကြိမ်များစွာ။ ဩဂါ ဠှဿ၊ သက်ဝင်အပ်ထသော။ နာနာနယဝိစိတ္တာသ၊ အထူးထူး သောသဒ္ဒနယ အတ္ထနယ စသည်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ် ထသော။ တာသအာဘိဓမ္မာသ၊ ထိုအာဘိဓမ္မာ၏။ (ဂင်းပုန်ကိုအတ္ထုပကာသ ယိဿာမိဝယ် အတ္ထုဒ္ဓစပ်။ ယံဟုသာမည အားဖြင့် ဆိုလျှင်းမူ

Digitized by Google

လည်းတသအဘိဓမ္မသဟုဒိယတ်ကိုဆိုသောကြောင့်၊ယင်းအ
ဘိဓမ္မံဟုမှတ်)။

ဒေဝါနံဒေဝေါဒေဝဒေဝေါ။ ။ဒေဝါနံ၊ဝိသုဒ္ဓိနတ်၊ သမ္မု
တိနတ်၊ဥပပတ္တိနတ်တို့ထက်။ ဒေဝေါ၊ နတ်မြတ်ဖြစ်တော်မူ၏။
ဒေဝဒေဝေါ၊၏။ ။ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိသုဒ္ဓိနတ်မည်
၏။ မင်းတို့ကို လူတို့သည် နတ်ဟူ၍ သို့အပ်သမုတ်အပ်သော
ကြောင့်သမ္မုတိနတ်မည်၏။ နတ်တို့သည်တဆဲ့ငါးနှစ်ရွယ်၊နှစ်
ဆဲ့ငါးနှစ်ရွယ်အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေ ခဏ၌ပင် ထင်ရှားဖြစ်သော
ကြောင့်၊ ဥပ ပတ္တိနတ် မည်ကုန်၏။ ။မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊
သဗ္ဗဒေဝေဟိ အမှာကံ သရဏံ ပရာယနန္တိ ဒေဝနိယော ဥပ
ဂန်တွဖြောတိဒေဝဒေဝေါ။သဗ္ဗဒေဝါဒ်ဝန္တိဥပဂန္ဆန္တိ ဇ္ဈောတိ
ဝါဒေဝဒေဝေါ၊ကြောင့်၊ဒေဝဒေဝမည်၏။ ။ဝေနေယျသတ္တော
ဝိနေတိတိ ဝိနာယကော။ မဂ္ဂံနေတိတိ နာယကော။ နာယက
တောဝိဂတောဝိနာယကော။ နတ္ထိနာယကောဧတေသာတိဝါ
ဝိနာယကော။ ။ပယိရုဒါဟာသိဒ္ဓ၊ ပရိဂ္ဂေးဥဒဂ္ဂေးဂ္ဂိသောဗြူ။
ခေတ်၊အဇ္ဈတနိ၍ဝိဘတ်။ယလော။ မဒ္ဒဇရန်ငှင့်တာလုဇယကိုရွေ
နောက် ဝိပရိတ်ပြန်။ ကရဏကာ သတ္တာမဇ္ဈတနိမ္မိဒ္ဓ၊ သတ္တာမဇ္ဈ
တနိမ္မိ၊ ဟူသောယောဂဝိဘာဂဖြင့်သသာ။ ။ဝိဒတိဇာနာတိ
ဧတေနာတိဝေဒေါ။ ၍ဟတိပဝတ္တာတိတိ၍ဟော။ ဝေဒေနု၍
ဟော ဝေဒေဟော။ ဝေဒေါ ၍ဟောဧတေသာတိဝါ ဝေဒေ
ဟော။ ဝေဒေဟောနံရဋ္ဌသ ဇ္ဈသရော ဝေဒေဟော။ ရာဇာ၊
တသအပစ္စံပုတ္တိဝေဒေဟိ။ ဝေဒေဟိယာအပစ္စံပုတ္တောဝေဒေ
ဟော။ အာနန္ဒဣတ္ထေရောတိဝိ အဣတ္ထော။ ။မဏိဒိပ။ ။ဝေဒေ
ဟောနာမ မဟာကသ္သ ပါဒိကော။ အာနန္ဒဣတ္ထေရောတိ ကေ
စိ။ ။မဂ္ဂ။ ။ဥဘောလောကေရနတိဇာနာတိတိရုန်၊ရုနဝါ
တုဇ္ဇ။ မောနံဝါဝုစ္စတိဉာဏံ။ တဒသတ္ထိတိ မောနိ။ ဩကာ
ရသဥကာရဝိပရိတံ ၍ကာရသစ ရသတ္တံကတွာ ရုနိတိ

Digitized by Google

ဂုတ္တံ။ ဝေဒေဟောစသောရုဒ်စာတိဝေဒေဟရုဒ်။ ။အဘိဏှ သောကားဗဟုဝါရဏ္ဍဒ်ဒီပါတ်။

အဘိဓမ္မ၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာကိုပြုထို၏။ ထိုသံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာ၏ ဒ်ရာနိသယအဏ္ဍကိုမဆိုချေက၊ အတ္တနော မတိ မိမိဉာဏ် အစွမ်းဖြင့် ပြု၏ဟူသော အနက် သည်ရောက်၏။ အတ္တနောမတိမိမိဉာဏ်အစွမ်းဖြင့် ပြုသည်ဖြစ်က၊ ဆရဲ့အဋ္ဌကထာကိုသင်အံ့လေ့ကျက်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို မပြုရာ။ ထိုသို့မပြုသဖြင့်ဆရဲ့အဋ္ဌကထာဖြင့်ဆုံးဖြတ်အပ်သော ပါဠိတော်ဓမ္မ၏အနက်ကိုကောင်းမွန်စွာမသိရာ။ ထိုသို့မသိသဖြင့် ပဋိပတ္တိနည်းကိုမသိရာ။ ထိုသို့မသိသဖြင့် အကျင့်ချွတ်ယွင်းရာ၏။ အကျင့်ချွတ်ယွင်းသဖြင့် သံသရာ၌ နစ်မွန်းမျောပါးလတ္တံ့. သောသတ္တဝါအပေါင်းကို အာရုံပြု၍ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာ၏ကရုဏာဖြစ်သည်ကားအကြောင်း။ အဋ္ဌကထာ၏ဒ်ရာနိသယကို ဆိုသည်ကား အကျိုး။ ဒ်ရာနိသယကို ဆိုသဖြင့် အတ္တနော မတိဖြင့်ပြုအပ်သော အဋ္ဌကထာမဟုတ်ဟု သက်ဝင်ယုံကြည်သဖြင့် အဋ္ဌကထာကို သင်အံ့လေ့ကျက် ဆောင်ရွက်မှတ်သားခြင်းကိုပြုခြင်း။ ထိုသို့ပြုသဖြင့်အဋ္ဌကထာဖြင့်ဆုံးဖြတ်အပ်သောပါဠိတော်ဓမ္မ၏ အနက်ကိုသိခြင်း။ သိသဖြင့်ပဋိပတ္တိနည်းကိုသိခြင်း။ သိသဖြင့်ကျင့်ခြင်း။ ပါမောဇ္ဇ၊ ဝိတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုခ၊ သမာဓိ၊ ယထာဘူတဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်သောအကျိုးထူးတို့ကိုဖြစ်စေခြင်း။ ၍သို့မဖြစ်ရာနိသယကိုမဆိုက၊ များစွာသောအပြစ်။ နိသယကိုဆိုက၊ များစွာသောအကျိုးရှိသောကြောင့်၊ အဋ္ဌကထာ၏ဒ်ရာနိသယကိုပြအံ့သောငှါ။ အာဒိတော။ လ။ အဘိသမ်တာဟူသောပါဌ်ကိုမိန့်။ ။ အာဒိတော အာဒိမှိ၊ ပဌမသင်္ကိယနှတင်သောအခါ၌။ မဟာကဿပါဒိဟိ၊ မဟာကဿပအစရှိကုန်သော။ ဝသိဟိ၊ ဈာန်သမာပတ်၊ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းတို့၌ လေ့လာခြင်းရှိကုန်သောရဟန္တာငါးရာတို့သည်။ ယာပုရာအဋ္ဌကထာ၊ အကြင်ရှေး

Digitized by Google

အဋ္ဌကထာဟောင်းကို။ သဇီတာ၊ သင်္ဂါယနာတင်လေအပ်ပြီ၊ ဝါ၊ ပေါင်းညှိစုဝေး၍ရွတ်ဆိုအပ်ပြီ။ ပဋ္ဌာဝိစ၊ပဋ္ဌမသင်္ဂါယနာတင်သည်မှနောက်ကာလ၌လည်း။ ဣတိဟိ၊သာသနာတော်၏အစီးအပွါးကိုထိုလားတောင့်တတ်သောအရှင်မဟာယသအစရှိသောရဟန္တာခုနစ်ရာ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿအစရှိသော ရဟန္တာတထောင်တို့သည်။ ယာအဋ္ဌကထာ၊ ဇာတြင်အဋ္ဌကထာဟောင်းကို။ အနုသဇီတာ၊ တဘာန်ဒုတိယသင်္ဂါယနာ၊တတိယသင်္ဂါယနာတင်လေအပ်ပြီ။

ယင်းသို့ သင်္ဂါယနာသုံးတန် တင်အပ်သော အဋ္ဌကထာဟောင်းသည်ရှိထျက်အဋ္ဌကထာသစ်ကိုပြုခြင်းသည်၊သူတပါးတို့သည်ကြိုတ်အပ်ပြီးသောဝါဂွမ်းကိုတဘာန်ထပ်မံ၍ ကြိုတ်ဘိသကဲ့သို့ငင်း၊သူတပါးတို့သည် ကြိုတ်အပ်ပြီးသောနဲ့သာကို တဘာန်ထပ်မံ၍ ကြိုတ်ဘိသကဲ့သို့ငင်းဖြစ်၍ ပုနရုတ္တိဒေါသ၊ဂန္ထာရုဒေါသ၊ နိရတ္ထက ဒေါသ ရောက်လေ ရကား၊ ဆရာအဘဲ့ကြောင့်အဋ္ဌကထာသစ်ကိုပြုချင်ဘိသနည်း။ ။အာဘာတာပန်လ။အဘိသခ်ိတာကိုမိန့်။ ။အာဒိတော၊လ။ဇ္ဈာသိဟိယာ၊သည် အဋ္ဌကထာသစ်၏မှိရာ နိဿယသာဖြစ်သည်။ အာဘာတာပန်၊ ဟူသောဂါထာသည် မှိရာနိဿယလည်းဖြစ်၊ အဋ္ဌကထာသစ်ကိုပြုခြင်း၏အကြောင်းလည်းဖြစ်၏။

ပနတထာပိ၊ယင်းသို့သင်္ဂါယနာသုံးတန်တင်လျှင်းမူလည်း။ (အတ္ထံ ပကာသယိသာမိဒ္ဓ အရှစိဂရဟာဖြစ်သော လက္ခဏာစပ်)။မဟိန္ဒန၊ မဟာမဟိန္ဒအမည်ရှိသော၊ ထေရေန၊မထေရ်သည်။ဥတ္တမံ၊မြတ်သော၊ဒီပံ၊သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့။ ယာအဋ္ဌကထာ၊ အကြင်အဋ္ဌကထာဟောင်းကို။ အာဘတာ၊ ဆောင်လေအပ်ပြီ၊ အပရဘာဂေ၊နောက်အစ်ဘို့၌။ သီဟဠဒီပဝါသိဟိ၊သီဟိုဠ်ကျွန်း၌နေကုန်သော။မဟာထေရေဟိ၊ မထေရ်ကြီးတို့သည်၊ (၍ဝုန်တို့ကားထည့်)။ ဒီပဝါသိနံ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ နေကုန်သောသူတို့၏။ဘာသာယ၊ သင်းထိုင်း ဦးစွပ်နှင့် တူသော သီဟိုဠ်ဘာသာ

Digitized by Google

ဖြင့်၊ယာအဋ္ဌကထာ၊ အကြောင်အဋ္ဌကထာဟောင်းကို၊ အသိသင့်တာ၊စီရင်လေအပ်ပြီ၊

အာဒိတောဒ္ဓ၊ ကွစိတောပဠုမျက္ထေ၊ဒ္ဓ ကွစိထော၊ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သက္ကာမျက္ထဒ္ဓ တောပစ္စည်းသက်၊ ။အာဒိတောတိ အာဒိမှိ ပဋမသင်္ခိတိယံ၊ ။ဒိုကာ၊ ။ယာ မဟာကဿပါဒိဟိ၊ဝသိဟိဋ္ဌကထာပုရာသင်္ခိတာ၊ဟူသော်ပါဋ္ဌဖြင့်၊ အဋ္ဌကထာသည် ဘုရားလွှက်ထက်ကပင်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်ပါဋ္ဌိတော်ကဲ့သို့ဘုရားလျှင် အမှန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုသိအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် အနုဒိုကာဒ္ဓ၊ ။ပဋမသင်္ခိတိယံ အဋ္ဌကထာ ယာသင်္ခိတာတိဝစနေနသာဘဂဝတောဓရမာနကာလေပိ အဋ္ဌကထာသံဝိဇ္ဇတိ၊တေနပါဋ္ဌောဝိယဘဂဝံမူလကာဝါတိဝိညာယတိ၊ ။ဟုမိန့်၏၊ သာဓကပါဋ္ဌဒ္ဓ။ ဘဂဝံမူလကာဝါတိကို၊ ဘဂဝံမူလကာဝေဇ္ဇတိပုန်ဖြတ်၊ ။ဘဂဝါမူလံ ဇေတိသာတိ ဘဂဝံမူလကာ၊ပြု။ ။ဇေတိသာ၊ ထိုအဋ္ဌကထာအား၊စွဲ၊ဝေသဒ္ဓါဖြင့်သာဝကတို့ကိုကန့်၊ ။တတ္ထတတ္ထ ဘဂဝတာပဝတ္တိတာ ပကိဏ္ဏကဒေသနာယောဝဟိ အဋ္ဌကထာ။ ။သာရတ္ထဒီပနီ။ ။အရှင်မဟိန္ဒသည် အဝါ ခြောက်ဆယ်နေ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်သည့်နောက်မှသီဟိုဠ်မထေရ်ကြီးတို့သည် သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် အဋ္ဌကထာကိုစီရင်အပ်၏ဟူထိုသော်။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ သင်္ဂါယနာသုံးတန် တင်အပ်သော အဋ္ဌကထာရှိလျှင်းမူလည်း အဋ္ဌကထာဟောင်း၏ သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် စီရင်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဓမ္မ။နိဒ်ကျွန်းသားတို့သည် မပြီးစေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဋ္ဌကထာသစ်ကိုစီရင်ပေအံ့ဟုဆို၏၊ အဘယ်သို့ဆရာအဋ္ဌကထာကိုစီရင်မည်နည်း၊ ကျမ်းပြုခြင်း၏အခြင်းအရာမများပါလော၊ စုန်ကြောင့်၊ ကရဏပ္ပကာရကိုပြုထိုက်ကား၊ အပနေတွာတတောဘာသံ၊ စသည်ကိုမိန့်၊

ထတော၊ထိုအဋ္ဌကထာဟောင်းမှ၊တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပါသီနံ၊လဲက်နိစ္စိသိပဝတ္တိကြောင့်၊ တမ္ဗပါဏိမည်ရှိခေါ်ဆို သီဟိုဠ်ကျွန်းသူ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

များဖို့ထိုလူတို့၏။ ဘာသံ၊ ဇာင်တိုင်းဥိးစွပ်မချုတ်တူစွာ သိဟိုဠ်
ဘာသာကို။ အပနေတွာ၊ ပယ်၍။ နိဒ္ဒေါသံ၊ သဘာဝနိဂ္ဂုတ်ဖြစ်၍
ဘာသာတပါးမှ ကင်းသောအပြစ်ရှိသော။ တန်ခိုးနာဂရဲ၊ ပါဋိ
တော် နည်းဖြစ်ခြင်းသို့အစဉ်လိုက်သော။ ဝါ၊ ပါဋိဂတိ နည်း
အားလျော်စွာဖြစ်သော။ဘာသံ၊ မဂဓရောဇဖိုင်းသူတို့၏ ဥစ္စာမှ
လဘာသာကို။ အာရောပယိတွာ၊ ပေထက်အကွာရောတင်၍၊ နိကာ
ယန္တရလဒ္ဓိဟိ၊ နိကာယ်တပါးဖြစ်သော့အဘယဂိရိဝါသီ၊ ဇေတ
ဝန်ဝါသီဂိဏ်းသားတို့ အကြားအကြားဠ်သွင်း၍ ရေးအပ်သော
အယူတို့နှင့်။(အသံမိသံဠ်သဟာဒိယောဂစပ်)။ ။အသံမိသံ၊
ရောနှောပြွမ်းခြင်းကင်းထသော။ အနာကုလံ၊ မိမိဥစ္စာမဟာဗိ
ဟာရ ဝါသီအရှင်မြတ်၏အယူဠ်လည်း နှောရှက်ခြင်း ကင်းထ
သော။ဝါ၊ သန့်ရှင်းစွာဥာဏ်ပညာဖြင့် ဝေဘန်ပိုင်းခြားအပ်ထ
သော။ ။(အသံမိသံ၊ အနာကုလံဟူသောနှစ်ပုဒ်ကို ဝိနိစ္ဆယံ
နှင့်စပ်။အထွဏ်နှင့်စပ်၍ဋိကာတနည်းမိန့်သေး၏)။

မဟာဝိဟာရဝါသိနံ၊ မဟာဝိဟာရ၌ နေလေ့ရှိကုန်သော
တိဝိဒုကစူဠနာဂ အစရှိသောမထေရ်တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအ
ဖြတ်စကားရပ်ကို။ ဒီပယန္တော၊ ပြဿျက်။ အာဂမဋ္ဌကထာသုဝိ၊
သုတ္တန် အဋ္ဌကထာတို့ဠ်လည်း။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်ယူသင့်ယ
ထိုက် ယူကောင်း ဘွယ်ကို။ ဂဟေတွာန၊ ယူ၍။ ဝိစက္ခဏော
ပညာရှိတို့ကို။ တောသယန္တော၊ နှစ်သက်စေလျက်။ အတ္ထံ၊ အ
နက်ကို။ဝါ၊အဋ္ဌကထာကို။ပကာသယိသာမိ၊ ပြပေအံ့။

သိဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် စီရင်အပ်သောအဋ္ဌကထာ ဟောင်း၏
ဓမ္မ။ဒိပ်ကျွန်းသားရေဟန်းတို့အား တစုံတရာသောအကျိုးကိုမမြဲ
စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သိဟိုဠ်ဘာသာကိုပယ်သည်။ ။
တမ္မပဏ္ဏိဆိုသည်ကား။ အစစ္စာဝိဇယ ကုမာရမင်း၏ နိသော
မြေဠ်လက်ထောက်၍ မြေနီလိမ်းကျံသော လက်ကိုမြင်၍။ ။
တမ္မောပါဏိ၊ တမ္မောပါဏိ၊ ဟူသောစကားကိုစွဲ၍ ကျွန်းကို
တမ္မပါဏိဆိုသည်။ ထိုတမ္မပါဏိကိုပင်။အာကိုရသ။ ဏကို

Digitized by Google

နွေးဘော်ပြု၍ ထမ္မပဏ္ဏိဟူသည်။ • ။နတ္ထိဘာသန္တရသင်္ခါ
တာဒေါ်သောဇတိသာတိ နိန္ဒေါသာ။ ။မာဂဓ ဘာသာ
သည်ဒမိလစသော ဘာသာတပါးမှကင်းသည်။ ။နတ္ထိဝိပရိ
ဏာသင်္ခါထောဒေါ်သောဇတိသာတိဝါနိန္ဒေါသာ။ ။မာဂဓ
ဘာသာသည် ဘောက်ပြန်ခြင်းမရှိ၊ ၍မှတပါးသော ဘာသာ
သည်ဘောက်ပြန်ခြင်းရှိသည်း။ ။ဘာသိယတိကတိယတိတိ
ဘာသာ၊ အတ္ထဲဘာသတိတိ်ဝါဘာသာ၊ ။တနောတိဝိတ္ထာ
ရေတိတိ ထင်္ဂ။ပါဠိ။ နယနံဂမနံ ပဝတ္တာနံနယော။ တင်္ဂယာန
ယောထင်္ဂနယော၊ တံအနုဂစ္ဆတိအနုဝတ္တာတိတိ တင်္ဂနယာနု
ဂါ။ ။နိကာယသဒ္ဒါသည်သမူဟ၊နိဝါသတ္ထတို့တွင်သမူဟတ္ထ
ကိုဟော၏။ ။သိဟိုဠ်ကျွန်းဠ်မဟာဝိဟာရဝါသိနိကာယ၊အ
ဘယဂိရိဝါသိနိကာယ၊ ဇေတဝနဝါသိနိ ကာယဟူ၍ သုံးပါး
ပြား၏။ ။မဟာဗောဓိဖြင့်တန်းဆာဆင်အပ်သော မဟာမေ
ဃဝန်ဥယျာဉ်ဠ် ဆောက်လုပ်အပ်သောကျောင်းဠ် သိတင်းသုံး
နေသောရဟန်းအပေါင်းတို့သည် မဟာဝိဟာရဝါသိနိကာယ
မည်၏။ ။အဘယဂိရိကျောင်းဠ် သိတင်းသုံးနေသောရဟန်း
ထိုသည်အဘယဂိရိဝါသိနိကာယမည်၏။ ။ဇေတဝနကျောင်း
ဠ်သိတင်းသုံးနေသောရဟန်းတို့သည် ဇေတဝနဝါသိနိကာယ
မည်၏။ ။အဘယဂိရိဝါသိ၊ဇေတဝနဝါသိနိကာယတို့သည်
မဟာဝိဟာရ ဝါသိနိကာယမှ တပါးဖြစ်သောကြောင့် နိကာ
ယန္တရမည်ကုန်၏။ ။ထိုနိကာယ်နှစ်ပါးတို့၏အယူတို့သည်
ဃဋိကာရဉာယန္တိ အတ္ထာဇေတာဟိတိလဒ္ဓိယော။ နိကာယန္တရာနံ
လဒ္ဓိယောနိ ကာယန္တရလဒ္ဓိယော။ ကြောင့်နိကာယန္တရ လဒ္ဓိ
မည်ကုန်၏၊

နည်းယူစိမ့်သောဌါအကျဉ်းအားဖြင့်ဝါကျကို သုတ်သင်ဦး
အုံး၊ ။ဆရာ၊တသပါဒေနမသိတ္တာ၊ စသည်ဖြင့်ပဏာမကို
ပြု၏။ဂုဏပဝေ နကိုသာထို၍ပြုသလောစုန်ကြောင့်၊အတ္ထဲပကာ
သယိဿာဒိ၊ပိန်။ ။တသပါဒေစသည်ဖြင့်ပဏာမကိုဖြေပြီး

Digitized by Google

၍အဋ္ဌကထာကိုပြုပေအံ့ဟူထိုသေဉ်။ ။ဆရာ၊အဋ္ဌကထာကို ပြုပေအံ့ဟု ဝန်ခံ၏။ အဋ္ဌကထာ၏ ပြီးခြင်းကို ထားဖြစ် ထတ်သောဥပဒိဋ္ဌကကံ၊ ဥပစ္ဆေဒကကံတို့သည်ရှိပ်စက်သည်ဖြစ်က ဝန်ခံတိုင်း အဋ္ဌကထာသည်မပြီးနိုင်ရာ။ ယထာဝါဒိတထာကာရိဆန့်သော ဒေါသရောက်၏ စုန်ကြောင့်။ နိပစ္စကာရသဟုသောဂါထာကိုမိန့်။ ။ပဏာမစေတနာဖြင့် အလုံးစုံ သောအန္တရာယ်ဘို့ကို ခြောက်ခွေ့စေ၍ အဋ္ဌကထာကို ပြုအံ့ဟူထိုသေဉ်။ ။ဆရာ၊ အဘိယာစကပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘဲနှင့်အဋ္ဌကထာကိုပြု က၊အတ္တုက္ကံသန၊ပရဝမ္ဘန၊မာန၊ အတိမာန၊မက္ခ၊ ပလာသ၊ ယဂဂါဟဒေါသ ရောက်သည် ဖြစ်ဘိသေဉ်။ ဝိသုဒ္ဓါစာရ ဟုသောဂါထာမိန့်။ ။ဝိသုဒ္ဓါစာရသိလစသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော စူဠဇုဒ္ဒေသသရဟန်းသည့် အရှိအသေတောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာကို ပြုသည် ဟူထိုသေဉ်။ ။ဆရာ၊ အထွဲ ပကာသယိဿာမိ၌ အထွဲဟူသောသမ္ဗန္ဓိ၏ သမ္ဗန်သည် သုတ္တန်သဿ ဟူ၍ငင်း၊ ဝိနယဿ ဟူ၍ငင်း ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့်။ ဝါ၊ သုတ္တန်ဝိနည်းအဋ္ဌကထာလည်း ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့်။ အဗျာပိတ၊ အတိဗျာပိတဒေါသရောက်၏။ တဿဟုသောဂါထာကိုမိန့်။ ။အဘိဓမ္မာ၏အဋ္ဌကထာဟူထိုသေဉ်။ ။သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာသည် ပဘဝသို့ မဖြစ်က၊ အဋ္ဌကထာလည်းသို့မဖြစ်ရာ။ နိရုတ္တကဒေါသ၊ဟိနတ္ထဒေါသ ရောက်၏။ ယံဒေဝဒေါဝေါစသော သုံးဂါထာကိုမိန့်။ ။ပါဠိလျောက်ဆို။ ဘုရားလျှင်အမွန်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပဘဝသို့ဖြစ်၏ဟူထိုသေဉ်။ ။သင်္ဂါယနာသုံးတန်တင်သောအဋ္ဌကထာရှိလျက် အဋ္ဌကထာသစ်ကိုပြုခြင်းသည် ပုနရုတ္တိဒေါသ၊ ဂန္ထဂရုဒေါသ ရောက်၏။ အာဒိတော။ လ။ ဇူသိဟိယာပနကို မိန့်။ ။ပါဠိလျောက်ဆို။သင်္ဂါယနာသုံးတန်တင်သောအဋ္ဌကထာရှိလျှင်မူလည်းအဋ္ဌကထာသစ်ကိုပြုအံ့ဟူသေဉ်။ ။အဋ္ဌကထာသစ်ကိုပြုခြင်း၏အကြောင်းမရှိက၊မပြုကောင်းစုန်ကြောင့်။ ။အာဘ

Digitized by Google

ဘာပနထေရေနမဟိန္ဒေနေတမဂ္ဂိမံယာဒိပံ။မိန့်။ ။အရှင်မ
ဟိန္ဒမထေရ်သည်သိဟိုဠ်ကျန်းသို့ဆောင်ကာမှဖြင့် အဋ္ဌကထာ
သစ်ကိုပြုခြင်း၏အကြောင့်မဟုတ်သေးစုန်ကြောင့်။ ဒိပဝါသိနံ
ဘာသာယအာဘိသဓ်တာ၊မိန့်။ ။သိဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်စိရင်အပ်
သောကြောင့်အဋ္ဌကထာသစ်ကိုပြုအံ့ဟူထိုသော်။

အဘယ်သို့ အဋ္ဌကထာသစ်ကိုပြုမည်နည်း၊ ပြုအပ်သောအ
ခြင်းအရာမများပါလော စုန်ကြောင့်။ အပနေတွာ။လ။ ဝါသိနံ။
မိန့်။ ပါဠ်လျှောက်ဆို။ ။သိဟိုဠ် ဘာသာကို ပယ်လျှင်အဋ္ဌ
ကထာ၏ ကွယ်ပျောက်ခြင်းမရောက်ရာလောစုန်ကြောင့်။ အာ
ရောပယိတွာ။လ။နုဂံ။မိန့်။ဆို။ ။ဘာသာလွယ်ကာသာဖြစ်က
အဋ္ဌကထာသစ်ကိုပြုခြင်းဌ ပမာဏမပြုကောင်းစုန်ကြောင့်။ နိ
ကာယ။လ။ဝိနိစ္ဆယံ၊မိန့်။ဆို။ ။နိကာယနှစ်ရလဋ္ဌိတို့နှင့် မရော
သောမဟာ ဝိဟာရဝါသိအရှင်မြတ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်ကဲ့ပြုံ
ရှုနှင့် အဋ္ဌကထာသစ်ကိုပြုခြင်းဌပမာဏ မပြုကောင်းသေးစုန်
ကြောင့်။အာဂမ။လ။ ဝိစက္ခဏော။မိန့်။ ပါဠ်လျှောက်ဆို။ ။အ
ကြောင်းအဋ္ဌကထာကိုပြုထို့။ ထိုအဋ္ဌကထာ၏ မဟာတ္တရေါသကို
ယ်အံ့သောငှါ။ကမ္မဋ္ဌာနာနိသဗ္ဗာနိ၊စသည်ကဲ့မိန့်။ ။ဇ္ဈာနါနိ
သံ အဏ္ဍပကာသနံ ကတ္တုကာမော တသမဟာတ္တံပရိဟရိတုံ
ကမ္မဋ္ဌာနာနိတိအာဒိမာဟာ။ဟူသောဋီကာနှင့်အညီတည်း။ ။
ဘနည်း။ အဋ္ဌကထာကိုပြုပေအံ့ဟူ၍ဆို့။ ပုန်တို့၏အစဉ်အား
ဖြင့်မပြုမူ၍။ဥလ္လိဿ်အားဖြင့်ပြုသည်ဖြစ်က၊ ကမဝိရောဓိဓေါသ
ရောက်သည်ဖြစ်ဘိသော်။ ဤသို့သူအပြစ်တင်ဘွယ်ရှိ၍ ထိုအ
ပြစ်ကိုချေအံ့သောငှါ။ကမ္မဋ္ဌာနာနိ၊စသည်ကဲ့မိန့်၊ထိုရင်းကား။
သကလာယဝိ။လ။ဝဏ္ဏနံ။မိန့်။ ။ပါဠ်လျှောက်ဆို။ ။ပါဠိ၏
ပုန်အစဉ်အားဖြင့်ဘွင့်ခဲ့လျှင်၊ အတိဝိတ္ထာရဒေါသ၊ မဟာတ္တဒေါ
သရောက်၏စုန်ကြောင့်။တံအာဂဟေတွာနန။မိန့်။ ။ထိုအလုံးစုံ
ကိုမယူမူ၍ဘွင့်အံ့ဟူထို။ ။ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းစသောအလုံးစုံကိုအ
ဘဲ့ကြောင့်မယူလေသနည်း။ မယူခြင်း၏အကြောင်းမရှိက၊ အ

Digitized by Google

ကြောင်းအကျိုးဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသရောက်၏ရှုန်ကြောင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာနာဒိ၊လ။တသ္မာ။မိန့်။ ။ပါဠိဣတ္ထျာဂ်ာသို့။

သဗ္ဗာနိ၊အလုံးစုံကုန်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနာဒိ၊ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်း၊ စရိယါဘိညာဂိုဏသနာ၊စရိုက်အဘိညာဉ်ဝိပဿနာထိုင်းဖူတိ၊သို့။ဤနံသဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံကို၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဉ်၊မယာ၊ ငါဗုဒ္ဓဃောသသည်။ ယသ္မာ၊အကြောင်းကြောင့်၊ပကာသိတံ၊ ပြအပ်ပြီ။ ။တသ္မာ၊ ထိုသို့၍အလုံးစုံ၏ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဉ်ငါသည်ပြအပ်ပြီးသည့်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်းစသည်ကို။အဂဟေတွာန၊မယူမူ၍၊သကယာယဝိ၊အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊တန္တိယာ၊ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏။ ပဒါနုက္ကမတောဂဝ၊ပုန်တို့၏အစဉ်အားဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထဝဏ္ဏနံ၊အနက်အဘွင့်ကို၊ဝါ၊ အနက်၏ဘွင့်ရောဘွင့်ကြောင့်းဖြစ်သောအဋ္ဌကထာကို၊ ကရိဿာမိ၊ပြုပေအံ့။

ငါသည်ပြုအပ်လတ္တံ့သော်အဋ္ဌကထာ၏သီဟိုဠ်ဘာသာကို ပယ်၍မာဂဓဘာသာကို ပေထက်အကျွေးသို့တင်ခြင်းစသောအစီအရင်ဖြင့် ပြုခြင်းသည် အလွန်သိလွယ်မှတ်လွယ်ဆောင်လွယ် လုပါသည်။ ထို့ကြောင့် သင်ကြားကြပါကုန်ဟုတိုက်တွန်းခြင်း ဥယျောဇဉ်ကိုပြလို၍။ ဖူတိမေ ဘာသမာနသာ၊ စသည်ကိုမိန့်။

ဖူတိဖူမိနာ ယထာဝုတ္တ အာကာရေန၊ ဤအပနေတွာ ထတောဘာသံစသောဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာ အပြားအားဖြင့်၊ဘာသမာနသာ၊ဘွင့်ဆိုလတ္တံ့သော။ မေ၊ငါ၏၊သန္တိကာ၊ အထံမှ။ ဖူမံအဘိဓမ္မကထံ၊ ဤအဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာကို။ သာဓေါ၊သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော။ တုမှေ၊သင်တို့သည်၊ အဝိက္ခိတ္တာ၊ပြန့်လွင့်ခြင်းကင်းသောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိသာမေထ၊ နာလင့်ကြကုန်။ဖူတိမေ။လ။ နိသာမေထာတိ၊ဖူတိမေ။လ။နိသာမေထဟူ၍။ယံဝစနံ၊ အကြောင်းတိုက်တွန်းသောဥယျောဇဉ်စကားကို၊ မယာ၊ငါသည်။ဝုတ္တံ၊ဆိုအပ်ပြီး၊တံဝစနံ၊ သည်၊

Digitized by Google

ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏၊ အယံကထာ၊ ဤအဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာသည်၊ ဒုတိယ
ဘာ၊ ဗုဒ္ဓပ္ပါဒနဝမဓမ္မာတွင်သာဖြစ်ပေါ်လာ၍ရခဲစွာ၏။ ၊တ
နည်း၊ ဤတိမေ၊လ၊ နိသာမေထာတိဝစနေန၊ ဤတိမေ၊လ၊ နိသာ
မေထဟူသောစကားဖြင့်။ အမ္မေ၊ ငါတို့ကို၊ အာစရိယေန၊ အဋ္ဌ
ကထာဆရာသည်၊ ကသ္မာ၊ အဘဲ့ကြောင့်၊ ဥယျောဇိတာ။ တိုက်
တွန်းအပ် ကုန်သနည်း။ ဟိယသ္မာ၊ အကြောင် ကြောင့်။ အယံက
ထာ၊ သည်၊ ဒုတိယဘာ၊ ၏။ စသည်၊ ထိုသို့အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ၏
ဗုဒ္ဓပ္ပါဒနဝမဓမ္မာတွင်သာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
ဤတိမေ၊လ၊ နိသာမေထာတိဝစနေန၊ ဖြင့်၊ မယာ၊ ငါအဋ္ဌကထာ
ဆရာသည်၊ တုမ္ဟေ၊ သင်တို့ကို၊ ဥယျောဇိတာ၊ တို့က်တွန်းအပ်
ကုန်၏။ ဤတိပရိသမာပနတ္ထော၊ ဤကားထောမနာ ပဏာမစ
သည်ကိုဆိုသောစကားတရပ်အပြီးသတ်တည်း။

ဤတိမေဘာသမာနသဒ္ဒါ၊ ဤတိသဒ္ဒါသည်၊ ၊ဤတိဟေ
တုပကာရေသု၊ အာဒိမ္ဟိစာဝဓာရဏေ။ နိဒဿနေ ပဒပ္ထသ၊
ဝိယ္လာသေသမာပနေ။ ၊ပကာရ အနုက်ဟော၊ ၊ပစ္စတ္တ
ဇောအစ္ဆရိယဇော၊ ဝိကလင်္ဂါအသညဇော။ မိန္ဒာဒိဒ္ဒိ တိရစ္ဆာ
နော၊ ပေတောနေရယိကောဝိစ။ ဇေတအဋ္ဌကထာဝုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓေ
နာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။ ၊ဟူသောရှစ်ပါးသော အကျွဲကမ္မကြောင့်အပ်
သောဗုဒ္ဓပ္ပါဒနဝမ ဓမ္မာတွင်သာ ဖြစ်သော ကြောင့် ဤအဘိ
ဓမ္မာအဋ္ဌကထာသည်ဒုတိယဘာဖြစ်၏။

ဝိမလာစာရာဘိဓမ္မဟာဓမ္မရာဇာဝိရာဇဂုရု၊ တံဆိပ်နာမံ
ရှိသောမင်းခင်းဆရာတော်သည်၊ ဇိကာ၊ အနု၊ မရုစသောကျမ်း
တို့နှင့်အညီစိရင်အပ်သော၊ အဋ္ဌသာလိနီအမည်ရှိသောဓမ္မသင်္ဂ
ဏီအဋ္ဌကထာဝိသတိကါထာ၏သဒ္ဒတ္ထ၊ သမ္ဗန္ဓတ္ထ၊ အဓိပ္ပါယတ္ထ
ကိုဆိုဆုံးဖြတ်သောဂဏ္ဌိကားပြီး၏။

Digitized by Google

အဋ္ဌသာလိနီမည်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာကို ဘွင့်ပ
သောဆရာဗုဒ္ဓဓောသသည် ရှေးဦးစွာအဋ္ဌကထာ၏ သန္နိဋ္ဌ
သကိုထင်စွာပြအပ်၏။ ထိုသန္နိဋ္ဌေသတို့တွင် ဝစနတ္ထကိုသိသ
ဖြင့်သိအပ်ပြီးသော အဘိဓမ္မာ၏သာမညအနက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ
အားအဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာကို ဆိုခြင်းသည်တင့်တယ်ရာ၏၊ထို
ကြောင့် အဘိဓမ္မာကိုပိုင်းခြား၍ သိခြင်းသည် သာလျှင် အစ
သင့်တင့် ထျောက်ပတ်၏ဟုနှလုံးပြု၍ ထိုအဘိဓမ္မာ၏အနက်ကို
မေး၍ဖြေထိုရကား။ တတ္ထကေနဋ္ဌေန၊ စသည်ကိုမိန့်၊ ၊ထ
နည်း၊ အဘိဓမ္မာ၏ဝစနတ္ထ၊ ပရိစ္ဆေဒစသည်တို့တွင် ရှေးဦးစွာ
ဝစနတ္ထကို ပြခြင်း၌သင့်တင့် သောကြောင့် ပုစ္ဆာထုတ်ထျက်
ဝစနတ္ထကိုပြထိုရကား။တတ္ထကေနဋ္ဌေန၊စသည်ကိုမိန့်။

အဘိဓမ္မသာအတ္ထံပကာသယိသ္သာမီတိ၊ အာဘိ။လ။ မိဟု၍၊
ယံဝစနံ၊အကြောင်းစကားကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊အောက်၌
ဝုတ္တံ၊ဆိုအပ်ပြီ၊ဝါ၊ ပဋိညာတံ၊ဝန်ခံအပ်ပြီ။ တတ္ထတတ္ထိ ဝစနေ၊
ထိုစကား၌။ ဝါ၊တတ္ထ တတ္ထိ ပဋိညာတ ဝစနေ၊ ထိုဝန်ခံအပ်
သောစကား၌၊ တနည်း။ ဇ္ဈမံအဘိဓမ္မကထံ နိသ္သာမေထာတိ၊
ဇ္ဈမံ။လ။ ထဟု၍၊ ယံဝစနံ၊ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ဝုတ္တံ၊ပြီ၊ ဝါ၊
ဥယျောဇိတံ၊တိုက်တွန်းအပ်ပြီ၊တတ္ထတေတ္ထိ ဝစနေ၊၍စကား
၌၊ ဝါ၊တတ္ထတေတ္ထိ ဥယျောဇိတ ဝစနေ၊ ၍တိုက်တွန်းအပ်
သောစကား၌၊ယောအဘိဓမ္မော၊ အကြောင်းအဘိဓမ္မာကို၊ဝုတ္တော၊
ဆိုအပ်ပြီ။သောအဘိဓမ္မော၊သည်၊ကေနဋ္ဌေန၊အဘယ်သို့သော
အနက်သဘောကြောင့်။အဘိဓမ္မော၊နည်း။

တတ္ထဋ္ဌိတသဒ္ဒါသည်၊ အဘိဓမ္မသာအတ္ထံ ပကာသယိသာ
မိ။ ဇ္ဈမံအဘိဓမ္မကထံနိသာမေထ၌ အဘိဓမ္မကိုစွဲသည်၊ အရှင်
သာရိပုတ္တရာ၏ ဝါစနာမဂ္ဂဖြစ်သောကြောင့်စွဲသည်၊ အရှင်သာ
ရိပုတ္တရော ဝါစနာမဂ္ဂသည်သာ အဋ္ဌကထာ၏ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဖြစ်
၏၊ အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂံကိုမစွဲလင့်။ နတ်တို့အား ဟောတော်မူ
သောအဘိဓမ္မာသည် အတိဝိထ္ထာရ အနဉ္ဇနယ အဟိမာနဖြစ်

Digitized by Google

သောကြောင့်တည်း။ သမာဓိကျွဟူသော ကြိယာ၏ကံပုဒ်ဖြစ်သောယံဟူသောအနိယမ၏အရ အဘိဓမ္မကိုလည်းမစွဲလင့်၊ အတိ သဒ္ဒေါပနယ ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ ပယိဂုဒါဟာသိဟူသောကြိယာ၏ ကံပုဒ်ဖြစ်သော၊ ယံဟူသောအနိယမ၏အရအဘိဓမ္မာကိုဂင်း။ ဓာရိတော၊ သင်္ဂီတောဟူသောကိတ်ကြိယာတို့၏ဂုတ္တကံပုဒ်ဖြစ်သော၊ ယောဟူသောအနိယမ၏အရ အဘိဓမ္မကိုဂင်းစွဲသင့်၏။ အဂ္ဂ သ္သာရိ ပုတ္တရာ၏ ဝါစနာမဂ္ဂ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ [။တတ္ထအဘိဓမ္မောတိ၊ဟုအဆို့သော အဋ္ဌကထာပါဠိ၌ ဥဏ္ဍိဂ်သံဝဏ္ဏနာဒုတိသဒ္ဒါနှင့် တည်၍ရှိ၏။ တတ္ထ၌ ထသဒ္ဒါဖြင့်အဘိဓမ္မကိုစွဲရကားမရှိသင့်ပြီ၊ ရှိမူအာဓာရအာဓေယျ မပြားခြင်း တည်းဟူသော အပြစ်ရောက်၏။ မရုဒ္ဓလည်း။ ။ အဋ္ဌကထာယံပန တတ္ထအဘိဓမ္မောတိပါဌောအတ္ထိ၊ သောပမာဒလိဒိတောတိဝဒန္တိ။ ။ဟုဆို၏ အစိတ်အပေါင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဘွင့်သော အခြားသော နေရာတို့၌ ဒုတိသဒ္ဒါနှင့်တည်၍ ဘွင့်သည်ကိုဖြင်၍ ဆရာတို့နောက်မှ ထည့်မည် လက္ခဏာရှိ၏၊ ဒိကာ၊အနု၊မဏ္ဍိဒိပတို့၌မရှိသောကြောင့်ပါဌ်ဟောင်းမဟုတ်။ ။] ဓမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသဋ္ဌေန၊ သတ္တာနုပါဋိတို့ထက် လွန်သောအနက်သဘော၊သုတ္တာနုပါဋိတို့ထက်ထူးသော ဆန်းကြယ်ဆောအနက်သဘောကြောင့်။ အဘိဓမ္မော၊ အဘိဓမ္မာမည်၏။ ။အဘိအတိရေကောဓမ္မောအဘိဓမ္မော၊အဘိဝိသေသောဓမ္မော အဘိဓမ္မော၊ပြု။ ။ဓမ္မသဒ္ဒါသည်။ ယောဝေါအာနုဘ္ဘမယာဓမ္မောစ ဝိနယောစ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သောဝေါ မမစ္ဆယေနသတ္ထာ၊ဟူ၍ဂင်း။ အဟံအာနုဘ်ဓမ်ံပုဏ္ဏေယျံ။ ဟူ၍ဂင်း။ အဟံအာယဿတာမဟာကဿပေနဓမ်ံပုဋ္ဌောဝိသဇ္ဇေယျံ။ ဟူ၍ဂင်း၊ ၍သို့စသောပါဋိရပ်တို့၌သုတ်အဘိဓမ္မာကိုဟော၏။ ၍၌အဘိဟူသောသဒ္ဒါနှုရသဒ္ဒါဓာန်ကြောင့် အဘိဓမ္မာကိုဟော၏။ ၎င်းဓမ္မသဒ္ဒါသည်၊ဓမ္မောသဘာဝေ ပရိယတ္တိပညာဉာယေသု၊ စသည်ဖြင့်မိန့်အပ်သောအနက်တို့တွင်၊ သမာဓိစသည်ကိုမဟော၊ဓမ်ံ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ပရိယာပုဏာန္တိ၊စသည်ထို့ကဲ့သို့ သင်အပ်သော၀ရိယတို့ပါဠိကို ဟော၏။ဤဌာနအဘိဓမ္မာပါဠိကိုဟော၏။ထို့ကြောင့်ဝိုကာဌာန။ ။ ဓမ္မောအတိရေကောဓမ္မာတိရေကော။ သုတ္တန္တာဝိကာပါဠိတိ အထွေး။ ဓမ္မောပိသေသော ဓမ္မပိသေသော။ ဓမ္မာတိသယော ဝိစိတ္တာပါဠိတိအထွေး။ဟုမိန့်၏။ ။ဂဏ္ဌိဟောင်းဌ ဤသို့ယူမူ သမ္ဘ၀။ ဤသို့ယူမူဗျဘိစာရဟုဆိုခြင်းသည်မသင့်။ သမ္ဘ၀ဗျဘိစာရဟူသည်အကြောင်းအကျိုးမျှသာဖြစ်သည်၊ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် သုတ် အဘိဓမ္မာနှစ်ပါးကိုဟောသောကြောင့်၊ သမ္ဘ၀သာမည ဖြစ်၏၊သမ္ဘ၀သာမညဖြစ်သောကြောင့် ဤဌာနဓမ္မသဒ္ဒါသည်သုတ် ကိုတည်းဟောသလော။ သို့တည်းမဟုတ် အဘိဓမ္မာကိုတည်း ဟောသလောဟု။ ဤသို့လျှင်ပါးခြင်း ဗျဘိစာရရှိ၍ အဘိကို မိန့်။ ။ဤသို့သမ္ဘ၀ဗျဘိစာရကိုမှတ်။ ။သမ္ဘ၀ေဗျဘိစာရေ စ၊ဝိသေသနံသာဝဏ္ဏကံသိယာ၊ သမ္ဘ၀ေါနာမသာမညံ၊ဗျဘိစာ ရောတုတပ္ပလံ။ ။မဏိမဉ္ဇူ။။

အာရှင်၊ရာ။ ဓမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသဌ္ဌ ကြောင့် အဘိဓမ္မာ မည်သောဟူ၍ဆို၏။ အတိရေကဝိသေသဓမ္မဟူ၍ပါဠိမရှိခဲ့၊အ ဘိဓမ္မဟူ၍သာပါဠိရှိခဲ့။ထိုသို့လျက်ဓမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသဌ္ဌ ကြောင့် အဘိဓမ္မာ မည်သောဟူ၍ အဘဲ့ကြောင့် ဆိုရလေသ နည်းစုန်ကြောင့်၊အတိရေကစသည်ကိုမိန့်။ ။ထိုရင်းကား။ ။ အယပ္ပိဓမ္မောဓမ္မာတိရေကဓမ္မ ဝိသေသဌ္ဌေနအဘိဓမ္မောတိဝုစ္စ တိ။တည်း။ ပါဌ်လျောက်ဆို။ ။အဘဲ့ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း စုန်။ ။အတိရေက ဝိသေသတ္ထဒီပကောဟိဇ္ဇေ အဘိသဒ္ဒေါ တသ္မာ။မိန့်။ ။အဘယ်ပါဠိရပ်၌ အဘိသဒ္ဒါသည် အတိရေက ဝိသေသတ္ထကို ပြသကဲ့သို့ အဘိဓမ္မောဌ်အဘိသဒ္ဒါသည် အတိ ရေကဝိသေသဌ္ဌကို ပြပါသနည်းစုန်။ ။ဗာဇ္ဈာမေ။လ။ ဝိယ။ မိန့်။ ။တသ္မာနောင်။ အယပ္ပိဓမ္မောဓမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသ ဌေနအဘိဓမ္မောတိဝုစ္စတိ။ ဟုဆိုလျှင်လိုအပ်သော အနက်ပြီး ကာင်းပြီးလျက်၊ ယထာသမယသိတေသု၊စသည်ကို ဆိုသည်

Digitized by Google

ကားစောဒနာရန်ရှိသောကြောင့်ဆိုသည်၊ အသို့စောဒနာရန်ရှိသနည်း၊ အဘိက္ကမန္တိအဘိက္ကန္တဝတ္ထုဟူသော သာဓကဥာပကိန်းသဿနဒ္ဒ ကမရဓာတ်၏ ရွှေ့မှယ့ဉ်အပ်သောကြောင့်၊ အဘိသဒ္ဒါသည်၊ ကြိယာဝိသေသကာ ဥပသဂ္ဂါ၊ ဓာတွတ္ထဲ ဥပေစ္စသဒ္ဒန်တိဥယဂ္ဂါ၊ညီ၊ ကြိယာ၏အတိရေကဝိသေသ၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းသည်သင့်၏။ ဤဒွဲဓမ္မသဒ္ဒါသည်ဓာတ်မဟုတ်ခဲ့။ ထို့ကြောင့်ဓမ္မသဒ္ဒါမှရွှေ့ဒွဲအာတိသဒ္ဒါသည်ယှဉ်ခြင်းငှါမထိုက်၊ အကယ်၍ယှဉ်မူကားဥပသာရဟူသည်ကြိယာကိုအထူးပြုတတ်၏၊ ဓမ္မသည်ကြိယာမဟုတ်ခဲ့။ ထို့ကြောင့်ဓမ္မ၏အတိရေကဝိသေသ၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းသည်မသင့်၊ ဤစောဒနာကို ဖြေထိုသောကြောင့်ဆိုသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကားအတိဆတ္တစသော ဥဒါဟရဏ်တို့၌ အတိဟူသောဥပသာရပုဒ်၏ ဆတ္တဟူသောနာမ်ပုဒ်၏ရွှေ့ဒွဲယှဉ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ထိုးဒြဗ်၏လွန်သည်ထူးသည်၏အဖြစ်ကိုပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဆတ္တာတိရေကဆတ္တဝိသေသစသောအနက်ကြောင့် အတိဆတ္တစသည်မည်ကုန်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ အတိဟူသောဥပသာရပုဒ်၏ ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ရွှေ့ဒွဲယှဉ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဓမ္မဒြဗ်၏လွန်သည်ထူးသည်၏အဖြစ်ကိုပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊၍ဓမ္မကိုလည်း၊ ဓမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသဌကြောင့်အာတိဓမ္မာဟူ၍ဆိုအပ်၏ဟူထိုသော်၊ ။၍ဒွဲဂဏ္ဌိဟောင်းကား။ ဓမ္မသဒ္ဒါသည်ပင်အတိရေကဝိသေသဌကို ဟော၏ဟူသောအနက်သည်ရောက်၏။ ၍သို့စသည်ဖြင့်စောဒနာ၏၊ မသင့်၊ အကြောင်းကား။အတိရေက။လ။ အာသဒ္ဒါသည်ပဌာန၊ အပဌာန၌စပါး၏တို့တွင်အပဌာနဖြစ်သောကြောင့်ဂင်း၊ အတိရေက။လ။ ဂုဏ္ဍတိသည် စကား တဝါကျတည်းဖြစ်သောကြောင့်ဂင်း၊ ဓမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသ၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ဂင်းတည်း။ ။အနက်ကား။အာတိဓမ္မသ၊၏။ဓမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသဘာဝေါ၊ကို၊ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဟိယတ္တာ၊အကြောင်ကြောင့်။ဗာဒ္ဓါ။လ။ အာဒိ

Digitized by Google

သုဝိယ၊သို့။ ထွေ၊ ဤအဘိမမ္မော ဟူသောပုဒ်၌ အဘိသန္ဒေါ၊ သည်။ အဘိရေကဝိသေသဒ္ဗိပကော၊၏။ တသ္မာ၊ထိုသို့အဘိ သန္ဒါ၏ အဘိက္ကမန္တိ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာစသည်တို့၌ ကဲ့သို့အဘိ ရေကဝိသေသအနက်ကို ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ၎င်း တသ္မာကိုအဘိဓမ္မောတိဝုစ္စတိဒ္ဓစပ်။ဤသို့အနက်ပေး။ အထွက် လည်းဆိုခဲ့သည် အတိုင်းထွက်။ ။ထို့ကြောင့်ဝိုကာ၌။ ။ တသ္မာတိယသ္မာ အဘိက္ကမန္တိအဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာတိအာဒိသုဝိယ အတိရေက ဝိသေသဒ္ဗ ဒိပကော အဘိသန္ဒေါ။ တသ္မာအယံဝိ ဓမ္မောဓမ္မာတိ ရေကဓမ္မဝိသေသဒ္ဗေနအဘိဓမ္မောတိ ဝုစ္စတိတိ သမ္ဗန္ဓေါ။ ။ဟုမိန့်၏။

အဘိဓမ္မာပါဠိဓမ္မ၏ အတိရေက ဝိသေသဒ္ဗကြောင့် အဘိ ဓမ္မာဟူ၍ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်၏ အကြောင်းကို ပြထိုရကား။ သုတ္တန်္တဟိ၊စသည်ကဲ့မိန့်။ဟိကိုကာရဏာကြောင့်၊ထို့ကြောင့်ဝိုကာ ကာ၌။ ။အဘိဓမ္မံ ပတ္တာပန။ လ။ နိပ္ပ ဒေသတောဝိဘတ္တာ တသ္မာ။စသည်ကဲ့မိန့်၏။ ၎င်းတသ္မာကိုအဘိဓမ္မောတိ ဝုစ္စတိဒ္ဓ စပ်။ ။ဧကဒေသေနေဝဘတ္တာဟူသည်။ ကတမေစဘိက္ခ ဝေပဋိက္ခန္ဓေါ။ရူပက္ခန္ဓေါ။ပ။ဝိညာဏက္ခန္ဓေါ။ ။ကတမောစ ဘိက္ခဝေရူပက္ခန္ဓေါ။ယံကိဉ္စိရူပံအတီတံ။ပ။သန္တိကေဝါ၊အယံ ဝုစ္စတိရူပက္ခန္ဓေါ။ ။ဤသို့စသည်ဖြင့်ဥဒ္ဒေသ၊ နိဒ္ဒေသမျှဖြင့် သာလျှင်ဝေဘန်အပ်၏။တတ္ထကတမံရူပံအတီတံ၊ ဤသို့စသည် ဖြင့်ပဒိုနိဒ္ဒေသ၏၎င်း၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏၎င်း၊ ပဉ္စာပုစ္ဆ ကနည်း၏ ၎င်း မဂ္ဂိဖြင်းကြောင့် နိပ္ပဒေသ အားဖြင့် မဝေဘန် အပ်။ ။အဘိဓမ္မာသို့ရောက်၍နည်းသုံးပါး၏အစွမ်းဖြင့်ဝေဘန် အပ်သည်ဖြစ်၍လွန်သောပါဠို၊ ထူးသောပါဠိ၌ရှိသော်ကြောင့်အ ဘိဓမ္မာဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာဟူသော၀ါစွသို့ဇွဲ၍ ပုထုဇ်ဇ ဟုဝစ်နေသော ဝိဘတ္တာဟူသောပုဒ်ကို၊ ခွါဒသာယတနာနိဟူ သောနပုထုဇ်ဇဟုဝစ်သို့ဇွဲ၍ ဝိဘတ္တာနိဟုပြင်၍ထိုက်။ ပစ္စယာ ကာရောကဲ့ဇွဲ၍ဝိဘတ္တောဟုပြင်၍ထိုက်။ ။ကေဝလံဟိဠ္ဒိဟိကာ

Digitized by Google

ဝိသေသဣတ္ထေဝေတကနိပါတ်ပုန်တည်း၊ခန္ဓဝိဘင်းဠီခန္ဓာထို့ကို နည်းသုံးပါး၏ အစွမ်းဖြင့်အတ္ထဝိုင်းမဲ့ဝေဘန်အပ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ အာယတနဝိဘင်းစသည်တို့၌ ဝေဘန်အပ်၏ ဟူထိုသည်။ ဓာတ္ထိယဝိဘင်း စသည်ထို့၌ စိုးစဉ်းထူးသေး၏ဟု ဤအနက်ကို ထွန်းပြသည်။ ဓာတ္ထိယဝိဘင်းဠီ သုတ္တန်တော ဘာဇနီယနည်းမရှိခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ သုတ္တန်တော ဗာဝိသတိယာ ဓာတ္ထိယာနံ အနာဂတဏ္ဍာ၊ဟုဋ္ဌကာဟိတ်ခတ်၏။ ထိုဟိတ်ကိုမကိဒ်ပ၊မရုဆရောတို့သည် မနှစ်သက်။ ဓာတ္ထေဿိတို့၏ ဝိဘင်္ဂတဇ္ဇ ပကာရရှိသည် သာဿဉ်အကြောင်းတည်းဟုမိန့်ကုန်၏။ ။အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာသမ္ဘဝန်။ ဤသို့စသည်ဖြင့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ထိုထိုအဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စည်းတရားတို့၏ သင်္ခါရစသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အားကျေးဇူးပြုတတ်သည့်၏အဖြစ်ကိုညွှန်းအပ်၏။ ဥဒ္ဒေသဖြင့် ညွှန်းပြအပ်ကုန်သောဓမ္မတို့၏ ကသိုလ်စသည်၏ အဖြစ်ကိုမေးခြင်းဖြေအပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဥဒ္ဒေသသည်မရှိ၊ ထို့ကြောင့်ပဉ္စာပုစ္ဆကမရှိ။ သုတ္တန်၌ပါဏာတိပါတာဝေရမဏီ၊ အစရှိသောငါးပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ညွှန်းပြအပ်ကုန်၏။ယင်းသို့ပြဿင်းမူလည်း ထိုဝေရမဏီကိုအာရတိဝိရတိ စသောသဘာဝ ကိစ္စစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အကယ်၍ ဝေဘန်အပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းသာဿဉ်ဖြစ်၏။စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်အကယ်၍ ဝေဘန်အပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသို့ဝေဘန်အပ်သော်လည်း အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းသာဿဉ်ဖြစ်၏။ အကြောင်းသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုတ္တန်တော ဘာဇနီယ နည်းသည်ဖြစ်ရာ၏။ သဘာဝကိစ္စစသည်တို့၏ အစွမ်း၊စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ဝေဘန်အပ်သည်မှတပါး သော ဝေရမဏီတို့၏ဝိဘင်္ဂတဇ္ဇပကာရသည်မရှိ။ထို့ကြောင့်သိက္ခါပဒဝိဘင်းဠီသုတ္တန်တော ဘာဇနီယနည်းမရှိ၊ ။ကိလေသာဝိဘင်္ဂာတိသမ္ဘန္ဓေ၁။ ။ဝစနတ္ထကားပြီး၏။

ဝမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသဟုဆိုအပ်သော ဝစနတ္ထအားဖြင့်

Digitized by Google

အဘိဓမ္မာဟုဆိုအပ်သော သီလမည်အနက်ကို ဆိုအပ်ပြီးသည်ရှိ
သော်ကျမ်း၏ အဂိုင်းအခြားဟုဆိုအပ်သောပရိစ္ဆေဒအားဖြင့်ဆိ
စေခြင်းငှါပကရဏာပရိစ္ဆေဒထော၊စသည်ကိုပြီ၍ ။ပန။၀၀စ
နဏ္ဍမှတပါး ပကရဏာပရိစ္ဆေဒကိုဆိုဦးအံ့။ သေဌသော အာဘိ
ဓမ္မော၊သည်။ (ဋ္ဌိတော၌တုဏ္ဏတ် လိင်္ဂတ်စပ်)။ အယံ၊ ၌ခုန်
ကျမ်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်တည်၏ဟူသောစကားသည်၊ထွေ၊ ၍ပ
ကရဏာပရိစ္ဆေဒအရာ၌။ အာစရိယာနံ၊တို့၏သမာနကတာ၊ အ
ညီအမျှဆိုသောစကားရပ်တည်း။ပန၊ သမာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
ဝါဒမှတပါးဝိတဏ္ဍာဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဝါဒကိုဆိုဦးအံ့။ဝိတဏ္ဍာဝါ
ဒီ၊ ပညာရှိတို့၏ နှလုံးကိုထိုးဆွတတ်သော ဝိတဏ္ဍာဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်
သည်။(အာဟ၌စပ်)။ ။ကထာဝတ္ထု။လ။ ဆဋ္ဌေထနံကာ။၀စ
နာကာရ၊ ထိုဝစနာကာရ၌။ ကထာဝတ္ထု ကသ္မာဂဟိတံ။လ။
ဆဋ္ဌေထနံကာ။စောဒနာ။ ။နနု။လ။ ဌပိတံကာ။အာဘောဂ၊
အာဘောဂသည်စောဒနာခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၊
တသ္မာဟုဆိုသည်။ ၎င်းတသ္မာကို၊ သာ၀ကာဘာသိ တတ္ထာဟု
ဘွင့်သည်။ ။တသ္မာနောင်၊ ဟိတ်နှင့်ဆောင်၊ တူ။အောင်အ
နက်ကြီ။ ။နိယံ။ ။ဂဏ္ဌိဟောင်းဌီကား ပရံပရဟိတ်ဆို၏၊
မသင့်။ ။အကျိုး အကြောင်း။ ဆင့်ကာ လောင်းမူ။ ပရံပရ
ဟိတ်။ ။သိလတော ဟောတိသုခိတော။ သုခိတာဟောတိ
ပမုဒေါ။စသည်တို့မှာပရံပရဟိတ်ဖြစ်သည်။ ။အ၀သေသာ၊
ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းဌီမလာမူ၍မဟာဓမ္မဟဒယဌီလာသောဓမ္မဟဒ
ယဝိဘင်းစကား၏အစွမ်းဖြင့်ကြောင်းကုန်သော။ပဉ္စာ၀ါရာ၊ဝုစ္စာ
ဝိသဇ္ဇနာ၀ါရတို့သည်၊ကတိပယာ၀၊ နှစ်၀ါရသုံး၀ါရထိုသည်
သာလျှင်ဖြစ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်း၏ အစွမ်းဖြင့်
ကြောင်းကုန်သော် ၀ါရထိုကို၊ ဌေဏ္ဍေ၀၊ ၍ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်းဌီ
သာလျှင်။ သင်္ဂီတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဇာတိတသ္မာ၊ ထို
ကြောင့်။မဟာဓမ္မဟဒယေ၊မဟာဓမ္မဟဒယဌီ။အပုဗ္ဗံ၊ဓမ္မဟဒယ
ဝိဘင်းမှာသစ်သောစကားသည်။နဏ္ဍိ၊မရှိ။ ။အ၀သေသာ၊

Digitized by Google

ယထဝိစသည်ထို့၏ဝိထ္ထာရကထာခသည်အကယ်၍ မဟာခေတု
ကထာဖြစ်အံ့။ ရူပကဏ္ဍခေတုဝိဘင်းစသည်တို့၌ခေတုကထာ
၏ဝိထ္ထာရကထာသည်အကယ်၍မဟာခေတုကထာဖြစ်အံ့။ ခေ
တုကထာ၌ မလာမူ၍ ကြွင်းသော၊တန်တိ၊ မဟာခေတုကထာ၌
လာသောပါဠိသည်၊အပ္ပမတ္တိကာဝ၊ ခမ္မဟာဒယဝိဘင်း၌မလာမူ
၍မဟာခမ္မဟာဒယ၌ လာသောပါဠိအောက်နည်းသည်သာလျှင်
တည်း။ ။သိဟိုဠ်ကျွန်း၌ မဟာခမ္မဟာဒယမဟာခေတုကထာ
ကျမ်းသည်ရှိ၏။ ထိုကိုယူ၍ ဝိတထ္ထာဝါဒီဆိုး၏။ ဝိတထ္ထာဝါဒီဟူ
သည်နိကာယန္တရလဒ္ဓိဟိ၌ဆိုအပ်သောအဘယဂိရိဝါသီနိကာ
ယဟုဆိုအပ်သောနိကာယန္တရတည်း။

သာဝကဘာသိတတ္ထာ ဆဋ္ဌေထနံ၊ ဟူသော စကားကိုက
ထာဝတ္ထုကျမ်း၏ ဘုရားဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြသဖြင့်
တားမြစ်အံ့သောငှါ၊သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါဟိ၊စသည်ကိုဝိနှိ။ ။တ
နည်း။ ကထာဝတ္ထုနာဝသဒ္ဒိ သတ္တ၊ ဟူသောစကား၏ကထာ
ဝတ္ထုကျမ်း၏ ဘုရားဟော သည်၏ အဖြစ်ပြီးမှပြီး၏။ ကထာ
ဝတ္ထုကျမ်းသည်ဘုရားဟောမဟုတ်ခဲ့သော်မပြီး။ ထို့ကြောင့်
ဘုရားဟောသည်၏အဖြစ်ကိုပြီးစေထိုရကား၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ဟိ၊စသည်ကိုဝိနှိ။ ။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊သည်။ ဒေသေန္တော၌
စပ်သော်၊ လက္ခဏ ဝန္တဲ့ လက္ခဏစပ်။ ဒေသေန္တော၌၊ အန္တဲ့
ပစ္စည်းလက္ခဏအနက်၌သက်။ ။မာနန္တာဝတ္ထုမာနေစ၊လက္ခ
ဏေဟေတုကေသိယုံ။ ။စတူသုပဥ္ဉသုဟူသည်။ သစ္စိကဋ္ဌ
ကိုဖြိ၍တစ်၊သဗ္ဗဏ္ဍကိုဖြိ၍တစ်၊သဗ္ဗခါကိုဖြိ၍တစ်၊သဗ္ဗေသုကံ
ဖြိ၍တစ်။ ဤလေးပါးတည်း။ ။အဋ္ဌဂုဇဝါဒယုတ္တိဟူသည်တ
ပါးတပါး၌အနုလောမပစ္စနိကပဋိက၊ ပစ္စနိယာနုလောမပဋိက။
ဤသို့ နှစ်ပါးစီဖြစ်၍ ရှစ်ပါးဖြစ်၏။ ။ယာဇော အဋ္ဌဂုဇဝါဒ
ယုတ္တိ၊ အကြင် ရှစ်ပါးသော ပဒဘာဇနီကို ခဲ့ထွင်ကြောင်းဖြစ်
သောပုဂ္ဂလအယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ
အဋ္ဌဂုဇဝါဒယုတ္တိ ကို။ ဌပေသိ၌ ဌပဓာတ်၊ အဇ္ဈတ္တနီ ဤဝိဘတ်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သည်သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါဟူသောကတ္တာကိုပော်ဖော်၏။ကရေသက
သတ္တမဇ္ဈတနိမ္မိ၊ ဌ သတ္တမဇ္ဈတနိမ္မိ၊ ဟူသော ယောဂဝိဘာ
ဖြင့်သလား။ ။ပုဂ္ဂလော၊ကို။ သမ္မိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန၊ ဟုတ်မှ
သော သဘောမဘောက်မပြုန် မှန်သော သဘောအားဖြင့်။
ပလဿတိ၊ ရအပ်မည်လော။ ဤတိပုစ္ဆာယံ၊ ၌သို့ သက ဝါ
ပုဂ္ဂိုလ်မေးလတ်သည်ရှိသော်။အာမန္တာ၊ ထြော်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသ
ကဋ္ဌပရမတ္ထအားဖြင့်ရအပ်၏။ ။ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်ပုဂ္ဂ
ဝါဒီအယူရှိသောကြောင့်၊အာမန္တာဟုဝန်ခံ၍ဖြေ၏။ ။သ
တိတိသစ္စော။ ။သတတိ၊မချုတ်မလွဲအဖြမှန်၏။ဤတိထသ္မာ
ထို့ကြောင့်။သစ္စော၊၏။ ။သတဓာတ်။ကတ္တုထွေ၌ဏျပစ္စည်
သက်။ ။သစ္စော၀ေသစ္ဆိကော။ ။ကပစ္စည်းသွထွေ၊ သ
ကောအထွော သစ္ဆိကဋ္ဌော။ ။ဒန္ဓာဓ-ထွကို ရဒ္ဓဓ-ဋ္ဌပြု၊
မျက်လှည့်၊ လျှပ်စစ်စသည်တို့ကဲ့သို့ မဟုတ်မမှန်သောအားဖြင့်
ယူအပ်သည်မဟုတ်။စင်စစ်အားဖြင့်ဟုတ်သောမဘောက်မပြုန်
မှန်သောသဘောဖြင့်ရအပ်၏လောဟုသကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်မေးမြ
ပရဝါဒီသည်ဝန်ခံ၍၊အာမန္တာဟုဖြေ၏။ ။သစ္ဆိကဋ္ဌော၊ မျက်
လှည့် လျှပ်စစ် စသည်တို့ကဲ့သို့မဟုတ် စင်စစ်ကေန် ဟုတ်မှန်
သောသဘောဖြစ်သော။(သစ္ဆိကဋ္ဌော၌၊ စွဲနွေးဘော်နှင့်သင့်မြ
အသဒိသ နွေးဘော်။ ဆွဲနှင့်မသင့်)။ယောပရမတ္ထော၊ အကြင်မ
ဘောက်မပြုန်ဖြတ်သောအနက်သဘောသည်၊အတ္ထိ၊ရှိ၏။သော်
ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တတော၊ ထိုသစ္ဆိ ကဋ္ဌ ပရမတ္ထမှ
အညော၀ါ၊ တပါးသည်ဖြစ်၍၎င်း။ အနညော၀ါ၊ သစ္ဆိကဋ္ဌပရ
မတ္ထမှတပါးမဟုတ်သည်ဖြစ်၍၎င်း။ သစ္ဆိကဋ္ဌပရမတ္ထေန၊အား
ဖြင့်။ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရအပ်မည်လော။ဤတိပုစ္ဆာယံ၊သော်၊ နဟေ၀ံ
၀တ္တဗ္ဗေနဟိဇေ၀ံ၀တ္တဗ္ဗော၊၌သို့မဆိုအပ်။ ဝါ၊နဇေ၀ံ၀တ္တဗ္ဗော၊
၌သို့သစ္ဆိကဋ္ဌပရမတ္ထအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရအပ်၏ဟူ၍မဆိုအပ်
သည်သာတည်း။ ။၌၌၊ အညော၀တဒါ၀ာရော။ ဟူသော်ဤ
ကာကိုထောက်၍၊အညော၀တဒါ၀ာရောဟုထည့်ကြယေကုန်၏၊

Digitized by Google

တဒါဓာရောသည်အညောဇ္ဈ၏အဘွဲ့သာဖြစ်သည်။ ဝါ၊အညဏ္ဏ ၏အဓိပ္ပါယ်ဖြာသာဖြစ်သည်။ အညောဝါအနညောဝါသည်သာ ပဌာန ဖြစ်သည်။ အညောဝါ အနညောဝါ ဟူ၍သာ ထည့်၍ သမ္ဗန်။ ။ထို့ကြောင့် မဏိဒီပဋ္ဌ။ ။အညောဝါ အနညောဝါ ဟုထွာဥပယဇ္ဈာမာနောအာပဇ္ဇတိတိတ္တောကမေဝ ပဌာနဝစနံ၊တ ဒါ၊ပ၊ဘူတောတိဇ္ဈာနမ္ပနအညောတိဇ္ဈာမသသိဝဝရကံ၊ အညဏ္ဏော ဝါအဓိပ္ပါယပကာသနံ။ ရူပနာဒီပန အနညောတိ ဇ္ဈာမသသိဝဝရကံ၊ အနညဏ္ဏော ဝါ အဓိပ္ပါယပကာသနံ။ ။ဟုပိန့်၏။နဟောဝံ ဝတ္တဗ္ဗော၌၊ နဟ ဇဝံဟု ပုန်ဖြတ်ဿုင်၊ ဟိအက္ခရာသည် နိပါတ မတ္တ၊ နဟိဇဝံဟုပုန်ဖြတ်ဿုင် ဟိအက္ခရာသည်နိပါတမတ္တ၊ တ နည်း။ဟိသဒ္ဒါသည် အဝဓာရဏတ္ထ၌နိပါတ်၊ ။ဂဏ္ဌိဟောင်း ကား။ဟိကိုခဋ္ဌိကြဲခြင်းသည့်မသင့်။ မြဲစရာညွှတ်စရာတစုံတခုမျှ မရှိ။ ။ထို့ကြောင့်မဏိဒီပဋ္ဌ။ ။နဟောဝန္တိ နဟဇဝန္တိဝါန ဟိဇဝန္တိဝါပနဿွေဒေါ။ဟကာရောဝါဟိကာရောဝါနိပါတမတ္တ မေဝ။ဟိကာရသာ အဝဓာရဏတ္ထောသိနဝတ္တဗ္ဗောဇဝါတိဝိ အတ္ထော၊ ။ဟုပိန့်၏။

နိဂ္ဂဟံ၊နှိပ်ခြင်း အပြစ် ဒေါသကို၊ တွံ၊ သင်ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ် သည်၊အာဇာနာဟိ၊ဝန်ခံလော့။ ။သကဝါဒီသည်၊ ယောသစ္စိ ကဒ္ဒော။လ။မတ္ထေနာတိဟုမေး၏၊ ပရဝါဒီသည်ပုဂ္ဂိုလ်၏ရူပန စသည်တို့မှထပါး၏အဖြစ်ကိုငင်း၊ တပါး၊မဟုတ်သည်၏အဖြစ် ကိုငင်းအထိမရှိသည်ဖြစ်၍၊ နဟောဝံ၊ ဟုပယ်၍ဖြေ၏ တဘာန်သ ကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ငါသည်ရှေးဦးစွာမေးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထအားဖြင့် ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ၍ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်အာမန္တာဟုဝန်ခံပြီးထျက်၊ ထိုဝန်ခံအပ်သည်နှင့်တူ သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သောမဟယ်အပ်သည်ကို ပယ်ဘိ၏ထ ကားဟုနှလုံးပြု၍ဒိုပ်ထိုသောကြောင့်၊ အာဇာနာဟိနိဂ္ဂဟံ။ဟုပိန့် ၏၊ ။ပုဂ္ဂလော နူပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနာတိ။ ။ပရ ဝါဒီအမေး။ ။အာမန္တာ။ သကဝါဒီဖြေ။ ။ယောသစ္စိ။ ထ။

Digitized by Google

နာတိ။ ။ပရဝါဒီအမေး။ ။နဟေဝံဝက္ကဗ္ဗေ။ ။သကဝါဒီဖြေ။ ။သကဝါဒီသည် ပုဂ္ဂလနိဋ္ဌိကို တားမြစ်သောကြောင့်၊ အာမန္တာဟုဝန်ခံ၏။ ။တဘန်ပရဝါဒီသည် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္ဆိကဋ္ဌပရမတ္ထအားဖြင့် မရအပ်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္ဆိကဋ္ဌပရမတ္ထမှတပါးဖြစ်၍ငင်း၊ တပါးမဟုတ် သည်ဖြစ်၍ငင်းမရအပ်ဟုနှလုံးသွင်း၍။ ယောသစ္ဆိကဋ္ဌော။ လ။ ပရမတ္ထေနာတိ၊ ဟုမေး၏။ ။ သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အကြင်ကြောင့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို သစ္ဆိကဋ္ဌပရမတ္ထအားဖြင့် အချင်းခပ်သိမ်းမရအပ်။ ထို့ကြောင့်ပုဂ္ဂိုလ်၏တပါး၏အဖြစ်၊ တပါးမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကိုစစ်ခြင်းသည် မသင့်။ ပုဂ္ဂလလဋ္ဌိကိုတားမြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား အညတ္တအနညတ္တမရောက်သောကြောင့်၊ နဟေဝံဝက္ကဗ္ဗေ၊ ဟုပယဒ်၏။ ။ပရဝါဒီသည်၊ အာမန္တာဟုဝန်ခံခြင်းတည်းဟူသော်အဖြာက်ကိုသာမြင်၍မဘောက်မပြန်သော အနက်ကိုမသိသောကြောင့် သာဓျင်၊ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ၊ ဟုနိဂ္ဂဟကို ပြု၏။ ။သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောကိုယ်၌။ ဝါ၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ်၌။ သဗ္ဗဒါ၊ ခပ်သိမ်းသောကာလ၌။ သဗ္ဗေသု၊ ခပ်သိမ်းသော ခန္ဓာအာယတန စသည်တို့၌။ ။(၅)အရာများသည်သဘောကျနိုင်မည်ခဲ့၏)။

ဖြတ်စွာဘုရားသည် မာတိကာထားလျှင်မာတိကာသာဇ္ဈဘာသိတမည်ရာ၏။ အလုံးစုံသော ကထာဝတ္ထုကျမ်းသည်ဇ္ဈဘာသိတမမည်ရာစုန်။ တံပနေတံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။သကလံ ပေတံပကရဏံ ဇ္ဈဘာသိတမေဝ နာမ ဇာတံကား ထိုရင်းတည်း။ ။အဘဲ့ကြောင့်မာတိကာသာ ဇ္ဈဘာသိတ မမည်မူ၍အလုံးစုံသော ကထာဝတ္ထု ကျမ်းသည်လည်း ဇ္ဈဘာသိတမည်သနည်းစုန်၊ တံပနေတံဇ္ဈပေန္တော။ လ။ ဒေသေသိဇ္ဈတိ၊ ကိုမိန့်။ ။ဇ္ဈတိသဒ္ဒါ သည်လည်း။ ။ဇ္ဈတိ ဟေတုပကာရေသု၊ အာဒိမ္ဟိစာဝဓာရဏေ။ နိဒဿနေပဒဏ္ဍသ၊ ဝိပလ္လာသေသမာပနေ။ ၊ဟုမိန့်အပ်သော အနက်တို့တွင် ဟိတ်အနက်၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကိုသိစေလို၍။ သဏ္ဌာရော၊ လ။ တတ္ထာ၊ ဟုဟိတ်နှင့်

Digitized by Google

ဘွင့်၏။ ။ပန၊မာတိကာသာ ဗုဒ္ဓဘာသိတမည်သည့် မဟုတ် အလုံးစုံသော ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတမည်သည်၏ အဖြစ်ကိုအကြောင်းနှင့်တကွ ဆိုထိုက်ဦးအံ့။ တံဆိပ်မာတိကာ၊ ကို။ဌပေန္တော၊ထားထော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်၊ဖူးခံပကရဏာ၊ ၌ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မထေရ်သည်ဝေဘန်အပ်လတ္တံ့သောအကြောင်းကို၊ ဒိသွာ၊မြင်တော်မူသောကြောင့်။ ။(တွာဟစ္စည်းဟိတ် အနက်၌သက်။ ဖူးခံ၌ဖူးမသဒ္ဒါသည်ဝုတ္တာပေက္ခ၊ ဝုစ္စမာနာပေက္ခနှစ်ပါးထို့တွင် ဝုစ္စမာနာပေက္ခဖြစ်၍၊ မမပရိ။လ၊ဘာဇေသတိတိုင်အောင် ဖူးမ၏အရတည်း။ ဒိသွာ၏အာကာရလည်းမည်၏)။ ။မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထွေ ရောဝါ၊ သည်လည်း။ (ပိသဒ္ဒါဖြင့် မဟာ ကစ္စည်းထေရ်စသည်ကိုပေါင်း။ဒေသေန္တော၊၌၊လက္ခဏဝန်လက္ခဏာစပ်၊ဒေသေသိ၌၊ အဇ္ဈတ္တိဗ္ဘိဝိဘတ်၌ကတ္တာစပ်၊ဒေသေသိ၌ဒိသိဓာတ်ဥစ္စာရဏာထွေ၊ကာသတ္တာမဇ္ဈတနိမ္မိ၊ ဖြင့်သလာ)၊သတ္ထာရာ၊သည်၊ဒိန္နနယေန၊ပေးတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်။ ဌဝိတမာတိကာယ၊ ထားတော်မူအပ်သောမာတိကာဖြင့်၊ဖူးခံပကရဏာ၊ ကို။(နောက်မှထိုက်)။တနည်း။ဒိန္နနယေန၊ နည်းကိုပေးတော်မူသော။ ။(နယံဒ္ဒါတိတိဒိန္နနယော၊ပြု)။ ။ဝါ၊ပေးတော်မူအပ်သောနည်းရှိတော်မူသော။ ။(ဒိန္နောနယောယေနသောတိဒိန္နနယော၊ပြု)။ ။သတ္ထာရာ၊သည်။ (ဌဝိတ၌စပ်)။ ။ဌဝိထမာတိကာယ၊ဖြင့်။ ဒေသေသိ၏၊ ဖူတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ (နိဒဿနမပေးလင့်)။ ။သတ္ထာရာဒိန္နနယေန ဌဝိတမာတိကာယဒေသိတတ္တာကားဖူတိကို ဘွင့်သည်။ ။ဖူတိသဒ္ဒါသဿဖူဟေတွထွေ ပဝတ္တတ္တာတသ္မာတိအထွေ၊ သတ္ထာရော၊ပ၊ဒေသိတတ္တာတိဖူဒမ္ဖနတဗ္ဗိဝရုတ်။ ။မကိဒိပ။ ။သတ္ထာရာ၊သည်။ ဒိန္နနယေန၊နည်းပေးတော်မူသဖြင့်။ ။(ဒိယတေဒိန္နံ။နယဿဒိန္နံနယဒိန္နံ။ ။ဟာဆိထိုထျက်ရှေ့နောက်ဝိပရိတ်ပြန်)။ဝါ၊ ပေးထော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်၊(ဒါတဗ္ဗောတိဒိန္နော၊ ဒိန္နောနယော

Digitized by Google

ဒိန္နနယော။ပြု)။ဌဝိတမာတိကာယ၊ဖြင့်။ ဤမသဿကရဏာသ၊ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၏။(တာသမ္မနိထည့်။ ၏ပေးလျှင်ထွာ၌စပ်။ ကံပေးလျှင်ဒေသိတ၌စပ်)။ ဤအနက်ကား။ ။နယောစမာတိ ကာဇေ။နယဒါနဥမာတိကာဌပနမေဝါတိဓဌဗ္ဗံ။ ဘဂဝတာဒိန္နနယေနကရဏာဘူတေနဘဂဝတာဌဝိတမာတိကာယကရဏာဘူတာယ။ ။ဟူသောမဏိဒီပ။ ။ဒိန္နနယေနာတိ ပဒဿအတ္ထံ ဝိဝရိတုံဌဝိတမာတိကာယာတိ ဝုတ္တံ ။မရု။ ။ထို.ကြောင့်ဂတ္တိုဆရာသည်နိဿယဆရာကိုအပြစ်တင်ခြင်းသည်နိဿယဆရာသို့မရောက်။ ။မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထွေရဿ။ ဟု သမ္မန်ထည့်ခြင်းဌ အပြစ်တင်သည်ကား နိဿယဆရာသို့ရောက်လေ၏။ ။တနည်း။ဒိန္နနယေန၊သော။သတ္ထာရာ၊သည်။ မာတိကာယ၊၏။အတ္ထသ၊၏။ဒေသိတတ္တာ၊ကြောင့်။ (ကတ္တားကို၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထွေရေန၊ဟုလာ။)

ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ ဗဟုဘာသိတမည်သည်၏အဖြစ်ကို ဥဒါဟရဏ်ပုံထုတ်၍ပြထိုရကား၊ ယထာကိ'၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ ယထာယေနပကာရေန၊အကြင်သို့သော အကြောင်းဖြင့်။ ဤဒပကရဏ်၊ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်းသည်။ ဗဟုဘာသိတံနာမ၊ဘုရားဟောမည်သည်။ဇာတံ၊၏။ တံနိဒဿနံ၊ ထိုကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ဘုရားဟောမည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော သက်သေသာဓကသုတ် ဥဒါဟရဏ်သည်။ကဲ'၊ အဘယ်နည်း။ ။ (ဟိကားဝိတ္ထာရတ္ထဓောတကနိပါတ်ပုဒ်)။ ။ဘဂဝါ၊သည်။ (ပါဝိသိဒ္ဓစပ်။ပဗုဇ္ဇဝိသဓာတ်၊အဇ္ဈတနိဿိတဘာတ်)။ ။ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ယတောနိဒါနံ၊ အကြောင်းအရာကြောင့်ကာယတန၊ ဗာဟိရာယတနစသောအကြောင်းကြောင့်။(ယတောနိဒါနံဌ်။ကာရဏာထွေဌ်ပစ္စတ္တဇကေဝုစ်သိသက်။ဂင်းသိကိုတောပြု။ နိဒါနံဌ်အံပြု။အလုတ္တသမာသ်။ထို.ကြောင့်။ ဋိကာဌ်။ ယတောနိဒါနန္တိယံကာရဏာ။ ဟုဘွင့်၏)။ ။ပပဉ္စသညာသင်္ခါ၊သံသရာဝဋ်ကိုခွဲထွင်တတ်ကုန်သော တဏှာမာနဒိဋ္ဌိတို့နှင့်ယှဉ်ကုန်သော သညာအစုတို့

Digitized by Google

သည်။သဓုနာဓိစရဏ်ကို၊ယွမ်းမိုးနှိပ်စတ်ကုန်၏၊ ငွေငတေသူ၊ ထိုအဏ္ဏတ္တိကာယတန၊ဗာဟိရာယတနစသည်ထိုတွင်။ (အာဒိဖြင့် ခန္ဓာဓာတ်ထိုကိုယူ၊ထွေပစ္စည်းဗဟုဝစ်ခွဲသက်။ ယတောနိဓါနံခွဲ ဓာတျာပေက္ခဖြစ်၍ကေဝလ်ဆုံး၏။ ဤခွဲခဗွာပေက္ခဖြစ်၍ဗဟုဝစ်ဆုံး၏။) ။ကေကော်၊ တရုတရုသော စက္ခာယတနစသည်သည်။ဝါ၊ တရုတရုသောအာယတနခန္ဓာဓာတ်သည်။ (နတ္ထိခွဲပကတိကတ္တားစပ်။ ။အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံစသည်ထိုကိုနတ္ထိခွဲဝိကတိကတ္တားစပ်)။ ။တဏှာယံ၊တဏှာဖြင့်။အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ၊အလွန်နှစ်သက်အပ်သည်။မာနေန၊မာနဖြင့်။အဘိဝဒိတဗ္ဗံ၊ငါငါဟုအလွန်ဆိုအပ်သည်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ဒိဋ္ဌိဖြင့်။ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ၊ မျိုချပြီးဆုံးစေအပ်သည်။ စေနတ္ထိ၊အကယ်၍မရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ရာဂါနုသယာဒီနံ၊တို့၏။ဧသေဝဧသောဧဝနတ္ထိဘာဝကရော၊မရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောအရိယမဂ်ဗိုလ်တရားသည်သာလျှင်။ အန္တော၊ အဆုံးစွန်မဖြစ်ခြင်းမည်၏။ ။နတ္ထိဘာဝကရော၌အတ္ထိသည်အာချာတ်အတ္ထိ၊ နိပါတ်အတ္ထိ၊ နိပါတပဒိုရူပကအတ္ထိအားဖြင့်သုံးပါးတို့တွင်။နတ္ထိပစ္စယော၌အတ္ထိပုဒ်ကဲ့သို့ နိပါတပဒိုရူပကအတ္ထိထည်း။ထို့ကြောင့်။ နအတ္ထိနတ္ထိ။ နတ္ထိနံဘာဝေါနတ္ထိဘာဝေါ။ နတ္ထိဘာဝံ ကရောတီတိ နတ္ထိဘာဝ ကရော။ပြု။ ။ဓမ္မံပဒိုဂ္ဂ ဏှန်တိ ဓမ္မပဒိုဂ္ဂါဟကာ။ ။ဘိက္ခူ။၊ တို့သည်။ (ပုစ္ဆိ ံသုခွဲစပ်)။ ။ထေရော၊သည်။ အကထေတွာ၊အာဟာရိတွာ၊ ထောမေတွာ၊ဝိဘဇိတွာ၊ဝတွာတို့ခွဲထိပါးခဲ့၍ဥယျောဧသိခွဲစပ်)။ ။ပုစ္ဆိတ မတ္တေနေဝ၊ မေးကာမှုဖြင့် သာလျှင်။ (မတ္တသဒ္ဒါအပ္ပကတ္ထ)။ ရဟန်းတို့သည်မေးလျှောက်ကာမှုဖြင့်မဖြေ။ မြတ်စွာဘုရားအား အရိုအသေကို ပြုခြင်းငှါ ဥပမာကို ဆောင်ခြင်းစသည်ကိုပြုပြီးမှဖြေသည်ဟူထို။ တနည်း။ (မတ္တာသဒ္ဒါအဝဓာရကတ္ထ)။ထိုကိုဧဝဖြင့်မြဲစေသည်၊တနည်း။ ပုစ္ဆိတမတ္တေနေဝ၊ မေးလျှောက်သောအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားဖြင့်သာလျှင်။ (မတ္တသဒ္ဒါပရိမာနတ္ထ)။ ။ပုစ္ဆနံပုစ္ဆာ။ သာယေဝပုစ္ဆိတံ၊ တံ

Digitized by Google

မတ္တာပရိမာဒံ အသာတိ ပုဏ္ဏတမတ္တံ၊ ပြု။ ။အပစိတိဒ
နတ္ထိ၊ အရိအသေကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ (အာဟရိတ္တာဒ္ဒိ တဒ
သမ္ဘဒါန်စပ်၊ အပစိတိဒ္ဓအပရှေးရှိသောစိတ္တတ်။ မိဒါဒိဟိတ္ထိ
ယော်ဖြင့်၊ တိပဗ္ဗည်းသက်။ဣတ္ထိလိင်)။ ။အတ္ထယတိဣစ္ဆ
တိအတ္ထော။ သုဋ္ဌုအရိယတေဉာယတေတိသာရော။ သာရေ
အတ္ထောသာရတ္ထော။သောတေသအတ္ထိတိသာရတ္ထိကော၊
ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်။(အာဟရိတ္တာဒ္ဒိကရိဏ်စ်ပ်၊
ဒသနတ္ထ ဣတိ၊ အာဒျတ္ထဣတိ သဒ္ဒါနှစ်ခုထိုတွင် အတွင်းဖြ
သော်ဒိဒသနတ္ထဣတိကျော့။ ။သောဟာဝသော်ဒွ ဟိကိုဟိတ
ကြောင်း၊တထာဂတောတိဒ္ဓဣတိကိုဟိတ်ကြောင့်။ ၎င်းဟိတ်ကို၊သ
ဂတါ၊ကို။ သာရရကွောဝိယ၊ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကို ကဲ့သို
ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ဏ်။လည်သတ်။ ။ဟိကိုဒ္ဒိကြောင်း၊ ဣတိကိုနိဒသ
ကြောင့်။ ရွှေတွာသည်နောက်တွာသို့စပ်။ ယင်းလည်းကတ္တားတူ
စပ်။ ။ဝိဘဇိတွာကိုဥပသင်္ကမိတွာဒ္ဒိမစပ်လင့်။ဝိဘဇိတွာ
ကတ္တားကား ကစ္စည်းထွေရ်။ ဥပသင်္ကမိတွာဏ်ကတ္တားကား
တုမ္ဟေအရ ဓမ္မ ပဒိဋ္ဌါဟက ရဟန်းတည်း။ ဤသို့ ကတ္တား ကဲ့
သည်၊ ။ဇာနံဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သောဥေယျတရားငါးပါးကို၊
သဗ္ဗညုတညာဏေန၊ဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူတတ်ဏ်။ ။
ဇာနိတဗ္ဗန္တိဇာနံ။ပြု။ဥာဓာတ်။နန္ဒာဒိဟိယု၊ဖြင့်ယုပစ္စည်းသက်၊
အနကာယုဏ္ဍုနံ၊ ဖြင့်ယုကိုအနပြု။ ။ဥာဿဇာနနာဖြင့်ဥာ
ဓာတ်ကိုဇာပြု။) ။ပဿံပဿိတဗ္ဗံ၊မြင်အပ်သောတရားကို။ပဿ
ဟိစက္ခုဟိ၊ ငါးပါးသောစက္ခုတို့ဖြင့်။ပဿတိ၊ဏ်။ငါးပါးဏ်သ
ချပ်ကား။ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ပညာစက္ခု၊ဓမ္မစက္ခု၊ဗုဒ္ဓစက္ခု၊သမန္တစက္ခု
တည်း။ ။ထိုငါးပါးတို့တွင်အဘိညာပညာသည်ဒိဗ္ဗစက္ခုမည်
ဏ်။အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည်ပညာစက္ခုမည်ဏ်။အောက်မဂ်သုံး
ပါး၌ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်ဓမ္မစက္ခုမည်ဏ်။ အာသယာနုသယ
ဉာဏ်၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်နှစ်ပါးသည်ဗုဒ္ဓစက္ခုမည်
ဏ်။ သဗ္ဗညုတညာဏ်သည်သမန္တစက္ခုမည်ဏ်။ ။မဂ်ိဒိဟိ

Digitized by Google

ဘဆရာကားစက္ခုဇ၏ အပြားကို ပြအံ့သောငှါ ဆိုသည်။ ဤ၌ စက္ခုငါးပါးကိုထိုအပ်သည်မဟုတ်၊ သမန္တစက္ခုကိုဘဝထိုအပ်၏၊ ဗဟုသီ၏အရနိရဝဆေသည်ငယ်ဓမ္မကို ယူအပ်သောကြောင့် သည်းဟုဆို၊ ။ဗဟုသီ၏အရကရိဏ်းဖြစ်သော စက္ခုတို့အား ထိုက်သည်အထျောက် ခုရပဒို့ ဆွဲနှုန်အာသန္နဖြစ်သော ရူပါရုံစသည်တို့ကိုယူ၍သူတပါးတို့နှင့် မတူတန်အလွန် အကဲမြင်အပ်သည်ကိုမြင်တော်မူသောကြောင့်၊ ဗဟုသုတိ ဆိုထိုက်၏။ ဤ့ကြောင့်စက္ခုငါးပါးကို ယူခြင်းသည် သင့်မြတ်၏။ (ဗဟုသုတ္တိ ဗဟုသုံ၊ ဒိသဓာတ်၊ ကျပစ္စည်း။) ။တနည်း။ ပဟိနဝိပလ္လာသတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသောဝိပလ္လာသရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာနံဇာနန္တော၊ သိတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူ၏။ ဒိဋ္ဌဒုဿုသေ၊ မှားယွင်းဘောက်ပြန်သောအားဖြင့်မြင်ခြင်း၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဗဟုသုတော်၊ မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ ပသ်တိ၊ မြင်တော်မူ၏။ ။ဝိပလ္လာသနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သောကာမဝိရာဂါဒိ၊ ရူပဝိရာဂါဒိအယူရှိကုန်သောတိတ္ထိတို့သည် သိကုန် လျှင်းမူလည်း ဝိပလ္လာသ အားဖြင့် သိကုန်၏။ ဘုရားတမူကား ပယ်အပ်ပြီးသော ဝိပလ္လာသ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇာနန္တော ဇာနာတိ မည်တော်မူ၏။ ဒိဋ္ဌဒုဿုနေ၏မရှိခြင်းကြောင့်ပဿန္တော ပဿတိ မည်တော်မူ၏။ ။ရူပါဝစရဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကာမဝိရာဂါဒိမည်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ပဌမဈာန်ဖြင့်ကာမဝိရာဂါကိုပညတ်ကုန်၏။ ။ အရူပဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရူပဝိရာဂါဒိမည်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အရူပဈာန်ဖြင့် ရူပဝိရာဂါကို ပညတ် ကုန်၏။ ။မြတ်စွာဘုရားသည်ကာမဝိရာဂါကို အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်တ်၏။ရူပဝိရာဂါကိုအရဟတ္တမဂ်ဖြင့်ပညတ်၏။ ။ဇာနာတိတိဇာနန္တော။ပသ်တိတိပသ်တော်။ ။(သိမှုဂန္ထဆရာဒီပနီနှင့် သဒ္ဒါဒီပ၊ ဖြင့်နှုသဒ္ဒါကိုဒီပြု)။ ။စက္ခုဘူတော၊ သတ္တလောက၏စက္ခုသဘွယ်ဖြစ်တော်မူ၏။ (စက္ခုဇ္ဈာဝဘဝတိတိ စက္ခု

Digitized by Google

ဘူတော)။ ။ဝါ၊ လူတို့၏စိတ္တဇသဘွယ်ဖြစ်ခြင်းရှိတော်မူ၏။ (စိတ္တဇဇ္ဈဝဘူတော ယောဘာဝဝါတိ စိတ္တဇဘူတော)။ ။ဝါ၊ စိတ္တဇ၏ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းရှိတော်မူ၏။ (စိတ္တဇနောဘူထော စိတ္တဇဘူတော၊ စိတ္တဇ ဘူတော ဇ္ဈဝဘူထော ယသသောယံ စိတ္တဇဘူတော)။ ။ဝါ၊ ပညာစိတ္တဇဟု ဆိုအပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (ပညာစိတ္တဇသင်္ခါတံဘူတံယသသာတိစိတ္တဇဘူတော)။ ။ဝါ၊ သမန္တစိတ္တဇသို့ ရောက်တော်မူ၏။ (သမန္တစိတ္တဇဘူထော ပတ္တောတိ စိတ္တဇဘူတော)။ ။ဝါ၊ သတ္တလောကအား ပညာစိတ္တဇ၊ဓမ္မစိတ္တဇကိုဖြစ်စေတော်မူ၏။ (လောကဿပညာစိတ္တဇ ဓမ္မစိတ္တဇသင်္ခါတံ စိတ္တဇွယံဘာဝေတိ ဥပ္ပါဒေတိတိ စိတ္တဇဘူတော)။ ။ဉာဏဘူတော၊ သတ္တလောက၏ ဉာဏ်သဘွယ်ဖြစ်တော်မူ၏။ (စိတ္တဇဘူတောကဲ့သို့နည်းတူအနက်ပေး၊ဝိဂြိုဟ်ဆို)။ ။ဓမ္မဘူတော၊ သတ္တလောက၏ဗောဓိပက္ခိယတရားသဘွယ်ဖြစ်တော်မူ၏။ ဗြဟ္မဘူတော၊ သတ္တလောက၏အရိယမဂ်သဘွယ်ဖြစ်တော်မူ၏။ ဝတ္တာ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို ဟောကြားပေတတ်၏။ (ဝဒဓာတ်တုပစ္စည်း)။ ။ပဝတ္တာ၊ အခါလေးမြင့်သစ္စာလေးပါး တရားကို သိစေသောထွေ ဟောပေတတ်၏။ ။အတ္ထဿ၊သစ္စာလေးပါးတည်းဟူသောအနက်ကို၊နိန္နေတာ၊ထုတ်၍ပြပေတတ်၏။ဝါ၊ အတ္ထဿ၊ မဘောက်မပြုန်မြတ်သောသဘောဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သို့။ နိန္နေတာ၊ ရောက်စေတတ်၏။အမတဿ၊အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို၊ဒါတာ၊ပေးပေတတ်၏။(နတ္ထိမတံမရဏံသတ္တာနံယေနာတိအမတံ။ နတ္ထိဝါမတံမရဏံ သတ္တာနံတေသွိံအဓိဂတောတိအမတံ)။ ။ဓမ္မသာမိ၊သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသောဗောဓိပက္ခိယတရားထို့၏အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။ ။သံဓနံအဿအတ္ထီတိသာမိ။ ။(အဿထ္ထိအနက်၌၅ပစ္စည်းသက်၊သဒ်နိဂ္ဂဟိတ်ကိုမပြု။ သအစိတ် အကိုဒီဃပြု။ ၅ကိုရဿပြု)။ ။ဓမ္မာနံသာမိဓမ္မသာမိ။ ။ဝါ၊တရားသဖြင့် နှတ်နှင့်ထက်ဝန်းသောသတ္တလောက၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။ (နေတ္တိအဋ္ဌကထာ အထိ

Digitized by Google

ထည်း)။ ဝါ၊ ထရားကြောင့်နတ်နှင့်တကွသော သတ္တလောက၏ အရှင်ဖြစ်ထော်မူ၏။ (အဘိဓာန်ဋိကာအထိုတည်း)။ ၍စကားကို မကိဒိပ်မှ ဆို၏။ ။တထာဂတော၊ ဝိပဿီအစရှိသော ရှေးဘုရားထိုကဲ့သို့ လာတော်မူ၏။ ။သဏ္ဌာ၊သည်။ (အဝတ္ထာစသောတွာပစ္စယနာမ်တို့၌ထိပါးခဲ့၍အာဟ၌စပ်)။ ။ပဏ္ဍိတော၊ လ။နဗျာကထဉ်ကားအာဟ၏ဝစနာကာရ။ ။သုဝဏ္ဏာင်္ဂိ်၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော ရဂိုးစည်ငယ်ကို။ (ရဒ္ဓဇဋ္ဌနှင့်ရေး)။ ရဂိုးစည်သည် အလယ်ကျဉ်း၍ နံပါးနှစ်ဘက်ကျယ်သည်။ အံသကူဝေအာရောပေတွာလင်္ဂေတွာလိင်္ဂိတဗ္ဗဝါဒေတဗ္ဗတို့ အာလိင်္ဂ်၊ စသည် ဖြင့် မကိဒိပ ဆို၏။ ။ဥဿာ ပေန္တော ဝိယ၊ စိုက်ထောင်၍ထားဘိသကဲ့သို့။ ဂိဝံ၊လည်တော်ကို။ ဥဏ္ဏာမေတွာ၊ အထက် သို့ ညွှတ် စေ၍။ သုပုဂ္ဂိတ သတပတ္တ သဿိ ရိကံ၊ ကောင်းစွာပွင့်သော များသော ပွင့်ချပ်ရှိသော ပဒုမာကြာကဲ့သို့ထင်တယ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ မဟာမုခံ၊ မြတ်သောခံတွင်းတော်ကို။ ။ပုပ္ဖိတဝိကသတိတိ ပုဂ္ဂိတံ။ (ဒုတိယက္ခရာ ဗနှင့်သင့်၏။ ။သွေးပြည် ဟော၊ ရှေးဟော၊ အရှေ့ အရပ် ဟောကားတတိယက္ခရာ ဗနွေးဘော်နှင့်သင့်၏။) ။သဋ္ဌာအာတိဝိယဝါပုဂ္ဂိတံသုပုဂ္ဂိတံ။ ပုပ္ဖနံဝါဝိကသနံပုဂ္ဂိတံ။ သဋ္ဌာအာတိဝိယဝါပုဂ္ဂိတံ ယသတံပုဂ္ဂိတံ။ သတာနိဗဟူနိ ပတ္တာနိဒလာနိ ယသတံသတပတ္တံ။ ဇဏ္ဍဟိသတသဒ္ဒေါသတရံသိဒိဝါကရော တိအာဒိသုဝိယဗဟုပရိယာယောဝဟောတိ၊ နသဒ္ဒါဇဏ္ဍော။ပနုမဿကေန္တေန သတပုမာဏ ပတ္တာဘာဝတော။ တဋ္ဌိသတပတ္တတော်ဦနပတ္တံပိဝါသိယာအဓိကပတ္တာဂ္ဂိဝါ။ သုပုဂ္ဂိတံဋ္ဌတံသတပတ္တဋ္ဌတထာ။ပနုမံ။ သိရိဝုဋ္ဌတိသောဘာ။သဟသိရိယာယံဝတ္တတိတိသုသိရိကံ။ မဟာမုခံ။သဟသောဘာဝယတိဋ္ဌာယာတိသသောဘံ။ ။မကိဒိပ။ ။ဗြဟ္မသရံ၊ မြတ်သောအသံတော်ကို။ဝါ၊ဗြဟ္မာမင်း၏အသံနှင့်တူသော အသံတော်ကို။ ။(ဗြဟ္မုနော သရော ဗြဟ္မသရော၊ ဗြဟ္မသရော ဝိယသရော

Digitized by Google

ဖြဟ္မဿရော)။ ။နိစ္စာရေတွာ၊ ဖြက်ထော်မူ၍၊ (နိပုဇ္ဇသရဓာတ်၊သကိုဆွပြု)။ ။ငဝံသထ္ထာရာ်လ။ နာမဇာထံသည်ဥဇုကထ္ထ၊ ဝက်ထွန်စပါးထိုတွင်ဝက်ထ္ထ။ နိတထ္ထ၊နေယျထွန်စပါးထိုတွင်နေယျထ္ထ။ ဥဇုကထ္ထ၊ နိတထ္ထဃုသည်ရှိသော် အနုမောဒနာပြုခြင်းသည် ဗုဒ္ဓဘာသိတဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏အဖြစ်သည်မဖြစ်ရာ။အဘဲ့ကြောင့်နည်း။ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အနုမောဒနာမပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်သည်နောက်မှဟောအပ်လေသောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်။ ။အနုမောဒန။လ။ ဇာတ်၌ ဤသို့မှတ်၊ မဟာကစ္စည်းထေရ်သည်ဤသို့ဝေဘန်လတ္တံ့ဟူ၍မြင်တော်မူ၍မြတ်စွာဘုရားသည်မာတိကာကိုထား၍ ကျောင်းတော်သို့ဝင်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် မြင်တော်မူသည့်အတိုင်းပင်လျှင်၊ မဟာကစ္စည်းထေရ်သည် မြတ်စွာဘုရားသည် ပေးတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်ထားတော်မူအပ်သောမာတိကာဖြင့် ပဒဘာဇနီကို။ဝါ၊မဂုဝိဏ္ဍိကသုတ်ကိုဝေဘန်၏။ထို့ကြောင့်ဗုဒ္ဓဘာသိတမည်၏။ ထိုသို့ဗုဒ္ဓဘာသိတမည်ခြင်းသည် အနုမောဒနာပြုသဖြင့်ထင်ရှား၏။ ဤအနက်ကိုရည်၍အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ ငဝံသထ္ထာရာ်လ။ နာမဇာတံ၊ကိုမိန့်၏။ ။ငသော၀ငသော၀ဝ၊ ဤမဂုဝိဏ္ဍိကသုတ်၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ နယော၊ နည်းကို။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊၏၊ ဝါ၊ငသောဤဒိသော၊ ဤမဂုဝိဏ္ဍိကသုတ်၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သဘောရှိသော။ နယောဇ္ဈာ၀၊ နည်းကဲ့သို့။ တထာ၊တူ။နယော၊ကို။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊၏။ဝါ၊ငသောဤဒိသော၊ သော။ နယောယထာ၊ နည်းကဲ့သို့။ငဝံတထာ၊တူ။ နယော၊ကို။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊၏၊ငဝမေဝ၊ ဤမဂုဝိဏ္ဍိကသုတ်၌မာတိကာထားသည့်အတူသာလျှင်။ (ဌပေသိ၌ကြိယာဝိသေသနစပ်)။ ငဝမေဝ။လ။ နာမဇာတံ။ဟူသောစကားရပ်သည်ယထာကိ၊ စသည်တို့ဖြင့်ဆိုအပ်ခဲ့သော ဥပမာစကားရပ်ကို ဥပမေယျဖြစ်သော ကထာဝတ္ထု

Digitized by Google

ကျမ်းနှင့် ဒီးနှောသည်၊ (၎ဝမေဝကံား ဥပမာ သမ္ဗဒိုပါဒနုဏ္ဍဒ္ဓ ဒိုပါတ်)။ ။ဝေါကထာ။လ။အာဘိဓမ္မောနာမကားဒိုဂုံး။ ။ပက ရဏပဒီဍ္ဍေဒပြီး၏။

၅၏ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော်စကားအစဉ်ဖြင့်ပကရဏ ပဒီဍ္ဍေဒကို ပြုပြီး၍ ပဒီဍ္ဍနှုဓမ္မဖြစ်သော်အာဘိဓမ္မာ၏ ပါဠိသဒ္ဒါဝေသဟုဆို အပ်သော အစိတ်အစိတ်သော ဝဝတ္ထာန်ကို ပြုထိုသည်ဖြစ်၍။ တိတ္ထဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တတ္ထတေသု သတ္တာသုအ ဘိဓမ္မပကရဏေသု၊ထိုထွင်။ ဓမ္မသင်္ဂဏီပကရဏော်၌။ဝိဘင်္ဂိ ယော်၊ဝေဘန်ခြင်းထိုသည်။ဝါ၊ဝေဘန်ရာပါဠိရပ်ထိုသည်။ စ တဲသော၊ထိုတဲ့သည်း။ ။တတ္ထတေသုစတူသုဝိဘင်္ဂိသု၊ ထိုထွင်း၊(စိတ္တဝိဘင်္ဂိနာမ။နိက္ခေပရာသိနာမ။အဋ္ဌကထာကဏ္ဍံနာ မထိုဒ္ဓစပ်)။ ။ကာမဝစရကုသလတော ကာမာဝစရကုသ လသော၊ကာမာဝစရကုသိုထ်နာမက္ခန္ဓာလေးပါးထိုထွင်း၊(တွစိ တော၊ ဟူသော ယောဂ ဝိဘာဂ ဖြင့် နိဒ္ဒါရ ဏာဏ္ဍဒ္ဓ တော ပစ္စည်း။ ။ဒိုကာ၊မရု၊မဏိဒိုပတ်ိုနှင့်အညီ၊ နောက်ဒ္ဓလည်း၌ နည်းအနက်ပေး။ ။အပါဒါန်ကေစ်)။ ။တနည်း။ကာမာဝစ ရကုသလတော၊ ကာမာဝစရကုသိုထ်အားဖြင့်။ (အဋ္ဌဒ္ဓသဂ္ဂပ ဒဿနဝိသေသနစပ်။ ဝိသေသနဏ္ဍဒ္ဓတော၁ပစ္စည်းပဋ္ဌာနဖြစ်၍ စိတ်ကိုသာယူ)။ ။ဏ္ဍတိ၊သို့။ကျေနပ်တိစိတ္တာနိ၊ ထိုသည်။ စိတ္တဝိဘင်္ဂိနာမ၊စိတ်သည်ရဲ့အားဖြင့်စိတ္တဝိဘင်္ဂိမည်၏။ ။ ဝေဘန်ရာ ပါဠိပဒေသသည် ဌာနူပစာရအားဖြင့် စိတ္တဝိဘင်္ဂိ မည်၏။ ရူပဝိဘင်္ဂိစသည်သည်လည်းငင်းနည်း။ ။တံ၊ ထို စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍာသည်။ ဝါစနာမဂ္ဂတော၊အားဖြင့်။(အင်္ဂင်သာရိ ပုတ္တရာသည် လင်းနို့သား ဖြစ်ဘူးသော ရဟန်းငါးရားထိုအား ဟောသောစကားအစဉ်ကိုဝါစနာမဂ္ဂယူ)။ ။အတိရေကဆ ဘာဏဝါရ၊ ခြောဘာဏဝါရထက်လွန်သောအတိုင်းအရှည် ရှိ၏။(ရှစ်ထိုးဘွဲ့ဂါထာနှစ်ရဲ့ငါးဆယ်ကိုတဘာဏဝါရယူ)။ ။ ဝိတ္ထာရိယနံ၊ ချဲ့အပ်သည်ရှိသော်။ (ထာဝတိ သာဒ္ဒါဟောသည်

Digitized by Google

ကိုယူ)။ မာတိကာသည်ဝိတ်ကို ဝေဘန်ခြင်းမရှိသောကြောင့် စိတ္တဝိဘင်္ဂိမမည်ဟူပြားအံ့။ မာတိကာကို အကျဉ်းလည်းပြ၍ ထိုမာတိကာထဲ့တွင် တခုချင်းသောပုဒ်ကိုထုတ်၍အကြောင်းကြောင့် စိတ်ကိုဝေဘန်အပ်၏။ ထို့ကြောင့်မာတိကာသည်စိတ္တဝိဘင်္ဂိ၌အတွင်းဝင်၏။ ထို့ကြောင့်စိတ္တဝိဘင်္ဂိသည်မာတိကာ၊ ပဒဘာဇနီဟူ၍နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၌၊ မူလနိက္ခေပ၊ ခန္ဓနိက္ခေပ၊ စသောအားဖြင့် ရှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ နိက္ခိပိတ္တာ ဒေသိတာ၊ဟူသောပါဠိဖြင့်။ နိက္ခိပိတ္တာ ဒေသိတာရာသိ နိက္ခေပရာသိ။ ။တနည်း။ နိက္ခိပနံနိက္ခေပေါ်။ နိက္ခေပေနဒေသိတာ ရာသိနိက္ခေပရာသိ၊ ကိုပြ၏။ (နိပုဗ္ဗဝိပဓာတ် ဌပန အနက်ဟော။ ထားကာ သာမန် မယူလင့်။ မူလစသော အားဖြင့် ကုသိုလ်စသော ဓမ္မတို့ကို အကျဉ်းချုံး၍ ထား သည်)။ ထိုရှစ်ပါးသော နိက္ခေပတို့တွင် တပါးပါးသောနိက္ခေပသည်။ ကြိုယာနိက္ခေပ၊ သဒ္ဒနိက္ခေပအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ။ နိက္ခေပနံ ဌပနံနိက္ခေပေါ်။ မူလဝတ္ထုသေန နိက္ခေပေါ် မူလနိက္ခေပေါ်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ကြိုယာနိက္ခေပမည်၏။ ။မူလနိက္ခေပေါ်အသာအထွေတိမူလနိက္ခေပေါ်။ ဤသို့စသည်ဖြင့်၎င်း၊ မူလနိက္ခေပေနဒေသိတောမူလနိက္ခေပေါ်။ဤသို့စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ကုသလာဒယောမူလဝတ္ထုသေနနိက္ခိပိယန္တိဇ္ဈာတိ မူလနိက္ခေပေါ်။ ဤသို့စသည်ဖြင့်၎င်းသဒ္ဒနိက္ခေပမည်၏။ ။တိကိကုသလမူလာနိ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်ကုသိုလ်စသောတရားတို့ကိုမူလ၏ အစွမ်းဖြင့်ချုံး၍ ဟောတော်မူခြင်း သည် မူလနိက္ခေပမည်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ကုသိုလ်စသောတရားတို့ကိုခန္ဓာ၏အစွမ်းဖြင့်ချုံး၍ ဟောတော်မူခြင်းသည်ခန္ဓနိက္ခေပမည်၏။ ကာယကမ္မံ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကိုဒွါရ၏အစွမ်းဖြင့်ချုံး၍ဟောတော်မူခြင်းသည်ဒွါရနိက္ခေပမည်၏။ သုခဘူမိယံကာမာဝစရေ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်သုခသမ္မယုတ္တစသော တရားတို့ကိုဘုံ၏အစွမ်းဖြင့်ချုံး၍ ဟောတော်မူခြင်းသည်ဘူမိ

Digitized by Google

ကွေ့ပမည်၏၊ဘုမိမည်သည်။ သုခဘုမိ၊ ဒုက္ခဘုမိ၊ အဒုက္ခမသု
ဘုမိစသောအားဖြင့် များသောအပြားရှိ၏။ ။သုခါဒိဘဝတိ
ထ္ထာတိဘုမိ၊ကြောင့်၊ စိတ်သည်ဝင်း၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်ဝင်းဘုမိ
ည်၏။ အတ္ထဟူသည်ဟေတုဖလတည်း။ ဓမ္မဟူသည်ဟေတု
သည်း။ ။တီဏိကုသလမူလာနိ၊ တီဏိအကုသလမူလာနိ၊ ၌
ရှိစသည်ဖြင့်ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ဟိတ်၏အစွမ်းဖြင့်
ပါဝင်းရုံး၍ ယူခြင်းသည်ဆန္ဒနိုက္ကွေ့ပမည်၏။ ။တံသမ္မယုတ္တာ
တံသမုဋ္ဌာနာတဒေကဋ္ဌာစ ကိလေသာ၊ ၍သို့စသည်ဖြင့် ကု
သိုလ်စသောတရားတို့ကို ဟေတုဖလ၏အစွမ်းဖြင့် ပေါင်းရုံး၍
ယူခြင်းသည်အတ္ထနိုက္ကွေ့ပမည်၏။တနည်း။ ဓမ္မဟူသည်ဘာသိ
တ၊အတ္ထဟူသည်ဘာသိတတ္ထ။ ။တယောကုသလဟေတူ၊
ကုသောဥဒ္ဒေသသည်ဓမ္မမည်၏။ ။တတ္ထကတမေ တယော
ကုသလဟေတူ၊အလောဘော၊စသောနိဒ္ဒေသသည်ထိုဥဒ္ဒေသ
၏အတ္ထမည်၏။ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနိဒ္ဒေသည်ဓမ္မမည်၏။ ။
အတ္ထကတမော အလောဘော၊ စသော ပဒိုနိဒ္ဒေသသည် ထို
ဒ်ဒ္ဒေသ၏အတ္ထမည်၏။ အကြောင်းဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဘာသိတတ္ထ၊
ဘာသိတတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပေါင်းရုံး၍ယူခြင်းသည် အတ္ထနိုက္ကွေ့
ပ၊ ဓမ္မနိုက္ကွေ့ပမည်၏။ ။တီဏိကုသလမူလာနိ၊ စသည်ဖြင့်
းဟာအပ်သောတရားတို့၏အလောဘော၊ ၍သို့စသောအမည်
၏အစွမ်းဖြင့်ထားခြင်းသည်နာမနိုက္ကွေ့ပမည်၏။ ဥဒ္ဒေသဖြင့်အ
ဒ္ဒေသပြုအပ်သော တရုသောဓမ္မ၏သာလျှင် အလောဘော၊ အ
သုဇ္ဇ နှာ၊ အလုဇ္ဇိတတ္တ၊ဟူ၍ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဇူတ္တိလိင်၊ နပုံလိင်တို့၏အ
စွမ်းဖြင့်ထားခြင်းသည် လိင်နိုက္ကွေ့ပမည်၏။ ။နိုက္ကွေ့ပကတ္တာ
ရှိ ကုသိုလ်စသောတရားတို့ကို မူလစသောအားဖြင့်ချုံး၍ထား
အပ်၏ဟူသည်စိတ္တုပ္ပါဒကတ္တာရှိကုသိုလ်စသောတရားတို့ကိုခဲ့
၍ ဟောတော် မူအပ်သကဲ့သို့၊ ခဲ့၍ဟောတော် မမူအပ်သော
ကြောင့်ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်စိတ္တုပ္ပါဒကတ္တာသည်ဝိတ္ထာရဒေ
သနာမည်၏။ အဋ္ဌကထာကတ္တာသည် သင်္ခေပဒေသနာမည်၏။

Digitized by Google

၍နိုက္ခေပကဏ္ဍသည် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍကိုစွဲ၍ သင်္ခေပ မည်၏၊ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍကိုစွဲ၍ ဝိတ္ထာရ မည်၏။ ထို့ကြောင့်သင်္ခေပ ဝိတ္ထာရသဘောရှိ၏။ ။တဒနန္တရံ၊ ထိုနိက္ခေပကဏ္ဍ၏အခြားမဲ့ဖြစ်သောကာလ၌။ (နိက္ခိတ္တံ၌စပ်)။ ။နတ္ထိအာနန္တရိယကမ္မာဒီအာနန္တရိယံ။ တသ္မာနိက္ခေပကဏ္ဍသ အာနန္တရိယ တဒနန္တရံ။ ။ဗုဒ္ဓဝစနသ၊ ၏။ အတ္ထုဒ္ဒါရဘူတံ၊ အာနက်ကို ထုတ်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။(နိက္ခိတ္တံ၌ဝိသေသနစပ်)။ ယဉ္စဝသရဏာဒုကာ၊ သရဏာဒုက်တိုင်အောင်။ (နိက္ခိတ္တံ၌ကြိယာဝိသေသနစပ်)။ ယာဝဘဒ္ဒါသည်အဝဓိအနက်ဟော။ အာဘိဝိဓိအဝဓိ၊ အနာဘိဝိဓိအဝဓိမှစ်ပါးတို့ကွင် သရဏာဒုက်ကိုအတွင်းပြု၍ ပိုင်းခြားသောကြောင့်၊ အာဘိဝိဓိအဝဓိ။(ယာဝဟူသော်နိပါတ်ပုဒ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့်၊ ဒုကဒ္ဓ ပစ္စယိဝိဘာတ်သက်)။ ။နိက္ခိတ္တံ၊ထားအပ်သော ကဏ္ဍသည်။အဋ္ဌကထာကဏ္ဍံနာမ၊မည်၏။ (တုလျတ်လိဂ်တ်၊ ကတ္တာကတ္တိ၊ သညိသညာ၊ နာမိနာမစပ်)။ ။ယတော၊အကြောင်းအဋ္ဌကထာကဏ္ဍမှ။(သမာနေန္တိ၌စပ်)။မဟာပကရဏိယာ၊ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို သင်ကုန်ဆောင်ကုန်သော။ ဘိက္ခူ။ထို့သည်။ (သမာနေန္တိ၌စပ်)။ မဟာပကရဏေ၊၌။(ဂဏနံ၌စပ်)။ ဂဏနာစာရံ၊ ပြဿနာတို့၌ ရအပ်သော အရေအတွက်သင်္ချာထို၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ဝါ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ထရယုတ်ငါးဆယ် ထရယုတ်ငါးဆယ်သောကိုးပါးကိုးပါးသောပြဿနာတို့၌ရအပ်သောအရေအတွက်သင်္ချာထို့ကိုထားခြင်းကို။(နာဒ္ဓအာကိုရသပြု၍ဂဏနာစာရံရှိစေ)။အသလ္လက္ခေန္တာ၊ မမှတ်နိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဂဏနာစာရံ၊ကို။ သမာနေန္တိသမာနံကရောန္တိ၊ မျှသည်တူသည်ကိုပြုကုန်၏။ ။(သမာနေန္တိကား။သံဂ္ဂေးအာဂ္ဂေးရှိသောနိဓာတ်မဟုတ်နာမဓာတ်တည်း)။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကိုသင်ကုန်သောအခါ၌သောရဟန်းထို့သည်အဋ္ဌကထာကဏ္ဍဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော် တိက၊ ဒုကဓမ္မတို့ကို အကြွင်းမဲ့ သရုပ်အားဖြင့်မသိကုန်သည်ဖြစ်၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ပဋ္ဌာန်း

Digitized by Google

ကျမ်းဦးဆရာအပ်သောအရေအတွက်တို့ကိုထိုအဋ္ဌကထာကဏ္ဍ
နှင့်ပိုင်းခြားအပ်သောတိက၊ ဒုကဓမ္မတို့နှင့်တူသည်ထို့ကိုပြုခြင်း
ဌါမတတ်နိုင်ကုန်၊အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်ထားအပ်သေါတိက်၊
နုက်ထို့မှယုတ်သော အရေအတွက်တို့ကိုသာလျှင် မြင်ကုန်၏။
အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်ထားတိုင်းသောအရေအတွက်တို့ကိုမ
မြင်ကုန်၊ ထို့ကြောင့်ယုတ်သော အရေအတွက်တို့ကိုအဋ္ဌ က
ထာကဏ္ဍကို ကြည့်၍ ထို့အဋ္ဌကထာ ကဏ္ဍဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်
သောတိက်၊ နုက်ထို့ကိုအကြွင်းမဲ့သရုပ်အားဖြင့် သိပြီး၍ အရှင်
သာရိပုတ္တရာသည်ထားအပ်သော အရေအတွက်တို့ကို ထိုအဋ္ဌ
ကထာကဏ္ဍဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော ဓမ္မတို့နှင့်တူသည်တို့ကိုပြု
ခြင်းဌါ တတ်ကောင်းကုန်၏။ ထိုအဋ္ဌကထာ ကဏ္ဍကို အစဉ်
လျောက်သဖြင့် ယုတ်သည်တို့ကိုဖြည့်ခြင်းဌါတတ်ကောင်း၏၊
မယုတ်စေကုန်။ ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာသည်ထားတိုင်းသောအ
ရေအတွက်တို့ကိုသာလျှင် မြင်ကုန်၏ဟူထို။ ။တံ၊ထိုအဋ္ဌက
ထာကဏ္ဍသည်။ ။ဇာတိသကလံဝိကားနိုဂုံး။ဇဝံယထာဝုတ္တန
ယေန၊ဖြင့်။ စိတ္တဝိဘတ္တိ၊ဂဉး။ ရူပဉ္စ၊ရူပဝိဘတ္တိဂဉး။ နိက္ခေပေါ၊
နိက္ခေပကဏ္ဍဂဉး၊အဋ္ဌဓောတနာ၊အဋ္ဌကထာကဏ္ဍဂဉး၊ဇာတိ၊
သို့၊ထံတွဲဌာနံ၊ဤအရာသည်။ ဂန္ဓိရံ၊နက်နဲ၏။ နိပုဏံ၊ဆိမ်မြေ၏။
တမ္ပိဌာနံ၊ကိုထည်း။ ဗုဒ္ဓေန၊သည်။ ဒေသိတံ၊၏။ ။တဒနုဇ္ဈရံ၊
ဌ်ဝိဆင်ပကရဏံနာမ၊ကို။ဒေသိတံ၊၏။ တံ၊ထိုဝိဘင်းကျမ်းကို။
(ဝိဘတ္တိဌ်စပ်)။ တတ္ထ၊ထိုခန္ဓဝိဘင်းစသည်တို့တွင်။ (နိဒ္ဓါရဏာ
အနက်သာပေး)ခန္ဓဝိဘင်္ဂါ၊ကို။ (ဝိဘတ္တောဌ်စပ်)။သော၊ထို
ခန္ဓဝိဘင်းသည်။(ပဉ္စမတ္တောဘာဏဝါရော်၌၊(တုဏ္ဍတ်လိင်တ်
စပ်)။သော၊ကို။ (ဝိတ္ထာရိယမာနော်၌ လက္ခဏဝန်ဆ် ဖြစ်သော
ဝုတ္တကံစပ်)။သော၊သည်။ (ဟောတိဌ်ပကတိကတ္တားစပ်)။အပ
ရိမာဏော၊သည်။(ဟောတိဌ်ဝိကတိကတ္တားစပ်)။ ။ဇာမသ္မိ
ဌာနေ၊ဌ်။ ပဌာနံ၊ပဌာနိုးကို။ သမာနေတဗ္ဗံသမာနံကာတဗ္ဗံ၊ကို
သည်ကိုပြုအပ်၏။ (သမာနေန်ကိုနှင့် အဓိပ္ပါယ်အတူတည်း။ ။

Digitized by Google

သမာနေန္တိ သမာနံကရောန္တိ ပူရေန္တိ၊ ထထာသမာနေထဋ္ဌ
ဇ္ဈောဝိ။ ။ဋိကာ)။ ။ထနည်း။ ပဋ္ဌာနံ၊ နှစ်ဆဲ့လေးကျ
သောသမန္တာပဋ္ဌာနံကို။ သမာနေထဗ္ဗံ၊ ကောင်းစွာဆောင်အ
ဇ္ဈ်။ ။ဇ္ဈောပနအယမေဝဇ္ဈောအဓိပ္ပေတောဝိယဒီသတိ။
မကိဒိပ။ ။ဤမသို့ ပနဋ္ဌာနေပဋ္ဌာနံ သမာနေတဗ္ဗံ၊ ဟူသော
သဒ်ဝဏ္ဏ ဝိထ္ထာရကိုပြထိုရကား။ ကုသလတ္တိကာ ဒယောဟိ
လ။ အဘိဓမ္မောဝိဘင်္ဂော၊ကိုမိန့်။ ။မာတိကာ နှစ်ပါးလုံးပ
ဘုရားဟောဖြစ်လေသလော။တေသု၊လ၊ဒေသိတာ၊ကိုမိန့်။
ဓမ္မသင်္ဂဏီ၏ မာတိကာသာဖြစ်လေသလော။သတ္တန်း။လ။ နာမ
ကိုမိန့်။ ။သုတ္တန်တ မာတိကာသည် အတိမှအပွင့်ဖြစ် လေးသ
နည်းဟုပုစ္ဆာထုတ်ထို၍၊အထာပရေ။လ၊ဒေသိတာ၊ကိုမိန့်။
ဝိသဇ္ဇနာပြုထို၍။ ဓမ္မ။လ။တေနဒေသိတာတိ၊ ကိုမိန့်။ ။သာ
ကဖြစ်၍သာမဂ္ဂံသိကမဟုတ်နိုင်ချေပြထို၍။ ဤမေ၊လ။ဌပေထိ
ကိုမိန့်။ ။အဘယ်မှထုတ်၍ ထား၊သနည်းကြောင့်၊ ကေတ္တာ
ယံ။လ။သမောဓာနေတွာဌပိတာ၊ကိုမိန့်။ ။ ။အဘယ်အကျိုးဌာ
ထား၊သနည်းစုန်။အာဘိဓမ္မိကတ္ထေရာနံ။လ။နတ္ထံ၊ ကိုမိန့်။ ။အ
မိပ္ပါယ်ကား၊ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊အစရှိသောမာ
တိကာပုန်တို့ဖြင့်ဟောအပ်သောအနက်တို့ကို ဤအဘိဓမ္မာဠ်သိ
အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အာဘိဓမ္မိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သုတ္တန်သို့
ရောက်၍မပင်ပန်း၊စေခြင်း အကျိုးဌာထား၏ဟူထို။ ။ထိုတိက်
နက်တို့ကို အဘယ်ဒွေဘာန်သနည်းစုန်။ တေပနေတေ၊လ၊ဝိ
ဘင်္ဂော၊ကိုမိန့်။ ။နိက္ခေပကဏ္ဍမှကြွင်းသော ဌာနတို့ဒွေလည်း
မဏ္ဍကတိုင်အောင်ရောက်စေ၍ဝေဘန်အပ်သည်ဖြစ်က၊ နိက္ခေ
ပကဏ္ဍယေဝမဏ္ဍကဟုဆိုကောင်းအံ့လော၊စုန်။သေသဌာနေ
သု။လ။ ဝိဘင်္ဂော၊ကိုမိန့်။ ။သေသဌာနေသု၊ နိက္ခေပကဏ္ဍမှ
ကြွင်းသောအရာထို့ဒွေ။ ။သေသဌာနေသု၊လ။ ဝိဘင်္ဂော၊ဟု
သေါစကါးကို၍အရာဒွေပဌာန်းကျမ်း၏ပါဠိသန္နိဝေသဝဝဏ္ဏာန်
ကိုပြသောအရာဖြစ်၍၊ ပဌာန်းကျမ်း၏ပါဠိသန္နိဝေသ ဝဝဏ္ဏာန်

Digitized by Google

ဖြင့်မြဲစေထိုရကား။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇေဝ်၍ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ဝရံ၊ မြတ်သော၊ဥတ္တမံ၊ ကျော်စောသောကျမ်းတို့ထက် အထူးသဖြင့်ကျော်စောသော။ (ဝိသေသျပုဒ်တိုင်းထိုက်)။ တိကဉ္စ၊တိကပဌာန်းငင်း။ ဇာတိ၊သို့။ အနုလောမဒို့၌ဆနယာ၊တို့သည်၊သုဂန္ဓိရာ၊ အလွန်လျှင်နက်နဲကုန်၏။ ။ဇာတိ၊သို့။ဇာနံစတုဝိသတိသမန္တပဌာနသမောဓာနံ၊ ၍နှစ်ဆဲ့လေးပါးသော သမ္မန္တပဌာန်းတို့၏ပေါင်းစည်းစုဝေးရာဖြစ်သော ကျမ်းသည်၊ မဟာပကရဏံနာမ၊ ပဌာန်းကျမ်းကြီးမည်၏။ ။ပါဠိသန္ဓိဝေသဝဝတ္ထာန်ပြီး၏။

၍သို့အဘိဓမ္မာ၏ အစိတ်အစိတ်သော ပါဠိသန္ဓိဝေသဟုဆိုအပ်သောဝဝတ္ထာန်ကိုပြုပြီး၍ ယခုအခါအဘိဓမ္မာ၏နက်နဲသည်၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှာ သုံးပါးသော သာဂရနှင့်တကွ နယသာဂရကိုပြထိုရကား၊ ဇာနာဟိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇာနာဟိ၊၌။ ဇာမသာအဘိဓမ္မသာ၊၏။(ဂန္ထိရဒ္ဓစပ်)။ ဂန္ထိရဘာဝဝိဇာနနတ္ထံ၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်း အကျိုးငှာ။ (ဝေနိ တဇ္ဇာဒ္ဓ ထနတ္ထသမ္ဘဒါနိစပ်)။ သံသာရသာဂရော၊ငင်းလ။ ဥာဏသာဂရော၊ငင်း၊ဇာတိ၊သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော၊သာဂရာ၊တို့ကို၊ဝေနိတဇ္ဇာ၊ ကုန်၏။ ။သာနံဓနာနံအာကရော သာကရော။ ။သခ်ပကိဝိတ္ထာရမူထိုရကား။တတ္ထ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တတ္ထ တေသုစတူသု သာဂရေသု၊တို့တွင်။ သံသာရသာဂရောနာမ၊ မည်သည်။ (သံသာရဝဋ္ဋံ ဒ္ဓစပ်။ သံသာရဝဋ္ဋံ၊ သံသရာ ဝဋ်တည်း၊အနက်ပေး)။ဝါ၊သည်။သံသါရသာဂရောနာမ၊၏။လည်းသတ်၊ ။အသို့ဟောသနည်း။ ဇေဝံဝုတ္တံ၊ ကိုမိန့်။ ၍ဟုသည်အာဘယ်နည်း။ ဓန္ဓာ၊လ။ပဝုစ္စတိ၊ကိုမိန့်။ ။ဓန္ဓာနဉ္စ။လ။ ပဝုစ္စတိတိ၊ဓန္ဓာနဉ္စ။လ။ပဝုစ္စတိ၊ဟူ၍၊ဇေဝံဝုတ္တံ၊ ၍သို့ဟောတော်မူအပ်သော။ ။သံသရာဝဋ်၏သံသာရသာဂရမည်သည်၏ အဖြစ်ကိုအကြောင်းသာဓကဖြင့် ပြီးစေထိုရကား။ သွာယံ၊လ။ အနုမတ္ထေါဝ၊ကိုမိန့်။ ။(သွာယံ၊ကိုနောက်သံသာရသာဂရောနှင့်

Digitized by Google

ယှဉ်၍သမ္မန်၊ယသ္မာကိုအနမတဂ္ဂေါဝန္ဒင့်စပ်၊ နိယတ်တသ္မာကို သံသာရဝဋ်ဆုံ သံသာရသာဂရောနာမန္ဒင့်လည်၍သတ်)။ ဤမေသံသတ္တာနံ၊တို့၏။ဥပ္ပတ္တိယါ၊ဖြစ်ခြင်း၏။ပုရိမာ၊ရှေးဦးဖြစ်သော။ ကောဋိ၊အစွန်းသည်။ နပညာယတိ၊မထင်။ ဟိသဒ္ဒံ၊သတ္တဝါတို့၏အစမထင်ဟူသော စကားသည် မချုတ်မလွဲအမြဲမှန်၏။ ဇာတ္ကာနံ၊ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ။ဇာတ်ပရိမာဏံဇာတေသန္တိ ဇာတ္ကာနိ။ ။(ပရိမာဏာတဒ္ဒိတ်။ တကပစ္စည်း)၊ ။ ဝဿသတာနံဝါ၊အနှစ်အရာတို့၏ငင်း။ (မဏ္ဍကေဒ္ဓစပ်)။ မဏ္ဍကော၊အထက်၌။ သတ္တာ၊တို့သည်။ဥပ္ပန္နာ၊ကုန်၏။ တတော၊ထိုအနှစ်အသိန်းမှ။ပုဇ္ဇေ၌။နာဟောသုံ၊မဖြစ်လေကုန်၊(နာဟောသုံ၌ဟုဓာတ်၊ ဘူဝါဒိဂိဏ်း။ အဇ္ဈတနိဉ်ပိဘတ်။ ဘူဝါဒိတောဒ္ဓာ၊ ဖြင့်သက်သော အပစ္စည်းကို၊ လော ပဇ္ဇေတ္တမကာရော၊ ဖြင့် ဇပြု၊ သတ္တာမဇ္ဈတ္တာမှ၊ဖြင့်သလာ)။ဤတိဝါ၊ဤသို့ငင်း။(အယံပရိစ္ဆေဒေါ၌သရုပ်သရူပဝဏ္ဏနာစပ်)။ ။ပုရိမာဘိက္ခဝေကားဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်။ ။ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဤတော၊ဤကမ္မာ၊ဤမင်း၊ဤဘုရားလက်ထက်မှ။ ပုဇ္ဇေ၌။ အဝိဇ္ဇာ၊သည်။နာဟောသိ၊မဖြစ်ဘူးလော။ အထပန္နာ၊ထို့နောက်မှ။သမဘာဝိ၊ဖြစ်ဘူးလေ၏။ ဤတိ၊သို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊၏။ ပုရိမာ၊ရှေးဦးဖြစ်သော။ ကောဋိ၊အစွန်းသည်။ နပညာယတိ၊ မထင်။(သမဘာဝိဒ္ဓသံရှေးရှိသောဘူဓာတ်၊အဇ္ဈတနိဤပိဘတ်၊ အကာရာဂမောဖြင့်အလာ။ မဒါသရေ၊ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုမပြု၊ ။ ပုရေဘဝါပုရိမာ။ ပုရေဇာတာဝါပုရိမာ။ ။အဂ္ဂသဒ္ဒါသည်၊ အာဒိ၊ ကောဋိ၊သေဋ္ဌ၊ကောဋ္ဌာသတို့တွင်အာဒျတ္ထ။ ။ဤမိနာနယေန၊ဖြင့်။သွာယံသောအယံသံသာရသဒ္ဒါဂရော၊သည်၊ယသ္မာ၊ အကြောင်းကြောင့်။အနမတဂ္ဂေါဝ၊ သိအပ်သောအစမရှိသည်သာလျှင်တည်း။ဝါ၊ မသိအပ်သော အစရှိသည်သာလျှင်တည်း။ ။(အနမတဂ္ဂေါ၌ အနအမတဂ္ဂေါဖြတ်။ အတွင်းအသဒ္ဒါသည် အနက်မရှိတဿော။ပြင်ပအနသဒ္ဒါသည်ပဒိုသေဓတ္ထ)။ ။မတောဇေအမတော၊ အမတောအဂ္ဂေါတေသသာတိအမတဂ္ဂေါ။ နအမ

Digitized by Google

ထင်ရှိုးအနမထင်ရှိုး။ပြု။ ။တနည်း။ မထောဇဝအမတော၊ နအမတောအနမတော၊ အနမတောအင်ရှိုး ဇတသာတိ အနမတင်ရှိုး။ပြု။ ။ထနည်း။ အနုအမတင်ရှိုးဖြတ်။ အနုသဒ္ဒါသည် ထင်ရှား၊ အသဒ္ဒါသည် ဟိသေ ဝတ္ထု။ ။မထော အင်ရှိုးဇတသာတိမထင်ရှိုး။နမထင်ရှိုးအမတင်ရှိုး။ အမတင်ရှိုးဇဝအနမတင်ရှိုး။ပြု။ ။ထနည်း။နမတောအမတော၊အမတောအင်ရှိုးဇတသာတိအမတင်ရှိုး။ အမတင်ရှိုးဇဝအနမတင်ရှိုး။ပြု။ ။ဝါ၊ အနမထင်ရှိုး၀၊ အဘာန်တလဲလဲသိအပ်သော အစမရှိသည် သာလျှင်တည်း။ဝါ၊ အဘာန်တလဲလဲမသိအပ်သော အစရှိသည် သာလျှင်တည်း။ တဆွေ၊ ထိုသို့သံသာရသာဂရဏ်သိအပ်သော အစမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။သံသာရဝဋ်၊သဉ်းသံသာရသာဂရောနာမ ဏ်။ ။မဟာသမ္မုဒ္ဒေါ၊ကို။ဇလသာဂရောနာမာတိ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝေနိတမ္ဘော၊ဏ်။သော၊ထိုမဟာသမ္မုဒ္ဒရာသည်။စတုရာသိတိယောဇနသဟဿဂမ္ဘီရော၊ ယူဇနာရှစ်သောင့်လေးထောင်နက်ဏ်။ တတ္ထ၊ဒ္ဒွိ၊ ဥဒကဿ၊ဏ်။ (ပမာဏံဒ္ဒွိစပ်)။ အာဒ္ဓကသတေဟိဝါ၊ကွမ်းစားအရာတို့ဖြင့်ဂဠင်း။(ပမာဏံနာမဒ္ဒွိသရူပဒဿနဒိဝေသနစပ်)။ ။မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတွေဝ၊ဟူ၍သာလျှင်။(မဟာဥဒကက္ခန္ဓောဇ္ဈတိဇဝဖြတ်။ဂဠတိဒ္ဒွိအာကာရစပ်)။ ။ဥဒကဿ၊လ။ နဏ္ဍိကားဇဝဏ်နိဝတ္တေထဗ္ဗ။ ။အယံ၊ဤမဟာသမုဒ္ဒရာသည်။ ဇလသာဂရောနာမ၊ဏ်။ ။တေဝိဒုကံ၊သော၊ဗုဒ္ဓဝစနံ၊တည်း။ဝါ၊သည်။ နယသာဂရော၊ဏ်။ ။ဗ်ဒုကတ်သုံးပုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုရားစကားတော်သည် နယသာဂရမည်သည်ချည်း။ထိုတွင်ထူး၍ ဝိနည်းနှင့်အဘိဓမ္မာပါဠိကိုပြထို၍။နွေဝိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ပစ္စဝေက္ခဏာနံ၊ဥာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်ဆင်ခြင်ကုန်သော။(ပဋိဂ္ဂေးဆဝဂ္ဂေးရှိသောဇ္ဈာဂဝတ်)။ ။သဒ္ဓါသမ္ပန္နာနံ၊ သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ (သမ္မာသဒ္ဓနလက္ခဏာရှိသောသဒ္ဓါကိုယူ)။ပသာဒဗဟုလာနံ၊ကြည်ညိုခြင်းများကုန်သော။ (အဝေစ္စပ္ပသာဒ လက္ခဏာ ရှိသော သဒ္ဓါကို

Digitized by Google

ယူ)။ ။ဥာဏဟတ္ထာရုံ၊ လွန်ကဲသော ဥာဏ်ရှိကုန်သော၊(မန္ဒဗုဒ္ဓိကိုစဉ်စေ)။ ။ဗုဒ္ဓါနုညော၀ဗုဒ္ဓါနံ၀ေ၊ တို့၏သာဏ္ဍင်။ (၉ ဟေဉံ၊ ဖြင့်နိဂ္ဂဟိတ်ကိုဥပြု)။ အညေသံအဝိသယောကား ၎ဝ သဒ္ဒါ၏ နိ၀ဂ္ဂေတတ္ထ။ ။ဇ္ဈာတိ၊သို့။ (ဥပဇ္ဈာတိဒ္ဝိစပ်)။ ။ဒေါ သာနုရူပံ။လ။ဝိသယောကားဝိတိသောမနသဖြစ်သောအခြင်း အရောကိုပြသည်။ဇ္ဈာမသို့။လ။နာမကား၊ဒေါသာနုရူပံသိက္ခာပဒ ပညာပနံနာမကိုဘွင့်သည်။ဇ္ဈာမသို့ဒေါသေဇ္ဈာမသို့ဝိတိက္ကမေ ကားနိမိတ်အနက်ဒ္ဝိသတ္တမိဝိဘတ်သက်။ ။ထိုဝိနည်းပါဠိတွင် လည်းဝိတိသောမနသဖြစ်ခြင်းဌါခဲ့သောဆန်းကြယ်သောပါ ဠိရပ်ကိုပြထို၍။ဥတ္တရိမနုသသေပယျာလံ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။အာ ဘိဓမ္မိကာဘိက္ခူနိမ္မိ၊ အာဘိဓမ္မာကို သင်ကုန် ဆောင်ကုန်သော ရဟန်းတို့အားလည်း။(ဝိသဒ္ဒါဖြင့်ဝိနယဓရာဘိက္ခုကိုပေါင်း)။ဝိ တိသာမနသံ၊သည်။ ဥပဇ္ဈာတိဒ္ဝိစပ်)။ ။အာဘိဓမ္မတန္တိ· ပစ္စ ဝေက္ခဏာနံကားအာဘိဓမ္မိကာဘိက္ခူနံကိုဘွင့်သည်။ ။ခန္ဓဲရံ၊ ခန္ဓာတို့၏အထူးကို။ဝါ၊ခန္ဓာကို။ ။အာရံမဏ္ဏ၀ထ္ထည၊ဓော ကာသောဓိဟေတုသု။ဗျ၀ဓာနေဝိနဒ္ဒေစ၊ ဘေဒေဆဒ္ဒေမနသ္မ ဝိ။ ။ဒ္ဝိအာရံဓရသဒ္ဒါသည်ဘေဒဟော။ဘေဒဟူသည်ဝိသေသ တည်း။ ။ခန္ဓဲရံဓံသောပုဒ်တို့ကိုဝိဘဇ်ဆဲ့၊ ဒသေတိဒ္ဝိ စပ်။ ။ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒံ၊ရုပ်နာမ်အဝိုင်းအခြားကို။ ။သဏ္ဌာသုခ မဓမ္မံ၊နူးညံ့သိမ်မွေသော တရားကို။ ။သဏ္ဌောစသောသုခ မောစာတိသဏ္ဌာသုခမော။ သဏ္ဌာသုခမောစသောဓမ္မောစာတိ သဏ္ဌာသုခမ ဓမ္မော။ ။မန္ဒဗုဒ္ဓိ တို့သည် သိခြင်းဌါ မတတ် ကောင်းသောကြောင့်သဏ္ဌ။ သိမ်မွေသော သဘ္ဘဉ္ဉတညာဏ် ဖြင့် ယူအပ်သောကြောင့် သုခုမမည်၏။ အာရမ္မဏိက ပညာ သည်ရေချအားဖြင့် သုခုမမည်၏။ အာရမ္မဏဓမ္မသည် ဥပစာရ အားဖြင့်သုခုမမည်၏။ ။ပဗ္ဗံပဗ္ဗံ၊အဖုအဖုအဆစ်အဆစ်အဝိုင်း အဝိုင်း။ကောဋ္ဌာသံကောဋ္ဌာသံ၊ အဘ္ဂိအဘ္ဂိအစုအစု၊ကတွာ၊၍။ ဝိဘဇ်ဆဲ့၊ ဝေဘန်ထျက်။နော၊တို့၏။ သဏ္ဌာ၊ ဆရာတုရား

Digitized by Google

သည်။ ဒသေသတိဝဏ၊ပြတော်မူပေ၏တကား။ ဣတိ၊သို့။ (ဥပ္ပဇ္ဇ
တိဒ္ဓစပ်)။ ။ဗိတိသောမနသအသို့ဖြစ်သနည်း၊ရာဒ်။ ခန္ဓာရုံ၊
လ၊သတ္တာတိ၊ကိုမိန့်။ ။ဇေဝ်ယထာဝုတ္တ အာကာရေန၊ ဤဆို
အပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အသ၊ ထိုဗိတိ သောမ
နသ၏ဥပ္ပတ္တိယာ၊ဖြစ်ခြင်း၏။ ဣစ္စဒဝတ္ထုမြို့၊ ဤဆိုလတ္တံ့သော
ဝတ္ထုကိုလည်း။ဝေဒိတပ္ပံ၊၏။ နာဝါယ၊လှေသင်္ဘော၏။ ဥပရိမ
တလေ။ အထက်ဖြစ်သော့အပြင်၌။ ဝါ၊သင်္ဘော ကြမ်းထက်၌၊
အသ၊ ထိုမဟာဂတိဂမိယ တိသဒ္ဓတ္ထ မထေရ်အား။ အထ
တသ္မိံသမယေ၊ ထိုသို့ကြည့်သောအခါ၌။ ဉီမိဝေဂပ္ပဘေဒသ
ရဂ္ဂတဇလစုဏ္ဏာပရိကိဏ္ဏော၊ လိုင်းတံပိုးအဟုန်ဖြင့် ကွဲထွက်အ
ထက်သို့တက်သောရေဖွဲရေမှုန့်တို့ဖြင့်ပြွမ်းသော၊ပသာရိတရ
ဇတပဋ္ဌသုမန ပုပ္ပသန္ထာရသဒိသော၊ ဖြန့်အပ်သောငွေအပြား
အခင်းမွေ့လေးပန်း အခင်းနှင့်တူသော။ မဟာသမုဒ္ဒေါဝ၊ သည်
သာဣျင်။ပညာယိတ္ထ၊ ထင်လေ၏။ ။(ပညာယိတ္ထဒ္ဓ ပပုဇ္ဇဉာ
ဓာတ်၊အဇ္ဈတ္တိအတ္တနောပုန်အာဝိဘာတ်ကို ထ္ထပြု။ ဒိဝါဒိယော၊
ဖြင့်ယပစ္စည်းသက်)။ ။သော၊ ထိုမဟာဂတိဂမိယ တိသ
ဒ္ဓတ္ထမထေရ်သည်။(စိန္တေသိဒ္ဓစပ်)။ ။ကိံနုခေါ်။လ။ ဗလဝန္တိ
ကားစိန္တနာကာရ၊အထ၊ ထိုကြံစည်အောက်မေ့သော အခါ၌။
အသ၊ထိုမထေရ်အား။ ။မဟာသမုဒ္ဒသ ပရိစ္ဆေဒါပညာ
ယတိတိ၊မဟာ၊လ၊တိဟူ၍။သခ်ပတော အကျဉ်းအားဖြင့်၊ယံ
ဝစနံ၊ကို။မယာ၊သည်၊ဝုတ္တံ၊မိန့်အပ်ပြီ။ တံဝစနံ၊သည်။ဟိသစ္စံ၊
မှန်၏။တနည်း။ ကသ္မာ၊ကြောင့်။မဟာသမုဒ္ဒေါဒ္ဓ၊ ပရိစ္ဆေဒသ၊
အဝိုင်းအခြား၏။ပညာယနဘါဝေါ၊ထင်သည်၏အဖြစ်ကို။ဝိညာ
ယတိ၊သိအပ်သနည်း။ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ဤမဟာသမုဒ္ဒ
ရာကို။(ပရိစ္ဆိန္နောဒ္ဓစပ်)။ ။ကေတော၊တဘက်မှ။ ဝေလန္တေ
နာ၊ကမ်းအဝိုင်းအခြားဖြင့်၊ပရိစ္ဆိန္နော၊ဝိုင်းခြားအပ်၏။(ဆိဒိဓါတ်၊
ကမ္မတ္ထဒ္ဓိတပစ္စည်း။အန္ဒပြု)။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ မဟာသမုဒ္ဒသ၊
၏။ပရိစ္ဆေဒေါ၊သည်။ ပညာယတိ၊၏။(လည်သတ်)။ဣတိ၊ဤသို့။

Digitized by Google

(ဥပ္ပန္နဒ္ဒစပ်)။သဏ္ဌသုခုမဆိမ်ဳံ၊နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာသော ပဋ္ဌာန်းဒေ
သနာနည်းအဖြောက်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏာသ၊ ဆင်ခြင်သောမဟာဂ
တိဂမိယတိသ ဒတ္တ မထေရ်အား။ ဗလဝံပိတိ၊ အားကြီး စွာ
သောပိတိသည်။ဥပ္ပန္နာ၊၏။ ။မထေရ်၏ဆင်ခြင်သောပစ္စက္ခေ
နာဉာဏ်သည် မရျအားဖြင့် ဗလဝမည်၏။ ဗလဝ မည်သော
ပစ္စဝေက္ခနာဉာဏ်သည် ပကတူပနိဿယအားဖြင့်ဖြစ်စေအပ်
သောကြောင့်ပိတိသည် ကာရကူ ပစ္စာရကအားဖြင့် ဗလဝမည်
၏။ ။တနည်း။ ကိလေသာကို ကုန်ခန်း စေတတ်သော အရ
ဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည် မရျအားဖြင့်ဗလဝမည်၏။ ထိုဗလဝမည်
သော မဂ်ဉာဏ်အား ပကတူပ နိဿယဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော
ကြောင့်ပိတိသည်ဖလူပစာရအားဖြင့်ဗလဝမည်၏။ ။ဗလဝ
ပိတိကားဝါကျမဟုတ်သမာသ်တည်း။ ။မဏိဒီပဆရာကား။
ဗလဝတိပိတိ ဆိုထိုသည်၊ ခဲ့ကျေ၍ ဗလဝပိတိ ဆိုသည်ဟူ
၏။ ။ကေစိတ္ထိကား။ သောမနဿသန္ဓါကိုငဲ့၍ ဗလဝံဟုဆို၏
ဟုဆိုကုန်၏။ ထိုစကားကို သောမနဿ သန္ဓါကို မကြားအပ်
သောကြောင့်မသင့်ဟု မဏိဒီပ ဆရာပယ်၏။ ။အပရေတ္ထိ
ကား။နယမုခံကိုငဲ့၍ ဗလဝံဟုဆို၏ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုစကားကို
လည်းပိတိကိုဆိုသောအရာဖြစ်၍မသင့်ဟုဂင်းဆရာပယ်၏။ ။
မဇ္ဈကား။ဗလဝန္တိဗလဝါပိတိ။ လိင်္ဂဝိပလ္လာသောဟောတံ၊ ဟုဆို
၏၊အသင့်ကား၍သို့မှတ်။ ။ဗလဝတိပိတိဗလဝံပိတိ၊ပြု။ ။
ပိတိသန္ဓါနှောင်းသောကြောင့်ဝန်ခဲ့ပစ္စည်း၏တုကိုချေ၊သံယုဂ်
နှကိုနိဂ္ဂဟိတ်ပြု၍ဗလဝံပိတိပြိုးစေ။ ။ဘဂဝါမူလယေသန္တေ
တိဘဂဝံမူလကာ၊ စသောပုဒ်တို့ကဲ့သို့၊ ဝန်ခဲ့ပစ္စည်း အဆုံးရှိ
သောပုဒ်တို့နှင့် သမာသ်တွဲရာ ၍နည်းနှင့်နှင်မှတ်။ ထို့ကြောင့်
သန္ဓနိတိသုတ္တမာလာ၌။ ။ဝန်ခဲ့ဿတုလောပေါနော နိဂ္ဂဟိ
တံမူလာဒိသု။ ။ဟုမိန့်၏။ ။သဟေတုကသမ္ဘဝံ၊နှစ်ခဲ့လေး
ပါးသောပစ္စည်းနှင့်တကွဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို။ သယံ၊
ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်၊ အဘိညာယ၊ ထူးသော သဗ္ဗညုတ

Digitized by Google

ာဏ်ဖြင့် သိတော်မူ၍၊ မဟောသိန္နာ၊ မြတ်သော သိလက္ခန္ဓစ
သည်ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီးလေ့ကျက်ပြီးသော
မြတ်စွာဘုရားသည်၊နိဝိလေန၊ကြွင်းမဲ့ငြိမ်းသို့ အလုံးစုံဖျင်။ (ဒေ
သိတ်ဦကြီယာဝိသေသနစပ်)။ တနည်း။ နိဝိလေန၊ ငါးပါးသော
နှလုံးတံသင်းမှ ကင်းတော်မူထသော။ မဟောသိန္နာ၊သည်၊ ယ
ထာနူပုဗ္ဗံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ဒေသိတံ၊ဟောတော်မူအပ်သော။ သု
ဒုဗ္ဗုဒ်၊ မန္ဒဗုဒ္ဓိတို့သည် အလွန်ပင်ဆိုင်ခဲထသော။ ဂန္ဓိရဂတံ၊
နက်နဲသောစတုဝိသတိသံမန္တာပဋ္ဌာန်းကို။ (ဂတသဒ္ဒါတဇ္ဇာ)။
ဝါ၊ နက်နဲသောဖြစ်ခြင်းရှိသော စတုဝိသတိသမန္တာပဋ္ဌာန်းကို။
ယောဗုဒ္ဓသာဝကော၊ အကြင်ဘုရား တပည့်သားသည်၊ ရူပဂ
ထံ၊လက်ခံတည်သော အသပြာကို။ ဝါ၊လက်ခံ တင်ထားအပ်
သောပတ္တမြားရတနာကို၊ စက္ခုနာ၊ ပကတိစက္ခုဖြင့်။ ပဿတိ
ရှု၀၊မြင်သကဲ့သို့၊တထာ၊ထိုအတူ။ပဋိဝေဓဉာဏေန၊အသမ္မော
ဟပဋိဝေဓဉာဏ်ဖြင့်၊ဝါ၊ ပဋိဝေဓဉာဏ်ကိုဆောင်တတ်သော
ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကိုဆင်ခြင်သောပစ္စဝေက္ခနာဉာဏ်ဖြင့်။ ပဿတိ၊
မြင်၏။သောဗုဒ္ဓသာဝကော၊သည်။ အတ္ထဝအတ္ထိဝေ၊ ရှိသည်
သာလျှင်တည်း။ နော နတ္ထိ၊ မရှိသည် မဟုတ်။ ။ဂေါဝုစ္စတိ
ဥဒကံ၊ တေနဘိန္နိတဗ္ဗံ၊ ဘိန္နိတ္တာဝါ ဤရေတဗ္ဗံဂန္ဓဇ္ဈကို ဂန္ဓိ
ရံ၊ ဂေါဝါဘူမိ။ သာဘိန္နာဟုတ္တာ ဤရတိ ပဝတ္တတိ ထွေးတိ
ဂန္ဓိရံ၊ ဂတာသတ္တာ ဘယန္တိ တေသွာတိဝါ ဂန္ဓိရံ၊ ဂါဝေါ
ဘာယန္တိ တေသွာတိဝါဂန္ဓိရံ။ ပဟိတဋ္ဌာနံ။ ဂန္ဓိရံ ဝိယာတိ
ဂန္ဓိရံ။ဂန္ဓိရမေဝဂန္ဓိရဂတံ။ ဂတသဒ္ဒါသတဇ္ဇာဝုတ္တိတ္တာ။
တဇ္ဇာဝုတ္တိတသာ ဂန္ဓိရသဒ္ဒါသ ဘာဝေါအတ္ထောတဇ္ဇာ
ဝေါ။တဇ္ဇာဝေဂန္ဓိရ သဒ္ဒတ္ထေဝုတ္တိတေသာတိတဇ္ဇာဝုတ္တိ၊
ဂတသဒ္ဒေါ။ ။နှလုံးတံသင်း ငါးပါးဟူသည်။ ။ဗုဒ္ဓေဓမ္မေ
စသံဃေစ၊ သိက္ခာယံ ဖြဟ္မစာရိသု။ ကဝိပ္ပန္နာဇ္ဇမေပဠု၊ စေ
တောဝိဃာတိ ဝုစ္စရေ။ ။ဝိလေနဂဟိတော နိဝိလော။ ။
သဗ္ဗညုတညာဏ်သည် အဘယ်ကြောင့် ဥာဏသာဂရ မည်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သနည်းစုန်။အယံ၊စသည်ကိုပိန့်။ ။ဟိဟာဆွာ၊ကြောင့်။ အယံသံသာရ။လ။နာမာတိ၊ ဤသည်ကား သံသာရသာဂရ၊ ဤသာည်ကား ဇလသာဂရ၊ ဤသည်ကား နယသာဂရ မည်၏ဟူလျှင်အညေန၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မှတပါး သောဉာဏ်ဖြင့်၊ ဇာနိတုံ၊ ဌ။နသက္ကာ၊မတတ်ကောင်း။သဗ္ဗညုတညာဏေနေ၀၊ဖြင့်သာလျှင်၊ဇာနိတုံ၊ဌ။သက္ကာ၊၏။ဤတိတသွာ၊ ထိုထို့သံသာရသာဂရ၊ဇလသာဂရ၊နယသာဂရထို့၏သဗ္ဗညုဏညာဏ်ဖြင့် သဘာဝဆိခြင်းဌါတတ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊သဗ္ဗညုဏညာဏံ၊ သည်၊ဥာဏသာဂရောနာမ၊၏။

အဏ္ဍုဒ္ဓါရမှတပါးအဏ္ဍုဒ္ဓေသကို ဖြထိုရကား။ ဤမေသု၊စသည်ကိုပိန့်။ ။ဝါ၊လေးပါသောသာ ဂရကိုပင်၍၌ထိုအပ်သလောစုန်။ ဤမေသုစသည်ပိန့်။ ။ဤမသို့ဌာနေဟူသည်။ အဘိဝမ္မသာ အဏ္ဍံပကာသယိသာဒိ။ နိသာမေထဤမံ အဘိဝမ္မကထံ၊ ဟုဝန်ခံ တိုက်တွန်းအပ်သော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ အဘိဝမ္မာပါဠိဝမ္မကိုဆိသည်။ ။ဆရာ၊ သံဝဏ္ဏနာ၏ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗအရာ၌ နယသာဂရကို ထိုအပ်သော ဟူ၍ ဆို၏။ ဘုရားမှထပါးသော သာ၀ကတို့ သည်လည်း ထိုးထွင်း၍ သိကောင်းသည်ဖြစ်က၊ ဆရာ့သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ဖြစ်သော အဘိဝမ္မာကို နယသာဂရမဆိကောင်းစုန်။ ဤမံဟိ၊စသည်ကိုပိန့်။ ။အကျဉ်းထွက်သော်။ အဘိဝမ္မာ၏ နယသာဂရမည်သည်၏ အဖြစ်ကိုခဲ့ထိုရကား။ ဤမံဟိ၊ စသည်ကိုပိန့်။ ။သဗ္ဗညု ဗုဒ္ဓါဝ၌ ၉၀သဒ္ဒါဖြင့် သာ၀ကကိုကန့်။ ။ဤမံသဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါဝ ပဒိုဝိဖြန့်၊ ဟုသောသာမည်သခေါပကိုပင်ခဲ့ထို၍။ အယံဝိ၊စသည်ကိုပိန့်၊(ဝိသဒ္ဒါဖြင့် ရှေးဘုရားထို့ကိုပေါင်း)။ ။ဤဒွဂ္ဂိဟောင်းကား။ ခဲစွဟုဆို၍ အစွမ်း အထျောက်ကြီစည်၍ထွက်၏၊ ထွက်သော်လည်း ပရန်းပတာစကားသာမျှား၍ မမိချေ။ ။အယံဝိသာဂ၀ါ၊၍ငါတို့ဖြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊(ပဒိုဝိဖြတ္တာဒွိထိပါးခဲ့၍ နိဆိဒိဒွိစပ်)။ ဤမံ၊ ဤနယသာဂရကို၊ ပဒိုဝိဖြတ္တာ၊ ထိုးထွင်း

Digitized by Google

ထျက် ဆိတော်မူ၍။ (နိဆိဒိဒ္ဓိ စပ်)။ ။မေမမ၊ ငါသည်။ (ဧသန္တသသဂဝေသန္တသသထိုဒ္ဓိအနာဒရောပဃက္ခဏဝန္တစပ်)။ ။ဧသန္တသသ၊ ရှာစဉ်း၊ဂဝေသန္တသသ၊ အဘန်တလဲလဲရှာဖွေးစဉ်း၊(ဝိတိဝတ္တာနိဒ္ဓိအနာဒရောပဃက္ခဏစပ်)။ ။ကပ္ပသတသဟဿာ ဓိကာနိ၊ ကမ္ပာတသိန်းအလွန်ရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ အသင်္ခ်ေ ယျာနိ၊ လေးအသင်္ခ်ေထိုသည်။ (ဝိတိဝတ္တာနိဒ္ဓိအနာဒရလက္ခဏဝန္တစပ်)။ဝိတိဝတ္တာနိ၊လွန်၍ဖြစ်ကုန်ပြီ။(ဝိရှေးအတိရှေးရှိသော ဝတ္ထုဓာတ်၊ တပစ္စည်း)။ ။အထပစ္စာ၊ထို့နောက်မှ၊မေမယာ၊ ငါဘုရားသည်။ (ပဋိဝိဒ္ဓေါဒ္ဓိစပ်)။ ဇာမသို့ပဋ္ဌကော်၊ ၍အပရာဇိတပလ္လင်ဒ္ဓ၊နိသိန္နေန၊ နေသဖြင့်။ ဒိယနာကိလေသသဟာသီ၊ တထောင့်ငါးရာသောကိလေသဓာကို။ ဇာတိမနသိကတွာ၊၍။ (ပစ္စဝေက္ခဏေန၊ နိဆိဒိဒ္ဓိစပ်)။ ။တထောင့်ငါးရာကိလေသာဟူသည်၊ချဒ္ဓကဝတ္ထုဝိဘင်းဒ္ဓိလာသောရှစ်ရာ့တပါးသောကိလေသာတို့ကြောင့် တရောရှစ်ပါးသောတဏှာဝိစရိုက်ပယ်၊ခြောက်ရာ့ကိုးဆဲ့သုံးကျန်၏။ ခြောက်ဆဲ့နှစ်ပါးသောဒိဋ္ဌိကိုနှော၊ ခုနစ်ရာ့ငါးဆဲ့ငါး။ဥပ္ပန္နေ၊ အနုပ္ပန္နနှစ်ပါးနှင့်မြှောက်။ တထောင့်ငါးရာ့တဆယ်ဖြစ်၏။တဆယ်လွန်လျှင်းမူလည်း။ အပွကံပနဥိနမဓိကံဝါ နဂဏနူပဂံဟောတိ။ ဟူသောပရိဘာသာနှင့်အညီ။ တထောင့်ငါးရာကိလေသာဆိုသည်။ ၍ကာဒိကာနည်း။ ။တနည်း။ နာမ်တေဟညာသ၊ နိပ္ပန္နရုပ်အဋ္ဌာရသ၊ ဃက္ခဏရုပ်လေးခု၊ ခုနစ်ဆဲ့ငါး ရုပ်နာမ်ကိုထား။ ကိလေသာ ဆယ် ပါးနှင့်မြှောက်။ ခုနစ်ရာ့ငါးဆယ်။ သန္တာန်နှစ်ပါးနှင့် မြှောက်။ ထထောင့်ငါးရာဖြစ်၏။အနုဒိကာနည်း။ ။ကေပလ္လကော်နှ၊ တထက်စယ်တည်းဖြင့်၊(ဥဂ္ဂဗ္ဓါသနဟုဆိုအပ်သောထက်ဝယ်ပလ္လင်ကိုယူ)။ ။တထော၊ထိုနောက်မှ၊တမှာပလ္လင်၊ ထိုရတနာပလ္လင်မှ။ (အပရာဇိတပလ္လင်ကိုဆိုသည်)။ ။မေမယာ၊သည်။(ပဋိဝိဒ္ဓိဒ္ဓိစပ်)။ ။ဇာတိ၊ဆို။ (ဩလောကေန္တောဒ္ဓိစပ်)။ ဇာမသို့ ။လ။ ပဋိဝိဒ္ဓိဖြင့်အာယဖြင့် ကြည့်သည်ကိုစဉ်စေ။ ဒေဝတာနုံ၊နတ်တို့၏။ (ပဋိဝိ

Digitized by Google

ထင်ကြောဒ္ဓစ်)။ ။အဇ္ဇာဇိ။လ။နဝိဇဟ်တိတိကာ။ဟရိဝိတက္ကနာ
ကာရ။ ။သဏ္ဌာဒသေသသိတိသမ္ဘန္နော။ ဥတ္တာတိ တွာပစ္ဆ
ယောပုဗ္ဗကာလေဟေတွတ္ထေစ။ ။ယမကပါဋိဟာရိယကိမ
ဟာဇောဓိပလ္လင်္ဓ သာလျင် ပြသလော၊ ၍သို့ ပသင်် ရှိသော
ကြောင့်။မဟာဇောဓိ၊စသည်ကိုဓိန့်။ ။မဟာဇောဓိပလ္လင််၊ဥာ
တိသမာဂမ၊ ပါဠလိပုတ္တာသမာဂမတို့ရှုပြအပ်သောယမကပါဋို
ဟာရိယသည် ကဏ္ဍာမည်သော သရက်ဥယျာဉ် စောင့်သည်
စိုက်ပျိုးအပ်သောသရက်ပင်ရင်းရှုပြုအပ်သောယမကပါဋိဟာ
ရိယနှင့်တူပါမည်လောစုဒ်။ သဗ္ဗံ၊ စသည်ကိုဓိန့်။ ။ပဏ္ဍက်
သတ္တာဟ၊အနိဓိသသတ္တာဟ၊ စက်မသတ္တာဟအားဖြင့်၊ ၎ကဝိ
သတိယာ ဒိဝသေသုဖြစ်၏။ (၎ကျနဝိသတိအစ နဝုတိအဆုံးရှိ
သောသဒ္ဒါတို့သည်ဇာတ္တိထွေလိင်၎ကဝုစ်မြဲ၏။ ထို့ကြောင့်ဒိဝသေ
သုဟူသော ဝိသေသျှနှင့် လိင်သင်္ချာမတူသတည်း)။ ။ဇာမေ
သု၎ကဝိသတိယာဒိဝသေသု၊ ၍နှစ်ဆဲ့တရက်တို့တွင်း၎ကဒိဝ
သေဝိ၊ တရက်မျှ၌သော်လည်း။ ရသ္မိယော၊ ရောင်ခြည်တော်
ထို့သည်။ ။ရသန်္တိနိက္ခမန္တိတိရသ္မိယော။ရသဓာတု၊ မိပစ္ဆ
ယော။ ။ပန္ဓိမုတ္တရာယ၊ဗောဓိပင်၏အနောက်မြောက်ထောင့်
ဖြစ်သော။ဒိသာယ၊ အရပ်မျက်နှာ၌။ ။ပန္ဓိမာယစဉ္ဇာရာယစဒိ
သာယဒန္တရာဇဒန္တိပန္ဓိမုတ္တရာ။ ။ရတနဃရဟူသည်ရတနာ
ခုနစ်ပါးဖြင့်ပြီးသောကြောင့်ရတနဃရလော၊ ရတနဃရံနာမ
နသတ္တရတနမယံ၊မိန့်။ ။ထိုသို့လျက်အဘဲ့ကြောင့် ရတနဃ
ရဟုသိအပ်လေသနည်း။သတ္တာန္နံ၊စသည်ကိုဓိန့်။ ။သတ္တပကရ
ဏသင်္ခါတာနံရတနာနံသမ္မသနဋ္ဌာနံဃရံရတနဃရံ၏ပြု။ ။ယ
ဒါ၊အကြောင်အခါ၌။(သမ္မသနံအာရဘိ၌စပ်)။ ။သြရျယ၊သဗ္ဗညု
တဉာဏ်တော်ဖြင့် သက်ဝင်၍။ (အဝရှေးရှိသော ရူဟဓာတ်၊
တွာပစ္ဆည်း၊ယပြု၊ရှေ့နောက်ပြန်)။ ။အထတသ္မိ်ကာလေ၊ ထို
သို့ အားထုတ်သောအခါ၌။ (လဘိ၌စပ်)။ ။ဟိတံပါကဋံက
ရောမိ၊သဗ္ဗညုတညာဏ်၏ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌သာလျှင်အစွဉ်ရ

Digitized by Google

သည်၏အဖြစ်ကိုထင်စွာပြုဦးအံ့။ ဧဝံမဝဧဝံတထာ၊ထို့အတူ။ (ဃတိဋ္ဌ ကြိယာဝိသေသနစပ်။ ဧဝမေဝ ကား၊ ဩပမ္မသမ္ပဒါ ပါဒနဏ္ဍဋ္ဌနိပါတ်)။ ။သဏ္ဌ၊မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဧဝံလ၊ သမ္မ သန္တသကားဘွင့်သည်၊ ဧဝံ၍ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာ အား ဖြင့်။ လင်္ခေါကာသေန၊ ရအပ်သောကျက်စားရာ အခွင့်ရှိ သော၊ သဗ္ဗညုတညာဏေန၊ဖြင့်။ ယထာသုခံ၊ အထိ ရှိတိုင်း။ သဏ္ဌာသုခမဓိမ္မံ၊နူးညံ့သိမ်မွေ့သောပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကို၊သမ္မ သန္တသ၊သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏၊ သရီ ရတေ၊မှ၊နိလဗိတလောဟိတောဒါတမဉ္ဇဋ္ဌပဘာသရဝသေ နာ၊ ညှိသောရောင်ခြည်တော်၊ ဣသော ရောင်ခြည်တော်၊ နီ သော ရောင်ခြည်တော်၊ ဖြူသော ရောင်ခြည်တော်၊ မောင်း သော ရောင်ခြည်တော်၊ ဖြိုးဖြိုးပြက်ရိုးရိုးရောက်တခဲနက် ထွက် သော ရောင်ခြည် တော်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ်ပြီယော၊ ခြောက်သွယ်သောရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ဝါ၊ ခြောက်ပါး သောအဆင်းရှိသောရောင်ခြည်တော်တို့သည်၊ ။ဆဝဏ္ဏာ ယာယံတာယော်ဘာတိဆဗ္ဗဏ္ဏာ။ ဆဗ္ဗဏ္ဏာစတာရသ်ပြီယောစာတိ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ်ပြီယော၊ ။ဂဂနတလံ၊ကောင်းကင်ပြင်သည်၊ (အ ဟောသိဒ္ဓစပ်)။ အဋ္ဌနုစ္ဆဏ္ဌသမောကိဏ္ဏံဝိယ၊ မျက်စဉ်းညှိမှုန် တို့ဖြင့် ပြွမ်းဘိသကဲ့သို့ဂင်း။ ဥမ္မာရပုပ္ဖ နီလုပ္ပလသဏ္ဌန်း ဝိယ၊ အောက်မဲညှိပန်းကြာညှိပန်းထိုဖြင့် ဖုံးလွှမ်းဘိသကဲ့သို့ဂင်း။ ဝိ တိပတန္တမကိတာ လဝဏ်္ဍံဝိယ၊တတွဲတွဲယပ်အပ်သော မြေယပ် ဝန်းကဲ့သို့ဂင်း။ သမ္မသာဂိတမေဓကပဋံဝိယစ၊ ကောင်းစွာဖြန့် အပ်သော ကျိုးဥညှိပုဆိုးကဲ့သို့ဂင်း။ သုဝဏ္ဏရသဓာရုနိ ဘိဠ မာနဝိယစ၊ ဣန္ဒနီပလံရဉ်တိုဖြင့်သွန်းလောင်းကုန်ဘိသကဲ့သို့ ဂင်း။ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌပသာဂိတာဝိယစ၊ ဣန္ဒြားတိုဖြင့်ခင်းထားအပ် ကုန်ဘိသကဲ့သို့ဂင်း။ ကင်္ကဏ္ဍရဏ္ဍကဂိကာဂရ ပုပ္ပဟဂိကိဏ္ဏာ ဝိယစ၊ မာလာကျိကျ။မန့်မဟာ ထွေကားပန်းတိုဖြင့် ပြွမ်းကုန် ဘိသကဲ့သို့ ဂင်း။ စိနဝိဋ္ဌစုဏ္ဏရဇိတာဝိယစ၊ ဆုန်းမန့်ညက်တို့

Digitized by Google

ဖြင့်တပ်ကုန်ဘိသကဲ့သို့ဇင်း။ သုပဏ္ဏလောခါရသနိုသိဒ္ဓိယမာနာ ဝိယစ၊ ကောင်းစွာချက်အပ်သောချိပ်ရည်ထိုဖြင့် သွန်းလောင်း အပ်ကုန်ဘိသကဲ့သို့ဂင်း။ ရတ္တကမ္မလပရိကွိတ္တာဝိယစ၊ကမ္မလာ နိတို့ဖြင့်ရံအပ်ကုန်သကဲ့သို့ဂင်း။ ဇယသုမနပါရိ ဆ္ဆတ္တကဇန္ဒြ ဝကကုသုမသံ ပရိကိဏ္ဏာဝိယစ၊ လယ်ခေါင်ရန်းပန်းပင်လယ် ကသစ်ပန်းဖိုးဆွေပန်းဝတ်ပန်းတို့ဖြင့် ပြွမ်းကုန်ဘိသကဲ့သို့ဂင်း။ ရဇတကုဋ္ဌေဟိ၊ ငွေအိုးတို့မှ။ အာသိဒ္ဓိယမာနဒိရဓာရာသံ ပရိ ကိဏ္ဏာဝိယစ၊ သွန်းလောင်းအပ်သောနွေရည်အလျဉ်ထိုဖြင့်ပြွမ်း ကုန်ဘိ သကဲ့သို့ဂင်း။ သမ္မသာဂိ တရဇတပဋ္ဌဝိတာနာ ဝိယစ၊ ကောင်းစွာ ဖြန့်အပ်သော ငွေပြားပြတာန်တို့ကဲ့သို့ ဂင်း။ ဝိတိ ပတ္တာ ရဇတ တာလဝဏ္ဏာ ဝိယစ၊ တလွဲလွဲယပ် အပ်သော ငွေယပ်ဝန်းတို့ ကဲ့သို့ဂင်း။ ကုန္ဒကုရဒသိန္ဒုဝါရသုမနမက္ကိကာ ဒိကုသုမ သဉ္ဇန္နာ ဝိယစ၊ သင်းခွေကြာဖြူ ရေအုပ်နှံမြတ်လေး ကြက်ခုံးစသော ပန်းတို့ဖြင့်ဖုံးလွှမ်းကုန်ဘိသကဲ့သို့ဂင်း၊ ဃနမ ဟာ ပထဝိ၊ တခဲနက် သော မဟာ ပထဝိ မြေကြီးကို။ စတု နဟုတာဓိကဒ္ဓိယောဇနသတသဟဿဗဟလာ၊ယူဇနာန္နစ်သိန်း လေးသောင်းအထူရှိသော။ အယံမဟာပထဝိ၊ သည်၊ နိဒ္ဒဲ့ဘဲသု ဝဏ္ဏဝိဏ္ဍံ ဝိယစ၊ ဥသစ်သော ရွှေတုံးရွှေပိုင်ကဲ့သို့ဂင်း။ အဋ္ဌနဝု တာဓိက စတုယောဇန သတသဟဿဗဟလံ၊ ယူဇနာ လေး သိန်းရှစ်သောင်းအထူရှိသော။ ဥဒကံ၊သည်။ သုဝဏ္ဏကလသော ဟိ၊ ရွှေအိုးတို့မှ။ ဆန္နဝုတာဓိကနဝယောဇန သတသဟဿဗ ဟလော၊ ယူဇနာကိုးသိန်း ခြောက်သောင်း အထူရှိသော။ ဝါ တော၊ လေသည်။ သမုဿိတသုဝဏ္ဏကဉ္စနော၀၊ ကောင်းစွာ စိုက်ဆောက်အပ်သောရွှေသည်တိုင်ရွှေတုံးကဲ့သို့။ အဇဋာကာ သံ၊ အထုံးအဝဲတွဲမရှိသော အဇဋာကာသကောင်းကင်ကဲ့။ နဏ္ဍိဇဋော့အသာတိအဇဋော့။နကသတိတိအာကာသော၊အ ဇဋော့စသော အာကာသော စာတိ အဇဋာ ကာသော၊ ဥဂ္ဂဆွဲဘဝိ၊အထက်သို့မျှတက်၍လည်း။ (ဥဟူသောဥပသဂ္ဂသည်

Digitized by Google

ဓာတ္ထတ္ထဝိဆေသကာ။ ဂရုဓာတ်ဂတိအနက်ကိုမစွန့်မူ၍သွားခြင်း ဟူသည် ထက်သွားသွားသည်ဟု အဆိုးပြုသည်။ ဝိသဒ္ဒါဖြင့် ဟေဋ္ဌိမဘာဂကိုပေါင်း)။ ။လဇောင်မရှိဟူသည်သစ်ပင်စသည် တို့၌မထွန်းပနိုင်လေသလော၊ စန္ဒမိ၊ မိန့်။ ။လဒ္ဓအဇောင်မရှိဟူ ထို။ ။တိသဟဿိ မဟာသဟဿိ လောက ဓာတုယော၊ ကုဋေ့ တသိန်းသော လောကဓာတ် တို့သို့။ (သောင်းတည်။ သောင်းသုံးခါခြောက်။ကုဋေတသိန်းဖြစ်၏)။ ။စူဠသဟဿိ၊ မဇ္ဈိမသဟဿိ၊မဟာသဟဿိဟူ၍ သုံးပါးပြား၏။ စကြဝဠာ တထောင်သည် စူဠသဟဿိ မည်၏။ စကြဝဠာ တသောင်း သည်မဇ္ဈိမသဟဿိမည်၏။ စကြဝဠာတသိန်းသည်မဟာသ ဟဿိမည်၏။ ။အာလောကဖရဏာသမတ္ထော၊ ကိုယ်ရောင် ဖြင့်နှံ့ခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော်။မဟာဗြဟ္မာဝိ၊ ဗြဟ္မာကြီးတုံသော် လည်း။ သူဂိယဂွမနေ၊ နေထွက်သောအခါ၌။ ခဇ္ဇောပနကောဝိ ယ၊ ပိုးစုန်းကြူးကဲ့သို့။ ။မဟာဗြဟ္မာဝိ၌ ဝိသဒ္ဒါဖြင့်၊ မဟာ ဗြဟ္မာကြီးတုံသော်မှ နေထွက်သောအခါ ပိုးစုန်းကြူးကဲ့သို့နေ တုံသေး၏။လနေစသည်တို့ကားဆိုဘွယ်မရှိဟူထို့။ ။အယဉ္စ ဇ္ဈာဒီ၊ ဤတန်ခိုးဇ္ဈာဒိသည်လည်း။ဗုဒ္ဓါနံ၊တို့၏။ နေဝအဓိဋ္ဌာနဇ္ဈာဒိ၊ ဓိဋ္ဌာန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောတန်ခိုးဇ္ဈာဒိလည်းမဟုတ်။ နဘာဝ နာမယာဇ္ဈာဒိ၊ ဘာဝနာဖြင့် ပြီးသော ဇ္ဈာဒိလည်းမဟုတ်။ ပနဇ ကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။စိတ္တသမုဋ္ဌာနဝဏ္ဏဓါတု၊စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သောဝဏ္ဏဓာတ်သည်။ ။(စောရေဟိဂါမော ဒဏ္ဍောကဲ့ သို့အကြောင်း၏ အကြောင်းကို အကြောင်းဆိုသည်)။ ။ဝါ၊ စိတ်လျင်အကြောင်းရှိသော ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ဝဏ္ဏဓာတ် သည်။ ။စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရုပ်သည် ကိုယ်တော်မှ ပြင်ပသို့မ ထွက်၊စိတ်သည်စိတ္တဇအဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ကိုဖြစ်စေ၏။ ထိုအဋ္ဌက လာပ်ရုပ်၌တည်သောတေဇောဓာတ်သည်စိတ္တပစ္စယဥတုမည် ၏၊ ထိုဥတုသည်ဥတုဇရုပ်ကလာပ်ကိုဖြစ်စေ၏။ ထိုဥတုဇရုပ် ကလာပ်၌တည်သော ရုပဓာတ်သည် စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာန

Digitized by Google

ဝဏ္ဏခေတ်မည်၏၊ ထိုစိတ္တဟပ္ပယ ဥတုသမုဋ္ဌာန ရူပ်၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သဖြင့် ဝဏ္ဏခေတ်သည် ပြင်ပဟို ထွက်၏။ ။သတ္တာရတ္တိဒေဝါနိ၊ ခုနစ်ရက်ခုနစ်ညဉ့်ထို့ ပတ်လုံး။ သမ္မသိတဓမ္မော၊ သည်၊ကိတ္တကော၊ အဘယ်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဇာတိ၊ ဤကား အမေးထည်း။ ။ကိံ ပရိမာဏံ အသသာတိ ကိတ္တကော။ ။အနန္တော၊ အဆုံးအဖိုင်းအခြားမရှိသည်၊ အပရိမာဏော၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသည်၊ ဟောတိ၏ ဇာတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ တာဝ၊ ဝစီဘေဒနေသနာ၏ ရှေးဦးစွာ။ မနာသာ နေသနာနာမ၊ မနသာဝဝတ္ထိတ နေသနာမည်၏။ ။ရတနာဿရသတ္တာဟာဒ္ဓါခုနစ်ညဉ့်ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးဆင်ခြင်တော်မူအပ်သော နေသနာသည် မနသာဝဝတ္ထိတနယသာဂရမည်၏။

ယခုအခါ၌ ဝစီ ဘေဒနယ သာဂရကို ပြထိုသည် ဖြစ်၍၊ သတ္ထာပန စသည်ကိုမိန့်။ ။သတ္ထာ၊သည်၊ (နသတ္ထောတိ၌ စပ်)။ဝေဒံ၊ဤသို့၊ သတ္တာဟံ၊ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ (စိန္တိတဒ္ဓိအစွန်းသံယောဂစပ်)။မနသာ၊စိတ်တော်ဖြင့်၊စိန္တိတဓမ္မံ၊ကြံအပ်သော်တရားတော်ကို၊ (ကတ္တာဒ္ဓိပကတိကံစပ်)။ ။ဝစီဘေဒံ၊နှုတ်ဖွင့်ခြင်းကို၊ (ကတ္တာဒ္ဓိဝိကတိကံစပ်)။ ။ဇာတိ၊သို့၊ နဝတ္ထုပုံမဆိုအပ်။ ။ထိုစကား၊ကိုအကျယ်ချဲ့၍ ပြတော်မူထိုသည် ဖြစ်၍။ အပရဘာဂေပိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ၊ချဲ့ဦးအံ့။ ဝတ္ထာဂတော၊သည်။ (နေသေန္တောဒ္ဓိ လက္ခဏဝဉ္စနစပ်)။ ။မာဃရံ၊ မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော သန္တုသိတ နတ်သားကို၊ ကာယသက္ခိ၊ကိုယ်တော်၏ မျက်မှောက်ကို။ ။တပါးသောအရာ၌ ကာယသက္ခိသဒ္ဒါသည်သေါတာပတ္တိဖလဌာနစသောခြောက်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟောတ်၏။ ဤ၌ ကိုယ်တော်၏ မျက်မှောက်ကိုဟောတ်၏။ ။ထိုကြောင့်ဒိုကာဒ္ဓိ။ ။ကာယသက္ခိနိ ပစ္စက္ခံ၊ဟုဘွင့်၏။ ။အက္ခိနောသမုဒံသက္ခိ၊ ကာယသသက္ခိ ကာယသက္ခိ။ ။နေသနာဘောဒနတ္ထိဖြင့် နယသာဂရဟုဆိုအပ်

Digitized by Google

သောအာဠဝမြာ၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကိုပြထိုရကား။ သထာဂေန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး နိရန္တရဖြစ်စေအပ်သော ဒေသနာသည် အနန္တအဟရိမာဏာ ဟူသောစကားကိုမြွေစေထိုသည်ဖြစ်၍။ ဗုဒ္ဓါနုဇ္ဇိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဗုဒ္ဓါနံကိုး၊ဘဂ္ဂဝါ၊လ။အနုမောဒနွှဲနံ၊ကားဘွင့်သည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ၊တို့၏။ ဘဂ္ဂဝါနုမောဒနကာလေပိ၊ ဆွမ်းကိုအနုမောဒနာ ပြုသောကာလ၌သော်လည်း။ ပိသန္ဓိဖြင့်ဆွမ်းကိုအနုမောဒနာပြုသောကာလ၌ သော်လည်း ဒေသနာသည် ဒီဃနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်ပမာဏာရှိတုံသေး၏။ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ဟောတော်မူအပ်သောဒေသနာသည်အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာရှိအံ့နည်း။အနန္တအဟရိမာဏာဖြစ်တော့သည် သာတည်း။ ။ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိဘဂ္ဂဝါ၊ အနုမောဒတိ ဇဏ္ဍောတိ အနုမောဒနေ၊ ဘဂ္ဂဝသ အနုမောဒနေ၊ ဘဂ္ဂဝါနုမောဒနေ၊ ကရဏ်ကာရော။ ရကာရဿ လကာရံ ကတွာ ကာလောတိ ဝုတ္တော၊ ဘဂ္ဂဝါနုမောဒနေ၊ယေဝ ကာလောတထာ။ ဘုဉ္ဇန္တိဇဏ္ဍောတိ ဘဂ္ဂဝေ။ ဘဂ္ဂဝတောပစ္စာပစ္စာဘတ္တံ။ ။ကဿဝ၊ ကြောင့်၊ အနုမောဒန္တွဲနံ၊ တို့၏။ ဒေသနာ၊သည်၊ ဒီဃမဇ္ဈိမနိကာယပမာဏာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဒေသေန္တွဲနံ၊တို့၏၊ဒေသနာ၊သည်။ သံယုတ္တ။လ။ကာဝ၊သည်သာဏျင်။ ဟောတိ၊နည်း။ ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊တို့၏။ဘဝဂ်ဟရိဝါသော၊ဘဝင်၏ ကျိန်းခြင်းသည်။ လဟုကော၊ ထျင်၏။ ။ဘုရားတို့အား တဒါရုံ၏ အခြားမဲ့၌ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သောဘဝင် စိတ်တို့သည်ဖြစ်၍ ထိုအာရုံကိုငင်း၊ တပါးသောအာရုံကိုငင်းယူ၍အာဝဇ္ဇန်းသည်ဖြစ်၏။တပါးသောသတ္တဝါတို့အားဘဝင်သည်အတိုင်းအရှည်မရှိဟုဆိုကုန်၏။ဤသို့ဂဏ္ဌိပုဒ်၌ဆိုသည်၏အဖြစ်ကို မကိန်ဒိပမိန့်၏။ ။ဗဟူပနဝိညူနေ၊ ။ နွေဘဝင်ဂါနိဗုဒ္ဓသ၊ သာဂိုပုတ္တသ သောဠသ၊ အညေသံပန သတ္တာနံ၊ဘဝင်ဂါနိ ဗဟူနိဝိ။ ။ဝဒန္တိ။ ။ဒန္တာဝဂဏ်၊နွှတ်ခမ်းတော်နှစ်ဘက်သည်၊သုဇာသိတံ၊ ကောင်းစွာထိ၏။ ဝါ၊အညိအ

Digitized by Google

ညွတ်ကောင်းစွာငဲ့စပ်၏။ မဒါဒါနံ၊ခံထွင်းတော့ကို ဖျစ်ခြင်းသည်း ။အာဒိယတေဝိဝရိယထေအာဒါနံ၊ မဒဿသအာဒါနံမဒါဒါနံ၊ ။ဝါ၊ဘွင့်အပ်သောခံထွင်းတော်သည်း ။အာဒိယတေဝိဝရိယတေတိအာဒါနံ၊ မဒမေဝအာဒါနံမဒါဒါနံ၊ ။ဝါ၊ခံထွင်းကို ဘွင့်ကြောင်းဖြစ်သော နွှတ်ခမ်းနှစ်ခု အပေါင်း၏ အလယ်နှစ်ခုအပေါင်းသည်း ။မဒံအာဒိယတိဝိဝရိတိ ဇေတေနာတိမဒါဒါနံ၊ဩဋ္ဌနွယသသမဏ္ဍနွယံ၊ ၂သိလိဋ္ဌံ၊ ညှိညွတ်ငဲ့စပ်၏၊ တပေါင်းတည်းတည်၏။ ကောင်းစွာထည်၏၊ ဖိ၌၊ ထွာတော်သည်။ မဒုကာ၊နွားညှိ၏၊ သန္ဓေါ၊ အသံတော်သည်း မဒရော၊ချိုမြိန်သာယာ၏။ဝစနံ၊စကားတော်သည်း လဟုပရိဝတ္တံ၊ လျင်သောအပြန်ရှိ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဘဝင် စသည်တို့၏ ထျင်သောဖြစ်ခြင်းစသည်နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်း တံဒရဟုတ္တံ၊ထိုဆွမ်းအနုမောဒနာပြုသောအခါ ညချမ်းသော အခါဟုဆိုအပ်သော တမဟုတ်မျှသော ကာလ၌၊ ဒေသိတ ဓမ္မောပိ၊ သည်လည်း၊ ဇွတ်ကော၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊၏။ ။တမဟုတ်မျှ၌ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိခဲ့သော် ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ဟောတော် မူအပ်သော ထရားကားဆိုဘွယ်မရှိ အနန္တအပရိမာဏသာတည်းဟုပြထိုက်၏၊ထေမာသံ၊စသည်ကိုမိန့်၊ ။အနန္တအပရိမာဏကိုချဲ့ထိုက်အာနန္ဒဩရောဟိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။အာနန္ဒဩရော၊သည်း (ဗဟုသုတောတိဝိဒူကဓရောတ္ထိ၌ တုလျတ်လိင်္ဂတ်စပ်၊ ဂဏ္ဌာတိဝါဝါစေတိဝါဒေသေတိဝါ၌လဲည်းစပ်)။ ဝါသဒ္ဒါအနိယမဏ္ဍ၊ရှစ်လုံးတပါဒ။ လေးပါဒတဂါထာဖြစ်၍ ဂါထာတသောင်းငါးထောင်ကိုလေးချဖြင့်မြောက်၊ပုန်ခြောက်သောင်းဖြစ်၏။ ဌိတပဒေနေဝ၊ရပ်ခြင်းဟူဆိုအပ်သောတနသောဇာရိယာဝတ်ဖြင့်သာဏ္ဍင်၊ ဌတွာ၊ရပ်၍။ ။ဌိတပဒေနေဝဌတွာတိဇေဋ္ဌပဒသဒ္ဒါဇာရိယပထဝါစကောဟောတိ၊ နပါဒဝါစကောတိဌာနသဒ်ါထေနဂေကနေဝဇာရိယာပထေနဌတွာတိအဇ္ဈော။ ။မဂ်ိဒိပ၊ ၊

Digitized by Google

ကြွေကော၊ ဤမှု ဂါထာ ထဿောင့်ဂါထောင် ပုန် ခြောက် ထောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ထေရဿ၊အား။ကော၊ ထေ ဿောဘဉ္ဇနေသမဂ္ဂေါနာမ၊ပါဠိသင်သောအစဉ်မည်သည်၊ဟော တိ၊ဤ၊ဟိသစ္စံ၊ဤ၊ထေရဿ၊အား။အနုပဒံ၊ပုန်အစဉ်အတိုင်း။ ။ ကမံ ပဒဿအနုပဒံ။ ။ဉဇ္ဈေသံ၊ပါဠိသင်ခြင်းကို၊ဝါ၊ သင်အပ် သောပါဠိကို၊ဒဒမာနော၊ပေးသည်ရှိသော်၊ (သမ္မာပုကောယျ၌ စပ်)။ ။သမ္မာ သမ္မုဇ္ဇော်ဝ၊ ဘုရားသည် သာဝျင်၊ သမ္မာပု ကောယ၊ ဗဟိုင်ရာ၏၊ (သံဂ္ဂေး ပဂ္ဂေးရှိသော အပဓာတ်။ သွာဒိ ဂိုဏ်း။ ဥကာပစ္စည်း၊ ဃေါဝိဘတ်)။ ။အညော။လ၊ ဏာတိ ကား၀ေသန္ဒါ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗ။ ။ဝေံ၊ သို့။ အဓိမတ္တသတိမာ။ လွန်သောသတိရှိထသော၊ အဓိမတ္တဂတိမာ၊လွန်သောဟညာရှိ ထသော။ အဓိမတ္တဓိတိမာ၊ လွန်သောလုံ့လရှိထသော၊သာဝ ကော၊တပည့်သားဖြစ်သောအာနန္ဒာသည်၊(နသက္ကောတိန္ဒစပ်၊) သကဓာတ်၊တနာဒိဂိဏ်း။ဩပစ္စည်း)။ ။ဥဂ္ဂဏ္ဍန္တေဝါ၊သင် သော်လည်း။ပိသန္ဒါသမ္ဘာဝနာ။ ဤကဲ့သို့ဂါထာတသောင့်ငါး ထောင်၊ပုန်ခြောက်သောင်းကိုနွယ်ပန်းကိုဆွဲငင်ဘိသကဲ့သို့တ ရသော ဇာရိယာ ပုထ်ဖြင့် ရွတ်နိုင်သော အာနန္ဒာ မထေရ်တုံ သော်လည်း။ အနှစ်တရာ၊ အနှစ်တထောင်ပတ်လုံး သင်သော် လည်းအပြီးသို့မရောက်တုံသေး၏၊ တပါးသောသူထို့ကား ဆို ဘွယ်မရှိဟူထို၊

ဒေသနာ ဘေဒတို့ဖြင့် နယသာဂရ တည်းဟူသော အာဘိ မ္မာဒေသနာ၏ ဂန္ဓိရအဖြစ်ကိုပြုပြီး၍၊ ယခုအခါ၌ဝါထွင်းသုံး ထပတ်လုံးဟောတော်မူသောအခါ ကဗ္ဗိကာရ အာဟာရနှင့် စပ်သောကိုယ်တော်၏မျှသည်၏အဖြစ်ကို ဆိုသောစကားရပ် ကိုပြထိုရကား။ ဇေံတေမာသံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇေံ၊ဤသို့။ ထေ မာသံ၊ ဝါထွင်း သုံးလ ဟတ် လုံး၊ နိရန္တရံ၊ မပြတ်။ ဒေ သေန္တသ၊ဟောထော်မူသော။(ဒိသိဓာတ်။ဥစ္စာရဏတ္ထ။အန္တ ပစ္စည်း။ ဘုဝါဒိတောအာ၊ ဖြင့်သက်သော အပစ္စည်းကို၊ ထော

Digitized by Google

ပဉ္စေတ္တာမကာရော်ဖြင့် ၎ပြု။ ။တထာဂတဿ၊၏။ (သရီရံဒွိ ဒွိစပ်)။ ။ကထံကေနကာရဏေန၊အဘယ်သို့သောအကြောင့် ဖြင့်။ယာပေသိ၊မျှသနည်း။(ယပဓာတ်)။ ။ဣတိအယံ၊၌သည် ကား။ပုစ္ဆာ၊အမေးတည်း။ပဒိဇ္ဇနေနေဝ၊သတ်သင်သဖြင့်သာ လျှင်၊ယာပေသိ၊မျှ၏။ ။အကြောင်းနှင့်တကွခဲ့၍ ပြထိုရကား။ ဗုဒ္ဓါနဉ္စိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။ဗုဒ္ဓါနံ၊ထို့သည်။ (သုဝဝတ္ထိတော၊ သုပရိစ္ဆိန္နော၌ဆင့်ကဋ္ဌားစပ်)။ ။တသ္မာ၊ ထိုသို့ဖြတ်စွာဘုရားတို့သည် ထိုထိုသို့သောကာလ၏ ကောင်း စွာ မှတ်အပ် ပိုင်းခြားအပ် မျက်မှောက် ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။သောဘဂဝါ၊ သည်။(တွာပစ္စယန္တိတ္ထိဓိပါးခဲ့၍ဂဿ တိဒွိစပ်)။ ။ဇာမသာ။လ။ ဒေသေတုကား အဓိပ္ပာန်သော အ ခြင်းအရာတည်း။ ။နာဂလတာဒန္တ်ကဋ္ဌံ၊နာဂလတာအမည် ရှိသောကွမ်းရိုးဒန်ပူကို။ဝါ၊ နဂါးပြည်၌ဖြစ်သော နွယ်ဒန်ပူကို။ သုရတ္တာနုပင့်၊ ကောင်းစွာတပ်အပ်ဆိုးအပ်သော နှစ်ထပ်သော သင်းပိုင်တော်ကို။ဝါ၊ ကောင်းစွာ နီမြန်းသော နှစ်ထပ် သော သင်းပိုင်တော်ကို။ စတုမဟာရာဇဒတ္တိယံ၊ စတုမဟာရာဇာနတ် မင်းကြီး လေးယောက် တို့သည် လှူအပ်သော၊ သေလ မယံ၊ ကျောက်ညှိဖြင့် ပြီးသော ဝဲနောက် အဆင်းရှိသော။ပတ္တံ၊ ကို။ ဥက္ကာရကုရံ၊မြောက်ကျွန်းသို့။ (ပဌမကွာရကနှင့်သင့်၏)။ အနော တတ္တဒဟဟိရော၊ အနဝတတ်အိုင်၏ အနိုးဦ။ (ပဌမကွာရတဋ္ဌေး ဘော်နှင့်သင့်၏)။ဒိဝါဝိဟာရာယ၊နေ့သန့်အံ့သောငှါ။ စန္ဒနဝနံ၊ စန္ဒကူးတောသို့။ ။စဒိယတေဟိလာဒိယတေစန္ဒနံ။ စဒတိဟိ လာဒတိတိဝါ စန္ဒနံ။ ဒဇ္ဇသမ္ဘာရဏ္ဍကေဟိ ဝနိယတေ ဘဇိယ တေတိဝနံ။စန္ဒနသဒ်ါတံဝနံစန္ဒနဝနံ။ ။ဓမ္မသေနာပတိသာ ရိပုတ္တတ္ထေရော်ဒွိဝိသဒ္ဒါဖြင့် ဘုရားကိုပေါင်း။ ဇေမန်္တ၊ တင့် အပ်လျော်ပတ်စွာ။ (ဘာဝနပုံး။ ကြိယာဝိသေသန။ ဓာတုဝိ သေသန)။ဝါ၊ တင့်အပ်လျော်ပတ်သောအရပ်၌။ (ဘူမဏ္ဍဒွိ ဒုတိယာ)။ ။အထ၊ ထိုတင့်အပ်လျော်ပတ်စွာနေသော အ

Digitized by Google

ခါ၌။အသ၊ ထိုဓမ္မဒေသနာပတိဖြစ်သော သာရိပုတ္တရာမထေရ် အား။သတ္ထာ၊သည်။ နယ်၊ကို။ ဒေတိ၊၏။ ။နည်းသာပေးသ ထော၊သာရိပုတ္တ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ငေ၊ဘို့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ (ဒေန္တေန္တိ လက္ခဏာ ဝန်တွဲ စပ်၊ ဒေန္တေကို ဟောတိ ဖြင့် လက္ခဏာစပ်)။ ။မြတ်စွာဘုရား၏ နည်းပေးခြင်းသည်အတိ သယအလွန်အကဲတည်းဟူဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြထိုသည်ဖြစ်၍။ ဝေဃန်တော့၊စသည်ကိုမိန့်။ ။မထေရ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ပေးတော်မူအပ်သော နည်းဥပဒေသကိုအမှီပြု၍နည်းအရာ အ ထောင်အသိန်းထင်သည်ကိုပြထို၍။ ထေရသာဝိ၊ စသည်ကို မိန့်။ ။သတ္ထာ၊လ၊ဂစ္ဆတိတိ၊ပုစ္ဆာ၊သာဝတ္ထိဝါသိနံ၊လ၊ဂစ္ဆတိ၊ ဝိသဇ္ဇနာ။ ။(ညနေချမ်းအခါ)။ ။ဓမ္မံ၊လ၊ကေနဇာနန္တိတိ၊ ပုစ္ဆာ၊မဟေသက္ခာ၊လ၊ နဇာနန္တိ၊ဝိသဇ္ဇနာ။ ။မဟေသက္ခာ၊ ကြီးသော ဘုန်းတန်းခိုး အာနုဘော်ရှိကုန်သော။ အပ္ပေသက္ခာ၊ နည်းသောဘုန်းတန်းခိုးအာနုဘော်ရှိကုန်သော။ ။ဤသတိအ ဘိဘဝတိတိဤသာ၊ အာနုဘာဝေါ။ မဟာတိဤသာမဟေသာ၊ မဟေသာတိအက္ခိယန်တော့ကတိယန်တော့တိ မဟေသက္ခာ၊မဟန်တ သက္ကောန်တိတိဝါမဟေသက္ခာ။ အပ္ပေသာတိအက္ခိယန်တော့တိ အ ပေသက္ခာ၊ အပ်ံသက္ကောန်တိတိဝါအပ္ပေသက္ခာ၊ နသက္ကောန်တိဝါ အပ္ပေသက္ခာ၊ ။အပ္ပေသက္ခာ၊ တန်းခိုး နည်းသော နတ်ထို သည်၊ ကဲ့သ၊ ကြောင့်။ နဇာနန္တိ၊ မသိကုန်သနည်း။ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓသတိ၊ ၏ငင်း။ နိဗ္ဗိတဇဒ္ဓသတိ၊ နိဗ္ဗိတဘုရား၏ ငင်း။ ရဿိယာဒီသု၊ အရောင်စသည်တို့၌။ နာနုတ္တာဘာဝါ၊ထူးသည် ၏အဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ကြောင့်။ နဇာနန္တိ၊ မသိ နိုင်ကုန်။ ။နာနာဝိသေသသဘာဝေါနာနုတ္တံ၊ နာနုတ္တာသဘာ ဘာဝေါ နာနုတ္တာဘာဝေါ။ ။ထိုကိုခဲ့ထိုသည်ဖြစ်၍။ ဥဘိန္နံ ဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ၊ခဲ့ဦးအံ့။ ။(ဟောတုနောက်မှ။ဟိန္နင် ပြ၊ခဲ့မှသည်ဝိတ္ထာပြိ။) ။သာရိပုတ္တာထွေရောဝိ၊ သည်လည်း။ (ဒေသေသိန်စပ်။ ဝိသဒ္ဒါဖြင့်ဘုရားကိုပေါင်း)။ ။ထေသံ၊ထို

Digitized by Google

ရဟန်းငါးရာတို့၏။ အယုံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ပုဗ္ဗပယော ဂေါ၊ ရှေးဆုတောင်းကောင်းမှုတည်း။ ကိရ၊ ခဲ့ဦးအံ့၊ တေ၊ထို ရဟန်းငါးရာတို့သည်။ (နိဗ္ဗတ္တာဒ္ဒိတုလျတ်လိဂ်တ်၊ နိဗ္ဗတ္တိံသဒ္ဒ် စပ်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊နိဗ္ဗတ္တိံသုတို့ကား ဝတ္ထုဓာတ်ဖြစ်၍ ဩဠဂတိတိ ယကွဲရာ ဗဒွေးဘော်ဒွင့်သင့်၏)။ ။ဣဒ္ဓက ဝဂ္ဂုလိယောနိယံ၊ ငယ်စွာသော လင်းနို့ အမျိုးဌ။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဗ္ဗာရေ၊ တောင်ဝှမ်းဌ။ဩလမ္ဗနာ၊တွဲလင်းခွဲကုန်လျက်။ (ဂဟေတွာဒ္ဒိ စပ်။အဝဂ္ဂေးရှိသောလဗိဓာတ်ဖြစ်၍ဗထက်ခြိုက်ဒွင့်သင့်၏)။ ။ အာဘိဓမ္မံ၊ကို။ သဇ္ဈာယန္တာနံ၊ သရဇ္ဈာယ်ကုန်သော၊ ပိုင်နှံ၊ ကုန် သော။အာဘိဓမ္မိကဘိက္ခူနံ၊ အာဘိဓမ္မာကိုသင်ကုန်ဆောင်ကုန် သောရဟန်းတို့၏။သရေ၊တရားတည်းဟူသောအသံဌ။ နိမိတ္တံ၊ အာရုံကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ (နိဗ္ဗတ္တိံသဒ္ဒ်စပ်)။ ။ကဏ္ဏပက္ခံ၊ မည်းသော အဘိုကို။ သုက္ကပက္ခံ၊ ဖြူစင်သော အဘိုကို။ (အကု သိုလ် ကုသိုလ်ကိုယူ)။ ။နိမိတ္တဂ္ဂါဟမတ္တကေနေဝ၊ အာရုံကို ယူကာမျှဖြင့်သါလျှင်။(မတ္တကသဒ္ဒါအပ္ပကတ္ထ)။အာရုံကိုယူကာ မျှဖြင့်နတ်ပြည်သို့ရောက်တုံသေး၏။ ကုသိုလ်အဘို့ အကုသိုလ် အဘို့ကိုဆိ၍တရားတည်းဟူသောအသံဌ အာရုံကိုယူရမူကား ဆိုဘွယ်မရှိ၊ ။ဇေါဗုဒ္ဓဘဏ်၊တရသေါဘုရားနှစ်ဆူတို့၏အကြွား ပတ်လုံး။ တသ္မိ်ကာလေ၊ ထိုငါတို့ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက် တော်ဌ။ မနုဿလောကေ၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ (ပဗ္ဗဖိ်သဒ္ဒ်ကြိယာဝိသေသနစပ်။ပဗ္ဗဖိ်သုကား၀ဓာတ်။ဗဒွေး ဘော်သင့်)။ ဇေါပ္ပ ဟာရေနေဝ၊ တပဟိုရ် တည်းဖြင့် သာ လျှင်။ ။မဏိဒီပကား ညဉ့်သုံးရမြောက်ပဟိုရ်ဆို၏။ မရုကား နေ့သုံးရမြောက်ပဟိုရ်ဆို၏။ ။အသို့တပဟိုရ်တည်းဩိုးနိုင်အံ့ နည်းဟူမူ။မြတ်စွာဘုရားသည်တပါးသောနေ့တို့ဌ ကိုယ်တော် သည်၎င်း၊ နိဗ္ဗိတဘုရားသည်၎င်းဟောအပ်သော အာဘိဓမ္မာကို ပေါင်း၍။ သာရိပုတ္တရာ၊ ငါသည် ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသော တရားကို ဟောအပ်၏ဟု ဟောအပ်သော အာဘိဓမ္မာကို ကြား

Digitized by Google

ထောပ်မူ၏။ ထိုနေ့၌မူကား ဟောအပ်သော အာဘိဓမ္မာကိုလည်း ကြားအပ်၏။ နိဗ္ဗိတဘုရားသည်ဟောအပ်လတ္တံ့ သော အာဘိဓမ္မာကိုလည်း သာရိပုတ္တရာ၊ နိဗ္ဗိထဘုရားသည် ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောတရားကိုဟောအပ်လတ္တံ့ဟူ၍ကြား အပ်၏။ ကိုယ်တော်သည်လည်းဟောအပ်လတ္တံ့ သော တရားကိုငါသည်ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောတရားကိုဟောအပ်လတ္တံ့ဟူ၍ကြားအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ထပဟိရိတည်းပြီး၏ဟူထို။ မရှေးမနှောင်းပြီးသည်ကို ရည်၍မဆို။ ။တရားဟောတော်မူသောအခါ ကိုယ်တော်၏ မျှသည်၏အဖြစ်ကိုပြတော်မူပြီး၍ ဝါစနာမဂ္ဂ၏အရှင်သာရိပုတ္တရာလျှင် အမွန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြထိုရကား။ အာဘိဓမ္မေ။ လ။ ဌပေသိ၊ ကိုမိန့်။ ။ဝါစနာမဂ္ဂေါနာမ၊ ရဟန်းတို့သည်သင်အပ်သော ပါဋိအစဉ်မည်သည်။ သာရိပုတ္တာဇ္ဇေရပ္ပဘဝေါ၊ သာရိပုတ္တရာမထေရ်လျှင်အမွန်ရှိ၏။ မဟာပကရဏော၊ ၌။ ဂဏနစာရော၀ိ၊ အရေအတွက်အစီအရင်ကိုလည်း။ ဟိသစ်၊ မှန်၏။ ထေရော၀ိ၊ သည်လည်း။(ဌပေသိ၌စပ်)။ ။ဓမ္မဏ်ရံ၊ တရားအထူးကို။ အမက္ခေတွာ၊ မနှောက်နှက်မချောက်ချားစေမူ၍။ (ဂဟေတုံစသဉ်တို့၌စပ်)။ဇာတိ၊သို့။ဝါ၊ ဇာတိမနသိကတွာ၊ ဤသို့နှလုံးပိုက်၍။

အောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော၊ ယံဒေဝဒေဝေါဒေဝါနံ၊ အစရှိသော်စကားကို နှလုံးမထားမူ၍။ အာဘိဓမ္မေ ဝါစနာမဂ္ဂေါနာမ သာရိ ပုတ္တာဇ္ဇေရပ္ပဘဝေါ၊ ဟူသော စကားကိုစွဲ၍ စောဒနာထုတ်ထိုရကား။ ဇေဝံသန္တေ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇေဝံ၊ ဤသို့ဝါစနာမဂ္ဂ၏သာရိပုတ္တရာလျှင်အမွန်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သန္တေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ထေရော၀၊သည်သာလျှင်။ပဌမတရံ၊ ရှေးဦးစွာ။ အာဘိဓ္မိကော၊အာဘိဓမ္မာကိုထိုးထွင်း၍သိသည်။ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၀၊သည်သာလျှင်။ (ဇေဖြင့်မထေရ်ကိုကန့်)။အာဘိဓ္မိကော၊၏။ ။ထိုစကားကိုဖြေစေထိုသည်ဖြစ်၍။ သော၀ိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိသစ်၊ ၏။

Digitized by Google

သောသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊သည်း၊နုံ၊ထိုအာဘိဓမ္မာကို၊ပဋိဝိဇ္ဈိ၊သဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့်ထိုးထွင်းထွက်သိတော်မူ၏၊

ပဋိဝေဓဖြင့်အာဘိဓမ္မာ၏ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏အဖြစ်ကိုပြပြီး၍ ယခုအခါ၌ဗုဒ္ဓဝစနသည်တို့ဖြင့် အာဘိဓမ္မာ၏ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏ အဖြစ်ကိုပြထိုရကား။ဗုဒ္ဓေါဟုတွာ၊စသည်ကိုမိန့်၊ ။ဗုဒ္ဓဝစနစသည်တို့ဖြင့်ဆိုရာ၌အဓိဒြင့်ဝိစုကတ်၊နိကါယ်၊အင်္ဂါ၊ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကိုယူ။ ။ကေပလ္လကေနု၊တထက်ဝယ်တည်းဖြင့်၊နိသိန္နော၊နေတော်မူလျက်။ ။ယဒါဟာဝေ၊လ၊ဩဘာသယမန္တလိက္ခန္တိ၊ယဒါဟာဝေ၊လ။ ဩဘာသယမန္တလိက္ခံဟူ၍။ဝါ၊ဟူသော၊ဥဒါနုံ၊နှစ်သက်အားရမိန့်ဝမ်းမြောက်သောစကားကို၊(ဥဒိဓာတ်ဖြင့်ပြီး၏)။ ဝါ၊ဝမ်းမြှင့်တက်ပြင်သို့ထွက်သောစကားကို၊(ဒါယနုံပါလနုံဒါနုံ၊ ဒါနတော ဥဂ္ဂတောဥဒါနုံ။ ပြု၍ဒေဓာတ်ဖြင့် ပြီးစေ)။ ။ဥဒါနေသိ၊ကြွားရင့်တော်မူ၏၊ ။အာတာပိနော၊ကိလေသာကိုပူပန်စေတတ်သောလွန်သောလုံ့လရှိထသော၊ ။ကိလေသေအာဘုသောတာပေတိတိ အာတာပေါ၊ ။ဝိရိယနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ကိလေသာချဉ်းကပ်ခြင်းငှာမစွမ်းနိုင်သော မပြတ်မလပ်အားထုတ်သော ဝိရိယရှိ၏၊ ။အာတာပေါဇေတသာအတ္ထိတိအာတာပီ၊ ။တသ္မာဟာယတော၊နိဝရဏစသောအကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖုတ်ပြိုက်သကာပြာပြုထသော။ ။ကာမဉ္စန္ဒာဒိနိဝရဏာသင်္ခါတေပါပဓမ္မေစ္ဆာယတိဒဟတိတိစ္ဆာယန္တော၊ ။ဝါ၊အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန်လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်ဖြင့်ကသိဏ်းစသောအာရုံကိုကပ်၍ရှုတတ်ထသော၊ ။ပထဝီကသိဏာဒိကံ အာရမ္မဏံ တေဘူမကေသင်္ခါရေစအာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနေန လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနေနစ္ဆာယတိ ဥပနိဇ္ဈာယတိတိစ္ဆာယန္တော၊ သေသေသုန္တဝ၊တောတိတာသသို့နာသူတိစ္ဆာယတောတိရူပသိဒ္ဓိဒဋ္ဌာ။ ။ဗြဟ္မဏာသ၊မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကိုဖျက်ဖြိုပြုတတ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ။ဗဟိတံပါပံမဏာတိဝိနာသေတီတိဗြဟ္မဏော၊ ။ဝါ၊ အဟ္ပို

Digitized by Google

အလင်ပြိုးသော မကောင်းမှုရှိသောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ။တံ
သမဂီပုဂ္ဂလံအပါယိပါပေန္တောမကာတိဝိနာသေတိတိမကောာ။
ဗာဟိတောမကောယေနသောတိဗြဟ္မကောာ။ ။ဝါ။ ပွါးစေအပ်
သောကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ဟောကြားတော် မူတတ်
သောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ။ဗြူဟိတောကုသလာဒိကေဓမ္မေ
အကာတိဝဒတိတိဗြဟ္မကောာ။ ။ဝါ။ ပယ်အပ်သောအကုသိုလ်
တရားတို့ကို ပယ်ကြဲလေဟုဟောကြားတော်မူတတ်သော ရ
ဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ။ဗဟိတေပါပဓမ္မေပဗာဟဏာတိ အကာ
တိဝဒတိတိဗြဟ္မကောာ။ ။ဝါ။သမထဝိပဿနာဘာဝနာကို
ပွါးများကြ လေဟု ဟောကြားတော် မူတတ်သော ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ။ဘာဝနံဗြူဟေတဝေနာတိအကာတိဝဒတိ
တိဗြဟ္မကောာ။ ။ဝါ။ မြတ်သောအရိယမဂ်တရားကို ဟော
ကြားတော်မူတတ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ။ဗြဟ္မဝံအရိ
ယမဂ္ဂံအကာတိဝဒတိတိဗြဟ္မကောာ။ ။အနက်ပေးသော်မျှား
စွာပင်ထွက်၏။ သို့သော်လည်းမဟတ္တဒေါသရောက်အံ့စိုး၍တန်
ဗြီ။ ။ယခါယသ္မိံ ကာလေ၊ အကြင်အခါ၌။ ဟဝေကေန္တေန၊
စင်စစ်သဖြင့်။မမ္မာ၊သစ္စာလေးပါးတရားတို့သည်။ဝါ၊ သုံးဆဲ့နစ်
ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ဥာဏ်
အားထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။အထတသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုအခါ၌၊အသ၊
ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယတောယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ သ
ဟေတုဓမ္မံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါန်တရား
ကို။ပဇာနာတိ၊ ပစ္စဝေက္ခနာဥာဏ်ဖြင့် သိတော်မူ၏။ ဝါ၊ သ
ဟေတုဓမ္မံ၊အကြောင်းနှင့်တကွသော သစ္စသလေးပါးတရားကို။
ပဇာနာတိ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူ၏။ တတောတသ္မာ၊ ထို့
ကြောင့်။ သဗ္ဗာ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ကခ်ါ၊ တဆဲ့ခြောက်ပါး
သောယုံမှားခြင်းတို့သည်။ဝပယန္တိဝိအပယန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။ ။
ပစ္စယာနံ၊ အကြောင်းတရားတို့၏။ ခယံ၊ကုန်ရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်
ကို။အဝေဒိ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိဖြီ။တတောတသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ ။

Digitized by Google

သောဗြဟ္မဏော၊ ထိုရဟန္တာဝုဂ္ဂိုလ်သည်။သူရိယော၊ နေမင်း သည်။ အနာလိက္ခံအနာလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်၌။ အနွံကာရံ၊ အ ဓိကံတိုက်ကို။ဝိဓမိတွာ၊ပယ်ဖျောက်၍။အတ္တနော၊မိမိ၏။ ပဘာ ယ၊ အရောင် ဖြင့်။ ဩဘာသယိံ ဩဘာသယမာနော၊ ထွန်း တောက်ပလျက်။တိဋ္ဌတိဇ္ဈဝ၊တည်သကဲ့သို့။တထာ၊ထို့အတူ။ လောကေ၊သတ္တလောကာ၌။မာရသေနံ၊မာရ်မင်းစစ်ကို။ဝိဓူပယိ ဝိဓူပယမာနော၊ ပါရမီစက်ဘုန်းလက်နက်ဖြင့် ပယ်ဖျက်တော်မူ လျက်၊အတ္တနော၊ကိုယ်တော်၏။ ပဘာယ၊ အရောင်ဖြင့်။ လော ကံ၊ သတ္တလောကကို။ ဩဘာသယိံဩဘာသယမာနော၊ ထွန်း တောက်ပစေလျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တော်မူ၏။ ။(ဝိဓူပယိံဒ္ဝိ ဝိပုဇ္ဇ ဓူပဓာတ်။ ဒိဝါဒိတော၁ယော။ ဖြင့်ယပစ္စည်းသက်။ သိဒ္ဓိ ဂန္ဓဗ္ဗာဒီနံ ဂန္ဓဗ္ဗသန္ဓေါအံ၊ဖြင့် ဂန္ဓဗ္ဗါကိုအံပြု။ ဩဘာသယိံ၊ကို လည်းနည်းမှီး)။ ။ဇ္ဈာနံဝစနံ၊ ဤစကားတော်သည်၊ ပဌမဇ္ဈာ ဝစနံနာမ၊ဏ်။ ။ပန၊ခန္ဓကဘာဏကဆရာတို့၏ ဝါဒမှတပါး ဓမ္မပဒဘာဏကက ဆရာတို့၏ဝါဒကိုဆိုဦးအံ့။ ဓမ္မပဒဘာဏကကာ၊ တို့သည်။ (ဝဒန္တိ၌စပ်)။ ။အနေကာလေ။ မဇ္ဈဂါတိ၊ အနေက လေ။မဇ္ဈဂါဟူသော။ ဇ္ဈာနံဝစနံ၊သည်။ ပဌမဇ္ဈာဝစနံနာမ၊ဏ်။ ဇ္ဈာ တိ၊သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ဂဟကာရ၊ အတ္တဘောတည်းဟူ သော ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်စီရင်တတ်သော တဏှာယောဂျိုး ပဲ့ပွပ်သွား။ ။အတ္တဘာဝသင်္ခါတံ ဂေဟံကရောတီတိ ဂဟ ကာရော၊ကောရဿအကာရော။ ။ယေနဉာဏေန၊ အကြောင် သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်ဖြင့်။ တံ၊သင်တဏှာယောဂျိုး ပဲ့ပွပ် သွားကို။ ဒဋ္ဌုံ၊မြင်ခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ ထတ်ကောင်း၏။ (သက္ကာ ကားအာချာထ ပဒို့ရှုပကနိပါတ်ပုဒ်)။ ။တံဉာဏံ၊ ထိုသဗ္ဗညု တညာဏ်တော်ကို။ ဂဝေသန္တော၊ရှာသော။ အဟံ၊ ငါဘုရား သည်။ အနိဗ္ဗိသိ အဝိန္ဒန္တော၊ မရှိဋ္ဌင်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မရှိဋ္ဌင် သောကြောင့်။ အနေကဇာတိသံသာရံ၊ တပါးမကဘဝများစွာ သံသရာပတ်လုံး။သန္ဓာဝိဿံသံသရိံ၊ကျင်လည်ရတွေ့ပြီ။ ။

Digitized by Google

(သံဝုဇ္ဈဝေဓတ်၊ အိုဝါဒတ်ကိုဇာသံပြု)။ ။ဇာတိ၊ဟိုသန္ဓေနေ
ရခြင်းသည်၊ ပုနပ္ပုန်၊ အဘန်တလဲလဲ၊ ခုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ ထွလေ
ပြီ၊ ဂဟကာရက၊ အတ္တတောတည်းဟူသော ခန္ဓာအိမ်ကို ပြု
ပြင်စီရင်ထတ်သော တဏှာယောကျ်ား ဝဲခွပ်သွား၊ ဇူခါနို၊ယ
ခုအခါ၌၊ တို့၊သင်တဏှာယောကျ်ား ဝဲခွပ်သွားကို၊ (ဒိဋ္ဌော၊၌
စပ်)။ဝါ၊သည်။ (အသိန္ဒိယကတိကတ္တားစပ်)။ မယာ၊ ငါဘုရား
သည်၊ဒိဋ္ဌော၊မြင်အပ်ပြီးသည်။ (အသိန္ဒိယကတိကတ္တားစပ်)။ အ
သိ၊ဖြစ်ပြီ။ ပုန၊တဘန်၊ဂေဟံ၊ငါဘုရား၏ အတ္တဘောတည်းဟူ
သောခန္ဓာအိမ်ကို၊တို့၊သင်တဏှာယောကျ်ား ဝဲခွပ်သွားသည်၊
နကာဟသိ၊မပြုရလတ္တံ့။ (ကရဓာတ်၊သသိဝိဘတ်။ ကရဿ
သပစ္စယဿ ကာဟော၊ ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ သဿ့ဒ်တက္ခ ကရ
ဓာတ်ကိုကာဟပြု)။ ။သဗ္ဗာ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ တေ၊သင်
တဏှာယောကျ်ား ဝဲခွပ်သွား၏။ ဖါသုကာ၊ကိလေသာတည်း
ဟူသောအိမ်၏အခြင်တို့ကို။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်၊ ဘဂ္ဂါ၊ချိုး
ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီ။ ဂဟကူဝံ၊အတ္တဆောတည်းဟူသော ခန္ဓာ
အိမ်၏ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသောအထွတ်ကို၊ ဝိသခ်တံ၊ ဖျက်ဆီး
အပ်ပြီ။မေ၊ငါဘုရား၏၊ စိတ္တံ၊သည်၊ဝိသခ်ါရဂတံ၊ သခ်ါရထို
၏ကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်ပြီ၊တဏှာနံ၊
တဏှာတို့၏၊ (တသဓာတ်၊ ဂဟာ ဒိတော ပဋ္ဌာ၊ ဖြင့် ဏှာ
ပစ္စည်းသက်၊ ကိတ်၌ ဝါစကတပ်၏၊ အာချာတ်၌ ရူပသိဒ္ဓိမတ္တ
သာတည်း။ ခယံ၊ကုန်ရာကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုထိ
နိဗ္ဗာန်ကို။ အဇ္ဈဂါအဓိဂတောပတ္တော၊ ရောက်သည်။ အဓို၊ဖြစ်
၏၊ (အဓိဂ္ဂေးရှိသော ဂမုဓာတ်၊ ဂပြု)။ ။ယမကသာဃံနံ၊
အစုံသောအင်ကြင်းပင်ဟိုတို့၏၊ အန္တရေ၊အကြား၌၊ (ဝုတ္တဝစနံ
၌စပ်၊ဌာနကိုပြသည်)။ဟိနိဗ္ဗာနသမယေ၊ ဟိနိဗ္ဗာန်စံလွန်ခါနီး
သောအခါ၌၊(ဂင်းဝုတ္တဝစနံ၌စပ်၊ကာလကိုပြသည်)။ ဟန္ဒ၊လ၊
ဒေထာတိ၊ဟန္ဒ၊လ၊ဒေထ၊ဟူ၍၊ ဝုတ္တဝစနံ၊သည်၊ ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစ
နံနာမ၊ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနမည်၏။ ။ဘိက္ခဝေ၊တို့၊ ဟန္ဒခါနို၊ယခု

Digitized by Google

အခါ၌၊ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်၊ ဝေါတုမ္မာကံ၊ သင်ချစ်သားထို့ကို၊ အာမန္တယာမိဗောဓေမိ၊ သိစေအံ့။ သင်္ခါရာ၊ အကြောင်းတရား ထို့သည်ပြုပြင်စီရင်အပ်ကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ ဝယဓမ္မာ၊ ပျက်တတ်သော သဘောရှိကုန်၏။ ။(အယတိပဝတ္တ တိတိအယော။ အယတောဝိဂတောဝယော။ ဝယသင်္ခါတော ဓမ္မောသဘာဝေါဇေတေသင်္ကိဝယဓမ္မာ)။ ။အပ္ပမာဒေန၊ မမေ မလျော့ခြင်းနှင့်၊ တူမြေ၊ သင်တို့သည်၊ သမ္မာဒေထ၊ ပြည့်စုံရစ် ကြစေကုန်လော့။ ။ဥဘိန္နံ၊ ပဌမဇ္ဈာဝစန ပစ္ဆိမဇ္ဈာဝစနတို့ ၏၊ အနုတ္တရေ၊ အကြားဌ်။ ဝါ၊ အကြားတို့ပတ်လုံး။ ။ထိုအကြား ကာလအဘယ်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ကာလရှိသနည်း စုဒ်။ ပဌစတ္တာလီသဝဿာနိ၊ ကိုမိန့်။ ။(အနုတ္တရေကို ဘွင့်သည်။ လေးဆဲ့ငါးဝါတို့ပတ်လုံး။ အနက်ပေး)။ ။ပုပ္ဖဓါမံ၊ ပန်းဆိုင်း ကို။ (ပန်းဟောဒုတိယက္ခရာဖနှင့်သင့်၏)။ ဂန္ဓဥ္ဇနဝိယစ၊ ဆွဲ ကုံးဘိသက်သို့ရင်း။ရတနာဝင်္ဆိ၊ ရတနာခွဲလုံးကို။အာဝုနန္တေနဝိယစ၊ သိကုံးဘိသက်သို့ရင်း။ အမတပ္ပကာသကောဝ၊ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ကို ပြတတ်သော။ သဒ္ဓမ္မော၊ သူတော် ကောင်း တရား တည်းဟူသောဝိဒူကတ်သုံးပုံသည်။တံသပ္ပံဝိ၊ ထိုအလုံးစုံသော ဘုရ့်စကားတော်ကိုလည်း။ (သင်္ဃမာနံဒွလက္ခဏာဝဉ္ဇနစပ်)။ သင်္ဃမာနံ၊ ပေါင်းရုံး၍ယူအပ်သည်ရှိသော်။ တနည်း၊သင်္ဃ မာနံ၊ သော၊ တံသဗ္ဗမ္မိ၊ ထိုအလုံးစုံသော ဘုရ့် စကားထော် သည်လည်း။(ဟောန္တိဒွပကတိကတ္တားစပ်)။တိဏ်ဝိဒူကာနိ၊စ သည်တို့သည်။ (ဟောန္တိဒွ ဝိကတိကတ္တားစပ်)။ ။ထိုစကား ကိုမေး၍ အကျယ်ခွဲထိုရကား။ ကထံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ၊ ခွဲပြီးအံ့၊ သပ္ပံ၊အလုံးစုံသော။ ဇေတံ့ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ သည်။ (ဟောတိ ဒွ ပကတိ ကတ္တားစပ်။ တိပ္ပဘေဒ မေဝကား ဝိကတိ ကတ္တား စပ်)။ ။ထိုကို ခွဲပြန်ထိုသည်ဖြစ်၍။ တတ္ထ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ တတ္ထရှိက၊သခေ်ပဝိတ္ထာရ၊ သာမညဝိသေသ၊ ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသ ဆို၍ တက်လေ။ ။ပါတိ မောက္ခာနိ၊ ဘိက္ခု ပါတိမောက်။

Digitized by Google

ဘိက္ခုနှိ ပါတိမောက်ထိုင်း။ ·(ဇာတိ၊ ၌သရုပ်သရူပဝဏ္ဏစပ်)။ ဝိဘင်္ဂါနိ၊ဘိက္ခုဝိဘင်းဘိက္ခုနှိဝိဘင်းထိုင်း။ ခန္ဓကာနိ၊မဟာဝါခန္ဓက စူဠဝါခန္ဓကထိုင်း။ ဇာတိဇာန်သဗ်း၊၍အလုံးစုံသည်။ဝိနယဝိဓုကံနာမ၊၍။ ဗြဟ္မဓာလာ ဒိစတုတ္တိ ံသသုတ္တသင်္ဂဟော၊ ဗြဟ္မဓာလသုတ်အစရှိသော သုံးဆဲ့လေးသုတ်တိုဖြင့်ရေတွက်အပ်သော။ဒီဃနိကာယော ဒီဃနိကာယ်ဌင်း။(ဇာတိဇာန်၊၌စပ်)။ မူလပရိယာယသုတ္တာဒိနိဗ္ဗာ သတဇွေသုတ္တသင်္ဂဟော၊ မူလပရိယာယ သုတ်အစရှိသော တရားငါးဆဲ့၌စ်သုတ်တိုဖြင့်ရေတွက်အပ်သော။ဩဘတရဏသုတ္တာဒိသတ္တသုတ္တသဟဿသတ္တသတ္တဒွါသဋ္ဌိသုတ္တသင်္ဂဟော၊ ဩဘတရဏ သုတ်အစရှိသော ခု၌စ်ထောင် ခုနစ်ရာ ခြောက်ဆဲ့ ၌စ်သုတ်တိုဖြင့် ရေတွက်အပ်သော။ စိတ္တပရိယာဒါနသုတ္တာဒိ နဝသုတ္တ သဟဿသပ္ပ သတသတ္တပညာသသုတ္တ သင်္ဂဟော၊ စိတ္တပရိယာ ဒါနသုတ် အစရှိသောကိုးထောင်ငါးရာ ငါးဆဲ့ခုနစ်သုတ်တိုဖြင့် ရေတွက်အပ်သော။(ခုဒ္ဒကပါဌ။လ။ စရိယာဝိဓုကဝသေနကားပန္နရသ၌သရူပဓသသနုဝိဇ္ဇသသနစပ်)။

ဝိဓုကတောတိကိဝိဓုကာနိ၊ ဟူသောစကား၌ ဝိဓုကတ်၏သရုပ်ကိုပြပြီး၍ဝစနတ္ထကိုပြထိုရကား။တတ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ။တတ္ထ၊ထိုသုံးပါးသောဝိဓုကတ်ထိုတွင်။ (ဝိနယောတိ၊သတ္တန္ဓိ၊ အဘိဓမ္မောတိ။၌စပ်)။ဇာမသဝိနယဿ၊ ၍ဝိနည်းဝိဓုကတ်၏။ ဝိဝိဓ ဝိသေသနယတ္တာ၊ အထူးထူး အပြားပြားသောနည်း ထူးသောနည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဌင်း။ ကာယဝါစာနံ၊ ကိုယ်နှုတ်တိုကို။ဝါ၊ ကာယန္ဓါရဒ္ဓါဖြစ်သော လွန်ကျူးခြင်း ဝစီန္ဓါရဒ္ဓါဖြစ်သောလွန်ကျူးခြင်းတိုကို။ ဝိနယနတော၊စေဝ၊ ဆုံးမတား မြစ်တတ်သောကြောင့်ဌင်း။ ဝိနယတ္ထဝိဒူဟိ၊ ဝိနယသဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုသိကုန်သော ပညာရှိတိုသည်။ အယံဝိနယော၊ကို။ ဝိနယောတိ၊၍။ အာကွာတော၊ ဆိုအပ်၏။ ။ထိုဂါထာကိုခဲ့ထိုရကား။ဝိဝိဓာဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဝိဝိဓာ၊လ၊နယာဖြင့်။ ဝိဝိဓန

Digitized by Google

ယတ္တာ၊ ဟူသော ဟိတ်ကို ခဲ့သည်။ ဝိသေသဘူတာ၊လ၊ အနု ပညတ္တိနယာဖြင့်။ ဝိသေသနယတ္တာ၊ဟူသောဟိတ်ကိုခဲ့သည်၊ ကာယိက။လ၊ ဝိနေတိဖြင့်။ ဝိနယနတောစေဝ ကာယဝါစာနံ ကိုခဲ့သည်။ ။ဝိဝိဓာနယာ ဇ္ဈောတိ ဝိနယော၊ ဝိသေသာန ယာဇ္ဈောတိဝိနယော။ကာယဝါစာနံဝိနေတိတိဝိနယော၊ဟုပြု စေထိုသည်။ ။ပဉ္စဝိဓပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသပါရာဇိကာဒိသတ္တ အာပတ္တိက္ခန္ဓ မာတိကာ ဝိဘင်္ဂါဒိပ္ပ ဘေဒါ ဖြင့် ဝိဝိဓကို ဘွင့် သည် သရုပ်ကြားသည်။ ။ဒဋ္ဌိကမ္မသိထိလကရ ဏာပယော ဇနာ၊ မူလပညတ်ကို မြဲမြံ ခိုင်ခန့်စွာ ပညတ်ခြင်း၊ မူလပညတ် ကိုလျော့၍ ပညတ်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သော။ အနုပညတ္တိ နယာ၊ အနု ပညတ် နည်းတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ဒဋ္ဌိကမ္မ သိ ထိလကရဏာပ ယောဇနာ အနုပညတ္တိ ဖြင့် ဝိသေသကို ဘွင့် သည် သရုပ်ကြားသည်။ ။ကာယိကဝါစသိက အဇ္ဈာစာရ ဖြင့်။ ။ကာယန္ဒါရေ ပဝတ္တော ကာယိ ကော၊ ဝစီန္ဒါရေ ပ ဝတ္တောဝါစသိကော ။ပြု၍အဇ္ဈာစာရဝိတိက္ကမကို ယူစေထို သည်။ ။နိသေဓနတော၊ဖြင့်ဆုံးမ၏ဟူသည်ကာယန္ဒါရေဝစီန္ဒါ ရုဒ္ဓဖြစ်သော အဇ္ဈာစာရကို တားမြစ်သည်ကို ဆိုသည်။ ။ တသ္မာဖြင့်ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာတို့သည် ကတ္တားမဟုတ်ဥာပ ကဟိတ်တည်းဟုသိစေထိုသည်။ ။ဝိဝိဓနယတ္တာ ဝိသေသန ယတ္တာ ကာယ ဝါစာနဉ္စ ဝိနယ တော ကား တသ္မာကို ဘွင့် သည်။ ။ဂဏ္ဌိပေါဒ်းကား။ သာရတ္ထ ဒီပနီဋီကာ၌။ ။ တေနာဟိဝိဝိဓနယတ္တာဒိဟေတုနာ၊ဟုဘွင့်သည်ကိုရည်၍။ ။ တေနဝိဝိဓ ဝိသေသနယတ္တာဒိဟေတုနာ၊ ထို ဝိဝိဓဝိသေသန ယတ္တာစသော ဟိတ်ဖြင့်အနက်ပေး၏။ဟိတ်ဆတ်ဆတ်မဟုတ် ဟိတ်ညွှန်းဟိတ်စွဲမှသာဖြစ်၏ဟုဆို၏။ အကယ်၍ဟိတ်ပါဠိကို သာယူသည်ဖြစ်အံ့။ဇေတံဟူသောကံပုဒ်၏အရ။ ဝိဝိဓဝိသေသန ယတ္တာ၊ ဟူသောဂါထာသည်လည်းဟိတ်ပါဠိပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟူသောကြိယာတဒုတည်း၌ကရိဏ်း၊ကံမ

Digitized by Google

ကွဲမပြားဆိုခြင်းသည် မသင့်၊ ဆင်ခြင်။ ။အသင့်ကား၌သို့ တည်း။အထူးထူးအပြားပြားသော နည်းစသည်ရှိသည်၏အဖြစ် ကိုရည်၍။ ဝိနယဿ ဝိသုတ္တိသည် ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ၊ ဟူ သောဂါထာကိုဆို၏။ထိုဂါထာသဒ္ဒပဗန္ဓပညတ်ကိုအာရုံပြု၍ငါ သည်အထူးထူးအပြားပြားသော နည်းစသည်ရှိသည်၏အဖြစ် ကိုငါဆို၏၊ ငါသိအပ်သောအဿပညတ်ကို အာရုံပြု၍။ ဝိဝိဓဟိ ဇဿ၊စသော်စကားကိုငါဆို၏၊ထိုအကြောင်းကြောင့်ဝိနယသဒ္ဒါ၏ဝစနဿဒ္ဓ လိမ္မာစေခြင်းအကျိုးဌာ၊ ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ၊ဟူ သောဂါထာကိုဝိနယဿဝိသုတ္တိသည်မိန့်အပ်၏ဟူထိုသော်။ ။ သာဂဿဒ္ဓိပနီ ဋီကာ ဆရာလည်း။ တေန၊ ထိုအထူးထူး အပြား ပြားသော နည်းရှိသည်၏အဖြစ်စသောအကြောင်းကြောင့်။ အ နက်ပေးစေထိုသည်၊ ထို့ကြောင့်ရှေးဆရာတို့ဆိုသည့်အတိုင်း လဒ္ဓဂုဏ်သာယူ။ ။အနက်ကား၌သို့ပေး။ ယေနကာရဏော န၊ အကြောင်းသို့ သော အကြောင်း ကြောင့်။ ဝိဝိဓဟိ ဇဿ။လ။ အာကွာတောတိ၊၍။ ယံဝစနံ၊ကို။ မယာ၊သည်။ဝုတ္တံ၊ပြီ။ တေန ကာရဏော န၊ကြောင့်။တေသ၊ထိုဝိနယသဒ္ဒါ၏။ဝစနဿကော သလ္လဿံ၊ ဝစနဿဒ္ဓ လိမ္မာစေခြင်း အကျိုးဌာ။ ဝိဝိဓဝိသေသန ယတ္တာ၊လ။အာကွာတောတိ၊၍။ဝါ၊ ဟူသော။ဇေဝံဝစနံ၊ ဝိဝိဓဝိ သေသနယတ္တာ၊ဟူသောဂါထာစကားကို။ဝုတ္တံ၊ဆိုအပ်ပြီ။ ။ ဝစနဿအတ္ထော ဝစနတ္ထော၊ ။ဝစနဿ၊ ဝိနယသဒ္ဒါ၏။ အတ္ထော၊အနက်တည်း။ ဝစနတ္ထော၊ နက်။ ဝစနဿအတ္ထောဟု ဝါကျ အခိုက်၌ဝိနယသဒ္ဒါ၏ အနက်ဝိသေသကို ဟောလျှင်းမူ လည်း။ ဝစနတ္ထောဟုသမာသ်ပြီးသောအခါအနက်သာမညကို ဟောရကား ဝိနယသဒ္ဒါ၏အနက်ဝိသေသကို ရစမ့်သောဌာ။ ဇေတဿ၊ ဟုသမ္ဗန် တခုဖြင့် အထူးပြုရ သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဆရာတို့သည်။ ။တဒ္ဓိတောစသမာသော၊ ဝါကျတ္ထေသုဝိ သေသကာ၊ပသိဒ္ဓိယန္တုသာမည်၊ တေလံသုဂတစီဝရံ။ ။ဟု ပိန့်ကုန်၏။ ။ကုသလာနံဘာဝေါကောသလ္လံ။ ။ကုသလာနံ၊

Digitized by Google

လိမ္မာကုန်သော သူတို့၏ ။အကြောင်းရှိသော်ငါသောဥာဏ်ကို
အကြောင်းမရှိပဲ ဂိုလ်သည်ကုသလမည်၏။ သောဆင့်သည်ကား
လ၊ ထိုဥာဏ်သည် ကောသလ္လမည်၏။ ။ဝစနတ္ထသံကော
သလ္လံဝစနတ္ထကောသလ္လံ။ တမေဝအတ္ထောပယောဇနံတထာ၊
ဇ္ဈတရံ၊ ဤမှ တပါးသော သုတ္တန် ဝိဒ္ဓကတ်ကို၊ (အာကွာတံ ဒွ
စပ်)။ ။အတ္ထောနံ၊ မိမိအကျိုးစီးပွါးသူတပါးတို့၏အကျိုးစီးပွါ
စသည်ထို့ကို။ သူစနတော၊ ပြတတ်သောကြောင့်ငင်း။ သုတ္တ
တော၊ ကောင်းစွာဟောအပ်ရာဖြစ်သော ကြောင့်ငင်း။ သဝန
တော၊ ပွါးစီးစေတတ်သောကြောင့်ငင်း။အထ၊ ထိုမှတပါး။ သူ
နတော၊ ယိုစီး စေ တတ် သော ကြောင့် ငင်း။ သုတ္တာ ကာ၊
ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့်ငင်း။ သုတ္တသဘာ
ဂတော၊ တမျဉ်းချည်ပန်းသိတံနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
ငင်း။သုတ္တန္တိ၊၍။အာကွာတံ၊၏။ ။ဟိ၊ခဲ့ပြီးဆုံး။အတ္တတ္ထပရတ္ထော
ဒိဘေဒေ၊ မိမိအကျိုးစီးပွါးသူတပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွါးစသည်
အပြားရှိကုန်သော။ အတ္ထေ၊ အကျိုး စီးပွါးတို့ကို၊ သူစေတိ၊ ပြ
တတ်၏။ အတ္တတ္ထပရတ္ထောဒိဘေဒေ၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် ဟိတတ္ထ
တည်း။ ဘာသိတတ္ထမဟုတ်၊ အကြောင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုတ်ကိုသ
ရဇ္ဈာယ်ခြင်း နာခြင်းစသည်ကိုပြု၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားသုတ်ဖြင့်
သပြိုဟ်ရေထွက်အပ်သောသိလစသောအကျိုးတို့သည်ပြည့်စုံ
၏၊ ထိုသိလစသောအကျိုးနှင့် ပြည့်စုံပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် သူ
တပါးအားပြီးစေအပ်သောကြောင့် သူတပါးအားလည်း သိလ
စသောအကျိုးနှင့်ပြည့်စုံစေ၏။ ဤသို့အတ္တတ္ထပရတ္ထကို ပြတတ်၏၊
အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိက လောကိယ လောကုတ္တ
ရတ္ထစသည်ကိုယူ။ ။ထို့ကြောင့်နိဒ္ဒေသဒ္ဓါ။ ။အတ္တတ္ထော၊ ပ
ရတ္ထော၊ ဥဘယတ္ထော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကောအတ္ထော၊ သမ္ပရာယိကော
အတ္ထော၊ ဥတ္တာနောအတ္ထော၊ဂမ္ဘီရောအတ္ထော၊ဂုဠ္ဟောအတ္ထော၊
ပဋိစ္ဆန္နောအတ္ထော၊ နေယျော အတ္ထော၊ နီတောအတ္ထော၊ အန
ဝဇ္ဇော အတ္ထော၊ နိက္ကိ လေ သော ဝေါဒါနော အတ္ထော ဟ

Digitized by Google

ဖြစ်ထွေး။ ။ဟုဝိန်၏။ ။ဒိဿတိတိဒိဇ္ဇော၊ပစ္စက္ခောပစ္စုပ္ပန္နော၊ အတ္ထနော သဘာဝံဓာရေတိတိဓမ္မော၊ ကမ္မကိလေသေဟိဝါ ဘာရိယတိနိဗ္ဗတ္တာဝိယတိတိဓမ္မော။အတ္တဘာဝေါ။ သောစဥပါ ဒါဏ္ဍခန္ဓပဉ္စကမေဝ။ဒိဇ္ဇောဓမ္မောဒိဇ္ဇဓမ္မော၊ဒိဇ္ဇဓမ္မေနိယုတ္တော ဒိဇ္ဇဓမ္မိကော၊သီလာဒိလာဘသက္ကာရေသိလောကာဒိစ။ ကမ္မကိ လေသေဟိသမုဂ္ဂတယေတဇ္ဇော ဥပဂန္ဆဇ္ဇောတိ သမုဂ္ဂတယော။ ပရလောကေ၊ သမုဂ္ဂတယေ နိယုတ္တော သမုဂ္ဂတယိကော။ ဘဝ သမုတ္တိဘောဂသမုတ္တိစ။ ။တနည်း။ ။အတ္တနာစအပိုဏ္ဏော ဟောတိ။ ဟုဟောတော်မူခြင်းကြောင့် အတ္တထ္ထကိုအပို့နှက ထဉ္စပရေသံကတ္တာဟောတိ။ ဟုဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ပ ရတ္ထကိုပြုတတ်၏ဟူထို။ ။အဘဲ့ကြောင့် ဤသုတ္တန်ကို သာ လျှင်၊အတ္ထာနံသူစနတောသုတ္တံ။ ဟုဆိုအပ်လေသနည်းဟူမူ။ ဝိ နည်းအာဘိဓမ္မာတ္ထိမှထူး၍ သုတ္တသန္ဓါ၏ မိမိအကျိုးစီးပွါး သူတ ပါး၏အကျိုးစီးပွါးကို ပြခြင်းဟုဆိုအပ်သောအနက်ကို ဆိုအပ် ၏။ထို့ကြောင့်ဝေနေယျာသယ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောဒေသ နာသည် အတ္တဟိတပရဟိတစသည်တို့ကို အလွန်အကဲပြအပ် ကုန်၏။ အာဇာဒ်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဝိနည်းဒေသနာ၊ ဓမ္မသ ဘာဝ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောအဘိဓမ္မာဒေသနာသည် အတ္တဟိ တပရဟိတစသည်တို့ကိုပြအပ်ကုန်လျှင်းမူလည်း အလွန်အကဲ မပြနိုင်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် ဤသုတ္တန်ကိုသာလျှင်၊ အတ္ထာနံသူစန တောသုတ္တံ၊ ဟုဆိုအပ်၏ဟူထို။ ။စ၊အတ္ထာနံသူစနတောဟူ သောသဒ်ဝေါပ၏ ဝိတ္ထာရမှတပါးသုတ္တတောဟူသောသဒ်ဝေါ ပ၏ဝိတ္ထာရကိုဆိုဦးအံ့။ ဖြစ်ထွေး၊ဤသုတ္တန်ပိဋကတ်၌ ဝေနေယျာ သယာ နုလောမေန၊ ဝေနေယျတို့၏ အလိုအားလျော်စွာ။ ဝါ၊ လျော်သဖြင့်။ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။အတ္ထာ၊ မိမိအကျိုးစီးပွါး သူတပါးတို့၏အကျိုးစီးပွါးစသည်တို့ကို။ သု ဝုတ္တာ၊ကောင်းစွာဟောအပ်ကုန်၏။ ။ယသ္မာယေ အတ္ထာဥစ္စိ သု၊တသ္မာတေအတ္ထာဥတ္တာ။ သဋ္ဌဥတ္တာဇ်ထွေးတိသုတ္တံ။ အတ္ထာ

Digitized by Google

ဥစ္စိံသုဇ္ဇောတိဝါဥတ္တံ၊သုဋ္ဌုဥတ္တံသုတ္တံ၊ ဟုပြိုစေထိုသည်၊ ။ အဘဲ့ကြောင့်သုတ္တန်ကိုသာဣျင်၊ သုဝုတ္တာစေထွေအထွာ၊ ဟုဆို အပ်လေသနည်းဟူမူ၊ သုတ်ဒွဲဝေနေယျာသယ၊ အာဏာ၊ဓမ္မ သဘာဝထိုသည်ရှိကုန်၏၊ ထိုသုံးပါးထိုထွင်၊ ဝေနေယျာသ ယသာပဌာနဖြစ်၏။ အာဏာ၊ဓမ္မသဘာဝထိုသည်အပဌာနဖြစ် ကုန်၏။ ဝိနည်းဒွဲလည်းအာဏာ၊ ဝေနေယျာသယ၊ ဓမ္မသဘာ ဝတို့သည်ရှိကုန်၏။ ထိုသုံးပါးတို့ထွင်အာဏာသာပြဌာန်း၏အ ကြောင်းနှစ်ပါးသည်မပြဌာန်း။ ။အဘိဓမ္မာဒွဲလည်းဓမ္မ၊ သဘာ ဝ၊ အာဏာ၊ဝေနေယျာသယတို့သည်ရှိကုန်၏။ ထိုသုံးပါးထို ထွင်ဓမ္မသဘာဝသာပြဌာန်း၏ အကြောင်းနှစ်ပါးသည် မပြဌာန်း။ ထို့ကြောင့်သုတ်ဒွဲ အပဌာန၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားရှိကုန်သော အာဏာ၊ ဓမ္မသဘာဝ နှစ်ပါးတို့သည် သုတ်ဒွဲပဌာန အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားရှိကုန်သော ဝေနေယျာသယသို့အစဉ်ထိုက်ကုန်၏။ဝိ နည်းအဘိဓမ္မာတို့ဒွဲဝေနေယျာသယသည်ပဌာန၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားရှိသော အာဏာ၊ ဓမ္မသဘာဝသို့ အစဉ်ထိုက်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူသုတ်ဒွဲပဌာန၏အဖြစ်ဖြင့်ထင်ရှားရှိသေါဝေနေယျာ သယသည် အပဌာန၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားရှိသော အာဏာ၊ဓမ္မ သဘာဝသို့အစဉ်မထိုက်။ ထိုအကြောင်းကြောင့် သုတ္တန္တဒေသ နာသည်ဝေနေယျတို့၏ စင်စစ်သိလစေသောအကျိုးစီးပွါးကိုရ ခြင်းကိုပြုးစေတတ်၏။ ထို့ကြောင့်၍သုတ္တန်ကိုသာ၊ သုဝုတ္တာ စေထွေအထွာ၊ ဟုဆိုအပ်၏ဟူထို။ ။ဇေတံ၊၍သုတ္တန် ဝိဒူကတ် သည်။အထွေ၊ မိမိအကျိုးစီးပွါး သူထပါးထို့၏ အကျိုးစီးပွါးစ သည်တို့ကို။ သဝတိ၊ ပွါးစေတတ်၏။ ကိမိဝ၊ဥပမာအဘယ်ကဲ့ သို့နည်းဟူမူကား။သသီ၊ ကောက်သည်၊ဖလံ၊အသီးကို၊ပသဝ တိဇ္ဇဝ၊ ပွါးစေသကဲ့သို့၊ပသဝတိ၊ပွါးစေတတ်၏။ ဇ္ဇာတိ၊၍သို့ ဝုတ္တံဝုတ္တေဿ၊ဆိုထိုသည်။ ဟောတိ၊၏။ ။(သူဓာတ်ပဌာဝနအ နက်ဟော)။ ကောက်ကို စိုက်ပျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား စိုက်ပျိုး သောခဏ်၌ကောက်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်မဖြစ်၊ အစဉ်အထိုင်း

Digitized by Google

ပေါင်းသင်ခြင်း၊ ရေသွင်းခြင်း စသည်တို့ကိုပြုသဖြင့် ကာဏကြော
ဖြင့်မှအသိုးအနှုံ့ကိုပြည့်စုံခြင်းသည်ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူသုတ်
ကိုသင်သော ဝုဂ္ဂိုလ်အား သင်စသောခဏ၌ သိလစသော အ
ကျိုး၏ ပြီးခြင်းသည်မဖြစ်၊ အစဉ်အတိုင်းသင်ခြင်း၊ ကျင့်ခြင်းစ
သည်ကိုပြုသဖြင့် ကာလထပါး၌သိလစသောအကျိုး၏ ပြီးခြင်း
သည်ဖြစ်၏။ ။ဟုတ်၊ ဤသုတ္တန်ပိဒုကတ်သည်၊ အထွေ၊ မိမိအ
ကျိုး သူထပါးအကျိုးစသည်တို့ကို၊ သူဒတိ၊ ယိုစိုးစေတတ်၏၊
ကိမိဝ၊ ဥပမာအာဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ဓေနု၊ နွားမို့ရှိသားငယ်
ရှိသောအမိနွားမသည်၊ ဒိဂ်၊ နို့ရည်ကို၊ ပယ္ယဂတိဝိယ၊ ယိုစိုးစေ
သကဲ့သို့၊ ပယ္ယဂတိ၊ ယိုစိုးစေတတ်၏၊ ဇာတိ၊ ဤသို့၊ ဝုတ္တံဝုတ္တော၊
သည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ။(သူဒတော်။ ပယ္ယဂတာအနက်ဟော)။ အ
ကြောင်းဥ၌လိမ္မာကုန်သောသူတို့အား သာဝျင်အချိန်ကာလ၌ နွားမို့
သားငယ်ရှိသော နွားမကို နို့တိုက်ကိုသာဝျင်ကိုင်၍ ညှစ်သော
သူတို့အား နို့ရည်ကိုရ၏၊ အကြောင်းဥ၌မလိမ္မာကုန်သော သူထို
အားအချိန်ကာလမဟုတ်သည်၌နွားမို့သားငယ်မရှိသော နွားမကို
နို့ထိုင်ကိုကိုင်၍ ညှစ်ကုန်သော သူတို့အားငင်း၊ အချိန်ကာလ၌
သော်လည်းဥချိုကိုကိုင်၍ညှစ်ကုန်သောသူတို့အားငင်းနို့ရည်ကို
မရသကဲ့သို့၊ ထို့အတူအကြောင်းဥ၌လိမ္မါကုန်သေါသူတို့အားသါ
ဝျင်သုတ်ကိုနိဿရဏတ္ထသင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သင်ကုန်သော
သူတို့အားသာဝျင် သိလစသောအကျိုးတို့၏ ပြီးခြင်းသည်ဖြစ်
၏။အကြောင်းဥ၌ မလိမ္မာကုန်သောသူတို့အား အလဂ္ဂနူပမာသင်
ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သင်ကုန်သောသူတို့အား သိလစသောအကျိုး
၏ပြီးခြင်းသည်မဖြစ်ဟူထို။ ။သူဒနတော၊ ဟူသောသခေ်ပ၏
ဝိတ္ထာရကိုပြုပြီး၍ သုတ္တာဇာဟူသောသခေ်ပ၏ ဝိတ္ထာရကိုပြု
ထိုရကား။ သဥ္ဇု၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။သဥ္ဇု၊ ကောင်းစွာ၊ နေ
အထွေ၊ ထိုမိမိအကျိုးစီးပွါးသူတပါး၏ အကျိုးစီးပွါးစသည်တို့
ကို၊ ထာယတိ၊ စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်
တတ်၏၊ ဇာတိ၊ ဤသို့၊ ဝုတ္တံဝုတ္တော၊ သည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ။(သုဝုဇ္ဇ

Digitized by Google

တာဓာတ်၊ တေဓာတ်)။ ဧသုတ္တသဘာဂတော၊ ဟူသော ဟိတ်ပါဋ္ဌိကိုခဲ့၍ထိုရကား။ သုတ္တသဘာဂံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇေတံ၊ ဤသုတ္တန်ဝိဒူကတ်သည်။ သုတ္တသဘာဂံ၊ တမျဉ်းချည်ပန်းသိတံနှင့် တူ၏။ ။သုတ္တံဝိယာတိသုတ္တံ။ပြု။ ။သုတ္တသဒ္ဒါသည် တမျဉ်းချည်ပန်းသိတံကိုမရဏအားဖြင့်ဟော၏။ ။ဟိ၊ထင်စွာပြုဦးအံ့။ တစ္ဆကာနံ၊ သစ်ရွေသွားတို့၏။ သုတ္တံ၊ တမျဉ်းချည်သည်။ ပမာဏံ၊သည်။ ဟောတိယထာ၊သို့။ဇေဝံတထာ၊ထို့အတူ။ ဇေတံဝိ၊ဤသုတ္တန်ဝိဒူကတ်သည်လည်း။ဝိညူနံ၊တို့၏။ပမာဏံ၊ သည်။ဟောတိ၊၏။ ။တမျဉ်းချည်ကိုဖြန့်၍ဤကိုယူအပ်၏။ ဤကိုစွန့်အပ်၏ ဟူ၍ဆင်း။ ဤကိုရွေအပ်၏၊ ဤကိုမရွေအပ်ဟူ၍ဆင်းအမှတ်ကိုပြုအပ်သော်လျှင် သစ်ရွေသွားတို့၏ သစ်ရွေခြင်း၌ တမျဉ်းချည်သည်ပမာဏဖြစ်၏။ အမှတ်ကို မပြုအပ်သည်ရှိသော် ရွေခြင်းကိစ္စကိုမပြီးစေနိုင်သကဲ့သို့၊သုတ်ကိုသင်၍ ဤကိုကျင့်အပ်၏၊ ဤကိုမကျင့်အပ်ဟူ၍ဆင်း၊ဤကိုဆေါက်တည်အပ်၏၊ ဤကိုမဆေါ်တည်အပ်ဟူ၍ဆင်း သုတ်၏အနက်ကိုသိသော်သာလျှင် ပညာရှိတို့အားအတ္တတ္ထ၊ ပရတ္ထစသောအကျိုးတို့၏ပြီးခြင်းသည်ဖြစ်၏။ သုတ်၏အနက်ကိုမသိအပ်သည်ရှိသော်မပြီးစေနိုင်၊ထို့ကြောင့် ပညာရှိတို့၏ အတ္တတ္ထ၊ပရတ္ထစသောအကျိုး၏ပြီးခြင်း၌ သုတ်၏ပမာဏအဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ ။တမျဉ်းချည်နှင့်တူသည်ကိုထင်စွာပြပြီး၍ ပန်းသိတံ ပန်းသိချည်နှင့်တူသည်ကို ထင်စွာပြထိုရကား၊ ယထာစသုတ္တေန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။သုတ္တေန၊ ပန်းသိတံပန်းသိချည်ဖြင့်။သင်္ဂဟိတာနိ၊သိကုံးအပ်ကုန်သော။ပုပ္ဖာနိ၊ပန်းတို့သည်။ဝါတေန၊ လေကြောင့်။နဝိကိရေယ္ယ၊ယထာ၊ ဖရိဖရဲမကြဲကုန်သကဲ့သို့ဆင်း။ (ကတ္တုရုပ်။ နဝိကိရိယိဿ၊ဟုကမ္မရုပ်နှင့်ရှိ၏။ ပါဋ္ဌိပျက်)။ နဝိဓံသေယ္ယ၊ယထာ၊ မပျက်စီးကုန်သကဲ့သို့ဆင်း။ ဝါ၊ မမှတ်မလွှင့်ကုန်သကဲ့သို့ဆင်း။ဇေဝံတထာ၊ထို့အတူ။ဇေတေန၊ထိုသုတ္တန်ဝိဒူကတ်ဖြင့်။သင်္ဂဟိတာနိ၊သိကုံးအပ်ကုန်သော။အတ္ထာ၊ အတ္တတ္ထပရတ္ထစသောအကျိုးတို့သည်။မိန္ဓာဝါဒဝါတေန၊မိန္ဓာ

Digitized by Google

ဝါဒတည်းဟူသောလေကြောင့်။ နဝိဇာဘိရန္တိ၊ကုန်။ နဝိဓံသန္တိ၊ ကုန်။ ။ပန်းတို့၏ပန်းသိတံပန်းသည်ချည်ဖြင့်သိကုံးအပ်သည် ၏အဖြစ်ရှိလတ်သော်ဖရိဖရဲမပျက်စီးသကဲ့သို့၊ထိုအတူအတ္တထွ ပရထွအကျိုးတို့၏သုတ်ဖြင့်ကုံးအပ်သည်၏အဖြစ်ရှိလတ်သော် မိစ္ဆာဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏မိစ္ဆာဝါဒတည်းဟူသောလေကြောင့် ဖရိ ဖရဲ မပျက်စီးဟူထိုး ။တေနကာရဏေန၊ ထိုတံဟိအတ္ထပ ရထွာဒိဘေဒေအတ္ထေသူစေတိ၊စသောအကြောင်းကြောင့်။ ၎ တသာ၊ ထိုသူတ္တာသဒ္ဒါ၏။ (ဝစနတ္ထတွင် အတ္ထဒ္ဒစပ်)။ ဝစနတ္ထ ကောသလ္လတ္ထံ၊ဌာ၊အတ္ထာနံ။လ၊အာက္ခာတ္တိ၊၍။ဝါ၊ ဟူသော၊ ဇေတံ၊ကို၊ဝုတ္တံ၊၏။ ။ဇေတ္ထအဘိဓမ္မေ၊၌။ ယံယေနကာရဏေန၊ ကြောင့်၊ဝုဒ္ဓိမန္တော၊ကြီးပွါးခြင်းရှိကုန်သော။ဓမ္မာ၊ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ သလက္ခဏာ၊အမှတ်နှင့်တကွသိအပ်ကုန်သော်။ ဝါ၊အ မှတ်ပြုသဖြင့်သိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊တို့ကို။ဝုတ္တာ၊ကုန်၏။ ပုဒ် တာ၊ပူဇော်အပ်ပူဇော်ထိုက်ကုန်သော၊ဓမ္မာ၊တို့ကို။ဝုတ္တာ၊ကုန် ၏၊ပရိစ္ဆိန္နာ၊ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ဓမ္မာ၊တို့ကို။ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏၊ အဓိကာ၊လွန်ကုန်သော။ဓမ္မာ၊တို့ကို။ဝုတ္တာ၊ကုန်၏။တေနကာရ ဏေန၊ထိုသို့သောအကြောင်းကြောင့်။အဘိဓမ္မော၊ကို။အာက္ခာ တော၊၏။(တေန၊ ကိုထောက်သော်၊ယံယေနကာရဏေန၊ပေး စေထို၏၊ယန္တိယဿုပမာဒိပဘွင့်၏)။ ။ဟိယသ္မာ၊အကြောင် ကြောင့်။အယံအဘိသဒ္ဒေါ၊သည်။ဝုဒ္ဓိသလက္ခဏာပူဇိတပရိစ္ဆိန္နာ ဓိကေသု၊ ပွါးခြင်း၊အမှတ်နှင့်တကွသိအပ်သောအနက်၊ပူဇော် အပ်သော အနက်၊ပိုင်းခြားအပ်သောအနက် လွန်သောအနက် ထို၌၊ဒိသတိ၊ထင်၏။ ။ထိုစကားကိုဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွခဲ့ထို ရကား၊တထာဟသ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ယာတာရတ္တိယော၊တို့ ကို၊အဘိညာတာအဘိလက္ခိတာ၊ လထက်ဝက်စသော အမှတ် ပြုသဖြင့်အဋ္ဌဓိစသည်ဟုသိအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ယာတာရတ္တိယော၊ ထို့သည်၊အဘိညာတာ၊ လထက်ဝက်စသော အမှတ်အားဖြင့် အဋ္ဌဓိစသည်ဟု ထင်ရှားကုန်၏။ ယာတာရတ္တိယော၊တို့ကို။အ

Digitized by Google

ဘိလက္ခိတာ၊ လထက်ဇောက်စသော အမှတ် ပြုသဖြင့် အဋ္ဌမိ စသည်ဟု မှတ်အပ် သိအပ်ကုန်၏။ မနုဇိန္ဒော၊ လူထိုက်သို့ အစိုးရသော၊ ရာဇာဘိရာဇာ၊ မင်းတကာထိုသည် ပူဇော်အပ်သော မင်း။ အာဘိဓမ္မေ၊ နာမ်ရုပ်တို့ကိုပိုင်းခြားဝေဘန်ရာဖြစ်သော အာဘိဓမ္မာဒ္ဓိဂင်း။ အာဘိဝိနယေ၊ အချင်းချင်းရောရှက်ခြင်းကင်းသော ဝိနည်းဒ္ဓိဂင်း။ ။ပိုင်းခြားအပ်၏ဟူသည်အညမညသက်ရဝိရဟိတကို ဆိုသည်ဟု ကောက်သည်ကိုဖြောင့်ထိုရကား။ အညမညံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဓာတွတ္ထံဥပေစ္စသဒ္ဒန်တိ ဥပသဂ္ဂါ။ ကြိယာဝိသေသကတ္တာဥပသဂ္ဂသ။ ဟူသည်နှင့်အညီ။ အာဘိက္ကမန်တိဒ္ဓ အာဘိသဒ္ဒါသည်ကမ္မဓာတ်၏ရှေ့၌ တည်၍ကမ္မဓာတ်၏ အနက်ဖြစ်သော ကမန ကြိယာ၏ ပွါးခြင်း အနက်ကိုဂင်း။ အာဘိက္ကန္တေနဒ္ဓ၊ ကမ္မဓာတ်၏အနက်ဖြစ်သောနှစ်သက်ခြင်းကနှင့် ကြိယာ၏လွန်ခြင်းအနက်ကိုဂင်း ပြခြင်းသည်သင့်တန်စေ။ အာဘိညာတ၊ အာဘိရောစ၊ အာဘိဝိနယဟူသောဥဒါဟရဏ်သုံးခုတို့၌ အာဘိသဒ္ဒါသည်သလက္ခဏ၊ ပူဇိတ၊ ပရိပ္ပုန္နဖြစ်သောညဉ်၊ မင်း၊ ဝိနည်းဟုဆိုအပ်သောအနက်ဒြဗ်တို့၌ဖြစ်ခဲ့။ ဥပသာရပုန်သည် ကြိယာကိုသာ အထူး ပြုတတ်၏။ ဓာတ်၏ အနက် ဖြစ်သော ကြိယာလည်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့်ထိုဥဒါဟရဏ်သုံးခုသည်အ ဆိုသင့်နိုင်အံ့နည်းဟူမူ၊ အာဘိညာတ၊ စသောဥဒါဟရဏ်တို့၌ အာဘိသဒ္ဒါသည် သလက္ခဏ၊ ပူဇိတ၊ ပရိပ္ပုန္နဖြစ်သော ညဉ်စသည်တို့၌သာဖြစ်သည် မဟုတ်၊ အမှတ်ကို ပြုခြင်းဟု ဆိုအပ်သောသိခြင်း၊ ထင်ရှားခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း၊ ပိုင်းခြားခြင်းဟုဆိုအပ်သောကြိယာတို့နှင့်ညဉ်၊ မင်း၊ ဝိနည်းတို့၏ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အမှတ်ကိုပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော သိခြင်း၊ ထင်ရှားခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း၊ ပိုင်းခြားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကြိယာကိုလည်းပြတတ်သောကြောင့်၊ ဤဥဒါဟရဏ်သုံးပါးသည်လည်း သင့်၏ဟူထိုသေ၏။ ။ထင်စွာပြဆိုထိုက်ဦးမည်။ အာဘိညာတာဒ္ဓိအာဘိသဒ္ဒါသည်။ ရန္တိယောအာမေ့စန္ဒာဒိဘာဝတော အဋ္ဌမိ အာဒိ

Digitized by Google

ဆာဝေနအာဘိညာယဉ္စိပညာယဉ္စိ၊ ဟူသောဝိဂ္ဂဟဖြင့်ထင်ရှား သောညဉ်ဖြစ်သော ကတ္တုသာဓနကိုဟော၏။ ညဉ်ဖြစ်သော ကတ္တုသာဓနကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်၊ ထိုကတ္တုသာဓနဖြစ်ထည်သော အာဘိညာဏကြိယာကိုလည်း ဟော၏။ ။အာဘိဃက္ခိတာဒ္ဓ အာဘိသဒ္ဒါသည်၊ ရက္ခိယောအနုစ္ဆဝါဒိဘာဝတော အဋ္ဌဓိအာဒိဘာဝေန အာဘိဃက္ခိယဉ္စိဥပလက္ခိယဉ္စိ။ ဟူသော ဝိဂ္ဂဟဖြင့်အာဘိဃက္ခိတဗ္ဗညဉ်ဖြဓိဖြစ်သောကိုလေကမ္မသိနေကုဟော၏။ ဃက္ခိတဗ္ဗညဉ်ဖြဓိဖြစ်သောကမ္မသာဓနကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်၊ ထိုကမ္မသာဓနဖြစ်တည်သော ဃက္ခဏကြိယာကိုလည်း ဟော၏။ ။ရာဇာဘိရာဇာဒ္ဓအာဘိသဒ္ဒါသည်။ ရာဇုဟိပူဇိတော ရာဇာ၊ ဟူသောဝိဂ္ဂဟဖြင့်ပူဇေတဗ္ဗမင်းဖြဓိဖြစ်သောကမ္မသာဓနကိုဟော၏။ ကမ္မသာဓနကိုသာဟောသည်မဟုတ်၊ ထိုကမ္မသာဓနဖြစ်တည်သောပူဇနကြိယာကိုလည်း ဟော၏။ ။အာဘိဝိနယေဒ္ဓအာဘိသဒ္ဒါသည်။ ဟရိဒ္ဓိန္နောဝိနယော၊ ဟူသောဝိဂ္ဂဟဖြင့် ဟရိဒ္ဓိန္ဒိတဗ္ဗဝိနယဖြစ်သောကမ္မသာဓနကိုဟော၏။ ကမ္မသာဓနကိုသာဟောသည် မဟုတ်၊ ထိုကမ္မသာဓနဖြစ်တည်သော ပရိဏ္ဍေဒကြိယာကိုလည်းဟော၏ဟူထို။ ။ဝိနည်းဖြစ်အချင်းချင်း ရောက်ခြင်းကင်း၏ဟူသည် ဤငွေကိုထေယျစိတ်ဖြင့် သူတပါးဥစ္စာကိုယူသော ရဟန်းအား၊ ဝတ္ထုအထျောက် ပါရာဇိက၊ ထုလ္လစ္စည်း၊ ဒုက္ကဋ်တို့ထွင်တပါးပါး။ ဘဏ္ဍာစိုးကိုအဦးပြုသဖြင့် ယူသောရဟန်းအားပါစိတ်။ မိမိအကျိုးငှာယူသောရဟန်းအား နိဿဂ္ဂိပါစိတ်၊ သက်သက်လေ့လည်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကိုင်သောရဟန်းအား အနာပတ္တိဟူသတည်း။ ဤဝိယဆဋ္ဌက သမ္မုတိရသောရဟန်းအားအနာပတ္တိ၊ ဤသို့အချင်းချင်းရောက်ခြင်းကင်း၏ဟူထို။ ။ကျမ်းတပါးတို့၌အာဘိသဒ္ဒါ၏ဝုဒ္ဓိစသောအနက်တို့၌ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို ဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွပြပြီ၊ ဤအာဘိဝမ္မာဒ္ဓ ဝုဒ္ဓိမန္တစသောထရားတို့ကို ဟောပါ၏လောစုန်၊ ဇော်၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ထွေ၊ ဤအာဘိဝမ္မာဒ္ဓ။ ရူပူပပတ္တိယာ၊ ရူပဘုံ၌ဖြစ်ခြင်း

Digitized by Google

ဌာ၊ မင်္ဂံ၊ အကြောင်းဖြစ်အောသာဓျာန်ကို။ ။ဝုဒ္ဓိသည် ဘာဝနာဝုဒ္ဓိ၊ ဖရဏာဝုဒ္ဓိအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ထိုတွင်၊ ရူပူပပတ္တိယာမဂို ဘာဝေတိ၊ ဖြင့်ဘာဝနာဝုဒ္ဓိကိုပြ၏။ မေတ္တာ၊ လ၊ ဝိဟာရတိ၊ ဖြင့်ဖ ရဏာဝုဒ္ဓိကိုပြ၏။ သတ္တဝါပညတ်အာရုံကိုပွါးသည်။ နှံ့အာရုံသဖွ ယ်တွက်မှုစွဲရဝပ္ပိုပစ်စသည်ဖြင့်မှတ်၍ဟောတော်မူခြင်းသည် သလက္ခဏာတည်း။ ။ယံပနေတ္ထအာဘိဝိသိဋ္ဌံ၊ တံ၊ ဒွိပုန်မကန်။ ။ ဝိဒူကံ ဝိဒူကတ္ထဝိနူကား အရိယာဂါထာ။ ပရိယတ္တိ ဿာဇနတ္ထ တောဟု၊ ဿာဒွိ အသဒိသနွေဘော်နှင့် ရွတ်။ ။ထွေထေသု အညမညဝိသိဋ္ဌေသု၊ ထိုအချင်းချင်းထူးကဲသော ဝိနယ သဒ္ဒါ သုတ္တန်တသဒ္ဒါအာဘိဓမ္မသဒ္ဒါတို့ဒွိ၌။အဝိသိဋ္ဌံ၊ မထူးသော။ ယံဝိဒူက သဒ္ဒံ၊ အကြောင်ဝိဒူကသဒ္ဒါသည်။အတ္ထိ၊ ၏။ တံဝိဒူကသဒ္ဒံ၊ ကို။ (အာ ဟုဒွိစပ်။ ။ဝိဒူကတ္ထဝိနူ၊ ဝိဒူကသဒ္ဒါ၏အနက်ကိုသိကုန်သော ပညာရှိတို့သည်။ပရိယတ္တိဿာဇနတ္ထတော၊ သင်အပ်သောအနက် တည်ရာဖြစ်သောအနက်ကြောင့်၊ ဝိဒူကံ၊ ဝိဒူကဟူ၍။ အာဟု၊ ဆိုကုန်၏။ တေန၊ ထိုဝိဒူကသဒ္ဒါနှင့်၊ သမောဓါနေတွာ၊ ပေါင်း၍၊ ဝါ၊ သမာသ်တွဲ၍။ တယောဝိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိန ယာဒယော၊ ဝိနည်းစသည်တို့ကို၊ ဥပယျာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ခဲ့၍ဆိုဦး အုံ့။ ပရိယတ္တိဝိ၊ သင်အပ်သောပါဠိကိုလည်း။ (ဝုစ္စတိဒွိ စပ်)၊ ဝိဒူကသမ္မဒါနေန၊ သင်အပ်သောပါဠို၏ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ မာဂဏ္ဌိတ္ထ၊ မမှတ်လင့်။ ဇ္ဈတိအာဒိသု၊ ထို့ဒွိ၌။ဝိဒူကန်တော်၏။ အထ၊ ထိုအခါဒွိ။ ပုရိသော၊ သည်။ ကုဒါလဝိဒူကံ၊ ပေါက်တူး ခြင်းတောင်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ။ကုံပထဝိ ံခလတိဘိန္နတိ တိကုဒါလော။ ။(ခန္တီတတိယက္ခရာဒန္နှင့်သင့်၏)။ ဇ္ဈတိအာ ဒိသု၊ တို့ဒွိ၌။ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိတစုံတရာသော။ ဘာဇနဒွိ၊ တည် ရာကိုလည်း။(ဝိဒူကန်တော်ဝုစ္စတိ။ထိုက်)။ ။တတ္ထဘရိယတ္တိ ဿာ ဇနတ္ထတော၊ ကြောင့်။ (ပေါင်း၍အနက်ပေး)။ ဝိဒူကတ္ထဝိနူ၊ တို့ သည်။ဝိဒူကံ၊ ၍။ အာဟု၊ ကုန်၏။

ပုဗ္ဗာ ကိုဘွင့်ပြီး၍အပရာ ကိုဘွင့်ထိုရကား။ ဇ္ဈာဒါနိ၊ စသည်

Digitized by Google

ကိုပိဋိန္ဒ။ ။ဖူးခါနိ၊ ဖြဲ့၊ တေန့၊လ။ ဥပယျာတိ၊ ထွေး၊(ထည့်)။ တေန့၊လ။ ဥပယျာဟူသော၌အပရဖုဒ္ဓ်၊ ဝေါ်၊ ၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ဒုဝိဓတွေ့ခြင်း၊ နှစ်ပါး ပြားသော အနက် ရှိသော်။ ။ဒွေဝိဓာပကာရာဒုဝိဓာ။ ဒုဝိဓာအတွေ့ခြင်းသဘော သော်လည်း ဒုဝိဓတွေ့ခြင်း၊ ဟူ၏။ ။ဝါ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသောအနက်တို့ကို ဟော သော်။ ။ဒွေဝိဓာပကာရာယေသန္တေ တိဒုဝိဓာ။ ဒုဝိဓာအတွေ့ခြင်း ဒုဝိဓတွေ့ခြင်း၊ ဒုဝိဓတွေ့ခြင်း ဝဒတိတိဒုဝိဓတွေ့ခြင်း၊ ဟူ၏။ ။ဝါ၊ နှစ်ပါးသောအနက် ရှိသော်။ ။ဒွေ ယော ဒုဝိဓာ။ ဝိဓသဒ္ဒသည် တွေ့ခြင်း ဝုတ္တိတ္တာ၊ ။ဝါ၊ နှစ်ပါးသောအနက်တို့ကိုဟောသော်၊ ဝါ၊ နှစ်ပါးသောအတို့အစုဖြစ်သောအနက်ရှိသော်။ ဝါ၊ နှစ်ပါးသော အဘို့အစုရှိသောအနက်တို့ကို ဟောသော်။ တေနဝိဒုကသဒ္ဒေန၊ ထိုဝိဒုကဿဒ္ဓါနှင့်၊ သဟ၊ တက္ခ။ သမာသံ၊ သမာသ်ကို။ ကတွာ၊ ၍၊ ဝိနယောစ၊ ဝိနည်းလည်းဟုတ်၏။ သော၊ သည်။ ပရိယတ္တိဘာဝတောစ၊ သင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂုဏ်း။ တဿတဿအတ္ထဿ၊ ၏။ ဘာဇနတောစ၊ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်ဂုဏ်း။ ဝိဒုကဿ၊ ဝိဒုကလည်းဟုတ်၏။ ဇွတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိနယဝိဒုကံ၊ ၏။ ယထာဝုတ္တေနဝ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ။ဣသာဒယောဝုတ္တိယထာဝုတ္တံ။ ။ဝါ၊အကြောင်းကြောင့်ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော။ ။ယောယောပကာရောဝုတ္တော အဿာတိ ယထာဝုတ္တံ။ ။နယေန၊ နှစ်ပါးသော အနက်ကို ဟောသော ဝိဒုကသဒ္ဒါနှင့် သမာသ်တွဲခြင်းတည်း ဟူသော နည်းဖြင့်၊ (ဥပယျာဒ္ဒစပ်)။ ။ဝိဒုကသဒ္ဒါသည်အနိပ္ပန္နပါဠိပဒကဟုဆိုသောအရာရှိလျှင်းသော်၎င်း၊ ဝိဒုသံဃာဒေ့။ဟုသဒ္ဒနိတိ ဆိလျှင်းသော်၎င်း၊ ဓာတုနံ အ်နေ ကထွတ္တာ ဖြစ်၍ ၎င်း၊ ဝတ္ထိဿနုပုဒ္ဓိကာ သဒ္ဒပဋိပတ္တိဖြစ်၍၎င်း၊ ပရိယတ္တိဘာဝတောတဿတဿအတ္ထဿ ဘာဇနတော၊ ဟုဆိုသည်ဖြစ်၍ ၎င်း။ ဝိဒုကံ ပရိယာပုဏိယတိတိဝိဒုကံ။ တေတေအတ္ထာဝိဒေ့တိ ဘဇတိပတိဋ္ဌဟန္တိ ထွေးတိဝိဒုကံ။ပြု။ တေနကိုပိဒုကသဒ္ဒေန

Digitized by Google

ဟုဘွင့်။ ။နှစ်ပါးသောအနက်တို့ထွင် ထပါး၊ပါးသောအနက်
ကိုဟောသော်ပိဋကသဒ္ဒါနှင့်သာလော်စုန်းဒုဗိဓဝတ္ထုနှ၊ပိန့်။
နောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်မှတပါးလော်စုန်း၊ဝံ၊ပိန့်။
သမောဓာနေထွာ ဟူသည် ဝိဋကသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်းကာသာမန်
လောစုန်း။သမာသံကထွာ၊မိန့်။ ။တွဲသောအခြင်းအရောမျာ
လောစုန်း။ဝိနယောစ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇံ၊ဤဝိနယစသည်ထို
၏ဝစနတ္ထစသောအစိအရင်ကို။ဥ တွာစ၊ဆိုပြီး၍လည်း။(ပရိဒီပ
ယော၊ဝိဘာဝယေတို့၌စပ်)။ပုနဝိ၊တဘာန်လည်း။(ဂင်း၌ကြိယာဝိ
သေသနစပ်)။ တေသုယော၀ပိဋကေသု၊ တို့၌သာလျှင်။ နဘုပ္ပ
ကာရကောသလ္လတ္ထံ၊ အထူးထူး အပြားပြား၌ လိမ္မာစေခြင်းအ
ကျိုးငှာ။ (ပရိဒီပယော၊ဝိဘာဝယေတို့၌တဒတ္ထသမ္ဘဒါန်စပ်။
သော်သူ၊ ထိုဝိဋကဟ်သုံးပုံတို့၌။ ဒေသနာသာသနာကထာဘော
ဒဋ္ဌ၊(စထိုက်)။ဒေသနာ၏အထူးအပြားသာသနာ၏အထူးအပြား
ကဆာ၏ အထူးအပြားကိုဂင်း။ သိက္ခာပဟာနဂ်ာရ ဘာဝဋ္ဌ
ဘိက္ခာပဟာန်ဂ်ာရတို့၏အဖြစ်ကိုဂင်း။ ဃထာရဟံ၊စွာ၊ ဟိုဒီ
ပယော၊ ထက်ဝန်းကျင် ပြရာ၏။ (ဘေဒ သဒ္ဒါသည် ဒွန္ဒွော ဟု
တည်း)။ ။ယံဒွန္ဒွတော်ပရံသုယျတိ၊ တံ ပစ္စေကမဘိသမ္ဗုဒ္ဓ
။ ။ယဟိ်၊ အကြောင်ပိဋကတ်၌။ဘိက္ခု၊သည်။ယထာယော
ဟိပကာရေဟိ၊အကြောင်သူတပါးတို့အား နှိပ်စက်ချုတ်ချယ်ခြင်း
စသော အကြောင်း ကြောင့် သင်ခြင်း စသည် တို့ဖြင့်။
(ယထာသဒ္ဒါသည် ဩပမ္မ၊ အတိရေက စသော အနက်ကို မ
ဟော။ ပကာရအနက်ကို ဟော၏။ ထာပစ္စည်းလည်းဗဟုဗ္ဗ
ဒ္ဓသက်)။ ယံပရိယတ္တိ ဘေဒဋ္ဌ၊ အကြောင် သင်ခြင်း၏ အပြားသို
ဂင်း။ ယံသမ္မတ္တိဋ္ဌ၊ အကြောင် ပြည့်စုံခြင်းသို့ဂင်း။ ယံဝိပတ္တိဋ္ဌ၊ အ
ကြောင်ပျက်စီးခြင်းသို့ဂင်း။ ပါပုဏာတိ၊၏။ တမ္မိသဒ္ဒံ၊ ကိုလည်း
ဝိဘာဝယော၊ထင်စွာပြရာ၏။ ။ဇတောနိဟိ၊ စသည်ကိုဆိုထို
စကားဟျိုးထိုရကား။ တတြာဃံပရိဒီပနာဝိဘာဝနာ၊စသည်ကို
မိန့်။ ။စကားဟျိုး၊စကားရိုး၊စကားကိုး သုံးပါးထို့တွင် စကား

Digitized by Google

ဖျိုး၀ါ၊ အခြေပါခ။ ။ပရိနိဗ္ဗုတ်အာ၀နာ၊ ဟုဆိုခြင်းသည် ထူးသောကြောင့်ဆိုသည်မဟုတ်။ ဂါထာ၌ပရိနိဗ္ဗုတယော ၀ိဘာ၀ယေ၊ဟုဆိုသည်အားထျော်စွာဆိုသည်။ ။ဟိ၊ခဲ့ပြီးအံ့၊ဇော်ဒါနိ တိဏ်ဝိဒူကာနိ၊တို့ကို၊(၀ုစ္စတ်ဆိုခဲ့စပ်)။ ။ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။(၀ုစ္စတ်ဆိုခဲ့ ကြိယာ၀ိသေသနစပ်)။ ။အာဏာ၀ေါဟာရ ပရမတ္ထဒေသနာတိ၊ အာဏာဒေသနာ ၀ေါဟာရဒေသနာပရမတ္ထဒေသနာတို့ဟူ၍ဆင်း။(ကထာတိမှအာကာရအနက်ရှိသော ဿတိသဒ္ဒါထိုက်၍ပေး။၀ုစ္စတ်ဆိုခဲ့အာကာရစပ်)။ဒေသနာဟူသည် ကထေတဗ္ဗဖြစ်သောသဒ္ဒတ္ထသဂ္ဂဟပတ္ထပညတ္တိပရမတ္ထဖြစ်သော အနက်တို့ကိုဒေသကဖြစ်သောဘုရားနှင့်စပ်သောအာဏာထားခြင်းစသောအစီအရင်ဖြင့် သိစေခြင်းသည်။ ၀ါ၊သိစေကြောင်းဖြစ်သော၀စီဘေဒသဒ္ဒါသည် ဒေသနာမည်၏။ ။ယထာပရာဓယထာနုလောမ ယထာဓမ္မ သာသနာနီတိ၊ တို့ဟူ၍ဆင်း။ ။ သာသနာဟူသည် ဆုံးမအပ်သော၀ုဋ္ဌိုလ်၌တည်သော ယထာပရာဓစသော ဆုံးမအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဆုံးမခြင်းသည်။၀ါ၊ ဆုံးမကြောင်း ဖြစ်သော ၀စီဘေဒသဒ္ဒါသည် သာသနာမည်၏။ ။သံဝရသံဝရဒ္ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဓနာဒမ်ရှုပ ပရိယ္ယေဒကထာတိ၊ ထို့ဟူ၍ဆင်း။၀ုစ္စတ်၊ကုန်၏။ ။ကထာဟူသည်ဟောအပ်သော သံဝရ သံဝရစသော အနက်ကို ဟောခြင်းသည်။ ၀ါ၊ဟောကြောင်းဖြစ်သော ၀စီဘေဒသဒ္ဒါသည် ကထာမည်၏။ ။ဒေသိယတေဒေသနာ၊ဒေသိယတိ အတ္ထောဇောဃာတိ၀ါ ဒေသနာ။သာသိယတေသာသနံ၊သာသိယန္တိသတ္တာဇေတ္ထောတိ၀ါ သာသနံ။ကထနံကထာ။သံဝရာသံဝရာဒယောကထိယန္တိ ဇေတ္ထောတိ ၀ါသာသနံ။ပြု။ ။ဟိ၊ခဲ့ပြီးအံ့။ ဇေတ္ထ၊ ဤသုံးပါးသော ဝိဒူကတ်ထို့ထွင်။ (ဝိနယဝိဒူကံ၊စသောအစိတ်၌စပ်)။ဝိနယဝိဒူကံ၊ ကို။ အာဏာရဟေန၊ အာဏာထားခြင်းဌာထိုက်တော်မူသော။ ဘဂဝတာ၊သည်။အာဏာဇာဟုလ္လတော၊ အာဏာများသောအားဖြင့်။ဒေသိတတ္တာ၊ ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။အာဏာဒေ

Digitized by Google

သနာတိ၊၍၊(နောက်မှအာကာရတ္ထဇ္ဈတ်လိုက်၊ဂုဏ္ဍတိဒ္ဓစပ်)။ ။ သုတ္တန္တဝိဒူကံ၊ကို။ဝေါဟာရကုသလေန၊ ပညတ်ဒ္ဓလိမ္မာတော် မူသော။ ။အာကာတိနိယောဇေတိ ဇောယာတိအာကာရ၊ ဒေသေတဗ္ဗာတိဒေသနာ။အာကာရဝသေနဒေသနာ အာကာရဒေသနာ။တသတသဝေါဟာရသအာခရဒဗ္ဗံအဝဟရတိဇေတေနာတိဝေါဟာရော။ ဝေါဟာရဝသေနဒေသနာ ဝေါဟာရဒေသနာ။ ပရမတ္ထဝသေနဒေသနာ ပရမတ္ထဒေသနာ၊ ပြု။ ။တထာ၊ထိုမှတပါး။ပဌမံ၊ရှေးဦးစွာသောဝိနည်းဝိဒူကတ်ကို။(ဂုဏ္ဍတိဒ္ဓစပ်)။ယေတေသတ္တာ၊အကြင်သတ္တဝါတို့သည်၊ ပစုရာပရာခာ၊များသော အပြစ်ရှိကုန်၏။ တေသတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ကို။ ဇေ္ဈ၊ဤဝိနည်းဝိဒူကတ်ဒ္ဓ။ ယထာပရာခံ၊ အပြစ်အား ဇော်ဖျော်စွာ။ သာသိတာ၊ ဆုံးမအပ်ကုန်၏၊ဇ္ဈတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ယထာပရာခသာသနန္တိ၊၍။ (ဂုဏ္ဍတိဒ္ဓစပ်)။ ။ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သောသုတ္တန်ဝိဒူကတ်ကို။ အနေကဏ္ဍာသယာနုသယစရိယာဓိမုတ္တိကာ၊ တပါးမကများစွာသောအထိ အနုသယစရိုက် နှလုံးသွင်းခြင်းရှိကုန်သော။သတ္တာ၊တို့ကို။ဇေ္ဈ၊ဤသုတ္တန်ဝိဒူကတ်ဒ္ဓ။ ယထာနုလောမံ၊အထိအား ဇော်စွာ။ သာသိတာ၊ဆုံးမအပ်ကုန်၏၊ဇ္ဈတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ယထာနုလောမသာသနန္တိ၊၍။(ဂုဏ္ဍတိဒ္ဓစပ်)။ ။တတိယံ၊သုံးခုမြောက်သော အာဘိဓမ္မာဝိဒူကတ်ကို။ (ဂုဏ္ဍတိဒ္ဓစပ်)။ ဓမ္မပုဂ္ဂလတ္တော၊ပရမတ္ထနာမ်ရုပ်ဓမ္မအစုမျှဒ္ဓ။ (ပုဒ္ဂလောဓနေ။ဆိသောကြောင့်တတိယက္ခရောဇနှင့်သင့်၏)။ ။အဟံ၊ငါတည်း။မမ၊ငါ၏။သန္တကံ၊ဥစ္စာတည်း။ဇ္ဈတိသံညိနော၊ဤသို့နာမ်ရုပ်ကို ငါဟုထင်မှတ်ခြင်းရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့ကို။ ဇေ္ဈ၊ဤအာဘိဓမ္မာဝိဒူကတ်ဒ္ဓ။ ယထာဓမ္မံ၊ပရမတ္ထသဘောအား ဇော်စွာ။သာသိတာ၊ကုန်၏။ ဇ္ဈတိတသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ ယထာဓမ္မသာသနန္တိ၊၍။ ဂုဏ္ဍတိ၊၏။ ။သတ္တာသာသိယန္တိ ဇေ္ဈာတိသာသနံ၊ယထာပရာခံသာသနံ ယထာပရာခသာသနံ။ ။အပရာခဟူသည်လွန်ကျူးခြင်း ဝိတိက္ကမဒေါသကိုဆိုသည်။အဏ္ဏာ

Digitized by Google

ဆယဟူသည် ဒိဋ္ဌိပညာတည်း။ အနုသယ ဟူသည် ရာဂါနုသယစသည်တည်း။ စရိုက်ဟူသည်ရာဂစရိုက်စသည်တည်း။ အဓိမုတ္တိဟူသည် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ ထိုလည်း ဟိနာဓိမုတ္တိ၊ ပဏီတာဓိမုတ္တိအားဖြင့်နှစ်ပါးပြား၏။ ။ထထာ၊ ထိမ္ဘထပါး။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသောဝိနည်းဝိဓုကတ်ကို၊(ဝုစ္စတိဋ္ဌစပ်)။ အဏ္ဏာစာရပဒိုဟက္ခဘူတော၊ လွန်ကျူးခြင်း ဝိတိက္ကမ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သံဝရသံဝရော၊ ငယ်သောစောင့်စည်းခြင်းကြီးသောစောင့်စည်းခြင်းကို။ထွေ၊ ဤဝိနည်းဝိဓုကတ်၌။ ကထိတော၊ ဟောအပ်၏။ ဇ္ဈတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံဝရာသံဝရကထာတိ၊၍၊(ဝုစ္စတိဋ္ဌစပ်)။ ။ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိပဒိုဟက္ခဘူတာ၊ ခြောက်ဆဲ့နှစ်ပါးသောဒိဋ္ဌိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဓနာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ကြိုးထုံးကြိုးဘွဲ့ကိုဖြေခြင်းကို၊ကထိတာ၊၏။ ဇ္ဈတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဓနကထာတိ၊၍။ (ဝုစ္စတိဋ္ဌစပ်)။ ။တတိယံ၊ကို။ ရာဂါဒိပဒိုဟက္ခဘူတော၊ ရာဂစသည်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ၊ နာမ်ရုပ်ကိုပိုင်းခြားခြင်းကို။ထွေ၊ ဤအဘိမဗ္ဘာဝိဓုကတ်၌။ ကထိတော၊၏။ ဇ္ဈတိတသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒကထာတိ၊၍။ ဝုစ္စတိ၊၏။ ။သံဝရာသံဝရောကထိယတိဇထွေ၊တိသံဝရာသံဝရကထာ။ ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဓနာကထိယတိဇထွေ၊တိဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဓနကထာ။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ ကထိယတိ ဇထွေ၊တိ နာမရူပပရိစ္ဆေဒကထာ။ပြု။

ဂါထာ၌ပုဗ္ဗဏ္ဏကို ဘွင့်ပြီး၍ အပရဏ္ဏကို ဘွင့်ထို၍ အကျဉ်းသင်္ခေပစကားပျိုးထိုရကား။ တိသုဝိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တိသုဝိ၊သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ဇထေသု၊ ထိုဝိဓုကတ်ထို၌။ ။(ဝေဒိတဗ္ဗောဟု ထားသည်ကား ဂန္တိရဘာဝေါကိုငဲ့၍ ထားသည်။တိသေသာဆိက္ခာကိုငဲ့၍ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တိဏိပဟာနာနိကိုငဲ့၍ ဝေဒိတဗ္ဗာနိဟုဆိုရမည်။ နောက်ပုဒ်ဖြစ်သော ကတ္တား၏ ယိင်ဂုစ်သို့ထိုက်၍ ကြိယာပုဒ်ကို ထားခြင်းသည် အဋ္ဌ ကထာ

Digitized by Google

ဆရာထို၏သဘောတည်း)။ ။သင်္ခေပကိုခဲ့ထိုရကား၊ တထာဟိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။အဓိသိလသိက္ခာဟူသည့် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကိုဆိုသည်။ အဓိစိတ္တသိက္ခာဟူသည်ဈာန်သမာဓိကိုဆိုသည်။အဓိပညာသိက္ခာဟူသည်မဂ်ပညာကိုဆိုသည်။ ။ဝုတ္တာသည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ ဝုတ္တာအဓိပညာ သိက္ခာဝုတ္တာဟုထိုက်။ ပဟာနံနှင့်စပ်၍ ဝုတ္တံဟုထိုက်။ ။ကိတကာဘိဓေယျလိင်္ဂါ။ ။ကိလေသာနံ၊တို့၏။(ဝိတိက္ကမနှင့်စပ်)။ဝိတိက္ကမပ္ပဟာနံ၊လွန်ကျူးခြင်းအင်္ဂါစာရကို ပယ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သိလဿ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၏။ (ပဒိုပက္ခတ္တာ၌ တာသမ္မန်စပ်)။ ။ကိလေသာနံ၊တို့၏။(ဒုစ်ပုန်ကိုကာကောလောကနနည်းထားသည်)။ ဝိတိက္ကမ ပဒိုပက္ခတ္တာ၊ လွန်ကျူးခြင်းအင်္ဂါစာရ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကြောင့်။ဝိတိက္ကမပ္ပဟာနံဝုတ္တံ။(လည်သတ်)။ ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနံ၊ ပရိယုဋ္ဌာန်ကိုပယ်ခြင်းကို။ဝါ၊ စိတ်အစဉ်၌ထိုးကျင့်ခိုပ်စက်ဖျက်ဆီးလျက်တည်သည်ကိုပယ်ခြင်းကို။ဝါ၊ ကုသိလ်စိတ်တို့၏ဖြစ်ခြင်းကိုထက်ဝန်းကျင်ကုန်စေ၍ကိလေသါခိုးသူတို့၏ပေါ်ထလုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းကို ပယ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ၊ ၏။ကသ္မာ၊ကား။ သမာဓိသ၊ ဈာန်သမာဓိ၏။(တာသမ္မန်)။ပရိယုဋ္ဌာနပဒိုပက္ခတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ဝါ၊ ကြောင့်။ဝုတ္တံ၊ ၏။အနုသယပ္ပဟာနံ၊အနုသယကိုပယ်ခြင်းကို။ (ကိလေသာနံဟူသော ပုဒ်ကိုပရိယုဋ္ဌာနအနုသယဟူသောပုဒ်တို့နှင့်လည်း စပ်အပ်၏။) ။ဝိတိက္ကမသပဟာနံဝိတိက္ကမပ္ပဟာနံ။ပရိယုဋ္ဌာနသပဟာနံပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနံ။ အနုသယသပဟာနံအနုသယပ္ပဟာနံ၊ ယုဇ္ဈတုယောဂေ ဆဋ္ဌီဘဝတိကမ္မနိ။ ။ကိလေသာတို့၏သိက္ခာပုဒ်ကိုလွန်ကျူးခြင်းသည်ဝိတိက္ကမ။ ကိလေသာတို့၏ စိတ်အစဉ်၌ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည်ပရိယုဋ္ဌာန။ ကိလေသာတို့၏ မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးသောကြောင့် ကိလေသာဖြစ်ခြင်းအကြောင်းဖြစ်ပေါ်လာသည်ရှိသော်ဖြစ်အံ့ဟု ကိန်းသည်ကားအနုသယ။ ။ပဟာန်ကိုတ

Digitized by Google

နည်းလည်းထိုရကား။ပဌမေ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ကိလေသာနံ၊ ထိုကို။(ပဟာနံဒ္ဒုစပ်)။တဒင်္ဂပဟာနံ၊တဒင်္ဂပဟာန်ကို။ဝါ၊ထိုထို သို့သောကုသိုလ်အင်္ဂါဖြင့်ပယ်ခြင်းကို။ဝုတ္တံ၊၏။ဣတိရေသု၊ ဤမှတပါးသော သုတ္တန်အဘိဓမ္မာတို့၌။ ဝိက္ခမ္ဘနသရေ့ဆွေးပဟာနာနှိ၊ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်သရေ့ဆွေးပဟာန်တို့ကို။ဒုစ္စရိတသံကိလေသပဟာန်၊ဒုစရိုက်တည်းဟူသော သံကိလေသတရားကိုပယ်ခြင်းကို။တဒင်္ဂဒီဋ္ဌိသံကိလေသာနံ၊တဒင်္ဂသံကိလေသဒိဋ္ဌိသံကိလေသတို့ကို။ ဇွေဇေတေသုတီသုဝိဒူကေသု၊တို့တွင်။ ဇကေမေကသ္မိံစ၊ တပါးပါးသောဝိဒူကတ်၌လည်း။တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောဓမ္မအဋ္ဌဒေသနာ ပဋိဝေဓတို့တွင်။ ဓမ္မောတိ၊ ကား။ တန္တိ၊မနသာဝဝတ္ထိတပါဠိတည်း။ အတ္ထောတိ၊ကား။ တသာယော၀၊ ထိုမနသာဝဝတ္ထိတပါဠို၏ သာလျှင်။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ဒေသနာတိ၊ကား။မနသာ၊စိတ်တော်ဖြင့်။ သုဝဝတ္ထိတာယ၊ ကောင်းစွာပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်ပြီးသော။ တသာတန္တိယာ၊ထိုပါဠိကို။ဒေသနာ၊နှုတ်မြွက်၍ဟောသော၀စီဘေဒသဒ္ဒါတည်း။ ပဋိဝေဓောတိ၊ကား။ တန္တိယာစ၊ ပါဠိကိုငဲ့။ တန္တိအတ္ထသစ၊ ပါဠို၏အနက်ကိုငဲ့။ ယထာဘူတာဝဗောဓော၊ မဘောက်မပြန်ဟုတ်မှန်စွာထိုးထွင်း၍သိခြင်းတည်း။

ဓမ္မအတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓတို့၏သရုပ်ကိုပြပြီး၍။ထိုဓမ္မအတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓတို့၏ဂန္တိရအဖြစ်ကိုပြထိုရကား။ တိသုပိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တိသုပိ၊ကုန်သော။ဇတေသု၊ ထိုပဋိဝေဓတို့၌။ဇတေဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓာ၊တို့သည်။(ဂန္တိရဒ္ဒုစပ်)။ ။ အဘဲ့ကြောင့် ဂန္တိရမည်သနည်းစွန်။ ယသ္မာမန္ဒဗုဒ္ဓိဟိနုက္ကော ။ါဒ္ဓာအလမ္ဗဏောယျပတ်ဌာစတသ္မာ၊မိန့်။ ။အဘယ်သည်အဘယ်သို့သက်ဝင်နိုင်ခဲသကဲ့သို့နည်း။သသာဒိဟိဝိယမဟာသမုဒ္ဒါ၊ကဲ့မိန့်။ ။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ သသာဒိဟိ၊ ယုန်သူငယ်စသည် တို့သည်။ မဟာသမုဒ္ဒါ၊ မဟာ သမုဒ္ဒရောကဲ့။ နုက္ကော ဂါဒ္ဓေါဝိယစ၊ သက်ဝင်နိုင်ခဲ သကဲ့သို့ငင်း။ အလမ္ဗဏောယျ၊ ပ

Digitized by Google

တိဒ္ဓေါဝိယစ၊ ထောက်တည်ရာကိုရခြင်းဌါစွမ်းနိုင်ခဲသ
ဂင်း။တထာ၊ထို့အတူ။ မန္ဒဗုဒ္ဓိဟိ၊ ပညာနဲ့သောအမျိုးသာ
သည်။ နကွေ်ာဂါဒ္ဓစ၊ ဥာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်ခြင်းဌာခဲယဉ်း
သဲ့ည်ဂင်း။ အလမ္ဘကောယျပတိဌာစ၊ ဥာဏ်ဖြင့်ထောက်ထ
ရာကို ရခြင်းဌာ စွမ်းနိုင်ခဲကုန် သည်ဂင်း။ ဟောန္တိ၊ ကု
တသ္မာ၊ ထိုသို့ဓမ္မအထ္ထဒေသနာပဋိဝေဓတို့၏ ဥာဏ်ဖြင့်သ
ဝင်နိုင်ခဲသည်၏အဖြစ်၊ ထောက်တည်ရာကိုရခြင်းဌာစွမ်းနိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂန္ဓိရာ၊ ကုန်၏။ ။နကွေ်ာန အဝ
တဗ္ဗာတိနကွေ်ာဂါဒ္ဓာ၊လမ်ိဳတဗ္ဗာတိလမ္ဘကောယျာ၊(လဓိတ္ဗာ
အဝသံသနတ္ထ၊ တတိယကွ္ခဏဗုန္ဒင်္ဂသင့်၏။အနိယပစ္စည်း၊ ဒု
နကိုမရွဓကာပြု)။ ။လမ္ဘကောယျာစတေပတိဌာစာတိတဝ
နလမ္ဘကောယျပတိဌာတထာ။အထ္ထဒေသနာပဋိဝေဓတို့၏ဇ
ဝိသယဖြစ်သောကြောင့်ဝိနည်းဝိဒူကတ်စသည်တို့၏ အထ္ထ
သနာပဋိဝေဓတို့၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်သည်သင့်တန်စေ၊
ကတ်ဟူသည်တန္တိပင်တည်း။ ထို့ကြောင့်ဓမ္မ၏တည်ရာ
ဖြစ်သည်မသင့်တန်ဟူဩြားအံ့။ တန္တိသမုဒါယ၏အဝယဝ
၏အာဓာရဖြစ်သောကြောင့် သင့်၏ဟူထို၊ ရကွေ်ာသာခါကဲ့
တည်း။ ဓမ္မအထ္ထ ဒေသနာပဋိဝေဓတို့၏ နကွေ်ာဂါဒ္ဓ၏ အ
ကြောင့်ထိုဓမ္မအထ္ထဒေသနာပဋိဝေဓတို့ဖြင့်ဝိနည်းစသော
ကတ်တို့၏ဂန္ဓိရအဖြစ်၏ပဋိဝေဓ၏ နက္ခရ၏အဖြစ်ကြောင့်
အထ္ထတို့၏ နကွေ်ာဂါဒ္ဓ၏အဖြစ်၊ ဒေသနာဉာဏ်၏နက္ခရ၏
ဖြစ်ကြောင့်ဒေသနာ၏နကွေ်ာဂါဒ္ဓ၏အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ ပဋိ
ဓ၏ဖြစ်ခြင်းဌာမစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း၊ ထိုပဋိဝေ
ဣုင် အာရုံရှိသောဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းဌာ နက္ခရ၏အဖြစ်ကြော
ဂင်းနကွေ်ာဂါဒ္ဓ၏ အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ ။တနည်းအကြော
အကျိုးအားဖြင့် ပြထိုသည်ဖြစ်၍။ အပရောနယော၊ စသည်
ဖိန့်။ ။ဓရတိအတ္တနောဗလံဇေတနာတိဓမ္မော။ ဟုပြုစေထို
ဓမ္မောတိဟောတု၊ ဟုဘွင့်၏။ ။ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ ဟောထုဝါစက

Digitized by Google

ဖြစ်ကိုပြီးစေထို့၍၊ ဂုတ္တာဥေတာ်၊ မိန့်။ ။ဓမ္မပဒိုသန္တိနာ၊ ဟူသော သမာသ်ပုဒ်၏၊ ဟေတုဗ္ဗိဥာဏ်၊ ဟုဝါကျသဖြင့် ဟောထူသဒ္ဒါဓမ္မသဒ္ဒါထို့၏အနက်တူသည်၏အဖြစ်၊ ဥာဏသဒ္ဒါပဒိုသန္တိနာသဒ္ဒါ ထို့၏အနက်တူသည်၏ အဖြစ်ကိုပြီးစေ၏။ ။ကာရကာနုဂူပ်အသတိဘဝတိတိအတ္ထော၊ ဟုပြုစေထို့၍။ အတ္ထောတိဟေတုဖလံ၊ ဟုဘွင့်၏။ အတ္ထပဒိုသန္တိနာဟူသောသမာသ်၏၊ ဟေတုဖလေဥာဏ်၊ ဟုဝါကျသဖြင့်၊ အတ္ထသဒ္ဒါဟေတုဖလသဒ္ဒါတို့၏အနက်တူသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေ၏။ ။ဒေသိယတိကထိယတိအတ္ထော ဇေတာယာတိ ဒေသနာ၊ ဟုပြု စေထို့၍။ ဒေသနာတိပညတ္တိ၊ ဟုဘွင့်၏။ ။ပကာရေနဉာဝိယတိအတ္ထောဇေတာယာတိ၊ ပကာရတောအတ္ထံဉာပေတိတိဝါပညတ္တိ။ ။အက္ခရာအစဉ်ဖြစ်သောနာမပညတ်ယူရမည်လော။ ယထာဓမ္မံ၊ စသည်ကို ပိန့်။ ။ယထာဓမ္မံ၊ အကြင်အကြင်အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်းတရား၊ သင်္ခါရအစရှိသောအကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သတိ၊ ရှိသေသ်၊ ဓမ္မာဘိလာပေါ၊ မဘောက်မပြုန်ဟောအပ်သောသဒ္ဒါတည်း။ ဝါ၊ မဘောက်မပြုန်ဟောကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဒါတည်း။ (သဝိညတ္တိကစိတ္တဇသဒ္ဒါ)။ ဇာတိအာယံ ၌ဓမ္မာဘိလာပသည်သာဖျင်း အဓိပ္ပါယော၊ ဒေသနာတိ ပညတ္တိ၊ ဟူသောစကားကိုဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပကိုရည်၍ ဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ။ယောယောဓမ္မောယထာဓမ္မံ။ ပဒါဝမိကန္တအားဖြင့် ပဌမာဝိဘတ်ကိုအံ့ပြု။ ဝါကျာဝမိကန္တအားဖြင့်သတ္တမီဝိဘတ်ကိုအံ့ပြု။ ယထာသဒ္ဒါ ဝိစ္ဆာ၊ ဓမ္မသဒ္ဒါ သဘာဝ ဝါစက၊ ထို့ကြောင့်အကြောင်းအကျိုးကို ယူအပ်၏။ ။အဘိလပ္ပတိဥစ္စာရိယတိတိအဘိလာပေါ။ အဘိလပ္ပတိဇေတေနာတိဝါ အဘိလာပေါ။ ဓမ္မောအဝိပရိတောအဘိလာပေါ၊ ဓမ္မသာအဝိပရိတသာဝါအဘိလာပေါဓမ္မာဘိလာပေါ၊ ပြု။ ။ဓမ္မာဘိလာပ၊ အဝိပရိတာဘိလာပ၊ ဓမ္မနိရုတ္တိ၊ သဘာဝနိရုတ္တိဟူသည် မာဂဓသဒ္ဒါကိုဆိုသည်။ ။နိရုတ္တိပဒိုသန္တိနာပရိတ္တာရမ္မဏာပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ဟု

Digitized by Google

ဟော တော် မူခြင်း ကြောင့် ပရမတ္ထ သဒ္ဒါ ထည်း။ ဓမ္မသဒ္ဒါ သည်အဝိပရီတတ္ထ ဝါစက၊ မာဂဓသဒ္ဒါမှ တပါးသော သဒ္ဒါ ကား ဘောက်ပြန် သောကြောင့် တည်း။ ။ဒေသိယတိ သ မုဋ္ဌာဝိယတိသဒ္ဒါဇေတနာတိဝါ၊ ဒေသာပေတိသဒ္ဒါပေတိ သဒ္ဒနိဿိဝါဒေသနာ။ ။ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့် သဘာဝနိ ရုတ္တိဟုဆိုအပ်သော သဒ္ဒါကိုဖြစ်စေတတ်သောစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဒေသနာမည်၏ဟုပြဆို၏။ အနုလောမ၊လ၊ကထနံ၊ကိုမိန့်။ ။ ပဋိဝေဓ၏ သဂျော်ကိုပြဆို၏။ ပဋိဝေဓောတိ အာဘိ သမယော၊ ကိုမိန့်။ ။အာဘိသမယ၏ ပဘေဒကိုပြထို၏။ သောစလောကိ ယလောကုတ္တရော၊ကိုမိန့်။ ။အာဘိသမယနံပဋိဝိဇ္ဈနံ အာဘိသ မယော။အာဘိသမေတိပဋိဝိဇ္ဈတိတိဝါအာဘိသမယော။အာဘိသ မေတိဝါပဋိဝိဇ္ဈတိဇေတနာတိအာဘိသမယော။ ။ဉာဏ်ရ၏။ ။ အာဘိသမယ၏အခြင်းအရောကိုပြထို၏။ ဝိသယတောစအသမ္မော ဟတောစ၊မိန့်။ ။အာဘိသမေတဇ္ဇာရမ္မဏကိုပြထို၏။ ဓမ္မေသု အထ္ထေသု ပညတ္တိသု၊မိန့်။ ။အာဘိသမယဥာဏ်၏ သဘာဝကို ပြထို၏။ အထ္ထာနုရူပံဓမ္မာနုရူပံပညတ္တိပထာနုရူပံ အဝဗောဓော၊ မိန့်။ ။ပဋိဝေဓောတိ၊ကား။အာဘိသမယော၊မဂ္ဂတ်မယွင်းထိုး ထွင်း၍ သိခြင်းတည်း။ စ၊ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ လောကိယ လော ကုတ္တရော၊သော၊ သော၊ ထိုအာဘိသမယသည်၊ (ပဋိဝေဓော၌ စပ်)။ဝိသယတောစ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့်၎င်း၊ အသမ္မောဟ တောစ၊ မတွေ့မဝေသောအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊မောဟ၏ဆန့်ကျင် ဘက်ဖြစ်သောအားဖြင့်၎င်း။ဝါ၊ဓမ္မအထ္ထသဘာဝ နိရုတ္တိပညတ် ထို့၌ဖုံးလွှမ်းထတ်သောမောဟကို ဖျက်ဆီးသောအားဖြင့်၎င်း။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကိုအဝဗောဓော၌ကြိယာဝိသေသနစပ်)။ အထ္ထာနုရူ ပံ၊သဒ်ါရုစသော အကျိုးတရားတို့အား ထျော်စွာ၊ (အဝဗော ဓော၌ကြိယာဝိသေသနစပ်)။ ။ဓမ္မေသု၊အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအ ကြောင်းတရားတို့၌၊(အဝဗောဓော၌စပ်)။ ဓမ္မာနုရူပံ၊အဝိဇ္ဇာအ စရှိသောအကြောင်းတရားထို့အားထျော်စွာ။ အထ္ထေသု၊သဒ်ါ

Digitized by Google

ရစသောအကျိုးထရားထိုဒ္ဓ၊ ပဉ္ဉတ္တိပထာနုဂူပဒ်၊ ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအားထျော်စွာ၊ ဝါ၊အဝိဇ္ဇာသည်အကြောင်း၊ သင်္ခါရသည်ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်၍ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၏ဟု ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအား ထျော်စွာ၊ ပညတ္တိသု၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာအစရှိသောသဘာဝနိဂ္ဂတ္တိမာဂဓသဒ္ဒါဟုဆိုအပ်သော ပညတ်တိုဒ္ဓ၊ အဝဗောဓော၊ မဂ္ဂတ်မယွင်း ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း တည်း။ ။လောကီလောကုတ္တရာ အဘိသမယ နှစ်ပါးတို့ထွင် လောကီအဘိသမယသည်ဝိသယအားဖြင့်သိ၏။ လောကုတ္တရာ အဘိသမယသည်အသမ္မောဟအားဖြင့်သိ၏။ အဘယ်သို့သိသနည်းဟူမူကား။ အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်းတရားတို့ကိုအာရုံပြု၍သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့အားထျော်စွာ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားတို့ဒ္ဓသင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့ကိုအာရုံပြု၍ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်း တရားတို့အား ထျော်စွာသင်္ခါရစသော အကျိုးတရားထိုဒ္ဓ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ အစရှိသောအကြောင်းတရား၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားနှစ်ပါးစုံကိုပညတ်သော သဝိညတ္တိက စိတ္တဇသဒ္ဒါကို အာရုံပြု၍အဝိဇ္ဇာသည်အကြောင်း၊ သင်္ခါရသည် ပစ္စယုပ္ပန်၊ အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရကိုဖြစ်စေ၏ဟုပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအားထျော်စွာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသော သဝိညတ္တိက စိတ္တဇသဒ္ဒ ပညတ်တိုဒ္ဓ လောကီအဘိသမယသည် ဝိသယအားဖြင့် သိ၏။ နိဗ္ဗာန်ဣျင်အာရုံရှိသောမဂ်နှင့်ယှဉ်သောလောကုတ္တရာအဘိသမယသည် အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်း တရားတို့ဒ္ဓ ဖုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟကိုဖျက်ဆီးထျက်သင်္ခါရစသော အကျိုးထို အားထျော်စွာအဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်းတရား၊ သင်္ခါရအစရှိသောအကျိုးတရားတို့ဒ္ဓဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟကိုဖျက်ဆီးထျက်အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်းတရားတို့အားထျော်စွာ သင်္ခါရအစရှိသောအကျိုးတရားတို့ဒ္ဓအဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာအစရှိသေါသဝိညတ္တိကစိတ္တဇသဒ္ဒပညတ်တိုဒ္ဓဖုံးလွှမ်းတတ်သော

Digitized by Google

မောဟကို ဖျက်ဆီးထျက် ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအားထျော်စွာအဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာအစရှိသော သဝိညတ္တိကစိတ္တဇသဒ္ဒ ဟုဆိုအပ်သော အဝိပရိတာဘိလာပသဒ္ဒပညတ်တို့၌ အသမ္မောဟအားဖြင့်သိ၏။ ဤ၌ ပညတ်ဟူသည် အကွရောဝဋ္ဋ ဟုဆိုအပ်သောနာမပညတ်ကို ဆိုသည်မဟုတ်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါပရိတ္တာရမ္မဏာ ပစ္စဝေက္ခဏာရမ္မဏာ၊ ဟူသည်နှင့်အညီ၊ ဓမ္မနိရုတ္တိပရမတ္ထသဒ္ဒါဖြစ်သော သဝိညတ္တိက စိတ္တဇ သဒ္ဒါကိုဆိုသည်။ ။တနည်း။အဘိသမယမှတပါးပဋိဝေဓကိုပြထို၍ တေသံစသည်ကို မိန့်။ ။ထိုရင်းကားအဝိပရိတသဘာဝေါ၊တည်း။အဝိပရိတသဘာဝဟူသည်အဘယ်နည်း။သလက္ခဏာသင်္ခါတော၊မိန့်။ ။ပဋိဝိဇ္ဈနံဟူသောဝစနတ်ကြောင့် အဝိပရိတသဘာဝသည်ပဋိဝေဓလော။ ပဋိဝိဇ္ဈိတဇ္ဇော၊မိန့်။ ။ပဋိဝိဇ္ဈိတဇ္ဇော ဟူသောကမ္မ သာဓနကြောင့် အဝိပရိတ သဘာဝသည် ပဋိဝေဓမည်၏။ ။အဘယ်၌ဟောတော်မူအပ်သောဓမ္မတို့၏ အဝိပရိတသဘာဝနည်း။ တေသံ။လ။ဓမ္မာနံ၊မိန့်။ ။ဝါ၊ကား။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သောအရာ၌။ ဝါ၊ထိုထိုသို့သော ဝိဓုကတ်၌၊ တေသံတေသံဝုတ္တဓမ္မာနံ၊တို့၏။ ပဋိဝိဇ္ဈိ တဇ္ဇော၊ သော။ သလက္ခဏသင်္ခါတော၊ကကွဒ္ဓဇုသနစသေါလကွဏာနှင့်တကွဖြစ်သော။ အဝိပရိတသဘာဝေါ၊တည်း။ဝါ၊သည်း၊ပဋိဝေဓော၊၏။

ဓမ္မအတ္ထ နေသနာ ပဋိဝေဓတို့၏ သရုပ်ကိုပြပြီး၍ ထိုဓမ္မစသည်တို့၏ ဂန္ဓိရ အဖြစ်ကို ပြထိုရကား။ ဇာနိနိ၊ စသည် ကို မိန့်။ ။(ဇာနိနိကို ဝေဒိတဇ္ဇော ၌စပ်)။ ။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ (နကွောဂါဠ်ဆံအလမ္ဗကောယျပတိဋ္ဌ၌စပ်)။ ။ဧတေသုပိဓုကေသု၊တို့၌။ယံယံဓမ္မဇာတံဝါ၊အကြောင်းအကြောင်းအဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်းတရား၏ အပြားသည်ဂုဏ်း။ ဝါ၊အကြောင်းတရားသည်ဂုဏ်း။ (ဇာတသဒ္ဒါတဇ္ဇော အထိုက်၌စပ်)။ ယံယံအတ္ထဇာတံဝါ၊အကြောင်းအကြောင်းသင်္ခါရအစရှိသော အကျိုး၏အပြားသည်ဂုဏ်း။ ဝါ၊ အကျိုးသည်ဂုဏ်း။ ယထာယထာ၊အကြောင်းအကြောင်းထိုက်သောအခြင်း

Digitized by Google

အရာအားဖြင့်။ ဥာပေတဗ္ဗော၊ သိစေအပ်သော၊ အထွေ၊ သည်။ (ဟောတိဒ္ဓပကတိကတ္တားစပ်)။ သောတူနံ၊ တရားနာကုန်သော သူထို့၏။ ဥာဏသဒ္ဒ၊ ဥာဏ်အား။ အဘိမုခေါ်၊ ရှေးရှုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာထထာ၊ ဖြင့်။ တဒတ္ထဒေါတိကာ၁၊ ထိုထိုသို့သော အနက်ကိုထွန်းပြထတ်သော၊ ယာအယံဒေသနာစ၊ အကြောင်းသဘာဝနိရုတ္တိဖြစ်သောဒေသနာသည်ဂုဏ်း။ အထွေ၊ ၏။ ထွေ၊ ၍ဓမ္မအထွေဒေသနာတို့၌။ အဝိပရိတာဝဗောဓသဒ္ဒါတော၊ မဘောက်မပြန်ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ ယောစပဒို့ဝေဓော၊ သည်ဂုဏ်း။ အထွေ၊ ၏။ ဝါ၊ ကာ။ တေသံတေသံဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပဒိုဝိဖြို့တဗ္ဗော၊ သော။ သလက္ခဏသဒ္ဒါတော၊ သော။ ယောစအဝိပရိတသဘာဝေါ၊ သည်ဂုဏ်း။ အထွေ၊ ၍၏။ ဇေတံသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသောဓမ္မအထွေဒေသနာပဒို့ဝေဓသည်း(ဂန္ဓိရံဒ္ဓစပ်)။ ။အဘဲ့ကြောင့် ဂန္ဓိရဖြစ်ပါသနည်း။ ယသ္မာ ခုက္ကော ဂါဠ်ဆံအလမ္ဗကောယ၊ ပတိဋ္ဌ၊ တဿ၊ ကံမိန့်။ ။ပညာ၌တို့လော၊ ခုပ္ပညေဟိ၊ မိန့်။ ။ အဘဲ့ကြောင့် ခုပ္ပညဖြစ်သနည်း။ အနုပစိတကုသလသမ္ဘာရေဟိ၊ မိန့်။ ။အနုပစိတ ကုသလသမ္ဘာရေဟိ၊ မဆည်းပူးအပ်သောကုသိုလ်အဆောက်အဦ ၌ကုန်သော။ ခုပ္ပညေဟိ၊ ပညာနည်းသောအမျိုးသားတို့သည်။ သဿဒိဟိ၊ တို့သည်။ မဟာသရန္ဒေါ်၊ ကို။ ခုက္ကောဂါဠ်ဆောဝိယစ၊ ကဲ့သို့ငင်း။ အလမ္ဗကောယ၊ ပတိဋ္ဌောဝိယစ၊ ထောက်ရာတည်ရာကိုမရသကဲ့သို့ငင်း။ တထာ၊ တူ၊ ခုက္ကောဂါဠ်ဆဗ္ဗ၊ ဥာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်ခြင်းဌာခဲယဉ်းသည်ဂုဏ်း။ အလမ္ဗကောယ၊ ပတိဋ္ဌ၊ ဥာဏ်ဖြင့်တောက်ရာတည်ရာကိုမရသည်ဂုဏ်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓိရံ၊ ၏။ ။ဇွောဝထာစ၊ ၍မှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့် လည်း။ (ဂုတ္တထွောဝဟောတိဒ္ဓစပ်)။ ဒေသနာ၊ လ။ ပရိဒီပယေဇ္ဈာတိ၊ ဒေသနာ၊ လ။ ပရိဒီပယေ ဟူသော၊ အယံဂါထာ၊ သည်။ ဂုတ္တထွောဝ၊ ဘွင့်ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒေသနာဟူသောဂါထာ၏ အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာကိုပြုပြီး၍ ပရိ

Digitized by Google

ယတ္တိဟူသော ဒုတိယဂါထာ၏ အဘွင့် သံဝဏ္ဏနာကို ပြုထိုရကား။ ပရိယတ္တိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ပရိယတ္တိ။ပ။ ယေတိဇ္ဈေ၊ ယေဟူသော ဂါထာ၌။ (ဒဋ္ဌဇ္ဈာ၌စပ်)။ ။တိသုဝိ စသော သခေါပကိုခွဲလိုသို့၊ တိသောဟိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ပရိယတ္တိ ယော၊ သင်ခြင်းတို့သည်။အလဂဒူပမာ၊ မြွေဘမ်းဥပမာရှိသော သင်ခြင်းငင်း။ နိသရ ဏာထ္ထာ၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်း အကျိုးရှိသော သင်ခြင်းငင်း၊ ဘဏ္ဍာဂါရိက ပရိယတ္တိ၊ ဘဏ္ဍာဘိုးကဲ့သို့သင်ခြင်းငင်း။ဤတိ၊သို့။ တိသော၊တို့တည်း။ ။ပဘေဒကို ပြုပြီး၍ သရူပကိုပြုထိုရကား၊ တတ္ထ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဝါ၊သခေါပကိုပြုပြီး၍ ဝိတ္ထာရဂ္ဂါပြုထိုရကား။ တတ္ထ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တတ္ထ၊ထိုသုံးပါးသောသင်ခြင်းတို့တွင်။ ယာပရိယတ္တိ၊ အကြောင်ပရိယတ်ကို။ဒုဂ္ဂဟိတာ၊ မကောင်းသဖြင့် သင်အပ်၏။ ။ဒုဂ္ဂဟိတကိုဘွင့်ထို၍။ဥပရဇ္ဈာဒိဟောတုပရိယာပုဒ္ဓ၊ မိန့်။ ။ဥပရဇ္ဈာဒိဟောတု၊ သူတပါးတို့အားနှိပ်စက်ချုတ်ချယ်ထိုခြင်းစသောအကြောင်းကြောင့်။ ပရိယာပုဒ္ဓ၊ သင်အပ်၏။အယံ၊ ဤသို့သင်ခြင်းသည်။ အလဂဒူပမာ၊ မြွေဘမ်းဥပမာရှိသော။ပရိယတ္တိ၊ သင်ခြင်းမည်၏။ အလဂဒူပမသုတ်၌။ သေယျထာပိအိက္ခဝေ။ ဟူ၍သာမညသာဟောခဲ့။ဆရာကားဝိသေသဆို၏။ အလဂဒူပမသုတ်နှင့် မဆန့်လောစုန်ကြောင့်။ယံ၊စသည်ဖွင့်မိန့်။ ။ယံပရိယတ္တိဒုဂ္ဂဟာဏံ၊ အကြောင်ပရိယတ်ကိုမကောင်းသဖြင့်သင်ခြင်းကို။ (ယတသဒ္ဒါနိစ္စသမ္ဗန္ဓာ၊ ဆိုလျှင်းမူလည်း။ နိယတ်ကင်းသော ယသဒ္ဒါတည်း)။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ သေယျထာပိ။လ။ဓမ္မာနန္တိ၊ ဓမ္မာနံဟူ၍။ဝါ၊ ဓမ္မာနံဟူသော၊ဇေတံဝစနံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ကံအာကာရအတူတူ)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ဥပမာမညသည်ကား။အလဂဒဇ္ဈိကော၊ မြွေဖြင့်အလိုရှိသော။ အလဂဒဂဝေသီ၊ မြွေကို ရှာလေ့ ရှိသော။ ပုရိသော၊ ယောကျ်ားသည်။အလဂဒပရိယေသနံအလဂဒပရိယေသနာယ၊ မြွေကိုရှာမှီးခြင်းအကျိုးငှါ။(အ)ယစတုတ္ထေကဝစနသ

Digitized by Google

တု၊ ၌ထုသဒ္ဒါဖြင့် သဝိဘတ်ကို အံ့ပြု၊ စရမာနော၊ ထုည်လည်း သွားထာ၏။ သောပုရိသော၊ သည်။ မဟာန်း၊ သော၊ အလဂဒံ၊ ဖြေကို၊ ပသေသယျာ၏၊ တမေနံ၊ ထိုဖြေကို။ ဘောဂေဝါ၊ အာ ခွေ၌ဂင်း။ ဝါ၊ ကိုယ်၌ဂင်း၊ နဂိ ဌေဝါ၊ အမြိုး၌ဂင်း။ ဂဏ္ဍေယျ၊ ကိုင်ရာဘမ်း ရာ၏၊ တသာ၊ ထိုဖြေဘမ်းယောကျ်ားအား။ သောအလဂဒေါ၊ သည်၊ ပဒို ဝတ္ထေတွာ၊ ဆုတ်နစ်ပြန်လည်၍။ ဟတ္ထေဝါ၊ လက်၌ဂင်း။ ဗဲဟာသယဝါ၊ မောင်း၌ဂင်း။ အညတရသို့၊ အမှတ်မရှိတပါး ပါးသော၊ အဂိပစ္စကေဝါ၊ အဂိါကြိုးငယ်၌ဂင်း။ ဒုံသေယျ၊ ကိုက် ရာ၏။ သောပုရိသော၊ ထိုဖြေဘမ်းယောကျ်ားသည်။ တတော နိဒါနံ၊ ထိုဖြေကိုက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ကာရ ကာထ္ထ၌ပစ္စတ္တဝိဘတ်၊ ထိုပဌမာဝိဘတ်ကိုတောပြု။ အလုတ္တသ မာသ်)။ မရဏံဝါ၊ သေခြင်းသို့လည်း။ နိဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏၊ မရဏမတ္တံ၊ သေလောက်ရုံမျှသော။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲသို့လည်း။ နိ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ တံ၊ ထိုသို့သေခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသေ လောက်ရုံမျှသောဒုက္ခသို့ရောက်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အ ဘဲ့ကြောင့် နည်းဟူမူကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အလဂဒဿ၊ ဖြေကို။ (ဒုဂ္ဂဟဋ္ဌောအယ္ယဉ်ဆဋ္ဌီကံစပ်)။ ဝါ၊ ဖြေ၏။ (တ္ထ၌တာသမ္ဘန် စပ်)။ ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ကောင်းသဖြင့်ဘမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိဂစ္ဆေယျ၊ ၏။ (လည်သတ်)။ ဘိက္ခ ဝေ၊ တို့။ ဧဝမေဝခေါ၊ ဤအတူလျှင်။ ဇာဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧ ကစ္စေ၊ အဆို့ကုန်သော၊ မောဃပုရိသာ၊ မင်္ဂလိမှအာချည်းနှီးဖြစ် သောယောကျ်ားတို့သည်။ ဓမ္မံ၊ ပရိယတ်ကို။ (ဓမ္မသဒ္ဒါသည်ပရိ ယတ္တိဟောသုတ်၊ ဂေယျံစသည်ကား ဓမ္မ၏ သရုပ်ကို ကြား သည်)။ ပရိယာပုဏာ၌၊ သင်ကုန်၏။ တေမောဃပုရိသာ၊ တို့ သည်။ တံဓမ္မံ၊ ထိုပရိယတ်ကို။ ပရိယာပုဏိတွာ၊ ၍။ တေသံဓမ္မာ နံ၊ ထိုသင်အပ်သောပရိယတ်တို့၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဝါ၊ သိလစ သောအကျိုးကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ နဥပပရိက္ခန္တိ၊ ကပ်လျက်ဝန်း ကျင်မရှုဆင်ခြင်ကုန်။ ဥပပရိက္ခန္တိ၌ဥပရှေးပရိရှေးရှိသောဇာကွ

Digitized by Google

ဓာတ်၊ဣကၡဒဿနကော်သုံ၊တို့ထွင်ဒဿနဣဿရ၊ပညာယဆိုသော ကြောင့် စက္ခုဒဿနမဟုတ်၊ ဉာဏဒဿန၊ ထိုလည်း ဝိစာရ ကပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌။ နဥပ ပရိက္ခန္တိတိ နဝိစာ ရေန္တိ၊ဘွင့်၏၊အဣသန္ဒါသည်ဘာသိတဣ၊ပယောဇနဣဝါစ ကတည်း။မြတ်စွာဘုရားသည်ဤ၌သိလကိုဟော၏၊ ဤ၌သမာ ဓိကိုဟော၏။ဤ၌ပညာကိုဟော၏။ ငါတို့သည်လည်းသိလသ မာဓိပညာကိုဖြည့်အံ့ဟူ၍ ဟောအပ်သောပါဠိ၏ အနက်ကိုမရှု ဆင်ခြင်ကုန်။ သိလသည်သမာဓိ၏အကြောင်း။ သမာဓိသည်ဝိ ပဿနာ၏အကြောင်း။ ဝိပဿနာသည်မဂ်၏ အကြောင်း။ မဂ် သည်ဖိုလ်၏ အကြောင်း။ ဖိုလ်သည်ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ အ ကြောင်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည် အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနဓာတ်၏ အကြောင်းဟု။ဤသို့ပယောဇနဣကိုလည်း မရှုဆင်ခြင်ကုန်ဟူ ထို။ ။ပညာယ၊ဖြင့်။တေသံဓမ္မာနံ၊ ထိုသင်အပ်သောပရိယတ် တို့၏။ (ထိုက်)။ အဣ၊ ဟောအပ်သော အနက်ကို၊ဝါ၊ သိလစ သောအကျိုးကို၊ အနုပပရိက္ခတံ အနုပပရိက္ခန္တာနံ၊ ကပ်ဣက် ဝန်းကျင်မရှုဆင်ခြင်ကုန်သော။ တေသံ၊ထိုမဂ်ဖိုလ်မှအချည်းနှီး ဖြစ်သောယောကျ်ားတို့အား။ တေဓမ္မာ၊ ထိုသင်အပ်သော ပရိ ယတ်တို့သည်၊နဒိဋ္ဌာနက္ခမန္တိ၊ရှုဆင်ခြင်ခြင်းကိုမခံကုန်။ ။ နဒိဋ္ဌာနက္ခမန္တိတိ နိဋ္ဌာနပည်နက္ခမန္တိ။ နိဋ္ဌာယိတ္ထာ ပညာယ ဒိသွာရောစေတွာနဂဟေတဗ္ဗာဟောန္တိတိ အဓိပ္ပါယော။ ။ ဋီကာ။ ။မဂုကား၊နနိဋ္ဌာနက္ခမန္တိ၌နိဋ္ဌာနသဒ္ဒါကား၊ ဥပါဒါ ယရူပံကဲ့သို့ တွာပစ္စယန္တဟု ဆို၏။ ။ဆင်ခြင်။ ။နိဋ္ဌာ ယိတ္ထာ၊ စသည်ဖြင့်ဋီကာ ဘွင့်သည်ကား၊ မောဃ ပုရိသတို့ သည်သင်အပ်သော ပရိယတ်တို့သည်နိဋ္ဌာနပညာကို မခံမနှစ် သက်ကုန်ဟူသည်ပညာဖြင့်ရှုဆင်ခြင်၍သင်အပ်သောပရိယတ် မဟုတ်ကုန်ဆိုထိုသည်။ ။နိဋ္ဌာနပည်ဘွင့်သည်ကား၊ နိဋ္ဌာ ယတေပေက္ခိယတေနိဋ္ဌာနံ။ဟုဆို၍ပညာကိုယူစေထိုသည်။ ။ တေမောဃပုရိသာ၊တို့သည်။ ဥပါဒါရူပါနိသံသာစေဝ၊ သူတ

Digitized by Google

ပါးတို့အား ဒုပ်စက်ချုတ်ချယ်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ငင်း၊ ဤတိဇဝံဇတောယပရိယတ္တိယာ။ ၍သို့ပရိယတ်ကိုသင်သဖြင့်၊(ဤတိကိုဇဝံဘွင့်ခြင်းသည်ဇဝံအနက်ရှိသည်၊ ဇဝံကိုဇတောယဘွင့်ခြင်းသည်ဤမအနက်ရှိသည်၊ ပရိယတ္တိယာဘွင့်ခြင်းသည်၊ ဓမ္မံပရိယာပုဏာန္တိအနှုတ္တကို စွဲစေထိုသည်)။ ။ဝါဒပမောက္ခာနိသံသာစ၊ မိမိ၏အထက်၌ သူတပါးတို့သည် တင်အပ်သောအပြစ်ကို မိမိအယူဝါဒမှလွတ်စေခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည် ဖြစ်၍လည်း၊ဝါ၊ ဤတိဝါဒပမောက္ခာနိသံသာစ၊ ထိုထိုသူတပါး တို့သည်တင်အပ်သောအပြစ်ကို မိမိအယူဝါဒမှ လွတ်စေခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်ဖြစ်၍သည်း။ဓမ္မံ၊ ပရိယတ်ကို။ ပရိယာပုဏာန္တိ၊ ကုန်၏။ ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုး ကောင်းသား တို့သည်။ ယသသ ယသဇဝ၊ အကြောင်သိလစသည်ပြည့်ခြင်း၏သာလျှင်။ (စသဒ္ဒါဇဝတ္ထု၊ ။အတ္ထာယ၊၌အဘေဒေဘေဒသုပစာရေသမ္ဘန်စပ်)။ အတ္ထာယ၊ဌာ၊ဓမ္မံ၊ကို။ပရိယာပုဏာန္တိ၊ကုန်၏။ တေမောစယပုရိသာ၊တို့သည်။အသဓမ္မသ၊ထိုသင်အပ်သောပရိယတ်၏။တံအတ္ထံ၊ ထိုသိလစသည်ပြည့်စုံခြင်း အကျိုးကို။ (စသဒ္ဒါ အဋ္ဌာနပယုဂ်။ ဇဝတ္ထ၊နာနုဘောန္တိ၌ယ္ဘဉ်)။ ။နာနုဘောန္တိစနာနုဘောန္တိဇဝ၊မခံစားရကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊တေသံ၊ထိုမင်္ဂိုလ်မှအချည်းနှီးဖြစ်ကုန်သောမောစယပုရိသတို့အား။ဒုဂ္ဂဟိတာ၊မကောင်းသဖြင့်သင်အပ်ကုန်သော၊တေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကေဘွဲ့၊ရှည်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး။ အဟိတာယ၊ အစီးအပွါးမဲ့ဖြစ်ခြင်းငှာ။ နက္ခာယ၊ဌာ။ သံဝတ္တန္တိ၊ကုန်၏။တံ၊ထိုသို့မကောင်းသဖြင့်သင်အပ်သောပါဠိဓမ္မတို့၏ ရှည်မြင့်စွာနေ့ညဉ့်ပတ်လုံးအဟိတဒုက္ခဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိသဟေတု၊ အဘဲ့ကြောင့် နည်းဟူမူကား။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ဓမ္မာနံ၊ သင်အပ်သောပရိယတ်တို့ကို။(အနှုတ်၌စပ်)။တို့၏။(ဗဟုဗ္ဗိတ်၌စပ်)။ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ မကောင်းသဖြင့်သင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ။အလံပရိယတ္ထောပုဏ္ဏောဂဒေါအဿာတိအလဂဒေါ။ အလံဓိပိတဟရတေဟေသမတ္ထောဂ

Digitized by Google

ဒေါအသာတိ အလဂဒေါ။ အလဂဒသာဟာတံ အလဂဒဟ
ကံ။ အလဂဒဟာကာဥပမာတိသာတိအလဂဒဟာကူပမာ
တိဝတ္တွေဂဟာကာသလေဝပံကတွာအလဂဒူပမာတိဝုတ္တံ။
တေဓမ္မာဒုဂ္ဂဟိတာဒ္ဒုဂ္ဂဟိတာကား၊ဟေတုမန္တေဟေတုအန္တေ
ဂဓိသေသန။ ထိသင်အပ်သောပရိယတ်တို့သည်ထိုမောဃ
ရိသဘိအား ဂျည်မြင့်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး အဟိတဒုက္ခအ
ကျိုးငှာ အကယ်၍ကား မဖြစ်စေနိုင်၊ ဥပါရမ္ဘ၊ မာယာ၊ သာ
ထေယျ၊မာန၊ထမ္ဘ၊ မက္ခ၊ ပဠာသ၊ စသောအကြောင်းကြောင့်
သင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဂျည်မြင့်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံးအဟိတ
ဒုက္ခကိုဖြစ်စေနိုင်၏ဟူထို။ စောရေဟိဂါမောဒေသောကဲ့သို့၊ အ
ကြောင်း၏အကြောင်းကိုအကြောင်းဆိုသည်ဟူထို၊ ။ယာဟိ
ယတ္တိ၊ကို။ သုဂဟိတာ၊ ကောင်းစွာသင်အပ်၏။ ။သုဂဟိတ
ကိုဘွင့်ထို၍။ သိလက္ခန္ဓဒီစသည်ကိုမိန့်၊ ။သိလက္ခန္ဓဒီပါဠိ
ပူရိံယော၀၊ သိလကျေးဇူးစသည်တို့၏ ပြည့်ခြင်းကို သာဓျင်
အာကာ၀်မာနေန၊အထိုရှိသဖြင့်။ ပရိယာပုစ္ဆာ၊သင်အပ်၏။ ။
၀သန္ဒါ၏နိ၀တ္တေတဗ္ဗကိုပြထို၍၊ နဥပါရမ္ဘာဒီဟောတု၊ မိန့်၊
အယံ၊ဤသိလက္ခန္ဓစသည်တို့၏ပြည့်စုံခြင်းကို ထောင့်တသဖြင့်
သင်ခြင်းသည်။ နိသရဏာတ္ထာ၊ သံသရာ၀ဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်
မြောက်ခြင်း အကျိုးရှိသော။ ပရိယတ္တိ၊သင်ခြင်းမည်၏။ ယံဟိ
ယတ္တိသုဂဟာကံ၊ အကြောင်ပရိယတ်ကို ကောင်းစွာသင်ခြင်းကို၊
သန္ဓာယ၊၍။ တေသံ။ပ။ ဓမ္မာနန္တိ၊၍။ တ၊သော၊ ဇေတံ၀နံ၊ကို၊
ဝုတ္တံ၊၏။ တေသံ၊ ထိုကုလပုတ္တာတို့အား။ တံ၊သုဂဟိတဖြစ်သော
ပရိယတ္တိဓမ္မတို့၏ ကုလပုတ္တာတို့အား ဂျည်မြင့်စွာသော နေ့ညဉ့်
ပတ်လုံး ဟိတသုခဖြစ်ခြင်းသည်။ ။သံသာရ၀ဋ္ဋ ဒုက္ခတော
နိသရဏံအတ္ထောပယောဇနံဇေတိသာတိနိသရဏာတ္ထာ၊ ။
ယံပရိယတ္တိ၊ အကြောင်ပရိယတ်ကို။ (ပရိယာပုဏာတိ ဒွိစပ်)။ ပ
ရိညာတာဒွန္ဒေ၊ ဖိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသော ဒွန္ဒဝါးပါး ရှိထ
သော။(ဒုက္ခသစ္စာကိုပြသည်)။ ပဟီနကိလေသော၊ ပယ်အပ်ပြီး

Digitized by Google

သောကိုလေသာရှိထသော။ (သရေးယသဒ္ဒါကိုပြသည်)။ ဘာဝိထမင်္ဂါ၊ပွါးစေအပ်ပြီးသော မဂ်သဒ္ဒါရှိထသော။ (မဂ်သဒ္ဒါကိုပြသည်)။ ပဒိဝဒ္ဓါကုပ္ပါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်ရှိထသော။(အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပြသည်)။ သစ္ဆိကတနိရောဓော၊မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသော နိရောဓသဒ္ဒါရှိထသော။ (နိရောဓသဒ္ဒါကိုပြသည်)။ ဒိဏာဒသဝေါ၊ ကုန်ပြီးသောအာသဝေါရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ကေဝလံ၊ ဥပါဒ္ဓ မ္ဟာနိသရဏာထိုနှင့်မရောရှက်သက်သက်။ ပဝေဏီပါလနတ္ထာယ၊ တရား၏အစဉ်မပျက် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ။ ဝံသာနုရက္ခဏာထ္ထာယ၊ ဘုရား၏ အနွယ်ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ။ ပရိပုဏာတိ၊ ၏။ ။ ပရိယာပုဏာနံ ပရိယတ္တိ။ ဘဏ္ဍာဂါရေ နိယုတ္တော ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊ သောဝိယ တထာ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကသော၀ ပရိယတ္တိ ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ။ ။ပုထုဇ္ဇဉ်၏သင်ခြင်းမှာ အလဂဒူပမာ၊ နိဿရဏာထ္ထ။သေက္ခမှာနိဿရဏာထ္ထ။ရဟန္တာမှာဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ။

ပရိယတ္တိဘေဒကိုပြပြီး၍။ သမ္မတ္တိကိုပြုထိုရကား။ ဝိနယေ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တာသံယေ၀၊ထိုသုံးပါးသောဝိဇ္ဇာတို့၏သာဿျင်၊(ပဘေဒဒ္ဒ်စပ်။ ၎၀သဒ္ဒါဖြင့်၊ ခြောက်ပါးသောအဘိညာဉ်၊ လေးပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကိုကန့်)။ ။အ၀ဓာရေတိအာဉ်အနှိပ်ခံနိ၀တ္တေတိ၊ သော၀ါနိ၀တ္တိယတိဧတေနာတိအ၀ဓာရဏာ၊ ၎၀သဒ္ဒေါ။ ။ထတ္ထ၊ထိုဝိနည်းပိဋကတ်၌(၀စနဒ္ဒစပ်)။ပဘေဒေန၀စနတော၊ အပြားအားဖြင့်ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်တည်း။၀ါ၊ ကြောင့်၊ ပါပုဏာတိ၊၏။ တာသံယေ၀စ၊ ထိုခြောက်ပါးသောအဘိညာဉ်တို့၏သာဿျင်လည်း။ (၎၀ဖြင့်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါကိုကန့်၊စဖြင့်ဝိဇ္ဇာကိုဆည်း)။ တာသဉ္စ၊ ထိုလေးပါးသောပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏လည်း။ (စဖြင့်၊ဝိဇ္ဇာ၊ အဘိညာဉ်ကိုဆည်း)။ တတ္ထေ၀၊ ထိုအဘိဓမ္မာဒ္ဓသာဿျင်း၊(၎၀ဖြင့်ဝိနည်းသုတ်ကိုကန့်)။ ။နိဂမေတဗ္ဗစကားရပ်ကိုနိဂုံးအုပ်ထို၍။ ၎၀မေတေသု၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။

Digitized by Google

ဇေဝံ၊ သို့။ ဇေတေသု၊ ဤပိဋကတ်သုံးပုံတို့၌။ ဝိဇ္ဇာယသဆအာဘိညာ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဘေဒ၊ သော၊ ဧာမံသမ္ဗတ်ိ၊ ဤပြဿနာဆုံးခြင်းသို့။

သမ္ဗတ်ိကိုပြုဖြိုး၍ ဝိပတ်ိကိုပြုထိုရကား။ ဝိနယေပန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဝိနယေ၊ ၌။ နုပ္ပဒိပန္နော၊ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်သော၊ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုညာတသုခသမ္မသ အဏ္ဍရကာပါဝုရကာဒိဖဿသာမညတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ခွင့်ပြုအပ်သောနှုးညံ့သောအတွေ့ရှိသော အခင်းအရုံအစရှိသည်တို့၏ အတွေ့နှင့်တူသော အတွေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိတ္တေသု၊ မြတ်စွာဘုရားသည်ပယ်အပ်ကုန်သော။ ဥပါဒိဏ္ဏဖဿာဒိသု၊ ဥပါဒိဏ္ဏသန္တာန်၌ဖြစ်သော မိန်းမအတွေ့စသည်တို့၌။ ဝါ၊ ဥပါဒိဏ္ဏဖြစ်သောမေထုန်အတွေ့စသည်တို့၌။ အနဝဇ္ဇသညီ၊ အပြစ်မရှိဟုအမှတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။အနဝဇ္ဇဇ္ဈတ်ိသညာအနဝဇ္ဇသညာ၊ သာဇေတသအဏ္ဍတိအနဝဇ္ဇသညီ။ ။ဝိနယေပန။လ။ ဟောတိတိ၊ ၍။ ယံဝစနံ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံဝစနံ၊ သည်။ ဟိသဒ္ဒံ၊ မှန်၏။ တထာဟံ။လ။ အန္တရာ ယာယာတိ၊ ၍။ အရိဋ္ဌေန၊ အရိဋ္ဌအမည်ရှိသော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယေဇ္ဈမေဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့ကို။ အန္တရာယိကာ၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ပဋိသေဝတော၊ မှီဝဲသောရဟန်းအား။ ယထာယေနအာကာရေန၊ အကြင်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (နာလံ၌စပ်)။ အန္တရာ ယာယ။ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏အန္တရာယ်ကိုပြုခြင်း၌ဌာနာလံနသမတ္ထာ၊ မစ္ဆမိးနိုင်ကုန်၊ တထာတေနအာကာရေန၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အဟံ၊ ငါအရိဋ္ဌရဟန်းသည်။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။ ။အရိဋ္ဌရဟန်းသည် ဓမ္မကထိကဗဟုဿုတပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍။ ကမ္မဋ္ဌာနာယ်၊ ကိလေသန္တရာယ်၊ ဝိပါကန္တရာယ်၊ ဥပဓိန္တရာယ်၊ အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယ်ငါးပါးတို့တွင်၊ အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယ်မှကြွင်းသော အန္တရာယ်တို့

Digitized by Google

ကိုဆိုလို၏။ ဝိနည်းဋ္ဌမလိမ္မာသော ကြောင့်၊ အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယ်ကို မသိ၊ ထို့ကြောင့် အနဝဇ္ဇဖြစ်သော ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စနှင့်သာဝဇ္ဇဖြစ်သောကာမဂုဏ်ကို သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စကိုနှိုးနှောင်၍ သဆန္ဒရာဂဖြစ်သောလူတို့၏ သုံးဆောင်ခြင်း၊ နိဿန္ဒရာဂဖြစ်သောရဟန်းတို့၏ သုံးဆောင်ခြင်းကို တပေါင်းတည်း ပြု၍ ချုန်ရင်းသော ဣတ္ထာဘာဝနှင့် သိမ်မွေ့သော ဘာဝကိုစပ်သကဲ့သို့ဂုဏ်း။ မုနိညင်းစေ့နှင့်မြင့်မိရိတောင်ကိုနှိုင်းရာတို့ဘိသကဲ့သို့ဂုဏ်း မိန္ဓာအယူကိုဖြစ်စေ၍ အဘဲ့ကြောင့်မြတ်စွာဘုရားသည်မဟာသမုဒ္ဒရာကိုကန်သင်းဘွဲ့သကဲ့သို့၊ ကြီးစွာသောဥဿာဟဖြင့်ပဌမပါရာဇိကာကို ပညတ်အပ်သနည်း၊ မေထုန်မှိဝဲခြင်းဋ္ဌအပြစ်မရှိဟု သဗ္ဗညုတညာဏ်နှင့်တကွဆန့်ကျင်ဘက်ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ကိုတားမြစ်ဘက်အရိယမဂ်ဋ္ဌသစ်ဝတ်ဆုံးဖြောင့်စသည်တို့ကိုဖိုက်နှက်ပစ်ချဘက်၊ မေထုန်ဋ္ဌအပြစ်မရှိဟုဆုရား၏အာဏာစက်ဋ္ဌ ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုပေး၏။ ။တံတံသမ္ဗတ္တိဝိဇ္ဇနဝသေနသတ္တသန္တာနသဿအန္တရေဝေမဇ္ဈေတိအာဂန္ဆတိတိအန္တရာယော။ ဒိဋ္ဌမ္မိကာဒိအနတ္ထော။ အနတိက္ကမဋ္ဌေနတသို့ အန္တရာယော နိယုတ္တော၊ အန္တရာယံဝါဖလံ အရဟန္တိ။အန္တရာယသဝါကရောသိလာတိအန္တရာယိကာ။ ။တတော၊ ထိသို့အပြစ်မရှိဟု မှတ်ထင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နသီလသာဝံ၊သို့၊ပါပုဏာတိ၊၏။ ။နတ္ထိသီလံဇေတသာတိနသီလော၊တသသာဘာဝေါတထာ။ ။သတ္တာနွေ၊ဋ္ဌ။နုပ္ပဒိုပန္နော၊မကောင်းသဖြင့်ကျင့်သော၊ဘိက္ခု၊သည်၊စတ္တာရော၊လ၊ သို့မို့အာဒိသု၊ထို့ဋ္ဌ၊အမိပ္ပါယံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏အထိတေဝိဘုံ။ အဇာနန္တော၊ မသိသည်ဖြစ်၍၊ဝါ၊ မဆိသောကြောင့်။ နဂ္ဂဟိတံ၊ မကောင်းသောအယူကို၊ဝါ၊ ဘောက်ပြန်သောအယူကို။ ဂဏ္ဌာတိ၊၏။ ။စတ္တာရော မေဟူသော နေသနာသည် ဝေါဟာရနေသနာတည်း၊ ပရမတ္ထနေသနာမဟုတ်။ ဤသို့ဘုရား၏အထိတေဝိကိုမသိသည်၊ မြတ်စွာဘုရားနေသနာသည်၊ သမ္မုတိနေ

Digitized by Google

သနှာ၊ ပရမတ္ထဒေသနာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ ထိတွင်ပဂ္ဂ လော၊သတ္တော၊ ဇာတ်ထိ၊ပုဂိုလော၊ ခတ္တိယော၊ဗြာဟ္မဏော၊ ဒေ ဝေါ၊မာရော၊ ဟူသော ၅၂သို့သဘောရှိသော ဒေသနာသည်၊ သမ္မုတိ ဒေသနာမည်၏။ အနိစ္စနုက္ခဒုက္ခအနတ္တာခန္ဓာ ဓာတုယော အာယတနာသတိပဋ္ဌာနာ၊ဟူသော၅၂သို့သဘောရှိသောဒေသ နာသည်ပရမတ္ထဒေသနာမည်၏။ ။ဒုဝေသစ္စာနိ အက္ခာသိ၊ သမ္မုဒ္ဓေါဝရတံ ဝရော၊ သမ္မုတိပရမတ္ထဥ္စ၊ တတိယံနူပလဗ္ဘ တိ။ ။သင်္ကေတစစနံသစ္စံ၊ လောကသမ္မုတိကာရဏာ။ ပရ မတ္ထဝစနံသစ္စံ၊ဓမ္မာနံဘူတလက္ခဏာ။ ။အဒ္ဓဟိကာရဏောဟိ ဘဂဝါပုဂ္ဂလကထံကထေတိ။ဟိရောတ္တပ္ပဒီပနတ္ထံ၊ ကမ္မဿက တာဒီပနတ္ထံ ပစ္စတ္တပုရိသကာရဒီပနတ္ထံ၊ အာနန္တရိယ ဒီပနတ္ထံ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဒီပနတ္ထံ၊ ပဋ္ဌေနိဝါသဒီပနတ္ထံ၊ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိဒီပ နတ္ထံ၊လောကသမ္မုတိယာအပ္ပဟာနတ္ထဉ္စာတိ။ ။ယံနဂ္ဂဟာဏံ၊ အကြင်မကောင်းသဖြင့်ယူခြင်းကို၊ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ နဂ္ဂဟိ တေန၊ မကောင်းသဖြင့်ယူအပ်သောဝိပရိတဓမ္မဖြင့်၊ဝါ၊ အတ္တ နာအတ္တနေ၊ ၏။နဂ္ဂဟိတေန၊ မကောင်းသဖြင့်ယူခြင်းကြောင့်။ အမ္မေစေဝ၊ငါဘုရားတို့ကိုလည်း။အဿာစိက္ခတိ၊ စွပ်စွဲ၏။အတ္တာ နဉ္စ၊မိမိကိုယ်ကိုလည်း။ ခနတိ၊တူးဖျို၏။ (မိမိကသိုလ်မူလက်ံ တူးဖျိုသောသူသည်၊မိမိကိုယ်ကိုတူးဖျိုသည်မည်၏)။ ဗဟုဉ္စ၊ များစွာလည်း။အပုညံ၊ မကောင်းမှုသည်။ပသဝတိ၊ပွါး၏။ တ တော၊ထိုမကောင်းသဖြင့်ယူခြင်းကြောင့်၊ဓမ္မစိန္တံ၊ သဘောတ ရားကိုစုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းကို။ (ဓမ္မစိတ္တံ၊ ရှိ၏။ ပါဠိပျက်။ ဓမ္မ စိန္တံဟိ မွေသဘာဝဝိစာရံ။ ။မဇ္ဈိဒီပ။ ။ဓမ္မကိုသဘာဝ၊စိန္တံကံ့ ဝိစာရံဘွင့်သည်)။ ။အတိမာဝဉ္ဆော၊အလွန်ပြေးသွားသည်ဖြစ် ၍၊ အစိဉ္ဆေယျာနိ၊ ကြီခြင်းဌာမတတ်ကောင်းသောအရာတို့ကို လည်း။ စိဉ္ဆေတိ၊ ၏။(စိတ္တုပ္ပါဒဖြစ်ကာမျှဖြင့်ဒါနဖြင့်၏။ မိမိအ ထိုထိုသာလျှင်စိတ်သည်မိမိ၏ အာရုံဖြစ်၏။ အလုံးစုံသောစိတ် သည်အသဘာဝဓမ္မလျှင်အာရုံရှိ၏။၅၂သို့စသည်ဖြင့်အလွန်ပြေး

Digitized by Google

သွားသည်ဟူထို။ ။တတော၊ ထိုသို့သဘော်ကိုတရားကိုကြံခြင်း ကြောင့်။ စိတ္တက္ခေပံ၊ စိတ်၏ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။(စတ္တာရိ၊ ဟူသည် ဗုဒ္ဓဝိသယ၊ ဇ္ဈာဒ်ဝိသယ၊ ကမ္မဝိပါက ဝိသယ၊ လောကဝိသယ တည်း)။ယာနိ၊ အကြောင်းကြံခြင်းဌာမတတ်ကောင်းသောအရာတို့ ကို။စိန္တေန္တော၊ ကြံသောသူသည်။ဥမ္မာဒသဿ၊ ရူးခြင်း၏။ ဝိဿာ တဿ၊ ပင်ပန်းခြင်း၏။ ဘာဂိ၊ အတို့ရှိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော မကြံအပ်မကြံစည်နိုင် သော ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ သော သူတို့အား ကု သိုလ်အနန္တဖြစ်၏။ ဤမှာမူကား အကျိုးမရှိသောကြောင့် မကြံ အပ်ဟူထို။ ။ဇေဝံ၊သို့။နာနာပုကာရတော၊ ဒေသနာသာသနာ စသောအထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့်။ ဝိဒူကာနိ၊တို့ကို။ဥ တွာ၊ ၍။(သင်္ဃမာနံ်ဒ္ဓစပ်)။ တေသံ၊ထိုဝိဒူကတ်ထို၏။ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဇေတံဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား စကား တော်ကို။ (သင်္ဃမာနံ်ဒ္ဓ လက္ခဏဝန္တ လက္ခဏစပ်။ ပဌမာဝိ ဘတ်ကိုလက္ခဏထွဒ်ဒ္ဓသက်)။ ။သင်္ဃမာနံ်၊ပေါင်းရုံး၍ယူအပ် သည်ရှိ သော်။ဝါ၊ သင်္ဃမာနံ်၊သော။ ဇေတံဗုဒ္ဓဝစနံ်၊ သည်။ (ဟောန္တိဒ္ဓပကတိကတ္တားစပ်။ ဟောန္တိကား၊ တိဏ်ဝိဒူကာနိ ဟူသောဝိကတိကတ္တား၏လိင်ဝုစ်ကိုယူသည်)။

အောက်ဒ္ဓတံသဗ္ဗမ်ိသင်္ဃမာနံ်ဝိဒူကတောတိဏ်ဝိဒူကာ နိ၊စသော စကားရပ်ဒ္ဓ၊ ဝိဒူကတောတိဏ် ဝိဒူကာနိဟူသော သဒ်ဝေါ၏ဝိတ္ထာရကိုပြုပြီး၍၊ ယာဒုအခါဒ္ဓ။နိကာယတောပဉ္စနိကာ ယာဟူသော်ါသဒ်ဝေါ၏ဝိတ္ထာရကိုမေး၍ခဲ့ဖျိုရကား၊ကထံနိကာ ယဝသေန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ၊ခဲ့ဦးအုံ့။သဗ္ဗမေဝ၊အလုံးစုံသော ဣဒ်ဖြစ်သော။(သဗ္ဗသဂ္ဂါဝ်ကား၊ ပဌမဗုဒ္ဓဝစန၊ မဇ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစန၊ ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနတည်း)။ ။ဇေတံ၊ဗုဒ္ဓဝစနံ်၊သည်။ (ဟောတိဒ္ဓပ ကတိကတ္တားစပ်။ ပဌပဘေဒံကား၊ ဟောတိဒ္ဓဝိကတိကတ္တား စပ်)။ ။သဒ်ဝေါကို၊ ဝိတ္ထာရမူထို၍၊ တတ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ။ တတ္ထတောသုပဉ္စဝိဓေသုနိကာယေသု၊ တို့တွင်။ တိဝဂ္ဂသဂ်ဟာ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

နိ၊သုံးဝဂ်တို့ဖြင့်ရေတွက်အပ်ကုန်သော။ ။သင်္ဘင်္ဂနိ်တိသင်္ဘ
ဟာနိ။ တိဝဂ္ဂေဟိသင်္ဘဟာနိတိဝဂ္ဂသင်္ဘဟာနိ။ ။ဝါ၊ သုံးဝဂ်
အရေအတွက်ရှိကုန်သော။ ။သင်္ဘဟာနံသင်္ဘဟော။ တိဝဂ္ဂါနံ
သင်္ဘဟော ယေသင်္ဘ တိဝဂ္ဂသင်္ဘဟာနိ။ ။ဗြဟ္မဇာ လာဒီနိ၊
ဗြဟ္မဇာလသုတ် အစရှိကုန်သော။ စတုတ္ထိံသသုတ္တာနိ၊ သုံးဆဲ့
လေးသုတ်တို့သည်။ ဒီဃနိကာယော၊ ၏။ ။ယသ၊ အကြောင်နိ
ကာယ်အား။ သုတ္တဂဏနတော၊ သုတ်အရေ အတွက်အားဖြင့်၊
စတုတ္ထိံသေဝ သုတ္တန္တာ၊ သုံးဆဲ့လေးသုတ်တို့သည် သာဝျှင်း
ဟောဘို့၊ ကုန်၏။ ဝဂ္ဂသင်္ဘဝသေန၊ ဝဂ်အရေအတွက်၏ အ
စွမ်းဖြင့်။ တိဝဂ္ဂေါသင်္ဘော၊ သုံးဝဂ်အရေအတွက်ရှိ၏။ (နဝံပန
ဘိက္ခုနောစိဝရလာဘေန၊ ဒွိပနဘိက္ခုနောခြားထျက်၊ နဝံနှင့်စိဝ
ရံသမာသ်ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ယသပုန်ခြားထျက်တိဝဂ္ဂေါနှင့် သင်္ဘ
ဟောကားသမာသ်ဖြစ်၏။ ထိုသို့သမာသ်ဖြစ်ရာ၌ သဒ္ဒါကားမ
ဖြစ်၊ အနက်သာဖြစ်၏)။ ။ပဌမော၊ သော။ ဇေဌသေဋ္ဌ နိကာ
ယော၊ ကို။ အနုလောမိကော၊ အနက်အားထျေသော။ ဒီဃနိကာ
ယောတိ၊၍။ မတော၊၏။ ။ထိုအနုလောမိက၏အဖြစ်ကိုထင်
စွာပြထို၍၊ ကဆ္ဆာပန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ပနစေါဒနမိ၊ စောဒနာ
ဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇေဌသေဋ္ဌနိကာယော၊ ကို။ ဒီဃနိကာ
ယောတိ၊၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။ ဒီဃပ္ပမာဏာနံ၊ ရှည်သောအတိုင်းအ
ရှည်ရှိကုန်သော။ သုတ္တာနံ၊ တို့၏။ သမူဟတောစ၊ အပေါင်းဖြစ်
သောကြောင့်၎င်း။ နိဝါသတောစ၊ နေရာ ဖြစ်သော ကြောင့်
၎င်း။ ဇေဌသေဋ္ဌနိကာယော၊ ကို။ ဒီဃနိကာယောတိ၊၍။ ဝုစ္စတိ၊
၏။ ဟိ၊ ခဲ့ပြီးအံ့၊ သမူဟနိဝါသာ၊ တို့ကို၊ နိကာယောတိ၊၍၊ ဝုစ္စန်၊
ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိရစ္ဆာ နဂတာ၊ တိရစ္ဆာန် ဖြစ်ကုန်
သော။ ဇာနဒ်ဇာမေပါဏာ၊ ၍သတ္တဝါတို့သည်၊ စိတ္တာဝိစိတ္တာယ
ထာ၊ ဆန်းကြယ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဇေံတထာ၊ ထို့အတူ။ စိတ္တံဝိစိတ္တံ၊
သော။ အညံ၊ ၍တိရစ္ဆာန်တို့မှတပါးသော။ ဇေကနိကာယံဝိ၊ တခု
သောအပေါင်းကိုလည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါးဘုရားသည်။ နံ

Digitized by Google

သမန္နပဿသာဝိ၊ဖြင်တော်မမှူး၊ပေါ်နိကနိကါယော၊ပေါ်နိကမင်း သားတို့၏နေရာ၊စိက္ခဏ္ဍိကနိကာယော၊ စိက္ခဏ္ဍိကမင်းသားတို့ ၏နေရာ။ ဇုတိဇဝမာဒိနိ၊ ဤသို့စသော ဥဒါဟရဏ် တို့သည်။ ဇဏ္ဍ၊ဤနိကာယသဒ္ဒါ၏သမ္ဘဟနိဝါသတို့ကိုဟောရာ၌။ သာသ နတော၊ သာသနာ ဝေါဟာရအားဖြင့်ဂင်း။ လောကတော၀စ၊ လောကဝေါဟာရအားဖြင့်ဂင်း။သာဓကာနိ၊ ပြီးစေတတ်သော ဥဒါဟရဏ်တို့တည်း။ဇဝံတ္ထဝါ၊တူ။သေသာနံပိ၊ကြွင်းသောနိ ကာယသဒ္ဒါတို့၏လည်း။နိကာယဘာဝေ၊နိကာယ်မည်သည်၏ အဖြစ်၌။ ဝစနတ္ထော၊ နိကာယသဒ္ဒါ၏အနက်ကို။ ။ယတ္ထ၊ အ ကြောင်းနိကာယ်၌။ သုတ္တဂဏနတော၊ဖြင့်။ ဒိယဏသတသုတ္တန်း၊ ထရေဒါးဆယ်သောသုတ်တို့သည်ဂင်း။ နွေစသုတ္တာနိ၊နှစ်သုတ် တို့သည်ဂင်း။ဟောန်တို့၊ကုန်၏။ ဝဂ္ဂသင်္ဂဟဝသေန၊ဖြင့်။ပဉ္စဒသ ဝဂ္ဂပရိဂ္ဂဟော၊ တဆဲ့ငါး၀ဂ် အရေအတွက်ရှိ၏။ သော၊ ထိုနိ ကာယ်ကို၊မဇ္ဈိမောနိကာယော၊၍။မတော၊၏။ ။ယတ္ထ၊၌။သုတ္တ ဂဏနတော၊ဖြင့်။သုတ္တသုတ္တသဟဿာနိ၊ ခုနစ်ထောင်တို့သည် ဂင်း။ သုတ္တသုတ္တသတာနိစ၊ ခုနစ်ရာတို့သည်ဂင်း။ ခွါသဋ္ဌိစေဝ သုတ္တန်း၊ ခြောက်ဆဲ့နှစ်သုတ်တို့သည်ဂင်း။ဟောန်တို့၊ကုန်၏။ ၎ သော၊ဤနိကာယ်ကို။သံယုတ္တသင်္ဂဟော၊ သံယုတ္တနိကာယ်ဟူ ၍ ရေတွက်အပ်၏။ ။သင်္ဂဟတဇ္ဇာတိ သင်္ဂဟော။ သံ ယုတ္တောဇ္ဈတိသင်္ဂဟောသံယုတ္တသင်္ဂဟော။ ။ယတ္ထ၊၌။သုတ္တ ဂဏနတော၊ဖြင့်။ နဝသုတ္တ သဟဿာနိ၊ သုတ်ကိုးထောင်တို့ သည်ဂင်း။ပဉ္စသုတ္တသတာနိစ၊ သုတ်ငါးရာတို့သည်ဂင်း။ သုတ္တ ပညာသသုတ္တာနိ၊ ငါးဆဲ့ခုနစ်သုတ်တို့သည်ဂင်း။ဟောန်တို့၊ကုန် ၏။အယံသင်္ခေ၊ ဤသုတ်အရေ အတွက်သင်္ခေါကို။ အဂ်ိတ္တရေ၊ အဂ်ိတ္တရနိကာယ်၌။ မတော၊ သိအပ်၏။ ။ဧဒဂ္ဂကနိကာယော၊ သည်၊ ကတမော၊နည်း။ သကလံ၊သော။ ဝိနယဝိဒူကံ၊ သည်ဂင်း။ (ဧဒဂ္ဂက နိကာယော ၌စပ်)။ အဘိဓမ္မဝိဒူကံ၊ သည်ဂင်း။ ဧဒဂ္ဂကပါဌဓမ္မပဒါဒယော၊ ကုန်သော။ပုဗ္ဗော၌။ ဒသိတော၊ပြအပ်

Digitized by Google

ကုန်သော။ ပဉ္စဒသပဥ္စဘေဒါ၊ တဆဲ့ငါးပါးအပြားထိုသည်ဌာန်း (ခုဒ္ဒကနိကာယော၌စပ်)။ ဝါ၊ တနည်းကား။ စတ္တာရော နိကာယေ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊၍။ အဝသေသံ၊ နိကာယ်လေးပါးမကြွင်းသော။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ သည်။ ခုဒ္ဒက နိကာယေ၊ ၏။ ။ဒီဃအာဒိကော၊ ဒီဃနိကာယ် အစရှိကုန်သော။ စတုရောပိ၊ ကုန်သော၊ ဇတေ နိကာ ယေ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊၍။ တဒုဉ်၊ ထိုနိကာယ်လေးပါးမှတပါးသော။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ကို။ ခုဒ္ဒကောနိကာယော၊၌။ မတော၊၏။

နိကာယတော ပဉ္စနိကာယာ၊ဟူသောသခေါပ၏ပိဋကဿာဂုကို ပြုပြီး၍။ အဂ်တောနဝင်္ဂါနိ၊ ဟူသောသခေါပ၏ ပိဋကဿာဂုကိုဖြတ်ပိုး၍။ ကထံအင်္ဂဝသေနစ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ၊ချဲ့ဦးအုံး သဗ္ဗမေဝ၊သော။ ဇ္ဈာနံဗုဒ္ဓဝစနံ၊သည်။ (ဟောတိဒွိပကတိကတ္ထားစပ်၊နဝပဘေဒံ၊ကားဝိကတိကတ္ထား)။ တတ္ထ၊ထိုကိုးပါးသော အင်္ဂါထိုတွင်။ ဥဘတောဝိဘင်္ဂိနွေသခန္ဓကပရိဝါရာ၊ဥဘတောဝိဘင်း၊ မဟာခိန္ဒေသ၊ မဟာဝါခန္ဓက၊ စူဠဝါခန္ဓက၊ ပရိဝါတို့ကို။ (ဝေနိတဗ္ဗာ၊ဟုပြင်၍ထိုက်။ သုတ္တာနိကိုငဲ့၍ဝေနိတဗ္ဗာနိထိုက်)။ သင်္ဂဟိသော။ သဂါထကံ၊ဂါထာနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ သုတ္တံ၊ကို၊ ဂေယျန္တိ၊၍။ ဝေနိတဗ္ဗံ၊၏။ သဂါထာဝဂ္ဂေါ၊ကို။ ဂေယျန္တိ၊၍။ ဝေနိတဗ္ဗော၊၏(လည်သတ်)။ သကလံပိ၊သော။ အာဘိဓမ္မိကံ၊ကိုဂင်း။ (ဝေနိတဗ္ဗံခုစပ်)။ နိဂ္ဂါထကံ၊ ဂါထာမရှိသော။ သုတ္တံ၊ကိုဂင်း။ အည်ပိ၊သော။ အဋ္ဌဟိအင်္ဂေဟိ၊ထို့ဖြင့်။ အသင်္ခိတံ၊သော၊ယဉ္စဗုဒ္ဓဝစနံ၊သည်လည်း။ အတ္ထိ၊၏။ တံဗုဒ္ဓဝစနံ၊ကို။ ဝေယျာကရဏန္တိ၊၍။ ဝေနိတဗ္ဗံ၊၏။ ဓမ္မပဒံ၊ကိုဂင်း။ (ဝေနိတဗ္ဗံဟုပြင်၍စပ်)၊ သောမနဿဉာဏမယိကဂါထာ ပဒိုသံယုတ္တာ၊သောမနဿနှင့်ယှဉ်သောဉာဏ်ဖြင့်ပြီးသောဂါထာနှင့်စပ်ကုန်သော၊ ဒွေအသီတိသုတ္တန္တာ၊ ရှစ်ဆဲ့နှစ်သုတ်တို့ကို။ ဥဒါနန္တိ၊၍။ (ဝေနိတဗ္ဗံဟု ဥဒါနံကိုငဲ့သည်)။ ။ဝုတ္တဉ္ဉေတံ ဘဂဝတာဒိအာဒိနာ ယပ္ပဝတ္တာ၊ ဝုတ္တဉ္ဉေတံဘဂဝတာ၊ ၍သို့စသော နည်းဖြင့်ဖြစ်

Digitized by Google

ကုန်သော။ ဒသုတ္တရသတသုတ္တန်၊ ဆယ်သုတ်အလွန်ရှိသော တရားသောသုတ်တို့ကို။ဝေဒဉ္စ၊ အသိဉ်ဃာကိုငင်း။ တုဋ္ဌဉ္စ၊ နှစ်သက်ခြင်းကိုငင်း။ ထဒ္ဓါလဒ္ဓါ၊ ရကုန်ရကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပုန္ဗိတသုတ္တန်၊ မေးအပ်သောသုတ်တို့ကို။

အင်္ဂါ၏ ဝိထ္ထာရကိုပြုပြီး၍။ ဓမ္မက္ခန္ဓာ၏ဝိထ္ထာရကို ပြထိုရကား။ ကထံဓမ္မက္ခန္ဓတော၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။(ဇာန်ဗုဒ္ဓ ဝစနံ ကားဟောတိ၌ပကတိကထ္တားး။ စတုရာသီတိသဟဿပဘေဒံ ကားဝိကတိကထ္တားစပ်)။ ။အသို့ရှစ်သောင်းလေးထောင်ဖြစ်သနည်း။ ဇဝံပရိဒိဝိတဓမ္မက္ခန္ဓာဝသေန၊ မိန့်။ ။ဤဟူသည်အဘယ်နည်း။ နွါသိတိ၊ မိန့်။ ။ဗြာဟ္မဏာ၊ ဂေါပကပုဏ္ဏား။ ယေ ဓမ္မာ၊ ထို့သည်။ မေ၊ ငါ၏။ ဇိဂုဂ္ဂေ၊ လျှာဖျားဦး။ ပဝတ္တိနော၊ လေ့လာနှုတ်တက်ခြင်းရှိကုန်၏။ ။ပဝတ္တာနံဝါစာယ ဥဂ္ဂဟဏံပဝတ္တံ။ ပဝတ္တံ ဇတေသံအတ္ထိတိ ပဝတ္တိနော။ ။တေဓမ္မာ၊ ထို့သည်။ (ဟောန္တိ၌ပကတိကထ္တားး။ စတုရာသီတိသဟဿသာဒိကားဝိကတိကထ္တားးစပ်)။ ။အဟံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓတော၊ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှ။ နွါသိတိသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဂဏ္ဟိ၊ သင်ယူပြီ။ဘိက္ခုတော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာအစရှိသောရဟန်းတို့၏အထံမှ။ နွေသဟဿာနိ၊ နှစ်ထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဂဏ္ဟိ၊ ပြီ။ ဇာတိ၊ ဤသို့။ စတုရာသီတိသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။သတိပဋ္ဌာနသုတ်ကို လေးပါးသောသတိပဋ္ဌာန်တို့ကိုအားထုတ်၍ ထိုသတိပဋ္ဌာန်တို့ကိုသာလျှင် ဝေဘန်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တခုသော အနုသန္ဓေ ရှိသောသုတ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်စသည်ကို အထူးထူးသောဌာနတို့၌ အထူးထူးသောဓမ္မဒေသနာတို့၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနေကာနုသန္ဓိကဟုဆိုအပ်၏။ တိက်ဒုက်ကိုဝေဿန်ခြင်းကို နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍ၏ အစွမ်းဖြင့်ယူအပ်၏။ စိတ္တဝါရကို ဝေဘန်ခြင်းကို စိတ္တဗျူဟကဏ္ဍ၏ အစွမ်း

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဖြင့်ယူအပ်၏။ ဝတ္ထုဟူသည်သုဒိန္နကဏ္ဍစသည်တည်း။ မာတိကာဟူသည်၊ ယောပန ဘိက္ခုဘိက္ခုနီ သိက္ခာသာဇီဝ သမာပန္နော၊စသည်ဖြင့်ပညတ်အပ်သောသိက္ခာပုဒ်တည်း။ ပဒဘာဇနီဟူသည်၊ ယောပနာဘိ ယော ယာဒိသော၊ စသော ဝိဘင်းတည်း။ အနုပုဗ္ဗပတ် ဟူသည်။ ပဒိုလာတံ ဥက္ခိပတိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋသ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်တို့၏အကြောင်း၌ ပညတ်အပ်သောအာပတ်တည်း။ ။အနုဝဇ္ဇတိဟူသည်၊အဇာနန်တဿ အသာဒိယန်တဿဥဒ္ဓတ္တကဿဒိတ္တစိတ္တဿ ဝေဒနာဋ္ဌဿအာဒိကမ္မိကဿ။ဤသို့စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သောအနုပတ္တိဝါရတည်း၊တိကဇ္ဈေဒဟူသည်၊ဒသာဟာတိက္ကန်တော့အတိက္ကန်တဲ့ သည်နိဿဂ္ဂိယံပါစိတ္တိယံ။ ဒသာဟာတိက္ကန်တော့ ဝေမတိကောနိဿဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဒသာဟာတိက္ကန်တော့ အနတိက္ကန်တဲ့ သည်နိဿယံ ပါစိတ္တိယံ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သောတိကပါစိတ်၊တိကဒုက္ကဋ်၊စသည်အပြားရှိသော တိက်အဂိုင်းအခြားတည်း။

ပဌမဇုဒ္ဓဝစန အစရှိသောအလုံးစုံသော ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားကိုဂုဏ်း၊ ဤမှတပါးဥဒါနသဂ်ဟ၊စသော အပြားကိုဂုဏ်း အကြောင် သဂ်ါယနာတင်သောအခါ၌သိအပ်၏ဟု ထိုသိရာကာလကိုပြထိုသည်ဖြစ်၍၊ ဇဝမေတံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇဝံ၊ ဤသို့၊ သဗ္ဗံပိ၊သော။ ဇေတံဇုဒ္ဓဝစနံ၊ကို။ (သဂ်ိတံ ၌စပ်)။ ပဌသတိက သဂ်ိတိကာလေ၊ ရဟန္တာဒါးရာ သဂ်ါယနာ တင်သော အခါ၌။ ။သဘာဂဝသေန သဂ်ဟေတွာသမ္မိဏ္ဍေတွာဂါယနံ ကထနံသဂ်ိတိ။ သဂ်ိတိယာကာလော သဂ်ိတိကာလော။ဇုဒ္ဓဝစနံဝါသမ္မိဏ္ဍေတွာ ဂိယတိကထိယတိ ဇဏ္ဍာတိသဂ်ိတိ။ သဂ်ိတိစသောကာလောစာတိသဂ်ိတိကာလော။ပဌသတံဇေတသန္တိပဌသတိကာ။ ပဌသတိကာနံ သဂ်ိတိ ကာလော ပဌသတိကသဂ်ိတိကာလော။တသ္မိ"။ ။သဂ်ါယန္တေန၊ သဂ်ါယနာတင်တော်မူသော။(ကင်္ခာဝိတရဏီ)။ မဟာကဿပမထေန၊ မဟာ

Digitized by Google

ကသပအမှုးရှိသော၊ ဝသိဂဏာန၊ ရဟန္တာအပေါင်းသည်၊ (သင်္ကိတံဒ္ဓအဂုတ္တကတ္တားစပ်)။ ။သင်္ကရဒေါသကိုပယ်ထိုး၍၊ ဇွမံပဘေဒံဝဂ္ဂပေတ္တဝေါ၊မိန့်။ ။အသို့မှတ်သနည်း၊ အယံ ဓမ္မော၊စသည်ကိုမိန့်။ ။အယံ၊ ဤသည်ကား။ဓမ္မော၊ဓမ္မတည်း။ (ဇုတိဒ္ဓသဂျပ် သဂ္ဂပဝဏ္ဏစပ်၊ နောက်၌ ၎င်းနည်း)။ ကေဝလံ၊ သက်သက်၊ဇွမမေဝ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောဓမ္မဝိနယစသည်ကို သာလျှင်၊ဝဝဂ္ဂပေတ္တဝေါ၊ပိုင်းခြားမှတ်သား၍။သင်္ကိတံ၊သင်္ဂါယနာထင်အပ်သည်ကား။နှ၊မဟုတ်သေး။အထဇေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အညမ်ပြီ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ (သင်္ဟပ္ပဘေဒံဒ္ဓစပ်)။ ဥဒါနသင်္ဟ ဟူသည် ပဌမ ပါရာဇိက စသည်တို့၌ လာကုန်သော၊ဝိနိတဝဂ္ဂုစသည်တို့ကိုချုံးသောအားဖြင့်ဓမ္မသင်္ဂါဟကမထေရ်တို့သည်ထားအပ်ကုန်သော။ ။မက္ကဋိဝဏ္ဏိပုတ္တာစ၊ ဂိဟိနဂ္ဂေါစတိယ္ယာ၊ ခါရိကုပ္ပလ ဝဏ္ဏာစ၊ ဗျုဋ္ဌနေဟိပရေဒေဝ။ ။စသောဂါထာတို့တည်း။ ။သီလက္ခန္ဓဝဂ်၊ မူလပရိယာယဝဂ်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပေါင်းရုံးခြင်းသည် ဝဂ္ဂသင်္ဂဟမည်၏၊ ။ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မပေယျာလ၊ နိလစက္ကပေယျာလ၊စသည်တို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ပေယျာလသင်္ဂဟမည်၏၊ အဂိုတ္တရနိကာယ်စသည်တို့၌၊ ဧကနိပါတစသောသင်္ဂဟ၊ သံယုတ္တနိကာယ်၌ ဒေဝတာသံယုတ်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်သံယုတ္တသင်္ဂဟ။ မဇ္ဈိမနိကာယ်စသည်တို့၌မူလပဏ္ဏာသစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ပဏ္ဏာသသင်္ဂဟ။ ။သတ္တဟိမာသေဟိ၊ ခုနစ်လတို့ဖြင့်၊ဝါ၊ခုနစ်လတို့ခြင်း။(ကြိယာပဝဂ္ဂ)။ ။သင်္ဂါယနာတင်သည်၏အဆုံး၌၊အဇ္ဈာတအစ္ဆရိယဓမ္မကံပြုထို့၍၊ သင်္ကိတိဖရိယောသာနေ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။အသဇ္ဈဝစနသာ၊ထိုမြတ်စွာဘုရားစကားတော်ကို၊ (သင်္ကိတိဒ္ဓဘောအယ္ဟဉ်ဆဋ္ဌိကံစပ်)။ သင်္ကိတိပရိယောသာနေ၊ သင်္ဂါယနာတင်သည့်အဆုံး၌။ (ကမ္မိပါတုရ ဟောသုံတို့၌စပ်)။ မဟာ ပထဝီသည် ကာရဏာမဲ့ထွပ်သည်ကိုမဆိုကောင်း။ သဋ္ဌာတပမောဒါသာဓုကာရံဒဒမာနာ၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

မိန့်။ ။အစိတ္တကမဟာပထဝီသည် စင်စစ်၎င်းကဲ့သို့ ကောင်းချီးပေးနိုင်၏ဟူသော အနက်သည်ရောက်၊ ဝိယ၊မိန့်။ ။စင်စစ်၎ကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်တတ် သော်လည်း ဝမ်းမြောက် သကဲ့သို့၊ ကောင်းချီးမပေးတတ်သော်လည်းပေးတတ်သကဲ့သို့ဖြစ်၏ဟူလို။ ။အသို့ဝမ်းမြောက်သကဲ့သို့ဖြစ်သနည်း၊ ဣစ္ဆိ။လ၊ကတ္ထိ၊ မိန့်။ ။မဟာကဿပတ္ထေရေန၊သည်။ဒသဗလဿ၊၏။ဣစ္ဆိသာသနံ၊ကို။(ကတံ၌ပကတိကံ)။ပဋ္ဌဝဿသဟဿပရိမာဏကာလံ၊ အနှစ်ငါးထောင်အတိုင်းအရှည်ရှိသော ကာလပတ်လုံး။ ပဝတ္တနသမတ္ထံ၊ တည်ခြင်းဌါနွမ်းနိုင်သည်ကို။ (ကတံ၌ပကတိကံစပ်)။ကတ္ထ၊ပြုတော်မူအပ်ပေတကား၊ဟူ၍။ ။သဒ္ဓါတောပမောဒေါတိသောတိသဒ္ဓါတပမောဒါ။ ။ကပ္ပိ၊လျှပ်၏၊သံကပ္ပိ၊အထက်သို့တက်၍လျှပ်၏။ သမ္မကပ္ပိ၊အောက်အထက်လျှပ်၏။ သမ္မဝေဓိ၊ ထက်ဝန်းကျင်လျှပ်၏။အနေကာနိ၊ များစွာကုန်သော။အန္ဓရိယာနိ၊အံ့ဘွယ်သဲမဖြစ်ဘူးမြဲတို့သည်။ဝါ၊ လက်ဖျစ်တတီးအံ့ချီးစဘွယ်တို့သည်။ဇေဝံ၊သို့။သဂိတော၊သော်။ ဇေတ္ထ ဗုဒ္ဓဝစနေ၊ ဤမြတ်စွာ ဘုရားစကား တော်တွင်။ အယံ အာဘိဓမ္မော၊သည်။ ဝိဒူကတော၊ဝိဒူကတ်အား၊ဖြင့်၊ အာဘိဓမ္မပိဒူကံ၊ အာဘိဓမ္မာပိဒူကတ်မည်သည်။နိကာယတော၊ဖြင့်။ ခုဒ္ဒကနိကာယော၊ မည်သည်။အဂ်တော၊ဖြင့်၊ဝေယျာကရဏံ၊မည်သည်။ ဓမ္မက္ခန္ဓ တော၊ဖြင့်။ ကတိပယာနိ ဓမ္မက္ခန္ဓ သဟဿာနိ၊ နှစ်ထောင်သုံးထောင်သောဓမ္မက္ခန္ဓာမည်ကုန်သည်၊ဟောကို့၊ကုန်၏။(ဟောကို့ကား၊ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ၊ဟူသောနောက်ကတ္တားကိုငဲ့၍ထား၊သည်)။ ။အယံအာဘိဓမ္မောပိဒူကတော အာဘိဓမ္မပိဒူကံ။ အစရှိသောစကား၊ရပ်ဖြင့်၊ အာဘိဓမ္မာ၏ ပိဒူကတ်အား၊ဖြင့်အာဘိဓမ္မာပိဒူကတ်မည်သည်၏အဖြစ်။နိကာယ်အား၊ဖြင့်ခုဒ္ဒကနိကာယ်မည်သည်၏အဖြစ်၊ အဂ်ါအား၊ဖြင့်ဝေယျာကရဏမည်သည်၏အဖြစ်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာအား၊ဖြင့် နှစ်ထောင် သုံးထောင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုမချအား၊ဖြင့်ပြအပ်၏။ ထိုကိုပြသဖြင့်သာမတ္ထိ

Digitized by Google

ယအားဖြင့်အဘိဓမ္မာ၏ မဇ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစန၏အဖြစ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ရှေးဦးစွာအဘိဓမ္မာကိုဟောတတ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းပြအပ်၏ဟူထိုသော်၊

အယံ အဘိ ဓမ္မော ဝိဒူ ကတော အဘိဓမ္မ ဝိဒူကံ၊ အစရှိသောစကားရပ်၌ အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏အဖြစ်ပြီးသော်သာ၊ မဇ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစန၏အဖြစ်ပြီးရာ၏။ အဘိဓမ္မာ၏ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏အဖြစ်မပြီးသော်မဇ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစန၏ အဖြစ်မပြီးရာ။ ၍သို့ပရဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်စောဒနာရန်ရှိသောကြောင့် အဘိဓမ္မာ၏ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ဝိနည်းပါဠိဖြင့် ပြီးစေခြင်းငှာ၊ ဓမ္မကထိကဝတ္ထုကိုထုတ်ထိုရကား၊ တံဓာရေန္တသု၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တံ၊ ထိုအဘိဓမ္မာကို။ဓာရေန္တသု၊ဆောင်ကုန်သော။ ဘိက္ခူသု၊ တို့တွင်။ ပဗ္ဗေဒ္ဓိ။ကောဘိက္ခု၊ ရဟန်းတယောက်သည်။ (ကထေသိဒ္ဓစပါ)။ သဗ္ဗသာမယိက ပရိသာယ၊ အလုံးစုံနိကာယ် ငါးပါးကဲ့တတ်သောရဟန်းပရိသတ်၌။ ။အတ္ထောသမ္မာဇေတဗ္ဗောအဝဂ္ဂေဗ္ဗော ဇေတေနာတိ သမယော။ နိကာယသင်္ဂါတံဗုဒ္ဓဝစနံ။ သဗ္ဗောသမယောသဗ္ဗသမယော။ သဗ္ဗသမယံအဓိတာပရိယာပုဏာတိ သဗ္ဗသာမယိကာ။ သဗ္ဗသာမယိကာဇေပရိသာ သဗ္ဗသာမယိကာ ပရိသာ။ ။ကထေန္တော၊ ဟောသည် ရှိသော်။ (ကထေသိဒ္ဓစပါ)။ ရူပက္ခန္ဓေ။လ။အဗျာကတာတိ၊ ရူပက္ခန္ဓေ။လ။ အဗျာကတာဟူ၍။ (ဇုတိသဒ္ဒါသဒ္ဒပဒတ္ထက။ ဥပလက္ခဏာနည်း)။ဝါ၊ အဗျာကတာ ၍သို့စသည်ဖြင့်။ (နိဒဿနတ္ထဇုတိ၊ အာဒျတ္ထဇုတိ နှစ်လုံးတို့တွင်၊ နိဒဿနတ္ထဇုတိတလုံးကျ)။ သိယာ၊အဆို့ကား။ကုသလာ၊ကုသိုလ်တို့တည်း။တသ္မိံဌာနေ၊ ထိတရားဟောရာ၌။ဇောဘိက္ခု၊သည်။(အာဟာ၌စပါ)။နိသိန္နော၊ နေလျက်။(အာဟာ၌ကြိယာဝိသေသနစပါ)။ဓမ္မကထိက၊ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်၊ တို့၊သင်သည်။(အာဟာရသိဒ္ဓစပါ)။သိနေရုံ၊မြင့်မိရုံတောင်ကို။ ပရိက္ခိပေန္တော၀ိယ၊ ရံဘိသကဲ့သို့ရင်း။ ဒီဃသုတ္တံ၊ ရှည်စွာသော သုတ်ကို။ အာဟာရသိ၊ ဆောင်ဘိ၏။ ဇောံသုတ္တံ၊

Digitized by Google

သည်။ကိ်သုတ္တံနာမ၊အဘယ်သုတ်မည့်သနည်း။ဖွဲ့တိ၊သို့။ အ
ဟာ၊၏။ အဘိဓမ္မသုတ္တံနာမအာဝုသောတိ၊အဖြေ၊အဘိ၊လ၊ နဝ
တိတိ။ ပရဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်စကား။ ။အဘိဓမ္မော ကေန ဘာသိ
တောတိ။ဓမ္မကထိကစကား။ ။ဧသောအဘိဓမ္မော၊သည်၊
ဗုဒ္ဓဘာသိတော၊ဘုရားဟောမဟုတ်၊ဖွဲ့တိ၊သို့။ပရဝါဒီ၊ သည်
အာဟာ၊၏။အာဝုသော၊ငါ့ရှင်၊တေတယာ၊သင်သည်၊ ဝိနယဝိ
ကံ၊ကို။ကိ်ပနဥဂ္ဂဟိတံ၊ သင်ဘူး၏လော။ဖွဲ့တိ၊သို့။ ဝုတ္တော၊ ဆို
လတ်သော်၊အာဝုသော၊ငါ့ရှင်ဓမ္မကထိက။ နဥဂ္ဂဟိတံ၊ မသင်
ဘူး။ ဖွဲ့တိ၊သို့။အာဟာ၊ ၏။(အလုံးစုံသော ဝိနည်းကို မသင်ဘူး
သောကြောင့်၊ နဥဂ္ဂဟိတံ၊ဟုဆို၏)။ဧဝံ၊ ဤသို့အဘိဓမ္မာသည်
ဘုရားဟောမဟုတ်ဟူ၍။ဝဒေသိမညေ၊ ဆိုယောင်တကား။ ဖွ
တိ၊သို့။ဝုတ္တော၊ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလတ်သော်၊ဝိနယမတ္တမေ
ဝ၊အနည်းငယ်သောဝိနည်းကိုသာလျှင်။ (မတ္တာသဒ္ဒါအပ္ပကတ္ထ
ဤသကတ္ထ။ ။ဝိနယောမတ္တာဒ္ဒါသကံဝိနယမတ္တံ။ ။ဘိက္ခု
ဝိဘင်း၊ဘိက္ခုနီဝိဘင်းကိုသင်ဘူးသောကြောင့်ဥဂ္ဂဟိတံဟုဆို
၏)။တံဝိ၊ ထိုအနည်းတော်စိုးစဉ်းမျှဖြစ်သော ဝိနည်းကိုလည်း
တေတယာ၊သည်။ ဒုဂ္ဂဟိတံ၊ မကောင်းသဖြင့်သင်အပ်၏။
ဒုဂ္ဂဟိတကိုဘွင့်ထို၍၊ပရိသပရိယန္တေ၊မိန့်။ ။ပရိသပရိယန္တေ
ပရိသတ်၏အစွန်း၌။ နိသိဒိတွာ၊၍။ နိန္နါယန္တေန၊ ငိုက်မျည်းသ
ဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟိတံ၊သည်။ ဘဝိဿတိ၊တွဲ့။ တုမှာဒိသေဟိ၊ သင်
ကဲ့သို့ ဝိနည်းကို အနည်းငယ် စိုးစဉ်းမျှ သင်ဘူးသော သူတို
သည်။ (တုမှာ ဒိသေဟိ၊ ဟု တတိယန္တနှင့် ထားခြင်း သည်
ဟုတွာဟူသော ဘောဟောပါဒ္ဓသေသကိုရည်၍ထားသည်
ဟုဘွာ၊၍။ပဗ္ဘာဇေန္တော၀ါ၊ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်ပြုသောသူသည်
ငင်း။ (ဟောတိဒ္ဓ ပကတိ ကတ္တား)။ ဥပသမ္ပာ ဒေန္တော၀ါ၊
ပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံသော သူသည်ငင်း။ (ဟောတိဒ္ဓ ပကတိ
ကတ္တား)။သာတိသာရော၊ အပြစ်ရှိသည်။ (ဟောတိဒ္ဓ ဝိကတိ
ကတ္တားစပ်)။ ဝိနည်းကိုအနည်းငယ်စိုးစဉ်းမျှ သင်ဘူးသည်၏

Digitized by Google

ဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပစ္စာယ်ပြု၍ ရဟန်းသာမဏေသူတပါးကိုပြု
ည်ရှိသော်ဥပစ္စာယ်ပြုခြင်းငှါထိုက်သောအင်္ဂါနှင့် မပြည့်စုံ
ည်၏အဖြစ်ကြောင့် သင်ကဲ့သို့သောဝိနည်းကိုအ
ည်းငယ်စိုးစဉ်းမျှသင်ဘူးသော ဥပစ္စာယ်ဆရာသည်သာတိ
ာရသဒေါသဟုဆိုအပ်သောအာပတ်သင့်သည်ဟူထို့။ (အန္တ
စ္စည်းလည်းကတ္တားအနက်၌ ပင်သက်)။ ။အတိက္ကမိတ္တာ သ
တိပဝတ္တတိတိ အတိသာဒရော။ ဝိတိက္ကမ ဒေါသရဇ္ဇ။ ။သံ
ဇ္ဇတိအတိသာရောဇေတသာတိသာတိသာရော။ ။ဝိနည်း
ိုအနည်းငယ်စိုးစဉ်းမျှ သင်ဘူးသော ဥပစ္စာယ် ဆရာ ရဇ္ဇ။
ဗ္ဘာဇေန္တော၀ါ၊ ဥပသမ္ပာဒေန္တော၀ါအရေလည်း၊ ၎င်းဥပစ္စာယ်
ာရာပင်၊ ။ဤ၌ကြိုးကျယ်သောပညာရှိသောမဏိဒီပဆရာ
တ်သည်။ ပဗ္ဘာဇေန္တော၀ါပဗ္ဘာဇိယမာနော၀ုဋ္ဌလော၀ါ၊ ဥပ
သမ္ပာဒေန္တော၀ါ ဥပ သမ္ပဒါဝိယမာနော ပုဋ္ဌလော၀ါ။ ဟုကံ
ဟောပြယုဂ်ကြီ၍မာနပစ္စည်းကို။အတ္တနော၀ါနိုပရဿပဒတ္တံ။
ကူသောယောဂဖြင့်အန္တာပြုခြင်း၊ ယပစ္စည်းကိုသုတ်ကြိုးဖြင့်ချေ
ခြင်းအစီအရင်ကိုပြုခြင်းသည်မသင့်။သာတိသာရော၊ ဟူသော
ုန်းကိုလည်း၊ ။ဒေါသဝန်္တံပုဋ္ဌလံအတိအာဘိဘဝိတ္တာသရတိ
ပဝတ္တတိတိအတိသာရော။ တံဝါအတိဝိယသရတိဟိ ံသတိတိ
အတိသာရော။တေန၀ါအတိဝိယသရိတဗ္ဗေါတိအတိသာရော။
ဒေါသော၊သောစအသာမဏေရဘာ၀ေါအနုပသမ္မန္နဘာ၀ေါ
ာ၊ ။ဟုမိန့်ရာ၌၊အသာမဏေရဘာ၀ေါအနုပသမ္မန္နဘာ၀ေါ
ာ၊ဟုအရကြားခြင်းသည်လည်းမသင့်။ ။သဟအတိသာရေ
နုယော ဟောတိ၊ သော၀ါဇေတသ အတ္တိတိသာတိသာရော။
မိန့်ဖြား၍ဟူ၏၊ အသာမဏေရော အနုပသမ္မန္နော၀ ပုဋ္ဌလော ဟု
အရကြားခြင်းသည်လည်း မသင့်။ ။ကံ ကာရဏာ၊ အာဘဲ
ကြောင့်၊သာတိသာရောသဒေါသော၊သည်။ဟောတိ၊နည်း။ဝိန
ယမတ္တာသတိ၊ အနည်းငယ်စိုးစဉ်းမျှသောဝိနည်းကိုလည်း။ ၀ါ၊
ဇ္ဇ၏လည်း။ဒုဋ္ဌဟိတတ္တာ၊ မကောင်းသဖြင့်သင်အပ်သည်၏အဖြစ်

Digitized by Google

ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ကြောင့်၊ (သာတိသာရောဟောတိ၊ ထေ
သတ်)။ ဟိသဒ္ဒံ၊၏။ ဘဂဝတာ၊သည်၊တတ္ထ၊ ထိုဝိနည်းပါဠို
(ဝုတ္တံဒ္ဝိစပ်)။ အနာပတ္တိ။လ။၊ပရိယာ ပုဏ္ဏသသိတိစ၊ ပရိယာ
ဏ်သသိဟူ၍ဂင်း။သုတ္တန္တေ။လ။၊ပု ဿတိတိ၊ ပု ဿတိဟူ၍ဂင်း
ဇေတံဝစနံ၊ကို။ဝုတ္တံ၊၏။ နဝိဝဏ္ဏေတုကာမော၊ကဲ့ရဲ့ခြင်းငှာအ
မရှိသည်ဖြစ်၍။အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်၊ ဗွာဃ်၊တိုက်တွန်း၏။သုတ္တန်
ဝါ၊ကိုဂင်း။ ပရိယာပုဏ္ဏသည်၊ သင်ဦးလော့။ ပဿာဝိ၊ နောက်
လည်း။ဝိနယံ၊ကို။ ပရိယာပုဏ်သသိ၊သင်ရလတ္တံ့။ဗွာတိ၊၍သို့
ဘဏာတိ၊ ဆို၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်
မသင့်။ ။အနာပတ္တိ။လ။၊ ပရိယာပုဏ်သသိ။ ဟူသောစကား
ကို၊ဘိက္ခုဝိဘင်း၌။ ။ယောပနဘိက္ခုပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိသ
မာနေဇံဝဓေယျ၊ကိ ံပနိမေဟိခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကေဟိသိက္ခာပဒေဟိ
ဥဒ္ဒိဋ္ဌေဟိယာဝဇေဝ ကုက္ကုစ္စာယ ဝိဟေသာယ ဝိလေခါယ
ဝတ္တတိတိသိက္ခာပဒဝိဝဏ္ဏကေပါစိတ္တိယံ။ ။ဟူသောဥဒ္ဒေသ
၏ပဒဘာဇနီအာပတ္တိဝါရ၌ ဟောတော်မူ၏။ ။သုတ္တန္တေ။ပ
ပု ဿတိ၊ ဟူသော စကားကို၊ ဘိက္ခုနီ ဝိဘင်း၌။ ။ယာပန
ဘိက္ခုနီအနောကာသကတံဘိက္ခုံပဋိပုစ္ဆေယျ ပါစိတ္တိယံ။
ဟူသော ဥဒ္ဒေသ၏ ပဒဘာဇနီ အာပတ္တိဝါရ၌ ဟောတော်မူ
၏။ ။တွံပန၊ သင်ပန၊ဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ဤကဲ့ဝိ၊၍ဤ
သောဝိနည်းပါဠိကိုသည်း။ နဇာနာသိ၊မသိ။ ဗွာတိဤကဲ့သကဲ့နဝိ၊
၍ဤသောဝိနည်းပါဠိဖြင့်လည်း။ ပရဝါဒီ၊ကို။ ဝါ၊သည်၊ နိဂ္ဂဟိ
တော၊နှိပ်အပ်သည်။ဟောတိ၊၏။ ။ဓမ္မကထိကသည် ဝိနည်း
ပါဠိဖြင့်အဘိဓမ္မာ၏ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏အဖြစ်ကိုပြီးစေ၏ဟူသည်
၍ဆို အပ်ခဲ့ပြီးသောဝိနည်းပါဠိ၌၊ အနာပတ္တိ ပါစိတ်ကို ဟော
တော်မူသောဖြတ်စွာဘုရားသည် ဗုဒ္ဓဘာသိတဖြစ်သောသုတ်
စသည်တို့နှင့်တကွဟောခြင်းကြောင့် သာသနာတော်ပရဟော
တို့သည်ဟောအပ်သော၊ ဗျာကရိဏ်း စသည်တို့၌ ဗုဒ္ဓဘာသိ
တဖြစ်သော သုတ်စသည်တို့နှင့် တကွ ဟောခြင်း၏ မရှိခြင်း

Digitized by Google

ကြောင့်၎င်း အဘိဓမ္မာ၏ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်သည် ပြီးသည်ဟူ ထိုသေ်။

မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်ဖြင့် အဘိဓမ္မာ၏ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏အဖြစ် ကိုပြီးစိမ့်သောဌာ မဟာမောဂ္ဂလာနမထေရ်၏ ဝတ္ထုကိုထုတ် ထို၍၊ မဟာဂေါသိင်္ဂသာလဝနသုတ္တံပန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဤ တောဝိ၊ ၍အနာပတ္တိ နဝိဝတ္ထွေထုကာမော၊ စသည်ဖြင့်ဟော တော်မူအပ်သော ဝိနည်းပါဠိတော် ထက်လည်း။ ဗလဝတရံ၊ အားကြီးမြတ်၏။ ဝါ၊လွန်ကဲ၏။ အကြောင်းကား၊ အဘိဓမ္မာကို ဖြေသောအရှင်မောဂ္ဂလာန်အားမြတ်စွာဘုရားသည်၊ သာရသာ ရဟုကောင်းချီးပေးသဖြင့်၊ အဘိဓမ္မာသည်ဗုဒ္ဓဘာသိတလော၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတမဟုတ်လေလောဟု၊ ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက် တတ်သည် အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ။ဟိ၊ခွဲခြဲးအံ့။ တတြ၊ ထို မဟာဂေါသိင်္ဂသာလဝနသုတ်၌၊ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တထ္ထေ ရော၊သည်။ (အာဟဋ္ဌစပ်)။ မဟာမောဂ္ဂလာ နထ္ထေရသာ၊ ၏။ ဝိသဇ္ဇနံ၊အဖြေကို။အာရောစေန္တော၊ ကြားထိုသည်ဖြစ်၍၊(အာ ဟဋ္ဌကြိယာဝိသေသနစပ်)။ ဇာဓဝုသော၊ပ။သောဘေယျာတိ၊ သောဘေယျဟူ၍။ အာဟာ၊ ထျောက်၏။ အာဝုသောသာရိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တရာ။ ဇာဓ၊မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌။ ဒွေ ဘိက္ခူ။ ရဟန်းနှစ်ယောက်တို့သည်။ အဘိမွှကထံ၊ အဘိဓမ္မာ တရားစကားကို။ ကထေန္တိ၊ဟောကြားကုန်၏။ တေ၊တို့သည်။ အညမညံ၊အချင်းချင်း။ ဝါ၊ တယောက်သည် တယောက်အား။ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဆွေးနွေးမေးမြန်းကုန်၏။ အညမညဿ၊ တယောက် သည်တယောက်အား။ ပဉ္ဉံ၊ ပြဿနာကို။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်ကုန် သည်ရှိသော်။ဝိသဇ္ဇေန္တိ၊ ဖြေကုန်၏။ နောစသံသာရေန္တိ၊ချုတ် ချယ်ခြင်းမရှိကုန်၊ ဝါ၊တွန့်တိုဆုတ်နစ်ခြင်းမရှိကုန်။ နေသံ၊ ထို ရဟန်း နှစ်ယောက်တို့၏။ ကထာပဝတ္တိနိ၊ ဆွေးနွေး မေးမြန်း သောတရားစကား၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဓမ္မိကာစဓမ္မိကာဇဝ၊တ ရားနှင့် ထျော်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊၏။ အာဝုသော သာရိ

Digitized by Google

ပုတ္တာ၊ရာ။ ဇဝရူပေန၊ ဤသို့အဘိဓမ္မာကို ဆွေးနွေးမေးမြန်း ဖြေ
ကြားခြင်းသဘောရှိသော။ ဘိက္ခုနာ၊သည်။ ခေါ၊စင်စစ်။ဂေါ
သိင်္ဂသာလဝန်၊ ဂေါသိင်္ဂမည်သောအင်ကြင်းဥယျာဉ်တောကို။
သောဘေယျ၊တင့်တယ်စေရာ၏။သတ္ထာ၊သည်။(အာဟာရ်စပ်)။
အဘိ ဓမ္မိကာနာမ၊ အဘိဓမ္မာကို သင်ကုန် ဆောင်ကုန် သော
ရဟန်းတို့မည်သည်၊မမ၊ငါဘုရား၏။သာသနေ၊၌။ ပရိဗာဟိရာ
တိ၊ အပပြုအပ်သောရဟန်းတို့ဟူ၍၊ အဝတ္ထာ၊မိန့်တော်မမူမူ၍၊
သုဝဏ္ဏာဒ္ဓိဂ်သဒိသံ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော မဂိုးစည်ငယ်နှင့်တူသော။
ဂိဝံ၊လည်တော်ကို။ဥဏ္ဏာမေတွာ၊ အထက်သို့ညွှတ်စေ၍၊ပုဏ္ဏ
စန္ဒသသိရိကံ၊လပြည့်ဝန်းနှင့်မယွင်းပမာ တင့်တယ်စွာကြက်
သရေရှိတော်မူထသော။ မဟာမုခံ၊ မြတ်သော မျက်နှာတော်
ကို။ပူရေတွာ၊ပြည့်စေ၍၊ဖြဟ္မဿောသံ၊ မြတ်တော်အသံတော်
ကို။နိစ္ဆာရေန္တော၊ မြွက်တော်မူလျက်။ (ဒတ္တာဒ်စပ်။ ဒတ္တာကား
အာဟာဒ်စပ်)။ ယထာ၊ အကြင် သို့သော အခြင်း အရာအား ဖြင့်။
မောဂ္ဂလာနေ၊သည်။ သမ္မာစသမ္မာဇေ၊ ကောင်းစွာသာလျှင်။
ဗျာကာရမာနေ၊ ဖြေသည်ဖြစ်၍၊ ဗျာကရေယျ၊ ဖြေရာ၏။ တ
နည်း၊တံပဉ္ဉံ၊ကို။ မောဂ္ဂလာနေ၊သည်။ သမ္မာ၊ကောင်းစွာ။ဗျာ
ကရေယျ ယထာ၊ ဖြေရာသကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ သမ္မာ၊
ကောင်းစွာ။ဗျာကရမာနော၊သည်။ ဗျာကရေယျ၏။ ဟိသဒ္ဒံ၊
၏။ ဝါ၊ မောဂ္ဂလာနောဟိမောဂ္ဂလာနောဇေ၊သည်သာလျှင်၊ အ
ဝသေသာ၊ အာဘိဓမ္မိကာဘိက္ခူမှ ကြွင်း ကုန်သော ရဟန်းတို့
သည်။ ကထေန္တာဝိ၊ ဟောကုန်လျှင်းမူလည်း။ နဓမ္မကထိကာ၊
ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်မမည်ကုန်။ကသ္မာ၊ကား။ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။
တေ၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဓမ္မကထံ၊ကို။ကထေန္တာ၊ ဟောကုန်
သည်ရှိသော်။ ကမ္မဋ္ဌာန၊ံ ကံတပါးကို။ ဝိပါကဋ္ဌာန၊ံ ဝိပါက်တ
ပါးကို၊ရူပါရူပဝိဇ္ဇာဒီ၊ရုပ်နာမ်အပိုင်းအခြားကို။ဓမ္မဋ္ဌာန၊ံတရား
တပါးကို။အလောဋေတွာ၊ ချောက်ချား၍။ ရောန္ဓော၍။(ကမ္မဋ္ဌာန၊ံ
၌အဋ္ဌာရ သဒ္ဒါသည်။ မဏ္ဍစသော အနက်ကို မဟော၊ အညအ

Digitized by Google

နက်ကိုဟောဏ်။ ။ထို့ကြောင့်ငိုကာ၌၊ ကမ္မတောအည် ကမ္မံ ကမ္မန္တရံ၊ဟုဘွင့်ဏ်။ ။ကမ္မတောအန္တရံကမ္မန္တရံ၊ ။ဟုပဋိတပ္ပုရိသ်သမာသ် ပြုထိုဏ်။ အည်၊ ကို ကမ္မံဘွင့်သည်ကား၊ အန္တရဏ် အရေလည်းဟောအပ်သော ကံမှကံတပါးဟုသိစေထိုဏ်၊မကိဒိပဆရာကားအည်ကမ္မံကားဝါကျ။ ကမ္မတောကား အပါဒါန်စကားမျှသာတည်းဆိုး၍ ကမ္မဓာရည်းပြုစေထိုဏ်)။ ။ကာမာဝစရစသောကံကိုရှုပါဝ်စရစသဉ်ဏ် အဖြစ်ဖြင့်ဟောသောရဟန်းသည် ကမ္မန္တရကိုချောက်ချားဏ်။ ကာမာဝစရပါဂ်စသည်ကို ရှုပါဝစရပါဂ်စသည်ဏ် အဖြစ်ဖြင့်ပါကန္တရကို။ ရှုပ်အပိုင်းအခြားကိုနာမ်အပိုင်းအခြားဏ် အဖြစ်ဖြင့်။ နာမ်အပိုင်းအခြားကိုရှုပ်အပိုင်းအခြားဏ်အဖြစ်ဖြင့်ရှုပါရှုပရိစ္ဆေဒကို။ ကာမာဝစရစသောတရားကိုရှုပါဝစရစသောတရားဏ် အဖြစ်ဖြင့်ဟောသောရဟန်းသည်ဓမ္မန္တရကိုချောက်ချားဏ်။ ။ကံသည်၊ ကဏ္ဍကဏ္ဍ ပါဂ်ကံ။ ၁ ။သုဂ်္ဂံသုဂ်္ဂပါဂ်ကံ။ ၂ ။ကဏ္ဍ သုဂ်္ဂံကဏ္ဍသုဂ်္ဂပါဂ်ကံ။ ၃ ။အကဏ္ဍ အသုဂ်္ဂံ အကဏ္ဍအသုဂ်္ဂပါဂ်ကံကမ္မံကမ္မဂ္ဂယာယသံဝတ္တတိ၊ ၄ ။ဤသို့လေးပါးပြား၏။ ။အကဏ္ဍအသုဂ်္ဂံအကဏ္ဍအသုဂ်္ဂပါဂ်ကံကမ္မံ ကမ္မဂ္ဂယာယ သံဝတ္တတိ ဟူသည်၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး မဂ္ဂင်၇စ်ပါးတည်း။ ။ကဏ္ဍော ကာဋ္ဌကော ဝါပါကော ယာသတန္တိ ကဏ္ဍ ပါဂ်ကံ။ သုဂ်္ဂောဩဒါတောဝါပါကောယာသတန္တိ သုဂ်္ဂပါဂ်ကံ။ ဏ္ဍဝါပါကံထေဝဒုဋ္ဌကံကုသလကမ္မံ။ကဏ္ဍသုဂ်္ဂောဝါပါကောယာသတန္တိကဏ္ဍသုဂ်္ဂပါဂ်ကံ။ဏ္ဍဝဋ္ဋနိဿိတဝါပါကံကုသလဝိပါကုသလကမ္မံ။ အကဏ္ဍအသုဂ်္ဂောဝါပါကောယာသတန္တိ အကဏ္ဍအသုဂ်္ဂပါဂ်ကံ၊အရိယဗလပါဂ်ကံလောကုတ္တရကုသလကမ္မံ။ ။ကံသည် စေတနာဟုတ်၊ စေတနာသမ္မယုတ္တကံတို့၏အစွမ်းဖြင့်နှစ်ပါးပြား၏၊ထိုထွင်ဗေါဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး၊မဂ္ဂင်၇စ်ပါး၊ အဘိဇ္ဈာစသော်တိုက်၊ အနဘိဇ္ဈာစသောတိုက်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်နှစ်ဆဲ့တပါးသော တရားထိုသည်စေတနာသမ္မယုတ္တကံမည်ကုန်၏။ ။ကထေန္တိ

Digitized by Google

နောင်တသ္မာထည့်၍။ တသ္မာ၊ ထိသို့အာဘိဓမ္မိက ရဟန်းထို့မှ ကြွင်းကုန်သော ရဟန်းတို့၏ကမ္မဋ္ဌာန်းစသည်ကိုချောက်ချား၍ ဟောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နဓမ္မ ကထိကာ၊ (လည်သတ်)။ တသ္မာ၊ ထိသို့အာဘိဓမ္မိကရဟန်းတို့၏ဓမ္မဋ္ဌာန်းကိုမချောက်ချား သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ကထေသတိ၌စပ်)။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိသို့အာဘိဓမ္မိကရဟန်း၏မေးသောအခါပြဿနာကို ဖြေလတ္တံ့. သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယမေဝ၊ ဤအာဘိဓမ္မိကရဟန်းသည် သာလျှင်။ ဣဒံ၊ ဤအာဘိဓမ္မိကရဟန်း၏ကေဋ္ဌာသဓမ္မကထိကမည် သည်၏အဖြစ်ကို။ ဣဓမသ္မိံ ဖိနစက္ကေ၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသာသနာ တော်၌။ ။(စက္ကသဒ္ဒါသည် သမ္မတ္တိစက်စသည်ကို မဟော၊ သာသနာကိုဟော၏။ ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိ ပဋိဝေဓတို့တွင်၊ အာဘိဓမ္မာဟုဆိုအပ်သောပရိယတ္တိသာသနာကိုဟော၏)။ ။သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို တားမြစ်ဟူသည်၊ ဘုရားအာဘိဓမ္မာကို မသိဟု တားမြစ်သည်မည်၏။ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ကိုနှစ်ဧ၏ဟူသည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဟု ဝန်ခံလျက်၌တရားတို့ကို မသိဟုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ကို နှစ်ဧ၏။ အရိယမဂ်၌ ကန်သင်းဘွဲ့၏။ တဆဲ့ရှစ်ပါးသောဘဒကရဝတ္ထုတို့တွင်။ ။ဘာသိတံလဝိတံတထာဂတေနအဘာသိတံ အလဝိတံတထာဂတေနာတိ ဒိပေတိ။ ဟူသောတရသောဝတ္ထုဒ္ဒါထင်၏။ ။တံတံကမ္မံ၊ ထိထိဥက္ကေပနိယစသောကံကို။ ကတွာ၊၍။ ဥယျောဇေတဗ္ဗော၊ လွှတ်အပ်၏။ ဂန္ဆာသွားလေလော့။ဝိဃာသာဒေါ၊စားကြွင်းစားသည်။ ။(ဝိဂျုပံဃသိတဗ္ဗောဘုဉ္ဇိတဗ္ဗောတိဝိဃာသောသော။ ။စားကြွင်းရ၏။ ။ဝိဃာသံအဒတိအာကဍ္ဎတိတိဝိဃာသာဒေါ)။ ။ဟုတွာ၊၍။ ဇိဝိသတိ၊ အသက်ရှင်ရလတ္တံ့။ ဣတိဝတွာစ၊ ဤသို့ဆို၍ လည်း။ဥယျောဇေတဗ္ဗော၊၏။ ။(အာဘိဓမ္မာသည်ဘုရားဟော မဟုတ်ဟု စောဒနာခြင်းသည်သင်၏ အရာ မဟုတ်၊ စားကာသောက်ကာသာ နေ၊ ထိသို့ စားသောက် ဇပ်သော ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်လည်းအမြဲနှံအမြတ်နှင့်မတော်၊စားကြွင်းစားဖတ်စား

Digitized by Google

သည်ဖြစ်၍အသက်ရှင်လေတော့ဟုဆို၍လွှတ်အပ်၏)။ ။အထာ
ဝိ၊ထိုမှတပါးလည်း။ဇော်၊သို့။ဝဒေယျ၊ဆိုငြားအံ့။ ။သဒေ။ပ။ဘ
ဝေယျာတိကာဝစနာကာရ။ ။အဘိဓမ္မော၊သည်။သစေဗုဒ္ဓ
ဘာသိတော၊အကယ်၍ဘုရားဟောဖြစ်အံ့။ဇော်သတိ၊သော်။နိဒါ
နံ၊ကို၊သင့်တိုယထာ၊စိရင်အပ်သကဲ့သို့။ဇော်တထာ၊တူ။အသော
ဝိ၊ထိုအဘိဓမ္မာ၏လည်း။ဣတိ၊သို့။ဝဒေယျ၊၏။သော၊ထိုဝိတထ္ထ
ဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝတ္ထုဇ္ဈာန်စပ်)။ သုတ္တန္တိပါတ ဓမ္မပဒါဒိနံ၊ တို့
အား။ဇောရှုပ်၊ ဤသို့သဘောရှိသော။နိဒါနံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊မရှိ။စ၊
ယင်းသို့နိဒါန်းမရှိလျှင်းမူလည်း။ ဇာတာနိ၊ ထိုသုတ္တန္တိပါတ်ဓမ္မပဒ
စသည်တို့သည်။ နဗုဒ္ဓဘာသိတာနိ၊ ဘုရားဟော မဟုတ်ကုန်
သည်။နဲ၊မဟုတ်ကုန်။ ဗုဒ္ဓဘာသိတာနိ ဇော၊ ဘုရားဟောမည်
ကုန်သည်သာလျှင်တည့်။ဣတိ၊သို့။ပဋိက္ခိပိတ္တာ၊၍။ဥတ္တရိပိ၊ အ
လွန်လည်း။(ကြိယာဝိသေသနပုဒ်)။ ။ဇော်၊သို့။(ဝုတ္တာပေက္ခဝုစ္ဆ
မာနာပေက္ခန္ဒစ်ပါးတို့တွင်၊ဝုစ္ဆမာနာပေက္ခ။မဏိဒိပဋ္ဌကား၊ဥတ္တ
ရိအဓိကံ၊ လွန်သော။ ဣတိဇော်ပိဣဒမ္ပိဝစနံ၊ ဤစကားကိုလည်း။
ဥတ္တရိအဓိကေန ဣတိဇော်ပိဣဒမ်ပိနာဝိဝစနေန၊ဖြင့်။ ကံကရိဏ်း
ကြိ၏)။ ။ပဏ္ဍိတ၊ပ။နတ္ထိပဏ္ဍိတာတိကာဝစနာကာရတည်း။
ဇော်အရှေ့နှင့်အတူတူတည်း။ ။ကသ္မာ၊ကြောင့်။ ဇေဇောအ
ဘိဓမ္မောနာမ၊သည်။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံယေဝ၊တို့၏သာလျှင်။ ဝိသ
ယော၊အရာဖြစ်သနည်း။ အညေသံ၊တို့၏။ အဝိသယော၊ အရာမ
ဟုတ်သနည်း။ ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။သြက္ကန္တိ၊ မယ်တော်ဝမ်းသို့
သက်တော်မူခြင်းသည်။အဘိဇာတိ၊ဘွားတော်မူခြင်းသည်။အ
ဘိသမ္ဗောဓိ၊ အလုံးစုံ ဥ ယျတရားငါးပါးကို သိမြင်တော်မူ
ခြင်းသည်။တိဝိက္ကမော၊ သုံးဘဝါးဖြင့် တာဝတိံသာနတ်ရွှေသို့
ကြွသွားတော်မူခြင်းသည်။ ။တိဟိပဒိတိဟာရေဟိ ဝိက္က
မောတိဝိက္ကမော။ ။ဒိဝိက္ကမောရှိလျှင်။ ။ဒိဝိဒေဝလောကေ
ကမော ဒိဝိက္ကမော။ ။တိဒိဝိက္ကမော၊ပါဠိပျက်။ ။ကတ္တာသ
ရက်ပင်ရင်းရေတနာစကြိဒ္ဓ ခြေတော်စုံကိုရေပြိုးလျှင်၊ လက်ျာ

Digitized by Google

ခြေတော်ကိုချီ၍ ယုဂန္ဓရ်တောင်ထိပ်၌ ထားပြီးလျှင်။ ထက်
ခြေတော်ကို ရတနာစင်္ကြံမှချီ၍မြင့်ရိရ်ထောင်ထိပ်၌ ထား
လက်ျာခြေတော်ကိုယုဂန္ဓရ်တောင်ထိပ်မှချီ၍ မြင့်ရိရ်ထော
ထိပ်၌ထား၏။ ဤသို့သုံးဘဝါးထွမ်းသဖြင့်တဘဝတိ သာနတ်
သို့ကြွတော်မူ၏။ ဘဝါထွမ်းတို့၏အကြောင်းကားနှစ်ခုထည်း
အဘိဓမ္မာသည် ဘုရားတို့၏ အရာသာ၊ သူတပါးတို့၏ အ
ဟုတ်သည်၌ဥပမာအားဖြင့်ထင်စွာပြထို၍၊ ယထာနာမစ
ကိုမိန့်။ ။ပလာလသကဒေ့၊ ကောက်ရိုးထွည်း၌၊ ကပ္ပါသ
ယံ၊ ဝါပိ၌။ဝလဉ္ဇနံနာမ၊ သုံးဆောင်ခြင်းမည်သည်း(ထတိယ
ရာဇာနှင့်သင့်)။တေသံ၊ထိုဘုရားရှင်တို့၏၊ဝသေန၊ဖြင့်၊ ဒေ
တဗ္ဗဒေသနာ၊သည်။ ပါကဋာ၊၏။ နိဓါနကိစ္စံနာမ၊ နိဓါန်းကို
ရင်ဘွယ် ကိစ္စမည်သည်။ နတ္ထိ၊မရှိ။ ဇာတိ၊သို့၊ ဝတ္တမ္ဗော၊
(လည်)။ ။နိဓါန်းကိုစိရင်ခြင်းသည်၊ မထင်ရှားသောကာ
ဒေသ၊ဒေသက၊ ပရိသတ်တို့ကိုထင်ရှားစိမ့်သေါ့ဂါစိရင်သ
ဤအဘိဓမ္မာမူကား၊ ကာလ၊ဒေသ၊ ဒေသက၊ ပရိသတ်တို့၏
လွန်ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့် နိဓါန်းကိုစိရင်ဘွယ်မရှိ
ထိုသေ့။

အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကိုပြီးစေတတ်သော
သိဂ်သုတ်ဖြင့်၊မဟာမောဂ္ဂလာန်ထေရ်၏ဝတ္ထုကိုပြပြီး၍၊နိဓါ
ဖြင့်အဘိဓမ္မာ၏ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကိုပြီးစိမ့်သောဥ်၊မဏ္ဍူ
ရာမဠ္ဍသိတင်းသုံးနေသော တိဿဘူတိထေရ်၏ ဝတ္ထုကိုပြ
သည်ဖြစ်၍၊မဏ္ဍလာရာမဝါသိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။မဏ္ဍလာ
မဝါသိ၊မဏ္ဍလာရာမဠ္ဍသိတင်းသုံးနေသော။ တိဿဘူတိ
ရော၊သည်။(ကထေသိဠ္ဍစပ်။ ကထေသိ ကား ကထဓာတ်၊အ
တနိဒ္ဓါဝိဘတ်)။ ။သေသေသောအဘိဓမ္မောနာမ၊ မည်သည
မဟာဗောဓိ နိဓါနော၊ မြေအပြင်တွင်သစ်ပင် တကာတို့ထ
ထူးမြတ်သောမဟာဗောဓိပင်လျှင်နိဓါန်းရှိ၏။ဇာတိ၊သို့။ ဒေသေ
တုံ၊ဌာ။ယေန။ပ။ဝိဟာသိန်၊သိ ဟူ၍။ဝါ၊ဟူသော။ ဇာမံပဒေ

Digitized by Google

ဖိဟာရသုတ္တန်၊ကို၊ အာဟာရိထွာ၍၊ကထေသိ၏။ ။တပါး သောအရာ၌၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို မဟာဗောဓိဟုဆိုအပ်၏။ ။မဟာဗောဓိနိဒါနော ဇေသောဘိဓမ္မော နာမ၊ဟူသောအရာ၌၊ပွင့်ရာဧည်ဝင်ဗုဒ္ဓဟောပင်ကို မရ၍အားဖြင့် မဟာဗောဓိဟုဆိုအ၏။ အပ်ဘဲ့ကြောင့်နဉီးဟူမူကား၊ထိုပွင့်ရာ သစ်ပင်ကို။သဗ္ဗဝမ္မေဗုဒ္ဓါတိ ဇေဌော်တိ၊ဟူသောအနက်သဘော ကြောင့်ဗောဓိဟူ၍ဝင်း။ ပုထုဇိမဏ္ဍလေဇာတေဟိ သဗ္ဗဒုမေ ဟိမဟန္တဇာဉုဇာမတ္တာ၊ မဟန္တာနံဝါသဗ္ဗဗုဒ္ဓဂုဏာနံ ပဒိုဝိဏ္ဍ နဋ္ဌာနတ္တာမဟန္တောစသောဗောဓိစာတိ။ဟူသောနက်သဘော ကြောင့် မဟာဗောဓိဟူ၍ဝင်း ဆိုအပ်၏။ ဥပစာရအားဖြင့် ထို ဗောဓိပင်၏အနီးဖြစ်သောဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကိုလည်း၊မဟာဗောဓိ ဟုဆိုအပ်၏။အဘဲ့ကြောင့်အနီးဖြစ်သေါအရပ်ကိုဗောဓိမဏ္ဍိုင် ဟုဆိုအပ်သနည်းဟူမူကား။ ထိုဗောဓိပင်၏ အနီးဖြစ်သော အ ရပ်ကို။ ။ဗောဓိသဗ္ဗညုတပညာ မဏ္ဍာပသန္နာဇေဌာတိ၊ ဟူ သောအနက်သဘောကြောင့်ဝင်း။ ဗောဓိသဗ္ဗညုတပညာမဏ္ဍ တိပသိဒ္ဓတိဇေဌာတိ၊ဟူသေါအနက်သဘောကြောင့်ဝင်း။ဗော ဓိရုက္ခေါမဏ္ဍောအလင်္ကာရောဇေတသောတိ၊ဟူသေါအနက်သ ဘောကြောင့်ဝင်း။ ဗောဓိရုက္ခေနမဏ္ဍော အလင်္ကတောသော တိတောတိဝါ၊ ဟူသော အနက်သဘောကြောင့် ဝင်း။ ဗောဓိ မဏ္ဍဟုဆိုအပ်၏။ ။အနုဋိကာဆရောကား၊သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို မဟာဗောဓိနိဒါနဟုယူ၍။ ။ပဒိုဝိဒ္ဓဉာနံပဒိုဝေဓဘူမိ၊ပဒိုဝေ ဓဝဏ္ဏောပဒိုဝေဓဟေတုဝါ၊ဟုဆိုအပ်၏။ ။ဘိက္ခဝေ၊တ္ဝိ။ယော အာံ၊အကြင်ငါဘုရားသည်။ သဗ္ဗဝမ္မေ၊တ္ဝိကို။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍သိသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ သွာဟံ သောအဟံ၊ သည်။ခန္ဓဝိဟာရောဒိသု၊ခန္ဓဝိဟါရအစရှိကုန်သေါ။ဒသသုဝိဟာ ရေသု၊ ဆယ်ပါးသော ဝိဟာရတို့တွင်။ ယေနဝိဟာရေန၊ အ ကြင်ဝိဟာရဖြင့်။ သဗ္ဗဝမ္မေ၊တ္ဝိကို။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း ၍သိသည်။ဟုတွာ၊၍။မဟာဗောဓိမဏ္ဍော၊ မြတ်သောသဗ္ဗညုတ

Digitized by Google

ဥာဏ်၏ ကြည်လင်ရာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌။ ပဌမံ၊ ဂှေးဦးစွ
(ဘာဝနပုံး)။ ဝိဟာရမိ ဝိဟာရဏံ ကရောဗီ၊ နေခြင်းကို ပြု
တာသဝိဟာရသာ၊ ထိုဝိဟာရ၏။ ပဒေသေန၊ တစိတ်အားဖြင့်
ဝိဟာသိ'၊ နေပြီ။ဟိ၊ ချဲ့ဦးအုံ။ ပဒေသေနာမ၊ သည်၊ (ဒသဝိဓေ
ဋ္ဌကထာတို့လိုက်တစပ်)။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသဝိဓော၊ ၏။ တေသု၊ ထို့တွ
ပဗ္ဗက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ နိပ္ပဒေသေန၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၊ ဇ
တေမာသံ၊ ဤဇာသိပတနမိဂဒါဝုန်၌ သုံးလပတ်လုံး။ ဝေနေယျ
ဝသေနေဝ၊ ဝေနေယျနွဲ့ကိုအာရုံပြု၍ ဆင်ခြင်သည်၏အစွ
ဖြင့်သာလျှင်။ဝိဟာသိ'၊ နေပြီ။တတ္ထ၊ ထိုနာမ်၌။ ဝေနေယဝသေ
ဝ၊ ဝေနေယျကိုအာရုံပြု၍ ဆင်ခြင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် သာလျှ
ဓမ္မေ၊ ကုသိုလ်အစ အရဏာ အဆုံးရှိသော ထရားထိုကို။ ဝေ
နေယျိကဝသေနေဝ၊ ဝေနေယျိက်ကိုအာရုံပြု၍ ဆင်ခြင်သည
၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ။ဝေနေယျကိုဆင်ခြင်၏ဟူသည်၊ ဝေ
နေယျ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာ၊ ဝေနေယျဟု ဆိုအ
သောဒုက္ခသစ္စာ၊ ဝေနေယျ၏ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာ၊ နိရောဓသ
သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောမဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤသို့သစ္စာလေးပါးအ
ဖြင့်ဆင်ခြင်၍နေသည်ဟူလို။

မဏ္ဍလာရာမ၌ သိတင်းသုံးနေသော တိဿဘူတိထေရ်
ဝတ္ထုကိုပြပြီး၍၊ အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏ အဖြစ်ကို ပြီး
သောဌာ။ ဂါမဝါသိသမ္မဒေဝထေရ်၏ဝတ္ထုကိုပြထို၍၊ ဂါမ
သိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဂါမဝါသိ၊ ရွာကျောင်း၌ သိတင်းသုံး
သော။ သမ္မဒေဝတ္ထေရော၊သည်။ (အာဟ၌စပ်)။ ဟေဋ္ဌာထေ
ဟပါသာဒေ၊လောဟပါသာဒပြာသာဒ်၏အောက်၌။ ဓမ္မံ၊အဋ္ဌ
ထာနှင့်တကွသော အဘိဓမ္မာပါဠိကို။ ပရိဝတ္တေန္တော၊ ပြန်ဖွ
သည်ရှိသော်။ ။ဓမ္မံပရိဝတ္တေန္တောတိ သာဋ္ဌကထံ ပါဠိ
ဝတ္တေန္တော။ ။ဋီကာ။ ။(ပရိဝတ္တေန္တောကား ပရိပုစ္ဆဝ
ဓော်၊ ဘူဝါဒိတောအဖြင့် အပစ္စည်းကိုဇပြု၊ အန္တ်ပစ္စည်း ဃ
ဏာထ္ထ၌သက်၊ အာဟ၌စပ်)။ ။ဇော်ပရဝါဒိစောဒနံ၊ ဤမဃ

Digitized by Google

အဋ္ဌကထာဒ္ဝိယာသော ပရဝါဒိစောဒနာသို့၊ ပတ္တာ၊ ဥာဏ်ဖြင့် ရောက်သောကြောင့်။ ဝါ၊ သိသောကြောင့်။ ဝါ၊ ဇေတံပရဝါဒိ စောဒနံ၊မဟာအဋ္ဌကထာဒ္ဝိ၌ပရဝါဒိစောဒနာကတ္တာသို့။ပတ္တာ၊ ရောက်၍။(အာဟာဒ္ဝိစပ်)။ ။အယံပရဝါဒိ၊သည်၊ (နဓာနာတိဒ္ဝိ စပ်)။ ဗာဟာ၊ မောင်းနှစ်ဘက်တို့ကို၊ ပဂ္ဂယှ၊ ချီမြှောက်၍။ အ ရညော၊တောကြီးဒ္ဝိ၊ ကန္ဒန္တောဝိယ၊ ငိမြည်တမ်းသောယောက် ကျားကဲ့သို့ငင်း။ အသက္ခိတို့၊ သက်သေမရှိသော၊ အဒု ံတရား ကို၊ကရောန္တောဝိယစ၊ တွေ့သောယောကျ်ားကဲ့သို့ငင်း။ ဝဒေ ဆိ၊ဆိုဘိ၏၊ အဘိဓမ္မေဒ္ဝိ၊နိဒါနသ၊၏။ အတ္ထိဘာဝံဝိ၊ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။နဓာနာတိ၊မသိ။ ဇာတိ၊သို့၊ဝတ္တာ၊၍။ နိဒါနံ၊ကို၊ ကထေန္တော၊ဆိုထိုသည်ဖြစ်၍။ ။ဇေကော်လ။ အဗျာကတာဓမ္မာ တိ၊အဗျာကတာဓမ္မာဟူ၍။ဇေဝံ၊သို့။အာဟာ၊မိန့်တော်မူ၏။

ဂါမဝါသိ်သူမဒေဝဃေရ်၏ ဝတ္ထုကို ပြပြီး၍၊ နိဒါန်းဖြင့်အ ဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏ အဖြစ်ကို ပြီးစိမ့်သောဌာ။ သုမေဓာ ဝတ္ထုကိုပြထို၍၊ အညေသုပန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။အညေသု၊အ ဘိဓမ္မာမှတပါးကုန်သော၊သုတ္တေသု၊တို့၌၊နိဒါန်း၊သည်၊ ဇေကမေ ဝ၊ဒေသနာနိဒါန်းဴတခုသာလျှင်ရှိ၏။ အဘိဓမ္မေဒ္ဝိ၊ နိဒါနာနိ၊တို့ သည်၊ အဓိဂမ နိဒါနဉ္စ၊ အဘိ ဓမ္မာကို သိကြောင်း ဖြစ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပါဂမိစာဂစရိယဟု ဆိုအပ်သောအဓိဂမနိဒါန်းငင်း။ ဒေသနာနိဒါနဉ္စ၊ ဒေသနာ၏အ ကြောင်းဖြစ်သော ပါဂမိစာဂစရိယဟုဆိုအပ်သော ဒေသနာ နိဒါန်းငင်း။ဇာတိ၊သို့။ဒွေ၊တို့သည်။ ဟော်ဦး၊ကုန်၏။ ။အဓိဂမ တိဇာနာတိတိအဓိဂမံ။ ။သဗ္ဗညုတညာဏ်ရ၏။ ။အဓိဂ မဿနိဒါန်အဓိဂမနိဒါနံ။ ။ပါဂမိသုံးဆယ်၊ငါးသွယ်စာဂ၊စရိ ယသုံးရ၏။ . ။ဒေသနာယနိဒါနံ ဒေသနာနိဒါနံ။ ။အဘိဓမ္မာ ဒ္ဝိဒေသနာနိဒါန်းသည်၊ ကာလ၊ဒေသ၊ ဒေသကာ၊ ပရိသတ်ဟူ၍ ငင်း။ဗောဓိသမ္ဘာရဖြစ်သော ပါဂမိစာဂစရိယဟူ၍ငင်း နှစ်ပါး ပြား၏။ထိုတွင်၊ကာလဒေသစသည်ကိုအောက်၌ဝိသတိဂါထာ

Digitized by Google

တို့၌၊ ဒယာယတာယသဒ္ဒေသု။ပ။ ဒေဝါနံသမ္ပဝတ္တာယိ၊ဟူသော ဂါထာတို့ဖြင့်ပြအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ ဤ၌လည်း၊ဂါမဝါသိသမ္မဒေဝမထေရ်သည်၊ ကေသမယံ ဘဂဝါ၊ စသည်ဖြင့် ပြအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်၎င်း။ဗောဓိသမ္ဘာရဖြစ်သောပါရမီစာဂစရိယတို့ကိုသာယူ။ ။တတ္ထဘောသုဒ္ဓိသုနိဒါနေသု၊တို့ထွင်။ အဓိဂမနိဒါနံ၊ကို။(ဝေဒိတဗ္ဗံ၌စပ်)။ ဒေသနာနိဒါနံ၊ကို။ ဒိပက်ရေးသဗ္ဗလတော၊မှ။ပဌာယ၊၍။(ထိုက်)။ ယာဝဓမ္မစက္ကပဝတ္တနာ၊ဓမ္မစက်ကြာ တရားကို ဟောသည် တိုင်အောင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။(ထိုက်)။ဇေံ၊သို့။ ဥဘယနိဒါနသမ္ပန္နသာ၊ အဓိဂမနိဒါန်း၊ ဒေသနာနိဒါန်းနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ အသအာဘိဓမ္မသာ၊ ဤအာဘိဓမ္မာ၏။ ဗောဓိအာဘိဒိဟာရသဒ္ဓါယ၊ ဘုရားဆုကိုတောင်းခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သုမေဓာသန္ဘာန်၌ တည်သော သဒ္ဓါတရားသည်။ ဝါ၊သဗ္ဗညုတညာဏ်၌ သုမေဓာရှင်ရသေ့၏စိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဓါ တရားသည်၊ အာဘိဓမ္မာ၊ ကို။ ပဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ သုမေဓာ သန္ဘာန်၌ တည်သောဘုရားဆုကို တောင်းကြောင်းဖြစ်သော ရှေးဦးစွာသောသဒ္ဓါကိုယူ။ ။ဗောဓိအာဘိဒိဟာရသဒ္ဓါယာတိ ယာယသဒ္ဓါယ ဒိပက်ရေးသဗ္ဗလသသ သန္တိကေ ဗောဓိယာ စိတ္တံ အာဘိဒိဟာရိပဏိဓာနံ အကာသိ။ ။ဋီကာ။ ။ဇေံ၊၍သို့။ အာဘာတသ၊ ဆရာ အဆက်ဆက်သည် ဆောင်အပ်သော၊ အသ၊ ထိုအာဘိဓမ္မာ၏၊ ယံတံအဓိဂမ နိဒါနဉ္စ၊ ကိုဂင်း။ (တံသဒ္ဒါ အနက်မရှိ။ ။ဒွိသုသဗ္ဗနာမေသု၊ ပုဗ္ဗမေဝပဌာနံ)။ ။ယံတံဒေသနာနိဒါနဉ္စ၊ ကိုဂင်း။ ဝုတ္တံ၊၏။ တသ၊ ထိုနိဒါန်း နှစ်ပါးကို။ ဇာတော၊ဣဘဒ္ဒကကမ္မာမှ၊ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနံ၊ကမ္မာတသိန်း အလွန် ရှိကုန်သော။ စတုန္နံ အသင်္ချေယျာနံ၊ လေးအသင်္ချေတို့၏။မတ္ထကေ၊ အထက်၌။ အမရေဝတိနာမ၊အမရဝတီအမည်ရှိသော။ နဂရံ၊ပြည်သည်။ အဟောသိကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ တတ္ထ၊ ထိုအမရဝတီအမည်ရှိသောပြည်၌။မာတိတော၊စ၊အမိ၏

Digitized by Google

အဘိုမှဂင်း၊ပိတိဇထောစ၊အဘာ၏အဘိုမှဂင်း။ (ပိတာဒီနမသိမှ၊ဠ အသိမှ သန္ဓါဖြင့်၊ ထောပစ္စည်းနှောင်းသော ကြောင့်၊ မာတုဝိ ထု၏အစိတ်ဥကိုဇူးပြု)။ ။ဇူတိ၊သို့။ ဥဘာထော၊ မိဘနှစ်ပါးစုံ အဘိုမှ၊သုခာတော၊ကောင်းစွာဖြစ်၏။ ။သုမေဓာပုဏ္ဏား၏ အမိဘွားမဘေးမဟုဏ္ဍေမ၊အဘာဘိုးဘေးပုဏ္ဏား၊ ၍သို့မိဘနှစ် ပါးစုံအဘိုမှ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။ ။သံသုဒ္ဓဂဟကိုကော၊ စင်ကြယ်သောအမိဝမ်းတိုက်ရှိ၏။ (ယောကျ်ားတပါးတို့နှင့် မ ဆက်ဆံ၊ ဂဟကိသန္ဓါသည်မာတုကုစ္ဆိကိုဟော၏။ ။သမ္မ ဝေပါကိနိယာဂဟကိယာ၌ကမ္မဇတေဇောဓာတ်ကို ဂဟကိ ဟုဆိုအပ်၏)။ ။ယာဝသတ္တမာကုလယရိဝဋ္ဋေ၊ ဆွေမျိုးချုပ် ဆက်လည်သည်တိုင်အောင်။ (သံသုဒ္ဓဂဟကိကေါအက္ခိတ္တော အနုပကုဋ္ဌေဝိမှိဋ္ဌစပ်၊ ပရိစ္ဆေဒအနက်ကို ဟောသော ယာဝဟု သောနိပါတ်အဖွဲ့၊သတ္တမာကုလယရိဝဋ္ဋောဠ္ဍသ္မာဝိဘာတ်)။ ။ ဇာတိဝါဒေန၊ အမျိုးဇာတ်ကိုစွဲ၍ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုသောစကားဖြင့်။ အက္ခိတ္တော၊မပစ်ပယ်အပ်။အနုပကုဋ္ဌေ၊ မကဲ့ရဲ့အပ်။ ။(ဒိဝိ တဇ္ဇော အပနေတဇ္ဇောတိဒိတ္တော၊ နဒိတ္တောအက္ခိတ္တော၊ ကုဇ္ဈိ တဇ္ဇောအက္ကောသေတဇ္ဇော၊ နိန္ဒိတဇ္ဇောဝါတိကုဋ္ဌေ။ နကုဋ္ဌေါ အက္ကုဋ္ဌေ။ ။အနုပကုဋ္ဌောဟူ၍လည်းရှိ၏။ကုပဓာတ်၊ ဘာဝ ကမ္မေသု ထ၊ ဖြင့် ထပစ္စည်း။ သာဒိ သန္တ ပုဋ္ဌဘန္တိဟံသာဒိ ဟိဋ္ဌော၊ဖြင့်ပြီး၀ေ၊သင့်သည်ချည်း)။ ။အသိဂ္ဂပေါ၊ အလွန်အ ဆင်းထု၏။ဒဿနီယော၊ ရှုခြင်းဌာန်၏။ပါသာဒိကော၊ ရှုသူတို့ ၏စိတ်ကြည်လင်ခြင်းကိုဆောင်တတ်၏။ပရမာယ၊ မြတ်သော။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ၊ အဆင်း၏ကောင်းခြင်းနှင့်။ ဝါ၊ အဆင်း သဏ္ဌာန်ပြည့်စုံခြင်းနှင့်။သမန္နာဂတော၊ပြည့်စုံ၏။သော၊ ထိုသ ဓာပုဏ္ဏားသည်။ (အည်ကမ္ဘံကတွာ ကားဗြာဟ္မဏ အိပ္ပမေဝ၌ ဇဝသန္ဓါ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗ)။ ရာသိဝဏ္ဏကော၊ ဥစ္စာစုကို ပွါးစေ တတ်သော။အမစ္စော၊ အမတ်သည်။ အာယပေါတ္ထကံ၊အခွန်အ တုပ်ကို မှတ်ကြောင်း ဖြစ်သော စာရင်း ပုရပိုက်ကို၊ (အယ

Digitized by Google

ပေါ်ထွက်၊ သံပုရိပင်ကြေးပုရိပင်ကို၊ **ကေစိတါဒ)**။ ။ကုမာရ၊ အသျှင်သား။ ဇော်ကြ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဆွေငွေပဟွဲမြားပုလဲစသည်တို့ဖြင့် ပြည့်သောတိုက်သည်။ တေ၊ အသျှင်သား၏။ မာတုသန်ဟက်၊ အဓိမှလာသော ဆွေငွေဥစ္စာ တိုက်တည်း။ ။(ဇော်ပရိမာဏ အသာတိဇော်ကြ၊ ပြု၊ ပရိမာဏအသတဒ္ဓိတ်။ တကပစ္စည်း)။ အယျကပေယျကာနံ၊ ဘိုးဘေးတို့၏။ သန်ဟကံ၊ တည်း။ ဇာတိ၊ သို့။ ယာဝသတ္တမာကုလပရိဝဋ္ဋ၊ ဆွေမျိုးခုနစ်ဆက် လည်သည် တိုင်အောင်။ ဇော်၊ ဤဆွေငွေ ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို။ ပဒိုပဇ္ဇာဟိ၊ စိရင်လေ့။ ဇာတိ၊ သို့။ အာဟာ၊ ၏။ ။ဇာမံဓနံ။ လ။ ဝဋ္ဋတိကားစိဉ္စနာကာရ။ ။သံဟာရိတ္တာ၊ ရုံးစုသိမ့်သိမ်းဆည်းပြီး၍။ ပိတုပိတာမဟာဒယော၊ အဘဘိုးဘေးစသည်တို့သည်။ ပရလောကံ၊ တမလွန်လောကသို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားကြကုန်သည်ရှိသော်။ (သေသောသူ့ဥစ္စာ၊ ဥစ္စာသည်ဟု၊ ဖြင့်ပြီး။ ဂစ္ဆန္တာရှိလျှင်ယောကိုအာပြု)။ ။ကေကဟာပဏံပိ၊ တသပြားမျှကိုလည်း။ (ပိသဒ္ဒါဖြင့်တသပြာမျှသောဥစ္စာကိုသော်လည်းယူ၍မသွား၊ များစွာသောဥစ္စာတို့ကိုယူ၍ သွားမည်ကားဆိုအပ်ဟူ၍မရှိဟု၊ ဂရဟထ္ထကိုပြသည်။ ။မယာထားလေသည်ကား၊ ဝဋ္ဋတိကိုငဲ့၍ထားသည်မဟုတ်၊ ဘောဟောကာတုံကိုငဲ့၍ထားသည်။ ဝဋ္ဋတိဒ္ဒတိဝိဘတ်သည်ကတ္တားဟောဖြစ်၍။ ကာတုံကရဏံ၊ ပြုခြင်းသည်။ ပြင်၍အနက်ပေး)။ ။ဟိသဒ္ဒံ၊ မှန်၏။ ဗုဒ္ဓဝံသေ၊ ဗုဒ္ဓဝင်၌။ ကပ္ပေစ။ လ။ အဘိညာဇလံပါပုဏိန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ သော။ ဇော်ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဂုတ္တံ၊ ၏။ ဇာတော၊ ဤဘဒ္ဒကကမ္မာမှ။ ကပ္ပေစသတသဟဿေ၊ ကမ္မာတသိန်းတို့ကိုဂုဏ်း။ စတုရောစအသင်္ခ္ယေယျ၊ လေးအသင်္ချေတို့ကိုဂုဏ်း။ ဥဒ္ဓံအာရောဟနဝဿေန၊ အထက်သို့တက်သော်ပဒိုလောမအရေအတွက်၏အစွမ်းဖြင့်။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ တနည်း၊ ကပ္ပေစသတသဟဿေကပ္ပသတသဟဿာနဉ္စ၊ တို့၏ဂုဏ်း။ စတုရောစအသင်္ချေယျေစတုန္နံအသင်္ချေယျာနဉ္စ၊ တို့၏ဂုဏ်း။ မတ္ထကေ၊ အထက်၌။ ။ဇာတော

Digitized by Google

ကိရကပ္ပသတသဟဿဒိကာနံ စတုန္နံအသင်္ခ်ေယျာနံ မတ္ထကေ။ ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့် အညီ သမ္ပန်အနက်၌ ဒုတိယာသက်။ ။အမရံနာမ၊ အမရဝတီ အမည်ရှိသော။နဂရံ၊ ပြည်သည်။အဟောသိ၊ ၏။ ။ဂဏ္ဌိဟောင်းကား၊ ဇာတောအမရနဂရဋ္ဌိတကာလတော၊ ၍အမရဝတီမြို့တည်သောကာလမှ၊ဥဋ္ဌံ၊ ၌။အာရောဟနဝသေန၊ တက်ရေရေသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ သတသဟဿော၊ကုန်သော။ ကပ္ပေစ၊တို့ကိုဂုဏ်း။ စတုရောအသင်္ခ်ေယျေစ၊ထို့ကိုဂုဏ်း။အတိက္ကမိတွာ၊၍။သာရမဏ္ဍကပ္ပေ၌။ အမရံနာမနဂရံ၊သည်။အဟောသိ၊၏။ ။အမရဝတီမြို့တည်သည်မှ လာလတ်တဲ့သော်လေးသင်္ခ်ေနှင့်ကမ္ဘာတသိန်းအရေအတွက်ကိုလွန်၍အမရဝတီမြို့သည်ဖြစ်၏ဟူထို၊အပါဒါန်အပါဒါနီလည်းမပြား။လေးသင်္ခ်ေနှင့်ကမ္ဘာတသိန်းကိုလွန်ဣင်္ဂါသာရမဏ္ဍကမ္ဘာမဖြစ်၊ ဘဒ္ဒကကမ္ဘာသာဖြစ်ရာ၏။ ၍ဘဒ္ဒကကမ္ဘာ၌ အမရဝတီမြို့တည်၏ဟူသော အပြစ်လည်းရောက်၏။ သာရမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ အမရဝတီမြို့တည်၏။ အမရဝတီမြို့ တည်သည်မှ လေးသင်္ခ်ေနှင့်ကမ္ဘာတသိန်းကိုလွန်၍ အမရဝတီမြို့ဖြစ်၏ဟူသော စကားသည်အလွန်ပင်မသင့်၊ မဂုသာရဏ္ဍဒီပနီအထိုဟုဆိုခြင်းသည်၊ မဂုသာရဏ္ဍဒီပနီ ဆရာလည်း မဆို။ မဂုသာရဏ္ဍဒီပနီ ဆရာကား။ ။စတုရောစ အသင်္ခ်ေယျတိဇေတံအတိက္ကမိတွာတိဇတသသဝစနသေသသသကမ္မပဒံ၊ဟူ၍သာဆိုသည်။ ။သာရကပ္ပေကောဇဉ္ဈေ၊ မဏ္ဍကပ္ပေစနေဇဉ္ဈေ။ ဝရကပ္ပေတယောဇဉ္ဈေ၊သာရမဏ္ဍောစတ္တာရောဇဉ္ဈေ၊ဘဒ္ဒကပ္ပေပဉ္စဇဉ္ဈေ။ ။ဒသနေယျံ၊ရှာဘွယ်ရှိ၏။ (ကောင်းစွာဝေဘန်အပ်ဆန်းကြယ်သောခရီးလမ်းမြို့တံတိုင်း ကျုံးမြောင်းပြာသာဒ်အိမ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာတန်းဆာဆင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရှာဘွယ်ရှိ၏။ ။မနောရမယတိတိ မနောရမံ။ ။ညီညွတ် စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသောမြေအတွင်းရှိသည်၏အဖြစ်၊ အဂိပ်ရေနှင့်ပြည့်ဝိုသည်၏ အဖြစ်၊ ရလွယ်သော အစာအာဟာရရှိသည်၏ အဖြစ်၊ အလုံးစုံ

Digitized by Google

သောအဆောက်အဦထိုနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဖ
ထျော်ဘွယ်ရှိ၏)။ ။အမရံနှာမနဂရံ၊ အမရဝတီမည်သော
ပြည်သည်။ဒသဟိသန္ဒေဟိ၊ ဆယ်ပါးသော အသံတို့ဖြင့်၊ အ
ဝိတ္တံ၊ မဆိတ်သည်။ အန္နပါနသမာယုတံ၊ ထမင်းအဖျော်နှင့်စ
သောအသံတို့ဖြင့် မပြတ်မခဲသည်။ အဟောသိ၏။ ဟတ္ထိသ
ဟတ္ထိသန္ဒေနစ၊ ဆင်သံဖြင့်ဂင်း။အဿသန္ဒိအဿသန္ဒေနစ၊ဖြ
ဂင်း။ဘေရိသဒ်ရထာနိစဘေရိသဒ်ရထသန္ဒေဟိစ၊ စည်ကြိ
သံခရသင်းသံရထားသံတို့ဖြင့်ဂင်း။ အဝိဝိတ္တံ၊မဆိတ်သည်၊ အ
ဟောသိ၏။ခါဒထ၊ခဲလှည့်ကြကုန်။ပိဝထစေဝ၊ သောက်လည်
သောက်လှည့်ကြကုန်။ဇုတိ၊သို့။ အန္နပါနေန၊ ထမင်းအဖျော်နှ
စပ်သောစကားဖြင့်။ဃောသိတံ၊ မပြတ်ကြွေးကြော်သည်၊ အ
ဟောသိ၏။ ။(အသံဆယ်ပါးကား၊ဆင်သံ၊မြင်းသံ၊ ရထ
သံ၊စည်ကြိုးသံ၊ခရသင်းသံ၊ မုဂိုးစည်သံ၊ ဘေဒင်းသံ၊ သီချင်းသ
ကြေးနင်းခွက်ခွင်းသံ၊ စာလှည့်သောက်လှည့်ခေါ်သံ၊ ၍ဆထ
ပါးတည်း။ ဟတ္ထိသန္ဒံ စသည်တို့ဒွိဠ် ကရဏတ္ထဒွိဠ် ဥပ ယောဇ
တည်း။ ရထာနိကားလိင်္ဂဝိပလ္လာသတည်း)။ ။နဂရံ၊အမရဝ
တိပြည်သည်။သဗ္ဗင်သမ္မန်း၊ အလုံးစုံမြို့အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့်ပြည့်
စုံ၏။သဗ္ဗကာမရပါဂတံ၊အလုံးစုံထိုအပ်သောသဝိညာဏကအ
ဝိညာဏကဝတ္ထုတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ (မအာဂုံ၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ
အထိုအဘဲဖြင့်၊ သဗ္ဗကမ္မရပါဂတံ၊ အလုံးစုံအတတ် အမှုတို့နှင့်
ပြည့်စုံ၏)။သတ္တရတနသမ္မန်း၊ရတနာခုနစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံ၏။
(ရတနာခုနစ်ပါး ဟူသည်၊ဆွေ၊ငွေ၊ ပုလဲ၊ ပတ္တမြား၊ ကျောက်
မျက်ရွှဲ၊ဝဇိရစိန်၊ သန်္ဘာတည်း။ ။သုဝဏ္ဏံရဇတံမုတ္တာ၊မဏိ
ဝေဠုရိယာနိစ၊ ဝဇိရဉ္စုပဝါဠဉ္စ၊ သတ္တာဟုရတနာနိမေ)။
နာနာဇနသမာကုလံ၊ အထူးထူးသောလူမျိုးတို့ဖြင့်ပြွမ်းဖြိ၏။ ဒေ
နဂရံဝိယ၊တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကဲ့သို့။သမိဒ္ဓံ၊ စည်ပင်ပွင့်လင်း
၏။အမရဝတိယာ၊အမရဝတိအမည်ရှိသော။နဂရေ၊ပြည်၌၊သူ
မေဓောနာမ၊ သုမေဓာအမည်ရှိသော။ ယောဇြာဟ္မဏော၊ အ

Digitized by Google

ဖြင့်ပုဏ္ဏားသည်၊ပဒိုဝသတိ၊နေ၏။ သော၊ထိုသမောပုဏ္ဏား
သည်၊ အနေကကောဒိသန္ဓိစယော၊ ကုဒ္ဓေတပါးမက များစွာ
ဖြစ်ခြင်းဖြင့်ပတ်ထားသိမ်းဆည်းသိဒ္ဓိအပ်သော ဥစ္စာရှိ၏။ ပဟူတဓ
ဇတဝါ၊ နှံ့တိုင်းမပြတ် သုံးဆောင်အပ်သော ဥစ္စာစပါးရှိ၏။
ဗျာယကော၊ ဗေဒင်ကိုလည်းရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်တတ်၏။
ခွဲခရော၊ ဗေဒင်ကိုလည်းဆောင်တတ်၏။ တိတ္ထိဗေဒါနံ၊သော
ကယဏ၊ဣရုဗ္ဗဟုဆိုအပ်သောဗေဒင်သုံးပုံတို့၏။ ပါရဂူ၊ ကမ်းတ
ဟက်သို့ရောက်၏။ (ဗေဒါနံထိုဣဂ်ိုနိဂ္ဃဏ္ဍိတ်ကိုချေ၍၊ ဗေဒါနုနေ
ဟု)။လက္ခဏော၊လက္ခဏာကိုဆိုကြောင်းဖြစ်သောကျမ်းဌဝင်း။
ဣတိဟာသော၊ ရှေးအစဉ် အဆက်ဖြစ်ဘူးသည်ကို ဆိုရာဖြစ်
သောဣတိဟာသကျမ်းဌဝင်း။ သဓမ္မေ၊မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ဗေ
ဒင်သုံးပုံဌဝင်း။ပါရမိဂတော၊ ပြီးဆုံးတိုင်မြောက်ကမ်းတဘက်
သို့ရောက်၏။သုမေဓောဘူတော၊သုမေဓောဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အဟံ၊
ဒါဘုရားသည်။တဒါ၊ ထိုသုမေဓော ပုဏ္ဏားဖြစ်သောအခါ၌။ ရ
ဇာဟုဂတော၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ အထက်ပြာသာဒ်အပြင်သို့ ကပ်
လျှက်။ဇေဝံ၊သို့။စိန္တေသိ၊ကြံပြီ။ (စိန္တေသဟံကိုစိန္တေသိ်အဟံ၊
ဖြတ်။ ။သုမေဓော အတ္တဘာဝေ၊ ဘုရားအတ္တဘာဝတို့၏ အထူး
ထူးသောကံကြောင့်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပြားသည်၏ အ
ဖြစ် ရှိလျှင်းမူလည်း နှစ်ခုသော အတ္တဘာဝတို့၏ သန္တာန်တခု
တည်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စိန္တေသိ်အဟံဟုအမှတော်၊ ဥတ္တမပု
ရိသန္ဒင့်ဟောသည်ဟူထို)။ ။ဒုက္ခော်ပုနဇာတော်၊ မှသည် ကု
သလစ္ဆေဒန ဘယံတိုင်အောင် စိန္တ နာကာရ။ ။ပုနဇာတော်
နာမ၊ တဘန်ပဒိုသန္ဓေနေရခြင်းမည်သည်။ ဒုက္ခော၊ဆင်းရဲ၏။
သရိရသ၊ကိုယ်ခန္ဓာ၏။ ဘေဒနဋ္ဌ၊ စုတေမနေသေကြေပျက်
စီးခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊၏။သမ္မောဟာမရဏံ၊ တွေဝေလျက်
သေရခြင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊၏။ ဧရာယ၊ဖြင့်။ အဘိ မဒ္ဒနံ၊ ရှိပ်စက်
ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊၏၊ ။တဒါ၊ ထိုသုမေဓောပုဏ္ဏားဖြစ်
သော်အခါ၌။ အဟံ။ ငါဘုရားသည်။ယဿ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ

Digitized by Google

ဝမ္မော၊ပဒိုသန္ဓေနေခြင်းသဘောရှိသည်။ ဇရာဝမ္မော၊ အိုခြ
သဘောရှိသည်။ ဗျာဓိဝမ္မော၊ ဗျားနာခြင်း သဘော ရှိသည
အဓိ၊ဏ္ဍီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောအဟံ၊ ထိုငါဘုရားသည်၊
ဇာတိ ံ၊ ပဒိုသန္ဓေနေခြင်းကင်းရာဖြစ်သော၊(ထည့်)။ အဇရံ
ခြင်းကင်းရာဖြစ်သော။ အမတံ၊သေခြင်းကင်းရာဖြစ်သော၊
မံ၊ဘေးငြိမ်းရာဖြစ်သော။နိဗ္ဗုတိ ံ၊နိဗ္ဗာန်ကို။ ဟိယေသိသာ
ရှာမှီးအံ့။ ဇာတိ၊သို့။ စိန္တေသိ ံ၊ကြံဖြိ။ ။အဟံ၊သည်။ နာနာ
ဏာပဟိုရိတံ၊ ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ်၊ပြည်၊သွေး၊ သည်းခြေ၊သဏ်
တံတွေး၊နှပ်စသော တပါးမကမျှားစွာသော အပုပ်တို့ဖြင့်ဖြ
သော။ ဇာမံပူတိကာယံ၊ အပုပ်တို့၏ စုဝေးရာကရဇကာယ
ခန္ဓာကို။ဆင္ဆယိတ္ဝာန၊ စွန့်၍။ အနပေက္ခော၊ ငဲ့ခြင်းတဏှာက
သည်ဖြစ်၍။အနတ္ထိကော၊ ဤပူတိကာယကိုတဏှာဖြင့်အထိ
သည်ဖြစ်၍။ယံနူနယဒိုပနဂ္ဂေယျံ၊ အကယ်၍ငါသွားအံ့။ တေ
မနုံ၊ ဤသို့သွားခြင်းသည်။ ဝတ၊စင်စစ်။ သာဓု၊ကောင်းသည
အသ၊ဖြစ်ရာ၏။ ။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ယေနမဂ္ဂေန၊ အကြင်
ကြောင်းတရားဖြင့်။ ဘဝတော၊သံသရာတည်းဟူသော နွ
အိမ်မှ၊ပရိမုတ္တိ၊လွတ်ခြင်းသည်၊သိယာ၊ဖြစ်ရာ၏။ သောမ
ထိုအကြောင်းတရားသည်၊အတ္ထိ၊ရှိသည်၊ဟေဟိတိ၊ဖြစ်လတ္တံ့
သောမဂ္ဂေါ၊ သည်။ နဟေတုယေ အဘာဝိတံ့၊ မဖြစ်ခြင်းဟ
သက္ကာ၊တတ်ကောင်းသည်။နဟောတိ၊မဖြစ်၊ တသ္မာ၊ကြော
အဟံ၊သည်။ ဘဝတော၊မှ၊ပရိမုတ္တိယာ၊၏။ တံမဂ္ဂံ၊ကို၊ဟိ
သိသာမိ၊ရှာမှီးအံ့။ ။(ဤဂါထာ၌မဂ္ဂဟူသည်၊ စတုဘူမိ
ကုသိုလ်တည်း၊ အထူးအားဖြင့် လောကုတ္တရာကုသိုလ်တည်
တနည်း။ ပါရမီဆယ်ပါးတည်း။ အထူးအားဖြင့် နေက္ခမ္မပါရ
တည်း။ အတ္ထိ ဟူသော အာချာတ်သည်၊ ဟေဟိတိ ဟူသော
အာချာတ်၌ကတ္တားဖြစ်၏။အာချာတ်သည်ကတ္တားသာဖြစ်သ
မဟုတ်၊ကံလည်းဖြစ်၏၊ ပြယုဂ်ကား။ ။မိဂေါ၊ဝတိယ
မိ၊ ပဿမိမ္မာမိလောဟိတံ။တည်း။ ။မိဂေါ၊သမင်သည်၊အ

Digitized by Google

တိ၊ ပြေးသည်ကို၊ ဟသာမိ၊ မြင်၏၊ လောဟိတံ၊ သွေးကို၊ မိမျာမိ၊ ထွေးသည်ကို၊ တွံ၊ သင်ဝိဠိယကမ္မမင်းသည်။ ပသာ၊ ရှုလော့။ ။ နဟေတုယော်၌ဟိ ဓာတ်သတ္တဂ္ဂဟ၊ သုတ်ကြိုးဖြင့် သမ္မဒါနဂ္ဂဟ်တု ယေပစ္စည်း။ ဝါ၊ တုံပစ္စည်း၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကျေ၊ ယေနိပါတ်)၊ ။ နုကွေ၊ နုက္ခ သည်၊ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ ရှိသတ်သော်၊ သုခံနာမ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇတိယထာဟိဝိဇ္ဇတိ ယထာဇေ၊ ရှိသကဲ့သို့လျှင်၊ ဇေဝံတထာ၊ တူ၊ ဘဝေ၊ ကာမဘဝစသောဘဝသုံးပါးသည်။ ဝါ၊ သံသရာဘဝသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ရှိလတ်သော်။ ဝိဘဝေါဝိ၊ ဘဝ၏ကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း၊ ဝါ၊ သံသရာ၏ ကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း။ ဇာ့ဆို့တဗ္ဗော၊ အထိရှိအပ်တောင့်တအပ်၏၊ ဥဒ္ဒေါ၊ အပူသည်။ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ ရှိလတ်သော်။ အပရံ၊ တပါးသော၊ သိတလံ၊ အေးအချမ်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိယထာဝိ၊ ရှိသကဲ့သို့။ ဇေဝံတထာ၊ တူ။ တိဝိဓဂ္ဂိ၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတည်းဟူသောမီးသုံးပါးသည်။ (ဘုမ္မတ္ထဝိဘတ်ဝစနာ)။ ။ ဝါ၊ တိဝိဓဂ္ဂိတိဝိဓဂ္ဂိမှိ၊ သည်။ (သ္မိံကျေ)၊ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ ရှိလတ်သော်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မီးသုံးပါး၏ပြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို၊ ဇာ့ဆို့တဗ္ဗာ၊ ၏။ ။ပါပေ၊ မကောင်းမှုအကုသိုလ်သည်။ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ သော်။ကလျာဏမဝိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုသည်လည်း။ ဝိဇ္ဇတိယထာဝိ၊ သို့။ ဇေမေဝံဇေဝံတထာ၊ တူ၊ ဓာတိဓာတိယာ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇန္တေ ဝိဇ္ဇမာနာယ၊ သော်။ (ဝိဇ္ဇန္တေ ကားလိင်္ဂဝိပလ္လာသ)။ အဓာတိဝိ၊ ဓါတိ၏ကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း။ ဇာ့ဆို့တဗ္ဗာ၊ ၏။ ။ဂူထဂတော၊ မစင်တွင်းသို့ ကျသော၊ ဝါ၊ မစင်ဖြင့်လိမ်းကျံသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ပူရိတံ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သောရေဖြင့်ပြည့်သော်။ တဒ္ဓါကံ၊ တဘာက်ဆည်းကန်ကို၊ ဒိသွာန၊ မြင်၍။ တံတဒ္ဓါကံ၊ ထိုတဘာက်ဆည်းကန်ကို။ နဂဝေသတိ၊ ရှာမှီးခြင်းငှာအထိမရှိ၊ သောဒေါသော၊ ထိုမရှာမှီးခြင်းအပြစ်သည်။ တဒ္ဓါကာသ၊ ၏။ နဒေါသော၊ အပြစ်မဟုတ်။ ပုရိသသော၊ ၏သာလျှင်။ ဒေါသောယထာ၊ အပြစ်ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဇေဝံတထာ၊ တူ၊ ကိလေသမကွဲတော၊ ကိလေသာဖြင့် ထိမ်းကျံအပ်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ကိလေသမလေ၊ ကိလေသာ

Digitized by Google

တည်းဟူသော အညစ်အကြေးကို၊ ဓောဝေ၊ဆေးလျော်ထတ်သော။ အမတံ တဋ္ဌေ၊ အမြိုက် ရေကန်ကြီးသည်၊ ဝိဇ္ဇနော်၊ ရှိလျက်၊ တံတဋ္ဌာက်၊ ထိုအမြိုက် ရေကန်ကြီးသို့၊ နဂဝေသတိ၊ သွားခြင်းငှာအလိုမရှိ။သောဒေါသော၊သည်။ အမတံတဋ္ဌေအမတံတဋ္ဌသ၊၏။ နဒေါသော၊ အပြစ်မဟုတ်၊ ပုရိသသော၀၊ ၏ သာလျှင်။ ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။ ။(ဂန္ထာ၂သေတိ၊ ဆိုထိုလျက်။)ဂန္ထာ၂သဒ္ဒလေါပ၀ကာရာဂမပြု၍၊ဂ၀ေသတိဟုဆိုသည်)။ ဓောဝေတိ ဓောဝနော်၊ ဟုဋ္ဌိကာ အနော် ပစ္စည်းနှင့် ဘွင့်သော ကြောင့်။ ။ကိလေသမလံဓောဝေတိတိဓောဝံ။ပြု။ကိလေသမလံဓောဝေတိဇ္ဈာဘိဓောဝံ၊ဟုအဓိကရဏသာဓ်မပြုလင့်။ ။ယောပုရိသော၊ကို။အရိဟိ၊ ရန်သူတို့သည်။ ပရိရုန္ဓေါ်၊ထက်ဝန်းကျင်ဆီးတားပိတ်ဆို့အပ်၏။ ။(ဒုက္ခဇနကာယကမ္မရာ စတုတ္ထကမ္မရာနှင့်သင့်၏။မဒ္ဓဇပဌမကမ္မရာ၊ဒုတိယကမ္မရာနှင့်၊ ပရိယုဋ္ဌေါဟုမသင့်။ ။ပရိသမန္တတော ရုန္ဓိတဗ္ဗော အာဝုနိတဗ္ဗောတိ ပရိရုန္ဓေါ်။ပြု။ရုဓိ၊အာ၀ရဏော)။ ။သောပုရိသော၊သည်။ဂမနေ၊ ပြေးသွားရာဖြစ်သော။ပထော၊လမ်းခရီးသည်။ ဝိဇ္ဇနော်၊ရှိလျက်။ နပလာယတိ၊ မပြေးသွား။ သောဒေါသော၊ ထိုမပြေးသွားခြင်းအပြစ်သည်။အဋ္ဌသသ၊ခရီး၏။ နဒေါသော၊အပြစ်မဟုတ်။ပုရိသသော၀၊၏သာလျှင်။ဒေါသောယထာ၊အပြစ်ဖြစ်သကဲ့သို့။ဇေဝံတထာ၊တူ၊ကိလေသပရိရုန္ဓေါ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ခိုးသူတို့သည်ထက်ဝန်းကျင်ဆီးတားပိတ်ဆို့အပ်သော။ပုရိသော၊ သည်။သိဝေါ၊ဘေးခပ်သိမ်းတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော။ပထော၊ပြေးသွားရာ နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော ခရီးလမ်းမ သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ လျက်။တံမဂ္ဂံ၊ထိုနိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောခရီးလမ်းမသို့။နဂဝေသတိ၊သွားခြင်းငှာအလိုမရှိ။သောဒေါသော၊သည်။ သိဝံသိဝသော၊သော။အဋ္ဌသေအဋ္ဌသသ၊၏။ နဒေါသော၊အပြစ်မဟုတ်။ ပုရိသသော၀၊၏သာလျှင်။ဒေါသော၊အပြစ်တည်း။ ။ဗျာဓိတော၊ အနာဖြင့်နှိပ်စက်အပ်သော။ပုရိသော၊သည်။ တိကိစ္ဆကော၊အနာ

Digitized by Google

ကိုဆေးကုတတ်သောဆေးသမားသည်။ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ရှိလျက်။ တံဗျာမိ၊ထိုအနာကို။ နတိကိစ္ဆာပေတိ၊ ဆေးမကုစေ။ သောဒေါသော၊ ထိုဆေးမကုစေခြင်းတည်းဟူသော အပြစ်သည်။ တိကိစ္ဆကေတိကိစ္ဆကဿ၊ ၏။ နဒေါသော၊အပြစ်မဟုတ်။ ပုရိသေသဝ၊၏သာလျှင်။ဒေါသောယထာ၊သို့။ဝေဝံတထာ၊တူ။ ကိလေသဗျာဓိဟိ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အနာတို့ဖြင့်။ ဒုက္ခိတော၊ကိုယ်စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သော။ ပရိဝိဋ္ဌတော၊ကိလေသာ တည်းဟူသော အနာတို့ဖြင့်ထက်ဝန်းကျင်ဥဉ်းပန်းနှိပ်စက်အပ်သော။ပုရိသော၊သည်၊တံအာစရိယံ၊ထိုကိလေသာကိုငြိမ်းခြင်း၏အကြောင်းခံလိမ္မာသောဆရာကို။နဂဝေသတိ၊သွားခြင်းငှာ အထိမရှိ။ဝါ၊ မရှာ။ သော ဒေါသော၊ ထိုကိလေသာတည်းဟူသော အနာကိုဆေးမကုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အပြစ်သည်။ ဝိနာယကေဝိနာယကဿ၊ ဆေးသွား၏။ (ဝိနာသကေလည်းရှိ၏ သင့်သည်ချည်း)။ နဒေါသော၊ အပြစ်မဟုတ်။ ပုရိသသေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဒေါသော၊တည်း။ ။မဏ္ဍူနဇာတိကော၊ တန်းဆာဆင်ခြင်းသဘောရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ကဏ္ဏေလည်၌။ဗန္ဓံ၊ တစုံတယောက်သောသူသည် ဘွဲ့ဆွဲအပ်သော။ဇိဂုစ္ဆိယံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သောခွေးကောင်ပုပ်စသည်ကို။ မောစယိတွာ၊ဖြည်၍၊ဝါ၊ စွန့်၍။ သုဒ္ဓိ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။သေရိ၊ မိမိနှင့်စပ်သောကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ဝါ၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိအစိုးရခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ။(ဤရတိအာယတ္တောဇောတိတိဤရောဿေနအတ္တနာ၊သဿဝါအတ္တနော၊သေဝါအတ္တနိအာယတ္တောပဒီဗဒ္ဓါတိသေရော၊ သေရောအတ္တာဇေဿအတ္ထိတိသေရိ၊အထဝါ၊ သောဇေအတ္တာဇေအတ္တနောဇ္ဈသရောသာမိ၊ နပရောတိဿေရော။ သလောပေါ။ သေရောဇေဿ အတ္ထိတိသေရိ)။ ။သယံဝသီ၊မိမိအထိနိုင်ငံရှိသည်ဖြစ်၍။ (သယံအတ္တနောဝသော အာဏာသယံဝသော၊ သောဇေဿအတ္ထိတိသယံဝသီ)။ ။ဂစ္ဆေယျုယထာ၊ သွားရာသက့်သို့။ ။တထေဝ၊

Digitized by Google

ဣဉ်။ နာနာကုဏ်ပပူရိတံ၊ အထူးထူးအပြားပြားစက်ဆုပ် ရွံရှာ ဘွယ်သော အပုပ်တို့ဖြင့်ပြည့်သော၊ ဤမံပူတိကာယံ၊ ဤကျင်ကြီးကျင်ငယ် စက်ဆုပ်ဘွယ်ဖြင့်ပြည့်သော အကောင်ပုပ်ကို၊ ဆဉ်ယိတွါန၊စွန့်၍။အနပေက္ခာ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍၊ အနုဏ္ဍကော၊ အထိမရှိသည်ဖြစ်၍။ဂန္ဓော့ယျံ၊ ငါသွားရေအံ့သည်တကား။ ။နရနာရိယော၊ယောကျ်ားမိန်းမတို့သည်၊ဥစ္စာရဋ္ဌာနမှ၊ ကျင်ကြီးစွန့်ရာအရပ်၌။ကရိသံ၊ ကျင်ကြီးကို။ဆဉ်ယိတွာန၊ စွန့်၍။ အနပေက္ခာ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းကင်း ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အနုဏ္ဍကာ၊ အထိမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဂန္ဓ နို့ယထာ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့။ဝေမေဝဇံတထာ၊တူ။အဟံ၊ သည်။နာနာကုဏ်ပပူရိတံ၊အထူးထူးသော ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စသော အပုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်သော။ဤမံကာယံ၊၍စက်ဆုပ်ဘွယ်သောအစုတို့၏ဖြစ်ရာခန္ဓာကိုယ်ကို။ဆဉ်ယိတွာန၊စွန့်၍။နရနာရိယော၊တို့သည်၊ဝစ္စံ၊ကျင်ကြီးကို။ကတွာ၊၍။ ကုဋိ်ံ၊ကို။ ဆဉ်ယိတွာန၊၍။ ဂန္ဓ နို့ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ဂန္ဓော့ယျံ၊သွားရေအံ့သည်တကား။ ။သာမိကာ၊ လွှေ့ရှင်တို့သည်။ဇဇ္ဇရံ၊ဆွေးမြည့်ခြင်းသော။ပလုဋ်၊ အတွင်းတွင်း အပေါက်ပေါက်စုတ်ပြတ်သော။ ဥဒကဋ္ဌါဟိနိ်ံ။ ရေတဖျင်းဖျင်းယိုသော၊နာဝံ၊လှေကို။ ဆဉ်ယိတွာန၊၍။ အနပေက္ခာ၊ ၍။အနုဏ္ဍကာ၊၍။ဂန္ဓ နို့ယထာ၊သို့။ဇေဝမေဝ၊ဣဉ်။ဧဟံ၊သည်၊ နဝဆိဒ္ဒံ၊ကိုးပါးသောအပေါက်ရှိသော။ဓုဝသဝံ၊ ကိုးပါးသော ခွါရတို့မှ အမြဲယိုစီး သော။ ဤမံကာယံ၊ကို။ ဆဉ်ယိတွာန၊၍။ ဂန္ဓိသံ၊ ငါသွားရေအံ့သည်တကား။ ။ကိမိဝ၊ကား။ သာမိကာ၊ တို့သည်။ ဓိဏ္ဏနာဝံ၊ကို။ ဆဉ်ယိတွာန၊၍။ဂန္ဓ နို့ဇုဝ၊ကဲ့သို့။ဘဏ္ဍံ၊ ဤဥစ္စာဘဏ္ဍာကို။ အာဒါယ၊ယူ၍။ စောရေဟိ၊ ခိုးသူတို့နှင့်။ဂန္ဓ နို့သော၊သော၊ပုရိသော၊သည်၊ဘဏ္ဍာဂ္ဂေ ဒဘယံ၊ဤဥစ္စာသောဘဏ္ဍာကိုလုယက်ဖျက်ဆီးအံ့သောဘေး ကို။ဒိသွာ၊၍၊ဆဉ်ယိတွာန၊၍။ဂန္ဓ နို့ယထာ၊သို့။ဇေဝမေဝ၊ဣဉ်၊ အယံကာယော၊သည်။ မဟာစောရသမောဝိယ၊ ခိုးသူကြီးနှင့်

Digitized by Google

ကူ၏၊ တထူဝ၊ ကြောင့်၊ ကုသလဿေဒနဘယဝ၊ ကုသိုလ်တည်း
ကူသောဥစ္စာဘဏ္ဍာကိုလုယက်ဖျက်ဆီးအံ့သောဘေးကြောင့်၊
ဘူမိ၊ ဤခိုးသူကြီးနှင့်တူသော၌ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပဟာယ၊ စွန့်၍၊
ဒီဗ္ဗာနမဟာနဂရံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောမြို့ကြီးသို့၊ ဂမိဿာမိ၊
ငါသွားအံ့၊ ဇာတိ၊သို့၊ စိန္တေသိ၊ ကြံပြီ။ (လည်သတ်)၊ ။မဟာ
စောရသမောဝိယ၌ ဝိယသန္တိသဉ်ဇိပါတမတ္တ။သမသန္တိသည်
ပမာဝါစက၊ နုစရိုက်အနေသနတို့သည်ခိုးသူနှင့်တူ၏။ အယံ
ကာယောမဟာစောရသမောဝိယ၊ဟုဆိုခြင်းသဉ်ဂ်ိုယ်၌ပြင်း
ဥ တပ်တတ်သောသာရဂ၏ အစွမ်းဖြင့်ဆိုသည်။ ကုသိုလ်
သည် ဥစ္စာနှင့်တူ၏။ ကိုယ်သည် ဥစ္စာရှင်နှင့်တူ၏။ ။အဟံ၊
သည်။ဇဝံဇာမိနာယထာဝုတ္တအာကာရေန၊ ၍ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်။ စိန္တယိတ္ထာန၊၍။ အနေက ကောဋိသတံ၊
ကုဋေအရာမကများစွာသော်။ခန်း၊ ဥစ္စာကို။နာထာနာထာနံ၊ကိုး
ကွယ်ရာရှိသောသူ ကိုးကွယ်ရာမရှိသော သူတို့အား။ ဒတ္ထာန၊
ပေးလှူခဲ့၍။ဟိမဝန်္တံ၊ဟိမဝန္တာဝသို့။ဥပါဂမိ၊ကပ်ပြီ။ ။သာရိ
ပုတ္တ၊သာရိပုတ္တရာ၊ဟိမဝန္တာသ၊ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏၊ အဝိ
ဒူရေ၊ အနိုးဥ်။ဓမ္မိကောနာမ၊ အလောင်းတကာတို့၏ ကျင့်သုံးရာ
ဖြစ်သော ကြောင့် ဓမ္မိက အမည်ရှိသော။ ပဗ္ဗတော၊ တောင်
သည်။အဇ္ဈို၏။တတ္ထ၊ထိုဓမ္မိကတောင်၌။ မယံ၊ ငါဘုရားသည်။
အဿမော၊ ကျောင်း သင်္ခမ်းကို။ သုကတော၊ ကောင်းစွာပြု
အပ်ပြီ။ ပဏ္ဏသာလာ၊ သစ်ရွက်မိုးသောစရပ်ကို။ သုမာဝိတာ၊
ကောင်းစွာ ဘာန်းဆင် အပ်ပြီ။ ။(ဓမ္မိကဟူသည် များသော
အားဖြင့်ဘုရားလောင်းတို့သည်ရသေ့ရဟန်းပြု၍ထိုတောင်ကို
မှီ၍ငါးပါးသော အာဘိညာဉ် ၅စ်ပါးသော သမာပတ်တို့ကိုဖြစ်
စေ၍ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မိက
မည်၏)။ ။တတ္ထ၊ထိုဓမ္မိကတောင်၌။ပဗ္ဗဒေါသဝိဝဇ္ဇိတံ၊ငါးပါး
သောအပြစ်မှကင်းသော၊စက်မံ၊စင်္ကြံကို၊မာပေသိ၊ ဘာန်ဆင်း
ပြီ၊အဋ္ဌဂုဏသမုပေတံ၊ ၅စ်ပါးသောရဟန်းတို့၏ဂုဏ်ကျေးဇူး

Digitized by Google

တို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ အသမံ၊ ကျောင်း သခ်မ်းကို။ မာပေအိ၊
ဘန်ဆင်းပြီ။တနည်း၊ ပဋ္ဌဒေါသဝိဝဇ္ဇိတံ၊ ငါးပါးသောနိဝရဏ
တို့သည်ကြဉ်အပ်သော။ (အဘိညာဇလံနှင့်စပ်)။ အဋ္ဌဂုဏသမ
ပေတံ၊ ရှစ်ပါးသောဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော။(အဘိညာ
ဇလံနှင့်စပ်။ ။အဘိညာဉ်၏ရှစ်ပါးသောကျေးဇူးဟူသည်။ ။
ဇေဝံသမာဟိတေစိတ္တေ၊ပရိသုဒ္ဓေ၊ပရိယောဒါတေ၊ အနင်္ဃ
ဝိဂတူပက္ကိလေသေ၊ မုဒုဘူတေ၊ ကမ္မနိယေဋ္ဌိတေ၊ အာနေ
ပတ္တေ၊တည်း)။ ။အဘိညာဇလံ၊ အဘိညာဉ်ငါးပါးဝိဇ္ဇာသ
တည်းဟူသော အားကို။ အာဟရိ်၊ ဆောင်ပြီ။ သာရိပုတ္တရော
တတ္ထ၊ ထိုကျောင်းသခ်မ်း၌။ ဝသန္တော၊ နေသော။အဟံ၊ သည်
နဝဒေါသရပါဂတံ၊ ကိုးပါးသော အပြစ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော
သါဓုကံ၊ ဝတ်ရုံသောအတိုးများစွါထိုက်သေါပုဆိုးကို။ပဇာ
စွန့်ပြီ။ဒွါဒသဂုဏမုပါဂတံ၊ တဆဲ့နှစ်ပါးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးထို
နှင့်ပြည့်စုံသော။ဝါကစီရံ၊ ပြုဆံမြက်ဖြင့်ကျစ်အပ်သောဣျော်
တေသက်နှံးကို။ နိဝါသေသိ်၊ ဝတ်ပြီ။ ။အဋ္ဌဒေါသ သမာ
ကိဏ္ဏံ၊ ရှစ်ပါးသော အပြစ်တို့ဖြင့် ပြွမ်းသော။ ပဏ္ဏသာလကံ
သစ်ရွက်မိုးသောဇရပ်ကို။ပဇာ်၊ စွန့်ပြီ။ဒသဟိ၊ ဆယ်ပါးကုန်
သော။ဂုဏောဟိ၊တို့နှင့်၊ဥပါဂတံ၊ပြည့်စုံသော။ ရုက္ခမူလံ၊ သစ်
ပင်ရင်းတည်းဟူသောကျောင်းသို့။ဥပါဂမိ်၊ ကပ်ပြီ။ ။အဟံ
သည်။ဝါဝိတံ၊ ကြဲအပ်သော။ရောဝိတံ၊စိုက်ပျိုးအပ်သော။ဧည့်
စပါးကို။နိရဝသေသတော၊ အကြွင်းမဲ့။ပဇာ်၊ စွန့်ပြီ။ အနေက
ဂုဏသမွန်း၊ တပါးမကများစွာသောဂုဏ်ကျေးဇူးထို့နှင့် ပြည့်စ
သော၊ ပဝတ္တဖလံ၊ အထိုထိုသာလျှင် သစ်ပင်မှ ကြွေကျသော
သစ်သီးကို။အါဒိယိ်၊ယူကာသုံးဆောင်ပြီ။(အနေကဂုဏသမွန်း
ဟူသည်။ ။ပဝတ္တဖလသန္တုဋ္ဌော၊ အပရောယတ္တဇိဝိကော၊ ပ
ဟိနာဟာရလောလုပ္ပေါ၊ ဟောတိစာတုဒိသောရဟိ ။ဇာ
တိရသတဏ္ဍုဠ၊ အာဇိဝေါတသသ သုဏ္ဏတိ၊ တသ္မာဟိ နာတိ
မညေယျ၊ ပဝတ္တဖလဘောဇနံ)။ ။သာရိပုတ္တရော၊တတ္ထ၊ ထိ

Digitized by

ကျောင်းသစ်မ်းဦး၊ ဝသန္တော၊ သော၊ အဟံ၊သည်။ နိသဇ္ဇဌာန စင်္ကမေနိသဇ္ဇဌာနစင်္ကမေသု၊ထိုင်ခြင်းရပ်ခြင်းသွားခြင်းတို့ဦး၊ ပဓာန်၊ ဝီရိယကို၊ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ပဒဟိ်၊ အားထုတ်ပြီ။သတ္တာဟော်သတ္တာဟာသ၊ ခုနစ်ရက်၏။ အာဟ္ဆာန်ရမှ်၊ အတွင်းဦး။ အဘိညာဇလံ၊အဘိညာဉ်တည်းဟူသောအားသို့။ဝါ၊ အဘိညာဉ် ငါးပါးဝိပဿနာတည်းဟူသောအားသို့၊ ပါပုဏိ်၊ရောက်ပြီ၊

ပဠုဒေါသဝိဝဇ္ဇိတံ၊ အစဉ်ရှိသည်၏အနက်ကိုအဆို့သောအဋ္ဌကထာပါဠိတို့ဦး ရေးအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် မဆိုပေအုံ့ဟု ဋီကာဆရာမိန့်၏။ ယသကာလအဋ္ဌကထာပါဠိတို့ဦးရှိသည်ချည်း။ ။ အသမော။လ။ပါဠိယာ၊ဦး(ဝုတ္တာဦးစပ်)။ အယံပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား၊ထွေး၊ဤပါဠိရပ်ဦး။ဟိ၊ခဲ့ပြီးအံ့။မဟာသတ္တံ၊ကို။(ဒိသွာဦးပကထိကံစပ်)။နိက္ခန်္ခ၊ထွက်သည်ကို။(ဝိကတိကံစပ်)။ ။ဟိ မဝန်္တ။ပ။ပဝိသိသာတိတိကားနိက္ခမနာကာရ။ ။ဘဂဝါ၊သည်။ (အာဟာဦးစပ်)။ ။သာရိပုတ္တ။ပ။ဝိဝဇ္ဇိတန်္တိကားဝစနာကာရ။ ။ ထိုသာရိပုတ္တစသော စကားသည်။ သန္တေဃ ဘာသိတ၊ ဝုတ္တ ဘာသိတ နှစ်ပါးတို့တွင်၊ သန္တေဃဘာသိတဟုသိစေထို့၏။ တ ဒါ။ပ။သန္တေဃ၊မိန့်၊ ။မယ္ဘံသည် ဆဋ္ဌိကတ္တားဟုသိစေထို့၏၊ မ ယာဟုဘွင့်။ ။ပဏ္ဍော်ဟိဆန္နသာသာလာ၊ပြုစေထို့၏။ပဏ္ဍော် ဆ ဆန္နာ၊ ဘွင့်၊ ။ထဒ္ဓိဝိသမတာ၊ကြမ်းတမ်းမညီညွတ်သောမြေအဘို့ရှိ သည်၏အဖြစ်ဝင်း။ အင်္ကေဂုဂ္ဂတာ၊ အတွင်းဦးသစ်ပင်ပေါက် ရောက်သည်၏အဖြစ်ဝင်း။ တိဏလတာဒိဂဟနဆန္နတာ၊ မြက် နွယ်စသောချုံတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသည်၏အဖြစ်ဝင်း။ အတိသမ္မာဓ တာ၊အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသည်၏အဖြစ်ဝင်း။ အတိဝိသာလတာ၊ အလွန်ကျယ်သည်၏အဖြစ်ဝင်း။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဖုံးရရှုံးတို့သည်။ဥဋ္ဌ ဟန်္တိ၊ ပေါက်လတ်ကုန်၏။ ပဒိဟာညတိ၊ထိပါးတတ်၏။ (ဟန ဓာတ်။ဒိဝါဒိတော်ယော၊ဖြင့်ယပစ္စည်းသက်၍ပြီးစေ)။ဥရဂါဒိ ကော၊မြွေအစရှိကုန်သော။ တေဟိဝါ၊ ထိုမြွေအစရှိသောသတ္တ ဝါတို့သည်သည်း။ဒိယနုရတနံ၊ တတောင်ထွာအတိုင်းအရှည်

Digitized by Google

ရှိသော၊အနုစက်မံ၊စကြဲကွေ့သည်၊ (ဝဋ္ဋဘိဒ္ဓစဝ်)၊စေတီယက်
ရိမြို့၊စေတီယတောင်၌၊ဒီပယသာဒကမဟာမဟိန္ဒကွေ့ရသ၊ သီ
ဟိုဠ်ကျွန်းသူတို့ကိုကြည်စေတတ်သေါမဟာမဟိန္ဒမထေရ်၏
စက်မနံဝယ၊သို့။တံ၊ ထိုစကြဲသည်၊ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘော
ရှိသည်။ ။ဓနဓညဟိဂ္ဂဟာဘာဝေါ၊ဥစ္စာစပါးကိုဆိမ်းဆည်း
ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း။ အနဝဇ္ဇဝိဏ္ဍပါတပရိယေသန ဘာ
ဝေါ၊အပြစ်ကင်းသောဆွမ်းကို ရှာမှီးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်၎င်း၊
နိဗ္ဗုတ ဝိဏ္ဍာဘုဉ္ဇနဘာဝေါ၊ ငြိမ်းပြီးသောဆွမ်းကို သုံးဆောင်
ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ရဋ္ဌံ၊ တိုင်းနိုင်ငံကို။ပိဋ္ဌတွာ၊နှိပ်စက်
၍။ ဓနသာရံဝါ၊ဥစ္စာနှစ်ကိုရင်း။ သိသကဟာပဏာဒီနိဝါ၊ ဆ
လွဲအသပြာ စသည် တို့ကိုရင်း။ ဂဏ္ဍန္တေသု ဂဏ္ဍန္တာနံ၊ ကျ
သော၊ရောဂကုလေသု ရောဂကုလာနံ၊တို့၏။ ရဋ္ဌပိဋ္ဌနကိလေသ
ဘာဝေါ၊ အခွန်အတုပ်ဖြင့် နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် ပင်ပန်းခြင်း
မရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း။ အပ္ပဒိဟတဘာဝေါ၊ ဝိတ်ပင်ဆီးတာ
ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်၎င်း။ပုပ္ပုပဂဗလုပဂ'ရုက္ခသဏ္ဍန်း၊အပွင့်က
ဆောင်သောသစ်ပင် အသီကို ဆောင်သော သစ်ပင်ထိုဖြင့်
လွှမ်းအပ်ထသော။ မရုရသလိလာသယံ၊ ချိုမြိန်သောရေကန်
ထသော။ အပဂတဝါဠမိဂ ဘီသနကသကုဏ်၊ ဘဲစေအပါ
သောသားရဲကြောက်မက်ဘွယ်သော ဌက်ရှိထသော။ ပဝိ
ကဏ္ဍမံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းဌာခဲ့သော။ အာလမ္ဗနဖလက်၊
ကဲမှီပျဉ်ကို။ သမတလံ၊ ညီညွတ်သောအပြင်ရှိသော။ ရုဋ္ဌဝတ္ထု
သိလံ၊ ပဲနောက်အဆင်းရှိသောကျောက်ဖျာကို။ ဇဋုမတ္ထာလ
ကစိရတိ ဒဏ္ဍာကဏ္ဍိကာ ဒိကေ၊ ဆံကျစ် ဦးဝန်း၊ ဃျော်
သက်နှံး၊ သစ်သားသုံးခွ၊ကရေားအစရှိကုန်သေါ၊ပါနီယဆာဒုပ်
ယသဒ်ပါနီယသရဝါဒိနို့၊ သောက်ရေအိုး၊ သော်ရေခရုသ
သောက်ရေခွက်စသည်တို့ကို။ အင်္ဂါရကပလ္လ၊ မီးမယ်ဖျူးခွ
ဝါ၊မီးအိုးကင်း။ဟိမန္တပါဒေ၊ဟိမဝန္တာတောင်ခြေ၌ကိရိကန္တ
နှသာရေန၊ ထောင်မြောင် ချောက်ကြားကို အစဉ်ထျောက်

Digitized by Google

ဖြင့်။နဒီနိဝတ္တနေ၊မြစ်ကွေ့၌။ပဒဝလဉ္ဆံ၊ ခြေရာကို။အဟသဿန္တော၊ ၌။(စိန္တေတွာ၌စပ်)။ ။ရုဝံ။ပ။ဘဝိသတိတိကားစိန္တနာကာရ။ ရုရဂါမေ၊အဦးရွာ၌။အတိဝိယအတိဇေ၊အလွန်ထျင်။ (ဇေဝသဒ္ဒါ ကိုဝိယပြု)။တသ၊ထိုပုဆိုး၏။(ဘာဝတ္ထိ၌စပ်)။ ပရေဟိဗဒ္ဓတာ ယ၊သူတပါးတို့နှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန၏သရုပ်ပြ)။ တုန္နံဝါ၊အပ်ထိုးသောအမှုကိုဂျင်း။(တုဒဓာတ်၊တပစ္စည်းအနှပြု)။ အဂ္ဂလဒါနံဝါ၊ပြင်ထပ်ပေးခြင်းကိုဂျင်း။မဇ္ဈတိဏ်၊ဖြူဆံမြက်ကို။ ဟိရံဟိရံ၊အစိတ်စိတ်အမျှင်အမျှင်။ကတွာ၊၍။ဂန္ထေတွာ၊ကျစ်၍။ ပပဉ္စော၊ကြောမြင့်သည်။ (ပပုဗ္ဗပစိဓာတ်)။ အနောဇပုပ္ဖဒါမသဒိသံ၊လိပ်ဆူးဖျော့ပန်းဆိုင်းနှင့်တူသော။ရတ္တဝါကစိရံ၊ ကောင်းစွာတပ်အပ်သောဝေျဂတေသက်နွဲကို။ ပုန္နာဂပုပ္ဖသန္ထရသဒိသံ၊ ပုန်းညက်ပန်း အခင်းနှင့်တူသော။ သရဒံ၊ ခြေသည်းနှင့် တတွသော။ အဇိနစမ္မံ၊သက်နက်ရေကို။ ဇဠုမဏ္ဍလံ၊ဆံကျစ်ဦးဝန်းကို၊ပဋိမုဉ္စိတွာ၊စွပ်၍။ ဂူဠောဃ၊ဥသျှောင်နှင့်။ သာရသူစိ၊ မြတ်သောဆံကျင်ကို။ ပဝါဠဝဏ္ဏံ၊သန္ဓာအဆင်းရှိသော။ ကဏ္ဍိကံ၊ ကရားကို။ ခါရိကာဇံ၊ ပရိက္ခရော တည်းဟူသော ဝန်ဖြင့် ပြည့်သောထမ်းပိုးကို။ ကတ္တရဒဏ္ဍံ၊တောင်ဝေးကို။ ။(ကတ္တရောနံ ဇိဏ္ဏမနုဿာနံခဏ္ဍော ကတ္တရဒဏ္ဍော)။ ။ကတ္တရဓာတ်။ အကြောအရေထွေ့ထျည်းသည်)။ ။မနောရထော၊ နှလုံးအထိုသည်။ ။(ရမနံရထော။ထပစ္စည်း။ ။မနသာရထောမနောရထော)။ ။ဗိရလမဠကပသော၊ခပ်ညောင်စောင်း၏နံပါး၌။ ဝါ၊အကွက်အကွက်သေါညောင်စောင်း၏နံပါး၌။ကဋ္ဌတ္ထရိကာယ၊သစ်သားအခင်း၌။ ။အဟံစရော၀ါသော၊ပ။ ပညာယတိတိကားအာဝဇ္ဇနာကာရတည်း။ ။ဟိသစ္ဒံ၊၏။ပဝိဝေကံ၊ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ (ကိလေသာ ဆိတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပဝိဝေက ဟူပါသည်)။ ဝိစရဏံ၊ ကျင်လည် ကျက်စားသောရသေ့ရဟန်းကို။ အယဉ္စုပဏ္ဏာသာလာ၊သည်။ မနာပါ၊နှစ်သက်ဘွယ်ရှိ၏။ ဝါ၊နှလုံးကိုပွါးစေတတ်၏။ ပရိဘဏ္ဍကတာ၊အပြေ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အပြစ်ပြုအပ်သော၊ ဘုမိ၊သည်၊ ဝေဇ္ဈဝဝဏ္ဏာ၊ ဝါးမျည့်အ
ဆင်းရှိ၏။ သေတ ဘိတ္တိယော၊ ပြုသော နံရံတို့သည်၊ ရဇတ
ဝဏ္ဏာ၊ ငွေအဆင်းရှိကုန်၏။ ပဏ္ဏ ဆွဒနံ၊ သစ်ရွက်အဆိုးသည်၊က
ပေါတပါဒဝဏ္ဏံ၊ခိုခြေအဆင်းရှိ၏၊ ဗိရလမဉ္စကော၊ ခပ်ညောင်
စောင်းသည်။ ဝါ၊ ညောင်စောင်းကျားသည်။ ဝိစိတ္တဝဏ္ဏ ရက
ဝဏ္ဏော၊ ဆန်းကြယ်သောအခင်းပြောက်အဆင်းရှိ၏။ တိဏပဏ္ဏ
မတ္တိကာသု၊မြက်သစ်ရွက်မြေစိုင်တို့သည်။ ပတိတာသု၊ကျကုန်
သည်ရှိသော်။ တာသံ၊တို့ကို။ ဝါ၊တို့၏။ ဌပေတဗ္ဗတာယ၊ ထား
အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (နိဗ္ဗတ္တပိဋ္ဌဂဏ္ဌိ၏သရုပ်ပြ)။ နိဗ္ဗတ္တပိဋ္ဌဂဏ္ဌိ
ဘာဝေါ၊အမြဲမပြတ်သုတ်သင်ရသည်၏အဖြစ်သည်။ ဥကာမဂိ
လဃရဂေါလိကာဒီနံ၊ သန်းကြွက်ပိုးအိမ်မြွေငှက်စသည်တို့နှင့်။
တတ္ထ၊ထိုသစ်ပင်ရင်းတည်းဟူသောကျောင်း၌။ တံ၊ထိုသစ်ပင်
ရင်းသည်။ သမ္မဇ္ဇမို့၊ ညှိညှတ်ပြေပြစ်သော်၎င်း။ အနုဋ္ဌာပနီယဘာ
ဝေါ၊ ကြိုးသောသူတို့သည်မထစေအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဇ
သဇေသောသိနိဒ္ဓါဟာရောနာမ၊ဤသိမ်မွေ့သောအစာအာဟာရ
မည်သည်။ ။(သိနိဟဓာတ်သိလေသနဏ္ဍ။ ဟကိုဓပြု)။ မာန
မဒပုရိသမဒေ၊ငါတကားဟုမာန်ယစ်ခြင်း၊ငါယောကျ်ားဟုမာန်
ယစ်ခြင်းတို့ကို။

၎ဝံ ယထာဝုတ္တအာကာရေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
သောထိုင်ခြင်းရပ်ခြင်းသွားခြင်းတို့၌ အားထုတ်သောအခြင်းအ
ရာအားဖြင့်။ မေမယိ၊ငါသည်။ သိဒ္ဓိပတ္တာသသိဒ္ဓိပတ္တော၊ ဈာန်အ
ဘိညာဉ်တို့၌ပြီးစီးခြင်းသို့ ရောက်သော်၎င်း။ သာသနေ၊ရသော့
တို့၏သာသနာ၌။ ဝသိဘူတော၊ဈာန်အဘိညာဉ်တို့၌လွယ်လွယ်စွာ
ဖြစ်သော်၎င်း။ (ဘာဝေနာဘာဝလက္ခဏာဒ္ဒိဆဒ္ဒိ)။ လောကနာထ
ကော၊လူသုံးပါးကို နိဗ္ဗာန်သို့ဆောင်တတ်သော။ ဒိပက်ရောနာ
မ၊ဒိပက်ချာအမည်ရှိသော။ ဖိနော၊မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊
ပွင့်တော်မူ၏၊ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထစေ၊မယ်တော်ဝမ်းဒ္ဓပို့သန္ဓေနေတော်မူ
သောအခါ၌၎င်း။ ဇာယိတ္ထစေ၊ဘွားမြင်တော်မူသော အခါ၌၎င်း။

Digitized by Google

ဇကြွေနွေစ၊ အနုတ္တရသမ္မာသမ္ဗောဓိသို့ရောက်သဖြင့် ပွင့်တော်မူသောအခါ၌ဉ၎င်း။ ဓမ္မဒေသနေစ၊ ဓမ္မစက္ကြာတရားကို ဟောတော်မူသောအခါ၌ဉ၎င်း။ ဇွတိ၊ သို့။ ဇွမေသုစတူသဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌၅စတုရောစတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ နိမိတ္တေနိမိတ္တာနိ၊ နိမိတ်ထို့ကို။ နာဒ္ဒသိ၊ မမြင်ရထိုက်။ကသ္မာ၊ကြောင့်။နာဒ္ဒသိ၊မမြင်ရထိုက်သနည်းဟူမူကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗျာနရတိသမပွိတော၊ ဗျာန်ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ရမာမိ၊ ငါမွေ့လျော်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ (နာဒ္ဒသိ၊ထိုက်)။ ။နိမိတ်တို့၏မျှားသည်၏အဖြစ်ရှိ ဣန္ဒြိယမူလည်း လေး ဌာနတို့ဒ္ဓ ဖြစ်သော ကြောင့်၊ စတုရောနိမိတ္တေဆိုသည်။တနည်း၊ဘုမ္မဋ္ဌဒ္ဓဥပယောဂသက်၍။ စတုရောစတုသဋ္ဌာနေသု၊တို့ဒ္ဓ။ ဗာတ္တိ၊သနိမိတ္တေ၊ သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော နိမိတ်ထို့ကို။(ဗာတ္တိ၊သကျေ၊ ဗာတ္တိ၊သသရုပ်ကား၊ တဖြိုင်နက်ထသောင်းသောလောကဓာတ်ထွပ်ခြင်း။ ၁ ။တသောင်းသောစက္ကြာဝဠာ တိုက် တို့ဒ္ဓ အတိုင် အရှည် မရှိသော အရောင်နှံ့ခြင်း။ ၂ ။ကန်းသော သူတို့၏ မျက်စိ မြင် ခြင်း။ ၃ ။နားပင်းသောသူတို့၏အသံကြားခြင်း။ ၄ ။အသောသူတို့၏ကောင်းစွာစကားဆိုခြင်း။ ၅ ။ကုန်းသောထို့၏ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်ရှိခြင်း။ ၆ ။သူဆွဲထို့၏ ခြေဖြင့် သွားခြင်း။ ၇ ။နှောင်ဘွဲ့ သောသတ္တဝါတို့၏ နှောင်ဘွဲ့ခြင်းစသည်မှ လွတ်ခြင်း။ ၈ ။အလုံးစုံသော ငရဲတို့ဒ္ဓ ငရဲမီးငြိမ်းခြင်း။ ၉ ။ပြိတ္တာတို့၏ ဗွတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်းမှငြိမ်းခြင်း။ ၁၀ ။တိရစ္ဆာန်တို့၏ဘေးမရှိခြင်း။ ၁၁ ။အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၏ ရောဂါမှ ငြိမ်းခြင်း။ ၁၂ ။ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ချစ်ဘွယ်သောစကားကိုပြောဆိုခြင်း။ ၁၃ ။မြင်းထို့၏ သဘာဝစွာဟည်ခြင်း။ ၁၄ ။ဆင်တို့၏ကြိုးကြာသံမြည်ခြင်း။ ၁၅ ။အလုံးစုံသောအရပ်တို့ဒ္ဓတရိယာတို့၏ ဝိမိတို့၏အသံကိုမြည်ခြင်း။ ၁၆ ။လူထို့၏လက်ကောက်စသည်တို့၏ မထိုက်ဘဲမြည်ခြင်း ။၁၇ ။အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၏ ကြည်ထင်ခြင်း။ ၁၈ ။နူးညံ့သိမ်မွေ့ ချမ်းဇေးသော လေ၏ လာ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ခြင်း။ ၁၉ ။အခါမဲ့ ဓိဗသ်းရွှေခြင်း။ ၂၀ ။မြေမှရေပေါ်ထွက်၍ စီးခြင်း။ ၂၁ ။ဌက် တို့၏ ကောင်း ကင်မှ ပျံသွား ခြင်းမှ စွန့် ခြင်း။ ၂၂ ။မြစ်တို့၏မစီးဘဲတံ့ရပ်ခြင်း။ ၂၃ ။မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ဆားငံရေ၏ချိုမြိန်ခြင်း။ ၂၄ ။မဟာသမုဒ္ဒရာ၏အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ ငါးပါးသော အဆင်းရှိသော ပဒုမာတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း ခြင်း။ ၂၅ ။ရေပန်းကြည်းပန်းစသော အလုံးစုံသောပန်းတို့ဖြင့် ပွင့်ခြင်း။ ၂၆ ။သစ်ပင်တို့၏ပင်စည်တို့၌ခန္ဓပဒုမာထို့၏ငင်း၊ အခက်တို့၌သာခါပဒုမာတို့၏ငင်း၊ နွယ်တို့၌လတာပဒုမာထို့၏ငင်း ပွင့်ခြင်း။ ၂၇ ။ကြည်းကုန်း၌ ကျောက်ဖျာတို့ကို ဘောက်ခွဲ၍ အဆင့်ဆင့်ခုနစ်ထပ်ခုနစ်ထပ်ဖြစ်၍ ဒဏ္ဍာကပဒုမာထို့၏ထွက် ခြင်း။ ၂၈ ။ကောင်းကင်၌ တွဲ ခွဲဆွဲ သော ပဒုမာ ထို့၏ ဖြစ် ခြင်း။ ၂၉ ။ထက်ဝန်းကျင်မှ ပန်းဓိဗသ်းရွှေခြင်း။ ၃၀ ။ကောင်းကင်၌နတ်၌ဖြစ်သောတူရိယာတို့၏မြည်ခြင်း။ ၃၁ ။တသောင်းသောလောကဓာတ်၏လည်၍ လွှတ်အပ်သောပန်းကုံးသကဲ့သို့ ငင်း၌ပ်၍ဘွဲ့စည်းအပ်သောပန်းစည်းကဲ့သို့ငင်း၊ တန်းဆာဆင်အပ်သောပန်းနေရာကဲ့သို့ငင်း၊ တခဲနက်အစည်းရှိသောထိုမှ၍ မှပြည့်စုံသော သားမြီးယပ်ပန်းနုံသာအခိုးအထုံအမွှေးတို့ဖြင့်ထုံအပ်သည်ဖြစ်၍အလွန်တင့်တယ်ခြင်းအစုသို့ရောက်ခြင်း။၃၂)။ တထာဂတံ၊ သုဒဿန ကျောင်းတော်ကြီး၌ သီတင်းသုံး နေသောဒိပက်ရာမြတ်စွာဘုရားကို။ ပစ္စက္ခဒေသဝိသယော၊ မဇ္ဈိမဒေသ၏ ပစ္စက္ခဟု မှတ်အပ်သော ထိုပစ္စက္ခ၌ အကျုံးဝင်သော ရမ္မာပြည်၌။ဖနှာ၊ လူအပေါင်းတို့သည်။ သွာတနှာယ၊ နက်ဖြန် ကောင်းမှုအထိုင်ဌာ။ နိမန္တေတွာန၊ ဆွမ်းပင့်ဘိတ်ပြီး၍။ တဿ၊ ထိုဒိပက်ရာ မြတ်စွာ ဘုရား၏။ အာဂမနံ၊ ကြွတော်မူရာ ဖြစ်သော။ ။(မဏ္ဍိဒိပကား။အာဂမနံကိုကမ္မသာဓ၊ကရဏသာဓ ဆို၏။ထိုအလိုကား။ တဿတေန၊သည်။အာဂမနံ၊ ကြွတော်မူအပ်သော။ဝါ၊ကား။ တဿ၊၏။ အာဂမနံ၊ ကြွတော်မူကြောင်းဖြစ်သော။ပေး။ဤ၌အဓိကရဏသာဓအတိသုန္ဒရဖြစ်၏)။ ။မဂ္ဂံ၊

Digitized by Google

ကို၊တုဋ္ဌမာနသာ၊နှစ်သက်ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်သောစိတ်
ုန်သည်ဖြစ်၍၊ သောခေါ်၊သုတ်သင်ကုန်၏၊ (သောဧတိ
ုမာနသော၊ဟူ၍လည်းကောဝစနှင့်ပါဠိရှိ၏)။ ။သာရိပုတ္တ၊
အဟံ၊သုမေဓာရသွေ့ဖြစ်သောငါသည်။ တေနသမယေန၊
ုဖျာပြည်သူတို့၏ဒိပက်ရာမြတ်စွါဘုရားကြွတော်မူရာလမ်း
ကိုသုတ်သင်သောအခါ၌။သကသမာ၊ မိမိနေရာကျောင်း
မ်းမှ။နိုက္ခမိတ္တာ၊၍။ ဝါကစိရာနို၊ လျော်တေသက်နှံးထို့ကို။
ုန်ဘာ၊ ခါလျက်။ တဒါ၊ထိုအခါ၌။ အမ္မရေ၊ ကောင်းကင်၌။
ာမိ၊သွား၏။(တေနသမယေန၊ဟူသောပုဒ်ကိုနိုက္ခမိတ္တာဟူ
ာပုဒ်နှင့်၊ တဒါဟူသော ပုဒ်ကို ဂစ္ဆာမိဟူသောပုဒ်နှင့်စပ်။
ကြောင့်ပုနဂျတ္တိဒေါသမရောက်။ ။အမ္မေဝိတထ္ထဂတ္တိာန၊
ဿာမမယံဇိနံ၊၌အမ္မေဝိဟူသောပုဒ်ကိုဂတ္တိာနဟူသောပုဒ်
မယံဟူသောပုဒ်ကိုဝန္ဒိဿာမ၊ ဟူသောပုဒ်နှင့်စပ်သကဲ့သို့
သည်း)။ ။သာရိပုတ္တ၊ဧာ။အဟံ၊သည်။ တသ္မိံကာလေ၊၌။ဝေ
တံ၊ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ငင်း။တုဋ္ဌဟဋ္ဌ၊
သက်ရွှင်လန်းသည်ဖြစ်၍ငင်း။ပမောမိတံ၊ဝမ်းမြောက်သော
်ရှိသည်ဖြစ်၍ငင်း။မဂ္ဂသောဓေနံ၊ ခရီးကိုသုတ်သင်သော။
၊ရမျာပြည်သူလူအပေါင်းကို။ ဒိသွာ၊မြင်၍။ဂဂနာ၊ ကောင်း
ငမ်း၊ဩဇာရောဟိတွာန၊ သက်၍။မဟာဇနေန၊ လူများအပေါင်း
သည်။တုဋ္ဌဟဋ္ဌော၊အလွန်နှစ်သက်ရွှင်လန်းသည်ဖြစ်၍။ ပမော
တော၊ ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဒဇာတော၊ ဝမ်းမြောက်
သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ကသ၊ အာဘယ်သူ၏။ အာဂမနဘူတံ၊
ာရာလမ်းခရီးဖြစ်သော။ အဋ္ဌသံ၊သော။ဝဠုမံ၊သော။အယနံ၊
သာ။မဂ္ဂံ၊ ခရီးကို။ သောဓယတိ၊ သုတ်သင်သနည်း။ (ဒိတါဒိ
ဏ်း)။ဇာတိ၊သို့။တာဝဒေ၊ထိုခဏာ၌တည်ကုန်သော။မနုဿော၊
လ်ိုကို၊ ပုဿ်၊မေး၏။ ။သောဓယတိမဂ္ဂံ၊ ဟုရှိသောပါဠိ။
သာဓိယတိမဂ္ဂေါ၊ ဟုကံဟော ပြယုဂ်ရှိ၏၊ မဏိဒီပဆရာ ၍
ိုဆိုးပြတ်၏။တုဋ္ဌဟဋ္ဌစသောပဌမန်တုပုဒ်တို့ကို ကတ္တားဟော

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဟုတ္တာဟူသော ပါဠိသေသကိုငဲ့၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ကမ္မဏ္ဍ
သောသောဓိယတိ၊ ဟူသောပုဒ်ကိုငဲ့သည်ရှိသော်၊ ထုဋ္ဌဟ
နာအစရှိသောတတိယာနက္ခတ်ကို ဆိုအပ်ကုန်၏။ထနည်း။ ဟု
ဟူသော ပါဠိသေသသည်ဘောကို ဟောသည်ရှိသော်၊ ထ
ဟဋ္ဌောစသည်တို့၌ ကရဏတ္ထ၌သာလျှင် ပစ္စတ္တဝစနတို့သ
ဖြစ်ကုန်၏။ တနည်း။ သဝဏ္ဍိ ဝိဏ္ဍာယစရတိ၌ဂဟဲဟူသော်
ပဋ္ဌာနပုဒ်ကိုငဲ့၍။ သဝဏ္ဍိ ဟုဒုတိယာနက္ခတ်ရုပ်သည်ဖြစ်၏။ ဤ
ဝဏ္ဍိ ဟူသော ဒုတိယာရုပ်သည်ပဋ္ဌာနပုဒ်ကို ငဲ့လျှင်းမူလည်
တိယာ ရုပ်သည် သာလျှင်ဖြစ်၏။ သာဝဏ္ဍိယံ၊ ဟုသတ္တမီ
သည်မဖြစ်။ အနက်အားဖြင့်သတ္တမီအနက်ကိုသာလျှင်သိအပ်
ထို့အတူဤ၌လည်း၊ ကတွတ္ထ ဖြစ်သော ဟုတ္တာဟူသော
သေသကိုငဲ့၍ ပြုအပ် သော၊ တုဋ္ဌဟဋ္ဌော စသော ပဋ္ဌမာ
သည် တဘာန်ကမ္မတ္ထ ဖြစ်သော၊ သောဓိယတိဟူသော ဟ
ပုဒ်ကိုငဲ့လျှင်းမူလည်းမပျက်။ ပဋ္ဌမာကာရိယသည် သာဖြစ်
တုဋ္ဌဟဋ္ဌေနစသောတတိယာကာရိယသည်မဖြစ်။ အနက်အ
ဖြင့်တတိယတ္ထကိုသာလျှင်သိအပ်၏။ အနက်ကား၊ ဤသို့ဟော
မဟာဇနောမဟာဇနေန၊ သည်။ တုဋ္ဌဟဋ္ဌော တုဋ္ဌ ဟဋ္ဌေ
သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ပမောဒိတောပမောဒိတေန၊ သည်း ဟုတ္တာ
ဝေဒနာတောဝေဒနာတေန၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ကဿ၊ ၏။ ဒ
သံဃဋ္ဌသသခ်ိဂါတော၊ သော။ ဝဋ္ဋုမံ ဝဋ္ဋုမသခ်ိဂါတော၊ သော
အယနံအယနသခ်ိဂါတော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို၊ သောဓိယတိ၊ သ
သင်အပ်သနည်း။ ။ မေမယော၊ ငါသည်း ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်
သော။ တေ၊ ထိုရဟန္တာပြည်သူတို့သည်။ ဘဂဝန္တံသုမေဓ၊ အရှင်
မေဓာ။ ကိ၊ အာဘဲ့ကြောင့်။ တုမှေ၊ ရှင်ရသေ့တို့သည်း နဓာ
ထ၊ မသိကုန်သနည်း။ အနုတ္တရော၊ ကိုယ်တော်ထက် လွန်
သောသူရှိတော် မမူသော။ ဇိနော၊ မာရ်ငါးပါးကို အောင်
တော်မူပြီးသော။ လောကနာယကော၊ လူသုံးပါးကို နိဗ္ဗာန်
ဆောင်တော်မူထသော။ ဒီပင်္ကရော နာမ၊ ဒီပင်္ကရာ အမည်

Digitized by Google

ဆာမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပုသ်ဖို့၊ ဖြစ်တော်မူပြီ။ တသ၊ထိုဒိ
ကံရာမြတ်စွာဘုရား၏။အဋ္ဌသံအဋ္ဌသသဒ်ါတော၊သော၊ဝဋ္ဋ
ဝဋ္ဋမသဒ်ါတော၊ သော။ အယနံအယနသဒ်ါတော၊ သော။
ဂွေါ၊ကို၊အမှေဟိ၊ ငါတို့သည်။သော၊မိယတိ၊သုတ်သင်အပ်၏။
တိ၊သို့။ဝိယာကံသု၊ကြောင်းကုန်၏။ ။တာဝဒေဝ၊ ထိုဘုရားဟု
ခြားသောခဏာ၌။ ဗုဒ္ဓေါတိနာမံ၊ကို။ သုတွာန၊၍။ ဗိတိ၊ဘုရား
ဗျင်အာရုံရှိသော ဗိတိသည်၊ဥပုဇ္ဈိ၊၏။ ဗုဒ္ဓေါဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဘုရား
ဘုရားဟူ၍။ကထယန္တော၊ဆိုလျက်။သောမနသံ၊ဝမ်းမြောက်
ငြင်းကို၊ပဝေဒယိ။ ။ခဲစားပြီ။ ။အဟံ၊သည်။ တတ္ထ၊ထိုကောင်း
ကျွန်ုပ်မှ သက်ဆင်းရာအရပ်၌။ ဌတွာ၊ရပ်၍။ တုဋ္ဌော၊ နှစ်သက်
ဝမ်းသာရခြင်း ချမ်းမြေ့သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ သံဝိဂ္ဂ မာနသော၊
ဝမ်းသာကြီးမွေးညှင်း ဖျင်းဖျင်းလှိုက်လဲအံ့ဘွယ်သရဲသောစိတ်ရှိ
ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ ဇာတ၊ဤဒိုပက်ရာ စောမြတ်စွာ၌။ ဒိဇာနိ၊ ကုသိုလ်
ကောင်းမှုတည်းဟူသောမျိုးစေ့တို့ကို။ ရောပိသံ၊ ငါစိုက်ပျိုး
ပြီးပြီ။ယောခဏော၊အကြင်အခဏကာလမှ ကင်းသောဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမ
သောအခါကို၊မယာ၊ငါသည်။လဒ္ဓေါ၊ရအပ်ပြီ။ သောခဏော၊သည်။
ဘုရားဥပဇ္ဈာဂါ၊မလွန်ပါစေလင့်။ ဇာတိ၊သို့။ ဝိစိန္တေသိ၊ကြံပြီ။ ။
ငါဘုရားဥပဇ္ဈာဂါ၌မာပဒို့သော၊ဥပဂ္ဂေး အတိဂ္ဂေးရှိသောဂမနဓာတ်၊
ကိုယ်ဟူသမျှကြွေးဖြင့် ဂမနဓာတ်ကို ဂပြု၊ အဇ္ဈတ္တနိ ဤကို အာပြု)။ ။
ဘုရားသာန္တော မနုဿာ၊အိုလူမျိုး အပေါင်းတို့။ တုမှေ၊တို့သည်။
ဘုရားဇွန်းသား၏၊မင်္ဂါ၊ကြွေတော်မူရာလမ်းခရီးကို။ယဒိသော၊ဝေထ၊ အ
ကြောင်းကြံ၍သုတ်သင်ကြကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ မေ၊ငါအား။ ဇကောကာ
ဘုရားသံ၊ တရသောအရပ်ကို။တုမှေ၊သင်တို့သည်။ ဒဒါထ၊ ပေးကြ
ကုန်လော့။ အဟံပိ၊ငါသည်လည်း။တုမှေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တ
ကွ၊အဋ္ဌသံ၊သော။ဝဋ္ဋုမံ၊သော။အယနံ၊သော။မင်္ဂါ၊ကို၊သော၊
ယိသာမိ၊အံ့။ ။တဒါ၊ထိုတောင်းသောအခါ၌။တော၊ထိုရမ္မာ
ပြည်သူတို့သည်။အဋ္ဌသံ၊ကြွေတော်မူရာလမ်းခရီးကို။ သောဝေ
ထုံ၌။မမ၊ငါအား။ သြကာသံ၊ ရေဖြင့်ထွင်း၍သုတ်သင်ခြင်း၌

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ခဲယဉ်းသောထသောအရပ်ကို၊ အခဲသုပေးကုန်၏၊တဒါ၊ ဝ
သုတ်သင်ခြင်းငှာ ပေးသောအခါ၌၊ အဟံသည်၊ ဗုဒ္ဓေါဗုဒ္ဓေ
တိ၊ ဗုဒ္ဓေါဗုဒ္ဓေါဟူ၍တနည်း။ ဗုဒ္ဓေါသည်၊ အဟောသ၊ ဩဝါဒ
ဘွယ်ရှိ၏၊ ဗုဒ္ဓေါသည်။ အဟောသ၏၊ ဤတိ၊ ဤသို့၊ စိန္တေန္တေ
ဆုရောဂဏ်ကိုကြဉ်အောက်မေ့လျက်။ မင်္ဂုံခရီးကို၊ သောဝေ
၏။ ။မမ၊ ငါ၏၊ ဩကာသေ၊ သုတ်သင်သောအရပ်သည်၊
နှိပ်ဖြတော၊ မပြီးမိ။ ဖိနေသ၊ မာရ်ငါးပါး၊ ကိုအောင်ဖြင်တော်မူသော
ဒိပက်ရော၊ သော။ မဟာမုနိသည်၊ ဆဋ္ဌဘိညေဟိ၊ ခြောက
ပါးသောအဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံကုန်ထသေါ၊ တာဒိဟိ၊ ဇွဋ္ဌအ
စသည်တို့၌ ဘောက်ပြန်မရှိတာဒိဂုဏ်ပြည့်စုံကုန်ထသော၊
မလေဟိ၊ ကင်းသော အညစ်အကြေးရှိကုန်သော။ စတူဟိသ
သဟသေဟိ၊ လေးသိန်းအရေအတွက်ရှိကုန်သော။ ဒိဏာ
ဝေဟိ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့်။ ပရိဝါရိတော၊ ခြံရံအပ်သည်ဖြ
၍။ အလင်္ကတပဋိယတ္တော်၊ တန်းဆာဆင်ခြင်းနှင့်စပ်သော။ အဋ္ဌသ
ခရီးကို။ ပဋိပဇ္ဇိ၊ ကြွတော်မူ၏။ ။တေ၊ ထိုရဟန္တာ ပြည်သူ
သည်။ ပစ္စုဂ္ဂမနာ၊ ခရီးဦးကြိုဆိုကုန်သည်။ ဝတ္တုန်္ကာ၊ ကုန်၏။ ဗဟု
များစွာကုန်သော။ ဘေရိယော၊ စည်ကြီးတို့ကို။ ဝဒေ့ုန်္ကာ၊ တီး
ကုန်၏။ နရမရူ၊ နတ်လူတို့သည်။ အာမောဒိတာ၊ ဝမ်းမြောက
သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သာဓုကာရံ၊ ကောင်းချီးကို၊ ပဝ
ယံ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ။ဒေဝါ၊ နတ်တို့သည်။ မနုဿေ၊ လူတို့ကို
ပဿန်္ကာ၊ မြင်ကုန်၏။ မနုဿာပိစ၊ တို့သည်လည်း။ ဒေဝတာ၊
ကို။ ပဿန်္ကာ၊ ကုန်၏။ တေဥ္ဇောဝိ၊ ထိုနတ်လူနှစ်ပါး၊ စုံတို့သည
လည်း။ ပဥ္စလိကာ၊ ချိအပ်သော လက်အုပ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍
တထာဂတံတထာဂတဿ၊ ၏။ အနုယန်္တာ၊ နောက်တော်မူထိုက
ကုန်၏။ ။(တထာဂတံ၌ အနုဟူသော ဥပသာဂအယ္ယဉ်သ
မျဏ္ဍန်၌ဒုတိယာ၊ အနုသဒ္ဒါပဒ္ဓဋ္ဌ)။ ။ဒေဝါ၊ တို့သည်။ ဒိဗ္ဗေဟိ
နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ တူရိယေဟိစ၊ တို့ဖြင့်၎င်း၊ မနုဿာ၊ လူ
သည်။ မာနုသကေဟိ၊ လူ့ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ လူတို့

Digitized by Google

ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊တူရိယေဟိစ၊ထိုဖြင့်ငင်း။ တေဉဘောဝိ၊ထို သည်လည်း။ ဝဇ္ဇယန္တာ၊တိုးကုန်ထျက်၊ တထာဂတံ တထာဂ တဿ၊၏။ အနုယန္တိ ပစ္ဆတောယန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဒိဗ္ဗေဟိဒိဗ္ဗာဒိ၊ သော၊တူရိယေဟိစတူရိယာဒိစ၊ထိုကိုငင်း။၍သို့ဥပယောဂထွ ဋ်တတိယာသေသ်လည်းပေး)။ ။အာကာသေန၊ကောင်းကင်၌။ (ဘုမ္မထ္ထဋ်တတိယာ)။ ဂတာ၊ဖြစ်ကုန်သော။ မဂ္ဂ၊နတ်တို့သည်၊ ဒိဗ္ဗံ၊နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော။မန္ဒာရဝပုပ္ဖဋ္ဌ၊ထင်းရှားပန်းကိုငင်း။ပရု မဋ္ဌ၊ပရုမာကြောကိုငင်း။ ပါရိ ဆ္ဆတ္တကဋ္ဌ၊ ပင်လယ်ကသစ်ပန်းကို ငင်း။ဒိသောဒိသံ၊အရပ်တိုင်းအရပ်တိုင်း၌၊ (ဘုမ္မထ္ထဋ်ဒုတိယာ)။ ဩကိရန္တိ၊ကြဲချကုန်၏။ ။အာကာသေန၊၌။ဂတာ၊ကုန်သော။ မဂ္ဂ၊တို့သည်၊ ဒိဗ္ဗံ၊သော၊ စန္ဒနစုဏ္ဏဋ္ဌ၊ စန္ဒကူးမှုန့်ကိုငင်း။ ငရ ဂန္ဓဋ္ဌ၊မြတ်သောနံ့သာကိုငင်း။ ကေဝလံ၊သော။ ဒိသောဒိသံ၊၌။ (ဒိသာစဒိသာစဒိသောဒိသာ၊ ဩကာရောဂမော)။ ဩကိရန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ဘူမိတလဂတာ၊ မြေအပြင်၌တည်ကုန်သော။နရာ၊ လူတို့သည်၊ စမ္မကဋ္ဌ၊စကားပန်းကိုငင်း။ သလလဋ္ဌ၊ထင်းရှူးပန်း ကိုငင်း။နိမ္မဋ္ဌ၊တမာပန်းကိုငင်း။ဝါ၊ထိမ်ပန်းကိုငင်း။ နာဂပုန္နာဂ ကေတကဋ္ဌ၊ ကံ့ကော်ပန်း၊ပုန်းညက်ပန်း၊ ဆပ်သွားပန်းကိုငင်း။ ဒိသောဒိသံ၊၌၊ ဥက္ခိပေန္တိ၊ကြဲမြှောက်ကုန်၏။ ။အဟံ၊သည်။ တတ္ထ၊ ထိုတွင်တာကျရာဩဇ္ဈာန်ပျောင်း၌။ ကေသေ၊ဆံကျစ်တို့ ကို။မဋ္ဌိတွာန၊ ဖြည်၍။ ဝါကစိရဋ္ဌ၊ လျှော်တေသက်နုံးကိုငင်း။ စမ္မကဋ္ဌ၊စမ္မခဏ်းကိုငင်း။ကလလေ၊ ဩဇာန်ပျောင်း၌။ပတ္ထရိတွာန၊ ဖြန့်၍။ဇတုဋ္ဌေါ၊သည်။ သိသေသဟိ၊ လေးသိန်းသော တပည့်သား ရဟန္တာတို့နှင့်၊ သဟ၊တကွ။ မံ၊ငါ့ကို။ ဝါ၊မံမယိ၊ငါ၌။ အက္ကမိတွာန၊၌။မဂ္ဂံ၊ကို။ ဂစ္ဆတု၊တည်း။ ကလလေ၊ဩဇာန်ပျောင်း၌။မာ အက္ကမိ၊မနင်းစေလင့်။(အက္ကမိတ္ထ၊ဟူ၍လည်း၌၏)။တံအက္ကမန်၊ ထိုငါ့ကိုနင်း၍ကြွတော်မူခြင်းသည်။မေ၊ငါအား။ဒီဃရတ္တံ၊ရှည် မြင့်စွာသောနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး။ဟိတာယ၊ဌာ။ဘဝိဿတိ၊လတ္တံ့။ ဇုတိမနသိကတွာ၍၊ အဝကုဇ္ဇော၊မျောက်ခုံ၊ ။(ကုဇ်အဝေ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

မရှိကရကော။ တတိယက္ခရာ ဇနွေးဘော်သင့်)။ ။နိပန္ဓိ၊ဝပ်ဖြို။ ။ပထဝိယံ၊ ဝပ်စင်းသောမြေအပြင်၌။ နိပန္နသာ၊ ထျောင်းသော။မေ၊ငါ၏။ (ပရိဝိတက္ကောဒ္ဓစပ်)။ အဟံ၊သည်၊အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဇာ ရွှမာနော၊အလိုရှိသည်ရှိသော်။ အဇ္ဈဝေ၊ ဤသို့နေပျော်ဒဏ္ဍလျောင်းသောကာလ၌ပင်လျှင်။ ကိလေသေ၊အ လုံးစုံသောကိလေသာတို့ကို။အရဟတ္တမဂ္ဂညာဏ်ဓားသိန်း၊အရ ဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော ဓာန်လျှက်ဖြင့်။ ဃာတိယာမိ၊ သတ်နိုင်၏။ဇ္ဈတိ၊သို့။စေတသော၊စိတ်၏။ပရိဝိတက္ကော၊သည်။ အာသိ၊၏။ ။(ဃာတိယာမဟံဒ္ဓိ အဟံသဒ္ဓါသည် အဟူသော ကံဟူသောနိပါတ်နှစ်ခုတည်း။ ဝါ၊နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်တကွ အဟံဟူ သောနိပါတ်တခုတည်း)။ ။ဆုဓ၊ ဤဒိပက်ရာမြတ်စွာဘုရား ခြေတော်ရင်း၌။အညာတဝေသေန၊မထင်ရှားသေါအသွင်ဖြင့်။ ဓမ္မံ၊အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ဝါ၊နိဗ္ဗာန်တရားကို။ သစ္ဆိကတေန၊မျက် မှောက် ပြုသဖြင့်။ ကိံ၊အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း။ သဗ္ဗညုတံ၊ သဗ္ဗညုတုဉာဏ်အဖြစ်သို့။ ပါပုဏိတွာ၊ရောက်၍။ သဒေဝကေ၊ နတ်နှင့်တကွသောသတ္တလောက၌။ ဇုဒ္ဓေါ၊သည်။ဟောသံ၊ဖြစ် အံ့။ဇ္ဈတိ၊သို့။မေ၊ငါ၏။စေတသော၊၏။ ပရိဝိတက္ကော၊သည်။အာ သိ၊၏။ ။ထာမဒဿိနာထာမဒဿိနော၊ အားအစွမ်းကုံမြင်ဖြိုး သော်။ပုရိသေနပုရိသဘူတသ၊ယောကျိုးမြတ်ဖြစ်သော။မေ၊ ငါ၏။ဝါ၊ထာမဒဿိနာ၊သော။ ပုရိသေန၊သည်။ဟုတွာ၊၍။မေ၊ ငါ့အား။ဇကေနတိတ္ထေန၊ တယောက်အထီးတည်း ကူးသဖြင့်။ ကိံ၊နည်း။သဗ္ဗညုတံ၊သို့။ပါပုဏိတွာ၊၍။သဒေဝကံ၊ကို။သဒ္ဓါ ရေသည်၊ကယ်တင်အံ့၊ပုရိသုတ္တမော၊ယောကျိုးမြတ်ဖြစ်သောဒိ ပက်ရာမြတ်စွာဘုရား၌။ မေမယာ၊သည်။ ကတေန၊သော။ဇ္ဈမိ နာအဓိကာရေန၊ အသက်ကိုစွန့်၍ တံတားခင်းခြင်းတည်းဟူ သောကောင်းမှုဖြင့်။သဗ္ဗညုတံ၊သို့။ပါပုဏိတွာ၊၍။ ဗဟုံ၊သော။ ဇနတံ၊လူအပေါင်းကို၊တာရေမိ၊သံသရာတည်းဟူသောသမုဒ္ဒ ရာမှနိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောကြည်းထက်သို့ တင်အံ့။ ဇ္ဈတိစေတ

Digitized by Google

သော ပရိဝိတက္ကောအာသိ။ ။သံသာရသောတံ၊ ကံကိလေသာတို့၏အစွမ်းဖြင့်ယောနိ၊ဂတိ၊ဝိညာဏဌာဒ္ဌိတိ၊သတ္တာဝါသတို့၌ထိုမှ၍မှန်ရွေသွားတတ်သောသံသရာတည်းဟူသော အဏျဉ်ကို။ ဝါ၊သံသရာကိုပြုတတ်သောတဏှာအဏျဉ်ကို။ ဆိန္ဒိတွာ၊ဖြတ်၍။ တယောဘဝေ၊ ကာမ၊ရူပ၊အရူပဟုဆိုအပ်သောဘဝသုံးပါးတို့ကို။ဝိဒ္ဓံသေတွာ၊ ထိုဘဝကိုဖြစ်စေတတ်သောကံကိလေသာကိုဖျက်ဆီးသည်၏အစွမ်းဖြင့်ဖျက်ဆီး၍။ ဓမ္မနှာဝံ၊ အရိယမဂ္ဂင်တည်းဟူသော သင်္ခေါလ့ကို၊သမာရုယှ၊ ကောင်းစွာတက်စီး၍၊သဒ္ဓေဝကေ၊တို့ကို။သန္တာ ရေသီ၊အံ့။ ဇာတိစေတသောပရိဝိတက္ကောအာသိ။ ။လောကဝိန္နူ၊သဗ္ဗဝိဒူလောက၊သတ္တလောက၊ဩကာသလောကဟုဆိုအပ်သော လောကသုံးပါးတို့ကိုမဘောက်မပြန်သိတော်မူပြီးထသော။အာဟုတိနံ၊ အဝေးမှဆောင်၍လူအပ်သောအလ္လုတို့ကို။ ပဋိဂ္ဂဟော၊ ခံတော်မူထိုက်သော။ဒိပက်ရော၊ ဒိပက်ရာအမည်ရှိသောမြတ်စွာဘုရားသည်။မံမမ၊ ငါ၏။ဥဿိသကော၊ဦးခေါင်း၏အနိုးဌာန၌ဌာတွာန၊ ရပ်တော်မူ၍။မံ၊ငါ့ကို။ဇာနံဝစနံ၊ကို။အဗြဝိ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ (အာဟုတိနံဌာသျဣဿဆဋ္ဌီ။ ။ဒုရတောဝိအာနေတွာ ဟုယန္တေဒီယန္တေ၊ ဟုနိတဗ္ဗာဝါဒါတဗ္ဗာတိအာဟုတိယော။ ။အာပုဗ္ဗဟုဓာတ်၊ တိပစ္စည်း။ ဟု ဒါနာဒနဟာဗျပဒါနေသု တို့တွင်။ ဒါနဏ္ဍ၊ ။သိသသသမိပံဥသိသံ၊တမေဝဥသိသက်။ ။မံသဒ္ဒါသည်သိသသဒ္ဒါနှင့်စပ်သော် ဥပယောဂဝစနဿ။ ဗြူဓာတ်နှင့် စပ်သော် ကမ္မဏ္ဍဒ္ဒ ဒုတိယာ။ ဗြူ ဓာတ် သည် ဖွိကမ္မကဓာတ်။) ။ဇာဠံ၊ ဆံကျစ်လည်းထုံးထသော။ဥဂ္ဂတာပနံ၊ထက်စွာသောအကျင့်သိလရှိထသော။ဇာမံတာပသံ၊ အသက်ကိုနှင်းညှဉ်ဒွစ်ထွက်တံထားခင်းသောဤရသေ့ကို။တုမှေ၊တို့သည်။ ပသထ၊ ရှုကြကုန်လော့။ အယံဇာဠီလော၊ ဤရသေ့သည်။ ဇာတော၊ ဤကမ္မာမှ။ (သာရမတ္ထကိုယူ)။ အပရိမေယျေ၊ ကမ္မာကုဇ္ဇေတို့ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသော။ ကပ္ပေ၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

လေးသရေ့နှင့် ကမ္ဘာ တသိန်းတို့ကို၊ အတိုက္ကမိတွာ၊၍၊ လောကေ၊၌။ဗုဒ္ဓေါ၊သည်။ဘဝိဿတိ၊လတ္တံ့။ ဣတိ၊၍သို့၊ဣဒံဝစနံ၊ ဘုရားအဖြစ်ကိုကြားတတ်သော၍စကားကို။အဖြိတိ၊ဖြဲ့၊ ။ဣဒ မဿတာပသဿသ၊၏။ ဣဒံကမ္မံ၊ ၍ညွှန်ပျောင်း၌ ဝပ်စင်းလျက် တံတားခင်းခြင်းကောင်းမှုသည်။အဟောအစ္ဆရိယမေဝ၊ဩဿ အံ့ဘွယ်ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ဝါ၊အနာဂတေ၊၌။ဣဒမိနာတာပ သေန၊သည်။ဗုဒ္ဓေန၊သည်။ဘဝနံ၊ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဟောအစ္ဆ ရိယမေဝ၊ လက်ဖျစ်တတီးအံ့ချီးဘွယ် ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ တထာဂတော၊သုမေဓာဘုရားသည်။ (သုမေဓာရှင်ရသေ့၏မ ချွတ်ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တထာဂတောဆိ ပါသည်)။ ။ရမ္မာ၊နှလုံးမွေ့လျော်ပျော်ဘွယ်ဖြစ်သော။ကဝိလ ဂ္ဂယာ၊ကဝိလဝတ်နေပြည်တော်မှ။ နိက္ခမိတွာ၊၍။ပဓာနံ၊ဝီရိယ ကို။ပဒဟိတွာန၊အားထုတ်၍။ ဒုက္ကရကာရိယံ၊ ပြုနိုင်ခဲစွာသော ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို။ကတွာ၊၍။တထာဂတော၊သည်။ အဇ ပါလရုက္ခ မူလေ၊၌။ နိသိဒိတွာ၊နေ၍။ တတ္ထ၊ ထိုဆိတ်ကျောင်း ညောင်ပင် ရင်း၌။ ပါယာသံ၊ သုဇာတာ မည်သော သူဌေးသို့း သည်လှူအပ်သောနွားနို့ကို။ပဂ္ဂယှ၊ခံ၍။နေရဉ္ဇရံ၊နေရဉ္ဇရာအ မည်ရှိသောမြစ်သို့။ဥပေဟိတိ၊ကပ်လတ္တံ့။ ။(ဘုရားလောင်း ကဝိလရှင်ရသေ့၏နေရာ၌မြို့ဘန်ဆင်းအပ်သောကြောင့်၊ ကဝိ လဝတ္ထုဟုဆိုအပ်၏။ ဝတ္ထုသဒ္ဒါကျသည်း၀ါ၊ ဌာနီဖြစ်သော ရသေ့၏ကဝိလအမည်ကိုဌာနဖြစ်သောမြို့၌ တင်စား၍ ကဝိလ ဟုဆိုအပ်၏)။ ။သောဖိနော၊ ထိုသုမေဓာရသေ့ ဖြစ်သော ဘုရားသည်။ နေရဉ္ဇရာယ၊ နေရဉ္ဇရာအမည်ရှိသော။ တိရမ္မိ၊ ကမ်းနား၌။ပါယာသံ၊နွားနို့ကို။အဒ၊အုန်းပေးတော်မူပြီး၍။(အ ဒဘက္ခနေ၊ တွာလောပေါ)။ပဒိုယတ္တဝရမဂ္ဂေန၊နတ်ထိုသည်စီ ရင်ဘန်းဆာဆင်အပ်သောမြတ်သောလမ်းခရီးဖြင့်၊ဓေါဓိမူလံ၊ ညောင်ဗုဒ္ဓပေါင်၏အနီးသို့။ဥပေဟိတိ၊ကပ်လတ္တံ့။ ။အနုတ္တ ရော၊အတုမရှိသော။သောဖိနော၊သည်၊တတော၊ထို့ဖော်ဝိပင်

Digitized by Google

ကျော်ပြီးသည်မှ။ ဗောဓိမဏ္ဍိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်၏ကြည်လင်
ဗောဓိမဏ္ဍိင်ကို၊ ပဒက္ခိဏ်၊ လက်ျာရစ် ထွည့်သည် ကို၊
တွား၍မဟာယသော၊ များသော အခြံအရံကျော်စောခြင်းရှိ
သော၊သေဖြစ်နော၊သည်။အသဿထ္ထရုက္ခမူလေ၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟော
ခြင်းဌာန၊သဗ္ဗဓမ္မေ၊တို့ကို။ဗုဒ္ဓိသတိ၊သိလတ္တံ့။ ။ဇာမသ၊
သုမေဓာရဟော့ဘုရား၏။ဇနိကာ၊အဓိဂင်းဖြစ်သော။မာတာ၊
သတ်တော်သည်။ မာယာနာမ၊ မာယာမည်သည်။ ဘဝိသတိ၊
တံ့။ဝိတာ၊ခမည်းတော်သည်။ သုဒ္ဓေါဒနောနာမ၊သည်။ ဘ
သတိ၊လတ္တံ့။ အယံ၊ ဤသုမေဓာဘုရားသည်။ ဂေါတမော၊
ဂေါတမမည်သည်။ ဟောသတိ၊ လတ္တံ့။ ။ဇာမသ၊၏။ အ
ဝသဝါ၊ ကင်းသောအာသဝေါရှိကုန်သော။ ဝိတရာဂါ၊ ကင်း
သောရာဂရှိကုန်သော။သန္တစိတ္တာ၊ ကိလေသာပြီးခြင်းကြောင့်
ငြိမ်သက်သောစိတ်ရှိကုန်သော။သမာဟိတာ၊သမာဓိ၏အစွမ်း
ဖြင့်တည်ကြည်သောစိတ်ရှိကုန်သော။ကောလိတော၊ကောလိ
ာမည်သောအဂ္ဂသာဝကဂင်း။ဥပတိဿော၊ ဥပတိဿမည်
သောအဂ္ဂသာဝကဂင်း။ဇာတိ၊သို့။အဂ္ဂါ၊မြတ်ကုန်သော။ နွေးသာ
ကာ၊တို့သည်။ ဟောသန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ဇာမံဖိနံ၊ကို့။
အာနန္ဒောနာမ၊ သော။ ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ ဥ
ပဋ္ဌိဿတိ၊လုပ်ကျွေးလတ္တံ့။ဇာမသ၊၏။အနာသဝါ၊ ကုန်သော။
ဝိတရာဂါ၊ ကုန်သော။ သန္တစိတ္တာ၊ ကုန်သော။ သမာဟိတာ၊
ကုန်သော။ ခေမာ၊ ခေမာမည်သောအဂ္ဂသာဝိကာဂင်း။ ဥပ္ပလ
ဝဏ္ဏာ၊ဥပ္ပလဝဏ်မည်သောအဂ္ဂသာဝိကာဂင်း။ ဇာတိဇာမာနွေ၊
ကုန်သော။ အဂ္ဂသာဝိကာ၊တို့သည်။ ဟောသန္တိ၊ လတ္တံ့။ ။
တသဘဂဝတော၊ ထိုသုမေဓာဘုရား၏။ ဗောဓိ၊ပွင့်ရာ သစ်
ပင်ကို။အသဿထ္ထောတိ၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်ဟူ၍။ ပဝုစ္စတိ၊၏။ဇာ
တိ၊သို့။ ဇာဒံဝစနံ၊ ဤဗျာဒိတ်စကားကို။ အဖြေပိ၊ ဝိန့်တော်မူ၏။
(လည်သတ်။ သန္တစိတ္တာ သမာဟိတာ၊ နောင်၊ ဗောဓိတသ
ဘဂဝတော၊ အသဿထ္ထောတိပဝုစ္စတိ၊ ဟူ၍ပါဠိရှိရမည်။ ။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

စိတ္တောစ ဟတ္ထာဠဝကော၊ အဂ္ဂါဟေသနဉ္စ၊ ပဋ္ဌကာ။ နန္ဒမာ
တာစဥ္တရာ၊ အဂ္ဂါဟေသနဉ္စ၊ ပဋ္ဌိကာ။ ။အဆျိပါဠိ၌ရှိ၏။ဗုဒ္ဓ
ဝင်ပါဠိ၌ အသဿတွောတိပဝုစ္စတိ၊ နောင်၊စိတ္တောစ၊ ဟူသော
ဂါထာကိုဆိုအပ်၏ဟုမဏိဒီပဆရာမိန့်၏)။ ။အသမသာ၊သ
လစသောဂုဏ်အားဖြင့်တစုံတယောက်သောသူနှင့်တူတော်မ
မူဆသော။မဟောသိနော၊ မြတ်သောသိလက္ခန္ဓသည်ကျေးဇူ
ဂုဏ်အထူးကိုဆည်းပူးရှာမှီးလေ့ကျက်ပြီးသောဒီပင်္ကရာမြတ်
စွာဘုရား၏။ ဤဒုဒံဝစနံ၊ ဤဗျာဒိတ်စကားကို။ သုတွာန၊ကြား၍
ဝါ၊ကြားသောကြောင့်။နရမရူ၊နတ်လူတို့သည်။အယံ၊ ဤသမ
ခရှင်ရသေ့သည်။ဗုဒ္ဓဗီဇံကိရ၊ ဘုရားမျိုးစေ့ဖြစ်သတတ်၊ ဗု
တိ၊သို့။အာမောဒိတာ၊အလွန်ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်။အဟေသုံ
ကုန်၏။ ဒသ သဟဿိ"။ တသောင်းသော လောက ခတ်ဒ္ဓ
(ဘုမ္မဋ္ဌဒ္ဓဒုတိယာ။ ဝါကျရှိသည်ကိုရည်သည်)။ ဝသန္တာ၊ကုန်
သော။သဒေဝကာ၊ နတ်နှင့်ထကွဖြစ်ကုန်သောလူတို့သည်။ဝါ
ဒသသဟဿိသဒေဝကာ၊တသောင်းသောလောကခါတ်ဒ္ဓနေ
ကုန်သောနတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သောလူတို့သည်။(သမာသ်က
ရည်သည်)။ ဒီပင်္ကရသ၊သော။ ဘဂဝတော၊၏။ ဇာဒံဝစံ၊ကို
သုတွာန၊၍။ဝါ၊ကြောင့်။ဥက္ကုဋ္ဌိသဒ္ဒါ၊ ငဲ့တင်ထပ်သောအသံတို့
သည်။ဝတ္တန္တိ၊ကုန်၏။အပ္ပေါဒေ့ကို စ၊ လတ်ပမ်းပေါက်လည်း
ခတ်ကုန်၏။ ။(လက်တို့ဖြင့်မောင်းကိုခတ်သည်ကိုဆိုသည်)
ဟာသန္တိ စ၊ ကြီးစွာရွှင်ရယ်ခြင်းကိုလည်း ပြုကြကုန်၏။ ဗောဓိ
သတ္တံ၊ဘုရားလောင်းသမေဓါရသေ့ကို။ကထဉ္စ၊ထိ၊အပ်သော
လက်အုပ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။နမသန္တိ စ၊ ရှိလည်းရိုးကုန်၏။
လောကနာထသ၊သော။ ဇာမသ၊ ဤဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရာ
၏။သာသနံ၊သာသနာတော်ကို။ဝါ၊သာသနံသာသနေ၊၌။ မယံ
တို့သည်။မဂ္ဂဖလာနိ၊တို့ကို။ ယဒိဝိရဇ္ဈိသာမ၊ အကယ်၍ချွတ်
ယွင်းကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ဝါ၊မရပါဘဲချွတ်လွဲကုန်သည်ဖြစ်အံ့။
နာဂတမ္ဟိအဒ္ဓါနေ၊ နောင်အနာဂတ် ကာလ၌။ ဇာမံဇာမသ၊

Digitized by Google

တ်ကေန့အမှန်ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့သော၌ရှင်ရေဝေ့၏။ သမ္မုခါ၊
က်မျောက်တော်၌။ ဟောသောမ၊ ကုန်အံ့။ ။နဒိ်တရေ့ကာ၊
စ်ကိုကူးကုန်သော၊ မနုဿာ၊ထိုသည်းပဒိုတိထွံ၊ ရှေးရှုကူး
ဆိပ်ကို။ဝိရဇြိုယ၊ချွတ်ယွင်း၍။ဟဋ္ဌာတိထွေဟဋ္ဌာတိထွံ၊
အောက်ဆိပ်ကို၊ဂဟေတွာန၊ယူ၍။မဟာနဒိ်၊မြစ်ကြီးကို။ဥတ္တာ
ရိုယထာ၊သို့။ဇေမေဝဲတထာ၊တူ။သဗ္ဗေ၊ကုန်သော။မယံ၊
ိုသည်း ဇွတ်မိဖိနှံ၊ကို။ ယဒိမုဉ္စာမ၊အကယ်၍ လွတ်ကုန်သည်
စ်အံ့၊ အနာဂတမ္ဘိ အဒ္ဓါနေ၊၌။ ဇွတ်မိဇွတ်မသား ဇို့။ သမ္မုခါ၊၌။
ာသသာမ၊ကုန်အံ့။ဇွတ်၊သို့။ပတ္ထနံ၊ဆုတောင်းခြင်းကို။သဗ္ဗေ၊
ုန်သော၊ဒေဝမနုဿာ၊တို့သည်။အကံသု၊ကုန်ဖို့။

သာဓိပုတ္တ၊ ရာ။ လောကဝိဒူ၊ သော။ အာဟုတိနံ့။ အဝေးမှ
ဆောင်း၍လှူအပ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို။ ပဋိဂ္ဂဟေ၊ သော။
ပက်ရောသည်။မမ၊အား။ကမ္မံ၊ အသက်ကိုစွန့်၍ညွှန်ပြောင်းခွ
ထျောင်းခြင်း တည်း ဟူသော ကောင်းမှုကို။ဝါ၊ အနာ ဂတ်ခွ
ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့သော ကောင်းမှု၏ အကျိုးကို။ ပကိတ္တေတွာ၊
ကြားတော်မူပြီး၍။ အဋ္ဌဟိပုပ္ဖ မုဋ္ဌိဟိ၊ ပန်းရှစ်ဆုပ် တို့ဖြင့်။ ပူ
ဇောတွာ၊၍။ဒက္ခိဏာပါဒံ၊ လက်ျာခြေတော်ကို။ဥဋ္ဌဂိတွာ၊၍။ ပက္က
ိုဘဲတော်မူ၏။ ။တတ္ထ၊ထိုဗျာဒိတ်သဘင်ဆင်ယင်ရာ၌။ ဝါ၊
ာသထ ဇွတ်မိတာပသံ၊ ဟူသောစကားကို ကြားတော်မူရာ၌။
ယဖိနပုတ္တာ၊အကြင်ဘုရားသားတော်ဖြစ်ကုန်သောလေးသိန်း
သောရဟန္တာတို့သည်။အာသုံ၊ကုန်၏။သဗ္ဗေ၊ကုန်သော။ တေ
ိနပုတ္တာ၊တို့သည်။ပုပ္ဖေဟိ၊ဖြင့်။ပူဇေတွာ၊၍။မံ၊ကို။ ပဒက္ခိဏာံ၊
ကို။ကတွာ၊၍။အကံသု၊ကုန်၏။နရာစ၊တို့သည်ဂင်း။နာဂါစ၊ တို့
သည်ဂင်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗာစ၊တို့သည်ဂင်း။ တိက္ခတ္တုံ၊သုံးကြိမ်။ ပဒက္ခိ
ဏာံ၊ကို၊ကတွာ၊၍။ပုပ္ဖဗျာဒိဟိ၊ဖြင့်။ ပူဇေတွာ၊၍။ အဘိဝါဒေတွာ
ဖို့၊၍။ပက္ကမုံ၊ဘဲကုန်၏။ ။သသံဃော၊ သဃ်ိသာနှင့်တကွသော။
ယောကနာယကော၊လူသုံးပါးကို နိဗ္ဗာန်သို့ဆောင်တော်မူတတ်
သော ဒိပက်ရာမြတ်စွာ ဘုရားသည်။ မေ၊ငါ၏။ ဒဿနံ၊ မြင်

Digitized by Google

ကောင်းရာကို။အတိုက္ကန့်၊ လွန်သည်ရှိသော်။တဒါ၊ထိုဒိဗ္ဗပက်
ရာမြတ်စွာဘုရား၏ငါ၏ မြင်ကောင်းရာကို လွန်သော အခါ၌၊
အဟံ၊ ငါသည်မဓာရသေ့သည်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေန၊သော။ စိတ္တေန၊
ဖြင့်။ဝါ၊ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေန စိတ္တေန ဟဋ္ဌတုဋ္ဌ စိတ္တော၊ အလွန် နှစ်
သက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။အာသနာ၊ ဝပ်ထျောင်းရာ ဘွန်
ပျောင်းမှ။ဝါ၊ပန်းနေရာမှ။ဝုဋ္ဌဟိ'၊ထပြီ။ ။တဒါ၊ ထိုဒိဗ္ဗပက်ရာ
မြတ်စွာဘုရား၏ငါ၏မြင်ကောင်းရာကိုလွန်သောအခါ၌။ သုခေ
နာ၊ စေတသိကသုခဖြင့်။ သုခိတော၊ ဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းရှိ
သည်။ဟောမိ၊၏။ပါမောဇ္ဇေန၊တရုဏဝိတိဖြင့်။ပမောဒိတော၊
ဝမ်းမြောက်သည်။ဟောမိ၊၏။ဝိတိယာစ၊ဗလဝဝိတိဖြင့်လည်း
အဘိဿန္နော၊ရိုစွတ်သည်။ဝါ၊ပြည့်သည်။ဟောမိ၊၏။ပလ္လင်'၊
ထက်ဝယ်ကို။အာဘုဇိ'၊ခွေပြီ။ (ပေါင်ကိုဆွဲ၍နေသည်။ သုခေ
နာ၊ဟုသာမန်ဆိုသော်လည်းဘုရား၏အဖြစ်ကိုကြားခြင်းကြောင့်
ဖြစ်သော အလုံးစုံသော လောကီသုခတို့ထက် မြတ်သောသုခ
ကိုယူ)။ ။တဒါ၊ ထိုနေရာမှထ၍ ထက်ဝယ်ဆွဲခွေ နေသော
အခါ၌။ ပလ္လင်ကေန၊ထက်ဝယ်ဖြင့်။ နိသိဒိတွာ၊၍ဇေဝံ၊သို့။ အဟံ၊
သည်။စင်္ကေသိ'၊ပြီ။ အဟံ၊သည်။ ဗျာနေ၊ရှုပါဝစရဗျာန် အရှုပါ
ဝစရဗျာန်၌။ဝသိဘူတော၊ လေ့လာခြင်းသို့ရောက်သည်။ အမှိ၊
၏၊အာဘိညာပါဂမိ'၊ ဇ္ဈာဒ္ဓိဝစသောငါးပါးသော အာဘိညာဉ်ထို
၌ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ ဂတော၊ရောက်သည်။ အမှိ၊ဖြစ်၏။ ။ဒသသ
ဟဿိလောကမှိ၊ တသောင်းသောလောကဓာတ်၌။ မေမယာ၊
ငါနှင့်။သမာ၊တူကုန်သော။ ဇုသယော၊ရသေ့တို့သည်။ နတ္ထိန
သန္တိ၊မရှိကုန်။အဟံ၊သည်။ ဇုဒ္ဓိဝမ္မေသု၊ဇုဒ္ဓိဝိဝစသော ငါးပါး
သောဇုဒ္ဓိတရားတို့၌။ဇုသိဟိ၊ရသေ့တို့နှင့်။အသမော၊အထုမရှိ
သောရသေ့သည်၊အမှိ၊၏။ ဤဒိသံ၊ဤသို့သဘောရှိသော။ သုခံ
အဘိညာဉ် သုခထက်လွန်မြတ်သောဘုရား အဖြစ်ကိုကြားခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်သောသုခကို။အလဘိ'၊ရပြီ။ ဇုတိဇေဝံ၊သို့။စင်္ကေသိ'
ပြီ။(လည်သတ်)။ ။သာရိပုတ္တရော။ မယံ၊၏။ပလ္လင်ဘုဇနေ

Digitized by Google

ထက်ဝယ်ဘွဲ့ခွေ နေသောအခါ၌၊ ဒသသဟဿီဝါသိနော၊ထ
သောင်းသော စကြဝဠာတိုက်၌ နေကုန်သော ရှေးဘုရားတွင်
ဗျာဒိတ်သဘင် မြင်ဘူး ထိုက်နှေသာ သဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာကြီးထို
သည်၊အယျသုမေဓတာပသ၊ အရှင်သုမေဓာရဟေး၊ တို့၊သည်၊
ရုဝံ၊မဿွတ်မလွဲ အမြဲကောန်၊ ဗုဒ္ဓေါ၊သည်၊ ဘဝိဿသိ၊ လတ္တံ့၊
ဟူတိ၊သို့၊မဟာနာဒံ၊ သည်းစွာသောအသံကို။ ဝါ၊မြတ်သောအ
သံကို၊ ပဝတ္တေသုံ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ။အယျသုမေဓတာပသ၊
ရဟေး၊ပုဗ္ဗေ၊ ဗျာဒိတ်စကားကြားတော်မူသော ရှေးဘုရားထို
လက်ထက်၌။ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ ဗျာဒိတ်ခံကုန်သော ရှေးဘုရား
လောင်းထို၏။ပလ္လင်္ကဝရမာဘုဇေ၊မြတ်သောထက်ဝယ်ဘွဲ့ခွေ
နေသည်၊သတိ၊သော်၊ ဝါ၊နေသောအခါ၌၊ ယာနိနိမိတ္တာနိ၊တို့
သည်၊ပဒိသန္တိ၊ထင်ကုန်ပြီ၊တာနိနိမိတ္တာနိ၊တို့သည်၊ အဇ္ဈ၊ယ
နေ့၊ဝါ၊ယခုယနေ့ရှင်ရသော့၏ဗျာဒိတ်ရဏျက် ထက်ဝယ်ဘွဲ့ခွေ
နေသောအခါ၌၊တာနိနိမိတ္တာနိ၊တို့သည်။ ပဒိသရေ၊ထင်ကုန်
ပြီ၊ ။ထသ္မာတွံမုဝံ ဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိ။ ဇာတိဇာနံမဟာနာဒံ ပ
ဝတ္တေသုံ၊ (နောက်၌လည်း။ ၌နည်းယောဇနာ။နိမိတ္တာနိကိုငဲ့၍
ယာနိဟုဆိုအပ်လျက် လိင်္ဂဝိပလ္လာသအားဖြင့် ယာဟုဆိုအပ်၏။
ဝါ၊နိကိုချေ၏။ပဒိသန္တိ၌အတိတ်၌ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်။ တာနိအဇ္ဈ
ပဒိသရေ၊ ဟုဆိုခြင်းသည် ထိုနိမိတ်တို့သည် သာဏျင် ယခု
ထင်သည်မဟုတ်ကုန်၊ ယင်းသို့မဟုတ်ကုန်လျင်းမူလည်း ထိုရှေ
နိမိတ်ထို့နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တာနိအဇ္ဈပဒိသရေ၊ဟု
ဆိုအပ်၏။ အနိ္တဝိဘတ်ကိုရေပြု)။ ။ပုဗ္ဗေ၌၊ ဗောဓိသတ္တာနံ၊
ထို၏၊ပလ္လင်္ကဝရမာဘုဇေ၌းသိတ်၊သည်၊ ဗျပဂတ်ဝိအပဂတ်၊
ကင်းသည်၊ ဟောတိ၊၏။ ဥဏ္ဏဉ္စု၊ အပူသည်လည်း။ ။(ဥသ
ဓာတ်၊ထ္ဝာပဉ္စည်း။ ဂဟာဒိတောပ္ပဏ္ဏာ၊ဖြင့်သက်။ အာချာတ်၌
ဇောထက၊ကိတ်၌ဝါစက၊အထူး)။ ။ဥပသမတိ၊ငြိမ်း၏။ ။
တာနိနိမိတ္တာနိအဇ္ဈပဒိသန္တိ၊ တသ္မာတွံမုဝံဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိ။
ဇာတိဇာနံမဟာနာဒံ ပဝတ္တေသုန္တိ။ ။ဒသသဟဿီ လောက

Digitized by Google

ဓာတု၊ တသောင်းသော စကြဝဠာတိုက်သည်။ နိဿန္ဒါ၊အသံကင်းသည်။ ဝါ၊ဆိတ်ငြိမ်သည်။ နိရာကုလာ၊ နှောင့်ရှက် ခြင်းကင်းသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။တာနိနိမိတ္တာနိအဇ္ဈပဒိဿန္တိ၊ တသ္မာတွံခုဝံဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိတိ မဟာနာဒံပဝတ္တေသုန္တိ။ ။ မဟာဝါတာ၊ပြင်းစွာသောလေတို့သည်။နဝါယန္တိ၊မလာကုန်၊ သဝန္တိယော၊ မြစ်ဘို့သည်။ နသန္ဒန္တိ၊ မစီးကုန်။ ။တာနိ နိမိတ္တာနိအဇ္ဈပဒိဿန္တိ၊တသ္မာတွံခုဝံဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိတိ မဟာနာဒံပဝတ္တေသုန္တိ။ ။တာဝဒေ၊ထိုရှေးဘုရားလောင်းတို့ထက် ဝယ်ဘွဲ့ခွေ နေသောအခါ၌၊ ထလဇာထလဇာနိ၊ မြေတောင်ကြည်းကုန်း၌ ပေါက်ရောက် ကုန်သော။ ပုပ္ဖါပုပ္ဖါနိစ၊ ပန်းတို့သည်ဂင်း။ဒကဇာဒကဇာနိ၊ ရေ၌ရောက်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖါပုပ္ဖါနိစ၊ဂင်း။ သဗ္ဗေသဗ္ဗာနိပုပ္ဖါနိ၊တို့သည်။ ပုပ္ဖန္တိ၊ပွင့်ကုန်ပြီ။ ။ (ပုပ္ဖဝိကသနေ၊ဖကာရန္တုဓာတ်၊ ဖဠိးထပ်နှင့်သင့်၏)။ ။တေဝိသဗ္ဗေတာနိ သဗ္ဗာနိ ပုပ္ဖါနိဝိ ပုပ္ဖိတာ ပုပ္ဖိတာနိ အဟေသုံ၊ တသ္မာတွံခုဝံဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိတိ မဟာနာဒံပဝတ္တေသုန္တိ။ ။ တာဝဒေ၊၌။ လတာဝါ၊နွယ်တို့သည်ဂင်းယဒိ၊ထိုမြို့။ ရုက္ခာဝါ၊ဂင်း။ဖလဓရာ၊အသီးကိုဆောင်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။ သဗ္ဗေတေဝိလတာရုက္ခာ အဇ္ဈဖလိလာ သဗ္ဗေတဖလာဟောန္တိ တိတာဝဒေအာကာသဋ္ဌာအာကာသေဋိတာနိ ရတနာမတ္တာဒိ ရတနာနိစ ဘူမဋ္ဌာ ဘူမိယံဋ္ဌိတာနိ မတ္တာဒိ ရတနာနိစ ဇောတန္တိ။ တေဝိရတနာတာနိရတနာနိဝိ အဇ္ဈဇောတန္တိ၊ တသ္မာတွံခုဝံဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိတိ မဟာနာဒံပဝတ္တေသုန္တိ။ တာဝဒေမနုဿကာမနုဿာနံသန္တကာနိ တူရိယာအာတတဝိတတအာတတဝိတတသုသိရသန္နဝါတာနိ ပဉ္စတူရိယာနိစ ဒိဗ္ဗာဒေဝါနံသန္တကာနိ တူရိယာ အာတတာဒိနိ ပဉ္စတူရိယာနိစ။ ။ ဝဇ္ဇန္တိ၊လူနှတ်တို့မတီးကုန်ဘဲ အလိုလိုမြည်ကုန်ပြီ။ ။တေဝိဥ္ဇောတာနိဒွေတူရိယာနိဝိအဇ္ဈ။ အဘိရဝန္တိ၊ အလွန်လျှင်မြည်ကုန်၏။ ။တသ္မာတွံခုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိတိ မဟာနာဒံပ

Digitized by Google

ဝတ္တေသုန္တိ။ ။တာဝဒေးဒ်ဲ၊ဂဂနာ၊ကောင်းကင်မှ၊ဝိစိတ္တပုပ္ဖာ ဝိစိတ္တပုပ္ဖာနိ၊ အထူးထူးသော အဆင်း အနံ့တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ် သောပန်းတို့သည်၊အာဘိဝဿန္တိ၊ အလွန်ထျင်ပန်းမိုးရွာကုန် ပြီ။ ။တေဝိတာနိဝိစိတ္တပုပ္ဖာနိ။ ။အဇ္ဇ၊ ယနေ့ရှင်ရသေ့၏ ထက်ဝယ်ဘွဲ့ခွေနေသောအခါ၌။ ။ပဝဿန္တိ၊ တသ္မာတွံဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိတိမဟာနာဒံပဝတ္တေသုန္တိ။ ။အယျသုမေဓ တာပသ တာဝဒေး ။မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ အာဘုဇေါ၊ လည်း၏။ ဒသ သဟဿိ၊ စက္ကြဝဠာဇာတိ ခေတ် တသောင်း သည်။ ကမ္မတိ၊ ပြင်းစွာလှုပ်၏။ တေဝိ ဥဘော အဇ္ဇ။ အာဘိရ ဝန္တိ၊မြည်ကုန်၏၊(အာဘုဇေါ်၌ဘုဇဓာတ်သည် အာဝတ္တနဖြစ်၌ ဖြစ်၏။ပလ္လင်မာဘုဇိတွာ၌ဗန္ဓနဖြစ်၌ဖြစ်၏။ဘုဘုဇော၊ စသည် ၌ ပါလနဖြစ်၌ဖြစ်၏။ ဘုတ္တော၊ စသည်၌ဗျဝဟရဏဖြစ်၌ ဖြစ် ၏)။ ။တာဝဒေး၌။ဒသသဟဿေသု၌။ဌိတေသု၊ ကုန်သော။နိ ရယေဝိနိရယေသုပိ၊တို့၌လည်း။အဂ္ဂိ၊တို့သည်။နိဗ္ဗန္တိ၊ငြိမ်းကုန် ပြီ။ ။တေဝိအဂ္ဂိအဇ္ဇနိဗ္ဗုတာ၊ တသ္မာတွံဓုဝံဗုဒ္ဓေါဘဝိဿ သိတိမဟာနာဒံပဝတ္တေသုန္တိ။ ။အယျသုမေဓတာပသတာဝ ဒေး ။သူရိယော၊နေသည်။ဝိမလော၊ဆိုးနှင်းမြူတိမ်အသုဂိန်မီး ဒိုးညစ်မျိုးငါးအင်ကင်းစင်သည်၊ဟောတိ၊၏။ သဗ္ဗာတာဇုကာ၊ အလုံးစုံ သော ကြယ် နက္ခတ်တို့သည်။ ဒိဝါဝိ၊ နေ့၌ လည်း။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်ပြီ။ ။တာဝိအဇ္ဇပဒိဿန္တိ၊ တသ္မာတွံဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိတိမဟာနာဒံပဝတ္တေသုန္တိ။ ။တာဝဒေး၌။ဒေ ဝေန၊ဓိဓမ်းသည်။ အနောဝဇ္ဇေန၊မရွံဘဲ။ (လက္ခဏာထွန်တတိ ယာ။ဝါ၊နှိပါတ်)။ ။မဟိယာ၊မြေမှ။ဥဒကာ်၊ရေသည်။ဥဒ္ဓိဇ္ဇ၊ ပေါ်ထွက်ပြီ။ ။တံဝိဥဒကံအဇ္ဇမဟိယာဥဒ္ဓိဇ္ဇတေ၊တသ္မာတွံ ဓုဝံဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိတိမဟာနာဒံပဝတ္တေသုန္တိ။ ။(ဥဒ္ဓိဇ္ဇိ၌ ဥပုဗ္ဗဘိဒါဓာတ်ဖြစ်၍တတိယက္ခရာဇနွေးဘော်သင့်)။ ။ဂဂန မဏ္ဍလေ၊ကောင်းကင်ပြင်၌။ တာရာဂဏာ၊ ကြယ်အပေါင်းတို့ သည်ဂင်း။ နက္ခတ္တာစ၊တို့သည်ဂင်း။ ဒိဝါဝိ၊ နေ့၌သော်လည်း။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ရတ္တိယံဝိယ၊ညဉ့်၌ကဲ့သို့။ ဝိရောစန်၊ ထင်တယ်ကုန်ပြီ။ ဝိသာခါ၊ဝိသာခါနက္ခတ်သည်။ စန္ဒိမာယုတ္တာ၊ လပြည့်ဝန်းနှင့် ယှဉ်၏။ ။အဇ္ဈဝိဂဂနမဏ္ဍာလေတာရာဂဏာနက္ခတ္တာစဝိရောစန်၊ ဝိသာခါစန္ဒိမာယုတ္တာ၊ တသ္မာဒိအတ္ထောဝေဒိတဗ္ဗော၊(စန္ဒောဇ ဝစန္ဒိမာ။သကတ္ထေဟိမ၌ပစ္စယော၊ဇ္ဈကာရာဂမောစ။အကာရသဝါဇ္ဈကာရာဒေသောစ။ ဇ္ဈမ၌ပစ္စယောယေဝဝါ၊ဝိသာခါစန္ဒိမာ ယုတ္တာ။ ဟူသောပါဠိဖြင့် အလုံးစုံကုန်သော ဘုရားလောင်းတို့၏ ဘုရား၏ အဖြစ်ကို ခပ်သိမ်းသော ဘုရားဂုဏ်တို့သဉ်ကဆုန်လပြည့်နေ့၌သာလျှင်ဗျာဒိတ်စကားကြားအပ်၏၊တပါးသောနေ့၌မကြားအပ်။ဤသည်ကားဓမ္မတာဟုသိအပ်၏)။ ။ တာဝဒေ၊ထိုခဏာ၌။ ဗိသာသယာ၊တွင်း၌နေကုန်သောဖြေ ဖြေပါစသောသတ္တဝါတို့သည်ငင်း။ ခရိသယာ၊ ဓဲချောက်၌ နေကုန်သောမြေခွေးစသောသတ္တဝါတို့သည်ငင်း။ သကာသယာ၊ မိမိတို့၏နေရာမှ။နိက္ခမန်တော်၊ ထွက်ကုန်ပြီ။တေဝိသတ္တာအဇ္ဈ။ အာသယာ၊ မိမိတို့၏နေရာမှ၊ ဆဋ္ဌိ နိက္ခန်တော်၊ ထွက်ကုန်ပြီ။ တသ္မာဒိအတ္ထောဝေဒိတဗ္ဗော။ ။(ဆဋ္ဌိ၌ဆဓာတ်၊တပစ္စည်း။ပြေး၊အသဒိသနွေးဘော်ဆောင်)။ ။တာဝဒေ၊၌၊သတ္တာနံ၊တို့၏။အရတိ၊မွတ်ပျော်မရွှင်ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်။ သဗ္ဗေသတ္တာ၊ တို့သည်။ သန်ဟဋ္ဌာ၊ အလွန် နှစ်သက် အားရမိုး ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်။ဟောန်တော်၊ကုန်၏။ ။တေဝိသဗ္ဗေသတ္တာအဇ္ဈသန်ဟဋ္ဌာဟောန်တော်၊ တသ္မာဒိအတ္ထော။ ။တဒါ၊၌။ သဗ္ဗေရောဂါ ဥပသမန်တော်။ ဇိဃစ္ဆာစ၊ မွတ်သိပ် ဆာလောင် ခြင်းတို့သည်လည်း။ ဝိနသန်တော်၊ ပျောက်ပျက် ကုန်ပြီ။ တာနိပိ အဇ္ဈပဒိဿန်တော်၊တသ္မာဒိအတ္ထော။ ။တဒါ၊၌။ရောဂေါ၊ကာမရောဂသည်၊ တနူ၊ပါးသည်။ဟောတိ၊၏။ဒေါသောစမောဟောစ။ဝိနဿတိ၊ ကင်းပြီ။ ။တေဝိ သဗ္ဗေရောဂ ဒေါသမောဟာ အဇ္ဈဝိဂတာ၊ တသ္မာဒိအတ္ထော။ ။တဒါ၊၌။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ဘယံ၊ကြောက်ခြင်းသည်။နဘဝတိ၊မဖြစ်ပြီ။အဇ္ဈဝိ၊၌လည်း။ဇေတံဘယာဘဝနံ၊

Digitized by Google

ဟိုသတ္တဝါတို့၏ကြောက်ခြင်း၏မဖြစ်ခြင်းသည်၊ပဒိသတိ၊ပြု၊
ဒေတနထိဂေါနတေနကာရဏောန၊ထိုအကြောင်းကြောင့်၊တို့ရဝံ
ဒု ဒွေါဘဝိသသိတိ မယံဘောနာမ။ ။အယျသုမေဓတာပသာ
ဘဒါ။ရဒေါ၊ရွှေသည်။ ပထဝီတော၊မှ၊ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ နုဒ္ဓံသ
တိ၊မထက်၊ အဇ္ဈဝိ၊တော်၊၍ရွှေ၏အထက်သို့မတက်ခြင်းသည်၊ပ
ဒိသတိ။ တေနထိဂေါန၊ထိုသို့ရွှေ၏ အထက်သို့မတက်ခြင်းဟူ
သောအကြောင်းကြောင့်၊ ။တို့ရဝံဗုဒ္ဓေါဘဝိသသိတိ မယံ
ဘောနာမ။ ။(နုဒ္ဓံသတိ၊ဒွိဝံသဓာတ်သည်၏ဒွိဥဂ္ဂဟဏ္ထဒွိဖြစ်၏၊တ
ဟိုးသောအရာတို့ဒွိဝိဒွံသနဏ္ထဒွိဖြစ်၏)။ ။တဒါ၊ဒွိ၊အနိဋ္ဌဂန္ဓော၊
သြစော်နံထွောင်းမကောင်းသောအနံ့သည်။ ပဂ္ဂဟတိ၊ ဘဲကင်း
ပြီ၊ဒိဗ္ဗဂန္ဓော၊နတ်ပြည်ဒွိဖြစ်သောအနံ့သည်၊ဝါယတိ၊လွှင့်ပြီ။ ။
သောဝိဂန္ဓောအဇ္ဈဝါယတိ၊တဿဒိအဏ္ဍော။ ။တဒါ၊ဒွိ၊အရှ
ဝိနော၊အရှုပဗြဟ္မာတို့ကို၊ ဌပယိတွာ၊ထား၍၊ သဗ္ဗေဒေဝါ၊တ
သောင်းသောလောကဓာတ်ဒွိနေကုန်သော အလုံးစုံသောနတ်
ဗြဟ္မာတို့သည်၊မနုဿဒုန္ဒဘိ၊လူတို့အားလည်း။ပဒိသန္တိ၊ ထင်
မြင်ကုန်ပြီ။ထေဝိသဗ္ဗေဒေဝါအဇ္ဈဒိသန္တိ၊တဿဒိအဏ္ဍော။ ။
တာဝဒေ ဒသသဟဿိလောကဓာတုယာ ယာဝတာ နိရယာ
နာမသန္တိ၊ တာဝတာသဗ္ဗေနိရယာဒိသန္တိ၊ တေဝိသဗ္ဗေနိရ
ယာဒိသန္တိ၊ တဿဒိအဏ္ဍော။ ။တဒါ၊ဒွိ၊ ကုဋ္ဌာစ၊ နံရံတံ
ထိုင်းတို့သည်၎င်း။ ကဝါဋာဝ၊တံခါးတို့သည်၎င်း။ သေလာစ၊
ကျောက်တောင်တို့သည်၎င်း။ အာဝရဏံ၊ဆီးတားပိတ်ပင်ခြင်း
သည်၊နဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်ပြီ။ အာကာသဘူတာ၊ ဟင်းလင်းအ
ပြင်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ တေဝိကုဋ္ဌကဝါဋုပဒ္ဒုတာအဇ္ဈအာဝရဏံ
နဟောန္တိ အာကာသဘူတာ၊ တဿဒိအဏ္ဍော။ ။တသ္မိံခ
ဏေသတ္တာနံ စုတိစဥုပပတ္တိ ပဋိသန္ဓိစနဝိဇ္ဇတိ၊ တာနိစုတိပဋိ
သန္ဓိအဘဝနာနိ အဇ္ဈပဒိသန္တိ၊ထဿဒိအဏ္ဍော။ ။အယျသု
မေဓတာပသ တို့၊ ဝိရိယံ၊ကို၊ ဒဠှံ၊မြဲမြံခိုင်ခံ့စွာ။ ပဂ္ဂယှ၊ အား
ထုတ်လော့၊ မာနိဝတ္တ၊ နောက်သို့ မဆုတ်လင့်။ (ဝတ္တဓာတ်၊

Digitized by Google

ဟိကေျ)။ အာဘိက္ကမ၊ ရှေ့သို့ ထက် လေ့၊ မယပ္ပိ၊ ထို့ သ
လည်း။ တေဝံ၊ ၍ အနာဂတ်၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ သည်၏ အဖြစ်ကို
ဓာနာမ၊ အထူးထူးသော အကြောင်းထို့ဖြင့် သိပါကုန်၏။ ထို့
ဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိတိမဟာနာနံပဝတ္တေသုန္တိ။ ။(မယံပိ၌
သဒ္ဒါဖြင့်၊ အရှင်သုမေဓာရဟေ့၊ ဒီပင်္ကရ မြတ်စွာဘုရားသ
သာ ရှင်ရဟေ့၏ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ သည်၏ အဖြစ်ကို သဗ္ဗ
တညာဏ်ဖြင့်သာ သိသည်မဟုတ်၊ ငါတို့သည်လည်း သဗ္ဗ
တညာဏ်မရှိလျှင်းမူလည်း ရှေးဘုရားလောင်းတို့၏ ထက်ဝ
ဘွဲ့ခွေနေသောအခါ၌ ထင်ကုန်သော ထိုထိုနိမိတ်နှင့် တူ
သောရှင်ရဟေ့ထက်ဝယ်ဘွဲ့ခွေနေသောအခါ၌ထင်ကုန်သ
ထိုထို နိမိတ်တို့ဖြင့် ရှင်ရဟေ့၏ အနာဂတ်၌ ဘုရားဖြစ်လ
သည်၏အဖြစ်ကိုသိကုန်၏၊ ၍သို့သောအနက်ကိုပြ၏ဟူထို့
သာရိပုတ္တ၊ရာ။ အဟံ၊သည်၊ ဗုဒ္ဓသစ၊ ဒီပင်္ကရ မြတ်
ဘုရား၏ငင်း။ ဒသသဟဿိနဲ့၌၊ တသောင်းသော စကြ
တိုက်၌နေကုန်သော သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာကြီးတို့၏ငင်း။ (နံ၌
ဟိတ်ကေျ)။ ဇာတိ၊သို့။ ဥဘယံဥဘယေသံ၊ထို့၏၊ (ဥဘယံ၌ဝ
ဝိပလ္လာသ။ သာမျဏ္ဍ၌ပစ္စတ္တဝစန)။ ဝါ၊ ဥဘယံ၊နှစ်ပါးစုံသော
ဝစနံ၊ကို။ သုတ္တာ၊၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ တုဋ္ဌဟဋ္ဌော၊ အလွန်နှစ်သ
သည်ဖြစ်၍။ ပမောဒိတော၊ ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍။ တဒါ၊
ဘုရား၊ ဗြဟ္မာကြီးတို့၏စကားကိုကြားသောအခါ၌။ ဇေဝံ၊၍သို့
စိန္တေသိ။ ပြီ။ ဗုဒ္ဓါ၊ထို့သည်။ အနွေဏ္ဍဝစနာ၊ နှစ်ခွသောစကာ
ကိုမဆိုကုန်။ ဝါ၊ နှစ်ခွဖြစ်သောစကားမရှိကုန်။ ဖိနာ၊ ထို့သည်
အမောဓဝစနာ၊ အချည်းနှီးသောစကားကိုမဆိုကုန်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊
၏။ ဝစနံ၊သည်။ ဝိတထံ၊ တိမ်းစောင်းချွတ်ယွင်း သော မ
သည်။ နတ္ထိ၊ တသ္မာအဟံခုဝံဇေကေ့နေဗုဒ္ဓေါ၊ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်မ
(အဝသံ ဘာဝိယတ္ထ၌ ဝတ္တမာန်သက်။ ဝါ၊ ဖြစ်လမ့်။ အန
ဂတ်၌သက်)။ နဘေ၊ ကောင်းကင်၌။ ဇနေဟိ၊ လူတို့သည်။ ဒိတ္ထိ
ပစ်အပ်သော။ လေဋ္ဌု၊ ခဲသည်။ ခုဝံဘူမိယံ၊ ပထဝီယဏ္ဍ၊ ထ

Digitized by Google

ဘဲ့သို့။ထထေဝထထာဇေဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံဝစနံ၊ရဝသသတံ၊
တ်မတ္တဲ့အမြဲမှန်၏။ ။ရတ္တိက္ခယေ၊ညဉ့်၏ ကုန်ခြင်းသည်၊
ဘ္ဘာ၊ ရောက်လတ်သော်၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ၊ သည်။ နိက္ခန္တသယ
သ၊နေရောဂုမ္ဘထွက်သော။သိဟသ၊ ကောသရာဇာခြင်္သေ့
နဒနံ၊ဟောက်ခြင်းသည်။ ။(သယတိဇ္ဇောတိသယနံ၊ ပြု
ခဏိဂဟာ၊ သုဝဏ္ဏဂုဟာ၊ရဇတဂုဟာ၊ မနောသိလာဂုဟာ၊
သာဂုဟာဂါးပါးတို့တွင်တပါးပါးကိုသယနဟုသိအပ်၏။ သိ
သည်ကောသရသို့ဟာ၊ ကာဠသိဟာ၊ပဏ္ဍုသိဟာ၊ တိဏာသိဟာ
ားပါးတို့တွင်၊ ကောသရသိဟာကိုယူ)။ ။အာပန္နသတ္တာနံ၊
ယ်ဝန်ဆောင်ကုန်သော မိန်းမတို့၏။ဝါ၊ ရောက်သော သတ္တ
သူငယ်ရှိသော မိန်းမတို့၏။ (အာပန္နာပတ္တာ သတ္တာဇောသံ
ဆိုနှင့်အာပန္နသတ္တာ၊ပြု၊
အဟံ၊သည်၊ဟန္ဒ၊ယခုအခါ၌။ ဗုဒ္ဓကရေ၊ ဘုရားအဖြစ်ကိုပြု
ာတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊အကြောင်း တရားတို့ကို။ (ဓမ္မသဒ္ဒါ အ
ကြောင်းဟော၊ပါဂရိဆယ်ပါးကိုယူ)။ဇာတောစိတော၊ ထိမှ၍
ဝါ၊ထိုထိုအရပ်၌။ ဝိစိနာမိ၊စုံစမ်းဆင်ခြင်အံ့။ဥဠ္ဠံ၊ အထက်အ
ပ်ဂင်း။အဓော၊ အောက်အရပ်ဂင်း။ တိရိယံ၊ ဘိလာဂျစ်မျက်နှာ
ငင်း။ဇာတိ၊သို့။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ ဒသဒိ
ာ၊ အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့သည်၊ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။တတ္ထတာသု
သဒိသာသု၊တို့၌။(ပါဠိသေသသန္တိယာ၌စပ်)။သန္တိယာ၊ ထင်
ားရှိသော။ဓမ္မဓာတုယာ၊ တေဘူမကဓမ္မဓာတ်၌။ (ဝိစိနာမိ၌
ပ်။ ဗုဒ္ဓကရေဓမ္မေဝိစိနာမိတိ ဓမ္မဓာတ်ဟူသည်။ အဆ္ဆိသော
နေရာ၌၊ ဓမ္မာနံ ဓာတုသဘာဝေါ၊ ဟူသော အနက် သဘော
ကြောင့်ဓမ္မသဘာဝကိုဓမ္မဓာတ်ဟုဆိုအပ်၏။ အဆ္ဆိသောနေရာ
၌။ ဓမ္မေယထာ သဘာဝတော ဓာရေတိ ဓာနာတိ၊ ကြောင့်
သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို ဓမ္မဓာတ်ဟုဆိုအပ်၏။ ဤ၌ဓမ္မော ဇဝဓာ
ဏသဘာဝေါ၊ကြောင့်အလုံးစုံသော သဘာဝကိုဓမ္မဓာတ်ဟု
ဆိုအပ်၏)။ ။သာရိပုတ္တ အဟံတဓါဝိစိနန္တော့ပုဗ္ဗကေဟိ။ မ

Digitized by Google

ဟောသိဟိ၊ သိလကျေးဇူးစသည်ကို ဂုဏ်းလေ့ရှိသော ဘုရ
လောင်းတို့သည်။ အနုစိတ္တံ၊ ဆည်းပူးလေ့ကျက် မဂျက်အဖြို့
အပ်သော၊ မဟာပထဝီ၊ မြတ်သောခရိုးမသဘွယ်ဖြစ်ထသော
ဝါ၊ မြတ်သေါဘုရားလောင်းတို့၏သွားလာရာခရီးဖြစ်ထသော
ပဌမံ၊ သော၊ ခါနုပါရမီ၊ ကို၊ အဒက္ခိ၊ မြင်ပြီ။ ။သုမေဓဟ
တ၊ သုမေဓာသုခမိန်။ တို့၊သည်။ ဗောဓိ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်
ပတ္တုံ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ ယဒိဇ္ဈ ဇ္ဈသိ၊ အကယ်၍အထိုရှိသည်ဖြ
အံ့။ ဝေံသတိ၊ သော်။ တို့၊သည်။ ပဌမံ၊ သော့။ ဇ္ဈမံခါနုပါရမီ
ကို။ ခဇ္ဇံကတွာ၍၊ သမာခါယ၊ ၍ပြစ၍ဖြည့်အံ့ဟုစိတ်ကိုဆော
တည်၍။ တာဝအနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ တာဝအတိဝိယ
အလွန်လျှင်။ ဂန္ဆပရိပူရ၊ ဖြည့်ဉီးလော့။ ဇ္ဈတိ၊ သို့။ အတ္တာနံ၊ ကို၊ ဖြ
ဝဒိ၊ ၏။ ။(ပရမာနံဥတ္တမာနံ ဗောဓိသတ္တာနံဘာဝေါအယံပါ
ဒိ၊ ခါနာဒိကြိယာ။ ဇ္ဈဝပနခါနုကြိယာယေဝ အဓိပ္ပေတာ)။
ယသကသစ်၊ အမှတ်မရှိတစုံတခုသောရေဖြင့်၊ သမ္မုဇ္ဇေ
ပြည့်သော။ အဓောကတော၊ အောက်သို့မျက်နှာပြု၍ထားအ
သော။ ကုမ္ဘော၊ အိုးသည်။ နိသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့။ ဥဒကံ၊ ရေ
သည်။ ဝမတေဝ၊ အနှစ်ထွက်သည်သာလျှင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအ
ထွက်ခြင်း၌။ ဝါ၊ တတ္ထတတော ဝမနထော၊ မှ။ ဥဒကံ၊ သည်
ပရိရက္ခတိယထာ၊ မစောင့်ရှောက်သကဲ့သို့။ တထေဝတ္တံတိ
ရက္ခဋ္ဌမဇ္ဈိမေ ယာစကေဒိသွာ အဓောကတော ကုမ္ဘော ဝိ
နိသေသံခါနံဒဒ၊ ဟိတိ။

ထွေကာ၊ ၍မှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ခါနုပါရမီဟု ဆိုအ
ကုန်သော၊ ဇေတဗုဒ္ဓမ္မာ၊ ထိုဘုရားဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း
သည်။ နဘဝိသရေ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ဟိနိပါတ်မှ)။ အညော၊ က
သော၊ ယေဓမ္မာ၊ အကြင်သဘောတရားတို့သည်၊ ဝါ၊ အကြော
တို့သည်၊ ဗောဓိပါစနာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သဗ္ဗညုတညာ
ကိုရင့်စေတတ်ကုန်၏၊ တေဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဝိစိနိသာမိ၊ ရှုမြ
ဆင်ခြင်အံ့။ ဇ္ဈတိပရိဝိတက္ကောအဟောသိ။ ။အာသေဝိတ

Digitized by Google

သေဝိတံ၊အဘန်ထလဲလဲအမြဲမြဲဝဲအပ်သော၊ စာမရိ၊စာမရိမည်
သောသားသည်၊ ကိသို့ဦး၊ တစုံတရာသောသစ်ပင်နွယ်စသည်တို့
တွင်ထရုရသောအရပ်၌၊ ပတိလဂိတံ၊ငြိသော၊ ဝါလံ၊အမြီးကို၊
ရက္ခတိ၊ စောင့်၏၊ ဝါ၊ဝါလံဝါလေ၊သည်၊ကိသို့ဦး၊ ၌၊ပတိလဂိတံ
ပတိလဂိတေ၊ သော်၊ ထဏ္ဍ၊ပြောင်၌၊ မရဏံဥပေတိ၊ဝါလဓိ၊အ
မြီးကို၊စတုသု၊ ၄ ပါးသောပါတိမောက္ခသံဝရ၊ ဒုဿီယသံဝရ၊
အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ၊ပစ္စယသန္နိဿိတဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ဘူမိသု၊
သံဝရသုံဘို့၌၊ ဝါ၊သံဝရအဝတ္ထာထို့၌၊ ပရိယာပန္နာနိ၊ အကျုံး
ဝင်ကုန်သော၊ ဝါ၊ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်သော၊ သိလာနိ၊ တို့ကို၊
(ဃောကုတ္တရေဘူမိကဲ့သို့ ဘူမိသဒ္ဒါအဝတ္ထာဟော၊ ။ဘဝင်္ဂ
တိဋ္ဌန်ဇောသုသံဝရဇာတိသုသဗ္ဗေကုသလာဓမ္မာ ပညဝန္တော
ဝါတိဘူမိယော၊ ပြု။ ။နာမဘဝတ္ထာ၊ ဇာတျာ ဝတ္ထာ၊ ဂုဏာ
ဝတ္ထာ၊ ကြိယာဝတ္ထာ၊ ဒဗ္ဗာဝတ္ထာငါးပါးတို့တွင်၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိ
သိလ၏ဖြစ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ဒဗ္ဗာဝတ္ထာကိုထိုအပ်၏၊ ။နေက္ခ
မပါရမီ၊ တောထွက်ခြင်း နေက္ခမပါရမီကို၊ (နေက္ခမံပဋ္ဌမဇ္ဈာ
နေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယံဝိရတ္တိယံ၊ ဝိပဿနာယနိဿသာ၊ ကုသလသို့ဖြစ်
ဒိဿတိ၊ ။ဟူသော အနက် တို့တွင်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ၌ဖြစ်၏၊ ။
အန္ဓစရေ၊ နှောင်အိမ်၌၊စိရဝုတ္ထော၊ ကြာမြင့်စွာ နေရသော၊
ခုက္ခဋ္ဌေတော၊ခုက္ခဖြင့်ရှိပ်စက်အပ်သော၊ပုရိသော၊သည်၊ထဏ္ဍ၊
ထိုနှောင်အိမ်၌၊ရောဂံ၊တပ်ခြင်းကို၊ နဇနေတိ၊မဖြစ်စေ၊တတော၊
ထိုနှောင်အိမ်မှ၊ရတ္တိ ယော၊ လွတ်ခြင်းကိုသာဣဿ၊သဗ္ဗဘဝေ၊
အလုံးစုံသောကာမဂုဏအာဂုဏဘဝတို့ကို၊ ဘဝတော၊ဘဝထဉ်း
ဟူသောနှောင်အိမ်မှ၊ပရိမုတ္တိယာ၊ဌာ၊နေက္ခမာဘိရတေါ၊တော
ထွက်ခြင်းရသေ့ရဟန်းပြုခြင်းသို့ရှေးရှုသည်။ ဟောဟိ၊လော့။
ဇာတိ၊ ၍သို့။ အတ္တာနံ၊ကို၊ထြဝဒိ၏၊ဘိက္ခဉ္စော၊ ဆွမ်းခံသော၊
ဘိက္ခု၊သည်၊ ဟိနဂုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမေဟိနဂုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမာနိ၊ကုလာနိ၊
ထိုကို၊ငဝံ၊သို့မကြဉ်ရှောင်သည်။ သတိ၊သော်၊ယာပနံ၊မျှလေဝံ
ဗျံသောဆွမ်းကို၊ ဇဋ္ဌဓနံ၊ပညာရှိ လူအပေါင်းကို၊ ပရိပုဏ္ဏံပရိ

Digitized by Google

ပုန္တဆ္ကဲ့၁၊ မေးထျက်။ ။မိဂရာဇာ၊သားတို့သေဋ္ဌနင်းမင်းဖြစ်သော၊ သိဟော၁သည်။ အလိနဝိရိယော၁၊ မတ္တန့်တိုမဆုတ်နစ်သောဝိရိယရှိသည်။သဒါ၊အခါခပ်သိမ်း။ ပဂ္ဂဟိတမနော၁၊ဝိရိယသည် ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့အပ်သော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗဘဝေ၊ အလုံးစုံဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသောဘဝ၌။ ။တတ္ထ၊ ထိုသည်းခံခြင်းခန္တိ၌ပါရမီ၌။အန္တေဏ္ဍာမာနသော၊ နှစ်သွမဖြစ်သေါစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (နွေဓာဘာဝေါနွေဏ္ဍံ။ နွေဏ္ဍံအာပန္နံမာနသံယဿတွန္တိ နွေဏ္ဍာမာနသော။ နနွေဏ္ဍာမာနသော အန္တေဏ္ဍာမာနသော)။ ။ပထဝီနာမ၊သည်။ ဇနေဟိ၊ လူတို့သည်။ ဒိက္ခေပံ၊ ပစ်ချအပ်သော၊ သုဝိ်ဝိ၊စင်ကြယ်သောစန္ဒကူးမာလာ ကျိုကျ။ နံ့သာပန်းစသည်ကိုငင်း။ အသုဝိ်ဝိ၊ မစင်ကြယ်သော မြွေပုပ်ခွေးပုပ်လူကောင်ပုပ်ကျင်ကြီးကျင်ငယ် နှပ်တံထွေးစသည်ကိုငင်း။သဗ္ဗံ၊ ကို။သဟတိ၊သည်းခံ၏။ပဒိဿဒ္ဒယံ၊ ရန်းခြင်းချစ်ခြင်းကို။ ။(ပဒိဿောစဒယာစ ပဒိဿဒ္ဒယံ။ဒကိုဒွေးဘော်ပြု၊ ဒယာသဒ္ဒါသည် အသ္သိဒ္ဓိကရုဏာကိုဟော၏။ အသ္သိဒ္ဓိမေတ္တာကိုဟော၏။ဤဒ္ဒိသိနေဟကိုဟော၏)။ ။သမာနာဝမာနက္ခမော၊ မြတ်နိုးခြင်းမထေမဲ့မြင်ပြုခြင်းဒ္ဒိသည်းခံသည်။ (သမာနအဝမာနပုန်စွဲ)။ ။တတ္ထ၊ ထိုသစ္စ ပါရမီ၌။ အန္တေဏ္ဍာဝစနော၊ နှစ်သွမဖြစ်သော စကားရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ မတ္တတ် မယွင်း တသွန်းသော စကားကိုသာဆိုသည်ဖြစ်၍။ ။သဒေဝကော၊ နတ်နှင့် ထက်သော သတ္တလောကဒ္ဒ။ တုလာဘူတာ၊ ချိန်သဘွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ဩသဓိနာမ၊ သောက်ရှူးကြွယ်မည်သည်။ သမယောဝါ၊ ဓိဃ်းကာလဒ္ဒငင်း။ဥတုဝသောဝါ၊ ဆောင်းကာလ နွေကာလဒ္ဒငင်း။ဝိထိတော၊သွားမြဲလမ်းခရီးမှ။ နဝေါက္ကမတိ၊မစွန့်။ ။ဘုသဝါတေဟိ၊အရပ်လေးမျက်နှာမှလာကုန်သော ပြင်းစွာသောလေတို့ကြောင့်။ ။(အဓိဋ္ဌာန ပါရမီဟူသည် ဆောက်တည်အပ်သော ကုသိုလ် တို့ဒ္ဒ မတုန်မယှပ် ဆောက် တည်း ခြင်းတည်း)။ ။မေတ္တာယ၊ဖြင့်၊ ကေနစိ၊ တစုံတယောက် သော

Digitized by Google

ပုဂ္ဂိုလ်ထိန်းခွင့်၊ အသေမော၊မတူသည်၊ ရဇော်မလံ၊ အာဂန္တုကြွေ
ကိုယ်၌ ပေါက်ရောက်သော အညစ်အကြေးချွေးစသည်ကို၊ဇ
နေဟိ၊တို့သည်၊နိုက္ခိတ္တံ၊ ပစ်ချအပ်သော၊သုစိ၊ စင်ကြယ်သော
စန္ဓကူးအကျော်ပန်းနုံသာပျောင်းစသည်ကိုဂင်း။ အသုစိ၊ မစင်
ကြယ်သောဖြေပုပ်ခွေးပုပ်လူကောင်ပုပ်ကျင်ကြီးကျင်ငယ်နှပ်
တံတွေးစသည်ကိုဂင်း။ဇတေဉ္ဇောဝိတောနိန္ဒေဝိဝဏ္ဏ။နိ၊ထို
ကို၊ ကောပါနုနယဝဇ္ဇိတာ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းချစ်ခြင်းမှ ကင်း
သည်ဖြစ်၍၊သုခဒုက္ခေ၊၌၊တုလာဘူတော၊ချိန်သဘွယ်ဖြစ်၍၊သ
ဒါ၊ ခပ်ဆိမ်း၊ဘဝ၊လော့။ ဗောဓိပါစနာ၊ကုန်သော၊ ယောဓမ္မာ၊
ထို့သည်၊ သန္တိ၊ဂို့ကုန်၏၊လောကေ၊ လောကဓ္မ။ဗောဓိသတ္တော
ဟိ၊ထို့သည်၊ပူရေတဗ္ဗာ၊ ကုန်သော၊ တေဓမ္မာ၊ထို့သည်၊ ဇတ္တော
ကာယေဝ၊ ဤပါရမီဆယ်ပါး ထို့သည် သာလျှင် တည်း။ တ
တော၊ထက်၊ဥဠာ်၊အလွန်၊အညတြအည်၊ တပါးသောဘုရားဖြစ်
ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊မဂ္ဂိ၊ ဇ္ဈာနဒသပါရမိယော၊ ထို့
သည် ။ဥဠာ်အာကာသေဝိနတ္ထိဟေဌာပထဝိယာဝို၊ နပုရတ္ထိ
မာဒိသုဒိသာသုဝိ နတ္ထိ၊ မယံ်ယေဝ ဟဒယမံသန္တရေ။ ပတိဋ္ဌိ
တာ၊တည်ကုန်၏၊တဆွာ၊ကြောင့်၊တတ္ထ၊ထိုပါရမီဆယ်ပါး၌
ဥ်၊တို့၊ သင်သည်၊ ဒဠ်ဒ်၊ စွာ၊ပတိဋ္ဌဟိ၊ ဆောက်တည်လော့၊ ။
(အညတြ၊ ဥ်ပစ္စတ္တဥ်ဤတြဲပစ္စည်းသက်)။ ။ဇ္ဈာမေဝမွေ၊ ဤဘုရား
အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သောပါရမီဆယ်ပါးအကြောင်း တရား
ထို့ကို၊သဘာဝရသလက္ခဏောသဘာဝသဒ်ါတေနရသလက္ခ
ဏေန၊ မဘောက်မပြန်မှန်သည်နှင့်တကွဟု ဆိုအပ်သောအရ
ဟတ္ထမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ကို ရင့်စေခြင်းဟု ဆိုအပ်
သော ကိစ္စရသ၊ အပြစ်မရှိသောဝတ္ထုကို စွန့်ကြဲခြင်းစသော
လက္ခဏာအားဖြင့်။ (ကရဏတ္ထ၌ သတ္တမီသက်)။ သုမေဓပဏ္ဍိ
တသ၊သည်။ သမ္မသတော၊သုံးသပ်ဆင်ခြင်စဉ်၊ ဓမ္မတေဇေ
နာ၊ ပါရမီကို ဆင်ခြင်သောဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်၊ (ဓမ္မ
သန္နိဟဉာဟော)။ဒသသဟဿီ၊စကြဝဠာတသောင်းအတိုင်း

Digitized by Google

အရှည်ရှိသော။ ဝါ။ ဒသသဟဿီ ဒသသဟဿိယံ၊ဦး၊ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်သော။ဝသုဓာ၊နှစ်သိန်းလေးသောင်းအထက်ရှိသော၍ မဟာပထဝီ မြေကြီးသည်။ ပကမ္ပထ၊ ပြင်းစွာတုန်ထ္ပပ်ပြီ။ ။ (ဟိယျတနိုအတ္တနောပုန်ပဋမပုရိသဇေကဝစ် သံယုဂ်-ထ္ထကိုသံ ယုဂ်ကင်းသော ထပြု။ သုမေဓ ပဏ္ဍိတသကာား သမ္မသတော ဦးအနှစ်ကို ပစ္စည်းသည်ဟောအပ်သော အနာဒရောပလက္ခဏာ ဝဏ္ဏ ဖြစ်သော ဝုတ္တကတ္တား။ သမ္မသတောကား အနာဒရောပလက္ခဏာဝဏ္ဏဖြစ်သောကတ္တားကိုဟောသော အနာဒရောပလက္ခဏာ ဖြစ်သောကိတ်ကြိယာဝါစကတည်း။သမ္မသတောကား ပကမ္ပထဦး အနာဒရောပလက္ခဏာ၊ ပကမ္ပထကား အနာဒရဖြစ်သော လက္ခဏာ။ ဝသုဓာကား ပကမ္ပထဦး ဟိယျတနိုအတ္တနောပုန်-ထ္ထဝိ ဘတ်ဟုဆိုအပ်သော အာချာတ်ကြိယာဝါစကသည်ဟောအပ် သောအနာဒရလက္ခဏာဝဏ္ဏဖြစ်သောဝုတ္တကတ္တား။ ပကမ္ပထကား အနာဒရလက္ခဏာဝဏ္ဏဖြစ်သော ကတ္တားကိုဟောသော အနာဒရ လက္ခဏာဖြစ်သော အာချာတ် ကြိယာ ဝါစက ၊တည်း။ လက္ခဏာ လက္ခဏာမှာ၊လက္ခဏာကြိယာ၏မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာမှကိုသာစွဲ၍ ဖြစ်သည်၊ လက္ခဏာကြိယာ၏ ရှေးအဘိုးဦးခံလည်းဖြစ်သည်။ ထို. ကြောင့်အကြောင်းသဘောလည်းသက်သည်။ အနာဒရမှာ ထ ရသောကြိယာဖြစ်သည်ကို တရသောကြိယာသည်လုယက်၍ ဖြစ်သကဲ့သို့ကြိယာပြိုင်သည်။ ။ဝသုံရတနံဓာရေတိ၊ တံဝါ ဓာတိတိဋ္ဌတိ ဇဏ္ဏောတိဝသုဓာ)။ ။အယံပထဝီ၊သည်။ စလ တာစလတာယ၊ ပြင်းစွာလှုပ်ခြင်းကြောင့်၊(အလဇ္ဇီတာအညာ ကတာ၊ စသည်တို့ကဲ့သို့ယကျေ)။ရဝတိ၊မြည်၏။(ရုဓါတ်)။ဗိဒ္ဓ တံ၊ လူတို့သည်ဥစ်အပ်ကြောင်းအပ်သော။ ဥစ္စုံယနဲ့ဝ၊ ကြဉ်စ် ယနဲ့ရှားကဲ့သို့ဂင်း။ တေလယနဲ့၊ ဆီဥစ်ယနဲ့ရှား၌၊ စက္ကံယ ထာ၊စက်ကြီးကဲ့သို့ဂင်း။ဇေတံထာ၊တူ။အယံမေဒနီ၊သည်၊ကမ္ဘ တိ၊ပြင်းစွာလှုပ်၏။(ကဝိဓာတုဘုသစလနတ္ထ)။

ဗုဒ္ဓသာ၊ဒိပက်ရာမြတ်စွာဘုရား၏။ပရိဝေသနေ၊ ဆွမ်းထုပ်

Digitized by Google

ကျွေးရာ၌။ ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ သာ၊ သည်။ အာသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ သာဟိသာ၊ သည်။ ပဝေဓမာနာ၊ ထွပ်သည်ဖြစ်၍။ တတ္ထ၊ ထိုဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ၌။ သဏ္ဌာတုံ၊ အသတ္ထောနို့၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ မုန္ဍိတာ၊ တွေဝေခြင်း သဘာသည်ဖြစ်၍။ ဘုမိယာ၊ ၌။ သေသိ၊ ဝပ်ပြီ။ ။(သိဓတ်သည် ဘယောစသည်တို့၌ဗုန္ဓနတ္ထ၌ဖြစ်၏။ ကဿသေယျကာ၊ စသည် ၌ပဝတ္ထတ္ထ၌ဖြစ်၏၊ ဤ၌သဃနတ္ထဟုဆိုအပ်သော၊ နိုပဇ္ဇနတ္ထ ဖြစ်၏)။ ။တတ္ထ၊ ထိုဆွမ်းကျွေးရာ၌။ ဃဋာဃဋာနံ၊ အိုးတို့ (သာမဏ္ဍ၌ပစ္စတ္တဝစန)။ အနေကသဟဿာနိ၊ အထောင်မ ထိုသည်၎င်း။ ကုန္ဓိနဂ္ဂ၊ အိုးဇရုပ်ကြွေးတို့၏လည်း။ ဗဟူဗ နိ၊ ကုန်သော။ သတာသတာနိစ၊ အရာတို့ သည်၎င်း။ အာဒ ဒဲ့၊ အချင်းချင်း။ သံဃဋ္ဋိတာသံဃဋ္ဋိတာနိ၊ ထိပ်ိုက်အပ်ကုန် ညဖြစ်၍၊ သဉ္ဇဏ္ဍမထိတာသဉ္ဇဏ္ဍမထိတာနိ၊ မုန့်မုန့်ညက် ကြေကုန်သည်။ အဟောသုံ၊ ကုန်၏။ ။မဟာဇနာ၊ တို့ ည်။ ဥဇ္ဇိဂ္ဂါ၊ နှလုံးလှိုက်ခုန်တုန်လှုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (ငိဖဒယ သနေ)။ တသိ တာ၊ ထိတ်လန့် ကုန် သည် ဖြစ်၍။ ဘီတာ၊ ကြောက်လန့်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘန္တာ၊ တုန်လှုပ်သောစိတ်ရှိကုန် ဉ်ဖြစ်၍၊ ဗျာဓိတမာနသာ၊ ကြောင့်ကြပင်ပန်းသောစိတ်ရှိကုန် သည်ဖြစ်၍၊ သမာဂမ္မ၊ အညီအညွတ်စည်းဝေး၍။ ဒီပင်္ကရံဥပါဂ ရုဝက္ခမာ၊ စက္ခုငါးပါးရှိတော်မူသော်မြတ်စွာဘုရား။ သဗ္ဗာ၊ သာ။ အယံလောကော၊ ဤလူအပေါင်းကို။ ဘယေန၊ သည်။ ဥ ဒ္ဓုတော၊ ရှိပ်စက်အပ်ပြီ။ ဇာမသလောကသာ၊ အား။ ကဏ္ဍာ ဆံ၊ ကောင်းကျိုးသည်တည်း။ ဘဝိဿတိကိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့လော။ ဆထ၊ သို့တည်းမဟုတ်။ ပါပကံ၊ မကောင်းကျိုးသည်တည်း။ ဘ ဝိဿတိကိ၊ လော။ တံဥပဒ္ဒဝံ၊ ထိုဘေးရန်ကို။ တွံ၊ အရှင်ဘုရား ယည်။ ဝိနောဒေဟိ၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူလော့။ (နုဒဓာတ်ပေရ ကတ္တု)။ ။တဒါ၊ ထိုရမ္မာပြည်သူတို့မေးလျှောက်သော အခါ ၌။ ဒီပင်္ကရော၊ သော။ မဟာမုနိ၊ မြတ်သောမုနိဖြစ်တော်မူသော

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

မြတ်စွာဘုရားသည်။တေသံ၊ ထိုလူများအပေါင်းထို့ကို။သည်း
ပေသိ၊၏။တုမှေ၊ထို့သည်၊ ဝိဿဋ္ဌာ၊ ရွံရှာခြင်းကင်းကုန်သည်
ဟောထ၊ ကုန်လေ့၊ ဤမည်ဖြင့်ပထဝီကမ္ဘနေ၊ ၌မြေထွဋ်ခြင်
ကြောင့်။မာဘာထ၊မကြောက်ကြကုန်လင့်၊ အဟံ၊သည်၊ အဖွ
ယနေ့။ယံ၊အကြင်သူမေဓာရှင်ရသေ့ကို၊ တို့အနာဂတေဂေါ
မောနာမဗုဒ္ဓေါဘဝိဿသိတိ၊ဟူ၍၊ဗျာကာသိ၊ ဗျာဒိတ်စကား
ကြားတော်မူ၏။သော၊ထိုသူမေဓာသုခမိန်သည်၊ အနာဂတေ
၌။လောကေ၊ လောက၌၊ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်၊ ဘဝိဿတိ၊လတ္တဲ့၊ ဖ
သော၊ သည်၊ ပုဗ္ဗကံ၊သော၊ ဇိနသေဝိတံ၊ ဘုရားလောင်းထို
သည်မှဝဲအပ်သော။ခမ္မံ၊ ပါရမီဆယ်ပါးအကြောင်း တရားကို
သမ္မသတိ၊၏။ ။ဗုဒ္ဓဘူမိ၊ ဘုရားဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြ
သော။ခမ္မံ၊ပါရမီဆယ်ပါးတရားကို၊ အသေသတေ၊ အကြွင်
မဲ့။ဘဿ၊ထိုသူမေဓာသုခမိန်သည်၊ သမ္မသတော၊သော်၊ ထ
တေဇေန၊ ပါရမီကိုဆင်ခြင်သောပညာ၏အာနုဘော်ကြောင့်
သဒေဝကေ၊၌။ဒသသဟဿိ၊ စကြဝဠာ တသောင်းအရေ
တွက်ရှိသော။ အယံပထဝီ၊သည်၊ ကမ္ပိတာ၊တုန်လှုပ်၏။ ဤတိ
သို့။ ။ပထီကမ္ပနကာရဏံလောကဿဘယာဘာဝဉ္စသည်
ပေသိ။ ။(မာဘာထ၌ဘာဓာတ်မဟုတ်၊ ဘီဓာတုဘယေ၊
စိတ်၌ကိုအာပြု)။ ။တာဝဒေ၊ထိုဘုရားစကားကိုကြားသော
အခါ၌။ ဗုဒ္ဓဿ၊၏။ ဝစနံ၊ကို။သုတွာ၊၍။ဝါ၊ ကြောင့်၊ မဟာ
နဿ၊လူများအပေါင်း၏။မနော၊သည်။နိဗ္ဗာယိ၊ကြောက်ခြင်း
ငြိမ်းလတ်ပြီ၊သဗ္ဗေ၊အလုံးစုံသောရဟန္တာပြည့်သူတို့သည်၊မိ၊ငါ့ကို
ဥပသင်္ကမ္မ၍။ ။မာလောဂန္ဓဟိ ပူဇေတွာပုနာဝိ ပဒက္ခိဏ
ကတွာအာဝဇ္ဇိတ်သူ။ ။တဒါ၊ထိုထက်ဝယ်ဘွဲ့ခွေနေသော
ခါ၌။ဗုဒ္ဓဂုဏ်၊ အလုံးစုံသောဘုရားတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးဖြစ်သော
ပါရမီဆယ်ပါး တရား ကို။ဝါ၊ အလုံးစုံသော ဘုရားတို့ သည်
ဘုရားလောင်းဖြစ်သောအခါဖြည့်အပ်သော ပါရမီဆယ်ပါး
ရားကို၊ သမာဒိယိတွာ၊ ငါသည်၌ပါရမီဆယ်ပါးတရားထို

ဉ်အံ့ဟုစိတ်ဖြင့်ဆောက်တည်၍။ မာနသံ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို။
ကထွာန၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့စွာပြု၍။ အာသနာ၊ ထက်ဝယ်ဘွဲ့ခွေနေ
ဖျ၊ ဝဋ္ဌဟိ၊ ထပြီ။ ။သာရိပုတ္တ၊ ရာ။အာသနာ၊မှ။ဝဋ္ဌဟန်္တသ
ဟန်္တ၊ ထသော၊ မံ၊ ငါ့ကို။(ဥပယောဂထွဋ္ဌဆဋ္ဌီ)။ သမောကိ
ဋ္ဌ၊ ကြဖြဋ္ဌကုန်၏။ ။သာရိပုတ္တ၊ရာ။ အာသနာ ဝဋ္ဌဟန်္တမံ။
ဝါစ၊ တသော်းသောစကြဝဠာတိုက်၌ နေကုန်သောနတ်
ဗြာတို့သည်ငင်း။ မာနသဿကာစ၊ ရဖြာပြည်သူတို့သည်ငင်း။
ဥဉ္ဇော၊ တို့သည်။ ။သဋ္ဌိပတိတွာ မာလာဂန္ဓာဒီဟိပူ
ကတွာ။ ။အယျသုမေဓတာပသ၊သေ့။တုယ်၊ သင်သည်။မ
ဋ္ဌံ၊ ကြီးစွာသော သဗ္ဗညုတညာဏ်ဟုဆိုအပ်သော ဆုကို။
ဖြိတံ၊ တောင့်တအပ်၏။ ယံဒ္ဒါနံ၊ အကြောင်းသဗ္ဗညုတညာဏ်ဟု
အပ်သော အရာကို၊ ဣစ္ဆိတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။တံဒ္ဒါနံ၊ ကို။ တို့၊
ည်။လဘသု ရပါစေ။ဣတိ၊သို့။ သောတ္ထိ၊ ကောင်းကျိုးချမ်း
ာမဂ်သာစကားကို၊ဝေဒယန္တိ၊ ကြားသိစေကုန်၏။ ။အယျသု
မေဓတာပသ၊သေ့၊တုယ်၊အား။ သဗ္ဗိတိယော၊ အလုံးစုံသောဥ
ဒ္ဓဝေါတို့သည်။ဝိဝဇ္ဇန္တု၊ ဝေးစွာကြဉ်ဘဲရှဲစေကုန်သတည်း။ ။
ဋ္ဌိသတ္တေအာဘိဘဝန္တိတိ၌တိယော။ သဗ္ဗာ၌တိယောသဗ္ဗိ
ဒိယော ပြု၊ ။သောကောစ၊သည်ငင်း။ရောဂေါစ၊ကျင်နာနှိပ်
က်တတ်သောရောဂါသည်ငင်း။ ဝိနာသတု၊ ပျောက်ပျက်စေ
သတည်း။ သေ၊သင့်အား။ အန္တရာယာ၊တို့သည်၊ မာဘဝန္တု၊
ာသည်း။တို့၊သည်။ဥတ္တမံ၊မြတ်သော။ဗောဓိ၊ အရေဟတ္တမဂ်ဉာဏ်
သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို၊ဒိပ်၊ထျင်စွာ။ဗုသ၊ပွင့်ပါလေစေ။ ။ဣတိ
တဥ္ဇောသောတ္ထိ ဝေဒယန္တိ။ ။မဟာဝိရအယျသုမေဓတာ
သ။ ။သမယေ၊ပွင့်ချိန်ကာလသမယသို့။ပတ္တော၊ရောက်လတ်
သော်။ ပုဗ္ဗိနော၊ အပွင့်ကိုဆောင်ကုန်သော။ ဒုမာ၊ သစ်ပင်တို့
ဏည်၊ ပုဗ္ဗန္တိယထာ၊ ပွင့်ကုန်သကဲ့သို့။ တထေဝတွံ။ ဗုဒ္ဓညာ
ကေန။ ဘုရားတို့၏အာဝေဏိကဖြစ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်
ဖြင့်။ ပုဗ္ဗသု၊ ပွင့်လေစေ။ ဣတိ ဝေဒယန္တိ။ ။ဗောဓိမဏ္ဍာမှိ၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သဗ္ဗညုတညာဏ်၏ ကြည်လင်ရာ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌။ ဗုဒ္ဓရော
ထာ၊ ပွင့်ကုန်သကဲ့သို့။ (အန္တိဝဘတ်ကိုရေပြု)။ ဇိနဗောဓိ
မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင် တော်မူရာ ဗောဓိပင်၌။ ဓမ္မစက္ကံ
မြွက်ဟောထွေ လည်စေတတ်သော ဒေသနာ ဥာဏ်ကို၊
(ဓမ္မစက္ကံ ဒေသနာဥာဏ်၊ ။မဏိဒီပ)။ ။ပုဏ္ဏမာသော
ပြည့်နေ့၌။ စန္ဒော လပြည့်ဝန်းသည်။ ပုဏ္ဏမနော၊ ပြည့်စုံသော
စိတ်နှလုံးအထိုက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ။ရာဟုရတ္တော၊ ရာဟုဘမ်းခြ
မှလွတ်သော။ တာပေန၊ အရောင်ဖြင့်။ လောကာ၊ အလုံးစုံသော
ကိလေသလောက ဘဝလောကမှ။ ။မဟောဒဓိ၊ မဟာ
ရဒ္ဓေရာသို့။ ဩသရဂိုယထာ၊ ရုဝေးကုန်သကဲ့သို့။ တဝန်ဂေ
ရှင်ရသော့၏အထံသို့။ ဩသရန္တော၊ ရုဝေးစေကုန်သတည်း။ ဗု
သောဖြင့် ဝေဒယန္တိ။ ။သာဓိပုတ္တ၊ရော၊ တဒါ၊ ထိုနေရာမှ
သောအခါ၌။ တေဟိ၊ ထိုနှတ်လုတို့သည်၊ ထုတိပ္ပသဒ္ဓော
လွန်သျှင်ကြီးမွမ်းအပ်သော။ သော၊ထိုသုမေဓာ ရှင်ရသေ့သည်
ဒသခမ္မေ၊ပါရမီဆယ်ပါးတရားတို့ကို၊ သမာဒိယ၊ငါသည်ယ
မီဆယ်ပါး တရားတို့ကို ဖြည့်အံ့ဟု ဆောက်တည်ပြီး၍ ဂေ
ဓမ္မေ၊ တို့ကို၊ပရိပူရေန္တော၊ ဖြည့်ထိုသည်ဖြစ်၍၊ပဝနံ၊ တော
သို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်လေ၏။ ။သုမေဓကထာနိဋ္ဌိတာ၊

တဒါ၊ ၌။ တေ၊ ထိုရဟန္တာပြည်သူထိုသည်၊ သသံဝစံ၊ လေးသ
သော သဿီနှင့်တကွသော။ လောကနာထကံ၊ ကို။ ဩ
ယိတွာ၊ ၍။ ဒီပင်္ကရသဒိပင်္ကရ်၊ သော။ တဿသတ္ထုနော
သတ္ထာရံ၊ ကို။သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ဥပါဂစ္ဆုံ၊ ကပ်ကြ
၏။ (ဘဿစသောသုံးပုဒ်သည် ဥပယောဂတ္ထ၌ဆဋ္ဌီ)။ ကေစိ
ချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ (ကိုဋ္ဌိ၊ဟူ၍မဏိဒီပဋ္ဌိ၏)။ ကိုဋ္ဌိပုဂ္ဂ
ကို။ နိဝေသေသိ၊ သွင်း၏။ ဝါ၊ တည်စေ၏။ အပရံ၊ တပါး
ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ။(သရတိဟိ သတိဝိနာသေတိတိသရဏံ၊ ဂု
နတ္တယံ။ အယံဇ္ဈာနလာဘီအမျာကံ သရဏံပရာယနန္တိ အဓိပ္ပါ

Digitized by Google

ဂန္ဆင်ဓာနဆိုး၊ဘဓန်ဝါ ၎တေနတံသမဂီနောတိသရဏာဂမ
နံ၊ရေတနတ္တယပရာယနာကာရပ္ပဝတ္တော စိတ္တုပ္ပါဒေါ)။ ။သာ
မည်၊ လေးပါးသောအရိယမဂ်ကို။ စတုရောစတ္တာရိ၊ ကုန်သော။
ဖလမရွတ္တမေဉ္ဇတ္တမဖလာနိစ၊ မြတ်သောဖိုလ်တို့ကိုလည်း။ အသ
မေ၊အတုမရှိကုန်သော။ ပဒိုသမ္ပိဒါပဒိုသမ္ပိဒါသင်္ခါတော၊ ကုန်
သော၊ဓမ္မေ၊ထို့ကို။ ။(ကိလေသေသမေတိ ဂူပသမေတိတိ
သမဏော၊သောယေဝသာမည်၊စတုဗ္ဗိဓောအရိယမဂ္ဂေါ)။ ။
နရာသဘော၊ လူထို့၏ အာသဘ မြေါက် ရောက်တော် မူထ
သော။ ဒိပက်ရော၊သည်။ ပဝေဒ္ဓတိ၊ ပေးတော်ပြု။ ။(ဝေသု
ဒါနေ၊ ဟုသဒ္ဒနိပါတ်ဆိုသောကြောင့်၊ ဝေသဓာတ်။ ဇ္ဈာသုယဓံနု
မန္တောဇ္ဈောဝါဒ္ဒီ ဇ္ဈောဇ္ဈောဝါ၊ ဟူသောယောဂဝိဘာဂဖြင့်ပြီး
စေ။မဏ်ိဒိပဆရာကား၊ ပပုဇ္ဇဝိသဓာတ်။ ဝိသပဝေသနေ၊ဟုဆို
သောကြောင့် ပဝေသနအနက်ကို ယူအံ့သည်ကို ဖြစ်ခြင်းငှာ၊
ပဝေဒ္ဓတိတိဒေတိ၊ဟုဋီကာဆရာမိန့်၏။ ဓာတ္ဌနံအနေကတ္ထဖြစ်
သောကြောင့်ဒေတိဟူသော အနက်ကိုသာဒျင်သိအပ်၏ဟုဆို
၏)။ ။တေန ယောဂေန၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သရဏဂုံကို
ဆောက်တည်စေခြင်းစသောအကြောင်းဖြင့်။ တေန၊ထိုဒိပက်
ရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဩဝါဒအနုသာသနီကြောင့်။ လောကနာ
ထသာ၊၏။ သာသနံ၊သည်။ ပဋိဌာဒိတံ၊ပျံ့နှံ့သည်။ အာသိ၊ဖြစ်
ပြီ။ ။မဟာဟာနု၊လဆန်းပက္ခဒ္ဓါဒသဒ္ဓိ လနှင့်တူထပ်မြတ်သော
ပြည့်သော မေးတော်နှစ်ဘက်ရှိထသော။ ဥသဘက္ခန္ဓော၊ နွားလား
ဥသဆ ပခုံးနှင့်တူသော လုံးသော ပခုံးတော်လည်း ရှိထသော။ ဒိပက်ရသနာမကော၊ ဒိပက်ရာဟူသော မိမိအမည်
လည်းရှိတသော၊တထာဂတော၊သည်။ ခုဂ္ဂတိ ခုဂ္ဂတိတော၊မှ။
သတသဟဿေ အနေကသတသဟဿေပိ၊ အသိန်းမကများ
စွာလည်းဖြစ်သော။ ယောဇနေ၊၌။ ဋ္ဌိတံ၊ တည်သော။ ဗောဓ
နေ ယျံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိထိုက်သော။ ဇနံ၊ကို။ ဗုဒ္ဓိ
စက္ခုနာဝါ၊ဖြင့်၎င်း။ သမန္တာ စက္ခုနာဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဒိသွာ၊၍။ခ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ကောန၊ တခဏခြင်း။ (ကြိယာပဝဂ္ဂ၊ ။သတသဟသောတိ
ဇုနံဒသသဟဿသံယောဇနလောကဓာတုံ သန္တဿယဂတ္တံ၊ ။မဏိ
ဒိပ။ ။ဤသို့ဆိုသောကြောင့် ဤစကြဝဠာတိုက်အတွင်း၌သာ
လျှင်သွား၍ချုတ်သည်မဟုတ်။ စကြဝဠာတသောင်း အတွင်း၌
ကျွတ်ထိုက်သောသတ္တဝါကိုသာလျှင်စွာသွား၍ သစ္စာလေးပါး
တရားကို သိစေ၏ဟူလို)။ ။ပဌမဘာဏ သမယော၊ ရှေးဦး စွာ
သစ္စာ လေးပါးကိုသိစေခြင်း၌၊ ကောဋိသတံ၊ ကုဋေတရာအ
တိုင်းအရှည်ရှိသောသတ္တဝါကို။ စတ္တာရိသစ္စာနိ၊တို့ကို။ အဘော
ဓယိ၊သိစေပြီ။ဒုတိယာဘိသမယေ၊၌။ဒေဝမနုဿာနံ၊တို့၏။နဝု
တိကောဋိယော၊ ကုဋေကိုးဆယ်တို့ကို။ စတ္တာရိသစ္စာနိ၊တို့ကို။
အဘောဓယိ၊ပြီ။ (ဤ၌သတသဟဿံအဘောဓယိ၊ ပါဌ်ရှိ၏။မဏိ
ဒိပ၌၊ နဝုတိကောဋိပဘောဓယိ၊ မူလပါဌ်ဟုဆို၏။ အဋ္ဌကထာ၌
လည်း။ ။ဒေဝမနုဿာနံ နဝုတိကောဋိယော ဓမ္မာဘိသမယံ
ပါပေသိ၊ အယံဒုတိယော အာဘိသမယော အဟောသိ။ ဟုဆို
၏)။ ။ယဒါ၊၌။ဒေဝတာဝနမှိ၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌။ ဓမ္မံ၊
အာဘိဓမ္မာတရားကို။တဒါဝိ၊၌လည်း။ ဒေဝါနံ၊တို့၏။နဝုတိကော
ဋိနံ၊တို့၏။ တတိယာဘိသမယော၊ သုံးကြိမ်မြောက်သစ္စာလေး
ပါးကိုသိခြင်းသည်။ အဟု၊ဖြစ်ပြီ။ ၊ဤ၌၊ နဝုတိ့ကောဋိသ
ဟဿာနံ၊ဟုပါဌ်ရှိ၏။ မဏိဒိပ၌ အချို့သောပါဌ်၌၊ တဒါဝိနဝု
တိကောဋိနံ၊ ဟုပါဌ်ထင်၏။ အဋ္ဌကထာ၌ လည်း။ ။နဝုတိ
ကောဋိယောဓမ္မာဓိသမယံ ပါပေသိ၊ အယံတတိယောဓမ္မာဘိသမ
ယေါအဟောသိ၊ဟုဆို၏။ပဌမပါဌ်သင့်သကဲ့သို့ထင်၏ဟုမဏိ
ဒိပဆရာဆို၏။ ။ဒိပက်ရာမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားအဖြစ်
သို့ရောက်၍ သတ္တသတ္တာဟပတ်လုံးဗောဓိပင်ရင်း၌ လွန်စေ၍
အဋ္ဌမသတ္တာဟ၌မဟာဗြဟ္မာ၏ ဓမ္မဇ္ဈေသနကိုဝန်ခံ၍ သုနန္ဒာ
ရာမ၌ဓမ္မစကြာတရားကိုဟော၍ ကုဋေတရာသော နတ်လူတို့
ကို သစ္စာလေးပါးကို သိစေ၏။ ဤကား ပဌမအစည်း အဝေး
တည်း။ ကိုယ်တော်၏ သားတော်ဥသဘကျွန်၏ဥဏ်၏ ရင့်

Digitized by Google

ခြင်းကိုဆိုသ်ဆားတော်ကို အကြောင်းပြု၍ရာဟုလောဝါဒသုတ် နှင့်တူသောတရားကိုဟော၍ ကုဋေကိုးဆယ်သော နတ်လူတို့ ကိုသစ္စာ လေးပါးကို သိစေ၏။ ဤကားဒုတိယအစည်းအဝေး တည်း။ အမရဝတီမြို့တံခါးကုတ်ကိုပင်ရင်းခွဲယမကပါဋိဟာရိ ယကိုပြုပြီး၍ လူအပေါင်းအားအနှောင်အဖွဲ့မှလွတ်စေပြီး၍တာ ဝတိ်သာ နတ်မြို့ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း ခင်းထား အပ်သော ကျောက်ဖျာ၌ မယ်တော် ဖြစ်ခဲ့ဘူး သော သုမန နေဝိကို အ ကြောင်းပြု၍ အဘိဓမ္မာဒေသနာကို ဟောတော်မူသော အခါ၊ ကုဋေကိုးဆယ်သောနတ်ဗြဟ္မာတို့ကိုသစ္စာလေးပါးတရားကို သိစေ၏။ဤကားတတိယအစည်းအဝေးတည်း။ ။ဒီပင်္ကရသ သတ္ထုနော၊၏။တယော၊ ကုန်သော။ သာဝကာနံ၊တို့၏။သန္ဓိပါ တာ၊ထို့သည်။အဟောသုံ၊ကုန်၏။တထ္ထ၊ထိုသုံးပါးသောအစည်း အဝေးထို့ထွင်။ သုနန္ဒာရာမေ၊ သုနန္ဒာရာမ၌။ ကောဋိ သတသ ဟဿာနံ၊ကုဋေတသိန်းအရေအတွက်ရှိကုန်သော။သာဝကာ နံ၊ ထို့၏။ စတုရင်္သမမန္ဒာ ဂတော၊ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံ သော။ပဌမော၊သော။သမာဂမော၊သည်။အာသိ၊ဖြစ်ပြီ။ ။(အ လုံးစုံသော။ ရဟန်းထို့သည် ဇေဟဘိက္ခု ဖြစ်ခြင်း၊ ခြောက်ပါး သော အဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊မပင့်မခေါ်ဘဲလာခြင်း၊ ပန္နရ သိဉပုသ်နေ့ဖြစ်ခြင်း။ဤအင်္ဂါလေးပါးတည်း)။ ။ဇိနေ၊သည်။ ပဝိဝေကဂတော၊ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လတ်သည်ရှိသော်။ နာဂဒန္တ ကုဋုမ္ဗို၊ နာဂဒန္တမည်သော ဘီလူးသည်စောင့်ရှောက်အပ်သော ကြောင့်နာဂဒန္တမည်သောတောင်၌။ သတကောဋိယော၊ ကုဋေ တရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝိတမလာ၊ကင်းသောအညစ် အကြေးရှိကုန်သော၊ပုန၊ တဘာန်။သဝိ်သူ၊ စည်းဝေးကုန်၏။အ ယံခုတိယောသာဝကာနံသန္ဓိပါတောအဟောသိ။သုဒဿနသိ လုစ္စယော၊ သုဒဿနမည်သောတောင်၌။ဝသိ၊ ဝါဆိုတော်မူ၏။ နဝုတိကောဋိသဟဿေသဟိ၊ကုဋေကိုးသောင်းအတိုင်းအရှည် ရှိသော ရဟန်းထို့နှင့်။သန္ဓိ်၊တက္ခ။ ပဝါရေသိ၊ ပဝါရဏာပြု

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

တော်မူ၏။ ။(အဟံတေနသမယေန၊ ဟူသော၀ါထာသည်၊ ဤအဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၌သာရှိ၏။ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌မရှိ)။ ။ တေနသမယေန၊ ထိုဒီပက်ရာဘုရားမြတ်စွာ ပွင့်တော်မူသော အခါ၌။အဟံ၊သည်။ဇနိုလော၊ဆံကျစ်လည်းထုံး၏။ ။(ဇဋာဇ တဿအတ္ထိတိဇနိုလော။ တဒဿတ္ထိတိဝိစ၊ ဥစသဒ္ဒါဖြင့်ဇာလ ပစ္စည်းသက်)။ ။ဥဂ္ဂတောပနော၊ထက်သောအကျင့်သိလလည်း ရှိ၏။အန္တလိက္ခမှိ၊ကောင်းကင်၌။ စရဏော၊ စျာန်ဖြင့်ကျက်စား သွားလာ၏။ပဗ္ဗာဘိညာသု၊တို့၌။ပါရဂူ၊ကမ်းတဘက်သို့ရောက် ၏။ဘဂဝတိ၊ သည်။ဓမ္မံ၊ကို။ ဒေသေန္တေ၊ သော်။ ဒသဝိသသ ဟာသာနံ၊ တသောင်းနှစ်သောင်း ကုန်သော ကျတ်ထိုက်ကုန် သောသတ္တဝါတို့၏။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုး ထွင်း၍သိခြင်းသည်။ ။(အဘိသမယနံ ပဋိဝိဇ္ဈနံ အဘိသမ ယော။ ဓမ္မာနံ စတုသစ္စ ဓမ္မာနံ အဘိသမယော ဓမ္မာ ဘိသမ ယော)။ ။အဟု၊ဖြစ်ပြီ။ကေဖွိန်း၊ တယောက်နှစ်ယောက်သော သူဘို့၏။အဘိသမယော၊သည်။ဂဏနတော၊ဂဏန်းသင်္ချာအား ဖြင့်၊ အသင်္ချေယော၊မရေတွက်နိုင်။ ။(တိ ံသ၊စတ္တာဇ်သသ ဟာသတို့၏လည်းဓမ္မာဘိသမယဖြစ်ကောင်းကြောင့်၊ဒသဝိသ သဟာသာနံ၊ဟူသောစကားသည်ဥပလက္ခဏာမတ္တတည်း။ ထို စတုစသည် တို့၏လည်း အဘိသမယ၏ ရေတွက် ခြင်းဌာ မ တတ်ကောင်းသော ကြောင့်၊ ကေဖွိန်းလည်း ဥပလက္ခဏာ မတ္တ တည်း)။ ။သုဝိသောဓိတံ၊ကောင်းစွာ သုတ်သင်အပ်သော၊ သာသနံ၊သည်။ ဝိတ္ထာရိတံ၊ပျံ့နှံ့၏။ ဗဟုဇနံ၊ များစွာသောသူ တို့၏အစီးအပွါးဖြစ်၏။ ။(ဗဟုဇနသဟိတံဗဟုဇနံ)။ ။ ဝါ၊ များစွာသောပညာရှိနတ်လူတို့သည် နိယျာနိကဟုသိအပ် ၏။ ။(ဥဘတဗ္ဘဿိဇနံ၊ ဥဘဓာတ်၊ ကျပစ္စည်း။ ဗဟုဟိဒေဝမ နုဿေသဟိဇနံဗဟုဇနံ)။ ။ဣဒ္ဓိ၊ အဓိသိလသိက္ခာစသည်တို့ နှင့်ပြည့်စုံ၏။ဖီတံ၊သမာဓိစသည်ဖြင့်ပွင့်၏။လောကဝိဒူ၊သော၊ ဒီပက်ရံ၊ကို။ ဆဋ္ဌဘိညာဆဋ္ဌဘိညာနံ၊ ကုန်သော၊ မဟိဒ္ဓိကာ

Digitized by Google

မဟိဒ္ဓိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဒီဃာသဝါနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရိသတသဟဿာနိ၊ထို့သည်။သဗ္ဗဒါ၊အခါခပ်သိမ်း။ပရိဝါရေန္တိ၊ခြံရံကုန်၏။ တေနသမယေန၊ ထိုဒိပက်ရာဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါ၌။ယေကေစိ၊ ကုန်သော။သေက္ခာ၊ သေက္ခဖြစ်သောရဟန်းတို့သည်။ အပ္ပတ္တမာနသာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သေက္ခဘာဝေန၊ဖြင့်။ မာနူသံ၊ လူ၌ဖြစ်သော။ဝါ၊ လူ၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဘဝံ၊ အတ္တဆောဖြစ်သောဥပါဒိဏ္ဏာခန္ဓာကို။ ဇဟန္တိ၊ စွန့်ရကုန်၏။ဝါ၊ သေက္ခ၏အဖြစ်ဖြင့်သေခြင်းကိုပြုရကုန်၏။ တေ၊ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သို့မရောက်သည်ဖြစ်၍လူ၏ အဖြစ်ကို စွန့်ရကုန်သော သေက္ခဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်။ အသေက္ခေဟိ၊အသေက္ခဖြစ်သောရဟန္တာတို့သည်။ ဂရုဟ်တာ၊ ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ကုန်၏။ (အပ္ပတ္တံအနဓိဂတံ မာနသံယေဟိ တေအပ္ပတ္တမာနသာ။ မာနသသည်ရာဂ၏ငင်း စိတ်၏ငင်း အရဟတ္တဖိုလ်၏ငင်း အမည်တည်း။ ဤ၌ အရဟတ္တဖိုလ်၏ အမည်တည်း)။ ။သုပုပ္ပိတံ၊ကောင်းစွာပွင့်သော။ပါဝစနံ၊ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်သည်။(ဥပသောဘာတိ၌ စပ်)။ ပသဇ္ဇဝစနံ၊ ဝုဋ္ဌပ္ပတ္တံဝါဝစနံ၊ ပဏီတံဝါဝစနံပဝစနံ၊ပဝစနမေဝပါဝစနံ။သာသနန္တိအဏ္ဍော)။ ။ဝိပ္ပလိ၊ ညောင်ကြတ်ပင်။ အသိတိဟတ္ထရဇ္ဇဓော၊အတောင်ရှစ်ဆယ်မြင့်၏။ဒိပရုက္ခော၀၊ပြောင်ပြောင်တောက်ပသောဆီမီးပန်းကုံးတိုင်ကဲ့သို့။ ပုပ္ဖိတော၊ ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော။ သာလရာဇာဝ၊ အင်ကြင်းပင်မင်းကဲ့သို့။ဒွါဒသယောဇနေ ဒွါဒသယောဇနပ္ပဒါနံ၊ ဝေဆဲ့ နှစ်ယူဇနာ အရပ်တိုင်အောင်။ ပဘာ။သည်။ဝိဓာဝတိ၊၏။သတသဟဿသင်္ခဿနိ၊အနှစ်တသိန်းတို့ပတ်လုံး။ အာယု၊အသက်တော်သည်။သဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော်ကောင်းတရားတည်းဟူသောဝိဓုကတ်သုံးပုံကို။ သဗ္ဗသဒ္ဒါရာ၊အလုံးစုံသောသဒ္ဒါရတရားတို့သည်။ ဂိတ္တာနုနုဂိတ္တာဇေ၀၊ အချည်းနှီးတို့သည်သာလျှင်တည်း။တသ္မာ၊ ကြောင့်။သပ္ပံ၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အလုံးစုံသောတန်ခိုးဂုဏ်ဒွိစသည်သည်။ သမန္တရဟိတံ၊ ကွက်
ပျောက်ပြီ။ ။ဒိပက်ရဇဉ္ဇဝံသကထာနိဒ္ဒိတော။

သာလကလျာဏီ မည်သောသစ်ပင်သည်အဘော်မရှိထ
ဝတိ ံသာ နတ်ပြည်၌ ပင်ထယ်ကသစ်ပင်ကဲ့သို့ ဘုရား ထက်
ထက်စကြဝဠေးမင်း လက်ထက်၌သာ ပေါက်ရောက် သော
သစ်ပင်တည်း။ မြေ၏အတွင်း၌မြစ်မမြစ်သေးတို့၏ဘဲ့ရက်ထူက်
ကြာမြင့်စွာ ကာလပတ်လုံးတည်၍ တနေ့တည်းမြေမှ ကြီးပွါ
၏။ ။အဋ္ဌာသိတိ ဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ၊ ရှစ်ဆဲ့ရှစ်တောင်မြင့်၏၊ ဝ
မာတိကမာတာ၊ မိထွေးသားညီတော်ဖြစ်သော၊ (အာနန္ဒာကုမာ
ရောနာမနှင့်စပ်)။ ။ဓမ္မောစသောဂါထာ၌၊ ဓမ္မော၊ ကုသလ
ကမ္မပထတရားဆယ်ပါးသည်။ ဓမ္မစာရိံ၊ ကုသလကမ္မပထတ
ရားဆယ်ပါးကိုကျင့်သောသူကို၊ စတုဟိအပါယေဟိ၊ တို့မှ၊ ဟ
ဝေဇယန္တာနေ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ရက္ခတိ၊ ၏၊ ကိုမိဝဝ၊ ကား။ ဝသ
ကာလေ၌။ ဓာရိတံ၊ ဆောင်အပ်သော၊ မဟာနဂံ့၊ သော၊ ဆတ္တံ၊ ထီ
သည်။ အတ္ထာနံ၊ ကို။ ဓာရေန္တံ၊ သော၊ ဇနံ၊ ကို။ ဝသတေမ
တော၊ ရှိစမ်း စွတ်အံ့ သည်မှ။ ရက္ခ တိ ဇ္ဈဝ၊ သို့။ သုစိဏ္ဏော
ကောင်းစွာလေ့ကျက်အပ်သော၊ ဓမ္မော၊ ကုသလကမ္မပထ ထ
ရားဆယ်ပါးသည်။ ဓမ္မစာရိံ၊ ကို။ သုခံ၊ ကာယိကသုခစေတသ
ကသုခန္နှစ်ပါးကို။ ဝါ၊ လူနတ်ဗိဒ္ဓာန် သုံးထန်သော ချမ်းသာကို
ဟဝေဇယန္တာနေ၊ ဖြင့်။ အာဝဟတိ၊ ရွှက်ဆောင်၏။ ဓမ္မစာရိ
သည်။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သို့။ နဂစ္ဆတိ၊ မရောက်ရ၊ သေသော၊ ၍သို့ထရာ
ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဒုဂ္ဂတိသို့မရောက်ခြင်းသဘောသည်၊ သ
စိဏ္ဏောသု စိဏ္ဏာသာ၊ သော၊ ဓမ္မေ ဓမ္မသာ၊ ၏။ အာနိသံ သော
တည်း။ ။နာဂရုက္ခ၊ ကုံကော်ပင်၊ အင်္ဂုနရုက္ခ၊ ထောက်ကြို့ပင်
သောဏရုက္ခ၊ ကြောင်လျှာပင်၊ မဟာသောဏရုက္ခ၊ ကြောင်လျှ
ကြီးပင်၊ သာလရုက္ခ၊ အင်ကြင်းပင်၊ မဟာနိမ္ဗရုက္ခ၊ မဦပင်၊ မဟာ
ဝေဠုရုက္ခ၊ ကြခပ် ဝါးပင် ကြီး။ မောရပိဉ္ဆကလာ ပေါ ဝိယ

Digitized by Google

ဥဒေါင်းမြီးစည်းကဲ့သို့၊ ဝိယဂ်ု ရက္ခ၊ ရှစ်ရှားပင်၊ဝါ၊ ပျဉ်းပင်၊ ရတ္တကံ်ရရက္ခ၊ သံသတ်ပင်၊ကကုဓရက္ခ၊ ရေခဲတက်ပင်၊ ဗိမ္ဗာသလ၊မျက်နှာပန်း၊ ကဏိကာရရက္ခ၊ မဟာထေ့ကားပင်၊အာမလကရက္ခ၊ ရှစ်ရှားပင်၊ပါဒူလိရက္ခ၊ သခွတ်ပင်၊ပုဏ္ဏာဂရိကရက္ခ၊ သရက်ပြူပင်၊မဟာဆိရိသရက္ခ၊ ကုတ်ကိုပင်ကြီး၊ ပတ္တုဏ္ဏာစိန ပဒူကောသေယျကမ္မလနုကုလာနိစေဝ၊ ပတ္တုန္နရောဇ်တိုင်းဒ်ဖြစ်သောပုဆိုး၊ စိန်တိုင်းဒ်ဖြစ်သောပုဆိုး၊ ပိုးချည်ပုဆိုး၊ ကမ္မလာ၊ ဘွဲ့ပြူပုဆိုး တို့ကိုဂင်း။ သုဝဏ္ဏပဒုကဉ္စ၊ ဖြေတန်းခွန် ဖြေကုပ်ကားကိုဂင်း။ဥဒုမ္ဗရရက္ခ၊ ရေသဖန်းပင်။ နိဂြောဓရက္ခ၊ ပညောင်ပင်။

မနုဿတ္တံ၊ စသောဂါထာဒ္ဒ်။ မနုဿတ္တံ၊ လူ၏အဖြစ်ဂင်း။ လိင်သမ္ပတ္တိ၊ ပုဏ္ဍိုင်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဂင်း။ ဟေတုသတ္ထာရဒဿနံ၊ အရဟာတ္တဖိလ်ကိုရခြင်း၏ ဥပနိဿယနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊သက်တော်ထင်ရှားရှိသော ဘုရားကို ဖူးမြင်ရခြင်းဂင်း။ ပဗ္ဗဇ္ဇာစ၊ ရသေ့ရဟန်း၏အဖြစ်ဂင်း။ဂုဏာသမ္ပတ္တိစ၊အဘိညာဉ်သမာပတ်တည်းဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဂင်း။ အဓိကာရောစ၊ ဘုရားတို့အားမိမိအသက်ကိုပွန့်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သောလွန်သောကောင်းမှုဂင်း။ဆန္ဒတာစ၊ ဘုရားအဖြစ်ကိုပြုတတ်သောတရားတို့ကိုဖြည့်ခြင်းဒ်အားကြီးစွာသောဆန္ဒဂင်း။ ဇုတိ၊သို့။ အဋ္ဌဓမ္မသမောဓါနာ၊ ရှစ်ပါးသေါတရားတို့၏ပေါင်းမိခြင်းကြောင့်။ဗုဒ္ဓဘာဝံ၊ ဘုရား၏အဖြစ်ကို။ ပတ္ထေန္တသ၊ တောင့်တသော ဘုရားလောင်းအား။အဘိနီဟာရော၊ ဆုတောင်းခြင်းသည်။သမိဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ။(ဗောဓိသတ္တောကိုအာဂမိဒ္ဒစပ်။ကတာဘိနီဟာရေနကိုအနေနှင့်စပ်၊အနေနကိုဒိဋ္ဌာဒ္ဒစပ်။ယေဓမ္မာဒိဋ္ဌာ၊ တေဓမ္မေပူရေန္တောဟုယှဉ်။ အာဂမ္မဆ္ဌောဝစကို အဓိကရဏ်ဝဝ အာဂတောဒ္ဒစပ်။ ယောတေအာနိသံသာဝဏ္ဏိတာ၊ တေအာနိသံသေ၊ ဟုယှဉ်)။ ။ဇဝံ၊ စသောဂါထာဒ္ဒ်။ဇဝံဇ္ဈမာယယထာဝုတ္တာယ၊ ဤသိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအခြင်းအရာအပြားအားဖြင့်။ သဇ္ဈဂ်သမ္ပန္နာ၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အလုံးစုံအင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြုအပ်ပြီးသော
ဆုတောင်းခြင်းရှိကုန်သော။ဗောဓိယာ၊ အနုတ္တရသမ္မာသမ္ဗောဓိဟု ဆိုအပ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ် အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်
ဒိုယတာ၊ မြဲကုန်သော။နရာ၊ ဘုရားလောင်းတို့သည်၊ ကပ္ပတေ
ဒိုသတေဟိပိ၊ တပါးမကမျှားစွာသောကမ္ဘာကုဋေအရာထိ
လည်း။ဒီဃံ၊ ရှည်စွာသော၊ အန္ဓါနံ၊ အဝွန့်ဟုဆိုအပ်သောက
ပတ်လုံး။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌၊ သံသရဉ္စာ၊ ကျင်လည်
သည်ရှိသော်။ စတုဗ္ဘိဓာပါယေ၊အပါယ်လေးဘုံ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန်
ဖြစ်ကုန်လျှင်းမူလည်း။အဝိစိမှ၊အဝိစိငရဲ၌၊နဥပ္ပဇ္ဇန်၊မဖြစ်က
လောကန္တရေသုစ၊လောကန္တရက်ငရဲတို့၌လည်း။ တထာ
နဥပ္ပဇ္ဇန်၊ ကုန်၊နိဗ္ဗာမတဏှာ၊နိဗ္ဗာမတဏှာကမည်သော်ပြီ
တို့သည်၎င်း။ချပ်ပါသာ၊ ချပ်ပါဆိကမည်သော ပြိတ္တာတို့သ
၎င်း။ ကာလကဉ္စိကာ၊ကာလကဉ္စိကမည်သော ပြိတ္တာတို့သ
၎င်း။နဟောန္တိ၊ ကုန်၊ နဒ္ဓတိ်ဋ္ဌ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိဝ၀ိ၊ ဖြစ်ကုန် လျှ
လည်း။ ခုဒ္ဒကာ၊ ငုံးအောက်ငယ်ကုန်သော်၊ ပါဏာ၊ တိရစ္ဆာ
ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့သည်၊နဟောန္တိ၊ကုန်။ တေ၊ထိုနိယတ
ဒိတ်ရကုန်သော ဘုရားလောင်းတို့သည်၊ မနုဿသု၊ထို၌
ယမာနာ၊သော်၊ ဇာတ္တာ၊ ပဒိသန္တေအားဖြင့်ကန်းကုန်သည်၊နဲ
ဝန္တိ၊ ကုန်၊တေသံ၊ ထိုလူ့ဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သေါ်ဘုရားလေါင်းထို
သောတဝေကလ္လတာ၊ ပဒိသန္တေအခါ၌နှုးဖျိုးတဲ့သည်ဖြ
ဖြစ်သည်။နတ္ထိ၊ မရှိ၊ တေ၊ထိုဘုရားလောင်းတို့သည်၊မာနုသ
သု၊ တို့၌။ဇာယမာနာ၊ သော်၊ မုဂပက္ခိကာ၊ အကုန်၊ဆွံ့ကုန်သည
နဘဝန္တိ၊ ကုန်၊ ဇာတ္တိဘာဝံ၊ သို့၊ နဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၊ ဥဘတော
ဗျဉ္ဇနပဏ္ဍကာ၊ ဥဘတောဗျည်း၊ ပဏ္ဍာဂ်က်တို့သည်၊ နဘဝ
ကုန်။ဗောဓိယာ၊၌၊နိယတာ၊ သော်၊နရာ၊တို့သည်၊ဖြဴတ္တလော
ပဌမကပ္ပေသု၊ ဖြဴတ္တာပြည်ကမ္ဘာဦးတို့၌၊ ဇာယမာနာ၊သော်
ဘယလိင်္ဂရဟိတာ၊နှစ်ပါးစုံသေါလိင်မှကင်းကုန်သည်၊ကိုယ်
ဟောန္တိ၊ ရှင်၊တထာဝိ၊သော်လည်း။ ပဏ္ဍကေသု၊ တို့၌၊ ဟိ

Digitized by Google

ပန္နာ၊ အကျုံးဝင်ကုန်သည်။ နဘဝန်္တိ၊ ကုန်။ တနည်း၊ ဗောဓိယာ၊ ဥ၌ ဒိယတာ၊ မြဲကုန်သော။ နရာ၊ တို့သည်။ ပရိယာပန္နာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး သောအဝိဓိဥဖြစ်ခြင်းအစ၊ ပဏ္ဍုကမ်အဆုံးရှိသော အဖြစ်တို့ဥအကျုံးဝင်ကုန်သည်။ နဘဝန်္တိ၊ ကုန်။ တနည်း၊ ပရိယာပန္နာ၊ ဘုရားလောင်းတို့ဥ အကျုံး ဝင်ကုန်သော။ ဝါ၊ သဗ္ဗညု ဘုရားရှင် တို့သည် အနာဂတဲသဉ္ဇာဏ်ဖြင့် ထားအပ်သော အဝိုင်းအခြားရှိကုန်သော၊ ဗောဓိယာ၊ ဥ။ ဒိယတာ၊ သော။ နရာ၊ တို့သည်။ ဥဘတောဗျဥနပဏ္ဍကာ၊ တို့သည်။ နဘဝန်္တိ၊ ကုန်။ အာနန္တရိကေဟိ၊ မာတုဃာတကာ စသော ငါးပါးသော ပဉ္စာနန္တရိယ ကံတို့မှ ရုတ္တာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗဣ၊ အလုံးစုံသော ဘဝတို့ဥသုဒ္ဓဂေါစရာ၊ ရူပကာယစသည်တို့ဥအသုဘသညာစသည်၏အဖြစ်ဖြင့်စင်ကြယ်သောအာရုံရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိဿာဒိဋ္ဌိ၊ နှထွေကဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အကြောင်းယဒိဋ္ဌိတို့၏အစွမ်းဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို။ နသေဝန္တိ၊ ကုန်။ မဂ္ဂကြောင်းဒသသနာ၊ ကဲ့ဟုဆိုအပ်သောကြောင်းသဲကို မဘောက်မပြန်မြင်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ကံကြောင်းသည်ရှိ၏ဟု ကံကြောင်းကို မဘောက်မပြန် မြင်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗောဓိယာ၊ ဥ။ ဒိယတာ၊ သော၊ နရာ၊ တို့သည်။ သဂ္ဂေသုနတ်ပြည်တို့ဥ။ ဝသမာနာဝိ၊ ဖြစ်ကုန်လျင်းမူလည်း။ အသည်၊ အသညသတ်ဘုံဥ။ နုပပဇ္ဇရေ၊ မဖြစ်ကုန်။ (အန္တိဝဘတ်ကိုရေ ပြု)။ သုဒ္ဓါ ဝါ၊ သေသုဒေဝေသု၊ တို့ဥ။ ဟေတုနာမ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းမည်သည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ သပ္ပုရိသာ၊ ဘုရားလောင်းတို့သည်။ မနုဿေသေသု၊ တို့ဥ။ ဇာယမာနာ၊ သော်။ (ဇနဓာတ်၊ မာန ပစ္စည်း။ ဒြိ ဝါဒြိတောယော၊ ဖြင့်ကိတ်ဥသက်။ ဇနာဒီနမာတိမ်ဓ၊ ဖြင့်ပြီးစေ)။ နေက္ခမ္မနိန္နာ၊ တောထွက်ခြင်းဥဆွတ်ကုန်၏။ ဘဝါဘဝေ၊ သသတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဥ။ ဝိသံယုတ္တာ၊ မယှဥ်ကုန်။ တနည်း၊ ဘဝါဘဝေ၊ ငယ်သောဘဝကြီးသောဘဝဥ။ ဝါ၊ နှဂ္ဂတိဘဝသုဂတိဘဝဥ။ ဝိသံယုတ္တာ၊ မယှဥ်ကုန်သောဘုရားလောင်း

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

တို့သည်။ လောကဓာတ်စရိယာယောဖြစ်အလုံးစုံသော သတ္တလောက၏ အကျိုးစီးပွါးကိုကျင့်ခြင်းတို့ကို၊ စရိုက်၊ ကုန်၏၊ သဗ္ဗပါရမီ၊ အလုံးစုံသော ပါရမီဆယ်ပါး အပြားသုံးဆယ်တို့ကို၊ ပူရေ၏၊ ဖြည့်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ တေအာနိသံသေ၊ ထိုအကျိုးတို့ကို၊ အဓိဂစ္ဆဲဝဝ၊ ရ၍သာလျှင်။ အာဂတောဝ၊ သာတော်မူ၏။ ။(သဒ္ဓါဂါစရာဒွဲ့။ ။ဂါဝေါစရဉ္စ ဗျည်းသိဂေါစရံ။ ။နွားစားကျက်ရ၏။ ဂေါစရံဝိယာတိဂေါစရံ။ ။ဆဝိညာဏာဂါရမ္မဏာရ၏။ ဤဒွိကသိလ် မနောဝိညာဉ်၏ အာရုံကိုယူ။ တနည်း။ ။ဂန္ဓဉ္စ ဗိပဝတ္တာဉ္စ ထွေးဝိညာဏာနိတိဂါဝေါ။ ။စက္ခုစသော ခြောက်ခွါရရှိ၏။ ဤဒွိဥပစာရအားဖြင့်ခွါရရှိခြင်းဖြစ်သော ခြောက်ပါးသော ဝိညာဉ်တို့ကို ဂါဝေါဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ။ဂါဝေါ ဣန္ဒြိယာနိ စရိုက်ပဝတ္တာဉ်ထွေးတိဂေါစရံ။ ။ဆဝိညာဏာဂါရမ္မဏာရ၏။ ဤဒွိ ကုသိလ်မနောဝိညာဉ်၏ အာရုံကိုယူ။ ။သဒ္ဓါဂေါစရံ တေသန်က် သဒ္ဓါဂေါစရာ။ ဗောဓိသတ္တရ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ခွါ နိယတဖြစ်သော နတ္ထိက၊ အဟေတုက၊ အကြောင်းမဒိဋ္ဌိကိုသာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟုယူ။ အနိယတဖြစ်သော ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသော ဒိဋ္ဌိကိုမယူလင့်။ ။နတ္ထိတိပဝတ္တာနတ္ထိကာ။ နတ္ထိဟေတုတိပဝတ္တာအဟေတုကာ။ နတ္ထိကြောင်းကို ပဝတ္တာ အကြောင်းသာ။ ။လူ့အပ်သောအကျိုး၊ ပူဇော်အပ်သော အကျိုးသည်မရှိဟု ဤသို့စသည်ဖြင့် ယူသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိမည်၏။ သတ္တဝါတို့၏ညစ်ညူးခြင်း၏အကြောင်းသည်မရှိ၊ အကြောင်းကင်းလျက် သတ္တဝါတို့သည်ညစ်ညူးကုန်၏။ သတ္တဝါတို့၏စင်ကြယ်ခြင်း၏အကြောင်းသည်မရှိ၊ အကြောင်းကင်းလျက်သတ္တဝါတို့သည်စင်ကြယ်ကုန်၏ဟူ၍သာလျှင်ဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် အဟေတုကဒိဋ္ဌိမည်၏။ သူ့အသက် စသည်ကို သတ်သောသူအား အကုသိလ်ကံသည်မရှိ၊ အလှူပေးခြင်းစသည်ကိုပြုသောသူအား ကုသိလ်ကံသည်မရှိ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ယူသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် အကြောင်းဒိဋ္ဌိမည်၏။ ။မိစ္ဆာပဋိပတ္တိတဝေါပဿတိတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာ

Digitized by Google

သန္ဒါအဝိပရိတဏ္ဍနိပါတ်)။ ။သာရိပုတ္တ၊ ရာ၊အဟံ၊ ယန်သုခမိန် ဖြစ်သောငါသည်၊ဘိက္ခာယ၊ ဆွမ်းအာဟာရအထွေထွေ၊ဥပါဂတံ၊ ငါသို့ရှေးရှုကပ်သော ပုဏ္ဏားအသွင်ဆောင်သော သိကြားမင်းကို၊ဒိသွာ၊၍၊အဂ်ါရရာသိမှီ။ သိကြားမင်းသည် ဘန်ဆင်းအပ်သောမီးကျီးစုဌ်၊လေလိုတွာ၊ခုန်ဆင်း၍။(ထည့်)။သကတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို၊ပရိစ္စဇိ'၊လှူခါနိုးစွန့်ကြဲပြီ၊တည်မှာ၊ ကြောင့်။ခါနေနှ၊ အသက်ကိုစွန့်၍ ပေးလှူခြင်း အားဖြင့်။ မေမယာ၊ငါနှင့်။ သမော၊ လောကဒ္ဓတူသော တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ် မည်သည်။ နတ္ထိ၊မရှိ၊သော၊ ဤမီးကျီးစုဌ်ဆင်းလျက်မငဲ့မကွက်အသက်ကို စွန့်ခြင်းသည်၊မေ၊၏။ခါနုပါရမီ၊ပရမတ္ထခါနုပါရမီမည်၏။ ။ သာရိပုတ္တ၊ရာ။ အဟံ၊ သခ်ပါလ နဂါးမင်းဖြစ်သော ငါသည်။ သောဠသဘောဇ ပုတ္တေဟိ၊ တက္ကိုပ် ခြောက်ယောက်သော မူဆိုးသားတို့သည်။ သူ့လေဟိ၊ အားနည်းအောင်ပြုခြင်းကြိမ်နှယ်တို့ကိုသွင်းခြင်းအကျိုးငှာ ထက်စွာမြဲမြဲခွန်အပ်သော သစ်သားနှစ်တံကျင်တို့ဖြင့်။ပိဖ်ဖြဲယန္တောဝိ၊ ထိုးဆွအပ်သော်လည်း။ သတ္တိဟိ၊ထံ့မသို့ဖြင့်။ကောဋ္ဌိယန္တောဝိ၊အားနည်းအောင်ထိုထိုအရပ်၌ထိုးဆွအပ်သော်၎င်း။ ဘောဇပုတ္တေ၊ တက္ကိုပ်ခြောက်ယောက်သောမူဆိုးသားတို့ကို။ဝါ၊တို့အား။နကုပ္ပါမိ၊ အမျက်မထွက်။သော၊ ဤသို့သိလျက်ခံ့သောကြောင့် အမျက်မထွက်အသက်ကိုစွန့်လျက်သီလကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ မေ၊ငါ၏။ သီလပါရမီ၊ ပရမတ္ထသီလပါရမီမည်၏။ (မိဂမံသံ ဘုဉ္ဇန္တိတိ ဘောဇာ။ ဘောဇာဇဝေဘောဇပုတ္တာ၊ဒေဝေါဇဝေ ဒေဝပုတ္တော ကဲ့သို့တည်း။ ။သာရိပုတ္တ၊ရာ၊အဟံ၊ ရူဠ္ဆသုတသောမမင်းဖြစ်သောငါသည်၊မဟာဇနော၊သည်။ ခေဠဝိဏ္ဍံ၊ တံတွေးပေါက်ကို။ အနပေက္ခော၊၍၊ဆဒ္ဒန္တဟတ္ထိဝေါ၊သို့။တထာ၊တူ။ ဟတ္ထိဂတံ၊ ဆက်သို့ရောက်သော။ မဟာရဇ်၊ ကြီးစွာသောမင်းစည်းစိမ်ဖြစ်သောတိုင်းပြည်ကို။ အနပေက္ခော၊၍။ ဆဒ္ဒယိ'၊စွန့်ပြီ။ စဇတော၊ စွန့်သောငါ့အား။ တတ္ထ၊ ထိုကြီးစွာသောတိုင်းပြည်၌။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

လဂ္ဂနံ၊ ငြိတွယ်ခြင်းသည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်၊ သေး၊၍သို့ထိုင်း ပြည်ကိုစွန့်၍တောထွက်ခြင်းသည်၊ မေ၊၏။ နေက္ခမပါရမီ၊ဟု မထွေနေက္ခမပါရမီမည်၏။ ။သာရိပုတ္တ၊ရာ၊ အဟံ၊ သေနက သုခဓိနဖြစ်သော ငါသည်။ဝါ၊ အဟံ၊သည်၊ သေနက ပဏ္ဍိတ ကာလေ၊ ၌။ပညာယ၊ဉပါယ်၌လိမ္မာသောပညာဖြင့်။ပဝိစိနန္တော၊ သားရေအိတ်၏အတွင်း၌တခုသောဖြေသည်ဖြစ်ရာ၏၊ဟုစုံးစမ်း ဆင်ခြင်သဉ်ဖြစ်၍။ဒဿေသတွာ၊သားရေအိတ်၏အတွင်း၌တည် သောဖြေဟောက်ကိုမင်းနှင့်တကွပရိသတ်အား၊ပြပြီး၍။ ဗြာဟ္မဏ၊ နုနယ်သွယ်သေးပုဏ္ဏားမသဉ်မနှေးစေရာအသပြာဆွမ်းခံ သောပုဏ္ဏားအိုကို။ဒုက္ခာ၊ဖြေကိုက်ခြင်းကြောင့်သေဘေးဒုက္ခ မှ။မောစယိ၊လွတ်စေပြီ။တသ္မာ၊ ကြောင့်။လောကေ၊၌။ ပညာ ယ၊ဖြင့်။ ဇေမယာ၊ငါနှင့်။ သမော၊ တူသောတစုံ တယောက် သောပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊မရှိ။မေ၊ငါ၏။သော၊ ၍ဖြေကိုပြ ဤအသက်ဘေးမှလွတ်စေသောပညာသည်။ ပညာပါရမီ၊ ပရမတ္ထပညာပါရမီမည်၏။ ။သာရိပုတ္တ၊ရာ။အဟံ၊ သည်။မ ဟာဇနက ရာဇကာ လေ၊ ၌။ သဇ္ဇဝ၊ ကုန်သော။ မာနုသာ။ သဘော်သားဆုနစ်ရာတို့သည်။အတိရေဒသီ၊ကမ်းကိုမမြင်ကုန် သည်ဖြစ်၍။ ဇလမဇ္ဈေ၊ သမုဒ္ဒရာရေ၏အလယ်၌။မတာ၊ သေ လေကုန်ပြီ။(မရဓာတ်။ဟတာဒလည်းရှိ၏။ဟနဓာတ်၊ဟရဓာတ် ကြီ၍။ဝါဠမစ္ဆေဟိ၊ငါးရဲတို့သည်။ ဟတာ၊သတ်အပ်ဆောင်အပ် ကုန်သည်။အဟောသုံ၊ကုန်၏။မမ၊ ဆုနစ်ရက်ပတ်လုံးသမုဒ္ဒရာကို ကူးသောငါ၏။စိတ္တသ၊၏။အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာ အားဖြင့်ဖြစ်သောတွန့်တိုဆတ်နစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊မရှိ။ သော၊ ၍သို့မဆတ်မနစ်ဆုနစ်ရက် ပတ်လုံး သမုဒ္ဒရာကို အားထုတ်၍ ကူးခြင်းသည်။မေ၊၏။ဗိရိယပါရမီ၊၏။ ၊သာရိပုတ္တ၊ရာ။အဟံ၊ သည်။အစေတနံ၊စိတ်မရှိသောထင်းတုံးကို၊ကောဋ္ဌေနာ၊ဇက္ကပ၊ စဉ်းဖြတ်သကဲ့သို့။မမံ၊ငါ့ကို။ တိက္ခေန၊ထက်စွာသော။(တိဇ ဓာတ်။ တိဇဂုပကိတမာနေဟိခဆသတိ၊ ဖြင့်ကိတ်၌ခပစ္စည်း

Digitized by Google

သက်)။ ဖရုသုနှာ၊ ဟုဆိုနှုတ်ဖြင့်၊ ကောဇွေန်ကော ကောဇွေန်သာ၊ သော၊ကာသိရာဇေကာသိရာဇသော၊ကာသိမည်သောကလာဗု မင်းအား။နကျုပ္ပါမိ၊အမှုက်မထွက်၊သောမေခန်ကို ပါရမီ၊ ။အ ဟံ၊မဟာသုတသောမမင်းဖြစ်သောငါသည်။သစ္စဝါစံ၊ကို။ အ နုရက္ခန်အာ၊ အာစဉ်စောင့်ရှောက်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ကြောင့်။မမ၊ ၏။ဇိဝိတံ၊ကို။စဇိတွာ၊၍။ကေသတခတ္တိယော၊တရုတပါးသေါ မင်းတို့ကို၊ မောစေသိ်၊ အနှောင်အဆွဲမှလွတ်စေပြီ။ သောမေ သစ္စပါရမီ။(ကေသတခတ္တိယော၊ဤမဟာသုတသေါမ၊ပေါရိသါ ဒမင်းနှစ်ပါးကိုတွတ်၍ပညောင်ပင်၌ဆွဲထားအပ်သောတရုတ ပါးသောမင်းတည်း။ မဟာသုတ သောမမင်း၊ ပေါရိသာဒမင်း နှစ်ပါးနှင့်တကွ ဓမ္မ။ဒိဝ်၌မင်းတရုသုံးပါးဟူထို။ မဟောသဓ ဓာတ်၌လည်း၊ ရူဠ္ဟနီဖြဟ္မဒတ်မင်း၊ ဝိဒေဟာမင်း၊ ဤမှတပါးတ ရုတပါးသေါမင်းအားဖြင့် တရုသုံးပါး ဟူထို)။ ။သာရိ ပုတ္တ၊ရာ၊အဟံ၊ မူဂပက္ခဖြစ်သောငါသည်။မာတာ၊ မယ်တော် စန္ဒာဒေဝီကိုငင်း။ဝိတာ၊ခမည်းတော်ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးကို ငင်း။မေမယာ၊သည်။ ဒေသာဇာဝိယာ၊ မချစ်အပ်ကုန်သည်။နှ၊ မဟုတ်ကုန်၊ မဟာယသံဝိမဟာယသောဝိ၊ ကြီးစွာသောမင်း စဉ်းစိမ်ငါးရာသောသတို့သားနှစ်ရုလေးကိုပ်သေါ့ဆိုထိန်းကို လည်း။ နဒေသိနဒေသော၊ငါမမှန်း။ပန၊ယင်းသို့မယ်တော်ခ မည်းတော်စသည်တို့ကို မှန်းခြင်းမထင် ချစ်ခင်ဖျင်းမှုလည်း။ တေဟိ၊ ထိုမယ်တော်ခမည်းတော်စသည်တို့ကုံ ချစ်ခင်လေး မြတ်သည်ထက်၊ သတ ဂုဏော၊ အဆအရာအားဖြင့်ငင်း။ သ ဟာသဂုဏော၊အဆအထောင်အားဖြင့်ငင်း။သဗ္ဗညုတံ၊သဗ္ဗညု တညာဏ်ကို။မယ်၊ငါသည်။ဝိယံ၊ချစ်မြတ်နှိုးအပ်၏။တဿာ၊ထို့ ကြောင့်၊ ဝတံ၊ ၁၄ နှစ်တို့ပတ်လုံး အယောင်၊နှသးပင်းယောင်၊ သွဲ့ယောင်မူသောအကျင့်ကို။အဓိဋ္ဌဟိ်၊ ဆောက်တည်ပြီ။ ။အ ဟံ၊သည်။ ကေရာဇနာမရာဇကာလေ၌။ကောဝိ၊တစုံတယောဲ သောသတ္တဝါသည်။ မံမယာ၊ငါမှ။နသက္ခသတိ၊ မကြောက်မ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ထိတ်လန့်။ အဟံဝိ၊ ငါသည်လည်း။ကသမိ၊ ထရုံထယောက်
သောသတ္တဝါမှ။ နဘာယာမိ၊ မကြောက်။ (ဘီဘာယေ။ ၌ကာ
ရဿကောရော။ တဿအာယာဒေသော)။ မေတ္တာ ဗလေန၊
မေတ္တာနှံ့ ခြင်းဟူ ဆိုအပ်သော အာနု ဘော်ဖြင့်။ ဥပဏ္ဍွေါ၊
ထောက်ပံ့ခိုင်စေအပ်သည်ဖြစ်၍၊တခါ၌။ပဝနေ၊ တောကြီး၌
(ပသဒ္ဓါပဝနဿ္မိံ)။ ရမာမိ၊ မွေ့ထျော်၏။ ။သာဂရိပုတ္တ၊ရော။ အ
ဟံ၊သည်။ ဆဝဋ္ဌိကံ၊ သုသာန်၌ ဇွန့်ပစ်အပ်သော သူကောင်ဂို
ကို။ဥပနိဓာယ၊ ခေါင်းအုံး၍။ သမစိတ္တာတာယ။ စင်ကြယ်ခြင်း၌
သည်မရှိသည်၌ ညီမျှသော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သုသာ
နေ၊သုသာန်၌။သေယျံ၊အိပ်ခြင်းကို။ကပ္ပေမိ၊ပြု၏။ ဂါမဏ္ဍလာ၊
ရွာသူသားငယ်တို့သည်။ဥပဂတ္စဲ၊ ငါသို့ကပ်၍၊အနုပ္ပက်၊ ကျင်
ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်ခြင်းစသည်ဖြင့် အတိုင်း မသိသော။ ရုပ်၊
ဘောက်ပြန်ခြင်းကို။ ဒဿေန္တိ၊ ပြကုန်၏။ ။(သကုဏာ ဒိ
နံအဏ္ဍာနိလာန္တိဂဏ္ဍန္တိ၊ကိဠိတုံဝါခါဒိတုံဝါတိအဏ္ဍလာ၊ဂေါ
ဏာနံဝါအတ္ထာနောဝါအဏ္ဍာနိလာန္တိဂဏ္ဍန္တိ ပရာမသန္တိကိဠနံ
ဝသေနာတိဝါအဏ္ဍလာ။ အဏ္ဍံကက္ကသံဖရုသံ ကာယဝစီကမ္မံ
လာန္တိ ပဝတ္တေန္တိတိဝါ အဏ္ဍလာ။ ဂါမဝါသိနော၊ ဂါမဋ္ဌာဝါ
အဏ္ဍလာတိဝါ ဂါမဝါသိနံဝါ ဂါမဋ္ဌာနံဝါ ပုတ္တာအဏ္ဍလာဂါ
မဏ္ဍလာ)။ ။သာဂရိပုတ္တ၊ရော။အဟံ၊သည်။ဝေဿန္တရဇာတကာ
လေ၌။အစေတနာ၊စိတ်မရှိသော။အယံပထဝီ၊ ၍၌စ်သိန်းလေး
သောင်းအထူရှိသော မဟာပထဝီမြေကြီးသည်၊ သုခုရကွဲ၊ သု
တပါးတို့၏ချမ်းသာဆင်းရဲကို။ဝါ၊ ဇာဋ္ဌ၊အနိဋ္ဌ၊သုန္ဒရ၊ အသုန္ဒရ၊
သုကတ၊ဒုက္ကဋအမှုကို။ အဝိညာယ၊မသိဘဲ။မယံ၊ ဝေဿန္တရာ
မင်းဖြစ်သောငါ၏။ခါနုဗလာ၊ သတ္တသတသတ္တကမဟာခါနတို့
၏ အစွမ်း အာနုဘော် ကြောင့်။ သာဝိ ပထဝီ၊ သည်ထည်း၊
သတ္တက္ခတ္တုံ၊ခုနစ်ကြိမ်။ပကမ္ပိတ္ထ၊ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ပြီ။ ။ယခါ၊
၌။အဟံ၊သည်။ တုဿိတေ ကာယေ၊ တုသိတာနတ်ပြည်၌၊
ဟောမိ၊၏။ အဟံ၊သည်။တခါ၊ ထိုတုသိတာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်

Digitized by Google

းဆဝ အခါ၌၊ သန္တုဿိတော နာမ၊ သန္တုဿိတ အမည်ရှိ
းသဘနတ်မင်းသည်၊အဟောသိ၊ ပြီ။ဒသသဟဿီ၊ တသောင်း
းသဘစကြဝဠာတိုက်၌ နေကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့
သည်၊သမာဂတ်၌၊ ဤစကြဝဠာတိုက်၌အညီအညွတ်စည်းဝေး
၌၊မမ၊ ငါးဆဲ့ခုနစ်ကုဋေခြောက်သန်း ကာလပတ်လုံး တည်၍
ကုန်သော အသက်ရှိသော ငါသို့။ ဥပသက်မိတ္တ၊၍။ အဋ္ဌဝီ၊
ဆယ်ချောင်းသောလက်သည်းရောင်တို့ဖြင့်တော်ပသောလက်
ဆုပ်ကိုနဖူးအပြင်တင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ။ကာလော။ပ။ ပန္တိ၊
ခံဟူ၍။ယာစန္တိ၊ တောင်းပန်ကုန်၏။မဟာဝိရ၊ ကြီးသောလုံ့လ
ရှိတော်မူသော။ဒေဝ၊ အလောင်းနတ်သား။ ကာလော၊ ဘုရား
ဖြစ်ခွင့်အချိန်သင့်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတော၊ ဤတသိတာ
နတ်ပြည်မှ၊ စုတိတွာ၊၍။ မနုဿလောကေ၊၌။ မာတုကုစ္ဆိယံ၊၌။
ဥပပဇ္ဇ၊ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူ၍။ သဒေဝကံ၊ ကို။ တာရယန္တော၊
သံသရာ တည်း ဟူသော သမုဒ္ဒရာမှ နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော
ကြည်းထက်သို့ ကယ်တင် တော် မူလျက်။ အမတံ၊ သေခြင်း
ကင်းသော။ ပဒံ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ရောက်အပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ဗော
ဓိမဏ္ဍေ၊၌။ ဇဏ္ဏသု၊ သိတော်မူလေ၌။ ။ဘုရား အလောင်း
တော်သည်နတ်တို့သည် တောင်းပန်အပ်သည် ရှိသော်နတ်တို့
အားပဋိညာဉ်ကို မပေးတည့်မူ၍။ ကာလ၊ ဒိပ၊ဒေသ၊ ကုလ၊ ဇ
နေတို့၏အာယုပရိစ္ဆေဒဟုဆိုအပ်သောငါးပါးသော ကြည့်ခြင်း
ကြီးတို့ကိုကြည့်တော်မူ၏။ ထိုတွင်ဘုရားဖြစ်ရာ ကာလလော
ကာလမဟုတ်လောဟု ရှေးဦးစွာကာလကို ကြည့်၏။ အနှစ်တ
ဆိန်း၏အထက်၌ ဘုရားဖြစ်ရာကာလမဟုတ်။ အကြောင်းကား
ဇာတိ ဇရာ မရဏ စသည် တို့၏ မထင်ရှား သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်ဘုရားဘို့၏ ဓမ္မဒေသနာမည်သည်လက္ခဏာ သုံးပါးမှ
လွတ်သောဒေသနာမည်သည်မရှိ။ဘုရားတို့သည်အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တဟုဟောကုန်သည်ရှိသော်၊ အဘဲ့ကြောင့် ဤကဲ့သို့ဟော
ကုန်သနည်းဟုမယုံကြည်ကုန်။ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါးတ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ရားကိုမသိ၊ မသိသည်ရှိသော်သာသနာတော်သည်နှိပ်ယှက်နှိ
မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်ဘုရားဖြစ်ရာ ကာလမဟုတ်၊ အနှစ်တရာ
အောက်ယုတ်သော ကာလသည်လည်း ဘုရားဖြစ်ရာ ကာလ
ဟုဘ၊ အကြောင်းကား၊ အနှစ်ထရာအောက်ယုတ်သော ကာလ
သတ္တဝါတို့သည်များသော ကိလေသာရှိကုန်၏၊ များသောက
လေသာရှိသောသူတို့အား ပေးအပ်သော ဩဝါဒသည် သုံး
တိုင်းမတည်၊ ရေ၌ဗွက်ကန် အရေးကဲ့သို့ ထျင်စွာကင်း၏၊ ထို
ကြောင့်ဘုရားဖြစ်ရာကာလမဟုတ်၊ အနှစ်ထသိန်းတန်းအောက
အနှစ်တရာတန်း အထက်ကာလသည် ဘုရားဖြစ်ရာကာလမည
၏။ ဤ၌အနှစ်တရာတန်းတည်း။ ဤသို့ကာလကိုကြည့်၏၊ မွေ
ဒိပ်ကျန်းသာ ဘုရားဖြစ်ရာကျန်း။ ဤမှကြွင်းသော သုံးကျန်းထ
သည်ဘုရားဖြစ်ရာကျန်းမဟုတ်ကုန်၊ ဤသို့ဒီပကိုကြည့်၏၊ မွေ
ဒိပ်သည်ယူဇနာပသောင်းကျယ်၏၊ အဘယ်၌ဘုရားထို့သည
ဖြစ်ကုန်သနည်းဟုအရပ်ကိုကြည့်သည်ရှိသော် မဇ္ဈိမဒေသက
မြင်၏။ ဤ၌ကဝိလဝတ် နေပြည်တော်သည် ငါ၏ဖြစ်ရာတည်
ဟုဒေသကို ကြည့်၏၊ ဘုရားတို့ မည်သည် ကုန်သည်မျိုး၊ ဘ
ဆင်းရဲမျိုးတို့ ဒုမဖြစ်ကုန်၊ လောကဓ္ဓာတ်အပ်သော မင်းမျိုး
ပုဏ္ဏားမျိုးတို့၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ယခုအခါ၌ မင်းမျိုးသည် ထုတ်
သည် သဓုတ်အပ်၏၊ ထိုမင်းမျိုး၌ဖြစ်အံ့၊ သုဒ္ဓါဒန မင်းကြီ
သည်ငါ၏ခမည်းတော်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ကုလကိုကြည့်၏၊ ဘုရ
မယ်တော်မည်သည် လေးလည်ခြင်း၊ သေသောက်ခြင်းမရှိ
ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီ
၏။ ဘွားသည်မှစ၍ မကျိုးမပေါက်သော ငါးပါးသီလရှိ၏၊ မ
ယာမည်သောမိဘုရားသည် ဤသို့သဘောရှိ၏၊ ဤမာယာမည်
သောမိဘုရားသည် ငါ၏ခယ်တော်ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤမာယာမိဘု
ရား၏အသက်အဖျင်းအခြားကို ရွာဆင်ခြင်သည်ရှိသော်ဆယ်ထ
တို့၏အထက်၌ ခုနစ်ရက်တို့ကိုမြင်၏၊ ဤသို့ငါးပါးသောကြည့်
ခြင်းကြီးတို့ကို ကြည့်တော်မူပြီး၍၊ အချင်းနှတ်ဖြဟ္မာအပေါင်

Digitized by Google

ထို၊ဘုရားဖြစ်ခြင်း၏ အချိန်အခွင့်သင့်ပြီဟု ပဒိုညာဉ်ပေး၍နတ်
ဗြဟ္မာတို့ကို လွှတ် ထိုက်လျက် တုသိတာ နတ်တို့ဖြင့် ခြံရံ၍
ထုသိတာနတ်ပြည်၌ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်သို့ဝင်၍ ကုသိုလ်ကောင်း
မှုကိုအောက်မေ့လျက်စုတေ၍မယ်တော်မာယာဝမ်း၌ ဥတ္တရာ
သင်္ခန်းကွတ်နှင့်ယှဉ်လျက်ပဋိသန္ဓေနေတော်မူ၏၊ဘုရားလေါင်း
မယ်တော်သည်ဘုရားလောင်းကိုဘွားမြင်၍ ခုနစ်ရက်မြောက်
ရောက်လတ်သော်စုတေ၍ တုသိတာနတ်ပြည်၌ ယောကျ်ား
၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်၏။မိန်းမ၏အဖြစ်ဖြင့်မဖြစ်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်
ဓမ္မတာ။ ။တုသိတာပုရေနိဗ္ဗတ္တိတိ ပုရိသဘာဝေနနိဗ္ဗတ္တိ၊
နဇ္ဈတ္ထိဘာဝေန၊အယံဓမ္မတာတိဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ။မဏိဒီပ။ ။မေတ္တာ
ပုဗ္ဗဘာဂသောမနဿသဟဂတ်ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက
ကုသိုလ်စိတ်နှင့်တူသော မဟာဝိပါက် သောမနဿသဟဂတ်
ဉာဏသမ္ပယုတ်အသင်္ခါရိကစိတ်ဖြင့်ပဋိသန္ဓေနေ၏။ ကေစိတ္ထိ
ကားဘုရားတို့သည်နက်နဲသောသဘာရိကန်၏၊ ထို့ကြောင့်
ဥပေက္ခာသဟဂတ်ဉာဏသမ္ပယုတ်အသင်္ခါရိက၊ကုသိုလ်စိတ်
နှင့်တူသောဥပေက္ခာသဟဂတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက
ဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေယူကုန်၏ဟုဆိုကုန်၏။ ထိုကေစိတ္ထို့၏
ဝါဒကိုအဋ္ဌကထာ၌ဘုရားတို့၏ဟိတုပစာရသည် ဗလဝဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် မသင့်ဟုပယ်ဆပ်၏။ ။ပဋိသန္ဓိဂဟေတွာတိသ
ထော သမ္မစ္စာနော ဟုတွာ ဇကူနဝိသတိယာ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေသု
မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂသ သောမနဿသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တ
အသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တသ သဒိသမဟာဝိပါကစိတ္တေနအာ
သင်္ခိပုဏ္ဏမာယ ဥတ္တရာသာဒ္ဓနက္ခတ္တေနေဝ ပဋိသန္ဓိ ဂဏှိတွာ
တိ အတ္ထော။ ကေစိပန ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဂန္တွာရ ပကတိကာ
ဟောန္တိ၊တသ္မာဥပေက္ခာသဟဂတ ဉာဏသမ္ပယုတ္တအသင်္ခါရိ
ကကုသလ စိတ္တသ သဒိသမဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိ ဂ
ဏှန္တိတိဝန္တိ။ တံအဋ္ဌကထာယ ဗုဒ္ဓါနံဟိတုပစာရော ဗလဝါ
ဟောတိ၊တသ္မာအယုတ္တန္တိ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ။မဏိဒီပ။ ။ဘောတိ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ယောသဝိနိယော၊အိုသူယော်ချင်းတထွေမိတ်ဆွေမတို့။ယဿသာ
မာတုယာ၊အား။ဤနိသော၊ ၍လက္ခဏာတော်ယော် ရှစ်ဆယ်သုံး
ဆဲ့နှစ်ပါးသောယောကျ်ားမြတ်တို့၏လက္ခဏာကြီးထိုဖြင့် ထန်း
ဆာဆင်ခြင်းသဘောရှိသော။ အယံပုတ္တော၊ ၍စကြာမန္ဒာတ်
သိကြားနတ်နှယ်တင့်တယ်သော သားသည်။အဖြို၊၏။ သာမာ
တာ၊ထိုသားကောင်း အမိသည်။ ဤနိသံ၊သော။ ဇူမံပုတ္တံ၊ကို၊
နိသွာ၊၍။ နိဗ္ဗုတာနူန၊ ရိုးဂိမ်ပူပန် ခြင်းမှ ငြိမ်းလေစွ တကား။
ယာသဝိတုနော၊အား။ ဤနိသော၊ သော။ အယံပုတ္တော၊သည်၊
အဖြို၊၏။သောဝိတာ၊သည်။ ဤနိသံ၊သော။ ပုတ္တံ၊ကို။ နိသွာ၊၍။
နိဗ္ဗုတောနူန၊ကား။ ယာသာနာရိယာ၊ အကြင်မိန်းမအား။ ဤနိ
သော၊သော။ အယံပတိ၊ဖြဟ္မာနတ်သွင် ၍လင်ကောင်းသည်၊
အဖြို၊၏။သာနာရိ၊သည်။ ဤနိသံ၊သော။ဇူမံပတိ၊ကို။နိသွာ၊၍၊
နိဗ္ဗုတာနူန၊ ကား။ ။ယာယ၊ အကြင်နိဒါနကထာဖြင့်။ အဘိ
ဓမ္မသ၊၏။ဗုဒ္ဓဘာသိတတာသိဒ္ဓိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗညု
တညာဏ်ဟူဆိုအပ်သောဒေသနာဉာဏ်ဖြင့်ဟောအပ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊၏။ အယံနိဒါနကထာ၊ ဤဆို
အပ်ခဲ့ပြီးသော အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်ပြီးခြင်း၏ အ
ကြောင်းဖြစ်သောနိဒါန်းစကားရပ်သည်။ တာဝ၊အဘိဓမ္မာအဋ္ဌ
ကထာ၏အစ၌။နိဋ္ဌိတာ၊ပြီးဆုံးခြင်းသို့ရောက်ပြီ။

ဝိမလာစာရာဘိဓေ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ တံဆိပ်နာဓံ
ရှိသောမင်းခင်းဆရာတော်သည်အဋ္ဌကထာ၊ ဋိကာတို့နှင့်အညီ
စိရင်အပ်သော အဋ္ဌသာလိနီအမည်ရှိသောဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌက
ထာနိဒါန်း၏ဂဏ္ဌိပဒ္မကား၌တွင်ပြီး၏။

အဘိဓမ္မာ၏နိဒါန်းကိုပြုပြီး၍ ယခုအခါ၌။ ဇူတိမေဘာသမာ
နသ၊စသည်ဖြင့်ဝန်ခံအပ်သောအဘိဓမ္မာ၏ သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌက
ထာကိုပြုအံ့သောငှာ၊ ဇူဒါနိဇူတိမေ။လ။ ကထနောကာသော
သမ္မတ္တော၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဝိသတိဂါထာ၌၊ ပဋိညာဉ်ဥယျော

Digitized by Google

ဧည့်တို့ကိုဆိုပြီးထျက်၊ တဘန်ထပ်မံ၍ ဆိုခြင်းသည် နိဒါန်းဖြင့် ခြားဆီး လေသောကြောင့်ပဒိုဉာဉ် ဥယျောဧည့်တို့၏အခြားမဲ့၌ အဋ္ဌကထာကိုဆိုခြင်းသည်သင့်၏။ ထို့ကြောင့် တဘန်ထပ်မံ၍ဆိုသည်ဟူထို။ ။အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ တတ္ထယဘ္ဘာအာဘိဓမ္မောနာမ။လ။ ကေဂ္ဂါသာရုသာဓဝေါ၊ ဟူသော စကားထိုကို သာဣျင် ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်။ ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊အဗျာကတာဓမ္မာတိအယံတာဝဓာဒိပဒေနလဒ္ဓနာမောကုသလတ္တိကောနာမ၊အဓိဂ္ဂိသောစကားသည်အာဘိဓမ္မသံဝဏ္ဏနာမည်၏ဟု သိအပ်၏။ တနည်း၊ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ တတ္ထယဘ္ဘာအာဘိဓမ္မောလ။ သဗ္ဗေပိနိပ္ပဒေသာ၊ ဟူသောစကားထိုကိုသာဣျင် ရေတွက် အပ်ကုန်၏။ ထို့ ကြောင့်၊ ဇာဒါနိုကုသလာဓမ္မာတိအာဒိနံမာတိကာပဒါနံ အယမနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ၊ ကုသလသဒ္ဒေါတာဝ အာရောဂျ အနဝဇ္ဇဆေက သုခဝိပါကေသုဒိသတိ၊အစဓိသောစကားသည်အာဘိဓမ္မသံဝဏ္ဏနာမည်၏ဟု သိအပ်၏။ ။ဇာဒါနိ၊ ဤယခုနိဒါန်းကိုဆိုပြီးသည်၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သောကာလ၌။(သမ္မတ္တောဒ်စပ်)။ ။ဇာတိမေ။လ။အယံကထာတိ၊အယံကထာဟူ၍။ဇေဝံ၊ဘို။ဝါ၊ အယံကထာဟူသော။ ဇေဝံဇာမိနာဝစနေန၊ဖြင့်။ပဒိုဉာတာယ၊ဝန်ခံအပ်ပြီးသော။ အာဘိဓမ္မကထာယ၊၏။ ကထနောကာသော၊ ဆိုရာဆိုခွင့်ဖြစ်သောကာလသည်။သမ္မတ္တော၊ ရောက်လတ်ပြီ။ထတ္ထထသ္မိ ဝစနေ၊ ထိုဇာတိ မေ ဘာသမာနသ၊ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ် သော ပဒိုဉာဉ် ဥယျောဧည့်စကား၌။ (ယသ္မာအာဘိဓမ္မောနာမ။လ။ တသ္မာတိုင်အောင်သောဟိတ်ပါဋ္ဌဖြင့် ဘွင့်အပ်သော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်အစဉ်ကိုမလွန်မူ၍ အစဉ်အတိုင်းဘွင့်အံ့ဟူသောအနက်ကို ပြသဖြင့်၊ ကမဝိရောမိဓေါသကမောက္ကမဓေါသကိုပယ်၏)။တတ္ထာ၊ ထိုသို့ကုသလာဓမ္မာဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပုဒ်၏ အစ၏အဖြစ်ကြောင့်။ဇာတော၊ဤကုသလာဓမ္မာဟူသောပုဒ်မှ။(ပဋ္ဌာယဋီစပ်၊ ပဋ္ဌာယကားဝုစ္စမာနံဋီကြိယာဝိသေသနစပ်)။ ဂန္ဓိရံ၊ သဒ္ဒနယ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အတ္ထနယတ္ထိဖြင့်နက်နဲသော၊ဝါ၊သက်သာသန၊ပကာသနစ
အတ္ထနယ၊အက္ခရာပဒ၊ ဗျည္ဇနစသော သဒ္ဒနယတ္ထိဖြင့် နက်
သော။ဝါ၊ နဒ္ဒီယာဝဋ္ဋ၊တိပုက္ခလစသောနည်းတို့ဖြင့် နက်
သော။ဝါ၊ ကေတ္တာနာနတ္တာစသောနည်းတို့ဖြင့်နက်နဲထသော
ယာ၊သည်။ဂုစ္ဆမာနံ၊ ဘွင့်ဆိုအပ်လတ္တံ့သော၊ ဤမံအဘိဓ
ထံ၊ကို။ သာဓဝေါ၊မိမိကိစ္စသူတပါး၏ ကိစ္စကိုပြီးစေတ
သောကြောင့် သူတော်ကောင်း ဖြစ်ကုန် သော၊ဝါ၊ လော
လောကုတ္တရာအကျိုးစီးပွါးနှစ်ပါးကိုပြီးစေတတ်သော ကြော
သူတော် ကောင်း ဖြစ်ကုန် သော။ တုမ္မေ၊ တို့သည်၊ သာ
ကောင်းစွာ။ကေဂ္ဂါ၊ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်
ဝါ၊သာသနာတော်မှ အပဗာဟိရသို့စိတ်ကိုမသွားစေဘဲ သ
သနာတော်တည်းဟူသောတရုတည်းသောအာရုံရှိသော စိ
ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ဝါ၊ဗာဟိရကိစ္စကိုပလပ်စေ၍အဋ္ဌကထာ
သင်ကြား လေ့ကျက် ဆောင်ရွက် ခြင်းတည်း ဟူသော ထ
တည်းသော စိတ်ရှိကုန် သည်ဖြစ်၍။ နိသာမေထ၊ နာထင့်
ကုန်။ ။ကုသလာဓမ္မာအကုသလာဓမ္မာအဗျာကတာဓမ္မာတိ
ဓမ္မာဟူသော။ အယံတိကော၊သည်။ အာဒိပဒေန၊ အစ္စန္တတည်
သောကုသလဟူသောပုဒ်ဖြင့်။လဒ္ဓနာမော၊ ရအပ်သောအမည်
ရှိသောတိက်သည်။ဝါ၊ သော။အယံတိကော၊သည်၊ဝါ၊ အမည်
ရှိသည်ဖြစ်၍။ဝါ၊ရှိသောကြောင့်။ကုသလတ္တိကောနာမ၊၏။ ။
အာဒိပဒေန လဒ္ဓိနာမံ ယေနသောတိ အာဒိလဒ္ဓနာမော၊ အာဒိ
လဒ္ဓနာမောစသောတိကောစာတိအာဒိလဒ္ဓနာမတ္တိကော၊ ။
အယံသဗ္ဗပဒေဟိလဒ္ဓနာမော ဝေဒနာတ္တိကောနာမ၊ ဟူသည်၊
သုခါယဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာဓမ္မာ၊ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယသမ္မ
ယုတ္တာဓမ္မာ၊ အဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာဓမ္မာ၊ ဟူ
သောပုဒ်သုံးခု၏ အစိတ်ဖြစ်သောဝေဒနာသဒ္ဒါဖြင့်ရအပ်သော
ဝေဒနာတ္တိက်၏အဖြစ်ကိုအပေါင်းဖြစ်သော၊ သုခါယဝေဒနာယ
သမ္မယုတ္တာဓမ္မာစသောပုဒ်သုံးခုတို့၏အပေါင်းဒ္ဒ။ အယံတိကော

Digitized by Google

ကိုးကား၍ ဒုပခေဟိဝါလဒ္ဓနာမောဝေဒနာတ္တိကောနာမ၊ ဟူ၍ ညွှန်းအပ်သည်။ သုခဝေဒနာ အလက်ာတောဒေဝဒတ္တော၊ သမံစုဏ္ဏံ၊ အရိယသံ ဃာ၊ စသော ပုဒ်များ၌ ဆိုသည့်အတိုင်းသာ ဆိုကဲ့သို့တည်း။ လက်ကောက်လက်စွပ်ခြေကျင်းစသော အဆင်အပြားတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်းငှာ တန်းဆာဆင်အပ်သောလက်ခြေ ဦးခေါင်းအစရှိသော အင်္ဂါဖြင့် အပေါင်းဖြစ်သောကိုယ်ကို အလက်ာတောဒေဝဒတ္တော ဟူသော ဤအသံကို ညွှန်းအပ်၏။ ချင်ရွေး၊ပဲ၊သစ်ဆိမ့်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်အမျှ စားကုန် ယောဂီသောတိဖလ၊ တိကဋုကစသော အစိတ်ဖြင့် အပေါင်းဖြစ်သော ဆေးဝါးအစရှိသော ဘေသဇ္ဇအာအမရန့်ကို သမံစုဏ္ဏံဟူ၍ညွှန်းအပ်၏။ အရိယာသဿီ၏အ ဆွေ၊ တူမမြေး ဦးကြီးဖြစ်ကုန်သော မဂ္ဂင်္ဂါန်ဖလင်္ဂါန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့်အပေါင်းဖြစ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသုခသာအရိယာသဿီဘကို၊ မဂ္ဂဖလသင်္ခါတော်သံဃာ၊ဟူ၍ညွှန်းဆိုအပ်သည့် သဒ္ဓမ္မပဋိရူပကသဒ္ဓါ၏ သဒ္ဓပဒေဟိဒ္ဓဝိဘတ္တိနာမ်ကို ပုဒ်မဆိုး။ အဓိပ္ပေတပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန သဘောသဖြင့် ထွက်ပေါ်သော ဥတ္တမပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော၊ သုခါဃဝေဒနာယသမွယတ္တာဓမ္မာ၊ ဟူသော ဤအသံကို ညွှန်းဆိုအပ်သော ဝိဘတ္တိဝိသေသ၏ အပေါင်းဖြစ်သော ဝါကျကိုသာပုဒ်ဆိုသည်။ အခြားတည်း ဤကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ပဇ္ဇတိအဝဗုဇ္ဈတိ ဇေတနာတိပဒံ။ ဤသို့ ဆိုသည်ရှိသော် အညီ အဓိပ္ပေတပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန ဆိုအပ်သော ကုသလာဓမ္မသမွယတ္တာဓမ္မာ ဆိုထိုက်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏သုခစသောဝေဒနာနှင့်ယှဉ်ခြင်းဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ဆိုအပ်သော အထူးအပြားကို သိကြောင်း ဖြစ်သော ကြောင့် ဤသုခဝေဒနာသည်းဂန္ဓတောစ၊ ဟေတုအတ္ထ၊ သဟေတုကတ္ထစသော အဓိပ္ပာယ်ကို ပြတတ်သော အားဖြင့်ဝင်း။ (အညမညသမ္မန္ဓေနဒ္ဓ ကုသလာဓမ္မသမွယတ္တာဓမ္မာ ဆိုသော်လည်း၊ ဤသုခဝေဒနာသည် ဤသုခဝေဒနာနှင့် ဆက်စပ်၏။ ။အတ္ထေ ဂန္ဓေတိ သုစေတိဒိပေတိတိ ဂန္ဓော။ ဟေတုအတ္ထ၊သဟေတုကသဒ္ဓစသောသဒ္ဒါကိုရ၏)။ ။အတ္ထတောစ၊ ဟေတုအတ္ထ၊သဟေတုကတ္ထစသော အနက်အားဖြင့်ဝင်း။ အညမညသမ္မန္ဓေန၊ အချင်းချင်းစပ်သဖြင့်။ ကဏ္ဌိကာဝိယ၊ ပန်းကုံးကဲ့သို့ ချက်ပန်းလက်ကဲ့သို့ ဝင်း။ ဃဋာဝိယ၊ ပန်းလက် စသည်တို့၌ ထည်ကုန်သောပန်းစသည်တို့၏အပေါင်းကဲ့သို့ဝင်း။ ။(ပန်း ချက်ပန်းလက် ပန်းအပေါင်း စသည်၌ ထည်ကုန် သော ပန်းစသည်တို့ကို ဆို၏။ အတ္ထာစသည်တို့ဖြင့် အချင်းချင်း စပ်ရက်ကုန်သကဲ့သို့ ဆို၏။ အတ္ထ၊ဟေတုစသည်တို့ကို ဆို၏။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ခုက်တို့၏ဂန္ဓအားဖြင့်ဂင်း အထွအားဖြင့်ဂင်းအချင်းချင်းစပ်ရှက်
ကုန်၏။ ခုတိယခုက်တတိယခုက်တို့သည်ပဌမခုက်နှင့်၊ ထိုပဌ
ခုက်၌ဟောအပ်ကုန်သော ဟေတုအထွ၊ နဟေတုအထွတို့ဖြင့်
စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂန္ဓအားဖြင့်ဂင်းအထွအားဖြင့်ဂင်း ပဌ
မခုက်နှင့် စပ်ကုန်၏။ စတုထွခုက်သည် ပဌမခုက်နှင့်၊ ထိုပဌမ
ခုက်၌တည်ကုန်သောနှစ်ပါးကုန်သောဟေတုပဒ၊ နဟေတုပ
တို့ဖြင့်ဂင်း ထိုပဌမခုက်၌ ဟောအပ်ကုန်သော ဟေတုအထွ၊ ခ
ဟေတုအထွတို့ဖြင့်ဂင်းစပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဂန္ဓအားဂင်
အထွအားဖြင့်ဂင်းပဌမခုက်နှင့်စပ်၏။ခုတိယခုက်နှင့်လည်း၊ ထိခ
တိယခုက်၌တည်သောထခုသေါသဟေတုကပဒအားဖြင့်ဂင်း
ထိုခုတိယခုက်၌ဟောအပ်ကုန်သောသဟေတုကထွတို့ဖြင့်ဂင်
စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂန္ဓအားဖြင့်ဂင်းအထွအားဖြင့်ဂင်း ခ
တိယခုက်နှင့်စပ်၏။ပဌမခုက်သည်ပဌမခုက်နှင့်၊ ထိုပဌမခုက်
တည်ကုန်သောနှစ်ပါးကုန်သောဟေတုပဒ၊ နဟေတုပဒထိုဖြင့်
ဂင်း၊ ထိုပဌမခုက်၌ဟောအပ်ကုန်သောဟေတုအထွ၊ နဟေတ
အထွတို့ဖြင့်ဂင်းစပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂန္ဓအားဖြင့်ဂင်းအထွ
အားဖြင့်ဂင်းပဌမခုက်နှင့်စပ်၏။တတိယခုက်နှင့်လည်း၊ထိုတတိ
ယခုက်၌တည်သောတခုသောဟေတုသမ္မယုတ္တပဒဖြင့်ဂင်း ထို
တတိယခုက်၌ ဟောအပ်ကုန်သော ဟေတုသမ္မယုတ္တအထွဖြင့်
ဖြင့်ဂင်းစပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂန္ဓအားဖြင့်ဂင်းအထွအားဖြင့်
ဂင်းတတိယခုက်နှင့်စပ်၏။ ဆဌခုက်သည်ပဌမခုက်နှင့်၊ထိုပဌမ
ခုက်၌တည်သောတခုသောနဟေတုပဒဖြင့်ဂင်း၊ ထိုပဌမခုက်
ဟောအပ်ကုန်သောနဟေတုအထွတို့ဖြင့်ဂင်းစပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်ဂန္ဓအားဖြင့်ဂင်း အထွအားဖြင့်ဂင်း ပဌမခုက်နှင့်စပ်၏
ခုတိယခုက်နှင့်လည်း၊ ထိုခုတိယခုက်၌တည်ကုန်သော နှစ်ပါ
ကုန်သောသဟေတုကပဒ၊အဟေတုကပဒထိုဖြင့်ဂင်း၊ ထိုခုတိ
ယခုက်၌ဟောအပ်ကုန်သောသဟေတုကထွ၊ အဟေတုကထွ
တို့ဖြင့်ဂင်းစပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ခုတိယခုက်နှင့်စပ်၏၊ပဌမ

Digitized by Google

နုက်သည်အစဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်မိမိ၏ရှေးဖြစ်သောတ
စုံတရသောနုက်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တစုံတရသော နုက်
နှင့်မစပ်ဟူကြား။ ယင်းသို့မိမိ၏ရှေးဖြစ်သော တစုံတရသော
နုက်နှင့် မစပ်ဣုင်းမူလည်း နောက်ဖြစ်သော နုက်တို့၏ မိမိနှင့်
စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထိုပဌမနုက်သည်လည်းနောက်ဖြစ်
သောနုက်တို့နှင့်စပ်သည်ဟူထို့)။ ။သတ္တုနုကာ၊တို့သည်၊(အ
သမ္မန္ဓာဒ္ဒါစပ်)။ဝါ၊တို့ကို၊(ဓေဒိတဗ္ဗာဒ္ဒါစပ်)။နုကသါမညတော၊
ဟေတုနုက်စသည်တို့နှင့်နုက်၏ အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ (သမေန္တိတိသမာနာ။ သပ္ပစ္စယာဓမ္မာ။အပ္ပစ္စယာဓမ္မာ
စသော ဆနစ်နုက်တို့ကိုရ၏။ ။သမာနာနံ ဘာဝေါသာမညံ။
အညေဟိနုကဘာဝေနသာမညံနုကသာမညံ။ ။နုကသာမည
တောဂူဋ္ဌကတ္တာတို့၏သမ္မန်ကား။သပ္ပစ္စယာဓမ္မာအပ္ပစ္စယာဓမ္မာ
တိအာဒိနံသတ္တန္နံနုကာနံ။ဟုလာ)။ ။အညေဟိ၊ဂူဋ္ဌကွဲ့ရနုက်တို့
မှတပါးကုန်သော။မဟာကွဲ့ရနကေဟိ၊သာရမ္မဏာနုက်အစရှိကုန်
သော အလုံးစုံတဆဲ့လေးပါးသော မဟာကွဲ့ရနုက်တို့ အောက်။
ဂူဋ္ဌကတ္တာ၊ ငယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ဂေါစ္ဆကာနံ အကွဲ
ရေဝဝရေဝေမဏ္ဍေ ဌဝိတာနုကာ အကွဲရ နုကာ။ အညေဟိမ
ဟာကွဲ့ရနုကသဒ်ါတေဟိ အကွဲရနုကေဟိ ဂူဋ္ဌာစတေအကွဲ့ရန
ကာစေတိဂူဋ္ဌကွဲ့ရနုကာ။ ။အာသဝဂေါစ္ဆကော၊ စသည်တို့
ကိုကား၊ဇွတ်ဒဠ်သရုပ်သရုပဝကွဲ့စပ်။ ။တိကနုကေဟိအသင်္ခါ
တောပန်ဒေသော အဝယဂေါယေသံအတ္ထိတိတေ သပ္ပဒေသာ။
ပြု။ ။ပန်ဒေသသန္ဒါသည်ဒေသ၊ကာရဏာ၊အဝယဝ၊ပညာယန၊
ဒဿနစသည်တို့တွင်၍ဒ္ဒါအဝယဝဟော။ သသန္ဒါသည်လည်း၊
သဟသန္ဒါ၏သ၊ သမာနသန္ဒါ၏သ၊သကွဲသန္ဒါ၏ သစသည်တို့
တွင်၊သဟသန္ဒါ၏ကာရိယတည်း၊သဟသန္ဒါသည်လည်း၊ ၎က
တောသန္ဒတ္ထ၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထတို့တွင် ဝိဇ္ဇမာနတ္ထတည်း။ ။တိ့က
နုကာသာဝသေသာတိပဒိဿန္တိအပဒိဿန္တိ ၎ကေနာတိပဒေ
သော၊နတ္ထိပဒေသောယေသံတေတိနိုပဒေသာ။ပြု။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အဘိဓမ္မာ၏ အဋ္ဌကထာကို ပြုထိုသော အဋ္ဌကထာ ဆရာ
သည် ရှေးဦးစွာ အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာ၏ အခြေပါဒစကားကိုဆို
ပြီး၍ ထိုအခြေပါဒစကား၏ အခြားမဲ့၌ အဘိဓမ္မာ၏ အဋ္ဌကထာကို
ပြုအံ့သောငှာ၊ ဣဒါနိ ကုသလာ ဓမ္မာ တိ အာဒိနံ၊ စသည်ကို မိန့်။ ။
ကုသလသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အာရောဂျအနဝဇ္ဇဆေက သုခဝိပါကေ
သု၊ အနာကင်းခြင်း၊ အပြစ်ကင်းခြင်း၊ လိမ္မာခြင်း၊ အထိုက်အလျောက်သေါ
အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း အနက်တို့၌။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအုံ။ အယံကုသလ
သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဘောတော၊ ရှင်ရသေ့အား။ ကစ္စိ၊ အသို့နည်း။ကု
သလံနု၊ အနာ ကင်းပါ၏လော၊ အနာမယံနု၊ အနာ ကင်းပါ၏
လော။ ။ကစ္စိဘောတော ကုသလံ၊ဟု မေးပြီးသည်ကိုတဿ
ထပ်မံ၍ပုဏ္ဏားသည် ဘုရားလောင်းအား၊ ကစ္စိဘောတော အနာ
မယံ၊ဟု မေးသည်။ ထို့ကြောင့် ကုသလသဒ္ဒေါသည် အနာမယတ္ထ
တည်း။ အနာမယတ္ထအဓိ ရောဂျတ္ထဟူသည် အဓိတူ၊ ထို့ကြောင့်
ဋီကာ၌။ ။ကစ္စိနူဘောတော ကုသလန္တိ ဇေဝပုဏ္ဏိတမေဝတ္ထံ
ပါကဋံကတွာ ပုဏ္ဏိတံကစ္စိဘောတော အနာမယန္တိ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ
ကုသလသဒ္ဒေါ အနာမယတ္ထော ဟောတိ၊ ။ဟုမိန့်၏။ ။
ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား အာနန္ဒာ။ ဘဂဝတော၏။ ကုသလော၊ အ
ပြစ်ကင်းသော။ ကာယသမာစာရော၊ ကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော
ကောင်းသော အကျင့်တော်သည်။ ဝါ၊ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော
ကောင်းသော အကျင့်တော်သည်၊ကထမော၊ နည်း၊ မဟာရော
ပသေနဒိကောသလမင်းကြီး။ ဘဂဝတော၏။ ယော၊ကာယ
သမာစာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၏။ သောကိယသမာစာရော၊ သည်
အနဝဇ္ဇော၊ အပြစ်မရှိ။ (မြတ်စွာဘုရားအား သုခဝိပါကဖြစ်သော
ကံသည်မရှိ။ ထို့ကြောင့် အလုံးစုံသော အပြစ်မှကင်းသော ကာ
ယသမာစာရစသည်တို့ကို ကုသလဟုဆိုအပ်ကုန်၏)။ ။ဇာတိ
စ၊ ၌ သို့ဖြင့်။ (၉၀မာဒိသုဒ္ဓစပ်)။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ပုန္နစပဇံ၊ ထ
ပါး တုံလည်း။ ယထာ ယေနအာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်
ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၏။ တထာတေနအာကာရေန၊ ဖြင့်။ ကုသ

Digitized by Google

ထေသူ၊အဖြစ်ကင်းကုန်သော၊ ဓမ္မေသူ၊ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကြောင့်၊ဘဂဝတော၊၏။ကောဏ္ဍကောဏ်၊မြတ်သော၊အနုတ္တရိယံအနုတ္တရိယဘာဝေါ၊ အတုမရှိလွန်ကဲသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊၏။ ဤတိစ၊၌သို့ဖြင်း။ကုသလေသုဓမ္မေသု၊ထို့ခွင့်။ ။(ဗောဓိပက္ခိယတရားထို့ကို ကုသလဟု၍ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားထို့သည်လည်းဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်ကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် သုခဝိပါကဖြစ်ဖော သာ ဝိပဿနာ မဂ်နှင့် သာလျှင်တည်သည်မဟုတ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် ကုသလသဒ္ဒါသည် အာနဝဇ္ဇဏ္ဍဖြစ်၏)။ ။တွံ၊သည်။ ရထသ၊၏။အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ထို့၌။ကုသလော၊လိမ္မာ၏။ (သာမိသရာဓိပတိဓါယာဒသက္ခိပတိဘူပသုတကုသလေဟိ၊ဖြင့်။ ကုသလသဒ္ဒါ၏အယ္ဥဆင်၌)။ ဝါ၊ကား။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ၊ထို့၏။ နာမကြိယာ ပယောဇနာဒိသု၊အမည်ကိုမှည့်ခြင်း ယှဉ်ခြင်းထားခြင်းစသည်တို့၌။ ကုသလော၊လိမ္မာ၏။ (သာမိသို့ ဆင်၌ဖြင့်သက်)။နစ္စဂိတသ၊ကခြင်းဆိခြင်း၌။(နည်းတူ)။ ကုသလာ၊ လိမ္မာကုန်သော။ဝါ၊ကား။ နစ္စဂိတသ၊၏။ ဝိသေသေသု၊အထူးတို့၌။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ သိက္ခိတာ၊ သင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိကုန်သော။ စာတုရိတ္ထိယော၊ တင့်တယ်စမွယ်ခြင်းရှိကုန်သော ကချေသည်မိန်းမတို့သည်။ ။(စာတုရာ ဝိလာသသမ္ပန္နာ ဇာတ္ထိယော စာတု ရိတ္ထိယော)။ ။ရမယိသန္တိ၊ ပွေထျော်စေကုန် လတ္တံ့။ဘိက္ခဝေ၊ထို့။ကုသလာနံ၊ကောင်းသေါအကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ကောင်းသော အကျိုးကို ပေးခြင်း လက္ခဏာ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ထို့ကို။ သမာဒါနဟေတု၊ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ဇဝံ၊သို့။ ဇာနံပုည်၊၍ကသိုဏ်၏ အကျိုးသည်။ ပဝတ္တိ၊ပွါး၏။ ။ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ပုညဖလကိုပုညဟိုသည်။ ဇဝမိနံပုည် ပဝတ္တိသည် သရုပ်အားဖြင့် လာသော ကြောင့်၊ပါဠိသေသမဟုတ်။ သရုပ်အားဖြင့် မလာသည်ကိုသာ ပါဠိသေသဆိုသည်။ဇာနံပုည်ပဝတ္တိကြောင့် ကုသလာနံ၌သုခ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဝိပါကထွေကို ဆိုရ၏။ ။စက္ကဝတ္တိသုတ်၊ ။ကုသိုဏ် သည် ဝဋ်ဂါမိ ၊ဝိဝဋ်ဂါမိနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဝဋ်ဂါမိကုသိုလ်မည်သည် အဓိအဘတို့၏သားသို့းတို့ရှိ၌၊ သားသို့းတို့၏လည်းအဓိအဘတို့ရှိ၌ ချစ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်နူးညံ့သေးမွေတ္တာစိတ်တည်း၊ ဝိဝဋ်ဂါမိ ကုသိုလ် မည်သည် သတိပဋ္ဌာန်း အစရှိသော သုံးဆဲ့ ခုနစ်ပါး သော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့တည်း။ဝဋ်ဂါမိကုသိုလ်၏အဆုံး ကားလူ့ပြည်၌ စက်ြဝတေးစည်းဗိမ်တည်း၊ နတ်ပြည်၌ ဝသ ဝတ္တီ စည်းဗိမ်တည်း။ ဝိဝဋ်ဂါမိ ကုသိုလ်၏ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၏ ပြည့်စုံခြင်းအဆုံးတည်း၊ ။ဗောဓိပက္ခိယမှတပါး၌နသိလစ သောတရားတို့ကိုဝဋ်၏ဥပနိဿယဖြစ်သောဝဋ်ဂါမိကုသိုလ်၊ ဝိဝဋ်၏ဥပနိဿယဖြစ်သော ဝိဝဋ်ဂါမိကုသိုလ်ဟူ၍သိအပ်၏၊ ထို့ကြောင့်စက္ကဝတ္တိသုတ်အဋ္ဌကထာ၌။ ။ကုသလာနဉ္စိအန ဝဇ္ဇလက္ခဏာနံ။ သမာဓါနဟေတူတိသမာဓါယဝတ္တနဟေတု၊ ဇဝမိန်ပုညံပဝုတိတိဇဝံဿဒံလောကိယလောကုတ္တရပုညဖလံ ပဝုတိ။ ပုညဖလဉ္စိစ ဥပရုပရိပုညံဝိ ပုညဝိပါကောဝိ ဝေန တဗ္ဗော။တတ္ထဒုဝိဓံကုသလံဝဋ်ဂါမိစဝိဝဋ်ဂါမိစ။တတ္ထဝဋ်ဂါ မိကုသလံနာမမာတာပိတူနံပုတ္တဓိတာသုပုတ္တဓိတာနတ္တုမါတာ ပိတူသုသိနေဟဝသေန မုဒုမဒ္ဒဝစိတ္တံ၊ ဝိဝဋ်ဂါမိကုသလံနာမ စတ္တာရောသတိပဋ္ဌာနာတိအာဒိဘေဒါ သတ္တတိ သဗောဓိပက္ခိ ယဓမ္မာ။ တေသုဝဋ်ဂါမိပုညဿပရိယောသာနံ မနုဿလော ကေစက္ကဝတ္တိသိရိဝိဘဝေါ။ဝိဝဋ်ဂါမိကုသလဿမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာ နသမ္ပတ္တိ။ ။ဟုမိန့်အပ်၏။ ။ကုသလဿ၊ ကောင်းသောအ ကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော။ဝါ၊ အပြစ်မရှိကောင်းသောအကျိုး ကိုပေးခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ဝါ၊ ကောင်းသော အကျိုးကိုဖြစ် စေခြင်းသဘောရှိသော။ကမ္မဿ၊၏။ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ဆည်းပူး အပ် သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သုခဝိဝါကော၊ ကောင်းသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ် သောသဘော၌။ဒိဿတိ၊၏။ ။အတ္ထုဒ္ဓါရမှတပါး၊အတ္ထုဒ္ဓါရေ

Digitized by Google

သကို ပြထိုရကား၊ သွားယံ စသည်ကိုမိန့်၊ ။ဓာတ်ဒေသနာနည်းအားဖြင့်အာရောဂျဖြစ်ထွေ၊ သုတ္တန်ဒေသနာနည်းအားဖြင့် အနဝဇ္ဇဖြစ်ထွေ၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာနည်းအားဖြင့် သုခပဝါဟဖြစ်ထွေ၌ ဖြစ်၏။ ။ဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွခဲ့၍ ပြထိုရကားအယဉ်စသည်ကိုမိန့်၊ ။ဟိ၊ခဲ့ဦးအံ့၊အယံဓမ္မသဒ္ဒါ၊သည်။ပရိယတ္တိယံ၊သင်အပ်သောပါဋိဖွဲ့၌။ ။ဓမ္မောစ၊ကျေးဇူးရှိသောကုသလကမ္မပထတရားဆယ်ပါးငင်း။အဓမ္မောစ၊ကျေးဇူးမရှိသောအကုသလကမ္မပထတရားဆယ်ပါးငင်း။ ဇာတိ၊သို့။ ဥဿာ၊ တို့သည်။သမဝိပါကိနော၊တူသောအကျိုးရှိကုန်သည်။နဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်၊ကသွာ၊ကား။ဟိယ်သွာ၊ကြောင့်။အဓမ္မော၊သည်၊ နိရယံ၊ငရဲသို့။နေတိ၊ဆောင်တတ်၏။ဓမ္မော၊သည်။ သုဂတိ ကောင်းသောသူတို့၏လားရာသုဂတိသို့။ပါပေတိ၊ ရောက်စေတတ်၏။ တထွာ၊ထိုသို့ဓမ္မအဓမ္မတို့၏ သဘောတရားကဲ့ပြားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဿာ၊တို့သည်။ သမဝိပါကိနော၊ ကုန်သည်။နဟောန္တိ၊ကုန်၊ဓမ္မာနိသတ္တာနိန္တိဝသဘာဝါ၊ သတ္တာလည်းမဟုတ်ဇီဝလည်း မဟုတ်ကုန်သောသဘောတရားတို့သည်။ ဓမ္မေသုနိသတ္တာနိန္တိဝသဘာဝေသု၊ တို့၌။ဓမ္မာနုပသဿိ၊ သတ္တာလည်းမဟုတ်ဇီဝလည်း မဟုတ်သောသဘောတရားတို့ကိုအဘန်တလဲလဲရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ (အဋ္ဌကထာကား။ ဓမ္မသဒ္ဒါ နိသတ္တာနိန္တိဝ။ ဋိကာကား သုညဓမ္မဖြစ်ရကားအဘာဝမတ္တတည်း)။ ။ပန၊ကုသလသဒ္ဒါဓမ္မသဒ္ဒါတို့၏အတ္ထုဒ္ဓါရမှတပါး၀စနတ္ထကို ဆိုဦးအံ့။ဝါ၊ အဘိဓေယျတ္ထမှတပါး၀စနတ္ထကို ဆိုဦးအံ့။ဝါ၊ ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်းကိုမခွဲခြမ်းမဝေဘန်သောသမုဒါယတ္ထမှတပါးဓာတ်ပစ္စည်းတို့ကို ခွဲခြမ်းဝေဘန်သော အဝယဝတ္ထုကို ဆိုဦးအံ့။ထွေ၊ ၌ကုသလာဓမ္မာဟူသောပုဒ်ဝါကျ၌၀စနတ္ထော၊ကို။ဝေဒိတဗ္ဗော၊၏။ ။ သလယန္တိကိုစလယန္တိစသည်ဖြင့်သုံးပုဒ်တို့ကို ဆိုသည်ကား၊ ရှေးရှေးသဒ္ဒါနောက်နောက်အနက်တည်း။သလဓာတ်၏ဟိံသနာ၊အပနယန၊သံဝရဏစသောအနက်တို့၌ဖြစ်သောကြောင့်၊ထို

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အနက်ထိုကို နှစ်စိမ့်သောဌ။ သလယန်တိကို စလယန်တိဟုဘွင့်သည်။ စလခေတ်၏လည်း စပလစသည်တို့၌ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုကိုနှစ်စိမ့်သောဌာစလယန်တိကိုကမ္မေန်တိဟုဘွင့်သည်၊ ကဝိခေတ်၏လည်းဖန္ဓနစသောအနက်ထို့၌ဖြစ်သောကြောင့် ထိုကိုနှစ်စိမ့်သောဌာကမ္မေန်တိကိုဝိဒ္ဓံသေန်တိဟုဘွင့်သည်၊ ။သလယန်တိ။လ။ ဝိဒ္ဓံသေန်တိတိဏ္ဍေ ပုရိမဿ ပုရိမဿ ပန္ဓိမံပန္ဓိမံ အဏ္ဍဝစနံ။ ။ဋီကာ။ ။ဤဝိဂြိုဟ်၌ စတုဘူမက ကုသိုလ်ကိုယူ။တနည်း၊သလယန်တိကိုစလယန်တိဘွင့်သည်ကားကာမာဝစရ ကုသိုလ်ကိုယူ။ သလယန်တိကို ကမ္မေန်တိ ဘွင့်သည်ကား မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကိုယူ။ သလယန်တိကို ဝိဒ္ဓံသေန်တိ ဘွင့်သည်ကား လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကိုယူ။ ။အထဝါ၊ သလနသအဏ္ဍဒိပနာနိ စလနာဒိနိ တိဏိ တဒင်္ဂပ္ပဟာနာဒိဟိ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ ။ဋီကာ။ ။ဝိဂြိုဟ်တူ၊ ဝိဂြိုဟ်ပြ၊ဝိဂြိုဟ်စစ်ထိုတွင် ဝိဂြိုဟ်တူ။ ဂရုကနည်း၊ လဟုက နည်းတို့တွင် လဟုကနည်း။ ကိတ်အတွင်းဝင်သောကြောင့် ကိတန္တ သမာသ်။ ။သလယန်တိသလာ၊ကုဿိတေသလာကုသလာ။ ဟုစစ်)။ ။ကုဿိတေ၊ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော။ပါပကေ၊ အပါယ်သို့ရောက်စေတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊တို့ကို။ဝါ၊ကား။ အပ္ပဟီနဘာဝေန၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ် သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သန္တာနေ၊ သတ္တဝါထို၏ သန္တာန်၌။ဝါ၊ခန္ဓာတို့၏ အစဉ်၌။ဝါ၊ စိတ်၏ အစဉ်၌။ (ထည့်)၊ ကုဿိတေန၊ စက်ဆုပ်အပ်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော၊(ဘာဝပ္ပဓာန)။ အာကာရေန၊ အတ္ထိအစုအားဖြင့်။ဝါ၊ သဘောအားဖြင့်။ ။(အာကိရိယတိဉာဏောနဉာယတိ၊ သဘာဝတ္ထောဝါ အာကိရိယတိလက္ခိယတိ ဉာဏောနအဝယဝဘာဝေနာတိ အာကာရော။ ။အာကာရ သဒ္ဒါ သဘာဝတ္ထ၊ ကောဋ္ဌာ သတ္ထဟော)။ ။သယန်တိပဝတ္တန်တိ၊ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ (သိခေတ်သည် သယန၊ဗန္ဓန၊ပဝတ္တန၊ သေဝနတ္ထထို့တွင်ပဝတ္တနတ္ထ)။ အကုသလဓမ္မသခ်ါတေ၊ကုန်သော။ တေကုသေ၊ ထိုမိတ်အစဉ်၌စက်

Digitized by Google

ဆုပ်စွာ ဖြစ်တတ်ကုန်သော အကုသိုလ် တရားတို့ကို၊ လုနှိုက်
ဆီးနှိုက်၊ ဖြတ်တတ်ကုန်၏။ ။(ပိဂ္ဂိုဟ်စစ်ကား၊ သယနှိုက်တိသာ။
ကုန်ဆုံးသောကုသာ၊ အကုသိုလ်ဓမ္မရေ။ ။လုနှိုက်တိလာ။
ကုသေလာကုသလာ၊ ဟုစစ်။ ။အကုသိုလ်ဓမ္မသည် ရာဂစ
သောမစင်ကြယ်သည်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့်၎င်း။ အပါယနက္ခ၊
ဆန္နဝုတိရောဂနက္ခ၊ နွတ်သိမ်းသကမ္မကာရဏနက္ခစသည်တို့၏ အ
ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ စက်ဆုပ်အပ်၏)။ ဝါ၊ ကား။ ကုန်ဆုံး
တာနုံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သောအကုသိုလ်ဓမ္မတို့ကို။ သာနတောတနူ
ကရဏတော၊ ခေါင်းပါးခြင်းကို ပြုတတ်သောကြောင့် ၎င်း။
သာနတော် ထြသာနကရဏတော၊ အဆုံးကို ပြုတတ် သော
ကြောင့်၎င်း၊ ဥာဏ်၊ သည်။ ကုသံနာမ၊ ကုသမည်၏။ ။(သာ
တိတနုံကရောတိ၊ ထြသာနုံ ကရောတိတိဝါသံ။ ကုန်ဆုံးတော်သံ
ကုသံ၊ ဥာဏ်ရေ။ ။လာတဗ္ဗာတိလာ။ ။ကုသေနလာကုသလာ။
ပြု၊ လာအာဒါနေဆိုသောကြောင့် ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ဟုဘွင့်၏။ ယူ
အပ်၏ဟူသည်ဥာဏ်သည်ဥာဏသမ္မယုတ်ကုသိုလ်တို့အားသ
ဟဇာတဥပနိဿယ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥာဏဝိပ္ပယုတ် ကုသိုလ်တို့
အားဥပနိဿယ၏ အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သည်ဟုဆိုစေထို၍ ပ
ဝတ္တေတဗ္ဗာဟုဘွင့်၏။ တနည်းကုသ၏အရကိုသင်္ခါဒိပဉ္စကကို
ယူ၍ဥာဏ်ကြင့်သောသင်္ခါဒိစတုက္ကသည် ဥာဏဝိပ္ပယုတ် ကု
သိုလ်တို့အားလည်းသဟဇာတပစ္စည်းလည်းဖြစ်၏)။ ဝါ၊ ကား။
ကုသာ၊ သမန်းမြက်တို့သည်။ ။(ကုယာဘူမိယာ သေန်္ဓိတိ
ကုသာ၊ သမန်းမြက်ရ၏)။ ။ဥဘယဘာဂဂတံ၊ နှစ်ပါးစုံသော
အဘို့၌ထည်သော၊ ဟတ္ထပ္ပဒေသံ၊ လက်အရပ်ကို၊ လုနှိုက်ယထာ၊
ဖြတ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဇေဝံတထာ၊ ထို့အတူ။ ဇွတ်မေပိ၊ ၍ကုသိုလ်တ
ရားထို့သည်လည်း။ ဥပဓိနွေးနှုပဓိနွေးဘာဝေန၊ ဖြစ်ပြီးသောအတိတ်
ကိလေသာနှင့် တူသော အနာဂတ် ကိလေသာ၊ ဖြစ်ပြီး သော
အတိတ်ကိလေသာနှင့် မတူသော အနာဂတ်ကိလေသာ၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်။ ။(ဥဘယဘာဂဂတံ၌ ဟိတ်စပ်။ ဥဘယ၏သ

HARVARD COLLEGE LIBRARY
Digitized by Google

ရုပ်ကြွေးမဟုတ်။ထို့ကြောင့်သရုပ်ကြွေးမပေးလင့်)။ ။ဥပုဇ္ဈာယ်ဘာဝေနာတိဇ္ဈာန်ဥဘယဘာဂဂတန္တိ ဌေးဝေဟေတုပန်းယော်တိ၊ နဥဘယသဒ္ဒဝိသေသနံ။ဟုမကိန်ဒိပဓိန္ဒ်၏)။ ။ဥဘယဘာဂဂတံ၊နှစ်ပါးစုံသောဈာတို့အစုဠ်တည်သော။ကိလေသပက္ခံ၊ကိုလုနှိတ်၊ကုန်၏။ ။(ဥပုဇ္ဈာတိဥပုဇ္ဈာနွေး။ဈာတိတ်ဖြစ်သောကိလေသပက္ခရ၏။ ။ဤဠ်ဈာတိတ်ဖြစ်သောသံကိလေသပက္ခ၏ကုသိုလ်ဓမ္မတို့ဖြင့် မပယ်ဈာပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ထိုဈာတိတ်ဖြစ်သော သံကိလေသပက္ခနှင့် တူသော ဈာနဂတ်ဖြစ်သော သံကိလေသပက္ခကိုသာ ဥပ္ပန္နဟူဆိုဈာပ်၏။ တာနိယေသြဆြသခါနိ။သာယေဝတိတ္ထိရိစသည်တို့ဠ်ကဲ့သို့၊ တံသဒ္ဒနိသဖြသောထိုနှင့်တူသည်တို့ဠ်တဗ္ဗောဟာရသည်ဖြစ်၏။ ။နဥပ္ပန္နေ ဈာနွေး။ ဈာနဂတ်ဖြစ်သော သံကိလေသ ပက္ခတည်း။ တိတ်သံကိလေသပက္ခနှင့်တူသောဈာနဂတ်သံကိလေသပက္ခသည် ဥပ္ပန္နသံကိလေသပက္ခမည်၏။ သက်သက် ဈာနဂတ်သကိလေသပက္ခသည်ဈာနုပ္ပန္နသံကိလေသပက္ခမည်၏။ ။ကုသဝိယာတိကုသာ။ ပုညဓမ္မရ၏။လုနှိတ်တိ လာ၊ကုသာစတေတ္ထစာတိကုသလာ။ပြု)။ ။သတ္တစသည်ကိုစွဲလမ်းကုန်သောစိတ်တို့၏ဈာရုံဖြစ်ကုန်သောသတ္တစသောပညတ်ဖြစ်သော ဈာနတို့သည်ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှဆင်ခြင်ဈာပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဖမထ္ထဈားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိသဘာဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ထို့ဈာတုကုသိုလ်စသော ပရမတ္ထထိုသည်ပညာဖြင့်ကပ်၍ ရှဆင်ခြင်ဈာပ်ကုန်သည်ရှိသော် နိသဘာဟုတ်ကုန်။ စင်စစ်တမူကားဈာကြောင့် မိမိထို့၏ သဘော လက္ခဏာဂုဏ် ဆောင်တတ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ဓမ္မမည်ကုန်ဟုပြုထိုရကား။ ဈာတ္တနောပန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ပန၊ကုသသန္တါ၏ ဝစနတ္ထမှတပါး၌သန္တါ၏ဝစနတ္ထကို ဆိုဦးအုံ။ ဈာနွေး၊မိမိမိမိ၏။(ဝိစ္ဆာလောပ)။ သဘာဝံ၊ ကတ္တုဇ္ဈုဗုသနဝေါ မိမိဥစ္စာဖြစ်သောသဘောလက္ခဏာကို၊ဓာရေန္တိ၊ကုန်၏၊(သ

Digitized by Google

ဘာဝံဓာရေန္တိဟုကံနှင့်ကတ္တားပြားသကဲ့သို့ဆို၏။ ယင်းသို့ဆို
ဤမျှလည်းဆောင်အပ်သောကတ္တုဇဗျသနစသော သဘော၊
ရူပဂုနမနစသော် သဘောမှ ပထဝီဖဿစသည်၊ ရုပ် နာမ်စ
သည်မရှိ၊သဘာဝံဟူသောကံ၊ ဓာရေန္တိဟူသော ကတ္တားမတွဲ
ပြားဘဲကို ကွဲပြားသကဲ့သို့မှမဆိုချေသည်ရှိသော် သဘာဝဓမ္မ
ကိုမဆိုနိုင်ရာ။ထို့ကြောင့်သဘာဝံဓာရေန္တိဟူသောနာမ၏အ
စွမ်းဖြင့် ဝိညာတပါကဒုဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မဟူသောနာမ၏အ
စွမ်းဖြင့်အဝိညာတအပါကဒုဖြစ်ကုန်သေါသဘါဝဓမ္မတို့ကိုသ
ဘာဝမှတပါးမဟုတ်ကုန်လျှင်းမှုလည်းတပါးကိုကဲ့သို့ပြု၍ ဓာ
ရေန္တိတိဟူသောပုဒ်ကိုသာလျှင်မဆိုမူ၍ သဘာဝံဓာရေန္တိတိ
ဟူသောကံကတ္တားကိုပြုတတ်သောဆေဒဝစနကို အဋ္ဌကထာ
ဆရာသည် ဆိုအပ်၏ဟူထို။ ။ကေစိတ္ထိကာဃ၊ နာမဝဿေန
ဝိညာတာဝိညာတေသဘာဝဓမ္မေ၊ဟူသောစကားဖြင့်။ သဘာဝ
ဟူသောနာမ၏ အစွမ်းဖြင့်ဝိညာတဖြစ်ကုန်သော သဘောတို့
ကိုဂုဏ်း၊ဓမ္မဟူသောနာမ၏ အစွမ်းဖြင့်အဝိညာတဖြစ်သော ဓမ္မ
ထိုကိုဂုဏ်း၊၍သို့အနက်ကိုယူကုန်၏။ ။မရုကာဃ၊ နာမဝဿေ
နဝိညာတေဟူသည်။အတ္တနောသဘာဝံဓာရေန္တိတိ၊ ဟူသော
နာမဖြင့်ဝိညာတ၊ နာမဝဿေနအဝိညာတေဟူသည်။ ဓာရေန္တိ
ဟူသောကံကင်းသော ကတ္တားပုဒ်မျှသာ ဖြစ်သော နာမဖြင့်အ
ဝိညာတဟုဆို၏။ခဲဆစ်။ ။သဘာဝံဒ္ဓါ။ သကောဘာဝေါသ
ဘာဝေါ၊ပြု၍လက္ခဏာကိုယူ။ ။သဟဘာဝေနယောဝတ္ထုတိ
တိသဘာဝေါ၊ပြု၍သလက္ခဏာဓမ္မကိုမယူလင့်)။ ။အတ္တနောသ
ဘာဝံဓာရေန္တိ၊ဟူသောဝိဂြိဟ်ဖြင့်အလုံးစုံသပ္ပစ္စယဓမ္မ၊ အပ္ပစ္စ
ယဓမ္မတို့ကို ယူအပ်ပြီးထျက် သပ္ပစ္စယဓမ္မတို့၌ အဃူးကို ပြစ့်
သောဘုံဓရိယန္တိဝါပစ္စယေဟိ၊ကိုမိန့်။ ။ဝါ၊ကား။ပစ္စယေဟိ၊
အကြောင်းတရားတို့သည်၊ ဓရိယန္တိဥပဓာရိယန္တိ လက္ခိယန္တိ၊
မှတ်အပ်ကုန်၏။ယထာသဘာဝံတော၊သဒ်တအသဒ်တပညတ်
တို့၏သဘောအားထျော်စွာ၊ဓာရိယန္တိ၊ဆောင်အပ်ကုန်၏။ ။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

(တောပစ္စည်းကြိုယာဝိသေသနအနက်၌ ကွဝိတော၊ ဟူသော
ယောဂဝိဘာဂဖြင့်သက်)။ သင်္ခတအသင်္ခတထို့၏ သဘောကို
ထိုထို့၌ဆိုအပ်သောနည်းဖြင့် သိအပ်၏။ ပညတ်တို့၏ သဘော
ကို စိစစ်အပ်၏၊ ကေစိ ထို့ကား၊ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှား
မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ပညတ်တို့၏သဘောဟု ဆိုကုန်၏၊ ၌
သို့ဖြစ်ခဲ့သော် ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်
လည်း သင်္ခတအသင်္ခတတရားတို့၏ သဘောမည်သည်ဖြစ်ရာ
ခဲ့။ ထို့ကြောင့်ပညတ်တို့၏သဘောကိုစိစစ်အပ်၏၊ စိစစ်သော်
ကား၊ သတ္တအစရှိကုန်သော တပါးမကမျှားစွာကုန်သော ဝေါ
ဟာရတ္ထတို့၏ ထိုထိုအကြောင်းကိုစွဲ၍ ထိုထိုအပြားအားဖြင့်သိ
စေအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ပညတ်တို့၏ သဘောမည်၏၊ ။
မဏိဒီပ။ ။ထို့ကြောင့်နောက်ပဒဘာဇနိအဘွင့်၌၊ ။ထိုထို
ဥပါဒါယ ပညတ္တောကာလော ဝေါဟာရမတ္တကောတိစ စိတ္တ
ကာလောရူပကါလောတိအာဒိနာနယေနဓမ္မေဝါ၊အတိတေါအ
နာဂတောတိအာဒိနာနယေနဓမ္မဝုတ္တိ ဝါ၊ ဒိဇကာလောအက်
ရကာလောတိအာဒိနာနယေန ဓမ္မပဋိပါဋိ ဝါ၊ ဥပါဒကာလော
ဇရောကာလောတိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မလက္ခဏံဝါ၊ ဝေဒယိတ
ကာလောသဉ္ဉာနနကာလောတိအာဒိနာနယေနဓမ္မကိစ္စံဝါ၊ ရာ
နကာလောပါနကာလောတိအာဒိနာနယေနသတ္တကိစ္စံဝါ၊ ဂမ
နကာလော ဌာနကာလောတိအာဒိနာ နယေနတ္ထရိယာပထံဝါ၊
ပုဗ္ဗန္တသာယန္ဟဒိဝါရတ္တိတိအာဒိနာ နယေန စန္ဒိမသူရိယာဒိ ဟိ
ဝတ္တုံဝါ၊ အဓုမာသောမာသောတိအာဒိနာ နယေန အဟော
ရတ္တာဒိ သဃ်ာတံ ကာလ သဉ္ဇယံဝါတိ ဇေံတံတံ ဥပါဒါယ
ပညတ္တောကာလောနာမ။သောပနေသသဘာဝထောအဝိဇ္ဇမာ
နတ္တာ ပညတ္တိမတ္တကောဇေ၊ ဟူ၍ လည်း ဆိုလတ္တံ့၊ ။အသိ
ဓမ္မတ္ထသ ပြိုဟ်၌လည်း။ ။တံတံဘူတပရ်ဂဒဓာကါရရဟိါ
ယတထာတထာ ပညတ္တာ ဘူမိပဗ္ဗတာဒိကာ၊ သမ္မာရသန္ဒိဝေ
သာကာရရပါဒါယဂေဟ ရထသကဋာဒိကာ၊ ခန္ဓပဉ္စကရပါ

Digitized by Google

ခါယဆုရိသပုဂ္ဂလာဒိကာ၊ စန္ဒာဝင်္ဆနာဒိမုပါခါယဒိသာ ကာလာ
ဒိကာ၊ အသမ္မုဋ္ဌာကာရမုပါခါယ ကုပ ဂုဟာဒိကာ၊ ထံထံဘူ
ထဒိမိတ္တံ ဘာဝနာဝိသေသဉ္စ ဥပါခါယ ကသိဏာဒိမိတ္တာဒိကာ
စေတိဝေမာဒိပ္ပဘေခါပနုပရုမတ္ထတောအဝိဇ္ဇမာနာဝိအတ္ထ ဇ္ဈာ
ယာကာရေနမိတ္တုပ္ပါခါနုမာလမ္ဘကဘူတာ တံတံဥပါခါယဥပနိ
ဓာယကာရကံကတွာတထာထထာပရိကပ္ပိယမာနာသင်္ခါယ
တိပညာယတိဝေါဟာရိယတိမညာဝိယတိတိ ပညတ္တိတိဂုဒ္ဓတိ။
အယံပညာဝိယတ္တာပညတ္တိနာမ။ ။ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ပဌမဝိပ္ပြတ်
ကိုသင်္ခတအသင်္ခတတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ဒုတိယကိုသင်္ခတ၏အစွမ်း
ဖြင့်၊တတိယကိုသင်္ခတပညတ္တိဓမ္မတို့၏အစွမ်းဖြင့်ဆိုအပ်၏။ ပဌ
မဒုတိယကို၌၌ထိုအပ်၏။ တတိယကိုသုတ္တန္တာမာတိကာပညတ္တိ
နုက်စသည်တို့၌ဆိုအပ်လတ္တံ့ သောပညတ္တိအတ္ထတို့ကိုရည်၍၌
၌ဆိုအပ်၏။ ။နကုသလာအကုသလာ။အသင်္ခါသည်။ ။ပဒို့သေ
ခေဝုဒ္ဓိတဇ္ဇာဝေါ၊အညတ္ထေသဒိသေဝိစ၊ဝိရုဒ္ဓေဂရုဟောသုဉ်၊
အကာရော ဝိရဟပ္ပကော။ ။မိန့်အပ်သော ဆယ်ပါးသော အ
နုက်တို့တွင်၊ပဒို့သေခဟုဆိုအပ်သောကုသိုလ်၏မရှိခြင်းအဘာ
ဝထ္ထ၊ ကုသိုလ်မှတပါးဖြစ်သောအညတ္ထကို ဟောသလော့နှင်
ကြောင့်၊ကုသလပဒို့ပက္ခာတိ အတ္ထော၊ ကိုမိန့်။ ။ပဒို့ပက္ခဖြစ်
သောဝိဂုဒ္ဓတ္ထကိုဟော၏။ လောကုပမာအားဖြင့်ပြထို၍ မိတ္တပဒို့
ပက္ခာအမိတ္တာဝိယ၊ ကိုမိန့်။ ။သာသနုပမာအားဖြင့် ပြထို၍၊
လောဘာဒိပဒို့ပက္ခာ အလောဘာဒယောဝိယစ၊ ကိုမိန့်။ ။အ
ကုသလသင်္ခါ၏ကုသိုလ်၏ ပဒို့ပက္ခကိုဟောသည်၏ အဖြစ်ကို၊
အဗျာကတာဓမ္မာဟု တတိယရာသိကိုဟောသဖြင့်သိအပ်၏။အ
ကယ်၍တည်းအကုသလသင်္ခါသည် ကုသိုလ်၏မရှိခြင်းအဘာ
ဝကိုသာဟော်သည်ဖြစ်အံ့၊ အဘာဝ၏ပရမတ္ထ သဘောတရား
မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထိုအကုသလသင်္ခါဖြင့် တစုံတခု
သောဓမ္မကိုမဟေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်အဗျာကတသင်္ခါ
ဖြင့်လည်း တတိယရာသိကို မဟောအပ်။ ဒုတိယရာသိကိုသာ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဟောအပ်သည်ဖြစ်ရာခဲ့၊ ထို့ကြောင့်၊ ကုသလာဓမ္မာ၊ အဗျာက
တာဓမ္မာဟုခေါ်သည်ဖြစ်ရာခဲ့၊ တိက်သည်မဖြစ်ရာ။ အကယ်၍
တည်းကသိုလ်၏ မရှိခြင်းသည် တစုံတခုသောရာသီဖြစ်ခဲ့အံ့၊
၌သို့ဖြစ်သည်ရှိသော် အဗျာကတ၏မရှိခြင်းသည်လည်း တစုံ
တခုသောရာသီသည်ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။၌သို့ဖြစ်သည်ရှိသော်အနဗျာ
ကတာ ဟူ၍လည်း ဟောအပ်ရာ၏။ ၌သို့ ဟောအပ်သည်ရှိ
သော်၌တိက်သည်၊ ကုသလာဓမ္မာ။အကုသလာဓမ္မာ၊အဗျာက
တာဓမ္မာ၊အနဗျာကတာဓမ္မာဟူ၍လည်းစတုက္ကသည်ဖြစ်ရာ၏၊
တိက်သည်မဖြစ်ရာ။ ထိုသို့အကုသလသဒ္ဒါ၏ ကုသိုလ်၏ မရှိ
ခြင်း အဘာဝကိုသာ ဟောသည် ရှိသော် ၌တိက်၏ နုကစ
တုက္ကာပတ္တိဒေါသ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အဘာဝကို
ဟောသည်၏ အဖြစ်သည်မသင့်ဟူထို့။ ။တနည်း။ အကုသ
လသဒ္ဒါ၏ သဘာဝဓာရဏာစသော အနက်ရှိသောဓမ္မသဒ္ဒါနှင့်
သမာနာဓိကရဏာဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်၏မရှိခြင်းအဘာ
ဝကိုဟောသည်၏ အဖြစ်သည်မသင့်။ အကုသလ သဒ္ဒါ၏ ကု
သိုလ်မှတပါး အညတ္ထကို ဟောသည်ဖြစ်အံ့။ အကုသလသဒ္ဒါ
ဖြင့်ကုသိုလ်တရားတို့ကိုထား၍ ထိုကုသိုလ်မှကြွင်းကုန်သော
အလုံးစုံသော သဘာဝဓမ္မတို့ကိုဟောအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
အဗျာကတသဒ္ဒါဖြင့် ဟောအပ်သော တစုံ တခုသော တရား
သည်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထိုအဗျာကတသဒ္ဒါဖြင့် တစုံ
တခုသော တရားကို မဟောအပ်။ ၌သို့ဖြစ်သည် ရှိသော် ၌
တိက်သည်၊ ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာဟု ခေါ်သည်ဖြစ်
ရာ၏။ ထို့ကြောင့်အကုသလသဒ္ဒါ၏ ကုသိုလ်မှတပါးဟူသော
အညတ္ထသည်မသင့်ဟူထို့၊ ထိုကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အ
ဖြစ်ကိုလည်း၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ၊သဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါက
လက္ခဏာအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော သဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း၊ ထိုကုသိုလ်တရားတို့သည်ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်းဆိုအပ်၏၊ကုသိုလ်တရားတို့ကိုအကုသိုလ်တရားတို့

Digitized by Google

သည်မပယ်အပ်ကုန်၊ ကြီးသော အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သမ္မာဝါယာမဖြင့်ပြီးစေအပ်ကုန်သော ကုသိုလ်တရားတို့သည် သာဝျင်အခါခပ်သိမ်း ကိန်းကုန်သောအနုသယ အကုသိုလ်တို့ ကိုတခဏ်၊ ဝိက္ခမ္ဘုန်၊ သမုစ္ဆေဒ၏ အစွမ်းဖြင့်ပယ်အပ်ကုန်၏။ ။ တေနတေနကုသလဂေါနတသတသအကုသလဂ်သပဟာနံတခဏ်ပဟာနံ၊ အကုသလာနံဝိက္ခမ္ဘိယတေဝိက္ခမ္ဘနံ။ အကုသလာနံသမုစ္ဆိန္နံသမုစ္ဆေဒေါ။ ။အကုသလာဒ္ဓိ ကုသလသဒ္ဒါသည်ကုသိုလ်ဒ္ဓဉင်း၊ကုသသပဋိပက္ခဒ္ဓဉင်းဖြစ်၏။ထို့ကြောင့်အ အကွာရာသည် ဤကုသလသဒ္ဒါသည်ကုသလပဋိပက္ခတို့ဒ္ဓ သာ ဝျင်ဖြစ်၏၊ ကုသိုလ်တို့ဒ္ဓမဖြစ်။ ဤသို့ကုသလသဒ္ဒါကို အထူးပြု ၏။ထို့ကြောင့်အကုသလာဟူသောသမာသ်သည် တဏ္ဍာဓိက ရဏာဖြစ်၍ကမ္မဓရည်းသဓာသ်မည်၏။ ကုသလသဒ္ဒါ၏ပဋိပက္ခ အနက်ကိုသမာသ်ဒ္ဓ နအက္ခရာနှင့်ယှဉ်ရာဒ္ဓသာဝျင်ရအပ်၏။ မ ယှဉ်ရာဒ္ဓမရအပ်၊ဗြာဟ္မဏသဒ္ဒါတို့၏ သမာသ်ဒ္ဓ နအက္ခရာနှင့် ယှဉ်ရာဒ္ဓသာဝျင်ဗြာဟ္မဏသဒိသစသောအနက်ကိုရသကဲ့သို့ ထည်း။ဘူဓာတ်၏အနု၊ အဘိတို့နှင့်ယှဉ်သော်သာဝျင်အနု ဘဝ နု၊ အဘိဘဝနုထ္ထကိုရသကဲ့သို့၊ စန္ဒရကန္တာ၊သူရိယ ကန္တာတို့၏ လရောင်၊ နေရောင်တို့နှင့်ယှဉ်သော်သာ ရေမီးထွက်သကဲ့သို့ ဂင်းတည်း။ အမိတ္တော၊ အလောဘောစသည်တို့ဒ္ဓလည်း နည်း တူ။ ။ခဲသည်ချည်း။ ။နဗျာကတာအဗျာကတာ။ ဗျာကရ ဏာသဒ္ဒါသည်အာစိက္ခဏာ၊ဝိဿဇ္ဇနာ၊ ကထနအနက်တို့တွင် က ထနအနက်ကိုသိစေထို့၍အကထိတာတိအတ္ထောဟုမိန့်၏။၍သို့ ဘွင့်သည်အထိုကား။ ဗျာကရိယန္တိကထိယန္တိ၊ ဗျာကာတဗ္ဗာ ဝါကထေတဗ္ဗာတိဗျာကတာ၊ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်ရ၏။ ။နဗျာကတာအဗျာကတာ။ ဝိပါက်၊ကြိယာ၊ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ။ ဧကာ အထိုကား၊ ဝိသဒ္ဒါဝိရောဓ အနက်။ အသဒ္ဒါ အဘိမုခအ နက်ကိုဟော၏။ ။ဝိရောဓံအဘိမုခါကတာ ဗျာကတာ။ ကု သိုလ်အကုသိုလ်တို့သည် လက္ခဏာ ဝိရောဓ ဖြစ်သောကြောင့်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဂင်း၊ ဝိနာယကဝိနာသိတဗ္ဗ ဖြစ်သောကြောင့် ဂင်း၊ ဝိဝိတ္တိ
ယောနိသော မနသိကာရ၊ အယော နိသော မနသိကာရ အ
ကြောင်းတို့သည်အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ခြင်းကို ရှောရှာသည်ဖြစ်၍
ပြုအပ်ကုန်၏။ ။နဗျာကတာအဗျာကတာ၊ပြုမြဲ၊ အသန္ဒါသည်
ကုသိုလ်အကုသိုလ်မှတပါးဟူသော အညတ္ထကိုဟော၏။
တတိယရာသိဝမ္မတို့ကို မဟောအပ်သောကြောင့် အဗျာကတ
ဆိုသော်။ သုခါယဝေဒနာယသမ္မယုတ္တာစသော တိက်ခုက်ထို
သည်ဟောအပ်ကုန်သည်မဟုတ်ပါလော၊ခုန်။ ကုသလာကုသ
လဘာဝေန၊ကိုမိန့်။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား။သုခါယဝေဒနာယသမ္မ
ယုတ္တာစသောသန္ဒါတို့ကို၍ကုသလတိက်၌မဟောအပ်ကုန်၊ ကု
သလာဓမ္မာ။ အကုသလာဓမ္မာဟူ၍သာဟောသောကြောင့် ကု
သလအကုသလသန္ဒါတို့သည်သာ၍ဗျာကတာဟူသော ပုန်ဆို
ထိုက်သင့်၏။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်အကုသိုလ်၏ အဖြစ်ဖြင့် မ
ဟောကြားအပ်သောကြောင့်ဝိပါက်၊ကြိယာ၊ရုပ်၊နိဗ္ဗာန်ထိုသည်
အဗျာကတမည်၏ဟူထို။ ။ပန၊ ဝစနတ္ထမှတပါးလက္ခဏာတ္ထ
ကိုဆိုဦးအံ့။ တေသု ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်အဗျာကတသုံးပါးတို့
တွင်။ကုသလာ၊တို့သည်။အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ၊အဖြစ်မ
ရှိသည်၏အဖြစ် ကောင်းသောအထိုရှိအပ်နှလုံးကို ပွါးစေတတ်
သောအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်လျှင်လက္ခဏာရှိကုန်၏။ဝါ၊ မကဲ့ရဲ့
အပ်သည်၏အဖြစ်ကောင်းသော အကျိုးကိုရင့်စေထတ်ဖြစ်စေ
တတ်သည်၏အဖြစ်လျှင်မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏။ဝါ၊အ
ဖြစ်မရှိ သည်၏အဖြစ် ကောင်းသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်
သည်၏အဖြစ်ဖြင့်မှတ်အပ်ကုန်၏။ဝါ၊ အဖြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသောမှတ်ကြောင်း လက္ခဏာ၊ ကောင်းသောအကျိုး
ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော မှတ်ကြောင်း
လက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ဝါ၊ အဖြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်
သောလက္ခဏာ၊ကောင်းသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်မှတ်အပ်သောလက္ခဏာရှိကုန်၏။ ။(ဝဇ္ဇိတဗ္ဗဝိညှ

Digitized by Google

ဟိဂရဟိထဗ္ဗန္တိဝဇ္ဇံ၊ သာဝပ္ပဋိဃာနကမ္မသာဓနံ၊ ဝဇ္ဇမေဝအဝဇ္ဇံ၊ အသန္နိထဗ္ဗော၊ နတ္ထိထေသံအဝဇ္ဇန္တိ အနဝဇ္ဇာ၊ သုခေါဝိပါကောထေသဆန္တိသုခဝိပါကာ၊ ဟူသောဝစနတ္ထဖြင့် ကုသိုလ်ထို၏သုခဝိပါကဝိပစ္စနသဘာဝကိုသာယူ။ ။အနဝဇ္ဇာဝတေသုခဝိပါကာစာတိအနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာ၊ ကုသိုလ်၏ လက္ခဏာထွေခြင်းတူသောကြောင့် ကမ္မဓာရည်းပြု။ ။ကုသလာလက္ခိယန္တိ ဇေတုနာတိလက္ခဏံ၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာလက္ခဏံဇေတသန္တိ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ။ ။အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက လက္ခဏာကုသလာဒ္ဒိ လက္ခိတဗ္ဗဖြစ်သော ကုသလ၏ အရဟည်းကုသိုလ်၊ လက္ခဏာဖြစ်သောအနဝဇ္ဇသုခါဝိပါက၏ အရဟည်းကုသိုလ်ဖြစ်၍ အသို့လက္ခဏာလက္ခိတဗ္ဗသင့်အံ့နည်းဟူမူ။ ဝါ၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာလက္ခဏံဇေတသံဟူသောဝစနတ္ထ၌ ဇေတသံဟူသောအညပုဒ်၏အရဟည်းကုသိုလ်။ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကဟူသော သမာသ်ပုဒ်၏ အရဟည်းကုသိုလ်ဖြစ်၍ အသို့ လက္ခဏာလက္ခိတဗ္ဗသင့်အံ့နည်းဟူမူ။ ဝိညာတ၊ အဝိညာတသန္ဓါထို၏အနက်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ကုသလသန္ဓါ၏အနက်၏ အစွမ်းဖြင့်အဝိညာတ အပါကဓုဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်ထို့သည် လက္ခိတဗ္ဗဖြစ်ကုန်၏။အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကသန္ဓါ၏အနက်၏ အစွမ်းဖြင့်ဝိညာတပါကဓုဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်တို့သည် လက္ခဏာဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်လက္ခဏာလက္ခိတဗ္ဗသင့်၏ဟူထို။ ။တနည်း။လက္ခိယတိတိ လက္ခဏံ၊ သဘာဝ၏။ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာစ ထေလက္ခဏာဒ္ဒါတိအနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ၊ ။အနက်မှာအဖြစ်မရှိကောင်းသော အကျိုးကို ပေးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်သောသဘောထို့သည်ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ တနည်း၊ အနဝဇ္ဇသန္ဓါဖြင့် အနဝဇ္ဇထွက်၊ သုခဝိပါကသန္ဓါဖြင့် သုခဝိပါကထွက်ကိုဟော၏။ ။အနဝဇ္ဇဉ္စသုခဝိပါကောစအနဝဇ္ဇသုခဝိပါက်၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက်လက္ခဏံဇေတသန္တိ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ။ပြု။ ။ဇေတသံ၊ ထိုကုသိုလ်ထရားတို့အား။ အန

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဝဇ္ဇသုခဝိပါက်၊ အဖြစ်မရှိသည်၏အဖြစ် ကောင်းသောအကျိုး ကို ပေးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ထည်းဟူသော၊ လံတွဆံ၊ မှတ် ကြောင်း သဘောလက္ခဏာသည်။ဝါ၊ မှတ်အပ်သောသဘော လက္ခဏာသည်။အထွေ၊၏။ ဤတိထသို့၊ ကြောင့်၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိ ပါကလက္ခဏာ၊ ကုန်၏။ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကသဘောဖြင့် မှတ် အပ်သောတရားတို့သည်၎င်း။ ထိုသို့မှတ်အပ်သောအနဝဇ္ဇသုခ ဝိပါကသဘောရှိသောတရားတို့သည်၎င်း ကုသိုလ်မည်ကုန်၏ ဆိုထိုသည်။(သိမ်မွေ့နက်နဲခဲခက်သောအရာချည်း)။အနဝဇ္ဇမျှကို သာဆိုက။ ပုနစပရံဘန္တေ့ကေခါနုတ္တရိယံယထာဘာဂဝါဓမ္မံဒေ သေတိကုသလေသုဓမ္မေသု။စသည်တို့၌ဖြစ်၍ရှိသေ၏ဗေါဓိပက္ခိ ယတရားတို့ကိုလည်းအနဝဇ္ဇဖြစ်၍ ကုသလ ဆိုသောကြောင့်၊ ထိုမှအဗျာကတကိုနှစ်ဖိုသောဌာ၊သုခဝိပါကကိုဆိုသည်၊သုခ ဝိပါကသဒ္ဒါဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ ဝိပါကဝမ္မ၏ အဖြစ် သည်တူလျှင်းမူလည်း သုခဝိပါကဝိပစ္စနသဘာဝကိုပြ၏၊ သုခ ဝိပါက၏ဖြစ်ခြင်းမျှကိုသာမပြ။အကယ်၍သုခဝိပါက၏ဖြစ်ခြင်း မျှကိုသာပြသည်ဖြစ်အုံ၊ ကေန်အကျိုးရှိသော ကုသိုလ်တို့သည် သာ ကုသိုလ်မည် ကုန်ရာ၏။ အဘိညာဉ်စသော ကုသိုလ်တို့ သည်သုခဝိပါက မဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်မမည် ကုန်ရာ။ ထို့ကြောင့် သုခဝိပါကဝိပစ္စန သဘာဝကိုပြ၏။ အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါ ဖြင့် ကုသိုလ်တို့၏ ရာဂစသော အပြစ်မှ ကင်းစင်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။သုခဝိပါကသဒ္ဒါ ဖြင့်ကုသိုလ်တို့၏ကောင်းသောအကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြ၏။အကြောင်းကား။ ရှေ့ပုဒ်သည်မိမိ၏ဖြစ် ခြင်းသဘော၏ အစွမ်းဖြင့် လက္ခဏာကို ဟော၏။ နောက်ပုဒ် သည် ကာလတပါး၌အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သည်၏အ ဖြစ်ဖြင့်လက္ခဏာကိုဟော၏။ ထို့ကြောင့်ပြ၏ ဟူထို၊ဝါ၊ ရှေ့ ဖြင့်ရာဂစသောအညစ်အကြေးမှကင်းစင်သည်ဖြစ်၍ အတ္တသုခို ကိုပြ၏။ နောက်ဖြင့်အနိဋ္ဌဝိပါကမှကင်းစင်သည်ဖြစ်၍ ဝိပါက

Digitized by Google

သူဋ္ဌိကိုပြု၏၊ ဝါ၊ ရှေ့ဖြင့်သာဝဇ္ဇဂရဟိတဗုဒ္ဓိနာသိတမ္ဗသဟော
ဟုနှစ်ဝေ၏၊ နောက်ဖြင့်အဗျာကတတို့၏ အဝိပါကသဟော ဟုနှစ်
စေ၏၊ ဝါ၊ ရှေ့ဖြင့်ဝဇ္ဇဟိုဟက္ကု၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းကြောင့်ကိစ္စအ
နက်ရှိသောရသဖြင့်အကုသိုလ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း အကုသလပိဿိ
သနရသရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြု၏။ နောက်ဖြင့် သမ္ပတ္တိအနက်ရှိ
သောရသဖြင့်အထိုရှိအပ်သောအကျိုးနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူဝိပါက
ရသရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြု၏။ ဝါ၊ ရှေ့ဖြင့်ဥပဋ္ဌာနာကာရအနက်
ရှိသောပစ္စုပဋ္ဌာန်းဖြင့်ဖြူစင်သောအခြင်းအရောအားဖြင့် ရှုသော
ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်ခြင်းတည်း ဟူသော
ဝေါဒါနုပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြု၏။ နောက်ဖြင့်ဖလအ
နက်ရှိသော ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဖြင့် အထိုရှိအပ်သောအကျိုးဟု ဆိုအပ်
သောအကြောင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သောသုခဝိပါကပစ္စုဋ္ဌာန်ရှိ
သည်၏အဖြစ်ကိုပြု၏၊ ရှေ့ဖြင့်ကုသိုလ်တို့၏ ယောနိသောမနသိ
ကာရပဒဋ္ဌာန်ကို ထင်စွာပြု၏၊ ယောနိ သော မနသိကာရ ဟူ
သည်၊ အဘိဓမ္မာဝတာရဋိကာဆရောအထိုအားဖြင့် ကုသိုလ်ဓမ္မ
တို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဘဝင်ကို လည်စေတတ် သော
အာဝဇ္ဇန်းကိုဆိုသည်။ သာရတ္ထဒီပနီဋိကာဆရောတို့၏အထိုအား
ဖြင့်အနိစ္စစသည်တို့၌ အနိစ္စစသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော
ပညာကိုဆိုသည်၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋိကာထို့နှင့်
ညီသောကြောင့်ပညာကိုသာအသင့်ယူ။ ။ကရဏ်ကာရော။
မနသို့ကာရော မနသိကာရော။အလုတ္တသမာသ်။ အန္တေဝါသိ
ကော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသော၊ တို့ကဲ့သို့တည်း။ ။ယောနိသောဥပါယေ
နမနသိကာရော ယောနိသောမနသိကာရောတို့ဝယ်သည်းအလုတ္တ
သမာသ်၊ တမမိတေသုတ်၌တေနကတာဒိကဲ့သို့တည်း။ ။ပဇ္ဇ
တေပါပုဏိယတေဖလမေတေနာတိပဒံ။ ပဒတိုဝါပဝတ္တတိ ဖ
လမေတေန၊ တဿာတိဝါပဒံ။တိဋ္ဌတိဖလမေတ္ထတဓိယတ္တာဝုတ္တိ
တာယာတိဋ္ဌိနံ။ပဒဋ္ဌတံဋ္ဌာနဋ္ဌာတိပဒဋ္ဌိနံ။အာသန္နကာရဏာတ္ထိ
အတ္ထော။ ။နေဝံဖြင့်ကုသိုလ်တို့၏သုခဝိပါက၏ပဒဋ္ဌာန်၏အဖြစ်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ကိုပြု၏။ သုခဝိပါကန္ဓိသုခသန္ဓါသည်ဇာဋ္ဌပရိယာယ်သန္ဓါတည်း။ ထို့ကြောင့်ကုသိုလ်ထိုသည် အထိုရှိအပ်သော လေးပါးသောဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာတည်းဟူသော အကျိုးရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ဖလဟိရိယာယ်တည်း။ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော အထိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ်သောကမ္မဇရုပ်ဖြင့်လည်း သုခဝိပါက၏ အဖြစ်ကို ယှဉ်အပ်၏။ (၅)အရောစုခက်သည်ချည်း)။ ။အကုသလာ၊ ထိုသည်။ သာဝဇ္ဇနုက္ကဝိပါကလက္ခဏာ၊ကဲ့ခဲ့အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့်ထက္ခအထိုမရှိအပ်သောအကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော သဘောလက္ခဏာရှိကုန်၏။ ။(အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းကို အစဉ် ဣျောက် သဖြင့် အနက် အဓိပ္ပါယ် ထိုကိုဆိုလေ)။ ။အဗျာကတာ၊ထိုသည်။ အဝိပါကလက္ခဏာ၊ အကျိုးကိုပေးခြင်းဌာ ထိုက်သောသဘော လက္ခဏာမရှိကုန်။ ဝါ၊အကျိုးကိုပေးခြင်းဌာ မထိုက်သော သဘောလက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ ဝါ၊အကျိုးကိုရင့်စေတတ်သောသဘောလက္ခဏာမရှိကုန်။ဝါ၊ အကျိုးကိုမရင့်စေတတ်သော သဘောလက္ခဏာရှိကုန်၏။ဝါ၊ အကျိုးကိုပေးခြင်းဌာ မထိုက်သောသဘောဖြင့်၂၂မှတ်အပ်ကုန်၏။ဝါ၊အကျိုးကိုမရင့်စေတတ်သောသဘောဖြင့် မှတ်အပ်ကုန်၏။ ။ဤသို့အနက်ကိုပေး။ အကျိုးမပေးခြင်းလက္ခဏာ၊အကျိုးမရှိခြင်းလက္ခဏာ၊ အကျိုးမှကင်းခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏၊ ဤသို့အနက်ကိုမပေးလင့်။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ သုခဝိပါကာဝဟာ၊ဒုက္ခဝိပါကာဝဟာ၏အဖြစ်ကိုသာသုခဝိပါကလက္ခဏာ၊ဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာဟုဆိုသကဲ့သို့။ ထို့အတူအကျိုးကိုပေးခြင်းဌာ ထိုက်သောသဘောမရှိကုန်သော ဝိပါက်ကြိယာရုပ် နိဗ္ဗာန်ထိုကိုသာ၊ အဝိပါကလက္ခဏာအဗျာကတာဟုဆို၏။ ထို့ကြောင့်၊ အဟောသိကမ္မံ နာဟောသိကမ္မဝိပါကော၊ နဘဝိဿတိကမ္မဝိပါကော။ အထ္ထိကမ္မံ နတ္ထိကမ္မဝိပါကော၊နဘဝိဿတိကမ္မဝိပါကော။ ဘဝိဿတိကမ္မံ နဘဝိဿတိကမ္မဝိပါကော၊ ။ဤဆိုအတူရှိကုန်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏ ကုသိုလ်အကုသိုလ်

Digitized by Google

၏အဖြစ်သို့မရောက်သည်မဟုတ်၊ အဗျာကတ၏အဖြစ်သို့ထဉ်း
ရောက်သည်လည်းမဖြစ်။အကြောင်းကား။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်
ထို့သည် သုခဝိပါကာရဟာ၊ ဒုက္ခဝိပါကာရဟာ မဟုတ်သည်မ
ဟုတ်ကုန်၊အကျိုးကိုရင့်စေတတ်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်ကုသိုလ်အကုသိုလ်၏အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်၏၊ ကုသိုလ်
အကုသိုလ်ထို့သည်အဝိပါကဝဓ္ဓ၏ အဖြစ်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်အဝိပါကာရဟာမဖြစ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့်အဗျာကတ၏အ
ဖြစ်သို့လည်းမရောက်ကုန်၊ ။အဝိပါကလက္ခဏာ၊အကျိုးကိုမ
ပေးခြင်းလက္ခဏာ၊ အကျိုးမရှိခြင်းလက္ခဏာ၊ အကျိုးမှကင်းခြင်း
လက္ခဏာရှိကုန်၏၊ ၌သို့အနက်ပေးမူ။ အကျိုးမပေးသော ကု
သိုလ်အကုသိုလ်ထို့သည်ကုသိုလ်အကုသိုလ်၏အဖြစ်သို့မရော
ခြင်း၊အဗျာကတ၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းတည်းဟူသောအဖြစ်
သည်ရောက်၏ (ခဲ့စွ)။ ။ပန၊ စောဒေမိ၊ စောဒနာဉီးအုံ၊ ကုသ
လာတိဝါ၊ကုသလာဟူသောပုဒ်ဂဉ်း။ဓမ္မာတိဝါ၊ ဓမ္မာဟူသော
ပုဒ်ဂဉ်း။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ၌သို့အစရှိကုန်သော။ ဇောနိ၊ ထိုကုသ
လာဟူသော ဓမ္မာဟူသောနှစ်ပုဒ်ထို့သည်၊ ဇကေဏ္ဍာနိကိ်၊ တူ
သောအနက်ရှိကုန်သလော။ ဥဒါဟု၊သို့တည်းမဟုတ်၊နာနဏ္ဍာ
နိကိ်၊ထူးသောအနက်ရှိကုန်သလော။ ဇာတိအယံ၊ကား။ စောဒ
နာ၊ထည်း။ ။ဇာတိဇာမာနိ ၌ဒိသာနိအာဒိနိယေသံတာနိတိဇာ
တိအာဒိနိ၊ ။အာဒိသဒ္ဒါသည် ဇာမ အနက်ရှိသော ကျေလေ
သောဇာတိသဒ္ဒါနှင့် သမာသ်ဖြစ်၏၊ ကျေလေသော ဇာတိသဒ္ဒါ
ဖြင့်ကုသလာတိဓမ္မာတိဝါကိုစွဲ၏။အပရေဆရာတို့ကား။ နဝံပန
သိက္ခုနာစိဝရလာဘေနကဲ့သို့၊ဝါသဒ္ဒါခြားလျက်ကုသလာဟူ
သောပုဒ်ဓမ္မာဟူသောပုဒ်တို့သည် အာဒိသဒ္ဒါနှင့် သမာသ်ဖြစ်
ကုန်၏ဟုဆိုကုန်၏။ ။၌ကုသလာဟူသောဓမ္မာဟူသော နှစ်
ပုဒ်တို့၏ ဇကေဏ္ဍနာနဏ္ဍ၏ အဖြစ်၌ အပြစ် တင်ထို၍ စောဒက
ပုဂ္ဂိုလ်သည်ငါ့အားမေး၏ဟုသိ၍ စောဒနာကြောင်း၍ ပြည့်စုံစွာ
စောဒနာစေထိုသောကြောင့်ပရိဟာရဆရာသည် ကိဉ္စေဏ္ဍဟု

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

မိန့်၏။ ။ဤဣန္ဒ်ပုန်ဣန္ဒ်ပုန်တို့၏ကေတုနာနတ္ထ၏အဖြစ်၌ဟု ယာ၊ သင်စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိုဠိုးစဉ်းသောစကားကို၊ ဝတ္တုဗ္ဗံ၏။ တေ၊သင်စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏၊စောဒနာ၊သည်၊ အသမတ္တာ၊မပြည့်မစုံရှိ၏။ ယာဝယတ္တကာ၊သော၊ စောဒနာ၊သည်၊ အဝသိဋ္ဌာ၊ကြွင်း၏။တာဝတတ္တကံ၊သော၊အဝသိဋ္ဌံ၊သော၊ စောဒနံ၊ကို။တွံ၊သင်သည်။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ပြည့်စုံစွာ၊ ဗြူဟိ၊ဆိုဦးလော့၊ ဗြူဟိန်ဗြိန်ပဒါနံ၊ တို့၏။ ဧကတ္ထ နာနတ္ထတာသု၊ တူသောအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ထူးသောအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်တို့ထွင်၊ ဧကတ္ထတာယံ၌။ ယောယောဓေါသော၊ အကြောင်အကြောင် အဖြစ်ဓေါသသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊၏။ သောသောဓေါသော၊ ကို၊ တာဝ၊ စွာ၊ မယာ၊သည်။ ဝုစ္စတေ၊မိန့်ဦးအံ့။ ဧတာနိနွေးနွေးပဒါနိ၊ ထို့သည်၊ ဧကတ္ထာနိ၊ ကုန်သည်။ ယဒိဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့၊ ဧဝံ ဆန္တေသု၊ သော်။ ကုသလာဓမ္မာတိဇ္ဈာန်၊ ကုသလာဓမ္မာဟု ဟောထော်မူခြင်းသည်။ ဝါ၊စကားသည်။ ကုသလာကုသလာတိ ဝုတ္တာသဒ္ဒိသံ၊ ကုသလာကုသလာဟု ဟောအပ်သည်နှင့်တူသည်၊ ဟောတိ၊၏။ (ပုနရုတ္တိဓေါသတင်၏)။ ဧတာနိနွေးနွေးပဒါနိ၊ ထို့သည်၊ နာနတ္ထာနိ၊ထူးသောအနက်ရှိကုန်သည်။ အထဟောန္တိ၊ကုန်အံ့၊ ဧဝံသန္တေသု၊သော်။တိကနုကာနံ၊ထို့၏။သဒ္ဒတောစ၊ သဒ္ဒါအားဖြင့်၎င်း။ အတ္ထတောစ၊ အနက်အားဖြင့်၎င်း။ ဘေဒါ၊ ပြားခြင်းကြောင့်၊ ဆက္ကစတုက္ကဘာဝေါ၊သည်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ရောက်ခဲ့ရာ၏။(ဆက္ကစတုက္ကဘာဝါပတ္တိဓေါသတင်သည်)။ ပဒါနဉ္စ၊ကုသလာဓမ္မာဟူသော နှစ်ပုန်တို့၏လည်း။ အသမ္မန္နေ၊သည်၊ အာပဇ္ဇတိ၊၏။ (အသမ္မန္နဓေါသတင်သည်)။ ။ယထာဟိ၊လ၊ အသမ္မန္နောအာပဇ္ဇတိ၊ ဖြင့်အသမ္မန္နကိုထင်စေသည်။ ။ပုဗ္ဗာပရ။လ။ ဟောန္တိ၊ ဖြင့်အသမ္မန္န ဖြစ်ခဲ့သော် နိပ္ပယောဇနဓေါသတင်သည်။ ။ပရတော၊ နောက်မှ၊ ကတမေဓမ္မာ ကုသလာတိ၊၍။ယာဝိသောပုန္တာ၊ကိုလည်း။ ပဒဝိပလ္လာသကရဏောန၊ကုသလာဓမ္မာဟူသောပုဒ်ကို ဓမ္မာကုသလာဟုပြန်သည်ကို ပြုသ

Digitized by Google

ဖြင့်၊ကေတ္ထဇာဃာ၊ ကုသထာတ္ထုသောဓမ္မာဟူသော ပုဒ်တို့၏ တူသော အနက်ရှိသည့်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သဂဝထာ၊သည်၊ဂုတ္တာ၊ ကုန်၏၊တာဃဿိ၊ထိုဟဒိပဏ္ဍာသကေတ္ထအားဖြင့် ဟောတော်မူ အပ်သော ဓမ္မာနှင့်လည်း၊ပိရောဓော၊ရှေ့နောက်ဆန့်ကျင်ခြင်း သည်း၊စ၊ ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ ဆန့်ကျင် ခြင်းသည်၊ အာ ပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ခဲ့ရာ၏၊ ကုသလ်ါဓမ္မသဒ္ဒါနံ၊ထို၏၊ နာနတ္ထထံ ကို၊ ဝ ဒန္တသာ၊ သော်၊တဝ၊သင်၏၊ဃါဒေ၊အယူဒ္ဓ၊ဓမ္မာ၊ထိုသည်၊ကုသ ထာဇဝ၊ထိုသည်သာဏ္ဍင်၊နဟောန္တိစ၊ဖြစ်လည်းမဖြစ်ကုန်၊ကု သလေဟိ၊ထို့မှ၊အညော၊ထိုသည်၊ ဟောန္တိစ၊ဖြစ်လည်းဖြစ်ကုန် ၏၊(မဇ္ဈိမဒိပအထို၊ ၊ငိုကာအထိုအား၊ဖြင့်ဓမ္မနောင်ဇဝယ္ဘဉ်၊နာ နတ္ထအယူရှိခြင်းကြောင့်၊ ဓမ္မနောင်ဇဝယ္ဘဉ်ခြင်းသည်သာ သင့် ဖြတ်၏)၊ ၊ထဿာ၊ကြောင့်၊ပိရောဓော၊သည်၊အာပဇ္ဇတိ၊၏၊ (ထည်သတ်)၊ပနကေန္တေန၊ စင်စစ်အား၊ဖြင့်၊ (မဇ္ဈိမဒိပကာဒဝစ နာလက်ာရမတ္တာ၊ဝါ၊ပက္ခန္တရတ္ထဆို၏)၊အထတထာ၊ထိုသို့ပဒဝိ ပတ္ထာသကေတ္ထအခြင်းအရောအား၊ဖြင့်၊ ဘဂဝထာ၊သည်၊ ကတ မေဓမ္မာကုသလာတိ၊သော၊ ဇ္ဈာနံပဉ္စံ၊ကို၊ဂုဠ္ဘိစ၊ ဟောလည်း ဟောအပ်၏၊(စသဒ္ဒါအာပဇ္ဇတိကိုဆည်း၊ကြိယာသရဗ္ဗည်း)၊ ၊ ထုသလာဓမ္မာအစရှိသော နှစ်ပုန်းနှစ်ပုန်တို့၏ ကေတ္ထ အဖြစ်ကို သာဏ္ဍင်သုံးပါး၊သောဓမ္မသဒ္ဒါတို့၏ ကေတ္ထနာနတ္ထထိုဖြင့်စောဒ နာထို၍၊အပရောနယော၊စသည်ကိုမိန့်၊ ၊တောဒိ၊ထိုကုသလာ ဟူသောဓမ္မာဟူသောဂုဏ်ထိုသည်၊ကေတ္ထာဒိ၊ တူသောအနက် ရှိကုန်သည်၊ယဒိဆိယုံ၊ ကုန်အံ့၊ဇေဝံသန္တေသု၊သော်၊တိတ္ထုံ၊ ကုန် သော၊ဓမ္မာနံ၊ တို့၏၊ ကေတ္တာ၊ဟူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုသ ထာဒိနံဝိ၊ ကုသိဏ်စသည်တို့၏လည်း၊ ကေတ္တံ၊သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ခဲ့ရာ၏၊ကဘွာ၊ ကား၊ဟိယသွာ၊ကြောင့်၊ကုသလာဒိပရော နံ၊ ကုသထာသဒ္ဒါစသည်မှ နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊တိတ္ထုံ၊ ကုန် သော၊ဓမ္မာနံဝိ၊ဓမ္မသဒ္ဒါတို့၏လည်း၊ ဓမ္မဘာဝေန၊ ဓမ္မ၏အဖြစ် ဖြင့်၊ကေတ္တံ၊တူသည်၏အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ၊ရောက်၏၊တဘွာ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ကြောင့်၊ဓမ္မတ္တယေန၊ဓမ္မသန္ဒါသုံးခုတို့၏အပေါင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ဟု
အဖွဲ့တော၊ အနက်အားဖြင့်၊ခိန္နာနဖွဲ့နံ၊ တူးသောအနက်မှ
ကုန်သော၊ ကုသလာဒိနံ ဝိ ကုသလ သန္ဒါစသည်တို့၏လည်း
အဖွဲ့တော၊ ဖြင့်၊ ကေတ္တံ၊သို့၊ အာပန္နတိ၊၏၊ ကိ ံအာပန္နတိ၊ အ
ဘယ်သို့ရောက်သနည်း။ ယံဓမ္မာတံ၊ အကြောင်းသဘောတရား
သည်၊ကုသလံ၊မည်၏၊တံဓမ္မာတံ၊ ထိုကုသိုလ်မည်သော
တရားသည်သာလျှင်၊ အကုသလံ၊ ၏၊တံ၊ ထိုအကုသိုလ် မည်
သောတရားသည်၊အဗျာကတံ၊၏၊ဇာတိ၊သို့၊ကေတ္တံ၊သို့၊ အာပန္န
တိ၊၏။တိဏ္ဍံ၊ကုန်သော၊ဓမ္မာနံ၊တို့၏၊ကေတ္တံ၊ တူသောအနက်ရှိ
သည်၏အဖြစ်ကို၊ဝါ၊ကား၊ဓမ္မာနံ၊တို့၏၊ကေတ္တံ၊ကို၊တူမျှသင်
တို့သည်၊အထာဝိနသမ္ဘဒို့ ဆ္ဆထ၊ အကယ်၍ဝန်မခံကုန်သည်ဖြစ်
အံ့၊ဇေဝံသတိ၊ သေဝ်။ ကုသလပရော၊ ကုသလသန္ဒါမှနောက်ဖြစ်
သော၊ဓမ္မော၊သည်၊အညော၁၊ တပါးသောလျှင်တည်း။ဇာတိ၊သို့၊
တိဏ္ဍံ၊ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ၊ဓမ္မသန္ဒါတို့၏၊ နာနတ္ထတံ၊ကို၊ဝဒတ
ဆိုကုန်၏၊ဇေဝံသတိ၊ ဤသို့ဓမ္မသန္ဒါသုံးခုတို့၏နာနတ္ထဖြစ်ခဲ့သည်
ရှိသော်၊ဓမ္မောနာမ၊ဓမ္မမည်သည်၊ ဘာဝေါ၊ သဘာဝဓာရဏ
စသော အနက် သဘော တည်း။ ဘာဝ တောစ၊ မှ လည်း၊
အညော၊တပါးသောဓမ္မသည်၊အဘာဝေါ၊အဘာဝသည်၊ဝါ၊ပ
ရမတ္ထသဘောတရား၏ မရှိခြင်းအဘာဝပညတ်သည်၊ သိယာ၊
၏၊ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊ကုသလပရော၊ ကုသလသန္ဒါနောက်မှ၊
ဘာဝသဒ်ါတာ၊ သဘာဝဓာရဏဟု ဆိုအပ်သော။ ဓမ္မာ၊ မှ၊
အညော၊သော၊ အကုသလပရော၊အကုသလသန္ဒါမှနောက်ဖြစ်
သော၊ ဓမ္မော၊သည်၊အဘာဝေါ၊သည်၊ သိယာ၊၏။တံထာ၊တု၊
အဗျာကတပရော၊သော၊ ဓမ္မော၊သည်။ အဘာဝေါ၊သည်၊ သိ
ယာ၊၏၊ တေဟိစ၊ထိုဓမ္မတို့မှလည်း။အညော၊ သော၊ကုသလပ
ရော၊သော၊ဓမ္မော၀ါ၊သည်လည်း။အဘာဝေါ၊သည်၊ သိယာ၊၏၊
ဇေဝံ၊သို့၊ အထာဝတ္တံ၊ ပရမတ္ထသဘောတရား၏ မရှိခြင်းအဘာ
ဝပညတ်သို့၊ အာပန္နေဟိ၊ ရောက်ကုန် သော၊ ဓမ္မေဟိ၊ တို့မှ၊

Digitized by Google

အနည်း၊ ဇာဟိုးမဟုတ်ကုန်သော၊ကုသလာဒယောဝိ၊ကုသိုဇ်စ
သည်တို့သည်လည်း။အဘာဝါယေဝ၊တို့သည်သာလျှင်၊သိယုံ၊
ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ဤတိအယံ၊ကာ။စောဒနာ၊ တည်း။ ။ကုသလာ
ဓမ္မာတိအာဒီနံ၊ ကုန်သော၊ ဖြိုန်ဖြိုန်ပဓါနံ၊တို့၏။ ၎ကဿနာနဿ
ဆံ၊ကို။ ဝိကပ္ပေတွာ၊ကြံ၍။ ယာအယံဓေါသာရောပနယုတ္တိ၊ အ
ကြောင်ပုနဂ္ဂတ္တိဓေါသ၊ဆက္ကစဇာတ္ကာပတ္တိဓေါသ၊အသမ္ဘဓေါသ၊
ဝိရောဓဓေါသ၊ အာဘာဝါပတ္တိဓေါသတင်ခြင်းတည်းဟူသော
အသင့်ကို။တယာ၊ သင်စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝုတ္တာ၊၏။ ၎တံ
သဗ္ဗံ၊ ၍စောဒကတင်သောအလုံးစုံသည်။တထာ၊ ထိုစောဒက
တင်တိုင်း။အဘာဝတော၊ကုသလာဓမ္မာစသောနှစ်ပုဒ်နှစ်ပုဒ်တို့
၏၎ကဿနာနဿမဟုတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။အကာရဏံ အ
ယုတ္တိ၊ သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်။ ။၎ဝံသန္တေဓမ္မာနာမ
တာဝေါ။လ။ အဘာဝါယေဝသိယုံကား အဘာဝါပတ္တိ ဓေါသ
တင်သည်။ ။ယဒိ၎တောနိ ၎ကဿာနိ။လ။ ကုသလာဒိနံဝိ ၎
ကတ္တံအာပဇ္ဇတိ၊ယဒေဝကုသလံ၊တံအကုသလံ၊တံအဗျာကတံ၊
ဖြင့်၎ကဿာပတ္တိဓေါသတင်သည်။ ၎င်း၎ကဿာပတ္တိဓေါသကို
နာနဿာဘါဝစောဒနာချင်းတူသောကြောင့်အဘာဝါပတ္တိဓေါ
သဒ္ဓါသွင်းသည်။ ။ကဿာ၊ကြောင့်။၎တံသဗ္ဗံ၊၍အလုံးစုံအဖြစ်
တင်သောစကားသည်။ အကာရဏံအယုတ္တိ၊နည်း။ ယထာနူမ
တိ၊၍အမည်သည်၍အနက်၏အမည်တည်းဟု ဝါစွဝါစကတို့
ကိုမှတ်ကြောင်းဖြစ်သောအကြောင်းသို့သော သကော်တအ
မှတ်ပညတ် အားဖြင့်၊ဝါ၊ ၍အမည်သည် ၍အနက်၏ အမည်
တည်းဟု ဝါစွဝါစကတို့ကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောသကော်တ
ပညတ်အားလျော်စွာ၊ တာယတာယအနူမတိယာတိတေနတေ
နသကော်တေန။ ။(အနူ)။ သကော်တ ဟူသည် ဝါစွဝါစက။
အယံသဒ္ဒေါ ဤမသဒ္ဓသ ဝါစကောတိ သကိယန္တိ သညာ
ယန္တိ၎တေနာတိသကော်တော။ ဟုပြု၍၍သဒ္ဒါသည် ၍အနက်
ကိုဟော၏ဟုဖြစ်သောသညာကိုယူ၊ ။မကိဒိပကား။ ထိုထို

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သဒ္ဒါ၏ထိုထိုအနက်ကို ထွန်းပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကို အနုမတိဟုထိုအပ်သကဲ့သို့ထင်၏ဟုဆို၏။ ။တံတံသဒ္ဒသဿ ဂုဏသာဝေနမညတေဥာယတေတိမတိ။ဟုပြု။ ။ကေစိတ္ဂိကားအနုမတိကိုဇာနာဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုကို မဏိဒီပဆရာသည် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဋ္ဌကထာ၊ အနုတ္ဂိန္ဒင် မညိသောကြောင့် မယုအပ်ဟုပယ်၏။ ။မဂုကား၊အနုမတိဟူသည်ဘုရား၏အထိုထော်တည်းဟု ဆို၏။ သင်္ကေတကို မန္ဒန် သက် ယောင်ဆို၏။ ထို့ကြောင့်မဂုဒ္ဓ။ ။အနုသဉ္ဇာနန္တိဇေတာယာတိအနုမတိ၊သင်္ကေတောတိဝဒန္တိ။ဘဂဝတောဇာနာတိပနယုတ္တံ။ ။ဟုမိန့်၏။၍အထိုကား။ယထာနုမတိ၊ အကြင်အကြင်သို့သောဘုရား၏ အထိုတော်အားဖြင့်။ဝါ၊ဘုရား၏အထိုတော်အားထျော်စွာ။ ။မဏိဒီပအထိုကား။ယထာနုမတိ၊ထိုထိုသဒ္ဒါ၏ ထိုထိုအနက်ကိုထွန်းပြတတ်သည်အဖြစ်တည်းဟူသောအကြင်အကြင်သို့သော အနုမတိအားဖြင့်။ဝါ၊ ထျော်စွာ။ဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော၊ ခေါ်ဝေါ် ခြင်း၏ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ဝါ၊ အနက်တို့၌ ခေါ်ဝေါ်ကြောင်းဖြစ်သောသဒ္ဒပညတ်၏ပြီးခြင်းကြောင့်တည်း။ ။ဝေါဟာရိတဇ္ဇောကထေတဇ္ဇောတိဝေါဟာရော။အတ္ထပညတ်ရ၏။ ။ဝေါဟာရိယတေကထိယတေဇေတေနာတိဝေါဟာရော၊သဒ္ဒပညတ်ရ၏၊ ၍၌သဒ္ဒပညတ်ကို ထိုသည်။ ။ယထာနုမတိဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော၊ဟူသောဟိတ်ပါဋ်ကိုခဲ့ထို၍၊ဝေါဟာရောဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ၊ခဲ့ဦးအံ့။ ဝေါဟာရော၊အနက်တို့၌ခေါ်ဝေါ်ကြောင်းဖြစ်သောသဒ္ဒပညတ်သည်။ (သိဒ္ဓေါ၌စပ်)။အသို့ပြီးသနည်းစုန်း၊ယထာယထာ။လ။ တထာတထေဝ၊ကိုမိန့်။ ။ယထာယထာ၊အကြင်ကြင်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။အထွေသု၊တို့၌။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ တို့သည်။ အနုမတော သမ္မဒို့ ရှိတော၊ ဝန်ခံ အပ်၏၊ တထာတထေဝ၊အနက်တို့၌ပညာရှိတို့သည် ဝန်ခံအပ်သောထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်သာထျင်။သိဒ္ဓေါ၏။ ။ထထာတထေဝ၌ဇေသဒ္ဒါ၏ နိဝတ္တေတဇ္ဇကိုပြထိုရကား၊နစာယံ၊ စသည်ကို

Digitized by Google

ဝိန်း ။ကုသလာဓမ္မာတိအာဒိသု၊ ကုသလာဓမ္မာစသောဝါကျ
ထိုဒ္ဓိ။ကုသလပုဗ္ဗေါ၊ ကုသလသန္ဒါဂ္ဂေးရှိသော။အယံဓမ္မာဘိလာ
ပေါစ၊၍ဓမ္မသန္ဒါကိုဂုဏ်း၊(နသမ္မဒို့ဆ္ဆိတောဒ္ဓစပ်)။ဓမ္မပရော၊ ဓမ္မ
သန္ဒါနောက် ရှိသော။ အယံကုသလာဘိလာပေါစ၊ ၍ကုသလ
သန္ဒါကိုဂုဏ်း၊ကုသလာကုသလာတိ၊၍။ယထာယောအတ္ထဝိသေ
လာဘာဝေါ၊အကြောင်အနက်အထူးမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟော
တိ၊၏။ ဇဝံဇာတိနာအတ္ထဝိသေသာဘာဝေန၊ ၍အနက်အထူးမရှိ
သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ပဏ္ဍိတောတိ၊တို့သည်။နသမ္မဒို့ဆ္ဆိတော၊ ဝန်မ
အပ်။ ကုသလာရုပ်စက္ခုမာသန္ဒါဝိယ၊တို့ကဲ့သို့။ အညမည်၊အ
ဂုဏ်းချင်း။ အနောလောကိတဗ္ဗ[ကာဝေန၊ ငဲ့ခြင်းကင်းသောအ
က်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒုပဏ္ဍိတောတိ၊တို့သည်။ နစသမ္မဒို့ဆ္ဆိ
တော၊ ဝန်လည်းမခံအပ်။ ။ဝေါဟာရောတိ။လ။ သိဒ္ဓေါ။ ဟူ
သောပါဠိဖြင့်သာမညအားဖြင့်ယထာနုမတိ ဝေါဟာရသိဒ္ဓိကို
ပြု၍။ ယသုအခါ၌ ဝိသေသအားဖြင့်ပြုထို၍၊ ကုသလသန္ဒေါပ
နဏ္ဍ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ပန၊သာမညအားဖြင့် ဝေါဟာရသိဒ္ဓိ
ကိုပြုသည်မှတပါးဝိသေသအားဖြင့်ဝေါဟာရသိဒ္ဓိကို ပြုသည်
ကိုဆိုဦးအံ့။ ဝါ၊ပနကထံသမ္မဒို့ဆ္ဆိတော၊ အဘယ်သို့ဝန်ခံအပ်သ
ည်းဟူမူကား။ဏ္ဍေ၊ ၍ကုသလာဓမ္မာစသောဝါကျ၌။ကုသလ
သန္ဒေါ၊ကို။ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကသဒ်ါတသ၊အပြစ်မရှိကောင်း
သော အကျိုးကို ပေးခြင်း သဘော ရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော။
အတ္ထသ၊ကို။ ဇောတနာဘာဝေန၊ ထွန်းပြတတ်သည်၏အဖြစ်
ဖြင့်၊ သမ္မဒို့ဆ္ဆိတော၊၏။ အကုသလသန္ဒေါ၊ကို။ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိ
ပါကတ္ထ ဇောတကတ္တေန၊ ကဲ့ခဲ့အပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွမ
ကောင်းသော်အကျိုးကိုပေးခြင်းသဘောရှိသော်အနက်ကိုထွန်း
ပြတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊သမ္မဒို့ဆ္ဆိတော၊၏။ အဗျာကတသန္ဒေါ၊
ကို၊အဝိပါကတ္ထ ဇောတကတ္တေန၊ အကျိုးကိုရင့်စေတတ်သော
သဘောမရှိသောအနက်ကိုထွန်းပြတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ပဏ္ဍိ
တောတိ၊တို့သည်။သမ္မဒို့ဆ္ဆိတော၊၏။ ဓမ္မသန္ဒေါ၊ကို၊သဘာဝဓော

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ရဏာဒိ အတ္ထဒေါထကတ္တော်နှ၊ မိမိ၏ကာယဇရသနစသော
ဘောကိုဆောင်ခြင်းစသော အနက်ကိုထွန်းပြတတ်သည်၏
ဖြစ်ဖြင့်။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ထိုသည်။ သမ္မဒိဿိတော၊၏။ ။ကုသ
စသော သဒ္ဒါ၊ဓမ္မ သဒ္ဒါတို့၏ အသီးအသီး အနုမတိအား
စွာဝေါဟာရသိဒ္ဓိကိုပြုပြီး၍၊ ယာဒုအခါ၌ ကုသလာဓမ္မာ အစ
သောနှစ်ပုဒ်နှစ်ပုဒ်တို့၏ ဝိသေသနဝိသေသျ၏ အဖြစ်တည်း
သောအနုမတိအားထျော်စွာ ကုသလာဟူသော၊ ဓမ္မာဟူသော
အကွာရာအစဉ်ဟုဆိုအပ်သော သဒ္ဒပညတ်တည်းဟူသော
ဟာရ၏ပြီးခြင်းကိုပြထိုု၍။ သောဇေတသံ၊ စသည်ကိုမိန့်၊
ဇေတသံ၊ ထိုကုသလာသဒ္ဒါစသည်တို့ကွင် (အညတရဝိစ
အညဘရတ္တရေ၊ တပါးတပါးသောကုသလ စသောသဒ္ဒါ၏
ခြားမဲ့၌၊ဝုစ္စမာနော၊ သော။ သောဓမ္မသဒ္ဒေါ၊သည်။ အတ္တနော
၏၊အတ္ထသာမည်၊ သဘာဝဓာရဏာစသောအနက်သာမည်က
ဒိပေတိ၊၏။ ကသ္မာ၊ကား။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဇ္ဇေဝ၊ က
သော။ဇေတော၊ ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်အဗျာကတတို့သည်
ဘာဝဓာရဏာဒိနှ၊ မိမိတို့၏သဘောကို ဆောင်ခြင်း အစ
သော။ ဝါ၊မိမိတို့၏အနုဝဇ္ဇသုခဝိပါကသဘာဝ၊ သာဝဇ္ဇနုက္ခ
ပါကသဘာဝ၊ အဝိပါကသဘာဝကို ဆောင်ခြင်းအစရှိသော
လက္ခဏောနှ၊လက္ခဏာအားဖြင့်။ ဝါ၊ကြောင့်၊ဓမ္မာ၊ဓမ္မမည်ကု
၏၊တသ္မာ၊ထိုသို့အလုံးစုံသော ကုသိုလ်အကုသိုလ် အဗျာက
တို့၏ သဘာဝ ဓာရဏာစသော လက္ခဏာဖြင့် ဓမ္မမည်ကု
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ဒိပေတိ၊၏။ ဓမ္မသဒ္ဒါသ၊၏။ ပုရတော
မှ။ ဝုစ္စမာနာ၊ ကုန်သော၊ ကုသလာဒိ သဒ္ဒါစာဝိ၊ ကုသလာ
သောသဒ္ဒါတို့သည်လည်း။ အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိမိမိထို
အတ္ထပိသေသံ၊အနုဝဇ္ဇသုခဝိပါကစသောအဘိဓေယျတ္ထ၊ကု
တသလနစသောအဘိဓာနတ္ထဟုဆိုအပ်သော အနက်ဝိသေ
ကိုး၊တသာ၊ထိုဓမ္မသဒ္ဒါအား။ ဒိပေန္တိ၊ ပြကုန်၏။ ။အဝိပ္ပါ
ကား၊ကုသလစသော သဒ္ဒါတို့သည် မိမိတို့သည် ဆိမ်းဆည်

Digitized by Google

အပ်ဟောအပ်သောအနဝဇ္ဇသုခဝိပါကစသော အဘိဓေယျထွေ၊ ကုစ္ဆိတသလနစသော အဘိဓာနထွေဟုဆိုအပ်သော အနက်သဘောကိုဓမ္မသင်္ဂါအားပြကုန်၏။ ဓမ္မသင်္ဂါအားပြကုန်၏ဟူသည်၊ ထိုဓမ္မသင်္ဂါ၏သဘာဝဓာရဏစသောအနက်၏ထိုအနဝဇ္ဇသုခဝိပါကစသော သဘောကိုပြသောအားဖြင့် ပြကုန်၏ဟု ဆိုထိုသည်၊ထိုစကားသည်မှန်၏။ ဓမ္မသင်္ဂါသည်ကုသိုလ်စသောသဘောရှိသည်မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌၊ ။အတ္ထနော အတ္ထပဋိသံဒီပေန္တီတိအတ္ထနာပရိဂ္ဂဟိတံအတ္ထနာဝုစ္စမာနံအနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာဒိကုသလာဒိဘာဝံ ဓမ္မသင်္ဂဟသဒ္ဒီပေန္တီ တဒတ္ထသတ္တာဝဓိပနဝသေနာတိအဓိပ္ပါယော။ နဟိဓမ္မသင်္ဂေါ ကုသလာဒိသဘာဝေါ ဟောတိ၊ ။ဟုမိန့်၏၊ ။ကသ္မာ၊ ကြောင့်၊ဒီပေန္တီ၊ နည်း။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဓမ္မော၊သည်၊ကုသလော၀ါ၊ ကုသိုလ် သည်သည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အကုသလော၀ါ၊ သည်လည်း၊ ဟောတိ၊၏။ အဗျာကတော၀ါ၊သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ၏၊တသ္မာ၊ကြောင့်၊ဒီပေန္တီ၊ကုန်၏၊ ၎ဝံ၊၍သို့၊ပိသုံပိသုံ၊ အသိုးအသိုး၀ုစ္စမာနာ၊ကုန်သော၊ ၎တေ၊ ထိုကုသလသင်္ဂါ ဓမ္မသင်္ဂါစသည်တို့ကို၊ အတ္ထနောအတ္ထနော၊တို့၏၊ အတ္ထမတ္ထဒီပကတ္တေန၊ အနက် သာမညကို ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သမ္မုိဆို့တာ၊ ကုန်၏၊ဓမ္မသင်္ဂေန၊ နှင့်၊သဟ၊ တကွ။ ၀ုစ္စမာနာ၊ကုန်သော်၊အတ္ထနောအတ္ထနော၊တို့၏၊ အတ္ထသာမညအတ္ထပဝေသဒီပကတ္တေန၊ ဓမ္မသင်္ဂါ၏သဘာဝဓာရဏစသောအဘိဓာနထွေ၊နိဿတ္တနိဇ္ဇီ၀သုညတသဘာ၀ဖြစ်သော အဘိဓေယျထွေ ဟုဆိုအပ်သော အနက်သာမည၊ ကုသလသင်္ဂါ၏ကုစ္ဆိတသလနစသော အဘိဓာနထွေ၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကစသောအဘိဓေယျထွေ ဟုဆိုအပ်သော အနက်၀ိသေသကိုပြတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ထောကေါ၌၊ပဏ္ဍိတဟိ၊ထို့သည်၊သမ္မုိဆို့တာ၊ကုန်၏။ တသ္မာ၊ထိုသို့ကုသလာဓမ္မာဟူသောဝေါဟာရတို့၏အနုမတိအားထျော်စွာပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ထွေ၊ ၍ကုသလတိက်၌၊ ၀ါ၊ ကုသလာဓမ္မာစ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သောဝါကျ၌။ကုသလာဓမ္မာတိအာဒိနံ၊ကုန်သော၊ ဇာမေသံဖြိန်း
ဖြိန်းပဓါနံ၊တို့၏။ ကေတ္ထနာနတ္ထတံ၊ကို၊ ဝိကပ္ပေတွာ၊၍၊ ယံဇေတံ
ဓါသာရောပနကာရဏာ၊ အကြောင်းအပြစ်တင်ခြင်း၏ အကြောင်း
ကို။ တယာ၊ သင်စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝုတ္တံ၊၏။ ဇေတံသဗ္ဗံ၊
သည်းအကာရဏာ၊ အကြောင်းမဟုတ်ယုတ္တိမရှိ။ ။အဓိပ္ပါယ်
ကား။သက္ကော၊ ဇာနန္ဒော၊ပုဂ္ဂိုလ်ဓါအစရှိသော အဿသောဥဓါဟ
ရဏ်၌စင်စစ်မပြားသောသိကြားနတ်မင်းဟူသော အနက်တို့၌
ကြိယာ ဂုဏ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း အထူးဖြင့် မဘွင့် မထင်ရှား
သောသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဘွင့်ခြင်းထင်ရှားခြင်း မပြားသောအ
နက်ရှိသောပရိယာယ်သဒ္ဒါတို့၏ ပရိယာယ်အဖြစ်ဖြင့်အကြောင်းအ
နုမတိသည်ဖြစ်၏။ အဘဲ့ကြောင့်အနုမတိဖြစ်သနည်းဟူမူကား။
အဘိန္နတ္ထဖြစ်သော ပရိယာယ်သဒ္ဒ ၊တို့၏ ဝိသေသနဝိသေသျမ
ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ထိုအနုမတိအားထျော်စွာ၊ဝါ၊သင်က်
တပညတ်ဖြင့်၊ သက္ကော၊ဇာနန္ဒော၊ပုဂ္ဂိုလ်ဓါဟူသော သဒ္ဒပညတ်
သည်ပြီး၏။အဿသော၊ဓဝေါ၊ခဒိရော၊ပလာသော်စအာဒိယန္တာ၊
အစရှိသော ဥဓါဟရဏ်၌ စင်စစ်ပြားသော မျောက်ငိုပင်၊ရှား
ပင်၊ ပေါက်ပင်စသောအနက်တို့၌ ဘိန္နတ္ထဖြစ်သော သဒ္ဒါတို့၏
အကြောင်မိမိတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သောအနက်ကိုဘွင့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
အကြောင်အနုမတိသည်ဖြစ်၏။ ။ထိုအနုမတိအားထျော်စွာ ဓဝေါ၊
ခဒိရော၊ပလာသော်ဟူသောသဒ္ဒပညတ်သည်ပြီး၏။အဿသော
နိလုပ္ပလံ၊ပဏ္ဍိတပုဂ္ဂိုလော်စသေါဥဓါဟရဏ်တို့၌ဝိသေသတ္ထ၊
သာမညတ္ထရှိသောအနက်တို့၌ဝိသေသန၊ ဝိသေသျနှစ်ပုန်တို့၏
ဝိသေသနဝိသေသျ၏ အဖြစ်ဖြင့်အနုမတိသည်ဖြစ်၏။ ထိုအနုမ
တိအားထျော်စွာနိလုပ္ပလံ၊ ပဏ္ဍိတပုဂ္ဂိုလော်စသောသဒ္ဒပညတ်
သည်ပြီး၏။ ဤကုသလတိက်၌လည်းကုသလသဒ္ဒါ၏ ကုသိတ
သလနစသောအဘိဓာနတ္ထ၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကတ္ထဖြစ်သောအ
ဘိဓေယျတ္ထဟုဆိုအပ်သော ဝိသေသတ္ထ။ ဓမ္မသဒ္ဒါ၏သဘာဝ
ဓာရဏစသော အဘိဓာနတ္ထ၊ နိဿတ္တနိဇ္ဇီဝသုညတသဘာဝ

Digitized by eGangotri

ဖြစ်သော အာဘိဓေယျဏ္ဍဟုဆိုအပ်သော သာမညဏ္ဍကို ထိမ်းဆည်းခြင်းဟောခြင်းကြောင့်၊ ကုသလသဒ္ဒါဓမ္မသဒ္ဒါတို့၏ဝိသေသနဝိသေသျပုဒ်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသေသ အနက်၊ သာမညအနက်နှင့်ယှဉ်သောကုသိုလ်ဓမ္မဒြဗ်ထည်းဟူသောတရားသောဆက်ဆံသောအနက်၌အကြင်အနုမတိသည်ဖြစ်၏။ ဝါ၊ သင်္ကေတသည်ဖြစ်၏။ ဝါ၊ သဒ္ဒသာမဏ္ဍိယသည်ဖြစ်၏။ ထိုအနုမတိဖြင့်။ ဝါ၊ အနုမတိအားထျော်လွှာ ကုသလာဓမ္မာဟူသော သဒ္ဒဝေါဟာရသည်ပြီး၏။ ။ထိမ်မြေနက်နဲသော အရာဖြစ်၍ အဘန်တလဲလဲစုံစမ်းဆင်ခြင်ကြကုန်။ ။ကုသလတိက်ဏ္ဍိုပဗ္ဗကားပြီး၏။

ကုသလတိက်၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာအင်္ဂကထာကိုပြုပြီး၍ယခုအခါဒ္ဓဝပ်သိမ်းသောတိက်ဒုက်တို့၏ အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာ အင်္ဂကထာကိုပြုစီရင်တော်မူထိုသော ဆရာဗုဒ္ဓဓောသသည်ကျမ်း၏ မဟတ္တာဒေါသ၊ ပုနဂ္ဂတ္တိဒေါသတို့ကိုပယ်ထျက်လဟွတ္တာဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသည်ကိုဖြထိုး၍ ဇွှမိနာဝနယေနစသည်ကိုမိန့်။ ။ဇွှမိနာဝနယေနဒ္ဓဇွမသဒ္ဒါသည်၊ တသဒ္ဒါကဲ့သို့ပက္ကန်တဝိသယ။ အလုံးစုံသောတိက်ဒုက်တို့နှင့် ဆက်ဆံသောသာဓာရဏာ၊ အသာဓာရဏာပက္ကန်တဝိသယတို့တွင်၊ သာဓာရဏာဖြစ်သော၊ ဓမ္မသဒ္ဒါပရိယတ္တိအာဒိသုဒိသဒိ၊ စသော၊ အတ္တနောသဘာဝံဓာရေတီ၊ စသောနည်းတည်း။ ။ဇွှမိနာဝနယေန၊ ဤကုသလတိက်၌အလုံးစုံသော တိက်ဒုက်တို့နှင့်ဆက်ဆံသောဓမ္မသဒ္ဒါ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာဣ၏။ သေသတိကဒုကာနံဝိ၊ တို့၏လည်း။ နယော၊ ကုံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏၊ ဇွှတော၊ ဤကုသလတိက်မှ။ ဟိ၊ ခဲ့ပြီးဖုံ၊ အယံသုခသဒ္ဒါ၊ သည်။ သုခသဒ္ဒ၊ သုခိန္ဒြေကိုလည်း။ ပဟာနာယ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဇွှတိအာဒိသု၊ ထို၌၌။ သုခဝေဒနာယံ၊ ၌။ (သုခသဒ္ဒ သုခသဒ္ဒါသည် သုခိန္ဒြေကို ဟော၏။ ထိုသုခိန္ဒြေသည်လည်းသုခဝေဒနာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် သုခဝေဒနာယံ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဒိသတိ၊ ဟူသတည်း။ တိသောဇ္ဈာမာဘိက္ခဝေဝေဒနာသုခဝေ
ဒနာစသည်တို့ကဲ့သို့ သုခဝေဒနာ သာမညကို ဟောသည် မ
ဟုတ်)။ ။ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ပွင့်ရာကာလသည်း (ဗုဒ္ဓါ
ဥပ္ပဇ္ဇန္တီဇ္ဈောတိဥပ္ပါဒေါ)။ ။ဝါ၊ပွင့်တော်မူခြင်းသည်း(ဥပ္ပဇ္ဇနံ
ဥပ္ပါဒေါ။ ကာလဝန်ဘို့။ ကာလကာလဝန်တို့၏အဝိနာဘာဝဖြစ်
သောကြောင့် သင့်သည် ချည်း)။ သုခေါ၊ ချမ်းသာခြင်း၏ အ
ကြောင်းမူလမည်၏။လောကေ၌။ဝိရာဂတာ၊ကာမရာဂ၏ကင်း
ကြောင်း ပယ်ဖျက်ကြောင်းဖြစ်သောအနာဂါမိမဂ်သည်း ။(ဝိ
ရဇ္ဈတိဝိနသတိဇေတေနကါမရာဂေါတိဝိရာဂေါ။ဝိရာဂေါယေ
ဝဝိရာဂတာ)။ ။ဝါ၊ ကင်းသောကာမရာဂရှိသောအနာဂံပုဂ္ဂိုလ်
၏အဖြစ်သည်။(ဝိဂတောရာဂေါဇေတသောတိဝိရာဂေါ။ အနာဂံ
ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။တသသဘာဝေါဝိရာဂတာ။အနာဂါမိမဂ်ရ၏)။ ။သု
ခါ၊ ချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်းမူလဖြစ်၏။ဇ္ဈာတိအာဒီသု၊ တို့၌း သု
ခမူလေ၊ချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်းမူလ၌။ ဒိသတိ၊၏။(ဤ၌ဇ္ဈာ
ဖြစ်သောလေးပါးသေါဝိပါကဝေဒနာသည်မချအားဖြင့်သုခမည်
၏။ယိုသုခ၏ဇနကဖြစ်သောကောင်းမှုဥပဇ္ဈာယကဖြစ်သောကာ
ယပဿဒ္ဓိစသည်တို့၏လည်း ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခဏ ဖြစ်သော်သာ
ဖြစ်သောကြောင့်ဂဠိုးဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခဏစသည်ကိုသုခမူလဟုဆို
ပါသည်)။ ။မဟာလိ၊လိ၊ယသ္မာ၊ကြောင့်။ရူပံ၊ရူပါရုံသည်။သုခံ၊
သုခတည်း။ဝါ၊သုခါရုံတည်း။သုခါနုပတိတံ၊ သုခသို့ကျ၏။သုခါ
ဝက္ကန်း၊သုခသို့သက်ဝင်၏။ (သုခ၏အာရုံဖြစ်လေသောကြောင့်
ရူပါရုံကိုဖလူပစာရ၊ဌာန၍ပစာရအားဖြင့်သုခဆိုသည်)။ ။ယ
ဒိဒံယံဇ္ဈာနံပုညာနိတိနာမံ၊သည်။(ဇ္ဈာနအနက်မဂ္ဂိ)။အထ္ထိ၏။ ဇေတံ၊
သည်။သုခသ၊ ဇ္ဈာဝိပါက၏။ဝါ၊ ဇ္ဈာဝိပါကကို ဖြစ်စေတတ်
သောကောင်းမှု၏။ သုခဟေတုမ္ဘိ၊ ဇ္ဈာဝိပါက သုခကို ဖြစ်စေ
တတ်သောဇနကအကြောင်း၌။ (ဤ၌ပုညဖလဇ္ဈာဝိပါကသည်
မချအားဖြင့်သုခမည်၏။ကောင်းမှုသည်ဖလူပစာရအားဖြင့်သု
ခမည်၏)။ ။ဘိက္ခဝေ၊တို့။သဂ္ဂါ၊နတ်ပြည်တို့သည်။ယာဝဘဝိ

Digitized by Google

အလွန်ထျင်။ သုခါ၊ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောဇ္ဈာ
သောရူပါရုံစသည်တို့၏တည်ရာဖြစ်ကုန်၏။ဇ္ဈာန်ဌာန်း၍ချမ်း
ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောဇ္ဈာဖြစ်သော ရူပါရုံစသည်တို့
ာသည်ရာနတ်ရွာကို။ အကျွာနေန၊ကြားကာမျှဖြင့်။ ပါပုဏိတုံ၊
ယာဝအာတိဝိယ၊ ထျင်။ နသုကရံ၊ မလွယ်။ ယေ၊ အကြင်သူတို့
ဉ်။နန္ဒနံ၊ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကို။နပသဿန္တိ၊ ကုန်။တေ၊ တို့သည်။သု
ခ်ိးသာကို။ ဝါ၊ချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ဇ္ဈာဖြစ်
ာရူပါရုံစသည်တို့၏တည်ရာကို။နုပဇာနန္တိ၊မသိကုန်။ သုခ
သဌာနေ၊ချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ဇ္ဈာဖြစ်သော
ရုံစသည်တို့၏တည်ရာ၌၊ ဇေတဝန်မှာ၊ ထိုပဌမဈာန်စသော
ားထို့သည်။ဒိဋ္ဌဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သေကိုယ်၏အဖြစ်၌။သုခဝိ
ရာ၊နှိပ်စက်တတ်သေနိဝရဏစသောဗျာပါဒရကင်းသေသု
ာရမဉ်ကုန်၏။ ။(ဒိဿတေပစ္စက္ခညာဏောနာတိဒ္ဒေါ။
ဌရ၏။ အတ္တာနောသဘာဝံဓာရေတိ၊ သကေနဝါပစ္စယေန
ယတိတိဓမ္မော။အတ္တာဘာဝရ၏။ ဒိဋ္ဌေပစ္စက္ခေဝါပစ္စုပ္ပန္နော
ာအတ္တာဘာဝေါတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မော။ သုခနုက်ံအဒတိ ဘက္ခတိတိ
ာ။ အာဟိတောအဟံမာနောဇ္ဈောတိဝါအတ္တာ။ ကမ္မတော
တိနိဗ္ဗတ္တတိတိ ဘာဝေါ။ကမ္မေနဝါဘာဝိယတိနိဗ္ဗတ္တာဝိယ
ိဘာဝေါ။ အတ္တာစသောဘာဝေါစာတိအတ္တာဘာဝေါ။ အ
ါ၊အတ္တာတိအာဘိဓာနံဗုဒ္ဓိစာဝတိ ဇ္ဈောတေနာတိဝါအတ္တာ
ဝေါ။ ဥပါဒိဏ္ဏာခန္ဓပဉ္စကရ၏။ ။ဝိဟာရသည်၊ ဇ္ဈရိယာပ
ိဟာရ၊ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၊ဗြဟ္မဝိဟာရ၊ အရိယဝိဟာရလေးပါးတို့
သွားခြင်းစသောဇ္ဈရိယာပုထုလေးပါးသည် ဇ္ဈရိယာပထဝိ
ရမည်၏။ပဌမဈာန်စသည်သည်ဒိဗ္ဗဝိဟာရမည်၏။မေတ္တာ
ဈာ စသည်သည် ဗြဟ္မဝိဟာရ မည်၏။ ဖလ သမာပတ်
ည်အရိယဝိဟာရမည်၏။ ၍ဒိဗ္ဗဝိဟာရကိုထိုအပ်၏။ နိဗ္ဗာန်
အလုံးစုံသခ်ါရဒုက္ခတို့၏ ငြိမ်းရာချုပ်ရာဖြစ်သောကြောင့်၊
ာနံပရမံသုခံဟုဟောတော်မူ၏။အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်။ အဒုက္ခမသုခံ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ယနဉ်၊ သုခမိန္ဒေဝဘာသိတံ၊ ဒွိဒအနက္ခရမသုခဒ္ဒ၊ ။ဒွေဝိမယာ
နဒ္ဒွဝေဒနာဝုတ္တာဟိယာယေနသုခါဝေဒနာနုက္ခာဝေဒနာ၊ ဒွိ
ဖြစ်သောသုခေါပေက္ခာတိုဒွိ၊ ဤသို့စသည်တို့ဒွိဖြစ်သည်ကို
ထွက်အပ်၏)။ ။မေ၊အား။ဝိဒိတာ၊ ထင်ရှားကုန်သော၊ဝါ
စားသော အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ထိုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇ
ကုန်၏။ ဝေဒယိတသို့ယော၊ခံစားခြင်းဒွိသာဣင်။ ဝတ္ထုတိ
ဟိ၊ခဲ့ပြီးဖုံ။ အယံ နုက္ခသဒ္ဒေါ၊ သံဉာ။ နုက္ခဿစ၊ နုက္ခဿေ
လည်း။ဇောတိဝိ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်လည်း။နုက္ခာ၊ ဆ
ခြင်း၏တည်ရာဖြစ်၏။နုက္ခဝတ္ထုံသို့၊ ဆင်းရဲခြင်း၏တည်ရာ
သောအနက်ဒွိ။(ဝတ္ထုံသဒ္ဒါသြကာသတ္ထာ။ ။နုက္ခံဝသတိတ္ထေ
ဒါယတ္တာဝုတ္တိတာယာတိနုက္ခဝတ္ထုံ။ ။ကံအစရှိသောအကြော
ထို့ကြောင့်ဇောတိသည်နုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ်၏)။ ။မဟာ
လိ။ ယဆွာ၊ကြောင့်။ ရူပံ၊ အနိဋ္ဌ ဖြစ်သော ရူပါရုံသည်၊ နု
တည်း။နုက္ခာနုပတိတံ၊နုက္ခသို့ကျ၏။နုက္ခာဝတ္ထုနှံ့၊ နုက္ခသို့သ
ဝင်၏။နုက္ခာရမ္မဏော၊ နုက္ခာရုံဒွိ။ ပါပဿ၊မကောင်းမှုကို။ ဥ
ယော၊ ဆည်းပူးခြင်းသည်။နုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ဝါ၊ နုက္ခကို
စေတတ်၏။နုက္ခပစ္စယော၊ နုက္ခ၏ဇနကအကြောင်းဟူသော
နက်ဒွိ။ ။(ပစ္စယသဒ္ဒါသည်ထပါးသောအရာတို့ဒွိဇနက၊
ဟာယတနုပဏ္ဍ မ္ဘကတို့ဒွိဖြစ်လျင်းမူလည်း၌ဒွိဇနကဟော
ကြောင့်ဒိုကာဒွိ။ ။နုက္ခပစ္စယေတိနုက္ခဟေတုဒွိ၊ နုက္ခဿ
ကေတိအဏ္ဍော၊ ဟုဒွိ၏)။ ။ဘိက္ခဝေ၊တို့။ နိရယော၊ ငရဲ
သည်။ယာဝအဟိဝိယ၊အလွန်လျင်။နုက္ခာ၊ဆင်းရဲကုန်၏။ဝါ၊နု
ကို(ဖြစ်စေတတ်သောကံ၏ သဟာယဘူတဥပဏ္ဍမ္ဘကဖြစ်သော
အနိဋ္ဌရူပါရုံစသောပစ္စယတို့၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်၏။ဇာနံခံဒွာန်
နုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သောကံ၏ဥပဏ္ဍမ္ဘကအနိဋ္ဌ ရူပါရုံစသ
တို့၏တည်ရာငရဲရွာကို၊အက္ခာနေန၊ဖြင့်၊ပါပုဏိတုံ၊ဌာ၊ ယ

Digitized by Google

ခတိဝိယ၊ ဣဉ်း၊နုသုကရံ၊မလွယ်၊ဒုက္ခပစ္စယဇ္ဇာနေ၊ ဒုက္ခကိုဖြစ်
စေတတ်သောကံ၏ သဟာယဥပဓိ မှကအနိဋ္ဌ ရူပါရုံစသည်
ကို၏တည်ရာဟူသော အနက်၌၊ (ဤ၌ပစ္စယ သဒ္ဒါဥပဓိ မှက
ဟာ)၊ ။ပန၊အဇ္ဈတ္တဗ္ဗဟိဒ္ဓပါးအဇ္ဈတ္တဗ္ဗဒ္ဓေသကိုဆိုဦးအံ့၊ဇာဝ၊
ဒုက္ခဿဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာဝမ္မာဟူသော ဝါကျ၌၊ အယံ
ဒုက္ခသဒ္ဒေါ၊ကို။ ။ပန၊အဘိဓေယျဇ္ဈတ္တမ္မတပါးဝစနဇ္ဈတ်ကိုဆိုဦး
အံ့။ဇ္ဈတ္တေ၊ ဤဝေဒနာတို့က်က်၌၊ဝစနတ္တော၊ကို၊ဇေဝံဇ္ဈတ်မိနာဝုစ္စမာနန
ယန၊ဖြင့်၊ဝေဒိတဗ္ဗော၏၊ယာဝေဒနာ၊သည်။အတ္တနာ၊မိမိနှင့်၊
သမ္မယုတ္တော၊သမ္မယုတ်ဖြစ်သော နာမက္ခန္ဓာတရားသုံးပါးတို့ကို၊
သုခယတိ၊ရအပ်သောသက်သာရာရှိသည်ဟုဆိုးဖြောင့်သည် တို့ကို
ဆိုတတ်၏။အတ္တနော၊၏။ဝတ္ထုစ၊ဒီရာကရဇကာယကိုလည်း။ဝါ၊
ဒီရာကာယပသာဒကိုလည်း။သုခယတိ၊ ရအပ်သော သက်သာ
ရာရှိသည်ဟုဆိုးဖြောင့်သည်ကိုပြုတတ်၏။ ။(သမ္မယုတ္တော်ဝတ္ထုဆွက
ရဇကာယံ သုခယတိလဒ္ဓဿာဒေအနုဂ္ဂဟိတေကရောတိတိသု
ဝါ။ ။ဋီကာ၊ ။သမ္မယုတ္တော်ဝတ္ထုဆွဟုကံထည့်စေထိုသည်။ဝတ္ထုံ
ကိုကာယပသာဒကိုနှစ်စေထို၍ကရဇကာယံဟုဘွင့်သည်။သုခ
ဿုက္ကတက္ကြိယာယံ၊ ဟုခေတ်ကျမ်းဋီကာသော်ကြောင့်၊ သုခယတိ
ကိုလဒ္ဓဿာဒေအနုဂ္ဂဟိတေကရောတိ၊ဟုဘွင့်သည်။ လဒ္ဓဿာ
ဒေကိုအနုဂ္ဂဟိတေဘွင့်သည်၊ဝတ္ထုံကိုရည်မှု၊သုခယတိလဒ္ဓဿာ
ဒေအနုဂ္ဂဟိတံ ကရောတိ၊ ဟုအနက်ယောဇနာ။ သမ္မယုတ္တောသုခ
ယတိဟူသောဝါကျကိုစေတသိကသုခကိုရည်၍၊ဝတ္ထုံသုခယ
တိဟူသောဝါကျကိုကာယိကသုခကိုရည်၍ဆိုအပ်၏။ဤ၌ကရ
ဇကာယကိုဝတ္ထုဆို၏။ ။ပုတ္တေကရောတိနိဗ္ဗတ္တေတိတိကံ။
အမိအဘာတို့၏သုက်သွေးရ၏။ ။ကရေနဇာတောကရဇော။
ကုန်ဆိတာ ကေသာဒယော ဒွတ္တိံသာကာရာ အာယတ္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ထွောတိ ကာယော။ သသမ္ဘာရ ကာယရ၏။ ထိုနှင့်တကွဖြစ်
သောကြောင့်ကာယပသာဒကိုလည်းယူ။ ။ကရဇောစသော
ကာယောစာတိ ကရဇကာယော၊ ကမ္မဇရူပ်ကိုယူ။ ဝါ၊ကမ္မဇ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ရုပ်ကိုပဋ္ဌာနပြု၍ အလုံးစုံသော ရူပကာယ ကိုယူ။ ။ခနတိ
စိတ္တာဗာဝနဉ်ခါ။သဋ္ဌေါခါသုခါ။ ခမိတဗ္ဗာတိခါ။သုခေနခါသုခါ။
သုကရံ ဩကာ သဒ်ါနံ ဇောသသာတိသုခါ။ ။ဒုက္ခယတိတိ
ဒုက္ခာဒ်ိလည်းသုခ၏ ပဋိပက္ခအားဖြင့်သိလေ။ ဝေဒနာသန္ဓါကိုပဲ
၍သုခါ၊ဒုက္ခာဟု ဆိုထိုက်သည်)။ ။သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံသော
ဝေဒနာတို့သည်လည်း။အာရမ္မဏရသံ၊ အာဂုံအရသာကို။ဝေ
ယျဉ်အနုဘဝဉ်၊ခံစားတတ်ကုန်၏။ ဆုတိတသဏ္ဌာ၊ကြောင့်။ ဝေ
ဒနာ၊ကုန်၏။ တာသု၊တို့တွင်။ သုခါ၊သည်။ ဆုဋ္ဌာနုဘဝန လက္ခ
ဏာ၊ သဘာဝပရိကပ္ပအားဖြင့်ဖြစ်သော ဆုဋ္ဌာဂုံကို ခံစားခြင်
လက္ခဏာရှိ၏။ (ဝိပါက်သုခဝေဒနာသည် ကြေးမုံပြင်၌မျက်နှာ
ရိပ်ကဲ့သို့ကြို၍ ယူခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ယထာဘူထ
အာဂုံကိုသာယူသောကြောင့်သဘာဝအားဖြင့် ဆုဋ္ဌာဂုံကိုခံစာ
ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ကြီယာသုခဝေဒနာသည်လည်း အရိယမဂ်
တို့ဖြင့်အချင်းခပ်သိမ်းပယ်အပ်သော ဝိပလ္လာသရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဇောဏ်ဘောက်ပြန်ခြင်
မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ယထာဘူတ အာဂုံကိုသာလျှင် ယူ
သောကြောင့် သဘာဝအားဖြင့်ဆုဋ္ဌာဂုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ
ရှိ၏။ ကုသိုလ်အကုသိုလ် သုခဝေဒနာသည် သဘာဝပရိကပ္ပ
အားဖြင့်ဆုဋ္ဌာဂုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အကြောင်းကား
ကုသိုလ်အကုသိုလ် သုခဝေဒနာ၏ မပယ်အပ်သောဝိပလ္လာသ
သောသန္တာန်တို့၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ကြို၍ အာဂုံကိုယူ
ခြင်းကြောင့် အယထာဘူတ အာဂုံကိုလည်း ယူခြင်း ကြော
တည်း။ ။ဒုက္ခာ၊တို့သည်၊အနိဋ္ဌာနုဘဝနလက္ခဏာ၊ သဘာ
ပရိကပ္ပအားဖြင့် ဖြစ်သော အနိဋ္ဌာဂုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ
ကုန်၏။ (သုခမှပြုန်သော အားဖြင့်သိ)။ ။အဒုက္ခမသုခါ၊ ထို
သည်၊ ဥဘယဝိပရိတာနုဘဝနလက္ခဏာ၊ ဆုဋ္ဌာဂုံအနိဋ္ဌာဂုံမှ
ပါးစုံမှပြုန်သောအားဖြင့်ဖြစ်သောမဇ္ဈတ္တာဂုံကို ခံစားခြင်းလက္ခ
ဏာရှိကုန်၏။ တိသုပိပဒေသု၊တို့၌သည်း။ ယောအယံသမ္မယုတ္တ

Digitized by Google

သဒ္ဒါ၊သည်၊အထွေ၊၏၊တသ၊၏၊အထွေ၊ကို၊ဝေဒိတဗ္ဗော၊၏၊ သမံ၊ အညိအညတ်၊ဝါ၊ထက္ခ၊ ပကာရေဟိ၊ကေပ္ပါဒစသောအ ဖြားထိုဖြင့်၊ ယုတ္တာ၊ကုန်၏၊ ဇ္ဈတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏၊ကတရေဟိ၊အသယ်မဉ်ကုန်သော၊ ပကာရေဟိ၊အပြား ထိုဖြင့်၊ ယုတ္တာ၊ယှဉ်ကုန်သနည်း။ ဇ္ဈတိ၊ ၌ကား၊အမေးတည်း၊ ကေပ္ပါဒတာဒိဟိ၊ တူသောဖြစ်ခြင်း၌သည်၏အဖြစ်စသော အ ဖြားထိုဖြင့်၊ ယုတ္တာ၊ကုန်၏။ ဟိသစ္ဒံ၊မှန်၏။နထ္ထိ၊လ။ အာမန္တာ ဇ္ဈတိ၊အာမန္တာဟူသော၊ ဇ္ဈမသသပဉ္စသ၊ကို၊ ပစ္စိက္ကေပေ၊ပယ် ရာကထာဝတ္ထုကျမ်း၌၊ နနုအထွေ၊လ။ကောရမ္ဘကာတိ၊၌၊ ဇဝံ၊ သို့ ကေပ္ပါဒါဒိနံ၊တို့၏၊ ဝသေန၊ဖြင့်။ သမ္မယောဂတ္ထော၊ ကို၊ ဝုတ္တော၊၏၊ ဇ္ဈတိဇ္ဈမေဟိကေပ္ပါဒတာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ပကာ ရေဟိ၊ဖြင့်၊ သမံ၊ညတ်၊ယုတ္တာ၊ကုန်၏၊ ဇ္ဈတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ။(ကေပ္ပါဒတာဒိဟိပကာရေဟိယုတ္တာ ပယုတ္တာ၊သမံပယုတ္တာသမ္မယုတ္တာ၊စစ်)။ ။ကေပ္ပါဒါ၊တူသော ဖြစ်ခြင်း တူသောဖြစ် ကြောင်း၌ကုန်သော။ (ဥပဇ္ဈနံ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပဇ္ဈံဆိတေသွာတိဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပ္ပါဒေါစဥပ္ပါဒေါစဥပ္ပါဒေါ၊ ကေ သိသ်၊ကေသမာနေဥပ္ပါဒေါ၊တေသန္တိ ကေပ္ပါဒါ)။ ။ဇ ကသဒ္ဒါ၏သရီဂ္ဂ၊ သဟာဃ၊အဥ၊ သေဋ္ဌ၊သဒိသ၊ အသဒိသအ နက်တို့ထွင်သဒိသထွ၊ ကေပ္ပါဒဆိုလျှင် နာမ်တရားတို့၏ သမ္မ ယုတ္တအဖြစ်ပြီးကောင်းလျက်အဘဲ့ကြောင့် ကေနိရောဓသဒ္ဒါကို ဆိုသနည်းဟူမူ၊ ပစ္စိသန္ဓေအခါ၌ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိအခါ၌စိတ္တဇ ရုပ်တို့လည်းနာမ်တရားတို့နှင့် သဟုပ္ပတ္တိဖြစ်လေသောကြောင့် သမ္မယုတ္တ အဖြစ်သို့ရောက်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့်ကေနိရောဓသဒ္ဒါ ကိုဆိုသည်၊ ကေနိရောဓသဒ္ဒါဖြင့် နာမ်ရုပ်တို့၏အညမညသမ္မ ယောဂကိုမြစ်ခြင်း ကိစ္စပြီးကောင်းပြီးထျက် အဘဲ့ကြောင့်ကေ ဝတ္ထုကကိုဆိုသနည်း၊ အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်တို့၏လည်းကေပ္ပါဒကေ နိရောဓဖြစ်ခြင်းကြောင့် အညမညသမ္မယောဂအဖြစ်သို့ရောက် ရာ၏၊ထို့ကြောင့် ကေဝတ္ထုကသဒ္ဒါကို ဆိုသည်၊ ။ဘုဇ္ဈနံပ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဝတ္ထုနံဘောဂေါ။ဘောဂေါဇေနိဇ္ဇောဂေါ။ ဝိသုံဝိသုံနိဇ္ဇောဂေါ ဝိနိဇ္ဇောဂေါ။နုဏ္ဍိဝိနိဇ္ဇောဂေါယေသန္တာနိအဝိနိဇ္ဇောဂါနိ။ ။ ဇကေဝဏ္ဍုကသဒ္ဒါဖြင့်အဝိနိဇ္ဇောဂရုပ်တို့၏သမ္ဗယောဂ၏အဖြစ် ကိုနှစ်စေအပ်ဗြိုးသည်ဖြစ်လျက်အဘဲ့ကြောင့်ဇကောရမ္ဘဏသဒ္ဒါ ကိုဆိုသနည်းဟူမူ။ အဝိနိဇ္ဇောဂ ရုပ်တို့တွင် တရသောမဟာဘုတ်သည်ကြွင်းသော မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့အား နိဿယပစ္စည်းဖြစ်လေသောကြောင့်။ ထိုပဟာဘုတ်နှင့် ကြွင်းသောမဟာဘုတ်ဥပါဒါရုပ်တို့၏ တူသောမိရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ကြံသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အယူဝါဒဒ္ဒါထိမဟာဘုတ်နှင့် ဇကေဝဏ္ဍုကဖြစ်သောကြွင်းသော မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့၏ အညမည သမ္ဗယုတ္တအဖြစ်ကို နှစ်စိမ့်သောဌာ ဇကောရမ္ဘဏသဒ္ဒါကိုဆိုသည်။ တနည်း၊ စက္ခုစသည်တို့၏မိရာဖြစ်သောဘုတ်တို့သည်၊ ဇကေဝဏ္ဍု ဇတေသု သဒ္ဒါသိတန္တိ ဇကေဝဏ္ဍုကာနိ။ ဟု ကြံသောပုဂ္ဂိုလ်၏ဝါဒဒ္ဒါ ထိမဟာဘုတ်တို့၏ သမ္ဗယုတ္တအဖြစ်သို့ရောက်ရာသောကြောင့်ထိုကိုနှစ်စိမ့်သောဌာ ဇကောရမ္ဘဏသဒ္ဒါကိုဆိုသည်။ ။ဇတေသု၊ ထိမဟာဘုတ်တို့ဒ္ဒါ။ ဇကေ၊ သော။ ဝဏ္ဍု၊ စက္ခုစသော ဝဏ္ဍုသည်။ သဒ္ဒါသိတေ၊ မိသည်တည်း။ ဇ္ဈာတိတသ္မာ၊ ထိသို့တရသော စက္ခုစသောဝဏ္ဍုတို့၏မိရာဖြစ်သောကြောင့်။ တာနိမဟာဘူတာနိ၊တို့သည်။ ဇကေဝဏ္ဍုကာနိ၊ကုန်၏။အနက်။ ။ပဒို့လောမအားဖြင့်လည်းဇကောရမ္ဘဏဟု ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ တရသောဝိထိ၊အထူးထူးသောဝိထိ၊တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌လည်းတရတည်းသောအာရုံဒ္ဒါဖြစ်ကုန်သောပြားသော မိရာရှိကုန်သော ပဉ္စဝိညာဉ်၊သမ္ဗဒို့ နှစ်ဦးတို့၏ သမ္ဗယုတ္တအဖြစ်သို့ရောဝဲရာ၏။ ထို့ကြောင့် ဇကေဝဏ္ဍုကသဒ္ဒါကိုဆို၏။ဇကေဝဏ္ဍုကသဒ္ဒါဖြင့်ပဉ္စဝိညာဉ်သမ္ဗဒို့ နှစ်ဦးတို့၏သမ္ဗယုတ္တအဖြစ်ကို နှစ်စေအပ် လျှင်းမူလည်း သမ္ဗဒို့ နှစ်ဦး၊ သန္တိရဏ စသည်တို့၏သမ္ဗယုတ္တ အဖြစ်သို့ရောက်ရာ၏။ ထို့ကြောင့်ဇကေရောဓကိုဆို၏။ ဇကေရောဓသဒ္ဒါဖြင့်သမ္ဗဒို့ နှစ်ဦး၊ သန္တိရဏစ

Digitized by Google

သည်တို့၏သမ္မယုတ္တအဖြစ်ကိုနှစ်စေအပ်ဣန္ဒြေးမူလည်း နာနုပ္ပါ
ဒဖြစ်သောနာမ်တရားတို့သည်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော လက္ခဏာသုံး
ပါးနှင့်ပြည့်စုံသည် မဟုတ်ကုန်၊ စင်စစ် အားဖြင့် ဇကျပ္ပါဒဖြစ်
သောနာမ်တရားတို့သည်သာဣန္ဒြေ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောလက္ခဏာ
သုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံကုန်၏ဟုပြခြင်းငှာ၊ ဇကျပ္ပါဒကိုမိန့်သော်၊ ။
ဝေဒနာတ္တိကေဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ၊

အညမညဝိသိဋ္ဌာနံ၊ အချင်းချင်းသာဝဇ္ဇ အနဝဇ္ဇ လက္ခဏာ
အားဖြင့်ထူးကုန်သော၊ ကုသလာကုသလာနံ၊တို့၏၊ ပါကာ၊အ
ကျိုးတို့ဝတည်း။ဇာတိဝသ္မာ၊ကြောင့်။ဝိပါကာ၊ကုန်၏၊ ။(ပစ္စုပ္ပ
တိပါကာ။ဝိသိဋ္ဌာနံပါကာဝိပါကာ။ပြု)၊ ။ဇေတံ၊ဤဝိပါကဟူ
သောအမည်သည်၊ဝိပက္ကဘာဝံ၊ရင့်ခြင်းသဘောသို့၊ အာပန္နာ
နံ၊ကုန်သော၊ အရူပဓမ္မာနံ၊တို့၏၊ အဓိဝစနံ၊တည်း။ ။ဝိပက္က
ဘာဝံအာပန္နာနံအရူပဓမ္မာနမေတံ၊ ဟုဝိပါက၏သရုပ်ကိုကြား
ခြင်းသည်သလေးမျိုးဝေ့စသည်တို့၏အသိုးတို့သည်ထိမျိုးဝေ့
နှင့်တူသောဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိပက္ကဟူသော အမည်
သည်ဖြစ်၏၊ အဖြစ်အညွှန့်ပင်စည်အရွက်အညွှောက်တို့သည်ဝိ
ပက္ကဟူသော အမည်သည်မဖြစ်သကဲ့သို့။ ထို့အတူကုသိုလ်အ
ကုသိုလ်တို့၏အကျိုးတို့သည်အရူပဓမ္မ၏အဖြစ်၊ သာရမ္မဏ၏အ
ဖြစ်၊ သုက္ကကဏှစသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့
နှင့်တူကုန်သည်ဖြစ်၍ဝိပက္ကအဖြစ်သို့ရောက်ကုန်၏၊ထို့ကြောင့်
ဝိပါကဟူသော အမည်ကို ရကုန်၏။ ရုပ်တရားတို့ သည် ကံ
ကြောင့်ဖြစ်ကုန်ဣန္ဒြေးမူလည်း ကံနှင့်အရူပဓမ္မစသည်၏ အဖြစ်
ဖြင့်မတူကုန်သည်ဖြစ်၍ဝိပါကဟူသောအမည်ကိုမရကုန်၊ထို့
ကြောင့်၊ ဝိဖက္ကဘာဝံ အာပန္နာနံ အရူပ ဓမ္မာန မေတံ၊ ဟုမိန့်
သည်၊ ။(ဝိပစ္စုပ္ပန္နိတိဝိပါကာ၊ဝိပါက်စိတ်ရ၏။ဝိပါကာနံဘာ
ဝေါဝိပက္ကံ၊ တွစာဒိဖြင့်အာကိရသသပြု။ ယဝတံ၊ သုတ်၌ကာရ
သဒ္ဒါဖြင့်ယအက္ခရာရှိသောကကိုစပြု၊ ဒွေးဘော်ဆောင်၊ရှင်ပြီး၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အရကားရင့်ခြင်းသဘောရ၏။ တနည်း၊ ဝိပစ္စနံဝိပက္ကံ၊ သုသဟစ
သကတောက္ခက္ကာစ၊ ဖြင့်တပစ္စည်းကို ကြွပြု၊ ဓာတွန်စကိုရော၊
ရင့်ခြင်းသဘောဂုဏ်းရ၏။ ။ဘာဝဝန္တာဝိပါကာဘာဝိယန္တိ
ပကာသိယန္တိ ဇေတေနာတိဘာဝေါ။ဝိပက္ကဗွတံဘာဝေါစာတိဝိ
ပက္ကဘာဝေါ။ ။ဘာဝ သဒ္ဒါသည်၊ ။ဘာဝေါ ပဒဖွေ
သတ္တာယ၊ မဓိပ္ပါယကြိယာသုစ၊ သဘာဝသို့ စသိလာယံ၊ ပုရိ
သိတ္ထိန္ဒြိယေသုစ။ ။တို့တွင်သဘာဝဟော။ ၅၅၌ ရင့်ခြင်းသ
ဘောလက္ခဏာပင်တည်း)။ ။ဝိပါကသဘာဝမျှာ၊ အကျိုး
ကိုရင့်စေတတ်သောသဘောရှိကုန်သောတရားတို့သည်၊ ။
(ဝိပစ္စာနံ၊ဝိပါကာနံဝိပစ္စာပနံဝိပါကော၊ ။ဝိပစ္စာနံဝိပါကာနံ၊
အကျိုးတို့ကို။ဝိပစ္စာပနံ၊ရင့်စေခြင်း။ဝိပါကော၊ခြင်း။ အကျိုးကို
ဖြစ်စေခြင်းဌာစွမ်းနိုင်သော သတ္တိရ၏။ ။ဝိပါကောသဘာ
ဝေါဇေတေသန္တိဝိပါကသဘာဝါ။ တေယေဝမျှာတထာ၊ ဓမ္မ
သဒ္ဒါသဘာဝဟော)။ ။ဇာတိဇရာ သဘာဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းရင့်
ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ ဇာတိဇရာပကတိကာ၊ ဖြစ်ခြင်းရင့်
ခြင်းပကတိရှိကုန်သော၊သတ္တာ၊တို့ကို။ဇာတိမျှာဇရာမျှာတိ၊
၍။ဝုစ္စန္တိယထာ၊သို့။ဇေဝံတထာ၊တူ။ဝိပါကဇနကဏ္ဍေန၊ အကျိုး
ကိုဖြစ်စေတတ်သော အနက်သဘော ကြောင့်၊ ဝိပါကသဘာ
ဝါ၊ အကျိုးကိုရင့်စေတတ်သောသဘောရှိကုန်သော၊ ဝိပါက
ပကတိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိပါကဓမ္မ ဓမ္မာတိ ၍။
ဝုစ္စန္တိ၊ကုန်၏။ ။(ဇာယနံဥပ္ပဇ္ဇနံဇာတိ။ ဇိရဏံပရိပစ္စနံဇရာ၊
ပြု။ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌။ ။ဇာတိဇရာသဘာဝါတိဇာယနဇိရ
ဏာသဘာဝါ။ ဟုဘွင့်၏။ကတ္တုသာဓ်၊ ကရဏသာဓ်ကို နှစ်စေ
သည်။ ဇာတိဇရာသဘာဝါ ဇာတိဇရာပကတိကာသတ္တာ၊ ဟု
ဆိုလေသောကြောင့်သတ္တဝါတို့၏ဖြစ်ခြင်းရင့်ခြင်းသဘောကို
ယူ။သတ္တဝါဟူသည်လည်းနာမ်ရုပ်တို့၏သန္တာတိကိုစွဲ၍ပညတ်
လေသောကြောင့် နာမ်ရုပ်အစဉ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းရင့်ခြင်းကိုယူ။
ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏အကျိုးကို ရင့်စေတတ်သောသဘော

Digitized by Google

ည်၏အဖြစ်မည်သည်မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာ
ဗျာမာန အနုသယရှိသော ဥပါဒိဏ္ဍာခန္ဓာအစဉ်၌ အကျိုးကို
စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောသင်္ခါရနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏
ဖြစ်တည်း။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်၏ စင်စစ်အကျိုး ပေးခြင်းရှိ
သည်၏အဖြစ်ကိုဝိပစ္စနသဘာဝမယူလတ်၊ ထိုသို့မဂ်ဖြင့်မပယ်
သေးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာမာန အနုသယရှိသော သန္တာန်၌
သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ
နိုင်သောသင်္ခါရ၏သာဝိပစ္စနသဘာဝဖြစ်သောကြောင့်။ အ
ဗျာဠစသောကုသိုလ်၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗစသောအကု
သိုလ်တို့၏လည်း အကျိုးကို မဖြစ်စေလျင်းမူလည်း ဝိပါကမ္မ
ဇသာအမည်သည်ပြီး၏။ အဘိညာဉ်ကုသိုလ်သည် စတုတ္ထ
ဈာန်၏ဝင်း ပဋ္ဌမဈာန်၏ဝင်း အကျိုးဆက်ဖြစ်သောကြောင့် အ
ကျိုးကိုမပေး။ ဝါ၊ တူသောဘုံမှအသောဝနုပစ္စည်းကိုမရသည်
ဖြစ်ကြောင့် အားနည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်အကျိုးကို မ
။အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ အဟောသိကမ္မံနာဟောသိကမ္မဝိပါကော၊
ဟာသိကမ္မံနဘဝိဿတိကမ္မဝိပါကောတို့ကိုယူ။ ဘာဝနာ
ဟာတဗ္ဗ စသည်၌အာဒိဖြင့်၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ အကု
သိုလ်တို့ကိုယူ)။ ။တတိယပဒံ၊ ကို။ ဥဘယသဘာဝပဒို့ကွေပ
ဿန၊ နှစ်ပါးစုံသောရင့်ခြင်းသဘောရင့်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်
သောနာမ်တရားတို့ကိုရင့်စေခြင်းသဘောကိုပယ်သည်၏ အ
ဓိပ္ပာယ်ဖြင့်၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ဝိပါကတ္တိကေဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

ဥပေက္ခာ အာဒိဏ္ဍာဥပါဒိဏ္ဍာ။ ထိုရင်း။ ။အဘယ်သည်
ပ်သနည်း၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ၊ ကိုမိန့်။ ။တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည်အသို့
ပ်သနည်း။ တကွဖြစ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ကပ်သလော၊ အာ
ဏကရဏဝသေန၊ ကိုမိန့်။ အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့် ကပ်
သည်၊ ။တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည်အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့် ကပ်
ပ်သော်ဥပေက္ခာသည် တေဘူမကဓမ္မလော။ ကမ္မုနာကိုမိန့်။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အာပဇ္ဇနဓါတ်သည် ဂဟဏအနက်ကိုဟောသထည်းဟု
စေထို၍ဂဟိတာ၊ကိုမိန့်။ ။အသို့ယူသနည်း။ ဗလဘာဝေ
ကိုမိန့်၊အာဒါနာကာရ၊ထနည်း၊ ဥပေတာမည်သောကံသည်ပ
အပ်သောဓမ္မတို့သည်အတိတ်ဖို့နည်း။ ဗလဘာဝေန၊ကိုမိန့်။ အ
ဒိဏ္ဍာ၏ကံပုဒ်သရုပ်ပြ။တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိဟိ၊ ဟုဥပေတံ၌ဥပဂမန
ယာ၏ကတ္တားပုဒ်ကို ဆိုခြင်းသည်လောကုတ္တရာကို အာရုံပြု
ဖြစ်သောဂေါတြဘုပစ္စဝေက္ခဏာစသည်တို့၏ ကတ္တား၏အဖြ
မှနစ်စိမ့်သောဌာဆို၏။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ပဌမမဂ္ဂ ဝိထိ
နိဗ္ဗာန်သည်ဂေါတြဘူမဂ်ဖိုလ်တို့၏အာရုံဖြစ်၏။ အထက်မဂ်သုံ
ခုဝိထိဌ်ဝေါဒါန်မဂ်ဖိုလ်တို့၏အာရုံဖြစ်၏။ ဆင်ခြင်သောကာ
ဌ် ထိုက်သင့်သည် အားလျော်စွာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့သည် အ
ဝဇ္ဇနီးပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်တို့၏အာရုံဖြစ်ကုန်၏။ အဘိညာဏ
ထိဌ်ထိုက်သင့်သည် အားလျော်စွာ ထိုမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့သည်
ပရိကံ၊ဥပစာ၊အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊အဘိညာဉ်တို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်
၏။သဗ္ဗညုတညာဏ်၏ အာရုံအဖြစ်ဌ်သိုဘွယ်မရှိ။ ကမ္မုနာ၊ဖ
သိုခြင်းသည်တေဘူမကဓမ္မတို့၏ဥပါဒါန်၏အာရုံဖြစ်လေသေ
ကြောင့်တေဘူမကဓမ္မကိုနစ်စိမ့်သောဌာဆိုသည်။ယူအပ်ကုန်
၏ဟူသည်ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာကဋ္ဌာရုပ်တို့ကိုငါတို့သည် ဖြစ်
စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ငါတို့၏ဥစ္စာအကျိုးတည်းယုကုန်
သကဲ့သို့ တေဘူမကကံတို့သည် ယူအပ်ကုန်၏။ ။ဥပါဒိဏ္ဍ
သန္ဓိ၏ဝစနတ္ထ၊ အဘိဓေယျတ္ထကိုဆိုပြီး၍ ထိုအနက်ကိုစွန့်၍
ပါဒါနိယသန္ဓိ၏ အသိုးဥပါဒိဏ္ဍ သန္ဓိကိုငဲ့ခြင်း ကင်းသော
နတ္ထ၊အဘိဓေယျတ္ထကိုဆိုခြင်းငှာ၊ အာရမ္ဘဏာဘာဝံဥပဂတ္ဘာ
သည်ကိုမိန့်။ ။ဥပါဒါနံ၊ဥပါဒါန်တို့၏။ ဟိတ္တာ၊'အစိုးအပွါးထို
တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ ဥပါဒါနိယဂ၊ကုန်၏။ (ဟိတ
တဒ္ဓိတ်။ဇာတာဒိနုမိမိယာစ၊ ဖြင့်ဆုယပစ္စည်းသက်)။ ။အသို့
ဥပါဒါန်တို့၏ အစိုးအပွါးဖြစ်သနည်း။ ဥပါဒါန သမ္ဗန္ဓေန၊ ကို
မိန့်။ ။ဥပါဒါန်နှင့်သဟဇာတအားဖြင့်စပ်သလော၊ အာရမ္ဘဏ

Digitized by Google

အာဝံဥပဂတ်၊ ကိုမိန့်။ ။ဥပါဒါနသဿအာရမ္မဏာ ပစ္စယဘူတာ
။ဇေတံအဓိဝစနံ၊ ဟုသရုပ်ကြားခြင်းအဘိဓေယျဂ္ဂကို ဆိုခြင်း
သည်ဥပါဒိဏ္ဏသည် အထူးပြုအပ်သော ဥပါဒါနိယ၊ အထူးကို
ပြုမူ၍ ဥပါဒိဏ္ဏု ပါဒါနိယနှင့်ဝင်း၊ အနုပါဒိဏ္ဏု ပါဒါနိယနှင့်
ခြင်း ဆက်ဆံသောအားဖြင့် ကြားသည်၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်
သောတေဘူမက ဓမ္မကိုသာယူက၊ ဥပါဒိဏ္ဏနှင့် ဥပါဒါနိယကို
ကမ္မဓာရည်းမတွဲရာ။ ။ဥပါဒါန်၏အာရုံဖြစ်သော ဥပါဒါနိယ
သည်၊ ဥပါဒိဏ္ဏဥပါဒါနိယ၊ အနုပါဒိဏ္ဏ ဥပါဒါနိယ နှစ်ပါးပြား
သောကြောင့်၊ဥပါဒိဏ္ဏ ဥပါဒါနိယကိုပြထိုရကား၊ ဥပါဒိဏ္ဏာဒ
တေဥပါဒါနိယာစာတိဥပါဒိဏ္ဏုပါဒါနိယာ၊ကိုမိန့် ။ဇေတံ၊ ဤ
ဥပါဒိဏ္ဏုပါဒါနိယဟူသောအမည်သည်။ သာသဝကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ
နံ၊အာသဝေါ တရားတို့၏အာရုံဖြစ်သော တေဘူမကာကံသည်
ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မာနံ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့၏။ ဝါ၊
ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာကဒ္ဒတ္တာရုပ်တို့၏။ အဓိဝစနံ။တည်း။ ။ဥပါ
ဒိဏ္ဏုပါဒါနိယတ္တိကောဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

သံကိလေသေတိ၊ ဒွိပ်စက်တတ် ပူပန်စေ တတ်၏။ ဇ္ဈတိ
တသ္မာ၊ကြောင့်။ သံကိလေသော၊၏။ ကိလေသာ ဆယ်ပါးရ
၏။ ။ဝိဗာဓတိ၊ဒွိက်စက်တတ်၏။ဥပတာပေတိစ၊ပူလည်းပူပန်
စေတတ်၏။ဇ္ဈတိအယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊တည်း။ သံကိလေသေ
နံ၊ သံကိလေသတရားဆယ်ပါးနှင့်။သမန္နာဂတာ၊ ဇကျပါဒစ
သော အားဖြင့် တကွ ဖြစ်ကုန် သည် တည်း၊ ဇ္ဈတိ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ သံကိလိဋ္ဌာ၊ ကုန်၏။ ။သံကိလေသေနသမန္နာဂ
တာ၊ ဖြင့်သံကိလိဋ္ဌမည်သော အကုသိလ်တရား၏ သံကိလေ
သတရားနှင့် ဇကျပါဒစသောအားဖြင့် တကွဖြစ်သည် ၏အဖြစ်
ကိုသာ ပြ၏။ ဝစနတ္ထကို ပြသည် မဟုတ်။ ဝစ နတ္ထမှာ။ သံ
ကိလိဋ္ဌာတိ တေဟိဝိဗာဓိတာ ဥပတာပိတာစ၊ ဟုဋ္ဌိကာ ဘွင့်
သောကြောင့်။ သံကိလေသေဟိသံကိလေသိယန္တိဝိဗာဓိယန္တိ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဗိဒ္ဓိယန္တိ တိသံကိလိဋ္ဌာ၊ ဟုသဒ္ဒကမ္မသာဓနေ။ တေဟိ ဝိဇာဓိတာ ဟုဘွင့်သည့်အထိပြု။ ။တေဟိ ဥပထာဝိတာ၊ ဟုဘွင့်သည့်အထိကား။ သံကိလေသေဟိ သံကိလေသာဝိယန္တိ ဥပထာဝိယန္တိ တိသံကိလိဋ္ဌာ၊ ဟုဟေတုကမ္မသာဓနပြု။ သံကိလေသနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော သံကိလိဋ္ဌမည်သော အကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ အဆိပ်စသည်ထိုသည် ထောပတ်စသည်တို့ကို ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ သံကိလေသတရားထိုသည်ဖြင့် စက်ဖျက်ဆီးအပ် ပူပန်စေအပ်သည်မည်ကုန်၏။ ၍သို့သော်အနက် အဓိပ္ပါယ်ကိုပြထိုသောကြောင့်၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာသည်၊ သံကိလေသေန သမန္နာဂတာ၊ ဟုမိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့်ဤ ကား၌။ ။တေပနယဿ သံကိလေသသမင်္ဂဟေတုတ္တာ ကေဝလာနိဒ္ဒိဟိန္နာနတ္တာ ကိတာဝဓိဝ ဂတာ။ ဝိသာဒိဟိဝိယ သဝိဇ္ဇာ ယောဝိ ဒုဿိတာ မထိနာ ဝိဇာဓိတာ ဥပတာဝိ တာစ နာမ ဟောန္တိ၊ တသ္မာအာဟ သံကိလေသေန သမန္နာဂတာ သံကိလိဋ္ဌာတိ။ဟုမိန့်၏။ ။(သံကိလိဋ္ဌာကား၊ သံပုဗ္ဗကိလိသဓာတ် တမစ္ဆည်း။သာဒိသဒ္ဒပုစ္ဆာနန္တဟံသာဒိဟိဋ္ဌော၊ ဖြင့်ပြီး၏)။ ။ မရုကား၊ အဋ္ဌကထာအထိုအား ဖြင့်သမန္နာဂတတဒ္ဓိတ်ဟူ၏၊ ဝိဇာဓိတာဥပတာဝိတာဖြင့် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း၏သရုပ်ကို ပြသောဟူ၏။ ။သံကိလေသံ၊ ကို။ (အရဟာသန္ဒါ၏အယ္ဒဉ်၊ လဒ္ဓုံဟု သမ္ဗန္ဓါနိပါဋ္ဌကြောင်းကိုထည့်)။ လဒ္ဓုံ၊ဌာ။ အရဟန္တိ၊ ထိုက်ကုန်၏။ဤတိတဿ၊ ကြောင့်။သံကိလေသိကာ၊ကုန်၏။ သံကိလေသထို့ကိုရခြင်းဌာထိုက်၏ဟူသည်အဘယ်နည်း။ အတ္တာနုံအာရမ္မဏံကတွာပဝတ္တာနေန၊ ကိုမိန့်။ ။အတ္တာနုံ၊ မိမိဟူဆိုအပ်သော သံကိလေသိကဓမ္မကို။အာရမ္မဏံကတွာ၊အာရုံပြု၍။ သံကိလေသသာ၊၏။ ပဝတ္တာနေန၊ဖြစ်သဖြင့်။ ။သံကိလေသတရားကိုရခြင်းဌာဆိုက်၏ဟူသည်။ သံကိလေသတရား၏အာရုံဖြစ်သည်ဟုသရုပ်ကြားသည်။ထို့ကြောင့်ဤကာ၌။ ။သံကိလေသံအရဟန္တိတိ သံကိလေသသသာရမ္မဏာဘာဝေနလဒ္ဓုံ အရဟန္တိ

Digitized by Google

တိအာတ္ထော။ဟုဘွင့်၏။ မဏိဒီပဆရာကား။ အတ္တာနံအာရမ္မဏံ ကတွာပဝတ္တနေန၊ ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိကို ဝက်ထွဆို၏။ ကတွာကို ကာရာပေတွာ၊ ဟုပဝတ္တနေနကို ပဝတ္တာပန ဘာဝတောဟု၊ ကာရိုက်နှင့်တကွဟိတ်ဖြင့်ဘွင့်၏။ ဋီကာဠီအာရမ္မဏာ ဘာဝေနကိုအာရမ္မဏာဘာဝတောဟုဟိတ်ဖြင့်ဘွင့်၏။ထိုဟိတ် ကိုဥဇုကထွဆို၏။အဋ္ဌကထာဠီ ပဝတ္တနေန နောင်ယှဉ်စေထို၏။ ဆင်ခြင်။ အဋ္ဌကထာပါဠိ၊ ဋီကာပါဠိနှစ်ရပ်သည်အဆိုသာထူးသည်။ သံကိလေသတရားကို ရခြင်းဌာထိုက်သော သရုပ်ကို ကြားသည်အတူတူ၊ထို့ကြောင့်ဟိတ်ဖြင့်ဘွင့်ခြင်းသည်မသင့်။ ပဝတ္တနေနနောင်၊သံကိလေသသာအာရမ္မဏာဘာဝေန၊ဟူသော ဋီကာပါဠိကိုပါဠိကြွင်းပြု၍ ယှဉ်ခြင်းသည်လည်းမသင့်။အတ္တာနံ၏အရ၊ အရဟန္တိဟူသောကြိယာ၏ကတ္တား တေဘုမကဓမ္မကိုယူခြင်းသည်လည်းမသင့်။ အဘဲ့ကြောင့်နည်း။သံကိလေသိကသည် သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိက၊ အသံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကနှစ်ပါးနှင့်ဆက်ဆံသောကြောင့်၊ သံကိလေသိကဓမ္မသာမန်သာထိုသည်။အကယ်၍မဏိဒီပဆရာဆိုသည့်အတိုင်း၊ တေဘူမက ဓမ္မကိုယူက၊ သံကိလိဋ္ဌနှင့် ကမ္မဓာရည်း မတွဲက၊ အသံကိလိဋ္ဌနှင့်သာတွဲရာသည်၊ ထို့ကြောင့်သံကိလေသိကသာမန်ကိုသာယူ။ ။မြေကြီးအထုနှင့်တူသောကြီးကျယ်သောပညာရှိသော မဏိဒီပဆရာတော်ကို အစိတ်တရာစု၍ တစုမျှမမှီနိုင်သောငါထိုသည်အပြစ်တင်ထို၍ဆိုသဉ်မဟုတ်၊နောက်နောက်သောအယ်ီးသါးတို့သိစေထို၍ဆိုသည်။ ။အာရမ္မဏာဘာဝံအနတိက္ကမနတောဟူသော ဟိတ်ပါဠိသည်နိတ္ထဥဇုကဝုတ္တိမဟုတ်၊သံကိလေသတရားကို မလွန်သည်ကိုသာဣဉ် ပြသောစကားဖြစ်သောကြောင့်၊နေယျတ္ထဝက်ဝုတ္တိတဉ်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာဠီ။ ။အာရမ္မဏာဘာဝံအနတိက္ကမနတောတိဇေတန သံကိလေသာနတိက္ကမနမေဝဒသေတိ၊ဟုမိန့်၏။ ။လောကုတ္တရာသည်သံကိလေသ၏အာရုံ၏အဖြစ်ကိုလွန်မြောက်သကဲ့သို့၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ထို့အတူတေဘူမကဓမ္မတို့သည်သံကိလေသထို့၏အာရုံအဖြစ်ကို မလွန် မြောက်နိုင် လေသော ကြောင့်၊ သံကိလေသေ နိယတ္တာ၊ဟူသည် ဇကုပ္ပါဒစသော အပြားထို့ဖြင့် ယှဉ်သည် မဟုတ်၊အာရုံအာရမ္မဏိကအားဖြင့်ယှဉ်သည်ဆိုထိုသည်၊ သံကိလေသိကသဒ္ဒါဒ္ဓဏိကပစ္စည်းသည်၊ဝတ္ထုယုဂိက၊ သုက်သာလိကသဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့အရဟတ္တ၊ နိယတ္တာတ္ထဒ္ဒါသက်၊ ။ဝတ္ထာနံယုဂံ ဝတ္ထုယုဂံ။တံအရဟန္တိတိဝဂ္ဂယုဂိကာ။ သုက်ံအဒါတုကာမာမနုဿာသုက်ံဟနန္တိဝိနာသေန္တိ ဇာတောဩကာသတောတိသုက်ဿာတော။ကင်းထားရာတောင်ပြတ်စသည်ရ၏။နောက်ပုဒ်ဿာတကိုချေ၍သုက်ဆိုသည်။ သုက်ဿသာလသုက်သာလာ။ တတ္ထနိယတ္တာတိသုက်သာလိကာ၊ ကင်းစောင့်ရ၏။ ။ သံကိသိဋ္ဌသံကိလေသိကတ္တိကေဂဏ္ဍိပဇ္ဇံ။

သဝိတက္ကာဟူသောသမာသ်၏ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ယေဟူသောအညပုဒ်၊ ဂင်း၏စပ်ရာဟောန္တိဟူသောကြိယာ၊ ဝစနတ္ထဟေတုဇောတက္ ဇ္ဈာတိသဒ္ဒါတို့ကိုထည့်၍အနက်ယောဇနာ။ ။ယေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္မယောဂဝသေန၊ အညိအညတ်ဇကုပ္ပါဒစသောအပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ပဝတ္တမာနေန၊သော။ဝိတက္ကေန၊နှင့်။သဟ၊တကွ။ဟေါန်၊ကုန်၏။ဇ္ဈာတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊တို့သည်။ သဝိတက္ကာ၊ကုန်၏။ (သဗ္ဘာဝိစာရေန၊ဒ္ဒါလည်းဂင်းနည်းယောဇနာ)။ ဥဘယရဟိတာ၊ ဝိတက်ဝိစာရနှစ်ပါးတုံမှကင်းသော တရားတို့သည်။ ဝိတက္ကဝိစာရေသု၊ ပဌမဈာန်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌ မကွေမကွာ ယှဉ်ကုန်သော ဝိတက်ဝိစာရတို့တွင်။ ဝါ၊ ငါးခဲ့ငါးပါးသောသဝိတက္ကသဝိစာရစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌ မကွေမကွာယှဉ်သော ဝိတက်ဝိစာရတို့တွင်။ ဝိစာရော၀၊ ဝိစာရသည်သာလျှင်။ ဇတေသံ၊ထိုဒုတိယဈာနိကစိတ္တုပ္ပါဒ်ဟုဆိုအပ်သော ဒုတိယရာသိတရားတို့၏။ မတ္တာပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ဇ္ဈာတိ

Digitized by Google

ထသို့၊ ထို့ကြောင့်။ ထေဝါဒီမှာ၊ တို့သည်။ ဝိစာရမတ္တာ၊ ကုန်၏။ (မတ္တာသဒ္ဒါသည်ပမာဏအနက်ကိုဟော၏။ ဌေတော်၊ ဟူသော ပုဒ်ကိုမတ္တာဟူသော ပုဒ်နှင့်သမ္ဗန်ဓပ်။ အထွိသဒ္ဒါထည့်၍ သမ္ဗန်ဓိန်အနက်မပေးလင့်။ ထို့ကြောင့်ဒုကာ၌ ဝိစာရော၀ ဌေတော် မတ္တာ၊ဟုမိန့်၏)။ ။ဝိစာရော၀၌ဌေဝသဒ္ဒါ၏ နိ၀တ္တေတဗ္ဗကိုဖြ ထိုသည်ဖြစ်၍ဝိစာရတော၁ုတ္တရိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တနည်း။ မတ္တာသဒ္ဒါသည် ဝိသေသနိ၀တ္တိအနက်ရှိ၏။ ဝိတက်တည်းဟူ သောအထူးကိုနှစ်စေသည်။ ။ဝိစာရော၀ဝိစာရမတ္တာ၊ဝိစာ ရမတ္တာဌေတော် အထွိတိဝိစာရမတ္တာ၊ပြု။ ။သဝိတက္ကသဝိ စာရဖြစ်သော၁ါးဆဲ့၁ါးပါးသောစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်ဝိတက်ဖြင့် အထူးပြုအပ်သော ဝိစာရဖြင့် သဝိစာရမည်ကုန်၏။ ၍နုတိယ ဈာနိကစိတ္တုပ္ပါဒ်ဒုတိယရာသိတရားတို့သည်ဝိတက်ဟုဆိုအပ် သော အထူးကင်းသော၀ိစာရဖြင့်သာလျှင် သဝိစာရမည် ကုန် ၏။ ထို့ကြောင့် မတ္တာသဒ္ဒါသည်ဝိတက်တည်းဟူသော အထူး ကိုနှစ်စေသည်ဖြစ်၍ ၍နုတိယရာသိတရားတို့ကို ဝိစာရမတ္တ ဟုဆိုအပ်ကုန်၏။ ဝိစာရမတ္တာသဒ္ဒါဖြင့်ဒုတိယရာသိတရားတို့၏ အဝိတက္က အဖြစ်ဖြင့်ပြီးလျှင်းမူလည်း၊ ဝိစာရမတ္တာအဝိတက္ကဖြစ် သောဒုတိယရာသိမှတပါး အဝိစာရအဝိတက္ကဖြစ်သော တတိ ယရာသိတရားတို့၏ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုထွန်းပြစိမ့်သောဌါ အဝိ တက္ကသဒ္ဒါကိုမိန့်၏။အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ အဝိတက္ကတို့ သည်ဝိစာရမတ္တာအဝိတက္က၊ အဝိစာရအဝိတက္က၊ ၍သို့နိ၀တ္တေ တဗ္ဗ ဂဟော တဗ္ဗတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝိစာရမတ္တာ ဟူ၍သာ ဟောချေသည်ရှိသော်ဝိစာရမတ္တတို့သည်သာလျှင် အဝိတက္က မည်ခြင်းတည်းဟူသောအပြစ်သည်ရောက်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် အဝိတက္ကသဒ္ဒါကိုမိန့်၏။တနည်း။ သဝိစာရတို့သည်သဝိတက္က သဝိစာရ၊ အဝိတက္ကသဝိစာရတို့တွင်၊ အဝိတက္က သဝိစာရတို့ ကိုနှစ်ဖိုလ်သောဌါပဌမဝုဒ်ကိုဟော၏။အဝိစာရတို့သည်လည်း သဝိတက္ကအဝိစာရ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရတို့တွင် သဝိတက္ကအဝိ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

စာရတို့ကိုနှစ်စိမ့်သောဌာ တတိယပုဒ်ကိုဟော၏၊ ပဌမပုဒ်ထ တိယပုဒ်တို့ဖြင့်နှစ်စေအပ်သောအဝိတက္ကသဝိစာရ၊ သဝိတက္က အဝိစာရတို့တွင် အဝိတက္ကသဒ္ဒါဖြင့် တိက်မှတ်ဖြစ်သော သဝိ တက္က အဝိစာရတို့ကိုနှစ်စေ၍ အဝိတက္ကသဝိစာရတို့ကို ပြထို သည်ဖြစ်၍ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာဟုဟောသော်၊ထုနည်း။ ဝိ တက်၌တပ်သောနိကန္တိကို ပယ်သောဘာဝနာဖြင့်ဝိတက်မရှိ သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဒုတိယရဿိတရားတို့သည် ဝိစာရမတ္တ မည်ကုန်၏။ ဝိစာရမှတပါးဝိတိစသော စျာန်အင်္ဂါ၏မရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်ဝိစာရမတ္တမည်သည်မဟုတ်ကုန်။ ဤအနက်ကို ပြအံ့သောဌာ၊အဝိတက္ကသဒ္ဒါဖြင့်ဝိစာရမတ္တတို့ကိုအထူးပြုအပ် ကုန်၏။ဝိတက္ကတိက်သိမ်မွေ့၏။ ။ဝိဘင်္ဂတ္တိကေဂဏ္ဌိပဋ္ဌိ။

ဇကုပ္ပါဒါဒိဘာဝံ၊ ဖြင့်ဂတသဒ္ဒါ၏ ပဝတ္တိအနက်ကိုမဟော၊ ပတ္တိအနက်ကိုဟောသည်ကိုပြ၏။ ။ဇကုပ္ပါဒါဒိဘာဝံဂန္ဆိတိ ပါပုဏာတိဂတာ။သဟ ဂတာ သဟဂတာ၊ဝိတိယာသဟဂ တာ ဝိတိသဟဂတာ။ ။ဝိတိသမ္မယုတ္တာ၊ဝိတိနှင့် အညီအဝ ညွတ်ဇကုပ္ပါဒစသောအပြားတို့ဖြင့်ယှဉ်ကုန်သည်တည်း။ ဇ္ဈာတိ အယံ၊ ကား။ အထ္ထော၊ တည်း။စ၊ဥပေက္ခာ၏ သရုပ်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဇထ္ထေ၊ဤဝိတိတိက်၌ဥပေက္ခာတိ၊ကား။အဒုက္ခမသုခါ၊ဒုက္ခလဉ်း မဟုတ်သုခလည်းမဟုတ်သော။ဝေဒနာ၊ကို။ဝုတ္တာ၊၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဒုက္ခမသုခါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ကို။ ဥပေက္ခာတိ၊၍။ ဝုတ္တာ၊နည်း။ ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။သာ၊သည်။သုခဒုက္ခကာရပ ဝတ္ထိ်၊ ကောင်းသောဇာတ္ဌာရုံအစုရှိ၏ဖြစ်ခြင်း မကောင်းသော အ နိဋ္ဌာရုံအစုရှိ၏ဖြစ်ခြင်းကို။(သုခသဒ္ဒါဇာတ္ဌပရိယာယ်။ဒုက္ခသဒ္ဒါအ နိဋ္ဌပရိယာယ်။အာကာရသဒ္ဒါကောဋ္ဌာသတ္ထ)။ဥပေက္ခာတိ၊ လျစ် လျူ။ရူတတ်၏၊မဇ္ဈတ္တာကာရသဘာဝတို့တည်း၊ သုခဒုက္ခအာဘိသံ္ခ မကျစေမူ၍အလယ်၌ တည်သော သဘောဟုဆိုအပ်သော လျစ် လျူ။ ရူသော အခြင်းအရာ၌ ကောင်းစွာ တည်သည်၏ အဖြစ်

Digitized by Google

ကြောင့်။ တေနာကာရေန၊ ထိုထျစ်ထျူးရှုသော အခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်သော သဘော အားဖြင့်၊ ပဝတ္တတိ၏ ဖွဲ့တိ ထဆွာ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၏ နိဂ္ဂိတိကသဿ၊ ဝိတိကင်းသော၊ ဝါ၊ သမ္မသုတ်အားဖြင့် ဝိတိမရှိသော။ သုခဿ၊ ၏။ သဂ္ဂိတိကသုခတော၊ ဝိတိနှင့်ကေပ္ပါဒစသော အားဖြင့် တက္ကဖြစ်သော သုခမှ၊ ဝါ၊ ဝိတိရှိသော သုခမှ၊ ဝိသေသဒဿနဝသေန၊ အထူးကိုပြသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဃယံတိကော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ။ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် တတိယစျာန်၊ ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် စတုတ္ထစျာန်၊ ကာယဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော တဆဲ့နှစ်ပါးသော သုခသည် နိဂ္ဂိတိကသုခမည်၏။ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် လေးဆယ်။ ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် ငါးဆဲ့တပါးသော စိတ်တို့နှင့် ယှဉ်သော သုခသည်သဂ္ဂိတိကသုခမည်၏။ ၍ သို့သဂ္ဂိတိကသုခမှနိဂ္ဂိတိကသုခ အထူးကိုပြအံ့သောငှာဟော၏။ တနည်း၊ ဝိတိသဟဂတာပုန်ဖြင့် သုခတစိတ်ကိုရေတွက်အပ်၏။ ဝိတိကိုမရေတွက်အပ်။ တသုသောစိတ္တုပ္ပါဒ်၌ဝိတိနှစ်ခုမရှိသောကြောင့်တည်း။ သုခသဟဂတာပုန်ဖြင့် ဝိတိကိုရေတွက်အပ်၏။ သုခကိုမရေတွက်အပ်။ ထသုသောစိတ္တုပ္ပါဒ်၌သုခနှစ်ခုမရှိသောကြောင့်တည်း။ ဝိတိဝိပ္ပယုတ္တသုခ သဟဂုတ်တို့ကို လည်း ရှေ့ပုန်ဖြင့် မရေတွက်အပ်ကုန်။ နောက်ပုန်ဖြင့် ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ၍ သို့ဆိုခဲ့သော ဝိတိသုခတို့၏ အထူးကိုပြခြင်းငှာ ၍ တိုက်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။ ။ ဝိတိတ္တိကေဂဂ္ဂါပဗ္ဗံ။

ကဆွာ၊ ကြောင့်။ ဒဿနေနာတိပဒဿ၊ ၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေနာတိအတ္ထော၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေနဟူသော အနက်ကို။ သံဝဏ္ဏိတော၊ ဘွင့်အပ်သနည်း။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိသောတာပတ္တိမဂ်ကို။ (ဝုတ္တောဒ္ဓစပ်)။ ပဌမံ၊ စွာ။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ ဖြင့်။ (နိဗ္ဗာနပဋိဝိဇ္ဈန ဝသေန၊ ကိုနစ်စေ)။ ဒဿန တော၊ မြင်တတ်သော ကြောင့်။ ဒဿ နဋ္ဌိ၊ ၍။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဝုတ္တော၊၏။ (ဒဿနတော်ဟူသော်ဟိတ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံ
တော်ဒဿနတိတိဒဿနံ၊ပြု)။ ဂေါတြဘူသည်နိဗ္ဗာန်ကိုရှု
စွာမြင်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ထိုသို့ထျက်ဂေါတြဘူကို အ
ကြောင့်ဒဿနဟူ၍ မဆိုအပ်လေသနည်းစွန်း၊ ဂေါတြဘုပုန
သည်ကိုဖြန့်၊ ။ဂေါတြဘုပန၊သည်ကား။နိဗ္ဗာန်၊ကို၊ ပဌမဇ
ရံ၊ သော်တာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ထက်ရှေးဦးစွာ၊ ကိုးခါဝိပဿနာ
ဂ်ိုင်။ပနတထာဝိ၊ ထိုသို့ရှေးဦးစွာမြင်ထျင်းမူလည်း။ (ဒဿန
နဝုစ္စတိ၊ ဠ်အရှုစိဂရဟာလက္ခဏာစပ်)။ ။အဘဲ့ကြောင့် မဆ
အပ်လေ သနည်း၊ နိဗ္ဗာန်ဒိသွာဝိ ကတ္တုဗ္ဗသေ ကိလေသပ္ပဟာ
နသောဘာဝါ၊ကိုဖြန့်။ ။ဂေါတြဘူ၏နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်၍လည်းကိ
လေသာကိုပယ်ခြင်းကိစ္စ၏မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်
ကဲ့သို့နည်းစွန်၊ ယထာပန၊ ဖြန့်။ ။အာဟာယထာ၊ဆိုသကဲ့သို့၊ေ
မေဝ၊ဤအတူသာဣ။(နဝုစ္စတိဠ်ကြွယာဝိသေသနစပ်)။ နိဗ္ဗာ
နာရုမ္မဏာ၊ နိဗ္ဗာနပဋိဝိဇ္ဈန နှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား။ အားနည်း
သောယောကျ်ား၏ တောင်ဝေးစသည်ကို ကိုင်သကဲ့သို့ စိတ်
စေတသိက်တို့၏ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကာမျှယူကာမျှသည်နိဗ္ဗာ
နာရုမ္မဏာမည်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သောတရုသောမဂ္ဂင်၏နိ
ရောဝသစ္စာဟုဆိုအပ်သောနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလျက်ထိုး
ထွင်း၍ သိခြင်းသည် နိဗ္ဗာနပဋိဝိဇ္ဈနမည်၏။ ဤကား အထူး
တည်း။တနည်း၊ ဇိကာဆရော အထိုအားဖြင့်၊ ဒဿနမည်သည်
စက္ခုတည်း။ ထိုစက္ခုသည်လည်း ပညာစက္ခု၊ မံသစက္ခုနှစ်
ပါးတို့ထွင်ပညာစက္ခုတည်း။ ထိုပညာစက္ခုသည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓါ
စက္ခု၊ဓမ္မစက္ခု၊ သမန္တစက္ခု၊ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ပညာစက္ခု အားဖြင့်
ငါးပါးတို့ ထွင် ဓမ္မစက္ခု တည်း။ ထိုဓမ္မ စက္ခု သည် လည်း
အောက်မဂ်သုံးခုတို့၏ အစွမ်းဖြင့် သုံးပါးထိုထွင်၊ ဤ၌ ပဌမဓ
တည်း။ ။စတုသစ္စသဒ္ဒါတံဓမ္မံစက္ခုတိဃသတိတိဓမ္မစက္ခု၊
စတုသစ္စသဒ္ဒါတေ ဝါ ဓမ္မေ အာရုမ္မဏာတော အသမ္မောဟ
တောစပဝတ္တံ စက္ခုတိတိဓမ္မစက္ခု၊ပြု။ ။မဂ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်

Digitized by Google

သဘဝမွစက္ခုသည်၊ ဒုက္ခသရဒယမဂ္ဂသစ္စာထို၌ ထိုသစ္စာတို့
ဖုံးလွှမ်းတတ်သောသမ္မောဟကိုဖျက်ဆီးသည်၏အစွမ်းဖြင့်
သမ္မောဟအားဖြင့်သာဣဠာဖြစ်၏။ အာဝဲပြုသော အားဖြင့် မ
စ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုသာအာဝဲပြုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ နိရောဓ
သစ္စာ၌ကားထိုနိရောဓသစ္စာကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သော သမ္မောဟ
ကိုဖျက်ဆီးသည်၏ အစွမ်းဖြင့်အသမ္မောဟအားဖြင့်လည်း ဖြစ်
၏။ နိဗ္ဗာန်ကို အာဝဲပြုသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အာဝဲပြုသော အား
ဖြင့်လည်းဖြစ်၏။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မ
စက္ခုသည် အဘန် တလဲလဲ ဖြစ်သဖြင့် ဘာဝနာ၏ အဖြစ်သို့
ရောက်သောကြောင့်ဒဿနမည်၏။ ဓမ္မစက္ခု ဟူသည်လည်း၊
ဒုက္ခသစ္စာကိုပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊ သမုဒယသစ္စာကိုပယ်ခြင်း၊ နိ
ရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သော
မဂ္ဂင်၏ မိမိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သမ္မာသင်္ကပ္ပစသော မဂ္ဂ
သစ္စာအားသဟဇာတစသော ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့် ပွါးစေခြင်း
တည်းဟူသော၍လေးပါးသေါကိစ္စကိုပြုသဖြင့်သစ္စာလေးပါး
တရားကိုမြင်ခြင်းသည် ဂေါတြဘူထက် လွန်ကဲသောကြောင့်
၍ဒဿနေနဟူသောပုဒ်၌ဂေါတြဘူ၏ဒဿန၏ အဖြစ်၌ပသင်္
မရှိဟူထို။ ။ဥဘယပဒိုက္ခေပဝသေနဟူသည်၊ နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့်
ဟောအပ်သောဓမ္မတို့ကို ပယ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်ယူ။ ပဟာယ
ကကို ပယ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်မယူလင့်။ ပဟာယကကို ပယ်
သည်၏အစွမ်းဖြင့် အနက်ကိုယူချေသည်ရှိသော်၊ဒဿနဘာဝ
နာထို့မှ တပါးသော သမုဒ္ဃေဒ၏အစွမ်းဖြင့် ပဟာယကသည်
ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုတပါးသောသမုဒ္ဃေဒ၏ အစွမ်းဖြင့်ပဟာ
ယက ဖြစ်သော ဓမ္မတို့သည် ပယ်အပ်သော တရားတို့ သည်
နေဝဒဿနေန နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ မည်ကုန်ရာ၏။ ထို့
ကြောင့် ပဟာယကကို ပယ်သည်၏ အစွမ်း ဖြင့် မယူ လင့်။
ဒဿန ဘာဝနာမှတပါးသော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်တို့သည် ခွါ
အပ်သောကိလေသာတို့၏ဂင်း၊ကာမာဝစရကုသိုလ်သည်ပယ်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အပ်သော ကိလေသာတို့၏ငင်း တဘန်ဖြစ် ခြင်းကြောင့် ထို
ဟဂ္ဂါတ်ကုသိုလ် မဟာကုသိုလ်တို့သည် ပယ်အပ်သော အက
သိုလ်တို့ကိုထက်ယပုန်ဖြင့်မရေတွက်အပ်ကုန်၊ စင်စစ်အားဖြင့်
မပယ်အပ်သော တရား တို့ကိုသာ ရေတွက် အပ်ကုန်၏။ ထို
ကြောင့်ပဟာတဗ္ဗပုန်ကို နေဝဒသနေန ပဟာတဗ္ဗာ နဘာဝ
နာယပဟာတဗ္ဗာ၊ ဟုအသိုးအသိုးယှဉ်၍ သောတာပတ္တိမဂ်အ
ထက်မဂ်သုံးခုသည် ပယ်အပ်သည်မှထပါးသော တရားထို့ကို
တတိယပုန်ဖြင့်ယူအပ်ကုန်၏၊ ဒသနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ဘာဝနာ
ယပဟာတဗ္ဗာထို့ကား အလုတ္တသမာသ်တို့တည်း။ နေဝဒသ
နေနနဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ၌ ဒသနေနနောင်ပဟာတဗ္ဗပုန်
ကျ၊ဒသနေနနှင့်ပဟာတဗ္ဗကို၊ ဘာဝနာယနှင့်ပဟာတဗ္ဗကို
သမာသ်တွဲပြီးမှ၊ နေဝကို့ဒသနေနနှင့်၊ နကိုဘာဝနာယပဟာ
တဗ္ဗနှင့်သမာသ်တွဲပြီးမှ၊နေဝဒသနေနနှင့် နဘာဝနာယပဟာ
တဗ္ဗကိုကမ္မဓာရည်းတွဲ။ ။ဒသနတ္တိကေဂဏ္ဌိပဒ်။

၄တေသံ၊ ထိုတတိယ ရာသိတရားထို့၏၊ ဟေတု၊ဟိတ်ကို၊
ဒသနေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်၊ နေဝပဟာတဗ္ဗော၊ မပယ်
အပ်။ဘာဝနာယ၊အထက်မဂ်သုံးခုသည်၊နပဟာတဗ္ဗော။မပယ်
အပ်။ဤတိ၄ဝံအဏ္ဍံ၊ ၍သို့ဆဋ္ဌိဇဟုဇ္ဇိဟိသမာသ်အနက်ကို၊အဂ
ဟေတွေ၊မယူမူ၍(သဒ္ဒယုတ္တိအဏ္ဍယုတ္တိမရှိသောကြောင့်မယူ
အပ်)။ ၄တေသံ၊ ထိုတတိယရာသိတရားထို့အား။ ဒသနေန၊
သည်၊ပဟာတဗ္ဗော၊ သော၊ဟေတု၊သည်၊ နေဝအဏ္ဍံ၊မရှိ၊ဘာ
ဝနာယ၊သည်၊ပဟာတဗ္ဗော၊ သော၊ဟေတု၊သည်၊ နအဏ္ဍံ၊မရှိ၊
ဤတိ၄ဝံအဏ္ဍော၊ ၍သို့စတုတ္ထိဇဟုဇ္ဇိဟိသမာသ်အနက်ကို၊ ဂ
ဟေတဗ္ဗော၊၏။ ။ဆဋ္ဌိဇဟုဇ္ဇိဟိသမာသ်၏အနက်ကိုယူခြေ
သည်ရှိသော် လဒ္ဓဓါသကိုပြုထို၍၊ ဤတရထာဟိ၊ စသည်ကို
မိန့်။ ။ဟိ၊လဒ္ဓဓါသကိုဆိုဦးအုံ။တနည်း၊အဘဲ့ကြောင့်ဆဋ္ဌိဇ
ဟုဇ္ဇိဟိသမာသ်၏အနက်ကိုမယူမူ၍စတုတ္ထိဇဟုဇ္ဇိဟိသမာသ်

Digitized by Google

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဖြစ်ရာ၏။ထိုဟိတ်တို့သည် အဟိတ်ထရားထို့အားမရှိ။ ထိုသို့အ
ဟိတ် တရားတို့၏ဟိတ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပဟာဏပ္ပဟာ
သကံ်သည်မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် အဟိတ်တရားတို့၏ ဟိတ်ကို
တားမြစ်ခြင်းသည် မဖြစ်သင့်။ ထို့ကြောင့်၊ နေဝနသညနာန
ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာဟေတုဇေတသံ၊ဟူသော်ဆဋ္ဌိဇဟုဇ္ဇိ
ဟိသမာသ်ဖြင့် အဟိတ်တရားကို ယူခြင်းသည် မဖြစ်ရာ။ ။
ဆဋ္ဌိဇဟုဇ္ဇိဟိသမာသ်၏အနက်ကို ယူချေသည်ရှိသော် တတိ
ယပုန်ဖြင့်အဟိတ်တရားတို့ကို မယူခြင်းတည်းဟူသော အဖြစ်
သာရောက်ရာသလောစုန်။သဟေတုကေသု၊စသည်ကိုမိန့်။ ။
ဤတရဿိ အထွေဂယ္ဟမာနေကို အဂဟဏဘာဝေယျာန်သာ မ
စပ်လင့်။ အာပဇ္ဇတိဒ္ဓလည်းစပ်။ သဟေတုကေသု၊ သဟိတ်တ
ရားတို့၌၊တို့တွင်။ဟေတုဝဇ္ဇာနံ၊ဟိတ်သည်ကြဉ်အပ်ကုန်သော
သဟိတ်တရားတို့ကို၊ ပဟာနံဝိ၊ပယ်ခြင်းသို့လည်း။ အာပဇ္ဇတိ၊
ရောက်ခဲ့ရာ၏။ ဟေတူနံ၊တို့ကို၊ ပဟာနံ၊ သို့။ နအာပဇ္ဇတိ၊ မ
ရောက်။ကသ္မာ၊ကား။ ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။ ဇတေသံ၊ထိုသဟိတ်
တရားတို့၏။ဟေတုယေဝ၊ဟိတ်ကိုသာလျှင်။နေဝနသညနာန နာ
ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာတိ၊၍။ ဘဂဝတာ၊သည်။ ဝုတ္တော၊၏၊
တေဓမ္မာ၊ထိုဟိတ်ကြဉ်သော သဟိတ်တရားတို့ကို။ နဝုတ္တာ၊မ
ဟောအပ်ကုန်။ တသ္မာ၊ကြောင့်၊ ဟေတု ဝဇ္ဇာနံပဟာနံဝိအာ
ပဇ္ဇတိ။(လည်သတ်)။ဇတံဥဘယဓ္မိ၊ အဟိတ်တရားတို့ကို မယူ
ခြင်း၊ဟိတ်ကြဉ်သောသဟိတ်တရားတို့ကိုပယ်ခြင်း၌နှစ်ပါးစုံ
ကိုလည်း။တတိယပဒေန၊ဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊သည်။ အနုမိပ္ပေတံ၊
အလိုမရှိအပ်။ ဤသို့အထွေသုတ္တိမရှိသောကြောင့်၊ ဆဋ္ဌိဇဟုဇ္ဇိဟိ
သမာသ်၏ အနက်ကိုမယူအပ်ဟူထို့။ ။အဘယ်သို့သဒ္ဒယုတ္တိ
မရှိသနည်းဟူမူကား။ပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒါ၏အမြဲဒသနေန ဘာဝ
နာယနှစ်ပုန်ကိုငဲ့လတ်သော်၊ပဟာယကပဟာတဗ္ဗ၏အဖြစ်ဖြင့်
စပ်ခြင်းရှိသော၊ဒဿနေနဘာဝနာယ၊ဟူသောပဟာယက
မှတပါး သော နေဝဟူသော နဟူသော ပဒို့သေဓကို ငဲ့၍

Digitized by Google

ကြောင့်၊ ဟေတုသဒ္ဒါနှင့် သမာသ်မဖြစ်။ ၍သို့သဒ္ဒယုတ္တိ မရှိ။ ထင်စွာဆိုဦးအံ့၊ သာပေက္ခဖြစ်သော ပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒါသည်မိမိနှင့်ချဉ်းအပ်သော ဟေတုသဒ္ဒါမှတပါးသော ဒဿနေနဘာဝနာယ၊ ဟူသောနှစ်ပုဒ်ကိုသာလျှင် ငဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ ထိုမှတပါး ပဒိုဿေဓကိုမငဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ ၍သို့ဖြစ်သော် ဂမ္ဘကဖြစ်သော ကြောင့်ပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒါ၏ဟေတုသဒ္ဒါနှင့်သမာသ်ဖြစ်၏။ သဒ္ဒယုတ္တိလည်းရှိ၏။ဒဿနေနဘာဝနာယ၊ဟူသောပုဒ်ကိုသာမငဲ့၊ နေဝဟူသော နဟူသော ပဒိုဿေဓကိုလည်းငဲ့၏။ ဂမ္ဘကမဖြစ်သောကြောင့်ပဟါတဗ္ဗသဒ္ဒါ၏ဟေတုသဒ္ဒါနှင့်သမာသ်မဖြစ်။ သဒ္ဒယုတ္တိလည်းမရှိ။ ။ဧဝမထ္ထောဂဟေတဗ္ဗော၊ ဟူသည်ပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒါကို၊ နေဝနဟူသောပဒိုဿေဓနှင့်မယှဉ်မူ၍ပဟာတဗ္ဗဟေတုသဒ္ဒါတို့၏အညပုဒ်၏အနက်အရာ၌။ဝါ၊ တတိယပုဒ်၏အနက်ဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မတို့၏အညပုဒ်၏ အနက်ဖြစ်သောအရာ၌ပဟာတဗ္ဗဟေတုသဒ္ဒါတို့၏သမာသ်ဖြစ်၏။ ထိုပဟာတဗ္ဗဟေတုသဒ္ဒါတို့အား။ဝါ၊ ထိုတတိယပုဒ်၏အနက်ဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မထို့အားအထူးပြုတတ်သောအဏ္ဍသဒ္ဒါကို၊နေဝနဟူသေါပဒိုဿေဓနှင့်ယှဉ်၍၊ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗောဟေတုစဇေတေသံနေဝဏ္ဍဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗောဟေတုစဇေတေသံနဏ္ဍ။ဟူသောအနက်ကိုယူစေထိုသည်၊၍သို့ယူသည်ရှိသော်တတိယပုဒ်ဖြင့်မြတ်စွာဘုရားအထိုရှိအပ်သောအလုံးစုံသောအနက်ကိုသင်္ဂြိဟ်ရေတွက်အပ်၏၊ ၍သို့တွဲရာဒ္ဒါလည်း အဏ္ဍယုတ္တိသာရှိ၍ သဒ္ဒယုတ္တိမရှိ။အကြောင်းကား၊ စင်စစ်ယှဉ်ခြင်းရှိသော အဏ္ဍိသဒ္ဒါကိုသာငဲ့ကုန်သောနှစ်ပါးကုန်သော ပဟာတဗ္ဗဟေတုသဒ္ဒါထို့၏သမာသ်သည် သင့်၏၊ နေဝနဟူသော ပဒိုဿေဓကို ငဲ့ကုန်သောပဟာတဗ္ဗ ဟေတုသဒ္ဒါတို့၏ သမာသ်သည်မသင့်။ ထို့ကြောင့်၍စတုဏ္ဍိဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ကိုတတိယပုဒ်ဖြင့်သင်္ဂြိဟ်ရေတွက်အပ်သော ဓမ္မထို့ကို ပြခြင်းမျက်မှောက်ထား ဆရာသည် ပြုအပ်၏၊ သဒ္ဒယုတ္တိဖြစ်စေထိမူ ၍သို့ယှဉ်၊ ။ပဟာ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

တဒ္ဓေဟေတုဇေတသံအတ္ထိတိပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ။ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ။ဟုပဟာတဗ္ဗဟေတုကသန္ဓါကို ဒဿနေနဘာဝနာယ ဟူသောပုဒ်တို့နှင့်အသီးအသီးယှဉ်၍၊ ထိုဒဿနေနဘာဝနာယ နှစ်ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်သော ပဟာတဗ္ဗဟေတုက ပုဒ်နှင့်။ ။ယေ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ နေဝဟောန္တိ၊ ဘာဝနာယပ ဟာတဗ္ဗဟေတုကာစနဟောန္တိ။ ဟုနေဝနဟူသောပဒိုဿေ ကိုလည်းအသီးအသီးယှဉ်၍ ထိုတတိယရာသိတရားတို့ကို နေဝဒဿနေနနဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဒဿနေနနောင်ပဟာတဗ္ဗဟေတုကပုဒ်ကျ၏။ ။နေဝ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ ဟေတုကာစ ဝေ နဘာဝနာယပဟာ တဗ္ဗဟေတုကာစာတိ နေဝဒဿနေနနဘာဝနာယပဟာဟေ တုကာ။တွဲ။ ။ခဲစွက်ခြင်ကြကုန်။ ။ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေ တုကတ္တိကေဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

ကမ္မကိလေသေဟိ၊ ကံကိလေသာတို့ သည်၊ အာစိယတိ၊ ဆည်းပူးအပ်၏။ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။အာစယေသာ၊၏။ (အာ ပုဗ္ဗစိဓာတ်၊ သဗ္ဗတော ဏွုတ္တာ ဝိဝါ၊ ဖြင့်ကမ္မတ္ထ၌ အပစ္စည်း သက်)။ဇေတံ၊သည်။ ပဒိုသဒ္ဓါစရိတဂတိပဝတ္တာနံ၊ ပဒိုသန္ဓေစရိတ ဂတိတည်းဟူသောဝဋ်တရားတို့၏။ နာမံ၊တည်း။ တသ၊ထို ပဒိုသန္ဓေစရိတဂတိတဉ်းသောဟူဝဋ်တရား၏။ကာရဏံ၊သည်၊ ဟုတ္တာ၊၍၊ နိဗ္ဗာဒကဘာဝေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဂစ္ဆတိ်ဒ္ဓါတ်၏သရုပ်ကိုကြားသည်)။တံအာစယံ၊သို့။ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်တတ်ကုန်၏။ဝါ၊ကား။ယသသုဂ္ဂလသ၊အား။ယေဓမ္မာ၊ အကြင် အာသဝေါတို့၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော တေဘူမက-ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့သည်။ပဝတ္တာန္တိ၊ကုန်၏။တေဓမ္မာ၊တို့သည်၊ တံပုဂ္ဂလံ၊ထိုသာသဝတေဘူမကကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ဖြစ်

Digitized by Google

ကြစ်သော ဗုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဗဟုဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အ
ခြားရှိသည်သာဖျင် ဖြစ်သော်၀ါ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီး
၀တ္ထုသဘဝဖျင်ဖြစ်သော်အာစယံ၊သို့၀မေန့်၊ရောက်စေထုတ်
ကုန်၏။ ဤတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အာစယ ဂါမိ နော၊ ကုန်၏။
ထသသီလာဒိသုဏီတွေ၀စ၊ဒွဲဏီတွေ၀ယော၀ဖြင့်ဏီသက်)။ ။
ဗ္ဘာန်၊ သည်း(အပစယော၌စပ်)။စယော၊ မှ။အပေတံ၊ကင်းသည်
ဆည်း။ ဤတိတသ္မာ၊ကြောင့်။အပစယော၊၏။တံ၊ ထိုအပစယ
ာည်သောနိဗ္ဗာန်ကို။ (အာရမ္မဏ်ကတွာကား၊ အာရုံပြုကာမျှကို
မယူလင့်။လေးပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေသည်၏အစွမ်းဖြင့်အာရုံ
ရှိသည်ကိုယူ။ အာရုံပြုကာမတ္တကိုယူလျှင်၊ ဂေါတြဘူ၊ဖိုလ်၊ပစ္စ
ဝေက္ခဏာ ဥာဏ်စသည်တို့၏လည်း အပစယဂါမိမည်ခဲ့ရာ၏။)
ါကာဂရံ၊ တံတိုင်းကို။ ဤဌကဝဏ္ဏကို၊ အုတ်လက်သွားပန်းရန်
သည်။ အာစိနန္တာ၊ စိကုန်ဖျက်။ ဂစ္ဆန္တိ၀ိယ၊ သွားကုန်၏သို့။
အထာ၊တူ။သာသဝကုသလာကုသလမ္မာ၊တို့သည်။ ပဝတ္တံ၊ပ
ဒ်သန္တေစုတိဂတိတည်း ဟူသော ဝဋ်တရားကို၊ အာစိနန္တာ၊
ဆည်းပူးကုန်ဖျက်။ဂစ္ဆန္တိ၊ကုန်၏။ဤတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊အာစ
ယဂါမိနော၊ကုန်၏။ ။(ဂစ္ဆန္တိတိဂါမိနော၊အာစိနန္တိတိအာစိ
နန္တာ။အာစိနန္တာဟုတွာဂါမိနောအာစိနန္တာဂါမိနော။ ဟုဆိုထို
သျက်ဓာတ်၏အစိတ်ဤကိုအ။ နာပစ္စည်းကိုယ။နန္တာသဒ္ဒါကိုအံ။
ထိုအံကိုချေ၍၊ အာစယ ဂါမိနော ဆိုသည်)။ တေန၊ ထိုအုတ်
လက်သွားပန်းရန်သည်။စိတံစိတံ၊စိတိုင်းစိတိုင်းသော၊ဤဌကံ၊
အုတ်ကို။ပဋိဋ္ဌသယမာနော၊ဖျက်ဆီးတတ်သော။ ပုရိသော၀ိယ၊
ယောကျ်ားကဲ့သို့။ တဒေ၀ပဝတ္တံ၊ကို။ အပစိနန္တာ၊ ကုန်ဖျက်၊
ဂစ္ဆန္တိ၊ကုန်၏။ဤတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပစယဂါမိနော၊ ကုန်
၏။ ။အာစယဂါမိတ္တိကောဂဏ္ဌိပဒ်။

ယော၀မ္မာ၊တို့သည်။တိသုသိက္ခာသု၊ သုံးပါးသောသိက္ခာတို့
ရှိ၊ဓာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်တည်း။ ဤတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သေက္ခာ၊ ကုန်၏။ (တိသုသိက္ခာသုံ့အရကိုမင်
လေးခု၊ အောက်ဖိလိသုံးချဉ်ရှိသောအဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိစိတ္တ
သိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာကိုယူ)။ ။အနုတ္တရသေက္ခမှဗဟိဒ္ဓ
သေက္ခကိုပြထိုက်၏၊ ဝါ၊ ဇာတတဒ္ဓိတ်မှတပါး၊ ဇာနဒ်ထဒ္ဓိတ်ကိုပြထို
၏၊ သတ္တန်း၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။သတ္တန်း၊ ခုနစ်ယောက်ကုန်သော၊
သေက္ခာနံ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဇေတ၊ ထိုဥစ္စာထိုထည်း။ ဇာတိ
ပါ၊ ကြောင့်လည်း။ သေက္ခာ၊ ကုန်၏။ (အညာအသာဓာရဏာ ဖြစ်
သောမင်္ဂလေးခု၊ အောက်ဖိလိ သုံးခုကိုယူ၊ အညာသာဓာရဏာ
ဖြစ်သော တေဘူမက ဓမ္မကို မယူလင့်။ ခုနစ်ယောက် သော
သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်ထိုသည်။ သိက္ခာန သိလာ၊ ဟူသော ဝစ နဂ္ဂ
ကြောင့် သေက္ခမည်ကုန်၏၊ တသိလာဒိသု ကိတ္တာဝိစ၊ ဒွိစ
သဒ္ဒါဖြင့် တသိလ အနက်ဒွိ ကာပစ္စည်းသက်။ ဇာမေဇေတို့
ကား ပရိယာယ်)။ ။သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင် သိက္ခာန
သိလကြောင့်သေက္ခမည်ကုန်သည်မဟုတ်သေး၊ သိက္ခာဒ္ဓယ်
သော သမ္မယုတ် တရားတို့ သည်လည်း သိက္ခာန သိလကြောင့်
သေက္ခမည်ကုန်၏ဟုပြထိုက်၏၊ အပရိယောသိတ၊ စသည်ကိုမိန့်။
အပရိယောသိတသိက္ခတ္တာ၊ အပြီးအဆုံးသို့မရောက်သေးသော
သိက္ခာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သိက္ခာသမ္မယုတ္တာ၊ သိက္ခာနှင့်
ကေပ္ပါဒစသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ယေဓမ္မာ၊ တို့
သည်။ သယမေဝ၊ မိမိအထိုထိုသာလျှင်။ (သယံကားတတိယာနှ
နိပါတ်ပုဒ်။) သိက္ခန်၊ ကျင့်ဆဲဖြည့်ဆဲဖြစ်ကုန်၏။ ဇာတိပိ၊ ကြောင့်
လည်း။ တေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သေက္ခာ ကုန်၏။ (သယ မေ
သိက္ခန်ကား စင်စစ်ပိဂ္ဂိုဟ်ကို ပြသည် မဟုတ်။ ကျင့်ထော့
သောဓမ္မတို့ကိုပြကြောင်းဖြစ်သောဝါကျတည်း။ ကျင့်ခြင်းဟ
သည်၊ သိက္ခာနှင့်ယှဉ်ကုန်သောမင်္ဂလေးခု၊ အောက်ဖိလိသုံး
တရား တို့၏အထက်သိက္ခိတဗ္ဗတရားတို့အားဥပနိဿယပစ္စည်
ပြုခြင်းသည်သာတည်း)။ ။အဘဲ့ကြောင့်မင်္ဂလေးခု၊ အောက
ဖိလိသုံးခုတို့သည်ကျင့်ဆဲဖြည့်ဆဲဖြစ်ကုန်သနည်း။ အပရိယော

ဆိတသိက္ခတ္တာ၊ ကိုမိန့်။ ။(ဝိဂြိဟ်မှာမူကား။ ။သိက္ခာ၄ ထေသံသိလန္တိ သေက္ခာ၊ ပြု။ ။၄တေသံ၊ထိုမင်္ဂလေးခု၊အောက်ဖိုလ်သုံးခုတို့၏စွဲ၊ ထို့ကြောင့်ဒိုကာဒ္ဒ။ ။သယမေဝသိက္ခန္တိ တိသိက္ခနသိလာန မေတံနိဒ္ဒသနံ၊ ယေဟိမဗ္ဗာသိက္ခန္တိ တေ သိက္ခနသိလာဟောန္တိတိ၊ အက္ခရထ္ထောပနသိက္ခာ၄တေသံသိ ဿန္တိ သေက္ခာ၊ ။မိန့်၏)၊ ။ဥပရိ၊အထက်၌။ သိက္ခိတဗ္ဗာဘာဝတော၊သင်အပ်ဖြည့်အပ်ကျင့်အပ်သောသိက္ခာ၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊အထက်မင်္ဂဖိုလ်တို့အားဥပနိဿယပစ္စည်းပြု သောသိက္ခာ၏မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊သေက္ခာ၊ သိက္ခာသုံးပါးတို့၌ဖြစ်သောသမ္မယုတ္တဓမ္မတို့သည်။ဝါ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်ယောက်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သောသေက္ခတရားတို့သည်၊ ဝါ၊အထက်မင်္ဂဖိုလ်အားကျေးဇူးပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့် ကျင့်လေ့ဖြည့်လေ့ရှိသော သေက္ခဓမ္မတို့သည်။နှ၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။အသေက္ခာ၊ကုန်၏။ ။ယတ္ထအာသက်ာ၊ တတ္ထပဋိသေဓောကာတဗ္ဗော၊ဟူသည်နှင့်အညီ၊ လောကီယဖြစ်သေါတရားနိဗ္ဗာန်တို့၌လျဉ်းပါးဘွယ်မရှိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌ရှိသော သိလသမာဓိပညာဟုဆိုအပ်ကုန်သောသုံးပါးသော သိက္ခာတို့သည်မိမိ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ကိလေသာတို့မှလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကိလေသာတို့၏အဆုံး၏ အဖြစ်သို့မရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍စင်ကြယ်ကုန်သောသိက္ခာတို့သည်ရှစ်ပါးသေါ မင်္ဂဖိုလ်တို့၌ရှိကုန်၏။ထို့ကြောင့်မင်္ဂလေးခုဖိုလ်သုံးခုတရားတို့သည် သေက္ခမည်ကုန်သကဲ့သို့၊အရဟတ္တဖိုလ်တရားတို့သည်လည်း၊ တိသုသိက္ခါသုဇာတာ၊ဟူသော၀စနတ္ထကြောင့်၎င်း၊သေက္ခသဒ္ဒတော၊ ဟူသော၀စနတ္ထကြောင့်၎င်း၊ သိက္ခာသိလံ၄တေသံ၊ဟူသော၀စနတ္ထကြောင့်၎င်း သေက္ခမည်ကုန်၏ဟု အာသက်ာသည်ဖြစ်ရာ၏။ထိုအာသက်ာကိုနှစ်ဖိုမ့်သောငှာ။ နသေက္ခာတိအသေက္ခာ၊ ကိုမိန့်သော်။ ။အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။အရဟတ္တဖိုလ်၌ဖြစ်သော သိက္ခာ တို့သည် ပြီးပြီး သောသိက္ခာ ကိစ္စရှိသော

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ကြောင့် သိက္ခာကိစ္စကိုမပြုကုန်။ သက်သက် အရဟတ္တမဂ်၌
သောသိက္ခာ၏အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်အ
ဟတ္တဖိုလ်၌ရှိသောသိက္ခာတို့သည် သိက္ခာဟူသော အမည်ကို
မထိုက်ကုန်။ထိုသိက္ခာနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာဝတ္ထုတို့
သည်လည်း၊ သေက္ခဟူသောအမည်ကိုမထိုက်ကုန်။ ထိုသိက္ခာ
နှင့်သမ္မယုတ်ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် တရားတို့သည်လည်း
သိက္ခာနသိဃဟူ၍ဆိုခြင်းငှာ မထိုက်ကုန်။ ထို့ကြောင့် သိက္ခ
သုဇာတာ၊စသော ဝစနတ္ထကြောင့်၊ အရဟတ္တဖိုလ် တရားဆို
သည်သေက္ခမမည်ကုန်။အောက်ဖိုလ်၌ဖြစ်ကုန်သောသိက္ခာတ
သည် သကဒါဂါမိမဂ်ဝိပဿနာ စသည်တို့၏ ဥပနိဿယဖြ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သိက္ခာကိစ္စကို ပြုကုန်၏။ ထို့ကြော
သိက္ခာဟူသောအမည်ကိုရခြင်းငှာထိုက်ကုန်၏။ ထိုသိက္ခာနှ
ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း သေက္ခဟူသောအမည်က
ရခြင်းငှာထိုက်ကုန်၏။ ထိုသိက္ခာနှင့်ယှဉ်သောတရားတို့သည
လည်း ကျင့်ခြင်းအလေ့အားဖြင့်ဖြစ်၏ဟု ဆိုခြင်းငှာ ထိုက်ကု
၏။ ထို့ကြောင့်အောက်ဖိုလ်၌ဖြစ်သော တရားတို့သည်ဆိုအ
ခဲ့ပြီးသော ဝစနတ္ထ ကြောင့် သေက္ခမည်ကုန် သည်သာဃ
တည်း။ ။ဝဋ္ဌပုတ္တာဝါ သေက္ခာဟူသည်၊ အရဟတ္တမဂ်၌ဖြ
သော သေက္ခ တရားတို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကု
သည်ရှိသော်အထက်မဂ်ဖိုလ်တို့အားဥပနိဿယပြုဘွယ်ကိစ္စ
ရှိ။ဝဋ္ဌပုတ္တာဖြစ်တပြီးကား၊ ဝဋ္ဌပုတ္တာဝါသေက္ခာတိဝိအသော်ကု
ဟုမိန့်သော်၊ ။သေက္ခတ္တိကေဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

သမန္တာထော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ခဏ္ဍိတတ္တာ၊ ပိုင်းခြားအ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပမတ္တကံ၊နည်းသော အတိုင်းအရှည်
ရှိသောဝတ္ထုကို၊ ပရိတ္တာနိ၊ဟူ၍။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော အတိုင်းအ
ရှည်ရှိသော၊ဂေါမယဝိတ္တံ၊ နွားချေးမိုင်။ (သမန္တာတော၊ဖြင့်ယ
သဒ္ဒါ၏ သမန္တာ အနက်ကို ဟောကြား၏။ ခဏ္ဍိတတ္တာ၊ ဖြင့်ခါခဲ

Digitized by Google

သည်အဝဇ္ဇာန အနက်ကိုဟော၏။ ။ပရိသမန္တာတော ဒိယ
တိအဝဇ္ဇိယတိတိပရိတ္တံ။ ။အနည်းငယ်သော ဝတ္ထုရ၏
ပရိပုဇ္ဈဒါဒတ်၊ထပစ္စည်း။ အာကိရသပြု၊ ခကိုတပြု)။ ။ပ
ရိတ္တာဝိယာတိကား ဥပမာတဒ္ဓိတ်၊ ။အဘဲ့ကြောင့် ကာမာဝ
စရတရားတို့သည်အနည်းငယ်သော ဝတ္ထုနှင့်တူကုန်သနည်း။
အပ္ပါနုဘာဝတာယ၊ကိုမိန့်။ ။ကိလေသာကိုခွါခြင်းဌာမစွမ်း
နိုင်သည်၏အဖြစ်စသော နည်းသော အာနုဘော်ရှိသည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်ဟူထို။ ။ကိလေသဝိက္ခ မ္ဘနာ သမထ္ထတာ ဒိဟိ
ပရိတ္တာ၊ဋိကာ။ ။(မဏိဒီပဆရာကား၊ အဋ္ဌကထာမှဋိကာတ
နည်းကြီသောဟူ၍ဆို၏။ အပ္ပါနုဘာဝတာယကိုပင် ဋိကာဘွင့်
သည်ဟူ၍မှတ်၊အာဒိဖြင့်အဝိပုလဖလတာ၊ အဒီဃသန္တာနတာ
ကိုယူ)။ ။ကိလေသဝိက္ခ မ္ဘနာ သမထ္ထတာယ၊ ကိလေသာကို
ခွါခြင်းဌာစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ဝိပုလဖလတာယ၊
ပြန့်ပြောသောအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဒီဃသန္တာန
တာယစ၊ရှည်သောအစဉ်သန္တာန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊
မဟန္တဘာဝံ၊ ကြီးမြတ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်
သည်တည်း။ဝါ၊ကား။ မဟန္တေဟိ၊ကုန်သော။ ဥဠာရ ဇ္ဈာန္ဒိဝိရိ
ယစိတ္တပညေဟိ၊ မွန်မြတ်သောဆန္ဒဝိရိယစိတ်ပညာတို့ဖြင့်၊ ဂ
တာပနိုပန္နာ၊ ကျင့်အပ်ကုန်သည်ထည်း။ ပမာဏကရာ၊ပမာဏ
အတိုင်းအရှည်ကိုပြုတတ်ကုန်သော။ရာဂါဒယော၊ ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊တို့သည်၊ ပမာဏံနာမ၏။ ဇတေသံ၊ထိုလောကုတ္တရာတ
ရားတို့အား။ (အာရမ္မဏာတောဝါ ဆမ္ဘယောဂတောဝါကား ပ
မာဏံ၌စပ်)။ထြဋ္ဌဝါဒီကဖြစ်သောကာမတဏှာသည် ကာမာဝ
စရတရားတို့ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် ပိုင်းခြားကြောင်း ဖြစ်
သောကြောင့်ပမာဏာမည်၏။ သုခုမဖြစ်သောရူပတဏှာအရူပ
တဏှာသည် ရူပါဝစရအရူပါဝစရတရားတို့ကို အာရုံပြုသော
အားဖြင့် ပိုင်းခြားကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ပမာဏာမည်၏။
လောကုတ္တရာတရားတို့သည်ပမာဏာမရှိသောကြောင့် အပ္ပမာ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ကာမည်ကုန်၏။ ။အသန္ဒါသည် ဝိရဟာအနက်မှတပါး၀ိဂျွန္ဒအနက်ကိုပြုထိုရကား၊ ပမာဏာသစပဒိုပက္ခာ၊ ကိုမိန့်။ ။ပရိတ္တာတို့ကောဂဏ္ဌိပဋ္ဌံ။

၄တေသံ၊ ထိုကာမစိတ် စတုပညာသ အာဘိညာဉ် နွေးတို့အား။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော။ ၀၊ ချုန့်ရင်းသောကာမတဏှာသည် ပိုင်းခြားအပ်သော။ ၀၊ ချုန့်ရင်းသောကာမတဏှာ၏ ကာမစိတ်ကိုပိုင်းခြားရာဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏မွေ့လျော်ရာအာရုံသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ။သြဠာရိကေဟိကာမတဏှာဒိဟိပရိဒိယတိ ပရိစ္ဆိဒ္ဒတိတိပရိတ္တံ။ သြဠာရိကကာမ တဏှာကာမာ၀စရစိတ္တံ ပရိဒေတိပရိစ္ဆိန္နတိ ထွေ့ာတိ၀ါပရိတ္တံ၊ စိတ္တစေတသိကာအာဂတွဲ၊ ဘုသံ၀ါရမ္မဏံ့ ထွေ့ာတိအာရမ္မဏံ၊ စိတ္တစေတသိကေဟိအာလမ္ဗိယတိဂယှတိနုဗ္ဗလပုရိသေနဝိယနဏ္ဍရဇ္ဇုအာဒိဘိ့အာရမ္မဏံ။ စိတ္တစေတသိကေဟိအာဂတွဲ၊ ဘုသံ၀ါရမိတဗ္ဗဘိ့၀ါအာရမ္မဏံ၊ ။ပရိတ္တာရမ္မဏာတ္တိကောဂဏ္ဌိပဋ္ဌံ။

ဟိနသန္ဒါသည်လာမကဏ္ဍအနိပ္ဖန္နပါဠိပဒိကပုဒ်ဟုသိစေထို၍။ ဟိနာတိလာမကာ၊ ဟုဘွင့်၏။ ။အနိဋ္ဌရုပ်တို့၏ ဇိဂုစ္ဆနိယဖြစ်သောကြောင့်လာမကလျှင်းခဲ့ရကား၊ အကုသလာဓမ္မာ၊ ကိုမိန့်။ ။ပဏီတသန္ဒါသည် ဥတ္တမတ္ထ၊ အတပ္ပကဏ္ဍအနိပ္ဖန္နပါဠိပဒိကပုဒ်ဟုသိစေထို၍ ဥတ္တမတ္ထေန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဤဒွိတပ္ပသန္ဒါသည်၊ ဇာဓတပ္ပတိပေစ္စတပ္ပတိ၊ ဒွိတပ္ပသန္ဒါကဲ့သို့ ပူပန်ခြင်းသဘာ၀ပထွမဟုတ်။ သဘာ့ပြေတွာသဘာ့ပြေသိ၊ ဒွိတပ္ပသန္ဒါကဲ့သို့ ရောင့်ရဲခြင်းသဘာ့ပနထွဒွိဖြစ်၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား တနေ့ပတ်လုံး ဆင်ခြင်အပ်ကုန်သော လောကုတ္တရာတရားတို့သည် ရောင့်ရဲခြင်းကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ တနေ့ပတ်လုံး၀င်စား အပ်ကုန်သော ဖိုလ်တရားတို့သည်လည်း ရောင့်ရဲခြင်းကိုမဖြစ်စေနိုင်ကုန်၊ ။ ဟိနတ္တိကောဂဏ္ဌိပဋ္ဌံ။

Digitized by Google

ယောဓမ္မာ၊ အကြင်အနန္တရိယကံ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်
ကုန်သောတရားတို့သည်။ မေ၊ငါ၏၊ ဟိတသုခါဝဟာ၊ စိုးပွါး
ချမ်းသာကိုဆောင်တတ်ကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။
ဣတိဇဝံ၊ ဤသို့။ အာနန္တရိယကမ္မနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေဟိ၊ ကုန်
သော၊ပုဂ္ဂလေဟိ၊ထို့သည်။အာသိသိတာဝိ၊ အထိုရှိအပ်တောင့်
တအပ်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ဇဝံသန္တေဝိ၊ ဤသို့
တောင့်ထအပ်ကုန်လျင်းလည်း။တေသံဓမ္မာနံ၊ထို့၏။ တထာအ
ဘာဝတောစ၊ ထိုသို့တောင့်တတိုင်းချမ်းသာကို ဆောင်သည်
၏အဖြစ်ဖြင့်မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ တေသံဓမ္မာနံ၊တို့၏၊ (ဝိပရိ
တပ္ပဝတ္ထိတောဒ္ဓစပ်)။ အသုဘဒီသုယေဝ၊ အသုဘ စသော
တေဘူမကသင်္ခါရတို့ဒ္ဓ သာလျှင်။ဝါ၊ အသုဘစသော ဥပါဒါ
နက္ခန္ဓာငါးပါးထို့ဒ္ဓသာလျှင်။ သုဘန္တိ အာဒိဝိပရိတပ္ပဝတ္ထိတော
စ၊ သုဘစသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဘောက်ပြန်သည်၏အစွမ်း
ဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ မိစ္ဆာသဘာဝါ၊ ဘောက်ပြန်သောသ
ဘောရှိကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊ တေ
ဓမ္မာ၊ထို့သည်။မိစ္ဆတ္တာ၊မိစ္ဆတ္တာမည်ကုန်၏။ဝိပါကဒါနေ၊သည်၊
သတိ၊သော်၊ ခန္ဓဘေဒါနန္တရမေဝ၊ စုတိ၏အခြားမဲ့ဖြစ်သော
ကာလဒ္ဓသာလျှင်။ ဝိပါကဒါနတော၊ အဝိစိလောဟကုန္တိတွင်
ထပါးပါးဒ္ဓ ပဒိသန္တေဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာ အကျိုးကို ပေးတတ်
သောကြောင့်။နိယတာ၊ နိယတမည်ကုန်၏။ ။မာတုစာတ
စသည်ထို့ဒ္ဓဖြစ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ဟိတသုခကိုအထိုရှိ
သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့်ပဏ္ဍာနန္တရိယကံ၊ နိယတ
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရားထို့ဆည် ငါ၏ စိုးပွါး ချမ်းသာကို ဆောင်ကုန်
လတ္တံ့ဟုတောင့်တအပ်ကုန်သော်လည်း တောင့်တတိုင်းမဖြစ်
သောကြောင့် ဘောက်ပြန်သော သဘောရှိသည်မည်ကုန်၏၊
ပဏ္ဍာနန္တရိယကံထိုက်သောသူ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ ရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အသုဘ၊အသုခ၊ အနိစ္စ၊အနတ္တဟုဆိုအပ်သောတေ
ဘူမကသင်္ခါရတို့ဒ္ဓသုဘ၊သုခ၊ နိစ္စ၊ အတ္တဟုဆိုအပ်သောအခြင်း

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အရာအားဖြင့် ဘောက်ပြန်ခြင်းမြေမြှုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အ
နက္ကရိယက်၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၌ တည်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ထို့
ကြောင့်ထိုပဋိဘာနက္ကရိယက်၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရားတို့သည်အ
သုဘစသည်ထို့၌ သုဘစသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဘောက်
ပြန်ခြင်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ မိစ္ဆာသဒ္ဓါသည်၊ ကာမေသုမိစ္ဆာ
စာရော၌လာမကထ္ထ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၌ဝိပရိတထ္ထ၌ဖြစ်၏။ ၍မိစ္ဆာထ္ထ၌
ကားဝိပရိတထ္ထ၌ဖြစ်၏။ အထ္ထသဒ္ဓါသည်စိတ္တ၊ကာယ၊ သဘာ
ဝတို့တွင် သဘာဝ၌ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ။မိစ္ဆာဝိပရိတော
အတ္ထာသဘာဝေါဇေတသဉ္စိမိစ္ဆာတ္ထာ၊ဟုပြု။ ။နတ္ထိအာနန္တရိယ
ဝဓာနံဇ္ဈောတိအာနန္တရံ။ ဒုတိယဘဝကာလရ၏၊ ဇဝဖြင့်တတိ
ယဘဝစသည်ကိုကန့်။ ။ခန္ဓာနံဘေဒါခန္ဓာဘေဒေါ၊ တံသ
အာနန္တရံတထာ။ ။ပိပါကဒါနတော၊ဟူသည့် အစွယဒေသ
နာမရှိသော်အဝိဓိဇရဲ၌၊အစွယဒေသနာရှိသော် လောဟကုန္တိ
ဇရဲ၌ပိပါက်နာမက္ခန္ဓာကိုပေးတတ်သောကြောင့် နိယတမည်
ကုန်၏။ ။အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊စင်စစ်အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်
သောကြောင့် နိယတမည်ကုန်သည်ဖြစ်က၊ တယောက်သော
သူသည်များစွာသော အနန္တရိယကံ တို့ကို ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိ
သော်ဗလဝဖြစ်သော ကံသည်အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။ ဒုဗ္ဗလဖြစ်
သောကံတို့သည်အကျိုးကိုမဖြစ်စေနိုင်ကုန်သောကြောင့် နိယ
တမမည်ကုန်ရာစုန်၊ပိပါကဒါနေသတိ၊ကိုမိန့်။ ။အဋ္ဌကထာ
ဆရာကား၊ဗလကာလနိယမကိုဆို၏။ဒုကာဆရာကားဗလဒါန
နိယမကိုဆို၏။တယောက်သောသူသည်မာတုစသာတက၊ ပိတု
စသာတက၊ အရဟန္တစသာတက၊ လောဟိတုပ္ပါဒက၊သံဃ ဘေ
ဒကကံတို့ကိုပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် သံဃဘေဒက ကံသည်
အကျိုးပေး၏။သံဃဘေဒကမရှိလျှင်လောဟိတုပ္ပါဒက။ လော
ဟိတုပ္ပါဒကမရှိလျှင် အရဟန္တစသာတက၊ အရဟန္တစသာတက
မရှိလျှင်အမိဒုသိလဖြစ်၍ အဘာသုသိလဖြစ်အံ့ ပိတုစသာတက၊
ဒုသိလသုသိလချင်းတူသည် ဖြစ်အံ့ မာတုစသာတက။ ၍သို့မ

Digitized by Google

ချွတ်ကောန်အကျိုးပေးခြင်းသဘောအားဖြင့် မြဲသောကြောင့် နိ
ယတမည်ကုန်၏။ ။ယေဝမ္မာ၊အကြင်လောကုတ္တရာကုသိုလ်
တရားတို့သည်၊ယထာဝုတ္တဝိပရိတေန၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့
ပြီးသည်မှဘောက်ပြန်သော။ အထွေန၊ ကြောင့်၊ သမ္မာသဘာ
ဝါ၊ မဘောက်မပြန် မှန်သော သဘောရှိကုန်၏။ ဇာတိတဆွဲ၊
ထို့ကြောင့်၊တေဝမ္မာ၊တို့သည်။သမ္မတ္တာ၊ကုန်၏။ ။(သမ္မာအ
ဝိပရိတောအတ္တာသဘာဝေါဇေတေသန္တိသမ္မတ္တာ၊ ပြု)။ ။၍
လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့သည် ငါ၏ဟိတသုခကိုဆောင်ကုန်
လတ္တံ့ဟုတောင့်တ အပ်ကုန်သည် ရှိသော်တောင့်တတိုင်း ဟိ
တသုခကို ဆောင်တတ်သောကြောင့်၎င်း၊ အသုဘစသည်တို့၌
သုဘစသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဘောက်ပြန်ခြင်းမရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၎င်းသမ္မတ္တာမည်ကုန်၏။မိမိ၏အခြားမဲ့၌ ကာလမ
ခြား အကျိုးပေးခြင်းမြဲသောကြောင့် နိယတ မည်ကုန်၏။ ။
မိန္ဆ တ္တာတိကေဂဏ္ဌိပဉ်ဟာ။

မာရေနွေဘဂ္ဂဆိတိတိ၊ ကားဝိဂ္ဂြဟ်တု။ မာရေတိတိမော။
မရဓာတ်၊ကွိပစ္စည်း၊ ဂဆ္ဆတိတိဂေါ။ ဂမဓာတ်၊ ကွိပစ္စည်း။မော
စသောဂေါစာတိ မဂ္ဂေါ၊ဟုစစ်။ ။ဇေတေသံ၊ထိုမဂ္ဂါရမ္မဏ
စိတ်တဆဲ့တခုတို့အား။မဂ္ဂေါ၊သော။အာရမ္မဏံ၊သည်၊အဏ္ဍိ၊၏။
ဇာတိတသွေ၊ကြောင့်၊မဂ္ဂါရမ္မဏာ၊ကုန်၏။ဇေတေသံ၊ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်
ပါးကြဉ်သောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့အား။အဋ္ဌကထာဝိ၊ အဂ်ါရှစ်ပါး
ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ဟုဆိုအပ်သော။ (ဟေတုဒ္ဒ
စပ်)။ပရိညာ၊ပဟာန၊ သစ္ဆိကိရိယာ၊ ဘာဝနာ ဟုဆိုအပ်သော
ပရိပုဏ္ဏကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သောတာပတ္တိမဂ်အစရှိ
သောလေးပါးသောမဂ်တို့ကိုသာလျှင် ဤဒွိထိုအပ်ကုန်၏။ ။
ပစ္စယဋ္ဌေန၊မဂ္ဂပစ္စည်းဟူသောအနက်သဘောအားဖြင့်။ဝါ၊မဂ္ဂ
ပစ္စယသတ္တိအားဖြင့်။(ဟေတုဒ္ဒသဂ္ဂပဒသနဝိသေသနစပ်)။ ။
ပစ္စယဋ္ဌေနာတိ မဂ္ဂပစ္စယဋ္ဌေန။ဣကာ။ ။ပစ္စယသဒ္ဒါသည်၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ပစ္စေတဗ္ဗ၊ဥပဇ္ဈာယ်မှကား၊ဥပကာရကကာရကဆရာတို့ထက် ဤဝိနည်း
ကာရကဆရာသည်လည်း၊ပရိယာယ၊ နှိပ်ချုပ်ရိုးသားယဉ်ကျေး
ပါးတို့ထက်၊ နှိပ်ချုပ်ရိုးသားယဉ်ကျေးကာရကာကို ထိုအပ်၏၊ ထိုနှိပ်ချုပ်ရိုးသားယဉ်ကျေး
ကာရကာ သည်လည်း၊ ကံစသောအားဖြင့် လေးပါး၊ ဟောထုပစ္စည်း
ပစ္စည်းစသောအားဖြင့်နှစ်ခဲ့လေးပါးတို့ထက် ဟောထုပစ္စည်းစသော
သောနှစ်ခဲ့လေးပါးကို ထိုအပ်၏၊ ထိုဟောထုပစ္စည်းစသည်တို့
တွင်မဂ္ဂပစ္စည်းကို ယူအပ်၏၊ ။ဟောတု၊ အကြောင်းသည်
အတ္ထိ၊ရှိ၏၊ဇာတိထသ္မာ၊ကြောင့်၊ တေဓမ္မာ၊ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကြည့်
သောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တရားတို့သည်၊မဂ္ဂဟောတုကာ၊ကုန်၏၊ ။
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကြည့်၍ကောက်၊ ထို့ကြောင့်ဒိုကာဒ္ဓ၊ ။ယေမဂ္ဂ
ပစ္စယံလဘန္တိ၊ နုပနသယံမဂ္ဂပစ္စယဘာဝံဂစ္ဆန္တိ၊ ။ဟုပဒိန့်၏
နိဂ္ဂေါဓကဏ္ဍာဒ္ဓလည်းမဂ္ဂသမဂ်ိသမဂ္ဂဂ်ါနိဒ္ဒေပေတွာ၊ စသည်
ဖြင့်မိန့်၏၊ ။ဝါ၊ကား။ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်သော၊ ဟောတု၊
ဟိတ်တို့တည်း။မဂ္ဂဟောတု၊တို့၊ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာမဂ်နှင့်ယှဉ်သော အ
လေါဘအခေါသရ၏၊အမေါဟသင်္ခါတအဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာမဂ်နှင့်ယှဉ်သော
ဟိတ်မမည်၊ အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ မိမိဟုဆိုအပ်သော
သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်မဂ္ဂင်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ မိမိ၏မိမိနှင့်ယှဉ်ခြင်း
၏ မသင့်သောကြောင့်၎င်းတည်း။ ထို့ကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိကြည့်
သောကြောင်းသော ဆုနစ်ပါးသော မဂ္ဂင်နှင့်သမ္မယုတ် ဖြစ်သော
ဟိတ်မည်၏၊ ။ဝါ၊ကား။ မဂ္ဂေါ၌၊ ဟောတု၊ထိုတည်း။ ဇာတိ
တသ္မာ၊ကြောင့်၊မဂ္ဂဟောတု၊ကုန်၏၊ ။အလောဘအခေါသတို့
သည် အဘိဓမ်္မတည်သောဟိတ်မည် ကုန်၏၊ အမောဟ
သည်ရကွေ့သာခါကဲ့သို့ အဝယဝိအဝယဝအားဖြင့်မဂ်၌ ထည့်
သောဟိတ်မည်၏၊ ။ဇေတသံ၊ထိုမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ထိုအား။ တေ
ဟောတု၊ ထိုမဂ်နှင့်ယှဉ်သောဟိတ် မဂ်၌တည်သော ဟိတ်တို့
သည်၊သန္တိ၊ကုန်၏၊ဇာတိပိ၊ထို့ကြောင့်လည်း၊မဂ္ဂဟောတုကာ၊
ကုန်၏၊ ။မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်အကုန်ရ၏၊အဃောဘအခေါသအမော
ဟတို့သည်မဂ်နှင့် ယှဉ်သောဟိတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ မဂ်၌

Digitized by Google

ဟူသည်သော ဟိတ်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂုဏ်း မဂ္ဂဟေတုထည်းမည်
ကုန်၏၊အညမညဟေတုပစ္စည်း၏အဖြစ်ကြောင့် မဂ္ဂဟေတုက
သည်းမည်ကုန်၏၊ ဟိတ်သုံးပါးမှကြွင်းသောသမ္မယုတ်ခန္ဓာထို
သည်မဂ္ဂဟေတုကသာဖြစ်ကုန်၏။ ။သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သော၊သယံ၊
ဒီဝိသည်။ (မဂ္ဂင်္ဂစေဝဟေတုစ္ဆန္ဒတုဏ္ဏတ်လိင်္ဂတ်စပ်)။ ဇ္ဈာတိ၊
ဏိ၊(မဂ္ဂင်္ဂဟေတုဠ္ဆစပ်)။ ဇတေသံ၊ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိကြဉ်သော မဂ်
ဝိတ္တုပ္ပါဒ်တို့အား၊မဂ္ဂင်္ဂ၊မဂ်ဟုဆိုအပ်သော၊ဟေတု၊ အမောဟ
ဟူသောဟိတ်သည်၊အတ္ထိ၊၏။ဇ္ဈာတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ တေဓမ္မာ၊
တို့သည်၊မဂ္ဂဟေတုကာ၊ကုန်၏။ ။သမ္မာဒိဋ္ဌိကြဉ်သောသမ္မ
ယုတ်ခန္ဓာလေးပါးတို့သည်မဂ္ဂဟေတုကမည်ကုန်၏၊သမ္မာဒိဋ္ဌိ
သည်မဂ္ဂဟေတုက မမည်၊ မဂ္ဂဟေတုသာ မည်၏၊ နိက္ခေပ
ကဏ္ဍဠ္ဆနည်းသုံးပါးတို့တွင် တတိယနည်းကို ဤအဋ္ဌကထာဠ္ဆန
တိယနည်းပြု၍ဆိုအပ်၏၊ နိက္ခေပကဏ္ဍဠ္ဆမရေတွက်အပ်သည်
ထိုကိုရေတွက်ခြင်းအစဉ်အားဖြင့်နည်းသုံးပါးကို ဟောအပ်၏၊
ဤအဋ္ဌကထာဠ္ဆ ဟေတုဗဟုတ၏အစွမ်းဖြင့်ဆိုအပ်၏၊ နိက္ခေပ
ကဏ္ဍဠ္ဆပဋမနည်းဖြင့်မရေတွက်အပ်ကုန်သော မဂ္ဂင်္ဂစ်ပါးတို့
တွင်သမ္မာဒိဋ္ဌိကြဉ်သောမဂ္ဂင်ဆုနစ်ပါးတို့ကို ရေတွက်စိမ့်သော
ဌာနတိယနည်းကိုဟောတော်မူ၏။ဒုတိယနည်းဖြင့်မရေတွက်
အပ်သောသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရေတွက်စိမ့်သောဌာ တတိယနည်းကို
ဟောတော်မူ၏၊ ဤအဋ္ဌကထာဠ္ဆ မဂ္ဂင်္ဂစ်ပါးတည်း ဟူသော
ဟိတ်များသောပဋမနည်း၏အခြားမဲ့ဠ္ဆ အလောဘအဒေါသအ
မောဟဟူဆိုအပ်သော ဟိတ်များသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဒုတိယ
နည်းကိုဆိုအပ်၏၊သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အပ္ပဟေတုက၏အ
စွမ်းဖြင့်တတိယနည်းကိုဆိုအပ်၏။ ။အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုး
နှိပ်နင်း၍၊ ပဝတ္တနဌေန၊ ဖြစ်တတ်တည်တတ်သော အနက်သ
ဘောကြောင့်၊ဇတေသံ၊ထိုမဂ်တည်းဟူသော အာရမ္မဏာဓိပ
တိ၊မဂ်တည်းဟူသော သဟဇာတာဓိပတိကိုရကုန်သော ပစ္စ
ယုပ္ပန်တရားတို့အား။ မဂ္ဂင်္၊ မဂ်ဟုဆိုအပ်သော၊ အဓိပတိ၊အ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

လေးအဖြတ်ပြုအပ်သောအာရမ္မဏာဓိပတိသည်း ဝါ၊အဓိပတိ
ဝိရိယဝိမံသ ဟုဆိုအပ်သော သဟာဇာတာဓိပတိသည်း (ဆ
စိတ္တမဂ်ကိစ္စမထပ်)။ ဇ္ဈာတိတသွာ၊ကြောင့်၊ထောဓမွာ၊ထို့သည်
မဂ္ဂါဓိပတိနော၊ကုန်၏။ ။ဝိရိယတပ်ခိုက် ဝိရိယကိုကြဉ်၊ဓိ
သတပ်ခိုက်ဝိမံသကိုကြဉ်။ ။မဂ္ဂေါအဓိပတိမဂ္ဂါဓိပတိ။ ပ
ကမ္မဓာရည်းပြု၍ အဓိပတိတပ်ခိုက် ဝိရိယဝိမံသကိုထည်းယ
ဗဟုဗ္ဗိဟိ ကမ္မဓာရည်းထို့ကိုရဉ်၍။ ။မဂ္ဂါဓိပတိနောစမ
ဓိပတိစာတိမဂ္ဂါဓိပတိနော၊ဟုဇကသိသ်ပြု။ ။မဂ္ဂါရမ္မဏ
ကေဂဏ္ဍိပဗ္ဗံ။

ယောဓမွာ၊အကြောင်ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့သည်း ဥပ္ပါဒတော၊ဥပ်
မှ။ဝါဥပ္ပါဒတောဥပ္ပါဒံ၊ကို၊ပဌာယ၊အစအဝိုင်းအခြားပြု၍။ ယ
ဝဘင်္ဂါ၊ ဘင်တိုင်အောင်း ဝါ၊ ဘင်္ဂါဘင်္ဂံ၊ကို၊ ယာဝအန်
ရိဿ္ဆေဒံ ကတွာ၊ အဆုံး အဝိုင်းအခြား ပြု၍ ပုဗ္ဗန္တတော ပုရိ
ကောဋ္ဌာသတော၊ ရှေးအဘို့ဖြစ်သော၊ အနန္တရနိရုဒ္ဓါနံ၊ က
သော။ပုရိမဓမ္မာနံ၊ထို့၏၊ ဘင်္ဂက္ခဏတော၊မှ၊ ဥဒ္ဓံ၊အထက်ပြ
သောဥပါဒ်စသောခဏယေသုံးခုထို့၏အပေါင်းသို့၊ပန္နာဂဏ
ရောက်ကုန်သည်တည်း။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်တည်း။ ဇ္ဈ
တသွာ၊ထို့ကြောင့်၊တေဓမွာ၊တို့သည်၊ဥပ္ပန္နာ၊ကုန်၏။ ။(ဥ
ပန္နာဥပ္ပန္နာ၊ထိုရင်း)။ ။အထက်ဟူသည်အဘယ်မှစ၍အဘ
ထိုင်အောင်နည်း။ ဥပ္ပါဒတောပဌာယယာဝဘင်္ဂါ၊ကိုမိန့်၊
ဥပ္ပါဒတောကာဒး ပဌာယ၍၊ ဘင်္ဂါကာဒးယာဝ၌ အပါဓါန်၊
နည်း ပဌာယယာဝဟူသော နိပါတ်အယ္ဟဉ် ဥပယောဂဇ္ဈ
မိ၊ဥဒ္ဓံ၏အပါဓါန်ကာဒး၊ အနန္တရနိရုဒ္ဓါနံ ပုရိမဓမ္မာနံ ဘင်္ဂက္ခ
တော၊ဟုထည့်၊ ဥဟူသောဥပသာရပုန်သည်၊ ဥဒ္ဓံကမ္မစ
အနက်၌မဖြစ်၊ ဥပရိဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏။ ဥဒ္ဓံကိုပန္နာဂဏ
စပ်မှုတိယာ တပ္ပုရိသ်သမာသ်၊ ပဝတ္တာဒ်စပ်မှု သတ္တမီတ
ရိသ်သမာသ်၊ပန္နသဒ္ဒါသည်၊ ပန္နလောမောဒ်ပတိထတ္ထ၊ ပန္နသ

Digitized by Google

ရှော့ခ်ြဲထြေရောဝိထထွေးခ်ြဲဖြစ်ရှိဂထာဟုဘွင့်၏၊ဂရုဓာတ်လည်းပ
စ်တျထွေးဟုသိစေထိုရှိပဝတ္ထာဟုဘွင့်၏၊ပဇ္ဇနိ၊ဂန္ဓဆိ၊ပါပုဏာဒိ
တိပန္နာ၊ပဇ္ဇနိ၊ဂန္ဓဆိ၊ပဝတ္ထဒိတိဖန္နာ၊ပြု။ ။ယေဓမ္မာ၊အကြင်
အနာဂတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာ စိတ္တဇရူပတု
အာဟာရဇရူပတရားထိုသည်၊ ဥပ္ပန္နာ၊ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲ
ရောက်ပြီးထိုသည်၊ နဲ၊မဟုတ်ကုန်၊ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊ ထေ
ဓမ္မာ၊ထိုသည်၊ အနုပ္ပန္နာ၊ကုန်၏။ ။ဥပ္ပဇ္ဇနိဥဒ္ဓံ ပါပုဏာဒိတိ
ဥပ္ပန္နာ၊ပစ္စုပ္ပန္နဓမ္မရ၏။ ။ဥပ္ပဇ္ဇိ သုဥဒ္ဓံပါပုဏိ သုတိဥပ္ပန္နာ၊အ
တီတဓမ္မရ၏၊ ဥပ္ပန္နာစဥပ္ပန္နာစဥပ္ပန္နာ။ ဧကသိသ်ပြု၊ နသန္ဒါဖြင့်
ပစ္စုပ္ပန္နုပ္ပန္နကိုသာ မဖြစ်လင့်၊ အတီတုပ္ပန္နကို လည်းဖြစ်၊ ထို့
ကြောင့်ဝိုကာဒ္ဓ။ ။အနုပ္ပန္နာတိ ဧတေနသဗ္ဗော ဥပ္ပန္နဘာဝေါ
ပဒိုသိဒ္ဓေါ၊ဟုမိန့်၏။ ။ယေဓမ္မာ၊ အကြင်ဝိပါက် ကမ္မဇရူပ်ထို
သည်၊ပဂိုနိဒ္ဒိထကာရဏောကဒေသတ္တာ၊ ပြီးပြီးသောအကြောင်း
တစိတ် ရှိသည် ၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ အဝသံ၊ မချုတ် ဧကန်၊
ဥပ္ပဇ္ဇိသန္တိ၊ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဝါ၊အထက်သို့ ရောက်ကုန်လတ္တံ့။
ဝါ၊အထက်၌ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ဇာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်၊ တေဓမ္မာ၊ထို
တရားထိုသည်၊ဥပ္ပါဒိနော၊ကုန်၏၊(အဝသကာဓမိဏောသုဏိ
စ၊ဖြင့် ဏိ ပစ္စည်းသက်၊ ပဇ္ဇိသန္တိတိ ပါဒိနော၊ ဥဒ္ဓံပါဒိနော
ဥပ္ပါဒိနော၊ဟုစစ်)။ ။ဝိပါက်နာမကမ္မန္ဓာကဒုတ္တာရူပ်ထိုသည်၊
အတိတ် အနာဂတ်ဖြစ်သောကံသည် ရှေးဦးဖြစ်သော်သာလျှင်
ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ရှေးဦးမဖြစ်သော်မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ထို့ကြောင့်
ပဂိုနိဒ္ဒိထကာရဏောကဒေသဖြစ်ကုန်၏၊ထို့ကြောင့်ထိုဝိပါက်
နာမကမ္မန္ဓာ ကဒုတ္တာရူပ်ထိုကိုဂင်း၊ မေတ္တေယျ၏ ဖိုလ်ကိုဂင်း၊
မေတ္တေယျ၏သာဝကထို့၏ဖိုလ်ကိုဂင်း။အဝသံဥပ္ပဇ္ဇိသန္တိတိ
ဥပ္ပါဒိနော၊ဟူ၍ဆိုအပ်ကုန်၏။ ။ဥပ္ပန္နတ္တိကေဂဒ္ဓိပဗ္ဗံ၊

ယေဓမ္မာ၊ အကြင်ထရား တို့သည်၊ သဘာဝံဝါ၊ ကက္ခဋဓ
သောဇုသနဓသောသဘောသို့ဂင်း။ ဥပ္ပါဒါဒိကွဏံဝါ၊ ဥပါဒ်စ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သောခဏာသို့ရင်း။ပတ္တာ၊ရောက်၍။ အတိက္ကန္တာ၊လွန်ကုန်သည်တည်း။ဣတိတသ္မာ၊ကြောင့်။တေဓမ္မာ၊ထိုသည်၊အတီတာ၊ကုန်၏။ ။သဘာဝသဒ္ဒါသည် လက္ခဏာလက္ခိတဗ္ဗဒ္ဒါဖြစ်၏။ လက္ခဏာသည်လည်းသာမညလက္ခဏာ၊ ဝိသေသလက္ခဏာနှစ်ပါးတို့တွင်၊ အနိစ္စတာအစရှိသော သုံးခုတို့၏အပေါင်းသည် သာမညလက္ခဏာမည်၏။ထို့အတူဥပါဒ်အစရှိသော ခဏာယသုံးခုတို့၏အပေါင်းသည် အလုံးစုံသောသင်္ခတဓာတ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် သာမညလက္ခဏာမည်၏။ ။နမနရုပ္ပနသဘောသည်အစဉ်အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကြဉ်သော အလုံးစုံသောနာမ်ရုပ်တို့ဒ္ဒါ ဆက်ဆံသောကြောင့် သာမညလက္ခဏာမည်၏။ ။ သမာနောဘာဝေါသဘာဝေါ၊ပြု။ ။ကက္ခဋဂ္ဂတစသည်ဗုသနစသည်သည်ပိသေသလက္ခဏာမည်၏။ ။သကောဘာဝေါသဘာဝေါ၊ပြု။ ။အလုံးစုံသောပရမတ္ထသည် လက္ခိတဗ္ဗမည်၏။ သဟဘာဝေနာတိ သဘာဝေါ၊ ဟူ၍ ဂင်း။ သဘာဝေါဧတသ္မာအတ္ထိတိသဘာဝေါ။ ဟူ၍ဂင်းပြု။ ။ဤဒ္ဒါသဘာဝသဒ္ဒါသည်လက္ခဏာတ္ထဒ္ဒါဖြစ်၏။ပတ္တာအတိက္ကန္တာသည်အတီတသဒ္ဒါ၏အနက်ကိုပြသည်။ဝါ၊ ဝါကျသည်။ ပတ္တာ၊ဟူသောပုဒ်သည်။ အတီတဒ္ဒါ ဇာတသဒ္ဒါ၏အနက်ကိုပြသည်။ ဝါ၊ဝါကျသည်။ ။ အတိက္ကန္တာသည်အတီတသဒ္ဒါ၏အနက်ကိုပြသည်။ ဝါ၊ဝါကျသည်။ပတ္တာအတိက္ကန္တာဟူသောပါဒ်ဖြင့်။ ။အယိ်သုဂမိ်သုပဇ်ိ်သူတိဇာတာ။ဇာတာဂတာပတ္တာဟုတ္တာအတိက္ကန္တာတိအတိတာ။ဟူသောအနက်ကိုပြ၏။ တနည်း၊အတိက္ကန္တာဘွင့်ထိုရင်း၊ အတိသဒ္ဒါသည် ဓာတ္တတ္ထဗာဓက။ အတိယိ်သုအတိဂစ္ဆိ်သုအတိက္ကမိ်သူတိအတိတာ၊ပြု။ ။အတ္တနောသဘာဝံ ဥပါဒါဒိဂ္ဂဏှံပတ္တာကားအတိက္ကမနာကာရကိုပြသည်။ ။ယေဓမ္မာ၊တို့သည်။တဒုဘယမ်ပိ၊ ထိုမိမိ၏သဘောလက္ခဏာ၊ ဥပါဒ်စသော်ခဏာဟုဆိုအပ်သော နှစ်ပါးစုံသို့လည်း။ အာဂတာ၊ ရောက်ပြီး ရောက်ဆဲတို့သည်။နှ၊မဟုတ်ကုန်။ ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ တေ

Digitized by Google

ဝမ္မာ၊တို့သည်။ အနာဂတာ၊ကုန်၏။ ။ထေရဝေဉ္ဈာယော ထရ အယံ၊သမာဟာရဒ္ဝိဂု။ထနည်း။ ဥဩာဆံသာကောဠာသာအ ဝယဝါတေသာတိဥဘယံ၊ အံသထ္ထဉ္ဈာယပစ္စည်းသက်၊ တေ သံအတ္တနောသဘာဝံဥပ္ပါဒါဒိကဿာနံဥဘယံတရဘယံ။ပြု။ ။ အာဂ ဆိ ံ သုပဒ်ိ ံသုတိ အာဂတာ။ အာဂစ္ဆတိ ပဒ်တိတိ အာဂ တာ။အာဂတာစအာဂတာစအာဂတာ။ ကေသိသံပြု။ အတိတ် ပစ္စုပ္ပန်ရ၏။ပြီးမှအဋ္ဌကထာလှာတိုင်းမိသကတပ္ပုရိသ်တွဲ။ ။ ယေဓမ္မာ၊တို့သည်။တံတံကာရဏံ၊ထိုထိုမိမိအား၎ျောက်ပတ် သောအကြောင်းကို။ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်တည်း။ဝါ၊ ဥပ္ပန္နာ၊ ရှေးအဘို့ဖြစ်သော သဒ်တထရားတို့၏ဘင်္ကဓာမှ အ ထက်ဥပါန်ဒ်ိဘင်ဟုဆိုအပ်သော ခဏတ္တယသို့ရောက်ကုန်ဖြစ် ကုန်သည်တည်း။ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊ တေဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့ သည်၊ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ကုန်၏။ ။ထဇ္ဇတဇ္ဇတံတံ၊(ရှေးပုန်ဒ်ိနိဂ္ဂဟိတ် ဃ)။ တံတံဇဝကာရဏံတံတံကာရဏံ။ ။တံတံကားဝိစ္ဆာ တည်း။ ။အတိတတ္တိကေဝတ္တိုပဇ္ဇံ။

ဇတေသံ၊တို့အား။အတိတံ၊လွန်ပြီးသော။အာရမ္မဏံ၊သည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊ ထိုတရားတို့သည်။ အတိတာရမ္မဏာ၊ကုန်၏။ ။ဒုတိယစတုတ္ထာရုပ္ပစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ သည်ကေန် အတိတာ ရမ္မဏာ၊ ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် မနော ဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည် ဇကေန်ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ တဒါရုံ ဟသိတုပ္ပါဒ် စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ။ ကာမဇောမ နောဒါရာဝဇ္ဇန်း စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည် အတိတာ နာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ ရမ္မဏာ၊ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ။အဘိညာဉ်ဒွေးဌင်းနည်း။ခွဲဝေဝျင်ဒ်ဗွ စက္ခုဒ်ဗွသော့ထအဘိညာဉ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဇကေန်ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မ ဏာ၊ စေတောပရိယအဘိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်အတိတာ နာဂ ထာရမ္မဏာ၊ဇာန်ဒ်ိဝဓအဘိညာဉ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၊အတိတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သည်အတိတနဝတ္ထုဗာဝနာဖြစ်ကား၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်တွေ့ပြီး၊ လောကုတ္တရာစိတ်တွေ့ပြီးတို့သည် နဝတ္ထုဗာဝနာတည်း။ ။အတိတဘဝနာဖြစ်ကြောင်းပြီး၏။

ယောဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဇေဝံဇ္ဈမိနာအာကာရေန၊ ဤသို့ စက္ခုစသောအဖြစ်ဖုသနစသောအဖြစ်အားဖြင့် တရားသောခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော အစဉ်၌အကျုံးဝင်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝတ္တမာနာ၊ဖြစ်ကုန်သော။မယံ၊ စက္ခုစသောဖဿစသော ငါတို့သည်။ (ဂမိဿာမ၌စပ်)။ အယံဓမ္မသမူဟော၊ ဤတရားအပေါင်းသည်။ အတ္တာ၊ ကိုယ်မည်ကုန်၏။ ဇာတိ၊သို့။ ဂဟဏံ၊ယူခြင်းကို။ဝါ၊သိခြင်း၏အကြောင်းသို့။ဂမိဿာမ၊ ရောက်ကုန်အံ့၊ ဇာမိနာဝိယ အဓိပ္ပါယော၊ ဤကဲ့သို့သော အထိုက်သည် ဖြစ်၍၊ အတ္တာနံ၊သမုဒါယဖြစ်သောအတ္တဘောဟုဆိုအပ်သောခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။ အဓိကာရံ၊ သမုဒါယိဖြစ်သော စက္ခုစသည်ဖဿစသည်တို့၏တည်ရာကို။ကတွာ၊ပြု၍။ဝါ အဓိကာရံ၊စက္ခုစသောဖဿစသောတရားအပေါင်းသည်ခန္ဓာငါးပါးဟုဆိုအပ်သောအတ္တဘော၏အတ္တမည်၏ဟုအသိဉာဏ်၏တည်ရာ တည်ကြောင်းကို။ကတွာ၊၍။ပဝတ္တာ၊ ကုန်သည်တည်း။ ဇာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊တို့သည်။ အဇ္ဈတ္တာ၊ ကုန်၏။ ။အံဝိဘာတ္တိနမကာရေန္တာအဗျယီဘာဝါ၊ဟုကစ္စည်းဆိုသောကြောင့်၊ ယောဝိဘတ်ကို အံပြု၍။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဟုအဋ္ဌကထာ ဆိုကောင်း၏ဟူအံ့၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊အဇ္ဈတ္တံဓမ္မာဟူ၍မဟော၊အဇ္ဈတ္တာဓမ္မာဟုဟောသော ကြောင့်ဂုဏ်း၊ အကာရေန္တာ အဗျယီဘော သမာသ်နောင်။ ကွစိသမာသန္တာ သုတ်မှ ကွစိသဒ္ဒါလိုက်သောကြောင့် ဂုဏ်းဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်၏အံ့အပြုသည်မဖြစ်ထိုကြောင့် အဇ္ဈတ္တာဟုအဋ္ဌကထာဆရာသည်ချေသော်။အတ္တာနံအဓိအဇ္ဈတ္တာ၊ဟူ၍သာမဆိုမူ၍၊အဓိသဒ္ဒါသည်အဗျယီဘောသမာသ်အရာ၌၊ အဓိကာရအနက်ပဝတ္တိအနက်ကိုယူ၍ဖြစ်၏။ထို့ကြောင့်၊ အတ္တာနံ

Digitized by Google

အဓိကာရံကထွာ ပဝတ္တာ၊ ဟုပိန့်။ ။အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ၊တေန
ဟိကဿုနာ၊သည်း၊အဏ္ဏတ်၊ ပိဓိသန္ဓာန်၌ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့
၏၊(နံကိုအံ့ပြု)၊သုညတာဒီနံ၊ဆိတ်သည်၏အဖြစ်စသည်တို့ကို၊
မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသည်မှ၊(ထည့်)။ပုရိမသို့၊ ရှေး
ကာလ၌။တဆို့ယောဝသမာဓိနိမိတ္တော၊ထိုပဌမဈာန်အစရှိသော
သမာဓိ၏အာရုံ၌သာလျှင်။ (သမာဓိနိမိတ္တောကိုအဏ္ဏတ္တမေဝ၊ဟု
ကွင်း၏)။အဏ္ဏတ္တမေဝ၊ကသိဏ်းစသောအာရုံ၌သာလျှင်၊ စိတ်၊
ပဌမဈာန်စသောစိတ်ကို။ သဏ္ဌေပေတဗ္ဗံ၊ ကောင်းစွာထားအပ်
၏၊(အဏ္ဏတ်၊၌သို့ကိုအံ့ပြု)။အာရုံရအောင်။ အတ္တာနံပဌမဈာနာ
ဒိစိတ်အဓိကိစ္စတသာအာရမ္မဏာဘာဝေနပဝတ္တတိတိ အဏ္ဏတ်။
ပြု။ ။အဏ္ဏတ္တရတော၊နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောအာရုံ၌မွေ့လျော်
သည်ဖြစ်၍။ဝါ၊ သမာဓိ၏အာရုံဖြစ်သောကမ္မဋ္ဌာန်း၌မွေ့လျော်
သည်ဖြစ်၍၊သမာဟိတော၊တည်ကြည်၏။ ။အဏ္ဏတ္တရတော
သမာဟိတော၊ကား။ ဓမ္မပဒ၌လာသောဂါထာ၏ တတိယပါဒ
တည်း။ ။အပြည့်အစုံထိမူကား။ ။ဟတ္ထသညတော၊ပါဒ
သညတော၊ဝါစာသညတော၊သညတုတ္တမော။အဏ္ဏတ္တရတော
သမာဟိတော၊ ၎ကောသဉ္ဇာသိတောတမာဟုဘိက္ခူ။တိ၊ဟူ
သည်တည်း။ ။ယောပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဟတ္ထ သညတော၊
သက်ဖြင့်ကစား၍စသည် သူတပါး၏အား ပုတ်ခတ်ခြင်းစ
သည်တို့၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် စောင့်စည်း ကြဉ်ရှောင်၏။
(သညတော၌သံပုဗ္ဗယရဓာတ်။ ဥပယမေဟုဓာတ်နက်ဘော်၊
ဆယေစ၊ ဖြင့်ယနှောင်းသောကြောင့် သထက်နိဂ္ဂဟိတ်ကို ယ
နှင့်တကွ ဥပြု။ ပါဒသည်တော၊ ၌ခြေဖြင့် ဆိုသည်သာ ထူး
သည် ၎င်းနည်းသမ္မန်)။ ဝါစာသညတော၊ နှုတ်ဖြင့် မသားဆို
ခြင်းစသည်မှ ကြဉ်ရှောင်၏။ သညတုတ္တမော၊ စောင့် စည်း
သော ကိုယ်ရှိ၏။ ဓါ၊ကိုယ်ထွက်ခြင်း ဦးခေါင်းထွက်ခြင်း မျက်
မှောင်ချိခြင်း စသည်တို့ကို မပြုသည်ဖြစ်၍ စောင့်စည်းရှောင်
ကြဉ်၏။အဏ္ဏတ္တရတော၊ ဂေါဝရဏ္ဏတ္တဟုဆိုအပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်း

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဘာဝနာဒွါရ၌ ဩတ္တပ္ပ၏သမာဟိတော၊ ကောင်းစွာထည်ကြည့်၏၊ ဇောကော၊ တယောက်အထိုးတည်းနေသည်ဖြစ်၍၊ သန္တုဿိတော၊ မိမိ၏ရအပ်သောတရားဖြင့်နှစ်သက်ရောင့်ရဲ၏၊ ထံဝဂ်လံ၊ ကိုးဘိက္ခူတို့၌ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ကုန်သော၊ ပဏ္ဍိတာ၊ ထိုသည်၊ အာဟု၊ ကုန်၏။ ။အဏ္ဏတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အမြဲခန္ဓာပဋိကဟုဆိုအပ်သောအတ္တဘောကိုစွဲ၍ဖြစ်သော။ ဝါ၊ မိမိသန္တာန်၌မြဲသော၊ သမ္မသာဒနံ၊ ကြည်လင်စေတတ်သော၊ ဗျာနံ၊ ဒုတိယစျာန်သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အဏ္ဏတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော။ (သုကိုအံ့ပြု)။ ဓမ္မေသုဝါ၊ သညာက္ခန္ဓာသင်္ခါရက္ခန္ဓာဟုဆိုအပ်သော သဆောတရားတို့၌လည်း။ ဓမ္မာနုပဿီ၊ နိဿတ္တ နိဇ္ဇီဝ သဘောကို အဘန်တလဲလဲ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ၊ ၏။ နိယကဏ္ဌတေ၊ နိယကဏ္ဌတ်၌။ ဝါ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်ခြင်းဟူသော၊ အနက်၌။ ဝါ၊ အမြဲမိမိသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်ခြင်းဟူသော အနက်၌။ ဝါ၊ အမြဲခန္ဓာပဋိကဟု ဆိုအပ်သော အတ္တဘောကို စွဲ၍ ဖြစ်သော အနက်၌။ ဆ၊ ကုန်သော၊ အဏ္ဏတ္တိကာနိ၊ အတ္တဘောကိုစွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ စက္ခုစသောအာယတနတို့ကို။ အဏ္ဏတ္တဏ္ဏတေ၊ အဏ္ဏတ္တိကာယတနခြောက်ပါးတည်းဟူသော အဏ္ဏတ္တဏ္ဏတ္တ၌။ (ရှုပရူပံကဲ့သို့ထည်း။ အဏ္ဏတ္တာစတေအဏ္ဏတ္တာစာတိအဏ္ဏတ္တဏ္ဏတ္တာ၊ ပြု)။ ။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ထထာဂတော၊ သည်၊ သဗ္ဗဉ်ဝိမိတ္တာနံ၊ အလုံးစုံသောရုပ်စသော သင်္ခတနိမိတ်တို့ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်၊ အဏ္ဏတ္တံ၊ အစိုးရသောအရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ယဒိဒံယံဏ္ဍမံသုဉ်တံ၊ အကြင်သုညတမည်သောဖလသမာပတ်ကို။ (အတ္တဘောမှဆိတ်သောသင်္ခါရတို့ကို အနတ္တဟုရှုတတ်သောကြောင့်၊ အနတ္တာနုပဿနာသည်သုညတမည်၏၊ အနတ္တာနုပဿနာဟု ဆိုအပ်သော သုညတာနုပဿနာဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဖလသမာပတ် သည်လည်း သုညတ မည်၏)။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ကပ်၍ ရောက်၍ဖြစ်စေ၍၊ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အယံဣဒံ

Digitized by Google

သော၊ ၍သို့ပြုံးစေအပ်ဖြစ်စေအပ် ရောက်အပ်သော သဘော
ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အရိုးရသော အရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝိဟာရော၊
သုညတဖလ သမာပတ်တည်းဟူသော ဝိဟာရကို။ ထထာဂ
တေန၊ သည်။ ဗောဓိပလ္လင်္ကေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊
ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီ။ ဝိသယဏ္ဍတေ၊ အရိုးရသောအရာဟူသော
အနက်၌။ ဇာသရိယဋ္ဌာနေ၊ အရိုးရသေါအရာ၌။ ဇာတိအယံ၊ ကား။
အထွေ၊ တည်း။ ။အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၊ အဋ္ဌကွဲသည်တံ
ဟူသော ဝါကျ၌အဋ္ဌကွဲဟူသောပုဒ်၏အနက်ကို အဘဲ့ကြောင့်၊
ဝိသယဏ္ဍတေဇာသရိယဋ္ဌာနေ၊ ဟူသောအနက်ကိုမှတ်အပ်သ
နည်း။ ဝါ၊ လောကီဇောသတ္တရသတ္ထိသည်လည်းဆရာတို့၏အ
ရိုးရသောအရာမဟုတ်လော၊ ထိုသို့လျက်အရဟတ္တဖိုလ်ဟု ဆို
အပ်သောတရသောလောကုတ္တရာဇောစိတ်ကိုသာလျှင် အဘဲ့
ကြောင့် ဘုရားတို့၏ အရိုးရသော အရာဟူ၍ ဆိုအပ်လေ သ
နည်း။ ဖလသမာပတ္တိဟိစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဖလသမာပတ္တိ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ဇာသရိယဋ္ဌာနံ နာမ၊ ၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌကွဲ့ပဒသ၊ ၏။ ဝိသယဏ္ဍတေ ဇာသရိ
ယဋ္ဌာနေတိအထွေ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အာကာသေ သကုဏာ
ပက္ခဲ့၊ ဥဒကေမစ္ဆာစရိဏ်၊ ၌ကောင်းကင်သည်ဌက်တို့၏အရိုး
ရသောအရာ၊ ရေသည်ငါးတို့၏အရိုးရသော အရာဖြစ်သကဲ့သို့
ထည်း။ ။အဋ္ဌကွဲတ္တိကေဂဏ္ဌိပဒ်။

အနုဇ်ရတ္တိကော၊ အဋ္ဌကွဲတိက်၏ အခြားမဲ့ကာလ၌ ဟော
တော်မူအပ်သော အဋ္ဌကွဲရမ္မဏာတိက်ကို။ တိပ္ပကာရေဝိ၊ သုံး
ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေယေဝ ဓမ္မေ၊ ထို
အဋ္ဌကွဲတိက်၌ဟောတော်မူအပ်သော ထရားတို့ကို သာလျှင်။
အာရမ္မဏံကတွာ၊ ၍။ (ပဝတ္တနဝသေနဒ်စပ်)။ ။အဋ္ဌကွဲအာရမ္မ
ဏံတေသန်္တိ အဋ္ဌကွဲရမ္မဏာ။ ဗဟိဒ္ဓါအာရမ္မဏံတေသန်္တိ
ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ အဋ္ဌကွဲစတေဗဟိဒ္ဓါစာတိ အဋ္ဌကွဲ ဗဟိဒ္ဓါ။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

တေအာရမ္မဏ် ဇောတေသန္တိ အစ္ဆရိတ္တဇဟိဒ္ဓါရမ္မဏာဝ။ ။ဒုတိ
ယာရုပ္ပစတုက္ကာ ရုပ္ပဗိတ္တုပ္ပါဒ်သည်ကေန် အစ္ဆရိတ္တာရမ္မဏ။ အ
ဘိညာဉ်ဒွေးကြဉ်သောအလုံးစုံသောရုပါဝစရဗိတ္တုပ္ပါဒ် ပဌမ
ရုပ္ပဗိတ္တုပ္ပါဒ်အလုံးစုံသောလောကုတ္တရာ စိတ္တုပ္ပါဒ်ထိုသည်
ကန်ဇဟိဒ္ဓါရမ္မဏ။ အလုံးစုံကာမာဝစရဗိတ္တုပ္ပါဒ်၊ အဘိညာ
စိတ္တုပ္ပါဒ်ထိုသည်ရံခါအစ္ဆရိတ္တာရမ္မဏ၊ရံခါဇဟိဒ္ဓါရမ္မဏ၊ ရံ
အစ္ဆရိတ္တဇဟိဒ္ဓါရမ္မဏ။ တတိယာရုပ္ပဗိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ထိုတတိယ
ရုပ္ပဗိတ္တုပ္ပါဒ်၏အာရုံနှင့်ထိုဘေဒပညတ်၏ အစ္ဆရိတ္တဝမ္မ၏အဘာ
မျှဖြစ်သေါကြောင့်အစ္ဆရိတ္တစသည်၏အဖြစ်၏မဖြစ်ခြင်းကြော
အစ္ဆရိတ္တာရမ္မဏစသည်၏အဖြစ်ဖြင့်မဆိုအပ်။ ။အစ္ဆရိတ္တာ
ဏတ္တိကေဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

ယေဓမ္မာ၊ အကြင်ရုပါရုံတရားတို့သည်၊ နိဒ္ဒသနေန၊ ရူ
မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့်၊ သဟ၊ တက္ကွ၊ ဝတ္တုန်၊ကုန်၏၊ ဇ
တသ္မာ၊ကြောင့်၊ တေဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံနိဒ္ဒသနာ၊ကုန်၏
ဒ္ဒသနဟူသည်၊ ရူပံ နိဒ္ဒသ တိတိ နိဒ္ဒသနံ၊ ကြောင့် စ
ဝိညာဉ်ကို ယူရမည်လော။ သို့တည်းမဟုတ်၊ နိဒ္ဒသိတဗ္ဗ
နိဒ္ဒသနံ၊ ဟုပြု၍ ရူပါရုံကိုယူက၊ သဟ၊ သဟဝန် မပြားဘ
တည်းဟူသော ဓေါသသည် ရောက်၏စုံ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝသ
တေန၊ မိန့်။ ။ဘာဝပ္ပဋ္ဌာန ကမ္မသာဓနပြု၍ ရူပါရုံ၏ဂုဏ်
ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိကိုယူစေထိုသည်။ နိဒ္ဒ
တဗ္ဗန္တိ နိဒ္ဒသနံ၊ ကမ္မသာဓန၊ နိပုဗ္ဗ ဒိသဓာတ်၊ ယုပစ္စည်
သဓာတ်၏အရ ကတ္တုတ္ထကြိယာကား၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ ရူ
ကိုယူတတ်သော အာဓါန သတ္တိရ၏။ ကမ္မတ္ထ ကြိယာ၏ ဒ
ကား၊ ရူပါရုံ၏အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိသည်၊ ဌာနူပစာရတ္ထ
ဖြင့်ရ၏။ယုပစ္စည်း၏အရကား၊ ဌာနူပစာရတ္ထအားဖြင့် မှတ်
သောရူပါရုံရ၏။ ဤအရာဒွိဘာဝပ္ပဋ္ဌာန ကမ္မသာဓန ဖြစ်
ကြောင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဓာတုတ္ထ ဟူဆိုအပ်သော ရူပါ

Digitized by Google

အာရမ္မဏာ ပစ္စယ သတ္တိသည်သာ ပဋ္ဌာန အားဖြင့်ရ၏၊ ရူအပ်သည်၏အဖြစ်၏ ရူပါယတနမှတပါးမဟုတ်ဣင်းမူလည်း၊ တပါးသောဓမ္မတို့မှရူပါယတနကို အထူးပြုခြင်းငှာ ရူအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုရူပါယတနမှ တပါးကိုကဲ့သို့ပြု၍၊ သဟဇိနသသနေနာတိသနိနသသနာ၊ ဟူ၍အဋ္ဌကထာဆရာသည်မိန့်အပ်၏၊ ။သနိနသသနာ၌ သဟသဒ္ဒါသည်၊ အဋ္ဌကထာဆရာ အထိုအားဖြင့် သဒ္ဒိ်အနက်၌ဖြစ်၏၊ သဒ္ဒိ်၊သဒ္ဒိ်ယောဂ၊ သဟ၊ သဟဝန်ဟူသည်ဖြင့်နှစ်ခုခွဖြစ်၏၊ ဤ၌ရူပါယတနဖြင့်တခုသာဖြစ်၍ သဟ၊ သဟဝန်မဖြစ်၊ ဤ၌ဂုဏ်ဂုဏေဟမျှသာဖြစ်၍၊ ဂုဏ်သည်ဂုဏေဟ၌ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်ဝိကာဆရာသည်၊ သဟသဒ္ဒါ၏ သလေ့ာမကောသပက္ခောထိုကဲ့သို့ သံဝိဇ္ဇမာနအနက်ကြံ၍၊ ယေသံဓဋ္ဌဿဘာဝေါအတ္ထိတေ သနိနသသနာ၊ ဟုမိန့်၏၊ ။ယေဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ပဋိဟနနဘာဝသင်္ခါတေန၊ ထိပါးတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ပဋိစ္စေန၊ နှင့်၊ သဟ၊တက္ယ၊ ဝတ္တာနိ၊ကုန်၏၊ ဇာတိတသ္မာ၊ထို့ကြောင့်၊တေဓမ္မာ၊တို့သည်၊သပ္ပဋိစ္စာ၊ကုန်၏၊ ဤ၌ထည်းဘာဝပဋ္ဌာနကတ္တုသာဓနပြု၊ပဋိဟနတိတိပဋိစ္စော၊ ပဋိပုဗ္ဗဟနဓာတ်၊ဏပစ္စည်း၊ ဟနဓာတ်၏အရကား၊သနိနသသန၊ဟူသောသဒ္ဒနှင့်ရသဒ္ဒိဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ ရူပါရုံ၏စက္ခုပသာဒနှင့် ထိုိက်တတ်သောပဋိဟနနသတ္တိရ၏၊ ဏပစ္စည်း၏အရကား၊ သတ္တိမန်ဖြစ်သောရူပါရုံရ၏၊ ဘာဝပဋ္ဌာန ကတ္တုသာဓနဖြစ်သောကြောင့်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဓာတ္ထတ္ထသည်သာ ပဋ္ဌာနအားဖြင့်ရ၏၊ ဂုဏ်သည် ဂုဏေဒ္ဓ ရှိသောကြောင့် သံဟသဒ္ဒါ၏သံဝိဇ္ဇမာန အနက်ကိုယူ၍၊ ယေသံပဋိဟနနဘာဝေါ အတ္ထိတေ သပ္ပဋိစ္စာ၊ဟူ၍၊ စတုတ္ထိဇဟုဇ္ဇိဟိသမာသ်ကိုလည်းဆိုအပ်၏၊ ထိုိက်၏ဟူသည် သတ္တိဝါနှစ်ခုတို့၏ငင်း၊ သင်္ခါရ နှစ်ခုတို့၏ ဇင်းထိုိက်သကဲ့သို့ ထိုိက်သည်မဟုတ်၊ ဝတ္ထုအာရုံတို့၏အချင်းချင်းရှေးရှုဖြစ်ခြင်းငှာထိုက်သောထျောက်ပတ်သောအရပ်၌ထည်ခြင်းတည်း။ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်သယံသမုတ္ထာ၊ စာနဇိဂ္ဂါ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ကာယဂန္ဓရသံတို့သည် နိဿယ၏ အစွမ်းဖြင့်သမ္ဖတ္တ၊ စက္ခု သောတရူပသဒ္ဒတို့သည် သယံနိဿယနှစ်ပါး၏ အစွမ်းဖြင့်အ သမ္ဖတ္တ၊ အသို့ဖြစ်ချာသနည်းဟူမူ။ ကာယပသာဒသို့ပိသိ၏အစွမ်း ဖြင့်ရောက်ကုန်သော ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၏ ကာယပသာဒနှင့်ရှေးရှု သည်၏ အဖြစ်သည် သာလျှင် ထိခိုက်သည်၏ အဖြစ်မည်၏၊ နိဿယ၏အစွမ်းဖြင့် ဂန္ဓရသ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ ဓမ္မတို့သို့ ရောက်ကုန် သော ဃာနဇိဝှါကာယတို့၏လည်း ဂန္ဓရသဖေါဋ္ဌဗ္ဗဓမ္မတို့နှင့် ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်သည် ထိခိုက်သည်၏အဖြစ်မည်၏၊ နိဿ ယ၏အစွမ်းဖြင့် ဃာနဇိဝှါတို့သို့ရောက်ကုန်သော ဂန္ဓရသထို ၏လည်း ဃာနဇိဝှါတို့နှင့် ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်သည် ထိခိုက် သည်၏အဖြစ်မည်၏၊ မိမိ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း၊ နိဿယ၏ အစွမ်း ဖြင့်ရင်း ရူပသဒ္ဒတို့သို့ မရောက်ကုန်သော စက္ခုသောတတို့၏ လည်းရူပသဒ္ဒတို့နှင့်ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်သည် ထိခိုက်သည်၏ အဖြစ်မည်၏။ မိမိ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း၊ နိဿယ၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း စက္ခုသောတတို့သို့ မရောက် ကုန်သော ရူပသဒ္ဒတို့၏ လည်း စက္ခုသောတတို့နှင့်ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်သည်ထိခိုက်သည်၏ အဖြစ်မည်၏။ ထိုသို့ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်စိတ္တဇဝါယောဓာတ်ပျံ သည်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မျက်လွှာ အောက်သို့ နှစ်ခြင်း၊အ ထက်သို့ ချုန်ခြင်းစသော ဝိကာရ၊ အာလောက၊ မနသိကာရစ သောအကြောင်းတပါးတို့နှင့်တကွဖြစ်သော ရူပါရုံစသည်တို့၌ စက္ခုစသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ။သနိဒဿနတ္တိကေ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

ဝိမလာစာရာဘိဓမ္မဟာဓမ္မရာဇာမိရာဇဂုရု တံဆိပ်နာမံရှိ သော၊ မင်းခင်းဆရာတော်သည် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့မှ ထုတ်နုတ်၍ရေးသားစီရင်အပ်သော အဋ္ဌသာလိနီအမည်ရှိသော ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာ တိကမာတိကာ အဘွင့် သံဝဏ္ဏနာ၏ ဂဏ္ဌိပဗ္ဗကား၊ ဤတွင်၍ပြီး၏။

———

Digitized by Google

မူထဋ္ဌေန၊ သမ္မယုတ်သဟိတ်နှာမက္ခနှာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်
သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့၏ ကောင်းစွာထည်ရာ၏ အဖြစ်
ဖြင့် ပြီးစေတတ်သော မူလ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဟေတုသင်္ဂါတာဒ်
ပ)။ ဟေတုဓမ္မာတိဝိ၊ ဤလည်း။ ပါဠ္ဍော၊ဝါကျပါဠိရှိ၏။ (သ
မာသ်ဝါကျကိုညွှန်းခြင်းမျှသာထူး၏။ အနုက်မထူး)။ ။နဟေ
တုကိ၊ နဟေတုဟူသော ၌စကားသည်။ တေသံယေဝ၊ ထို
အိတ်တရားတို့ကိုသာလျှင်၊ ဝဋ္ဋကွေပဝစနံ၊ ပယ်သောစကား
တည်း။ယေဓမ္မာ၊တို့သည်။ သမ္မယောဂတော၊အညီအညွတ် ၄
ကုပ္ပါဒစသောအပြားထို့ဖြင့် ယှဉ်သော အားဖြင့်။ (ပဝတ္တေနဒ်
စပ်။ပဝတ္တနာကာရက်ပြသည်)။ ပဝတ္တေန၊သော၊ ဟေတုနာ၊
နှင့်၊သဟ၊ကွ၊ဝတ္တန်၊ကုန်၏။ ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊
ထို့သည်။သဟေတုကာ၊ကုန်၏။ဧတေသံ၊ထိုအဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊
မောဟမူဒွေးဒ်ဖြ မောဟ၊ရုပ်၊နိဗ္ဗာန်တို့အား။ တတော၀တတာဇော၊
ထို့အဘူသမ္မယောဂအားဖြင့်သာလျှင်။(တထာသဒ္ဒါသည်သမ္မ
ယောဂတောကိုင်သည်၊ အနုကာနုဂ္ဂဟတတော၀ါဟံမရိသာ
မိ၊စသည်တို့ဒ်ကဲ့သို့ဥပမေယျဂ္ဂမဟုတ်)။ပဝတ္တော၊သေါ။ဟေ
တု၊သည်။နတ္ထိ၊မရှိ။ ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်။တေဓမ္မာ၊ ထို့သည်။
အဟေတုကာ၊ကုန်၏။ ။သဟိတ်တရားထို့၏ ဟိတ်နှင့်ယှဉ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမ္မယောဂတော၊ ဟုဆိုအပ်၏။ သဟ
သဒ္ဒါ၏သမ္မယောဂအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမ္မယောဂ
တောဟု ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ သဟသဒ္ဒါသည် တဒုတည်း
သောစိတ္တုပ္ပါဒ်ဒ် ဥပါဒ်မှဘင်တိုင်အောင် ဟိတ်တို့နှင့်တူသော
တည်ရာ၌ဆိုအပ်ကုန်သော သဟိတ်တရားထို့၏ ဟိတ်စသည်
တို့နှင့်ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကိုပြ၏။ သမ္မယုတ္တာသဒ္ဒါသည်ဇကုပ္ပါဒစ
သည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဟိတ်တို့နှင့်တကွ တပေါင်းတည်း ဖြစ်
ခြင်းဆိုရောက်ခြင်းကိုပြ၏။ ထိုသို့သဟသဒ္ဒါ၊ သမ္မယုတ္တာသဒ္ဒါ
တို့၏အနက်အားဖြင့်ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင် သဟေ
တုကနုက်၊ ဟေတုသမ္မယုတ္တာနုက်နှစ်ပါးတို့၏ထူးသည်၏အဖြစ်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ကိုသိအပ်၏။ထိုစကားသည်မှန်၏။သဘာဝဓမ္မအားဖြင့်အထူးမ
ရှိလျှင်းမူလည်းပုဒ်အနက်ထူးသောအားဖြင့် ဒုက်တပါးကိုဟော
အပ်၏။ဟောတုဒုက်ဖြင့်သ[illegible]ဟ်ရေတွက်အပ်ကုန်သောဓမ္မတို့မှ
တပါးသောတရားတို့ကိုသဟေတုကဒုက်စသည်တို့ဖြင့်ဟော
အပ်သည်မဟုတ်ကုန်။ထိုဟေတုဒုက်ဖြင့်သ[illegible]ဟ်ရေတွက်အပ်
သောဓမ္မတို့ကိုသာလျှင် သဟေတုကစသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
သဟေတုကဒုက်စသည်တို့ဖြင့်ဟောအပ်ကုန်၏။ ထို့အတူသ
ဟေတုကဒုက်တို့ဖြင့်သ[illegible]ဟ်ရေတွက်အပ်သေါဓမ္မတို့ကိုသာ
လျှင်ဟေတုံသမ္မယုတ် ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုသမ္ပ
ယုတ္တဒုက်ဖြင့်ဟောအပ်ကုန်၏။ ဓမ္မတို့၏မဟောအပ်သည်၏အ
ဖြစ်ကိုငဲ့သောဒုက်တပါးကို ဟောခြင်းသည်မရှိ။ ထို့ကြောင့်
သဟေတုကဒုက်ကိုဟောပြီး၍ ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်ကိုဟော
ခြင်းသည်၊ ပုနရုတ္တိဒေါသမရောက်။ ။ဣမေသံဒ္ဓိန္ဒြိယာနံ၊ ၅၅
သဟေတုကဒုက် ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်နှစ်ခုတို့၏။ (နဝနုတ္တိဒ္ဓ
တ္တသမ္ဘန်)။အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ဝါ၊သဘာဝဓမ္မအားဖြင့်၊
(နဝနဒ္ဓစပ်)။နဝနုတ္တံ၊ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ ကိစ္စဝါနုတ္တိ၊ အ
ကယ်၍ကား မရှိ၏ရှင့်။ ပနတထာပိ၊ ယင်းသို့အတ္ထနဝနုတ္တမရှိ
လျှင်းမူလည်း။(ဝုတ္တဒ္ဓအရှစိဂရဟဖြစ်သောလက္ခဏာစပ်)။ ဒေ
သနာဝိလာသေန၊ဟောအပ်သောဓမ္မတို့၏အထူးအပြားကို သိ
သောဒေသနာဉာဏ်ဖြင့်ဂင်း။ (ဝုတ္တဒ္ဓစပ်)။ ။ဒေသေတဗ္ဗပ္ပ
ကာရ ဇာနနံ ဟိဒေသနာ ဝိလာသော၊ တထာ ဒေသနာ ဉာ
ဏဉ္စ။ ။ဋီကာ။ ။ထို့ကြောင့်ဟောသောကာလမှ၌ရှေးအဘို့
ဒ္ဓဟောအပ်သောဓမ္မတို့၏ အထူးအပြားဘဘာဝကို ထင်စွာသိ
သောဉာဏ်သည်ဒေသနာဝိလာသမည်၏။ ထိုဒေသနာ ဝိလာ
သသည်လည်းသဗ္ဗညုတညာဏ် မည်၏။ တရား ဟောသော
စိတ္တုပ္ပါဒ်ဒ္ဓဟ္ဒဉ်သော ဒေသနာဉာဏ်သည်လည်း၊ ဒေသနာဝိ
လာသမည်၏။ထိုလည်းသဗ္ဗညုတညာဏ်တည်း။ ။ယထာယေ
နအာကာရေန၊ဖြင့်။ ဣမေသုဗ္ဘိသုဒေသု၊ တို့ကို။ဝုစ္စမာနေသု၊

Digitized by Google

နသည်၊ ယောဂုဂ္ဂလာ၊ ထိုသဉ်း၊ စတ္တာရိသစ္စာနိ၊ ထိုကို၊ ဗုဒ္ဓိသဿ ကို၊ ကုန်လတ္တံ့။ ထထာထေန အာကာရေန၊ ဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓဉာဏ်၊ ကုန်သော။ တေသံဝုဂ္ဂလာနံ၊ ထိုဇ္ဈာန်။ အဇ္ဈာသယဝသေန ဝါ၊ အထိုဇ္ဈာန် အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ဣမေဒွေ ဒုကာ၊ တို့ကို၊ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏၊ တတော၊ ထိုတတိယဒုက်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ (ဝုတ္တာ ၌စပ်၊ အပရေဝိတယောဒုကာကာဂုတ္တာ၏ကံ။ စတုတ္ထဒုက်၊ ပဋ္ဌမဒုက်၊ ဆဋ္ဌဒုက်ကိုယူ)။ ။အသို့ဟောသနည်းစွန်၊ ပဋ္ဌမဒုက်၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ပဋ္ဌမဒုက်အလုံးကုဒုတိယ ဒုက်၌တစိတ်ဖြစ်သော သဟေတုကပုဒ်ယှဉ်၍၊ ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာသဟေတုကာစ၊ သဟေတုကာစေဝဓမ္မာနစဟေတူ။ ဟု စတုတ္ထဒုက်ကိုဟောတော်မူ၏။ ပဋ္ဌမဒုက်အလုံးကိုတတိယဒုက် ၌တစိတ်ဖြစ်သောဟေတုသမ္ပယုတ္တပုဒ်နှင့်ယှဉ်၍၊ ဟေတူစေဝ ဓမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာစ။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာစေဝဓမ္မာ နစ ဟေတူ။ ဟုပဋ္ဌမဒုက်ကိုဟောတော်မူ၏။ ပဋ္ဌမဒုက်၌တစိတ်ဖြစ် သောနဟေတုပုဒ်ကိုဒုတိယဒုက်အလုံးနှင့်ယှဉ်၍။ နဟေတူခေါ ပနဓမ္မာသဟေတုကာပိ၊ အဟေတုကာပိ၊ ဟုဆဋ္ဌဒုက်ကိုဟော ထော်မူ၏။ ။ဤဒုဝိသမ္ဘဝတိဖြင့် ပဋ္ဌမဒုက်အလုံးကို ဒုတိယ ဒုက်၌သဟေတုက ပုဒ်တစိတ်နှင့် ယှဉ်သကဲ့သို့၊ အဟေတုက ပုဒ်တစိတ်နှင့်ယှဉ်၍လည်း။ ဟေတူစေဝဓမ္မာအဟေတုကာစ၊ အဟေတုကာစေဝဓမ္မာနစဟေတူ။ ဟူသောဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ တတိယဒုက်၌ဟေတုသမ္ပယုတ္တပုဒ်တစိတ်နှင့် ယှဉ် သကဲ့သို့။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တပုဒ်တစိတ်နှင့်ယှဉ်၍လည်း။ ဟေတု စေဝဓမ္မာ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာစ၊ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာစေဝဓမ္မာနစ ဟေတူ၊ ဟူသောဒုက်သည်လည်းဖြစ်သင့်၏။ ။တတြ၊ ထိုပါ ဠိရုပ်၌၊ နဟေတုဓမ္မာ သဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိတိ။ နဖော်းလ။ ပိဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ သိဒ္ဓေ၊ ထိုအပ် သောအနက်ပြီးပြီးထျက်။ နဟေတူခေါပနဓမ္မာတိ၊ ၍။ အတိရိတ္တံ၊ လွန်သောပိသော။ ယဒေတံယံဇေတံခေါပနာတိပန်၊ အကြောင်းခေါ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ပနဟူသောပုဒ်ကို။ ဘဂဝတာ၊သည်။ဂုတ္တံ၊၏။တသာ၊ ထိုလွန်
သော ခေါပန ဟူသော ပုဒ်၏။ ဝသေန၊ဖြင့်။ အယံ အတိ
ကတ္ထော၊ ၌ဆို လတ္တံ့သော အတိရေက အနက်ကို။ သဂ်ဟ
တော၊၏။ဇုတိ၊သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊၏။ကထံဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကား
ကေဝလံ၊သက်သက်။ နဟေတူဓမ္မာသဟေတုကာဝိအဟေတု
ကာဝိဇုစ္စေဝ၊ဟူ၍သာလျှင်။သမ္ဘဝတိ၊ဖြစ်သင့်သည်ကား။နှ
ဟုတ်။ အထခေါ၊ကား။ အညေဒိ၊ တပါးသော ဒုက်ထို သည်
လည်း။ အညထာဝိ၊ တပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်လည်း
သမ္ဘဝန္တိ၊ကုန်၏။ ဇုန်အယံအဓိပ္ပါယော ဂုတ္တံဂုတ္တောဟောတိ
ဟိ၊ခဲ့ပြီးအံ့။ နဟေတူဓမ္မာသဟေတုကာဝိ အဟေတုကာဝိ၊ နှ
ဟေတူ။လ။ ဝိဟူသောဒုက်သည်။ သမ္ဘဝတိယထေဝ၊သို့၊ ဇေ
တထာ၊တူ။ ဟေတူဓမ္မာ သဟေတု ကာဝိ အဟေတု ကာဝိ
သည်။သမ္ဘဝတိ၊၏။ နဟေတူဓမ္မာသဟေတုကာဝိ အဟေတု
ကာဝိ၊သည်။သမ္ဘဝတိယထာ၊သို့။ဇေဝံထထာ၊တူ။နဟေတူဓမ္မာ
ဟေတုသမ္မယုတ္တာဝိဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာဝိ၊သည်၊သမ္ဘဝတိ၊၏။ဇု
တိ၊သို့။အတိရေကတ္ထော၊ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊၏။ ။ပဌမနက်
တစိတ်ကိုယူ၍ ဒုတိယတတိယဒုက်တို့နှင့် ဆဋ္ဌဒုက်နည်းယှဉ်
ရာ၌။ဟေတူဓမ္မာသဟေတုကာဝိ၊ အဟေတုကာဝိ။ ။ဟေ
တူဓမ္မာဟေတုသမ္မယုတ္တာဝိ၊ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ ။နဟေ
တူဓမ္မာဟေတုသမ္မယုတ္တာဝိ၊ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာဝိ။ ဟုသုံးဒုက်
ထို့ကိုရအပ်ကုန်၏။ ထို့အတူဒုတိယတတိယဒုက်တစိတ်ထို့ကို
ယူ၍ပဌမနက်နှင့်ယှဉ်ရာ၌။သဟေတုကာဓမ္မာဟေတူဝိ၊နဟေ
တူဝိ။ ။အဟေတုကာဓမ္မာဟေတူဝိ၊နဟေတူဝိ။ ။ဟေတု
သမ္မယုတ္တာဓမ္မာဟေတူဝိ၊ နဟေတူဝိ။ ။ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ
ဓမ္မာဟေတူဝိ၊နဟေတူဝိ၊ ဟုလေးဒုက်တို့ကိုရအပ်ကုန်၏။ ထို
ဒုက်တို့ကိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ဆိကောင်းသောကြောင့်
မပြအပ်ကုန်။ ထို့ကြောင့်၎ကား၌။ ။သဗ္ဗော သမ္ဘဝဒုကော
ပဌမဒုကေဒုတိယတတိယဒုကပက္ခေပေနဒဿိတော၊ တော

Digitized by Google

ဘုပဋ္ဌမနုက ပက္ခေပေန၊ ။ဟုမိန့်၏။ ။ဟေတုဂေါ့ဆကေ
ဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

ယေခမ္မာ၊တို့သည်။အတ္တာနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်
တရားကို။နိဗ္ဗာနကေန၊ပြီးစေတတ်ဖြစ်စေတတ်သော။ပစ္စယေ
န၊ သမာနကာလ၊ အသမာနကာလ၊ ကာလဝိမုတ္တ ဖြစ်သော
ပစ္စည်းတရားနှင့်၊သဟ၊ကွ၊ဝတ္တာနိ၊ကုန်၏။ဣတိတသ္မာ၊ကြောင့်။
တေခမ္မာ၊ထို့သည်၊သပ္ပစ္စယာ၊ကုန်၏။ ။ဟေတုသဟဇာတစ
သောသမာနကာလ၊ အနန္တရစသောအသမာနကာလ၊ နိဗ္ဗာန်
ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သောကာလဝိမုတ္တပစ္စည်းတရားကြောင့် ဖြစ်
ကုန်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အ
ဖြစ်မျှဖြင့်၊ထိုပစ္စည်းတရားတို့၏ရှိသဉ်၏အဖြစ်ကိုပြအံ့သောဌာ
သပ္ပစ္စယသဒ္ဒါကိုမိန့်၏။ သဟေတုကသဒ္ဒါကဲ့သို့ ထူသောကာ
လရှိကုန်သော်ပစ္စည်းတရားတို့၏သာဏ္ဍင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြ
အံ့သောဌာဆိုသည်မဟုတ်။သနိဒဿနသဒ္ဒါကဲ့သို့အနက်အထူး
မရှိသောဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝသဘောဘာ၏ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအံ့သော
ဌာဆိုသည်လည်းမဟုတ်။ ။ဧတေသံ၊ ထိုအသခ်တဓာတ်တို့
အား။ဥပါဒေါ၊ဒ္ဒဂင်း။ဋ္ဌိတိယံဝါ၊ဒ္ဒဂင်း။ပစ္စယော၊အကြောင်းတ
ရားသည်။နတ္ထိ၊မရှိ။ ဇ္ဈတိတသ္မာတေခမ္မာအပ္ပစ္စယာ။ ယေခမ္မာ၊
တို့ကို။ပစ္စယေဟိ၊အကြောင်းတရားတို့သည်။ သမာဂတ္တဲ့၊အညီ
အညွတ်ပေါင်းစု၍။ကတာ၊ပြုအပ်ကုန်သည်တည်း။ဇ္ဈတိတသ္မာ
တေခမ္မာသခ်တာ။(သံပုဇ္ဈကရဓာတ်၊တပစ္စည်း။ကရဓာတ်ကိုခ
ပြု၊ သံသဒ္ဒါသည်ဇကတောဟူသောနိပါတ်ပုဒ်နှင့် အနက်တူ)။
သခ်တသဒ္ဒါသဉ်တပေါင်းတည်း၊အညီအညွတ်ဖြစ်သောပစ္စည်း
တရားတို့သည်ပြီးစေအပ်သဉ်၏အဖြစ်ကိုပြ၏။ နိဗ္ဗာန်တရုတဉ်း
ဖြစ်ထျက်။အပ္ပစ္စယာအသခ်တာဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ညွှန်းခြင်းကိုဆုံး
ဖြတ်အပ်သော အနက်ကိုမထိုင်းခြားသည်ကိုပြသည်၏ အစွမ်း
ဖြင့် မာတိကာကို ထားခြင်းကြောင့်ပြုအပ်၏။ ဥဒ္ဒေသဖြင့် ကု

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သိုဏ်အစရှိသောသဘောထရားတို့၏ရှိသည်၏ အဖြစ်မှုကိုဆ
ဆိုအပ်၏။ အပိုင်းအခြားကိုမဆိုအပ်။ ထို့ကြောင့်အပိုင်းအခြား
မရှိသဖြင့်ဗဟုဝစ်ဖြင့်ဥဒ္ဒေသကိုဟောအပ်၏ဟူထို။ ။ဤ
သံ၊ထိုရုပ်အဋ္ဌဝိသတ္ထိအား။ အဝိနိဗ္ဘောဂဝသေန၊ အသိုးအသိုး
ခွဲဝေဖြစ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ရှုပ်၊ ရှုပါယတနသည်း၀ါ၊ ပထ
ဓာတ်စသောအဝိနိဗ္ဘောဂရှုပ်သည်။ အထွေထွတိတသဋ္ဌာတေဓမ္မ
ရှုပိနော။ ၌ဝိကပ်၌၊ အနေကဟေတုက စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ ဟိတ်တို့
သဟေတုကသဘောသည်ပြီးသကဲ့သို့၊ ထို့အတူအလုံးစုံသော
ပထဝီစသည်တို့၏ ရှုပီ၏အဖြစ်သည်ပြီး၏။ ၎တေသံ၊ ထိုနာ
တရားတို့အား။တထာဝိဓံ၊ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသေါသဘောရှိသော
ရှုပံနထွေထွတိတသဋ္ဌာတေဓမ္မာအရှုပိနော။ ပဋ္ဌမဝိကပ်၌ရှုပါယတ
နလွတ်ရာ၏ဟုအဖြစ်ကိုဖြင်သောကြောင့်၊ ရုပ္ပနလက္ခဏံ၀ါ၊ဟု
တဝိကပ်ကြီသေသ်။၀ါ၊ ကား။ရုပ္ပနလက္ခဏံ၊ သောက်ပြန်ခြင်းသ
သောလက္ခဏာသည်။ရုပံ၊၏။၎တေသံ၊ တို့အား။တံ၊ ထိုသောက်
ပြန်ခြင်း သဘောတရားသည်။ အထွေ ဇွတိတသဋ္ဌာတေဓမ္မာရှ
နော။ ။လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန၊ ပျက်တတ်ဖြစ်တတ်သော အနက်
သဘောကြောင့်။ ဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ္ဋဓာတရားကို။ လောကော၊ ၌။ ဝုစ္စတိ
၏။ ။(လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေနကားဝိဂြိဟ်ပြု။ ဝဋ္ဋံ၊ကားအရကြား
လုဇ္ဇတိပလုဇ္ဇတိတိလောကော၊ပြု။ လုဇ္ဇတတ်။ကားပစ္စည်း၊ဇ
စော၊ စသကော။ဘဝနဘာဝနဋ္ဌေနဘဝေါကဲ့သို့၊လုဇ္ဇနပထု
နဋ္ဌေန၊ဟုပိနှိသည်၊လုဇ္ဇနကားပျက်ခြင်း၊ ပလုဇ္ဇနကားဖြစ်ခြင်
ကိုဟော၏။အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် တေဘူမကဝဋ္ဋဓာ
ကိုပျက်တတ်ဖြစ်တတ်၏ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လောက
ဟုယူ)။ ။တသ္မိံ လောကေ၌။ ပဂိယာပန္နဘာဝေန၊ အကျ
ဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ နိယတ္တာဇွတိတသဋ္ဌာ တေဓမ္မာလောက
ယာ။ ။အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်၏အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် မယုအ
သောကြောင့်၊ လောကုတ္တရာသည် လောကမှ ထွက်မြောက်
သည်။ထနည်း၊ ဒုက္ခသစ္စာသည်လောကမည်၏။ လောကေပိ

Digitized by Google

ထာလောကိယာ၊ ပြု။ ။ဒုက္ခသစ္စံဝါ လောကော၊ တထ္ထတေ
နေ့ဝလောကသဘာဝေနဝိဒိတာလောကိယာ။ ။ဝိုကာ။ ။
တထ္ထ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာမည်သောလောကဌ်၊ တေနေဝလောကသ
ဘာဝေန၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏ သန္တာပနသဘောဖြင့်သာဣင်၊ ဝိဒိ
တာ၊ သိအပ်ကုန်သည်တည်း။ ဤတိတဋ္ဌာ လောကိယာ၊ တ
တော၊ ထိုအဒိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့်ရှုအပ်သော တေဘူမက
ဝဋ်တရားဟူဆိုအပ်သော လောကမှ၊ ဝါ၊ဒုက္ခသစ္စာဟူဆိုအပ်
သောလောကမှ၊ဥတ္တိဏ္ဏာ၊လွန်မြောက်ကုန်သည်တည်း။ ဤတိ
တသ္မာတေဓမ္မာဥတ္တရာ၊ လောကေ၊ဌ်။ အပရိယာပန္နတာဝေန၊
အကျုံးမဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ယေဓမ္မာလောကတော ဥတ္တရာ
ဤတိတသ္မာတေဓမ္မာလောကုတ္တရာ။ ။စက္ခုဝိညာဏာဒီသု၊
ကိုထွင်း၊ကေနစိ၊တစုံတခုသော။ ဇကေနစက္ခုဝိညာဏေနဝါ၊
သည်ဂုဏ်း။ကေနစိ၊သော။ဇကေန၊သော။ သောတဝိညာဏေန
ဝါ၊သည်ဂုဏ်း။ပိဓေနိတမ္ပဇာ၊ သိအပ်ကုန်သည်တည်း၊ တေနေဝ
စက္ခုဝိညာဏေနဝါ၊ တေနေဝသောတဝိညာဏေနဝါနုဝိဓာ
နိတမ္ပဇာ၊ အောက်ဌ် ကေနစိကို ဇကေန စက္ခုဝိညာဏေနဝါ၊
သောတဝိညာဏေနဝါ၊ ဟုဘွင့်သည်ကို ကေနစိနဝိညေယျာ
ဌ်၊ကေနစိ၏အရကို၊ တေနေဝစက္ခုဝိညာဏေန ဝါ သောတ
ဝိညာဏေန ဝါ။ ဟုပက္ကန္တဝိသယတသဒ္ဒါဖြင့်ညွှန်းရကား ဘွင့်
သင့်၏၊ကေနစိသဒ္ဒါ၏တေနေဝအနက်ကို ဟောသောကြောင့်
ဘွင့်သည်မဟုတ်၊ ဝိုကာကား၊ နစကေနစိသဒ္ဒသတေနေဝါ
တိအယံပဓာဏောသမ္ဘဝတိ၊ ဟုအပြစ်တင်၏။ တင်သော်လည်း
ထင်တိုင်းမရောက်၊ ။ကေနစိ ဇကေနစက္ခုဝိညာဏေနဝါ၊
စသည်ဖြင့်ဘွင့်၍အထူယောဇနာသဖြင့်၊ အဘယ်အကျိုးရှိပါသ
နည်းစုန်း။ ဤသို့ယောဇနာရာဌ် လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြထို၍ ဇဝံသန္တေစ
သည်ကိုဆို၏။ ။ဤနက်ကား အဋ္ဌကထာဆရာအထိုအားဖြင့်၊
ကတ္တားတူအာရမ္မဏကိကတူ၊အာရုံပြားကံပြားကိုကျော်၊ဝိုကာ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဆရာအထိအားဖြင့်၊ အာရုံတူကံတူ၊ ကတ္တားပြားအာရမ္မဏိက ပြားကိုကောက်၊ ။ဂူဇနဲ့ရေးကဏ္ဍပဲ့။

ယေဓမ္မာ၊တို့သည်။ယသ္မာ၊ကြောင့်၊အာသဝဉ်နှိ၊ယိုစီးတတ် ကုန်၏။ဣတိတသ္မာတေဓမ္မာအသဝါ။အာပုဇ္ဇသုဓာတ်သန္ဓနဏ္ဍ၊ စက္ခုတောဝိ၊စက္ခုန္ဒ္ဓါရမ္မဏင်း၊လ။မနတောဝိ၊ မနောန္ဒ္ဓါရမ္မဏင်း။ သန္ဓနိ့၊ ယိုစီးတတ်ကုန်၏။ ပဝတ္တိနိ့၊ ဖြစ်တတ် ကုန်၏။ ၊ (စက္ခုဝိညာဏဝိထိစသည်တို့ရှိ၌ ကုသိုလ်စသည်တို့၏လည်းအ ကယ်၍ ဖြစ်ခြင်းသည်ရှိ၏။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်းမူလည်း၊ အမာမှ ပြည်သည်ယိုစီးသကဲ့သို့၊ မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ယိုစီး တတ်သောကြောင့်၊ ထိုကာမာသဝစသည်တို့ကိုသာလျှင် အာ သဝဟုဆိုအပ်ကုန်၏)။ဝါ၊ကား။ ဓမ္မတော၊ဓမ္မအားဖြင့်၊ ယာဝ ဂေါတြဘု၊ဂေါတြဘူတိုင်အောင်။ဩကာသတော၊ အရပ်အား ဖြင့်။ယာဝဘဝဂ္ဂံ၊ ဘဝဂ်တိုင်အောင်၊ အာရမ္မဏကရဏဝသေ န၊ဖြင့်။သဝနိ့၊ ရောက်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာတေဓမ္မာအာသဝါ။ ဇေတေဓမ္မေစ၊ ထိုလောကီတရားတို့ ကိုဂုဏ်း။ဇေတဉ္စဩကာသံ၊ ထိုဘဝဂ်တိုင်အောင်သော အရပ်ကို ဂုဏ်း။အန္တောကရိတ္တာ၊ အတွင်းပြု၍။ ပဝတ္တိနိ့၊ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိအယံ အတ္ထော။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အန္တော ကရိတ္တာ တိ အတ္ထော၊ကို။ ဝိညာယတိ၊နည်း။ ဟိယဆ္ဌာ၊ကြောင့်။ အယံအာ ကာရော၊သည်။ အန္တော ကရဏတ္ထော၊၏။ တသ္မာအန္တောက ရိတ္တာတိ အတ္ထောဝိညာယတိ။ ။ဓမ္မတောယာဝ ဂေါတြဘု၊ ဟူသောစကားကို၊ ဂေါတြဘုမှနောက်၌မဂ်ဖိုလ်တို့၌အာရုံပြု သောအားဖြင့် အာသဝေါတရားတို့၏ မဖြစ်သောကြောင့် ဆို အပ်၏။မဂ်ဖိုလ်မှနောက်၌ဘဝင်စသည်တို့သည်လည်းဖြစ်ကုန် သည်မဟုတ်လောဟူငြားအံ့၊ ထိုဘဝင်စသည်တို့၏လည်းဂုဏ် ၌အာလမ္ဗိတဗ္ဗဖြစ်သောလောကီတရား၌ သာသဝ၏အဖြစ်ဖြင့် အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဂ်ဖိုလ်၏ နောက်ဟု မဆို

Digitized by Google

သင့်ကုန်။ ဂေါတြဘုသဒ္ဒါဖြင့်ဂေသေသနည်း၊ သာမညနိဒ္ဒေ
သနည်းအားဖြင့်မဂ္ဂဝိထိ၊ ဖလသမာပတ္တိဝိထိ၌ပုရေစာရိကဖြစ်
သောဂေါတြဘူဝေါဒါနိစသည်တို့ကိုယူ။ အာသဝါ၌ အာသဒ္ဒါ
သည်အဝမိအနက်ကိုဟော၏။ထိုအဝမိသည်၊ အဘိဝိမိအဝမိ၊
အနုဘိဝိမိအဝမိဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါး ထိုတွင်၊ ကြီ
ယာသည်ပိုင်းခြားအပ်သောအရာကို အထွင်းပြု၍ ပိုင်းခြားခြင်း
သည်အဘိဝိမိအဝမိမည်၏။ ပြဿဂ်ကား၊ အာဘဝဂ္ဂါ ဘဂဝ
တောယတောဂတောဝါတည်း။ ကြီယာသည်ပိုင်းခြားအပ်သော
အရာကိုအပပြု၍ပိုင်းခြားခြင်းသည်၊ အနုဘိဝိမိအဝမိမည်၏။ ပြ
ယုဂ်ကား၊ အာပါဒုလိပုဗ္ဗာဝုဒ္ဓေဒေဝေါ၊ တည်း။ ။စိရပါရိဝါ
သိယဒ္ဓေန၊ မြင့်ရှည်စွာထုံအပ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ရ
ဒိရာဒယော၊ မရဒရက်စသည်တို့သည်။ အာသဝါ၊ အာသဝမည်
ကုန်၏။ယောဓမ္မာ၊တို့သည်။ အာသဝါဝိယ၊ ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ်
သောအရက်နှင့် တူကုန်၏။ ဇာတိဝိထသ္မာဝိ၊လည်း။ တေဓမ္မာ၊
တို့သည်၊အာသဝါ၊ကုန်၏။ ဟိသစ္စံ၊မှန်၏။လောကသ္မိံ၊၌။ စိရ
ပါရိဝါသိကာ၊ကြာမြင့်စွာထုံအပ်ကုန်သော၊ရဒိရာဒယော၊ ရဒ
ရက်ရည်စသည်တို့ကို။အာသဝါတိ၊၍။ဝုစ္စန္တိ၊ကုန်၏။ စိရပါရိ
ဝါသိယဒ္ဓေန၊ကြောင့်၊အာသဝါ၊ကုန်သည်။ ယဒိသိယံ၊ကုန်ဆဲ၊
ဇဝံသန္တေသု၊ သော်။ ဇတေယော၀၊ ထိုကာမာသဝစသည်တို့
သာလျှင်။ အာသဝါတိ၊၍။ ဘဝိတုံ၊ဌာ။ အရဟန္တိ၊ကုန်၏။ ဟိ
သစ္စံ၊ထိုစိရပါရိဝါသိယဒ္ဓေန၊ စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်သော စကား
သည်မှန်၏။ပုရိမာ၊လ၊နာဟောသိတိအာဒိ၊ပုရိမာ၊လ။နာဟော
သိ၍သို့အစရှိသော၊ဇေတံဝစနံ၊ကို။ ဘဂဝတာ၊သည်။ဝုတ္တံ၊၏။
(အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ ပုရိမာဘိက္ခဝေ ကောဋိနုပညာယတိဘဝတ
ဏ္ဍာယ၊ဟူသောသုတ်ပုဒ်ကိုသင်္ဂြိဟ်အပ်၏)။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ဇာ
ဇော၊ ၍ကမ္မာ၍ဘုရား၍မင်းလက်ထက်မှ၊ ပုဗ္ဗေ၌။ အဝိဇ္ဇာ၊
သည်၊နာဟောသိ၊မဖြစ်ဘူးလော၊ဇာတိ၊သို့။အဝိဇ္ဇာယ၊၏။ပုရိမာ၊
သော၊ကောဋိ၊ အစွန်းသည်။ နုပညာယတိ၊မထင်။ ၍သုတ်ပုဒ်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဖြင့်၊ အဝိဇ္ဇာသဝ၊ ဘဝါသဝတို့၏ဝိရဝရိဝုဋ္ဌ၏အဖြစ်ကို ပြအပ်သည်ရှိသော်၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသဝ၊ ဘဝါသဝတို့၏ဖြစ်သည်ရှိသော်ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သော ကာမာသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝတို့၏လည်းဝိရဝရိဝုဋ္ဌ၏အဖြစ်ကိုပြအပ်၏။ အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောဓမ္မတို့ကိုငင်း၊ အရပ်ကိုငင်း အာရုံပြု၍ ဖြစ်ကုန်သောမာနစသောထပါးသောတရားတို့သည် ရှိကုန်လျက်။ အတ္တတ္တနိယ စသည်ကို စွဲထမ်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်နှံ့ခြင်းသည်ငင်း၊ ယစ်ခြင်းကို ပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်အရက်နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်သည်ငင်းထိုကာမာသဝစသည်တို့အား သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းငှာထိုက်၏။ တပါးသောမာနစသောတရားတို့အား မထိုက်။ ထို့ကြောင့် အာသဝသဒ္ဒါသည် ကာမာသဝစသည်တို့၌ သာလျှင်ထင်၏။ ။ဝါ၊ ကား။ ယေဓမ္မာယဿဝါ။ အာယတံ၊ ရှည်စွာသော။ သံသာရနုက္ခံ၊ကို။ သဝဏ္ဏံ၊ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ပသဝဏ္ဏံ၊ပွါးစေတတ်ကုန်၏။ ဇာတိတသ္မာတေဓမ္မာအာသဝါ။ တစုံတခုသော သံသာရနုက္ခသည်အာသဝတို့နှင့်ကင်း၍ဖြစ်သော မည်သည်မရှိ။ ယေဓမ္မာ၊ ထို့သည်၊ အတ္တာနုံ၊မိမိဟုဆိုအပ်သော တေဘူမကဓမ္မကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊၍။ ပဝတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ အာသဝေဟိ၊ တို့နှင့်၊ ဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇာတိတသ္မာ တေဓမ္မာ သာသဝါ။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ဖြင့်၊ သမ္မယုတ္တာတောကိုနစ်စေသည်။ အမာသည်ပြည်ကိုယိုစေသကဲ့သို့။ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် အကြင်တရားတို့သည် အာသဝေါ် တရားတို့ကို ယိုစိုးစေ တတ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့သည်အာသဝေါတို့နှင့်သမ္မယုတ်မဖြစ်လျှင်းမူလည်း၊ သဟအာသဝေဟိတိသာသဝါ၊ဟုဆိုအပ်၏။ ။ဩသာနုက်၌။ နောအာသဝါခေါပနဟုမဟောမူ၍။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာခေါပန၊ ဟုဟောတော်မူခြင်းသည်။ သာသဝတရားတို့၏သဟေတုကတရားတို့သမ္မယုတ်တရားတို့၏ နှင့်တကွဖြစ်သကဲ့သို့။ အာသဝေါတို့နှင့်သမ္မယုတ်အားဖြင့်တကွ၏ အဖြစ်သည်မရှိ၊ ဤအနက်ကိုပြခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဤအတူကြွင်းသောဂေါ ဆွကတို့၌လည်းဖြစ်

Digitized by Google

သင့်သည်အား ထွေပြားစွာ၊ ဝိဂ္ဂဟုတ္တာသဒ္ဒါကိုယှဉ်ခြင်းကိုမှတ်အပ်၏၊ ထနည်း၊ နောအာသဝါခေါပနမဂ္ဂါသာသဝါ၊ ဟူသောပုဒ်သည်၊ စတုတ္ထဈာန်ဒုတိယပုဒ်နှင့်မထူး။ နောအာသဝါ ခေါပနမဂ္ဂါ အာနာသဝါ။ ဟူသော တပုဒ်ဖြင့်လည်း ရက် မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် အာသဝဝိပ္ပယုတ္တပုဒ်ကိုသာလျှင်ယူ၍ ထြသာနုရက်ခ်ယှဉ်ခြင်းသည်သင့်၏။ ဟေတုဂေါ့ဆကခ်ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တတို့၏ သဟေတုက၏အဖြစ်သည်မရှိ၊ ထိုသို့ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တထို့ကိုယူ၍ရက်ကိုယှဉ်ခြင်းဌာမတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နဟေတုပုဒ်ကိုယူ၍ ထြသာနုရက်ခ် ယှဉ်ခြင်းကိုပြုအပ်၏။ အာသဝဂေါ့ဆကေဂတ္တိုပဗ္ဗံ။

ယောဓမ္မာ၊ အကြင်သံယောဇဉ် တရားတို့သည်။ ယာသုဂ္ဂလသ၊ အား။ သံဝိဇ္ဇန်၊ ရှိကုန်၏။ တံပုဂ္ဂလံ၊ ထိုသံယောဇဉ်ကိန်းသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝဋ္ဋသို့၊ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ဟုဆိုအပ်သောဝဋ်သုံးပါး၌။ သံယောဇေန္တိ၊ ယှဉ်စေတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တုပ်နှောင်ချည်တည်းဘွဲ့စည်းရုံးပတ်တတ်ကုန်၏။ ဗန္ဓန္တိ၊ ဘွဲ့တတ်ကုန်၏။ ဇာတိတသ္မာတေဓမ္မာ သံယောဇနာ။ ။ဝဋ်သုံးပါးတို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ထိုဝဋ်သုံးပါး၌ယှဉ်စေကုန်၏။ သံယောဇဉ်မှတပါးကုန်သောကိလေသာအာဘိသင်္ခါရစသည်တို့၏ဝဋ်သုံးပါးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်လျှင်မူလည်း၊ သံယောဇဉ်တို့ကိုကင်း၍ ထိုကိလေသာ အာဘိသင်္ခါရစသည်ထို့၏ဝဋ်သုံးပါးတို့၏အကြောင်းသည်မဖြစ်။ ထြရ မ္ဟာဂိယ၊ ဥဒ္ဓံဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့ဖြင့်၊ ထိုထိုဘဝကိုဖြစ်စေတတ်သောကမ္မနိယမသည်၎င်း၊ ဘဝနိယမသည်၎င်းဖြစ်၏။ ပြတ်သောသံယောဇဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား ပြုအပ်သောကံတို့သည် ဘဝကို မဖြစ်ရှိနိုင်ကုန်။ ။ယေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာရဓမ္မကာဘာဝံ၊ သံယောဘို့၏အာရုံ၏အဖြစ်သို့။ ဥပဂတ္တာ၊ ကပ်၍။ သံယောဇနသမ္ပန္နံ၊ သံယောဇဉ်နှင့်စပ်သဖြင့်။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ဟိတာ၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အစိုးအပွါးထိုထည်း၊ဗုဒ္ဓတိထဘွာတေဝမြာသံယောဇနိယာ၊ဟိ
တတဒ္ဓိတ်၊ကိုကပစ္စည်း၊ကကိုယပြု၊ဝိကာအထိုကား၊ သံယော
ဇောတဗ္ဗာတိသံယောဇနိယာ၊ကမ္မသာဓန၊သံပုဗ္ဗယုဇတ်၊ အ
နိယပစ္စည်း။ ။သံယောဇနေနိယုတ္တာတိဝါသံယောဇနိယာ၊
ဇော်၊ ၍သံယောဇနိယဟူသောအမည်သည်၊သံယောဇနသ၊
၏။အာရမ္မဏာပစ္စယဘူထာနံ၊ အာရမ္မဏာပစ္စည်း ဖြစ်ကုန်သော
တဘူမကဝမ္မတို့၏။ အဓိပတိနံ၊တည်း။ သံယော ဇနိယာ၊ သံ
ယောဇဉ်တို့၏အာရုံတို့သည်၊ဝါ၊ သံယောဇဉ်တို့၏အစိုးအပွါး
တို့သည်၊ဝါ၊ သံယောဇဉ်တို့သည်ချည်အပ် ဘွဲ့စည်းအပ်တုပ်
ခြောင်အပ်ကုန်သည်၊နှ၊မဟုတ်ကုန်၊ ။သံယောဇဉ်ဂန္ထတို့၏
အထူးကား။ အဝေးဒွ် တည်သော သတ္တဝါ အားသော်လည်း၊
ကောင်းသောအားဖြင့် သံသရာမှထွက်မြောက်ခြင်းဌာ မပေး
သည်၏အစွမ်းဖြင့် နှောင်အိမ်စသည်တို့ကဲ့သို့ဘွဲ့ခြင်းကိုပြုခြင်း
သည်သံယောဇဉ်မည်၏။ သံခြေကျင်း၊ ခြေသုတ်ကြိုးဝန်းတို့ကဲ့
သို့ဘွဲ့ခြင်းသည်ဂန္ထမည်၏၊ ။သံယောဇနဂေါ့ဆိုက်၊

ယေဓမ္မာယသသုဂ္ဂလသသံဝိဇ္ဇန္တိ တံပုဂ္ဂလံစုတိပဋိသန္ဓိဝ
သေနဝဋ္ဋသ္မိံဂန္ဆေန္တိ၊ဘွဲ့တတ်ကုန်၏။ဃဋ္ဋေန္တိ၊စပ်တတ်ကုန်
၏။ဗုဒ္ဓတိတသ္မာတေဓမ္မာဂန္ဆဝ။ ။ယေဓမ္မာ၊ အကြောင်းတေဘူမ
ကဝမ္မတို့ကို၊အာရမ္မဏာဝသေန၊ဖြင့်၊ဂန္ဆေဟိ၊ တို့သည်၊ ဂန္ဆဝ
ထဗ္ဗာ၊ထုံဘွဲ့အပ်ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓတိတသ္မာ တေဓမ္မာဂန္ဆနိယာ၊ဂန္ဆ
ဓာတ်၊အနိယပစ္စည်း။ ဝိကာကား၊ဂန္ဆကရဏ်ဂန္ဆနံ၊ ဂန္ဆနေန
ယုတ္တာတိဂန္ဆနိယာ၊ဂန္ဆယိတုံသတ္တာ(ဏော်ယျာ၊ ဂန္ဆယိတုံအရ
ဟန္တိတိဝါဂန္ဆနိယာ၊ ။သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားရပ်ကို၊
ဟေတုဂေါ့ဆကော၊၌၊ဇုတ္တာနယေနေဝ၊ဣျင်၊ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏၊ဗုဒ္ဓ
ဓ၊၍ဂန္ဆဂေါ့ဆကဒ္ဓ၊ သေသံ၊ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံယထာ၊သို့ဇဝံ
တထာ၊တူ၊ဗုဒ္ဓတော၊မှ၊ပရေသုပိ၊နောက်ဖြစ်သောဂေါ့ဆကာ
ဒ္ဓလည်း။ ဝုတ္တာဝသေသံ၊ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှကြွင်းသောစ
ရပ်ကို၊တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုဂေါ့ဆကဒ္ဓ၊ ။ဂန္ဆဂေါ့ဆက်၊

Digitized by Google

ယေဓမ္မာယဿဝုဂ္ဂလဿသံဝိဇ္ဇန္တိတံ ဝုဂ္ဂလံဝဋ္ဋသ္မိံ ယေဝ၊ ဩဟာနန္တိ၊နစ်စေထတ်ကုန်၏။ဩသိန္ဒါပေန္တိ၊နစ်စေတတ်ကုန်၏။ဇ္ဈာတိတသ္မာတေဓမ္မာဩဿာ။ ။ယေဓမ္မာ၊အကြင်တေတ္တမကတရားတို့ကို၊(အတိက္ကမိတဗ္ဗာဒ်စပ်)။အာရဗ္ဘကံကတွာ၊၍။အတိက္ကမိယတေ၊ လွန်ကျူးခြင်းစက်နင်းနယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သမ္မန်မှာတေဘူမကဓမ္မာနံဟုလာ)။ ဩစေဟိ၊တို့သည်။အတိက္ကမိတဗ္ဗာ၊ လွန်ကျူးနင်းနယ်အပ်ကုန်၏။ ဇ္ဈာတိတသ္မာတေဓမ္မာ ဩစေနိယာ။ အတိက္ကမိတဗ္ဗာ၊ ဖြင့်အဝင်္ဂေးရှိသောဟနဓာတ်၏အနက်ကိုပြသည်၊ အတိက္ကမိတဗ္ဗတဒ္ဓိတ်ကိုပြသည်မဟုတ်၊ဩစေဟိ၊ဖြင့်ကတ္တားကိုပြသည်၊ တဒ္ဓိတ်ပုန်ကိုပြုသည်မဟုတ်၊ထို့ကြောင့်။ ယေဓမ္မာဩစေဟိ အဝဟနိတဗ္ဗာအတိက္ကမိတဗ္ဗာဇ္ဈာတိတသ္မာတေဓမ္မာဩစေနိယာ၊ပြု။ အဝပုဗ္ဗဟနဓါတ်၊အနိယပစ္စည်း။ဟနဓာတ်ကိုဃပြု။ထို့ကြောင့်။ ဝိကာဒ္ဓ၊ တေနာတိက္ကမတိတိဇေတံဓာတုယ္ထံဂဟေတွာ ဩစေနိယာတိပဒသိဒ္ဓိကတာ၊ဟု၊မိန့်၏။ ။မဇ္ဈဆရာကား၊ သရဘောဟိဝေဟိအတိက္ကမိတဗ္ဗာပဗ္ဗတရာဇိသရဘနိယာ၊ကဲ့သို့နာမဓာတ်ဟူ၏၊သရဘောဟိ၊သမင်ဆိုးဆောက်အမည်ရှိကုန်သော။ အနက်ပေး။ အဆို့ဆရာတို့ကား။ တဒ္ဓိတ်ဟူကုန်၏။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကိုသာမှတ်။ ။ဩစေဂေါ့ဆ္ဆကံ။

ယေဓမ္မာယဿဝုဂ္ဂလဿသံဝိဇ္ဇန္တိ တံဝုဂ္ဂလံဝဋ္ဋသ္မိံ ယေဝ ယောဇေန္တိဇ္ဈာတိတသ္မာ တေဓမ္မာယောဂါ။ ။ယောဂနိယာ၊ ယောဂတရားလေးပါး၏အာရုံဖြစ်သောတရားတို့ကို။ဝါ၊ ယောဂ၏အာရုံ၏အဖြစ်သို့ကပ်၍၊ ယောဂနှင့်စပ်သဖြင့်ယောဂ၏အစီးအပွါးဖြစ်သောတရားတို့ကို။ ။ယောဂဂေါ့ဆ္ဆကံ။

ယေဓမ္မာ၊တို့သည်။စိတ္တံ၊ကို။ နိဝရဏိပရိယောနဒ္ဓန္တိ၊ မြွေးကြိတ်ကုန်၏။ဇ္ဈာတိတသ္မာတေဓမ္မာနိဝရဏာ၊ကုန်၏။ နိပုဗ္ဗဒါတ်ကို၊ ပရိဝှေး အဝဝှေး ရှိသော နဟဓာတ် ဖြင့် ဘွင့်ပြု။ ။နိဝရဏဂေါ့ဆ္ဆကံ။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဝမ္မာနံ၊ ထေဘုမကဝမ္မတို့၏ ယထာဘာဝံ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်း
သော၊ ဝါ၊ အကြင်အကြင်ဟုတ်တိုင်းသော၊ အနိစ္စာဒိအာကာရ၊
အနိစ္စစသောအခြင်းအရာကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ၊ လွန်၍၊ နိစ္စန္တိအာဒိ
ဝသေန၊ မြဲ၏၌သိစသောအခြင်းအရာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တမာ
နာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ပရထော၊ အနိစ္စစသည်မှထပါးနိစ္စ
စသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အာမသန္တိ၊ သုံးသပ်တတ်ကုန်၏၊
ဇာတိ တသ္မာ တေဝမ္မာ ပရာ မာသာ၊ ။ပရာ မာသေဟိ၊
တို့သည်၊ အာရမ္မဏာကရဏဝသေန၊ ဖြင့်၊ တေဘုမကဝမ္မာနံ၊ တို့
၏။ ပရာမဋ္ဌတ္တာ၊ အနိစ္စစသည်မှထပါး မှားသောနိစ္စစသောအ
ခြင်းအရာအားဖြင့်သုံးသပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရာမဋ္ဌာ၊
ကုန်၏၊ ပရာမာသေဟိ ယေဝမ္မာ ပရာမသိတဇ္ဇာတိ ပရာမဋ္ဌာ၊ ကြ၊
ပရဂ္ဂေးအာဂ္ဂေးရှိသောမသဓာတ်၊ တ ပစ္စည်း၊ ။ပရာမာသ
ဂေါ့ဆ္ဆကံ၊

အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍၊ အပ္ပဝတ္တာနထော၊ မ
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ယေဝမ္မာ၊ တို့သည်။ အာရမ္မဏေန၊ နှင့်၊ သဟ၊
ကွ၊ ဝတ္တာနီ၊ ကုန်၏၊ ဇာတိတသ္မာတေဝမ္မာသာရမ္မဏာ၊ ကုန်၏။
ဇေတသံ၊ တို့အား။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ နတ္ထိဇာတိတသ္မာထေဝမ္မာ
အနာရမ္မဏာ၊ ကုန်၏၊ ။ဗိန္ဓနဋ္ဌေန၊ အာရုံကို ယူတတ် သိ
တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ စိတ္တာ၊ ကုန်၏၊ ဝါ၊ ကား၊
ဝိစိတ္တာနဋ္ဌေန၊ ဆန်းကြယ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ စိတ္တာ၊
ကုန်၏၊ ။အဝိပ္ပယောဂဝသေန၊ စိတ်နှင့် မကွေမကွာ ယှဉ်
သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ စေတသိ၊ စိတ်၌၊ နိယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သည်
တည်း။ ဇာတိတသ္မာတေဝမ္မာစေထသိကာ၊ စေတသာသံသဋ္ဌာ
ဝါစေတသိကာ၊ နိရုဇ္ဈရဘာဝုပဂမနထောဃ၊ အခြားမရှိသည်
၏အဖြစ်သို့ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (သိမ့်ဝင်ခဲသောအထူး
ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တပေါင်းတည်း၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း
သည်၊ နိရုဇ္ဈရဘာဝုပဂမနမည်၏)၊ ဇေတော ဝတ္တမာန:
စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်ဟူ၍မူလည်း။ (အဝိသဒ္ဒါသမ္ဘာဝနာ၊

Digitized by Google

နှင့်ထက္ခဖြစ်ကုန်ထျက်ပိသံသဋ္ဌဖြစ်ကုန်သေး၏၊ စိတ်နှင့်ထက္ခ
မဖြစ်သော်ကား၀ိသံသဋ္ဌ၏အဖြစ်၌ဆိုဘွယ်မရှိဟူထို)။နိရ၌ရ
ဘာ၀ံ၊အခြားမရှိသည်၏အဖြစ်သို့၊ အနုပဂမနတာယ၊မရောက်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယေဓမ္မာ၊ ထိုသည်၊စိတ္တေန၊နှင့်၊ ၀ိသံ
သဋ္ဌာ၊ မန္ဒီးနှောကုန်သည်တည်း။ ဇာတိတသ္မာ တေဓမ္မာ ၀ိသံ
သဋ္ဌာ၊ကုန်၏၊အကြောင်ရပ်တို့အားစိတ်သည် သဟဇာတပစ္စည်း
ဖြစ်၏၊ ထိုရပ်တို့၏ငင်းစိတ်၏ငင်း သုဝိညေယျနာနတ္တဖြစ်သော
ကြောင့်၊ နိရ၌ရ၏အဖြစ်သို့မရောက်၊ အ၀ိနိဗ္ဘောဂရပ်တို့၏ အ
ချင်းချင်းသံသဋ္ဌလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ၀ိသံသဋ္ဌလောဟူငြား
အံ့၊အသီးအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်သုဝိညေယျနာနတ္တဖြစ်သော်ကြောင့်
သံသဋ္ဌ၏ အဖြစ်သည်မဖြစ်၊ ၀ိသံသဋ္ဌ၏ အဖြစ်သည်လည်းမ
ဖြစ်၊အဘဲ့ကြောင့်နည်း။သံသဋ္ဌဟူ၍တွေးတောဘွယ်မရှိသည်
၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၏အချင်းချင်းသံ
သဋ္ဌသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ရုပ်နိဗ္ဗာန်တို့နှင့်လည်းသံ
သဋ္ဌ၏ အဖြစ်သည်ရှိသလော၊ မရှိသလောဟုထွေးတောခြင်း
သဉ်ဖြစ်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့်နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ရုပ်နိဗ္ဗာန်တို့
နှင့်၊ရုပ်နိဗ္ဗာန်တို့၏လည်း ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့နှင့်၀ိသံသဋ္ဌ
၏အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏၊ရုပ်တို့နှင့်တစုံတခုဋ္ဌသံသဋ္ဌ၏အဖြစ်သည်
မဖြစ်၊ထိုရုပ်တို့၏ရုပ်တို့နှင့်၀ိသံသဋ္ဌ၏အဖြစ်ကိုလည်း မဆိုအပ်၊
ဤသံသဋ္ဌ သဘောသည် နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့၏ သဘော
တည်း။ ။ဇေတေန၊ ထိုစိတ်ဖြင့်၊ စေတသိကစိတ္တဇရူပါနိ၊ တို့
သည်၊သရဋ္ဌဟန်၊ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဇာတိတသ္မာ၊ထိုသို့စေတ
သိကိစိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဇေတေနာ
တိပဒေန၊ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ သော၊တံစိတ္တံ၊သည်။ သရဋ္ဌာနံ၊၏၊ဇေတေ
သံ၊ထိုစေတသိကိစိတ္တဇရုပ်ထို့အား၊စိတ္တံ၊သော၊သမဋ္ဌာနံ၊ဖြစ်
ကြောင်းသည်၊ အထိုဇာတိတသ္မာတေဓမ္မာစိတ္တသမဋ္ဌာနာ၊စိတ္တ
ဇံသဋ္ဌ သမဋ္ဌာနာစသောပုဒ်တို့၌၊ သံသဋ္ဌသမဋ္ဌာန စသော
ဒ္ဓါထိုသည် စိတ္တသဒ္ဓါကိုငဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် အသီးအသီးစိတ္တ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သဒ္ဒါနှင့်စပ်၍၊ စိတ္တံသံသဋ္ဌာစတေစိတ္တသဋ္ဌာရဋ္ဌာစ၊ ဟုယှဉ်၍ဆို အပ်၏။ ။ဘုတာနိ၊ဘုတ်တို့ကို၊ဥပါဒိယန္တော၀၊စွဲလမ်းကုန်ယူ ကုန်၌ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ (ဥပါဒိယန္တော၀၌ ဥပဂ္ဂေးအာ ဂ္ဂေးရှိသောဓါဓာတ်၊ ဒိ၀ါဒိတောယော၊ဖြင့်ယပစ္စည်းသက်၊ယ နှောင်းသောကြောင့်ဓါဓာတ်၏အဓိတ်အာကိုဇွပြု)။ ။ဘုတာ နိ၀ိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ နဥပါဒိ ယန္တိ၊ မစွဲလမ်းအပ်မယုအပ်မ၌အပ် ကုန်။ ဇာတိတသ္မာတေဓမ္မာဥပါဓါ။ ၍၌၊ ဘာ၀ကမ္မေသုယော၊ ဖြင့်ယပစ္စည်းသက်၊ဇာ၀ဏ္ဏာဂမော၀၊ဖြင့်ဇာလာ၊ချေကပ်)။ ။ နဥပါဒိယန္တော၀၊ မစွဲလမ်းကုန်မယုကုန်မ၌ကုန်သည် သာလျှင်တည်း။ ဇာတိတသ္မာတေဓမ္မာနောဥပါဓါနာ၊ကုန်၏။ ။မဟန္တာရဒုက်ခံ။

ဘုသံ၊ပြင်းစွာ။အာဒိယန္တိ၊ စွဲလမ်းတတ်ကုန်၏၊ဇာတိတသ္မာတေဓမ္မာဥပါဓါနာ။ (ဥပသဒ္ဒါသည်ဘုသဏ္ဌဟော)၊ဒဋ္ဌာဂါဟံ၊ မြဲမြံစွာယူခြင်း စွဲလမ်းခြင်းကို။ ဂဏှန္တိ၊ယူတတ် စွဲလမ်းတတ် ကုန်၏။ တတော၊ မှ။ အညော၊ တို့သည်။ နောဥပါဓါနာ၊ ကုန်။ (နောသဒ္ဒါသည် နသဒ္ဒါကဲ့သို့ပဒိုသေဓနိပါတ်၊ ဥပါဓါနန္ဒှင့်သ မာသ်)။ ။ဥပါဓါနဂေါစ္ဆကံ။

သံကိလိဋ္ဌတိက်ဒ္ဓိ ၀ုတ္တာနယေန၊ဟူသည်၊ သံသဒ္ဒါကိုပယ်၍၊ ကိလိသန္တိတိကိလေသာ။ စသည်ကိုယူ၊ ။ကိလေသဂေါစ္ဆ ကံ။

ယေဓမ္မာ၊တို့သည်၊ကာမေ၊ကာမတဏှံတဒုံဒ္ဒ၊ အ၀စရန္တိ၊ ကျင်လည်တတ်ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဇာတိတသ္မာတေဓမ္မာကာမာ ၀စရာ။ယေဓမ္မာ၊တို့သည်၊ရူပေ၊အသညသတ်ကြဉ်သောရူပတ ဏှံငါးဘုံဒ္ဒ။အ၀စရန္တိ၊ကုန်၏။ ဇာတိတသ္မာတေဓမ္မာရူပါ၀စရာ။ ယေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အရူပေ၊ အရူပလေးဘုံဒ္ဒ၊ အ၀စရန္တိဇာတိ တသ္မာတေဓမ္မာအရူပါ၀စရာ၊ ။ကာမေတိတိကာမော၊ဆန္ဒရာ ဂရဇ်၏၊ကာမိယတေတိကာမော၊ ၀တ္ထုကာမရဇ်၏၊ထိ၀တ္ထုက မဟူသည်တေဘူမကဝိုတည်း။ ။ဒုဝိဓောကာမေအ၀စရဇ်

Digitized by Google

ဗြဟ္မာတိကာမာဝစရော၊ကာမထဆဲ့ထဘုံရ၏၊ ကာမာဝစရေ
ယျဘုယျနအဝစရန်တိ ကာမာဝစရာ၊ အဝစရသဒ္ဒါ ထသ
ကိုချေ၍ဆိုအပ်၏၊ယေဘုယျစရဏာကို၊ ဇလစရာ၊ ထလစရာစ
သည်တို့ကဲ့သို့မှတ်အပ်၏၊ ယေဘုယျသဒ္ဒါကိုဆိုကျိုးကား။ တ
ပါးသောဘုံထိုဒွိဖြစ်ကုန်သောစိတ်တို့၏အကာမာဝစရစသည်
၏အဖြစ်သည်လည်းမဖြစ်ဟူသောအနက်သည်ပြီး၏၊ ။ဘ
ဝတိဗြဟ္မာတိဘဝေါ၊ရူပသဒ္ဒဘဝေါရူပံ၊ဘဝပုဒ်ကျေ။ ရူပေအ
ဝစရန်တိရူပါဝစရာ၊ အရူပါဝစရာဒွိလည်းဂင်းနည်း။ ဤကား
အဋ္ဌကထာနည်း။ဒုကာဆရာကား။ ။ကာမတဏှာကာမော။
ဇဝံရူပါရူပတဏှာရူပံအရူပဉ္စ။ အာရမ္မဏာကရဏဝသေနတာနိ
ယတ္ထအဝစရန်တေကာမာဝံစရာဒယောတိ၊ ဇဝံသတိအညဘူ
မိသဥ္ဇပ္ပဒ္ဓမာနာနံ အကာမာဝစရာဒိတာ ကာမာဝစရာဒိတာစ
နာပဇ္ဇတိတိသိဒ္ဓံဟောတိ၊ဟုမိန့်၏။ ။ဒုကာအထိကား၊ ကာမ
သဒ္ဒါသည်ဥတ္တရပဒလောပ၏အစွမ်းဖြင့်ကာမတဏှာကို ဟော
၏၊အပရေတို့ကား။ကာမေတိတိကာမော၊ဟုပြု၍ကာမတဏှာ
ဟူသောအနက်ကိုဆိုကုန်၏၊ဇဝံရူပါရူပတဏှာရူပံအရူပဉ္စ၊ ဆို
သောကြောင့် တဏှာသဒ္ဒါကျေသည်ဟူ၍မှတ်။ အဋ္ဌကထာအ
ထိုအားဖြင့် ရူပအရူပသဒ္ဒါနောင်ဘဝသဒ္ဒါကျေသည်။ ။အာ
ရမ္မဏာကရဏဝသေန၊ ဟုဆိုကျိုးကား။ တပါးသောဘုံ၌ ဖြစ်
ကုန်သောကာမာဝစရစသော တရားထို၏ အကာမာဝစရစ
သည်၏အဖြစ်သည်မဖြစ်၊ရူပါဝစရစသောတရားထို၏ကာမာ
ဝစရစသည်၏အဖြစ်သည်မဖြစ်ဟူထို။ ။တေဘူမကဝဋ္ဋေ၊
ဒွိ။ပရိယာပန္နာအန္တောဂဓာ၊ အကျုံးဝင်ကုန်သည်တည်း။ဤတိ
တသ္မာတေဓမ္မာပရိယာပန္နာ။ ပရိယာပန္နသဒ္ဒါသည်အန္တောဂဓ
အနက်ဖြစ်ခဲ့သော်မဂ်စသောတရားထို၏လည်းလောကုတ္တရာဒွိ
အန္တောဂဓဖြစ်သောကြောင့်ပရိယာပန္နာ၏အဖြစ်သည်ဖြစ်ရာ၏
ဟူငြားအုံ့။မဖြစ်။အကြောင်းကား။အခါခပ်သိမ်းဖြစ်သောပစ္စက္ခ
သောလောက၏အစွမ်းဖြင့်ပရိယာပန္နာဟုဆိုးဖြတ် အပ်သည်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပရိယာပန္နသဒ္ဒါ၏ တေဘူမကဝမ္မတို့၌ ထင်၏၊ လောကုတ္တရာ၌မထင်။ ပရိယာပန္နာဟုဟောလျှင်တော့ ဘူမကဝမ္မတို့၌ဝေနေယျတို့၏သိသောကြောင့်တည်း။ ။ပရိယေဿဒကာရိကာယတဏ္ဍာယပရိဿိန္နိတ္ထာ အာပန္နာဂတိတာ ပရိယာပန္နာ။ဟုဋ္ဌကာတနည်းကြီသေး၏။ကာမာဝစရဝသည်၏အဖြစ်ကိုပိုင်းခြားတတ်သော တဏ္ဍာသည် ပိုင်းခြား၍ ယူအပ် ကုန်သောကြောင့် ပရိယာပန္နမည်ကုန်၏။ ။ယေအရိယမဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ဝဋ္ဋမူလံ၊ သံသရာဝဋ်၏မူလဖြစ်သောတဏ္ဍာအဝိဇ္ဇာကို၊ ဆိန္ဒန္တာ၊ဖြတ်ကုန်လျက်။(နိယျန္တိဒ္ဓစပ်)။နိဗ္ဗာန်၊ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊၍။ ဝဋ္ဋတော၊ သံသရာတည်း ဟူသော နှောင်အိမ်မှ။ နိယျန္တိ၊ထွက်မြောက်တတ်ကုန်၏။ဇာတိတသ္မာတေဓမ္မာနိယျာနိကာ။ နိပုဗ္ဗယာဓာတ်၊ အနိယပစ္စည်း။ ဤကိုရသ။ ယကိုက ပြု။ ။အနိယသဒ္ဒေါဗဟုလံကတ္တုအာဘိဓာယကော၊ဋိကာ။ ။ နိယျာနကရဏာသိလာဝါနိယျာနိကာ၊ အပူပဘာကွဏာသိလော အာပူပိကော၊ကဲ့သို့တည်း။ အပူပဘာကွဏာသိလော၊မုန့်ကိုစားလေ့မရှိ။စုတိယာဝါ၊၏ငင်း။အတ္တနောဝါ၊၏ငင်း။ပဝတ္တိယာ၊ဖြစ်သည်၏။ အနန္တရံ၊ ၌။ ဖလစိနေ၊ အကျိုးကို ပေးခြင်း၌။ နိယတတ္တာ၊မြဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိယတာ၊ကုန်၏။ တဏှာ၊ နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဥတ္တရိတဗ္ဗ ဖြစ်သော တပါးသောညွှန်းပြအပ်သော ဝဋ္ဋဂရဓမ္မတို့သည် သာဝဿင် ဥတ္တရိတဗ္ဗ ဖြစ်ကုန်သောကြောင့်။အတ္တာနံ၊ ဟုမိန့်သော်)။ ။အတ္တာနံ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သောတေဘူမကဓမ္မကို။ဥတ္တရိတုံ၊ လွန်မြောက်ခြင်းငှာ၊သမတ္ထေဟိ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်သော။ဥတ္တရေဟိ၊ တပါးသောဓမ္မတို့ကိုလွန်မြောက်တတ်သောဓမ္မတို့နှင့်။သဟ၊တကွ။ဝတ္တန္တိ၊ကုန်၏။ ဇာတိတသ္မာတေဓမ္မာသဥ္ဇာရာ။ဇေတော်၊ ထိုလောကုတ္တရာတို့အား။ဥတ္တရာ၊တို့သည်။ နတ္ထိနသန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဇာတိတသ္မာဧဓမ္မာအနုတ္တရာ။ ။ဇေတေဟိ၊ထိုရာဂစသည်တို့ဖြင့်၊သတ္တ-

Digitized by Google

သည်၊ ရဏာန္တိ၊ ငိုမြည်ထစ်ခြင်းတတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ သတ္တဝါတို့၏ငိုမြည်ထစ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဇတေဟိ တိပဒေန၊ ဖြင့်၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ကုန်သော။ တေရာဂါဒိဓမ္မာ၊တို့သည်။ ရဏာ၊ကုန်၏။(အဏာ၊ရဏာ၊ဝဏာ၊ဘဏာ။မဏာ၊ကဏာသဒ္ဒေ)၊ ။ ယေဟိ၊ အကြောင်ရာဂစသော ကိလေသာတို့ဖြင့်။ အဘိဘူတာ၊ ရှိက်စက်အပ်ကုန်သော်၊သတ္တာ၊တို့သည်။နာနုပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ကန္ဒန္တိ၊ငိုကြွေးတတ်ကုန်၏။ပရိဒေဝန္တိ၊ ငိုမြည်တမ်းတတ်ကုန်၏။ထို့ကြောင့်၊ဤရဏဟူသောအမည်သည်။ တေသံရာဂါဒိနံ၊ ထိုငိုမြည်တမ်းကြောင်း ဖြစ်သော ရာဂစသည် တို့၏။ အဓိ ဝစနံ၊ တည်း။ (ရာဂါ ဒိနံ၌ ကိလေသာ ဆယ်ပါးကို ယူ။ အထူးထူးသောဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သော အကုသိုလ်တို့ဖြင့်နှိပ်စက်အပ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့သည်ငိုမြည်တမ်းတတ်ကုန်၏။ မငိုသော်လည်းငိုခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း)။သမ္မယော ဂဝသေနစ၊ ဖြင့်ဂင်း။ ပဟာနေကဋ္ဌဝသေနစ၊ ပယ်သည်၏အစွမ်းဖြင့် တဒတည်းသောစိတ္တုပ္ပါဒ်၌တည်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဂင်း။ ။ယေဓမ္မာရဏောဟိသဟဝတ္တိနိဇာတိသဿတေဓမ္မာသရဏာ၊ကုန်၏။ သရဏာ၊ သတ္တဝါတို့ ငိုမြည်တမ်းကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ရာဂစသောကိလေသာ ဆယ်ပါးနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၏ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော ရာဂစသောမြို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ (ရဏာသဒ္ဒါရေဏုဝါစက)။ ဝါ၊ အရိယမဂ်တည်းဟူသောစစ်ထိုးခြင်းနှင့်တကွ အောင်အပ်သော ကိလေသာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ (ရဏာသဒ္ဒါယုဒ္ဓဝါစက)။ ။အဘိဓမ္မဒုကဝဏ္ဏနာယဂဏ္ဌိပဗ္ဗံ။

သမ္မယုတ္တဝသေန၊ဖြင့်။ဝိဇ္ဇံ၊ဝိဇ္ဇာဂ္ဂါဓိပါးသို့။ဘဇန္တိ၊ ဆည်းကပ်တတ်ကုန်၏။ဣတိတသ္မာတေဓမ္မာဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ကုန်၏။ (ဝိဇ္ဇာသဒ္ဒါပဗန္ဓဘဇဓာတ်။တဿိလာဒိသုဏိတ္တာဝိစ၊၌စသဒ္ဒါဖြင့်ဏိပစ္စည်းသက်။ဝိဇ္ဇာဂ္ဂါဓိပါးနှင့်ယှဉ်သောသမ္မယုတ္တဓမ္မကို

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ယူ)။ဝိဇ္ဇာဘာဂေဝိဇ္ဇာကောဋ္ဌာသေ၊ဝိဇ္ဇာအဘိုအစုဒ္ဓ၊ ဝတ္တာနိ
ကုန်၏။ဣတိဝိတသ္မာဝိ၊ကြောင့်လည်း။ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ ကုန်၏
(ဝတ္တာနိတဒ္ဓိတ်၊ဝိဇ္ဇာဂ္ဂစ်ပါး၊ထိုတွင်တခုတခုသောဝိဇ္ဇာကို အာ
ခရ။ အကြောင်းရုန်စ်ပါးကို အာခည်ယူ။ ဝိဇ္ဇာဂ္ဂစ်ပါး ဟူသော်
ကား။ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်၊ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗ
သောတဉာဏ်၊ ပရစိတ္တဝိဇာနနဉာဏ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ဒိဗ္ဗ
စက္ခုဉာဏ်၊အာသဝက္ခယဉာဏ်တည်း)။ ။ပုရိမေနအာဇ္ဇေ
နေ၊ ဂ္ဂေဖြစ်သောကိတ္တသမာသ် အာဇ္ဇဝိကပ်ဖြင့်၊ တာဟိ၊ ထို
ဝိဇ္ဇာဂ္ဂစ်ပါးတို့နှင့်၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊
ကုန်၏။ပန္ဆိမေနအာဇ္ဇေနေ၊နောက်ဖြစ်သောဝတ္တာနိတဒ္ဓိတ်အာဇ္ဇ
ဝိကပ်ဖြင့်၊တာသု၊ ထိုဝိဇ္ဇာဂ္ဂစ်ပါးတို့တွင်၊ယာကာစိ၊သော၊ ဇ
ကာ၊သည်၊ဝိဇ္ဇာ၏၊သောသာ၊ထို့သည်။ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ ကုန်၏
ဣတိဇံ၊သို့။ ဝိဇ္ဇာဝိ၊ကိုဂင်း။ဝိဇ္ဇာယ၊နှင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာဝိ၊ တို့
ကိုဂင်း။ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနောတွေဝ၊ဣတိ။ ။ဣတဝုန်၊ဒ္ဒကား။ သမ္ပ
ယုတ္တဓမ္မာဝ၊ ဝိဇ္ဇာနှင့် ယှဉ်သော သမ္ပယုတ်တို့ တရားထို့ကိုသာ
ဣတိ။ ။အနဏ္ဏောဣတိရဏာဘာဝေန၊ မဿ်းမိုးသည်၏ အဖြစ်
ဖြင့်။ ကိလေသန္တ ကာရံ၊ ကိလေသာတည်း ဟူသော အဓိပ္ပာ
တိုက်ကို။ ဝိဒ္ဒံသိတုံ၊ ဗျက်ဆိုးခြင်းငှာ၊အသမတ္ထတာယ၊ မစွမ်း
နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇေတသံ၊ ထိုအောက်မင်္ဂ သုံးချုပ်ရှိ
သောဉာဏ်တို့အား။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဣတိပစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဥပမာ၊
သည်။အတ္ထိ၊၏။ဣတိတသ္မာတေဓမ္မာဝိဇ္ဇာပမာ၊နိရဝသေသဝိဒ္ဒံ
သနသမတ္ထတာယ၊ အကြောင်းမဲ့ဗျက်ဆိုးခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ဇေတသံ၊ထိုအရဟတ္တမင်္ဂဉာဏ်တို့အား။ ဝဇိရံ၊
ဝဇိရစိန်ဟူဆိုအပ်သော။ဥပမာအတ္ထိဣတိတသ္မာ တေဓမ္မာဝဇိ
ရူပမာ။ ။အကြောင်အရပ်၌ ဝဇိရစိန်လက်နက်သည်ကု၏၊ ထို
အရပ်၌မဘောက်မခွဲအပ်သည်မည်သော တစုံတခုသော ပတ္ထ
မြားကျောက်စသည်သည်မရှိ၊ထိုဝဇိရစိန်ဖြင့်ကျောက်သော
သစ်ပင်စသည်ထို့သည် တဘန် မပေါက်ရောက်နိုင်သကဲ့သို့၊

Digitized by Google

ဆို့အတူ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သန္တာန်၌ ၎င်းမဂ်သည်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌မဘောက်ခဲ့သောကိလေသာမည်သည်မရှိ၊ ဘောက်ခဲ့အပ်ဖြိုးသော ကိလေသာသည် တဘန်မပေါက်ရောက်နိုင်။ ၍သို့ဝဓိရေစိန်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ အောက်မဂ်တို့ဖြင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့ကိုထိုထိုအဝိုင်းအခြားအားဖြင့် အကယ်၍ကား ပယ်အပ်ကုန်၏ ၍ဟု။ ယင်းသို့ပယ်အပ်ကုန်လျှင်းမူလည်း။ ကြွင်းသောမဖျက်ဆီးအပ်သေးသောကိလေသာတို့သည်ရှိကုန်၏။ ထိုကိလေသာတို့သည်လောဘစသောကိလေသာ၏အဖြစ်ဖြင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တဘန်ပေါက်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ဖြစ်ကုန်၏။ ။ဗာလေသု၊ သူဗိုက်တို့၌။ ဋ္ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်သူဗိုက်၌။ဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်သောတရားတို့သည်။ တနူပစာရေန၊ ထိုဌာနဖြစ်သောသူဗိုက်၏ ဗာလဟူသော အမည်ကို ဌာနီဖြစ်သောအကုသိုလ်ဓမ္မ၌ တင်စားသောအားဖြင့်။ ဗာလာ၊ကုန်၏။(ပဏ္ဍိတေသုဋ္ဌိတတ္တာဒ်၌၎င်းနည်း)။ဝါ၊ ဗာလကရဏ္ဍာ၊ ဗိုက်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာဋ္ဌကာ၊ မည်းညစ်ကုန်သည်တည်း။စိတ္တသ၊၏။ အပဘာသရဘာဝကာရကာ၊ ပညာရောင်၏မထွက်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုတတ်ကုန်သည်တည်း။ဝါ၊ကား။ကဏ္ဍာဘိဇာတိဟေတုတော၊ အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်ခြင်း၊ လူ့ဘုံ၌ တင့်တယ်စွာ မဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ကဏ္ဍာ၊ကုန်၏။ သုက္ကာဘိဇာတိဟေတုတော၊ ဖြူစင်သောအမျိုးဇာတ်၌ဖြစ်ခြင်း တင့်တယ်စွာ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။သုက္ကာ၊ကုန်၏။ ဇ္ဈာဓေဝ၊၍ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ဌင်း။သမ္မရာယေစ၊ တမလွန်ဘဝ၌ဌင်း။တပဿိန်၊ပူပန်တတ်ကုန်၏။ ဇ္ဈာတိတသ္မာတေဓမ္မာတပနိယာ။ (တပဓာတ်၊ အနိယပစ္စည်းကတ္တုဝါစက၊တပနသဝါဒက္ခသဟိတာတိတပနိယာ၊ဋိကာ။ ။ဟိတတ္ထိတ်၊ဇ္ဈာကပစ္စည်းကကိုယပြု။ ။ကုသလေဟိတပေတဇ္ဈာတိဝါ တပနိယာ။ တဒဂ်ါနိ ဝသေန ဗာဓိ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

တဗ္ဗာပဟာတဗ္ဗာတိအထ္ထော၊အနုဋိကာ၊ ။တပဓာတ်၊ဗာဓနုထ္ထဟော၊အနိယပစ္စည်းကမ္မဝါစက)။ ။အဓိဝစနုဒကါဒယော၊ကုန်သော၊ တယောဒုကာ၊တို့သည်။ အထ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။နိန္နာနာကရဏာ၊အထူးကိုမပြုတတ်ကုန်၊ထွေ၊ ဤသုံးဒုက်တို့၌။ ဗျဉ္ဇနမေဝ၊ သဒ္ဒါသည် သာဣျင်းနာနုံ၊ ထူး၏၊ဟိ၊ ချည်းအုံ့။ သိရိဝစုကောဓနဝစုကောတိ အာဒယော ဝိယ၊ သိရိဝစုကော၊ဓနဝစုကော၊ ဤသို့စသော်သဒ္ဒါထို့ကဲ့သို့၊ဝစနမတ္တမေဝ၊ သဒ္ဒါမျှ ကိုသာဣျင်း၊ အဓိကာရံ၊ အကြိုး အမှုးကို၊ ဝါ၊ အရိအသေကို၊ ကတွာ၊၍၊ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်တည်း။ ဇူတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊ တေဓမ္မာ၊ထိုသဒ္ဒပညတ်တို့သည်။ အဓိဝစနာနာမ၊ကုန်၏။ (ကျွန်စသည်တို့၌ သိရိဝစုက၊ ဓနဝစုကစသော သဒ္ဒပညတ်တို့ကဲ့သို့မမှန်သော အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သဒ္ဒါမျှကိုသာအရိအသေပြု၍ဖြစ်ခြင်းသည် အဓိဝစနမည်ကုန်၏)။အဓိဝစနာနုံ၊ပညတ္တိသဒ္ဒါတို့၏။ ဝါ၊သဒ္ဒါမျှကိုသာအကြိုးအမှုးပြု၍ ဖြစ်ကုန်သော သဒ္ဒပညတ်တို့၏။ ဖထာ၊ အကြောင်းထိုတည်း။ဇူတိတသ္မာ၊ တေဓမ္မာ၊ ထိုအထ္ထပညတ်တို့သည်၊ အဓိဝစနပထာ၊ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အဘိသဝ်ရောန်တွ၊ ပြုပြင်စီရင်တတ်ကုန်၏။ ဇူတိခေါတသ္မာ၊ထို့ကြောင့်ဣျင်း။ သဝ်ါရာ၊ကုန်၏။ဇူတိဇေဝံ၊သို့။ ဒိဒ္ဓါရေတွာ၊ထုတ်၍။သဟောထုကံ၊အကြောင်းသဒ္ဒပဝတ္တ နိမိတ်နှင့်တကွ။ ကတွာ၊၍။ ဝုစ္စမာနာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော၊ အာဘိလာပါ၊ ရှေးရှု ဟောတတ်သော သဒ္ဒ ပညတ်တို့သည်၊နိရုတ္တိနာမ၊ကုန်၏။ ။တက္ကောဝိတက္ကောသက်ပွါတိ၊၍၊ဇေဝံ၊သို့၊ တေနတေနပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဥာပနတော၊ သိစေတတ်သောကြောင့်။ ပညတ္တိ နာမ၊ ၏။ ။အဓိဝစန၊ နိရုတ္တိ၊ ပညတ္တိဟူသော သုံးပုန်တို့သည်တူသော အနက်ရှိကုန်၏။ ဝိဂုကတ်သုံးပုံ၌ဖြစ်သော သဒ္ဒါသည်၊ အဓိဝစနစသော အဖြစ်ထိုဝင်၏။ယင်းသို့ဝိဂုကတ်သုံးပုံ၌ဖြစ်သော သဒ္ဒပညတ်သည်အဓိဝစနစသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်လျက်၊ သိရိဝစုကော၊ ဓနဝစု

Digitized by Google

ကောစသော ဥဒါဟရဏ်ကိုထုတ်သည်ကား၊ အဓိဝစနသဒ္ဒါ
အားထျော်ပွါထုတ်သည်၊အဘိသဒ်ရောနှိုခေါဘိက္ခဝေတဆွာ
သဒ်ါရာ၊ ဟုထုတ်သည်ကား နိရုတ္တိသဒ္ဒါအားထျော်ပွာထုတ်
သည်၊တက္ကောဝိတက္ကောသက်ပွေါ။ ဟုထုတ်သည်ကားပညတ္တိ
သဒ္ဒါအားထျော်ပွာထုတ်သည်။ ။တနည်း၊ဋိကာဆရာသည်
အဋ္ဌကထာဝိဂြိဟ်ကို ခြိုက်ခြိုက်ကြီးမရှိသောကြောင့် တနည်း
ထုတ်၏။ ဥပရိဝစနံအဓိဝစနံ။ အဓိသဒ္ဒါသည် ဥပရိဘာဂဏ္ဍဒ္ဒ
ဖြစ်၏။ ဥပရိ၊ပြအပ်သောအနက်၏အထက်အဘို့၌။ ဝစနံ၊ဟော
သောသဒ္ဒါတည်း။ (တနည်း)။ အဓိနံဝစနံအဓိဝစနံ။ အဓိနံ၊အ
နက်နှင့်စပ်သော၊ ။တံတံအတ္ထပကာသနေနိစ္ဆိတံ၊ နိယတံဝါ
ဝစနံနိရုတ္တိ၊ ။တံတံအတ္ထပကာသန၊ထိုထိုအနက်ကိုပြခြင်းဌ၊
နိစ္ဆိတံ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သော။ ဝါ၊ကား။ နိယတံ၊မြဲသော။ ဝစနံ၊
သဒ္ဒါတည်း။ ။ယထာပထဝိဓာတုပရိသာဒိတံတံပကာရေန
ဉာပနတောပညတ္တိ။ ။ယထာ၊အကြောင်းသို့သော အခြင်းအရော
အားဖြင့်၊ပထဝိဓာတုပရိသာဒိ၊ပထဝိဓာတ်ယောကျိုးစသည်
သည်၊အတ္ထိ၊၏၊တံတံပကာရေန၊ထိုထိုပထဝိဓာတ် ယောကျိုး
စသည်တို့၏ အခြင်းအရောအပြားအားဖြင့်၊ ဉာပနတော၊ သိစေ
တတ်သောကြောင့်၊ပညတ္တိ၊၏။ ဤသို့ဆို၍ အဓိဝစနစသောပုဒ်
တို့၏ ဝိဂုဟကတ်သုံးပုံဌဖြစ်သော သဒ္ဒါတို့ဌဖြစ်ခြင်းကို သိအပ်
၏။ ။နာမ ကရဏာဌေန၊ နာမ်ဟူသော အမည်ကို ပြုတတ်
သောအနက်သဘောကြောင့်။ (နာမကဌနာလေးပါးနိဗ္ဗာန်)။ နမ
နဌေန၊အာရုံသို့ညွတ်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ (နာ
မကဌနာလေးပါး)။ နာမနဌေန၊ မိမိသို့ညွတ်စေတတ်သော အ
နက်သဘော ကြောင့်၊ (နာမကဌနာ လေးပါး)။ ရုပ္ပနဌေန၊ အ
ချမ်းအပူအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဘေးက်ပြန် တတ်
သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဝါ၊အချမ်းအပူ အစရှိသော အ
ကြောင်းထို့သည် ဘေးက်ပြန် စေအပ်သော အနက်သဘော
ကြောင့်၊ ။ဘဝပတ္ထနာ၊ ဘဝကိုတောင့်တတတ်သောတဏှာ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

တည်း။သံသတိ၊ကိုယ်၏ငင်းခန္ဓာငါးပါးဟုဆိုအပ်သော်လော
ကဏ္ဍငင်းမြဲသည်ကို။ ဘဝေါ၊၍။ဝုစ္စတိ၊၏။ဥစ္ဆေဒ၊ကိုယ်၏ငင်း
ခန္ဓာငါးပါးဟုဆိုအပ်သော လောက၏ငင်းပြတ်သည်ကို။ ဗိဘာ
ဝေါ၊၍။ဝုစ္စတိ၊၏။အတ္တာစ၊သည်ငင်း။ လောကောစ၊သည်ငင်း။
သဿတောတိ၊မြဲ၏ဟူ၍။ပဝတ္တာ၊သော။ ဒိဋ္ဌိ၊သည်။သဿတ
ဒိဋ္ဌိ၊၏။ အတ္တာစ၊ငင်း။လောကောစ၊ငင်း။ ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿတိတိ၊ပြတ်
လတ္တံ့ဟူ၍။ အနာဂတိ၊ကိုယ်သည်ငင်း လောကသည်ငင်းအ
ဆုံးရှိ၏ဟူ၍။ ပုဗ္ဗန္တံ၊ရှေ့အဘို့ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးသို့။ အနု၀
တာ၊အစဉ်ထိုက်သော။အပရန္တံ၊နောက်အဘို့ဖြစ်သောခန္ဓာငါး
ပါးသို့၊ယံဓမ္မဇာတံ၊သည်။ဟိရိတဇ္ဇေန၊ရှက်ကြောက်အပ်သော်
ကာယဒုစရိုက်စသည်မှ။ဝါ၊စက်ဆုပ်အပ်သော ကာယဒုစရိုက်
စသည်မှ။နဟိရိယတိ၊ မရှက်ကြောက်တတ် မစက်ဆုပ်တတ်၊
ဝိပ္ပဋိက္ကုလဂါဟိမှ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ်သောအယူရှိသော၊ဝိ
ပစ္စနီကသာတော၊ဆန့်ကျင်ဘက်အယူဒဿနာခြင်းရှိသော်၊အ
နာဒရေ၊ ပုဂ္ဂလဓမ္မကိုရိုသေခြင်းမရှိသော။ ဇတေသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ၊၌။
ဒုက္ခံ၊ခဲယဉ်းသော။ ဝစော၊သည်။ အတ္ထိ၊၏။ ဇာတိတဿဘာသော
ပုဂ္ဂလော ဒုဇ္ဇစော၊၏။ တဿ၊ ထိုဆို နှိုင်ခက်သော စကား၌
သောသူ၏။ကမ္မံ၊အမှုတည်း။ဒါဝစသိ။ (ကျေးဇူးရှင်၊ သလာ။
ယဝတံ၊၌ကာရဏဒ္ဒါဖြင့်သျှသံယုဂ်ကိုသပ္ပြ၊ နွေးဘော်ဆောင်။
တနည်း။ကျေးဇူးတာဘာဝေတု၊၌တုသဒ္ဒါဖြင့်သဟစ္စည်းသက်)။
တဿ၊ထိုဆို နှိုင်ခက်သောစကား၌သောသူ၏အမှု၏။ဘာဝေါ၊
တည်း။ ဇတေသပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ ပါပါ၊ ယုတ်မာကုန်သော။
အသဒ္ဓါဒယော၊သဒ္ဓါတရားမရှိကုန်သော၊ပုဂ္ဂလာ၊ကုန်သော။
မိတ္တာ၊မိတ်ခင်ပွန်းတို့သည်။သဒ္ဓိ၊ကုန်၏။ဇာတိတဿာသောပုဂ္ဂ
လောပါပမိတ္တော။ ။သမာပတ္တိ ကုသလတာ ဟူသည်။ ဈာန်
ကို ဝင်စားသည်မှစ၍ ပရိကံသည် ဖြစ်၏။ နောက်၌ ဘဝင်
သည်ဖြစ်၏၊အလယ်၌သမာပတ်သည်ဖြစ်၏။၌သို့သမာပတ်တို့
၏ အပ္ပနာဇောပိုင်းအခြားကို သိသော ပညာတည်း။ ။တသ္မိံ

Digitized by Google

ထဘို့ ဌာနေ၊ထိုထိုအကြောင်းရှိ၊ကဲ့သဲ့လာဘဝေါ၊ လိမ္မာသော သူ၏အဖြစ်သည်၊ ကာရဏ်၊ကို၊ ဌာနန္တိ၍၊ဝုစ္စတိ၊၏၊ ကသ္မာ၊ ကြောင့်၊ကာရဏ်ဌာနန္တိဝုစ္စတိ၊ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်၊တသ္မိ့၊ထို အကြောင်းရှိ၊ဖလသာ၊၏၊တဒါယတ္တာဝုတ္တိတာယ၊ထိုအကြောင်း နှင့်စပ်၍ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဖလံ၊သည်၊ တိဋ္ဌတိ နာမ၊တည်သည်မည်၏၊တသ္မာ၊ကြောင့်၊ဌာနန္တိ၍၊ဝုတ္တံ၊၏၊ ။ (တိဋ္ဌတိဖလံ ဇဏ္ဍာတိဌာနံပြု)၊ ။ဥဇုဘာဝေါ၊ ဖြောင့်မတ်သော စိတ်ရှိသော သူ၏ အဖြစ်သည်။ အဇ္ဇဝေါ၊ ၏၊ မုဒုဘာဝေါ၊ နူးညံ့သော စိတ်ရှိ သော သူ၏ အဖြစ် သည်။ မဒ္ဒဝေါ၊ ၏၊အဓိဝါသနသင်္ခါတော၊ သည်းခံခြင်းဟူဆိုအပ်သော၊ ။ခမနဘာဝေါ၊ သည်းခံသည်၏ အဖြစ် သည်၊ ခန္တိ၊ မည်၏။ သုရတသ၊ ကောင်းသောအမှုရှိသွေ့ထျော်သောသူ၏၊ (သုပုဗ္ဗရမဓာတ်၊သွေ့ထျော်ခြင်းဟော)၊ဝါ၊ ကောင်းစွာကြဉ်ရှောင်သော သူ၏၊(ကြဉ်ရှောင်ခြင်းဟော၊သောဘဇောရတောသုရတော၊ သုဌုဝါဩရတော ဝိရတောသုရတော၊ပြု)။ တသ၊၏၊ ဘာဝေါ၊တည်း။ သောရစ္စံ၊(ကျေပစ္စည်း၊ တျသံယုတ်ကို စပြု၊ စင်ကြယ်သော သီလရှိသောသူ၏ အဖြစ်ကို သောရစ္စဆိုသည်)။ သမ္မောဒ္ဒကမုဒုဘာဝသင်္ခါတော၊ ဝမ်းမြောက်တတ်သော သူ၏နူးညံ့ခြင်းဟူဆိုအပ်သော၊ သဒိလဘာဝေါ၊ ပြေပြစ်သောသူ၏အဖြစ်သည်၊သာခဏ္ဍ၏၊ယထာ၊ အကြောင်းသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ပရေဟိ၊သူတပါးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ကွ၊အတ္တနော၊ ဒိဗ္ဗိအား၊ဆိုဒ်၊အပေါက်သည်၊နဟောတိ၊မရှိ၊ဇေဝံတထာ၊ဖြင့်။ ဓမ္မာဒိသေဟိ၊ဓမ္မအာဒိသတ္တိဖြင့်။ ပဒိသန္တရဏ်၊ ဝေ့စပ်ဝိတ်ဆို့ခြင်းသည်၊ပဒိသန္တရော၊၏၊ ဇာန္ဒြိယသံဝရဘေဒသင်္ခါတော၊စက္ခုစသောဇာန္ဒြေကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၏ ပျက်စီးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ (အဂုတ္တာဒါရ ဘာဝေါ ဒွိစပ်)၊ မနုဿ္ဌေသု၊ မနိဿ်ဒြေလျှင် ခြောက်ခုမြောက်ရှိကုန်သော၊ဇာန္ဒြိယေသု၊ထို့ကြောင့်၊အဂုတ္တာဒါရဘာဝေါ၊မလုံခြုံသောစက္ခုစသောတံခါးရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဂူန္ဒြိယေသု၊ တိုင်၌။ အဂတ္တဂါရတာ၊ ၏။ (အဂတ္တဂါရတာဆိုလျှင်ပြီး
ကောင်းပြီလျက်။ ဂူန္ဒြိယေသုဟု ဆိုခြင်းသည်အဘယ်ဂါရတိုင်
ဟုမထင်ရှားသောကြောင့်ဆိုသည်)။ ပဒိဋ္ဌဟာကာဟိဘောဂ ဝ
သေန၊ ခံခြင်းသုံးဆောင်ခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဘောဇနေ၊ ၌၊
မတွဲ၊ အတိုင်းအရှည်ကို။ အဇာနနဘာဝေါ၊ မသိသည်၏အဖြစ်
သည်။ ။(မတွဲဇာနာတိတိ မတွည့်။ နမတွည့်အမတွည့်။ အ
မတွည့်နောဘာဝေါအမတွည့်တာ၊ဟုပြုစေထိုသည်)။ ။သ
တိပဋ္ဌာနသ သဒ်္ဂါတော၊ သတိ၏ ကင်းခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊
မဋ္ဌသတိဘာဝေါ၊ လွတ်သောမေ့သောသတိရှိသောသူ၏အ
ဖြစ်သည်။ မဋ္ဌဿဘိ၊ ၏။ ။(မဋ္ဌာသတိ ယဿ သောတိ
မဋ္ဌဿတိ။မဋ္ဌဿတိနောဘာဝေါမဋ္ဌဿဘိ။ပြု။ ။မဋ္ဌာသတိ
ယဿဟူသောဝါကျ အခိုက်၌၊ သတိသဒ္ဒါသည် ဈာဏ်လိင်ကို
ဟော၏။နိပ္ပန္နအခါ၊ ဈာဏ်ယံဘာသိတပုဗိဏ်ပုမာဝစော၊ဖြင့်ဈာဏ်
လိင်ကိုပုဏ္ဏိင်ကိုကဲ့သို့ဲ့၍အညပုန်သို့လိင်ထိုက်၍ပုဏ္ဏိင်ဖြစ်၏)။
အသမ္ဘဇာနနဘာဝေါအသမ္ဘဇည်၊ ၌။ ။သမ္ဘဇာနာတိတိသမ္ဘ
ဇာနော။နသမ္ဘဇာနောအသမ္ဘဇာနော။အသမ္ဘဇာနသဿဘာဝေါ
အသမ္ဘဇည်။ဟုပြု။ ။အပ္ပဒိသဒ်္ဂါနေ၊မဆင်ခြင်ခြင်း၌။ အကမ္မ
နဋ္ဌေန၊ မတုန်မလှုပ်တတ်သော အနက် သဘောကြောင့်။ ပဒိ
သဒ်္ဂါနသဒ်္ဂါတံ၊ဆင်ခြင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ဗလံ၊အားသည်။
ပဒိသဒ်္ဂါနဗလံ၊ ၏။ ပစ္စနိကဓမ္မော၊ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကာ
မစ္ဆန္ဒစသောနိဝရဏတရားတို့ကို။ သမေတိ၊ငြိမ်းစေတတ်၏။
အနိစ္စာဒိဝသေန၊ အနိစ္စစသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပိဝိဓေန၊ အထူး
ထူးအပြားပြားသော။အာကာရေန၊အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဿ
တိ၊ ရှုတတ်၏။ သမထော၀၊ ငြိမ်းဖြစ်သော သမထသည် သာ
လျှင်။ (သမထနိမိတ္တံ ဒွိစပ်၊ ၍ပါဒ်ဖြင့်။ ။သမထော၀နိမိတ္တံ
သမထနိမိတ္တံ၊ပြု)။ ။အဘဲ့ကြောင့်သမထသည်နိမိတ္တမည်သ
နည်းစုန်။တံအာကာရံ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟံအာကာရံ၊ထိုသမ
ထတည်းဟူသောအခြင်းအရာကို။ ဂဟေတွာ၊၍။ပုန၊ တဘန်၊

Digitized by Google

ယ်ကြွေထမင်္ဂသဿ၊ ဖြစ်စေ အပ်သော၊ သမထသ၊ ၏၊ နိမိတ္တဝ
ေသန၊ အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမထ နိမိတ်၊ ၏၊ သမ္မယုတ္တ
ဝမ္မေ၊တို့ကို၊ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချိုးမြှောက်တတ်၏။ နဝိက္ခိပတိ၊ မပျံ
လွှင့်တတ်၊ သိလဝိနာသိကာ၊ သိလကိုဖျက်ဆီးတတ်သော၊အ
သံဝရ သခ်ါတာ၊ မစောင့်စည်း ခြင်းဟု ဆိုအပ် သော၊ သိ
သသ၊ ၏။ဝိပတ္တိ၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ သောရစ္စမေဝ၊ ကောင်း
သောအမှုခွ ေ့ယွေ့ယျဲသောသူ၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ (သိလ
သမ္မဒါဒ်စပ်)။ သိလဿ၊ကို။ သမ္မာဒနတော၊ ပြည့်စုံစေတတ်
သောကြောင့်။ သိလ ပရိပူရဏ တော၊ သိလ၏ ပြည့်စုံ ခြင်း
ကြောင့်။ သိလဿ၊၏။ သမ္မဒါ၊ ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ (သိလဿ
ကားသမ္မဒါဒ်အဘေဒဘေဒရူပစာရသမ္ဘန်စပ်)။ဒိဋ္ဌိပါရိပူရိဘူတံ၊
ယူ၏ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ဉာဏ်၊ ဉာဏ်သည်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊အ
ယူ၏။သမ္မဒါ၊တည်း။ဝိသုဒ္ဓိဘာဝသမ္မတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏အ
ဖြစ်သို့ရောက်သော။(သိလသခ်ါတာဖြင့်ဝိသုဒ္ဓိနှင့်ကမ္မဓါရည်း
ကိုပြ၏။ သိလဿ ဖြင့် အဘေဒဘေဒရူပစာရဆဋ္ဌိ သမာသ်ကို
ပြ၏)၊နိဗ္ဗာနသခ်ါတံ၊သော၊ဝိသုဒ္ဓိ၊ စင်ရာကို။ပါပေတုံ၊ဌာ၊သ
ကားမထ္ထာ၊စွမ်းနိုင်သော။ဒဿနသခ်ါတာ၊ ဉာဏ်အမြင်ဟုဆိုအပ်
သော။ဒိဋ္ဌိယာ၊ဉာဏ်အမြင်၏။ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခေါပနယထာဒိဋ္ဌိဿစ
ဓါနန္တိ၊ကား။ကမ္မဿကတာဉာဏာဒိသခ်ါတာ၊ကမ္မဿက
ကားဉာဏ်စသည်ဟုဆိုအပ်သော။ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိစေဝ၊ဉာဏ်အမြင်
၏စင်ခြင်းငင်း။ ယထာဒိဋ္ဌိဿစ အနုရူပဒိဋ္ဌိဿစ၊ လျော်သော
ဉာဏ်အမြင်၏ငင်း။ကထျောဏာဒိဋ္ဌိဿစ၊ ကောင်းသောဉာဏ်အ
မြင်၏ငင်း။(ဆင့်၍ဘွင့်သည်၊ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနှင့်ယထာဒိဋ္ဌိဿ၏အရ
ဟံသောကြောင့်စသဒ္ဒါဖြင့်ဘွင့်သည်)။တံသမ္မယုတ္တမေဝ၊ ထို
ဉာဏ်အမြင်နှင့်ယှဉ်သော ဝိရိယသည်သာလျှင်။ ပဓာနံ၊၏။ ဇာ
ဒိအာဒိနိ၊တို့ကို။ပဋိစ္စ၊၍။ဥပ္ပန္နဘယသခ်ါတံ၊ ဖြစ်သောထိတ်
ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။သံဝေဇနံ၊ထိတ်လန့်ခြင်းသည်။သံဝေ
၊၏။(သြတ္တပ္ပနှင့်တကွဖြစ်သောသံဝေဂဉာဏ်တည်း)။ သံ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဝေဂနကံ၊ ထိတ်ထန့်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ (ဤပါဠိ
သံဝေဇေတိတိ သံဝေဇနီယံ၊ ပြု၊အနိယပစ္စည်း၊ဟေတုကတ္တ
အနက်၌သက်)၊ဇော်၊ သို့။ သံဝေဂဇာတသော၊ဖြစ်သောထိတ်
ခြင်းရှိသောသူ၏၊ဥပါယပဓာန်၊ အသင့်အားဖြင့်ဖြစ်သောလုံ
တည်း။ ကုသလဓမ္မ ပူရကော၊၌။ အသန္တုဋ္ဌိဘာဝေါ၊ ရော
ခြင်းမရှိသောသူ၏အဖြစ်တည်း။ ။(သမတ္တံတုသနံသန္တု
သံသဒ္ဓါသမတ္တဟေဘာ၊တုသဓာတ်တိပစ္စည်း။ ။နတ္ထိသန္တု
ဇေသောတိအသန္တုဋ္ဌိ၊ ဝါကျအဓိ သန္တုဋ္ဌိသဒ္ဓါသည် ဖ
လိင်ကိုဟော၏၊ နိပ္ပန္နအဓိဇာတ္ထလိင်ကိုပုလ္လိင်ကဲ့သို့ဲ့၍၊အဉ
သို့လိင်ထိုက်၍ ပုလ္လိင်ဖြစ်၏၊ ။အသန္တုဋ္ဌိနော ဘာဝေါ
သန္တုဋ္ဌိတာ၊ပြု)။ ။အရေဟတ္တံ၊အရေဟတ္တဖိုလ်သို့။ အပ္ပတ္ဝါ
ရောက်မူ၍။ပဓာနဘို့၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်းလုံ့လ၌၊အနိဝတ္တ
တာ၊ နောက်သို့လည်သောစိတ်မရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊အ
သက္ကနတာ၊နောက်သို့ဆုတ်သောစိတ်မရှိသည်၏အဖြစ်သ
ဝိဇာနနတော၊သိတတ်သောကြောင့်၊ဝိမုစ္စနတော၊ကိလေ
မှလွတ်တတ်သောကြောင့်၊ကိလေသက္ခယကရော၊ကိလေ
၏ကုန်ခြင်းကိုပြုတတ်သော။ အဓိယမဂ္ဂေ၌၊ ပဒိုသ္မိ ဝသေ
ဖြင့်။အနုပ္ပါဒဘူတော၊တဘာန်မဖြစ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (အဓိ
ဖလေ၌စပ်)။ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈကိလေသာနံ၊ ထိုထိုမဂ်သည် သ
အပ်ကုန်သော ကိလေသာတို့၏။ (အနုပ္ပါဒ၌စပ်)။ အနုပ္ပါဒ
ယောသာနေ၊ တဘာန်မဖြစ်သောအဆုံး၌၊ ဥပ္ပန္နေ၊သော။ အ
ဖလေ၊၌။ ။သုတ္တန္တဓမာတိကာဝဏ္ဏနာယဂဏ္ဌိပဋ္ဌ။

မာတိကာ၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာကိုပြုပြီး၍ ယ
ခါ၌ပဒဘာဇနီ၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာကိုပြုစီရင်
မူထိုသော အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာသည်၊ ဇာခါနိ အ
သောပါဠိကိုမိန့်သတည်း။ (ဇာခါနိကိုအာရဒ္ဓ၌စပ်)။ ။ယ
နိက္ခိတ္တာယ၊ အကြောင်အကြောင်ထားအပ်သော။ မာတိကာယ၊

Digitized by Google

သင်္ဂဟိတော၊အကျဉ်းပေါင်း၍ရေတွက်အပ်ကုန်သော၊ဓမ္မေ၊တို့ကို၊ကထမေဓမ္မာကုသလာတိအာဒိနာ၊ဖြင့်၊ပဘေဒတော၊ဖြင့်၊ဒသေသတုံ၊ဌာ၊ ကထမေဓမ္မာ ကုသလာတိ၊၍။ (အာရဋ္ဌိဋ္ဌစပ်)။ ဝါ၊ဟူသော၊ (ဇာနံပဒဘာဇနီယံဋ္ဌိဝိသေသနစပ်)။ဝါ၊ ကထမေဓမ္မာကုသလာဤသို့စသည်ဖြင့်၊ (နိဒဿနဇာတိ၊ အာဒျတ္ထဇာတိ နှစ်လုံးတို့တွင်အတွင်းဖြစ်သောနိဒဿနဇာတိတလုံးကျ)။ ဇာနံပဒဘာဇနီယံ၊ကို။ဘဂဝတာ၊သည်။အာရဋ္ဌံ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ၊တည်း၊ ထိုကတမေဓမ္မာကုသလာအစရှိသောစကားရပ်၌။ ယသ္မိံ သမယေကာမာဝစရံကုသလံစိတ္တံဥပ္ပန္နံ ဟောတိတိ၊ ယသ္မိံ။လ၊ဟောတိဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ (ဥပလက္ခဏနည်း။ နာဝိဘာတ်ကျ)။ဝါ၊ ဟောတိဤသို့စသည်ဖြင့်၊(နိဒဿနဇာတိ၊ အာဒျတ္ထဇာတိနှစ်လုံးတို့တွင် အတွင်းဖြစ်သော နိဒဿနဇာတိတလုံးကျ၊နာကျ။ဒသိတံဋ္ဌစပ်)။ပဌမံ၊ရှေးဦးစွာ။(ဒသိတံဋ္ဌဘာဝနပုံးကြိယာဝိသေသနဓာတုဝိသေသနစပ်။ ။ဓာတ္ဝတ္ထသင်္ခါတေဘာဝေဂမျမာနေပဝတ္တံနပုံသကံဘာဝနပုံသကံပြု။ ။ဘာဝါနူဂတံနပုံသကံဘာဝနပုံသကံ။ဟူ၍လည်းဆိုကြကုန်၏၊ကြိယာဝိသေသန၊ဓာတ္ဝတ္ထဝိသေသနဟူ၍လည်းဆိုအပ်၏)။ ။ယဒေတံယံဇေတံကာမာဝစရကုသလံ၊ကဲ့၊ဘဂဝတာ၊သည်။ဒသိတံ၊ပြတော်မူအပ်ပြီ။တသာ၊ထိုကာမာဝစရကုသိုလ်၏။ တာဝ၊စွာ။(ဟောန္တိဋ္ဌကြိယာဝိသေသနစပ်)။ ။ယေဝါပနတသ္မိံသမယေအညေပိအတ္ထိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာအရူပိနောဓမ္မာ၊ ဇာမေဓမ္မာကုသလာတိ၊ကုသလာဟူသော။အယံ၊ ဤအဝိုင်းအခြားသည်။အပ္ပနာနာမ၊၏။ဝါ၊ နိဂုံးအုပ်သည်မည်၏။ဝါ၊ ပြီးဆုံးစေသည် မည်၏။ ။ယေဝါပနတသ္မိံသမယေအညေပိအတ္ထိပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာအရူပိနောဓမ္မာ၊ဟူသောစကားကို အဋ္ဌကထာဆရာကား အပ္ပနာဒ္ဒသွင်း၏။ ဋီကာဆရာကားဓမ္မုဒ္ဒေသဒ္ဒသွင်း၏။ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အထိုကား၊ငင်းယေဝါပန။လ။ ဓမ္မာဟူသောစကားကို။ ဖသောဟောတိ၊ ဤသို့စသည်ကိုဟောတိသဒ္ဒါနှင့်စပ်၍ဟော

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အပ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ၊ ယေဝါပန တသ္မိံ သမယေ အညေပိ အတ္ထိ ပဒိုစ္စသမုပ္ပန္နာ အာရုပိနောဓမ္မာတေပိဟောန္တိ၊ဟု၊ဟောတိ သဒ္ဒါနှင့်စပ်၍မဟောအပ်၊ဇာမေဓမ္မာကုသလာ ဟူသောစကား ကို၊ဖသေသာဟောတိ၊ စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော ဥဒ္ဒိဋ္ဌဓမ္မတို့ကို သာနိဂုံးအုပ်ခြင်းငှာဟောအပ်သည်မဟုတ်၊ ဖသေသာဟောတိ စသည်ဖြင့်ပြအပ်သောဥဒ္ဒိဋ္ဌဓမ္မ၊ဥဒ္ဒိဋ္ဌဓမ္မမှကြွင်းသော၊ ယေဝါပနဟူသောပုဒ်ထိုဖြင့်ဓမ္မထိုကိုယူ၍၊ဇာမေဓမ္မာကုသလာ၊ ဟုနိဂုံးအုပ်ခြင်းငှာဟောအပ်၏။ ထို့ကြောင့်အပ္ပနာဒ္ဒိသွင်းအပ်၏။ဤသို့အပ္ပနာဒ္ဒိ သွင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဒ္ဒေသဒ္ဒိလည်း ယေဝါပနဟူသောပုဒ်၏ပဒဘာဇနီကို မဟောအပ်။ ယေဝါပနဓမ္မ၏ သရူပ်အားဖြင့် မပြအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယေဝါပနတသ္မိံ သမယေ အညေပိ အတ္ထိ ပဒိုစ္စသမုပ္ပန္နာ အာရုပိနောဓမ္မာ၊ ဟုအတ္ထိသဒ္ဒါနှင့် ဟောပြီး၍၊ တေပိ ဟောန္တိဟု ဟောတိသဒ္ဒါနှင့်စပ်သည်ကိုငဲ့။ ယေဝါပနဟူသောပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသကိုငဲ့မပြုအပ်။ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏အထိုကို ဋီကာပြုသည်၊ ဋီကာဆရာ၏အထိုကား၊ဖသေသာဟောတိစသည်ဖြင့် အကျဉ်းပြုပြီး၍။အကျဉ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ယေဝါပနဓမ္မတို့ကိုညွှန်းပြအပ်၏။ ထို့ကြောင့်ယေဝါပနဓမ္မကိုဥဒ္ဒေသဒ္ဒိ သွင်းခြင်းသည်သင့်၏။နိဒ္ဒေသ၏အဆုံးဒ္ဒိ ဟောအပ်သောယေဝါပနဓမ္မကို နိဒ္ဒေသဒ္ဒိ သွင်းခြင်းသည်သင့်၏။

ကတမေဓမ္မာကုသလာ ဟူသောပုဏ္ဏာပရိဏ္ဏေန စကားဖြင့် သာလျှင် ပုဏ္ဏာ၏အဖြစ်ကိုသိအပ်လျှင်းမူလည်း၊ ပုဏ္ဏာ ဝိသေသကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကထေတု ကမျတာ ပုဏ္ဏာဟုမိန့်သော်။ ။ကထနံကထေတုံ၊ ကထေတုံကာမေတိတိ ကထေတုကာမော။ ဖြေခြင်းငှာအလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ သောယေဝကထေတုကမျော။ကျေပစ္စည်းသွယ်ထား တဿဘာဝေါကထေတုံကမျတာ၊ကုသသန္တာန၌ရ၏။ပုဏ္ဏနံပုဏ္ဏာ၊မေးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ဝစီဘေဒသဒ္ဒါရ၏၊ ပုဏ္ဏတိ ဇောယာတိဝါ

Digitized by Google

ပုဿ်ာ၊ဝစီဘေဒသဒ္ဒကိုဖြစ်စေတတ်သော်စိတ္တုပ္ပါဒ်ရ၏၊ကထေတုကမျတာယတု ဿ်ာ ကထေတုကမျတာဝတု ဿ်ာ။ ။မဟာနိဒ္ဒေသဒ္ဒါထာသော ပုဿ်ာအပြားကို ပြထိုသည်ဖြစ်၍၊ ပဗ္ဗဝိဓဟိ၊စသည်ကိုမိန့်၊ ။အဓိဋ္ဌဓောတိယတိဇောယာတိအဓိဋ္ဌဓောတနာ၊ဓိဋ္ဌံသံသန္ဒတိ ဇောယာတိ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာ၊ ဝိမတိ ံဆိန္ဒတိဇတာယာတိ ဝိမတိဆ္ဆေဒနာ၊ ပြု။ ။ပကတိယာ၊ ပြကတော့သဘောအားဖြင့်၊လက္ခဏံ၊သိခြင်းဌာ အထိုရှိအပ်သောအမှတ်မရှိတစုံတရာသော သဘော လက္ခဏာကို။ (အညာတံဒ္ဒစပ်)။ ဝါ၊ သည်။ (ဟောတိဒ္ဓ ပကတိကတ္တားစပ်)၊ အညာတံ၊ တစုံတရာသေါဉာဏ်ဖြင့်မသိနိုင်သည်။(အညာတံ၊အဓိဋ္ဌံ၊စသည်တို့ကားဟောတိဒ္ဓ ဝိကတိ ကတ္တားစပ်)။ ။အဓိဋ္ဌံ၊ ဒဿနဖြစ်သောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ကဲ့သို့မမြင်နိုင်သည်။အတုလိတံ၊ ဤရွေ့ဤမျှဟု ချိန်သတွယ်ဖြစ်သော ဉာဏ်ဖြင့်မနှိုင်းချိန်နိုင်သည်။ အတိရိတံ၊ဆုံးဖြတ်ကူးခပ်နိုင်သောဉာဏ်ဖြင့် မဆုံးဖြတ်မကူးခပ်နိုင်သည်၊အဝိဘူတံ၊ ဉာဏ်အားမထင်နိုင်သည်။ အဝိဘာဝိတံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ထင်စွာ မပြနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသလက္ခဏာသ၊ထိုသိခြင်းဌါအထိုရှိအပ်သော်အမှတ်မရှိတစုံတရာသော သဘောလက္ခဏာကို။ (ဤဒ္ဒလက္ခဏာဟူသည် အဘိဓမ္မာဒ္ဒ အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုသည်။ အနိစ္စစသော လက္ခဏာ၊ ဇသနစသော လက္ခဏာကိုဆိုသည်မဟုတ်)။ ဉာဏာယ၊ တစုံတရာသောဉာဏ်ဖြင့်သိခြင်းဌာ၊ နောက်က အတိုင်း အနက် ပေး။ ။သံသယပက္ခန္ဒော၊ သံသယသို့ပြေးဝင်သည်။ ဝါ၊ထိုမှဤမှရွေ့ရှားခြင်းသို့ပြေးဝင်သည်၊ဝိမတိပက္ခန္ဒော၊ ယုံမှားခြင်းသို့ပြေးဝင်သည်။ ဝါ၊ အထူးထူးအပြားပြားဟုတ်မဟုတ် နှစ်ပါးသို့ပြေးဝင်သည်။ ဝါ၊ မဘောက်မပြန်သဘောကိုသိခြင်းမှကင်းခြင်းသို့ ပြေးဝင်သည်၊ဝါ၊သိခြင်း၏ဆန့်ကျင်တက်သို့ပြေးဝင်သည်။ ဇဝံနေ၊ဤသို့ဖြစ်ချိမ့်မည်လော၊ နနေ၊ ဤသို့မဖြစ်ဘဲရှိချိမ့်မည်လော။ ကိန္နု၊ေ၊အသို့ဖြစ်ချိမ့်မည်နည်း။ကထံနေ၊အဘယ်သို့သေါ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

အကြောင်းဖြင့်ဖြစ်ချိန်မည်နည်း။ ဤတိုဤသို့ဟူသော ဖြစ်သော နှလုံးနှစ်ခုရှိ၏။ "အနုမတိပုစ္ဆာ၊ ရဟန်းထိုအား အလိုကိုမေးသောပုစ္ဆာသည်။ ဝါ၊ ရဟန်းတို့၏အထိုအား ထျော်စွာမေးသောပုစ္ဆာသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဘိက္ခူနုံ၊ ထိုအား။ (ပုစ္ဆာတိဒ္ဒေစ)။ ဝါ၊ တို့၏။ (အနုမတိယာဒ္ဒေစ)။ ဝါ၊ တို့ကို။ (ပုစ္ဆာဝတ်၊ ဖြိုကမ္မကဝတ်)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝုစ္စမာနုံ၊ ဟောအပ်လတ္တံ့သော။ ယံဝစနုံ၊ သံ့ည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံဝစနုံ၊ ကို။ တုမှေ၊ သင်တို့သည်။ ကိံမညထ၊ အသို့မှတ်ထင်အောက်မေ့ကြကုန်သနည်း။ (မညထဒ္ဒိမနဝတ်။ ဒိဝါဒိတောယော၊ ဖြင့် ယပစ္စည်းသက်၊ ယထာကတ္တာရိစ၊ ဖြင့်ပြီး၏စေ)။ ရူပံ၊ ရူပကွန္ဓာသည်။ နိစ္စံဝါ၊ နိစ္စတည်းလော။ ဥဒါဟု၊ သို့တည်းမဟုတ်။ အနိစ္စံဝါ၊ အနိစ္စတည်းလော။ (ဝါသဒ္ဒါပု စ္ဆာဇောတကနိပါတ်)။ ဤတိုသို့ပုစ္ဆိ၊ မေးတော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရူပံအနိစ္စံ။ ယံရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ တံ၊ ထိုအနိစ္စဖြစ်သော ရုပ်တရားသည်။ နုက္ခံဝါ၊ လော။ ဥဒါဟု၊ သို့တည်းမဟုတ်။ သုခံဝါ၊ လော။ ဤတိုပုစ္ဆိ။ နုက္ခံဘန္တေ။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်တရားသည်။ အနိစ္စံ၊ အမြဲမရှိ။ နုက္ခံ၊ နုက္ခဖြစ်၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဘေးကပ်ပြန်တတ်သော သဘောရှိ၏။ တံ၊ ထိုအနိစ္စနုက္ခ ဝိပရိဏာမဖြစ်သောရုပ်တရားကို။ (သမနုပဿိတုံဒ္ဒေစ။ ဇတံမမ စသည်ကား သမနုပဿနာကာရ)။ ဇတံ၊ ဤရုပ်တရားသည်။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တကံ၊ တည်း။ ဇသော၊ ဤရုပ်တရားသည်။ အဟံ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ၏။ ဇသော၊ သည်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္တာ၊ ကိုယ်တည်း။ ဤတိုသို့။ တံ၊ ကို။ သမနုပဿိတုံ၊ ရှုခြင်းငှာ။ ကလ္လံနု၊ သင့်မည် ခဲ့မည် ထျော်ပတ်မည်လော။ ဤတိုသို့။ ဘဂဝါပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ။ ဇတံ၊ ဤအနိစ္စနုက္ခဝိပရိဏာမဖြစ်သော ရုပ်တရားကို ငါ၏ဥစ္စာ စသည်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ နောဟိနောဇဝ၊ မသင့်မထျော်မတော်သည် သာဝျင်တည်း။ "တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသောပုစ္ဆာတို့တွင်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ တိသုအဒ္ဓါသု၊ သုံးပါးသောအဝန့်တို့၌။ ဝါ၊ ကာလသုံးပါးတို့၌၊ ကိုပြု၊

Digitized by Google

ထစုံထခသော၊(ကိ ံသန္ဒါအပ္ပကတ္ထဓောတကနိပါတ်ပုန်)၊သင်
ထံဝါ၊ သင်တ တရားသည်ငင်း၊ အဋ္ဌါဝိမုတ္တံ၊ ကာလသုံးပါးမှ
လွတ်သော၊အသင်တံဝါ၊အသင်တတရားသည်ငင်း။ ။(သင်တံ
အသင်တံဟူသောဝုန်ကိုနထ္ထိဒ္ဒိပကတိကတ္တားစပ်၊အနုညာတံစ
သောဝုန်ထိုကိုနထ္ထိဒ္ဒိဝိကတိကတ္တားစပ်၊နထ္ထိကား၊ အာချာတပ
ဒိုရူပကကတ္တုဝါစကနိပါတ်ပုန်တည်း)၊တေန၊ ထိုသို့သင်တအ
သင်တတရားထို့၏ မသိအပ်သည်၏ အဖြစ် စသည်တို့၏ မရှိ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊တေသံ၊ ထိုဘုရားသခင်တို့အား။ ယံဓမ္မ
ဓာတံ၊ကို၊ (ပဒိုဝိဒ္ဒိန္ဒိဝုတ္တကံစပ်)၊ဉာဏေန၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်
ဖြင့်၊ပဒိုဝိန္ဒိ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီ။ တသာဓမ္မဓောတသ၊ ထိုသ
ဘောတရားကို၊(သံသန္ဒနကိစ္စိဒ္ဒိဘောအယ်ဉ်၊ဝါ၊ယုပစ္စည်းအ
ယ်ဉ်၊ဆဋ္ဌိကံစပ်)၊ တေန၊ ထိုသို့မြတ်စွာ ဘုရားသည် သဗ္ဗညု
တညာဏ်ဖြင့်ထိုးထွင်း၍သိအပ်သောတရား၏တပါးသောနတ်
ဗြဟ္မာစသည်တို့နှင့် နှီးနှောခြင်းကိစ္စမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
အသဘဂဝတောဝါအား။ယသ္မာ၊ကြောင့်၊ သေဌေသောဘဂဝါ၊
သည်၊အကထံကထိ၊ သို့လောသို့လောဟု တွေးတောခြင်း မ
ရှိ၊ ။(ကထဉ္စကထဉ္စကထံကထံ၊ ကထံကထံဇေဿအတ္ထိ
တိကထံကထိ၊နကထံကထိအကထံကထိ၊ပြု)၊ ။တိတ္ထာဝိစ
ကိစ္ဆော၊ကူးမြောက်ပြီးသောဝိစိကိစ္ဆာရှိ၏။ သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ တို့၌။
ဝိဟတသံသယော၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးသောသံ
သယရှိတော်မူ၏၊ ။တတ္ထ၊ ထိုကတမေဓမ္မာကုသလာ ဟူ
သောစကားရပ်၌၊ ကတမေတိ ပဒေန၊ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ ဓမ္မေ၊
ဤနေရာသို့ပြအပ်သောဓမ္မတို့ကို။ပုစ္ဆတိ၊၏။ကသ္မာ၊ကား။ ဟိယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဓမ္မာကုသလာတိ၍။ ဝစနမတ္တေန၊ ဟောကာမျှဖြင့်။
(မတ္တာသဒ္ဒါအဝဓာရဏတ္ထ၊ ထိုဖြင့်ကတမေကိုနစ်စေ၏)။ ဓမ္မ
သဒ်ါတာ၊ကုန်သော။ကုသလာ၊တို့ကို၊ကတာကိ ံ၊ ပြုအပ်ကုန်
ာလော၊ ဓမ္မသဒ်ါတာ၊ကုန်သော၊ ကုသလာ၊ တို့သည်၊ က
ာန္တိကိ ံ၊ပြုထတ်ကုန်သလော။ဇာတိ၊သို့။ဉာတုံ၊ဌာ။နသက္ကာ၊

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

မတတ်ကောင်း။တသွေ၊ ကြောင့်၊ပုစ္ဆာတိ၊၏။ ။ကထမေဟ ဟောကျိုးကိုပြထို၍၊ကတမေတိစသည်ကိုမိန့်။ ။ပန၊ကတ မေဟုဟောခြင်း၏ အကျိုးကိုဆိုဦးအံ့။ ။လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြထို၍၊ တေနဝုတ္တံ၊မိန့်။ ။ဓမ္မာကုသလာတိပဒဿယေန၊ဖြင့်။ (ဒသေ တိ၌စပ်)။ပုစ္ဆာယ၊ကတမေဟုသောပုစ္ဆာဖြင့်၊(ပုဋ္ဌ၌စပ်)။ ။ ပနစောဒေမိ၊ စောဒနာ ဦးအံ့။ (ပနသဒ္ဒါဝိဂျွတ္ထ ဇောတကနိ ပါတ်)။ဇ္ဈေ၊ဤပဒဘာဇနီ၌။ ။ပဘေဒတော၊ အထူးပြုတတ် သောပဝေသအားဖြင့်။ ဓမ္မာနံ၊တို့၏။ဝါ၊တို့ကို။ဒေသနံ၊ မာတိ ကာဒေသနာကို။ ဒိပေတွာ၊၍။ (ပဘေဒတောဓမ္မာနံဒေသနံ ဒိ ပေတွာဖြင့်မာတိကာဒေသနာကိုဆို၏။ ထိုမာတိကာ၌၊ ဂ္ရှုံး၌ ကုသိုလ်စသောပဝေသကိုဟောပြီး၍နောက်၌ဓမ္မတို့ကိုဟော အပ်ကုန်၏။ ။ပဘိဇ္ဈာတိပဝေသံကရောတိတိပဘေဒေါ။ ကု သိုလ်အကုသိုလ်စသောပဝေသရေ)။ ပဘေဒဝန်္တဒဿနတ္ထံ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်စသောပဝေသရှိသောဓမ္မတို့ကို ပြခြင်းအ ကျိုးငှာ။မာတိကာယံဝိယ၊သို့။ကုသလာဓမ္မာတိ၊၍။ အဝတွာ၊၍။ ဓမ္မာကုသလာတိ၊၍။ဝါ၊ သော။ ပဒါနုက္ကမော၊ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ကတော၊ပြုတော်မူအပ်လေသတည်း။(လည်သတ်)။ ။ ပဘေဒဝန်္တဒဿနတ္ထံကား နိဒ္ဒေသကိုဆို၏။အဓိပ္ပါယ်ကား၊မာ တိကာ၌ ကုသိုလ်အကုသိုလ်စသောအထူးပြုတတ်သောပဝေ သနှင့်တကွဓမ္မတို့ကို ဟောအပ်ကုန်၏။ ထိုဓမ္မတို့သည်လည်းပ ဝေသိတဇ္ဇဖြစ်သောကြောင့်ပဋ္ဌာနဖြစ်ကုန်၏။ပဋ္ဌာနဖြစ်သော် သာလျှင်မေးခြင်းဖြေခြင်းအစီအရင်၌လျော်ပတ်၏။ ထိုပဋ္ဌာ နဖြစ်သောဓမ္မတို့၏မေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပုစ္ဆိတဇ္ဇဖြစ် သောဓမ္မာသို့ကို ပြအံ့သောငှာ၊ ကတမေဓမ္မာဟု ဟောတော်မူ အပ်၏။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်စသော ပဝေသရှိသော ဓမ္မတို့ကို မေးအပ်ကုန်၏ဟုပြခြင်းငှာ၊ တဘာန်ကုသလာဟုဟောတော်မ အပ်၏။ဤသို့ပဘေဒဝန်္တကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတမေဓမ္မာ သလာဟူသောပုဒ်အစဉ်ကို ပြုအပ်၏ဟူလိုသော်။ ။ပ

Digitized by Google

တောဓမ္မာနံဒေသနံဒိပေတွာ၊ ဟူသောစကား၏အထွက်ကို ဘွင့်ထိုရကား၊ ဇာမသို့ဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာမသို့အာဘိဓမ္မေ၊ ၌။ဓမ္မာဝ၊ ထိုကိုသာလျှင်။ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေစ၊ ထိုဟောအပ်သောဓမ္မတို့ကိုလည်း။ ကုသလာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ပဘေဒေဟိ၊ အထူးပြုတတ်သော ဝိသေသတို့ဖြင့်။ အနေကပ္ပဘေဒါ၊ တပါးမကမျှားစွာ အထူးပြုခြင်းရှိသည်ထို့ကို။ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ကုန်၏။တသ္မာ၊ထိုသို့ဓမ္မတို့၏သာလျှင်ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်၊ ဟောအပ်သောဓမ္မတို့၏ ကုသိုလ်ဝိသေသတို့ဖြင့် တပါးမကမျှားသောဝိသေသရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မာယေဝ၊ထို့ကိုသာလျှင်။ ဇာ၀၊ ဤအာဘိဓမ္မာဒ်၌ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ။ဓမ္မာယေဝဒ်ဇေဝသဒ္ဒါ၏နိဝတ္တေတဗ္ဗကိုပြထိုရကား၊ နာယံဝေါဟာရဒေသနာ၊ ကိုမိန့်။ ။အယံဒေသနာ၊ ဤအာဘိဓမ္မာဒေသနာသည်၊နဝေါဟာရဒေသနာ၊ဝေါဟာရဒေသနာမဟုတ်။ဝါ၊ ပညတ်ဒေသနာမဟုတ်။ဝါ၊ သုတ္တန်ဒေသနာဝိနည်းဒေသနာမဟုတ်။ဝါ၊ လူတို့သည် ခေါ်ဝေါ်ပညတ်သည် အားလျော်စွာဟောအပ်သောဒေသနာမဟုတ်။တေစ၊ ထိုဟောအပ်သောဓမ္မတို့ကိုလည်း။ အနေကပ္ပဘေဒတော၊ တပါးမကမျှားသော ကုသိုလ်စသော ဝိသေသအားဖြင့်။ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ကုန်၏။ ။နိဝတ္တေတဗ္ဗကိုပြထို၍၊ နဓမ္မမတ္တတော၊ကိုမိန့်။ ။ဓမ္မမတ္တတော၊ဖြင့်၊ နဒေသေတဗ္ဗာ။ ။ပဘေဒအားဖြင့် ဟောခြင်း၏အကျိုးကိုပြထို၍။ ပဘေဒတောဟိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။(တသ္မာကို ၎ပဘေဒတော ဓမ္မာန် ဒေသနံ ဒိပေတွာ ၌စပ်)။ ဓမ္မာယေဝဇ္ဈာ။လ။မတ္တတောကား၊အောက်၌ဇ္ဈာမသို့ဟိ။လ။ အနေကပ္ပဘေဒါ၊ ဟူသောတသ္ဆာ၏အစွဲကိုဘွင့်သည်။ ။ဟိ၊ ပဘေဒအားဖြင့်ဟောကျိုးကိုဆိုဦးအံ့။ ပဘေဒတော၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်စသောဝိသေသအားဖြင့်။ ဒေသနာ၊ ဟောခြင်းသည်။ ဝါ၊မာတိကာဒေသနာသည်။ဃနဝိနိဗ္ဘောဂပဋိသမ္ဘိဒါ ဥဂ္ဃာဝဟာ၊တခဲနက်ကိုအသီးအသီးခွဲခြမ်းဝေဘန်၍ သိခြင်းဌာ စွမ်း

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

နှင်သောဥာဏ်၊ ပဋိသန္ဓိခဏဥာဏ်ကို ဆောင်နှင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။(ကုသလာဓမ္မာအကုသလာဓမ္မာ၊ ဟူ၍ဟောခြင်းသည်၊ ဓမ္မပဋိသန္ဓိခဏဥာဏ်ကိုဆောင်၏။ အဗျာကတာဓမ္မာဟု ဟောခြင်းသည် အတ္ထပဋိသန္ဓိခဏဥာဏ်ကိုဆောင်၏)။ ဇာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်၊ကုသလာဓမ္မာတိ၊၍၊ဝေဝံ၊သို့၊ပဘေဒတောဓမ္မာနံဒေသနံဒိပေတ္တွာ၊၍။ ။ပဘေဒတောဓမ္မာနံ ဒေသနံဒိပေတ္တွာ ၏အနက်ကိုဘွင့်ပြီး၍၊ ပဘေဒဝန်ကွန်းသနတ္ထံ၏အနက်ကို ဘွင့်ထိုရကား၊ ဇာတိနိယေတေန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇာတိနိ၊၌။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၌စပ်)။ တေနပဘေဒေန၊ ထိုကုသိုလ်စသော ဝိသေသဖြင့်၊ယေဓမ္မာ၊တို့ကို၊ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ထေဓမ္မေ၊တို့ကို၊ ဒေသေတုံ၊ငှာ။ ကတမေဓမ္မာ ကုသလာတိ၊၍။ အယံပဒါ နုက္ကမော၊ကို၊ ဘဂဝတာ၊ သည်၊ ကတော၊ ၏၊ ဇာတိ၊ သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊၏။ဟိ၊ ဓမ္မသဒ္ဒါကို ရှေးဦးစွာဟောကျိုးကိုဆိုဦးအံ့၊ဝါ၊ ကား။ကသ္မာ၊ ကြောင့်၊ အယံပဒါနုက္ကမော၊ကို၊ ဘဂဝတာ က တော၊နည်း။ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ပဘေဒဝန်ကွန်းသ၊ကုသိုလ်အကုသိုလ်စသော ဝိသေသရှိသောဓမ္မတို့ကို၊ ဒဿိတောသ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်၊ပဘေဒေါ၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်စသောအထူးဝိသေသကို၊ဒဿိယမာနော၊ပြအပ်သည်ရှိသော်၊ ယဇ္ဈတိ၊ သင့်၏။သုဝိညေယျာစ၊ တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဟောအပ်သောဒေသနာကိုသိလွယ်သည်လည်း။ဟောတိ၊၏၊ ။ဤကာဆရော၏အထိုကား၊ ဥဒ္ဒေသသည်ဓမ္မပြဋ္ဌာန်း၏၊ ထို့ကြောင့်ကုသလာဓမ္မာ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏၊ ပုစ္ဆာသည် သံသယိတပဋ္ဌာနဖြစ်၍ဓမ္မ၏အဖြစ်ကိုမယုံမှားအပ်၊ ကုသိုလ်စသောအပြားကိုကားယုံမှားအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆုံးဖြတ်အပ်ယုံမှားအပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကတမေဓမ္မာကုသလာ၊ ဟုပုန်အစဉ်ကိုပြုအပ်၏ဟူထို။

ယသ္မိံသမယေကာမာဝစရံကုသလံစိတ္တံဒ္ဒဟောခြင်း၏ အကျိုးကိုပြထိုရကား၊ဇာတိနိစသည်ကိုမိန့်။ ။ဇာတိနိ၊၌။(ဒိပေတုံ၊

Digitized by Google

နှိမ်နှိမ်ဆိုခြင်းစသည်)၊ယသို့၊လ၊ထွေ၊ခြင်း(နှိမ်နှိမ်ဆိုခြင်းစသည်)၊စိတ္တေန၊ဝိသေသန
ဖြစ်သောစိတ်ဖြင့်၊ သမယံ၊ဝိသေသျဖြစ်သောသမယကို၊ နိယ
မေထွာန၊မှတ်၍၊ဝါ၊အထူးပြု၍၊ ။တထ္ထ၊ထိုစိတ်ဖြင့်အထူးပြု
အပ်သောသမယ၌၊ ပဘေဒတော၊ သန္တာတိစသန၊ သမ္ဖဟာစသန၊
ကိရိယာစသန၊အာရမ္မဏာစသနအထူးအပြားအားဖြင့်၊ဓမ္မေ၊ဒုရန္နယော
ဖြစ်သော ဗဟုစသောတရားတို့ကို၊ ဒီပေတုံ၊ဌာ၊ဝါ၊ သိစေ
ခြင်းဌာ၊ ရုနိ၊သည်၊ သမယေ၊ ဝိသေသနဖြစ်သော သမယ၌၊
စိတ္တံ၊ဝိသေသျဖြစ်သောစိတ်ကို၊ နိန္နသိ၊ညွှန်းတော်မူ၏။ ။ဟိ
ဝိတ္ထာရေမိ၊အံ့၊ သမယနိယမိတေန၊သမယဖြင့်မှတ်အပ်သော၊
ဝါ၊သမယဖြင့်အထူးပြုအပ်သော။ (ဂင်းပါဠိဖြင့်ယသို့သမယေ
၌သမယသည် ဝိသေသန၏အဖြစ်ကိုသိစေ၏)။ တေနစိတ္တေန၊
ဖြင့်၊ (နိယမေတွာနု၌စပ်။ ဂင်းပါဠိဖြင့် ယသို့သမယေ၌ စိတ်
သည်ဝိသေသျ၏အဖြစ်ကိုသိစေ၏)။ ။ပရိယောသာနေ၊စိတ္တ
နိဒ္ဒေသ၏အဆုံး၌၊ တသို့သမယေတိ၊၍။ဇော်၊သို့။ သမယံ၊စိတ်
ဖြစ်သောသမယကို။ နိယမေတွာန၊မှတ်၍၊ ဝါ၊အထူးပြု၍၊သမ
ယနာနတ္တော၊ဘောဇနသမယာ၊ဂမနသမယာစသောအားဖြင့်သမ
ယထူးသည်၏ အဖြစ်သည်။ အထဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ ထိုသို့ရှိလျှင်းမူ
လည်း၊ယသို့သမယေ၊၌၊စိတ္တံဟောတိ။ တသို့ယေဝသမယေ၊
ထိုစိတ်ဖြစ်သော သမယ၌သာလျှင်။ ဣတိဇော်၊ သို့။ စိတ္တနိယမိ
တေ၊စိတ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော။ တသို့သမယေ၊၌၊ (ထိုပါဠိဖြင့်
တသို့သမယော်၌ စိတ်သည်ဝိသေသန၊ သမယာသည်ဝိသေသျ
၏အဖြစ်ကိုသိစေ၏)။သန္တာတိ သမ္ဖဟ ကိရိယာရမ္မဏာစသနဝသေ
နာ၊သန္တာတိစသန၊သမ္ဖဟာစသန၊ ကိရိယာစသန၊ အာရမ္မဏာစသနတို့၏အ
စွမ်းဖြင့်။ (ရှေစိတ်နောက်စိတ်တို့၏ အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်
ဖြင့်တပေါင်းတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် သန္တာတိစသန မည်၏၊
ဗဟုသောတရားတို့၏ တခုတည်းသောအပေါင်း၏ အစွမ်း
ဖြင့်တပေါင်းတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် သမ္ဖဟာစသန မည်၏၊
ဒုဗ္ဗိညေယျကိရိယာဘေဒ၏ အစွမ်းဖြင့်တပေါင်းတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ခြင်းသည်ကိစ္စဃနမည်၏။ တရုတည်းသောအာရုံရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့် တပေါင်းတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အာရမ္မဏဃနမည်၏)။ ဒုရနုဗောဓပ္ပဘေဒေ၊ ယောကျိုး၏အစွမ်းဖြင့်ဆိုနိုင်သော အထူးရှိကုန်သော၊ ဗဿဝေဒနာဒယော၊ တေဝမ္မေ၊ထိုကို။ ဗောဓေတုံ၊ဌာ။ (ဒီပေတုံကိုဘွင့်သည်)။ ဇုတိအဏ္ဍော၊၍ ကားဂါထာ၏အနက်တည်း။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဘောဇနသမယ၊ ဂမနသမယစသောအားဖြင့် သမယ၏နာနတ္တဖြစ်လျှင်းမူလည်း စိတ်ဖြစ်သောသမယမှတပါးသောသမယထိုဒွ ဗဿဝေသောတရားတို့၏ မဖြစ်သောကြောင့်၊ တသ္မိံသမယေဒွ စိတ်သည်သမယအား အထူးပြုတတ်သောကြောင့် ဝိသေသနမည်၏။သမယသည် စိတ်သည်အထူးပြုအပ်သောကြောင့်ဝိသေသ့မည်၏။ တသ္မိံသမယေဒွဝိသေသ့ဖြစ်သောသမယသည် မိမိအားကျေးဇူးပြုခြင်းအကျိုးဌာ။ ယသ္မိံသမယေဒွဝိသေသန၏အဖြစ်သို့ရောက်၏။ တသ္မိံသမယေဒွ ဝိသေသနဖြစ်သော စိတ်သည်ထိုသမယအားကျေးဇူးပြုခြင်းဌာ၊ ယသ္မိံသမယေဒွဝိသေသိတဇ္ဇ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ၍သို့တသ္မိံ သမယေဒွ အထူးပြုတတ်သောဝိသေသနစိတ်ကိုရှေးဦးစွာပြုခြင်းဌာ သမယဒွစိတ်ကိုမြတ်စွာဘုရားသည်ဩနုးတော်မူ၏။

သမဝါယေ၊ အကြောင်း၏ ညီညွတ်ခြင်းဟူသော အနက်ဒွ ၎င်း။ခဏေ၊အခွင့်ဟူသောအနက်ဒွ၎င်း။ကာလေ၊အခါဟူသော အနက်ဒွ၎င်း။ သမူဟေ၊အပေါင်းဟူသောအနက်ဒွ၎င်း။ ဇောတုဒ္ဒိဿု၊ အကြောင်းဟူသောအနက်၊ အယူဟူသော အနက်ထိုဒွ ၎င်း။ပဒိုလဲ၁ဘော၊ရေခြင်းဟူသောအနက်ဒွ၎င်း။ ပဟာနေ၊ပယ်ခြင်းဟူသောအနက်ဒွ၎င်း။ ပဒိုဝေခေ၊ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဟူသောအနက်ဒွ၎င်း။ ဒိဿတိ၊ထင်၏။ ။ဒဋ္ဌိယဘူတံ၊ မြဲမြံခိုင်ခဲ့စေအပ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။သမဝါယေတိယံဝစနံ၊ကို၊ မဟာဂုတ္တံ၊တထာတံဝစနံ၊သည်၊ဟိသစ္စံ၊မှန်၏၊ဟိဘူတံ၊ဟုတ်၏၊ဟိအဝိတထံ၊မလွဲတ်မယွင်း၊ဟိယာတ္တံ၊သင့်၏၊(ပဌမာကျေ)၊ထထာ

Digitized by Google

တံဝံစနံ့၊ကို၊ဟိဝိထ္ထာရေမိ၊အံ့၊(ခုတိယာကျေ)။တထာဟိတေန ကာရဏေနဇေ၊ထိုသို့သမယသန္ဒါ၏ သမဝါယစသောအနက် ကိုဟောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သာဣျင်။ (တတိယာ ကျေ)။ ထထာတသဝဝစနသ၊ ထိုသမဝါယေဟူသော စကားအား။ ဟိအန္ဓယံ၊အထျော်ကို၊ မယာဝုစ္စတေ၊(စတုတ္ထိကျေ)။ တထာ ဟိတတောဇေ၊ ထိုသို့သမယသန္ဒါ၏သမဝါယစသော အနက် ကိုဟောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာဣျင်၊(ပဉ္စမိကျေ)။ တထာ တသသဝစနသ၊၏။ ဟိသာဓက်၊ သမဝါယစသော အနက်ကို ဟောသည်၏အဖြစ်၌ပြီးစေတတ်သောစကားရပ်ကို။မယာဝုစ္စ တေ၊(ဆဋ္ဌိကျေ)။ တထာတသ္မိံ ဝစနေ၊၌။ ဟိဉာပကံ၊ သိစေ တတ်သောစကားကို။ မယာဝုစ္စတေ၊(သ္မိံကျေ)။ ယထာဝုတ္တ ဝစနသ၊ ကို၊ ပစ္စာမသက၊ သုံးသပ်တတ်သော။ ဘဝန္တာထာ ဝစန၊အသျှင်တထာသန္ဒါ၊ ဟိကေန္တေန၊စင်စစ်သဖြင့်။ ဥခါဟ ရဏံ၊ကို၊ ဒသေတွာ၏၊တွံ၊သည်။ သမဝါယာဒိအတ္ထာနံ၊ တို့ကို၊ ဝဒ၊ဟောပါလော့၊ (အာလုပ်သိကျေ)။ အသ၊ ထိုသမယ သန္ဒါ၏၊(အတ္ထောဒ္ဓစပ်)။ ကာလဒ္ဓ၊သင့်တင့်ထျောက်ပတ်သော အခါကိုဇင်း။သမယဒ္ဓ၊အကြောင်း၏ ညှိညှတ်ခြင်းကိုဇင်း။ ဥပါ ဒါယ၊စွဲ၍၊ သွေ၊နက်ဖြန်၊ အပ္ပေဝနာမသက်မေယျာမ၊ ကပ်နိုင် ငြားကုန်ဆုံးလည်းမသိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့၊ ဇကောဝ၊ တခု သော ဗုဒ္ဓပြုဒနဝမ ခဏာသည်သာလျှင်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ မဂ် တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကိုသုံးခြင်း၏။ ခဏောစ၊အ ခွင့်ထည်းမည်၏။ သမယောစ၊ဖြစ်ရာသမယလည်းမည်၏။ဝါ၊ ဗြဟ္မစရိယ ဝါသာယ၊၏။ ခဏောစ၊ သည်ဇင်း။ သမယောစ၊ သည်ဇင်း။ဇကောဝ၊တည်း။(ဗုဒ္ဓပြုဒနဝမခဏာ၏မဂ်ကိုရခြင်း ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော သဒ္ဓါ သိလ စသည်ကို ရခြင်း၏ အ ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း)။ ။ဥဏ္ဏသမယော၊ပူသော အခါ။ (ဥသဓာတ်၊ဏ္ဍပစ္စည်း။ ဂဟာဒိတောပဏ္ဍာ၊ ဖြင့်သက်၊ ကိတ်၌ဝါစကတပ်၏၊ အာချာတ်၌ဇောတကသဒတည်း)။ပရိဋ္ဌော

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဟသမယော၊အိုက်သောအခါ။(ဒဟရာတံ၊ဒက်ဋ္ဌပြု)။ပဝနသို့၊ ကဝိလဝတ်ပြည်၏အနီးမဟာဝုန်တောကြီး၌။မဟာသမယော၊ များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏အပေါင်း။ ဘဒ္ဒါလိ၊လိ။ တေတာ ယာ၊ သင်သည်။ သမယောဝိ၊ သိက္ခာ ပုန်ကဲ့ ဖြည့်ခြင်း၏ အ ကြောင်းကိုလည်း။ အပ္ပဒိဝိဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍မသိအပ်သည်။ အ ဟောသိ၊၏။ဘဂဝါ၊သည်။ သာဝတ္ထိယံ၌။ ဝိဟရတိခေါ၊ နေ တေဝ်မူသလျှင်ကတည်း။ဘဂဝါဝိ၊သည်လည်း။ ဘဒ္ဒါလိနာမ၊ သော။ဘိက္ခု၊သည်။ သတ္ထုသာသနေ၌။ သိက္ခာယ၊သိက္ခာသုံး ပါးကို။ အပရိပူရကာရီ၊ဖြည့်ခြင်းကို ပြုလေ့မရှိ။ ဇာတိ၊သို့။ ဇာ နိသတိ၊လတ္တံ့။ ဘဒ္ဒါလိ၊လိ။ တေတယာ၊သည်။ အယံဝိသမ ယော၊ဤသိက္ခာပုန်ကဲ့ဖြည့်ခြင်း၏ အကြောင်းကဲ့လည်း။ အပ္ပဒို ဝိဒ္ဓေါ၊သည်။အဟောသိ၊၏။ ဥဂ္ဂဟမာနေ၁၊ စိုးစဉ်းအတတ်ကို သင်ဘူးသော။ သမဏာမဏ္ဍိကပုတ္တော၁၊ ရဟန်းဦးပြည်း၏သား ဖြစ်သော။ပရိဗ္ဗာဇကော၊ပရိဗိဇ်သည်။သမယပ္ပဝါဒကေ၊အယူ ကိုဆိုရာဖြစ်သော။တိန္ဒုကာစိရေ၊ တည်ပင်စဉ်ရောက်သော။ ဇကသာလကေ၊ တဆောင်သော စရပ်ရှိသော။ မဂ္ဂိကာယ၊ မဂ္ဂိကာမိဘုရား၏။ အာရာမေ၊ အရံ၌။ ပဒိဝသတိ၊နေ၏။ ဒိဋ္ဌ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သောကိုယ်၏အဖြစ်၌။ ယောအတ္ထောစ၊ အ ကြင် အကျိုးစီးပွါးသည်၎င်း။ သမ္မရာယိကော၊ တမလွန်၌ဖြစ် သော။ယောအတ္ထောစ၊သည်၎င်း၊အတ္ထိ၊၏။ အတ္ထာဘိသမယာ၊ အကျိုးစီးပွါးနှစ်ပါးကိုရခြင်းကြောင့်၊မိရော၊ကို့။ပဏ္ဍိတောတိ၊ ၍။ပဝုစ္စတိ၊၏။သဗ္ဗာ၊အကြောင်းမဲ့။ မာနာဘိသမယာ၊မာနကိုပယ် ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခဿ၊၏။ အန္တံ၊အဆုံးဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို၊ အ ကာသိ၊၏။ဒုက္ခဿ၊၏။ဝိဇနေဥော၊ ဒုက္ခသစ္စာကိန်းသောပုဂ္ဂိုလ် ကိုရှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲတတ်သော အနက်သဘော။ သဒ်တဥော၊ သမုဒယ သစ္စာသည် ပြုပြင်စိရင်အပ်သော အနက် သဘော။ သန္တာပဇဥော၊ဒုက္ခ၊ဒုက္ခတာစသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပူပန်စေတတ် သော အနက်သဘော။ အဘိ သမယဥော၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုး

Digitized by Google

ထွင်းရှုဆိုအပ်သောအနက်သဘော။ ။(အဘိသမေတဇ္ဈော ပဋိဝိဖျိုထဇ္ဈောတိအဘိသမယော၊ အဘိသမယောအထွေ အဘိသမယဋ္ဌော၊ထွသဋ္ဌော၊ ။ဝိဇ္ဇနစသောလေးပါးတို့ကိုအဘိသမေတဇ္ဈ၏အဖြစ်ဖြင့် တပေါင်းတည်း၏အဖြစ်သို့ ဆောင်ရှုဆိုအပ်ကုန်၏)။ဝါ၊ အဘိသမယဋ္ဌော၊ မဂ်ဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သောအနက်သဘော။ ။(အဘိသမေတိ ပဋိဝိဈ္ဈတိတိ အဘိသမယော၊ အဘိသမယသဒ္ဒသဿတုတောအထွေအဘိသမယဋ္ဌော၊ ။ထိုဝိဇ္ဇနစသောလေးပါးတို့ကို မဂ်ဉာဏ်၏အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်တရတည်း၏အဖြစ်အားဖြင့်ဆိုအပ်ကုန်၏)။ ။သဟကာရိကာရဏာသဒ္ဒါ သမေတိတိ သမယော၊ သမ္ဗုဟော။ သမေတိသမာဂစ္ဆတိထွေမဂ္ဂပြိဟ္မစရိယံ တဒါဓာရဝုဂ္ဂဟေတိတိသမယော၊ ခဏော။ သမေန္တိထွေ ဇေတနဝါသမာဂစ္ဆနီဓမ္မာ သဟဇာတ ဓမ္မေဟိ ဥပ္ပါဒါဒီဟိ ဝါတိ သမယော၊ ကာလော၊ ဓမ္မပ္ပဝတ္တိမတ္တတာယအထွတောအဘူတောဝိကာထော ဓမ္မပ္ပဝတ္တိယာအဓိကရဏံကရဏံဝိယစဝိုကပ္ပနာမတ္တဆိန္ဒေန ရူပေနဝေါဟာရိယတိတိ၊ သမံသဟဝါ အဝယဝါနံ ပဝတ္တိဋ္ဌာနန္တိသမယော၊ သမ္ဗုဟော၊ ယထာသရဒါယောတိ၊ အဝယဝ သဟာဝဋ္ဌာနမေဝဟိ သမ္ဗုဟော၊ ပစ္စယန္တရသမာဂမေတိ ဗလံ ဒေတဿဥပ္ပဇ္ဇတိ ပဝတ္တတိစာတိသမယော။ ဟေတု၊ ယထာသရဒါယောတိ၊ သမေတိ သမ္ဗန္ဓာတိသဝိသယေ ပဝတ္တတိ၊ သမ္ဗန္ဓာဝါအယန္တိ ဒေတေနာတိသမယော၊ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနေန ဟိသတ္တာအတိဝိယသမ္ဗဒ္ဓါနောတိ။ သမ္ဗသနံသင်္ဂတိသမောဓာနန္တိသမယော၊ပဒီလာဘော၊ သမဿသနိရောဓဿယာနံ၊ သမာဝါယာနံ အပဂမောအပဝတ္တိတိသမယော၊ ပဟာနံ၊ အသိ ရုဒ္ဓာဝေန သမာ ဇေတဇ္ဈော အဘိသမေတဇ္ဈော အဓိဂန္တဇ္ဈောတိ အဝိဝရိတောသဘာဝေါအဘိသမယော၊အဘိရုဒ္ဓာဘာဝေနသမာဝါဇေတိဂစ္ဆတိဗုဇ္ဈတိတိ အဘိသမယော။ အဝိရာဓေတွာဓမ္မာနံအဝိပရိတသဘာဝဗောဓော၊ထွေစဥပသဂ္ဂါနံ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဧဝံတကမတ္တတ္တာ တသာတသာအတ္ထသာ ဝါစကောသဲမယ
သန္ဓေဇောတိသဥ်ပသင်္ကေါဝိဝုတ္တော။ ။ပန၊ သမယသန္ဓါ၏
အတ္ထုန္ဓါရေမ့တပါး အတ္ထုန္ဓေသကို ဆိုဦးအံ့၊ သမဝါယော၊ အ
ကြောင်း၏ညီညွတ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သောသမယဃင်း။ခဏော၊ကု
သိုလ်ဖြစ်ခွင့်ဟုဆိုအပ်သောသမယဃင်း။ ကာလော၊ ကာလဟု
ဆိုအပ်သောသမယဃင်း။ သမူဟော၊ အပေါင်းဟုဆိုအပ်သော
သမယဃင်း။ဟေတု၊ ။အကြောင်းဟုဆိုအပ်သော သမယဃင်း။ဇာ
တိ၊သို့။ပဘဝိ၊ကုန်သော။ ဇေတသမယော၊တို့ကို။ ဇာ၀၊ဤယသို့
သမယေဟူသောပုန်၌၊ဝိညုနာ၊သည်။ဝိညေယျာ၊ကုန်၏။ ။ဟိ၊
ခဲ့ဦးအံ့။ယသို့သမယေကာမာ၀စရံကသလန္တိ၊သော။ ဇာမသို့
ကုသလာဓိကာရေ၊၌။ (ဇာ၀ကို ဘွင့်သည်။ ၎င်းဇာ၀ဖြင့် အာကု
သိုလ်အဗျာကတတို့ကိုစဉ်စေသည်)။ တေသု၊ထိုငါးပါးသော
သမယတို့တွင်။ပစ္ဆယသာမဂ္ဂိ၊အကြောင်းတရား၏ညီညွတ်ခြင်း
သည်။သမဝါယော၊၏။ ပန၊ သမဝါယ၏သရုပ်မှတပါး ခဏ၏
သရုပ်ကိုဆိုဦးအံ့။ခဏော၊ကို။ နဝမော၊သော။ဇေကော၀၊ တရ
သောဗုဒ္ဓပ္ပါဒနဝမခဏာကိုသာလျှင်။ ဧဥ်ယျော၊၏။ဝါ၊ ကား။
စတုရောပိ၊ကုန်သော။စက္ခာနိ၊စက်တို့ကို။ဧဥ်ယျာနိ၊ကုန်၏။ ။
(စတုရောဒ္ဓ၊ ဩသရေစ၊ဒ္ဓစသဒ္ဒါဖြင့်၊စတုသဒ္ဓါသဒ္ဒါ၏အစိတ်
ဥကိုဥရပြု၊တတောယောနမောတု၊ ဒ္ဓါတုသဒ္ဒါဖြင့်ယောကိုဩ
ပြု)။ ။ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။ သာဓာရဏာဖလ ခိပ္ပါဒကတွေ့နှ၊
ဆက်ဆံသောအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဏ္ဌိ
တာ၊ တည်ကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ တို့၏။ ယာသာမဂ္ဂိ၊ သည်၊
အတ္ထိ၊၏။သာသာမဂ္ဂိ၊ကိုးဇာ၀၊ဤကုသိုလ်အရာဒ္ဓ။ ဇကော၀။လ။
ယာတိ၊၌။ဇေ၀ံ၊သို့။ဝုတ္တော၊သော။နဝမော၊သော။ခဏော၀၊ ကို
သာလျှင်။ဇကောခဏောတိ၊၍။ (ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သော
အဋ္ဌကဏာကိုစွဲ၍၊ ဗုဒ္ဓပ္ပါဒကိုနဝမခဏာဟူသော်)။ ။ဝါပန၊
တနည်းသော်ကား၊ဘိက္ခ၀ေ၊တို့။ယေဟိ၊ အကြင်စက်လေးပါး
တို့နှင့်။သမန္နာဂတာနံ၊ကုန်သော။ဒေ၀မနုဿာနံ၊တို့အား။စတု

Digitized by Google

စက္ကို၊သည်း၊ဝတ္ထုတိ၊ဖြစ်၏၊သည်၏၊ ဇာမဒဂ္နိစက္ကာနှိ၊ ၍စက်ထိုသည်း၊စတ္တာရိ၊ထိုတည်း။ (ဇာမဒဂ္နိကား၊ ယေဟိဟူသော အနိယတ်၏နိယတ်)။ဆူတိဇေဌ္ဌ၊ ၍ပါဠိရပ်၌။ဇာတိ၊သို့။ ယာဒိုတောနိစတ္တာရိစက္ကာနိဝုတ္တာနိ၊ ကေဏ်း၊ တပေါင်းတည်း။ ဟိသစ္စံ၊၏။ တာနိ၊ထိုစက်လေးပါးထိုသည်။ ကုသလုပ္ပတ္တိယာ၊၏။ ဩကာသဘူတာနိ၊ ဖြစ်ရာအခွင့်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ ။(ဗုဒ္ဓဒုပ္ပါဒနဝမဒဏ္ဍာ၊စတုစက္ကသမ္ပတ္တိခဏတို့သည်၊ မိမိ၏ဖြစ်သဖြင့်ယခုအခါ၌ကုသိုလ်စိတ်တို့သည်ဖြစ်ကြကုန်လော့ဟု အခွင့်ကိုပေးသကဲ့သို့ဖြစ်သည်ဟူထို)။ ဥ တွာဝိဘာဝိတောတိသမ္မန္ဓေဒ။ ။ဆူတရေသု၊သမဝါယ၊ခဏမ္ပတပါးသောကာလ၊သမူဟာတို့တွင်။ တံတံ၊ ထိုထိုသို့သောအကြောင်းကို။ ဥပါဒါယ၊၍။ ပညတ္တော၊သေး။ဝေါဟာရမတ္တကော၊ ခေါ်ဝေါ်ကာမျှဖြစ်သော အနက်သဘောကို။ကာလောတိ၊ဟူ၍။ဝိဘာဝိတော၊၏။ ။ဖသဒါနိမမ္မာနံ၊တို့၏။ပုဗ္ဗေ၊အစုကို။ဝိဘာဝိတော၊၏။ ။စိတ္တကာလော၊စိတ်ဖြစ်သောအခါ။ ရူပကာလော၊ရုပ်ဖြစ်သောအခါ။ဓမ္မေဝါ၊ ထင်ရှားရှိသောသဘောတရားတို့ကိုလည်း။ ဥပါဒါယ။ (ပညတ္တော၌စပ်၊ဓမ္မေဝါစသောကံပုဒ်တို့ကိုဥပါဒါယ၌စပ်။ တံတံ၏သရုပ်ပြ။ ဆူတိဇေဝ်ဟူသော နိဒဿနု၏ နိဒဿိတဗ္ဗတို့ချည်းတည်း)။ ထင်ရှားရှိသောဓမ္မဖြင့် သာဝျင်ကာလကို အထူးပြုအပ်၏။ ထိုဓမ္မ၏ဖြစ်ပြီး၊ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဖြစ်ဆဲဟူသောအခိုက်အတံ့အထူးအား ဖြင့်အထူးမပြုအပ်။ ထိုဓမ္မ၏သိခြင်းစသောကိစ္စအား ဖြင့်လည်း အထူးမပြုအပ်။ ။ဓမ္မဝုတ္တိ်ဝါ၊ ဓမ္မတို့၏ဖြစ်ခြင်းကိုဝင်း။ ဗ်ဓကာလော၊မျိုးစေ့ဖြစ်သောအခါ။အက်ုရကာလော၊ အညွှန့်ဖြစ်သောအခါ။ဓမ္မပဋိပါဋိ်ဝါ၊ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တို့၏ဖြစ်စဉ်ကိုဝင်း။ ဝါ၊မျိုးစေ့စသည်ဖြစ်သောအစဉ်ကိုဝင်း။ ဓမ္မလက္ခဏဝါ၊ဖဿစသောဓမ္မတို့၏လက္ခဏာကိုဝင်း။ နှာနကာလော၊ရေချိုးသောအခါ။ (နဟာသောစေယျ၊ယ)။ ပါနဝိဝနကာလော၊ရေသောံသောအခါ။(ပါဝိဝေါ၊ယ)။ပုဗ္ဗဏ္ဍံ၊နံနက်။ (အဟာသမိဝသသ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ပုဇ္ဈံပုဇ္ဈဏ်ံ။ ကာကာရောဂမော)။ သာယဏ်ံ။ ညချမ်း။ (အဟဿသာယောသာယဏ်ံ)။ ။ဒိဗ္ဗတိတိဒိဝါ။ ရန်ဖို့သတ္တာထွေးတိရတ္တိ။ ရာသန္ဒေါ် အထတိဆိဒ္ဓတိထွေးတိရတ္တိ။ စန္ဒောဒေဝပုတ္တောဝိဒ္ဓတိထွေးတိစန္ဒိမာ။ ဇုမနုပစ္စယော။ သူရေတိတိသူရိယော။ သုရမာတု။ ဇုသပစ္စယော။ သဿယော)။ ။ကာလသဒ္ဒယံဝါ။ ကာလတို့၏ပေါင်းစုခြင်းကိုဂင်း။ (ပေါင်းစုသကဲ့သို့ယူအပ်သောကာလသည်သာ ကာလသဒ္ဒယမည်၏။ သံပုဇ္ဈဓိဓာတ်။ အပစ္စည်း)။ ဇုတိဇော်၊ သို့။ တံတံ၊ ထိုထိုပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညတ္တော၊ ပညတ်အပ်သောအနက်သည်။ ကာလောနာမ၊ ၏။ ။ကာလဟူသည်ပရမတ္ထသဘောတရားအားဖြင့်တရသော တရားရှိသလော၊ စုန်။ သောပနေသ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။သောပနေသ သောပနဇေသော ကာလော၊ ကို။ (ဝေဒိတဇ္ဇောဒ္ဓစပ်)။ ဝါ၊ သည်။ (ပညတ္တိမတ္တကောဇော်ဒ္ဓစပ်။ အဝိဇ္ဇ မာနတ္တာ၏ သမ္ဘန်ကား ကာလသသဟုလာ)။ ယောသော ပုဏ္ဏော၊ အကြောင်အစုသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (ပုဇ္ဈိသော်ဝခနေ၊ တတိယကွာရာဇန္နှင့်သင့်၏)။ သောပုဏ္ဏော၊ ကို။ ဇုတ္တ၊ ၌ကုသိုလ်အရာဒ္ဓ။ ဇော်၊ သို့။ ကာလသမူဟေဝိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဥ တွာ၊ ၍။ (ဝိညေယျာဒ္ဓစပ်)။ ဇုတရော၊ ကာလ၊ သမူဟမှ တပါး သော။ ဟေတူတိဇသော သမယော၊ ဟေတုဟူသော ၍သမယကို။ ထွေ၊ ၍ကုသိုလ် အရာဒ္ဓ၊ ဝါ၊ သမယသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဒေသဒ္ဓ။ ပစ္စယော၀၊ ပစ္စည်းတရားကိုသာလျှင်။ ဝိညေယျာ၊ ၏။ တသ၊ ထိုဟေတုသမယဟုဆိုအပ်သော ပစ္စည်းတရား၏။ နွါရ၀သေနဝါ၊ ဖြင့်ဂင်း။ ပစ္စယာနံ၊ တို့၏။ ဝသေနဝါ၊ ဂင်း။ အနေကာဘာဝေါ၊ ကို။ ဝိညေယျော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ထွေ၊ ၍ဂါထာဒ္ဓ။ ပစ္စယောဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟေတုနာမ၊ ၏။ ဟိဝိတ္ထာရေဓိ။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ (ပစ္စယာဒ္ဓစပ်)။ တေသဇ္ဇေဝိ၊ ထိုအလုံးစုံသောစက္ခုရူပစသည်၊ ဟေတုအာရမ္မဏစသည်တို့ကို။ ဇော်၊ သို့။ အသ၊ ထိုဟေတုမည်သောသမယ၏။ ဇော်၊ သို့။ သမဝါယာဒ္ဓယော၊ ကုန်သော၊

Digitized by Google

ထေပဋ္ဌာအထွာ၊ထိုကို၊ဤစ၊၍ယဘို့သမယေဟူသောပုဒ်၌၊ ။
နစောခေမိ၊ထွေကုသလာဓိကာရေ၊ ယသ္မိံသမယေတိပဒေ
ဂါ၊ဧတေသုပဋ္ဌသု၊ထိုငါးပါးသောသမယတို့တွင်၊ ယုံကိုပြု၊ အ
ဖြတ်မရှိတစုံတရာသော၊ ဧကံ၊ တရာသော သမယကို၊ အပရိဂ္ဂ
ဟတ္တာ၊မသိမ်းဆည်းမူ၍။သဇ္ဇေသံ၊ အလုံးစုံသော သမယတို့
ကို၊ပရိဂ္ဂဟော၊သိမ်းဆည်းခြင်းကို၊အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ၊ ထို
သည်းကတော၊ ပြုတော်မူအပ်လေသနည်း။ ဤတိအယံစောဒ
နာ၊တေနတေန၊ ထိုထိုသမယဖြင့်။ တသတသာ အထွဝိသေ
သသာ၊ထိုထိုသို့သော သမဝါယစသောအနက်ဝိသေသကို။ ဒီ
ပနတော၊ကြောင့်။ကတော၊ ပြုတော်မူအပ် လေသတည်း။ ဟိ
ဝိထွာရေမိ၊ဧတေသု၊ထိုသမဝါယစသောငါးပါးသော သမယ
တို့တွင်။တေန၊ ထိုသမဝါယဟုဆိုအပ်သော သမယဖြင့်။ ဧက
ကာရဏာဝါဒေါ၊ တရာသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်၏ ဟူသော
အယူ ဝါဒကို။ဝါ၊ ပြကတော့ သဘော ဟူ သော အကြောင်း
ကြောင့်ဖြစ်၏ဟူသော အယူဝါဒကို။ ဝါ၊ ဗြိဟ္မာဇိသနိုးဘန်
ဆင်းခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏ဟူသောအယူဝါဒ
ကို။(ပဇာပတိပုရိသကာလဝါဒစသည်တို့သည်လည်းဧကကာ
ရဏဝါဒပင်တည်း)။သာဓာရဏဖလနိပ္ဖါဒနေ၊ ဆက်ဆံသော
အကျိုးကို ပြီးစေတတ် သည်၌။ အညမညာပေက္ခော၊ အစိတ်
ဖြစ်သော အကြောင်း တရားတို့၏ အချင်းချင်း ငဲ့ခြင်း သည်။
တသ္မာ၊ ထိုသို့သမဝါယ မည်သော သမယ၏ ဆက်ဆံသော
အကျိုးကိုပြီးစေခြင်း၌ အစိတ်ဖြစ်သော အကြောင်း တရားတို့
၏အချင်းချင်း ငဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဤတိ ဤမမြိအတ္ထံ၊ ကို
လည်း။ဟိသစ္ဒံ၊မှန်၏။ သဘာဝေန၊ ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့်။
ကာရဏော၊သည်။သတိ၊ရှိသော်၊ကာရဏာနုရူပေက္ခော၊ဗြိဟ္မာ
ဇိသနိုးစသော အကြောင်းတပါးကို ငဲ့ခြင်းသည်။ အယုတ္တာ၊
မသင့်။ဤတိဇံ၊သို့။ (အဘာဝဒိပနေနကိုပဒို့သေမိတံ၌စပ်)။သ
ယံ၊မိမိသည်။(တတိယာနုပါတ်)။ တတ္ထဝစနေကာသမိစောဒ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

နာသိယာ။ အနေကဟေတုတော ဂုတ္တိ ဒီပေတိတိ၊၍၊ ယံဝစနံ ဂုတ္တံ၊ တံဝစနံနယုတ္တံ၊အသာမဂ္ဂိယံ၊ မညိမညတ်ဖြစ်သောအခါ၌။ ဝါ၊ မညိမညတ် ဖြစ်ဃတ်သည် ရှိသော်၊ (အဟေတုနံတွင် အနှဲ့ထွန်၌စပ်)။အဟေတုနံ၊ အကြောင်းမဟုတ်ကုန်သောစကျွ၊ ရှု၊အာလောက၊ မနသိကာရတို့၏၊ သာမဂ္ဂိယံဝိ၊အညိအညတ် ဖြစ်သောအခါ၌လည်း။ ဝါ၊အညိအညတ်ဖြစ်ဖျင်းမူလည်း။ အဟေတုဘာဝါပတ္တိတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သို့မရောက်သင့်သောကြောင့်တည်း။ ဟိသဒ္ဒါ၏၊ အနှဲသဝေ၊ သုကန်း အရောတွင်း၊(အနှဲသတံကိုအနှဲသတေဟု ပြန်၍ထိုက်)။ ဇကသို့ အနှဲ၊ တယောက်တယောက်သောသူကန်းသည်၊(အာမေဋိတလောပ)။ဒဠှံ၊ ဌာ၊အသက္ကောနှဲ့၊သော်၊အနှဲသတံ၊သည်၊နဟသာတိ၊ မမြင်၊ဇာတိ၊သို့၊ကသစ်စောဒနာသိယာ၊(လည်သတ်)။ ။စောဒက စကားကို ဆိုအပ်ထတ်သော အကြောင်းကို နှုတ်ဆိုးသွင်း၍ ပဋိက္ခေပဝိသဇ္ဇနာဖြင့်ဖြေထိုရကား။ နောနယုတ္တံ ကိုမိန့်။ ။ တံဝစနံ၊သည်။ နယုတ္တံ၊မသင့်သည်။ နော၊ မဟုတ်၊ ယုတ္တံဇော၊ တည်း။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာဓာရဏာ ဖလနိဗ္ဗာဒကတ္တေန၊ ဆက်ဆံသောအကျိုးကိုပြုစေတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဌိတဒ္ဓစပ်၊သရုပ်ပြ)။ပုစ္ဆယာနံ၊စကျွ၊ရှု၊အာလောက၊မနသိကာရထို့၏၊(သမ္ဘန်ထည့်)။ ဌိတဘာဝေါ၊သည်။ သာမဂ္ဂိ၊၏။ အနေကေသံ၊အမှတ်မရှိဟုတ်ဟုတ်ညားညားတပါးမကများစွာတို့၏၊ သမောဓာနမတ်၊သည်။ နသာမဂ္ဂိ၊သာမဂ္ဂိမည်။ (စကျွ၊ရှု၊အာလောက၊ မနသိကာရဟုဆိုအပ်သော်အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော်၊ စကျွဝိညာဉ်ဟုဆိုအပ်သောအကျိုးဖြစ်၏၊ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသဒ္ဒ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းသည် စကျွဝိညာဉ်၏အကြောင်းမဟုတ်)။ ။အနှဲသပမာကိုဖြေထိုရ၍။ နစအနှဲသံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။အနှဲသံ၊တို့၏၊ဒဿနံနာမ၊သည်၊ နစသာဓာရဏာဖလံ၊ဆက်ဆံသောအကျိုးမဟုတ်။ ကသ္မာ၊ကား။ အနှဲသတေ၊သည်၊ သတိဝိ၊ထည်း။ ထသ၊ ထိုမြင်ခြင်း၏၊ အဘာဝေ

Digitized by Google

ထော၊မဖြစ်သောကြောင့်ထည်း။ဝါ၊ကြောင့်။ နစသာဓာရဏာ
ဖလံ၊(ထည်သတ်)။စက္ခာဒီနံ၊တို့၏။တံဒဿနံ၊သည်၊ (တန်တံ
ဒဿနံ၊ငိုကာ)။ ။သာဓာရဏာဖလံ၊ တည်း။ ကသ္မာ၊ ကား။
ထောသံ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့၏။ ဘာဝေ၊သော်၊ တသာဒဿန
သဒ်ါတသာ သာဓာရဏာဖလသာ၊ ၏။ (သမ္ဗန်ထည့်)။ ဘာဝ
တော၊တည်း။အသာမဂ္ဂိယံ၊၌။အဟေတုနတ္တိ၊အဆိုးအကြောင်းမ
ဟုတ်ကုန်သောစက္ခုစသည်တို့၏လည်း၊သာမဂ္ဂိယံ၊၌၊ သွာယံ
သောအယံအတ္ထော၊ကို၊ သဘာဝေန၊သဘောအားဖြင့်၊ (နိဿ
ယအာရမ္မဏစသောပစ္စည်းဖြင့် စက္ခုဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြု
သည်ကိုယူ)။ ဟိသစ္စံ၊စက္ခာဒီနံ၊တို့၏။ ဝေကလ္လေ၊ချို့တဲ့သည်
ရှိသော်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊တို့၏။ အဘာဝေါ၊သည်၊ ပစ္စက္ခ
သိဒ္ဓေါ၊စက္ခာဒီနံ အဝေကလ္လေ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ။ ဘာဝေါ၊
သည်၊လောကဿ၊လူအပေါင်းအား။ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓေါ၊ မျက်မှောံ
အားဖြင့်ပြီး၏။ ယောဇသေခဏောဘ၊အကြင်ဇုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝဝမခဏကို
၎င်း။ယောဇသေခဏောစ၊ အကြင်စတုစက္ကသမ္ပယုတ္တိခဏကိုဎင်း။
ဝုတ္တော၊၏။ သော၊ ထိုဇုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝဝမခဏ၊ စတုစက္ကသမ္ပယုတ္တိခဏ
သည်။မနုဿတ္တဇုဒ္ဓုပ္ပါဒသဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိအာဒိကံ၊လူ၏အဖြစ်၊ဘုရား
ပွင့်တော်မူသောအခါ၊ သူတော်ကောင်းတရားတို့၏တည်ခြင်း
အစရှိသော၊ခဏသာမဂ္ဂိ၊ အစိတ်ဖြစ်သောခဏတို့၏ ညီညွတ်
ခြင်းကို။ (မနုဿတ္တာဒီနံခဏာဝယဝါနံသာမဂ္ဂိခဏသာမဂ္ဂိ။ ဋိ
ကာ)။ ။ထိခဏ သာမဂ္ဂိကိုကြဉ်၍၊ နဝမစတုစက္ကသမ္ပယုတ္တိဟု
ဆိုအပ်သောခဏသည်မရှိ၊မနုဿတ္တာဒီနဉ္စုဒ္ဒသဏ္ဌာဘာဝေါတိ
သမ္ဗန္ဓေါ။ ။ကာဇာ ကစ္ဆပေါပမာဒိဟိ၊ ထိပ်ကန်း ဥပမာစ
သည်တို့ဖြင့်။ဇာတိ၊သို့။ခဏသာ၊၏။ နဿဘာတ္တာ၊ရဲခဲသည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်။ သဋ္ဌုတရံ၊အတိုင်းထက်အလွန်။ခဏာယတ္တံ၊ခဏ
နှင့်စပ်သော၊ (ကုသလံခွစပ်)။ဇေဝံ၊သို့။ဇေတေသု၊ ထိုသမဝါယစ
သောငါးပါးသောသမယတို့တွင်။ဇေဝံ၊သို့။ ဒိပေန္တေန၊ ကုသိုလ်
ဖြစ်ခြင်း၏ရဲခဲသည်၏ အဖြစ်ကိုပြတတ်သော။ အနေန၊၍ခဏ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဟုဆိုအပ်သော သမယဖြင့်။ (ပနိသေမိထောဠ်စပ်)။ အဓိဂတ ခဏာနံ၊ ရအပ်သောခဏာရှိကုန်သော၊ (ကုရုမာနာနံဠ်စပ်)။ ခဏာယတ္တာသော၀၊ခဏာနှင့်စပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တသ ကုသလသ၊ကို။ အနနုဠ္ဌာနေန၊ မပြတ်မလပ် အားမထုတ် သ ဖြင့်။ ။(ပုနပ္ပုနံဉဠ္ဌာနံအနုဠ္ဌာနံ၊ အနုသန္ဓါဝိစ္ဆ ထ္ထ။ နအနုဠ္ဌာနံ အနနုဠ္ဌာနံ၊ပြု)။ ။မောဃခဏံ၊ ကုသိုလ်မမှိုးအချည်းနှီးသော ခဏာကို။ကုရုမာနာနံ၊ပြုကုန်သော်သူတို့၏။(ကရဓာတ်၊တနာဒိ တောဩြယိရာ၊ဖြင့်ဩြပစ္စည်းသက်၊၀တ္တမာနေမာနန္တာ၊ဖြင့်မာ နပစ္စည်းသက်။ ဥတ္တမောကာရော၊ဖြင့်ဩြကိုဥပြု။ကရဿကာ ရော၊ဖြင့်ကရဓာတ်၏အကိုဥပြု)။ အယံအတ္ထော၊ကို။ ယော၀ ဝတ္တိကာလောနာမအတ္ထိ၊ သော၀ဝတ္တိကာလောအတိပရိတ္တော တိသမ္ဘန္ဓေ၁။ ။အသ၊ထိုကာလ၏။ သာအတိပရိတ္တတာ၊ ထို အလွန်နည်းသည်၏ အဖြစ်ကို။ (၀ေဒိတဗ္ဗာဠ် စပ်)။ ယထာစ ဘိက္ခ၀ေ။လ။ ဒိယဉ္ဇိတိ၊ဒိယဉ်ဇိဟူသော။ ဇူမသသုတ္တသ၊၏၊ အဋ္ဌကထာ၀သေန၊ဖြင့်။၀ေဒိတဗ္ဗာ၊၏။ဘိက္ခ၀ေ၊တို့။ တသပု ရိသသ၊ ၏။ ဇ၀ေါ ယထာ၊ လျင်ခြင်း ကဲ့သို့ ၎င်း။ ။(ထို ယောကျ်ား၏ လျင်ခြင်းဟူသည်။ ။သေယျထာဒိ ဘိက္ခ၀ေ စတ္တာရောဒုဗ္ဗလမ္မာသိက္ခိတာကတဟတ္ထာကတုပါသနာ စတုန္ဒိ သာဠိတာအသ္သ။အထပုရိသောအာဂစ္ဆေယျ။အစရိသောသုတ် ဠ်လာသော လေးသွားလေးယောက်ထိုသည် ပစ်တိုင်းပစ်တိုင်း သောမြားကိုမြေသို့မကျအောင်ဆောင်နိုင်သော ဘုရားလောင်း ယောကျ်ားဟူလို)။ ။ဓာရေ တဗ္ဗောတိ ဓမ္မော၊ လေးရေ၏။ ဒဠှောဓမ္မော ယေသံတေတိဒဠှဓမ္မာ။ လေးသွားရေ၏။ ဒဠှဓနုဟူ သည် ပိုလိန့်စေ့ထောင် ဆောင်နိုင်သော လေးတည်း၊ တင်အပ် သောအကြောင်းလေး၏ညှိ.ဠ် ဘွဲ့အပ်သောသံဘဏ္ဍာသလွဲဘဏ္ဍာ စသည်တို့၏၀နံသည့် လေးရိုးဠ်ကိုင်၍ မြားပမာဏတိုင်အောင် ချိအပ်သည်ရှိသော်မြေမှလွတ်၏။ကြိုးသည်၎င်း၊ လေးရိုးသည် ၎င်းမပြတ်မကျိုး။ ထိုလေးကိုပိုလိန့်စေ့ထောင်ဆောင်သောလေး

Digitized by Google

ဟု ဆိုအပ်၏။ ။စ၊ထနည်းကား။ စန္ဒိမသူရိယာနံ၊တို့၏။ဇေဝါ
ယတာ၊ငင်း။စ၊ကား။ စန္ဒိမသူရိယာနံ၊ တို့၏။ ပုရတော၊မှ၊ ခေ
ဝန္တိ၊ပြေးကုန်သော၊ယာဒေဝတာ၊ထို့သည်၊သင်္ကြံ၊ကုန်၏။ တာ
သံဒေဝတာနံ၊၏။ဇေဝါယထာ၊ငင်း။(ဇဝနဟံသဇာတ်၌ဟသိ်ာ
မင်းဆိုသည်)၊တထော၊ ထိုနတ်တို့၏ထျင်ခြင်းထက်၊ သိဿတ
ရံ၊အလွန်ထျင်စွာ၊အာယုသင်္ခါရာ၊တို့သည်၊ဒီဃင်္ကြံ၊ကုန်၏။ဟိ၊
ခဲ့ဦးအံ့။ တတြ၊ ထိုသုတ်ပုန်း၌။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယသ၊၏။ တာဝ၊
လောက်၊ပရိတ္တကော၊နည်းသော။သောကာလော၊ကို။ဝုတ္တော၊
၏။ယာဝ၊လောက်၊ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ရှုပ်၊သည်၊တိဋ္ဌတိ၊၏။ တာဝ
သောဋ္ဌသစ်တ္တာနိ၊ထို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ၊၍။ဘိဇ္ဇန်၊ ပျက်ကုန်၏။
ဇာတိ၊သို့၊တေသံ၊ထိုတဆဲ့ခြောက်ချက်သောစိတ်တို့၏။ ကာလ
ပရိတ္တတာယ၊ ကာလအား၌ဖြင့်နည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ
မာဝိ၊သည်လည်း။နတ္ထိ၊မရှိ။တေန၊ ထိုသို့ဥပမာမရှိသည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်၊ ယာဝဋ္ဌိဒံ၊လ၊စိတ္တန်၊ ၍။အာဟ၊၏။ ဘိက္ခဝေ၊တို့။
ယာဝအာတိဝိယ၊အလွန်လျင်။ ယံစိတ္တံ၊သည်။ လဟုက ပရိဝတ္တံ၊
ထျင်သောအပြန်ရှိ၏။ တာဝ၊ ထိုရွေလောက်လျင် မြန်သည်အ
တိုင်း။ ဇာနံဇာမသသစိတ္တာသ၊၏။ ဥပမာဝိ၊ နွှင်းရှည့်စရာ ဥပမာ
သည်လည်း။နသုကရာ၊မပြုလွယ်။ဇံ၊ သို့။ဇေတသ၊ ထိုသမဝါ
ယစသောငါးပါးသောသမယတို့တွင်၊ကာလသင်္ခါတော၊ ကာ
လဟုဆိုအပ်သော၊သမယော၊သည်။ဝါ၊ကာလအနက်ကိုဟော
သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ကာလ အနက် ရှိသည်ဟု ဆိုအပ်
သော။သမယော၊ သမယသဒ္ဒါသည်။ ကုသလစိတ္တပ္ပဝတ္တိကာ
လသ၊ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာကာလ၏။အတိပရိတ္တတံ၊အလွန်နည်း
သည်တို့သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊၏။ ။စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား
အပ်သောအလွန်နည်းသော ကာလဟု ဆိုအပ်သောသမယကို
ဆိုအပ်သည်ရှိသေ်။ ပရိစ္ဆေဒကစိတ်ဖြင့်၊ ၍သို့ငါဟု ဆိုအပ်
သောကာလသည်နည်း၏ဟု မိမိ၏ နည်းသည်၏ အဖြစ်ကိုပြ
တတ်၏။ ငါဟုဆိုအပ်သောကာလသည်နည်းသကဲ့သို့၊ ထို့အ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

တူကုသိုလ်စိတ်၏ ဖြစ်ရာကာလသည်နည်း၏ဟု ကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်ရာကာလ၏ နည်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတတ်၏။ ဤကား အဏ္ဍဒိပနာတည်း။ ။သန္ဓဒိပနာကား၊ ကာလအနက်ကိုဟော သောသမယသန္ဓိသည်မိမိ၏ အနက်ဖြစ်သော ကာလ၏ နည်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြတတ်၏။ ဝါ၊ မိမိ၏အနက်ဟု ဆိုအပ်သော ကာလသည် နည်းသကဲ့သို့။ ထို့အတူ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်ရာကာလသည်နည်း၏ဟုအလုံးစုံသောကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်ရာကာလ၏နည်းသည်၏အဖြစ်ကိုပြတတ်၏။ ။သန္ဓသဒ္ဒိပနာဝုတ္တနယာနုသာရေနဝေဒိတဗ္ဗာ။ဋိကာ၊ ။ကာလဟုဆိုအပ်သောသမယ၏ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာကာလ၏ အလွန်နည်းသည်၏အဖြစ်ကိုပြုရသဖြင့်၊ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း၊ ဗုဒ္ဓ။ ဇဝံဒိပေန္တေနစသည်ကိုမိန့်။ ။ဇဝံ၊သို့။ဒိပေန္တေန၊ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာကာလ၏အလွန်နည်းသည်၏ အဖြစ်ကိုပြတတ်သော။အနေန၊ ဤသမယဖြင့်။(ဩဝါခေါဒိန္နော၌စပ်)။အတိပရိတ္တကာလတာယ၊အလွန်နည်းသောတိုသောကာလရှိသော။ ဝိဇ္ဇုလတာယ၊ လျှပ်စစ်ပြက်သောအခါ၌။ဝိဇ္ဇုလတောဘာသေန၊ လျှပ်စစ်ရောင်ဖြင့်။မဂ္ဂာဝုဏာနံဝိယ၊ပုလဲကိုသိမ့်ခဲသကဲ့သို့။ ဇာနံဝိတ္တံ၊ကို။ဒုပ္ပဋိဝိဏ္ဏံ၊ထိုးထွင်း၍သိခဲ့၏။ ။ဒုက္ခေနပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗန္တိ ဒုပ္ပဋိဝိဏ္ဏံ။ဝိဓဓာတုကျပ္စယော၊ပဋိဝိဇ္ဈိတုံဒုက္ကရံတိအဏ္ဍော။ ။တသ္မာ၊ထိုသို့ကုသိုလ်စိတ်၏ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဌါခဲယဉ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဇတသ၊ ထိုကုသိုလ်စိတ်ကို။ ။အနေကေသံ၊ တပါးမကမျှားစွာကုန်သောဖဿစသော တရားတို့၏။ သဟုပ္ပတ္တိ၊တကွဖြစ်ခြင်းကို။ ကသ္မာ၊ကား။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖဿာဒိနံ၊ကုန်သော။ဓမ္မာနံ၊တို့၏။ပုဗ္ဗေ၊အစုကို။ သမူဟော၊၍။(အာကာရတ္ထဇုတိကျေ)။တသ္မိ၊ ထိုဖဿစသောတရားတို့၏အပေါင်းအစု၌။ ဇုတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ကုသိုလ်စိတ်၏ ဖဿစသောတရားတို့နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ။သမူဟဟုဆိုအပ်သောသမယဖြင့်မျှားစွာသောဖဿစသောတရား

Digitized by Google

တို့၏တကွဖြစ်ခြင်းကိုပြုရသဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိပါသနည်း၊ စုန်။ ဇေဝံသည်ကိုမိန့်၊ ။ဇေဝံ၊ သို့။ ဒီပေင်္ကရ၊ များစွာသော ဗဿစသောတရားထို့၏တကွဖြစ်ခြင်းကိုပြုတတ်သော။အနေန၊ ၅၏သမယဖြင့်၊ ကေသေဝ၊ တရသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မသ၊ ၏။ဥပ္ပတ္တိ၊ဖြစ်ခြင်းကို၊ ပဋိသေဓိတာ၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ ပရာယတ္တာဝုတ္တိတံ၊ပြဌာန်းသောအကြောင်းနှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဟိကာသ္မာ၊ကား။ယံသ္မာ၊ကြောင့်။ ယသ္မိံသမယေ တိပဒဿ၊၏။ ယမ္ပိဟေတုမ္ပိ၊အကြောင်ယောနိသော မနသိကာရစသော အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဇာတိအာယံ အတ္ထောဒ္ဓဗ္ဗော။တသ္မာ၊ကြောင့်။ဟေတုမ္ပိ၊သဉ်။ သတိ၊သော်။ကုသလစိတ္တာဿ၊၏။ ပဝတ္တိတော၊ကြောင့်။ ။ဟေတုဟုဆိုအပ်သော သမယ၏ပရာယတ္တာဝုတ္တိ၏ အဖြစ်ကိုပြုရသဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိသနည်း။ ဝသဝတ္တိတာဘိမာနေ၊ အထိသို့ထိုက်၍ဖြစ်ခြင်းရှိ၏ဟု ထင်မှတ်မှားသော သူတို့၏ အယူကို၊ ပဋိသေဓိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။ယသ္မိံ သမယေ ဒ္ဓ သမယ သဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဓါရ၊ အတ္ထုဒ္ဒေသ၊သရူပ၊ အတ္ထဒီပနာစသည်တို့ကဲ့ပြဲပြား၍၊ အတ္ထယောဇနာကို ပြထိုရကား။ တတ္ထစသည်ကဲ့မိန့်။ ။ တတ္ထတသ္မိံဝစနေ၊ဒ္ဓါ၊ ဝါ၊ငါးပါးသောသမယတို့တွင်။ ယသ္မိံ သမယေတိ ပဒဿ၊၏။ (အတ္ထော ဒ္ဓစပ်)။ ဇာတိအတ္ထော၊ ကဲ့။ ဒ္ဓဗ္ဗော၊၏။သမူဟသဒ်ါတဿ၊သော။သမယဿ၊၏။ဝသေန၊ ဖြင့်။(ထိုက်)။ ယသ္မိံသမူဟေ၊ အကြောင် ဗဿစသော တရားအပေါင်းဒ္ဓ။ ဇာတိအတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ခဏသမဝါယ ဟေတုသဒ်ါတာနံ၊ကုန်သော။ သမယာနံ၊တို့၏။ ယသ္မိံခဏေ၊အကြောင် ဗဟုပ္ပါဒနဝမခဏာ၊ စတုစက္ကသမ္ပတ္တိခဏသည်။ သတိ၊သော်။ ယာယပစ္စယ သာမဂ္ဂိယာ၊ အကြောင်အကြောင်း၏ ညီညွတ်ခြင်းသည်။သတိ၊သော်။ ယမ္ပိဟေတုမ္ပိ၊ အကြောင်ယောနိသောမနသိကာရစသောအကြောင်းသည်။ သတိ၊သော်။ကာမာဝစရံ၊ကာမတဲ့တဲ့ဒ္ဓ များသော အားဖြင့် ကျင်လည်တတ် ဖြစ်တတ်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သော။ ကုသလံစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ယောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုဗုဒ္ဓဥပ္ပါဒ နဝမခဏ၊ စတုစတ္တာလမွတ္ထိခဏ၊ အ ကြောင်း၏ညီညွတ်ခြင်း ယောနိသော မနသိကာရ စသောအ ကြောင်းသည်။ သတိယေဝ၊ကိုသာလျှင်။ ဖဿာဒယောပိ၊တို့ သည်လည်း။ ဇာတိအာယံအထွေဝေဒိတဗ္ဗော၊ကဿ၊ကား။ဟိ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ကာလသဒ်ဝိဘတ်၊သော။ သမယောစ၊သည် ၎င်း။ သမ္ပဟာသဒ်ဝိဘတ်၊သော၊သမယောစ၊သည်၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဘိဓမ္မာဒ္ဓါ၊ဂုဟ္ယဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အဓိကရဏာဓာရော၊တည် ရာတည်း။ ဇာတိတသ္မာ၊ထိုသို့ကာလသမ္ပဟာဟုဆိုအပ်သော သ မယတို့၏အဘိဓမ္မာဒ္ဓါ ဟောအပ်ကုန်သော တရားတို့၏တည်ရာ အာဓာရ ဖြစ်လေသောကြောင့်။ ဇာတ္ထေ ဇာတသ္မိံ ကာလ သမ္ပဟာ သဒ်ဝိဘတ်သမယော၊ ၌ကာလသမ္ပဟာဟုဆိုအပ်သော သမယ ကို။ဂဟိတော၊သော်။ အဓိကရဏာဓာသေန၊ အာဓာရ၏ အစွမ်း ဖြင့်။ဘုမ္မံ၊သတ္တမီဝိဘတ်တည်း။ ခဏာသမဝါယဟေတု သဒ်ဝိ ဘတ်သ၊သော။သမယသ္မာ၊၏။ဘာဝေန၊ဖြစ်သဖြင့်။ တေသံ၊ထို ဖဿစသောတရားတို့၏။ ဘာဝေါ၊ကို။ လက္ခဏတိ၊ မှတ်အပ် ၏။ဇာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတ္ထေဇာတသ္မိံခဏာ သမဝါယဟေတု သဒ်ဝိဘတ်သမယော၊ကို။ဂဟိတော၊သော်။ ဘာဝေနဘာဝလက္ခ ဏာဝသေန၊ဖြင့်။ဘုမ္မံ၊တည်း။ ။ကြိယာဖြင့် ကြိယာထပါး၊ကို မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာသည် ဘာဝေနဘာဝ လက္ခဏာမည် ၏။ဘာဝနံဘာဝေါ၊ကြိယာရ၏။ ဘာဝသလက္ခဏံဘာဝလက္ခ ဏံ။ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏံဘာဝေနဘာဝလက္ခဏံ။ ထေနက တာဒိကဲ့သို့အလုတ္တာသမာသ်။ ဂါဝိသုရုယ္ဟမာနာသုဂတော၊ရှုခြင်း သုအာဂတော၊ ဟူသောဥဒါဟရဏ်တို့၌။ ဒေါဟာန ကြိယာဖြင့် ဂမနကြိယာကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူဤယသ္မိံ သမယေဟူသောပုဒ်၌လည်းတပါးသောကြိယာနှင့်စပ်ခြင်းမရှိ သည့်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမယေဟူသောပုဒ်အနက်၏ သတ္တမီ ကြိယာနှင့် မကင်းသောကြောင့်သတိထည့်၍။ ဘာဝေနဘာဝ

Digitized by Google

လက္ခဏာအနက်ကိုမှတ်အပ်၏၊ သမယ၏ဖြစ်ခြင်း ကြိယာဖြင့်၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကြိယာ၊ ဗဿစသောတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြိယာကိုမှတ်အပ်၏၊ထို့ကြောင့်ယသို့သမယော၊ တသို့သမယော ဟူသောဝုဒ်တို့၌၊ ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏ အနက်၌ သတ္တမီဝိဘတ်သက်သတည်း။

ကာမာဝစရိန်၊ကား။ ကတမေ၊လေ။ ကတ္ထာတိ အာဒိနာန ယေန၊ ကတ္တာ၌သို့စသော နည်းဖြင့်။ ပရိယာပန်း၊ အကျုံးဝင်သည်တည်း။ ဥဒ္ဓါနတောဥဒ္ဓေသတောသခေါ်ပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ဥဒ္ဓေသတောဖြင့် ဥဒ္ဓါနသဒ္ဒါ၏ပိတိသမုဋ္ဌိတဝစနကို ၎င်း။ကါထာဗန္ဓဖြစ်သော အတ္ထကိုဂျင်းနစ်စေ၏။ သခေါ်ပတော ဖြင့် ဥဒ္ဓေသသဒ္ဒါ၏ပါဋိဟူသော အတ္ထကိုနစ်စေ၏။ ကိလေသ ကာမသည် ဝတ္ထုကာမ၏ အဖြစ်သို့ဝင်သည် ရှိသော် ကာမ နိယ၏အစွမ်းဖြင့်ဝင်၏၊ ကာမန၏အစွမ်းဖြင့်မဝင်။ ထို့ကြောင့် ကာမန၏ အစွမ်းဖြင့်ကိလေသကာမ သာဖြစ်၏၊ ဝတ္ထုကာမ မဖြစ်။ ။ဇော၊ ၌ကိလေသကာမ၊ ဝတ္ထုကာမနှစ်ပါးတို့တွင်။ ကိလေသကာမော၊သည်။ ကာမေတိ၊အထိုရှိတတ်၏။ ဣတိဣတိ မိနာဝစနတ္ထေန၊ကြောင့်။ ကာမော၊၏။ ဣတရော၊ ၌မှတပါး သောဝတ္ထုကာမသည်။(ကာမောဒ္ဓစပ်)။ ကာမိယတိ၊ ကိလေသကာမသည်အထိုရှိအပ်၏။ ဣတိဣတိမိနာဝစနတ္ထေန၊၌သို့ကမ္မ သာဓ် ဝစနတ္ထကြောင့်။ကာမော၊၏။ ။အာဂုံ၊ အာဂမ္မကိုက အားဖြင့် တက္ကဖြစ်သော ကိလေသကာမ၊ ဝတ္ထုကာမတို့၏ ကျင်လည်ရာ အရပ်ကို ပြထိုး၍။ ယသို့ပဒေသော၊ စသည်ကို မိန့်။ ။ယသို့ပဒေသော၌။ ဒုပဓေါပိ၊သော၊ဇေသော ကာမော၊ ထိ ကိလေသကာမ ဝတ္ထုကာမသည်။ ပဝတ္တိ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဝစရတိ၊ ကျင်လည် တတ် ဖြစ်တတ်၏။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ အပါယာနဉ္စ၊ တို့၏ဌင်း။ မနုဿာ နဉ္စ၊ ၎င်း။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝလောကာနဉ္စ၊၎င်း။ ဝသေန၊ဖြင့်၊ဇကောဒသဝိဓော၊ သော။ သောပဒေသော၊ သည်။ (ကာမာဝစရောဒ္ဓစပ်)။ ဇော၊ ၌ကာ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

မတဲ့တဲ့ဆုံ၌။ ကာမော၊ ကိလေသကာမ ဝတ္ထုကာမသည်
အဝစရတိ၊ ၏။ ဤတိတသ္မာ၊ ထိုထို့ကိလေသ ကာမ ဝတ္ထု
ကာမ နှစ်ပါး၏ ကျင်လည်ရာ ဖြစ်သော ကြောင့်။ ကာမာဝစ
ရော၊ ၏။ သသတ္ထာဝစရောဝိယ၊ လက်နက်နှင့်တကွ ဖြစ်သော
သူတို့၏ကျင်လည်ရာအရပ်ကဲ့သို့တည်း။ ။ဒုဝိဓောပေသော၊
ဟူသော စကားဖြင့် အာရုံ၊ အာရမ္မဏိက အားဖြင့် တတ္ထဖြစ်
သောဗဟလ ကိလေသကာမ၊ ဝတ္ထုကာမနှစ်ပါး၏ ဖြစ်ရာကို
ယူသဖြင့် ဝတ္ထုကာမ၏ သာဝျင် ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့်၊ ဂူ
ပမာတ်၊ အဂူပမာတ်ကို နှစ်စေ၏။ ဥဒ္ဒါနတော ဒွေကာမာဟု
သောပုန်၌ အလုံးစုံသောကိလေသကာမ၊ ဝတ္ထုကာမတို့ကိုအ
ကျဉ်းပြုပြီး၍၊ ဒုဝိဓောပေသောပုန်၌၊ ထိုကိလေသကာမ၊ ဝတ္ထု
ကာမတို့၏တစိတ်ဖြစ်ကုန်သော်အချင်းချင်းတကွဖြစ်သည်၏အ
ဖြစ်ကိုပိုင်းခြားအပ်ကုန်သောကာမရောဂ၊ထိုကာမရောဂ၏ထည်
ရာဖြစ်ကုန်သော ကာမာဝစရထရားတို့ကိုယူအပ်ကုန်၏။ ။
ဟိ၊ ခဲ့ဦးအုံး။ ဝါ၊ ထင်စွာပြုဦးအုံး။ ယသ္မိံ ပနေသော၊ ၌။ သသတ္ထာ
လက်နက်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ဝုရိသာ၊ထိုသည်။အဝစရန်၊
ကုန်၏။ သော ပနေသော၊ ထိုလက်နက်နှင့် တကွ ဖြစ်သော
ယောကျ်ားတို့၏ ကျင်လည်ရာ အရပ်ကို၊ (ဝုစ္စတိ ၌စပ်)။ သ
သတ္ထာဝစရောတွေ၀၊၍သာဣျင်၊ ဝုစ္စတိယထာ၊ဆို၊ ။ထပါး
သောသူတို့သည် ကျင်လည်ရာ မဖြစ်သောကြောင့်လော၊ ပိဋ္ဌ
မာနေသုဝိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။အခြေ နှစ်ချောင်း အခြေထေး
ချောင်းရှိသောသတ္တဝါတို့သည်လည်း ကျင်လည်ပါကုန်ကုန်၏
အဘဲ့ကြောင့်သသတ္ထာဝစရဟူ၍သာဣျင်ဆိုအပ်လေသနည်း
တေသံ အဘိလက္ခိတတ္တာကိုမိန့်။ ။တသ္မာ ပနေသသ္မာ၊ ၏
တေသံ၊ ထိုလက်နက်နှင့်တကွဖြစ်သော ယောကျ်ားထို့ဖြင့်၊ဝါ၊
တို့သည်။ အဘိလက္ခိတတ္တာ၊ မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
ဇဝံတဿာ၊ ထို့အတူ၊ (ဝုစ္စတိ၌ ကြိယာဝိသေသနစပ်)။ အညော
သု၊ ကုန်သော၊ ဂူပါဝစရာဒိသု၊ ဂူပါဝစရေစသေါ်ထရားတို့သည်၊

Digitized by Google

ထက်ထွ၊ထိုကာမတဆဲ့တဘုံ၌။ အဝစရဇန္တသူ၊တို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာ
နေသုပိ၊ရှိကုန်ဣဿင်းမူလည်း။ ဇာမသဒ်ကောဒသဝိဓပ္ပဒေသဿ၊
၏၊ထေသံ၊ထိုအာရုံ၊အာရမ္မဏ်ကိုအား၌ဖြင့် တက္ကဖြစ်ကုန်သော
ဗဟလကိလေသကာမ၊ ကာမာဝစရဝမ္မဟုဆိုအပ်သောဝတ္ထု
ကာမတို့ဖြင့်၊ဝါ၊ထိုသည်။ အဘိဓက္ခိတတ္တာ၊ကြောင့်။ သွာယံ
သောအယံပဒေသော၊ကို၊(ဝုစ္စတိ၌စပ်)။ ရူပဘဝေါ၊သည်။ဥတ္တ
ရပဒလောပဝသေန၊ ဘဝဟူသောနောက်ပုဒ်ကျေသည်၏ အ
စွမ်းဖြင့်။ ရူပံယထာ၊ရူပမည်သကဲ့သို့။ဧဝံတထာ၊တူ။ ဥတ္တရပဒ
လောပံ၊အဝစရဟူသောနောက်ပုဒ်၏ကျေခြင်းကို။ဧဝံ၊၍သို့အ
ဝစရဟူသော နောက်ပုဒ် ကျေသည်ရှိသော်၊ (ကာမာဝစရံ၌
စပ်၊ကာမာဝစရံ၌ စပ်သော်လည်း၊ ကာမာဝစရံ၏စပ်ရာကျေ
သောကြိယာ၌စပ်သည်မည်၏)။ဇာနံစိတ္တံ၊သည်။ (ကာမာဝစရံ
၌စပ်၊အဝစရတိ၌လည်းစပ်၊တော)။ ဇာတိတသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။
ကာမာဝစရံ၊မည်၏။ ။(အဝစရ ပုဒ်မကျေလျှင် စိတ်သည်
ကာမာဝစရာဝစရမည်ရာ၏)။ဟိသစ္စံ၊၏။ဧတံ၊၍ကာမာဝစရ
စိတ်သည်။ပနတထာဝိ၊ယင်းသို့ရှုပဘုံ၊ အရူပဘုံတို့၌ကျင်လည်
လျှင်းမူလည်း။(ကာမာဝစရမေဝါတိဝေဒိတဗ္ဗံ၌အရှစိဂရဟာ
လက္ခဏာစပ်။ ၎င်းပနကို၊အညတ္ထအဝစရန်ဝိ၊ဟုဝွင့်သည်)။
သင်္ဂါမေ၊ စစ်မြေအရပ်၌။ အဝစရဏတော၊ ကျင်လည်တတ်
သောကြောင့်။ သင်္ဂါမာဝစရောတိ၊၍။ လဒ္ဓနာမော၊သော။နာ
ဂေါ၊ ဆင်ဖြောင်ကို။ (ဝုစ္စတိ၌စပ်)။ ဝါ၊သည်။ (စရန်ဇောဝိ၌
လက္ခဏဝန်၊ လက္ခဏစပ်။ အန်ဇပစ္စည်း၊ လက္ခဏ အနက်ကို
ဟော၏)။ဝုစ္စတိယထာ၊ဆိုအပ်သကဲ့သို့၎င်း။ စ၊တနည်းဥပမာ
ကား။ထလဇလစရော၊ ကြည်း၌ကျက်စား ရေ၌ကျက်စား ကုန်
သော၊ ပါဏိနော၊တို့ကို။ ဝုစ္စန္တိယထာ၊ ဆိုအပ်ကုန် သကဲ့သို့
၎င်း။ ။ကာမာဝစရစိတ်သည်ကာမတဆဲ့တဘုံ၌ ယောဘုယျ
အားဖြင့် ဖြစ်ထတ်သောကြောင့် ကာမာဝစရမည်သည်၏ အ
ဖြစ်ကိုပြပြီး၍၊ အာရုံမဏ်ကရဏအားဖြင့်ပြထို၍ အာရုံမဏ်က

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ရကာဝသေန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဝါ၊ကား။ အာရမ္မကာ ကရကာဝသေန၊ဖြင့်။ကာမော၊ကိလေသကာမသည်း၊(ကာမော၏အရကာမရာဂကိုသာမယူလင့်၊ ရူပရာဂအရူပရာဂတို့ကိုလည်းယူ၊ ထို့ကြောင့် ကာမဠွေသ စသောစကားကိုဆိုသည်)။ ဇဏ္ဍ၊၍ ငါးဆဲ့လေးပါးသောကာမာဝစရစိတ်၌။အဝစရတိ၊၏။ ဤတိ၀၊ ကြောင့်လည်း။ ကာမာဝစရံ၊၏။ ။(အဝစရတိ ဇဏ္ဍာတိအဝစရံ။ ကာမဿအဝစရံကာမာဝံစရံ၊ပြု)။ ။ဇေသဇေသောကာမော၊၍ကိလေသကာမသည်။ ရူပါရူပါဝစရေသုပိ၊ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရစိတ်တို့၌လည်း။ ကာမံအဝစရတိ၊အကယိ၍ကား ဖြစ်၏ရှင့်။ ပနတထာပိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ဝဒတိ၊ မြည်တဲ့၏။ဤတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ဝဿော၊၏။ (ဝဒဓာတ်ဆပစ္စည်း။ ဗျည္ဇနဉ္စဿစော ဆပ္ပစ္စယေသုစ၊ ဖြင့်ဆကြောင့် ဒကို စပြု)။ သဗ္ဗေသံ၊ခပ်သိမ်းသောသတ္တ၀ါတို့အား။ တံနာမံ၊ထို၀စ္ဆမဟိ သဟူသောအမည်သည်း၊နဟောတိယထာ၊မဖြစ်သကဲ့တို့။ ဇေ၀တထာ၊တူ။ဤဒံသမ္မဒံ၊၍ဥပမာ၏ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝါ၊၍ဥပမာ၏ ဥပမေယျနှင့်နှိုးနှောခြင်းကို။ဝါ၊ပြည့်စုံခြင်းကို။ ။၀စ္ဆမဟိ သဟူသောအမည်သည်မြည်တတ်သောသတ္တ၀ါ၊ မြေ၌အိပ်တတ်သောသတ္တ၀ါဟူသော်ရှိ၌မထင်။နွားသားငယ်ဟူသော်သတ္တ၀ါ၊ကဲ့ဟူသော သတ္တ၀ါတို့၌သာထင်သကဲ့သို့။ ထို့အတူ၍ကိလေသကာမသည် ရူပါဝစရအရူပါဝစရ စိတ်တို့၌ အာရုံပြု၍ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ကာမာဝစရဟူသော အမည်သည် ရူပါဝစရ၊အရူပါဝစရစိတ်တို့၌ မထင်။ကာမာဝစရစိတ်တို့၌သာလျှင်ထင်၏ဟူထို)။အဝစာရေတိ၊ ကျင်လည်စေတတ်ဖြစ်စေတတ်၏။ဤတိ၀၊ကြောင့်လည်း။ ကာမာဝစရံ၊၏။ ။ကာမာဝစာရံဟုဆိုထိုလျက်စာ၌အာကိုအရသပြု၍၊ကာမာဝစရံဆိုသည်။

ကာမာဝစရံ၏၀စနတ္ထကိုပြပြီး၍ယခုအခါ၌ ကုသလ်၏၀စနတ္ထကိုပြထိုရကား၊ ကုသလန္တိစသည်ကိုမိန့်။ ။ကုန္တိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သောအကုသိုလ်ခမ္မတို့ကို။သလနာဒီဟိ၊ရိတ်ဖြတ်

Digitized by Google

ခြင်းအစရှိကုန်သော၊အထွေထွေ၊ တို့ကြောင့်။ ကုသလံ၊၏။ အာ
ရောဂျဋ္ဌေနကား ဇာတ်ဒေသနာနည်း။ အနဝဇ္ဇဋ္ဌေနကား၊ဗာဟိ
တိကာသုတ်ဒေသနာနည်း။ကောသလ္လသမ္မာ။တထွေနကါး၊အာဘိ
ဓမ္မာဒေသနာနည်း၊ထိုကိုခဲ့ဖြဲထိုခဲ့၊ယထေဝဟိစသည်ကဲ့မိန့်။ ။
ဟိ၊ခဲ့ဖြဲဦးအံ့၊ဘောတော၊ရှင်ရသေ့အား၊ကစ်၊ အထိုနည်း၊ ကုသ
လံနှုံ၊အနာကင်းပါ၏လော၊ဇွတိဇွေ၊ဦး၊ရူပကာယေ၊ဦး၊အနာတု
ရတာယ၊ကျင်နာခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝေလညေန၊
ဗျားနာခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာဓိတာယ၊ဒွိပ်စက်ခြင်း
မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဤပုဒ်စုကား အာရောဂျဋ္ဌေနဦး သရူပ
ဒဿနုပဝေသနာ၊သရူပဒဿနုပဝေသသျှစပ်)။ အာရောဂျဋ္ဌေန၊
အနာကင်းခြင်းဟူသောအနက်သဘောကြောင့်။ ကုသလံ၊ကို။
ဝုတ္တံယထာ၊သို့။ ဇေါထဇာ၊တူ။(ဝေဒိတပ္ပံဦး ကြိယာဝိသေသန
စပ်)။အရူပဓမ္မေပိ၊ နာမ်တရားဦးလည်း။(ဝိသဒ္ဒါကား၊ရူပကာယေ
ကို ငဲ့သည်။ကိလေသာတရတာယစသောသုံးပုန်တို့ကား။ အ
ဘာဝေနဦးစပ်။ အဘာဝေနကား၊ အာရောဂျဋ္ဌေနဦးစပ်)။ အဘာ
ဝေန၊မရှိသဖြင့်။အာရောဂျဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ။အာရောဂျဋ္ဌေနဟူ
သော သခေါပ၏ဝိထွာရကိုပြုပြီး၍အနဝဇ္ဇဋ္ဌေနဟူသောသခေါ
ပ၏ဝိထွာရကိုပြုထိုရကား၊ကိလေသဝဇ္ဇသ၊စသည်ကဲ့မိန့်။ ။
ကိလေသဝဇ္ဇသစ၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော အပြစ်၏ငင်း။
(စသဒ္ဒါထိုက်)။ ကိလေသဒေါသသစ၊ ကိလေသာ တည်းဟူ
သောဖျက်ဆီးခြင်း၏ငင်း၊ ကိလေသဒရထသစ၊ ကိလေသာ
တည်းဟူသော ပူပန်ခြင်း၏ငင်း။ ကုသလံ၊ကို။ ဝေဒိတပ္ပံ၊ ၏။
ပညာ၊ ကို။ကောသလ္လံ၍။ ဝုစ္စတိ၊၏။ ကောသလ္လတော၊ပညာ
ကြောင့်။သမ္မာ။တဋ္ဌေန၊ဖြစ်တတ်သော်အနက်သဘောကြောင့်။
ဝါ၊ ကောသလ္လတော၊နှင့်။ (သဟာထ္ထဒွ် တောပစ္စည်း)။ သမ္မာ ။
ဇာတ္တာ၊တကွဖြစ်သဉ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဥာဏသမ္မယုတ္တံ၊သဉ်။ ။
ဇေါ၊၍သို့ပညာနှင့်တကွဖြစ်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်
ကုသိုလ်မည်သည်ရှိသော်၊တာဝဟောတု၊သင့်တန်စေဦး။ ဥာ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ကာဝိပ္ပယုတ္တဲ့၊သည်၊ကထံယုတ္တဲ့၊ အသို့သင့်နိုင်အံ့နည်း။ ဇာတိအ
ယံစောဒနာ။တပ်၊ ထိုဉာဏဝိပ္ပယုတ်သည်လည်း။ ရုဋ္ဌိသဒ္ဒေန၊
ဉာဏ သမ္ပယုတ်တို့၌ တင်သော ရုဋ္ဌိသဒ္ဒါဖြင့်၊ဝါ၊ ဉာဏသမ္ပ
ယုတ်တို့၌ဖြစ်၍ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကဏ္ဍအဖြစ်ဖြင့် ထိုဉာဏသမ္ပ
ယုတ်နှင့်တူကုန်သော ဉာဏဝိပ္ပယုတ်တို့၌တင်သော ရုဋ္ဌိသဒ္ဒါ
ဖြင့်။(သဒ္ဒိသ္ဒုပစာရေဟူထိုသည်)။ဝါ၊ ကုသလဟူသော အမည်
နာမ ပညတ္တိသဒ္ဒါ၏ ယခုကာလ်မှပင် အသစ်ပေါ်လာသည် မ
ဟုတ်၊ ရှေးကာလကပင်ကုသိုလ်စိတ်၌သာ ထင်သော အမည်
နာမပညတ်ဖြစ်သောရုဋ္ဌိသဒ္ဒါဖြင့်၊ကုသလံ၏။(ပသိဒ္ဓရုဋ္ဌိ)။ ။
တစုံတခုသောသဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်ကိုယူ၍တပါးသောသဒ္ဒပဝတ္တိ
နိမိတ်နှင့် ယှဉ်သော တစုံ တခုသော အနက်သည် ရှိလျှင်းမူ
လည်း။ အမည်နာမပညတ်၏ ကြာမြင့်စွာကာလ၏အစွမ်းဖြင့်နိ
မိတ်ကင်းသောအနက်၌လည်းဖြစ်ခြင်းသည်ရုဋ္ဌိမည်၏။ပြယုဂ်
ကား၊မဟိယံသေတိတိမဟိ ံသော။ ဂန္ဆ္ဆ ဂိတိဂါဝေါ၊ စသည်
တည်း။ ။ဟိတံပါကဋံကရောမိ၊ထိုစကားကိုထင်စွာပြုဦးအံ့။
ကိလဉ္ဇာဒိဟိ၊ ဗျာစသည်တို့ဖြင့်။ဝါ၊ဝါးနှိုးခြမ်းစိတ်စသည်တို့
ဖြင့်။ကတပ်၊ ပြုအပ်သောယင်ဝန်းကိုလည်း။ တံသဒ္ဒိသတ္တာ၊ထို
ထန်းရွက်ယင်ဝန်းနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုစ္စတိယထာ၊
သို့။ ဇေံတထာ၊တူ။ နိပ္ပရိယာယေန၊ မရျအားဖြင့်။ ဉာဏသမ္ပ
ယုတ်တဲ့၊ သည်။ (လဘတိ၌ ဝုတ္တကတ္တားစပ်)။ ဉာဏ ဝိပ္ပယုတ်တဲ့၊
သည်။ ။နိဂမေတဇ္ဇစကားကိုနိဂုံးအပ်ထို၍၊ ဇာတိစသည်ကို
မိန့်။ ။ယဿကုသလံ၊ ကိုလည်း။ကထိတံ၊ ဆိုအပ်၏။ တံသဒ္ဒံ
ကို။(လဇ္ဇာတိ၌ဝုတ္တကံစပ်)။ အတ္တနောပုန်တေဝိဘတ်ကိုတိုပြု၊
ယပစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရူပ်ဘပြု။ စတုတ္ထကွရာ ဘကို တတိယာကွရာ
ဗပြု။ ။ကုသလသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထ၊ အာဘေယျတ္ထမှ တပါး၊
လက္ခဏတ္ထကိုပြထို၍၊တဒေတံစသည်ကိုမိန့်၊ ။အနဝဇ္ဇသုခ
ဝိပါကလက္ခဏာ၊ အပြစ်မရှိ အထိုက်အပ်သောအကျိုးကိုပေးခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏။ဝါ၊ အပြစ်မရှိခြင်းလက္ခဏာ၊ အထို ရှိအပ်သော

အကျိုးကိုပေးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အကုသလဝိဠီသနရသံ၊ အကုသိုလ်ကိုဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (နောက်၌ ဝေါဒါနဘာဝရသံ၊ ဟုသမ္မတ္တိရသကို ဆိုရကား၊ ၍၌ကိစ္စရသဟုသိလင့်။ ဝါ၊ ကုသိုလ်ဟူသည်အကုသိုလ်ကိုဖျက်ဆီးတတ်ရကား၊ ကိစ္စရသပင်တည်း)။ ဝေါဒါနပစ္စုပဋ္ဌာန်း၊ ဖြူစင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ရှုသောယောဂိပုဂ္ဂိုလ်၏ဉာဏ်အားရှေးရှုကပ်၍ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏၊ (နောက်၌ဇာတပဋ္ဌာနကပစ္စုပဋ္ဌာန်ဟုဖလပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို ဆိုသဖြင့်၊ ၍၌အာကာရပစ္စုပဋ္ဌာန်ဟု သိလင့်။ ဝါ၊ ကိလေသာတည်းဟူသောအညစ်အကြေးမှကင်း၍ ဖြူစင်သော အခြင်းအရာရှိရကား၊ အာကာရပစ္စုပဋ္ဌာန်ပင်တည်း)။ ယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာန်း၊ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သဝဇ္ဇပဒိုပက္ခတ္တာ၊ အပြစ်နှင့် တကွသောအကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ် သဘောသည်၊ ။(ကုသလန္တိ ကုသလဘာဝံ၊ ဋီကာ။ ။ကုသလဘာဝံအာဟနကုသလမ်တ္တန္တိအဓိပ္ပါယော၊ မဓု)။ ။အနဝဇ္ဇလက္ခဏမေဝ၊ အပြစ်မရှိခြင်း သဘောလက္ခဏာသည်သာလျှင်တည်း။ ။ဇေဖြင့် သုခဝိပါကကိုကန့်၊ ထိုသို့ကန့်ခြင်းကိုလည်း၊ ထိုသုခဝိပါက၏ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ကို ဆိုထိုသောကြောင့်ပြုအပ်၏။ သုခဝိပါကကိုဇ္ဈဋ္ဌဝိပါကဟုဆိုသဖြင့်၊ သုခသန္ဒါသည်ဇ္ဈဋ္ဌပရိယာယ်ဟုသိလင့်။ ထို့ကြောင့်ဋီကာ၌။ ။အနဝဇ္ဇလက္ခဏမေဝါတိသုခဝိပါကသဘာဝဿလက္ခဏဘာဝနိဝါရဏတ္ထံအဝဓာရဏံကတံ။ တံနိဝါရဏဉ္စတဿပစ္စုပဋ္ဌာနတံဝတ္ထုကာမတာယကတံ။ ဟုမိန့်၏။ ။(တဿပစ္စုပဋ္ဌာနတံဝတ္ထုကာမတာယာတိ ဇေတေန အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏန္တိ ဇ္ဈေ သုခသန္ဒါ ဇ္ဈဋ္ဌပရိယာ ယော ဝုတ္တောတိ ဒဿေတိ။အနု)။ ။ကုသိုလ်သည် ဇ္ဈဋ္ဌဖြစ်သောဝိပါကကွန္ဒာကဓုတ္တာရုပ်ကိုဖြစ်စေရကား။ သုခသန္ဒါသည် ဇ္ဈဋ္ဌပရိယာယ်၌အထွယုတ္တိလည်းသင့်၏။ ။ဝေါဒါနဘာဝရသံ၊ ဖြူစင်သည်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

၏အဖြစ်နှင့်ပြည့်စုံ၏။ သမ္မတ္တိရသံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အညစ်အကြေးမှကင်း၍ အလောဘစသောဖြူစင်သည်၏အဖြစ်နှင့်ပြည့်စုံသည်။(သမ္မတ္တိအဏ္ဍေနရသေနဝေါဒါနဘာဝဝသံဒိကာ)။ ။ဇာဋ္ဌပိပါကပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ အထိုရိအပ်သော ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာကဒုတ္တာရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်၏။ ဖလပစ္စုပဋ္ဌာန်။ ။(ဖလဋ္ဌေနပစ္စုပဋ္ဌာနေနဇာဋ္ဌပိပါကပစ္စုပဋ္ဌာနံဒိကာ)။ ။သဘာဝေါဝါ၊ကက္ခဋ္ဌ၊ဖုသနအစရှိသော်ဘဝါးသောဓမ္မတို့နှင့်မဆက်ဆံသောမိမိတို့၏မှတ်ကြောင်းသဘောသည်၎င်း။(ဘာဝိယတိလက္ခိယတိ ဇတေနာတိ ဘာဝေါ။ သဿအတ္တနော ဘာဝေါလက္ခဏံသဘာဝေါ၊ပြု)။ ။သာမညံဝါ၊ဆက်ဆံသောအနိစ္စ၊နမနစသော သာမညသဘောသည်၎င်း။ (တံဝိယဓိယတိဟိဆိဇ္ဇတိတိသမာနော။ တသဘာဝေါသာမညံ၊ပြု)။ ။လက္ခဏံနာမ၊၏။ ကိစ္စံဝါ၊ သည်၎င်း။ သမ္မတ္တိဝါ၊ ပြည့်စုံခြင်းသည်၎င်း။ ရသေနာမ၊၏။ ဥပဋ္ဌာနာကာရောဝါ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ရှေးရှုထင်သော အခြင်း အရောသည်၎င်း။ (ဥပဋ္ဌာနာကာရောတိဂဟေတဗ္ဗဘာဝေန ဥာဏဿဥပဋ္ဌာနာကာရော၊ဒိကာ)။ ။ဖလံဝါ၊အကျိုးသည်၎င်းပစ္စုပဋ္ဌာန်နာမ၊၏။ (ဖလံပနအတ္တနောကာရဏံပဋိစ္စတပ္ပဒိဗ္ဗဘာဝေနပဋိဗုဇ်ဝါဥပဋ္ဌာတိတိ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ဒိကာ)။ ။အာသန္နကာရဏံ၊ နီးသော အကြောင်းသည်။ပဒဋ္ဌာန်နာမ၊၏။

ဥဟာနစိန္တာ၊ ပဇာနနစိန္တာ၊ဝိဇာနနစိန္တာတို့တွင်၊ ဝိတက်၏ကြံခြင်းကားဥဟာနစိန္တာ၊ ပညာ၏ကြံခြင်းကား ပဇာနနစိန္တာ၊ ဝိညာဉ်၏ ကြံခြင်းကားဝိဇာနနစိန္တာတည်း။ ဤဒွိဝိဇာနနစိန္တာကိုပြထိုက်၍၊ဝိဇာနာတိတိအဏ္ဍောကိုမိန့်။ ။ဝါ၊သညာ၏သညာကာကရဏကိစ္စ၊ပညာ၏ပဋိဝိဇ္ဈနကိစ္စမှတပါး၊အာရမ္မဏူပဃဋ္ဌိကိုပြထိုက်၍ ဝိဇာနာတိကိုမိန့်။ ။ထို့ကြောင့် ဤအလုံးရုံသောစိတ်တို့တွင်၊ယင်းလောကိယကုသလာကုသလမဟာကြိယာစိတ္တာ၊ သည်၊ အထွေ၊၏။တံ၊သည်၊ဇဝနဝိထိဝသေန၊ ဇောစိတ်အစဉ်၏အစွမ်း

Digitized by Google

ဖြင့်၊ အတွေးနေ၊ ၏၊ စိတ်သန္တာန်၊ ကို၊ စိုးစေတီ၊ ဆည်းပူးတတ်၏။ ဇာတိတထွာ၊ ကြောင့်၊ စိတ်၊ ၏။ (စိဓာတ်၊ တပစ္စည်း။ ဆည်းပူး၏ဟူသည်အာသေဝနပစ္စည်းထပ်သည်ကိုဆိုသည်)။ ဝိပါက်၊ ဝိပါက် ဝိညာဉ်သည်။ (စိတ်၌၌စပ်)။ ကမ္မ ကိလေသေဟိ၊ ထို့သည်။ စိတ်၊ ဆည်းပူးအပ်၏။ ဇာတိတသွာ၊ ထိုသို့ဆည်းပူးအပ်သောသဘောကြောင့်။ စိတ်၊ ၏၊ သဗ္ဗမ္မိ၊ အလုံးစုံသော စိတ်သည်လည်း၊ ယထာနုရူပံ၊ မိမိတို့အားလျောက်ပတ်သည် အားထျော်စွာ၊ စိတ်တဘယ၊ ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ်၊ ၏။ စိတ်ကရဏတဘယ၊ ဆန်းကြယ်ခြင်းကိုပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ပြုအပ် သော ဆန်းကြယ် ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ်၊ ၏။ ဇေဝံ၊ သို့။ ဇေတ္ထ၊ ဤစိတ်ဟူသောပုဒ်၌။ အတ္ထော၊ ဆန်းကြယ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သောဝိစိတြအနက်ကို။ ။စိတ်တဘယစိတ်ဟူသောသဒ်ဝ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကိုပြထို၍၊ ဇာတ္တစသည်ကိုမိန့်။ ထိုရင်း ကား၊ အသ ဇာမောဒံ။လ။ ဝေဒိ တဗ္ဗာ၊ တည်း။ ။အသ၊ ထိုစိတ်၏။(စိတ်တဘာ၌တဘသမ္ဗန်စပ်)။ အဘဲ့ကြောင့်သမ္ဗယုတ်အားဖြင့်ဆန်းကြယ်သနည်း။အဘဲ့ကြောင့်ဘုံအားဖြင့်ဆန်းကြယ်သနည်း။ အဘဲ့ကြောင့် အာရုံအားဖြင့်ဆန်းကြယ်သနည်း။ အဘဲ့ကြောင့်ဟိန၊ မဇ္ဈိမ၊ ပဏီတအားဖြင့်ဆန်းကြယ်သနည်း။ အဘဲ့ကြောင့်အဓိပတိအားဖြင့် ဆန်းကြယ် သနည်း။အသီးအသီးစုန်၊ ။ယသ္မာအညဒေဝသရောဂံစိတ်အညံသဒေါသံ အညံ သမောဟံ၊ တသွာ။ သမ္ပယုတ် အားဖြင့် ဆန်းကြယ်သည်ကို ဖြေသည်။ ဤနည်းအတူ အညံကာမာဝစရံ စသည်ကား၊ ဘုံအားဖြင့် ဆန်းကြယ်သည်ကို ဖြေသည်။ အညံ ရူပါရမ္မဏံ စသည်ကား၊ အာရုံအားဖြင့် ဆန်းကြယ် သည်ကို ဖြေသည်။ အညံဟိနံစသည်ကား၊ ဟိန စသည်ဖြင့် ဆန်းကြယ်သည်ကိုဖြေသည်။ ယသ္မာအညံဆန္ဒာဓိပတေယျံ။လ။ တသွာ၊ ဖြင့်အဓိပတိတို့ဖြင့်ဆန်းကြယ်သည်ကို ဖြေသည်။ ဤသို့ဝါကျကို အသီးအသီးဝေဘန်။ ။သမ္ပယုတ် စသည်တို့၏ အစွမ်း

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဖြင့်ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်စိတ်မည်သော်ဟု ဆို၏။ တခုသောစိတ်သည် သမ္မယုတ်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဆန်းကြယ်ခြင်း မရှိသော ကြောင့်စိတ်မမည်ရာ၊ ရုန်။ ကာမဓ္ဓေတ္ထုစသည်ကို မိန့်။ ။ထွေ့၊ ဤသမ္မယုတ် စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဆန်းကြယ်သောစိတ်တို့တွင်၊ ဇကမေဝ၊ တခုသော စိတ်သည် သာဣျင်။ ဇဝံ၊ ဤဆိုခဲ့တိုင်းသော သမ္မယုတ် စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သည်။ ကာမံ နဟောတိ၊ အကယ်၍ကား မဖြစ်၏ရှင့်။ ပနတထာဝိ၊ ဃည်း၊ စိတ္တာနုံ၊ သမ္မယုတ် စသော အား ဖြင့် ဆန်း ကြယ် ခြင်း ထို၏။ (အနွေ့ာဂဓတ္တာတွင်စပ်)။ ဇတေသု၊ ထိုသမ္မယုတ် စသောအားဖြင့် ဆန်းကြယ်သော စိတ်တို့တွင်။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ ဇကမ္ပိ၊ တခုသော စိတ်သည် လည်း။ စိတ္တ တာယ၊ ဆန်းကြယ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ ၏။ ။စိတ္တကရဏတာယဟူသော သင်္ခေပကို မေး၍ခဲ့ထိုရကား၊ ကထံစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ၊ ခဲ့ဦးအုံ။ စိတ္တကမ္မတော၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီဆေးရေးအမှုထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ အာဉ်၊ သော၊ စိတ္တံနာမ၊ ဆန်းကြယ်သောအမှုမည်သည်၊ တသ္မိ ဝိ၊ ထိုပန်းချီဆေးရေး အမှုဒ္ဓိလည်း။ ဝါ၊ ပန်းချီဆေးရေးသောပုဆိုးဒ္ဓိလည်း။ စရဏံနာမ၊ သော။ ဝါ၊ ပုံစံအမည်ရှိသော၊ စိတ္တံ၊ ပန်းချီဆေးရေးပုဆိုးသည်။ အတိစိတ္တမေဝ၊ အလွန်ဆန်းကြယ်သည်သာဣျင်တည်း။ တံ၊ ထိုဆန်းကြယ်သောပန်းချီဆေးရေးပုဆိုးကို၊ ကရောန္တာနုံ၊ ကုန်သော၊ စိတ္တကာရာနုံ၊ ပန်းချီသွား တို့၏။ (စိတ္တသညာဒ္ဓိစပ်)။ ထွေ့၊ ဤပုဆိုးဒ္ဓိ၊ ဝါ၊ ဤကားဒ္ဓိ၊ ဇဝံဝိဓာနိ၊ ကုန်သော၊ ဝါ၊ ဤသို့အစီအရင်ရှိကုန်သော၊ ရူပါနိ၊ အရုပ်တို့ကို။ ကာတဗ္ဗာနိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တသညာ၊ သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ လေခဟာဏရဉ္ဇနဥဇ္ဇောတနဝဏ္ဏနာဒီနိပ္ပဒေသကာ၊ အရေးသားခြင်း၊ ကောင်းခြင်း၊ ဆေးဆိုးခြင်း၊ တပ်ခြင်း၊ ဆေးပွတ်ခြင်း၊ အရောင်ကိုတောက်ပစေခြင်း၊ ခဲ့သေးထိုးခြင်းစသည်ကို ပြုံးစေတတ်ကုန်သော်၊ စိတ္တကိရိယာ၊ စိတ်အမှုအရာတို့သည်၊ တတော၊

Digitized by Google

ထိုစိတ်အမှုအရာကွန့်ပြူးကျူးပြီးသည်မှ၊ စရဏသင်္ဂါတော၊ စရဏဟုဆိုအပ်သော၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ပန်းချီဆေးရေးပုဆိုးခွ၊ ဝါ၊ကားခွ၊ ဇာခံ၊ ဤအရပ်သည်၊ဟောတုဖြစ်စေ၊ ဇာတိ၊သို့၊ စင်္ကြံတွာ၊၍၊ ယထာစိန္တိထေန၊ ကြီတိုင်းသော၊ ဝါ၊ အကြင်အကြင် ကြီအပ်သော၊ ကမေန၊အစဉ်ဖြင့်၊ဇာမယကရဏစိတ္တတာ၊ ဤသို့ပြုအပ်သောဆန်းကြယ်ခြင်း၌သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ဆန်းကြယ်ခြင်းကိုပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တသတသစိတ္တသ၊ ထိုထိုဆန်းကြယ်ခြင်းကို၊ နိပ္ပာဒကံ၊ ပြီးစေတတ်သော။စိတ္တံပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထိုပန်းချီ ဆေးရေးရုပ် အတူသာလျှင်၊စိတ္တံ၊ဆန်းကြယ်သည်၊ ။ပန်းချီဆေးရေးရုပ်ထက်ဆန်းကြယ်သည်ကိုပြုထို၍၊ ယထာ စသည်ကိုမိန့်။ ။ယထာစိန္တိတသာ၊ အကြင်ကြံထိုင်းသေါပန်းချီဆေးရေးအမှုကို၊အနဝသေသသာ၊ အကြွင်းမဲ့၊အနိပ္ပန္နတော၊ မပြီးစေတတ်သောကြောင့်၊ တတောဝိ၊ထိုပန်းချီဆေးရေးအမှုထက်လည်း။ စိတ္တမေဝ၊လျှင်။ စိတ္တဘရံ၊ အလွန်ဆန်းကြယ်၏၊ (တရုပစ္စည်းဝိသေသထွေ ဟူသည်အတိသယထွေပင်တည်း)။ ဝေါတုမ္ဘေဟိ၊ထို့သည်၊ ဒွိဠ်၊ မြင်ဘူး၏လော၊ ဇာတိပုစ္ဆိ၊ ဇေဝဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရားမိန့်တော်မူတိုင်းမြင်ဘူးပါ၏၊ တံဝိစိတ္တံ၊ ထိုဆန်းကြယ်သော ပန်းချီဆေးရေးပုဆိုးကိုလည်း။

ဗဟိဒ္ဓဆန်းကြယ်ခြင်းကိုပြုသည်ကိုပြပြီး၍၊ ဇာန်ဖြိယဗဒ္ဓနှင့်စပ်သော ဆန်းကြယ်ခြင်းကို ပြထိုရကား၊ တထာစသည်ကိုမိန့်၊ ။အဏ္ဏတ္ထိကံ၊အဏ္ဏတ္ထသဒ္ဒဝါန်၌ဖြစ်သော၊ဝါ၊ ဇာန်ဖြိနှင့်စပ်သော၊ (အဏ္ဏတ္ထိကန္တိ ဇာန်ဖြိယဗဒ္ဓံ၊ ဋီကာ)။ ။ယဒေတံယံဇေတံ စိတ္တံ၊ အကြင်ဆန်းကြယ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၏၊ တံဝိ၊ကိုလည်း။ စိတ္တကတမေဝ၊စိတ်သဉ်ပြုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ။စိတ္တကတမေဝ၊ဟူသည်မူလကာရဏဖြစ်သောကြောင့်သာဆိုသည်။ ကံသည်သာ ပြုအပ်သည်၊ ဝါ၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည် ပြုအပ်သည်၊ ထိုအနက်ကိုထင်စွာပြထို၍၊ ကာယကမ္မာဒိစသည်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ကိုမိန့်။ ။ဟိ သာ၊ သ္ဘဉ်းဆဲခြင်း။သာထေဃသ္မ၊စဉ်းလဲခြင်း။စိတ္တ နိပ္ပာဒိကံ၊စိတ်သည်ပြီးစေအပ်သော။ကမ္မနာနတ္တံ၊ကံထူးသည် ၏အဖြစ်ကို။ဝေဒိတဗ္ဗံ၊၏။ သဏ္ဌာနဘိန္နံ၊သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ပြား သော။လိင်္ဂနာနတ္တံ၊ သဏ္ဌာန်ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။သဏ္ဌာနဘိန္နံ ဖြင့်လိင်္ဂသဒ္ဒါသဏ္ဌာန်ကိုဟောသည်၏အ ဖြစ်ကိုပြ၏၊ဟတ္ထပါဒစသည်တို့ဖြင့်သဏ္ဌာနသရုပ်ကိုပြ၏၊ထို့ ကြောင့် ဋီကာ၌။ လိင်္ဂနာနတ္တန္တိသဏ္ဌာနနာနတ္တံ၊ ဟုမိန့်၏။ ။ လိင်္ဂနာနတ္တတော သညာနာနတ္တန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဝေါဟာရ နာနတ္တဝသေနယသ္မာကမ္မံကရိယတိ၊ တသ္မာဝေါဟာရနာနတ္တ တော ကမ္မနာနတ္တတော ကမ္မနာနတ္တံ ဝေဒိ တဗ္ဗန္တိ ယောဇေ တဗ္ဗံ။ ။တံဇေတံကမ္မနာနတ္တံ၊သည်။ (နိဗ္ဗတ္တေတိ၌ဝုတ္တကတ္တား စပ်)။ ယထာပတ္ထိတံ၊အကြင်အကြင်တောင့်တအပ်သော။ဘဝံ၊ ကို။နိဗ္ဗတ္တေန်း၊ဖြစ်စေသည်ရှိသော်။ ။(ဝတ္ထုဓာတ်၊တတိယက္ခ ရာဗနှင့်သင့်၏။ ကာရိက်ဏောပစ္စည်း၊အန္တရပစ္စည်း။ နိဗ္ဗတ္တေတိ လည်း နိပုဗ္ဗဝတ္ထုဓာတ်၊ ကာရိက်ဏောပစ္စည်း။ ကမ္မံကား၊ဟေ တုကတ္တား။ ဘဝံကား သုဒ္ဓကတ္တား။ ကာရိက်ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ် သောကြောင့်ကာရိက်ကံဖြစ်၏။ဂတိဝသေနကား၊သုဒ္ဓကတ္တား ဖြစ်သော ဘဝံ၏ဝတ္တနာကာရ။ ကမ္မံဟူသောဟေတုကတ္တား၏ ဝတ္တနာကာရမဟုတ်။ကမ္မနာနတ္တာကား၊ တသ္မာကိုဘွင့်၏။ ။ (တသ္မာနော၌၊ဟိတ်နှင့်ဆော၌၊ တူအောင်အနက်ကြံ)။ ၍နည်း ချည်းမှတ်)။ ။ယသ္မာကမ္မ နာနတ္တေနေဝပညာယတိ၊တသ္မာဇေ တံသဗ္ဗံစိတ္တံစိတ္တေနေဝကတဗ္ဗန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ။ ကမ္မနာနတ္တ။လ။သုခနုက္ခေတိ၊၍၊ဝါ၊သော။ ဇေတံဝစနံ၊ကို။ဝုတ္တံ၊ ၏။ကမ္မနာနတ္တပုထုတ္တပ္ပဘေဒဝဝတ္ထာနဝသေန၊ကံ၏ထူးသည် ၏အဖြစ်၊ကံ၏များသောအပြားရှိသဉ်၏အဖြစ်၊များသောအပြား ရှိသောတရားသောကံ၏အပြားကို ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်သည်၏ အ စွမ်းဖြင့်။(လိင်္ဂနာနတ္တစသည်တို့၌ဥဒင်းနည်းကိုမှီး၍သမ္ဗန်)။ ။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ကမ္မနာနတ္တကိုသိအပ်၏။ကု

Digitized by Google

သိဒ်ကံ၏ ခါနစသည်ထို့၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ကာယသုစရိုက်စသည်ထို့၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ပုထုဇ္ဇကိုသိအပ်၏၊ အကုသိလ်ကံ၏ လည်းမစ္ဆရိယစသည်ထို့ဖြင့်၎င်း၊ ကာယဒုစရိုက်စသည်တို့ဖြင့်၎င်း၊ ပုထုဇ္ဇကိုသိအပ်၏၊ များသောအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပုထုဇ္ဇဟုဆိုအပ်၏၊အနန္တခါနစသည်ထို့၏အစွမ်းဖြင့်ခါနစသည် ထို့၏အပြားကိုဂုဏ်း၊ ပါဏာတိပါတဝိရတိစသည်တို့၏ အစွမ်း ဖြင့်ကာယသုစရိုက်စသည်တို့၏ အပြားကိုဂုဏ်း၊ အာဝါသမစ္ဆရိ ယစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်မစ္ဆရိယစသည်တို့၏ အပြားကိုဂုဏ်း။ ပါဏာတိပါတစသည်ထို့၏ အစွမ်းဖြင့်ကာယ ဒုစရိုက်စသည် ထို့၏အပြားကိုဂုဏ်း ပဘေဒဟုဆိုအပ်၏။ ။(၉ကေ ကာသပ ကာရဿဘေဒေါပဘေဒေါ။။ပြု)။

ကမ္မနာနတ္တ။ ။လ။ ဘဝတိ၊ ဟုဟောပြီး၍တဘန်ကမ္မနာနာက ရဏံပဒိုစ္စသည်ကိုဟောတော်မူခြင်းသည်၊ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော လိင်္ဂစသည်ထို့၏ အတိတ်ဖြစ်သောကံကြောင့် ဖြစ်သည်ကိုပြ ပြီး၍၊ထိုလိင်္ဂစသည်ထို့၏ အစဉ်ဖြင့်ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောကံ၏ ဖြစ် ကြောင်းကိုပြ၍၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောကံကြောင့်အနာဂတ်ဖြစ်သော လိင်္ဂနာနတ္တစသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုပြသဖြင့် သံသာရကို စပ် ထိုသည်ဖြစ်၍ဟောတော်မူ၏။ ရှေးဖြစ်သောကမ္မဝစနဖြင့် အ ဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့ကို၊ လိင်္ဂစသောစကားဖြင့်ဝိညာဉ်အစဘဝအ ဆုံးရှိသည်ထို့ကို၊ ဂတိစသောသဒ္ဒါဖြင့် ဇာတိဇရာ မရဏစ သည်တို့ကိုယူအပ်ကုန်၏။ ။ထိုတွင် ဂတိဟူသည် နိရယစ သောဂတိငါးပါးထို့တည်း။ ထိဂတိတို့၏ နာနာကရဏသည် အခြေမရှိသည်၏ အဖြစ်စသည်တည်း။ဥပပတ္တိဟူသည်ဂေါမ ဟိသစသော၊ ခတ္တိယစသော၊ စတုမဟာရာဇိကစသော ဥပ ပါတ်တို့တည်း။ထိဥပပတ္တိတို့၏နာနာကရဏသည်ဥစ္စ၊ နီစတ္ထါ စသည်ထည်း။ အဆ္ဆိသောမင်းသည်ကုလ၊ ဘောဂ၊ ဇာသရိယ စသည်တို့ဖြင့်ဥစ္စဖြစ်၏။ အဆ္ဆိသောမင်းသည်နီစဖြစ်၏။ ထိကု လ၊ ဘောဂ၊ ဇာသရိယ တို့ဖြင့် ယုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ဟိန။

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

မြတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ပကာတ။ ကြွယ်ဝသည်၏အဖြစ်ဖြင့်သုဂတ။ဆင်းရဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဒုဂ္ဂတ။ဝါ၊ ကုလ၏အစွမ်းဖြင့်ဥစ္စနိစတာ။ ဗ္ဟသရိယ၏အစွမ်းဖြင့် ဟိနပကာတတာ။ ဘောဂ၏အစွမ်းဖြင့်သုဂတဒုဂ္ဂတတာ၏ အဖြစ်ကိုယဉ်အပ်၏။ ။သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏတာတိသြဒါတသာမာဒိဝဏ္ဏသုဒ္ဓိအာသုဒ္ဓိဝသေနဝုတ္တံ။သုဇာတဒုဇ္ဇာတတာတိနိဂ္ဂြောဓပရိမဏ္ဍလာဒိအာရောဟပရိဏာဟေဟိ လက္ခဏေဟိဝါ အတ္တဘာဝပရိပုဏ္ဏာအပရိပုဏ္ဏာ ဇာတတာဝသေန။ သုသဏ္ဌိတဒုသဏ္ဌိတာတိအင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ သဏ္ဌာနဝသေန။

အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော၊အဏ္ဏတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆန်းကြယ်ခြင်းကိုပြီးစေတတ်သော သာဓကသုတ်တပါးကုံပြလိုသည်ဖြစ်၍။အပရံပိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။အပရံပိ၊သော၊ကမ္မတော။လ။ ယာတိ၊၍။ဝါ၊ ယာဟူသောသာဓကသုတ်ကို။ဝုတ္တံ၊၏။ ။ကမ္မတော၊ကြောင့်၎င်း။ လိင်္ဂတောစေဝ၊ ကြောင့်၎င်း၊ လိင် သည်၊ ကံသည်ဖြစ်စေအပ်သော လိင်ကြောင့်ဖြစ်သော သညာတို့သည်။ (လိင်္ဂတောပဝတ္တမာနာသညာလိင်္ဂသညာပြု။ ကမ္မတောကား၊လိင်္ဂတော၌စပ်)။ ။လိင်္ဂသညာ၊ လိင်္ဂသညာတို့သည်။(လိင်္ဂသညာစလိင်္ဂသညာ၊ပြု။ ကမ္မတော၊ကား၊လိင်္ဂနှင့်။ လိင်္ဂတောကား၊ သညာနှင့်ယှဉ်)။ ပဝတ္တရေ၊ ဖြစ်ကုန်၏၊ (အန္တိဝဘတ်ကိုရေပြု)။ ။သညာတော၊ကြောင့်။ ဇာယံ၊ဤသူသည်။ဗ္ဟတ္ထိတိဝါ၊ မိန်းမဟူ၍ဝင်း။ ပုရိသောတိဝါ၊ဝင်း။ ဘောဒံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းအပြားသို့။ဂန္ဓာဒီ၊ကုန်၏။ ။ဤဂါထာဖြင့် အတိတ်ပစ္စုပ္ပန်ကာလဖြစ်သော ပဒီစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့် ဓိတ်သည်ပြုအပ်သောဆန်းကြယ်ခြင်းကိုပြအပ်၏။ ။လောကော၊ သတ္တလောကသည်။ကမ္မုနာ၊ကြောင့်။ဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ ပဇာ၊အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့် ဖြစ်စေတတ်သော သတ္တဝါသည်။ ကမ္မုနာ၊ကြောင့်။ ဝတ္တတိ၊၏။ (ဒုတိယပါဒသည်ပဌမပါဒ၏ အဘွင့်)။ ယာယတော၊သွားသော။ ရထသ္သ၊၏။အာဏာ၊ နှားပန်း

Digitized by Google

ဖွန်းသည်၊ နိဗ္ဗန်နာဝိယ၊အာဘွဲ့ဖြစ်သကဲ့သို့။ သတ္တာ၊ ထိုသည်၊ ကမ္ဘနိဗ္ဗန်နာ၊ ကံသာဝဏ္ဍင်အနှောင်အာဘွဲ့ရှိကုန်၏၊ဝါ၊ ကံနှင့်သာ ဝဏ္ဍင်စပ်ခြင်းရှိကုန်၏။ ။၍ဂါတာဖြင့်လည်း အတိတ်ပစ္စုပ္ပန် အဓွန့်၏အစွန်းဖြင့် ဆန်းကြယ်ခြင်း၏ ကံ ဝိညာဉ်သည် ပြုအပ် သည်၏ အဖြစ်ကိုပြအပ်၏။ ။ကိတ္တိ၊ မျက်ကွယ်ကျော်စော သတင်းပျံနှံ့ခြင်းကို၊ ပသံသံ၊ မျက်မှောက်အံ့ဩထွေထောမနာခြင်း ကို။ဇာနိဗ္ဗု၊ ရှုံးခြင်းကိုဂင်း။(ဟာဒ်ဓာတ်၊ တိပစ္စည်း။ ဟာကိုဇပြု၊ တိ ကိုသုတ်ကြိုးဖြင့် နိပြု)။ ဝဓဗ္ဗ၊ သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းကိုဂင်း။ ဗန္ဓနဗ္ဗ၊ အနှောင်အာဘွဲ့ကိုဂင်း။လဘတိ၊၏။တံကမ္မနာနာကရဏံ၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သောအထူးထူးပြုခြင်းကို၊ဝါ၊ ထိုကံ၏အထူး ထူးပြုခြင်းကို။ဝိဒိတ္ဝာန၊၍။လောကေ၊၌။ကမ္မံ၊သည်။နတ္ထိတိ၊မရှိ ဟူ၍။ကော၊အဘယ်သူသည်၊ဝဒေ၊ဆိုနိုင်အံ့နည်း။နဝဒေ၊ မဆို နိုင်ရာ။(ဖြောင့်ပြ)။ ။မာဏဝ၊လုလင်၊သတ္တာ၊တို့သည်။ကမ္မသာ ကာ၊ကံသာဝဏ္ဍင်မိမိဥစ္စာရှိကုန်၏။ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကံသည်ပေး အပ်သော အမွေဥစ္စာကို ခံယူကုန်၏။ ။(ကမ္မသဒါယဉ္စ နဒါတဗ္ဗံအာဒိယန္တိတိကမ္မဒါယာဒါ)။ ။ကမ္မယောနီ၊ ကံသာ ဝဏ္ဍင်အတ္တဘောကိုရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။ကမ္မဗန္ဓူ။၊ ကံ သာဝဏ္ဍင်အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ကုန်၏။ ကမ္မပဋိသရဏာ၊ ကံသာ ဝဏ္ဍင်လည်းထွောင်းရာဖြစ်ကုန်၏။ယဒိဒံယံဇ္ဈံဒံကမ္မံ၊သည်။ ဟိန ပဏီတတရာယ၊ဌာ။သတ္တော၊တို့ကို။ဝိဘဇတိ၊ ဝေဘန်ပိုင်းခြားစီ ရင်ထားတတ်၏။ တံကမ္မံ၊ကို။ လောကေ၊၌။နတ္ထိတိ၊၍၊ ကော၊ သည်၊ဝဒေ၊နည်း။နဝဒေ၊ရာ။ ။ဆန်းကြယ်ခြင်းကို ပြုတတ် သောကြောင့်စိတ်မည်ခဲ့သော်၊မရအပ်သောအခွင့်ရှိသော ကံ ဝိညာဉ်၏ဂုဏ်း။ ချို့တဲ့သောအကြောင်းရှိသော ကံဝိညာဉ်၏ဂုဏ်း ဆန်းကြယ်ခြင်းကို မပြုတတ်သောကြောင့် စိတ်မမည်ရာ။ အ လဒ္ဓေါ၊မိန့်၊ ။အလဒ္ဓေါ ကာသဿ၊ မရအပ်သော အခွင့်ရှိ သော၊စိတ္တသ၊ကံဝိညာဉ်၏။ (စိတ္တသဿာတိကမ္မဝိညာဏဿ၊ ဒိကာ၊ ဇကေစ္စစိတ္တကရဏာဘာဝတော ၌စပ်)။ ဝါပန၊ တနည်း

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

သော်ကား။ အဝသေသပစ္ဆယဝေကလ္လံ၊ ကြွင်းသော အကြောင်း ရှိတဲ့ခြင်းရှိသော။ ယံစိတ္တံ၊ အကြောင်းကံဝိညာဉ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏ တသ၊ ထိုကံဝိညာဉ်၏။ ဧကစ္စမိတ္တကရဏာဘာဝတော၊ အချို့ ဆန်းကြယ်ခြင်းကိုပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယဒေတံယံ ဇေတံစိတ္တံ၊ အကြောင်ဆန်းကြယ်ခြင်းကို။ တတောပိ၊ ထိုအစ္ဆရိကသင်္ခဉ်၌ ဖြစ်သော ဆန်းကြယ်ခြင်း ထက်လည်း။ စိတ္တမေဝ၊ ရှင်။ စိတ္တတရံ၊ ဆန်းကြယ်သည်ထက်ဆန်းကြယ်၏။ အလဒ္ဓေါ ကာသတာဟူသည်၊ တပါးသော ဗလဝဖြစ်သော ကံသည်တားမြစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ထိုကံ၏အကျိုးပေးရာမဟုတ်သောဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း အကျိုးကို မဖြစ်စေနိုင်။ ပစ္ဆယဝေကလ္လ ဟူသည် စက္ခု စသော အကြောင်း ရှိတဲ့သောကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်စသည်ကို မဖြစ်စေနိုင်။

ဥပ္ပန္နဿ၏ အပြားကို ပြထို၍ ဥပ္ပန္နံ စသည်ကိုမိန့်။ ဝတ္တမာနာ ဘုတ္တာပကတောကာသကတဘူမိလဒ္ဓဝသေန၊ ဝတ္တမာ နုပ္ပန္နု၊ ဘုတ္တာပကတုပ္ပန္နု၊ ဩကာသကတုပ္ပန္နု၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နထို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သခ်ဳပကိုဝိတ္ထာရမူထို၍ တတ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္သမရိသခ်ါတံ၊ ဥပါဒ်ဌိတ်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသည်ဟုဆိုအပ်သော ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲသည်။ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နံနာမ၏ အာရမ္မဏရသိကို။ အနုဘဝိတ္တာ၊ ခံစား၍။ နိရုဇ္ဈိဿတီ၊ ချုပ်သော၊ အနုဘုတ္တာပကတသခ်ါတံ၊ ခံစားပြီး၍ကင်းသည်ဟုဆိုအပ်သော၊ ကုသလာကုသလံ၊ သည်။ ဘုတ္တာပကတုပ္ပန္နံနာမ၏။ ဤအထိကား ဘုတသဒ္ဒါသည် အနုဘူတ အနက်ကိုဟော၏။ အဗျာကတထိုထက် အလွန်အကဲကုသိုလ်အကုသိုလ်ကိုသာ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သောကြောင့် ဘုတ္တာပကတုပ္ပန္နဟုဆိုအပ်၏။ ဝိပါက်သည် ကံ၏အဟုန်သည် ပစ်ချအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အလွန်အကဲမခံစားနိုင်၊ ကြိယာသည်လည်း အဟိတ်ကြိယာ၏

Digitized by Google

အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဟိတ်ကြိယာတို့၏ရထားစ
ဂိုဂ္ဂိုလ်ထို၏ သန္တာန်၌ဖြစ်၍ အလွန် ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် အလွန်အကဲအခံရုံကိုမခံစားနိုင်။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်
အကုသိုလ်ကိုသာလျှင်ဘုတ္တဝပကတုပ္ပန္နဆိုထိုသည်။ ။ဥပ္ပါ
ဒါဒိတ္တယံ၊သို့။ အနုပ္ပတ္တေ၊၍။ နိရုဒ္ဓံ၊သော။ ဘုတ္တဝပကထသဒ်ဂါ
တံ၊ဖြစ်၍ကင်းသည်ဟုဆိုအပ်သော။ကုသလာကုသလဉ္စ၊သည်
၎င်း။(စသဒ္ဒါဖြင့်ဝင်၍ယူ)။သေသံသဒ်တဉ္စ၊ကုသိုလ်အကုသိုလ်
မဟုတ်သော သဒ်တတရားသည်၎င်း။ ဘုတ္တဝပကတုပ္ပန်နာမ၊
၏။ ။ဤအထိုကား၊ သဒ်တတရားဟူသရွေ့သည်ဖြစ်၍ ကင်း
သည်၏အဖြစ်ကိုဆိုထိုသဖြင့်ဘုတ္တဝပကတုပ္ပန္နမဉ်၏။ ရှေးနည်း
အထိုကား၊ ဥပ္ပန္နာနံအကုသလာနံဓမ္မာနံပဟာနာယ၊ ဥပ္ပန္နာနံကု
သလာနံဓမ္မာနံဋ္ဌိတိယာ၊ ဒွိကဲ့သို့ ဥပ္ပန္နသဒ္ဒါသည်ကုသိုလ်အကု
သိုလ်ကိုဟော၏။ ။ကမ္မံ၊သည်၊ (ဩကာသကတုပ္ပန်နာမဒွိ
စပ်)။အတိတ်မဟုတ်လော၊အတိတံဝိသမာနံကိုမိန့်။အတိတ်ဖြစ်
လျက်အဘဲ့ကြောင့်ဩကာသကတုပ္ပန္နမဉ်သနည်း။ အညံဝိပါကံ။
လ၊ဒွိတတ္တာကိုမိန့်။ ။အညံ၊သော။ဝိပါကံ၊ကို။ပဋိဗာဟိတ္တာ၊
တား‌မြစ်၍၊အတ္တနော၊၏။(ဝိပါကသဒ္ဒါ၊ဇနကဇည။ ဒွိတတ္တာဒွိ၊
တာသမ္ဘန်စပ်)။ဝိပါကာသ၊၏။ ဩကာသံ၊အခွင့်ကို။ ဒွိတတ္တာ၊
ကြောင့်၊ (ဩကာသကတုပ္ပန်နာမဒွိစပ်)။ တထာကတောကာ
သံ၊ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံသည်ပြုအပ်သောအခွင့်ရှိသော။ဝိ
ပါကဉ္စ၊သည်လည်း။(စသဒ္ဒါဖြင့်ကမ္မံကိုဆည်းသည်)။ အနုပ္ပန်၊
မဖြစ်သေးသည်၊ သမာနံဝိ၊ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ။မဖြစ်သေး
လျက် အဘဲ့ကြောင့် ဩကာသကတုပ္ပန္နမည်သနည်း။ ဇဝံ၊လ။
ထောကိုမိန့်။ ။ဇဝံ၊သို့။ကတောကာသေ၊ ပြုအပ်သောအခွင့်
ရှိလတ်သော်၊ ဇကဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်လတ္တံ့ သော
ကြောင့်၊ဩကာသကတုပ္ပန်နာမ၊၏။ ။ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိဥပ္ပန်၊ ကု
သိုလ်အကုသိုလ်ကံရ၏။ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိဥပ္ပန်၊ဝိပါက်ရ၏။ ဥပ္ပန္န
သဒ္ဒါသည်ကံဝိပါက်ကိုဟော၏။ ဩကာသောကတောဇတေ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

နာတိဩကာသကထံ၊ကံရ၏၊ဩကာသောကတေါ၎ထေဿာ
တိဩကာသကထော၊ဝိပါက်ရ၏။ ။တာသုတာသုဘူမိသု၊ထို
ထိုလူနတ်စသည်တို့၏အတ္တဘောဟုဆိုအပ်သေါ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
တို့၌။ အသမျဟတံ၊ မဂ်ဖြင့်မဟယ်အပ်သေးသော၊ အကုသဝံ၊
သည်၊ဘူမိလဒ္ဓါပ္ပန်နာမ၊၏။ ။အာရမ္မဏကရဏာ ဝသေနာ
ဝတိဋ္ဌေ ကိလေသဇာတန္တိ ဘူမိတိဝုတ္တာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ အ
နု၊ ။ဘူမိလဒ္ဓါယေနတန္တိ ဘူမိလံဒ္ဓံ၊ပြု၊ယေနကိလေသဇာတေ
နဟုတ္ထ။ဝိသေသနပရနိပါတ၊ ။ဘူမိ၏ငင်း၊ ဘူမိလဒ္ဓ၏ငင်းအ
ထူးကိုပြထို၏။ ဋ္ဌေစ၊စသည်ကိုမိန့်၊ ။ကဿကိလေသဇာ
တံဘူမိလဒ္ဓံနာမ၊ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်၊တေနကိလေသဇာဇံထေန၊
သည်၊ သောဘူမိ၊ကို၊ လဒ္ဓါနာမ၊သည်၊ ဟောတိ၊၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်၊ဘူမိလဒ္ဓဿိ၊၌၊ဝုစ္စတိ၊၏။ ။ဥပ္ပန္နဲ၏ပသောဒအတ္ထုဒ္ဒေ
သသဒ္ဒပကိုပြုပြီး၍အတ္ထုဒ္ဒေသအဓိပ္ပေထကိုပြထို၏၊ဝေမေတေ
သု၊စသည်ကိုမိန့်၊ ဥပ္ပန္နဲ၏အတ္ထုဒ္ဒေသကိုပြုပြီး၍ ဝစနတ္ထထိုပြထို
ရကား၊ တတြာယံ၊စသည်ကိုမိန့်၊ ။ပုဗ္ဗန်ထော၊ ရွှေအဘိုမှ၊
ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌၊ဥပ္ပါဒါဒိအဘိမုခံ၊ ဥပါဒ်စသည်သို့ရှေးရှု၊ပန်ဂထံ၊
ဖြစ်သည်တည်း။ ဏ္ဍတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊ဥပ္ပန်း၏၊ အတိထော၊အ
တိတ်၌ငင်း။ပဋိလဒ္ဓေ၊ရခြင်း၌ငင်း၊သရဋ္ဌိတော၊ထက်ခြင်း၌ငင်း၊
အဝိက္ခမ္ဘိတော၊ မခွါအပ်သည်၌ငင်း။ အသမုဒ္ဓိန္နေ၊ မဂ်ဖြင့်အ
ကြွင်းမဲ့မပယ်ဖြတ်အပ်သည်၌ငင်း။ ခဏတ္တယဂတော၊ခဏသုံး
သုံးခုတို့၏ အပေါင်းသို့ ရောက်ခြင်း၌ငင်း။ ။ကကုသန္ဓော ၌၊
ကကုသန္ဓါသည် အထပ်အလွှာကိုဟောသည်၊ သံပုဗ္ဗဓာတော်
သည်စပ်ခြင်းကိုဟောသည်၊ ဘွားမြင်ထော်မူသည့် ကာလအ
ဝတ်ဖြူရိပ်း အထပ်အလွှာ စပ်ကာစပ်ကာ ရှာသောကြောင့်၊
ကကုသန္ဓဟုမှည့်သည်၊ဥပ္ပန္နော၊ဝွင့်ထော်မူပြီး၊အတိတ်ကာလ
၌သက်သော တပစ္စည်းကို အနုပြု။ ။ဥပ္ပန်း၊ရအပ်သည်၊ ။
ဥပ္ပန်း၊ထက်လတ်သော။ ထမေနံမဟာမေဃံ၊ ထိုရိပ်းကြီးကို၊
မေဃံ၌မိဟာဓာတ်သေစနတ္ထု၊ဟာကိုစပြု။ ။ဂမိယစိတ္တံ၊ခရိး

Digitized by Google

သွားထိုသောစိတ်ကို၊ ဥပ္ပန္နံ၊ ခွါနိုင်ခဲ့၏၊ ခုပ္ပဋိဝိနောဒနိယံ၊ ဖျော်နိုင်ခဲ့၏၊ ထရံထခါခရီးသွားထိုသောစိတ်ဖြစ်ဟျင်းမှုလည်း၊ ခရီးသွားထိုသောစိတ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဆင်ခြင်သဖြင့် ခွါနိုင်ခဲ့၏၊ ဥပ္ပန္နံပ္ပန္နေ၊ ခွါအပ် မခွါအပ် ကုန်သေးသော၊ ပါပကေအကုသလေဓမ္မေ၊ ထိုကို၊ ဌာနသော၊ တခဏခြင်း။ အာနာပါနသတိ၊ သည်၊ အနွှဲရဓာပေတိ၊ ခွါနိုင်၏၊ ။ ဥပ္ပန္နံပ္ပန္နေ၊ မင်္ဂဖြင့်အကြွင်းမဲ့မဖြတ်မပယ်အပ် မဖြတ်မပယ်ကုန်သေးသော၊ ပါပကေအကုသလေဓမ္မေ၊ ထိုကို၊ အနွှဲရဓာပေတိ၊ အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်ပေ၏၊ ဝိဇ္ဇိန္ဒုနုဏ္ဏဒ္ဓိနိပါတ်၊ ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သောစိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲလော၊ ဇာတိပု ဿယံ၊ ဤသို့သောအမေးတော်သည်၊ သတိ၊ သော်၊ အာမန္တာ၊ ထြေ်ဖြစ်ဆဲသော စိတ်သည် ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲဟုတ်၏၊ အတိတ်လည်းမဟုတ်၊ အနာဂတ်လည်း မဟုတ်သော ခဏတ္တယ ကေဒေသဖြစ်သော ဥပါဒိန်ဆဲဖြစ်သောစိတ်ကို ကေဒေသုပစာရအားဖြင့် ခဏတ္တယဂတဟူ၍ဆိုအပ်၏၊ ။ ဤဒွိထိအပ်သော အနက်ကိုထုတ်ထို၍၊ သွာယံစသည်ကိုမိန့်၊ ။ သွာယံ သောအယံအတ္ထော၊ ထိုဥပ္ပန္နသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို၊ စိတ္တံဥပ္ပန္နံ ဟောတိတိဇေတံ၊ သည်၊ ဒေသနာသီသမေဝ၊ ဒေသနာဒွိဒေသနာ၏ အဦးပဌာနပြုသော စကားမျှသည် သာဏ္ဍင်တည်း။ ။ ဒေသနာဒွိ ပဌာနအားဖြင့် ယူအပ်သောအနက်ကို သိသဟုဆိုအပ်၏၊ ။ စိတ်သည် တခုတည်းသာဖြစ်က ဒေသနာသီသဟုဆိုကောင်းအံ့လော၊ နုပနုစသည်ကိုမိန့်၊ ထိုရင်းကား၊ ဇာနံပရော၊ လ၊ ဝေဒိတပ္ပံ၊ ထဉ်း။ အဘဲ့ကြောင့်နည်း၊ စုန်၊ နုပန်၊ လ၊ တဆွာကိုမိန့်၊ ထဆွာကိုဝေဒိတပ္ပံဒွိစပ်၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ စုန်၊ ယထာရာဇာ၊ လ၊ ဝိညာယတိ၊ ဇေဝံ၊ မိန့်၊ ။ ဝိညာယတိယထာ၊ သို့၊ ဇေဝံအာထာ၊ တူ၊ (ဝေဒိတပ္ပံဒွိကြိယာဝိသေသနစပ်)။ ယင်းသို့ပရောပဏ္ဍာသကုသိုလ်ဓမ္မတို့နှင့် တတ္ထဖြစ်ခဲ့သော်၊ အဘယ့်ကြောင့် စိတ္တံဥပ္ပန္နံဟောတိ၊ ဟုဟောသနည်း၊ စုန်၊ ပဗ္ဗင်္ဂမဒွေနစသည်

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ကိုမိန့်။ ထိုကိုအကြောင်းနှင့်တကွ ခဲ့ဖို့၍၊ လောကီယ ဓမ္မဋ္ဌိဝ သည်ကိုမိန့်။ ။ဘဂဝါကား၊ပု ဆ္ဆတိ၊ဝန္ဒတိ၊ နမဿတိ၌စပ်၊ ပု ဆ္ဆန္တောကား၊ပု ဆ္ဆတိ၌လက္ခဏာစပ်။ ကိ်စိတ္တောတွံဘိက္ခူတိ ကားပု ဆ္ဆနာကာရ။ ကိ်ဖသောသိ။လ။ အပု ဆ္ဆိထွာကား စိတ္တ မေဝ၌ဇေဝသဒ္ဒါ၏နိဝတ္တေတဗ္ဗ။ပုတ္တောကားဝန္ဒတိ၌လက္ခဏာစပ်၊ အထေယျ စိတ္တောအဟံ ဘဂဝါတိကား၊ နားတော် လျောက်သောအခြင်းအရာ။ စိတ္တမေဝရှုရံ ကတွာကား၊ ဝန္ဒတိ၏ ရှေ့၌ လည်းထိုက်။ အနာပတ္တိ။လ။သောတိ၊ကား ဝန္ဒနာကာရ။ အနာပတ္တိဘိက္ခု၊လ။ အဝတွာ၊ကားဇေဝသဒ္ဒါ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗ။ ။ဝိနည်းဒေသနာသို့ရောက်၍သာစိတ်ကိုအကြိုးအမှုးပြု၍ဟောသလော၊ဗုဒ္ဓ။နကေဝလံစသည်ကိုမိန့်။ ။ကေဝလံဝိနယပရိယာယံပတွာ စိတ္တမေဝရှုရံကတွာ နဒေသေတိ။ အထဓေါ အညမ္ပိ လောကီယဒေသနံ ဒေသေန္တော စိတ္တမေဝရှုရံကတွာ ဒေသေတိတိယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ။အဘယ့်ကြောင့် လောကီယဒေသနာကို ဟောသည်ရှိသော် စိတ်ကို သာထျင် အကြိုးပြု၍ဟောသနည်း၊ဗုဒ္ဓ။လောကီယဓမ္မဋ္ဌိပတွာစိတ္တံဇေဋ္ဌကံ စိတ္တံရှုရံ စိတ္တံပုဗ္ဗင်္ဂမံဟောတိ။တေန၊ကိုမိန့်။ ။သကဝစနံဥာဟျံ၊ ပရဝစနံဥာပကံ။သကဝစနံသာဓျံ၊ ပရဝစနံသာဓကံ၊ဥ။ သကဝစနမ္ပတပါး၊ ပရဝစနကိုပြထိုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ဥာဟျမ္ပတပါး ဥာပကကို ပြထိုသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ သာဓျမ္ပတပါး သာဓကကို ပြထိုသည်ဖြစ်၍။ယထာဟ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလ ဘာဂိယာ၊ ရာဂ အစရှိသော စင်စစ်အကုသိုလ်အဘိုဒ္ဓ ဖြစ်ကုန် သော။ အကုသလ ပက္ခိကာ၊ ဖသအစရှိသော အကုသိုလ်၏ အပင်းအသင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။သင်္ခါ၊ကုန်၏။သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။တေဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ကုန်၏။တေသံဓမ္မာနံ၊တို့၏။ ဝါ၊တို့တွင်။ မနော၊ သည်။ပဌမံ၊စွာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊၏။ ။မနောတေသံဓမ္မာနံ ပဌမံ

Digitized by Google

ဥပဒ္ဒုတိဟူသည်၊စိတ်သည်သဟဇာတဖြစ်လျှင်းမူလည်း သမ္မယုတ်ထရားတို့ကို ချီးပင့်၍၊ အဓိပတိ၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သည်ရှိသော်ရှေးဦးစွာဖြစ်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ။ဓမ္မာ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားသုံးပါးတို့သည်၊မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ဝိညာဏက္ခန္ဓာသာလျှင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိကုန်၏။ မနောသေဋ္ဌာ၊ စိတ်လျှင်အကြီးအမှူးရှိကုန်၏။လ။ ဒုက္ခဿ၊သည်၊နုံပုဂ္ဂလံ၊သို့။အန္ဓေတိ၊၏။ ကိမိဝ၊ကား။စက္ခံ၊ ဖွဲ့သည်းဘီးစက်သည်၊ဝဟတေဝ၊ ဝန်ကိုရွက်ဆောင်သောနွားလား၏။ ပခံ၊ခြေရာသို့။ အန္ဓေတိဇ္ဈဝ၊သို့။အန္ဓေတိ၊၏။ ။ယာယတေဝ၊ သွားသောသူ၏။ ဆာယဝ၊အရိပ်သည်၊ အနုပါယိနိဇ္ဈဝ၊ အစဉ်ထရိက်ထိုက်သကဲ့သို့။ ။စိတ္တေန၊အဘိသင်္ခရိတဝိညာဉ်သည်၊ လောကော၊ သတ္တလောကကို၊ နိယျတိ၊ ဆောင် အပ်၏၊ ပရိကဿတိ၊ဆွဲငင်အပ်၏။ စိတ္တသဟဘုကေဓမ္မသ၊၏။ သဗ္ဗေဝ၊ထိုသည်သာလျှင်၊ဝသံ၊အထိုနိုင်ငံသို့။အန္ဓဂူ၊ အစဉ်ထရိက်ထိုက်ရကုန်၏။ ။သတ္တာ၊တို့သည်၊စိတ္တသံကိလေသာ၊ စိတ်ညစ်နွမ်းကုန်သည်ရှိသော်၊စိတ္တဝေါဒါနာ၊စိတ်ဖြူစင်ကုန်သည်ရှိသော်၊ (အဝရှေးရှိသောဒါဓာတ်၊သဒ္ဒါနအနက်ဟော)၊ပဘဿရံ၊ပကတိအားဖြင့်ဖြူစင်၏။ (သဒ္ဓါစသော အကြောင်း မဘက် ဖြူစင်သည်)၊တစ္ဆ၊ ထိုပကတိအားဖြင့်ဖြူစင်သော စိတ်သည်လည်း၊ (ဥပကိလိဋ္ဌဒ္ဒစပ်)။ စိတ္တေ၊ကို။ အရက္ခိတေ၊ သတိဖြင့်ချစ်ခြင်းရန်းခြင်းစသည်ထိုမှမစောင့်ရှောက်လတ်သော်၊စိတ္တေ၊သည်၊ ဗျာပန္နေ၊ချစ်ခြင်းရန်းခြင်းစသည်ထိုဖြင့်နှောင့်ရှက်လတ်သော်၊ အဝသုတေ၊ကိလေသာတို့ဖြင့်လိမ်းကျံစိုစွတ်လတ်သော်၊ ။ နိဂမေထဗ္ဗစကားကိုနိဂုံးအုပ်ထိုး၍၊ဝေဝံစသည်ကိုမိန့်။ ။တရွှစ်ခုသောသုတ်ကိုသာမဆောင်မူ၍၊ များစွာသော သုတ်တို့ကိုဆောင်ခြင်း၏အကျိုးကိုပြထိုရကား၊ဇွတမေသုစသည်ကိုမိန့်၊ ။ ပုဗ္ဗင်္ဂမကား၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမိဒ္ဓစပ်။ ပညံ၊ဇေဋ္ဌကံ၊ ကတွာတို့ကိုကား ပုဗ္ဗင်္ဂမာကာရ။ ကတရံ၊ ပညံတို့ကား၊ပညံ၊ ဇေဋ္ဌကံထို့၏ အကျယ်။ကတရံ၊ ဖသံတို့ကားနိဝတ္တေတဗ္ဗ။ ။လောကုတ္တရ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ဓမ္မံပတ္တော ပညာဝေဒဂ္ဂကာပညာဓုရာ ပညာပဇ္ဇင်္ကာတိ တေန
ကားအကြောင်း။ ပညတ္တိရာစသည်ကားသာဓကာ၊ ပညတ္တိရာ၊
ပညာကဲလွန်ကုန်သော။သဇ္ဇ၊ ကုန်သော။ကုသလာဓမ္မာ၊ ထို
သည်။ နပရိဟာယန္တိ၊ မဆုတ်ယုတ်ကုန်။ (တသုတ်)။ ပညာ၊
သည်။ ဣမတ္ထိယာ၊ အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ (ထသုတ်)။ အ
ဘိညတ္ထာ၊ ပရိညတ္ထာ၊ ပဟာနတ္ထာကားအဖြေ။ တဒန္တယာ၊ထို
ပညာသို့အစဉ်ထိုက်သော။တံပံညံအနွေတိတိတဒန္တယာ။

သာတမရုရ ဝေဒယိတသခိါတေန၊ သာယာအပ် ချို့မြိန်
ကောင်းမြတ် ခံစား အပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော သာတကို၊ ယံ
တသ္မိံသမယေတသိကံ သာတံ၊ ဟုညွှန်းပြအပ်သောကြောင့်၊
သောမနဿဝေဒနာ၏ သဘောအားဖြင့်ဆိုအပ်၏။ မရုရသဒ္ဒါ
ကိုရသပိသေသပရိယာယ်ဖြစ်၍ဇာတ္ဌဘာဝအားဖြင့် တူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊သဒိသူပစာရအားဖြင့်ဆိုအပ်၏။ ။တဿာဝေ၊
တဿောအနက်၌။ဝါ၊ ထိုရှေ့ပုဒ်၏ အနက်၌။ ။တသပုရိမပ
ဒဿဘာဝေါ အတ္ထော တဿာဝေါ။ သာဝသဒ္ဒါသည် ပဒတ္ထ
ဟော။ဝေါကိဏ္ဏော၊ ပြွမ်းခြင်း။ နိဿယေ၊ မှီရာအခြေ။ အာရမ္မ
ဏော၊အာရုံ။သံသဋ္ဌော၊နှီးနှောခြင်း။ပေါနောဘဝိကာ၊တဘန်ဘဝ
သစ်ကိုပြုလေ့ရှိ၏။ ။ပုနဗ္ဘဝံ အနာဂတဘဝံကရောတိ သိ
လေနာတိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ၊ပြု။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ နှစ်သက်
ခြင်း တပ်ခြင်းဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ တတြဲတတြ အဘိ နန္ဒတိတိနန္ဒိ။
တတြတတြ၊ ထိထိုသို့သော ရူပါရုံ စသည်တို့ဌ်။ဝါ၊ ထိထိုသို့
သောဘဝ်၌။ နန္ဒိဘူတောရာဂေါနန္ဒိရာဂေါ။ နန္ဒိရာဂဘာဝေန
သဟဂတာတိနန္ဒိရာဂသဟဂတာ။ နန္ဒိရာဂဘာဝေန၊နှစ်သက်
တတ်တပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သဟဂတာ၌ အဘိန္နတ္ထပိ
သေသ နစပ်)။ သဟဂတာ ဘူတာ၊ ဖြစ်သည် တည်း။ ဇာတိ
တသ္မာ၊ကြောင့်။နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊၏။ ။ယာအယံပိမံသာ၊
အကြင်စုံစမ်းဆင်ခြင်တတ်သောပိမံသပညာသည်။ကောသဇ္ဇ
သဟဂတာ၊အကြားအကြားဌ်ဖြစ်သောပျင်းရိခြင်းနှင့်ပြွမ်း၏။ ။

Digitized by Google

ဋ္ဌိကာသညာသဟဂတံ၊အရိုးစုဋ္ဌိဖြစ်သော သညာလျှင်မှီရာအ
ခြင်္ဂါသော။ဝါ၊အရိုးစုဋ္ဌိ ဖြစ်သောသညာကိုမှီသော၊ ရူပသဟ
တာဒနံ၊ပထဝီကသိုဏ်းအစရှိသောပဋိဘာဂနိမိတ်လျှင် အာရုံ
ကုန်သော။ သမာပတ္တိနံဝါ၊ ရူပါဝစရ ဈာန်သမာပတ်တို့ကို
ညှ်း။အရူပသဟဂတာနံ၊ ကောင်းကင်ပညတ်စသောပဋိဘာ
နိမိတ်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ သမာ ပတ္တိနံဝါ၊ အရူပါဝစရ
ာန်သမာပတ်တို့ကိုလည်း။ လဘိ၊ရသည်။သဟဂတံ၊ တက္ခ
ကုပ္ပါဒစသောအဖြစ်သို့ရောက်သည်။ သဟဇာတံ၊ တက္ခဖြစ်
ဝည်၊သံသဋ္ဌံ၊နှီးနှောသည်။သမ္မယုတ္တံ၊အညီအညွတ်ဇကုပ္ပါဒစ
သောအပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်သည်။ ကိသေ၊ ကြိုကုန်သောမြင်းတို့
ကိုဇင်း။ ထူလေ၊ဆူကုန်သောမြင်းတို့ကိုဇင်း။ဝိဝဋ္ဋေတွာ၊ ကြဉ်
၍။သံသဋ္ဌာ၊အရွယ်အဆင်းလျှင်ခြင်းတူကုန်သော။ဟယာ၊မြင်း
တို့ကို။ယောဇိတာ၊ ကအပ်ကုန်၏။ အယော၊အရှင်မတို့။ တုမှေ၊
သင်တို့သည်၊သံသဋ္ဌာဝ၊ ကိလေသာဖြင့် လိမ်းကျံ စိုစွတ်ကုန်
သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊တတ္ထ၊ ထိုသဟဂတသဟဇာတနှစ်ပါးတို့
တွင်။ သဟဂတံ၊သည်။ အသဟဇာတံ၊ တက္ခမဖြစ်သောမည်
သည်။အသံသဋ္ဌံ၊ မနှီးနှောသောမည်သည်။အသမ္မယုတ္တံနာမ၊မ
ယှဉ်သောမည်သည်။နတ္ထိ။ သဟဇာတံ၊သည်။ သံသဋ္ဌံ၊သည်။
သမ္မယုတ္တံ၊သည်။ဟောတိဝိ၊ဖြစ်သည်လည်းရှိ၏။ နဟောတိဝိ၊
မဖြစ်သည်လည်းရှိ၏။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။အရုပံ၊နာမ်သည်။ ရူပေန၊ ပဋို
သန္တေအခါဟာဒယဝတ္ထုနှင့်၊ ရူပဋ္ဌ၊ သည်လည်း။ ရူပေန၊ နှင့်။
တထာ၊တူ။ သဟဇာတံဟောတိ။ နသံသဋ္ဌံနသမ္မယုတ္တံ၊ အနာ
ဘဋ္ဌတာယေဝ၊မဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ အ
သင်္ခါရိကဘာဝသာ၊ဟုသမ္ဘန်လာ။ ။ခပ်သိမ်းသော အခြင်း
အရာအားဖြင့်တူသောဒုတိယစိတ်ကိုသသင်္ခါရိက၏ အဖြစ်ကို
ဟောသဖြင့်။ဤပဌမစိတ်၏အသင်္ခါရိက၏ အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။
ထို့ကြောင့် မဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မယူအပ်။ အ
သင်္ခါရိကဟုဆိုအပ်သောအနက်၏မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်မ

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ယူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဣမသဿဝိတ္တသ၊ ဤ၊ အသဒ်ဂါရိကဘာ
ကို၊ နိယမေထွာဝ၊ မှတ်၍သာဤ၊ နောက်ဖြစ်သော ခုတိ
စိတ်၏သသဒ်ဂါရိက၏ အဖြစ်ကိုဟောတော်မူသော ကြောင့်
ပဌမစိတ်၌သသဒ်ဂါရိက၏အဖြစ်ကို မဟောသဖြင့်၊ အသဒ်
က၏အဖြစ်ကိုမှတ်အပ်၏ဟူထို၊

ဘဂဝါဟိ၌၊ ဟိကားဝိဏ္ဍာဂ၊ သဂသဘာဝေနဝါ၊ ဒိဝိထို
ကိစ္စ၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ ဂသဒ်သဒ္ဒါ ကိစ္စဟော၊ အဝိဇ္ဇာသ
သဒ်ဂါရထို့အားကျေးဇူးပြုခြင်းသည်ကိစ္စတည်း။ ဝါ၊ ဒိဝိတို့
သိအပ်သောသဘောလက္ခဏာအားဖြင့်လည်း။ ။ဂသိတဗ္ဗေ
ဝိညာတဗ္ဗောတိဂသော၊ သဿဂသောသဂသော၊ဘာဝဝိယ
လက္ခဏတိ ဇေတနာတိဘာဝေါ၊ သဂသောဘာဝေါ သဂ
ဘာဝေါ၊ပြု။ ။အဝိဇ္ဇာ၏သဘော၊သဒ်ဂါရ၏သဘောစသည
တည်း။ ထိုကိုခဲ့ပြန်ထို၍၊ စက္ခုဣသံဖဿောစသည်ကိုမိန့်၊ အ
သုဟိ၌၊ ဟိကားဝိဏ္ဍာဂ၊ မနောဝိညာဏံ၌မနောန္ဓါဂကိုဝဏ္ဏ
ဆိုအပ်၏။ဝါ၊ မနောန္ဓါဂဖြင့်မနောန္ဓါဂ၏မြဲရာ ဟဒယဝတ္ထုက
ကုန်ဘဝပစ္ဆိမဇိုဝတ္ထုဟုဆိုအပ်၏။ ။ဝတ္ထုအားဖြင့်၎
အာရုံအားဖြင့်၎င်း၊ ဝတ္ထုအာရုံအားဖြင့်၎င်း၊ သဂသဘာဝအာ
ဖြင့်၎င်းနာမ်တရားကိုပြရာ၊၌၌အာဘယ်ဖြင့်ပြထို၍၊ ရူပါဂမ္မတ်
ဝါ၊စသောစကားကိုဘုရားဟောတော်မူလေသနည်း၊ ရုန်းဖွဲ့
နိစသည်ကိုမိန့်၊ ။စတုသမုဋ္ဌာနကားကံ၊စိတ်၊ဥတု၊ အာဟာ
ရ၊ရူပမဝေဖြင့် အာဂမ္မဏနှင့် အဝဓာရဏာကမ္မဓာရည်းကို ဖြ
သည်။နောက်၌လည်း၌၍နည်း။ဒွိသမုဋ္ဌာနကားစိတ်ဥတု၊
ပဋ္ဌာရုံ၏သရုပ်ကိုပြပြီး၍၊ဓမ္မာရုံ၏သရုပ်ကိုပြထိုဂကား၊ ဂကသ
မုဋ္ဌာနာ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဂကသမုဋ္ဌာန်ကားကမ္မဇရုပ်၊ဝိညတ်
တည်း။ တိသမုဋ္ဌာန်ကား လဟုတာ ဒိတ္တာယတည်း။ စတု သ
မုဋ္ဌာန်ကားအာပေါ၊ဩဇာ၊အာကာသတည်း။ နကုတောစိတ္တ
မုဋ္ဌာန်ကားဓာတု၊ အနိစ္စတာတည်း။အတိတ်အနာဂတ်ဟူပြုန်
ကားရုပ်၊နာမ်တည်း။နဝတ္တဗ္ဗကားနိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်တည်း။ဤကြာ

Digitized by Google

၁သေသကား၊ စိတ်စေတသိက်တည်း။ ။တနည်း၊ ၎ကသ
ဋ္ဌဝနစသည်၏အဖြစ်ကိုရှုပ်တရားတို့၌သာဣယ်ဉာဉ်အပ်၏။အ
ဘဲကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ရှုပ်တရားတို့၌၎ကသရဋ္ဌဝနစသော
ခေါ်ခြင်း၏မျှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အတိတ်စ
သည်၏အဖြစ်ကိုရှုပ်နာမ်တရားတို့၌ဉာဉ်အပ်၏။ဝါ၊ စိတ်စေတ
သိက် နိဗ္ဗာန်တို့၏ ဖြစ်သင့်သည် အားထျော်စွာ၊ကော၊ ပြီ၊ နက္ခ
တောစသမဋ္ဌဝန်၏အဖြစ်ကိုဃာဉ်အပ်၏။ ။ယေပန၊ အကြောင်
ဆရာတို့သည် ကား။ အနာပါထဂတာ၊ စက္ခု စသည်တို့အား
ထင်ခြင်းသို့မရောက်ကုန်သော။ရူပါဒယော၊ကုန်သော။ ဓမ္မာပိ၊
တို့သည်လည်း။ ဓမ္မာရမ္မဏာမိစ္ဆေဝ၊ဣဿိ၊၏။ တေ၊ ထို
ဆရာတို့ကို။(ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ၌စပ်)။ ထင်ခြင်းသို့မရောက်ခြင်း၏
အကြောင်းကား၊သိမ်မွေသောအဏုဖြူ၊ တစ္ဆာရိဖြူ၊ပရမာဏုဖြူ
ကဲ့သို့ဝတ္ထုနည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ရဲရဲတောက်သော
သံချောင်းခဲ့ကျသောရေပေါက်ကဲ့သို့ခဏနည်းသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ အလွန်ဝေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အလွန်နီး
ခြင်းစသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အတိတ်အနာဂတ်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။စက္ခုစသည်တို့အားမထင်နိုင်။ ။ဝိသယိဓမ္မေ
ဝိသေသတောသိနောတိဗန္ဓတိတိ ဝိသယော၊ စက္ခုဝိညာဉ်စ
သည်တို့သည် ရူပါရုံစသည်မှ တပါးသော အာရုံ၌ မဖြစ်ခြင်း
စသည်တို့သည်ဝိသယမည်၏။ ။ဂါဝေါစရိန္တိ ဣတ္ထေါတိဂေါ
စရော။နွားစားကျက်ရေ၏။ ဂေါစရောဝိယာတိ ဂေါစရော။ ထို
အာရုံ၌များစွာဖြစ်ခြင်းသည် ဂေါစရမည်၏။ မနောဝပဋိသရ
ဏံ၊ ဟူသည်ထိုစက္ခုစသည်တို့၏ ရူပါရုံစသော အာရုံတို့ကို
ဆုံးဖြတ်သဖြင့် စိတ်သည် လည်းဖျောင်းရာဖြစ်၏၊ မနောဝ၊
စိတ်သည်သာဖျင်။ တေသံ၊ထိုစက္ခု စသည်တို့၏။ ဂေါစရဝိ
သယံ၊ကျက်စားရာအာရုံကို။ပစ္စနုဘောတိ၊ခံစား၏။ဟိသဒ္ဒံ၊၏။
၎တေသံ၊ထိုစက္ခုစသည်တို့၏။ရူပါရမ္မဏာဒိနိ၊တို့သည်။ ဂေါ
စရဝိသယံနာမ၊၏။တာနိစ၊ ထိုရူပါရုံစသည်တို့သည်လည်း။ မ

UNIVERSITY COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

နေန၊ စိတ်သည်။ ပစ္စနုဘဝိယမာနာနိဝိ၊ ခံစားအပ်ကုန်လျှင်းမှ
လည်း။ ရူပါဂရမ္မဏာ ဒီနိယေဝ၊ ရူပါဂုံစသည် မည်ကုန်သည်
သာလျှင်တည်း။(နဓမ္မာဂရမ္မဏံ၊ ထ္ယန်)။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ၊
ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်တို့သည်အာဂုံပြုအပ်ကုန်သော ဝတ္ထုနှည်းခြင်းစ
သောအကြောင်းကြောင့်ထင်ခြင်းသို့မရောက်ကုန်သော ရူပါဂုံ
စသည်တို့သည် ဓမ္မာဂုံမဟုတ်ဟု မြဲစေထို့၍ အနာပါထဂတာ
နေဝဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။

တတ္ထဇ္ဇကေကံ စသောစကားကိုခဲ့ပြီ၍၊ ရူပါဂရမ္မဏံဟိ၊ စ
သည်ကိုမိန့်။ ရူပါဂုံသည်စက္ခုပသာဒကိုထိုခိုက်၍ဟူသည်၊ ရူ
ပါဂုံ စက္ခုပသာဒတို့၏ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထင်ခြင်းသို့
ရောက်သည်ကိုဆိုသည်။ ကြေးနင်းခွက်ခွင်း စသည်တို့၏ ထိ
ခိုက်သကဲ့သို့ထိခိုက်သည်မဟုတ်၊ ။ဥပမာဖြင့် ထင်စေထို့၍
ယထာဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဘဝင်္ဂိယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့
ဇဝံတထာ၊ထို့အတူ။ (ဟောတိဒ္ဓိစပ်)။ ။သုဒ္ဓမနောဒ္ဓါရ၊ လ
အာဂန္တုကိုခဲ့ပြီ၍ ကထံစသည်ကိုမိန့်၊ ။ကတသုဓာကမ္
ဟရိတာလ မနောသိလာဒိဝဏ္ဏဂိရိတ္တံ၊ ပြုအပ်သောအင်ထေး
မှုဆေးဒန်းမြင်းသိလာစသော အဆင်းထိုဖြင့်ဆန်းကြယ်သော
(ဤဝိသေသနတို့ကို မဟာစေတိယံဒ္ဓိစပ်)။ ပဂ္ဂဟိတနာနုပ္ပက
ရဓဇပဌာကံ၊ ဆွဲအပ်သော တန်းခွန်ကုပ်ကား ရထေးငွါးရှိထ
သော။မာလာဒါမဝိနဒ္ဓံ၊ ပန်းဆိုင်းတို့ဖြင့် မြွေးရှက်အပ်ထသော
(ဝိနဒ္ဓံဒ္ဓိနဟာဓာတ်၊ ဗန္ဓနတ္ထေ)။ ဒီပမာလာ ပရိက္ခိတ္တာ၊ ဆီမီးအစဉ်
တို့ဖြင့်ခြံရံအပ်ထသော။ မဟာစေတိယံ၊ကို။ (ကတ္တာဒ္ဓိပကာ
ကံ)။ပဒက္ခိဏံ၊ကို။ (ကတ္တာဒ္ဓိဝိကတိကံစပ်)၊ သောဋ္ဌသသုပါ
ဝိဋ္ဌကာသု၊ တဆဲ့ခြောက်မြောင့်ရှိသော ဘိနပ်ထောင်အဖြင့်ထ
ဒ္ဓါ။ (ဆင်ခြေအနားကလပ်ပြင်၊ ကြေးဝန်းလည်းဟူကုန်၏။
သုဒ္ဓမနောဒ္ဓါရဒ္ဓါမြင်ဘူးသည်၏အစွမ်းဖြင့်ရူပါဂုံထင်သည်ကို
ပြီး၍၊ ကြားဘူးသည်၏အစွမ်းဖြင့် သဒ္ဒါဂုံထင်သည်ကို ပြထို
ကား၊ မရုရေနစသည်ကိုမိန့်၊ ။ဓမ္မကထိကာသကို၊ ဓမ္မံ

Digitized by Google

ထေနဲ့သဟုဘွင့်သည်။ ဓမ္မံကထေတိတိဓမ္မကထိကော၊ ဆိ စေထိုသည်။ ပါဠိကိုအဋ္ဌကထာဘွင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ဓမ္မက ထိကမည်၏၊သရဘာဏကသကို၊ သရေနဘာဏနဲ့သဘွင့် သည်။ သရေနဘာဏတိတိသရဘာဏကော၊ ဆိုစေထိုသည်။ ပါဠိကိုသာ ရွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သရဘာဏက မည်၏။ အောက်ရွတ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဟူ၏။ အောက်ရွတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် ပါဠိကိုသာ တရားဟောပလွင့်မှ အောက်၌ရွတ်သော ကြောင့်၊ အောက်ရွတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၏။ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသည် ထို အောက်ရွတ်ပုဂ္ဂိုလ်တပည့်သည် ရွတ်အပ်သောပါဠိ၏ အနက် ကို ဘွင့်သောကြောင့် ဓမ္မကထိက မည်၏။ ။သရဘာဏ ကသ ဩသာရကသ၊ ဋီကာ။ ။အဝသာရေတိတိဩသာ ရကော။အဝသာရေတိ၊ အောက်၌ပါဠိကိုရွတ်တတ်၏။ အနက် ပေး။ ။ဩသာရကသ ပါဠိယေဝ ကထေနဲ့သ၊ မဇု။ ။ ဓမ္မကထာဝါ၊ တရားစကားသည်ငင်း။ သရဘည်ဝါ၊အသံဖြင့် ပါဠိရွတ်သော အသံသည် ငင်း။ သရေန ဘဏိတဗ္ဗံတိ သရ ဘည်၊ပြု။ ။(ဘဏဓာတ်၊ ကျေပစ္စည်း။ဟောတိ၊ အာဂစ္ဆတိ၌ စပ်။ သုဒ္ဓမနောဒွါရေ၊ ဟုအာဓာရထည့်)။ ။ကုဒြူသကာဒိ ဘောဇနံ၊ လူးထမင်းစသော ဘောဇဉ်ကို။ ။မဉ္စံ၌၊မစိဓာရ ကော၊ပဌမက္ခရာစသင့်၊ဝိဂ္ဂဟ်၌ဝိသဟိ သာယံ၊တပစ္စည်း၊ဋ္ဌသင့်။

ပကတိအားဖြင့်ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ဓာယိတ၊ သာယိတ၊ ဗုဒ္ဓ၏အ စွမ်းဖြင့်ပသာဒနှင့်ထိုဂိုက်ခြင်းကိစ္စကင်းလျက်၊ မနောဒွါရ၌ရှုပါ ရုံစသည်ထို့သည်ထင်သည်ကိုအဋ္ဌကထာနည်းပြုပြီး၍၊ အဋ္ဌက ထာရတ္တကအားဖြင့်တနည်းပြုပြန်ထိုသည်ဖြစ်၍။ ဇာနိနိစသည် ကိုဒိန်း။ ။ဒဿိယတေတိ ဒိဋ္ဌံ။ ပဋ္ဌဒွါရ၏အစွမ်းဖြင့် ယူအပ် သောရှုပါရုံစ့သည်ရ၏၊သုယျတေတိသုတံ၊အနုသုတ၏အစွမ်း ဖြင့်ယူအပ်သောရှုပါရုံစသည်ရ၏။ ဥဘယေသံဥဘယေဟိဝါ သမ္ဘန္ဓဥဘယသမ္ဘန္ဓံ။ဒိဋ္ဌသုတနှစ်ပါးနှင့်စပ်သော ရှုပါရုံစသည် ၎င်းရ၏၊တတ္ထ၊ထိုဒိဋ္ဌသုတဥဘယသမ္ဘန္ဓတို့တွင်။ ။ဒိဋ္ဌကိုခဲ့

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Digitized by Google

ပြီး၍သုတကိုခဲ့ဖူးရကား၊ ငကွေ့ဝဲ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဘဂဝ တော်။လ။သမ္မသေသာတိ၊ ကားသဝနာကာရ။ ပုံညာတိသဃ နိဗ္ဗတ္တဲ့၊ လွန်ကဲသော ကောင်းမှုတော်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ ငဝရုပ် နာမ၊ ၍သို့သဘောရှိသည်ဖြစ်သော။ ဇာတိ၊သို့။ သုဏာတိ၊ နာ ၏။အထ၊ ထိုသို့ရှုပါရုံ စသည်တို့၏ မနောဒွါရဋ္ဌ ထင်ခြင်း သို့ ရောက်သောအခါဌ်။အသ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ငတံစိတ္တဲ့၊ထိုမဟာ ကုသိုလ်စိတ်သည်။(ပဝတ္တတိဌ်စပ်)။ ။ဇာနဒ်ပိစ၊ ၍ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး သောရှုပါရုံစသည်တို့၏ပသာဒနှင့်ထိုရိုက်ခြင်းကိစ္စကင်းလျက် မနောဒွါရဋ္ဌ ထင်ခြင်းကိုဆိုသောစကားသည်လည်း။ မုခမတ္တ မေဝ၊ နည်းအမြွက်မျှသာလျှင်တည်း။ ။နည်းအမြွက်ဟူပြီ။၍ မှတပါးရှိပါသေး၏လော၊ စုန်။သဋ္ဌါစသည်ကိုမိန့်။ ။သဋ္ဌါရုစိ အာကာရပရိဝိတက္ကဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခမန္တိနံ၊ တရုံတယောက်သော သူသည်ဆိုအပ်သောစကားကို ကြားသည်ရှိသော် မဆင်ခြင်မူ ၍သာလျှင်ယုံကြည်ခြင်း၊ ထိုစကားကိုဆင်ခြင်၍ကိုယ်တိုင်သာ လျှင်နှစ်သက်ခြင်း၊ ၍သို့လည်းဖြစ်လတ္တံ့ဟု အခြင်းအရာကိုရုံ စမ်းဆင်ခြင်ခြင်း၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်သောသူအားတစုံတခု၌ ပညာ ဖြင့်ရှုဆင်ခြင်ခြင်းဌာ ခဲ့သည်တို့၏။ ။သဋ္ဌါရုစိစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် မနောဒွါရဋ္ဌ ထင်ခဲ့သော်။ ၍နည်းကိုအဘဲ့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ မယူလေသနည်း။ ယသ္မာပန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ တသ္မာ၊ထိုသို့သဋ္ဌါရုစိ စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် မနောဒွါရဋ္ဌထင် ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော ရုပါရုံ စသည်တို့၏ ဟုတ်မှန်သည် လည်းရှိ၊ မဟုတ်မှန်သည်လည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ငကေကာရမ္မဏံ။လ။ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ကဲ့ခဲ့ဖွယ်၍၊ ရုပါရမ္မဏံဟိ၊စ သည်ကိုမိန့်။ထိုကဲ့ခဲ့ပြန်ဖွယ်၍၊ တတ္ထ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တတ္ထ၊ ထိုပဉ္စဒွါရ မနောဒွါရဋ္ဌဖြစ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်ဇောတို့ တွင်။ ရုပါရမ္မဏံ၊ရုပါရုံလျှင်အာရုံရှိသော။ ဇဝနံ၊သည်။(ဟော တိဌ် ပကတိကတ္တား။ တိဝိဓံကား၊ ဟောတိဌ် ဝိကတိကတ္တား စပ်)။ ။ငတံမဟာကုသလစိတ္တံဥပ္ပဇ္ဇတိတိသမ္မန္ဓေ၊ ။နိ

Digitized by Google

လဝိထလောဟိတ ထြခါတဝတ္ထွောသု၊ ညိုသော အဆင်း၊ ဖြူသောအဆင်း၊ နီသောအဆင်း၊ ပြိုသောအဆင်းရှိကုန်သော၊ ပုဗ္ဗဝတ္ထုဓာတုသု၊ ပန်းအဝတ်ဌွေ၊ ဆေးခန်းမြင်းသိလာမျက်စဉ်းစသောဓာတ်ထိုတွင်၊ သုဘနိမိတ္တသခ်ါတံ၊ သုဘဟုယူခြင်း၏အကြောင်းဟုဆိုအပ်သော၊ ဇွဉ့်၊ အထိုရှိအပ်သော၊ ကန့်၊ နှစ်သက်အပ်သော၊ မနှာပ်၊ နှလုံးကိုပွါးစေတတ် သော၊ ဝါ၊ နှလုံးဒဠ္ဍထားအပ်သော၊ ဝါ၊ နှလုံးသိုသက်ဝင်သော၊ ဝတ္ထုနှုနှကထံကေနကာရဏောနုဇ္ဇတိအယံစောဒနာ၊ နိယမိတဝသေန၊ မှတ်အပ်သောကုသိုလ်စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ပရိဏာမိတဝသေန၊ ညွတ်အပ်သောကုသိုလ်စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ သမုဒါစာရိတဝသေန၊ မပြတ်လေ့ကျက်သောကုသိုလ်စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အာဘုဇိတဝသေန၊ ကုသိုလ်စိတ်ကိုနှလုံးသွင်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ၎တံစိတ္တံကုသလံနာမဇာတန္တိ ပရိဟာရော၊ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ ။ အာဘုဇိတဝသေနာတိ ဇ္ဈာနသဝိတ္ထာရံ ဒသေန္တော ပတိရူပဒေသဝါသာတိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထယောနိသောဝ အာသော ဂေါပဝတ္တာတိတိပဓာနပါဒ္ဒေါ၊ ကသ္မာယောနိသောဝအာသော ဂေါပဝတ္တာတိတိ။ ပတိရူပ၊ လ၊ဥပနိဿယေဟိတိဝုတ္တံ။ သဒ္ဓါဒဟုလတာဒိနိ ဝေတ္ထကာရဇာနိယေဝါတိ ဇ္ဈာနသမ္ပယုတ်ဂေရကဟေတုနာဝိတ္ထာရံဒသေန္တော အာဒိမာဟ။ တတ္ထ သဒ္ဓါဒဟုလတာ၊ လ။ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ပဓာန ပါဒ္ဒေါ။ ကသ္မာသဒ္ဓါဒဟုလတာဒိဟိ သောမနသ္သ သဟဂတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ၊ အသဒ္ဓါနံဟိ၊ လ။ တသ္မာတိဝုတ်တံတိ။

သောမနသ္သသဟဂုတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုတနည်းပြဖြန်ထိုး၍ အဝိစသည်ကိုမိန့်။ ။လုဒ္ဓပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ဓါဒါသများသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုကြဉ်ရှောင်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ သိနိဒ္ဓပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ မေတ္တာတည်းဟူသော အစေးဖြင့် စိုစွတ်ခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှီဝဲသည်၏ အဖြစ်၎င်း။ (သိနိဒ္ဓဒ္ဒသိနိဟာဓာတ်၊ ထေမနဿ)။ ပသာဒနီယသုတ္တန္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ ကြည်ညိုဘွယ်

Digitized by Google

ကိုဆောင်တတ်သော သဂ္ဂုန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသောသူ၏ ဆ
ဖြစ်ဂုဏ်း၊တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထိုပိတိသို့ညွှတ်သောစိတ်ရှိသောသူ
၏အဖြစ်ဂုဏ်း။ ။ဥဂ္ဃာသမ္မယုတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြ
ထို၍၊ ကမ္မတော၊စသည်ကိုမိန့်။ထိုကိုခဲ့ထို၍ယောဟိစသည်ကို
မိန့်။ ။သိပ္ပါယတနကမ္မာယတန ဝိဇ္ဇာဌာနာနိ၊ အသက်မွေး
ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဆင်စီး မြင်းစီးစသော အတတ်၊
လယ်လုပ်ကုန်သွယ်ခြင်းစသော အတတ်၊ သက်ကြည့်ဗေဒင်စ
သောအတတ်တို့ကို။ သေဝိယတေတိသိပ်။ သိဓာတ်၊ ဂဟာဒိ
တောပ္ပဏ္ဍာ၊ ဖြင့်ကိတ်၌၊ ကမ္မတ္ထဝိပ္ပစ္စည်းသက်။ အာယတန
သဒ္ဒါကာရဂဏ်ထွက်။သိပ္ပမေဝအာယတနံသိပ္ပါယတနံ၊ပြု။ ။အ
ဗျာပဇ္ဈေ၊ဒေါမနဿဗျာပါဒ၏ကင်းရာဖြစ်သော။လောကေ၊ ရူ
ပါဝစရဗြဟ္မာ့ဘုံ၌။ ဥပ္ပန္နသာဝိ၊ ပဋိသန္ဓေ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်
အား၎င်း။တတ္ထ၊ ထိုရူပါဝစရဗြဟ္မာ့ဘုံ၌။ သုခိနော၊ ချမ်းသာ
ခြင်းရှိသော။ တသ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ဓမ္မပ္ပဒါ၊ တရားအစု တို့
သည်။ဝိလဝဏ်၊ ပေါ်ကုန်ထကုန်ထင်ကုန်၏။(ပလုဓာတ်)၊ သ
တုပ္ပါဒေါ၊ သတိ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဒန္ဓော၊နုံ့နွေး၏။အထ၊ ၌။
သောသတ္တော၊သည်။ခိပ္ပမေဝ၊လျင်စွာသာလျှင်။ ဝိသေသဘာ
ဂိ၊ထူးသောဈာန်မဂ်ဖိုလ်ကိုရခြင်းအဘို့ရှိသည်။ဟောတိ၊၏။ ။
ယောဂါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ၌ စိုးဖြန်းအားထုတ်လုံ့လ ပြုခြင်း
ကြောင့်။ဝေ၊စင်စစ်။ဘူရိ၊ ပညာသည်။ဇာယတိ၊၏။ အယောဂါ၊
ကြောင့်။ ဘူရိသဒ်ပေါ၊ ပညာ၏ ကုန်ခန်းပြုန်းတီးပျက်စီးခြင်း
သည်။ ။ပရိပုဏ္ဏကတာ၊ အဘန်တလဲလဲ မေးမြန်းခြင်းမျှား
သောသူ၏အဖြစ်ဂုဏ်း။ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ၊အစ္ဆတ္တိကဖြစ်သော
ဆံခြေသည်း လက်သည်း စသော ဝတ္ထု၊ ဗာဟိရ ဖြစ်သော
သက်နှံးစသော ဝတ္ထုတို့ကိုသန့်ရှင်းစွာ ပြုခြင်းငှင်း။ ဣန္ဒြိယသ
မတ္တ ပဋိပါဒ နတာ၊ သဒ္ဓါနှင့် ပညာ၊ သမာဓိ နှင့် ဝီရိယ ကို
ညီမျှသည်၏ အဖြစ်ကိုပြီးစေခြင်းငှင်း။ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလ ဟိုဝေဇ္ဈနှ
တာ၊ ပညာမဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်ကိုရှောင်ကြဉ်ခြင်းငှင်း။ ပညဝန္တပုဂ္ဂ

Digitized by Google

လသော်ဝနဲတာ၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဂုဏ်ကို မှီဝဲခြင်းငင်း။ ဂန္ဓိရ ဥာဏာစရိယ ပစ္စဝေက္ခနာတာ၊ ဥာဏ်ဖြင့်ကျက်စား အပ်ကုန်သော နာဂ်နဲသောသုတ္တန်တို့ကိုဆင်ခြင်ခြင်းရှိသောသူ၏ အဖြစ်ဂုဏ်း။ ။ဥာဏောနစရိယာနိဥာဏာစရိယာနိ၊ဂန္ဓိရာနိဥာဏာစရိယာဒိ ဂန္ဓိရဥာဏာစရိယာနိ၊ ဂန္ဓိရဥာဏာ စရိယာနံ ပစ္စဝေက္ခနာ၊တထာ။အထဝါ၊ဂန္ဓိရံဥာဏံ၊တထာ၊ တေနစရိယာနိတိ၊ တထာ၊ တေသံပစ္စဝေက္ခနာ၊တထာ။ နဂ်ိနဲသောဥာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်ကျက်စားအပ်သော သုတ္တန်တို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်း ရှိသောသူ၏အဖြစ်ဂုဏ်းအနက်ပေး၊ တဒမိမတ္တတာ၊ ထိုဓမ္မဝိစယသို့ညွတ်သောကိုင်းသောစိတ်ရှိသောသူ၏အဖြစ်ဂုဏ်း။ ။ဥပ္ပန်နံ တဿကုသလံအသဲ်ဂါရံနာမဇာတံတိသမ္ဘန္ဓော။ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ ယဒါပူဇေတိ၊ တဒါဒါနမယံဟောတိတိသမ္ဘန္ဓော။ ။ကုလဝံသော၊ အမျိုးတို့၏အနွယ်တည်း။ ကုလတန်ဆို၊ အမျိုးတို့၏အစဉ်တည်း။ ဇော၊ ဤဘုရား ရတနာစသည် တို့အား ပူဇော်ခြင်းသည်။ကုလပ္ပဝေဏီ၊ အမျိုးတို့၏မပျက်အဆက်တည်း။ ဇေတံ၊ သည်။ကုလဝင်္ဂံ၊အမျိုးတို့၏အကျင့်ဝတ်တည်း။ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ဝယံ၊ပျက်ခြင်းသို့။

ဒါနမယသည်ကာယကမ္မစသောအားဖြင့် သုံးပါးပြားသည်ကိုပြထို၍၊ဒါနမယံပန၊စသည်ကိုမိန့်။ဒါနမယံကာယကမ္မံဟောတိ၊ဝစီကမ္မံဟောတိ၊မနောကမ္မံဟောတိတိသမ္ဘန္ဓော။ ။သီလမယသဉ်ကာယကမ္မစသောအားဖြင့် သုံးပါးပြားသဉ်ကိုပြထို၍၊ ယဒါပန၊စသည်ကိုမိန့်၊သီလမယံကာယကမ္မံဟောတိ၊ဝစီကမ္မံဟောတိ၊မနောကမ္မံဟောတိတိသမ္ဘန္ဓော။ ။ဘာဝနာမယသတိပိဓဘာဝံဒသေတုံ ယဒါပနာတိ အာဒိမာဟ။ ယထာဝုတ္တနယောဝသမ္ဘန္ဓောတိ။ ။အဝယဝနိဂုံးအုပ်ပြီး၍၊ သရုဒါယနိဂုံး ဂဟ်ထိုရကား၊ဇေဝမေတ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ။ထွေ၊ဤရူပါဂမ္မဏာ ဂါဂမ္မဏာစသော ကုသိုလ်တို့တွင်။ ရူပံအာဂမ္မဏံဇောသာ ရူပါဂမ္မဏံ။ ။ကန္ဓမူလံဝိယ၊ အမြစ် အဖုကဲ့သို့။ နိလုပ္ပလ

Digitized by Google

ဟတ္ထကံဝိယစ၊ကြောညှိလက်ကြောညှိစည်းကဲ့သို့ငင်း။ သဝတ္ထုကံ၊ စည်ကြိုးစသော ဝတ္ထုနှင့်တကွ၊ ဘေရိရဒ္ဒိဂ်ါဒိသူ၊ စည်ကြိုးရရှိးစည်စသည်ထိုတွင်းဥပဟာရံ၊ပူဇော်ခြင်းကို။ ဝဇ္ဇတ္ထံ၊ တီးခြင်းအကျိုးငှာ။(ဝဒေါတ်၊ ကျပစ္စည်း)။သရဘေသဒ္ဒ၊ အသံကိုထွက်စေတတ်သောဆေး၊သရဘာဉ၊ ပါဠိရွတ်သည်ကို။ ။ဥပနိသိန္နကထံ၊အညီအညွတ်စည်းဝေးရာ၌တရားစကားကို။ ။သဟတ္ထာ၊မိမိလက်ဖြင့်။ (ကရဏတ္ထ၌ပဉ္စမီ)။ ။ဝိဇ္ဇမာနကဝတ္ထုံ၊ထင်ရှားရှိသောစည်ကြိုးစသောဝတ္ထုကို။ ။အပရိယာပန္နာစ၊အကျုံးမဝင်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အနိစ္စ စသောလက္ခဏာ ပညတ်တို့၏ ပရမတ္ထ အားဖြင့် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခာယတနစသည်တို့၏ တပါးသော အာယတနဏ်အဖြစ်ကြောင့်ဓမ္မာယတနဒ္ဒါမရေတွက်အပ်ကုန်၊ ။၍ဓမ္မာရမ္မဏာကုသိလ်အရာ၌ ၍ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အစ္ဆရိတ္တိ ကာယတနစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ယှဉ်ရမည်လော၊စုန်းဖူမသို့ပန်၊ စသည်ကိုမိန့်။ခဲ့ပြီး၍ဩဒါဒိသုတ်၊စသည်ကိုမိန့်။, ။ဝေဇ္ဇံ၊အတတ်ကို။ ဇာလံ၊ ပိုက်ကွန်ကို။ဖာလာပေတိ၊ဆုတ်စေ၏။ကုမိနံ၊ပြွှိုးကို။ သကုဏာပဉ္ဇရံ၊ဌက်ချုင်ကို။ ဝိဒ္ဓံသာပေတိ၊ ဖျက်စေ၏။ ဇိဝိတပရိတ္တာနတ္ထံ၊ အသက်အရှင်အထား အစောင့်အရှောက် အကျိုးငှာ။ ။ပဓူပဓူသဒ္ဒံ၊ ချွတ်ချွတ်သောအသံကို။ဝါ၊ ဖျစ်ဖျစ်သောအသံကို။တတ္ထ၊ ထိုဆိုးသစ်စသက်နှင့်၌။ ယောကာဠကဿကာဒိဂန္ဓော၊ အကြင်ဆိုးရည်ဆိုးခေါက်စသည်တို့၏ အနံ့သည်။ဝါ၊ ဗဒ္ဓောင်းစသည် တို့၏အနံ့သည်။ အတ္ထိ၊၏။ ပရိဘောဂရသဝေသန၊ သုံးဆောင်ခြင်းလျှင် အကြောင်း ရှိသော ပိတိသောမနဿဟုဆိုအပ်သောရသ၏အစွမ်းဖြင့်။ ။ပိတိသောမနဿသည်သဘောအားဖြင့် ရသာရုံမမည်၊ ရသချင်းတူသည်၏အဖြစ်ကိုသာစွဲ၍ရသာရုံဆိုသည်။ သဘောအားဖြင့် ပိတိသောမနဿသည်ဓမ္မာရုံသာမည်၏။

၍မဟာကုသိလ်စိတ်ကိုအဘဲ့ကြောင့်အာရုံဖြင့်သာမှတ်

Digitized by Google

ရှုပါရမ္ဘဏ်ဝါ။ ။လ၊ခမ္ဘာရမ္ဘဏ်ဝါ၊ ဟုဟောတော်မူလေသနည်း။ နွားရဖြင့်လည်းမှတ်၍၊ ကာယိကဲ်ဝါစာသိကဲ်မာနသိကဲ်၊ ဟုဟော ကောင်းပါသည်မဟုတ်လော၊ စုန်းဇွမသဿပန်၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ ဇွမသဿစိတ္တသ၊ ၏။ ။အာရမ္ဘဏာမေဝ၊ လျှင်၊ နိဗ္ဗန်၊ မြ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ။အာရမ္ဘဏောနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ။ အနုပ္ပဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ကာယကံစသည်တို့ တွင်တခုသောပါဏာတိပါတ စံသောကံသည် ထိုကာယနွားရ နှင့်ကင်း၍တပါးသောဝစီနွားရ၌ဖြစ်သကဲ့သို့။ ထို့အတူရှုပါရုံစသည်တို့တွင်တပါးပါးလျှင်အာရုံရှိသောစိတ်သည်ထိုအာရုံနှင့်ကင်း၍အာရုံတပါး၌မဖြစ်။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ဝစီနွားရ၌ ပါဏာတိပါတစသည် ဖြစ်လျှင်မူလည်း ကာယကံဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ထို့အတူသန္ဓါရမ္ဘဏာဖြစ်သောစိတ်ကို ရှုပါရမ္ဘဏာဟုမဆိုအပ်။ ။နွားရံပန၊ သည်ကား။ အနိဗ္ဗန်၊ မမြ။ကသ္မာ၊ ကား။ ကမ္မသ၊ ၏။ အနိဗ္ဗန္ဓာ၊ နွားရ၌ မမြသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ကမ္မသို့၊ သည်၊အနိဗ္ဗန္ဓေ၊သော်။နွားရံဝိ၊သည်လည်း။အနိဗ္ဗန္ဓေဝ၊လျှင်။ ဟောတိ၊၏။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား ရှုပါရုံစသည်တို့တွင်တပါးပါးလျှင်အာရုံရှိသောရှုပါရမ္ဘဏာစိတ်သည် ရှုပါရုံ၌သာဖြစ်၏၊သန္ဓါရုံစသောအာရုံတပါး၌ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ထို့အတူကာယနွားရစသည်တို့တွင် တရသော နွားရ၌ ဖြစ်သော ကံသည်တပါးသောနွားရ၌မဖြစ်သည်မဟုတ်။ ထိုသို့ကံ၏နွားရ၌ မမြသဉ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နွားရသဉ်လည်းပါဏာတိပါတစသောကံသည်ကာယနွားရ၌ဖြစ်၏ဟု မှတ်ခြင်းမှကင်း၏။ ။မနောဝိညာဉ်မနောနွားရတို့ကိုထည့်၍၊ဆဝိညာဏာနွားရာနိ၊ဟုမဆိုခြင်းသည်နွားရ၊နွားရဝန်ကွတို့၏တကွမဖြစ်ခြင်းကြောင့်မဆိုသည်။ ။ကာယကမ္မနွားရံ၌ကား ယ၏အပြားကိုပြထို၍ တတ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ဝယတရူပရုပ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ စတုသမုဋ္ဌာနိကကာယကို ဆိုအပ်သဒ္ဒရုပ်၊ ဝိကာရရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်တို့ကို မယူအပ်ကုန်။ မထို၊သည်ကိုရှေးဦးစွာပြထို၍၊ တေသုစသည်ကိုမိန့်။ ။တေ

Digitized by Google

သူ၊ ထိုလေးပါးသောစတုသရဋ္ဌာနိကကာယထိုထွင်း၊ ကာယာ
ကမ္မဋ္ဌါရုံ၌၊ သည်း၌ပါဒိဏ္ဏကကာယဿ၊ ၏။ နေဝနှာမံ၊ အမည်
မဟုတ်၊ ဣဘရေသံ၊ ဤမှတပါးသော အာဟာရ သရဋ္ဌာနစ
သောကာယသုံးပါးတို့၏။ နှနှာမံ၊ အမည်မဟုတ်၊ ပန၊ ဤဒွစတ်စတ်
ထိုအပ်သည်ကား။ စိတ္တသရဋ္ဌာနေသု၊ ကုန်သော၊ အဋ္ဌသုရူပေ
သု၊ တို့တွင်။ ကော၊ ထရသော၊ ဝိညတ္တိ၊ သဉ်း၊ အတ္ထိ၊ ၏။ ဇာန်၊ ဤထရ
သောဝိညတ်သည်၊ ကာယကမ္မဋ္ဌါရုံနှာမ၊ ၏။ (ဝိညတ္တိသည်ဇာတ်
လိင်ဖြစ်လျက်၊ ဇာန်ဟုနပုလ္လိင်ဖြင့်ညွှန်းခြင်းသည်၊ ကာယကမ္မဋ္ဌါ
ရုံဟူသောနောက်ဖြစ်သောနပုံးကိုငဲ့၍ညွှန်းသည်၊ ရှေ့ပုန်၏လိင်
ကိုမငဲ့။ နောက်ပုန်၏လိင်ကိုငဲ့၍ သဗ္ဗနာမ်ပုန်တို့ဖြင့် ညွှန်းခြင်း
သည်ဝါကျတို့၏သဘောတည်း)။ ။ယံ၊ အကြောင်ဝိညတ်၏ကာ
ယကမ္မဋ္ဌါရုမည်သည်၏အဖြစ်ကို၊ (ယံသန္ဓာယ၊ ဟူသော့ရွေးထိုဒွ
နိယတ်ကင်းသော ယံဟူ၍မှတ်)။ ။ကုသလစိတ္တာသတ္ထ၊ ကု
သိုလ်စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ငင်း။ ဝါ၊ ကုသိုလ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံ
သောပုဂ္ဂိုလ်၏ငင်း။ (၌သမ္ဘန် ပုန်တို့ကို ကာယသန္ဓစ်)။ အ
ဘိက္က မန္တာသတ္ထ၊ ရှေ့သို့ တက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ငင်း။ ပဋိက္က
မန္တာသတ္ထ၊ နောက်သို့ ဆုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ငင်း။ အာလော
ကေန္တာသတ္ထ၊ ရှေ့သို့ ကြည့် သော ပုဂ္ဂိုလ် ၏ ငင်း။ ဝိလော
ကေန္တာသတ္ထ၊ ထိုမှဤမှကြည့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ငင်း။သမိဉ္ဇေန္တာသ
တ္ထ၊ ခွေသောသူ၏ငင်း။ ပသာရေန္တာသတ္ထ၊ ဆန့်သောသူ၏ငင်း၊
ကာယဿ၊ ကိုယ်ကို၊ ယာထမ္ဘနာ၊ အကြောင်ခိုင်ခဲ့ခြင်းသည်ငင်း၊
ယာသန္ဓနာ၊ အကြောင် ကောင်းစွာ ခိုင်ခဲ့ခြင်း သည်ငင်း။ ယံ
သန္ဓနာ်တတ္တာ၊ အကြောင်ကောင်းစွာ ခိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်သည်ငင်း၊
ယာဝိညတ္တိ၊ အကြောင်သိစေခြင်းသည်ငင်း။ ယာဝိညာပနာ၊ အကြောင်
သိစေသောအခြင်းအရာသည်ငင်း။ ယံဝိညာဝိတတ္တာ၊ အကြောင်သိ
စေအပ်သည်၏အဖြစ်သည်ငင်း၊ အတ္ထိ၊ ၏။ ဇာန်ဒံ်ရုပ်၊ သည်၊ က
ယဝိညတ္တိ၊ ၏။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ ဇာမေသံအဋ္ဌန်ရုပကလာပါနံ၊
၏။ အာ့ရေ၊ အတွင်း၌။ ယာစိတ္တာသမုဋ္ဌာနဝါယောဓာတု၊ သ

Digitized by Google

အထွေ၏။ သာစိတ္တသရဋ္ဌာနဝါယောဓာတု၊သည်၊အတ္တနာ၊မိမိ ဟုဆိုအပ်သောဝါယောဓာတ်နှင့်၊သဟဇာတ်၊ထကွဖြစ်သော၊ ရူပကာယ်၊ကို၊ဝါ၊ချဲ့အပေါင်းကို၊သန္ဓေဖွဲ့တိ၊ခိုင်ခဲ့စေ၏၊သန္ဓေ ရေတိ၊ထည်တုံ့စေ၏။ သဠာယေတိ၊ထွပ်စေ၏၊အဘိက္ကမာပေ တိ၊ ခွေသို့တက်စေ၏။ ပရိက္ကမာပေတိ၊ နောက်သို့ ဆုတ်စေ ၏။ ။ထိုစကား ကျဉ်းသေး၍ ခဲ့ဖျိုရကား၊ တတ္ထစသည်ကို မိန့်။ ။တတ္ထထဆို့ဝစနေ၊ ထိုဝါယောဓာတ်၏ မိမိနှင့်သဟ ဇာတ်ဖြစ်သော ချဲ့ကိုခိုင်ခဲ့ခြင်းစသော ကိစ္စကိုပြု၏ ဟူသော စကားရပ်၌။ ကောဝဏ္ဏနဝိထိယံ၊ တခုသော အာဝဏ္ဏနိုင်သော ဝိထိ၌။ (မနောန္ဓါရဝိထိကိုယူ။ ပဉ္စန္ဓါရဝိထိ၌ ဝိညတ်ကိုမဖြစ် စေနိုင်)။ ပဌမစိတ္တ သရဋ္ဌတာ၊သော၊ ဝါယောဓာတု၊ သည်၊ (သင်္ကွေါတိ၊ နသင်္ကွေါတိ၌စပ်)။ ။ပဌမ ဇောကြောင့် ဖြစ် သောဝါယောဓာတ်သည်၊ ထိုပဌမဇောခဏ၌ချဲ့တို့ကို အရပ် တပါး၌ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ထွပ်စေခြင်းငှာ အ ကယ်၍ကားမတတ်နိုင်၊ယင်းသို့မတတ်နိုင်လျှင်းမူလည်း၊ထိုဝါ ယောဓာတ်ကို ဝိညတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိကာရနှင့်တကွ ဖြစ် သည်ကိုသာဤဋ္ဌင်သိအပ်၏။ အသို့သိအပ်သနည်းဟူမူကား၊ အ ရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့တွင် အကြင်အရပ်သို့ သွားခြင်းငှာ အထိုရှိ သောသူသည်၎င်း၊အင်္ဂါကြီးငယ်ကိုပစ်ချခြင်းငှာအထိုရှိသော သူသည်၎င်း၊ ထိုအရပ်သို့ရှေးရှုချဲ့ထိုကို ဝါယောဓာတ်သည် ခိုင်ခဲ့စေ၏၊တည်တုံ့စေ၏၊ ထို့ကြောင့်ထိုအရပ်သို့ရှေးရှုသည် ၏အဖြစ်တည်းဟူသောဝိကာရဟုဆိုအပ်သော ဝိညတ်ရှိသည် ဖြစ်၏၊ အထိုနှင့်ထကွဖြစ်ခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော ဝိကာရ သည်ဝိညတ်မည်၏၊၍သို့သောအကြောင်းကြောင့်၊မနောန္ဓါရာ ဝဏ္ဏနိုင်၏လည်းဝိညတ်ကိုဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်၊ အကြင်အ ကြင်ထိုအပ်သောဝိကာရရုပ်ကိုဖြစ်စေခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏၊ သုံးဆဲ ဂါပါးသောစိတ်တို့သည်ရုပ်၊ဇာရိယာပုတ်၊ဝိညတ်တို့ကိုဖြစ်စေ ၏။ဝါယောဓာထုသင်္ကွေါတိတိသမ္မန္ဓေ၊ထေန၊ထိုသို့သတ္တမ

Digitized by Google

ဧာစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်၏ သဟဇာတ် ဖြစ်သောချွဲကို ခိုင်ခံ့ခြင်းစသော ကိစ္စကိုပြီး စေခြင်းဌာ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယောစိတ္တသမုဋ္ဌာနိက ကာယောဇာတ္တိ၊ သောနဝိညတ္တိ။ပန၎ကေန္တေ့နစိတ္တသမုဋ္ဌာနာယ ဝါယောဓာတု ယာ၎ကော အာကာရဝိကာရောအတ္တိ၊ အယံဝိညတ္တိ နာမာတိ သမ္ဘန္တေ။ကောသောအာကာရဝိကာရောတိသမတ္ထောတိအာဟ။ ။သာ၊ထိုဝိညတ်သည်။ အံဋ္ဌဂ္ဂပါနိုဝိယ၊တို့ကဲ့သို့။ နစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်ကြောင့်မဖြစ်။ (၎င်းပါဠိဖြင့် ပရမတ္ထအားဖြင့် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကိုတားမြစ်အပ်၏)။ ပန၊ ယင်းသို့ စိတ်ကြောင့် မဖြစ်လျှင်မူလည်း။ (သာဝိစိတ္တ သမုဋ္ဌာနာနာနာမဟောတိဠ္ဟစပ်)။ ။ဝိညတ်သည်စိတ်ကြောင့် မဖြစ်ဘဲလျက်အဘဲ့ကြောင့် စိတ္တသမုဋ္ဌာန မည်သနည်း၊ ရှင်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ လ။တာယကိုမိန့်။အာဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊ ရှင်။ ယထာပန။လ။၎ဝံကိုမိန့်။ ။အနိစ္စာဒိဘေဒါနံ၊အနိစ္စစသောအပြားရှိကုန်သော။ဝါ၊ အနိစ္စစသော အရိုက်အတုံ့ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊တို့၏။ ဇရာမရဏာတ္တာ၊ကြောင့်။ ဇာ။လ။ သဒ်တန္တိ၊၍။ ဝုတ္တံယထာ၊သို့။ ၎ဝံတထာ၊တူ။(ဟောတိဠ္ဟစပ်)။စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ကုန်သော၊ချွဲပါနံ၊တို့၏။ဝိညတ္တိတာယ၊ ဝိညတ်ဟုဆိုအပ်သော ဝိကာရ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ဝိညတ္တိဇဟုလာ၊ယာစနဇဟုလာကဲ့သို့ ယာစနတ္ထမဟုတ်။ထို့ကြောင့်ဋီကာဠ္ဍ။ ဝိညတ္တိတာယာတိဝိညတ္တိဝိကာရတာယ၊ဟုမိန့်၏။ဝိညတ်၏စိတ္တသမုဋ္ဌာနချွဲတို့၏ဝိကာရအဖြစ်ကြောင့်စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ကိုထိုအပ်သကဲ့သို့။ မဟာဘုတ်၏ဝိကာရ၏ အဖြစ်ကြောင့် ဥပါဒါန်ရုပ်၏ အဖြစ်ကိုလည်း ထိုအပ်၏။ ။ဝိညတ်၏ သရုပ်ကိုပြုပြီး၍ ဝစနတ္ထကိုပြုထိုရကား။ ဝိညာပနတ္တာ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဝိညာပနတ္တာ၊ သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိဂြိုဟ်ပြု)။ ဝိညာပေတိတိဝိညတ္တိ၊ဟုဆိုလေ၏။ ။၎ကော်၊ တရသော။ကာယိကကာရဏာ၊ကာယန္ဒြိယ်ဖြစ်သော စိတ်တို့၏အမှုအရာကို။ ဝါ၊ကာယန္ဒြိရုဠ်ဖြစ်သော

စိတ်တို့၏အထိဆန္ဒအကြောင်းကို၊ ဝိညာဝေတိ၊၏။ ဟိ၊ခဲ့ပြီးအံ့၊စက္ခု ပထဝိဒ်၊မျက်စိဖြင့်မြင်ကောင်းသောအရပ်၌။ဘမုကံဝါ၊ မျက် မှောင်ကိုလည်း။အယံအာကာရော၊ ဤလက်ထုပ်ခြင်းစသောအ ခြင်းအရာကို၊ ။လက်စသည်တို့၏ထုပ်သော အခြင်းအရာစ သည်ကို စက္ခု ဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သကဲ့သို့ ဝိညတ်ကို လည်း စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်သည်ဖြစ်က၊မနောဝိညာဉ်ဖြင့်သာ သိ အပ်၏ဟူသော စကားသည်မသင့်၊ရှေ့။ စက္ခုနာဟိစသည်ကို မိန့်၊ဟိသစ္စံ၊ ဘုတံ အဝိတထံ ဝတ္ထာရမ္ဘဏာ မေဝပသတိ၊ နဝိညတ္တိတိ၊ ။ဝိညတ္တိ ပန၊ကိုကား။(ဇာနာတိဒ္ဓစပ်)။မနောဒွါရိ ကစိတ္တေန၊ဖြင့်၊စိန္တေတွာ၊ကြံ၍။သေဇသော၊ဤသူသည်၊ဇာနံစ၊ ဤမည် ဤမည်သော အမှုကိုလည်း။ ကာရေတိ မည်၊ ပြုထိုယောင်တကား။ (မညေသဒ္ဒါကား ဝိယတ္တဒ္ဒနိပါတ်)။ ဇာတိ၊သို့။ ဇာနာတိ၊၏။ ။ကာရေတိမညေ၊ ဟူသောစကားသည်အထိ ကိုသိစေသောစကားဖြစ်သောကြောင့် ဝိညတ္တိ ဟူသောကံနှင့် ဆန့်ကျင်၏ဟူခြားအံ့။ မဆန့်ကျင်။ ကာရေတိမညေ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့် ရှုပါရုံကိုယူခြင်းကိုအစဉ်လျောက်သဖြင့်ယူအပ်သော ဝိညတ်ဖြင့် ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သောစိတ်၏ အမှုအရာအထိုက်သိ အပ်၏။ ထိုအမှုအရာ အထိဆန္ဒကို သိသဖြင့် ဝိညတ်၏ သိအပ် သည်၏အဖြစ်ကိုပြု၏။ထိုစကားသည်သင့်၏။ ဝိညတ်ကင်းကုန် သောသစ်ပင်ထုပ်ခြင်းစသည်တို့၌၌သူသည်၍အမှုကိုပြုထို၏ ဟုဆိုခြင်းသည်မဖြစ်။ ။ဝိညတ်ကိုမနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် သိ အပ်သည်ကို ဥပမာဖြင့်ထင်စွာပြထို၍။ ယထာဟိ၊ စသည်ကို မိန့်။ ။ဟိတံပါကဋံကရောမိ၊မနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့်အထိုဝိညတ် ကိုသိအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုတင်စွာပြဦးအံ့။ ယထာမနောဝိညာ ဏေန ဇာနာတိ၊ ၎ငမေဝဝိညတ္တိဝိ နစက္ခုဝိညေယျာ၊ မနော ဝိညေယျာဝါတိသမ္ဘန္ဓော။ ။ဂတမဂ္ဂပရိယန္တေ၊သွားရောလမ်း ဆုံး၌။ တိဏပဏ္ဏကသဝံ၊ မြက်မှိုက်သစ်ရွက်မှိုက်သည်။ သာရိတံ၊ တင်သည်စုဝေးသည်၊အဓိဋ္ဌဝိ၊ မမြင်အပ်လျင်။

Digitized by Google

လည်း။(ဇာနာတိန္ဓစပ်)။ ဇထွေဥဒကံ ဘဝိဿတိ၊လ။ ဂတောဘ
ဝိဿတိတိတ္ထိကား ဇာနနာကာရတည်း။ ဥဒကံ ဘဝိဿတိစ
သည်ဖြင့်၊ရေစသည်ကိုသာ သိအပ်သည်မဟုတ်၊ ရေစသည်
နှင့်စပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရူပါရုံကိုယူသည်ကို အစဉ်
လျောက်သော မနောဝိညာဉ်ဖြင့် ရေစသည်ကိုသိအပ်၏။ ထို
ရေစသည်ကိုသိသဖြင့်ထိုရေ၏အခြင်းအရောကိုသိအပ်သည်၏
အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏ဟုမှတ်အပ်၏။ ကာယန္ဓါရဒွဖြစ်သော အမှုအ
ရာအထိုကို ယူခြင်းအားငင်း။ ရေစသည်ကို ယူခြင်း အားငင်း
ရှေးဒွါပြီးသောသင်္ကေတကိုယူခြင်းသည် ဥပနိဿယဖြင့်ကျေး
ဇူးပြု၏။ ။စက္ခုဝိညာဏတဝိထိ။တဒနုဝတ္တကမနောန္ဓါရတ
ဝိထိ။ သုဒ္ဓမနောန္ဓါရတဝိထိ။ ထိုနောင်အစဉ်မပြတ် ဖြစ်သော
ဝိညတ်ကိုယူသော မနောန္ဓါရတဝိထိ၊ ထိုနောင်ဝိညတ်ဖြင့်သိ
စေအပ်သော ကာယန္ဓါဂိုက ကရဏ အဓိပ္ပါယကိုယူသော မ
နောန္ဓါရတဝိထိ။ ။ဟေတုကတ္တုသာဓ်မှတပါး ကမ္မသာဓ်
ကိုပြထို၍။ ဝိညေယျတော၊ စသည်ကိုမိန့်။ ခဲ့ုထိုရကား။ တတ္ထ
တတ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ။တသ စိတ္တသရဋ္ဌာနိကကာယသ
ဂတိတံဂတိ။ တံဂတိဝိယဂတိ ဇတသသတ္ထသရဋ္ဌာနိကကာ
ယသသာတိတံဂတိကော၊ တံစိတ္တသရဋ္ဌာနိကကာယံ အနုဝတ္တ
တိတိတဒနုဝတ္တကော။ ။ယသန္ဒါတသန္ဒါထိုနှင့် သမာသ်တွဲ
ရာရှေးဒွ နိဂ္ဂဟိတ် သော်လည်းလာ။ နောက်ဒွ နွေးဘော်သော်
လည်းဆင့်၊ ။ယတသန္ဒသမာသမှ၊ သဒ္ဒါပရပဒေနစ။ ပုဗ္ဗေ
နိဂ္ဂဟိတာဂမောဝါ၊နွေဘာဝေါဝါပရောသိယာ။ ။ဝိညတ်၏
ကာယကမ္မန္ဓါရမည်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုပြီး၍ထိုန္ဓါရဒွဖြစ်သော
စေတနာ၏ကာယက်မည်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုထို၍၊ ယာပန၊စ
သည်ကိုမိန့်။ ။တသ္မိံန္ဓါရေ၊ထိုကာယကမ္မန္ဓါဂုဒွ။ သိဒ္ဓါ၊ထင်
ရှားသော။ (ပါကဋာဘာဝဝသေနသိဒ္ဓါ၊ဋီကာ)။ ။သိဒ္ဓသန္ဓါ
၏နိမ္မန္နန္ဒ၊ နိစ္စစသော အနက်ကိုနစ်စေ၏။ ထိုကြောင့်သိဒ္ဓါ၊ ‘
သောဟုနိမ္မန္နန္ဒအနက်ယူ၍မပေးလင့်။ ။ယာယစေတနာအာ

Digitized by Google

ယာယစေတနာဃ၊ဖြင့်၊ ဇာန်၊ ၍စေထနာသည်။ ကာယကမ္မ၊ ၏။ ။ပရဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်၏အကျိုးပေးခြင်းမရှိသော စေတနာ၏ ကံမည်သည်၏ အဖြစ်သည် မပြီးသောကြောင့်။ ကုသလံဝါအ ကုသလံဝါတိဌပေတဗ္ဗံ၊ဟုဆိုသည်။သမာနဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်၏ကား ကံမည်သည်၏ အဖြစ်ပြီးသောကြောင့် ဝိညတ်ဂုဖြစ်စေတတ် ကုန်သောတဆဲ့တပါးသောကြိယာစိတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်တိုက် ကိုပြည့်စေ၍ထားအပ်၏။ ။ကံမျာနို၊ကံတို့သည်။နွါရေ၊ မိမိ နွါရတပါးသောနွါရဉ်။စရန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။နွါရာ၊တို့သည်။ နွါရစာဂိနော၊နွါရတပါးဉ်မဖြစ်ကုန်။တသ္မာ၊ထိုသို့နွါရတို့၏ နွါရတပါးဉ်မဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နွါရေဟိ၊တို့ဖြင့်။ကမ္မာနိ၊ တို့ကို။အညမည်၊ အချင်းချင်း၊ ဝဝတ္ထိတာ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ် ကုန်၏။ဝါ၊အထူးပြုအပ်ကုန်၏။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား။နွါရတို့သည် နွါရ တပါးတို့ဉ် ဖြစ်ကုန်သည် ဖြစ်အံ့။ နွါရ၏ ရောနှော ခြင်း ကြောင့် ကံ၏ရောနှောခြင်းသည်လည်းဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်ကာ ယကမ္မ၊ကာယကမ္မနွါရဟူ၍အချင်းချင်းမှတ်ခြင်း၊ အထူးပြုခြင်း သည်မဖြစ်နိုင်ရာ။ ကံတို့၏လည်း ကံတပါးဉ်ဖြစ်ရာဉ်ရင်းနည်း တည်း။ကံတို့သည်မိမိနွါရဉ်ရင်း တပါးသောနွါရဉ်ရင်းဖြစ်ကုန် ၏။နွါရတို့သည်တပါးသော နွါရတို့ဉ်မဖြစ်ကုန်။ ထို့ကြောင့်နွါ ရတပါးဉ် မဖြစ်ကုန်သောနွါရတို့ဖြင့်၊ ကံတို့သည်နွါရတပါးဉ် ဖြစ်ကုန်လျှင်းမူလည်း မှတ်အပ်အထူးပြုအပ်ကုန်၏။ နွါရတို့ဖြင့် ကံတို့ကိုသာမှတ်အပ်အထူးပြုအပ်ကုန်သည်မဟုတ်။ ကံတို့ဖြင့် လည်းနွါရတို့ကိုမှတ်အပ် အထူးပြုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့ကံနွါရတို့ ကိုယောဘုယျ တဗ္ဗဟူလဝုတ္တိအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အချင်း ချင်းမှတ်အပ်ကုန်၏၊နွါရကံတို့တွင်၊ကံတို့၏နွါရကိုင်ဲသည်၏အ ဖြစ်ကြောင့်။ကာယကမ္မစသည်တို့၏အဖြစ်ကိုနွါရတပါးဉ်မဖြစ် သောနွါရတို့ဖြင့် မှတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ နွါရတပါးဉ် ဖြစ်ကုန် သောကံတို့ဖြင့် မှတ်ခြင်းသည်မဖြစ်။ အဘဲ့ကြောင့် နည်းဟူမူ ကား။ကံကိုမင်ဲသော ကာယနွါရစသော သဘောရှိကုန်သော

Digitized by Google

နွေရတို့ဖြင့်မှတ်အပ်ကုန်သော ကာယကမ္မစသည်တို့၏ ကာယကမ္မနွေရစသော ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကိုပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။(တနည်း)။ကံတို့သည်နွေရတပါး၌ ဖြစ်ကုန်လျင်းမူလည်း။ကာယစသည်တို့ဖြင့် မှတ်အပ်ကုန်ပြီးသည်သာလျင်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ပါဏာတိပါတစသည်တို့၏ကာယစသည်တို့ဖြင့်မှတ်အပ်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်၊ အာဏာတ္တိဟူဆိုအပ်သော လက်၏ဆောက်ခြင်းစသည်တို့ဖြင့် ဆိုအပ်သောသူ၏လည်း ကာယစသည်ထို့ဖြင့်ပြီးစေအပ်သော သဘောကို ဆိခြင်းကြောင့် တည်း။ ထို့ကြောင့်မုသာဝါဒစသောကံတပါးသည်ကာယနွေရ၌ဖြစ်ထျင်းမူလည်း။ ကာယနွေရသည်ကာယကံဟူသော အမည်ကိုမပေး၊ မုသာဝါဒစသော ဝစီကံသည်လည်းကာယနွေရအား ဝစီကမ္မနွေရဟူသောအမည်ကိုမပေး။ ထိုထိုနွေရသည်သာထျင် မိမိကံအားအမည်ကိုပေး၏။ ။ကာယကံသည်လည်း ဝစီနွေရ၌ ဖြစ်ထျင်းမူသည်းမိမိ၏သာထျင်ကာယနွေရအား,ကာယကမ္မနွေရဟူသောအမည်ကိုပေး၏။ ဤသို့ပါဏာတိပါတစသည်တို့၏ ကာယနွေရစသည်တို့၌ ထင်ရှားသည်၏အစွမ်းဖြင့် အချင်းချင်းပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကိုသင်္ဂါမာဝစရောနဂေါ စသည်တို့၌ကဲ့သို့မှတ်အပ်၏။ ။တတ္ထတေသုနွေရကမ္မေသု။ ယထာလဘန္တိ၊ ဇေဝံတထာ ကမ္မနွေရန္တိ နာမံလဘတိ၊ဟုဟ့ဉ်၊ ကာယကမ္မသဉ္ဉပ္ပဒနဒ္ဒာနံ၊ဖြင့်၊ကါယကမ္မသနွေရံကါယကမ္မနွေရံ၊ပြု၊ထိုကံနှင့်တကွဖြစ်သောဝိညတ်တည်း။ထိုဝိညတ်သည်ထိုကံအားနှစ်ဆဲလေးပစ္စည်းထို့တွင် တစုံတရသောပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးမပြု၏ရှင့်၊ ယင်းသို့ကျေးဇူး မပြုလျင်းမူလည်း ကံအားအထူးပြုတတ်သောဝိညတ်သည် ထိုကံနှင့်တကွဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်ကံ၏ဖြစ်ရာအဖြစ်ဖြင့်ဆိုအပ်၏။ ။သိမ္မလိဒေဝတာ၊ လက်ပံပင်စောင့်နတ်၊ပလာသဒေဝတာ၊ပေါက်ပင်စောင့်နတ်။ ပုဗ္ဗမန္ဒဒေဝတာ၊ တမာပင်စောင့်နတ်။ ဖန္ဒနဒေဝတာ၊ကြို့ပင်စောင့်နတ်၊ ယထာ

Digitized by Google

၂ကွေးနနာမံလဘတိ၊ ၎ဝမေဝံ၎ဝံတထာဒွါရေနနာမံလဆတိ ဘိ၊ ။ကာယေန ကတဂ္ဂာ ကာယကမ္မံ၊ ဟူသည်၊ ကာယ ဝိညတ်ကိုဖြစ်စေ၍၊ ထိုကာယဝိညတ်ဖြင့်ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ပြတ်ခြင်း စသည်ကိုပြီးစေတတ်သော်ကြောင့်ကံ၏ပြီးသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်၏။ အညမညဝဏ္ဏိတဟူသည်ကဲ့ဖြင့် ကာယကိုကာယ ကမ္မဒွါရဟုမှတ်အပ်၏။ ကာယဟုမမှတ်အပ်။အပ်အမှုဖြင့် သူစိ ကမ္မကရဏာဟုမှတ်အပ်၏။ သူစိဟူ၍မမှတ်အပ်သကဲ့သို့။ ထိုအ ဘူကံကိုလည်း ကာယကမ္မံဟုမှတ်အပ်၏။ ကမ္မဟူ၍သာလျှင်မ မှတ်အပ်၊ ။ယေဘုယျဝုတ္တိ၊ တဇ္ဇဟူလဝုတ္တိကို မမှတ်မူ၍၊ ဒွါ ရေစရန္တိကမ္မာနိ၊ စသောစကားကိုသာလျှင်စွဲ၍ စောဒနာထိုရ ကား၊ ၎ဝံသန္တေ၊ စသောစကားကိုမိန့်။ ။၎ဝံသန္တေ၊ ဤသို့ကံ တို့၏ဒွါရ၌ ဖြစ်ခြင်းရှိလတ်သော်။ တေန၊ ထိုသို့ဝစီကံ၏လည်း ကာယဝိညတ်၌ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အသာ၊ ထိုကာယဝိညတ်၏။ တေန၊ ထိုကာယကံ၏ လည်း ဝစီဝိညတ်၌ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်။ အသ၊ထိုကာယကံ၏၊ ဝနစရက ထုလ္လကုမာရိကာဒိဂေါစရာ နံ၊မူဆိုး၊ အပျိုကြီးအိမ်၌ ဆွမ်းခံသောရဟန်းစသည်တို့၏။ ။ ကာယကမ္မဒွါရကထာနိဋ္ဌိတာ။

စတူဟိအင်္ဂေဟိသမန္နာဂတာဟူသည့် ကောင်းသောစကား ဟုဆိုအပ်သော်ချောပစ်ကုန်းတိုက်ခြင်းမှကင်းသောစကား။တ ရား စကားဟုဆိုအပ်သော အပြိန်းအဖျင်းမှ ကင်းသောစကား။ ချစ်ဘွယ်ပြောဆိုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မကြမ်းကြုတ်သော စ ကား။မှန်စွာပြောဆိုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မချွတ်ယွင်းသော စ ကားတည်း။ ။ဝိညူနံ၊တို့သည်၊အနနုပဝဇ္ဇာစ၊မကဲ့ရဲ့အပ်သည် လည်း။ဟောတိ၊၏။အာယံ၊သင့်။ စေတနာဝါစာနာမ၊၏။(ဝဒတိ ဇောယာတိဝါစာပြု)။ဝါစာ၊စကား။(ဝဒိတဗ္ဗါတိဝါစာ)။ဂိရာ၊ အသံ။(ဂိယတိကဆိယတိတိဂိရာ)။ ဗျပ္ပထော၊စကားတည်းဟူ သောအကြောင်းအလား။ (ပထသဒ္ဒါ နှောင်းသောကြောင့်၊ တ၊

Digitized by Google

စာသဒ္ဒါကိုဗျာပြု)။ ဥဒိရတိ၊ နှုတ်ဖြောက်ခြင်း။ (ဥဒ္ဓသဒ္ဒ။ပပဓ၊ ဤဂ
ဓာတ်)။ဃောသေ၊အသံ။ဃောသကမ္မံ၊အသံကိုပြုခြင်း။ဝါ၊စာ
စကား။ဝစီဘေဒေါ၊နှုတ်ဖြောက်ခြင်း။ ။သဟသဒ္ဒါ၊သဒ္ဒနှင့်တထွ
ဖြစ်သော၊ ထိုဝိကာရ၏သဒ္ဒနှင့်တကွဖြစ်သောကြောင့် သဟ
သဒ္ဒါဆို၏။ထိုဝိကာရ၏စိတ္တာနုဟိဝတ္တိဖြစ်သောကြောင့်၊ သဒ္ဒ
နှင့်မျှသောဖြစ်ခြင်းချုပ်ခြင်းရှိသည်မဟုတ်။ ။ယံ၊အကြောင်ဝိညတ်
၏ဝစီကမ္မဒ္ဒါရမည်သည်၏အဖြစ်ကို၊သန္ဓာယ၊၍၊ကတမံ၊လ၊ဝ
စီဝိညတ္တိတိ၊၍။ ဝုတ္တံ၊၏။ ကုသလစိတ္တသဝါ၊ ကုသိုလ်စိတ်ရှိ
သောပုဂ္ဂိုလ်၏ငင်း။(ယဟူသောသဗ္ဗနာမ်ပုန်ကို၊ဝါစာစသော
ပုန်တို့နှင့်လိင်အားလျော်စွာယှဉ်)။ အယံသဗ္ဗော၊ကို၊ ဝါစာတိ၊
၍။ဝုစ္စတိ၊၏။တာသဝါစာယသဟယာဝိညတ္တိယာဝိညာပနာယံ
ဝိညာဝိတတ္တံအတ္ထိ။ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ ဇာနံဝစနံဝက္ခာမိ၊ ဇေတံဝက္ခာ
မိတိ၊၍။ ဝိတက္ကယတော၊ ကြိုသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိတက္ကဝိပ္ဖါရ
သဒ္ဒေါနာမ၊ဝိတက်ပျံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောအသံမည်သည်၊အ
ယံ၊ဤဝိတက်ပျံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောအသံမည်သည်။ နသော
တဝိညေယျော၊ သောတ ဝိညာဉ်ဖြင့် မသိအပ်၊ မနောဝိညေ
ယျော၊မနောဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်၏။ ဇာတိ၊သို့၊ မဟာအဋ္ဌကထာ
ယံ၊၌။အာဂတော၊၏။ ။မဟာအဋ္ဌကထာ၏ဝါဒကိုပယ်ထိုး၍အာ
ဂမဋ္ဌကထာသုပန၊စသည်ကိုမိန့်၊ထိုရင်းကား။ဝိနာဝိဝိညတ္တိဆဋ္ဌ
နာယ၊လ၊နတ္ထိ၊တည်း။ ။အဘဲ့ကြောင့်ဝိညတ်ဟုဆိုအပ်သော
ထိခိုက်ခြင်းနှင့်ကင်း၍ဖြစ်သော၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် မသိအပ်
သော၊ ဝိတက်ပျံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အသံမည်သည် မရှိသ
နည်း၊ဆုန်။ အာဂမဋ္ဌကထာသု၊လ၊ တသ္မာ၊ ကိုမိန့်။ ။ဝိထက္က
ဝိပ္ဖါရဝသေန ဥပ္ပန္နံသဒ္ဒံ၊ ဖြင့်။ (ဝိတက္က ဝိပ္ဖါရတော ဥပ္ပန္နော
သဒ္ဒေါဝိတက္ကဝိပ္ဖါရသဒ္ဒေါ၊ပြု)။ ဝိလပန္တာနံ၊ ယောင်ယမ်းကုန်
သော၊သုတ္တပမတ္တာဒီနံ၊ အိပ်သောသူ၊မေ့လျော့သောသူစသည်
တို့၏။ တံသဒ္ဒံ၊ကို။ ယံ၊အကြောင်အကြိုကို။ ဝိတက္က ယတော၊ ကြို
သော၊တသ၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ တသ၊ ထိုအသံ၏။ ဒေါ၊ ဤသို့

Digitized by Google

လည်း၊ တေ၊ သင်္ဂီ၊ မနော၊ စိတ်ရှိ၏၊ ဇာတ်ဆိုပါ၊ ဤသို့လည်း၊ ဆုတိ၊ သို့၊ အာဒိဒိသတိ၊ ညွှန်း၏၊ ။အာဂမဋ္ဌကထာသုကား၊ ဝတ္တွာ၊ ကာသိထာနိဋ္ဌစပ်၊ ပဋ္ဌာနေဝိကား၊ အာဂတံဋ္ဌစပ်၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၏အထိကား။ ဝိညတ်နှင့်တကွသာဝျှင်ဖြစ်သော လျှာ၊ အာစေဂက်ထုပ်ခြင်း စသည်ကိုပြုတတ်သော၊ ဝိတက်ကြောင့်ဖြစ်သောဆိမ်ပွေသောအသံကိုဒိဗ္ဗသောတဖြင့်ကြား၍ညွှန်းအပ်၏။ သုတ်ဋ္ဌဂင်းပဋ္ဌာန်းဋ္ဌဂင်းတြိဋ္ဌာဂိကသဒ္ဒကိုရှင်၍သော်တဝိညာဉ် အားအာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်၏ဟုဆိုအပ်၏၊ ဤသို့သောအထိဖြင့်အသောတဝိညေယျ၏အဖြစ်ကိုဆိုအပ်သည်ဖြစ်ရာ၏။ ဝိညတ္တိပစ္စယာဓဋ္ဌနာဝိညတ္တိဓဋ္ဌနာ့။ စိတ္တဇပထဝီဓာတ်၏သတ္တိကြောင့် ထိခိုက်သည်၊ စိတ္တဇပထဝီဓာတ်၏ သတ္တိကိုဝိညတ်ဆိုသည်။ ဝိညတ္တိဇဝဝါဓဋ္ဌနာ ဝိညတ္တိဓဋ္ဌနာ၊ ဝိညတ်ကိုအဘဲ့ကြောင့် ဓဋ္ဌနဆိုသနည်း။ ထိခိုက်သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ဘုတ်ထို၏ဝိကာရဖြစ်သောကြောင့်ဆိုသည်။ ။တေနဓာတု သံဓဋ္ဌနေန၊ ထိသို့စိတ္တဇပထဝီဓာတ်၊ ကမ္မဇပထဝီဓာတ်တို့၏ ထိခိုက်သည်နှင့်၊ သဟေဝ၊ တကွသာဝျင် မရှေးမနှောင်းဖြစ်သည်၊ စိတ္တသရဋ္ဌာနာယတဿာပထဝီဓာတုယာ အာကာရဝိကာရောတိသမ္မန္ဓေါတိ။ ။ဥပါဒိဏ္ဏာက ဓဋ္ဌနသာ၊ ဥပါဒိဏ္ဏာကဖြစ်သော ကမ္မဇပထဝီ ဓာတ်နှင့် ထိခိုက်ခြင်း၏၊ စိတ္တဇဝါယောဓာတ်၏စလနကိစ္စလွန်သကဲ့သို့၊ စိတ္တဇပထဝီဓာတ်၏သံဓဋ္ဌနကိစ္စ လွန်သည်။ အဆင့်ဆင့် အရပ်တပါး၌ ဖြစ်စေခြင်းသည်စလန၊ ပစ္စည်းအထူးဖြင့် ဘုတ်ကလာပ်တို့၏ အလွန် နီးသည်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်ဓဋ္ဌန၊ ။ဥပထ္ထမ္ဘနကိစ္စံဝိနထ္ထိဟူသည်၊ ဥပထ္ထမ္ဘနနှင့်ကင်း၍ ပဋ္ဌမဇော်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော ပထဝီ ဓာတ် သည်လည်း ထိခိုက် သော အခြင်း အရာ အား ဖြင့်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်၊ နုတိယဇော်စသည်တို့၌ ပထဝီဓာတ် အားထိခိုက်ခြင်းဌာထောက်ပံ့သဖြင့်အကျိုးမရှိ။ ရှေ့အပ်သောပြုဖြင်ခြင်းရှိသောရှေးစိတ်ကြောင့်လည်း ထိခိုက်ခြင်း၏အားကြီး

Digitized by Google

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း ထောက်ပံ့သဖြင့်အကျိုးမရှိ၊ ပဌမဈာန်သည်ဘို့၌ ပထဝီဓာတ်၏ဃဋ္ဋနဖြစ်ဟူသည်းမှုလည်းအကျွန်ုပ်တို့သည်မထင်ရှားကုန်။ သတ္တမဈာန်၌ အာသေဝနပစ္စည်းကြောင့်ထိခိုက်ခြင်း၏အားကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်အကျွန်ုပ်တို့သည်ထင်ရှားကုန်၏။ ။ဝစီကမ္မဒွါရကထာနိဒ္ဒိတ္ထာ။

တတ္ထ၊ ထိတခုယုတ်ကိုးဆယ်သောစိတ်တို့တွင်၊ အယံနာမမနော၊ ဤမည်သောစိတ်သည်။ (နဟောတိဒွိစပ်)။ ဝါ၊ကို။(နဝတ္တဗ္ဗောဒွိစပ်)။ဟိတံပါကဋိကရောမိ၊အံ့။ အယံနာမစေတနာ၊ သည်။ဝါ၊ကို။ကမ္မံ၊သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။ ဇာတိ၊သို့။နဝတ္တဗ္ဗာယထာ၊မဆိုအပ်သကဲ့သို့။ ဟိသစ္စံ၊ (စေတနာကိုနိဒ္ဒိဋ္ဌာဒွိစပ်)။ ဇဝမေဝဇေံတထာနဝတ္တဗ္ဗောတိ။ဇော်ဇဋ္ဌာနေဌတွာစောဒကောအာဟ။ အာယူဟတိ၊အားထုတ်၏။ အဘိသင်္ခရောတိ၊ ပြုပြင်စီရင်၏။ဝိဇ္ဇံ၊ ပေါင်းသည်ကို။စေတေတိ၊စေ့ဆော်၏။ကပ္ပေတိ၊ စီရင်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ (ကပ္ပေတိကား ဥပသာရ ပုဒ်သာ ထူးသည်)။ ။ဤမနောကမ္မဒွါရ၌ အလုံးစုံသောစိတ်ကိုပင်မနောကမ္မဒွါရ ယူရမည်လော၊စုဒ်။ ဇာနံပနေတ္ထ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ တေဘူမက ကုသိုလ်အကုသိုလ် တခုယုတ်သုံးဆယ်ကို သာမနောကမ္မဒွါရယူ၍၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကို မယူခြင်းသည်။ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကံ၏ကမ္မက္ခယကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ။ယာယ၊အကြောင်စေတနာဖြင့်။ (ဂဏ္ဌတိဒွိစပ်)။ ယူအပ်သည်ကား အဘိဇ္ဈာစသည်တည်း။ ဇာနံသဗ္ဗံ၊၍ စေတနာနှင့်သမ္မယုတ္တဓမ္မဖြစ်သောအဘိဇ္ဈာအစရှိသော အလုံးစုံသည်၊မနောကမ္မံနာမ၊၏။ ။မနောကမ္မဒွါရကထာနိဒ္ဒိတ္ထာ။

ဇတံကမ္မံနာမကိံ ဇာတိအယံစောဒနာတိ၊ တတ္ထ၊ ထိစေတနာ၏ကံမည်သည်၏အဖြစ်၊ စေတနာသမ္မယုတ္တဓမ္မ၏ ကံမည်သည်၏အဖြစ်နှစ်ပါးတို့တွင်။ဘိက္ခဝေါတို့။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ စေ

Digitized by Google

တနာယ၊ ပုရိမ စေတနာဖြင့်၊စေတယိထွာ၊ စေ့ဆော်၍၊ ကာ
ယေန၊ ဖြင့်၎င်း၊ ဝါစာယ၊ ဖြင့်၎င်း၊ မနသာ၊ဖြင့်၎င်း၊ ကမ္မံ၊ အ
ပြီးအဆုံးရောက်သောသန္ဓိဌာနကံကို၊ပုဂ္ဂလော၊သည်။ ကရော
တိ၊၏၊တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ စေတနာ၊ကို၊ ကမ္မံ၊ကံဟူ၍၊အဟံ၊ ငါ
ဘုရားသည်၊ဝဒါမိ၊၏။ (ကတ္တုဗ္ဗတိကမ္မံ၊ပြု)။ တနည်း။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်၊ စေတနာယ၊ဖြင့်။ စေတယိထွာ၊၍။ ကာယေန၊ဖြင့်၊
ကမ္မံ၊ လက်ထုပ်ခြင်းစသော အမှုအရာကို၊ ဝါစာယ၊ဖြင့်။ ကမ္မံ၊
နှုတ်ဖြောက်ခြင်းစသောအမှုအရာကို၊မနသာ၊ဖြင့်၊ကမ္မံ၊ သူတပါး
စည်းစိမ်ကိုရှေးရှုကြံခြင်းစသော အမှုအရာကို၊ ကရောတိ၊၏၊
တသ္မာ၊ကြောင့်၊ထသာကိရိယာယ၊ ထိုလက်ထုပ်ခြင်းစသော
အမှုအရာကို၊ကာရိကာ၊ပြုတတ်သော၊စေတနာ၊ကို၊ ကမ္မံ၊ကို၊
ဝဒါမိ၊၏၊ (နောက်ကမ္မံကိုကရတံကမ္မံပြု)။ ကာယေ၊သည်၊သ
တိ၊ သော်၊ကာယသင်္ခေတနာဟောတု၊ကာယဝိညတ်ကို ဖြစ်စေ
တတ်သောစေတနာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ အဏ္ဏတ္တံ၊မိမိ
၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော၊သုခံ၊သည်၎င်း၊ဒုက္ခံ၊သည်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏၊မနောသင်္ခေတနာဟောတု၊ မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော စေတနာ
ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ စေတနာ၏သုခ၊ ဒုက္ခကို ဖြစ်စေ
တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ကံမည်သည်၏အဖြစ်သည်ပြီး၏၊
ဇာတိဝါ၊သော၊ ကာယသင်္ခေတနာ၊ ကာယဝိညတ်ကို ဖြစ်စေ
တတ်သော စေတနာဟု ဆိုအပ်သော၊ဝါ၊ ကာယ ဒွါရ၌ ဖြစ်
သောစေတနာဟုဆိုအပ်သော၊အကုသလံ၊သော၊ ကာယကမ္မံ၊
သည်၊ ဒုက္ခဿိဿိယံ၊ ဒုက္ခဒွေကိုဖြစ်စေတတ်သည်။ ဒုက္ခဝိပါက်၊
ဆင်းရဲသောအကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သည်၊ဝါ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်သော
ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌာ ရုပ်ကို ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိ
သည်၊ ဟောတိ၊၏။ သင်္ခေတနိယံ၊ စေ့ဆော်ခြင်း သဘောရှိ
သော၊ ။သင်္ခေတနာဇေတသအတ္ထိတိသင်္ခေတနိယံ၊ အသတ္ထိ
အနက်၌ဇာကပစ္စည်း၊ကကိုယပြု၊ထိကြောင့်ဝိကာ၌။ သင်္ခေတနိ
ယန္တိသင်္ခေထနာသဘာဝဝန်း၊ဟုမိန့်၏။ ။သုခဝေဒနိယံ၊ သု

Digitized by Google

ခဝေဒနာကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ကမ္မံ၊ကို၊ ကာယေနဝါစာယမနသာကတွာသောပုဂ္ဂလောသုခံဝေဒယတိတိသမိဒ္ဓိ၊ မောစာပုရိသသည် သုခဝေဒနိယံ စသည် ဖြင့် ဝေဘန်၍ မဖြေ သောကြောင့်သမ္မာဗျာကရဏာမဖြစ်။

စေတနာ၏ကံမည်သည်၏အဖြစ်ကိုသုတ်ပုန်တ်ဖြင့်ပြပြီး၍ စေတနာသမ္မယုတ္တမမ္မတို့၏ကံမည်သည်၏အဖြစ်ကို ကမ္မစေတက္ကဖြင့်ပြထိုရကား။ စေတနာသမ္မယုတ္တမမ္မာနံစသည်ကဲ့မိန့်။ ဘိက္ခဝေယာနိကမ္မာနိ မယာပဝေဒိတာနိ။ ဇာမာနိကမ္မာနိ၊ တို့သည်။စတ္တာရိ၊တည်း။စတ္တာရိကတမာနိတိ၊ကဏ္ဌံမည်းသော။ ကဏ္ဌာဝိပါကံ၊မည်းသောအကျိုးရှိသော။ ဝါ၊မည်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ကမ္မံ၊သည်၊အဓိပ္ပါယ်၏။ ။ကမ္မက္ခယာယ၊ကုသိုလ်ကံ၊အကုသိုလ်ကံ၏ ကုန်ခြင်းငှာ။ ယဒိဒံယေဇ္ဈမေသတ္တာဇောဇ္ဈာဂိ၊တည်း။ဘိက္ခဝေ၊တို့။ဇာဒံ၊ ဤဇောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးဖြစ်သောကံကို။ကမ္မံ။လ။ သံဝတ္တတိတိ၊၍။ဝုစ္စတိ၊၏။ ဇဝံဇ္ဈမေပန္နရသမ္မာကမ္မစတုက္ကေန ဒီပိတာ။ ။ယေဘုယျနည်း၊ တဇ္ဇဟူလနည်းနှင့်ကင်း၍။ကာယေဝါဟိအာနန္ဒ၊ စသောသုတ်ပုန်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကံခွါရတို့၏မရောက်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းသိအပ်၏။ စောပနကြောင်းသာ၏မိုရာ ဖြစ်သောကာယဝါစာသည်ခွါရမည်၏။ အဘိဇ္ဈာစသောကြောင်းသာ၏မိုရ် ဖြစ်သောစိတ်သည်ခွါရမည်၏။ အကြောင်းစေတနာဖြင့် ကာယစသည်တို့ဖြင့်စောပနအဘိဇ္ဈာစသောကြောင်းသာကို ပြီးစေ၏။ ထိုစေတနာသည်ကံမည်၏။ ထိုကြောင့်ကံ၏ခွါရတပါး၌ဖြစ်လျှင်းမှုလည်းကံခွါရတို့၏မရောက်ခြင်း၊ ပိုင်းခြားခြင်းသည် ထင်၏။ လောကုတ္တရာ မဂ်ကို ဤလောကိယကမ္မကထာ၌ အထိုမရှိအပ်လျှင်းမှုလည်း ကံသုံးပါးတို့သို့ဝင်၏။ ။ယံနုသိလျှံ၊ အကြောင်နုသိလ၏အဖြစ်ကို။ဝါ၊သိလမရှိသောသူ၏အဖြစ်ကို။ အစ္ဆာစရတိ၊လွန်ကျူး၍ကျင့်၏။ (နတ္ထိသိလံတေသာဘိ နုသိလော၊ တသဘာဝေါနုသိလျှံပြု)။ ။မနေနနုသိလျှံဖြင့်၊ကာယိက

Digitized by Google

ဝါစာသိကဝိတိက္ကမကိုကြဉ်၍အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကိုယူ၊ ဝါ၊ မိန္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သက်ပ္ပ၊ ဝါယာမ၊ သတိ၊ သမာဓိကိုယူ၊ ထိုမနေန ဒုဿီလျဖို့သော စကားကို၊ မနသာသံဝရောသာရ၊ ဟုဟော တော်မူအပ်သောသံဝရ၏ ပဒိုပက္ခ၏အစွမ်းဖြင့်ဆိုအပ်၏။ သီလဝိပတ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့် မဆိုအပ်၊ ထိုစကားသည်မှန်၏။ စိတ်၌ဖြစ်သောသီလဝိပတ္တိသည်မရှိ၊ အရောကျယ်သောကြောင့် မင်္ဂကိုသာဣျင်္ဂကံတို့သို့သွင်း၏။ ဘာဇဉ်မှာမူကား အရောကျဉ်း၍ မနောကံကိုသာသွင်းအပ်၏။ကာယကံဝစီကံကိုမသွင်းအပ်။ ။ ကမ္မပထသို့မရောက်ကုန်သောစေတနာတို့၏ထိုထိုစွဲရာဌာန သွင်းခြင်း၊ စွဲရာတပါးဌာနကံတပါးဖြစ်ဣျင်းမူလည်းကံစွဲရာတို့၏ မပျက်ခြင်းကိုပြထိုသေါအဋ္ဌကထာဆရာသည်ဂြေးဦးစွာစကားကိုပြု၍၊ဝါ၊ အခြေပါဒပြုထို၍၊ ဇာမသို့ဌာနေစွဲရာသံသန္ဓနံနာမဟော တိ၊ကိုမိန့်။ ။ဇာနသို့ဌာနေ၊ဌ်။စွဲရာသံသန္ဓနံနာမ၊ကမ္မပထသို့မ ရောက်ကုန်သော စေတနာတို့၏ ထိုထိုစွဲရာဌ သွင်းခြင်း မည်သည်၊အဓိပ္ပါယ်ကား။အကြင်အကြင်စွဲရာဌကမ္မပထသို့မရောက် ကုန်သော အကုသိုလ်စေတနာစသည်တို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ထို စေတနာတို့၏ထိုထိုစွဲရာဖြင့် အမည်ကိုယူကုန်၏။ ကမ္မပထသို့ ရောက်ကုန်သောကာယကံစသည်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော စေတ နာတို့သည် စွဲရာတပါးဌ ဖြစ်ကုန် ဣျင်း မူလည်း ကာယကံ စ သောအမည်ကို သာရကုန်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ၊ ကမ္မပထသို့ မ ရောက်ကုန်သော စေတနာတို့သည်ကာယကံစသော အမည် ကိုမရကုန်။ဝါ၊ စွဲရာသံသန္ဓနံနာမ၊ စွဲရာတပါးဌ ကံတပါး ဖြစ် ဣျင်းမူလည်းကံစွဲရာတို့၏ မပျက်ခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊၏။ စွဲရာတပါးဌကံတပါး၏ ဖြစ်ဣျင်းမူလည်း ယေဘုယျတဇ္ဇဟူလ အားဖြင့်ကံစွဲရာတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်၊ ကံစွဲရာတို့၏ မရော ရှက်သည်ဖြစ်၍တည်၏။ ။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ စောပနံ၊ ကိုယ် ဣျပ်ခြင်းနှုတ်ခြွက်ခြင်းသို့။ သမုဒါစာရံ၊ မပြတ်လေ့ကျက်ခြင်း သို့။ဒေါ်၊ထိုကမ္မပထသို့မရောက်သည်ကို။မိဂဝံ၊ သမင်တောသို့။

Digitized by Google

ခနဲ့၊လေးကို၊ သင်္ကေတိ၊ စိရင်္ဂါ၊ဖိယံ၊ လေးညှို့ကို၊ ဝင်္ကေတိ၊ ကျစ်ဂါ၊သတ္တိ၊ ထွံကို၊ နိသေတိ၊သွေးဂါ၊ ဘတ္တံ၊ကို၊ဘုဉ္ဇတိ၊ ဂါ၊ ဝတ္ထံ၊အဝတ်ကို၊ပရိဒဟတိ၊ပြင်ဝတ်ဝတ်ဂါ၊သဿိဋ္ဌာရမတ္တံပိ၊ ယုန်ကြောင်မျှကိုလည်း၊သမင်ကားပင်ဝေ၀။ ။ဆိုအပ်သတ္တံ့ သောအကြောင်းကို နှုတ်ထားခြင်း၊ နဟောတိဟုပဋိက္ခေပဝိသဓနာဖြင့်ပြဂါ။ (ဤခန်အကုသလံကိုကာယနုစ္စရိတံနာမဟောတိနှင့်လည်းစပ်)။ ။တိဝိဓာကာယသင်္ခေတနာ၊ အကုသလံကာယကမ္မံ ဤသို့စသည်ဖြင့် ကမ္မပထသို့ရောက်သော၊ ဇိဝိတိန္ဒြေကိုဖြတ်တတ်သောသန္နိဋ္ဌာပကစေတနာကဲ့ဟု၍ ဟောအပ်ဂါ၊ ထိုကြောင့်ရှေးဖြစ်သော အလုံးစုံသောစေတနာသည် ကာယကံမမည်။

ကာယန္ဓါရုဒ္ဓကမ္မပထသို့မရောက်ကုန်သော စေတနာထို့ကာယနုစ္စရိုက်မည်သည်ဂါအဖြစ်ကိုပြုပြီး၍ ဝစီန္ဓါရုဒ္ဓကမ္မပထသို့မရောက်သောစေတနာတို့ဂါဝစီနုစ္စရိုက်မည်သည်ဂါအဖြစ်ကိုပြထိုက်ကား၊ဝစီန္ဓါရေဝိ၊စသည်ကိုမိန့်၊ပိကား၊ ကာယန္ဓါရေကိုငဲ့သည်။ ။အာဏာပေတွာ၊လ၊အလဘန္တသကို၊ စေခိုင်းအပ်သောသူသည်မသတ်အပ်သည်ဂါ အဖြစ်ကိုရည်၍ ဆိုအပ်ဂါ။ ။ဝစီန္ဓါရေ၊ဒ္ဓါ။ ကိုဤဝိစောပနပတ္တံ၊ အကယ်၍နှုတ်ဖြင့်ခြင်းသို့ရောက်ဂါ၌ပန်၊ တထာဝိကာယကမ္မံနာမ နဟောတိ၊ ဝစီ နုစ္စရိတံနာမ ဟောတိတိ။ ။သောစ၊ ထိုကမ္မ ပထ အထူးအပြားသည်လည်း၊ ဗျာပါဒဝသေန၊ ဇူမေသတ္တာဟညန္တဲ့၊ ဟူသောဗျာပါဒဂါ အစွမ်းဖြင့်၊ ဟောတိ၊ဂါ၊ ပါဏာတိပါထဝသေနနဟောတိတိ၊ ဟိသစ်၊ ပါဏာတိပါတဂါမနောန္ဓါရုဒ္ဓမဖြစ်ဟူသော စကားသည်မှန်ဂါ၊ အကုသလံကာယကမ္မံကာယဝစီန္ဓါရေသုသမုဋ္ဌာတိ၊မနောန္ဓါရေနသမုဋ္ဌာတိ၊ တထာအကုသလံဝစီကမ္မံကာယဝစီန္ဓါရေသု သမုဋ္ဌာတိ၊ မနောန္ဓါရေနသမုဋ္ဌာတိတိယောဇနာ။ ။စေတနာပက္ခိကာဝါ၊ ပါဏာတိပါတစသောစေတနာဂါအဘိန္ဓိ ကျရောက်ကုန်သည်လည်း။ ဝါ၊

Digitized by Google

ကာယကံဟူသော ဝေါဟာရကို ရကုန်သည်လည်း။ ဘဝင်္ဂ်၊ ကုန်၏၊ အဗ္ဗောဟာရိကာဝါ၊ မနောကံဟူသော ခေါ် ဝေါ် ခြင်းမှ ကင်းကုန်သည်လည်း။ ဘဝင်္ဂ်၊ ကုန်၏၊ ကာယန္ဓါရ၌ ဖြစ်သော စေတနာနှင့်တကွ ပြုတတ်သော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ကာယကမ္မ ဝေါဟာရကို ရကုန်၏။ အာဘိဂ္ဂါစသည်တို့၏ ပရသန္တကကို မိမိသို့ ညွှတ်စေ သည်၏ အစွမ်း။ ဤမေ သတ္တာ ဟာညန္တု ဝါ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် မံဖြစ်ခြင်းကြောင့် မနောကံဟူသော ဝေါဟာရမှ ကင်းကုန်၏။ ဝါ၊ စေတနာသဘောမရှိသော ကြောင့် ပါဏာတိပါတစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် မဆိုအပ်ကုန်။ အဗ္ဗောဟာရိကဒ္ဓဝုံကား။ သသမ္ဘာရပထဝီစသည်ဒွ အာပေါစသည်ကဲ့သို့တည်း။ နောက်ဒွဲလည်းငင်းနည်း။ ။သော၊ ထိုဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝုတ္တောဒွဲလက္ခဏာဝန်စပ်)။ဝါ၊ သည်။ (အာဟာရိ၊ အာဟာတ္တိဒွဲစပ်)။ အညိသာ၊ တပါးသော မိန်းမ၏။ ကုဋ္ဌိဂတံ၊ ဝမ်းဒွဲတည်သေါ။ ဂဏ္ဍံ၊ သူငယ်ကို။ ပါပကေနမနသာ ကုဋ္ဌိဂတောအယံဂဏ္ဍောသောတ္ထိနာနအာဘိနိဂ္ဂမေယျအဟောဝတာတိအနုပေက္ခိတောဟောတိတိယောဇနာကာတဗ္ဗာ။ ကုလုမ္ဗသာ၊ သူငယ်ကို။ ဇေတ္ထ၊ ဤသို့သူငယ်ကိုသတ်ရာဒွဲ။ ကာယဂ်စောပနံဝါ၊ ကိုယ်အင်္ဂါကိုထိုပ်ခြင်းသည်ဂင်း။ ဝါစဂ်စောပနံဝါ၊ နှုတ်အင်္ဂါကိုမြွက်ခြင်းသည်ဂင်း။ ကုတောအတ္ထိ၊ အတိမ္ဘာဂ္ဂိ အံ့နည်း။မနောန္ဓါရသို့ ယောဝတ္ထုဒံအကုသလကာယကမ္မံသမုဋ္ဌာတိ၊ ၏၊ ဤတိ၊ သို့။ အာဟာ၊ ၏။ (လည်သတ်)။ ။တမေနံ၊ ထိုဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သင်္ဂါယနာ သုံးတန်တင်သည်၏ အဖြစ်ကိုဆွင့်မပြုထိုသေါကြောင့်၊ တဝသုတ္တာသ၊ ဟုမိန့်၏။ဇေသောဇ္ဈဒွဲနာမဒသဝိဓာတိသမ္ဘန္ဓေါ။ ။တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုလုံ့လပြုသင့်သောအရာဒွဲ။သမ္ဘာပယောဂပ္ပစ္စယာ၊ ကောင်းစွာလုံ့လပြုခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ဇုဏ္ဏနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊(ဘာဝနာမယဟူသည်အဓိဋ္ဌာန်ဒွဲကိုရည်၍ဆို၏)။ ဥဒကပူရိတဝတ္ထုဝေ့၊ ရေဖြင့်ပြည့်သေါအိုးကို။ ဝိတ္ထေ၊ ပစ်အပ်သည်ရှိ

Digitized by Google

သော်၊(အိုးကွဲခြင်းကဲ့သို့သူတပါးကိုသတ်ခြင်းကိုမှတ်၊ရေပျက်စီးခြင်းကဲ့သို့ဘုဉ်ပျက်ခြင်းကိုမှတ်အပ်၏)။ ။တဝ၊၏။ပဠေဝ၊ ဘာဝနာမယဖြင့်သူတပါးတို့အား သတ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏ဟု ငါတို့ကို သိစေခြင်းငှာ သင်ဆိုအပ်သော အထိုသည်။အသ၊ထိသတ်၏၊အဏ္ဍ၊ကို။ ဟိ၊ခွဲခြားအံ့။ ဘုဉ်မာစေတောဝသိပ္ပတ္တောတိ ဏ္ဍေ၊ဉ်။(အာတပ္ပနိဉ်ဟူသည်ဝိဇ္ဇာမယိဒ္ဓိကိုဆိုသည်၊အာတပ္ပနတောဝေဇ္ဇတောဇာတာဘုဉ်အာတပ္ပနိဉ်၊ ဝိဇ္ဇာယကြောနိဗ္ဗတ္တာဘုဉ်ဝိဇ္ဇာမယိဉ်)။ဟိဝိဏ္ဍာရေပိ။ အာတပ္ပနိဉ်ကာ၊ ပြုစားထတ်သောဆေးဝါးမန္တန်ကိုတတ်ကုန်သောသူတို့သည်၊ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။အလောဏကံ၊ဆားမရှိသောအစာကို။ ဒဇ္ဇေ၊ နေစာမြက်တို့ကို၊အဏ္ဍဂိတွာ၊ခင်း၍။တပံ၊အကျင့်ကို၊ စရိတွာ၊ ကျင့်၍။ သတ္တာမေပဒေ၊ သုဒ္ဓနံမှ ခုနစ်ဘဝါး တွမ်းမြောက်၌၊ ဝဋ္ဋေတွာဝဋ္ဋေတွာ၊ လိမ့်၍လိမ့်၍။ ဝါ၊ဘွဲ့၍ဘွဲ့၍။ ဝိဇ္ဇံ၊အတတ်ကို၊ပရိဇပ္ပန်၊စိပ်ကုန်၏။ဘုတိတသ္မာ။ အာတပ္ပနိဉ်၏လည်းကာယန္ဒါရုဝစီန္ဒါရုထို့ကို လွတ်၍ပြုခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စေတနာပက္ခိကာဝါ၊ ရသာဝါဒစသောစေတနာ၏အဘိုဠ်ကျရောက်ကုန်သည်လည်း။ဝါ၊ဝစီကံဟူသောဝေါဟာရကိုရကုန်သည်လည်း၊ဘဝန်၊ကုန်၏။ အဇ္ဈောဟာရိကာဝါ၊မနောကံဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သည်လည်း။ ဝါ၊အဘိဇ္ဈာစသည်တို့၏ စေတနာသဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရသာဝါဒစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် မဆိုအပ်ကုန်သည်လည်း။ ဘဝန်၊ကုန်၏။ (နောက်၌လည်းဂင်းနည်း)။ သော၊ထိဝိတဏ္ဍာဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်ကို။ဝါ၊သည်။ (ဝုတ္တော၊အာဟရိ၊ အာဟတ္ထိဒ္ဓစပ်၊ ဇေံအာပတ္တိ၊ လ။ သရဠာတိကား၊ အာဟ၏ အာကာရတည်း)။ ။ထေံသုတ္တံ၊ သည်း၊ နေယျတ္ထံကိ၊သဒ္ဒါ တပါးဖြင့်ဆောင်၍သိအပ်သော အနက်ရှိသော သုတ်လော၊ ဥဒါဟု၊ သို့တည်းမဟုတ်၊ နီတတ္ထံကိ၊သဒ္ဒါတပါးမဆောင်ဘဲတိုက်ရိုက်သိအပ်သောအနက်ရှိသောသုတ်လော၊ ဝစနန္တရေနနေယျော

Digitized by Google

အထွေးတေသာတိနေယျထွဲ။ နိတောအထွေးတေသာတိနိ
တထွဲ၊ပြု။ ။သမ္မဇာနုရသာဝါဒေါ ကိံကိရိယတောသမုဋ္ဌာ
တိ၊ဥဒါဟု အကိရိယတော၊ဖြင့်၊ မသာဝါဒဝဂ်၌ဟောတော်မူ
အပ်သော၊ရသာဝါဒဃက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော်ကိရိယါကြောင့်
ဖြစ်သော၊ ဝိတဏ္ဍဝါဒီသည် ကိရိယာကြောင့်ဖြစ်၏ဟုထိုအပ်
သော ရသာဝါဒကိုရည်၍မေး၏။ ဥပေါ သထခန္ဓကာ၌ ဟော
တော်မူအပ်သောမသာဝါဒဃက္ခဏာမှကင်းသော၊ အကိရိယ
ကြောင့်ဖြစ်သောသမ္မဇာနုရသာဝါဒကိုရည်၍မမေး။ ထိုဥပေါ
သထခန္ဓကာ၌မဟောအပ်သည်ကိုသာလျှင် ဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်
သည်အနုရိယတေါဟာရကိုဟောအပ်၏ဟုယူ၍ဆို၏။ ။ကေ
နစိ၊တစုံတယောက်သော၊ မနုဇေန၊လူနှင့်။ ဝါစာဂိရံ၊ စကား
ထည်းဟူသောအသံကို၊ ဝါ၊နှုတ်ဖြွက်ခြင်းကို၊ အနာလပန္တော၊
မပြောဟော၊ပရေ၊သူတပါးထိုကို၊ သန္တေ၊ယး၊၍။ နောစဘဏေ
ယျ၊မဆိုရာ။ဝါစာသိက်၊ နှုတ်ကြောင့်ဖြစ်သော အာပတ်သို့၊အာ
ပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ကာယိကံ၊ကိုယ်ကြောင့်ဖြစ်သောအာ
ပတ်သို့၊နအာပဇ္ဇေယျ၊ မရောက်ရာ။ သေယျဉ္စာ၊ကို။ ကုသလေ
ဟိ၊ထိုသည်၊စိန္တိတာ၊ကြံအပ်ကုန်၏။ ။အဘိဇ္ဈာသဟဂတေ
န၊ဗျာပါဒသဟဂတေန၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသဟဂတေနဖြင့်၊ စေတနာ
သမ္မယုတ္တဝမ္မဖြစ်သောမနောကံ ပြဌာန်းသည်၏အဖြစ်ကဲ့ပြ၏၊
ကာယိကစေတနာပြဌာန်းသည်ကိုနှစ်စေ၏။ ခန္ဓသိဝါဒယော၊
ဗီဿနိုးနတ်၊ပရမိသွာနတ်စသည်တို့ကို၊ သေဋ္ဌာတိ၊မြတ်ကုန်
၏ဟူ၍၊ တေသံ၊ထိုဗီဿနိုးနတ်၊ပရမိသွာနတ်စသည်တို့အား။
အသိဝါဒနာ အဋ္ဌထိကမ္မဘူတဝိဋ္ဌိက ပရိဘဏ္ဍာဒီနိ၊ ရှိခိုးခြင်း၊
လက်အုပ်ချီခြင်း၊ နေရာအိမ်ကိုမုန့်ညက်မှုန့်စသည်တို့ဖြင့် လိမ်း
ကျံခြင်း၊ အပြေအပြစ် ပြုခြင်း စသည်တို့ကဲ့၊ ခန္ဓသိဝါ ဒယော
သေဋ္ဌာဟူသောစကားကို၊ မိစ္ဆာအယူကိုပြခြင်းငှာ ဆိုအပ်၏၊
ကမ္မပထသို့ ရောက်သောမနောကံကို ပြခြင်းငှာဆိုအပ်သည်မ
ဟုတ်၊ ထိုစကားသည်မှန်၏၊ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ စသည်တို့သည်သာ

Digitized by Google

လျှင်ကမ္မပထသို့ ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ကံမည်၏။ သုဂတိ၊ဒုဂ္ဂတိတို့ဌာနဖြစ်ခြင်းသည် သုကတဒုက္ကဋ်ဖြစ်သောကံကြောင့်မဖြစ်၊ ဒိဿနိုးနတ်၊ပရမိသွာနတ်စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်၏ဟုယူ၍၊နတ္ထိဒိန္နံ၊ဤသို့စသည်ဖြင့် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်သောသူ၏အစွမ်းဖြင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်တကွသောစိတ်ဖြင့်၊ ခန္ဓသိဝစသည်တို့ကိုမြတ်ကုန်၏ဟု၊ ထိုခန္ဓသိဝ စသည်တို့အား အဘိဝါဒနစသည်တို့ကိုပြုကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ဂိုကာ၌၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာနိဒသနတ္ထမိဒံဝုတ္တံအိုဒ္ဓဗ္ဗံ၊နတ္ထိကဒိဋ္ဌိဒသယောဇဝကမ္မပထပ္ပတ္တာကမ်ံ၊ဟုမိန့်၏။ ။အနုဂိုကာ၌လည်း၊ သုဂတိဒုဂ္ဂတိသုဉ္ဉပ္ပဇ္ဇနံ သုကတဒုက္ကဋ ကမ္မတောနဟောတိ၊ ခန္ဓသိဝါ ဒိဟိပန ဟောတိတိဂဟေတွာနတ္ထိဒိန္နံအာဒိနာ ပရာမသန္တသဝသေန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလ။ ပရိဘဏ္ဍာဒိနိကရောတိတိ ဝုတ္တံ၊ ဟုမိန့်၏။ ။ထို့ကြောင့် ဤမနောကံ၏ ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်ရာ၌၊ စေတနာ၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော စေတနာသည်။ အဗ္ဘာဟာရိကာ၊ ကာယကံ ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှ ကင်း၏။ ။ပရသ၊ သူတပါး၏။ ယံဘဏ္ဍံ၊သည်။အတ္ထိ၊၏။ တံဘဏ္ဍံ၊သည်၊ဋီမမ၊အား။ အသ၊ဖြစ်ပါဘိမုကား။အဟောဝတ၊ သြဝ်ကောင်းလေစွ။ ဇာတိ၊သို့၊ပရဝိတ္တ္ဂုပကရဏံ၊သူတပါးတို့၏စည်းစိမ်ဥစ္စာကို။ အဘိဇ္ဈာယတိ၊ ရှေးရှုကြံ၏၊ဟညန္တုဝါ၊ သမူလညးသေစေကုန်။ ဗန္ဓန္တုဝါ၊ ဘွဲ့မူလည်းဘွဲ့စေကုန်။ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တုဝါ၊ ဖြတ်မူလည်းဖြတ်စေကုန်။သုခံ၊ချမ်းသာစွာ။မာအပေါသုံဝါ၊ မဖြစ်မူလည်းမဖြစ်စေကုန်။ ထို့ကြောင့် ဤမနောကံ၏ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်ရာ၌။ စေတနာ၊ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သောစေတနာသည်။ အဗ္ဘာဟာရိကာ၊ ဝစီကံဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှကင်း၏။ ။ကာယကံဝစီကံဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှကင်းသည်ကား အဘိဇ္ဈာစသည်ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့်တည်း။မနောကံဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကိုတားမြစ်သည်မဟုတ်၊ စေတနာ၏သဘောအားဖြင့် ကံမည်သောကြောင့် အဘိဇ္ဈာဒိပဂ္ဂါဝါဟုမဆိုသတည်း။ထို့ကြောင့်။တိဝိဓာဘိက္ခဝေမနေဿဠေ

Digitized by Google

တနာ အကုသလံမနောကမ္မံ၊ ဟုဟောတော်မူ၏။ အဘိဇ္ဈာစ
သည်ပြဋ္ဌာန်းသည်ကိုဆိုသဖြင့်၊ ဗျာပါဒစသည်တို့သည်ရှိကုန်
လျှင်းမူလည်း၊ အကြောင်အခါကာယနှင့်၊ ဝစီနှင့်ရတို့ဖြစ်စေတနာ
သည်အားကြီး၏။ ထိုအတူဗျာပါဒ စသည်တို့သည် အားမကြီး
ကုန်၊ထိုအခါပြဋ္ဌာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊စေတနာသည်ကာ
ယကံ ဝစီကံဟူသော ဝေါဟာရကိုရ၏။ထိုစေတနာ၏ပြဋ္ဌာန်း
သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း ပါဏာတိပါတစသည်ပြီးသဖြင့် သိ
အပ်၏။အကြောင်အခါကာယနှင့်၊ဝစီနှင့်ရတို့ဖြစ်အဘိဇ္ဈာစသည်တို့
သည်အားကြီးကုန်၏။ထိုအတူစေတနာသည်အားမကြီး။ ထိုအ
ခါထိုကာယနှင့် ဝစီနှင့်ရတို့ဖြစ် စေတနာသည် ရှိလျှင်းမူလည်းမ
ပြဋ္ဌာန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ကာယကံ၊ ဝစီကံဟူသော ဝေါ
ဟာရကိုမရ။ အဘိဇ္ဈာစသည် ထို့ကို ပြဋ္ဌာန်းသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ကာယကံ၊ ဝါစကံစောပနာဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ မိမိထို့၏
ဥစ္စာဖြစ်သောမှတ်ခြင်းဖြင့် မနောကံဟူ၍သာလျှင် ဆိုအပ်ကုန်
၏။ ။ဤမသို့ ဌာနေ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ နှုတ်အင်္ဂါတို့ကိုမထူပ်မမြွက်မူ
၍ ကြံသောအခါ၌။ စေတနာဝိစေတနာသမ္ပယုတ္တကာဓမ္မာပိမ
နောနှင့်ရေယျဝသရဋ္ဌဟန်တို့၊ဟုဆိုသည်ကား။ မနောနှင့်ရဖွဲ့စေ
တနာ၏အဘိဇ္ဈာစသည်တို့နှင့်မနောကံ၏အဖြစ်ဖွဲ့ အထူးမရှိသည်
၏အဖြစ်ကိုပြ၏။ တထာကုသလာနိကာယဝစီမနောကမ္မာနိတိ
ဟောဌာယံဝစနံဝုတ္တံ၊ တတြဝစနေတိ။ အနဘိဇ္ဈာဒယော၊ ထို့
သည်၊စေတနာ ပကိဏ်ကာဝါ၊ စေတနာ၏အတ်ိုဖွဲ့ကျရောက်ကုန်
သည်လည်း။ဝါ၊ ကာယကံဟူသောဝေါဟာရကိုရကုန်သည်
လည်း၊အဇ္ဈောဟာရိကာဝါ၊ မနောကံဟူသောခေါ်ဝေါ် ခြင်းမှ
ကင်းကုန်သည်လည်း။ ။ပါဏာတိပါတစသည်ထို့မှကြဉ်ရှောင်
သောအရာဖြစ်လျက် အဘဲ့ကြောင့် ဝိရတိပကိဏ်ကာဟုမဆိုလေ
သနည်းဟူမူ၊တိဝိဓာဘိက္ခဝေကာယသဉ္စေတနာကုသလံကာ
ယကမ္မံ၊စသည်ဖြင့်ဟောတော်မူသောကြောင့်၊ ပါဏာတိပါတ
စသည်ထို့၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ထိုပါဏာတိပါတစ

Digitized by Google

သည်တို့မှကြဉ်ခြင်းသည် အထူးပြုအပ်ကုန်သော စေတနာတို့သည်သာလျှင်ကြဉ်ခြင်းစသည်တို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ထိုကြောင့်၊ စေတနာပကိဏ်ကာဝါဟုဆိုအပ်၏။ဝိရတိပကိဏ်ကာဟုမဆိုအပ်။ ။ဤဓာဝိ၊ ဤကုသိုလ် ဝစီကံ၏ သုံးပါးသော နွါရတို့ရှိ ဖြစ်ရာရှိလည်း။(စေတနာပကိဏ်ကာကို၊ဝစီစေတနာ၊ဝစီကံဆို)။ဤဖွေ့၊ဤကုသိုလ်မနောကံ၏ကာယနွါရရှိဖြစ်ခြင်း၊စေတနာ၊ကာယနွါရရှိဖြစ်သော စေတနာသည်။ အဗ္ဗောဟာရိကာ၊ ကာယကံ ဟူသောခေါ်ဝေါ် ခြင်းမှကင်း၏။စေတနာ၊ ဝစီနွါရရှိဖြစ်သောစေတနာသည်။အဗ္ဗောဟာရိကာ၊ ဝစီကံဟူသောခေါ်ဝေါ် ခြင်းမှကင်း၏။ ။ကမ္မကထာနိဋ္ဌိတာ။

စက္ခုဝိညာဏနွါရံ၊စက္ခုဒ္ဒါဝိညာဉ်၏နွါရ။ဝါ၊ စက္ခုပသာဒရှိမှိသောဝိညာဉ်၏ နွါရ။ဝါ၊ စက္ခုဟုဆိုသောဝိညာဉ်၏ နွါရ၊ သောတ၊ဃာန၊ဇိဝှါ၊ ကာယဝိညာဏနွါရံရှိ။ သောတဝိညာဏနွါရံစသည်ဖြင့်ဆိုအပ်လျက်။ ဝိညာဏနွါရံဟူသောနောက်ပုန်ကျေသည်။ဝါ၊ မိဂပဒဝလဉ္ဇန နည်းအားဖြင့် ဆိုသည်။ (တနည်း)။စက္ခု၊စက္ခုဟုဆိုအပ်သော။ဝိညာဏနွါရ၊ ဝိညာဉ်၏နွါရ။(ဤအထိုကားဝါကျတည်း)။ သောတ၊ ဃာန၊ ကာယတို့ရှိ။ သောတံ၊ဃာနံ၊ ကာယောဟု ဆိုအပ်လျက်။ သောတ၊ ဃာန၊ ကာယဟု အဝိဘတ္တိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ဆိုသည်။ ထေရာဝါဒါနမ္တေမောစသည်တို့ရှိကဲ့သို့၊ ဝိဘတ်မသက်သေ်လည်း။ ထေရော၊ အရှင်မဟာကဿပအစရှိသောမထေရ်တို့၏ ဝါဒသည်။ ဝါဒါနံ၊ ဝါဒတကာတို့ထက်။ ဥတ္တမော၊မြတ်၏။ ဤသို့အနက်ကို သိသာပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝိဘတ်မသက်သည်။ ။စက္ခုနာသံဝရောသာဓု၊စသောဂါထာ၌။ ပသာဒကာယ၊ စေပနကာယ သံဝရတို့ကို တပေါင်းတည်းပြု၍။ ကာယေန သံဝရေဟုဟောတော်မူ၏။ဤ၌ကာယသံဝရကိုခွဲဝေ၍သံဝရရှစ်ပါးကိုပြုအပ်၏။ အသံဝရကိုလည်းသံဝရ၏ ပဋိပက္ခအားဖြင့် ရှစ်ပါးပြု

Digitized by Google

ခပ်၏။ ။အသံဝရသည်သရုပ်အားဖြင့်ရှစ်ပါးပင်လော။ တေ
ဘဏ္ဍတောဒသည်ကိုမိန့်။ ။သံဝရသည်၊သီလသံဝရ၊ သတိ
သံဝရ၊ဉာဏသံဝရ၊ခန္တီသံဝရ၊ ဝီရိယသံဝရဟူ၍ ငါးပါးပြား
သောကြောင့်၊ တပ္ပဒိုပကွဲအားဖြင့် အသံဝရသည် ငါးပါးသာ
တည်း။ ဒုဿီလဿဘာဝေါဒုဿီလျှံ။ ပါဏာတိပါတစသော
စေတနာတည်း၊ ရဠ္ဍဿတိနော့ဘာဝေါ ရဠ္ဍဿစွံ။ သတိ၏
ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော အကုသိုလ် ဓမ္မတည်း။ (ပမာဒဟူ၍
လည်းဆိုကြကုန်၏)။ခမနံခန္တီ။နခန္တီအက္ခန္တီ။အချမ်းစသည်တို့
ခံသည်းမခံခြင်းတည်း။ ကုစ္ဆိတံသိဒတိတိ ကုသိဒေါ။ တသ
ဘာဝေါကောသဇ္ဇံ၊ ထိနမိဒ္ဓတည်း။ ။ဝိနာဝစီဒွါရေနသုဒ္ဓံ
ကာယဒွါရသင်္ခါတံ။ ဟူသောစကားကို ဝစီဒွါရဖြင့် မှတ်အပ်
သောရသာဝါဒစသည်၏လည်းကာယဒွါရ၌ ဖြစ်ခြင်းသဘော
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာယဒွါရ၏မစင်ကြယ်သဉ်၏အဖြစ်
သည်ရှိ၏။ထို့ကြောင့်၊ကာယဒွါရ၏မစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်
ကိုတားဖြစ်ခြင်းငှာဆိုအပ်၏။ဆိုသင့်စွ။ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော
ရသာဝါဒ စသည်သည် ကာယကံမမည်။ သက်သက်ဝစီဒွါရ
ဖြင့်မှတ်အပ်သောဝစီကံသာလျှင်မည်၏။ ။တံစိတ္တံ၊ ထိဓော
စိတ်သည်၊အဗ္ဘောဟာရိကံ၊ မနောဒွါရဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ မ
ရောက်။ ။ထိုကိုဘွင့်ထိုရကား စောပနဿ။လ။ နဂ္ဃတိကို
မိန့်၊ ။စောပနဿ၊ကါယစောပန၏။ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ဖြစ်သည်၏အ
ဖြစ်ကြောင့်။မနောဒွါရန္တိသဒ္ဒံ၊သို့။နဂ္ဃတိ၊မရောက်။ထွေ၊ ၍
သုဒ္ဓိကကာယဒွါရ၌။စောပနဿ၊ဝါစာစောပန၏။ထွေ၊၍သုဒ္ဓိ
ကဝစီဒွါရ၌၊တံပနစိတ္တံ၊ထိဓောစိတ်သည်။ မနောကမ္မဒွါရံ နာ
မ၊၏။ထွေ၊ ၍သုဒ္ဓိကမနောဒွါရ၌။တေ၊ ထိရှစ်ပါးသောသံဝရ
ထိုသည်။ (ဟောန္တိဒွါရပကတိကတ္တားစပ်။ ဣမေပဉ္စဓမ္မာကား ဝိ
ကတိကတ္တားစပ်)။ ပစ္စယသင်္ခါသိတသိလကို၊ ဉာဏသံဝရ၌၊
အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိကို၊ ဝီရိယသံဝရ၌အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို
မှတ်အပ်၏။

Digitized by Google

ပတနံပါတော၊ အတိဝပါတောအတိပါထော၊ ပါဏာသာအ
တိပါတောပါဏာတိပါတော၊ဖြည်းဖြည်းကျခြင်းကို မပေးမူ၍
ထျင်စွာ ချခြင်းတည်း။ အကြင် စေတနာဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အ
ကြောင်းဖြစ်သော မဟာဘုတ် တို့၌ လုံ့လပြုခြင်းဟူသော အ
ကြောင်းကြောင့်၊ထိုသို့ရအပ်သော ဥပက္ကမရှိသောမဟာဘုတ်
တို့သည်တူသောဇာတ်ရှိသော့မဟာဘုတ်ထို့၏ အကြောင်းထို
သည်မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့သဘောရှိသောပယောဂကို ဖြစ်
စေတတ်သော စေတနာသည် ပါဏာတိပါထမည်၏။ ပါထ
သည်နော၊ သတ္တဝါဟုအမှတ်ရှိသောသူ၏။ (ဝဓကစေတနာ၌
စပ်)။ဇီဝိတိန္ဒြေယုပစ္ဆေဒကဥပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို
ဖြတ်တတ်သော လုံ့လကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ။ပယောဂ
ဝတ္ထုမဟုတ်ဟူသည်၊ ထိုပယောဂ ဝတ္ထုမဟုတ်ဟူသော အ
ကြောင်းကြောင့် စေတနာဇလဝ ဖြစ်သောကြောင့် မဟာသာ
ဝဇ္ဇဖြစ်၏၊ ပယောဂဝတ္ထုစသည်တို့၏တုမ္ဗလျှင်းမှုလည်း၊ စေ
တနာ၏ဇလဝါဇလဝ၏အစွမ်းဖြင့် မဟာသာဝဇ္ဇ အပ္ပသာဝဇ္ဇ
ကိုယှဉ်အပ်၏။ ဤဌိမယဟူသည်ကမ္မဝိပါကဇိန္ဒိမယတည်း။ ဒါ
ဠာကောဒိမင်း စသည်တို့ကဲ့သို့တည်း။ဒါဠာကောဒိမင်းသည်
အကြင်အခါအမျက်ထွက်၍ မိမိ၏ အစွယ်ကို လက်ချောင်းဖြင့်
ခေါက်၏၊ထိုအခါသူတပါးတို့အားသတ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏၊ ။
အာဒိယတေအာခါနံ။ခါတဗ္ဗံတိဒိန္နံ။ နဒိန္နံအဒိန္နံ။ အဒိန္နသသာခါ
နံအဒိန္နာခါနံ၊ဟုပြုစေထို့၍။ ပရဿဟရဏံစသည်ကိုမိန့်၊ ။
အာခါနဟူသည်ဟရဏတည်း။ ဟရဏဟူသည်၊ ထေနေတိ
တိထေနော၊ ထေနသ ဘာဝေါ ထေယျံတည်း။ ထေယျဟူ
သည် စောရိကတည်း။ ထေယျစေတနာ မိစ္ဆာလာမကောစာ
ရောမိစ္ဆာစရော။ (မိစ္ဆာသဒ္ဒါသည်လာမကထွ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝဟိ
တထွ)။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရော ကာမေသု မိစ္ဆာစာရောဟူ(အ
လုတ္တသမာသ်)။ ။အနွယ် တူသောသူတို့ စောင့်ရှောက်အပ်
သောမိန်းမသည် ဂေါတ္တရက္ခိတာ၊ တရားကျင့်ဘော်ဖြစ်သော

Digitized by Google

သူတို့သည်စောင့်ရှောက်အပ်သောမိန်းမသည် ဓမ္မရက္ခိတာ၊ အာရက်ရှိသောမိန်းမသည် သာရက္ခ၊ (မှန်းထားသော မိန်းမကိုဆိုသည်)။အကြောင်မိန်းမအားသွားလာခြင်းဌာနမင်းသည် ဓာတ်ထားဇ၏။ ထိုမိန်းမသည် သပရိဒဏ္ဍာ မည်၏။ သီလာဒိဂုဏ်ရေဟိတော စသည်ဖြင့်၊ မိန္ဒာစာရ၏အပ္ပသာဝဇ္ဇ၊ မဟာသာဝဇ္ဇကိုသိအပ်၏။ (တနည်း)၊ရှိပ်စက်၍လွန်ကျူးခြင်းဌာနမဟာသာဝဇ္ဇ၊ နှစ်ယောက်သောသူတို့၏ သမာနဇ္ဈာနဖြစ်သော်အပ္ပသာဝဇ္ဇ။ ။(ဤတွင် ဂန္ဓိဟောင်းကား၊ အကြင်သူသည်ညဉ့်အခါ အိပ်ပျော်စဉ်သူ့ခင်ပွန်းကိုဖြစ်မှား၏။ထိုမိန်းမသည်အိပ်မူးစမက်ဖြစ်ရကားမိမိထင်အမှတ်ဖြင့် သံဝါသ ခံ၏။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ ဖြစ်မည်လော၊မဖြစ်မည်လောဟုယခုအခါအချို့သောဒါယကာတို့၏ အမေးသည် ဖြစ်၏၊ ထိုကိုအချို့သော ဆရာတို့သည် အဂမနီယဝတ္ထုလည်းမှန်ပြီ။ သေဝန စိတ်လည်းရှိပြီ။ သေဝနပယောဂလည်းရှိပြီ။ မဂ္ဂေနမဂ္ဂပဋိပတ္တိ အဓိဝါသနလည်း ဖြစ်ပြီးရကား ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဖြစ်၏ဟူကုန်၏။ ငါတို့ကားမဖြစ်ဟုထင်မိပချေသည်၊အဘဲ့ကြောင့်နည်း။သမ္ဘာရလေးပါး၌ သေဝနစိတ် သေဝနပယောဂ ဟူသော်လည်း သာမန်မထို။ ထိုအဂ မနီယဝတ္ထု၌သေဝနစိတ်၊ သေဝနပယောဂကိုသာထိုအပ်၏။ဤမိန်းမကား၊ မိမိလင်၌သာ သေဝနစိတ်၊ သေဝန ပယောဂ ရှိသောကြောင့်တည်း။ ဘာဓကဋ္ဌကထို၏ ဟူမှုကား။ ဖရုသဝါစာ၌ အမိသည်သားကို ဆဲရေးရာ၌ အင်္ဂါသာမန်စုံထွက် ဖရုသဝါစာမဖြစ်သည်ကိုထုတ်၏။ အနုကိုလည်းကြည့်လေဟုဆို၏)။ ။မိမိလင်မဟုတ်၊အဂမနီယဝတ္ထုဖြစ်သော သူတပါးလင်၌ သေဝနစိတ်၊ သေဝနပယောဂရှိသည်။ထိုကြောင့်ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဖြစ်၏၊ အမိသည်သားကို ဆဲရေးရာ၌ ကြမ်းကြုတ်သော စိတ်သည်ဖြစ်စေအပ်သည်မဟုတ်။ မေတ္တာစိတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သည်၊ထိုကြောင့် ဖရုသဝါစာမဖြစ်။ အနုကိုလည်း ကြည့်လေဟုရာ၌၊ အနုကိုလည်းသဘောမကျလေ။ ။အနုဋ္ဌကား။ ။

Digitized by Google

စတ္တာရော သမ္မာရောတိ ဝုတ္တတ္တာ၊ အဘိဘဝိတ္ထာ ဝိတိက္ကမနေ သတိဝိ မဂ္ဂေနမဂ္ဂပရိပတ္တိအဓိဝါသနေ ပုရိရပ္ပန္နာ သေဝနာဘိ သဒ္ဓိပယောဂါဘာဝတောမိစ္ဆာစာရောနဟောတိ၊ အဘိဘုယျ မာနသာတိဝန္တိ။ သေဝနစိတ္တေသတိပယောဂါဘာဝေါနုပ္ပ မာဏံ၊ ဇာတ္တိယာသေဝနပယောဂဿ ယောဘုယျေန အဘာဝ တော၊ ပုရိသသေဝဟိ ယောဘုယျေန သေဝန ပယောဂေါ ဟောတိတိ။ဇာတ္တိယာပုရေတရံသေဝနစိတ္တဉ္စုပဋ္ဌပေတ္ဝာနိပ္ပန္နာ ဝိမိစ္ဆာစာရောနသိယာတိအာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာပုရိသဝသေနဉ္ဂဏ္ဌ သတောစတ္တာရော သမ္မာရောတိ ဝုတ္တာတိဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အညထာဇာတ္တိ ယာ .ပုရိသကိစ္စကရဏကာလေ ပုရိသဿဝိ သေဝနပယော ဂါဘာဝတော မိစ္ဆာစာရော နသိယာတိ၊ ဟုမိန့်၏။ ။စတ္တာ ရော။လး။ဝန္တိ၊ဖြင့်၊ ဒွိပဒက်၍လွန်ကျူးရာဒွန္ဒမဂ်ဖြင့်မဂ်သို့သွင်း ခြင်းဒွ် သာယာခြင်းရှိလျှင်းမူလည်း။ ဂြုံးဒွ်ဖြစ်သောဒြိဝဲခြင်းနှင့် စပ်သောပယောဂမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဒွိပဒက်အပ်သော မာတုဂါမအားမိစ္ဆာစာရမဖြစ်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာထိုသည်ဆို ကြကုန်၏ဟု မနှစ်သက်ယောင်ဝန္တိကြိယာနှင့်ဆို၏၊ ထိုဆရာ တို့၏ အယူဝါဒကို မနှစ်သက်သောကြောင့်၊ သေဝန။လး၊ပမာ ဏံဖြင့် ပယ်၏၊ အဓိပ္ပါယ်ကား။ သေဝန စိတ်ရှိလတ်သော် ပ ယောဂ၏မဖြစ်ခြင်းသည် ပမာဏမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်ဒွိပဒက် အပ်သောမာတုဂါမအားမိစ္ဆာစါရဖြစ်၏၊ဇာတ္တိယာစသည်ဖြင့်အ ကြောင်းကိုပြသည်။ ဒိန်းမ၏သေဝနပယောဂ၏မျှားသောအား ဖြင့် မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ယောကျ်ား အားသာလျှင်မျှားသောအားဖြင့် သေဝနပယောဂဖြစ်၏၊ မိန်းမ အားဂြုံးဦးစွာ သေဝနစိတ်ကိုဖြစ်စေ၍ ထျောင်းသော်လည်း မိစ္ဆာစာရသည်မဖြစ်ရာ။ ဤသို့သောအပြစ်သည် ရောက်ရာ၏၊ စင်စစ်ကားမိစ္ဆာစာရဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ယောကျ်ား၏အစွမ်း ဖြင့် အလွန်အားဖြင့် လေးပါးသော သမ္မာရတို့ကို ဆိုအပ်ကုန် ၏၊ ။သေဝနပယောဂကို ဥက္ကံသအားဖြင့်ဆိုသည်၊ ဥက္ကံသ

Digitized by Google

မှတပါး ယူချေသော် မိန်းမ၏ ပုဂိုလ ကိစ္စကို ပြုသောအခါ၌ ယောဂကျိုး၏လည်းသော်၀နုပယောဂမရှိသောကြောင့် မိစ္ဆာစာရသည်မဖြစ်ရာ။ ဤသို့သောအပြစ်သည်ရောက်ရာ၏။ စင်စစ်မူကား မိစ္ဆာစာရဖြစ်၏။

ရသာဟူသော နိပါတ်ပုဒ်သည် ချွတ်ယွင်းခြင်း ကြိယာကို ဟောသည်ဟုသိစေထိုက်၏။ ရသာတိ။ လ။ ကာယပယောဂေါ်ကို မိန့်။ ချွတ်ယွင်းခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ကာယ၀စီပယောဂသရုပ်ဖွင့်ဝိကစေတနာသည် ရသာ၀ါဒမည်၏ဟုသိစေထိုက်၏။ ၀ိသံ၀ါဒနာမိပ္ပါယေန။ လ။ စေတနာရသာ၀ါဒေါ်ကိုမိန့်။ ။တနည်း။ ရသာသဒ္ဒါသည် အာဘုတ၀ဏ္ဏဒဗ္ဗ၀ါစကတည်းဟု သိစေထိုက်၏။ အပရောနယော၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ရသာ၊အက္ခိုးစိုးပွါးကိုဖျက်ဆီးတတ်သောကာယပယောဂ၊ ၀စီပယောဂဟုဆိုအပ်သော ချွတ်ယွင်းခြင်း ကြိယာကို၊ ၀ါ၊ မဟုတ်မမှန်သော ၀ဏ္ဏကို။ သော၊ထိုရသာ၀ါဒသည်၊ ယမဏ္ဍံ၊အကြောင်အကျိုးကို၊ ဘဉ္ဇတိ၊ဖျက်ဆီး၏၊တသာ၊ ထိုအကျိုး၏။ ။အတ္တနောသန္တကံ အဓိကုကာမတာယစသည်ကို ရသာ၀ါဒသာမညအားဖြင့်ဆိုအပ်၏။ရယ်ရွှိုးထိုသဖြင့် ချွတ်ယွင်းခြင်းကို ဂ္ရေးရှုသောသူအား သာဣျင်ရသာ၀ါဒဖြစ်၏။ ပူရဏကထာနယေန၊ အနည်းငယ်ကိုပြည့်စေသောစကားနည်းဖြင့်။ အနည်းငယ်သော ဆီထောပတ်ကိုမြစ်ကဲ့သို့အမျှားဖြစ်စေသည်ကို ပူရဏကထာနည်းဟူ၏။ ။ထဇ္ဇော၊ထိုချွတ်ယွင်းခြင်းအား ထျောက်ပတ်သော။(အနုရူပဏ္ဍိုပါတ်)။ တဒတ္ထဝိဇာနနံ၊ထိုပြောဆိုသော စကား၏အနက်ကိုသိခြင်း။ သော၀၊ထိုသာဟတ္ထိကကိုထည်း။ ပရိသံ၀ါဒကကြိယကရဏော၊ သူတပါးတို့အား ချွတ်ယွင်းခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ကြိယာကိုပြုခြင်း၌၊ ထာယ ကြိယာယ၊ ထိုချွတ်ယွင်းခြင်းကြိယာဖြင့်၊ ကြိယ သရုပ်ဖွင့်ဝိကာ၊ အယံ စေတနာ၊ သည်၊စေတနာကွဇောယော၀၊ ရသားဆိုသောစေတနာခေါ်၌ သာဣျင်၊ရသာ၀ါဒကမ္မုနာ၊နှင့်၊ဗဇ္ဈတိ၊စပ်၏။ ။ရသာ၀ါဒ၌

Digitized by Google

သာဟတ္ထိက ပယောဂသာသင့်သလော၊ ရုန်း ယသ္မာစသည်ကို မိန့်၊ ဇ္ဈာနာဇာတ္တိကနိဿဂ္ဂိယထာဝရောဝိပယောဂါ ယဇ္ဈန္တိ၊ လိုရင်း။ ။အဘဲ့ကြောင့် အာဇာတ္တိက၊ နိဿဂ္ဂိယ၊ထာဝရပယောဂ တို့သည်လည်း သင့်ပါကုန် သနည်း။ ယသ္မာပန၊ လ၊ တသ္မာကိုမိန့်။ ယသ္မာယထာပရံဝိသံဝါဒေတိ၊ တထာအာဇာဝေန္တော်ဝိဝိဿဇ္ဇန္တော်ဝိဌပေန္တော်ဝိပရံဝိသံဝါဒေတိ၊ တသ္မာတိသမ္ဘန္ဓော။ ။ယင်းသို့၊ အာဇာတ္တိက၊ နိဿဂ္ဂိယ၊ထာဝရပယောဂတို့သည်လည်း သင့်ကုန်သော်ယူပါတော့လော၊ အဘဲ့ကြောင့်မယူလေသနည်း။အဋ္ဌကထာသုပန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ပန၊ယင်းသို့အာဇာတ္တိက၊ နိဿဂ္ဂိယ၊ ထာဝရပယောဂတို့သည် သင့်ကုန်လျှင်းမူလည်း။ ။ယာယဝါစာယ၊ဖြင့်။ (ဘာသတိကရောတိဒ္ဒစပ်)။ သုညဘာဝံ၊ ချစ်ခြင်းမှဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ သာဝါစာ၊သည်။ပိသုဇာဝါစာ၊၏။ ။သာဝါစာ၊သည်။ သယံပိ၊သည်လည်း။ ဖရုသာ၊ကြမ်းတမ်း၏။ နေဝကတ္ထာသုခါ၊နားမချမ်းသာ။ နဟဒယင်္ဂမာဝါစာ၊ နှလုံးသို့သက်ဝင်သော စကားလည်းမဟုတ်။ ။ယေန၊ အကြောင်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့်။ သမ္ဖံနိရတ္ထကံ၊ အကျိုးမရှိ အချည်းနှီးသောစကားကို၊ ပလပတိ၊ ပြောဆိုတတ်၏။ သောစိတ္တုပ္ပါဒေါ၊သည်။ ပလပတိ ဇတေနာတိ ပလာပေါ၊ (ပပုဇ္ဇ၊လပဓာတ်၊ကပစ္စည်း)။ သမ္ဖသ္သနိရတ္ထကသပလာပေါသမ္ဖပ္ပလာပေါ၊ပြု။စေတနာပဒ္ဌာနစိတ္တုပ္ပါဒ်ရ၏။ပဒ္ဌာနအားဖြင့် စေတနာရ၏။ ။ခဲ့ကို၍၊ တတ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ။ဇာတိ၊ ဤသို့ဆိုသည်ရှိသော်။ဇာမေ၊ ဤသူတို့သည်။ အဟံ၊ ငါ့ကို။(ဝိယောဂတိဒ္ဒစပ်)။ဝါ၊သည်။ (ဘဝိဿာမိဒ္ဒ ပကတိကတ္တားစပ်)။ တဇ္ဇော၊ ထိုချစ်ခြင်းဌာနအလိုရှိသည်အားလျော်ပတ်သော။ ။မမ္မဏ္ဍေဒကကာယ ဝစီပယောဂ သမုဋ္ဌာပိကာ၊ မရဏ်မစက် မြတ်နိုးခြင်းကို ဖြတ်တတ်သော ကာယပယောဂ ဝစီပယောဂကဲ့ဖြစ်စေတတ်သော။ ဇကေန့ဖရုသ စေတနာ၊သည်။ ဖရုသဝါစာ၊၏။ ။ဒုဋ္ဌဿစိတ္တဿအမရဏာဓိပ္ပါယဿ ဖရုသကာယဝစီ

Digitized by Google

ပယောဂသရုဋ္ဌာဝိကာ ဖရုသစေတနာ ဖရုသဝါစာ။ မရဏာဓိပ္ပါယေပနသတိအဇ္ဈတ္တသိဒ္ဓိတဒ္ဓိတဝေသ ပါဏာတိပါတာဒျာ ပါဒါဝဟောန္တိ။ ။အနုဒိုကာ။ ။ပြစ်မှားထိုသော စိတ်ရှိသောသေခြင်းဌာနထိုမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကြမ်းကြုတ်သော ကာယပယောဂ၊ ဝစီပယောဂကိုဖြစ်စေတတ်သောကြမ်းတမ်းသောစေတနာသည် ဖရုသဝါစာမည်၏၊ မရဏာဓိပ္ပါယ ရှိခဲ့သော်၊ ပါဏာတိပါတကိစ္စပြီးခဲ့သော် ပါဏာတိပါတ၊ ပါဏာတိပါတကိစ္စမပြီးခဲ့သော်ဗျာပါဒတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ဤကားအဖြောင့်အဓိပ္ပါယ်တည်း။ ။အချို့သောသူတို့သည်ဤအနုဒိုကာပါဠိကိုထောက်၍၊ နွားသင်းကွပ်ခြင်းသည်၊ ကြမ်းကြုတ်သောကာယဝစီပယောဂသရုဋ္ဌာဝိကစေတနာဖြစ်၍ ဖရုသဝါစာဟုဆိုကြကုန်၏။ဖရုသဝါစာသည်ဝစီကံဖြစ်သည်။ဝစီကံ၏လည်းကာယန္ဓါရဝစီန္ဓါရန္နှစ်ပါး၌ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဖရုသကာယဝစီပယောဂသရုဋ္ဌာဝိကာဟုဆိုသည်။နွားသင်းကွပ်ခြင်းသည်ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းဖြစ်၏။ ၎င်းပုတ်ခတ် ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲကြောင်းသည် ဗျာပါဒမည်၏။ ၎င်းဗျာပါဒသည်မနောကံမည်၏၊ထိုကြောင့်ဖရုသဝါစာဟုဆိုသောဝါဒသည် မသင့်၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ဒုဋ္ဌစိတ္တသာ အမရဏာဓိပ္ပါယသာ၊ ဟူသောပါဠိကိုသာမြော်၍ နွားသင်းကွပ်ခြင်း အကျိုးငါးပါးရသေး၏ဟု ခါယကာတို့အား ပြောဆိုကြ ကုန်၏။ နားဘောက်ခြင်း၊ပြည်ဘောက်ခြင်းကိုလည်းဥပမာပြုကုန်၏။ နားဘောက်ခြင်း၊ ပြည်ဘောက်ခြင်းတို့၌ ဟိတေသိတ ကာရုညာ မိပ္ပါယတည်း။နွားသင်းကွပ်ခြင်း၌ မိမိတို့၏အစီးအပွါးကိုတောင့်တ၍ သူတပါးတို့အားညှဉ်းဆဲပုတ်ခတ်သောဗျာပါဒအကုသိုလ်စိတ်တည်း။မေတ္တာ၊ ကရုဏာစိတ် မဟုတ်ဟုမှတ်။ ထိုကြောင့် ထိုဆရာတို့၏ ငါဒကိုယုံကြည်၍နွားသင်းကွပ်ကြလျှင် အကုသိုလ်ထရားပွါးခဲ့သည်မှတ်။ ။အသင့်ကား ၍သိုတည်း၊ နွားသင်းကွပ်ခြင်းသည် ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းဖြစ်၏၊ ထိုပုတ်ခတ်ညှဉ်း

Digitized by Google

ဆဲခြင်းသည် ဗျာပါဒမည်၏။ ထိုဗျာပါဒ မည်သော မနောက်သည်နွှါရသုံးပါးဦ့ဖြစ်၏။ ဗျာပါဒသဟဂတေနစေတသာဒဗျာပရောမသာဒိနိကရောတိ၊ တဒါကမ်္မံမနောကမ်္မံဟောတိ။ နွှါရုံပနကာယနွှါရုံ။ ဇဝံအကုသလံမနောကမ်္မံကာယနွှါရေသရုဋ္ဌာတိ၊ စေတနာပနေတ္ထ အဗ္ဗောဟာရိကာ၊ စသည်ဖြင့် အောက်၌ဆိုအပ်ပြီးသောအညီ၊ ဗျာပါဒနှင့်တကွဖြစ်သောစိတ်၊ တုတ်ထွဲကန်ကိုက်ခိုင်ခြင်း၊ ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းကိုပြု၏။ ထိုအခါဗျာပါဒမည်သောမနောကံသည်ကာယနွှါရဦ့ဖြစ်၏။ ကာယနွှါရဦ့ဖြစ်သော စေတနာသည် ကာယကံဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှကင်း၏၊ အကြောင်းကား ဗျာပါဒပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့်တည်း။ ။ပရေ၊ သူတပါးသည်။ အဂတ္တာနော၊ မယူသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ မယုံကြည်သည်ရှိသော်။ ကမ္မပထဘေဒေါနုတ္ထိ၊ ဂဟိတေယေဝဟောတိ။ ဂဟဏကိုအင်္ဂါဒ္ဒ ထည့်သွင်း၍ သမ္မပ္ပလာပဒ္ဒီ တယောသမ္ဘာရာဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ နွေသမ္ဘာရာ ဟူသော ရှေးအဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ဆိုအပ်၏။ သမ္ဘာ ရတ္တာယကို အထိုရှိ၍ ဋိကာဆရာသည်။ ယောကောစိပနသမ္ဖပ္ပလာပေါ နွိဟိသမ္ဘာရေဟိသိဒ္ဓါတိ၊ ဟုမိန့်၏။ ။အတ္တာနော၊ မိမိသို့။ ပရိဏာမနဉ္စ၊ စိတ်ဖြင့်သာဣျင်ညွတ်ခြင်းငင်း။ ယာဝနပရိဏာမေတိ၊ တာဝကမ္မပထဘေဒေါနဟောတိတိသမ္ဘန္ဓေါ။ ။မိစ္ဆာဝိတထံ၊ ချွတ်ယွင်းသည်ကို၊ အဒိန္နာဒါန်စသည်တို့၏ သတ္တဝါဟုဆိုအပ်ကုန်သောသဒ်ါရတို့ကို အာရုံပြုကုန်၏။ နတ္ထိသတ္တာ ထြပပါတိကာဟူ၍ ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိသည်လည်းတေဘူမကဓမ္မဣျင်အာရုံရှိ၏။ ဝိပါကနိဿန္ဒဖလာနိဒ္ဓ။ ငဲ့စသည်၊ ဝိပါကဒုဂ္ဂတတာစသည်၊ နိဿန္ဒဖလဒုဂ္ဂတတာဟူသည်အနိဋ္ဌရုပ်တည်း။ အနိဋ္ဌရုပ်ဟူသည်လုံးရပ်သဏ္ဌာန် ကြန်အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် မပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ အကြည့်ခက်သည်ကို ဆိုသည်။ ။အကုသလ ကမ္မပထကထာနိဋ္ဌိတာ။

Digitized by Google

ပါဏာတိပါတာဒီဟိပနဝိရတိယောဟူသောစကားကို၊ဝိရ
ဒီထို့နှင့်ယှဉ်သောစေတနာကိုကာယကံ၊ ဝစီကံဟူ၍ ဆိုအပ်
၏။ ထိုဝိရတိတို့၏လည်း ကမ္မပထ၏အဖြစ်သည်သင့်၏ဟု၍အ
ကြောင်းကြောင့်ဆိုအပ်၏။ဝါ၊ စေတနာသည်သာကမ္မပထမည်
သည်မဟုတ်။ဝိရတိစေတနာနှစ်ပါးတို့၏ကမ္မပထမည်သည်၏
ဖြစ်ကိုသိစေထို၍ဆို၏။ ။ဓာတိဝယဗာဟုသစ္စာဒီနိ၊ အမျိုး
ာတ်၊အရွယ်၊များသောအကြောင်းအမြင်ရှိသည်၏အဖြစ် စသည်
တို့ကို။ အလွယ်ကသသမံသံ၊ အရှင်လတ်လတ်ဖြစ်သောယုန်သား
ကို။ယံယေနကာရဏေနအဟံဝေါရောပေယျံ၊ ဇတံကာရဏံန
ပတိရူပန္တိသမ္မန္နော။အထဝါ၊ယံဝေါရောပေယျံ၊ဇတံဝေါရောပ
နံနပတိရူပန္တိအတ္ထော။ ။ဝေါရောပေတာ၊ချဘူးသည်ကို။အထ
ဝါ၊ ဝေါရောပေတာဟုတွာ တံဝေါရောပနံအဟံနာဘိဇာနာမိ
တိအတ္ထော။ ။ပါဏာတိပါတ စသည်တို့၏အာရုံတို့သည်သာ
လျှင်ဝိရတိ၏အာရုံဖြစ်ခဲ့ကုန်သော်။ ဇိဝိတိန္ဒြေလျှင် အာရုံရှိကုန်
သောဝိရတိတို့သည် အသို့ဒုဿီလျတို့ကို ပယ်ကုန် သနည်း၊
စုန်။ယထာပန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။အဘိဇ္ဈာ၊ကို။ဝိရမန္တိသပဇ
ဟန္တိသ၊ပယ်သောသူအား။ အနဘိဇ္ဈာစသည်တို့သည် ဝိရမ
နကိစ္စမတပ်၊ ပဇဟန ကိစ္စသာတပ်ကုန်၏။ ။ကမ္မပထ သံ
သန္ဒနဟူသည် အောက်ခွါရသံသန္ဒနဒ္ဒကမ္မပထသို့ ရောက်ကုန်
သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ဒုစရိုက်စသည်တို့၏ ကာယကံစ
သည်၏အဖြစ်ကိုဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ကြွင်းကုန်သော
ဒုစရိုက်စသည်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ အဘိဇ္ဈာ အစ ရှိကုန်
သောထိုထိုခွါရဒ္ဒ ဖြစ်ကုန်သောကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့၏ခွါရ
သံသန္ဒနဒ္ဒထိုထိုခွါရဒ္ဒ ထည့်သွင်းခြင်းကို ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ဤကမ္မပထသံသန္ဒနဒ္ဒ စေတနာသဘောရှိသည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်ကမ္မပထသို့မရောက်ကုန်သောသံဝရ၊ အသံဝရတို့
ကိုငင်းကံသောမှကင်းကုန်သော၊ မဋ္ဌသစ္စအစရှိသော အသံ
ဝရ၊သံဝရတို့ကိုငင်းသွင်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ကမ္မပထဖြစ်

Digitized by Google

ကုန်သောဒုစရိုက်စသည်တို့ကို ကာယကံစသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
ပြုခြင်းသည်ကမ္မပထသံသန္ဓနာဖြစ်သကဲ့သို့ထို့အတူကာယကံ
စသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ပြုခြင်းသည်ကမ္မပထသံသန္ဓနာမည်၏။ ။
ကမ္မပထောစ အကမ္မပထောစ ကမ္မပထာ။ ကမ္မပထေ ကာယ
ကမ္မာဒိ သမာနနာမဝသေနသံသန္ဓတိ ပကာသေတိ ဇေ္ဌာတိ
ကမ္မပထသံသန္ဓနံ၊ပြု။ ။ထနည်း။ ကမ္မပထသို့ ရောက် ကုန်
သော၊ သုံးပါးသောကာယဒုရိုက်စသည်တို့၏ငင်း၊ သုံးပါးသော
ကာယ သုစရိုက်စသည် တို့၏ငင်း၊ ဒွါရ ထပါး၌ ဖြစ်လျှင်း မု
လည်း။ကာယကံစသည်၏အဖြစ်ကိုမစွန့်သော အားဖြင့်ပြုခြင်း
သည်ကမ္မပထသံသန္ဓနာမည်၏။ ကမ္မပထပတ္တာနံ ဒွါရန္တရစရ
ဏောဝိ ကာယကမ္မာဒိဘာဝါ ဝိဇဟနဝသေနသံသန္ဓတိ ပကာ
သေတိဇေ္ဌာတိကမ္မပထသံသန္ဓနံ၊ပြု။ ။အကြောင်းအကြောင်းပြအပ်
ကုန်သော ကမ္မပထ သဘောသို့ ရောက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်
သော၊ကမ္မပထသဘောသို့မရောက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော
အကုသိုလ် ကာယကံ စသည်တို့၏ငင်း၊ ကုသိုလ် ကာယကံစ
သည်တို့၏ငင်း၊ ဖဿဒွါရ စသည်တို့ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို ပြုခြင်း
သည်လည်းကမ္မပထသံသန္ဓနာမည်၏။ ကမ္မပထောစ အကမ္မပ
ထောစကမ္မပထာ။ ကမ္မပထာနံ ဖဿဒွါရာဒီဟိ ဥပ္ပတ္တိသံသန္ဓ
တိဇေ္ဌာတိကမ္မပထသံသန္ဓနံ၊ပြု။အဘဲ့ကြောင့် နည်းဟူမူကား။
ကမ္မပထဖြစ်ကုန်သော ဒုစရိုက်စသည်တို့၏ ကမ္မပထ တို့နှင့်၊
ကမ္မပထတို့၏လည်းအကမ္မပထတို့နှင့်တူသော အမည်ရှိသည်၏
အစွမ်းဖြင့်။ ကမ္မပထတို့၏ကမ္မပထတို့နှင့်သာမညနာမကိုမစွန့်
သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ကမ္မပထ၊အကမ္မပထနှစ်ပါးတို့၏လည်း၊ဒွါရ
တို့၌ဖြစ်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ဤသံသန္ဓနအရာ၌ပြုအပ်သည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ။ကမ္မဒွါရ၊ဝိညာဏဒွါရတို့ကိုလည်းကမ္မပ
ထ၌ဆိုအပ်ကုန်သည်မဟုတ်တံ့လော။အဘဲ့ကြောင့်၌ကမ္မဒွါရ
ဝိညာဏဒွါရထိုကိုမဆိုအပ်ကုန်သနည်းဟူမူ။သုံးပါးသောကမ္မ
ဒွါရတို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော ကံတို့၏ ကမ္မကထဒဿိတ်

းသာ ကဲ့သဲ့သော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ထိုထိုသို့
ာ ကာယကံစသောအမည်၏ ဤဒွိမဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၎င်း။ ကမ္မဒွါရတို့ဒွိထိုက်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏လည်းဆိုအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကမ္မဒွါရတို့ကိုကြဉ်၍ ပဋ္ဌိဝိညာ
ဏ်ရ၏အစွမ်းဖြင့်အသံဝရစသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း
ဟာခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ဝိညာဏဒွါရတို့ကိုကြဉ်
သဒ္ဒါရုံစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ကမ္မသံသဒ္ဒနာကိုပြုထို၍၊ ပဋ္ဌ
သဒ္ဒါရုံဝ သေနဟိဉ္ဇပ္ပန္နော၊ စသည်ကိုမိန့်၏။ ပဋ္ဌဖသဒ္ဒါရုံ၏
စွမ်းဖြင့်အသံဝရစသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းကိုသာဓကထိုမူ။ ။
ယမိဒံစက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိသုခံဝါ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်
ကြား။ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာကွန်းဆွေးကုသလော၊
သို့စသည်ဖြင့်၎င်း။ ပဋ္ဌဖသဒ္ဒါရုံ၏အစွမ်းဖြင့် အသံဝရ စ
သည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းကို ဟောအပ်၏။ ယမိဒံစက္ခု
ဉာဏပစ္စယာ၊ဤသို့အစရှိသောစကားသည်မရှိ။စက္ခုဝိညာ
ဏသဟဇာတော ဖဿောစက္ခုသမ္ဖဿော၊ ဟူသော စကား
ကိုအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်မိန့်အပ်၏။ ထိုစက္ခုသမ္ဖဿောဟူ
သောပုဒ်၏စက္ခုဝိညာဏသဟဇာတော ဖဿောဟုအနက်ကို
ယူသဖြင့်၊အသံဝရတို့၏၎င်း၊ သံဝရတို့၏၎င်း စက္ခုသမ္ဖဿစ
သည်တို့နှင့်တကွ မဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မနောသမ္ဖဿ
နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော အသံဝရ သံဝရ တို့၏ လည်း စက္ခု
သမ္ဖဿဒ္ဒါရုံစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကိုပြအပ်၏။ ။
ဟိ၊ ချဲ့ဦးအုံး။သော၊ ထိုမနောသမ္ဖဿဒ္ဒါရုံ၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော
အသံဝရသည်။ ကာယဒ္ဒါရော၊ ဒ္ဒါ။ စောပနံ၊ထွင်ခြင်းသို့၊ပတ္တော၊
ရောက်သည်ရှိသော်။ အကုသလံကာယကမ္မံဟောတိ။ဝစီကံစ
သည်ဖြစ်သော စောပနာကာယ အသံဝရသည် ကာယကံ စ
သည်မဖြစ်။ အကုသလံကာယကမ္မံဒွိ ဇဝသဒ္ဒါကျေသည်။ ၎င်း
ဇဝသဒ္ဒါ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗ။ ။စောပနကာယ အသံဝရ ဒ္ဒါရုံဝ
သေန၊ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ဖြစ်သော အသံဝရသည်။ အကုသလံကာ

Digitized by Google

ယကမ္မမေဝဟောတိ။ ဝစီကမ္မာဒိဘူထော၊သော။ စေဝပနကာ
ယအသံဝရော၊သည်။ ကာယကမ္မာဒီ၊ ကာယက်စ သည်မည်
သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။(နိဝတ္တေတဗ္ဗ။ ။ဝစီဒွါရေအာကာသဆံ
စိကမ္မံ။ ဝါစာအသံဝရဒွါရဝသေနဥပ္ပန္နော အာကာသလံဝစီကမ္မ
မေဝဟောတိ၊စသည်တို့၌ဥဒင်းနည်းကိုမှီ၍ဆိုလင့်)။ ။အော
ဟိကာယဒွါရေစေဝပနံပတ္တော အာကာသလံကာယကမ္မံဟောတိ၊
စသည်ဖြင့်ဂင်း။စေဝပနကာယံအသံဝရဒွါရဝသေနဥပ္ပန္နော အ
ကာသလံကာယကမ္မမေဝဟောတိ၊စသည်ဖြင့်ဂင်း၊ကမ္မပထဆို
ရောက်ကုန်သော အသံဝရဖြစ်ကုန်သော ဝစီကံ စသည်တို့၏
လည်းကာယက်စသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်လတ်သည်ရှိသော်၊
စတုဒ္ဒိဓံဝစီသုစ္စရိတံ အာကာသလံဝစီကမ္မမေဝဟောတိ၊စသည်
ဖြင့်တားမြစ်ခြင်းကိုမှတ်အပ်၏။ ဤသို့တားမြစ်ခြင်းကြောင့်ပဌ
ဝဿဒွါရဝသေနဟိဥပ္ပန္နော အသံဝရော အာကာသလံမနောကမ္မ
မေဝဟောတိ၊ ဟူသော အသံဝရအဆုံးအဖြတ်ထို့ဒွင်း။ တိဝိဓံ
ကာယသုစ္စရိတံ အာကာသလံကာယကမ္မမေဝဟောတိ၊စသော သု
ရိုက်အဆုံးအဖြတ်တို့ဒွင်း။ တစုံတခုသော ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်
မရှိ၊ညီညွတ်သင့်မြတ်၏။

ဝဿဒွါရစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော အသံဝရ၊သံဝရ
တို့၏အာကာသလကာယကမ္မ၊ ကာသလကာယကမ္မစသည်တို့နှင့်
နှီးနှောညီညွတ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြပြီး၍၊ ဝဿဒွါရစသည်တို့၏
အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော အာကာသလကာယ ကမ္မစသည်ထို့ကို ပြထို
ရကား။အာကာသလံကာယကမ္မံ ပဋ္ဌဝဿဒွါရဝသေနဥပ္ပန္နတိ၊
စသည်ကိုမိန့်။ ။တံ၊ ထိုအာကာသိလံမနောကံသည်၊ စေဝပနံ၊
ကိုယ်ထွက်ခြင်း၊ နှုတ်ဖွင့်ခြင်းသို့၊ ပတ္တံ၊ရောက်လတ်သော်၊ အ
ကာသလံကာယဝစီကမ္မံဟောတိ။ ။ကာယက်ဝစီက်၏အဖြစ်
ဖြင့်ဖြစ်သည်မဟုတ်။ကာယေပဝတ္တကမ္မံကာယကမ္မံ၊ ဝါစာယ
ပဝတ္တံကမ္မံဝစီကမ္မံပြု၍။ ကာယဒွါရဝစီဒွါရဒွ်မနောက်၏အဖြစ်
ဖြင့်ဖြစ်သည်။ ။တနည်း။တံသဒ္ဒါကို ဥပဒ္ဓနကြိယာကိုစွဲ၊ကြိ

Digitized by Google

ယာဟူသည်ထည်း ကံ၏အရာဖြစ်သောကြောင့် ကံပင်ထည်း။
ထို့ကြောင့်၊အကုသလံမနောကမ္မံ၊သည်၊ဆဖဿဒွါရဝသေန
ဖြင့်၊ပဝဲဥပ္ပဇ္ဇတိ၊အကြောင်းဖြစ်၏၊ထံဥပ္ပဇ္ဇနံ၊သည်။ မနောသမ္ဖဿဇ
ဒွါရဖြစ်သောသုံးပါးသော ကံပင်တည်း။ ။ထိုကံ၏ဖြစ်သော
အခြင်းအရာကိုဖြထိုရ်၊ ကာယဝစီဒွါရေသု၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။
ကေစိတ္ထိကား။ ကာယကမ္မ၊ဝစီကမ္မနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော အ
ဘိဇ္ဈာ အစရှိသည်ထိုသည် အံကြင်အခါစေတနာပကွိကဖြစ်
ကုန်၏။ထိုအခါထိုမနောကံတို့သည်ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့သည်
ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုစကားသည်မသင့်။ အဘဲ့ကြောင့်
နည်းဟူမူကား။စေတနာပကွိကဖြစ်ကုန်သေ်အဘိဇ္ဈာစသည်
တို့၏မနောကံ၏ အဖြစ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
အဘေ့ဘာဝိကဖြစ်၏ အဖြစ်၌လည်း မနောကံ၏ အဖြစ်သည် အ
တိုင်းထက်အလွန်မရှိ၊ထို့ကြောင့်မနောကံ၏၊ ကာယကံဝစီကံ
၏အဖြစ်ကိုမဆိုအပ်။ အဘိဇ္ဈာအစရှိသော ကြိယာကို ပြုတတ်
သည်သာဖျင်ဖြစ်သောစေတနာနှင့်ယှဉ်ကုန်သော အဘိဇ္ဈာစ
သည်တို့သည်မနောကံမည်၏။ပါဏာတိပါတအစရှိသောကာ
ယပယောဂ၊ ဝစီပယောဂကို ပြုတတ်သော စေတနာနှင့်ယှဉ်
ကုန်သောအဘိဇ္ဈာ စသည်တို့သည်မနောကံမမည်။ ထိုပါဏာ
တိပါတစသော ကာယ ပယောဂ၊ ဝစီ ပယောဂကို ပြုတတ်
သောစေတနာနှင့်ယှဉ်ကုန်သော အဘိဇ္ဈာစသည်တို့၏မနော
ကံ၏အဖြစ်ကိုမဆိုအပ်၊အဘိဇ္ဈာအစရှိသောကြိယာကိုပြုတတ်
သည်သာဖျင်ဖြစ်သောစေတနာနှင့်ယှဉ်ကုန်သောအဘိဇ္ဈာအ
စရှိကုန်သော မနောကံတို့၏ ကာယကံဝစီကံ၏ အဖြစ်ကိုမဆို
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကေစိတ္ထိစကားသည် မသင့်။ ။
ကာမာဝစရံကုသလံ စိတ္တံ တိဝိဓကမ္မဒွါရဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဒွါ
ကာယကမ္မဒွါရ၊ ဝစီကမ္မဒွါရ၏ အစွမ်းဖြင့် ကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်
ခြင်းသည်သင့်တန်စေ။ မနောကမ္မဒွါရဟူသည် ကုသိုလ်စိတ်
ဖြစ်သည်၊ထို့ကြောင့်၊ မနောကမ္မဒွါရ၏အစွမ်းဖြင့်ကုသိုလ်

Digitized by Google

အသို့ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ ဤစိတ်၏မနောကံ၏ နွါရဖြစ်ခြင်းတည်း ဟူသောမိမိ၏သတ္တိဖြင့် စိတ်ကိုမှတ်သည်။ ။တနည်း။စိတ္တာ မေဝအဓိပတိစိတ္တာဓိပတိ။စိတ္တာဓိပတိတော အာဂတံစိတ္တာဓိပ တေယျံ။ ဖဿစသော တရားအပေါင်းရေ့၏။ ထိဖဿစသော တရားအပေါင်း၏စိတ္တာဓိပတေယျအမည်ကိုစိတ်၌တင်၍၊ စိတ် ကိုလည်းစိတ္တာဓိပတေယျဟုဆိုအပ်သကဲ့သို့။ဤအတူ၊ဤတိဝိဓ ကမ္မဒွါရဝသေန ဟူသောပုန်၌၊ သမ္မယုတ်၏ အစွမ်းဖြင့် မနော ကမ္မဒွါရ၏အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏။ အနန္တရဖြစ်သောစိတ်၏ မနော ကမ္မဒွါရ၏အဖြစ်၌ဆိုဘွယ်မရှိ။ ။နွါရကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဝိမလာစာရဘိဓမ္မဟာဓမ္မရောဓိရာဇရဂုရု၊ တံဆိပ်နာမံ ရှိသောမင်းခင်းဆရာတော်သည် စိရဉ်အပ်သော အဋ္ဌသာလိနီ အမည်ရှိသောဓမ္မသင်္ဂဏိအဋ္ဌကထာ၏ နွါရကထာ၏ဂဠိုဟ္မ ကားဤတွင်ပြီးပြီ။

ယံယံဝါပနာရဇ္ဇာ၊ဟူသောပုန်၏။ရူပါရမ္မဏံဝါ။လ။ဓမ္မာရမ္မ ဏံဝါ၊ဟူသော ပုန်တို့ဖြင့်ပြအပ်ပြီးသောရူပါရုံ။လ။ ဓမ္မာရုံ တို့ တွင်၊ အမှတ်မရှိတပါးပါးသောအာရုံကိုပြု၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကိုပြသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယံယံဝါပနာရဇ္ဇာ၊ ဟူသောပုန်ကို မဟောအပ်ဟူလည်း။ ရူပါရမ္မဏံဝါ။လ။ ဓမ္မာရမ္မဏံဝါဟူ သော ပုန်တို့ကို ဟောဟူခြင်း၊ကောင်းပြီဟူက်။ ယံယံဝါ ပနာ ရဇ္ဇာ၊ဟူသောပုန်ကိုဟောတော်မူခြင်းသည်အကျိုးမရှိ နိရုဇ္ဈ ကဒေါသ၊ ပုနရုတ္တိ ဒေါသရောက်၏ဟု စောဒနာ ရန်ရှိ သော ကြောင့်၊ယံယံဝါပနာရဇ္ဇာတိဇ္ဇေအယံယောဇနာ၊ကိုမိန့်။ ။ ယောဇနာသည်၊ ပဒယောဇနာ၊ ဖလယောဇနာ နှစ်ပါးတို့ထွင် ဖလယောဇနာတည်း။ပဒယောဇနာဟူသည် ဧရှေပုန်နောက်ပုန် တို့၏စပ်ခြင်းယှဉ်ခြင်း၊ ပုန်တို့ကိုအနက်ယောဇနာခြင်းတည်း။ ဖလယောဇနာဟူသည်ပုန်တို့ကိုဟောခြင်း၏အကျိုးတည်း။၌ ၌၊ ရူပါရမ္မဏံဝါ။လ။ဓမ္မာရမ္မဏံဝါ၊ဟူသောပုန်တို့၏အခြားမဲ့၌၊

Digitized by Google

ယံယံဝါ ပနာဝရဿ၊ ဟူသော ပုဒ်ကို ဟောခြင်း၌၊ ပယောဇဉ် တည်း။ ဝါ၊ သမ္ဘန်မည်သည်။ သာမိ၊ အနုသန္ဓေ၊ ပယောဇဉ်၊ ပဒ သမ္ဘန်ထို့၏အစွမ်းဖြင့်လေးပါးပြား၏၊ ထိုတွင်၊ ပယောဇနသမ္ဘန် တည်း။ ပယောဇဉ်ဟူသည် သဗ္ဗာဂရဓမ္မာ၏အဖြစ်၊ ကမာဘာ ဝ၏အဖြစ်၊ နိယမာဘာဝ၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းတည်း။ ။ရူပါဂရမ္မ ကံဝါ။လ။ဓမ္မာဂရမ္မကံဝါအာဂရဿ၊ ဟူသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ရေ့သေါအပြစ်ကိုပြ၍၊ ထိုအပြစ်ကိုနှစ်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယံယံဝါပန၊ ဟူသောပုဒ်ကိုဟောခြင်း၏ အကျိုးကိုပြအံ့သော ငှာ၊ ဟေဋ္ဌာဝုတ္တေသု၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟေဋ္ဌာဝုတ္တေသု၊လ။ အနုညာတသဒ္ဒိသံထောတိ၊ ဖြင့်အပြစ်ကိုပြသည်။ ဇာနဉ္စကေသို့ သမယေ၊လ။ဥပ္ပဇ္ဇတိဇေ၊ဖြင့်သဗ္ဗာဂရမ္မာအပြစ်ကိုပြသည်၊ ဇေဝံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနသ၊လ။အယံဝိကာမောနတ္ထိ၊ ဖြင့်ကမာဘာဝ၏ အဖြစ် ကိုပြသည်။ရူပါဒိသုစါပိ၊လ။အယံဝိနိယမောနတ္ထိ၊ဖြင့်နိယမါဘာ ဝကိုပြသည်။ ၍သို့အထုံးစုံသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကိုဂုဏ်း။ အစဉ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကိုဂုဏ်း။ အစဉ်မရှိသည်၏အဖြစ်၌လည်း နှစ်ထပ်စသည်တို့၌နိယမမရှိသည်၏အဖြစ်ကိုဂုဏ်း ပြအံ့သော ငှာ၊ယံယံဝါ ပနာဝရဿ ဟူသော ပုဒ်ကိုဟောတော်မူ၏။ ယံကိုပို့ ကမောဝအာဝရဿဥပ္ပန္နံနဟောတိ။ ။အထဧဝါ၊စင်စစ်သော် ကား။ယံယံဇာပန၊ အကြောင်းအကြောင်းသို့သောအာရုံကို၊ ဇောကွဲရိက နိကွဲရိကာမ္မ နယေနဝါ၊ ထရခြား၊ နှစ်ခြားစသောနည်းဖြင့်ဂုဏ်း။ ယံဝါတံဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသော။ ။အယံပန၊၍ဆိုလတ္တံ့ သည်ကား။အပရော၊ သော။ ယောဇနာ၊ တည်း။ ဇေသ၊ထိုကာ မာဝစရကုသိုလ်စိတ်အား။ရူပံ၊ ရူပါရုံဟုဆိုအပ်သော။ အာရမ္မ ကံ၊သည်။အထ္ထိ၏။ ။ဂ္ဂေးနည်းအထိုကား၊ပါဠိတော်၌၊ရူပါရမ္မ ကံဝါ၊ရူပါရုံကိုဂုဏ်း၊လ။ဓမ္မာရမ္မကံဝါ၊ကိုဂုဏ်း။(အာရဿ၌စပ်)။ ယံယံဝါပန၊ အကြောင်းအကြောင်းသို့သော အမှတ်မရှိတပါးပါးသော အာရုံကို။အာရဿ၊ အာရုံပြု၍၊ ကာမာဝစရံကုသလံစိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ဟုအနက်ယောဇနာ။ ။နောဝံနည်းအထိုကား။ရူပါရမ္မ

Digitized by Google

ကဲ့ဝါ၊ ရူပါရုံလျှင်အာရုံရှိသော၊လ၊ ဝမ္မာရမ္မဏဲ့ဝါ၊ ဝမ္မာရုံလျှင် အာရုံရှိသော။ကာမာဝစရံကုသလံစိတ္တံဥပ္ပန္နံဟောတိ၊ ယံယံဝါ ပန၊ အကြင်အကြင်သို့သော အမှတ်မရှိတပါးပါးသော ရူပါရုံစ သည်ကို။အာရ ဿ၊ ကာမာဝစရံကုသလံစိတ္တံဥပ္ပန္နံဟောတိ၊ ဟု အနက်ယောဇနာ။နောက်နည်း၌။ယံယံဟူသောပုဒ်သည်၊ အပ ဓာနဖြစ်သော ရူပါရုံစသည်ကိုငင်၏။ အညပုဒ်၏အရ၊ ပဓာန ဖြစ်သောစိတ်၏မိမိ၏သာလျှင်အာရုံအဖြစ်သည်မရှိ။အာရုံ၊ အာ ရမ္မဏိကမပြားဖြစ်ခဲ့ရာသည်။ဟေဋ္ဌာဝုတ္တနယေနကားး။ သဗ္ဗာ ရမ္မဏာတာ၊စသောနည်းတည်း။ ။ယေဝါပနကော၊ယေဝါပနက ၌။ဝါ၊ ယေဝါပနဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဟောတော်မူသော တရားခွင်၊ ယေဝါပနာတိပဒေနကိယတိကထိယတိတိယေဝါပနကာ၊ပြု။ ။ ဟေဋ္ဌာဂဟိတမေဝဂဟိတံဟုဆိုပြီး၍။ ယံယံဝါပန၊ ဟူသော ပုဒ်ကိုဟောခြင်း၏အကျိုးကိုပြအံ့သောငှာ။ ရူပံဝါ။လ။ဇာတိဝုတ္တော၊ ဟုမိန့်၏။ ။ဇာတိ၊ဤယံယံဝါပန ဟူသော ပုဒ်ကို။ ဘဂဝတာ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဇာတိဝါဇာတိဝါဟူသောပုဒ်ကိုသဗ္ဗာရမ္မဏာစသည်၏ အ ဖြစ်ကိုရည်၍မိန့်အပ်၏။ ။တသ္မိံသမယေတိဇာတိ၊သဉ်။အနိယမ နိဒ္ဒိဋ္ဌသ၊ တစုံတခုသောကြိယာဖြင့်မမှတ်သည်ကို ညွှန်ပြအပ် သော။ဝါ၊အမြဲမရှိသည်ကို ညွှန်ပြအပ်သော။ သမယသ၊ကို။နိ ယမတော၊စိတ်၏ ဥပ္ပါဒနကြိယာဖြင့် မှတ်သော အား၊ဖြင့်၊ ပဋိ နိဒ္ဒေသဝစနံ၊ တဘာနိညွှန်ပြကြောင်း ဖြစ်သော စကားတည်း။ တသ္မိံယေဝ သမယေ၊ ထိုကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ်၏ ဖြစ် သောအခါ၌သာလျှင်။တတ္ထ၊ထိုတသ္မိံသမယေဖဿောဟော တိအစရှိသောစကားရပ်၌။စိတ္တံဟောတိယထေဝ။ ဇဝံတထာ၊ ကသ္မာ၊ လဿ မာနပဒဝသေနယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ၊ဟိယသ္မာ၊ ဝေဒနာယ၊၌။ သောမနသ သဟဂတာတိ၊၍။ ပညြွှေယေ၊၌ လည်း။ဥာဏသမ္ပယုတ္တန္တိ၊၍။နလ ဿန္တိ၊ မရေအပ်ကုန်၊ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဝေဒနာ၌သောမနသသဟဂတဟူသောပုဒ်၊ ပညြွှေ၌ ဥာဏသမ္ပယုတ္တံ ဟူသော ပုဒ်တို့၏ မရေအပ် သည်၏ အ ဖြစ်

Digitized by Google

ဒြာင့်။ ။အာစရိယာနံဟူသည်၊ ရေဝတဆရာကိုဆိုသည်။ ရေဝတဆရာတို့၏ စကားကို သာရအားဖြင့် မမှတ်အပ်ဟူ သည်။ ဗသသစသည်တို့၏ ကာမာဝစရ.စသည်၏ အဖြစ်ကိုပြ ဒြာ။တ သို့သမယေ ဗသေသာဟောတိ၊ အစရှိသောစကား အားထုတ်အပ်သည်မဟုတ်၊ဗသစသည်တို့၏ သဘောကို ခြင်းဌာ အားထုတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့်ရေဝတဆရာတို့၏ စ ားကိုသာရအားဖြင့်မမှတ်အပ်။ ။ပန စောဒေမိ၊ကသ္မာ၊ ဇ္ဈာ သစသောတရားအပေါင်းတို့တွင်၊စိတ္တသ၊ ၏။ ပဌမာဘိနိပါ ဟ္တာ၊ ရှေးဦးစွာအာရုံ၌ ကျတတ် သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဒသသ၁ပဌမံဝုတ္တောတိ။ စိတ္တသ ပဌမာဘိနိပါတဟ္တာ ဖြင့် လုံးစုံသောစေတသိက်တို့ကို စိတ္တယဟ္တာ၊ စိတ္တကြွယာ၏ အ စ်ဖြင့်ဆိုအပ်ကုန်၏။ဗသသဟူသည်စိတ်၏အာရုံ၌ရှေးဦးစွာကျ ငြးကိုဆိုအပ်၏။ ။ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်၊ ပဌမာ ဘိနိပါတော၊ ရှေးဦးစွာ ကျသည်။ ။တုလာ၊ ထုပ်။ သံဃာဒု၊ ထျောက်။ ဒါတ္တိပါဒ၊ နှံရံခြေ။ကျဒု၊ အထွဋ်ထုပိကာ။ ဂေါပါနသိ၊ အခြင်။ ဒေသိဒူက၊ ခေါင်အုပ်ခြင်ညှပ်။ ပက္ခပါသက၊ ဝမ်းတဲတောင်။ ခဝဋ္ဋိ၊လည်ဆီးခြင်ဝိတ်။ဏ္ဍဒံကာရဏံ၊သည်။ အကာရဏံ၊အ ကြောင်းမဟုတ်။ဟိ၊ ခဲ့ဦးအုံ့။အယံဓမ္မော၊သည်။ပဌမံဥပ္ပန္နော၊အ သံဓမ္မောပစ္ဆာဥပ္ပန္နောတိ။ဏ္ဍဒံကာရဏံ၊ကို။ ဗသ၏ တွေ့ခြင်း၊ ဝဒနာ၏ခံစားခြင်းသည်မျှသော ကာလဖြစ်၏၊ ဗသ၏အား ကြီးစွာသောအကြောင်း၏အဖြစ်သည်မဟုတ်။ သို့သော်လည်း၊ ဆီမီးသည်ဆီမီးရောင်၏ အကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့။ ဗသသည် ဝေဒနာစသည်တို့၏အကြောင်းထူးဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်ဗသကို ရှေးကာလကဲ့သို့၊ ဖုဋ္ဌောဘိက္ခဝေ ဝေဒေတိ၊ဖုဋ္ဌောသဉ္ဉာနာ တိ၊ဖုဋ္ဌောစေတေတိ၊ဟုဟောအပ်၏။ ။ဒေသနာဝါရေနေဝ၊ ဒေသနာအလှည့်အားဖြင့်သာလျှင်။ဟိသဒ္ဒ်၊၏။(အာဟရိတုံဝိဟိ ဝဋ္ဌေယျ။ ဒွိဟိကိုဒွိ)။ဝေဒနာဟောတိ၊ဗသောဟောတိတိ၊ ၍ ဂုဏ်း။(ဝိတက္ကောဟောတိတိ၌၊ ဏ္ဍတိကိုထိုက်)။ သညာဟောတိ၊

Digitized by Google

ဖသေသာဟောတိတိ၊ ၎င်း။ စေတနာဟောတိ၊ ဖသေသာဟော
တိတိ၊ ၎င်း။ စိတ္တံဟောတိ၊ လ။ ဝိတက္ကောဟောတိတိ၊ ၎င်း။ အ
ဟရိတုံပို၊ ဆောင်ခြင်းငှာလည်း။ ဝဋ္ဋေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ထွေ၊ ဒွ
ဖသဒ္ဒါ။ ပုဗ္ဗာပရဂ္ဂါမောနာမ၊ ရှေ့နောက်အစဉ်မပျက်သည်ကို။
ပရိယေသိတဗ္ဗော ယထာဇဝံ သေသဓမ္မေသုပိ။ ။ပန၊ မ
အပ်သည်မှတပါး၌ဟုအပ်သည်ကား။ ဗုဒ္ဓနလက္ခဏော၊ အာ
ကိုတွေ့ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သံဃဋ္ဌနရသော၊ စိတ်၏ အာရုံ၌
ခိုက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ဝတ္ထုအာရုံတို့၏ ထိခိုက်ခြင်းနှင့်ပြည့်
၏။ (ရှေးကားကိစ္စရသ၊ နောက်ကား သမ္ပတ္တိရသ)။ သန္ဓိပါ
ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဝတ္ထုအာရုံဝိညာဉ်တို့၏စုဝေးသည်၏အဖြစ်ဟု
ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ အာပါထဂတ ဝိသယပဒဋ္ဌာနော
ထင်ခြင်းသို့ရောက်သော အာရုံလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း
၏။ ။ဖဿသည်နာမ်မဟုတ်လော။ ထိုသို့လျှက်အဘဲ့ကြောင့်
ထိခြင်း တွေ့ခြင်း လက္ခဏာ ရှိသနည်း၊ စုဒ်။ ဟိယသ္မာ၊ အယံ
ဖသောပဝတ္တတိ၊ ဇာတိတသ္မာ။ အနုလ္လိယ မာနောဝိ၊ မဋ္ဌိမတ
လျှင်းမှုလည်း။ ချုပ်၊ သည်း စက္ခုံ၊ ကို။ သံဃဋ္ဌေတိဝိယ၊ သန္ဓေ
သောတံသံဃဋ္ဌေတိဝိယစတထာ။ ။စိတ္တံ၊ သည်း အာရ
ဏာဒ္ဓ၊ ကိုလည်း။ သံဃဋ္ဌေတိ၊ ၏။ ဇာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံဃဋ္ဌန
ရသော၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝတ္ထာရမ္မဏာ သံဃဋ္ဌနတော၊ ကြောင့်
(ဥပ္ပန္နဋ္ဌာဒ္ဓစပ်၊ ဥပ္ပန္နဋ္ဌာ ကို ဝေဒိ တဗ္ဗော ဒ္ဓစပ်)။ နွေမော်
ဆိတ်နှစ်ကောင်တို့သည်၊ ယုဇ္ဈေယျုံ၊ ဂြ. ကုန်ရာ၏။ နွေသမ္မာ
ခွက်ခွင်းနှစ်ခုတို့သည်။ နွေပါကိယော၊ လက်ချပ်နှစ်ခုတို့သည်
ဝေဇ္ဈေယျုံယထာ၊ တိုးကုန်ရာသကဲ့သို့။ ။ကေစိတ္ထိဆိုအပ်
သောသမ္ပတ္တိရသကိုမနှစ်မြို့၍၊ ယထာဝ၊ စသည်ကိုမိန့်၊ ။
စက္ခုနာရူပံဒိဿာကဲ့သို့၊ ဇဝံစက္ခုဒဋ္ဌဗ္ဗံဒ္ဓဝံစက္ခုပိညာဏံဒ္ဓဗ္ဗံ
ဟူသောအနက်ကိုမှတ်အပ်ရကား။ ဤသုတ်၌လည်းကိစ္စအနက်
ရှိသောရသအားဖြင့်သံဃဋ္ဌနရသပြီး၏။ ဆိတ်နှစ်ကောင်၊ ခွက်
ခွင်းနှစ်ခု၊ လက်နှစ်ခုတို့၏ ပေါင်းစုခြင်းကဲ့သို့။ စိတ်အာရုံထို့

ဂါင်းစုခြင်းတည်း။ ဖဿသည် စိတ်၏အာရုံ၌ စုဝေးခြင်းဖြစ်
ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၏။ထိုကြောင့်ကိစ္စရသတည်း။ ။၎င်း၌
အဆုံးအာရုံဝိညာဉ်တို့၏ စုဝေးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ပဝေ
ဒနာဟူသော၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တနေ့ဝါကာရေန၊
ဒိစုဝေးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ပစ္စုပ္ပန္နာတိ၊ ရှေးရှုထင်၏။
တိတသ္မာ၊ ကြောင့်၊ဖလဋ္ဌေန၊ အကျိုးဟူသောအနက်ရှိသော။
စ္စုပ္ပန္နာနေန၊ဖြင့်။ သေသေသော် ဖဿာ၊သည်။ ဝေဒနာပစ္စု
ပ္ပန္နာနေဒနာမ၊ ဝေဒနာကို ဖြစ်စေ ခြင်း အကျိုး ရှိသည် မည်
သည်း ။ဥသ္မာ၊အင့်သည်။ဝါ၊အပူသည်။ဝါ၊ တေဇောဓာတ်
သည်။နိသသယေ၊ မှီရာချိပ်ဓာတ်၌။ မုနိဘာဝကာရီ၊ နူးညံ့သည်
၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သည်။ ဝိတစ္ဆိတဂ်ါရ သဒ်္ဓါတေ၊ မိုးလျှံစဲ
သော မိုးကျိုးဟုဆိုအပ်သော။ဥဏ္ဟဘာဝေ၊ ပူသည်၏အဖြစ်၌
ဝါ၊ တေဇောဓာတ်၌။မုနိဘာဝကာရီနဟောတိတိ။ ဇဝံတထာ၊
စိတ္တေယေဝသေသော ဖဿော ဝေဒနုပ္ပါဒကော ဟောတိ။
ဝတ္ထုန္ဒြိ၊ အာရမ္မဏောစ၊ ဝေဒနုပ္ပါဒကောနဟောတိတိ။ တဇ္ဇာ
သမ္မန္နာဟာရေန၊ ထိုဖဿ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း အားလျော်
သော နှလုံးသွင်းသည်ရင်း။ ဇုန္ဒြိယေနစ၊ စက္ခုစသော ဇုန္ဒြေ
သည်ရင်း။သရိက္ခိတေ၊ စိရင်အပ်သော။ ဝိသယေ၊ အာရုံ၌။ ။
ဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ ခံစားသောအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ
၏၊အနုဘဝနရသာ၊ အာရုံ၏အရသာကိုခံစားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊
ကား။ ဇုဋ္ဌာကာရ သမ္ပယောဂ ရသာ ဂ္ဂေါင်း သော ဇုဋ္ဌာရုံ
အရုကို ခံစားခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ စေတသိကအသာဒ ပစ္စုပ္ပဋ္ဌာ
နာ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာခြင်းလျှင်ထင်သော အခြင်းအရာ
ရှိ၏။ ပဿဒ္ဓိပဒဋ္ဌာနာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ငြိမ်းချမ်းခြင်းလျှင်နီးစွာ
သော အကြောင်း ရှိ၏။ ။ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ နောဝေဒယိတ
လက္ခဏာနာမ၊ ခံစားခြင်းလက္ခဏာမရှိသောမည်သည်။ အနု
ဘဝနရသတာပန၊ခံစားခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကိုကား။သုခ
ဝေဒနာယမေဝ လဗ္ဘတိ၊ သာယာခြင်းသဘောရှိသော ကြောင့်

Digitized by Google

တည်း။ ။(နှစ်ချသုံးတွာ။ရှိလေရာ။ရှေ့တွာနောက်စပ်ထေ)။ ။ အနုဘဝန်္တိဇာတိအယံအထွေဒီပိတော၊ (လည်သတ်)။ ။ထို ကိုခဲ့ထို၍ ဖသသဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇာသရဝတာယ၊အ ဝိုးရခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသဝိတာယ၊ထိုက်သည်၏ အဖြင့်ကြောင့်။(ဝိပုဗ္ဗ၊သုဓာတ်။ ဓာတုနံအနေကတ္ထဖြစ်၍ အရ ဟတ္ထ)၊ ဝါ၊စိရင်ခြင်းကိုလေ့လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊စိ ရင်ခြင်းကို အထိုရှိတိုင်းပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။(ဝိသဝ သဒ္ဒ။ပဟ၊ဇာတ်။ဝိသဝသဒ္ဒါသဉ်သဇ္ဈနတ္ထ။ဇာတ်သဉ်ဝသိ တတ္ထ။ဝါ၊ကာမကာရိတတ္ထ)။ သာမိဘာဝေန၊အသျှင်၏အဖြစ် ဖြင့်။ပေဋ္ဌာယ၊ပဲခြုပ်၌။ လဉ္ဆနံ၊တံဆိပ်ကို။(လဉ္ဆတိဒိဗ္ဗတိတိလဉ္ဆ နံ။လဖိဓာတ်၊ တတိယက္ခရာဇသင့်)။အာရဒ္ဓကာရသေကဒေသ မေဝအနုဘဝန်္တိဟူသည်ကို၊ ဇသနစသော ကိစ္စသည်တစိတ် အားဖြင့်ခံစားသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ဆိုအပ်၏။ ထိစကား သည်မှန်၏။ ဝေဒယိတ သဘော သည် သာဝျင် အနု ဘဝန တည်း။ ဝါ၊ဇသနစသောသဘောဖြင့် အာရုံကိုယူခြင်းသည်ဇ ကဒေသာနုဘဝနမည်၏။ ဝေဒယိတသဘောဖြင့် အာရုံကိုယူ ခြင်းသည်အထိုရှိတိုင်း သဗ္ဗာနုဘဝနမည်၏။ အယံဇာတိဖြင့်၊ငါး ပါးသောဝေဒနာတို့တွင်ဤစိတ်၌ထိုးပ်သော သောမနဿဝေ ဒနာကိုဆို၏။ ထို့ကြောင့်၊ သောမနဿမဟုတ်သော ဝေဒနာ ကိုပယ်၍။သောမနဿဝေဒနာ၏ဇာတ္တဂ္ဂါကာရ သမ္ပယောဂရသ၏ အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏။ ။သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ၊ အာရုံကိုအမှတ်ပြု ၍သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပေစ္စာဘိညာဏရသာ၊ နေဝံဒွသိခြင်း ၏အကြောင်းဖြစ်သော နိမိတ်အမှတ်ဖြင့် တဘာနသိခြင်းကိစ္စရှိ ၏၊ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော စတုဘူမိက သညာ သည်။ဇော၊ဤသညာတို့တွင်။ယာသညာ၊သည်။ အဘိညာဏော နာ၊အမှတ်ဖြင့်။ ။အဘယ်အခါ၌အမှ[illegible]၍ သိသောသညာ၏ ဖြစ်ခြင်းကို သိအပ်သနည်း၊ စုန်။ တ[illegible] စသည်ကိုမိန့်။ ။ တဿာ၊ထိုသညာ၏။ (ပဝတ္တိ၌စပ်။အာဟရဏကာလေစ၌၊ စ

Digitized by Google

သဒ္ဒါကိုပေစွာဘိဇာနနကာလေနှစ်ပုန်တို့ဦးလည်းယှဉ်)၊ ကာဠ
တိလကာဒိဘေဒံ၊ မဲ့မည်းမှန်ကူခြင်းစသောအမှတ်ကို။ ဝိလဒ္ဓန
ဂေါပကာဘဏ္ဍာဂါရိကဿ၊ တန်းဆာစောင့်ဖြစ်သောဘဏ္ဍာ
စိုး၏။ နဘမဏ္ဍကံ၊ အမည်ကမွဲညိုးကို။ ပုနသဒ္ဒါနနပစ္စယနိမိတ္တ
ကရဏာရသာ၊ တဘန်သိခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော နိမိတ်ကို
ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ယထာဂဟိတ နိမိတ္တာဝသေန၊ အကြင်ယူအပ်
တိုင်းသောအာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်။ အဘိနိဝေသကရဏ ပစ္စုပဋ္ဌာ
နာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကိုပြုခြင်းဟူ၍ ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊
ဝါ၊ ကား။ အနောဂါဠှရတ္တိတာယ၊ မသက်ဝင်သော ဖြစ်ခြင်းရှိ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ သက်ဝင်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းမရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အစိရဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကြာမြင့်စွာမ
တည်ခြင်းလျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ဝိဇ္ဇုပိုယ၊ လျှပ်စစ်ကဲ့
သို့တည်း။ ယထာဥပဋ္ဌိတ ဝိသယပဒဋ္ဌာနာ၊ အကြင်ထင်တိုင်း
သောအာရုံလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ တိဏပုရိသကေ
သု၊ မြက်ချုပ်ယောကျ်ားတို့၌။ မိဂပေါတကာနံ၊ သမင်ငယ်တို့၏၊
ဉာဏမေဝအနုဝတ္တတိ၊ ဖြင့်။ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သညာသည်
အာရုံအတိုင်း နှလုံးသွင်းခြင်းကိုပြုတတ်သည်ဝင်း။ ဘောက်ပြန်
သောအားဖြင့် ယူတတ်သည်ဝင်းမဖြစ်၊ ဤနည်းဖြင့်သမာဓိနှင့်
ယှဉ်သောသညာ၏ ကြာမြင့်စွာမတည်သည်၏ အဖြစ်သည်မ
ဖြစ်။ ။စေတယတိ၊ စေ့ဆော်တတ်၏။ ဝါ၊ သမ္မယုတ်တရားတို့
ကိုမိမိတို့၏ ကိစ္စကိုဖြစ်စေတတ်၏။ ။စေတယတိဟူသော
ဝါကျကိုဘွင့်ထို၍။ သဒ္ဒါ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။အဘိသန္ဓဟတိ၊ စေ့
ဆော်တတ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ စေတယိတလက္ခဏာ၊ စေ့
ဆော်ခြင်း၊ ဖြစ်စေခြင်း၊ ကြောင့်ကြခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အာယူ
ဟနရသာ၊ အားထုတ်လုံ့လကြောင့်ကြပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (ဝိရိယ
၏အားထုတ်ခြင်းမဟုတ်။ စေတနာ၏ ကြောင့်ကြခြင်းတည်း)။
အတိရေကဥဿာဟာ၊ အလွန်အားထုတ်ကြောင့်ကြ၏။ အတိ
ရေကဝိယာမာ၊ အလွန်လုံ့လ ကြောင့်ကြ၏။ ဒိဂုဏာ ဥဿာ

Digitized by Google

ဟာ၊ နှစ်ဆတက်အားထုတ်ကြောင့်ကြ၏။ ။(ဒိဂုဏာဥဿာဟ ဟူသည်နှစ်ဆတက် ဝိရိယအားထုတ်သည်ကိုရည်၍မဆိုအပ်။ မိမိ၏သာလျှင်ဗျာပါဂရကိစ္စကြီးသည်၏ အဖြစ်ကိုရည်၍ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့်ငိုကာ၌။ ။ဒိဂုဏာသာဟာတိနဒိဂုဏံဝိရိယ ယောဂံသန္ဓာယဝုတ္တံ။ အတ္တာနောဇဝပနဗျာပါရကိစ္စဿမဟန္တဘာဝံဒိပေတိ၊ ဟုမိန့်၏)။ ။ထာဝရိယ သဘာဝသဏ္ဌိတာ၊ လယ်ရှင်သဘောခံတည်၏။ (ထာဝရသဒ္ဒေတ္ထသသာမိထာဝရိယော)။ပဗ္ဗပညာသဗလိပုရိသေ၊ငါးကျိပ်ငါးယောက်သော သူရင်းဌား ယောကျ်ားတို့ကို။ သိမံ၊ အဝိုင်းအခြားကို။ ပုဝသုရဘတ္တဂန္ဓမာလာဒိနိ၊ မုန့်၊ သေ၊ ထမင်း၊နွဲ့သာ၊ပန်းစသည်တို့ကို။ မဂ္ဂံ၊ရိတ်ကြောင်းခရီးကို၊ သမကံ၊ အမျှ။သံဝိဒဟနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စိရင်ခြင်းလျှင် ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ဇေဋ္ဌသိဿော၊တပည့်ကြီးသည်။ (ပဝတ္တာယတိဒ္ဓစပ်)။ သယံ၊မိမိသည်၊အမိယမာနော၊ ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်သည်ရှိသော်။ (အမိဂ္ဂေးရှိသောဇ္ဈာဝတ်၊မာနပစ္စည်း)။ ဇ္ဈာတရေ၊ ဤမှတပါးကုန်သော၊ ဓါရကေပိ၊ လက်သားတပည့်သူငယ်တို့ကိုလည်း။ (ပဝတ္တာယတိဒ္ဓကာရိတ်ကံ)။သဇ္ဈာယနေဝ၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းဒွဲသဒ္ဓါလျှင်။ပဝတ္တာယတိ၊ဖြစ်စေ၏၊ကာသ္မာ၊ ကား။ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသ္မိ၊ထိုတပည့်ကြီးသည်။အမိယိတုံ၊ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်ခြင်းငှာ။ အာရဇ္ဈေ၊အားထုတ်သည်ရှိသော်။ တေဝိ၊ထိုလက်သားတပည့်ငယ်တို့သည်လည်း။ တဒနုဝတ္တိတာယ၊ထိုတပည့်ကြီးသို့ အစဉ်ထိုက်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏၊အဖြစ်ကြောင့်။အမိယန္တိ၊ကုန်၏။ အဇ္ဈာယိကကမ္မာနုသရဏာဒိသု၊ အဆောတလျှင် ရှောင်းတခင် ပြုအပ်သောအမှုကိုအောက်မေ့သောအခါစသည်တို့၌။ ဝိဇာနနုဏကွဏံ၊ အာရုံကိုသိခြင်း သက္ခဏာရှိ၏။ ပုဗ္ဗင်္မရသံ၊ပြဋ္ဌာန်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သန္ဓာနပစ္စုပဋ္ဌာန၊ စိတ်တပါးကို ဘွဲ့ခြင်းလျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။(ရှေစိတ်၊ နောက်စိတ်၊ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်သည်)။ ။နာမရူပပဒဋ္ဌာန်၊ နာမ်ရုပ်လျှင်နီးစွာသောအကြောင်း

Digitized by Google

ရှိ၏၊ စက္ခုနှာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်၊ မနေနှာ၊ မနောနှင့်၊ ရုပ်ရေ ဂုတ္တိကောဘ၊ မြို့စောင့်သည်၊ သိဿီဝဋ္ဌကော၊ ခရီးလမ်းဆုံ၌၊ အယံ၊ ဤသူသည်၊ နဂရဝါသိကော၊ မြို့နေတည်း။ ။မြို့စောင့်ကဲ့သို့ စိတ်၏ အာရုံကို ထင်စွာပြုခြင်းမျှ၊ စုံစမ်းခြင်းမျှ ရှုခြင်းမျှသည် ကိစ္စမည်၏၊ အာရုံကိုထိုးထွင်း၍သိခြင်း၊ အမှတ်ပြု၍ တဘန်သိခြင်းစသောကိစ္စသည်၊ ပညာ၊ သညာ စသည်တို့၏ ကိစ္စမည်၏။ ။ပနစောဒေမိ၊ ငါတံစိတ္တံ၊ သံသည်၊ ပုရိမနိန္နိဋ္ဌစိတ္တေန၊ ရှေးသမယဝဝတ္ထာနန္ဒဉ္ဈာန်ပြအပ်သောစိတ်နှင့်။ ကေမေဝကိ၊ ဥစ္စာဟု အာညံကိန္တိ၊ ကေမေဝ၊ အဖြေအထ၊ လ၊ ဝုတ္တန္တိ၊ တဘန်စောဒနာ၊ အဝိစာရိတံဇောတံအဋ္ဌကထာယ၊ ရှေးမဟာ အဋ္ဌကထာမစ်၊ မိဒိစိစ်ထိုု၌၊ အယံပနေတ္ထ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇော၊ ဤရှေးသမယဝဝတ္ထာနန္ဒဟောအပ်ပြီးသော စိတ်ကို တဘန်ထပ်မံ၍ ဟောချေ၌။ ရှုပါဒီနိ၊ အရောင်စသည်တို့ကို။ အညေ၊ တပါးတို့သည်။ နဟောန္တိ၊ ကုန်၊ တသ၊ ထိုနေ၏။ ဘေဇသဒ်ါတံ၊ အရောင်ဟု ဆိုအပ်သော။ ရုပံပိ၊ အဆင်းသည် လည်း။ ဥဒေတိ၊ တက်၏။ အတ္ထတော၊ တချားကိုယ်အားဖြင့်။ ငါတံစိတ္တံ၊ သည်။ ပုရိမနိန္နိဋ္ဌံ၊ ရှေးသမယ ဝဝတ္ထာနန္ဒ ဉာန်ပြအပ်ပြီးသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ငါတံစိတ္တံ၊ ကို၊ ဘာဝေန္တေန၊ ပွါးစေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်။ ယောပုဂ္ဂလော၊ သည်၊ သောပုဂ္ဂလော၊ သည်၊ နဥပ္ပဇ္ဇတိနာမ၊ ဖြစ်သည်မမည်၊ တတ္ထ၊ ထိုပွါးစေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် မှတ်အပ်သောသမယ၌၊ ဝုတ္တံယထာ၊ ငံဝံတထာနဝုတ္တန္တိ။ ။ဤကာဆရာကား ရှေးဖြစ်သော စိတ်ကို သမယဝဝတ္ထာန အကျိုးဌာသာလျင်ဟောအပ်၏၊ ဝဝတ္ထိတသမယ၌ ထင်ရှားရှိသော ဓမ္မထိုကိုပြခြင်းဌာနမဟောအပ်၊ နောက်ဖြစ်သောစိတ်ကို ထိုသမယ၌ထင်ရှားရှိသော ဓမ္မတို့ကို ပြခြင်းဌာ ဟောအပ်၏။ သမယဝဝတ္ထာနအကျိုးဌာနမဟောအပ်၊

ဓမ္မမှတပါးကတ္တား၏အဖြစ်ကို နှစ်ခြင်းဌာ။ ဓမ္မ၏ သာလျင်ကတ္တား၏အဖြစ်ကိုညွှန်ပြခြင်းဌာဝိတက္ကေတိဟုမိန့်၏။ ။

Digitized by Google

ဝိတက္ကောတိ၊ သမ္မယုတ်တရားထို့ကို အာရုံသို့ ရှေးရှုတင်တတ်
၏။ ။အထိသို့ ထိုက်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို နစ်စေ
ခြင်းငှာ။ ဝိတက္ကနံဝါ၊ ကိုမိန့်။ ။တက္ကဓာတ်၏ ဥဟနဏ္ဍက်ပြု
ထို၍၊ ဥဟနန္တိ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိကိုမိန့်။ ။(ဝိတက္ကနကြွေယာဟူ
သည်ဝိတက်၏ မိမိ၏ အကြောင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်ခြင်းမျှသာ
တည်း။ ပရမတ္ထတရားဟူသမျှငင်းနည်း)။ ။အဘိနိရောပန
လက္ခဏောဘ၊ ရှေးရှုတင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ကသ္မာအဘိနိရော
ပန လက္ခဏောဟိ ယသ္မာ သော ဝိတက္ကော အာရော ပေတိ၊
တသ္မာအဘိနိရောပန လက္ခဏောတိ။ ဟိတံပါကဋံ ကရောမိ၊
ဟိယသ္မာဝါ။ ရာဇဝလ္လဘံ၊ မင်းကျွမ်းဝင်သော။ အာရောဟတိ
ယထာ၊ ဇေဝံတထာအာရောဟတိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့စိတ်၏ ဝိတက်
ကိုမှီ၍အာရုံသို့တက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သောဝတ္ထောတိ
သမ္မန္နော။ ။အာကောဋနလက္ခဏောဘ၊ အစမှ ခေါက်ခြင်း၊
ရှေးရှုခေါက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အာဟနန ပရိယာ ဟနနရ
သော။ ထက်ဝန်းကျင်လည်၍ခေါက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (ရုပ်၊ ရူပံ၊ ပ
ထဝီ၊ ပထဝီ၊ ဟုခေါက်သကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ အကြင်အာရုံ၌စိတ်
ကိုရှေးရှုတင်၏။ ထိုအာရုံကိုစိတ်၏ယူခြင်းငှာ ခံသည်၏အဖြစ်
ကိုပြုဟတ်သောဝိတက်သည် အစမှခေါက်သကဲ့သို့၊ ထက်ဝန်း
ကျင်လည်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဝိတက်၏ အာကောဋန
လက္ခဏာ၏အဖြစ်။ ပရိယာဟနနရသ၏အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏။ ဤ
လက္ခဏာကို ကိစ္စရုဝေးသည်ကိုပြု၍ဆိုအပ်၏)။ တေန၊ ထိုဝိ
တက်ဖြင့်။ ။(ဌင်းပါဠိဖြင့်၊ ဝိတက္ကောဟတိ၊ ဝိတက္ကပရိယာဟ
တံဒွိဝိတက္ကေနအာဟတံ ဝိတက္ကောဟတိ။ ဝိတက္ကေနပရိယာဟ
တံဝိတက္ကပရိယာဟတံ၊ ပြု)။ ။အာနယနပစ္စုပဋ္ဌာနော။ ရှေးရှု
ဆောင်ခြင်းလျှင်ထင်သော အခြင်း အရာရှိ၏။ ။ဝိစရတိသုံး
သပ်ဆင်ခြင်တတ်၏။ တေန၊ ဖြင့်။ (ကရဏသာဓ်)။ အာရမ္မဏာဒီ
နမဇ္ဈနလက္ခဏော၊ အာရုံကိုအဘန်တလဲလဲသုံးသပ်ခြင်းလက္ခ
ဏာရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံ၌။ သဟဇာတာနုယောဇနရသော၊ သ

Digitized by Google

ဘာဒါတ်တရားထို့ကိုအဘန်တလဲလဲဟုဉ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။အနု
ပဒန္ဓုပစ္စုပ္ပန်နော၊ အစဉ်မပြတ်ဘွဲ့ခြင်းလျင်ထင်သောအခြင်း
ဓာတုရှိ၏။ ။နေသံ၊ ထိုဝိတက်၊ ဝိစာရတို့၏၊ ကထ္ထစိ၊ အချို့
သောသဝိတက္ကာ၊ သဝိစာရစိတ်၌။ ဩဇ္ဇောရိ ကဗ္ဗေနစ၊ ဝိစာရ
ဆက်ချုန်ရင်းသော အနက်သဘောကြောင့်ဂင်း။ပုဗ္ဗင်္ဂမဗ္ဗေနစ၊
ဝိစာရ၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော အနက် သဘော ကြောင့် ဂင်း။
ဆာဏာဘိဆာဒ္ဓေါ ဝိယ၊ ရှေးဦးစွာ ခေါင်းလောင်းထိုး ခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်သောအသံကဲ့သို့။ ။အဘိဟနနံ အဘိဆာဒ္ဓေါ၊
ထိခိုက်ခြင်းမျှကိုမယူလင့်။ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အသံ
ကိုယူ၊ ဆဒ္ဒိ တ ဗ္ဗောပဟရိတဗ္ဗောတိဆဏ္ဍော။ ကျောက်စည်
ခေါင်းလောင်းကိုယူ။ ဆဏ္ဍသ အဘိဆာဒ္ဓေါ၊ တထာ၊ ။
ဆဏ္ဍာနုရဝေါဝိယ၊ ခေါင်းလောင်းကြည်းညည်းသော အသံ
ကဲ့သို့။အနုပဗန္ဓော၊ အာရုံ၌စိတ်ကို အစဉ်မပြတ်ဘွဲ့ခြင်းသည်၊
ဇာတ္တာ၊ ဤဝိတက်ဝိစာရနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဝိပ္ပါရဝါ၊ တုန်လှုပ်သော
ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်ယှဉ်၏။ ။(ဝိပ္ပါရဝေါရှိ၏။မ
သင့်။ဝဏ္ဏုပဗန္ဓည်း။ဝိပ္ပါရနံစလနံဝိပ္ဖါရော။ သေဇေတသအဇ္ဈ
တ္တဝိပ္ပါရတာ၊ ပြု။ ထိုကိုပရိပ္ဖန္ဒနဘူတောကားဘွင့်သည်)။ ။
ဝိပ္ပါရဝဟူသည်၊ဝိတက်၏ထိနမိဒ္ဓ၏ ပဋိပက္ခအာရုံ၌ မတွန့်တို
မဆုတ်နစ်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ထိုမတွန့်တို မဆုတ်နစ်သည်
၏အဖြစ်သည်အာရုံသို့ရှေးရှုတင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လှုပ်သ
ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။သန္တာဝုတ္တိဇေတသောတိသန္တာဝုတ္တိ၊ ဝုတ္တိသဒ္ဒါ
ကားဝါကျ၌ဇာတ္တိဟူလိုင်၊နိပ္ပန္နဒ္ဒအညပုဒ်သို့လိုင်ထိုက်၍ပုဂ္ဂိုင်။ နာ
တိပရိပ္ဖန္ဒနဘာဝေါကားဘွင့်သည်။ ။ဘမရသ၊ဝိတုန်း၏။(ပ
ရိဿမနံဝိယဒ္ဓစပ်)။ ဇေဂ္ဂေါ၊ တရုတည်းသော အာရုံ ရှိသည်။
အပ္ပေတိ၊ ထားအပ်၏။ (အဋ္ဌကထာယံကားဝုတ္တံဒ္ဓစပ်)။ ။ထိုမ
ဟာအဋ္ဌကထာ စကားသည်။ အနုပဗန္ဓအားဖြင့်ဖြစ်သောအခါ
ဒ္ဒိအလွန်သင့်၏ဟူသည်။အသစ်သောအာရုံ၌ရှေးဦးစွါကူသည်
ဖြစ်၍ဖြစ်သောဝိတက်သည်တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသကဲ့သို့။ ထို့အတူ

Digitized by Google

တရတည်းသောအာရုံ၌ အစဉ်မပြတ်ဘွဲ့သည်၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောအခါ၌ဝိတက်သည်တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ၊ အာရုံ၌စုဝေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် မတုန်မလှုပ်ဖြစ်၏ဟူထို၊ ။မလဂ္ဂါဟိတံ၊အညစ်အကြေးစွဲသော၊ကံသဘာဇနုံ၊ကြေးခွက်ကို၊ စုဏ္ဏထေယဝါလေဏ္ဍာပုဂေန၊ အမှုန့်ဆီသားမြိုးကရွတ်ခွေဖြင့်၊ ဒဏ္ဍာပဟာရေန၊လက်ခတ်ဖြင့်၊စက္ကံ၊အိုးထိန်းစက်ကို၊ မဏ္ဍလံ၊ အဝန်းကို၊ သန္ဓိဂျ္ဈိတ္ဝာ၊ ဖွဲ့၍၊ ဌိတကဏ္ဍံကာဝိယ၊ တည်သောစူးကဲ့သို့၊ ပရိဿ်မနကဏ္ဍကောဝိယ၊ ထွည့်လည်သောစူးကဲ့သို့။ ။ဝိနယတိ၊ နှစ်သက်စေတတ်ရောင့်ရဲစေတတ်၏၊ ဝါ၊ ပွါးစေတတ်၏၊သမ္ပိယာယနလက္ခဏာ၊ နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ကာယစိတ္တဝိနုနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့ကိုနှစ်သက်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ဝါ၊ကား။ဖရဏရသာ၊ မွန်မြတ်သောချုပ်ထိုးဖြင့်ရှုပကာယကိုနှံ့စေခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဩဒဂျပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အထက်သို့ တက်သည်၏အဖြစ်လျှင်ထင်သောအခြင်းအရောရှိ၏၊ဥဒ္ဓံအဇတိဂဏ္ဌတီတိဥဒ္ဓဂ္ဂေါ။ တသာ ဘာဝေါ ဩဒဂျံ။ သာပနေသာ ပဏ္ဍိတာဟောတိတိသမ္ဗန္ဓော၊ ထိုကို ခဲ့ထို၍ တတ္ထစသည်ကိုမိန့်၊ ။ ခန္ဓကာဝိတိသည်၊ လျင်စွာကြက်သီးမွေးညှင်းထခြင်းမျှကိုပြု၍ ပျက်၏။ တဘန်မဖြစ်။ ခဏိကာဝိတိသည်များစွာဖြစ်၏၊ ဖရဏာဝိတိသည် ဥဇ္ဇေဂါ ဝိတိထက် မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း၊ ကြာမြင့်စွာတည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း မွန်မြတ်၏။ ။သုဓာတလေ၊ အဂိတေအပြင်၌၊ ပဟာဒုစိတြဂေဏ္ဍုကောဝိယ၊ ခတ်အပ်သောအိမ့်ကျင်ကဲ့သို့၊ဥပ္ပတိတ္ဝာ၊ ပျံတက်၍၊အထ၊ ထိုမြင်သောကြားသောအခါ၌။ အဿ၊ ထိုသတို့အိုးသည်၊ (ပဿန္တိယာ၌အနာဒရောပလက္ခဏာဝစ္ဆဲ၊ အနာဒရောပလက္ခဏာစပ်)။ ယေမနုဿာလဘန္တိ၊ ဇူမေမနုဿာ၊ ဓညာဝတ၊ ဘုန်းရှိကုန်စွတကား၊ ဇူတိမနုသိကတ္ဝာ၊ မဂ္ဂဘါမသဒိသံ၊ ပုလဝန်းဆိုင်းနှင့်တူသော။ စေတိယံ၊ကို၊ ပဿန္တိယာဇေ၊ မြင်စဉ်ပင်လျှင်၊မယ့်၊သည်၊ ဩလောကေန္တိယာ၊ ကြည့်ထျက်၊ ဖြိ

Digitized by Google

ထာဒယ၊ တည်စဉ်။ ပုရိတဝတ္ထိဝိယ၊ ပြည့်သော စဉ်ပေါင်းကဲ့သို့ ရင်း၊ ပက္ခန္နပဗ္ဗတကုန္ဓိဝိယစ၊ ပြေးဝင်သော တောင်ဂွမ်းကဲ့သို့ ရင်း။ အနုပရိပ္ပဠုံ၊ အစဉ်အတိုင်းထက်ဝန်းကျင်နှံ့သည်။ ။ဗိတိဂ္ဂဟော်၊ ပဿဒ္ဓိ၏အကြောင်းဖြစ်သော ဗိတိတည်းဟူသော တိုက်ကို။ ဂဏ္ဌာတိ၊ ယူသည်ဖြစ်၍။ (ဂဟဓါတ်၊ ဏှာပစ္စည်း၊ အန္တပစ္စည်း။ ဒုတိယာဝိဘတ်၊ ပဋိပတ္တိ ဒေါတ ဘိပစ္စည်း။ ဏှာ ပစ္စည်းကား ရူပသိဒ္ဓိ မတ္တတည်း)။ ။အပ္ပနာနှင့်ယှဉ်သော ဗိတိသည်သာလျှင် အပ္ပနာသမာဓိကိုပြည့်စေတတ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ဌပေတွာအပ္ပနာသမာဓိပုရိတံဟုမိန့်၏။ ။သုခယတိ၊ ချမ်းသာကိုပြုတတ်၏။ ။သုခနက္ခတက္ခရိယာယံ၊ ဆိုသောကြောင့်၊ ယဿုပ္ပန္နတိ၊ စသည်ကိုမိန့်၊ ။ယဿသုဂ္ဂလသဉ္ဉတ္တိ တံပုဂ္ဂလံ။ သုခိတံ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်ကို။ သုခံတေသအတ္ထိတိသုခိ။သုခိယေဝသုခိတော၊ ။ဝါ၊ သုခိတံ၊ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်သည်ကို။ အယတိပါဝုဏာဝတိတိဇ္ဈတော။သုခံဇ္ဈတောသုခိတော။ ။ဝါ၊ ချမ်းသာစွာ ဖြစ်သည်ကို၊ ချမ်းသာသဖြင့် ဖြစ်သည်ကို။အယတိ ပဝတ္တတိတိဇ္ဈတော။ သုခံသုခေနဝါဇ္ဈတောသုခိတော။ ။ဝါ၊ ဖြစ်သောချမ်းသာခြင်းရှိသည်ကို။ အယနံပဝတ္တနံဇ္ဈတံ။ သုခံဇ္ဈတံတေသသောတိသုခိတော၊ချမ်းသာစွာ၊ချမ်းသာသဖြင့်ဖြစ်ခြင်းရှိသည်ကိုဟူ၍လည်းပေး။ ။ဝါ၊ချမ်းသာစွာ ရောက်ခြင်းရှိသည်ကို။ ဝါ၊ ချမ်းသာသဖြင့်ရောက်ခြင်းရှိသည်ကို။ ဝါ၊ ရောက်သောချမ်းသာခြင်းရှိသည်ကို။ ဝါ၊ ချမ်းသာသောသူဟူ၍သိအပ်သည်ကို။ အယိတဇ္ဇောဇုဇ္ဈိတဇ္ဇောတိ ဇ္ဈတော။ သုခေါတိ ဇ္ဈတောသုခိ တော။ ။(နုကွိတောစသည်တို့ဒွိလည်းငင်းနည်းကို ဒိုး၍ ကြည့်ပေလော)။ခါဒတိ၊ခဲတတ်၏။(သုပုဗ္ဗခါဒဓာတ်၊ကွိပစ္စည်း)။ ကမ္မ ဝိတ္တော ဗာဓံ၊ ကိုယ် စိတ်၌ ဖြစ်သော ကျင်နာခြင်းကို။ ဖုဋိတတ်၏။(ခနဓာတ်၊ ကွိပစ္စည်း)။ သာတလက္ခဏံ၊ ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ဥပဗြူဟနရသံ၊ မွေးစေခြင်းကိစ္စရှိ ဟပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ချိုးဖြောက်ခြင်းလျင်ထင်သောအခြင်းအ

Digitized by Google

ရာရှိ၏၊ ။အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်များပင်လျှင် ဤဝဋ္ဋဂါထာကို ရသဖြင့် နှစ်သက်ခြင်းသည်၊ ပိတိ၊ ၎င်း။ပင်လျှင်ဤရသာနုဘော်နှင့်၊ ရဿပါဒြိုးသော အာရုံ၏အရသာကိုခံစားခြင်းသည်။ သုခ၊ ၎င်း ကဲ့သို့ရဝိန္ဒသော၊ ခရီးခဲခဲ့ရဖြင့်ပင်ပန်းသော ယောကျ်ား၏ ကံဥဒက်ထာရေကို ထွေးတိုက်ကဲ့သို့ရော။ ကောနတရိတဗ္ဗောတိဝါကဲ့သို့ရော။ ဒိဋ္ဌတိကိသမတိတိဒိန္နော၊ကဲ့သို့ ရေဒိန္နောကဲ့သို့ရဒိန္နော၊ စသမ္မပရေတော၊ အပူဖြင့်မှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍၊တသိတော၊ ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍၊ပိပါသိတော၊ ရေဆိပ်သည်ဖြစ်၍။ (ပါဓာတ်၊သပစ္စည်း၊ တပစ္စည်း။ ရှေးပါကား အဗ္ဘာသတည်း။ အာကိဇ္ဈပြု)။ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်သည်။ (သန္ဒါမိကာ၊ အထွာမိကတည်း)။ ဥပ္ပလဒလနာလပတ္တာဒီနိ၊ ကြာပွင့်ချပ်ကြာရိုးကြာရွက်စသည်တို့ကို။ ဝနကုက္ကုဋ္ဌ ဝနမောရာဒီနံ၊ တောကြက်တောဥဒေါင်းစသည်တို့၏။ ဇာတဿရေဓိယဇ္ဈေ၊ ဇာတဿရအိုင်၏အဆုံးအဝိုင်းအခြားဌ။ မဏိဇာလသဒိသံ၊ ပတ္တမြားကွန်ရက်နှင့်တူသော။ တိသရဇ္ဇလ ပေါက္ခရာဒီနိ၊ ကြာစွယ်ကြာရင်းစသည်တို့ကို၊နိလုပ္ပလါဒီနိ၊ကြာညိုပန်းစသည်တို့ကို၊ပိလန္ဓိတ္ထာ၊ ပန်၍။မန္ဒာရကမ္မလာနိ၊ ဟင်းရွက်ကတော် မြောက်ယွေကူးမြစ်တို့ကို။ဥဒကသာဋကံ၊ ရေသနုပ်ကို။ ။ကောံအဂ္ဂိအာရမ္မဏော ဇတသာတိကောဋ္ဌံ၊ (စိတ်ရ၏)။ တသာဘာဝေါကောဋ္ဌာ၊ ပါမောက္ခ လက္ခဏောစ၊ အဉ်းဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာလည်းရှိ၏။ အဝိက္ခေပလက္ခဏောစ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း လက္ခဏာလည်းရှိ၏။ ပျံ့လွင့်ခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာလည်းရှိ၏။ ။ပါမောက္ခလက္ခဏောကိုချဲ့ထို၍၊ယထာဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ကုဉ္ဇာဂါရကဏ္ဍိကာ၊ စုလစ်မွန်းချွန်သည်။ သဗ္ဗကုသလဓမ္မာနံ၊အလုံးစုံအပြစ်ကင်းသောကုသိုလ်ဓမ္မတို့၏။ သမာဓိစိတ္တေန၊သမာဓိနှင့် တကွသော စိတ်ဖြင့်။ ဇ္ဈာနတော၊ ပြည့်စုံ တတ်သောကြောင့်။ကုဉ္ဇပုဇ္ဈဂ်မာ၊ အထွန်ထျင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိကုန်သည်၊ကုဉ္ဇနိန္နာ၊ အထွန်သို့ညွတ်ကုန်သည်။ ကုဉ္ဇသမောသရဏာ၊ အ

Digitized by Google

ဆွဲ၍ လျှောက်ရပေးရောဂါကုန်သည်။ ။အဝိက္ခေပလက္ခဏောကို ခဲ့
ထို၍၊ ယထာစ စသည်ကိုမိန့်။ ။အဝိသာရလက္ခဏောဝ၊ မ၏
ဟုဆိုခြင်း လက္ခဏောဂါ၏။ အဝိက္ခေပလက္ခဏောဝါ။ သမ္ပိဏ္ဍနရ
သော၊ ပေါင်းစုခြင်းကိစ္စ၏၊ ဥဒက်၊သည်။ နှာနိယစုဏ္ဍာနုံ၊ ရေ
ချိုးကသယ်မှုန့်ဘို့ကို၊ သမ္ပိဏ္ဍနံဝိယ၊တည်း။ ဥပသမပစ္စုပ္ပဒ္ဓာ
နော၊ ငြိမ်သက်ခြင်းလျင် ထင်သောအခြင်းအရာဂါ၏။ ဝါ၊ကား။
ဥဒကပစ္စုပ္ပဒ္ဓါနော၊ ဥဒက်ကိုဖြစ်စေတတ်၏။ သမာဟိတော၊
တည်ကြည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာဘူတံ၊ဟုတ်မှန်တိုင်း။ဝိ
သေသတော၊အထူးအားဖြင့်။ဝါ၊ မျှားသောအားဖြင့်။ ဝါ၊အလွန်
အားဖြင့်၊ ။အဝိသာရ၊အဝိက္ခေပတို့၏အထူးကား။ အဝိသာရ
သည် မိမိ၏သာလျင် သဘောတည်း။ အဝိက္ခေပသည် သမ္မ
ယုတ်တရားတို့၏မပျုံလွှင့်သည်၏အဖြစ်တည်း။ အကြောင်တရား
ကြောင့်သမ္မယုတ်တရားထိုသည်မပျုံလွှင့်ကုန်။ထိုတရားသည်
အဝိက္ခေပမည်၏။ ။နိဝါတော၊လေတိတ်သောအခါ၌။ဒီပစ္စိနုံ၊
ဆီမီးလျှံတို့၏။ (ဆီမီးဥပမာဖြင့်သမာဓိ၏သန္တာနဒ္ဒိတို့၏အဖြစ်
ကိုပြ၏)။

ထေရယဓမ္မဇောတိယာ၊ဖြင့်။ သမ္မယုတ္တာဓမ္မာ၊ ထိုသည်။သဒ္ဒ
ဟန်၊ယုံကြည်တတ်ကုန်၏။ ။ဓမ္မမှတပါး ကတ္တားဖြစ်
ကိုနှစ်ဖိုခွင့်သောဋ္ဌါ။သယံဝါ၊စသည်ကိုမိန့်။ပရမတ္ထဓမ္မဟူသည်
အထိုသို့မထိုက်။အကြောင်းအားထျော်စွာ ဖြစ်ခြင်းမျှသာတည်း
ဟုပြထို၍၊ သဒ္ဒဟနမတ္တမေဝ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။(သဒ္ဓါဒ္ဓိသံပုဇ္ဇ
ဝါဝါတိ။ ဆုတ္ထိယမတိယဝေါဝါ၊ဖြင့်။ဆုတ္ထိလိင်ဝါစက၊ဆုပစ္စည်း
သက်၊ ဆုတ္ထိယမတောဆာပစ္စယော၊ ဖြင့်။ ဆုတ္ထိလိင်ဇောတက
အာပစ္စည်းသက်။မဒါဟူသောယောဂဖြင့် သံထက်နိဂ္ဂဟိတ်ကို
။အသဒ္ဓိယသ၊ ပဿဒ္ဓနိယ အရောတို့၌ပသာဒ၏ ဆန့်
ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အသဒ္ဓိယမည်သော အကုသိုလ်ကို၊ ဝါ၊မ
ကြည်သင့်သောအရာ၌ ကြည်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်
သောမိစ္ဆာဓိမောက္ခကို၊ (မကြည်ညိုသင့်သောပူရဏကဿပ

Digitized by Google

စသည်တို့၌ ကြည်ညိုခြင်းသည် မိစ္ဆာဓိမောက္ခ မည်၏၊ ထို့ကြောင့် ကြည်ညိုသင့်သောအရာတို့၌မကြည်ညိုသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဓမ္မသည်သာ အသင်္ခါယမည်သည်မဟုတ်။မကြည်ညိုသင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကသပစသည်တို့၌ ကြည်ညိုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဓမ္မသည်လည်း အသင်္ခါယမည်၏)။ ။အဘိဘာဝနတော၊ ဒွိပ်နှင်းထတ်သောကြောင့်။ အဓိပတိ ယဉ္စေန၊ မိမိနှင့်စပ်သော သမ္မယုတ်တရားတို့၏အသျှင်ဖြစ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊အဓိနံ အတ္တနာအာယတ္တာနံသမ္မယုတ္တဓမ္မာနံပတိ အဓိပတိ။ တဿဘာဝေါအဓိပတိယံ။ အဓိပတိယမေဝအတ္ထောသဘာဝေါအဓိပတိယတ္ထော။ထတ္ထသဒ္ဒေါ။ ။ဇ္ဈာနတိပရမိဿရိယံ ကရောတိတိဇ္ဈာန္တြိယံ။ ဇ္ဈာဒိပရမိဿရိယေ။ ဇ္ဈာဒိဓာတ်၏ ပရမိဿရိယအနက်ကိုအတွင်းသွင်း၍ကရဓာတ်နှင့်ဘွင့်သည်။ ဇ္ဈာန္ဒတ္ထံကာရေတိဟူသည်။ ငါ့ကိုကြည့်၍ သင်တို့အား အာရုံသို့ သက်ဝင်ခြင်းညွှတ်ခြင်းမည်သည်မရှိ။ ငါမှယုံကြည်ကြကုန်လေဟု ဆိုသကဲ့သို့။ မိမိသို့သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ယိုက်စေသည်။ ။သမ္မသာဒနလက္ခဏာစ၊ ဘုရားစသော အာရုံ၌ကြည်ခြင်းလက္ခဏာလည်းရှိ၏။ သမ္မက္ခန္ဓနလက္ခဏာစ၊ ဘုရားစသောအာရုံ၌သက်ဝင်ခြင်း၊ပြေးသွားခြင်း၊နစ်ခြင်းလက္ခဏာလည်းရှိ၏။ ပက်သေဝါလပဏကကဒ္ဒမံ၊ ညွှန်ပြစ်၊ မှော်၊ရေညှိ၊ညွှန်ရည်ကို။(ဥဒကံကား၊ကရောတိ၌ ပက်တိကံ။ အစ္ဆံ စသည်ကား ဝိကတိကံ)၊ အစ္ဆံ၊ကြည်သည်ကို။ ဝိပ္ပသန္နံ၊ အထူးဖြင့် ကြည်လင်သည်ကို။အနာဝိလံ၊မနောက်ကျုသည်ကို။ ကရောတိယထာ ဇဝမေဝဇေဝံတထာသဒ္ဓါဝိက္ခမ္ဘေတိတျာဒိအတ္ထော။ ။(တံဥဒကံကား ဘဝေယျဒ္ဓပကတိကတ္တား။သံသုဒ္ဓိတံကား၀ိကတိကတ္တား။ဆဘသဠလနေ၊ ဓာတ်နက်)။သံသုဒ္ဓိတံ၊ ချောက်ချားသည်။ အာဝိလံ၊ နောက်ကျုသည်။လုလိတံ၊ လောက်လက်သည်။ ကလုလိဘူတံ၊ ညွှန်ရည်ဖြစ်သည်။ (ဘဝေယျံ၌ ဝိကတိကတ္တားချည်း)။

Digitized by Google

သမ္ဘက္ခန္ဓနလက္ခဏာကိုခဲ့၍ထို၍ယထာပန်စသည်ကိုမိန့်။ ။ကုန်ကြ
သမကရဂါဟာရက္ခသာဒိကိုထွက်၊ မိကျောင်း၊မကန်း၊ လူကိုဘမ်း
ယူတတ်သောရက္ခိုဆိစသည်တို့ဖြင့်ပြီမ်းသော။ ။သန္ဓဟန
သက္ခဏာ၊ယုံကြည်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။(သပုဗ္ဗဓာဓတ်။ ဂျုံမ
ကားအဿာသ။ဓကိုဟပြု။အဿာသအာရုဒ္ဓအက္ခရာလာ)။ထြကပ္ပ
နလက္ခဏာ၊ သက်ဝင်၍သာလျင်၍သည်ပင်တည်းဟုယုံကြည်
ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ပသာဒနရသံ၊ အာရုံ၌သမ္မယုတ်တရားတို့
ကိုကြည်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ပက္ခန္ဒနရသာ၊ပြေးဝင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။
ထြဃထွက္ကရဏောဝိယ၊ ထြဃမှလွန်မြောက်စေနိုင်သောစစ်သူ
ကြီးကဲ့သို့တည်း။အကာလုဿိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊မမည်းညစ်သည့်
၏အဖြစ်လျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ဝါ၊မနောက်ကုသည်
၏အဖြစ်လျှင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ (စိတ်၏ နိဝရဏစ
သောချောက်ချားခြင်းမှကင်းသောကြောင့်မနောက်သည်)။အ
ဓိမုတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အာရုံသို့သက်ဝင်၍ ယူအပ်သောအခြင်းအ
ရာလျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။သန္ဓေယျဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ယုံ
ကြည်အပ်သောဘုရားစသောဝတ္ထုလျှင်နိုးစွါသောအကြောင်း
ရှိ၏။ (ရတနာသုံးပါး၊ ကံ၊ကံ၏အကျိုး၊ကံ၏အကျိုးနှင့် စပ်သည်
ထို့ကို သန္ဓေယျ ဝတ္ထု ယူ)။ သောတာ ပတ္တိယင်္ ပဒဋ္ဌာ နာ၊
သောတာပတ္တိ၏ အင်္ဂါလျှင်နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ (သော
တာပတ္တိအင်္ဂါဟူသည်သပ္ပုရိသသေဝန၊သဒ္ဓမ္မသဝန၊ ယောနိ
သောမနသိကာရ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိတည်း။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ
ဟူသည်။လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးအားထျော်သော အကျင့်
ဟုဆိုအပ်သော အာဘိသမာ စာရိကဝတ်။ တဆဲ့လေးပါးသော
ဝတ်ကြီး။ ရှစ်ဆယ် သော ဝတ်ငယ်။ သီလဓုတင် စသည်တို့ို
တည်း)။ ။ဟတ္ထပိတ္တဗီဇနိဝိယ၊လက်ဥစ္စာမျိုးစေ့တို့ကဲ့သို့။
(ကုသိုလ်ဓမ္မတို့ကိုယူခြင်း၌လက်နှင့်တူ၏။ မဟါနာမသုတ်၏အ
ဖွင့်ဖြင့်ဆိုအပ်၏။ ။ခပ်သိမ်းသောသမ္မတ္တိတို့ကိုပြီးစေခြင်း၌
ဥစ္စာနှင့်တူ၏။သဒ္ဓိတပိတ္တံ၊ပုရိသဿသေဋ္ဌံ၊ဟူသောအာဒ္ဓဝက

Digitized by Google

သုတ်၏အစွမ်းဖြင့်ဆိုအပ်၏။ ။အဖြိုက်နိဗ္ဗာန်ကိုသိုးစေခြင်းနှ
မျိုးစေနှင့်တူ၏၊ သန္ဓါဖိဇ် တပေါဂုဠ်၊ ဟုတောတော် မူသော
ကြောင့်ဆိုအပ်၏)။ ။ဝိရသ၊ အားထုတ်တတ်သော သူ၏။
(ဘာဝတဒ္ဓိတ်၊ ကမ္မတဒ္ဓိတ်၊ ကျေပစ္စည်း)။ဝိဓိနာနယေနဥပါယေ
နှ၊သင့်သောအစီရင်အားကြောင်းဖြင့်။ ဤရယိတဗ္ဗံပဝတ္တယိတဗ္ဗံ၊
ဖြစ်စေအပ်၏။(ဤရဓာတ်၊ ကျေပစ္စည်း။ ဤရဓာတ်၏ဝစန၊ ဂတိ၊
ကမ္မနတို့တွင်ဂတ္ထာ၊ဂတိလည်း၊ ပဝတ္ထာတည်း။ဤရယိတဗ္ဗံ၊
ပဝတ္တယိတဗ္ဗန်တို့ဤရိယံ။ဝိဓိနာဤရိယံဝိရိယံပြု)။ ။ကုန်ဆိတံသိဒ
တိတိကုသိဒေါ၊တသဘာဝေါကောသဇ္ဇံ၊ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော၊
အထောက်အပံ့ကို ပေးခြင်းလက္ခဏာ၌။ဝါ၊ ဘိုးပင့်ခြင်း လက္ခ
ဏာ၌။ဥပတ္ထမ္ဘနလက္ခဏာ၌၊ ထောက်ပံ့ခြင်းလက္ခဏာလည်းရှိ
၏။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏာ၌၊ အထောက်အပံ့ကို ပေးခြင်း လက္ခဏာ
လည်းရှိ၏။ထူဏာပတ္ထမ္ဘေန၊ထောက်တိုထောက်သဖြင့်။ နဟာ
ယတိ၊မယုတ်။(ဟာပရိဟာနိယံ၊ဒိဝါဒိဂိဏီး)။ ။ပဂ္ဂဟလက္ခဏံ
ကိုခဲ့ယိုခဲ့ယဆာဝါ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဗလဝါဟာနံ၊ ခဲမက်ဖိုလ်
ပါစစ်သည်ကို။ဩလိယိတုံ၊နစ်ခြင်းငှာ။ ဩသက္ကိတုံ၊ နောက်
သို့ဆုတ်ခြင်းငှာ။ ။ဥဿာဟလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်းလက္ခ
ဏာရှိ၏။ဥပတ္ထမ္ဘနရသံ၊ ထောက်ပံ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အသံသိဒန
ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မတွန့်တို့ မဆုတ်နစ်သည်၏ အဖြစ်လျှင်ထင်
သောအခြင်းအရာရှိ၏။ သံဝိဂ္ဂေါ၊ထိတ်လန့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်း
ယောနိသော၊အသင့်အားဖြင့်။ ပဒဟာတိ၊အားထုတ်၏။ သံဝေဂ
ပဒဋ္ဌာနံ၊သံဝေဂလျှင်နိုးစွာသောအကြောင်းဖြစ်၏။ဝိရိယာရမ္ဘ
ဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝိရိယကိုအားထုတ်ခြင်း၏ဝတ္ထုလျှင်နိုးစွာသော
အကြောင်းရှိ၏။ ။ဝိရိယာရမ္ဘ ဝတ္ထုကား ၄၊စ်ပါး တည်း။
မင္ဂေါဂဘွေဟောတိမင္ဂေါဂတော၊ ကမ္မံကတ္တုံကမ္မံကတံ၊
အပ္ပမတ္တကောအာဗာဓော ဥပ္ပန္နောဂိလာနာဝုဋ္ဌိတော ဟောတိ
အစီရဝုဋ္ဌိတောဂေလညော၊ ဂါမံဝါနိဂမံဝါ ပိဏ္ဍာယစရန္တော
နလဘတိ၊လူခသဝါပဏီတသဝါဘောဇနသ္သယာဝဓွတ်ပါ

Digitized by Google

ရိပူရိ လဘတိ။ လ၊ပါရိပူရိန္တိ၊ ဧတာနိအနုဂ္ဂပပစ္စဝေက္ခဏာသတိ
ဘာဝနိ၊ အဋ္ဌတိရိယာရ ဿဝဝဏ္ဏနိ၊ တံမူလကာနိဝါ ပစ္စဝေက္ခဏာ
ဒီ။ ။ဒုကာဒ။ ။တံမူလကာနိ၊ ထိသွားအပ်သောခရီး စသည်
သျင်အရင်းရှိကုန်သောဟုအနက်ပေး။ ။မဋ္ဌဿစွဿ၊ လွတ်
သော သတိရှိသောသူ၏အဖြစ်ကို။ (မဋ္ဌာသတိ ဇတဿာတိ
မဋ္ဌဿတိ။ သတိသဒ္ဒါသည် ဝါကျအခိုက် ဇာတ်ထွဲလိင်။ နိပ္ပန္နအ
ခါ အညပုန်သို့ လိင်ထိုက်၍ ပုလ္လိင်။ မဋ္ဌဿတိနော ဘာဝေါ
မဋ္ဌဿစ္စံ)။ ။ဥပဋ္ဌာန လက္ခဏော၊ ကြာမြင့်စွာ ပြုအပ်သော
အာရုံကိုယခုအသစ်စက်စက်ကဲ့သို့ကပ်၍ထင်ခြင်းလက္ခဏာ၌။
ဝါ၊မစွန့်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ အပိလာပနလက္ခဏာစ၊ ပေါလောမ
ပေါ်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ (ပလုဓာတ်။ ရေ၌ဘူးတောင်းကဲ့သို့
အာရုံသည်ပေါလောပေါ်၍ သွားခြင်းဌာနပေး။ ကျောက်ကဲ့သို့
မထုန်မထွပ်အာရုံကိုထားခြင်း၊ အောံမ့ေစခြင်း၊မမ့ေသည်၏
အဖြစ်ကိုပြုခြင်းသည်အဝိလာပနမည်၏)။ ဥပဂ္ဂဏှလက္ခဏာစ၊
ကပ်၍ယူခြင်း သိမ်းဆည်းခြင်း လက္ခဏာလည်းရှိ၏။ ။အဝိ
လာပနလက္ခဏာကိုခဲ့ုထို၍၊ယထာဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ဥပဂ္ဂဏှန
လက္ခဏာကိုခဲ့ုထို၍ ယထာပန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။အပယာပေ
တိ၊ကင်းစေ၏၊ပယ်ရှား၏။ အပနုဒေတိ၊ပစ်ပယ်၏။ ဥပဂ္ဂဏှတိ၊
ကပ်၍ယူ၏၊ သိမ်းဆည်း၏။ဂတိယော၊ အကြောင်းအကျိုးအား
ဖြင့်ဖြစ်ခြင်းတို့ကို။သမန္နေသတိ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်၏။ (အပရော
နယော၊ကား။ရသစသည်ကိုထွယ်သည်)။ အသမ္မောသနရသာ၊
မေ့ခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (မေ့ခြင်း၏မရှိခြင်း
မျှသည်မဟုတ်)။အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းဣန္ဒြ
ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ဝိသယာဘိမုခီဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
အာရုံသို့ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဣန္ဒြထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ထိ
ရသညာပဒဋ္ဌာနာ၊ မြဲမြံသောသညာဣန္ဒြစွာသေါအကြောင်း
ရှိ၏၊ကာယာဒိသတိပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနာ၊ကာယအစရှိသောသတိ၏
တည်ရာဣန္ဒြစွာသေါအကြောင်းရှိ၏။ဝါ၊ကာယစသည်တို့၌

Digitized by Google

ဖြစ်သော ထင်သော သတိလျှင်နိုးစွာသော အကြောင်းဖြစ်၏။
(ရှေးကား၊ကာယစသောအာရုံသည်ပဒဋ္ဌာန်၊ နောက်ကားရှေ့
ရှေးသတိတို့သည်နောက်နောက်သောသတိတို့၏ပဒဋ္ဌာန်)။ ။
ဇသိကာဝိယ၊ ကျောက်စာတိုင်တံခါးထိုင်ကဲ့သို့။ ဝိကွေ့ယဿ
အထူးထူးသော အာရုံ၌ပျံ့လွင့်တတ်သော ဥဒ္ဓစ္စကို။ အဝိကွေ့ပ
လက္ခဏာ၊ အထူးထူးသောအာရုံ၌ ပျံ့လွင့်တတ်သော ဥဒ္ဓစ္စ၏
ဆန့်ကျင်ဘက် လက္ခဏာ၌။ ။ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိ
တတ်၏။ ပညာပေတိ၊အပြားအားဖြင့်သိစေတတ်၏။ဩဘာသန
လက္ခဏာစ၊ ထွန်းပခြင်းလက္ခဏာလည်းရှိ၏။ပဇာနနလက္ခဏာ
စ၊ အနိစ္စစသော အပြားအားဖြင့်သိခြင်း လက္ခဏာလည်းရှိ၏။
စတုဇ္ဈာတ္တိကော၊ နံရံလေးဘက် ရှိသော၊ ပညဝတော၊ ပညာရှိ
သော။ကေပလ္လကော်နှ၊ တထက်ဝယ်တည်းဖြင့်၊ နိသိန္နသ၊ နေ
သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊သည်။ကောဃော
ကာ၊တပြိုင်နက်လင်းသည်။ (ဝိပဿနာနုပက္ကိလေသောဘာသ
ကိုရည်၍ဆိုအပ်၏)။ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ဖျက်၏။ ။ဩဘာသနလက္ခ
ဏာကိုခဲ့ပြီး၍။ ပဇာနနလက္ခဏာကိုခဲ့ထိုရကား၊ ယထာဝါပန
စသည်ကိုမိန့်။ ။သဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏာ၊ သဘောလက္ခ
ဏာကိုထိုးထွင်း၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အကွဲလိတပဋိဝေဓ
လက္ခဏာ၊ မချော်မချွတ်ထိုးထွင်း၍သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ကု
သလိသာ သဒ်တ္တဥသုပဋိဝေဓာဝိယ၊ လိမ္မာသော လေးသွား
သည် ပစ်အပ်သောမြား၏ စူးဝင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝိသယော
ဘာသနရသာ၊အာရုံကိုထွန်းပခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အသမ္မောဟပစ္စု
ပဋ္ဌာနာ၊ မမေ့ခြင်းလျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ အရေဥထ
သုဒေသကောဝိယ၊ တောမှုဆိုး၏ခရီးညွှန်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ။
ဝိဇာနာတိဟူသည် အာရုံကိုပိုင်းခြား၍ ယူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်
သိသည်။ သညာ၊ပညာတို့ကဲ့သို့။ သဠာယနန၊ ပဋိဝိဇ္ဈနတို့၏ အစွမ်း
ဖြင့်သိသည်မဟုတ်။ဋီကာဆရာကား။ မနုဿတေဝိဇာနာတိဇေတေ
နာတိဝါမနော၊ ဟုမိန့်၏။ အကြောင်းကား။ မနဉ္ဉပဋိစ္စ ဓမ္မေ

ာညီး။ခင်္ဂါကား၊ သဗ္ဗောဟိမနောအတ္တနော အနန္တရသဒိသာ
ာသကာဒရဏံ၊ တဉ်း၊နာလိယာ၊ပြည်ဖြင့်၊မိနမါနောဝိယ၊ခြင်
ဒိသကဲ့သို့၊ မဟာတုလာယ၊ချိန်ကြိုးဖြင့်၊ဓာရိယမာနောဝိယစ၊
နှဘိသကဲ့သို့ဂင်း။ ။ဗိတိသောမနသာသမ္မယောဂတော၊ဗိ
ဒဲဖြင့်မှတ်အပ်သောသောမနသာနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊အသာ၊
ဒုပုဂ္ဂိုလိအား။သေါဘဏံ၊တင့်တယ်သော။(မနောဂိုဏ်း၏အ
ဒှဉ်၊ဝိသေသနသည်နုပုံးနှင့်နေ၍။ ကျတ္တာဘာဝေတု၊ဒွိတု
ာဒ္ဓါဖြင့်၊သယဂပစ္စည်းသက်။ ဝါ၊ကျပစ္စည်းသက်။သလာ။ယ
၊တံ၊ဒွိကာရဏဒ္ဓါဖြင့်ပြီးစေ)။ သာတလက္ခဏော၊ သာယာခြင်း
ဝကွဏာဒွိ။ ။ဇိဝန်ဒို၊ အသက်ရှည်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တည်
ာတ်ကုန်၏။ တံ၊ထိဇိဝိတိန္ဒြေသည်။ ပဝတ္တသန္တာဝ မိပတေ
သျှံ၊ဖြစ်သော ဥပါဒိဏ္ဏာခန္ဓာအစဉ်၏အကြိုးအမှုးဖြစ်သည်။အဝိ
နဲဘုတ္တာနံ၊ အသီးအသီးခွဲခြမ်းဝေဘန်၍မရစကောင်းကုန်သေါ။
ခမ္မာနံ၊ သဟာဇာတ် တရားတို့ကို။ အနုပါလနလက္ခဏံ၊ စောင့်
ရှောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပဝတ္တနရသံ၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။
ဒ္ဓပနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ထားခြင်းလျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ယာပ
ယိတဗ္ဗမမ္မပဒဋ္ဌာနံ၊ဖြစ်စေအပ်၊ မျှစေအပ်သောဓမ္မလျှင် နီးစွာ
သောအကြောင်းရှိ၏။ အတ္ထိက္ခဏောယေဝအနုပါလေတဗ္ဗံ။ တ
ရားတို့၏ရှိသောခဏာဒွိသာလျှင်။ (ရေသည်အနုပါလေတဗ္ဗဖြစ်
သောကြာစသည်ဘို့၏ရှိသောအခါဒွိသာ စောင့်ရှောက်သကဲ့
သို့တည်း)။ယထာသကံ၊ အကြင်အကြင်မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊
(ဒုတိယာယောကို၊အံ့ပြု)။ပဝတ္တိတဓမ္မသမ္မန္နေနေဝ၊ဖြစ်စေအပ်
သောဓမ္မနှင့်စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ နိယျာမကော၊လွတ်သူကြီး။ သ
ယံ၊မိမိ၏။ ဘိဇ္ဈမာနတ္တာ၊ပျက်ဆဲ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဒိယ
မာနော၊ကုန်ဆဲဖြစ်သော။ဝတ္တိသိနေဟော၊ဆီမီးစာဆီသည်။ဒိ
ပသိခံ၊ဆီမီးလျှံကို။နဒ္ဓပေတိဝိယ၊တည်း။ အနုပါလနပဝတ္တနဒ္ဓပ
နာနုဘာဝဝိရဟိတံ၊ စောင့်ခြင်း၊ ဖြစ်စေခြင်း၊ထားစေခြင်းဌာ
စွမ်းနိုင်သော အာနုဘော်မှကင်းသည်။ နစဟောတိ၊မဖြစ်။ ယ

Digitized by Google

ထာဝုတ္တကမ္မကော၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဘင်ခထာန်၌ တသ၊ ထိုစောင့်ခြင်းစသည်ကို။ သာဓနတော၊ ပြီးစေထတ်သောကြောင့်တည်း။ ။ထိုသို့ပြီးစေခြင်းသည်လည်း သဟဇာတ်တရားတို့ကို အသက်ရှင်ခြင်း၏ထူးသော အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

သမ္မာ၊ မဘောက်မပြန်သံသရာဝန်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။(အဝိပရီတထ္ထဝါစက၊ တတိယန္တုနိပါတ် ပုဒ်တည်း)။ ။ကိတ်မှတပါးသမာသ်ကိုပြထို၍။အဝိစ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ပသဋ္ဌ၊ချိုးမွှမ်းအပ်သော။ဝါ၊ကား။သန္ဓရော၊ကောင်းသော။ဒိဋ္ဌိ၊ဉာဏ်အမြင်တည်း။(ပသဋ္ဌ၊ သုန္ဒရဟူသည်၊အဝိဟရိတထ္ထပင်တည်း)။အသဒ္ဓိယော၊ အသဒ္ဓိယအကုသိုလ်ဓမ္မကြောင့်၊ နကမ္မတိ၊မတုန်ထ္ယပ်တတ်။

ကာယနုစ္ဆရိတာဒီဟိ၊ ကာယနုစ္ဆရိက်စသည်တို့ကို။ ဟိရိယတိ၊ စက်ဆုပ်တတ်၏။ဝါ၊ ကာယနုစ္ဆရိတာဒီဟိ၊ ထို့မှ။ဝါ၊ ထိုကြောင့်။ ဟိရိယတိ၊ ရှက်တတ်၏။ ။ဩတ္တပ္ပတိ၊ ထိတ်လန့်တတ်၏။(ဥပုဗ္ဗ၊တပဓာတ်။ပဋ္ဌမကမ္မရောပသင့်၊ဥဗ္ဗေဂသ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း၏။ဥပုဗ္ဗ၊ဝိဖဓာတ်။ဝိဖိဘယံစလနေသု။ တတိယကမ္မရောဗသင့်)။ ။အဇ္ဈတ္တ သမုဋ္ဌာနာ၊ နိယ ကစ္ဆာတ် ဖြစ်သော မိမိသန္တာန်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏။အတ္တာဓိပတိ၊ မိမိကိုယ်ကိုအကြီးအမှူးပြု၍ဖြစ်၏။လောကာဓိပတိ၊ လောကကို အကြီးအမှူးပြု၍ဖြစ်၏။ လဇ္ဇာသဘာဝသမ္ပယုတ္တာ၊ ရှက်ခြင်းသဘော၌ ကောင်းစွာတည်၏။ ဘယသဘာဝသမ္ပယုတ်၊ ကြောက်ခြင်းသဘော၌ ကောင်းစွာတည်၏။ သပ္ပဋိဿဝထမ္ဘကာ၊ ရှေးရှုနာခံခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ဝါ၊ရိသေကျိုးနွံတုပ်ဝပ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝဇ္ဇဘီရုကဘယဒဿာဝိထမ္ဘကာ၊ အပြစ်ကို ကြောက်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဘေးအားဖြင့်ရှုခြင်းထက္ခဏာရှိ၏။ ။အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဟိရိနာမကို ခဲ့ထို၍ တတ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ။ဓာတိ၊အမျိုးဓာတ်ကို။ ဝယံ၊အရွယ်ကို၊ သုရ

Digitized by Google

ဘာဝံ၊ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်ကို၊ လုံ့ထနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကို။ဗာဟုသစ္စံ၊ များသောအကြားအမြင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ဟိန ဓစ္စာနံ၊ ယုတ်သော ဓာတ်ရှိကုန်သော၊ ကေဝဋ္ဋဒီနံ၊ တံငါစ သည်တို့၏။ (ကေ ဥဒကေ ဝဋ္ဋန္တိတိ ကေ ဝဋ္ဋာ၊ အလုတ္တ သမာသ်)။ ။ဗဟိဒ္ဓါသရဋ္ဌာနံသြတ္တပ္ပံနာမကိုမေး၍ခွဲထိုရကား။ ကထံဗဟိဒ္ဓါ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဝိညူ၊သိကြားလိမ္မာသောပညာ ရှိထို့သည်၊တံ၊သင့်ကို၊ဂရဟိဿန္တိ၊ကဲ့ရဲ့ကုန်လတ္တံ့။ အသုစိ၊ မစင်ကို။နာဂရိကော၊ပြည်ကြီးသူသည်။ဝဇ္ဇီတိယထာ၊ ကြဉ် ရှောင်သကဲ့သို့။သိလဝန္တော်၊ သိလရှိကုန်သော သူတို့သည်။ တံ၊သင့်ကို။(ဝဇ္ဇီတောဒ္ဓစပ်)။ဝါ၊သည်။ (ဘဝိဿတိ၊ ကရိဿ တိဒ္ဓစပ်)။ ဝဇ္ဇီတော၊ ကြဉ်ရှောင်အပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ် လတ္တံ့။ဘိက္ခု၊ရဟန်း။ (မိမိကိုယ်ကို အာလုပ်ပြုသည်)။ ကထံ ကရိဿသိ၊ အဘဲ့ကြောင့်ပြုချင်ဘိသနည်း။ ဇာတိဇေဝံ၊သို့။ ။ အတ္တာမိပတိကိုခွဲ၍ထို၍၊ ကထံ၊စသည်ကဲ့မိန့်။ ။အမိပတိ၊ အ ကြီးအမှူးကို။ဇေဋ္ဌကံ၊အကြီးကို။မာဒိသဿ၊ငါကဲ့သို့သော ရှိသော။သဒ္ဓါပဇ္ဇဖိတဿ၊ သဒ္ဓါယုံကြည်သဖြင့် ရဟန်းပြုအပ် သော၊ဘာဝင်္ဂံ၊ အပြစ်နှင့်တကွသော အကုသိုလ် ဓမ္မကို။ အန ဝဇ္ဇံ၊အပြစ်မရှိသောကုသိုလ်ဓမ္မကို။သုဒ္ဓိံ၊ စင်ကြယ်စွာ။ အတ္တာ နံပိမိကိုယ်ကို။ ပရိဟရေတိ၊ ရွက်ဆောင်၏။ ။လောကာမိပ တိကိုခွဲ၍ထို၍၊ ဇာမေကစ္စော၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။အယံလောက သန္နိဝါသော၊ ဤလူတို့၏ နေရာ စကြဝဠာ သည်။ မဟာခေါ၊ ကျယ်သဖျင်ကတည်း။ဇာဒ္ဓိမန္တော်၊ တန်းခိုးအာဘိညာဉ်နှင့်ပြည့် စုံကုန်သော။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအာဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံကုန် သော၊ပရစိတ္တဝိဒူနော၊ သူတပါး၏စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိကုန် သော၊ သမဏာ ဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ကုန်၏။ တေ၊ ထို ရဟန်းပုဏ္ဏား်တို့သည်။ ဒူရတောဝိ၊အဝေးမှလည်း။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကုန်၏။အာသန္နာဝိ၊အနီးမှလည်း။ဝါ၊အနီးဌာနတည်ကုန်သော် လည်း၊နဒိဿန္တိ၊မထင်မြင်ကုန်။စေတသာဝိ၊မိမိစိတ်ဖြင့်လည်း၊

Digitized by Google

စိတ္တံ၊ သူတပါး၏စိတ်ကို။ပဇာနန္တိ၊ ပိုင်းခြား၍သိကုန်၏။ တေ
ဝိ၊ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်လည်း။ မံ၊ငါ့ကို။ ဇာနိသန္တိ၊ သိ
ကုန်လတ္တံ့။ ဘော၊ အိုအချင်းတို့။ ဤမံကုလပုတ္တံ၊ကို။ ပဿထ၊
ကြည့်ကြပါကုန်။ ဝေါကိဏ္ဏော၊ ဖြွမ်းသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ
ဘိ၏။ ဤတိ၊သို့။ ဇာနိသန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ။(လဇ္ဇာတိလဇ္ဇနာ
ကာရော်ဖြင့် ဘာဝသာဓ်ကိုပြသည်။ လဇ္ဇစာတ်၊ ဤထွိလိင်၌အ
ပစ္စည်း)။တေနသဘာဝေန၊ ဖြင့်။(လဇ္ဇာနှင့်သဘာဝကိုကမ္မစာ
ရည်းတွဲ။သဏ္ဌိတာနှင့်တတိယာတွဲ)။ဟိဠိတေ၊ ရှိ့တီးရှိ့ထိုးရှိ
သည်။ လဇ္ဇိတေ၊ ရှက်သည်။ဘဝေယျယထာ၊ သို့။ဇေမေဝဇေဝံ
တထာ၊ တူ။အဇ္ဈာတ္တံ မိမိသန္တာန်၌။လဇ္ဇိမ္မိ၊လဇ္ဇိသဘောသို့။ အ
ပါယဘယဘီတော၊ အပါယ်ဘေးမှကြောက်သည်။ဇေကော၊ တ
ရသေသံချောင်းသည်။သိတလော၊ ဇေးသည်။ ဂူထမက္ခိတော၊
မစင်ဖြင့်လိမ်းကျံအပ်သည်၊ဘဝေယျ၊၏။ဥဏ္ဏော၊ပူသည်။ အာ
ဒိတ္တော၊ ရဲရဲပြောင်ပြောင်တောက်လောင်သည်။ ဘဝေယျ၊၏။
တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောသံချောင်းတို့တွင်။ သိတလံ၊ ဇေးသောသံ
ချောင်းကို၊ ဤတရံ၊ ဤမှတပါးပူသေါသံချောင်းကို။သိတလဿ၊
၏။(ဂူထမက္ခိတတ္တာဒ္ဒိတာသမ္ဘန်)။ဝါ၊ကို။(အဂဏ္ဍနံဒ္ဒိယုပစ္စည်း
အယ္ယည်၊ဆဒ္ဒိကံ)။ ။ခဲ့လို၍ကေစ္စောဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇော
တိမဟတ္တတာ၊ အမျိုးဇောတ်၏မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်
ခြင်း။သတ္ထုမဟတ္တတာ၊ ဆရာဘုရား၏မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို
ဆင်ခြင်ခြင်း၊ဒါယဇ္ဇမဟတ္တတာ၊အမွေဥစ္စာကိုခံယူထတ်သည်
၏အဖြစ်၏မြတ်သည်၏အဖြစ်ကိုဆင်ခြင်ခြင်း။(ဒါယံအာဒဒါတိ
တိဒါယာဒေါ။တသ္သ ဘာဝေါဒါယဇ္ဇံ)။ သဗ္ဗြဟ္မစာရိမဟတ္တပစ္စ
ဝေက္ခဏာ၊ သိတင်းသုံးဘော်၏မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုဆင်ခြင်
ခြင်း၊အတ္တာနုဝါဒဘယံ၊မိမိကိုယ်ကိုစွပ်စွဲခြင်းဘေး၊ ပရာနုဝါ
ဒဘယံ၊သူတပါးမှစွပ်စွဲခြင်းဘေး။ဒဏ္ဍာဘယံ၊ဥစ္စာဒဏ်စသော
ဘေး။ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ဒုဂ္ဂတိဘေး။ ။အဇ္ဈတ္တသမ္ပဒါနုစသည်၏အ
ဖြစ်ကိုဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပတို့၏ထိုထိုအဇ္ဈတ္တသမ္ပဒါနုစသည်တို့၌ပါ

Digitized by Google

ကဒူ၏အဖြစ်ဖြင့်ဆိုအပ်၏။ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပတို့၏ ရံခါအချင်းချင်း ကွေကွင်းခြင်းတို့သည်မဖြစ်ကုန်။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ရှက်ခြင်းသည်၊ ကြောက်ခြင်း ကင်းသည် မဟုတ်။ မကောင်းမှုမှ ကြောက်ခြင်းသည်လည်းမရှက်သည်မဟုတ်။ ။နလုဗ္ဘာတိ၊ မတပ်တတ်ကုန်။(လုဘဓာတ်၊ ဒိဝါဒိဂိုက်း။ယပစ္စည်းကိုပုဗ္ဗရူပ်ဘပြု။ဒေါဓသစ။ဒ္ဒ။ စသဒ္ဒါဖြင့်သံယုဂ်စတုတ္ထက္ခရာဘက်ကိုတတိယက္ခရာဇပြု)။အဂေဓလက္ခဏော၊ မမက်မောခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ဝါ၊ မထိုခြင်းမတောင့်တခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။အလဂ္ဂဘာဝလက္ခဏော၊ မငြိကပ်သဉ်၏အဖြစ်လျင်လက္ခဏာရှိ၏။ ။အနုဏ္ဍနဘာဝကိုအနုဏ္ဍနောဘာဝေါအဓိပ္ပါယော။ဧတဿာတိအနုဏ္ဍနဘာဝေါ။ ဟုဘွင့်သဖြင့်။ ဤဒ္ဒါလည်းဘာဝသဒ္ဒါသည်။ (ဘာဝေါပဒတ္ထေသတ္ထာယ၊ မဓိပ္ပါယကြိယာသုစ။ သဘာဝသ္မိံစလိလိယံ၊ ဇူတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယေသု)။မိန့်အပ်သောအနက်တို့တွင်၊သဒ္ဒပဝတ္ထိုနိမိတ်ဘေါကိုမဟော။ထိနံဘာဝေါနုရာဓာနော၊မစ္ဆဿေဝေါဒကေယထာ။ ဒ္ဒကဲ့သို့အဓိပ္ပါယဒ္ဒလည်း ဖြစ်သင့်၏။ ။ကမလတလေ၊ ကြာဘက်အပြင်၌။ ဇလဇန္တုဝိယ၊ ရေပေါက်ကဲ့သို့တည်း။အပရိဂ္ဂဟဏရသော၊ မသိမ်းဆည်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ရဏ္ဍဘိက္ခုဝိယ၊ ကိလေသာမှလွတ်ပြိုးသော ရဟန္တာကဲ့သို့တည်း။ အနုဏ္ဍနဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မငြိကပ်သော အထိုရှိခြင်းလျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ အာသုစိမှ၊မစင်၌။ ပတိတပုရိသောဝိယ၊ကျသောယောကျ်ားကဲ့သို့တည်း။ • ။ယောကျ်ားသည်မစင်တွင်းဒ္ဒကျလျင်းမူလည်း မစင်လိမ်းကျံခြင်းဌာအထိမရှိသကဲ့သို့၊ အိုအတူအာလောဘသည် အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာရုံကိုယူလျှင်းမူသည်း အာရုံ၌ ငြိကပ်ခြင်းအထိမရှိ။ ဤသို့ ဘာဝသဒ္ဒါသည် ဒ္ဗဓိပ္ပါယတ္ထကိုဟောသော်၊ ဥပမာနှင့်သင့်တင့်ညီညွတ်၏။ ။အစဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော၊မကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်လျင်လက္ခဏာရှိ၏။အဝိရောဓလက္ခဏော၊မဆန့်ကျင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အနုကူလဝိတ္တောဝိယ၊ လျော်သောအဆွေခင်ပွန်းကဲ့

Digitized by Google

သို့တည်း။ (အဆွေခင်ပွန်း၏အထိုသို့ အစဉ်ထိုက်တတ်သည်)၊ အာဃာတဝိနယရသော၊ ရန်ပြုခြင်းကို ဖျောက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ပရိဒ္ဒေါဟဝိနယရသော၊ ပူပန်ခြင်းကို ဖျောက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ စန္ဒနံဝိယ၊ စန္ဒကူးကဲ့သို့တည်း။ သောမ္မဘာဝဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ချမ်းငြိမ်းသည်၏အဖြစ်လျှင်ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ပုဏ္ဏစန္ဒောဝိယ၊ လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့တည်း။ ။မစ္ဆေရမလဿ၊ ဝန်တိုခြင်းတည်းဟူသော အညစ်အကြေး၏။ ။အဓေါသေဒသိဿမလဿဟူသော စကားကို၊ ဒုဿီလျ၏ ဒေါသလျှင် သမုဋ္ဌာန်ရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဒေါသလျှင်ဥပနိဿယရှိသည်၏ အဖြစ်ကဲ့ရည်ရွယ်ဆိုအပ်၏။ အသို့သော ဒုဿီလျသည် ဒေါသလျှင်သမုဋ္ဌာန်ရှိ၏။ အလုံးစုံသော ဒုဿီလျသည် ဒေါသလျှင်ဥပနိဿယရှိ၏။ စင်စစ်ပျက်စီး။ အဓေါသသည် ဒေါသ၏ဥဇုဝိပစ္စနိကတည်း။ ထိုကိုအဖြိုးပြုသဖြင့် ဒုဿီလျ၏ပဒိုပက္ခဟုဆိုသတည်း။ ။ကုသလေသုဓမ္မေသု၊ သမာဓိ၊ ပညာစသော အနဝဇ္ဇကုသိုလ်ဓမ္မတို့၌။ အဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏ မဖြစ်ကြောင်း မောဟ၏။ ဝါ၊ ဘာဝနာ၏ပဋိပက္ခအကုသိုလ်ဓမ္မ၏။ ။အဘာဝနာဟူသည်၊ အပ္ပနာစိတ္တုပ္ပါဒ်၌ဖြစ်ကုန်သော သမာဓိပညာဟုဆိုအပ်ကုန်သော ယုဂနဒ္ဓဓမ္မတို့ကိုအချင်းချင်းမလွန်စေသဖြင့်ပွါးခြင်း။ သန္ဓါစသော်ငြားဇွန်ဖြေတို့၏တရုတဉ်းသောဝိမုတ္တိရသ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေခြင်း။ ထိုယုဂနဒ္ဓဓမ္မတို့အား လျော်သော ဝိရိယကိုရွက်ဆောင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေခြင်း။ အားကြီးစွာလေ့လာသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေခြင်း။ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော ပညာကိုပြီးစေတတ်သော်ဘာဝနာ၏မဖြစ်ကြောင်းမောဟသည်ငင်း။ ထိုဘာဝနာ၏ပဋိပက္ခအကုသိုလ်ဓမ္မသည်ငင်း။ အဘာဝနာမည်၏။ ။လုဒ္ဓသ၊ တပ်မက်မောတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဓိကဂဟဏတော၊ အလွန်ကို ယူတတ်သော ကြောင့်တည်း။ (ဂုဏ် မဟုတ်သည့် ဂုဏ်ကို ယူခြင်းသည် အဓိကဂဟဏမည်၏)။ အန္ဓနံ၊ မယုတ်သည်ကို။ ဒုဋ္ဌသ၊ အမျက်ထွက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဩနဂဟ

Digitized by Google

ကာတေဝ၊ အယုတ်ကိုယုတတ်သောကြောင့်တည်း။ (ထင်ရှားရှိ
သောဂုဏ်ကိုလည်း ဖျက်ဆီး၍ ယူခြင်းသည် ဦးနှဂ္ဂဟာကာမည်
၏)။ အဝိပရိတံ၊ ယထာသဘာဝအတိုင်း မဘောက်မပြန်မှန်ကန်
သည်ကို။ (လေးပါးသော ဝိပလ္လာသထို့ကိုယူခြင်းသည် ဝိပရိ
ဘဂ္ဂဟာကာမည်၏)။ ဓေါသံ၊ အပြစ်ကို။ ဒုဋ္ဌော၊ အမျက်ထွက်တတ်
သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရံဒုဿတိတို့ဒုဋ္ဌော၊ ဝါ၊ ဓေါသသည်ဖျက်
ဆီးအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓေါသေနဒုဿိတဇ္ဈောတိဒုဋ္ဌော၊ ။
မက္ခေတိ၊ ချေတတ်၏။ ယထာသဘာဝေ၊ ဂုဏ်အပြစ်တို့၏ဟုတ်
မှန်သောသဘောဖြင့်။ ဝိယဝိပ္ပယောဂဒုက္ခံ၊ ချစ်အပ်သော ဝတ္ထု
နှင့်ကွေကွင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲသည်။ ဝိယသဘာ
ဝတော၊ ချစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။ ဝိယဝိပ္ပ
ယောဂါသဟနတော၊ ချစ်အပ်သောဝတ္ထုနှင့်ကွေကွင်းခြင်းကို
သည်းမခံနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။ ဇာ္ဈိတာလာဘဒုက္ခံ၊
တောင့်တအပ်သည်ကို မရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သေါဆင်းရဲသည်။
ဇရာဓမ္မော၊ အိုခြင်းသဘောသည်။ ဇိရတိ၊ အိုမင်း၏။ တံတသ္မာ၊
ထိုသို့ အိုခြင်းသဘော ရှိသော ဇရာ၏ အိုမင်းသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ (တံကား၊ ကာရဏာတ္ထဒ္ဒနိပါတ်)။ ဇွော၊ ဤဇရာဓမ္မ၌။ မာ
ဇိရတိဇ္ဈာ၊ မအိုပါစေလင့်ဟုတောင့်တခြင်းသည်။ ကုတောလဿ၊
အတိမ္မာရတေဝအံ့နည်း။ ဇ္ဈာတိဇဝမာဒိပစ္စဝေက္ခဏသဘာဝတော၊
ဤသို့စသည်ကိုဆင်ခြင်ခြင်း သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နဟောတိ၊ (လည်သတ်)။ အံ့လောဘဿ၊ ၏။
(တဏှာပဒိုပက္ခတောဒဋ္ဌစပ်)။ ဇာတိဒုက္ခဿ၊ ၏။ (တဏှာ မူလ
ကတ္တာဒဋ္ဌစပ်)။ တံ၊ ထိုသမျှဟာ မရဏာဒုက္ခသည်။ (ဂဟဋ္ဌာနံ၊
ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ သဗ္ဗေသမိတို့ကား။ သုခသံဝါသတာဒဋ္ဌစပ်)။ ။အ
လောဘဖြင့်လူတို့၏ လယ်ယာစသည်တို့ဒွဋ္ဌခြင်းခံခြင်းမရှိသည်
၏အဖြစ်ကြောင့်။ အမောဟဖြင့် ရဟန်းထို့၏ အယူဝါဒဒွဋ္ဌခြင်းခံ
ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဗျတိရေကအကြောင်း
ကား။ ကာမာဂဒွဋ္ဌနှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့် ဘွဲ့ရှက်အပ်ကုန်သော လူ

Digitized by Google

တို့သည်လူတို့နှင့်ခြင်းချင်းကုန်၏။ ဒိဋ္ဌရာဂဒဋ္ဌနှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်ဘွဲ့ရှက်အပ်ကုန်သောရဟန်းထိုသည် ရဟန်းတို့နှင့်ခြင်းချင်းကုန်၏၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်တည်း။ ။ဥပဂမနသာ၊ကပ်ခြင်း၏၊(ရာဂ၏အစွမ်းဖြင့်မိတ်ခင်ပွန်းဘွဲ့သည်)။အဘာဝကရော၊ မရှိခြင်းကိုပြုတတ်၏။ အပဂမနသာ၊ ကင်းခြင်း၏ ဓေါသ၏အစွမ်းဖြင့် ဆန့်ကျင်သည်။ (အဘာဝကဥရောထိုက်)။ အမဏ္ဍတ္တာဘာဝသာ၊ လျစ်လျူမရှုသည်၏ အဖြစ်၏၊ဝါ၊ မုန်းခြင်းချစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သောအမဏ္ဍတ္တာဘာဝ၏၊ (အဘာဝကရော၌စပ်)။ ကာမသုခဏ္ဍိကာနုယောဂအနုသာ၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာနှင့် ယှဉ်သော အကျင့်ကို အဘာန်တလဲလဲ လုံ့လပြုခြင်းတည်းဟူသော အယုတ်ကို။အတ္တကိလမထာနုယောဂအနုသာ၊ ကိုယ်၏ပင်ပန်းခြင်းနှင့်ယှဉ်သော အကျင့်ကို အဘာန်တလဲလဲ လုံ့လပြုခြင်းထည်းဟူသော အယုတ်ကို။ အဘိဇ္ဈာကာယ ဂန္ထသာ၊၏၊ ပဘေဒနံ၊ အလောဘကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖျက်ဆီး ခြင်းသည်၊ဖွဲ့နှံ၊ နှစ်ပါးကုန်သောအလောဘအဓေါသတို့၏။(အလောဘ၏အာနုဘော်ဖြင့်ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ပြီး၏။ သုခ၏ ဘောက်ပြန်သော်၎င်း၊ နက္ခန္တိယှဉ်သော်၎င်း၊ ဓေါသ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝေဒနာကို သိမ်းဆည်းခြင်းသည်မပြီး။ ထိုကြောင့်အဓေါသ၏အာနုဘော်ကြောင့် ဝေဒနာသတိပဋ္ဌာန်ပြီး၏)။ ဝထိဖလိတာဝဟေန၊ အရေ၏တွန့်လိပ်ခြင်း၊ ဆံဖြူခြင်းကို ဆောင်တတ်သော၊ ဓေါသပွါနာ၊ ဓေါသဟည်းဟူသောမီးဖြင့်။(ဒိဗ္ဗဝိဟာရဟူသည် ဈာန်လေးပါး။ဝါ၊ ဈာန်ရှစ်ပါးတည်း။ အရိယဝိဟာရဟူသည် ဖလသမာပတ်တည်း)။ ။ဥဓါသိနုပက္ကေသု၊ လျစ်လျူရှုသောအဘို့၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါသခ်ါရတို့၌။ အမူဠ္ဟသာ၊ မတွေဝေသောသူ၏။ သဗ္ဗာဘိ သင်္ဂဟတာယ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါသခ်ါရတို့၌ပြိတ္တယ်ခြင်းရှိသည့်အဖြစ်၏။အနိစ္စနုသာနံ၊ ထေဘုမကသခ်ါရတို့၌အနိစ္စဟုရှုခြင်းသည်၊ ဟာဒိ၊၏။ ကသ္မာဟိ ယသ္မာ။လုန္ဓေါ၊ တပ်ထတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပဘောဂါဆာ

Digitized by Google

ဟ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၌တပ်မက်မောသောအာသာဖြင့်၊ သင်္ဂါရေဝိ၊ သင်္ဂါရတို့ကိုလည်း၊ နဟသတိ၊ တသ္မာအနိစ္စဒုက္ခအနတ္တဟောတိ တိ။ (ဤးခြင်း၊ နောက်၌ခြင်း ၌နည်း အနက်ပေး)။ ကသ္မာဟိ ယသ္မာ။ အဓေါသဏ္ဌာသယော၊ အမျက်မထွက်ခြင်း၊ မေတ္တာပွါးခြင်း၌ အထိုဆန္ဒအဏ္ဌာသယရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရိစ္စတ္တအာဿာတာဝတ္ထု၊ ပရိဂ္ဂဟော၊ စွန့်အပ်သော ရုန်ငြိုးဘွဲ့ ခြင်း၏ အကြောင်းကိုသိမ်းဆည်းခြင်းရှိသံ့ည်ဖြစ်၍။ သင်္ဂါရေယော၀၊ တို့ကိုသာလျှင်။ပဿတိ၊ တသ္မာဒုက္ခဒုက္ခနံဟောတိတိ။ ။အပရိနာယကာ၊အကြီးအမှူး ရှေ့ဆောင်မရှိသော။ ဇေတဟိ၊ ထိုအလောဘ၊ အဒေါသ၊အမောဟတို့ဖြင့်။အနိစ္စဒုက္ခနာဒိနိဟောတို့ယထာ၊ ဇဝံတထာ။ဇေတေပိ၊ ထိုအလောဘ၊အဒေါသ၊ အမောဟတို့သည်လည်း။ အနိစ္စဒုက္ခနာဒိဟိ၊ အနိစ္စဟုဂ္ဂခြင်းစသည်တို့ကြောင့်။ဟိယသ္မာ၊ ဇ္ဈတိတသ္မာဟောန္တိတိသမ္ဗန္ဓော။ ကောဟိနာမ၊အဘယ်မည်သောသူသည်။ဇ္ဈနံခန္ဓပဉ္စကံ၊ ဤခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။အနိစ္စန္တိ၊၍။သမ္မာ၊ ကောင်းစွာမဘေဝံမပြုန်။ဥ တွာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်သိပြီး၍။တသ၊ ထိုအနိစ္စဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါးဒုက္ခသစ္စာ၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှာ။ ဝိဟံ၊ တောင့်တခြင်းတဏှာသမုဒယသစ္စာကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ဖြစ်စေရအံ့နည်း။ သင်္ဂါရေဝါ၊ထို့ကိုလည်း။ဒုက္ခာတိ၊၍။ ဇာနန္တော၊လျက်။အပရံ၊ သော။ ဝါ၊သင်္ဂါရဒုက္ခထက် အလွန်အပိုဖြစ်သော၊အစွန့်၊ စင်စစ်။ဝါ၊ အစွန့် အတိအနံ့၊ သင်္ဂါရ ဒုက္ခထက် အပိုင်းအခြားကို လွန်သော။ဝါ၊ သင်္ဂါရဒုက္ခထက်လွန်စွာ ယုတ်မာသော။ တိဒိဏံ၊ ထက်လွ စွာသော။ (တိဇဓာတ်၊ နိသာ မနက္ထ။ ခပစ္စည်း၊ ယုပစ္စည်း)။ကောဓဒုက္ခံ၊အမျက်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောဆင်းရဲကို။ဝါ၊ ကောဓဒုက္ခကို။ဥပ္ပါဒေယျ၊ဖြစ်စေရအံ့နည်း။နဥပ္ပါဒေ ယျ၊ မဖြစ်စေရာ။(ဖြောင့်ထိုက်)။ အတ္တာသုညတဥ္စ၊ ခန္ဓာငါးပါး၏ အတ္တမှာဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ ဇုဇ္ဈိတွာ၊၍။ ပုနသမ္မောဟံ၊ပြင်စွာတွေဝေခြင်းသို့။အာပဇ္ဇေယျ၊ ရောက်တော့အံ့နည်း။

Digitized by Google

နအာပဇ္ဇေယျ၊မရောက်သင့်၊မရောက်ထိုက်။ဣတိ၊သို့။ဝါ၊ ဣတိ ဣမိနာဝစနက္ကမေန။ဝါ၊ ဣတိဣမိနာဝစနက္ကမေန အတ္ထက္ကမေန။ဝါ၊ဣတိ ဣမိနာဝစနတ္ထက္ကမေနဩဝါဒေါဒိန္နောတိ ယောဇနာကာတဗ္ဗာ။ (ကိတ္တိသဒ္ဒဠ္ဠစသဒ္ဒါကို သုခနောင်ဟိတနောင်လည်းယှဉ်)။ ။ဂုဏာနုဘာဝ ပဋိလဒ္ဓံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးအာနုဘော်ကြောင့် ရအပ် သော၊ ကိတ္တိသဒ္ဒဠ္ဠ၊ ကျော်စော သောအသံကို ၎င်း။ နဗျာပါ ဒေတိ၊ မပျက်ဆီးထတ်။ (ကမ္မပထဝသေနဟူသည်၊ ကမ္မ ပထနှင့် သဘော တူသည်၏ အဖြစ်ကိုယူ)။ ။ဣဓ၊ဤလောကဒွါ၊မာတာတိဝါ၊အမိဟူ၍၎င်း။မာတု ဿာတိဝါ၊မိထွေးဟူ၍၎င်း။ မာတုလာနိတိဝါ၊ အရိုးဟူ၍၎င်း၊ အာစရိယဘရိယာတိဝါ၊ အတတ်ပညာ သင်သောဆရာ၏ မယားဟူ၍၎င်း။ဂုရုနံ၊ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဘထွေး ဘကြီးစသည်တို့၏။ဒါရောတိဝါ၊မယားဟူ၍၎င်း။နပညာယေထ၊မထင်ရာ။ ဇာတိ သမ္ဘေဒံ၊ ဇာတ်၏ ရောနှော ခြင်းသို့။ လောကော၊သည်။ အာဂမိဿထ၊ရောက်ရာ၏။ ။ကာယဿ၊ ဝေဒနာအစရှိသောခန္ဓာ သုံးပါး အပေါင်း၏။ ပဿမ္ဘနံ၊ငြိမ်းခြင်း။ ကာယစိတ္တဒုက္ခထပုပသမလက္ခဏာ၊ဝေဒနာအစရှိသောခန္ဓာသုံးပါးအပေါင်း၊ စိတ်တို့၏ ပူပန်ခက်ထခြင်းမှငြိမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏။(ကိလေသဒုက္ခထမဟုတ်။ သာဒု မ္ဘဒုက္ခထတည်း)။ကာယစိတ္တဒုက္ခ နိမ္မဒ္ဒနုရသာ၊ ဝေဒနာအစရှိသော ခန္ဓာသုံးပါးအပေါင်းစိတ်တို့၏ ကြမ်းထမ်းခက်ထခြင်းကိုဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏။ အပရိပ္ပန္နသိတလဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မတုန်ထွပ်သည်၏အဖြစ်၊ချမ်းငြီးသည်၏အဖြစ်ဖျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ကုန်၏။ အဝူပသမကရဉ္စဗ္ဗာဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ မငြိမ်သက်ခြင်းကိုပြုတတ်သော ဂြဒ္ဓဗ္ဗာဒိကိလေသတို့၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်၏။ (အဒိသဒ္ဒါပဓာနထ္ထ)။ ဝါ၊အစရှိသော၊ အပိုင်းအခြားရှိသော ဧနက်ပေး။ (အာဒိသဒ္ဒါပရိယာဒဏ္ဍ)။ ။ဂရုဘာဝ၊လေးဘာ်၏ အ

Digitized by Google

ဖြစ်၊အခန္ဓတာ၊ မနုံ့နှေးသည်၏အဖြစ်။ (ထိုနမိဒ္ဓါဒိဒ္ဓနောက်က နည်းကိုမြဲ၍အနက်သမ္ဘန်)။ ။ကမ္မညဘာဝေါ၊ အမှုဒ္ဓကောင်းသည်ခုံသည်၏အဖြစ်။ ပသာဒနိယဝတ္ထူသုံ၊ ကြည်ညိုဘွယ်ကို ဆောင်တတ်သော ဘုရားစသော ဝတ္ထုတို့၌။ ပသာဒါဝဟာ၊ ကြည်ညိုခြင်းသဒ္ဓါကို ဆောင်တတ်ကုန်၏၊ ဟိတကိရိယာသု၊ အစီးအပွါးကိုပြုခြင်းတို့၌။ ဝိနိယောဂကမ္မမဘာဝါဝဟာ၊ ယှဉ်ခြင်းငှာခုံသည်၏ အဖြစ်ကိုဆောင်တတ်ကုန်၏၊ သုဝဏ္ဏာဝိသုဒ္ဓိ ဝိယ၊ဦးသစ်သော ကြည်စွာသော ရွှေကဲ့သို့တည်း။ ။ပါဂုညဘာဝေါ၊လေ့လာသည်၏အဖြစ်။ဂေလညေ၊ကျင်နာခြင်း။ ကာယစိတ္တဂေလညကရဏသင်္ခါယာဒိ ကိုလေသပရိပက္ခဘူတာ၊ ဝေဒနာစသောခန္ဓာသုံးပါး်တို့၏အပေါင်း၊ စိတ်တို့၏ကျင်နာသည်၏ အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောအသင်္ခါယပြဋ္ဌာန်းသော၊ ဝါ၊အသင်္ခါယစသောကိလေသာတို့၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏၊ ။ကူဋိလဘာဝ၊ ကောက်သည်၏အဖြစ်။အဇိမှတာ၊မကောက်သည်၏အဖြစ်၊ မာယာ၊ ထွဉ့်ပတ်ခြင်း။ သာဌေယျ၊ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ခြင်း။သရတိ၊အောက်မေ့တတ်၏။ ။သမ္မစာနာတိဟူသော ဝစနတ္ထကို ဘွင့်ထိုရကား၊ သမန္တတော၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ (အတ္ထောဂ္ဂိက၊ သံဝဏ္ဏနာ။ထွက်စာနာ၏)။ စေတိကိုဖူးမြင်ထိုခြင်းစသောအကြောင်းကြောင့် သွားခြင်းစသည်တို့၌အကျိုးရှိသည်မရှိသည်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းသည်သဒ္ဓါထွက်သမ္မစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏အကျိုးရှိဖျင်းမှုလည်းထျောက်ပတ်၊ မထျောက်ပတ်သောရူပါဒုံစသည်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းသည် သပ္ပါယသမ္မစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ ဆွမ်းခံရွာသို့သွားခြင်းစသည်တို့၌ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုမစွန့်ခြင်းသည် ဂေါစရသမ္မစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ ရှောသို့တက်ခြင်းစသည်တို့ကိုဓာတ်စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းသည် အာသဝေါဟာသမ္မစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏။ ။ဥပကာရဝသေန၊အလုံးစုံကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ၌အဘန်ဟုလဲလဲလုံ့လပြုကုန်သောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အခါခပ်သိမ်း ၄ကျားဖူးပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ။၍သတိ၊ သမ္မစ္ဆာ၊

Digitized by Google

တရား နှစ်ပါးတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာ၏ ဆေးရုန်ကိုပယ်
တတ်သောကြောင့်ငင်း။ဘာဝနာကိုပွါးစေတတ်သေါကြောင့်
ငင်းကျေးဇူး ပြုတတ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်၊ နွေမျှဇဟုပကာရာ
သတိစ၊ သမ္မဇညဉ၊ဟုဟောတော်မူ၏။ ။ဇေတေ၊ ထိုသမထ
ဝိပဿနာတို့ကို။ ယုဂနန္ဒဝေန၊ အစုံဘွဲသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊
(နန္ဒဠိနဟာဒေတ်၊ဗန္ဓနဋ္ဌ)။ အချင်းချင်း အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်
ဘွဲသည်။အပ္ပနာကောသလ္လန့်ကင်း၍သမထသည်မဖြစ်။ သမ
ထကိုကြဉ်၍ယထာဘူတာဝ ဗောဓမဖြစ်။ ထို့ကြောင့်။နာနက္ခ
ဏိက ဖြစ်ကုန်သော သမာဓိ၊ ပညာတို့သည် အချင်းချင်း ထူး
သော အကြောင်းဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ထို့အတူ၊ ပဋိဝေဓကေက္ခ
ဏာဒိလည်းဖြစ်ကုန်၏။ ။ဝိရိယ သမာဓိယောဇနဋ္ဌာယ၊ ဝိရိ
ယနှင့်သမာဓိကို အညီအမျှယှဉ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ (အလုံးစုံသော
ကုသိုလ်ဓမ္မတို့ဒိဋ္ဌလိနဉ္ဇဒွစ္စ၏မရှိခြင်းသည် ထိုတရားနှစ်ပါးတို့၏
အညီအညွတ် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်တည်း)။ ။ရူပါဘာဝေန၊ အ
ချမ်းအပူအစရှိသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ဘောက်ပြန်ခြင်းသ
ဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊အကြောင်းတို့သည်ဘော်
ပြန်စေအပ်သောသဘေါမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။အရူပိနော၊
နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ (သဘာဝတောဥပလဗ္ဘမာနာကား၊ မျှောကို
ဘွင့်သည်)။ သဘာဝတောလမ္ဘမာနာမွာအထွိ သန္တိသဗ္ဗေဝိ
ဇ္ဇမေမွာကုသလာတိ။ ။မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ မေတ္တာစ္ဆာန်
၏ရှေးအဘို့သည်။(ပဒိုကံမေတ္တာကိုဆိုသည်။ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာ
ဂေါ၊ စသည်၌ငင်းနည်း)။ ။ဝိရတိဝေန၊ကြဉ်သည်၏ အ
စွမ်းဖြင့်။ ။(အနျိုကား။ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏီ၊ စသည်
ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ဟျင် မဟာကုသိုလ်၌ ဝိရတိ
ယှဉ်၏ဟုဆိုကြသည်။ မသင့်၊ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုမှ ကြဉ်မှဝိရတိ
ယှဉ်သည်။ နွှတ်ဖြက်၍ဆောက်တည်ခြင်းမှဖြင့်မပြည့်။ ဝိရတိ
နှင့်ယှဉ်မှပြည့်သည်။ ထို့ကြောင့်အဋ္ဌကထာ၌၊ နာနက္ခဏေဟု
ဆို၏။ အနိယတ ယောဂိလည်းဖြစ်၏။ ငိုကာ၌လည်း။ ဝိရတိဝ

Digitized by Google

သေနာတိ ဝစီပဝတ္တိယာနပူရေတိ၊ ကိန္တုဝိရေတိ ယောဂေနာ
တိ အတ္ထောဟုမိန့်၏။ ဥာဏ်ကြီးသော သူတို့၏ အကျိုးဌာ မှာ
သည်မဟုတ်။ဥာဏ်နှံ့သောအမျိုးသားတို့၏အကျိုးဌာမှာထိုက်
သည်)။ ။အပဏ္ဏကဂါနေဝ၊ မဣတ်ယွင်းသော အဂါတို့ကို
သာလျှင်။ ဝါ၊ ဤမဟာကုသိုလ်စိတ်၌မြဲသော အင်္ဂါထို့ကိုသာ
လျှင်။ ။ကတ္တုကမျတာလက္ခဏော၊ပြုခြင်းဌါအထိုက်ရှိသည်၏
အဖြစ်သျှင်လက္ခဏာရှိ၏။ အာရုံမှဏာပရိယေသနရသော၊အာရုံ
ကိုရှာဖွေးခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အာရမ္မဏောန၊ဖြင့်။ အထွိကမျတာပစ္စု
ပဋ္ဌာနော၊အထိုက်ရှိသည်၏အဖြစ်သျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။
တဒေဝ၊ထိုအထိုက်ရှိအပ်သောအာရုံသည်ပင်လျှင်။အသေ၊ ထိုဆန္ဒ
၏။ ။အဓိမုစ္စနံ၊ဟုတ်ဟုတ်ညားညား၊ သမ္မာဖြစ်စေမိစ္ဆာဖြစ်
စေအာရုံ၌သက်ဝင်ခြင်း။ဝါ၊ဆုံးဖြတ်ခြင်း။ (ထိုစကားသည်မှန်
၏။အာရုံ၌မဆုံးဖြတ်မသက်ဝင်မူ၍၊ ပါဏာတိပါတစသည်တို့၌၌
ဂုင်း၊ ဓါနစသည်တို့၌၌ဂုင်းမဖြစ်။ သဒ္ဓါမူကား၊ ပသာဒနီယဖြစ်
သောဘုရားစသည်တို့၌သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော
ပသာဒါဓိမောက္ခတည်း။ ဤသို့ သဒ္ဓါနှင့် အဓိမောက္ခ ထူး၏။
တိတ္ထိတို့သည် မက္ခလိဂေါသာလ စသည်တို့၌ သက်ဝင်ခြင်း
သည်သဒ္ဓါမဟုတ်၊မိစ္ဆာဓိမောက္ခတည်း)။ ။သန္နိဋ္ဌာနလက္ခ
ဏော၊ဆုံးဖြတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။အသံသဗ္ဘနရသော၊ ထိုမှဤ
မှမရွေ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (သူငယ်ကဲ့သို့ထိုမှဤမှရွေ့ရှားခြင်းပြုခံ၊
မပြုခံဟု၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ကြိယာသည်အ
သံသဗ္ဘနမည်၏)။ နိဿယပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းလျှင် ထင်
သော အခြင်းအရာရှိ၏။]သန္နိဋ္ဌာတဗ္ဗဓမ္မ ပဒဋ္ဌာနော၊ ဆုံးဖြတ်
အပ်သော ဓမ္မလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ။ပုရိမမန
တော၊ ရှေးဖြစ်သောဘဝင်စိတ်မှ။ ဝိသဒိသံ၊ မတူသော။ မနံ၊ ဝိ
ဇ္ဇိဓောစိတ်ကို။ကရောတိ၊၏။ဇ္ဇောတိတသ္မာပိ၊ကြောင့်လည်း။ မ
နသိကာရော၊၏။(မနသိကာရချင်းတူသဖြင့်၊ ဝိထိပဋိပါဒကမန
သိကာရ၊ဇဝနပဋိပါဒကမနသိကာရတို့ကိုပြုသည်။ အာရမ္မဏာ

Digitized by Google

ပဒိုပါဒကမနသိကာရမှာ၊ မနသို့ကရောတိတိမနသိကာရော၊ ပြု)။သာရဏာလက္ခဏော၊ အောက်မေ့စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္မယုတ္တာနံ၊တို့ကို။ အာရမ္မဏေန၊နှင့်။ သမ္မယောဇနရသော၊ ယှဉ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အာရမ္မဏာဘိမုခဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ အာရုံသို့ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဝျှင်ထင်သောအခြင်းအရောရှိ၏။ ။ တေသုတေသုခဓမ္မေသုဟုပိစ္ဆာရှိတတ်၏မသင့်။ တေသုဝဓမ္မေသု တိစိတ္တာစေတသိကဝဓမ္မေသု၊ဒိုကာ်။ ။တေသုဝဓမ္မေသု၊ထိုသမ္မယုတ်ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တို့၌။ မဏ္ဍိတ္တာ၊ လျစ်လျူရှုသည်၏အဖြစ်သည်။တတြမဇ္ဈတ္တတာ၊၏။ (အလုတ္တာသမာသ်)။ စိတ္တာစေတသိကာနံ၊တို့ကို။(ဝဟာဓာတ်၌ဘာဇာအယ်၌၊ ဆဋ္ဌီကံ စပ်)။ဝါ၊တို့၏။ (ဥနာဓိကဒွန္ဒစပ်)။ သမဝါဟိတလက္ခဏာ၊ အမျှရွက်ဆောင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဥနာဓိက နိဝါရဏရသာ၊ အယုတ်အလွန်ကို တားမြစ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ (ဗျာပါဒ မရှိလျှင်း မူလည်း။ တတြမဇ္ဈတ္တတာရှိလတ်သော် ထိုသမ္မယုတ်တရားတို့သည်မိမိတို့၏ကိစ္စ၏ အစွမ်းဖြင့် မယုတ်မလွန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ဂုဏ်း။ မတွန့်တိုမတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ဂုဏ်းဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့်၊ထိုတတြမဇ္ဈတ္တတာကဲ့ ထိုသမ္မယုတ်တရားတို့၏မယုတ်ခြင်းစသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်၍။ယုတ်ခြင်းလွန်ခြင်းကိုတားမြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဥနာဓိက နိဝါရဏရသာဟုဆိုအပ်၏)။ ။ပက္ခပါတုပစ္ဆေဒနရသာ၊ ယုတ်သောအဘို့၊ လွန်သောအဘို့၌ကျခြင်းကိုပယ်ဖြတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ။(ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝတ္ထူနံကား၊ ပါဏာစသည်ကိုယူ)။ ။အဝိတိက္ကမလက္ခဏာ၊လွန်ကျူးခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်လက္ခဏာရှိကုန်၏။ အမဒ္ဒနလက္ခဏာ၊ နင်းနယ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်လက္ခဏာရှိကုန်၏။သံကောစနရသာ၊တွန့်တိုခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏။ အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊မပြုခြင်းလျှင်ထင်သောအခြင်းအရောရှိကုန်၏။ ပါပကိရိယတော၊မကောင်းမှုကိုပြုခြင်းမှ။စိတ္တသ၊၏။ ဝိမုခိဘာဝ၊ပဘူတာ၊ မျက်နှာမလှသည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ ။အဝိဘတ္တိ၊ကာ၊

Digitized by Google

ဒေဝဘန်ခြင်းကင်းကုန်သည်။ သဝိဘတ္တိကာ၊ ဒေဝဘန်ခြင်းရှိကုန်သည်။ ဇွေ့ဇေတေသုသဝိဘတ္တိကေသု၊ ဒေဝဘန်ခြင်းရှိသော ဝမ္မဘိုကို။ ဒုတိယဋ္ဌာနဒီသုပိ၊ ဒုတိယဋ္ဌာနစသည်တို့၌လည်း။ ဘာဇိသမာနေသု၊ ဒေဝဘန်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အပုဗ္ဗံနာမ၊ အသစ်သောမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဂဟိတမေဝ၊ ယူအပ်ပြီးသောဓမ္မကိုသာလျှင်၊ ပစ်၊ ဗျာနစ်သောအဘိဓာနကို။ ပုရိတံ၊ ပဋ္ဌာနစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ပြည့်စေအပ်၏။ ။ဗျာနပုဒ်၏အနက်ကား၊ အင်္ဂါငါးပါးတည်း။ ထိုအင်္ဂါငါးပါးတို့တွင် အင်္ဂါတပါးသုတ်သော်ဗျာနပုဒ်ယုတ်၏။ ဟောသော်ဗျာနပုဒ်ပြည့်၏။ ပဒဟူသည်၊ သမူဟကောဋ္ဌာသကိုဆိုသည်။ ဗျဉ္ဇနကိုမဆို။ အနုဒိကာကား။ ဗျာနပဒသသာတိဗျာနသဒ္ဒဿ၊ ဘွင့်သောကြောင့် ဗျဉ္ဇနကိုဆိုသည်၊ ဟောအပ်ပြီးသည်ကိုဟောသည်ရှိသော်၊ တပါးမကများစွာသော ပုရိသသဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့၊ တစုံတရာသော သမ္ဘန္ဓသည်မရှိဟုထင်မှတ်သည်ဖြစ်၍၊ အနနုသန္ဓိကာကထာဟုစောဒကဆို၏။ ။ဥပ္ပဒိပါဒိယာ၊အစဉ်မဟုတ်သဖြင့်။ (ကထိတာဒ္ဓစပ်)။ ဂေါယူထေန၊ နွားအပေါင်းသည်။ ဂတမဂ္ဂေ၊ သွားအပ်သော လမ်းခရီး၌။ အာလောလိတတိဏာသဒိသာ၊ ချောက်ချားအပ်သောမြက်နှင့်တူကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဇ္ဈတိ၊ သို့။ ကောစိသစေဝဒေယျ၊သော၊ ထိုစောဒကပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မာဟေဝန္တိ၊ ဤသို့မဆိုလင့်ဟူ၍။ ။သေဝိယတေတိသိပ္ပံ၊ (သိဓာတ်၊ ဂဟာဒိတော်ပဿာ၊ဖြင့်၊ ကိတ်၌သက်၊ ကမ္မတ္ထဝါစကဓာတ်)။ ။ဓမ္မဒ္ဒေသဝါရကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဓမ္မဒ္ဒေသဝါရ၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာကိုပြုပြီး၍၊ နိဒ္ဒေသဝါရ၏အဘွင့်သံဝဏ္ဏနာကိုပြုထိုရကား၊ ဇာဒါနိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တသ္မိံသမယေ၊ ထိုသောမနသ သဟဂုတ်တိဟိတ်အသင်္ခါရိကမဟာကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်သော အခါ၌။ ဖဿော ဟောတိတိ ဓမ္မဒ္ဒေသဝါရေ ဘဂဝတာ ယော ဖဿော ဝုတ္တော၊ သော

Digitized by Google

ဖသောကတမောတိ။ ယောတသ္မိ သမယေဖသော ဇုသနာ
သံဇုသနာသံဇုသိတတ္တံ၊ ၌၊ ယကားအနိယတ်။ အယံတသ္မိ သမ
ယေဖသောဟောတိ၌၊ ဇ္ဈာနသဒ္ဒါကားနိယတ်၊ ထသဒ္ဒါမှနိယတ်
မမှတ်လင့်။ ယသဒ္ဒါဖြင့်ကြိယာကာရကတို့နှင့် အစုံမှတ်အပ်ပြီး
သည်ကိုစွဲရကား၊ ဇ္ဈာနသဒ္ဒါကိုလည်းနိယတ်ဟုမှတ်၊ ။ဇုသန
ကဝသေန၊ အာရုံ၌တွေ့သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နော၊ သော၊ ယော
ဖသောသည်၊ အတ္ထိ၊ ၏။ ။(ဇုသနကဝသေနဟူသည်၊ ပရ
မတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိသော အာရုံသည်ဂုဏ်း။ ပရမတ္ထအားဖြင့်
ထင်ရှားမရှိသော ပညတ်ဖြစ်သောအာရုံသည်ဂုဏ်း ထင်ခြင်းသို့
ရောက်သည်ရှိသော်၊ စိတ်၏အာရုံ၌ ရုဝေးသည်၏ အစွမ်းဖြင့်
ဖြစ်သည်ကိုဆိုသည်။ဇုသနသည်၊ အာရမ္မဏသမာဂမ္မ၊ ပဒိုဃာ
ဘတ္ထိတွင်။အာရမ္မဏသမာဂမ္မဇုသနတည်း)။ ။ဖသောတိ
ဇ္ဈာနံဖသသော သဘာဝဒိုပနတော သဘာဝပဒံနာမ၊ ဟူသည်၊
စိတ္တံ၊မနော၊ စသည်တို့၌ကိစ္စဝိသေသကို၊မာနသံ၊စသည်တို့၌
သမာနတ္ထဖြစ်လျှင်းမူလည်းသဒ္ဒဝိသေသကို၊ပဏ္ဍာ၊ စသည်တို့
၌ဂုဏဝိသေသကို၊စေတသိကံ၊သောတံ၊ စသည်တို့၌ နိဿယဝိ
သေသကို၊စိတ္တသဒ္ဒါတိ၊ စသည်တို့၌မိမိမှတပါး၊စိတ်၏အခိုက်
အတံ့ဖြစ်ခြင်းအထူးကို။ အလုဇ္ဇန၊ စသည်တို့၌မိမိမှတပါး၊စိတ်
ပုဂ္ဂိုလ်၏ကြိယာဖြစ်ခြင်းအထူးကို၊ အလုဇ္ဇိတတ္တံ၊စသည်တို့၌
မိမိမှ တပါး စိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသောအထူးကိုငဲ့၍ ဓမ္မကိုပြသကဲ့သို့၊ ထိုအတူကိစ္စဝိ
သေသစသည်ကိုမငဲ့မူ၍၊ ဓမ္မမျှကိုပြုခြင်းသည် သဘာဝပဒဟု
ထို။ ။ဇုသနာကာရောဒ္ဓါအာကာရဟူသည်ကြိယာတည်း၊ဘာ
ဝသာမ်ကိုပြသည်။ ။သံဇုသနာကာရော၊အာရုံနှင့်ပေါင်းဆုံ
မိ၍ထိသောအခြင်းအရာကိုသာဆိုင်၊(အာရမ္မဏသမာဂမ္မဇုသ
နတည်း၊ဟိုဃာဘသံဇုသနမဟုတ်၊ သံသဒ္ဒါသည်သရဒယော
စသည်တို့၌ ကဲ့သို့သမာဂမ္မတ္ထ)၊ သံဇုသိတဘာဝေါ၊ အာရုံနှင့်
ထကွတွေ့သောထိသောစိတ်၏အဖြစ်၊ယောဖသော၊ ကို၊(ဝုစ္စ

တိန္ဒစပ်)။ အညေနာဝိ၊သော၊ဟိုယာယေန၊ဖြင့်၊ဖုသနာသံဖုသ
နာ သံဖုသိ ထတ္တာန်၊၍။ ဒသေန္တေန ဘဂဝတာ၊ အတိ ရေ
ကပတ္ထာသသာ၊ကုန်သော၊ ယာနိမာနိပဒါနိ၊တို့ကို၊ ဝိဘတ္တိ၊ဝေ
ဘန်ခြင်းသို့။ အာရောဝိတာနိ၊ တင်အပ်ကုန်၏။ တာနိပဒါနိ၊တို့
သည်၊ဂန္ဓဗ္ဗန်္တာနိ၊ ရောက်ကုန်သည်ရှိသော်။ နာနာဟောန်္တာနိ၊
အထူးထူးဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အပရဒိပနာ၊ တပါးသောဝေ
ဝုစ်ကို ပြခြင်းသည်၊ဝါ၊ နောက်ဖြစ်သော ဝေဝုစ်ဖြင့် ရှေးဖြစ်
သောပုဒ်၏အနက်ကိုပြခြင်းသည်၊ ။အတ္ထဝသေန၊ ဝေါဟာ
ရတ္ထအာကာရတ္ထ၏အစွမ်းဖြင့်ဂင်း။ ကောဓော၊ကုဇ္ဈနာ၊ ကုဇ္ဈိ
တတ္တံစသည်ဖြင့်ဝေဘန်ခြင်းသည်ပုဂ္ဂိုဂ်၊ဇာတိလိင်၊ နပုဂ္ဂိုဂ်၏
အစွမ်းဖြင့်၊ ဩကာရန္တ၊ အာကာရန္တ၊ နိဂ္ဂဟိတန္တ ဖြစ်သော
သဒ္ဒါ၏အစွမ်းဖြင့်ဝေဘန်၏။ ။ပညာ၊အပြားအားဖြင့်သိတတ်
သောပညာ၊ပဏ္ဍိစ္စ၊ ပညာရှိသောသူ၏အဖြစ်။ကောသလ္လံ၊ လိမ္မာ
သောသူ၏အဖြစ်။ နေပုညံ၊ သိမ်မွေ့သောပညာ။ ဝေဘဗျာ၊ ခွဲ
ခြမ်းဝေဘန်တတ်သောပညာ။စိန္တာ၊ ကြံတတ်သောပညာ။ ဥပ
ဓိရိက္ခာ၊ ကပ်ထျက်ဝန်းကျင်ရှုဆင်ခြင်တတ်သောပညာ။အတ္ထဝ
သေန၊ ပညာစသောဝေါဟာရတ္ထ၏အစွမ်းဖြင့်။ အတ္ထဝသေန၊
အာကာရတ္ထ၏အစွမ်းဖြင့်။နာမနာနတ္တေန၊အမည်ထူးသည်၏အ
ဖြစ်ဖြင့်ဂင်း၊လက္ခဏနာနတ္တေန၊ လက္ခဏာထူးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဂင်း၊ ကိစ္စနာနတ္တေန၊ကိစ္စထူးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဂင်း။ ပဒိုပက္ခ
နာနတ္တေန၊ဆန့်ကျင်ဘက်ထူးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဂင်း။ ဗျာပါဒေါ
တိဝါ၊ဂင်း။ဒေါသောတိဝါ၊ဂင်း။ဒွေဝိ၊ ဒွစ်ပါးတို့သည်လည်း၊(ဂ
တာ၌စပ်)။ ။ဥဒ္ဒေသဒ္ဒါဂင်း၊ နိဒ္ဒေသဒ္ဒါဂင်း၊ တာသောကောဓ
သည်ပင်ဤ၌ နာမနာနတ္တသို့ရောက်ကုန်၏။ ။တာသောဒန္ဓ
သဒ္ဒါသည်ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုရည်၍။ ဇကောဝဒန္ဓော
ဟောတိဆိုသည်။စေတနာပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
စေတနာဖြင့်သင်္ခါရကျန္ဓာကိုပြ၏။ ။အသဒ္ဒမ္မာ၊ သူတော်မ
ဟုတ်သူယုတ်မာတို့၏ တရားတို့သည်၊ဝါ၊ မချိုးမွမ်းအပ်သော

Digitized by Google

တရားတို့သည်၊ စတ္တာရော၊တည်း။ ကောဓ ဂရုထာ၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၌အလေးပြုသောသူ၏ အဖြစ်သည်။ နသဒ္ဓမ္မဂရုထာ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏တရား၌ အလေးအမြတ်ပြုသောသူ၏ အဖြစ်မမည်၊မက္ခဂရုထာ၊သူတပါးတို့၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုချေခြင်း၌အလေးပြုသောသူ၏အဖြစ်သည်၊လာဘဂရုထာ၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌အလေးအမြတ်ပြုသောသူ၏ အဖြစ်သည်၊ သက္ကာရဂရုတာ၊ကောင်းစွာပြုပြင်စိရင်၍ သ္ဝအပ်သောဃာတ်တို့၌ အလေးပြုသောသူ၏အဖြစ်သည်၊နသဒ္ဓမ္မဂရုထာ၊မမည်။ ။အသဒ္ဓမ္မသည်၊ အသဒ္ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ဟောအပ် သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်တရုတည်းဖြစ်လျှင်း မှုလည်း၊ ကောဓ၊မက္ခ၊ လာဘ၊ သက္ကာရတို့သည်အထူးပြုအပ်သော သူထော်ကောင်းတရားကို အလေးအမြတ်ပြုအပ်သည်ကို မြစ်ခြင်းထူးသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ထူးသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်၏၊ထို့ကြောင့်လေးပါးပြား၏၊ ကောဓဟူသည်ဒေါသထည်း။ မက္ခဟူသည်ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသောသူတပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုဖျက်ဆီးသော အခြင်းအရောအား ဖြင့်ဖြစ်သော အကုသိုလ် ခန္ဓာထည်း။ လာဘ ဂရုထာ၌ဟူသည် ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကိုအထိုက်ရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ သက္ကာရဂရုတာဟူသည်ကောင်းစွာ ပြုပြင်စိရင်အပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကိုအထိုက်ရှိသည်၏အဖြစ်တည်း။ ထိုတရားထို့သည် သူတော်ကောင်းတရား၌ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ထားမြစ်ခြင်းထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အသဒ္ဓမ္မတို့သည် နာနတ္တသို့ရောက်ကုန်၏။ ။အလောဘော၏သို့စသည်ထို့၏၊ဖဿလုဿနစသည်ထို့မှထူးသည်၏အ ဖြစ်ကို လောဘလုဿနစသည်တို့ဖြင့်အထူးပြုအပ်သော မြစ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ လောဘစသည်ထို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်သိအပ်၏။ ။ပဒထုတိဝါ၊ ပုဒ်၏အနက်ကို ပုဒ်တပါးဖြင့်ထင်စွာပြုခြင်းငင်း။ (ပဒတ္ထသပဒတ္ထရေန ထုတိပဘာဝနံပဒထုတိ။ ပဒနောင်အတ္ထကျော၊ ထုတိသဒ္ဒါဝိဘာဝနတ္ထတည်း၊ထောမနကိုစဉ်၊ များစွာသောအပြားတို့ဖြင့်ပြအပ်

Digitized by Google

သောအနက်၊ထင်စွာပြသည်ဟူထို)။ ။ဝါ၊ပုဒ်၏အနက်ကိုဝုဒ်
တပါးဖြင့်တန်းဆာ ဆင်အပ်သည်၎င်း။ ဒဋ္ဌိကမ္မံဝါ၊ မြဲမြံစွာပြု
သည်၎င်း။ ။ဗုဇ္ဈိတံ၊ ပွင့်သည်၊မဏ္ဍိတံ၊ထန်းဆာ ဆင်အပ်
သည်၊ဝိဘူသိတံနာမ၊ တင့်တယ်သည်မည်သည်။ နှာပေတွာ၊
ရေချိုးစေ၍။ (နဟာဓာတ်သောစနဏ္ထ)။ပရိဒဟာရာပေတွာ၊ဝတ်
စေ၍၊ပိဓာနာပေတွာ၊ပန်စေ၍။အာလေ့တွာ၊ကွင်း၍။(အာပုဗ္ဗဓာတ်၊
ဝိသေသကရဏတ္ထ)။ စိတ္တတိလံကောနာမ၊ ဆန်းကြယ်သော
မှန်ကျခြင်းမည်သည်၊တေသာဝိ၊ထိုဖသ၏လည်း။ ။ကတ
မာဒတသ္မိံ သမယေ ဝေဒနာ ဟောတိ၊ ဟုအားထုတ်ထျင်း မူ
လည်း။ သာတဟူသောနုပုဂ္ဂိုင်ကိုငဲ့၍၊ ယံဟုနုပုဂ္ဂိုင်ဖြင့်ဟော
တော်မူ၏။ ။တဿသာတသုခဿ၊ထိုသို့သာယာချိုမြိန်သော
သုခဝေဒနာအား။ဝါ၊ သုခန္နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုငင်း၊ သမ္မ
ယုတ်တရားထို့ကိုငင်း၊ မိမိ၌သာယာစေတတ်သော သုခဝေဒ
နာအား။ (တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလံသမ္မယုတ္တဓမ္မေဝါ အတ္တနိသာဒယတီ
တိသာတံ၊ဒုကာရဿတကာရံကတွာ။ ။ဋီကာ)။ ။အနု ဿ
ဝိကာ၊ထျော်သည်တည်း၊သာရုပ္ပါ၊ ထျောက်ပတ်သည်တည်း၊
တဇ္ဇံ၊ထိုအားထျော်စွာသော၊တဿာရုပ်၊ ထိုအားထျောက်ပတ်
သော၊ကထံ၊စကားကို။ မန္တေသိ၊ထိုင်ပင်ပြောဆို၏၊ (ပဌမကွ
ရာတသင့်)။ဝါ၊ကား။ရူပါဒီဟိ၊ ကုန်သော၊အာရမ္မဏောဟိ၊ကုန်
သော၊တေဟိ၊ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော။ ဇာမသဿစသုခဿ၊
၏လည်း။ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းထို့ကြောင့်။ ဓာတာ၊ဖြစ်သည်
တည်း။ဇာတိဝိ၊ ထိုကြောင့်လည်း။ သံဖဿတော၊ကြောင့်။ သံ
ဖဿေ၌၊ဝါ၊ကြောင့်။ တဇ္ဇာယ၊ ထိုသုခဝေဒနာ ဖြစ်ခြင်းအား
ထျောက်ပတ်သော။ဝါ၊ ထိုသုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော
ရူပါရုံစသည်ထို့ကြောင့်ဖြစ်သော။မနောဝိညာဏဓာတုယာ၌။
သာတံ၊ချိုမြိန်သာယာခြင်းသဘောရှိသော။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစား
တတ်သော ဝေဒနာတည်း။ အသာတံ၊ချိုမြိန်သာယာခြင်းကင်း
သော၊ဝေဒယိတံ၊သည်း၊နှ၊မဟုတ်၊သုခံ၊ ချမ်းသာသော၊(သဒ္ဒါ

Digitized by Google

ခါဒတိခနတိဝါဒုက္ခန်သုခံ)။ ။သဉ္ဇာနနာကာရော၊အာရုံကို အမှတ်ပြု၍သိသောအခြင်းအရာ။ ။စိတ္တဝိစိတ္တတာယ၊ ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။မိနမာနံ၊နှိုင်းချင့်သည်ဖြစ်၍။ မနောဇော၊ စိတ်သည်ပင်လျှင်။ မာနသံ၊ ၏။ ။အင်္ဂလိကျစရော၊ ကောင်းကင်၌ ကျက်စားသော၊ မာနသော၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော။ ယွာယံယောအယံပါသော၊ အကြင်ရာဂတည်းဟူသော ကြောင့်ကွင်းသည်။ ။ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား။ တုယှံ၊ အရှင်ဘုရား၏။သာသနေ၊၌။ ရတော၊မွေ့လျော်သော။ သာဝကော၊ တပည့်သားသည်။ အပ္ပတ္တ မာန သော၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ မရောက်သည်ဖြစ်၍။သေခေါ၊သေကွသာဖြစ်၍။ကာလံကိရိယာ၊ သေခြင်းကိုပြုခြင်းသည်။ကထဉ်၊အဘဲ့ကြောင့်။ ဧနေ၊လူ၌။ သုတာ၊ထင်ရှားပါသနည်း။ ။ဟဒယံဝါ၊ရင်ကိုလည်း။ဟဒယာ၊ မိမိစိတ်ဖြင့်။ဟဒယံ၊သူတပါး၏စိတ်ကို။အညာယ၊၍။ ဂဏ္ဌတိ မည်၊သွားယောင်တကား။(တဏ္ဍတိလည်း၌၏။ ရွေ့ယောင်တကားအနက်ပေး။ မညေသဒ္ဒါကား။ ဝိယတ္ထ၌နိပါတ်)။ တမေဝ၊ ထိုစိတ်သည် ပင်လျှင်။ ပရိသုဒ္ဓဋ္ဌေန၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ပဘာသရံ၊ဖြူစင်၏။တဉ္စ၊ ထိုဖြူစင်သော စိတ်သည်လည်း။ ဥပက္ကိလေ သေဟိ၊ ညစ်ညူး စေတတ်သောဥပက္ကိလေသတရားတို့ကြောင့်။ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ၊ညစ်နွမ်း၏။တတော၊ထိုဖြူစင်သော ဘဝင်စိတ်မှ။အကုသလမ္ပိ၊ အကုသိုလ်စိတ်ကိုလည်း။(ပုတ္တံဒ္ဒစပ်၊ဝိသဒ္ဒါကားသမ္ပာဝနာ)။ ။ကုသိုလ်စိတ်မူကား ဆိုဘွယ်မရှိ။ (တနည်း)။ အလုံးစုံသောစိတ်သည်သဘောအားဖြင့်ဖြူစင်သဉ်သာလျှင်တည်း။ယင်းသို့ဖြူစင်လျှင်းမူလည်း အာဂန္တုကဖြစ်သော ဥပက္ကိလေသ ဝေါဒါနတို့ကြောင့်၊ သာဝဇ္ဇ၊ အနဝဇ္ဇတို့၏ဥပက္ကိလိဋ္ဌ၊ ဝိသုဒ္ဓတရတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ။တေန၊ထိုမနောဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ဇောံအတ္ထံ၊ကို၊ (နယိဒံ။လ။မနာယတနန္တိကား ဒိုပနာကာရ)။ နိဝါသဋ္ဌာန၊နေရာ။အာကာရ၊တည်ရာ။သမောသရဏဋ္ဌာန၊ စုဝေးရာ။ သဉ္ဇာ

Digitized by Google

တိုဒေသ၊ဖြစ်ရာ။ ဣသရာယတနံ၊ အဓိုးရသောသူတို့၏နေရာ။ ဝါ၊ ပရမိသွာနတ်တို့၏နေရာ။ ဝါသုဒေဝါယတနံ၊ ဗိသဒ္ဓိုးနတ်တို့၏နေရာ။ သာသနေ၊၌။ မနောရမေ၊ နှလုံးမွေ့ထျော်ရာ ဖြစ်သော။အာယတနေ၊ ခရိုးလေးဖြာပေါင်းဆုံရာ၌။ နံရုက္ခံ၊ကို။ ဝိဟင်္ဂမာ၊ဌက်အပေါင်းတို့သည်။သေဝန္တိ၊သိုးပွင့်လည်းစား၊ နေနားကုန်၏။သတိသတိအာယတနေ၊ထိုထိုအာဘိညာဉ်တည်းဟူသောအကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ (၌သတိကား ထည့်သည်။ တသ္မိ ဆိုထိုသည်။ တသန္ဒါကိုသပြု၍။ ပရိသတိကဲ့သို့၊ သ္မိ ကိုတိပြု၍။သတိသတိဆိုသည်)။တတြတတြော၊ ထိုထိုအာဘိညာဉ်ဖြင့်မျက်မှောက်ပြုခြင်းဌာထိုက်သောအရာ၌သာလျှင်။ သက္ခိတဗ္ဗတံ၊အာဘိညာဉ်ဖြင့်မျက်မှောက်ပြုခြင်းဌါထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့။ထွေ၊၌စိတ်၌။ သဉ္ဉာယန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။(ဒုတိဒုဂိဏ်း။သံပုဗ္ဗဇနဓာတ်၊ဇနာဒီနမာတိမ္ဟိစ၌စသဒ္ဒါဖြင့် ဓာတ္ဝန်နကိုအာပြု)။ဩသရန္တိ၊စုဝေးကုန်၏။ဗသသာဒီနံ၊တို့၏။(ကာရဏာ၌စပ်၊ တာသမ္ဘန်)။ ဇုမသ၊၌စိတ်၏။(လာ)။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော ။ဒါဂျက္ခန္ဓံ၊ တင်းတုံးကို။ အဒ္ဒသဒေါ၊မြင်တော်မူသည်လျှင်ကတည်း။ (ထင်းတုံးပမာဏရှိသောကျောက်စသည်တို့၌ ခန္ဓပညတ်၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် တစုံတခုသော နိမိတ်ကို မငဲ့မူ၍ထင်း၌ခန္ဓပညတ်သည်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်၊ ပဏ္ဍာတ္တိမတ္တဋ္ဌေနဟုမိန့်၏)။ ။တဇ္ဇာမနောဝိညာဏာဓာတု၊သံဖဿဇာတိပညတ္တိ၊ တဇ္ဇာ၊လ။ ဇာဟူသောပညတ်ကို၊ဝါ၊ နာမပညတ်ကို၊ဝါ၊ သဒ္ဒပညတ်ကို။နအာရောဝိတာ၊မတင်အပ်၊ဝိနိဿ္သာဂံ၊ အသိုးအဆီးခွဲခြမ်းဝေဘန်ခြင်းကို။ဥဒ္ဓရမာနေန၊ထုတ်တော်မူသော။ ဘဂဝတာ၊သည်၊ဟု၊ ထင်စွာပြုဦးဟဲ့၊နာနာဥဒကာနံနာနာတေလာနံဝါ၊ထိုကိုလည်း။ (နိမ္မဒ္ဒိတာနံဒ္ဓလက္ခဏာဝန္တံ၊ လက္ခဏာစပ်)။တနည်း၊ဒိဝသံ၊တနေ့ပတ်လုံး။ နိမ္မဒ္ဒိတာနံ၊မွေ့နှော်အပ်ကုန်သော။ နာနာဥဒကာနံဝါ၊တို့၏ငင်း၊နာနာတေလာနံဝါ၊တို့၏ငင်း၊(ဝဏ္ဏဂန္ဓရသာဒီနံဒ္ဓစပ်)၊နာနာကရဏံ၊အထူးထူးပြုခြင်းကို၊(ဥာတုံဒ္ဓ

Digitized by Google

စပ်)။ ဝါ၊ သည်း(ဘဝဝယျဒ်ပကတိကတ္တား၊သတ္တဝါကားဝိကတိကတ္တားစပ်)။ ဇဝံသဇ္ဇော ဝိ၊ ဤသို့သိခြင်းဌာ တတ်ကောင်းလျင်မူလည်း။ တံ၊ ထိုသိခြင်းကို။ နုက္ကရန်တွ်၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ပန၊ ကေန စင်စစ်ခဲယဉ်းသည်ကား။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနကတံတိ သမ္မန္နော။ ပဝတ္တမာနာနံအရှုပိနံဇ္ဈမေသံစိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ တို့၏။ ဇ္ဈမသဝိနိဇ္ဈော ဂံတိဇ္ဈော၊ ဘာဝယောဂေဆဒ္ဒိဘဝတိကမ္မနိ၊ ဝိနိပုဗ္ဗဘုဇာတုပဝတ္တနတ္ထောပညတ္တိ တိဇ္ဈသမ္မန္နောကာတဗ္ဗော။ ။ပညတ္တိ၊ နာမပညတ်ကို၊ဥဒ္ဓရမာနေန၊ထုတ်တော်မူသဖြင့်။ အတိနုက္ကရံ၊ အလွန် ခဲယဉ်းသည်ကို။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ (ဝဝတ္ထာနံဒ္ဓစပ်)။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဖသော၊ တည်း။ ဇ္ဈာန၊ ကား။ စိတ္တံ၊ တည်း။ ဇ္ဈတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထာနံ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကို။ အဂ္ဂါတံ၊ ၏။ ဟတ္ထပုဒ္ဓေန၊ လက်ဆုပ်ဖြင့်။ ဇ္ဈာန၊ကား။ မဟိယာ၊ ၏။ ဥဒကံ၊ တည်း။ ဇ္ဈတိ၊ သို့။ ဇာနေယျနုခေါ၊ သိနိုင်အံ့လော။ တတော၊ ထိုဂဂ်ါစသည်တို့၏ရေကို သိနိုင်ခဲသည်ထက်။ နုက္ကရတရံ၊ခဲယဉ်းသည်ထက်ခဲယဉ်းစွာ။ဝါ၊ သည်ကို။ ။တက္ကနဝသေန၊ ငင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ (အာရုံကိုငင်သည်၊ လောကသိဒ္ဓအားဖြင့်ဆို၏။ သဘာဝသိဒ္ဓအားဖြင့်မဆို။ တွင်းဒ္ဓရေကိုငင်သကဲ့သို့တည်း)။ကုမ္ဘံ၊ အိုးကို။သကဝုံ၊ ဖွဲ့သည်းကို။ ယောဇနံ၊ တယူဇနာတိုင်တိုင်။ ဝိတက္ကနဝသေန၊ အထူးထူးအပြားပြားငင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ။ဇကဂ္ဂိ၊ တခုတည်းသောအာရုံရှိသော။ စိတ္တံ၊ကို။ အပ္ပေတိ၊ ထားတတ်၏။ တင်တတ်၏။ အဘိနိရောပေတိ၊ တင်တတ်၏။ ယာထာဝတာယ၊ မဘောက်မပြန်သော သဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ နိယျာနိကတာယစ၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ ။စရဏကဝသေန၊ သုံးသပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ဝိစရဏဝသေန၊ အထူးထူးအပြားပြားသုံးသပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အနုဂတ္တာ၊ အဝဋ်ဖျောက်၌။ ဥပဂတ္တာ၊ကပ်၍။ ဇိယာယ၊ လေးညှိုင်း။သရံ၊ မြားကို။ အနုသန္ဓိတွာ၊ ဘွဲ့၍။(နဟာဓော်၊ ဗန္ဓနတ္ထော)။ ဌပေတိပိယ၊ ထား

Digitized by Google

သက်ဲသို့၊ အာရမ္မဏော၌၊ စိတ်၊ ကို၊ (ဝိစရဏာဝသေနဖြင့် ဥပေက္ခာ နှင့်သဂျပ်ကိုပြသည်)။ ။ပရမဒိတဘာဝေါ၊ အထူးထူးအပြား ပြားဝမ်းမြောက်တတ်သောစိတ်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ သူ၏အဖြစ် သည်။ (ပရမဒိတသ ဘာဝေါပါမုဇ္ဇံ)။ အာမောဒနာကာရော၊ ဂျေးရွှဝမ်းမြောက်သော အခြင်းအရာ၊ ပမောဒနာကာရော၊ အ ပြားအားဖြင့်ဝမ်းမြောက်သောအခြင်းအရော။ ဧကတောကရဏံ၊ တပေါင်းတည်းပြုခြင်းကို၊ မောဒနာတိ ဂုစ္ဆတိယထာ၊ ဧဝံတ ထာ၊အယမ္ပိ၊ ဤပိတိကိုလည်း။ ပိတိဓမ္မာနံ၊ ပိတိနှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော တရား တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဧက တော ကရဏော၊ ကြောင့်။ မောဒနာ၊၍။ ဂုတ္တာ၊၏။ (ဝိန္ဒိယတေနန္ဒိယတေတိဝိတ္တိ၊ ဝိဒလာဘေ၊ဝိတ္တိဝိယာတိဝိတ္တိ)၊ဝိတ္တိသရိက္ခတာယ၊ ဥစ္စာနှင့်တူ သည့်၏အဖြစ်ကြောင့်၊(သာဝိယအယံပိတိဒိဿတိတိသရိက္ခာ။ ပိတိရ၏။ ဒကို-ရ၊ သကို-က္ခပြု။ ဆုယတမကိဧသောနမန္တာသ ရောဒိဿံကွဝိနုသဿ ဂုဏံဒေါရံသက္ခိစ၊ ဖြင့်ပြီးစေ၊ ဝိတ္တိသ ရိက္ခာယဘာဝေါဝိတ္တိသရိက္ခတာ၊သဒိသဘောဂုဏ်ရ၏)။ ဓနိ နော၊ ဥစ္စာ ရှိသော သူအား။ (အသတ္ထာ၌ ၍်ပစ္စည်း)။ ပိတိမ တောပိ၊ပိတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း။(မန္တုပစ္စည်း)။ ထုဋ္ဌိသ ဘာဝသဏ္ဌိတာယ၊ နှစ်သက်ခြင်းသဘော၌ တည်သည်၏ အ ဖြစ်ကြောင့်။ (၍်အထိကား၊ ဝိတ္တိသည် ပိတိကိုဟောရာ၌ ရေ့ရှ တည်း)။ပိတိမာ၊ပိတိရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ကို။ ။ကာယစိတ္တာ နံ၊ တို့၏။ ဥဂ္ဂတတ္တာ၊ အထက်သို့တက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ကိုယ်၊ စိတ်တက်သဖြင့်ပုဂ္ဂိုလ်တက်တော့သည်)။ ဥဒဂ္ဂသ၊ အထက်သို့တက်ကြွသောကိုယ်စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဥဒ္ဓံဂစ္ဆ တီတိဥဒ္ဂေါ)။ ။အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မနတာ၊ စိတ်၏အဖြစ် သည်။ ကသ္မာ၊ အတ္တနော မနတာ အတ္တ မနတာတိ အတ္ထော ဗ္ဗော။ဟိယသ္မာ၊ အနဘိရဒ္ဓသ၊ မန္ဒစိသက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝျက်ထွက်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။မနော၊သည်။ နကွဝနဋ္ဌာ ကွ၏နိုးစွာသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဤတိ

Digitized by Google

တသွေ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော မနုတာ၊ အတ္တမနုတာ၏။ သကမ
နုသ၊ ၏။ဘာဝေါ၊တည်း။ ဤတိုအယံအတ္ထောဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ပန်၊ဝုန
ရုတ္တိဒေါသကို ပယ်ဦးအံ့။ဝါ၊ အတ္တမနသဒ္ဒါကို ဟောပြီးထျက်၊
စိတ္တသသဒ္ဒါကို ဟောကျိုးကိုဆိုဦးအံ့။ဝါ၊ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌိ အယူကို
ပယ်ဦးအံ့။ ။ထွေ၊ ဤအကုသိုလ်အတ္ထိဒ္ဓိ၊စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊သည်
ဗလဝတိ၊သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။(အကုသိုလ်အတ္ထိဒ္ဓိကေဂ္ဂတာ
အားမကြိုးသော်အသို့ဘဝင်္ဂတိဖြစ်နိုင်အံ့နည်းဟူမူ။ ကေဂ္ဂတာ
စိတ်ဖြင့်သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်းစသည်ကို ပြုသောအခါ၌သူ့
အသက်ကိုသတ်ခြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်သက်ဝင်၍ တည်
ခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ ဇောဂ္ဂတာ ဗလဝ မဖြစ်)။ ကုဒါလေန
ပေါက်တူးဖြင့်။ (ကုံပထဝိံခဏတိ ဘိန္ဒတိတိ ကုဒါလော)။အာ
ကောဋနမဒ္ဒနဈာဋနာနိ၊ နှက်ခြင်း၊ နင်းနယ်ခြင်း၊ ခတ်ခြင်းထို
ကို။ဝိသာဟာရသ၊ဘောက်ပြန်သည်ဖြစ်၍ရွေ့ရှားသော စိတ်
၏။ဝါ၊ အထူးထူးအပြားပြား ရွေ့ရှားသော စိတ်၏။ဝါ၊ အာဝုံ
ပေါင်းစုခြင်းမရှိသောစိတ်၏။ (ဝိရူပံဝိဝိဓံဝါသံဟာရတော် ဝိကိရ
တော်ဝိသာဟာရော။ သံဟာရတော်ဝါသမ္ဘိဏ္ဍနံတဒဘာဝေါ ဝိဿာ
ဟာရော။ဝိသံဟာရောဆိထိုထျက်။သံဒ္ဓိန်ဂ္ဟတိတ်ကိုချေ။ အစိတ်
အကိုဒီဈာပြု၍။ဝိသာဟာရောဆိုသည်)။အယမ္ပန၊ ဤကေဂ္ဂတာ
သည်ကား။ဝိက္ခေပေါ၊ အာဝုံဒွိပျုံလွှင့်ခြင်းသည်။ဝါ၊ အထူးထူး
အပြားပြားသောအာဝုံဒွိပစ်ချခြင်းသည်။ ဝိသာဟဝုံနာမ၊ ထို
ဤမှအာဝုံဒွိရွေ့ရှားခြင်းမည်သည်။ ပသာဒိယတိ၊ ပျုံ၏။ ဝါ၊ရွေ့
ရှား၏။ ။သော၊ ထိုသမာဓိကို။ သော၊ထိုသမထကို။ သန္ဓာ
တိ၊ ယုံကြည်တတ်၏။ ပတ္ထယတိ၊ တောင့်တတတ်၏။ ဆြဂါတ
တိ၊ သက်ဝင်တတ်၏။ ဘိန္ဒိတ္ဝာဝိယ၊ခွဲသကဲ့သို့။ အနုပဓိသတိ၊
အစဉ်သက်ဝင်တတ်၏။ ။အညသ္မိ၊ သော၊ ပရိယာယော
ကြောင်းကို။အာရဒ္ဓေ၊သော်၊ တသွေ၊ ထိုသို့အစပုဒ်ကိုယူ၍
ဘာဇနီကိုပြုခြင်း၏ အဘိဓမ္မာဒ္ဓိသဘော၏ အဖြစ်ကြော
ကား။ဇာတိယာ၊၏။ ဇာတိယံ၊ ရေ။ ဇာတိယံ၊ ရေ။ ဇာတိ၊

သထာ၊ ထို။ တထာ၊ တူ။ ဣဒံ၊ ၍သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသောပုဒ်ကို။ နဝတ္တုံ။ ဣ
ပန၊ ၍သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသောပုဒ်ကိုကား။ (ဝတ္တုံ၌စပ်)။ သမာနာဓိက
ရဏာ ဘာဝဥာပနတ္ထံ၊ တူသောအနက်တည်းဟူသောတည်ရာရှိ
သည်၏အဖြစ်ကိုဆိုစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ။သမာနာဓိကရဏာ
ဘာဝဟူသည်နှစ်ခုသောပုဒ်၊ များစွာသောပုဒ်တို့၏တခုသော
အဉ်ရာတူသောအနက်၌ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ။(သမာနောအဓိ
ကရဏော်အဂ္ဂေါဇေတေသန္တိသမံနာဓိကရဏာနိ၊ တူသောအ
နက်ရှိသောများစွါသောပုဒ်တို့ကိုရ၏။ တေသံဘာဝေါတထာ၊
သမာနာဓိကရဏပုဒ်တို့၏ တခုတည်းသောအနက်၌ ဖြစ်ခြင်း
ကိုရ၏။ ဖြစ်၏ဟူသည် ဝါစကတပ်သည်ကိုဆိုသည်)။ ။အ
ဓိမောက္ခလက္ခဏော၊ အာရုံသို့သက်ဝင်ခြင်းလက္ခဏာ၌။ အသဒ္ဓိ
ယော၊ သဒ္ဓါ၏ပဋိပက္ခအကုသိလ်ဓမ္မကြောင့်။ စေတသိကောတိ
ဣဒံ၊ သည်။ (စေတသိကဘာဝဒီပနတ္ထံ၌စပ်)။ ။ဟိသဒ္ဒံ၊ ၏။ ဣ
ဒံဝိရိယံ၊ သည်။ (ကာယိကံနာမနတ္ထိ၌စပ်)။ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်
သော။ ယဒဝိဝိရိယံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဒဝိဝိရိယံ၊ သည်။ ဝိရိယ
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ၏။ ဣတိဟိ၊ ၍သို့ထျင်။ တံ၊ ထိုဝိရိယသည်။ ကာ
ယိကန္တိ၊ ၍။ ဝုစ္စမာနံဝိ၊ ဟောအပ်ထျင်းမူလည်း။ ပန၊ စင်စစ်သော်
ကား။ ဇေတံ၊ ၍ဝိရိယသည်။ ။ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။
သမ္မောဟိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောဒုက္ခသည်။ အာရမ္ဘပစ္စယာ၊ ကံ
ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သမ္မောဟိ၊ ၏။ အာရမ္ဘာနံ၊ ကံတို့
၏။ နိရောဓေန၊ ကြောင့်။ အာရမ္ဘဟိစ၊ အာပတ်လည်းသင့်၏။
ယေမဟာ ယညာ၊ အကြင် ကြီးစွာသော ယဇ်ပူဇော် ခြင်းတို့
သည်။ မဟာရမ္ဘာ၊ ယဇ်တိုင်ဆောက်ခြင်းအစရှိသော များစွာ
သောကိရိယာရှိကုန်၏။ တေမဟာယညာ၊ တို့သည်။ မဟပ္ဖလာ၊
များသောအကျိုးရှိကုန်သည်။ ယညသသာပနာဒိကိရိယာ၊ ယဇ်
တိုင်ဆောက်ခြင်းအစရှိသောကိရိယာသည်။ အာဂတာ၊ ၏။ အာ
ရမ္ဘထ၊ အားထုတ်ကြကုန်။ နိက္ခမထ၊ ပျင်းရိခြင်းမှထွက်မြောက်
ကြကုန်။ ယုဉ္ဇထ၊ မပြတ်မလပ် ယှဉ်ကြကုန်။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။

Digitized by Google

(ဥပဇ္ဈာဒိသဓာတ်၊ တွာပစ္စည်း ယပြု၊ ယကိုပုဇ္ဈဂျပ်သပြု)။ အာရမ္မဏာဒီ၊ ဣဉ္ဇဉ်းဆဲကုန်၏။ဟိ သာအာဂတာ၊ဗိဇဂါမဘုတဂါမသာမဂရမ္မာ၊ မျိုးစေ့တို့၏အပေါင်း၊သစ်ပင်တို့၏ အပေါင်းကို ဗျက်ဆီးခြင်းမှ၊ပဋိဝိရတော၊ကြဉ်ရှောင်သည်။ ဆေဒနဘဉ္ဇနဒါနံ၊ ဖြတ်ခြင်း၊ ခွဲခြင်းအစရှိသော၊ဝိကောပနံ၊သည်၊အာဂတံ၊၏။ ။ ပရံပရဋ္ဌာနံ၊ အဆင့်ဆင့်သောအရာသို့၊အကြွမနဝသေန၊ ရောက်တတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ဥဂ္ဂတွဲ၊ တက်၍၊ ယာမနဝသေန၊ အားထုတ်တတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဗျာယာမနဝသေန၊ အထူးအားထုတ်တတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥဿာဟနဝသေန၊ လွန်စွာအားထုတ်တတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဓိမတ္တုဿာဟနဝသေန၊အတိုင်းအရှည်ထက်အလွန်အားထုတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ထိရဘာဝဋ္ဌေန၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော သဘောဟူသောအနက်ကြောင့်၊ စိတ္တစေတသိကာနံ၊တို့ကို၊ဓာရဏာဝသေန၊ ဆောင်တတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊(မိတိဠ်စပ်)။ဝါ၊ကား။ အဓိစ္စေဒကော၊ မပြတ်ဖြစ်သောအားဖြင့်၊(ပဝတ္တနဠ်စပ်)။ပဝတ္တနဝသေန၊ဖြင့်၊(ဓာရေတိဠ်စပ်)။ကုသလသန္တာနံ၊ကုသိုလ်အစဉ်ကို၊ဇောဓေဖွာ၊သည်၊ ကာမာနံ၊ ကာမတို့ကို၊ပန္နဒနာယ၊ ပယ်ဖျောက်သဖြင့်၊ဝါ၊ ပဟ်ဖျောက်ခြင်းကြောင့်။ နိက္ကမော၊၏။ ဗန္ဓနစ္ဆေဒါယ၊ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသောအနှောင်အဖွဲကိုဖြတ်သဖြင့်၊ဝါ၊ကြောင့်၊ဆြစာနိတ္တရဏာယ၊ ဆြစာ လေးပါးမှ ထွက် မြောက် သဖြင့်၊ ဝါ၊ကြောင့်၊ပါရဂံမဋ္ဌေန၊ပြီးဆုံးတိုင်မြော်ကမ်းတဘက်သို့ရောက်တတ်သောအနက်သဘောအားဖြင့်၊ဝါ၊ ကြောင့်၊ ပဒ္ဓဂံမဋ္ဌေန၊ ရှေ့သွားဖြစ်သော အနက်သဘောအားဖြင့်၊ဝါ၊ ကြောင့်၊ အဓိမတ္တဋ္ဌေန၊ အတိုင်းအရှည်ထက်အလွန်အားထုတ်တတ်သော အနက်သဘောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်၊ ပဃိယျုဏ္ဍိဒုနဏ္ဍာယ၊ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသောတံခါးကျည်းကို ထွစ်ဘွင့် တတ်သော အနက်သဘောအားဖြင့်၊ဝါ၊ ကြောင့်၊အဝဋ္ဋတိကာရိတာယ၊သက်ဝင်၍တည်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာမံ၊ စင်

Digitized by Google

စဒ်၊ တစောစ၊ အရေသည်ဂင်း။ နှာရှစ၊ အကြောသည်ဂင်း။ အဋ္ဌိ
စ၊ အရိုးသည်ဂင်း။ အဝသိသတု၊ ကြွင်းစေ၊ အသိထိလပရက္ကမ
ဝသေန၊ မထျော့ မပေါ့အားထုတ် သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အသိ
ထိလပရက္ကမတာ၊ ၏။ တံဝိရိယံ၊ ကို၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်)၊ ဝါ၊ သည်၊ (နှ
နိုက္ခိပတိစသည်၌စပ်)၊ နှနိုက္ခိပတိ၊ မချထတ်၊ ရှုရံ၊ ပြီးစေခြင်းဌာ
အားထုတ် အပ်သော ကုသိုလ်တည်း ဟူသော ဝန်ကို၊ ဝါ၊ ပ
ဋိညာဉ်ဝန်ခံခြင်းတည်းဟူသောဝန်ကို၊ အနောသက္ကိတမာနသ
တံ၊ နောက်သို့ဆုတ်သောစိတ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ အာဝဟ
တိ၊ ရွက်ဆောင်တတ်၏။ တဇ္ဇာတိကော၊ ထိုဝိရိယကိုအားထုတ်
ခြင်းဌာထျောက်ပတ်သော။ ဥဒကာဘိန္နဌာနေ၊ ရေသည် ဖျက်
ဆီးအပ်၊ ထွင်းအပ် သော အရပ်၌။ ဇဏ္ဏုနှာ၊ ပုဆစ်ဖြင့်။ ဥပါ
ဒေတွာဝိ၊ တုပ်၍လည်း။ ဝါ၊ ထောက်၍လည်း။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော၊
ချီးမြှောက်ခြင်း လက္ခဏာ၌။ ယာထာဝနိယျာနိက ကုသလဝါ
ယာမတာယ၊ မဘောက်မပြန်ဟုတ်မှန်တိုင်းသော သံသရာဝန်
ခန္ဓမှထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ်ဝိရိယ၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ အနုဿရဏာဝသေန၊ အဘန်တလဲလဲအော်မွေ့သည်
၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဗိုဿရဏာဝသေန၊ ရှေးရှုအောက်မေ့ သည်၏
အစွမ်းဖြင့်။ ။သုတပရိယတ္တိသာ၊ ကြားနာအပ်သောပရိယတ်
ကို၊ အနုပဓိသနသခ်ီတေန၊ အစဉ်အတိုင်းသက်ဝင်ခြင်းဟုဆို
အပ်သော။ ဩဂါဟနဋ္ဌေန၊ သက်ဝင် တတ်သော အနက် သ
ဘောကြောင့်။ အဝိလာဝနဘာဝေါ၊ မပေါ်လွင်သည်၏ အဖြစ်
သည်၊ လာဗုကဓာတုဟာဒိနိ၊ ဗူးအုံးစသည်တို့သည်။ (လာဗုဓ္ဓိလု
ဖိဓာတ်)၊ အဒ္ဓနေ၊ ရိစ္စတ်ခြင်း။ ဝိလဝန္တိယထာ၊ ပေါလောပေါ်
ကုန်သကဲ့သို့။ နအနုပဓိသန္တိယထာ၊ မဝင်ကုန်သကဲ့သို့၊ စိရက
တစိရဘာသိတာနံ၊ ကြာမြင့်စွာပြုအပ်ကြာမြင့်စွာဆိုအပ်သည်
တို့ကို၊ အသမ္ဘုဿနဘာဝတော၊ မမွေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ စိတ်၌အာရုံ၏ကပ်၍ ထင်ခြင်းလက္ခဏာ၌
ဂင်း၊ ဓေါ့တနလက္ခဏော၊ စိတ်၌အာရုံ၏ထွန်းပခြင်း လက္ခဏာ

Digitized by Google

ဦးဂုဏ်း။ ယာထာဝသတိ၊ သည်ဂုဏ်း။ နိယျာနိကသတိ၊ သည်ဂုဏ်း။ ကုသလသတိ၊ အပြစ်ကင်းသော သတိမည်၏။ ဤတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ။ပညာပနဌေန၊ထင်စွာပြုတတ်သောအနက်သဘော ကြောင့်။ သာယော၀၊ ထိုသလက္ခဏာကို ပင်လျှင်။ ပဏ္ဍိတသ၊ ပညာရှိသောသူ၏။ နိပုဏာသ၊သိမ်မွေသောသူ၏။ ဝိဘာ၀နဝ သေန၊ထင်စွာပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။(ဝိဘာ၀နံ၀ေဘဗျာ၊ ဝိပုဗ္ဗ ဘူဓာတ်၊ ဏျပစ္စည်း။ ဥကိုဩပြု၊ ဩကိုအ၀ပြု။ အ၀ကိဗပြု)။ သဏ္ဌဌေန၊သိမ်မွေသောအနက်သဘောကြောင့်။(သောဓါတ်၊ အန္တကမ္မနိ၊ကိတ်၌။ဂဟာဒိတောပဏ္ဍာ၊ဖြင့်။ဏ္ဍာပစ္စည်းသက်)။ ဝိတ္တတဌေန၀၊ကျယ်ပြန့်သောအနက်သဘောကြောင့်၎င်း။ (ဝိ ဝိဓေနတနောတိဝိတ္ထာရေတိတိဝိတ္တတံ)။ပထဝိသမိယ၊သော။ ဝိတ္တတာယ၊ကျယ်ပြန့်သော်။ဝိပုလာယ၊ပြန့်ပြောကျယ်စွာသော။ (ပုလဓာတ်၊ မဟတ္တာဟော)။ တာယပညာယ၊နှင့်။အသနိ၊ မိုးစ်း ကြိုးသည်။ သိလုစ္စယော၊ကျောက်တောင်တို့ကို။ ဟိ ံသတိဝိယ၊ ညှဉ်းဆဲသကဲ့သို့။မေဓတိဟိ ံသတိ၊၏။(မေဓဓာတ်၊ ဟိ ံသတ္ထ။ ဒိပ္ပဂဟဏာဓါရဏာတ္ထေန၊ကား။မေဓာတ်၊ဂဟဏာတ္ထ။ဓာဓာတ်၊ ဓာရဏာတ္ထ၊ ဒွိဓာတုကဖြင့် မေဓာဗြိုးသည်။ မေတိဒိပ္ပဂဏ္ဌာတိ တိမေ၊ဓါရေတိတိဓာ၊မေစသာဓာစာတိမေဓာ)။တံပုဂ္ဂလံ၊ကို။ အတ္တဟိတပဋိပတ္တိယံ၊၌။သမ္မယုတ္တဓမ္မေစ၊တို့ကိုလည်း။ ယာထာ ဝလက္ခဏာပဋိ၀ေဓေ၌။ပရိဏာယေတိ၊ရွက်ဆောင်တတ်၏။ဥပ္ပ ထပဋိပန္နေ၊ခရီးမဟုတ်သည်၌သွားကုန်သော။သိန္နေ၀၊သိန္နော မြင်းတို့ကို။ဥပ္ပထေ၊ ခရီးမဟုတ်သောမိစ္ဆာလမ်းခရီး၌။ ဓာ၀နံ တံ၊ ပြေးသွားသော။ကုဒ္ဓစိတ္တံ၊ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သော စိတ် ကို။ဝိထိအာရောပနတ္ထံ၊ခရီးဖြောင့်ခရီးမှန်ဖြစ်သော အရိယာတို့ သည်သွားအပ်သောလမ်းခရီးသို့တက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝိဇ္ဈာတိ၊ ထိုးဆွတတ်၏။ဤတိတသ္မာ၊ပတေါ ဓေါဝိယ၊နှင့်တံနှင့်တူ၏။(ဇာ ဒဗျာထနေ၊ထိုးဆွခြင်း)။အစွဉ်ဂုတဌေန၊အလွန်တက်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ အာလောကနဌေန၊ အလင်းဟူသော

အနက်သဘောကြောင့်။ ဩဘာသနဋ္ဌေန၊ အရောင်အလင်းဟူ
သောအနက်သဘောကြောင့်၊ပဇ္ဇောတနဋ္ဌေန၊ ထွန်းတောက်ပ
သော အနက်သဘောကြောင့်။ (ပညဝတော စသည်ကား။ ဝိ
ပဿနာပဏ္ဍိတသပညာရောင်ကိုဆိုသည်)။တေန၊ ကြောင့်။ ဇာ
မေသုတိသုပဒေသု၊ထို့တွင်။ ဇကေပဒေနဝိ၊ဖြင့်လည်း။ ဇတေသ္မိ
အထွေ၊သည်။ သိဒ္ဓေ၊ လျက်။ စတ္တာရောမေ။လ။ ပဇ္ဇောတာတိ၊
တာဟာ့၍။ဇထံဝစနံ၊ကို။ဘဂဝတံဝါ၊သည်။ဝုတ္တံ၊၏။ ယာနိဇော
နိသုတ္တာဒိ၊ထို့ကို။ဒေသိတာနိ၊ကုန်၏။တဒနုရူပေနေဝ၊ ထိုသုတ်
ပုဒ်တို့အားလျော်သဖြင့်သာလျှင်။ ဇာဓဝိ၊ ဤဓမ္မသင်္ဂဏိဋီကာလည်း။
ဟိ၊ အကျိုးကို ဆိုဦးအံ့။ အထွေ၊ သည်။ (ဟောတိဋီ ပကတိ
ကတ္တားစပ်)။ဝါ၊ကို။ (ဝိဘာဇ္ဇမာနော်ဋီ၊ လက္ခဏာဝန်္တာ လက္ခဏာ
စပ်၊ သုဝိဘတ္တောဋီကံစပ်)။အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။
အညတာစ၊ ပညာအာလောကစသည်တို့တွင် အမှတ်မရှိတရုရု
သောအခြင်းအရောအားဖြင့်လည်း။အညော၊ တပါးသောသတ္တဝါ
သည်။ရတိဇနကဋ္ဌေန၊ မွေ့လျော်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောအ
နက်သဘောကြောင့်ဂင်း။စိတ္တိကတဋ္ဌေန၊ဆန်းကြယ်ခြင်းကိုပြု
တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်ဂင်း။ ဒုဇ္ဇာဘပါတုဘာဝဋ္ဌေ
န၊ရခဲသော ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်
ဂင်း။အတုလဋ္ဌေန၊ အတုမရှိသောအနက်သဘောကြောင့်ဂင်း။
အနောမသတ္တ ပရိဘောဂဋ္ဌေန၊ မယုတ်မာ သော သတ္တဝါတို့
သည်သုံးဆောင်အပ်သော အနက်သဘောကြောင့်ဂင်း။ ။ပန
စောဒေမိ။ ဇတံ၊ ဤဓမ္မဝိစယဟူသောပုဒ်ကို၊ဇာတိ၊ ဤကားအ
မေးတည်း။တေန၊ထိုဓမ္မဝိစယဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဇတံအတ္ထံ၊ကို၊
ဇာတိအတ္ထံဒီပေတိ၊(လည်သတ်)အာယာပနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်စေတတ်
သော အနက်သဘောကြောင့်။ အာယု၊၏။ ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်၊
ဂသ္မိ၊ ထိုဇိဝိတိန္ဒြေသည်။ သတိ၊ သော်၊ ထသ္မာ၊ ကြောင့်။
သာပနေတေ၊လ။ပါလယန္တိ ထသ္မာ၊ဟူသောဟိတ်ကို၊ဋ္ဌိတိ
ဘာပနာ၊ဇာရိယနာ၊ ဝတ္တနာ၊ ပါလနာဟူသောဗိုလ်တို့

Digitized by Google

နှင့်အစဉ်အတိုင်းဟပ်)။ တိဋ္ဌန္တိ၊တည်ကုန်၏။ ယပေန္တိ၊မှီကုန်၏။ဇရိယန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ဝတ္တန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ပါလယန္တိ၊ စောင့်ကုန်၏။ ။ဇိဝိတိန္ဒြိယ်သေဝ် တခုသောကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သောလူအစရှိသောသတ္တဝါတို့သည် အစဉ်မပြတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်ကုန်၏။ထိုကြောင့်အာယုမည်၏။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့၌လည်းဇိဝိတသည်၊ ဇာန်ဈာယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်သာလျှင် ထိုသမ္မယုတ် တရားတို့၏ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အာယုမည်၏။ ။ယံတသ္မိ်သမယေ၌ယံကိုယေနဓမ္မေနဟုဘွင့်ခြင်းကြောင့်ကရဏာထွ၌နိပါတ်။ တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလောဟုကတ္တားလာ။ ။ဟိရိယိတဇ္ဇေန၊ဟူသောပုဒ်သည်ဥပယောဂထွ၌ကရဏာဝစနဟူ၍၊အထွယုတ္တိရှိပါ၏၊လော၊ဒုန်။ ဟိရိယိတဇ္ဇယုတ္တကံစသည်ကိုမိန့်။ ။ဋီကာဆရာကား။ ဥပယောဂထွ၌ကရဏာဝစနသာမဟုတ်သေးဟု။ဟိရိယိတဇ္ဇေနာတိစဟေတုအထွေကရဏာဝစနံယုဇ္ဇတိ၊ကိုမိန့်၏။ ။ဟိရိယိတဇ္ဇေန၊ရှက်အပ်သည်နှင့်ယှဉ်သောကာယဒုစရိုက်စသည်ကြောင့်။ အနက်ပေး။ ။ အကောသလ္လသမ္ဘူတာနံ၊ အယောနိသောမနသိကာရကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့်နှလုံးသွင်းတတ်သော ကောသလ္လပညာကင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ။အထွယုတ္တိက်ပြထို၍၊တေသံဓမ္မာနံ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တေသံဓမ္မာနံ၊တို့ကို၊သမာပတ္တိ်၊ရောက်အံ့သည်ကို။ပဋိလာဘံ၊ ရအံ့သည်ကို။ တေသံဓမ္မာနံ၊တို့နှင့်။ သမင်္ဂီဘာဝံ၊ တကွဖြစ်အံ့သည်ကို။(ဋီကာအထိကား၊သမာပတ္တိယာ၊ ရောက်အံ့သည်ကြောင့်)။ ။(သြတ္တပ္ပိတဇ္ဇေန၊ထိတ်လန့်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကာယဒုစရိုက်စသည်ကြောင့်ပေး)။သမာပတ္တိယာ၊ထိတ်လန့်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောအကုသိုလ်တရားတို့သို့ရောက်အံ့သည်ကြောင့်။ အလုဿနကဝသေန၊ မတပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဘာဝသာကပစ္စည်းသွယ်)။ အလုဿိတာသေ၊ မတပ်တတ်သော

Digitized by Google

(သာရာဂေါဠီ၊သံရာဂေါပုန်ဠဲ၊သံသန္ဒါဘုသဏ္ဌ၊နိဂ္ဂဟိတ်ကျေ။ အစိတ် အကိုဒိဈပြု)။ အသာရဇ္ဈိတသ၊ ပြင်းစွာ မတပ်တတ် သောဝုဂ္ဂိုလ်၏၊ ။နအာဘိဏ္ဍာယတိ၊ သူ့စည်းစိမ်ကို ရှေးရှုမကြီးတတ်။ ပစ္စယဒ္ဒေန၊ ထည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။မူလံ၏။ ။အဒုဿိတသ၊ အမျက်မထွက်တတ်သောဝုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ဓေါသသည် မဖျက်ဆီးအပ်သောဝုဂ္ဂိုလ်၏။ ကောဓ ဒုက္ခပဋိပက္ခတော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊နှလုံးမသာယာခြင်းဒေါမနသ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗျာပဇ္ဇော၊ ဒေါသဒေါမနဿသည် ညှဉ်းဆဲဖျက်ဆီးအပ်သည်။နှ၊မဟုတ်၊ ။ပဿမ္ဘ ဒ္ဓိကို၊ဝိဂတဒရထာဘာဝဒ္ဓိဟုပဿမ္ဘဓာတ်၏ ဝိဂတဒရထအနက်ကိုအတွင်းသွင်း၍ ဘူဓာတ် ဖြင့်ဘွင့်သည်။ သမဿသာသပ္ပတ္တာဟုဆင့်ပြန်သည်။ သမဿသာသပ္ပတ္တာ၊ပူပန်ခြင်းကင်း၍ သက်သာရာကိုရကုန်၏။ ။ဇေတသံဓမ္မာနံ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာတရားတို့အား။ လဟု၊လျင်သော။ ပရိဏာမော၊အပြန်သည်။ ထိနမိဒ္ဓါဒိပဋိပက္ခဘာဝေန၊ ထိနမိဒ္ဓစသည်ထို့၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုသလဓမ္မေစ၊ ဦးဆင်း။အနိစ္စာဒိမနသိကာရေစ၊ အနိစ္စ စသည်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းဦးဆင်း။ (ထည့်)။သိဓိလံသိဓိလံ၊လျင်စွာလျင်စွာ။ ပရိဝတ္တနသမတ္ထတာ၊ပြန့်ခြင်းဌာစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်တည်း။ ။ထိနမိဒ္ဓပဋိပက္ခဘာဝေန၊ဖြင့်၊သေက္ခပုထုဇ္ဇဉ်သန္တာန်၌ လဟုတာကိုရ၍ ဆိုအပ်၏။ ရဟန္တာ၏သန္တာန်၌ကား။ဝါသနာပဋိပက္ခ၏အစွမ်းဖြင့်ဝင်း။ပုဗ္ဗေါဟာရ၏အစွမ်းဖြင့်ဝင်းသိအပ်၏။ကုသလဓမ္မေဖြင့်ကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်သောလဟုတာကိစ္စကိုပြ၏။ အနိစ္စာဒိမနသိကာရေဖြင့်ကုသိုလ်အဗျာကတနှင့်ယှဉ်သောလဟုတာကိစ္စကိုပြ၏။ ကုသလဓမ္မေ၊စသည်ဖြင့်ရုပ်စသည်တို့၌ထျင်သောအပြန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုနှစ်စေ၏။ သိဓပရိဝတ္တနသမတ္ထတာဟူသည် ပုထုဇ္ဇဉ်ထို့၏စိတ်ထက်အရိယာတို့၏စိတ်သဉ်ထျင်မြန်၏။ ထိုထက်မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်သည် အထွတ်အထိပ်လျင်မြန်၏။ အဝိဇ္ဇာနိဝ

Digitized by Google

ရဏာ၊ တဏှာသံယောဇဉ်ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ အကုသိုလ်
၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ပကတိပင်တည်း။ ထိုအကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၌ ထင်
သော အပြုန်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည် အကျိုးမရှိ၊ ထိုအကုသိုလ်တို့၏
ဖြစ်ခြင်းလေးသည် သာတည်း၊ ထိုကြောင့်၊ ထိုအကုသိုလ်မှစ၍ေး
ကုန်သော ကုသိုလ်အဗျာကတတို့၏ လဟုတာဂကိုမှတ်အပ်၏။ ။
ဂရုဘာဝပဒို့ကျေပဝစနံ၊ လေးသည်၏ အဖြစ်ကိုပယ်သော စ
ကားတည်း။ အဘာရိယတာ၊ ဝန်မလေးသည်၏ အဖြစ်။ (အာနန္ဒ
တာ၌ ဒုဗ္ဘဂတာ၊ အသိဿစာရဏ္ဍာ၊ စတုတ္ထကျရောဓနှင့်သင့်၏)။ အ
ဝိတ္တနတာ၊ ကြွမ်းထမ်းခက်ထရော် မရှိသည်၏ အဖြစ်။ သိနိဒ္ဓံ၊
သိမ်မွေ့သည်ကို။ (သိနိဟာဓာတ်)။ မဋ္ဌံ၊ ပြေပြစ်သည်။ မဒ္ဒဝံ၊ ရွှ်
မဒ္ဒဝတာ၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်။ အကက္ခဋဘာဝေါ၊ မ
ကြွမ်းထမ်းသည်၏ အဖြစ်။ အကဋ္ဌနဘာဝေါ၊ ခက်ထရော်မရှိ
သည်၏ အဖြစ်၊ ကမ္မနိ၊ ကုသိုလ်စသည်ကို ပြုခြင်းအမှုဌာန်။ သာဓု
တာ၊ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်။ ကုသလကိရိယာ၊ ကုသိုလ်ကိုပြု
ခြင်းဌာန်။ ဝိနိယောဂကွမတာ၊ ယှဉ်ခြင်းဌာနခံသည်၏ အဖြစ်။ (ကိရိ
ယာဖြင့်၊ ကရဏံကမ္မံ ပြုစေထိုက်သည်)။ ။တဏှာတည်းဟု
သော အစေးတို့၏ အစွမ်းဖြင့် လိမ်းကျံသော အလွန်နူးညံ့သော စိတ်
သည် ကုသိုလ်စသော အမှုဌာန်မခံ။ ကျေသော်ငြားသည် ပုတီးထက်
ကောက်ပြုခြင်းဌာန ခံသကဲ့သို့ တည်း။ မာနစသည်တို့၏ အစွမ်း
ဖြင့် အလွန်ခက်ထန်သော စိတ်သည် လည်း ကမ္မညမဖြစ်။ မီးမျ
မဦးသော ငြားကဲ့သို့ တည်း။ ထျောက်ပတ်သော နူးညံ့ခြင်းနှင့်ယှဉ်
သော စိတ်သည် ကုသိုလ်စသော အမှုဌာန်ခံ၏။ ထျောက်ပတ်စွာနူး
ညံ့ခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ငြားသည် ပုတီးလက်ကောက်လုပ်ခြင်းဌာ
ခံသကဲ့သို့ တည်း။ ။ဂေါရဝတ္တဝက်ဘာဝ ပဒို့ကျေပေါ်၊ ဂေါ
ရတ်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ နွားကျောင်းကောက်သို့ ကောက်သည်၏ အဖြစ်ကို
ပယ်၏။ စန္ဒဿေခဝက်ဘာဝပဒို့ကျေပေါ်၊ လရေးကောက်ကဲ့သို့
ကောက်သည်၏ အဖြစ်ကိုပယ်၏။ နဂိလကောဒို့ ဝက်ဘာဝပ
ဒို့ကျေပေါ်၊ ထွန်ကိုင်းစွန်းကောက်ကဲ့သို့ ကောက်သည်၏ အဖြစ်

Digitized by Google

ကိုပယ်၏။ (ဝက်ဟုပဌမက္ခရာကနှင့်သင့်၏။ ဝက်ခတ်၊ ကောင်ကြွထွက်)။ ။ဟိဝိထ္ထာရေဝိ၊ ပစ္စေကသက္ကနတာယ၊ နောက်သို့ဆုတ်သောအကုသိလ်စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ အလွန်ယုတ်သည့်ပတ်သောမာယာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ခန္ဓာမိဠာနာဝ၊ ခန္ဓာသာဝယျင်တည်ရာရှိသော။ ဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊၏။ ဟိသဒ္ဒံ၊၏။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဇေတဝ္ဘာဖဖြမှ တာဒိကာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊၏။ပုဂ္ဂလာနဟောန္တိ။ ။ဇေကဝိသတိအာနေသနာနာမ၊ဝေဇ္ဈကမ္မံကရောတိ၊ရူထကမ္မံကရောတိ၊ပဟိဏကမ္မံကရောတိ၊ဂန္ဓံဖာလေတိ၊အရုမက္ခနံဒေတိ၊ ဥဒ္ဓဝိရေစနံဒေတိ၊ အဓောဝိရေစနံဒေတိ၊ နတ္ထုတေလံပစတိ၊စက္ခုတေလံပစတိ၊ ဝေဠုဒါနံဒေတိ၊ပတ္ထာဒါနံဒေတိ၊ပုပ္ဖဒါနံဒေတိ၊ ဖလဒါနံဒေတိ၊ သိန္နာနဒါနံဒေတိ၊ဒန္တကဋ္ဌဒါနံဒေတိ၊မုခဓောဓနဒါနံဒေတိ၊စုဏ္ဏဒါနံဒေတိ၊မတ္တိကဒါနံဒေတိ၊စာတုကမ္မံကရောတိ၊ဓုဂ္ဂသူပျံ၊ပါရိဘာဗျံ၊ ဇဃံပေသနိယံ၊ ဒွါဝိသတိမံဒူတကမ္မေနသဒ္ဓိသံ။ တသ္မာဇကဝိသတိ၊ ဆအဂေါစရာဝေသိရာဂေါစရော၊ ဝိဓဝထုလ္လကုမာရိ၊ ပဏ္ဍကပါ!နာဂါရဘိက္ခုနီဂေါစရောတိ။ ။ဋီကာ။ ။သင်္ခေပတောနိဒ္ဒေသောကထိတောဟူသည်၊ သရုပ်အားဖြင့် မည္သွန်ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊တတ္ထကတမောဆန္ဒော၊ စသည်ကိုဆိုခြင်းဌာမတတ်ကောင်း။ ထိုကြောင့်၊ ယောဆန္ဒော ဆန္ဒကထာစသောနိဒ္ဒေသကိုချုံး၍။ ယေဝါပနဟုနိဒ္ဒေသကို ပြုအပ်၏။ နိဒ္ဒေသဝါရဠဳပု စ္ဆာစသည်တို့၏ အသီးသီးများသည်၏အဖြစ်ရှိဿုံးမှုလည်း။ပု စ္ဆာစသည်၏အဖြစ်ဖြင့်တရုတည်း၏ အဖြစ်သို့ဆောင်၍ လေးပါးသော အဝိုင်းအခြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ ။ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရောနိဋ္ဌိတော။

တံသ္မိံ ခေါပနသမယေစတ္တာရောခန္ဓာဟောန္တိတိ၊ ဟောန္တိဟူ၍၊ဝါ၊ဟောန္တိဟူသောစကားဖြင့်။(ဇာတိသဒ္ဒါဥပလက္ခဏာ)။ ဝါ၊ဟောန္တိစသည်ဖြင့်။ (ဇာတိသဒ္ဒါအာဒျတ္ထ)။ဝါ၊ဟောန္တိ၊ ဤ

Digitized by Google

သို့စသည်ဖြင့်။ (နိဒသနဇာတိ၊ အာနဏ္ဍဇာတိနှစ်လုံးတို့တွင် အ
တွင်းဖြစ်သော နိဒသနဇာတိကျေး။ အာရဒ္ဓေါဒ္ဓ တပစ္စည်းသည်
အတိတ် ကာလဒ္ဓ သက်၍။ ဝါကျအခါ ဇာခါနိဒ္ဓနှင့် ယှဉ် သော
ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလကို ဟော၏)။ ။ပသေသာဟောတိ၊ စ
သည်ဖြင့်ဟောအပ်ကုန်သော ပရောပဏ္ဏာသဓမ္မတို့ကို၊ စတ္တာ
ရောဒ္ဓေစသည်တို့ဖြင့်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတနစသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်
ချုံး၍ယူကြောင်းဖြစ်သော ဝါဒရဲသည်သခ်ါဒ္ဓဝါဒမည်၏။ ။
တေသံ၊ ထိုနှစ်ဆဲသုံးပါးသောကောဋ္ဌသတို့၏။ ဧဝံအဏ္ဍော၊ ဤ
ဆိုလတ္တံ့သောအနက်ကို။ တသ္မိံသမယေ၊ ထိုကာမာဝစရဘုမ
ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်သောအခါဒ္ဓ။ ယေဝါပနကေဒ္ဓပေတ္တာ၊ ပါဠိအာ
ဂုဠ္ဆာ၊ ပါဠိသို့တင်အပ်ကုန်သော။ ယေအတိရေကပဏ္ဏာသမ္မာ၊
ငါးဆယ်အလွန်ရှိကုန်သောတရားတို့သည်၊ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ
သဗ္ဗေဝိ၊ ထိုကိုလည်း။ (သင်္ဃမာနာဒ္ဓ လက္ခဏဝဏ္ဏနာဘာ
စပ်)။ဝါ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိဒ္ဓပကတိကတ္တားစပ်)။ အာယတ
နဒ္ဒေန၊ လွန်စွာလုံ့လပြုတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊ ဝါ၊
အာယမည်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကိုခဲ့ထွင်တတ်သော အ
နက်သဘောကြောင့်။ ဝါ၊ ရှည်စွာသော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲသို့
ဆောင်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊ ပစ္စယသခ်ါဒေန၊
ဥပထ္ထမ္ဘကဟုဆိုအပ်သော။ အာဟာရဒ္ဒေန၊ ဆောင်တတ်သော
အနက်သဘောကြောင့်၊ ဇဏ္ဍော၊ ဤပရောပဏ္ဏာသဓမ္မဒ္ဓ၊ တယော
ဓမ္မာ၊ တို့သည်သာလျှင်။ အာဟာရာ၊ အာဟာရမည်ကုန်သည်၊
အဝသေသာ၊ တို့သည်၊ နောအာဟာရာ၊ မမည်ကုန်၊ ဇာမေပန၊ ဤ
သုံးပါးသောအာဟာရတို့သည်ကား။ ထထာစ၊ ထိုသဟာထ
စသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဂင်း။ အညထာစ၊ ထပါးသော
ဥပထ္ထမ္ဘက အခြင်း အရာ အားဖြင့်ဂင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇာတိ
တသ္မာ၊ ထိုသို့၍သုံးပါးသောအာဟာရတို့၏တထာ၊ အညထာ
အားဖြင့်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပစ္စယဇ္ဇော၊ ပစ္စယသဒ္ဒါဒ္ဓအ
နက်သည်။ သမာနေပိ၊ တူလျှင်းမူလည်း။ အတိရေကပစ္စယာ၊ အ

Digitized by Google

လွန်ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ဟောကို့၊ ကုန်၏။တသ္မာ၊ ထိုသို့
သုံးပါးသောအာဟာရတို့၏ ဟေတုစသော ပစ္စည်းတို့ထက်အ
လွန်ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာဟာရောတိ၊
၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ။ကဗဠီကာရောဟာရသည်ဩဇဋ္ဌမကရုပ်
ကိုဆောင်သဖြင့်ရူပကာယကိုထောက်ပံ့သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ၌
ဖဿာဟာရစသည်တို့သည်လည်း ဝေဒနာစသည်ကိုဆောင်
သဖြင့်နာမကာယကိုလည်းထောက်ပံ့ကုန်၏။ ။ဇာမေတယော
အာဟာရာအတိရေကပစ္စယာ ကထံဟောကို့။ ဟိဝိဇ္ဇာရေမိ၊
ဖဿာဟာရော၊သည်။(ဟောတိ၌စပ်)။ ယေသံမဇ္ဈာနံဟောကို့။
ထေသဋ္ဌပစ္စယောဟောတိ။ တိသောစဝေဒနာ၊ တို့ကိုလည်း။
ဇာတိ၊ အတိရေကပစ္စယာဟောကို့။သော၊ ထိုဝိညာဏာဟာရ
သည်။ဝိပါကောစနုဇာတိခံပန၊၍စိတ်သည်ကား။ ကုသလဝိညာ
ဏ်၊ ကုသိုလ် ဝိညာဉ်ဖြစ်ခဲ့။ဇာတိ၊ ၍ကားအမေးတည်း။ တံသ
ဒိကွတာယ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်၏ထိုဝိပါက်ဝိညာဉ်နှင့်တူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပထ္ထမ္ဘကဋ္ဌေန၊ထောက်ပံ့တတ်သော အနက်
သဘောကြောင့်။ဟိသဒ္ဒံ၊ ကဗဠီကာရောဟာရောရူပကာယသ
ဥပထ္ထမ္ဘကပစ္စယောဟောတိဝိယတထာဇာမေတယောအာဟာ
ရာ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ ဥပထ္ထမ္ဘကပစ္စယာ ဟောကို့။ အဇ္ဈတ္တိက
သန္တတိယာ၊အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌။အာဟာရဋ္ဌိတိကော၊ အာဟာရ
သည်ထောက်ပံ့အပ်သည်ဖြစ်၍တည်ခြင်း၌၏။ အဓိပတိယဋ္ဌေ
န၊မိမိနှင့်စပ်သောသမ္ပယုတ်တရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သောအနက်
သဘောကြောင့်။ဥပနိဇ္ဈာယနဋ္ဌေန၊ ကပ်၍ရှုတတ်သောအနက်
သဘော ကြောင့်။ နိယျာနဋ္ဌေန၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်
မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အနက်သဘော ကြောင့်ငင်း။ ဟေ
ထွထ္ထေန၊ အဇကြောင်းဖြစ်သောအနက်သဘောကြောင့်ငင်း။ (မူ
ဃဓမဟုတ်၊ဥပါယထ္ထတည်း)။ ။အရိယမဂ်သည် အင်္ဂါရုစ်
ပါးရှိထျက်၊ ၍ပဋ္ဌမဈာန်ဒိဋ္ဌိက ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ်၌။
ပဋိကေဝမဂ္ဂေါဟောတိ၊ဟုအဘဲ့ကြောင့် ဟောတော် မူလေ

သနည်း၊ စုန်းကိစ္စာဝိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။လောကိစိတ်၌ ထပြိုင်နက်သောခဏ၌၊ ဝိရတိသုံးပါးတို့ကိုမရအပ်ကုန်သောကြောင့် ပဋိဂ်ကောဟုဟောသည်ဟူထို့။ ။ထိုအဖြေကို သည်းမခံ၍ ၍စောဒနာပြန်ထိုရကား။ နန္ဒစ။လ။ ဘဝိတဗ္ဗန္တိကိုမိန့်။ ။စောဒနာထိုရင်ကား၊ လောကိယ မဂ္ဂေနာဝိအဋ္ဌဂ်ိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တည်း။ စောဒနာခြင်း၏ အာဘောဂကား။ ဤမသဿဿီဝိတတ္တာတည်း။ ဤအနက်ဟူသည်အဘယ်နည်း။ ယထေဝ၊လ၊ အဋ္ဌဂ်ိကောတိ၊ တည်း။ ဤအနက်ကို အဘယ်ဖြင့် ပြသနည်း၊ ယထာဂတဝစနေန၊ မိန့်။ ယထာဂတကို အဘယ်၌ ဟောသနည်း။ယထာဂတမဂ္ဂေါတိ။လ။ဤမသ္မိံသတ္တေကိုမိန့်။ ။ဆိုအပ်လတ္တံ့သောအကြောင်းကိုနှလုံးထား၍ ပဋိက္ခေပဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေထိုရကား၊ နဘဝိတဗ္ဗံကိုမိန့်။ ။ဟိယသ္မာ၊ အယံသုတ္တန္တိကဒေသနာနာမဟိယာယဒေသနာ။တသ္မာအဋ္ဌဂ်ိကေန နဘဝိတဗ္ဗန္တိ။ ။ပရိယာယဒေသနာ၏ အဖြစ်ကို သာဓကပြထို၍၊ တေနာဟစသည်ကိုမိန့်။ ။ဤစိတ်၌အဘဲ့ကြောင့် ပဋိဂ်ကောမဂ္ဂေါဟောတိဟုဟောပါလေသနည်း၊ စုန်း အယံပနစသည်ကိုမိန့်။ ။အယံပန ဒေသနာ၊ ဤအဘိဓမ္မာ ဒေသနာသည်။ နိပ္ပရိယာယဒေသနာ၊ တည်း။ ဟိယသ္မာ နလဇ္ဇကီ၊ တသ္မာ။ ။ယထာဂတ မဂ်ဟူသည် မဂ်၏ရှေးအဘို့၌ အထူးထူးသော ခဏ၌ ဖြစ်သော အဋ္ဌဂ်ိကမဂ်သည်။ လောကုတ္တရာ ခဏ၌သာ လျှင်တကွဖြစ်သည်ကို ယထာဂတမဂ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဝိပဿနာခဏတော ပုဗ္ဗေဝ ကာယကမ္မာဒိနံသုပရိသုဒ္ဓတာယအဋ္ဌဂ်ိကမဂ္ဂ၊ ပနိဿယော အဋ္ဌဂ်ိကော မဂ္ဂေါပါရိ ပူရိ°ဂစ္ဆတိ။ ဟူ၍ဟောတော်မူအပ်သော ပရိယာယ်ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗဘာဂ မဂ်၏အဋ္ဌဂ်ိက၏အဖြစ်ကို ယထာဂတသဒ္ဒါဖြင့်ပြအပ်၏။ တပြိုင်နက်ခဏ၌ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါတို့၏ ဖြစ်သင့်သည်ကိုမပြအပ်။ ဤသို့သုတ္တန်ဒေသနာ၏ ပရိယာယ်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။ အရိယသဿအဋ္ဌဂ်ိကသမဂ္ဂသော်တုံအဓိဝစနံ၊ ဟူဆိုခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗဘာဂ

Digitized by Google

မင်္ဂ၏ အဋ္ဌင်္ဂိက ဖြစ်လျှင်း မူလည်း။ လောကုတ္တရာ မင် ၏ အ
ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ဗလုပစာရအားဖြင့်ဆိုသည်။ ။မူ
လဌ္ဌေန၊ သမ္မယုတ် တရားတို့၏ဦးတည်ရာဖြစ်သော အနက်သ
ဘောကြောင့်။ဝေဒယိတဌ္ဌေန၊ အာရုံ၏အရသာကိုခံစားတတ်
သောအနက်သဘောကြောင့်။သဉ္ဇာနနဌ္ဌေန၊အာရုံကိုအမှတ်ပြု
၍ သိတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ။စတ္တာရောခန္ဓာ
ဟောန္တိစသည်တို့၌၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာစသည်တို့ကို သိုဟ်ခြင်း
ကိုပြုအပ်လျှင်းမူလည်း။ တဘန်ဇကောဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟော
တိ၊စသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းသည် တပါးမကမျှားစွာကုန်
သောဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်တို့ကို ဇာတိနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ဤ၌
မဟောအပ်ကုန်။ ဤအနက်ကိုပြခြင်းငှာ အကျိုးရှိ၏။ ဖွာန္ဒြေတို့
ထွင်လည်း တခုသော ဖွာန္ဒြေ၏ဇာတ်ကိုညွှန်းသည်၏ အဖြစ်ကို
ပယ်အပ်သည်ရှိသော်၊တပါးသောဖွာန္ဒြေတို့၏ငင်း၊ အာဟာရစ
သည်တို့၏ငင်း၊ ဇာတိနိဒ္ဒေသ၏အဖြစ်ကိုပယ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏။
ထိုကြောင့်ပဗ္ဘင်္ဂမဖြစ်သောမနိန္ဒြေကိုသာလျှင်ပြုအပ်၏။ယေဝါ
ပနတသ္မိံ သမယေတိဖွာမိနာပန အပ္ပနာဝါရေန၊ ဖြင့်။ဖွာဓာဝိ၊ ၌
အပ္ပနာဝါရ၌လည်း။ ။သင်္ဂီဟဝါရောနိဋ္ဌိတော။

သတ္တောဝါ၊သတ္တဝါသည်ငင်း။ဘာဝေါဝါ၊ တစုံတခုသော
အနက် ပညတ်သည်ငင်း။ ပေါသောဝါ၊ ယောကျိုးသည်ငင်း။
ပုဂ္ဂလောဝါ၊ပုဂ္ဂိုလ်သည်ငင်း။ နဟောတိ၊မရှိ။ ဖွာ၊၌သည်တ
ဝါရ၌။ ။သည်တဝါရောနိဋ္ဌိတော။

ယောပစ္စယဂဏော၊ အကြောင်းအာရုံမဏစသော ပစ္စည်း အ
ပေါင်းသည်။သင်္ခါရေန၊ တွန့်တိုသောစိတ်ကိုတိုက်တွန်းခြင်းပ
ယောဂနှင့်၊ သံဟ၊ကွ။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဖွာတိတသ္မာသောပစ္စယဂ
ဏော သသင်္ခါရော။ သသင်္ခါရေန၊ သင်္ခါရ နှင့် တကွ ဖြစ်
သော၊သပ္ပယောဂေန၊ကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း၊မပြုခြင်းတို့၌အပြစ်အ

Digitized by Google

ကျိုးကိုဆင်ခြင်ခြင်း၊ သူတပါးတို့သည်တိုက်တွန်းခြင်း။ ၍သို့စ
သောပယောဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ သဉ္ဇပါယေန၊ အကြောင်းနှင့်
တကွသော။ ပစ္စယဂဟေန၊ ဖြင့်။ ဟိသစ္စံ၊ ယေနပစ္စယဂဟေန
ပဌမံမဟာဘိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနေဝ ပစ္စယဂဟေနဇ္ဈာန်နှစ်ယ
စိတ္တံဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဇ္ဈာဝ၊ ၍သာသနာတော်၌။ ဝိဟာရပစ္စန္တေ၊ ကျောင်း
စွန်း၌။ ဝသမာနော၊ နေသည်ရှိသော်။ စေတိယင်္ဂဏ၊ စေတီဖြင့်
ကို။ သမ္မဇ္ဇနဝေလာယဝါ၊ တံမြက်လှည်းသောအခါသို့ဝင်း၊ ထေ
ရုပဋ္ဌာနဝေလာယဝါ၊ မထေရ်ကြီးတို့အားညီမူခစားသောအခါ
သို့ဝင်း။ သမ္မတ္တာယ၊ ရောက်လတ် သော်။ ဓမ္မသဝန ဒိဝသေ၊
တရားနာအံ့သောနေ့သည်။ သမ္မတ္တော၊ သော်။ ပစ္စာဂစ္ဆတော၊ ထ
ဘန်ပြန်လာသော်။ မယံ့၊ အား။ ဘိက္ခုသဿနာဝမ၊ ရဟန်းအားမည်
သည်။ အဂန္ဆုံ၊ မသွားဘဲနေခြင်းငှာ။ အသာရုပ်၊ မထျောက်ဟတ်၊
ဇဝံ၊ သို့။ အတ္တာနော၊ ၏။ ပယောဂေနဝါ၊ ထိုက်တွန်းခြင်းပယောဂ
ဖြင့်ဂင်း။ ပရေနဝါ၊ သူတပါးသည်ဂင်း။ ဩဝဒိယမာနဿ၊ ဆုံးမ
အပ်သော။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ နိဂ္ဂဟဝသေနဝါ၊ နှိပ်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ဇေဟိ၊ လာလှည့်။ ဇ္ဈာန်၊ ၍အမှုကို။ ။နုတိယစိတ္တံ
နိဋ္ဌိတံ။

ပရိနိဋ္ဌိနကဥာဏံ၊ ပိုင်းခြားတတ်သောဥာဏ်သည်။ ဇ္ဈာန်၊ ၍
တတိယစိတ်သည်။ ဒဟရကုမာရကာနံ၊ သူငယ်တို့၏။ (မနွေး
ဘော်နှင့်မလို)။ အယံထေရော၊ သည်။ မယံ့၊ ၏။ ထေရောတိ၊ ၍
ဝန္ဒနကာလေ၊ ရှိခိုးသော အခါ၌ဂင်း။ စေတိယဝန္ဒန ဓမ္မသဝန
ကာလာဒိသုစ၊ စေတိကိုရှိခိုးသောအခါ၊ တရားနာသောအခါတို့
၌ဂင်း။ ။တတိယစိတ်တည်။

ဇ္ဈာန်၊ ၍စတုတ္ထစိတ်ကို။ (လက္ခဏာဒိ၌စပ်)။ ထေစ၊ ထိုသူငယ်တို့
သည်လည်း။ အနုဇ္ဈိကာ၊ ရှိခိုးခြင်းငှာအလိုမရှိကုန်သည်။ သမာ
နာဝိ၊ ဖြစ်ကုန်လျင်းမူလည်း။ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာစ၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်
ကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ။စတုတ္ထစိတ်တည်။

ပါဠိယံ၊ ၌။ ဇ္ဈာ၊ ၍ပဉ္စမစိတ်၌။ စ္စာနုစတုဇ္ဈော၊ ၌။ ဥပေက္ခာ

Digitized by Google

ဟောတိတိ၊ ၍၊ (ဝတ္တုဒွန္ဒစပ်၊ ဝတ္တုကား၊ ကတ္တုဒွန္ဒစပ်)။ ဘဂဝ တာ ကထိတာ။ တဇ္ဇာ၊ ထိုသို့ ဗိတိ၏ ယုတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုငါးဆဲ့ငါးပါး သော တရားထို့၏။ ဆဋ္ဌ သတ္တ မအဋ္ဌမာနိဝေဒိတဗ္ဗာနိတိသမ္ဘန္ဓော။ ဟိ၊ အထူးကား၊ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဇာမေသု၊ ၍ဆဋ္ဌ၊ သတ္တမ၊ အဋ္ဌမစိတ်တို့၌။ ဝေဒနာပရိ ဘဏ္ဍနဋ္ဌေဝ၊ ဝေဒနာကို လဲထွဲ့ယ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဗိတိ ပရိဟာ နိဋ္ဌ၊ ဗိတိ၏ ယုတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဟိ၊ အထူးတပါး၌ သေး၏။ ကရဏာရဒိတါပရိကမ္မကာလေဝိ၊ ကရုဏာရဒိတာကိုစီးဖြန်းသော အခါ၌လည်း။ ဇာမေသံ၊ ၍ကရုဏာရဒိတာတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ် ခြင်းကို။ (မတည်ကြည်လွန်းသော၊ အထူးထူးသောအာဝဇ္ဇန်း၌ သော ဥပစာရဘာဝနာတည်း)။ ။ဒိယတိ ၎တေနာတိခါနံ၊ ခါနမေဝခါနမယံ။ (မယာပစ္စည်း၊ သွတ္ထ)၊ ပုနာတိသောဧတိတိ ပုညံ။ ကတ္တုဗ္ဗာတိကိရိယာ။ ပုညဉ္စတံ ကိရိယာစာတိ ပုညကိရိ ယာ။ တေတေအာနိသံ သာဝသန္တိ ၎ထွောတိဝတ္ထု၊ ပုညကိရိ ယာစသာဝတ္ထုစာတိပုညကိရိယဝတ္ထု။ ။စိဝရာဒိသုစတူသု ပစ္စယေသုကား၊ ဝိနည်းဒေသနာနည်း။ ရူပါဒိသုဝါဆသုအာရမ္မ ဏေသုကား၊ အာဘိဓမ္မာဒေသနာနည်း။ အန္ဓာဒိသုဝါဒသသုခါန ဝတ္ထူသုကား၊ သုတ္တန်ဒေသနာနည်းတည်း။ ။တံတံ၊ ထိုထိုသို့ သော ခါနဝတ္ထုကို။ ဒေန္တသ၊ ပေးလှူသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ (ပ ဝတ္တာဒွန္ဒစပ်)။ တေသံ၊ ထိုအလှူဝတ္ထုတို့ကို။ ။သမာဒိယန္တသ၊ ဆောက်တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ (သံဂ္ဂေး၊ အာဂ္ဂေးရှိသော ခါ ဓာတ်။ ဒိဝါဒိတောယော၊ ဖြင့်ယပစ္စည်းသက်။ ယင်ကြောင့် ခါ ဓာတ်အစိတ် အာကိဇ္ဇပြု။ အန္တပစ္စည်းသက်၍ သမာဒိယန္တပြီး စေ)။ ။(သမ္ဘခါနံပုန်တို့ကိုပဝတ္တာစေတနာဒွန္ဒစပ်)။ ။မနော ရထမတ္တကံ၊ နှလုံးအထိသို့ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ (ပါပေတွာကို၊ အာ ဝဇ္ဇန္တသဒ္ဒစပ်။ ပဗ္ဗဇိတောဝတမ်ဒိသာခုသာခုတိကား၊ အာဝဇ္ဇ နာကာရ)။ ။ဝိပဿနာမဂ္ဂေန၊ ဝိပဿနာအစဉ်ဖြင့်။ ။ ပစ္စုဂ္ဂမနပတ္တစိဝရပဋိဂ္ဂဟဏ အာဘိဝါဒနမဂ္ဂသပဓါနာဒိဝသေ

Digitized by Google

နှ၊ခရိုးဦးကြွေဆိုခြင်း၊ သဒိတ်သက်နှံးကိုတွမ်းယူခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်း၊ ခရိုးပေးခြင်းစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊အပစိတိသဟဂတဝိ၊အရှိအသေပြုခြင်းကို။ အပစာယတိသာမိစိ်ကရောတိတောယာတိအပစိတိ၊စေတနာရ၏။ အပစိတိဇဝအပစိတိသဟဂတံ၊ နန္ဒိရာဂသဟဂတာကဲ့သို့၊ သဟဂတသန္ဒါသည်တဏှာတည်း၊ ရှေးပုန်အနက်၊ နောက်ပုန်အနက်တူသောကြောင့်တဏှာဝတ္ထုကိုမဝေရည်းတည်း။ဝါ၊အပစိတိ၏အံ့ရကားစေတနာသမ္မယဟုတ္တမ္မယူ။ဝါ၊ ကာယဝစိကြိယာကိုယူ၊ ထိုနှင့်တကွဖြစ်သော စေတနာသည်အပစိတိသဟဂတမည်၏။ ။ကာယဝေယျာဝတိက ကာလေ၊ကိုယ်ဖြင့်အမှုကြီးငယ်ကိုရွက်ဆောင်သောအခါ၌။ ။ပနဓောဒေမိ၊ဇံ့။ ဇေဝံသို့။ပတ္တိ်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏အတိုကို၊ ဒဒတော၊အား။ပုညက္ခယော၊ ကောင်းမှု၏ကုန်ခြင်းသည်။ဟောတိကို်၊ လော။ဇ္ဇတိ၊ ၌ကားအမေးတည်း။ ။ပတ္တိယာဝါ၊အတ္ထိ၌ဌင်း။ အညာယ၊သော။ပုညကိရိယာဝါ၊၌ဌင်း။ သာဓုသာဓုတိ၊၍။အနုမောဒနဝသေန၊ အနုမောဒနာပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကော၊ တယော်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လာဘာဂရုကော၊လာဘ်၌အလေးပြုသည်။ဟုတွာ၊၍။ဒေသေတိ၊၏။တံ၊ထိုလာဘ်၌အလေးပြု၍တရားဟောခြင်းသည်။ နမဟာပွလံ၊ များသောအကျိုးမရှိ၊ အပစ္စာသိသမာနော၊ပစ္စည်းလေးပါးကို မတောင့်တသည်ဖြစ်၍။ဝိမုတ္တာယတနသိသေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုအဦးပြုသဖြင့်၊တံ၊ ထိုသဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသောသူဟုအကျော်အစောကိုထို၍တရားနာခြင်းသည်။နမဟာပွလံ၊ဇေဝံ၊၍သို့တရားနာသည်ရှိသော်၊ဟိတဖရဏော၊ ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၌မေတ္တာနှံ့သဖြင့်၊ဝါ၊ငါ့အားလောက်လောကုတ္တရာ အစီးအပွါးသည်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဖြစ်သောအစီးအပွါးနှင့်စပ်သော။မေနုစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ။ဒိဋ္ဌဂုကမ္မဟူသည်ကမ္မသကတာဉာဏ်တည်း။ ၍မှကြွင်းသော ပုညကြိယာဝတ္ထုသည် စေတနာချည်းတည်း။ ။ဒိဋ္ဌဂုကတံ၊ ဒိဋ္ဌဂုကမ္မသည်၊ သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံသောပုညကြိယာဝတ္ထုတို့ကို၊ ဒိယမလက္ခဏံ၊ မှတ်

Digitized by Google

ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ယေပန၊ အကြောင်ဆရာတို့သည်ကား။ တေ
သံ၊ ထိုဆရာတို့၏။ ဝါဒေ၊အယူ၌။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌဂုကမ္မသည်။ တိသု
ဝိ၊ ခါန၊ သိလ၊ ဘာဝနာသုံးပါး တို့၌လည်း။ ဇေဝံ၊ သို့။ ဇောနိ၊ ထို
မဟာ ကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။ ။ဘာဝေန္တော်၊ ဟူသည်မ
စွမ်းနိုင်သောဘာဝနာကိုရည်၍ဆိုအပ်၏။ စွမ်းနိုင်သောဘာဝ
နာကားအပ္ပနာတည်း။ ။ဟိတိတ္ထာရေဓိ။အာကာသသဿ၊၏။(ပ
ရိစ္ဆေဒေါ၌စပ်)။ သိနေရုမတ္တံဝိ၊ မြင်းဒိရိတောင်လုံး အတိုင်းအ
ရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အယောကုဋံ၊ သံတွေ၊သံတူ၊ သံ
ချောင်းကို။ခိတ္တံ၊ ပစ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဘဿတေဝ၊ လျှောကျ
သည်သာတည်း။ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာကို။ နောလဘေထ၊မရရာ။ အ
ကာနိဋ္ဌဘာဝနေနိဗ္ဗတ္တာစတ္တာရော မဟာဗြဟ္မာနောတိသမ္ဘန္နော။
ဒဋ္ဌဓာမဓနုဂ္ဂဟာသ၊ လေးကြိမ်းလေးခက်ကိုတင်နိုင်သောလေး
ဆွား၏။ဝါ၊ လေးညှို့၏ အလယ်၌ ဆွဲအပ်သောဗိလ်နှစ်ထောင်
ဆောင်နိုင်သောလေးကိုတင်စွမ်းနိုင်သောလေးသွား၏။ ။ကာ
မာဝစရသောမနသာသဟဂတ ဉာဏသမ္ပယုတ္တအသင်္ခါရိက
ကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ဇကောသ၊ တယောက်သောသတ္တဝါ
အား။ဗဟူနိ၊များစွာတို့သည်၊ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ကုန်၏။ ဗဟူနံဝိ၊ များစွာ
သောသူတို့အားလည်း။ဗဟူနိ၊ များစွာတို့သည်။ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ကုန်၏။
တာနိသဗ္ဗာနိ၊ ထိုအလုံးစုံသောကာမာဝစရသောမနသာသဟ
ဂုတ်ဉာဏသမ္ပယုတ်အသင်္ခါရိကကုသိုလ်စိတ်တို့သည်။သော
မနသာ သဟဂတဋ္ဌေန၊ ကြောင့်ဂုဏ်း။ ဉာဏ သမ္ပယုတ္တဋ္ဌေန၊
ကြောင့်ဂုဏ်း။အသင်္ခါရိကဋ္ဌေန၊ကြောင့်ဂုဏ်း။ဇကော်၊ တခုတည်း
၏အဖြစ်သို့။ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ဇကေမေဝ၊ တခုတည်း သာလျှင်ဖြစ်
သော။ ဇေဝံသဗ္ဗာနိဝိဥပ္ပဇ္ဇမာနာနိ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တာနိ
သမ္မာ သမ္မဒ္ဓေါ ဓသေသတိတိ သမ္ဘန္နော။ ကိ်ဒိသော ဟုတ္တာ
ဓသေသိတိမဟာတုလာယာဒိမာဟ၊မဟာတုလာယ၊ ချိန်ကြိုး
ဖြင့်၊ တုလိယမာနောဝိယ၊ ချိန်ဘိသက္ခဲသို့ဂုဏ်း။ တုမ္မေ၊ ပြည်၌။
မိနမာနောဝိယ၊ခြင်ဘိသက္ခဲသို့ဂုဏ်း။ ဇတောနိ၊ ထိုမဟာကုသိုလ်

Digitized by Google

စိတ်ထိုသည်၊ အဋ္ဌေဝ၊ ရှစ်ပါးထိုသည်သာလျှင်ထည်း။ ဖူတိ၊ သို့၊ သရိက္ခဋ္ဌေန၊ တူသောအနက် သဘော ကြောင့်၊ အဋ္ဌေဝ ကောဋ္ဌာသေ၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါအစုတို့ကို သာလျှင်၊ ကထွာ ဒသေသိ၊ ။သယံကာရံ၊ မိမိ၏သဘောအားဖြင့် ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည်။ ပရံကာရံ၊ သူထပါးတို့ပြုအပ်သည်ကိုဖြင့်၍ ပြု သောကုသိုလ်သည်၊သာဟတ္ထိကံ၊ မိမိလက်ဖြင့်ပြုအပ်သောကု သိုလ်သည်။ အာဏာတ္တိကံ၊ စေခိုင်းသဖြင့်ပြုအပ်သော ကုသိုလ် သည်၊သမ္ပဓာနကတံ၊ ဆင်ခြင်အပ်သောပညာဖြင့်ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည်။ အသမ္ပဓာနကတံ၊ ဆင်ခြင်တတ်သော ပညာ ကင်းသည်ဖြစ်၍ ပြုအပ်သောကုသိုလ်သည်၊ဝဋ္ဌိကထာ၊ ထရား နှင့်ညီစွာဖြစ်သောပစ္စည်း၏အဖြစ်၊စေတနာမဟတ္တံ၊ စေတနာ ကြီးသည်အဖြစ်၊ဝဏ္ဏုသမ္ပတ္တိ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်။ ဂုဏာတိရေကတာ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏နိဂြောဓသမာပတ် မှထသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောဂုဏ်အားဖြင့်လွန်သည်၏အ ဖြစ်၊တံသဒ္ဒပိ၊ ထိုအလုံးစုံသောကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ်သည် လည်း။ (၎ကမေဝဟောတိ၊ ဒုဝိဓံဟောတိ၊ စတုဗ္ဗိဓံဟောတိ တို့၌။ ပကတိ၊ ဝိကတိစပ်)။ ။စိတ္တဝိစိတ္တဋ္ဌေန၊ ဆန်းကြယ် ခြင်းကို ပြုတတ်သော အနက် သဘောကြောင့်။ (ဆန်းကြယ် ခြင်းကို ပြုတတ်၏ ဟူသည် ဝိဇာနနပင်တည်း)၊ ဟိရိယ္ယာဒေ မိ၊အံ့။ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရိက မဟာစိတ်တည်း၊သည်ဂုဏ်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ်တံအ သင်္ခါရိကမဟာစိတ်တစ်ခု၊သည်ဂုဏ်း။(၎ကမေဝဟောတိဒ္ဒစပ်)။ အဘဲကြောင့် တခုတည်းဖြစ်သနည်း။ဉာဏသမ္ပယုတ်ဌေန အသင်္ခါရိကဌေနစသိန့်။ ။တာနိ၊ထိုရှစ်ပါးသောကာမာဝစရကု သိုလ်စိတ်တို့ကို။ယာထာဝဝေဒေ၊မသောဂ်မပြန်မှန်သောအား ဖြင့်။ ဥတ္တာ၊ သိတော်မူ၍။ သဂဂတိ၊ ဘုန်း ထော် ကြီးသော သဗ္ဗညု၊ အလုံးစုံသောထရားကိုသိတော်မူသော၊ဂဏဝေရော ဂိဏ်းဆရာထိုထွင်၊ တို့ထက်၊ တို့၌မြတ်တော်မူသော၊ဝါ၊ မြတ်

Digitized by Google

သော ဂိဏီးဆရာ ဖြစ်တော် မူသော၊ ဝါ၊ လူ နတ်ထိုု သည် တောင့်တ အပ်သော ဂိဏီး ဆရာ ဖြစ် တော် မူသော၊ ရနိ သေဋ္ဌော၊ဘုရားမြတ်သည်၊ အာစိက္ခတိ၊ ကြားတော်မူ၏။ ဒေ သေတိ၊ဟောတော်မူ၏။ ပညပေတိ၊ပညတ်တော်မူ၏။ ပဋ္ဌပေ သိ၊ထားတော်မူ၏။ ဝိဝရတိ၊ဘွင့်လှစ်တော်မူ၏။ဝိဘဇတိ၊ ဝေ ဘန်တော်မူ၏၊ဥတ္တာနိ၊ထင်စွာ။ကရောတိ၊၏။

အဋ္ဌသာလိနိယာဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယ ကာမာဝစရကုသ လနိဒ္ဒေသော်သမတ္တော်။ ။ဝိမလာစာရော်ဘိဓမ္မဟာဓမ္မရော်ဒါ ဓိရာဇရဂုရု တံဆိပ်နာမံရှိသော၊ မင်းခင်းဆရာတော်သည် ပါဠို အဋ္ဌကထာဋိကာတို့နှင့်အညီ၊ ရေးသားပြုစုရင်အပ်သော။ဓမ္မ သင်္ဂဟိအဋ္ဌကထာထွင် ကာမာဝစရ ကုသလနိဒ္ဒေသ အဘွင့် သံဝဏ္ဏနာ၏ဂဏ္ဌိပဒ္ဓကား၍တွင်ပြီးပြီ။

ဒသေသတုံ၏ကရိဏီးကား။ အာရဒ္ဓံ၏ကံပုဒ်ဖြစ်သော၊ က တမေဓမ္မာကုသလာတိအာဒိထည်း။(အာဟာကံပုဒ်၊ မယုတ်တိ တိ၊ဒသေတိ၊ ဖြစ်ဘိကရိဏီးပေ)ဟူသောနိယံသည်ဥပလက္ခ ဏတည်း။ ။ဒသနကိရိယာယာ၏။ကရဏာဘူတော၊သော။အာ ပုဇ္ဇရဘာဝတုယာ၏၊ ကမ္မဘူတော၊သော။ တတ္ထတသ္မိ ကတ မေဓမ္မာကုသလာတိ အာဒိဝစနေ၊၌။ ။ဘဝတိ ဇွော်တိဘာ ဝေါ။ ရူပသဘာဝေါရူပံဟု၊ဥတ္တရပဒလောပသမာသ်၏ အဖြစ် ကိုသိစေထို့၍၊ရူပံဝုစ္စတိရူပဘာဝေါကိုမိန့်။ ။ဥပပတ္တိတိ၊နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဇာတိ၊ သဉ္ဇာတိ ဟူသည်။ ရူပါဝစရဇ္ဈံ၌ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း ထည်း။ သရုပ်အားဖြင့်ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာကဋ္ဌာရုပ်ထည်း။ ဥ ပါယော၊အကြောင်းတည်း။တံဥပပတ္တိ၊ ထိုရူပဇ္ဈံ၌ဖြစ်ခြင်းကို၊ ယေနမဂ္ဂေန၊ အကြောင်းအကြောင်းဖြစ်သော ဈာန်ဖြင့်၊ပနဇောဒေ ဝိ၊ဇေတနမဂ္ဂေန၊ဖြင့်၊ဟောတိကိ၊လော။ ဇ္ဈာတိအယံစောဒနာ၊နု ဟော်တိ၊မဖြစ်။ကသ္မာဟိယသ္မာ၊ကြောင့်၊သမာဓိ၊ ဈာန်သမာ ဓိကို၊ဘာဝေထ၊ပွါးကြကုန်လော့၊သမာဟိတော၊ ထည်ကြည်

Digitized by Google

ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဇာတိဇံ၊ သို့၊ ဝုတ္တော နု၊ သော၊ နိဗ္ဗေဝ
ဘာဂိယေန၊ ကိလေသာကိုဘောက်ခဲ့ခြင်းအာဘို့ရှိသော ဝိပဿ
နာဉာဏ်ဖြင့်။ ရူပဘဝါတိက္ကမော၀ိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏၊
တသ္မာ နဟောတိ၊ပန၊ ယင်းသို့ ရူပ ဈာန်၏ ရူပဘုံ၌ နိယမအ
ကြောင်းမဟုတ် လျှင်းမူလည်း။ ဇာတော၊ ၍ရူပဈာန်မှ။ နိရုယဂါ
မိ်၊ ငရဲသို့လားစေတတ်သော၊ မဂ္ဂ၌၊ စေတနာကိုဂင်း။ ။သဒ္ဓါ၊
ဂင်း။ ဟိရိယံ၊ ဂင်း။ ကုသလံ အပြစ်ကင်းသော။ ဓါန၌၊ အလောဘ
ဂင်း။ ဝါ၊ စေတနာဂင်း။ ဇတေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သပ္ပုရိသာနုယာ
တာ၊ သူတော်ကောင်းသို့အစဉ်ထိုက်ကုန်၏။ ဇတဉ္စိဇတံဇေ၀၊ ထို
တရားကိုသာလျှင်။ ဒိဝိယံ၊ နတ်ပြည်သို့ လားစေတတ်သော၊
မဂ်ံ၊အကြောင်းဟူ၍။ ဟိသစ္စံ၊ဇတေနမဂ္ဂေန၊ ထိုသဒ္ဓါ၊ဟိရိ၊အ
လောဘဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းဖြင့်။ ။အတ္ထဒ္ဓါရမ္ဘတ
ပါး အတ္ထဒ္ဓနေသကိုပြထို၍ ဇာမသို့၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။စေတနာ၀ိ၊
သည်ဂင်း။ စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၀ိ၊ဂင်း။ မဂ္ဂေါတိ၊၍။ ဝတ္တုံ၊
ဌာ။ ဝဋ္ဋနိဿိတော၊ တည်း။ ။ဈာနံဟုဟောခြင်းကြောင့်၊ စေတ
နာသမ္ပယုတ္တဓမ္မသည်သာမဂ္ဂဟုဆိုခြင်းငါသင့်သည်မဟုတ်ပါ
လော။ ထိုသို့လျက်စေတနာကို အာဘဲကြောင့်မဂ္ဂဟုဆိုအပ်လေ
သနည်း။ ယသ္မာ။ ပ။ တသ္မာကိုမိန့်။ ။ဇနေတိဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်
စေ၏။ ဝဓေတိ၊ ပွါးစေ၏။ ဘာ၀နာယ၊ ဘူဓာတ်၏အနက်ထွက်ပြီ
ယာဘာ၀နာ၏။ ။အရာခပ်သိမ်း၌ပင်ဤဥပ္ပါဒနဝဓနက္ထသည်
သာဖြစ်က၊ အယံတာ၀ဇ္ဈတ္တာ၀နာယ အထွေ၊ ဟုဆိုသော
ကြောင့်၊ အံ့လော၊ စုန်။ အညထ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ။သမ္မာ၀နာ၊
သက်၀င်ယုံကြည်ခြင်း။ ပရိဘာ၀နာ၊ထုံခြင်း။ ဝိဘာ၀နာ၊ ကင်း
ခြင်း၊ ကွယ်ခြင်း။ ဇာတိဇံ၊ သို့။ ။အညထာဝိ၊ဥပ္ပါဒဝဓနက္ထမှ
တပါးသော အခြင်းအား ဖြင့်လည်း။ ထိုကိုခဲ့ထို၍ တထ္ထစသည်
ကိုမိန့်။ ။သမ္မာဝေန္တိ၊ သက်၀င်ယုံကြည်ကုန်၏။ ဩကပ္ပနာ၊
သက်၀င် ယုံကြည်ခြင်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဝိဘာ၀ေဟိ၊ ကင်းစေ၊
ကွယ်စေလော့။ အာနာရဓာ ပနာ၊ ကွယ် စေခြင်း။ ။တပါး

Digitized by Google

သောအရာဋ္ဌ မြင်အပ်သောသမ္ဘာဝနာစသော အနက်ကိုစွဲ၍၊ နေတိ၊ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဝယေတိ၊ ဟူသောအနက်ကိုအဘဲ့ကြောင့် ဆိုအပ်လေ သနည်း၊ ရှင်။ တပါးသော အရာဋ္ဌ ဥပသာရ ကင်းသော ဥပ္ပါဒန၊ ဝယနထွက်ကို သာဓျင် မြင်အပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဤဥပ္ပါဒနဝယနထွက်ကိုထင်စွာပြခြင်းငှာ။ ပုနစပရံဥဒါဟရဏီယဟူသော သုတ်ကို ဆောင်သထည်း။ ။ကသ္မာပနေထွ။ လ။ကတာဘိစောဒနာ။ ဟိတ်နှင့်စောဒနာသောကြောင့် ဟိတ်ဖြင့်ဖြေထို၍၊ ပဒိုပဒါယဘာဝေတဗ္ဗတော၊ မိန့်။ ထိုကိုခဲ့ထို၍ ဤဒဋ္ဌစသည်ကိုမိန့်၊ ဝိဝိစ္စဋ္ဌထွာပစ္စည်းဟုသိစေထို၍။ ဝိဝိစ္စေတွာကိုမိန့်၊ ဤဝိဝိစ္စေဝဟူသော်ပုန်ဋ္ဌ။ ယောအယံဇေကာရောအထွိ၊ သောဇေကာရော နိယမထွော၊ မှတ်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ ။အက္ခရေဟိကာရောဟုကစွည်းကျမ်းဋ္ဌသုတ်ရှိ၏။ဇေသဒ္ဒါနောင်ကာရပစ္စည်းနှင့် အဋ္ဌကထာဝိုကာ အများ ရှိ၏။ မဏိမဉ္ဇူ။ ဆရာမကြိုက်။ယသ္မာဇေကာရောနိယမထွော။ တသ္မာဇေကာရသနိယမထွ ဘာဝတောဒီပေတိ၊ ။ဒီပေတဗ္ဗကို ပြထို၍။ တသ္မိ်စသည်ကိုမိန့်၊ ။အဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သော ကိလေသကာမတို့၏။ (ပဒိုပက္ခဋ္ဌစပ်)။အသ၊ ထိုပဌမစျာန်ကို၊ အဓိဂမဋ္ဌ၊ ရခြင်းကိုဂုဏ်း။ဒီပေတိ၊၏။ ။ထိုကိုမေးခဲ့ထိုရကား။ကထံစသည်ကိုမိန့်၊ ။ကထံဒီပေတိ။ ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိတိ၊၍၊ ဇေဝိနိယမေကိရိယမာနေ၊ သော်၊ ဇ္ဈာနံစျာနံ၊ သည်။ ဟိယဆ္ဌာ၊ ကြောင့်။ပညာယတိ၊ထင်၏။ ။ပညာယနာကာရက်ပြထို၍၊ နှုန်း။ပါရိမတိရသေဝမိန့်။ ။ကာမာ၊ကိလေသကာမတို့သည်။ ဇ္ဈာသသစျာနသ၊၏။ ပဒိုပက္ခဘူတာနှုန်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်မဟုတ်ထုံလော။ အန္ဓကာရေသတိ ပဒီပေါဘာသော နပဝတ္တတိဝိယ။ တထာ ယေသုကိလေသကာမေသုသတိသန္တေသု ဇ္ဈာနံစျာနံနပဝတ္တတိ။ ဩရိမတိရ ပရိစ္ဆာဂေန ပါရိမတိရသ အဓိ ဂမော ဟောတိဇ္ဈာဝ တထာတေသံကိလေသကာမာနံပရိစ္ဆာဂေနေဝ အသစျာနသ အဓိဂမောဟောတိ။ ဇ္ဈာတိ၊သို့။ ပညာယတိ၊၏။

Digitized by Google

တသ္မာ၊ ထိုသို့ဇေဝသဒ္ဒါဖြင့်မှတ်သည်ရှိသော် ဤပဌမစျာန်၏ထင်
ရှား သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိယမံကရောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဗေဟိ
၏။ တတ္ထ၊ ထိုဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိဟူသောစကားဒွိ။ ကသိဏစိ၊ ထ
စုံတယောက်သောစောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊
၏။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိ။ ဇေတံဝနံ၊ ထိုဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိဟူသောစ
ကားကို။ ဇေဝံ ဤမိနာဝစနေန၊ သင်သည်ဆိုအပ်သော၍ကသ္မာပ
နေသစသောစကားဖြင့်။ ဝါ၊ ဤမိနာကာရဏေန၊ သင်သည်ဆို
အပ်သော၍အကြောင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဇေဝံယထာဝုတ္တဝစနံ၊ သင်သည်
ဆိုအပ်သောကသ္မာပနေသ စသော စကားအထိုင်း။ နနဒ္ဒဗ္ဗံ၊မ
မှတ်အပ်။ ကသ္မာဟိယသ္မာ။ ဇသဇသော ဇဝကာရော၊ ကို၊ ထံ
နိသရဏာတော၊ ထိုကိလေသာကာမတို့သည် ထွက်မြောက်
ရာထွက်မြောက်ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။(ဒိုကာအနက်)။ ။
နိသရန္တိနိဂစ္ဆန္တိဇေတေနဇေတ္ထဝါတိနိသရဏံ။ ကေနိဂစ္ဆန္တိ
ကာမာ။ တေသံကာမာနံနိသရဏံပဟာနန္တိအတ္ထော။ ဇေဝံဟိ
ကာမာနန္တိကတ္တရိသာမိဝစနံယုဇ္ဇတိ။ ။ဒိုကာ။ ။ဒိုကာဆရာ
သည်။ နက်နဲသော ဂမ္ဘီရဉာဏ်။ ကျယ်ပြန့်သော ပထဝီသမ
ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ဆရာတော်ဖြစ်ပေသည်၊
ဤအရာဒွိ၍တော်ယွင်းသည်ထင်သောကြောင့် ထင်သည့်အထျော်
ဆိုထိုက်အံ့။ ဤအရာဒွိနိသရဏာသမတိက္ကမန ပဟာနပဒိုဟ္ဘ၊
ပစ္စနိကဝိဂ္ဂမ္ဘနဟူသည်သဒ္ဒါသာထူးသည်၊ အနက်မထူး။ကာ
မတို့သည်သမတိက္ကဓိတဇ္ဇပဟာတဇ္ဇသာဖြစ်၍၊ နိသရဏာသမ
တိက္ကမနပဟာနစသောကြိယာကံမပြီးစေနိုင်။ထိုကြောင့်၊ကာ
မာနံကို ကတ္တားအနက်ဒွိ ဆဋ္ဌိကြီခြင်းသည်မသင့်။ နိသရဏံ
ကို၊ ကရဏာသာဓ်၊ အဓိကရဏာ သာဓ်ပြု၍၊ ကတ္တုဌာန်ဒွိ ဆဋ္ဌိ
သက်သော ကာမာနံနှင့် သမာသ်တွဲ ခြင်းလည်းမသင့်။ အဏ္ဏ
ယုတ္တိ၊သဒ္ဒယုတ္တိနှစ်ပါးပင်မရှိ။ ကာမဓာတုသမတိက္ကမနတော၊
ကာမရာဂ ပဋိပက္ခတောစတ္ထဓံဟာနံ ကာမာနမေဝ နိသရဏံ
ဟူသောအဋ္ဌကထာနှင့်လည်းဆန့်၏။အသင့်ကား။ ဤသို့တက်၊

Digitized by Google

သမာနံသည် သမတိက္ကမိတဗ္ဗ ပဟာတဗ္ဗ ဝိက္ခမ္ဘိတဗ္ဗဖြစ်၍၊
ဒုတ္ထ ဆဋ္ဌိသင့်၊ ဒုတိယာပဋိပဒါ၌၊ ဖြင့်ကမ္မဋ္ဌာန် ဆဋ္ဌိသက်၊
သရဏာအရဟန်သည်၊ နိဿရဏာကိစ္စ၊ သမတိက္ကမနကိစ္စ၊
ဘာနကိစ္စ၊ ဝိက္ခမ္ဘနကိစ္စကိုပြီးစေတတ်၍။ ကတ္တုသာဓ်သင့်၊
ကြောင့်၊ နိဿရတိနိဂ္ဂဟိတိနိဿရဏံ။ ထေသံကာမာနံ
သရဏံတံကာမနိဿရဏံ။ ကမ္မဋ္ဌာန်ဆဋ္ဌိထပ္ပဂိသ်သမာသ်
ဒ္ဓ။အနုမဒ္ဒဂိကာဆရာတို့ကားခုနှစ်လွှားခြောက်ကုန်၏။ ဂဏ္ဌိ
ဘာင်းကားဂိကာကိုမှီ၍ ဆုံးဖြတ်၏။ ယုတ္တိယုတ္တာမသင့်၊ ။
ဝိဝိဒ္ဓာရေပိ၊ကာမဓာတုသမတိက္ကမနတော၊ ကာမဓာတ်ကို
ချုန်မြောက် သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ ကာမရာဂ ပဓိဟက္ခ
တာစ၊ ကာမရာဂ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ဝါ၊
ကာမရာဂကိုပယ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ယမိနံယံဇ္ဈာန်
နက္ခမ်ဖွဲ့၊ အကြောင်ပဌမဈာန်သည်။အဏ္ဍိ၏။ ဇတံနေကွမ်ဖွဲ့၊သည်။
ကာမာနံ၊ ထိုကို။နိဿရဏံ၊ လွန်မြောက်တတ်၊ ပယ်တတ်သည်
ဘည်း။ပန၊ ယင်းသို့ဇဝသဒ္ဒါကို ရှေ့ပုဒ်၌သာလျှင်ဟောလျှင်းမူ
သည်း။ (ဝတ္ထုဗ္ဗောဒါန် အရုဓိလက္ခဏာစပ်။ ဥတ္တရပဒေဝိ ဝိဝိစ္ဆတ္ထ
သော နောက်ပုဒ်၌လည်း။ ဝတ္ထုဗ္ဗောဒါန် စပ်)။ ။ရှေးပုဒ်၌သာ
ဟော၍ နောက်ပုဒ်၌ ဆောင်၍ ဆိုအပ်သော အရာရှိ၏လော။
ယထာစသည်ကိုမိန့်။ ။(ဇာတေဝဝဒါန်။ ဇဝကိုနေ့ဂ်ဇာဝဒါန်လည်း
ယှဉ်)။ ။ဇာတေဝ၊ဤငါဘုရားသာသနာတော်၌သာလျှင်။ ပဌ
မော၊သော။သမတောဝ၊သောတာပန်ရဟန်း။ သမတောဝ၊သက
ဒါဂံရဟန်း။ ကသ္မာဟိယသ္မာဝိရဟိတံ နသက္ကာ၊ တသ္မာဇသေ
သောဇဝကာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ကိစ္စာဝိသဗ္ဗေဝိဝိဝေကာသဂ်ဟံ
ဂဆ္ဆတိ။ထထာပိတတောဇဝဇ္ဈာနဒဋ္ဌဗ္ဗော။နိဒ္ဒေသေ၊မဟာနိဒ္ဒေသ
ဒ္ဓိ၊ ယေစဝတ္ထုကာမာဝုတ္တာ။တတ္ထေဝ၊ ထိုမဟာနိဒ္ဒေသ်ဒ္ဓိသာ
လျှင်၊ ဝိဘင်္ဂ်၊ ဈာနဝိဘင်းဒ္ဓိ။ ယေစကိလေသ ကာမာဝုတ္တာ၊
တေသဗ္ဗေဝိသဂ်ဟိတာဇာဇ္ဈေဝဒဋ္ဌဗ္ဗော။ဟိ၊ အကျိုးကို ဆိုဦးအံ့။
ဇဝံ၊ ၍သို့ကာမေဟိဟူသော ပုဒ်ဖြင့်၊ ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသ

Digitized by Google

ကာမနှစ်ပါးကိုရေတွက်အပ်သည်။သတိ၊ သော်၊ ဗိဗိဂွေဝကာ
မေဟိတိ၊၍။(ဆဋ္ဌိကျေးဇူးထွေခွဲစပ်။ဝိသဒ္ဒါကိုဇွတိဝိအထွေး
ဟုယှဉ်။ ကာရကာသည်သရုပ်ရည်းမဟုတ်၊ ကြိယာသရုပ်ရည်း
ဗိဗိဂွေဝကာမေဟိဖြင့်၊ ဝတ္ထုကာမကိုယူရာ၌။ ကိထေသကာ
မတို့၏ ဆိတ်ခြင်းကို နုတိယဝုန်ဖြင့် ဟောအပ်သော ကြောင့်
တည်း)။ ။တေန၊ ထိုဝတ္ထုကာမမှဆိတ်သဖြင့်။ဝါ၊ ဗိဗိဂွေ
ကာမေဟိဟူသော ဂွေဝုန်ဖြင့်၊ တေန၊ ထိုကိထေသကာမမှ
ဝါ၊အလုံးစုံသောအကုသိုလ်ဓမ္မထိုမှဆိတ်သဖြင့်။ဝါ၊ဗိဗိဂွအကု
သလေဟိဝမွေဟိဟူသောနောက်ဝုန်ဖြင့်။ထွေ၊ ဤနှစ်ပါးသော
ကာယဝိဝေကာ၊ စိတ္တဝိဝေကာ တို့ထွင်။ဝါ၊ ဗိဗိဂွေဝကာမေဟိ
ဝိဂွအကုသလေဟိဝမွေဟိဟူသောနှစ်ဝုန်ထိုထွင်။ ။(အကုသ
လသဒ္ဒါဖြင့် အလုံးစုံသောအကုသိုလ်တို့ကို ယူအပ်ကုန်ဟူ
လည်း။ အချင်းခပ်သိမ်းကိလေသကာမထိုမှဆိတ်ခြင်းကိုထော
အပ်၏။ထိုကြောင့်၊ နုတိယေနကိလေသကာမေဟိဝိဝေကာ
နထောဟုမိန့်။ ။နေက္ခမ္မသုခပရိဂ္ဂဟော၊ဈာန်ချမ်းသာကိုအိ
ဆည်းခြင်းကို၊ (သံကိလေသဝတ္ထုဟူသည်ကိလေသကာမ
အာရုံဖြစ်သောရူပါရုံစသောဝတ္ထုကာမထည်း)။ ။ထော
ဘာဝဿ၊ လျှပ်ပေါ်လော်လည်သည်၏အဖြစ်၏။ ။ဟော
ဟူသည်လည်း ထောလုပ္ပ ထဏ္ဍာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော
ယောနိသောမနသိကာရရူပါရုံစသည်ကိုယူ။ ဗာဟဒဘာဝ၏
ကြောင်းကား၊ မောဟဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။ အယောနိသော
မနသိကာရဝိပလ္လာသစသည်ကိုယူ။ သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း
သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းစသည်ထိုသည် ကာမဂုဏ်ကို ရဖြင့်
အကြောင်းဖြစ်သည်။ကာမဂုဏ်မှကြဉ်သဖြင့်ပါထာတိပါဏ
သော ပယောဂမှ စ၍တော့သည်။ တဏ္ဍာ သံကိလေသိကကို
သုတ်သင်သဖြင့်၊ အထိုဆန္ဒအာသယမှစ၍တော့သည်။ ။မ
ကား၊ အာသယောနာမ ယထာဘူတဉာဏ်ဟုဆို၏။ ဤအရ
ယထာဘူတဉာဏ်ကိုဆိုထိုမည်မထင်။ကိလေသကာမမှဆိ

သဖြင့်ကာမဆန္ဒနှမစင်၍၊သမာနဆန္ဒနှဖြစ်သည်ကိုဆိုထိုသည်။ ။ကဲ့သမဿဒ္ဓါသည်ဟောအပ်သောဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသကာမနှစ်ပါးထိုထွင်၊ ဝတ္ထုကာမ၏အဘိဒ္ဓါရအပ်သော အထွက်ကိုပြုပြီး၍၊ကိလေသာကာမအဘိဒ္ဓါပြုထိုရကား။ ကိလေသကာမပကွေပန စသည်ကိုဝိန်း။ ။သောစ၊ ထိကာမန္တုန္ဒ သည်လည်း။ (သမာနောဝိဒ္ဓစပ်)။ဝါ၊ကိုထည်း။(ဝုတ္တောဒ္ဓစပ်)။အသ၊ထိကာမန္တုန္ဒ၏၊ အညောသံ၊ နိဝရဏမှ တပါး ကုန် သော။ ဓမ္မာနံဝိ၊ ဒိဋ္ဌိမာနစသော ထရားတို့၏လည်း။ အကုသလဘာဂေဝိဇ္ဇမာနေဝိနိဝရဏာနေဝုတ္တာနိတိ သမ္မန္ဓေခ။ ဥပရိဈာနဂ်ပစ္စနိကပဋိက္ခေပဘာဝဒဿနတော၊အထက်ဒ္ဓါဟောအပ်လတ္တံ့သောဈာနင်တို့၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောနိဝရဏတို့ကိုပယ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊(တောပစ္စည်း၊သမ္မခါနတ္ထဒ္ဓါသက်။ဥပရိဝုစ္စမာနာနိဈာနဂ်ါနိဥပရိဈာနဂ်ါနိ၊ အလုတ္တာသမာသ်)။ တေသံပစ္စနိကာနိတထာ၊ နိဝရဏရ၏။ တေသံပဋိပက္ခာနိဝိဒ္ဓံသကာနိထထာ၊ တေသံဘာဝေါတထာ၊ တဿဒဿနံတထာ။ ။ဟိသဒ္ဒါ၊တေသံ၊ ထိဈာနင်၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော နိဝရဏတို့ကို၊ဈာနဂ်ါနေဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ပဒိက္ခေပါနိဝိဒ္ဓံသကာနိ၊ ပျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။ဝိဓာတကာနိ၊သတ်တတ်ကုန်၏။တထာဟိတတောဇေဝ၊ ထိသို့ဈာနင်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောနိဝရဏတရားတို့ကို သတ်တတ်ပယ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ပေဓုကော၊ နေတ္တိကျမ်း၌။ဝါ၊ ပေဓုကောပဓေသဒ္ဓါ။ဇေဝံ၊ သို့။ဇ္ဈာ၊ ဈာနင်ပုန်တို့တွင်။ဝိက္ခမ္ဘ နဝိဝေကော၊ဝိက္ခမ္ဘ နပဟာန အားဖြင့်ကြဉ်ခြင်းဆိတ်ခြင်းကို။ ပဌကာမဂုဏိက ဝိသယသ၊ ငါးပါးသော ကာမ အစုလျှင် အာရုံရှိသော။ လောဘသ၊ကို။ (ဝိက္ခမ္ဘ နဝိဝေကောဒ္ဓ ဆဋ္ဌိကံစပ်)။ အာစာတဝတ္ထုဘေခါနိဝိသယာနံ၊ရန့်ပြုးဘွဲ့ခြင်း၏အကြောင်းအပြားစသည်လျှင်အာရုံရှိကုန်၏။ ။ဗျာပါဒမ္မဆိတ်သဖြင့်။အနုဏ္ဍမေအာစရိ၊အာစရိသော အာစာတဝတ္ထုအပြားလျှင်အာရုံရှိသောဒေါသကို၊မောဟာဓိ

Digitized by Google

ကဖြစ်သောထိနပိဋ္ဌစသော နိဝရဏထိုမှ ဆိတ်သဖြင့်ဝံးသွေး
သည်၏အစွယ်းဖြင့်းရက္ခစသည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာစသည် အကြောင်းလျှင်အ
ရုံရှိသော မောဟကို၊ ဝိက္ခ ဇ္ဈာနအားဖြင့်ဆိတ်ခြင်းကို ဆိုအပ်
၍သို့ဒေါသမောဟာနုံကိုအသိုးအသိုးဟုဥ်၍ပါ။

အပုနာဝသည်၊ ဝိတက်၏အမည်ဖြစ်ထျက်၊ အပုနာဝသဖွယ်
ဂတောဟုဆိုခြင်းသည်၊ ဝိတက်၏ ကိစ္စအထူးဖြင့်မြဲမြံသည်
အဖြစ်သို့ရောက်သောပဌမဈာန်သမာဓိ၌ ဆန့်ကျင်ဘက်မှ
သည်၏အဖြစ်ကိုပြုသဖြင့်၊ မြဲမြံသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ပဌမဈာန်
တူကုန်သော၊ ဝိထက်ကင်းကုန်သော၊ ဒုတိယဈာန်စသော
မာဓိတို့၌လည်း၊အပုနာဟုအဋ္ဌကထာဝေါဟာရသည်ဖြစ်၏
ယံဈာနံ ဝိထက္ကေန စေဝ ဝိစာရေနစ သဟ ပဝတ္တတိ၊ ဇ္ဈာ
တသ္မာ၊ ဇ္ဈာနံဈာန်၊ ကို၊ သဝိတက္ကသဝိစာရန္တိ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ၏
ပြုဟ်တု၊ ဝိပြုဟ်စစ်ကား၊ ဝိတက္ကေန သဟယံဝတ္တတိတိ သ
တက္ကံ၊ ဝိစာရေနသဟယံဝတ္တတိတိသဝိစာရံ၊ သဝိတက္ကဉ္စ
သဝိစာရဉ္စာတိသဝိတက္ကသဝိစာရံ၊ပြု)။ ။ဝိဘင်္ဂေပန၊ ဈာ
ဝိဆင်းဒ္ဓကား။ ဝုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာဒေသနာကတာ။ပန၊ ယင်းသို့ဖ
လာဓိဋ္ဌာန်အားဖြင့် ဟောအပ်လျှင်းမူလည်း။ တတြာဝိ၊ထိုဈာ
ဝိဘင်းဒ္ဓလည်း။ ။ဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိတက်ဝိစ
ရှနှင့်ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကိုပြုသဖြင့်၊ ဈာန်၏သဘာလျှင်၊ သ
တက္ကာ၊ သဝိစာရ၏အဖြစ်ကိုဆိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊အနက်
ဈာနဝိဘင်းဒ္ဓ၌အတူသာမှတ်အပ်၏။ ။ဝိဝိတ္တာ၊ဆိတ်ခြင်းက
ခြင်း။ဝိဝေကော၊ခြင်း။(ဝိပုဗ္ဗဝိစဓာတ်ထပစ္စည်း)။ဝိဝိတ္တော၊နှ
ရဏထိုမှ ဆိတ်တတ်ကြဉ်ထတ်ကင်းတတ်၏။ဝါ၊ နိဝရဏ
သည်ကြဉ်အပ်ဟဲအပ်၏။တသ္မာဝိဝေကာ၊ ထိုနိဝရဏထိုမှက
ခြင်း၊ဆိတ်ခြင်းကြောင့်။ ဈာန်ထရောအားပကတူပနိသယသ
ဖြင့်ကျေးဇူးပြုသောဥပစာရဘာဝနာထည်း။ တထို့ဝိဝေက
ထိုနိဝရဏတို့မှ ကင်းကုန်သော ဈာန်နှင့်ယှဉ်သော ထရ
ပေါင်းဒ္ဓ။ဝါ၊နိဝရဏထိုသည်ကြဉ်အပ်သောဈာန်နှင့်ယှဉ်သော

Digitized by Google

ထေရားအပေါင်းနှင့်၊ ယာဟရထာဝိတိအဏ္ဍို၊အယံဏုမသို့ အဏ္ဍေဝိ
တိဏ္ဍုတိအဓိပ္ပေထာ။ ။(အယဉ္စဝိတိဏ္ဍုဒ္ဓသုခံ၊ဖြင့်ဆွဲနှိုပြုပြီးမှ၊
အသဏ္ဌိဝိပ္ပကာရိဆိုစေဟိုသည်၏ အဖြစ်ကိုဖြစ်)။ ဝိတိစသုခဒ္ဓ
ဝိတိသုခံ။ ထံအသဏ္ဌာနသ၊အသို့ဏ္ဌာနေအဏ္ဍို၊ ဏ္ဍုတိထဋ္ဌာ၊
ဏ္ဍုန်ဏ္ဌာန်၊ကိုဝိတိသုခန်တိ၌။ ဂုဏ္ဍုတိ၊(ဏ္ဌာန်ရ၏)။ ဝိထဒ္ဓသုခဒ္ဓဝိ
တိသုခံ၊(သမာဟာဂဒွန်)။ အသဏ္ဌာနသ၊ အသို့ဝါဏ္ဌာနေ၊ ဝိ
ဝေကစံ၊သော။ ဝိတိသုခံ၊သည်၊အဏ္ဍို၏။ ဏ္ဍုတိတဋ္ဌာဝေဝိ၊၍
သို့ထည်း။ ဗိဝေကစံဝိတိသုခံ၏၊(ဝိဝေကစံဒွ်၊ ပဌမာဝိဘတ်မ
ဂေဏ္ဍသောအဏ္ဍုတ္တာသမာသ်၊ ရှေးနည်းအထိုကား။ ဝိဝေကစံ၏
အရဏ္ဌာန်ရ၏၊နောက်နည်းအထိုကား၊ဝိတိသုခရ၏။ ။ဝိသေ
သနဏ္ဌာန်သည်သာ ဝိဝေကဇမည်သည်ဖြစ်က၊ ဝိတိသုခကို ဝိ
ဝေကဇဆိုခြင်းသည်မသင့်၊ရုန်းယထေဝဟိစသည်ကိုမိန့်။ ။
ဟိဘဒ္ဓံ၊ ဏ္ဌာနံဝိဝေကစံဟောတိ ယထေဝ၊ ဇေံတထာဇ္ဈေဏ္ဌာ
နေဝိတိသုခံဝိဝိဝေကဇမေဝဟောတိ။ အသဏ္ဌာနသ၊ ထဒ္ဓ၊
ထိုနိဝရဏာကင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဝိတိသုခသည်ထည်း။
ဂဏာနာနုပုဗ္ဗထာဂဏာနာနုပုဗ္ဗတာဃ၊ အရေအတွက်၏ အစဉ်
အားဖြင့်။(ယထောပ)။ဝါ၊ ဂဏာနာနုပုဗ္ဗတာ၊အရေအတွက်၏အ
စဉ်မျှသည်၊ ပဌမံ၊ဏ္ဍို။ (ပဌမံကားဘာဝနဝုံးထည်း။ ကြိယာဝိ
သေသန၊ဓာတုဝိသေသနထည်း)။ ဥပ္ပန္နံ၊ဖြစ်သည်ထည်း။ ဝါ၊
ရအပ်သည်ထည်း။သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ဝင်စားအပ်သည်တည်း။ ဏ္ဍန်
ပန်၊၍သမာပဇ္ဇိထဗ္ဗတ္ထိတ်သည်ကား။ဟိဝိဏ္ဍာရေမိ၊ ဗိဏ္ဍာဝ
ဆိဘာဝေါ၊ လေ့ထာ အပ်ငြားသော ဝသိဘော် ငါးပါးရှိသော်၊
အဒ္ဓ သမာပတ္တိ ထာဘိ၊ သမာပတ်ရှစ်ပါးကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်
သည်းထြိုက္ကမန္တောဝိ၊ ချဉ်သည်ဖြစ်၍ထည်း။ ။အာရမ္မဏူပ
နိဇ္ဈာန်၊ပထဝီကသိုဏ်းစသေါ်အာရုံကိုကပ်၍ရှုတတ်သောအာ
ဂမ္ဘဏူပနိဇ္ဈာနဏ္ဌာန်ဂင်းလက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်၊ အနိစ္စစသောလက္ခ
ဏာကိုကပ်၍ရှုထတ်သော လက္ခဏူပဏ္ဌာန်ဂင်း။ ဝိပဿနာဃ၊
ဖြင့်၊ဝါ၊သည်းကထကိစ္စသ၊ပြုအပ်သော်ကိစ္စ၏မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်၊

Digitized by Google

ဖူးရှုနေတော၊ ပြည့်စုံခြင်း ကြောင့်။ ။ငိုကာ၌ကား။ ။နှိုးဩဇီ ပလ္လာသပဟာနေနမဂ္ဂေါအသံမောဟာတော အနိစ္စာနိလက္ခဏာ နိပုဒိဂ္ဂတိတိ လက္ခဏာပ နိဂ္ဂာနံ။ ဟုမိန့်သောကြောင့်၊ နိစ္စ သောဝိပလ္လာသကိုပယ်သဖြင့်၊ အသံမောဟ အားဖြင့် အနိစ္စ သောလက္ခဏာထိုကိုထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏။ ထိုကြောင့်ဃက္ခ ဏူပဗျာန်မည်၏။၍ကားငိုကာအထိုတည်း။ ။ပျက်စီးခြင်းမ ရှိသောနိဗ္ဗာန်သည်၊ မဘောက်မပြန်သောအဝိဟိုတဃက္ခဏာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်မ ဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော အနည်ထာဘာဝ ကြောင့်၎င်း။ တဃ လက္ခဏာရှိ၏။ ။အသံမောသမုဒ် နိဗ္ဗာနံ အဝိပရိတ ဃက္ခ ဏတ္တာအနုည်ထာဘာဝတောတဃလက္ခဏံ။ ။ငိုကာ။ ။ တသ္မာအာရမ္မဏူပနိဂ္ဂါနတော၊ ထိုကသိုဏ်းစသောအာရုံကို ကပ်၍ရှုတတ်သောကြောင့်၎င်း။ ။(တသ္မာနောင်၊ ဟိတ်နှင့် ဆောင်၊တူအောင်အနက်ကြီ)။ ။(၍အထိုကား။ ဗျာနုံ၌ ဗျေ ဓာတ်၊ စိန္တာအနက်ဟော)။ ပစ္စနီကဗျာပနတော၀ါ၊ ဆန့်ကျင် ဘက်ဖြစ်သောနိဝရဏတရားတို့ကို တိုက်တတ်သောကြောင့် ၎င်း။(၍အထိုကား။ဗျပဓာတ်၊ ဒဟနအနက်ဟော)။ ။ဥပသမ္မဇ္ဈ ဥပဂ္ဂေး၊ သံဂ္ဂေးရှိသော ပဒဓာတ် သည်၊ ဥပဂမနတ္ထ၊ တွာ ပစ္စည်းဟုသိစေထို၍။ဥပဂစ္ဆဲကိုမိန့်။ ။ပထဝီမတ္ထာလံ၊ ပထဝီ ကသိုဏ်းဝန်းကို။ သကလဋ္ဌေန၊ အလုံးစုံ ဟူသော အနက်သ ေဘာကြောင့်။တံ၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်းဝန်းကို။ ပဋိလဒ္ဓနိမိတ္တပ္ပ ဋေအပ်သောပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုဂုဏ်း။ ပဋိလဒ္ဓဗျာနမ္မိ ပထဝီကသိ ဏာန္တိ ဝုစ္စတိ။ဟိယသ္မာ။သဗ္ဗကမ္မဋ္ဌာနာနံ၊ ထို၏။ ဘာဝနာဝိဓာ နံ၊ကို။(ဝိတ္ထာရိတံဒ္ဓစပ်)။သဗ္ဗအဋ္ဌကထာနယေန၊ဖြင့်။တေန၊ထို အလုံးစုံသောကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၏ ဘာဝနာအစိအရင်၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ိ ခဲ့အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော်အ ဂုဏ်၌ ပုနဝုတ္တေန၊ တဘာန်ဆို သဖြင့်။ကို၊ အဘယ်အကျိုးရှိမှ နည်း။ဖူတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ဆိုအပ်ပြီးသည်ကိုထဘာန်ဆိုခြင်း၏အ

Digitized by Google

ကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နံအာထွံ၊ကို။ မယံဝုနနဝိထွာဂရ
ယာမ။ ။ပဌမံ။

ဝူပဘဒမဟူသည် ဘမတိက္ကမတည်း။ သမတိက္ကမ ဟူသည်
အဟါတုဘာဝတည်းဟုဖြတိုရ်။ဝူပသမာ၊သမတိက္ကမာ၊ အပါတု
ဘာဝါကိုဝိန်ဆေ၏။ ။ဖြင်အပ်ပြီးသောအဖြစ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ထိ
အား ထိုထို ဈာန်ခဏ်၌ မသုံးသပ်ခြင်း သဘောဆို ရောက်စေ
ခြင်းဘည်ဝူပဘမ၊ ဝိရဇ္ဈနပဟာနဟူသော။ ဝိထက္ကဝိစာရနံဝူ
ပသမာဟူသောဟိုင်ဖြင့် အကြောင်ဝိတက်ဝိစာရထိုကြောင့် ပဌမ
ဈာန်သည်ရှုန်ရင်း၏။ ထိုဝိတက်ဝိစာရထိုကို လွန်မြောက်ခြင်း
ကြောင့်ဒုတိယဈာန်ကိုရ၏။သဘောအားဖြင့်မရှုန်ရင်းကုန်သေါ
ဗသသစသည်ထိုကိုလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်ရသည်မဟုတ်၊ ၍
အနက်ကိုပြု၏။ ဝိတိယာစဝိရာဂါ၊ စသည် ထို၌ဋ္ဌင်းနည်း။ ထို
ကြောင့်၊ဝိတက္ကဝိစာရ၊ဝိတိ၊သုခသမတိက္ကမသဒ္ဒါတို့သည်ထြ
ဋ္ဌဝရိက၊ ထြဋ္ဌဝရိကအင်္ဂါကို လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုတိယ
ဈာန်စသည်တို့ကိုရခြင်းကိုပြုတတ်ကုန်၏။ ။ဒုတိယဈာန်၌အ
လုံးစုံသောပဌမဈာန်ထရားထိုသည်မရှိကုန်ထျက်၊ဝိတက်ဝိစာ
ရထို၏သာ မရှိကုန်သကဲ့သို့။ အဘယ်ကို ပြခြင်းအကျိုးဌာ။ ဝိ
ထက္ကဝိစာရာနံ၊ ဝူပသမာဟု အထူးပြု၍ မြတ်စွာ ဘုရားသည်
ဟောပါသနည်း၊ဒုန်းကိစ္စာဝိ၊စသည်ကိုဝိန်။ ။ပဌမဈာနဓမ္မာ
ကိစ္စာဝိနဆန်တို့၊ ပနထဇာဝိ ဇ္ဈာတိဇ္ဈာမသသဆဏ္ဍသဒိပနဏ္ဍံ ဝိ
တက္ကဝိစာရာနံဝူပသမာတိဇံ ဝုတ္တန်သမ္ဘန္ဓေ။ ဟိသစ္စံ၊ နိယ
ကဇ္ဈတ်၊ဝိဝိသဆ္ဆာန်၌ဖြစ်သည်ကို၊(ဈာနံဝိန်၌ဝိသဒ္ဒါဖြင့်သဒ္ဒါကို
ပေါင်း)။နိလဝဏ္ဍယောဂတော၊ ညိသောဆဆင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်း
ကြောင့်။နိလဝဏ္ဍံ၊ဆည်ဝုဆိုးသည်။နိလံဝိယ၊နိလမည်သကဲ့သို့
တည်း။ ။(ထနည်း)။ရေချဏ္ဍကိုပြုထို၍၊ ယသွာဝါ၊ စသည်ကို
မိန်။ ။ထံဈာန်သမ္ပသာဒနန်တို့ဝုတ်၊ သမ္ပသာဒနသမန္နာဂတဏ္ဍာ၊
သမ္ပသာဒနမည်သော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
ရင်း(သမ္ပသာဒယတိဒ္ဓစပ်)။ ။၍အကြောင်းကြောင့်သာကြည်

Digitized by Google

စေသလော။ ဝိထက္ကစသည်ကိုပြန်။ ။ဝိထက္ကဝိစာရက္ကောဘာဂုပသမေနစ၊ ဝိထက်ဝိစာရတည်းဟူသော ချောက်ချားခြင်းမှငြိမ်းခြင်းကြောင့်ဂုဏ်း။ စေတော၊ စိတ်ကို။ (စေတသ၌ါမနောဂိုဏ်း၊ သဿစော၊ ၌စသ၌ါဖြင့်အံဝိဘတ်ကိုဆြပြု)။ ဤမသို့ အထွဝိကပ္ပေ၍နောက်ဝိကပ်၌၊ ဝါ၊ ဟေတုကတ္တုသာဓ်အထွဝိကပ်၌၊ ဝါ၊ ရဇ္ဇထွဝိကပ်၌။ ပုရိမသို့ အထွဝိကပ္ပေ၊ ရှေးဖြစ်သော အထွဝိကပ်၌၊ ဝါ၊ ဂုဏူပစာရဖြစ်သောရှေးဝိကပ်၌။ စေတသော၊ ကို၊ သမ္ပယုတ်၊ ကြည်စေတတ်သော။ (သမ္ပယုတ်နှင့်စပ်၍။ ဆဋ္ဌီကံအနက်ပေး)။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဇကောဒိဘာဝံ၊ ဖြတ်သောတည်ကြဉ်ခြင်းကို ပွါးစေတတ်သော၊ (ဇကောဒိဘာဝနှင့်စပ်၍ သာမျဉ်ထွ)။ ။ဇကောသ၌ါ၏ သေဋ္ဌ၊ အသဟာယ၊ သ၌ါ၊ တုထျ၊ အည စသည်တို့ထွင် သေဋ္ဌ အနက်ကိုဖြထိုက်၍။ အဂ္ဂေါသေဋ္ဌောစသည်ကိုပြန်။ ။အနုဏ္ဏာဝုဇ္ဇတ္တာ၊ မထင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။သေဋ္ဌကိုဇကေဟုဆိုပါ၏ဃော၊ သေဋ္ဌောစသည်ကိုပြန်။ဟိသစ္စံ။အသဟာယကိုဖြထိုက်၍။ ဝိထက္ကော၊ စသည်ကိုပြန်။ ။ဥဒေတိတိဥဒိ။ဇကောဟုတ္တာဥဒိဇကောဒိ။ ။ထေတုကတ္တုသာဓ်ကိုဖြထိုက်၍ အထဝါစသည်ကိုပြန်။ဝါဏျဏ္ဍကိုဖြထိုက်၍ဥဋ္ဌာပေတိကိုပြန်။ ။(အဏ္ဍောဂ္ဂိက၊ သံဝဏ္ဏနာ၊ ထွက်စာနာ၏ဆိုသောကြောင့်၊ ဥဒါယတိမ္ဟထွက်)။ ။ဥဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ထစော၊ ထောင်စော၊ ထက်စော၊ ကြွစေတတ်၏။ ဇ္ဈာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ဇ္ဈာန်ဒုတိယဈာနံ၊သည်။ ။ဇကောဒိဘာဝံဟုဟောဖျင်ပြီးကောင်းထျက်၊ အဘဲ့ကြောင့်စေတသောဟူသောပုန်ကို ဟောသနည်း။ သောပနစသည်ကိုပြန်။ ။ပဌမဈာန်၌လည်းသ၌ါ၊ဇကောဒိမည်သောသမာဓိတို့သည်ရှိကုန်ထျက်၊ ၍ဒုတိယဈာန်၌ သာလျှင်၊ သမ္ပယာဒနံ စေတသော ဇကောဒိဘာဝံဟု ဟောအပ်လေသနည်းဟု စောဒနာထို၍။ နနုစသည်ကိုပြန်။ ။(နနုစာယံ။လ။သမာဓိကား၊ အာဘောဂ။အထကဆွ၊ လ။ဝုစ္စတိကား၊စောဒနာ)။ ။ပရိဟာရော့မယာဝုစ္စတေ၊ ဟိ

Digitized by Google

ဖုထွာရေမိ၊ အနုပဋမံဈာနံသမ္မသာဒနန္တိ နဝတ္တဲ့၊ ဇကောဒိဘာ
ဖုန္တိ ဝိနဝတ္တဲ့ကိုသမ္မန္နေ၁။ ။သဒ္ဓါသည်မရှိသောကြောင့်သမ္မ
သာဒနဟူဆိုအပ်သလော၊သတိယာဝိသဒ္ဓါယကဲ့မိန့်။ ရှိလျက်အ
ကဲ့ကြောင့်မဆိုအပ်သနည်း။ ဝိတက္ကဝိစာရကျွေဘောနသုပ္ပ
သန်္ဓေဟောတိ၊တဆွဲကိုမိန့်။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ဝိစိတစသည်
ကိုမိန့်။ ။ဝိစိတရင်သမာကုလံ၊ လှိုင်းတံပိုးတို့ဖြင့်ပြွမ်းသော။
ာလံသုပ္ပသန်္ဓံနဟောတိဇ္ဈဝသုပ္ပသန်္ဓံနဟောတိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့
ပဋမဈာန်၏ ဝိတက်ဝိစာရ ချောက်ချားခြင်းကြောင့် မကြည်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊နသုပ္ပသန္နတ္တာဇေ၀၊ သဒ္ဓါ၏မကြည်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ဇထွေ၊ ဤပဋမဈာန်၌။တသ္မာ၊ ထိုသို့သ
ဓာဓိ၏ကောင်းစွာမထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိတက္ကဝိ
ာရပလိဗောဓာဘာဝေန၊ ဝိတက်ဝိစာရတည်းဟူသော ဒို့ပ
ဲကြခြင်း၏ မရှိသဖြင့်၊၀ါ၊ကြောင့်၊ ဗလိသဒ္ဓါသဟာယပဋိလာ
ဘနေ၀၊အားကြီးစွာသောသဒ္ဓါတည်းဟူသောအဘော်ကဲ့ရ
သဖြင့်သာလျှင်။၀ါ၊ကြောင့်သာလျှင်။တသ္မာ၊ထိုသို့သဒ္ဓါ၏ အား
ကြီးသည်၏ အဖြစ်၊ သမာဓိ၏လည်း ထင်ရှား သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ဇာဓေ၀၊ဤနုတိယဈာန်၌သာလျှင်။ဇေ၀၊ဤသို့။၀ါ၊ ဤသမ္မ
သာဒနံစေတသောဇကောဒိဘာဝံဟူသောစကားကို။ ဝိဘင်
ပန၊်၌ကား။သမ္မသာဒနန္တိ။လ။ အဘိပ္ပသာဒေါတိ၊၍ဝင်း။ (ဇာတိ
ကျေ)။စေတသော။လ။ဒ္ဓိတိ၊၍ဝင်း။ ဇတ္တေကမေ၀၊ ကိုသာလျှင်။
၀ုတ္တံ၊၏။ ပန၊ ဤမျှလျှင်ဟောအပ်လျှင်း မူလည်း။ ဇေ၀ ဝုတ္တေန၊
သော။ဇတေန၊ ထိုဝိဘင်းပါဠိနှင့်။ ။အယံ အတ္ထဝဏ္ဏနာနဝိ
ဓုဏ္ဍတိ၊ဟူသည်။အကြင်သမ္မသာဒနနှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ ဈာန်
သည်သမ္မသာဒနမည်၏။ သမ္မသာဒနကို ပြအပ်သည်ရှိသော်။
သမ္မသာဒနံဈာနံဟု သမာနာဓိကရဏကို ညွှန်းဆဖြင့်သာလျှင်
ထိုသမ္မသာဒနနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ ဈာန်၌ထိုပသာဒနသဒ္ဒါ၏
ဖြစ်ခြင်းကိုပြအပ်၏။ ဤသို့အတ္ထဝဏ္ဏနာသည်ဝိဘင်းပါဠိနှင့် မ
ဆန့်ကျင်။ ဇကောဒိကိုပြအပ်သည်ရှိသော်။ဇကောဒိဘာဝံဈာနံ

Digitized by Google

ဟု၊ သမာနာဓိကရဏာကို ညွှန်ပြခြင်းသာလျှင် ဤသို့ကဲ့သို့
ကိုပွါးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဤသို့
ဆန့်ကျင်။ ။ဘာဝနာယ၊ဖြင့်။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ၊တို့ကို၊ ယ
နတ္တာ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တာ၊ ငြိမ်းခြင်း
ရောက်ကုန်သည်။ ဂူပသန္တာ၊ အထူးသဖြင့်ငြိမ်းခြင်းသို့ရော
ကုန်သည်၊အဏ္ဍကံတာ၊ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်၊အဿ
တာ၊အလွန်ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်၊အပွိတာ၊ ကင်းကု
သည်။ ဗျပွိတာ၊ အထူးသဖြင့် ကင်းကုန်သည်။ သောသိတာ
ခြောက်တပ်ကုန်သည်။ ဝိသောသိတာ၊ အထူးသဖြင့် ခြော
တပ်ကုန်သည်။ ဗျန္တီကတာ၊ ကင်းခြင်းကို ပြုထတ်ကုန်သည်
ဇွေဋ္ဌာနေဒ္ဓတွာစောဒနာဟာရာဟ၊အယံအတ္ထော၊ ဤဝိတက်
စာရမရှိဟူသောအနက်သည်။ ဆိခ္ဓေါဝနနူ၊လော။ ။(ဤမိန
ဝိဒ္ဓဝိသဒ္ဒါဖြင့်ဝိတက်ဝိစာရမရှိသောအနက်သည်၊အဝိတက္ကံအ
ဝိစာရံ ဟူသောပါဒ်ဖြင့်သာပြီးသည်မဟုတ်၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ
ဂူပသမာဟူသောပါဒ်ဖြင့်လည်း ပြီးပါ၏ဟူသော အနက်ကို
၏)။ ။အယံအတ္ထော၊သည်။ဇဝမေဝံ၊ ဤသို့စောဒနာဆရာ
တိုင်း ဝိတက္က ဝိစာရာနံ ဂူပသမာ ဟူသော ပါဒ်ဖြင့်သာလျှင်
သိခ္ဓေါဝ၊ပြီးသည်သာလျှင်တည်း၊ပနတထာပိ၊ယင်းသို့ပြီးလျှင်း
မူလည်း။ ဇေတံ၊ ဤဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဂူပသမာဟူသော စကား
သည်။တဒတ္ထဒီပကံ၊ ထိုဝိတက်ဝိစာရတို့၏မရှိဟူသောအနက်
ကိုပြတတ်သည်။ နှ၊မဟုတ်သေး။ ဩဠာရိကဿ။ပ။ ဝုတ္တဋ္ဌာ
ဝုတ္တံဟူ၍။ အဝေါစုမှာနနူ၊ ငါတို့ဆိုခဲ့ကုန်ပြီးသည် မဟုတ်တုံ
လော။ ။(တနည်း)။သမ္မသဒနာ၊ဇကောဒိဘာဝေါ၊ အဝိတက္ကအ
ဝိစာရတို့၏အကြောင်းလည်းဖြစ်သည်ကိုပြထို၍၊အဝိစာ၊စသည်
ကိုမိန့်။ ။ဣဒံဗျာနံ၊သည်။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံဂူပသမာသမ္မသာ
ဒနံ။ ကိလေသကာလုသိယသဿ၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော
မည်းညစ်ခြင်း၏။ ဂူပသမာနံသမ္မသာဒနံ၊ နိဝရဏပ္ပဟာနာနဇ
ကောဒိဘာဝေါ။ အဂ်ပါတုဘာဝေါ၊ နဇကောဒိဘာဝေါ၊ ဣဒံဗျာနံဣ

သသ သမ္မသာဒနံ နသမ္မသာဒနံ ဇကော ဒိဘာဝံ တိဏ္ဏမေဟိ
ဝမ္မန္တေ၊ ဏ္ဍတိဇံ၊ ဤသို့။ ဏ္ဍဒံဝစနံ၊ ဤဝိဏ္ဏဝိစာရာနံဂူပသမာ
ဟူသော်စကားသည်။ ဏ္ဍဒံ၊ ဤဒုတိယစျာန်သည်၊ အဝိတက္ကအဝိ
ဘာဝေ၊ မည်၏။ တတိယစတုတ္ထဈာနာနဉ္စိဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့ဇင်း။ စက္ခု
ဉာဏာဒီနိ ဝိယစ၊ တို့ကဲ့သို့ဇင်း။ ဝိတက္က ဝိစာရာနံ၊ တို့၏
သည်းအဘာဝေါ၊ ကြောင့်။ အဝိတက္ကအဝိစာရံ၊ မည်သည်။ နဉ၊ မ
ဟုတ်။ ဝေါ၊ တတိယစတုတ္ထဈာနာနဉ်၊ တို့သည်။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ
အဘာဝေါအဝိတက္ကအဝိစာရာနိဟောန္တိဝိယစ။ စက္ခုပိညာဏာ
ဒီနိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံအဘာဝေါ အဝိတက္ကအဝိစာရာနိဟောန္တိဝိ
ယစ။ တထာဇ္ဈဒံဈာနံဝိတက္ကဝိစာရာနံအဘာဝေါ အဝိတက္ကအဝိ
စာရံနဟောတိ။ အထခေါဝိတက္ကဝိစာရာနံဂူပသမာ အဝိတက္က
အဝိစာရန္တိအတ္ထော။ ။(ဟေတုပရိဒီပကဂ္ဂန္ထစသဒ္ဒါဖြင့်။သမ္မ
သာဒနံ၊ ဇကောဒိဘာဝေါ၊ ဟေတု၊ပရိဒီပကကုံပေါင်း)။ ။အဝိ
တက္ကအဝိစာရန္တိ ဇ္ဈဒံဝစနံ၊သည်ကား။ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဘာဝ
မတ္တပရိဒီပကမေဝ။ ။အယမေဝသမာဓိ၊ ဤဒုတိယ ဈာန်သ
မာဓိသည် သာဝျင်။ (အရဟတိဒ္ဓစပ်)။ သမာဓိတိ၊၍။ ဝတ္တဗ္ဗ
တံ၊ ဆိအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အရဟတိ၊၏။ ကသ္မာအရဟတိ။
ဝိတက္က ဝိစာရက္ခောဘ ဝိရဟေန၊ ဝိတက် ဝိစာရ တည်းဟူ
သောချောက်ချားခြင်း၏ကင်းသဖြင့်။ ဝါ၊ကြောင့်။ (အစလတ္တာ၊
သုပ္ပ သန္နတ္တာဒ္ဓစပ်)။ အတိဝိယ၊အလွန်ဝျင်။ အစလတ္တာစ၊တုန်
လှုပ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။သုပ္ပသန္နတ္တာစ၊ကောင်း
စွာကြည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။ သမာဓိတိဝတ္တဗ္ဗတံအရ
ဟတိ။တသ္မာ၊ ထိုသို့ဒုတိယစျာန်သမာဓိ၏သာဝျင်သမာဓိဟူ
၍ဆိုခြင်းဌာထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တသ္မာဒ္ဓေ၊ဟိတ်နှင့်
တွေ့၊ ပြား၍ရှိမခံ။ ။တသ္မာကို၊ ဟိတ်၏ဖိုလ်၊ စွဲဆိုများထိုး
စံ)။ ။ဏ္ဍမသ၊ ဤဒုတိယစျာန်၏၊ ။ဒုတိယံ။

ဝိရာဂေါနာမ၊ ဇိဂုစ္ဆနံဝါ သမတိက္ကမောဝါ ဟောတိတိ
သမ္မန္တေ။ဥဘိန္နံ၊ပိတိယာဝိရာဂါဟူသောနှစ်ပုဒ်တို့၏။ အဋ္ဌာရာ

Digitized by Google

အလယ်၌၊ထဘွဲ့၊ထိုနှစ်ပါးသောသမ္မိဆ္ဆာနထွဋ္ဌိတွင်း ဗိတိယာ
ဗိတိကို။ဝိရာဂါစ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ကိ ဥ္စဘိယော၊သိ
ဘွယ် ဗိုးစဉ်း ရှိသေး၏။ ဂူပသမာစ၊ ငြိမ်းခြင်း ကြောင့်၎
တသွာ၊ ထိုသို့ဝိရာဂသန္ဒါ၏ ဇဂုဆ္ဆ နအနက် ရှိသည်၏ အ
ကြောင့်။ဗိတိယာ၊ကို။ ဝိရာဂါစ၊လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၎
ကိ ဥ္စဘိယော၊ ဗိုးစဉ်းအလွန်ဆိုဘွယ်ရှိသေး၏။ ဝိတက္က ဝိစာ
ရာနံ၊တို့၏။ဂူပသမာစ၊ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၎င်း၊တသွာ၊ ထိုသို့ဝိရာ
ဂသန္ဒါ၏ သမတိက္ကမန အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ ပ
တထာဝိ၊ယင်းသို့ဝိတက်ဝိစာရထိုသည်နှင့်ယာ ဗျာန်ဒ္ဓသာ ငြိမ်
ကုန်လျှင်းမူလည်း။ ဇေတံ၊ဤစသန္ဒါဖြင့်ပေါင်းအပ်သော ဝိတက္က
ဝိစာရာနဒ္ဓဂူပသမာဟူသောစကာကို၊ဟိသစ္စံ၊၏။ ဝိတက္ကဝိစာ
ရာနဒ္ဓဂူပသမာတိ၊၍။ဝုတ္တော၊သေ၏။ဇ္ဈာနံကာရဏံ၊ သည်၊ (ဗျာ
ယတိန္ဒစပ်)။ဝိတက္ကဝိစာရဂူပသမော၊သည်း ဇ္ဈာမသမ္ပယုတ္တသ
၏။မဂ္ဂေါနုန္နးဇ္ဈာတိ၊သို့။ပညာယတိ၊၏။ဝဏ္ဏဘာဇာ နံ၊သည်၊ဟော
တိယထာ၊သို့။ တဒဓိ ဂမာယ၊ ထိုတတိယာ မဂ်ကို ရဖြင်းဇ္ဈာ
ဥဿုက္ကာနံ၊အားထုတ်ကုန်သူတို့၏။ဝါ၊တို့ကို၊ ဥ ဿာဟဇနကံ
ယထာ၊အားထုတ်ခြင်းကိုဖြစ်စေသကဲ့သို့ဝင်း။ ။လဒ္ဓဂုဏ်ကို
ပြထို့၍ တေနစသည်ကိုမိန့်။ ။ဗိတိယာစ၊လ။ မာတိ၍၊ အယ်
အထွေဘဂုတ္တော။ဥပပတ္တိတော၊အသင့်အာ.ဖြင့်၊သ မံ၊အညိုအမှ
ပသတိ၊၏။ ။သမံပသတိကိုဘွင့်ထို၍၊ အပကွစသည်ကို
မိန့်။ ။အပကွပတိတာ၊ သုခဒုက္ခအာဒိန္ဓမကျသည်။ဟုထွေ၍
ဝိသခါယ၊ သန့်ရှင်းသော၊ ဝိပုလာယ၊ ပြန့်ပြောသော၊ ထာမ
တာယ၊ သော။ တာယ၊ ထို ဥပေက္ခာ နှင့်၊ သမာဓိ ဂတ္တာ
ကြောင့်။ (ဂင်းပါဒ်ဖြင့် ဗျာနသမာဓိပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥ ပေက္ခတိ၏
ပေက္ခကော၊ဟုပြုစေထို၏)။ ဒိဏာသတေါ၊ ကုန်ပြီး သောအား
တေါရှိသော၊ဘိက္ခု၊ရဟန်းသည်၊စက္ခုနှာ၊စက္ခုဖြင့်၊ဝါ၊စက္ခု
ဝိညာဉ်ဖြင့်၊ (စက္ခုဖြင့်၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်၊ အနက် ပေးလျှင်း
လည်း။ဥပစာရအားဖြင့်စက္ခုဝိညာဉ်ကိုသာဆိုသည်၊ ၍ကဲ့သို့

Digitized by Google

သောအာရောဠ်ရေ၊ချဟူ၍မရှိ၊ဥပစာသာ၊သဒ္ဒူပစာရ၊ အထူးပစာရ ဟူ၍လည်းမရှိ၊အမည်သာတင်စားသည်)။ ။သုမနော၊ဝမ်းမြောက်သည်။ နုမ္မနော၊ နှလုံးဆင်းရဲသည်။ သတော၊သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သမ္မဇာနော၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိထိတ်သည်ဖြစ်၍၊ဝိဟရတိ၊၏၊ဇ္ဈာတိဇေဝံ၊သို့။ ဇ္ဈာဠနိဠ္ဍဆဋ္ဌာရမ္မဏာပါထေ၊သော်။ ပရိသုဒ္ဓ ပကတိဘာဝါ ဝိဇဟနာကာရဘူတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သောပြကတ်သောသဘောကို မစွန့်သော အခြင်းအရောဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ယာဥပေက္ခာ၊ သည်၊ အထွေ၊၏။ ။(ပရိသုဒ္ဓပကတိဘာဝဟူသည်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ကိလေသာမရှိသည်၏အဖြစ်တည်း)၊ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေကကိုမှီသော၊ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ကို။သဟဇာတမဗ္ဗာနံ၊တို့တွင်၊မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ၊ လျစ်လျူရှုသော အခြင်းအရောဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ယာဥပေက္ခာ၊သည်၊အထွေ၊၏။ ကာလေနကာလံ၊ရံခါ၊ ဥပေက္ခာနိမိတ္တံ၊ ဥပေက္ခာတည်းဟူသောနိမိတ်ကို။ ။ဥပေက္ခာနိမိတ္တဟူသည်၊ ထိနဥဒ္ဓစ္စအဘိုဠ်ဒ်ကျခြင်းမှကင်းသောလျစ်လျူရှုသော ဝီရိယကို ဥပေက္ခာဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုဝီရိယဟု ဆိုအပ်သောဥပေက္ခာသည်ပင်လျှင်၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ထိနဥဒ္ဓစ္စအဘိုဠ်ဒ်ကျခြင်း၊ လျစ်လျူရှုသောအခြင်းအရောကိုယူ၍ ဖြစ်စေအပ်သော ထိုဆိုသဘောရှိသောဥပေက္ခာ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ဥပေက္ခာနိမိတ္တမည်၏။ ။အနုစ္စာဝဇ္ဇနာတိသိထိလဝီရိယသဒ္ဓါထာ၊အားမထုတ်လွန်း၊ မထျောလွန်းသောဝီရိယဟုဆိုအပ်သော။ ။အဋ္ဌသဒ္ဓါရုပေက္ခာဟူသည်၊ရှစ်ပါးသောသမာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်၏။ အသဒ္ဓါရုပေက္ခာဟူသည်၊ မဂ်လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါး၊ သညတ၊ဝိဟာရ၊ သမာပတ်၊အနိမိတ္တ၊ဝိဟာရ၊ သမာပတ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်၏။ ။ဂဟဏောမဇ္ဈတ္တဘာဝနသဒ္ဓါရေဥပေက္ခာတိတိသဒ္ဓါရုပေက္ခာ။ (ဝိပဿနာပညာရှု၏)။ ။နိဝရဏာဒိဗပို့သဒ္ဓါသန္တိဋ္ဌနာ၊နိဝရဏစသည်တို့ကိုဆင်ခြင်၍တည်သည်ဟုဆိုအပ်သော၊(ဥပေက္ခာဒ္ဝိစပ်၊အာဒိဇ္ဈာန်

Digitized by Google

ဖြင့်၊သမထအရာဌိတက်ဝိစာရစသည်တို့ကိုယူ၊ဝိဃဿနာအာ
ရာဌ။ဥပ္ပါဒ၊ပဝတ္တ၊ နိမိတ္တ၊အာယူဟန၊ ပဋိသန္ဓိ၊ဂတိ၊ နိဗ္ဗတ္တိ၊ဥပ
ပတ္တိ၊ဇာတိ၊ဇရာ၊ မရဏ၊သောက၊ ပရိဒေဝ၊ဒုက္ခ၊ဒေါမနဿ၊ဥ
ပါယာသတို့ကိုယူ)။ ။တတ္ထဥပ္ပါဒနန္တိပုရိမကမ္မပစ္စယာ ဇာဝ
ဥပ္ပတ္တိ။ပဝတ္တန္တိတထာဥပ္ပန္နပဝတ္တိ။နိမိတ္တန္တိသဗ္ဗဝိသင်္ခါရဂတံ
နိမိတ္တဘာဝေနဥပဋ္ဌာနတော၊ အာယူဟနန္တိအာယတိ ပဋိသန္ဓိ
ဟေတုဘူတကမ္မံ။ပဋိသန္ဓိတိအာယတိ ဥပပတ္တိ။ဂတိတိယာယ
ဂတိယာသာပဋိ သန္ဓိဟောတိ။ နိဗ္ဗတ္တိတိ ခန္ဓာနံနိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဥပ
ပတ္တိတိသမာပန္နဿဝါဥပပန္နဿဝါတိ ဇဝံဝုတ္တံဝိပါကပ္ပဝတ္တိ၊
ဇာတိန္တိဇရာဒိနံပစ္စယဘူတံ ဘဝပစ္စယာဇာတိ။ ဇရာမရဏာ
ယေဝါကဒ္ဓါဇေဝ။ ဇတ္ထစ၊ ဥပ္ပါဒါဒယောပဗ္ဗေဝသင်္ခါရုပေက္ခာ
ဉာဏာဿ ဝိသယဝသေနဝုတ္တာ၊ သေသာတေသံ ဝေဝစနဝ
သေန။ နိဗ္ဗတ္တိဇာတိတိဇ္ဈံဟိန္တွယံ ဥပ္ပါဒဿစေဝပဋိသန္ဓိယာစ
ဝေဝစနံ။ ဂတိဥပ္ပတ္တိစာတိ ဇ္ဈံန္တွယံ ပဝတ္တဿ။ ဇရာဒယောနိ
မိတ္တဿာတိ။ ။ယံခန္ဓပဗ္ဗကံ၊သည်။ အတ္ထိ၊၏။ ယံခန္ဓပဗ္ဗကံ၊
သည်။ဘူတံ၊ အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်ဖြစ်၏။တံခန္ဓပဗ္ဗကံ၊
ကို။ မုဩ်တုကမျှတာ ဉာဏေန၊ဖြင့်။ ပဇဟာတိ၊၏။ ဝိစိနေန၊ဆုံ
စမ်းဆင်ခြင်ခြင်းဌ။ သဟဇာတာနံ၊တို့ကို။သမဝါဟိတဘူတာ၊
အညီအမျှ ရွှက်ဆောင်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အစွန့်အဂ္ဂသုခေ၊
စင်စစ်မြတ်သောသုခဖြစ်သော။တသ္မိ ဝိ၊ ထိုတတိယဈာန်သု
ခဋ္ဌလည်း။အပက္ခပါတဇနနီ၊ သုခဒုက္ခအတ္ထိဋ္ဌကျခြင်းကိုမဖြစ်စေ
တတ်သော။ သဗ္ဗပစ္စနီကပါဂိသုခဋ္ဌိပစ္စနီကဂူပသမေပိ၊ အလုံးစုံ
ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော နိဝရဏစသော ဝိတက်စသည်တို့မှ
စင်ကြယ်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သောတရားတို့မှငြိမ်းခြင်းဌ
လည်း။ အဗျာပါရေဘူတာ၊ ကြောင့်ကြခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ဖြစ်
သော။ ။ဥပေက္ခာ၏ပဘေဒကံပြပြီး၍။ တရားကိုယ်သဏ္ဌာန်ကို
ပြလိုရကား၊ တတ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ။ဆင်ဖြီဇော်တာ၊ ဈာန်နှင့်ပ၊
အတ္ထတတြာ။ ။သံဝိဘေဒ၊ နွေမမွှ၊ အတ္ထမြတ်ပဏ္ဍာ။ ။ရှိ

Digitized by Google

ဝေဘာဒ၊ နွေမမွှ၊ အထွပုဒ်အလာ။ ။တေနတေနအဝထွာဘော
ဒေန၊ ထိုထိုသို့သောအခိုက်အတံ့ အထူးအားဖြင့်။ အသာ၊ ထို
တကြမဏ္ဍာထွာပေကွာ၏။သတ္တသာ၊သည်။ကောသာ၊တယောက်
ထည်းသည်။ သတောဝါ၊ ဖြစ်လျင်းမူလည်း။ ဇေံတထာသခ် ါရှ
ပေကွာဝါပသာနူပေကွာနံဝ် အထွတောကေါဘာဝေါဟောတိ။
ဟိသစ္စံပညာဝေဘိန္နာ။ ဟိဝိထွာရေမိ။ဝါ၊ တပ္ပါကဋိကရောမိ၊
ပုရိသသာ၊သည်။(ပရိယေသမာနသာ၊အဝလောကေန္တသာတို့
ဒ္ဓစပ်)။သာယံ၊ ညချမ်းသောအခါ၌။ သပ္ပံ၊ဖြွေကို။ အဇပဒဒဏ္ဍံ၊
ဆိတ်ချေထံကန့်ကို။ ပရိယေသမာနသာ၊ ရှာသည်ရှိသော်၊တံ၊
ထိုဖြွေကို၊ ထုသကောဋ္ဌကေ၊ ဗွဲထိုက်၌။ သပ္ပေါ နူခေါ၊ ဖြွေ
လော၊နောနူခေါ၊ဖြွေမဟုတ်လေသလော၊အဝလောကေန္တသာ၊
ကြည့်သည်ရှိသော်။ သောဝထွိကတ္တာယံ၊လည်ရေးသုံးဆင့်ကို။
နိဗ္ဗေမတိကာသာ၊ ယုံမှားကင်းသော ယောဂျိုး၏။ (ဝိစိနေန၊
မဏ္ဍာတ္တာတာဒ္ဓစပ်)။ ဝါ၊ သော်။(ဟောတိဒ္ဓစပ်)။ဝိစိနေန၊ ဖြွေ၏
လက္ခဏောကိုစုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်း၌။ မဏ္ဍာတ္တာတာဟောတိ ယထာ
ဇေံအနိစ္စတာဝါနိဝိစိနေနမဏ္ဍာတ္တာတာဟောတိ။ ။ယောဂျိုး
သည်ဖြင်အပ်ပြီးသောလည်ရေးသုံးဆင့် ရှိသောဖြွေ၏။ ဖြွေ၏
လက္ခဏောကိုစုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်း၌ဖျစ်ဖျ။ရှုသကဲ့သို့။ ထိုအတူ
အားထုတ်အပ်ပြီးသောဝိပသနာရှိသော ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
ဖြင်အပ်ပြီးသော လက္ခဏောယာဉ်သုံးပါးရှိသော၊ ခန္ဓာငါးပါး၏
အနိစ္စ၏ အဖြစ် စသည် ကို စုံစမ်းဆင်ခြင် ခြင်း၌ ဖျစ်ဖျ။ရှု
သည်။ ။ဝိပသနူပေကွာကိုခဲ့ပြီး၍။သခ် ါရှပေကွာကိုခဲ့ထိုရ
ကား။ယထာပန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တသပုရိသသာ၊၏။(ဂဟ
ကောဒ္ဓစပ်)။ ကိန္တိ၊အသို့။ အဟံ၊သည်။ ရဠ္ဆေယျံ၊ လွှတ်ရပါအံ့
နည်း။ဇာတိ၊ဘို့။ရဠ္ဆနာကာရမေဝ၊ လွှတ်ရအံ့သောအခြင်းအရော
ကိုသာလျှင်။ပရိယေသတော၊၏။ဂဟကောမဏ္ဍာတ္တာတာဟောတိ
ယထာဇေမေဝံသခ် ါရဂ္ဂဟကောမဏ္ဍာတ္တာတာ။ ။သောပညာ၊
သည်၊ ဝိစိနနဂ္ဂဟကောသု မဏ္ဍာတ္တသခ် ါတေနဇ္ဈာမိနာကိစ္စနဒ္ဓိ

Digitized by Google

ဓာတိန္နာတိ။ မစ္ဆာတ္တလက္ခဏာ၊ ထျစ်လျ။ရှုခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ အနာဘောဂရသာ၊ သုခကိုခံစားအံ့ဟု နှလုံးမသွင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။(တတိယစျာန်သုခဠဉ်တတ်သောတဏှာ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခြင်း ကိစ္စရှိသည်ဟူလို)။ အဗျာပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကြောင့်ကြမဲ့ခြင်းလျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ဝိတိဝိရောဓပဒဋ္ဌာနာ၊ ဝိတိ၏ ကင်းခြင်းလျှင်နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဇော်ဌဌာနေဌတွာ စောဒကောအာဟ။ တသ္မာ၊ ထိုတတြမစ္ဆာတ္တာ့ပေက္ခာ၏ ပဌမစျာန်ဒုတိယစျာန်တို့ဠလည်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။တတြာဝိ၊ ထိုပဌမစျာန် ဒုတိယ စျာန်တို့ဠလည်း။ အယံ၊ ဤတတြမစ္ဆာတ္တာ့ပေက္ခာကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဟောအပ်၊ ဟောသင့်၊ ဟောထိုက်သည်၊ (တဗ္ဗပစ္စည်းအရဟာသက္ကအနက်ဠသက်)။ နဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်လေသနည်း။ ဇာတိစောဒကောအာဟ။ အပရိဗျတ္တကိစ္စတော၊ မထင်သော ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။နဝုတ္တာ၊ မဟောအပ်လေသတည်း။ ဟိဝိတ္ထာရေဓိ။ဝိတက္ကာဒီဟိ၊ တို့သည်၊ အာဘုတတ္တာ၊ ရှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။တသာ၊ ထိုတတြမစ္ဆာတ္တာ့ပေက္ခာ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပဌမစျာန်၊ ဒုတိယစျာန်ဠ၊ ကိုပြ်သည်။အပရိဗျတ္တံ၊ မထင်ရှား။ ဇ္ဈာဝပနအယံဝုတ္တာတိ သမ္မန္နောကသ္မာဝုတ္တာတိ၊ဝိတက္ကာလ။တသ္မာတိအာဟ။ ။နိဋ္ဌိတာဥပေက္ခာကောစဝိဟရတိတိဇောသသဇ္ဈသောအတ္ထဝဏ္ဏနာ။

ယောပုဂ္ဂလော ယသ္မာသရတိ၊ ဇ္ဈတိတသ္မာသောပုဂ္ဂလော သတောဝ။ယောပုဂ္ဂလောယသ္မာသမ္မာပကာရေနဇာနာတိ၊ဇ္ဈတိတသ္မာသောပုဂ္ဂလောသမ္မဇာနော။သရဏာလက္ခဏာ၊ အောက်မေ့ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။အသံမုဿနရသာ၊ မမေ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ မေ့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းလျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏၊ အသမ္မောဟ လက္ခဏာ၊ မတွေဝေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ တွေဝေခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တိရဏရသံ၊ဆုံးဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ဝါ၊ကူးခပ်ခြင်းကိစ္စ၊ ကပ်းတဘက်သို့ရောက်

Digitized by Google

ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဖဝိစယပစ္စုပ္ပဇ္ဇာနံ၊ စုံစမ်းခြင်းလျှင်ထင်သော အ
ခြင်းအာရာရှိ၏။ ကိစ္စာဝိအတ္ထိ၊ ပန တထာဝိတတ္ထ သတိသမ္ဗောဇ္ဈ
ကိစ္စံ အဗျတ္တံ၊ ဟိသစ္စံ၊ ရွှေစျာန်တို့၌လည်း သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်၏ဟူ
သဘ စကားသည်မှန်၏။ ဝါ၊ ဟိယတ္တံ၊ သင့်၏။ ဝါ၊ ဟိဘုတံ၊
ကုတ်၏။ ဝါ၊ ဟိဝိအတထံ၊ မချွတ်မလွဲ။ ဥပစာရမတ္တံဝိ၊ ဥပစာရ
ချာန်မျှသည်လည်း။ တေသံစျာနာနံ ဩဒ္ဒါရိကတ္တာ။ စိတ္တသ၊
၏။ ဂတိ၊ အလားသည်၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သုခါဟောတိဝိယတထာ
ဂတိသုခါဟောတိ၊ တသ္မာ အဗျတ္တံတိအတ္ထော။ ဩဒ္ဒါရိကဂ်ပ
ဘာနေန၊ ချန်ရင်းသောဝိတက်၊ဝိစာရ၊ပီတိတို့ကိုပယ်သဖြင့်။ ခု
ရစာရာယံ၊ သင်တုန်းသွားခဲ့။ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကိစ္စပရိဂ္ဂဟိတာ၊သ
တိသမ္ဗောဇ္ဈင်၏ကိစ္စဖြင့်သိမ်းဆည်းအပ်သော။ စိတ္တသ၊၏။ ဂတိ၊
ကို။ ဇ္ဈာန်တဇ္ဇာဝိယတထာဂတိဇ္ဈာန်တဇ္ဇာ။ ဇ္ဈာတိတသ္မာဇ္ဈာဝေ
ဂတ္တံ။ ဝေနေယပဂေါ၊ နှိမ့်ရှိဖြစ်သော။ ဝဇ္ဇော၊ နွားသငယ်သည်။ ဝေနေ
ယတာ၊အမိနွားမမှ။ အပနီတော၊ ကင်းသည်ရှိသော်။ အရက္ခိယ
ာနော၊ နှိပ်စွဲသောသူသည်မစောင့်ရှောက်အပ်သည်ရှိသော်။
ဒီးဝံတထာ ဇ္ဈာနံတတိယဇ္ဈာနသုခံဥပဂစ္ဆေယျာတိသမ္ဘန္ဓော။ တံ
သတိသမ္ဗောဇ္ဈာရက္ခေန၊ ထိသတိသမ္ဗောဇ္ဈတည်းဟူသော အ
ဝစောင့်အရှောက်သည်။ ဝိတိ၊ သို့။ ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ကပ်ရောက်၏။ ။
ဖြာင့်ထို၍။ ဝိတိသမ္ဗယဂ္ဂတမေဝသိယာကိုမိန့်။ ဒုတိယစျာန်ဖြစ်
ရာသည်ဟူထိသည်။ ။ဇ္ဈာနဉ္စသုခံ၊ ဤတတိယစျာန်သုခသည်
သည်း။ အတိမဓုရံ၊ အလွန်ချိုမြိန်၏။ တတော၊ ထိုတတိယစျာန်
သုခထက်။ ဇေဋ္ဌသုခေ၊ ဤတတိယစျာန်သုခ၌။ အသာရဇ္ဇနာ၊ မ
တပ်သည်။ ဇ္ဈာနဒ္ဒိအတ္ထဝိသေသံ၊ ဤတတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂိပုဂ္ဂိုလ်
၏သတိသမ္ဗောဇ္ဈာအာနုဘော်ကြောင့် သုခ၌မတပ်ခြင်းဟူသော
အနက်ဝိသေသကို။ ဇ္ဈာဓေဝ၊ ဤတတိယစျာန်၌သာလျှင်။ ဇ္ဈာန်၊
ဤသတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို။ တတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂိနော၊အား။ သုခပဋိသံ
ဝေနာဘောဂေါ၊ သုခဝေဒနာကို ခံစားအံ့ဟု နှလုံးသွင်းခြင်း
သည်။ ကိစ္စာဝိနတ္ထိ၊ ဇော်သည်ကဲ့သို့ဝိသုခစ္စကာယေနပဋိသံဝေဒေ

Digitized by Google

တိတိအာဟာတိပဓာနပါဠော။ ။သုခဝေဒနာကိုခံစားအံ့ဟု
လုံးသွင်းခြင်းမရှိဘဲထျက်။အဘယ်ကိုပြုထိုး၍ဟောသနည်း။ထေ
မတ္တံဒဿနေနဉ္စာကိုမိန့်။ ၍အနက်ဟူသည်။ဝါ၊ အကြောင်းဟု
သည်အဘယ်နည်း။ (အတ္ထသန္ဒါ ကာရဏဟောဝါ)။ ယသ္မာ၊ထေ
တသ္မာကိုမိန့်။ ။ယသ္မာ၊ကြောင့်။တသ္မာ၊ ထိုတတိယစျာန်နှင့်
ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်အား။နာမကာယေန၊နှင့်။ သမ္မယုတ္တံ၊သော၊
ယံသုခံ၊သည်။အတ္ထိ၊၏။တံသုခံ၊ထိုနာမကာယနှင့်ယှဉ်သောစေ
တသိကသုခကို။ပဒိသံဝေဒေယျ၊၏။တသ္မာ၊ ထိုသို့တတိယစျာ
နသမဂ်ိပုဂ္ဂိုလ်၏ စေတသိကသုခကို ခံစားရာသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဝါ၊ကား။ နာမကာယ သမ္မယုတ္တံ၊ သော၊ ယံတံသုခံ၊
သည်။အတ္ထိ၊၏။ တံသမုဋ္ဌာနေန၊ ထိုသုခကြောင့်ဖြစ်သော၊ (ဤ
ပေနဉ္စစပ်)။အသ၊ထိုတတိယစျာနသမဂ်ိပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတိပဏီ
တေန၊ သော။ ရူပေန၊ စိတ္တဇရူပ်ဖြင့်။ ရူပကာယော၊ တိဇရူပ်
သည်။ ဖုဋ္ဌော၊နှံ့၏။ ကာယဿ၊၏။ ဖုဋ္ဌတ္တာ၊ နှံ့သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။စျာနာ၊မှ။ဝုဋ္ဌိတောဝိ၊ထသော်ထည်း။သုခံ၊ ကာယိက
သုခကို။ ယသ္မာပဒိသံဝေဒေယျ။ (ယသ္မာကို ပဒိသံဝေဒေယျံ
စပ်)။တသ္မာ၊ ထိုသို့ကာယိကသုခကိုလည်းခံစားရာသည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်။ဇတမတ္ထံ၊ ၍စေတသိကသုခ ကာယိကသုခကိုနာ
မကာယ၊ရူပကာယဖြင့်ခံစားခြင်းတည်းဟူသောအနက်ကို၊ ။
ရေဖြင့် နှံ့သော ကိုယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုသို့ သဘော
သောမဆန့်ကျင်လွန်းသော၊ လေအစရှိသောဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်
ထိလတ်သည်ရှိသော် သုခသည်ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ၍အတူတတိယ
စျာန်သုခကြောင့် ဖြစ်သော ရူပကာယထို့ဖြင့် နှံ့သော ကိုယ်ရှိ
သောပုဂ္ဂိုလ်အား သုခသည် ဖြစ်သည် ဟူထို့။ ။(ဤခါရှိကို
ယောဇနာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာဒ္ဓစပ်)။ ။ယံသန္ဓါသည် သဗ္ဗနာမ်မ
ဟုတ်။ ကာရဏတ္ထဒ္ဓနိပါတ်ဟု၎်သိစေထို့၍။ ယံစျာနံဟေ၎်ယ်
စျာနကာရဏာကိုမိန့်။ ။တံကိုစိက္ခဓာတ်၏ကံဖြစ်သင့်သော
စျာနသမဂ်ိပုဂ္ဂိုလ်ဟုသိစေထို့၍။ တံထတိယစျာနသမဂ်ိပုဂ္ဂဳ

ဟုပိန့်၏။ ။အာစိက္ခန္တိဟူသည်နှုတ်ဖြင့်၍ကြားခြင်း။ ချီးမွမ်းခြင်းစသည်တည်းဟုသိစေထို၍။ အာစိက္ခန္တိဒေသေန္တိစသည်ကိုပိန့်။ ။ဥပေက္ခကောသတိမာသုခဝိဟာရိတိသည်အာစိက္ခနာဒကာဒရဟုသိစေထို၍၊ကိန္တိစသည်ကိုပိန့်။ ။စောဒနာထုတ်ထို၍၊ကာသ္မာစသည်ကိုပိန့်။ ။(ပသံသာရဟာတော၊အဖြေ။ အယဉ္စိစသည်ဝိထ္ထာရ)။ ။(ဟေတုနောက်မှ၊ ဟိတ်နှင့်ပြ၊ ခဲ့ပြီးသည်၊ဝိထ္ထာဖြို)။ ။အယဉ္စိပသံသာရဟာတော။လ။ဇဝံပသံသန္တိတိဝေဒိတဗ္ဗံ၊ထိုရင်း။အဘဲ့ကြောင့်ချီးမွမ်းခြင်းဌါထိုက်သနည်း။ ယသ္မိ။လ။ ဥပေက္ခကော၊တသ္မာမိန့်။ (တသ္မာကိုထိုက်)။ ဤအကြောင်းကြောင့်သာ ချီးမွမ်းခြင်းဌာထိုက်သလော။ ယသ္မာပန တထ္ထ။လ။ သတိမာ၊ တသ္မာကိုမိန့်။ ဤအကြောင်းကြောင့်သာလော။ယသ္မာစ။လ။တသ္မာ၊ကိုမိန့်။ ။ဟိဝိထ္ထာရေမိ။အယံ၊ ဤတတိယဈာနသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထ္ထ၊ ထိုတတိယဈာန်သုခ၌၊ သုခါဘိသင်္ခေန၊ သုခ၌ ငြိတွယ်သဖြင့်။ နဆာကဖိုယတိ၊မင်း။ ။တတိယံ။

တစ္ဆဒေါ၊ ထိသို့ပယ်ခြင်းသည်လည်း။ပုဗ္ဗေဝ၊ ဈာန်၏ဥပစာရ၌သာလျှင်။ဟိဝိထ္ထာရေမိ။ဒုက္ခဒေါမနဿသုခါနိ၊တို့ကို။ ဥပစာရက္ခဏေသု၊တို့၌။ ပဟီယန္တိ၊ကုန်၏။ (ပဟီယတိသည်၊ ဝုစ်ပြန်၍ထိုက်၊ဇတေသံကို၊ သုခ၊ဒုက္ခ၊သောမနဿ၊ဒေါမနဿာနံ၊ နှင့်ယှဉ်)။ ။သုခ၊ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿတို့ကို ပယ်စဉ်အားဖြင့် ဟောသလော၊ ပဟာနက္ကံမေန အဝုတ္တာနံကိုမိန့်။ ပယ်စဉ်အားဖြင့်မဟောသော် အဘယ်အားဖြင့်ဟောသနည်း။ ဈာန္ဒြိယာနံဥဒ္ဒေသက္ကမေနေဝ၊ကိုမိန့်။ အဘယ်၌ဟောသနည်း၊ ဈာန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေကိုမိန့်။ ဈာန္ဒြိယဝိဘင်း၌သာလော၊ ဈာဓါဝိကိုမိန့်။ စောဒနာထုတ်ထို၍။ယဒိစသည်ကိုမိန့်။ယဒိဇတာနိအထကသ္မာ ဈာနေသွေဝ နိရောဓေဝုတ္တောတိ သမ္မန္ဓော။ အသို့ဟော သနည်း၊ကထ္ထ။လ။ နိဂ္ဂုဏ္ဍတိဇဝံကိုမိန့်။ ။ကထ္ထ၊ အဘယ်ဈာန်ကြောင့်။(နိဂ္ဂုဏ္ဍတိ၌စပ်)။ထ္ထေ၊ ဤပဌမဈာန်ကြောင့်။ထ္ထေ၊ ဤစ

Digitized by Google

တုတ္ထဖျာန်ကြောင့်၊ ဇာမေသံ၊ ဤဇာန်ဖြင့်ထို၏၊ ဈာနေသွေဝ၊ တို့
သာလျှင်။ အတိသယနိရောဓတ္တာ၊ အလွန်ဆာကဲ့ချုပ်သည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်၊ ဈာနေသွေဝနိရောဓေါဝတ္တော။ နိရောဓေယေဝ
ချုပ်ကာ သာမန်သည် သာလျှင်။ နှ၊ မဟုတ်၊ ဥပစာရ ဈာန
ဏော၊ ၌။ အတိသယနိရောဓော၊ သည်။ နှ၊ မဟုတ်၊ တထာဟိတ
တော၎ဝေ။ ဝါ၊ တထာတံဝစနံဟိသစ္စံ။ နက္ခိန္တြိယသ၊ သည်။ နိ
ဂျဒ္ဓသာဝိ၊ ချုပ်လျှင်းမူလည်း။ (သိယာ၌လက္ခဏစပ်)။ ဝါ၊ နိ
ဂျဒ္ဓသ၊ သော။ နက္ခိန္တြိယသ၊ ၏။ (ဥပ္ပတ္တိ၌စပ်)။ ဥ ံသ မကာသာ
သမ္မသေသနဝါ၊ မှက်ခြင်စသည်တို့၏ အတွေ့ကြောင့်ဂုဏ်း။ ဝိသ
မာသနုပဓာပေနဝါ၊ မညိဉ္ဇတ်သော နေရာ၌ နေသဖြင့် ပ
ပန်းခြင်းကြောင့်ဂုဏ်း။ ဥပ္ပတ္တိသိယာ။ အန္တေဝာသပ္ပနာယံနတွေဝ
သိယာ။ ဇေတံ၊ ၌။ နက္ခိန္တြိသည်။ နိဂျဒ္ဓံဝိ၊ ချုပ်လျှင်းမူလည်း။ ဟို
ပက္ခေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောသုခိန္တြိသည်။ အဝိဟထတ္တာ၊
မသတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သုခေါဂ္ဂန္တေ၊ သူ
သို့သက်ဝင်သည်။ သုခေါဂ္ဂန္တံကာယဿ၊ သုခသို့ သက်ဝင်
သောကိုယ်ရှိသောသူအား။ ဓေါမနဿိန္တြိယသပဟိနဿာဝိ
တတ္ထသသိယာဥပ္ပတ္တိတိပဓါနပါဒ္ဒေါ။ ကသ္မာဥပ္ပတ္တိသိယာတိ၊
ယသ္မာ။ လ။ ဝိတက္ကဝိစာရာတိတိဆာဟ၊ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇော်
၌ ဓေါမနဿိန္တြိသည်။ ဝိတက္ကဝိစာရေ၊ ဝိတက်ဝိစာရဖျင်းအ
ကြောင်းရှိသော၊ ကာယ ကိလမထေစ၊ ကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်း
သည်၎င်း။ စိတ္တဝိဿာတေစ၊ စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသည်၎င်း။ ဝိ
တက္ကဝိစာရာဘာဝေ၊ ဝိတက်ဝိစာရမရှိလတ်သော်၊ ယထ္ထ၊ ဿ
ကြောင်းနှိုင်းယဖျာန်၏ဥပစာရ၌။ ဇေတံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိတတ္ထ ဝိတက္က
ဝိစာရဘာဝေဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရော၊ ထို့ကို။ အပ္ပဟီနာဇော၊ မ
ပယ်အပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဇာတိထသ္မာ၊ ထိုသို့နှိုင်းယ
ဈာန်၏ဥပစာရ၌ မပယ်အပ်သောဓေါမနဿိန္တြိ၏ အကြောင်း
ဖြစ်သောဝိထက်ဝိစာရရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိတိသရဋ္ဌာ
နပ္ပကိတ ရူပဇုကာယဿ၊ ဝိတိကြောင့် ဖြစ်သော ပွန်မြတ်

Digitized by Google

သော ချပ်ဖြင့်နှံ့သော ကိုယ်ရှိသော သူအား။ သောမနဿိန္ဒြိ
ယသမာဓိနသာဝိဥပ္ပတ္တိသိယာတိသမ္ဘန္နော။ ။အဘဲ့ကြောင့်
ဖြစ်ရာသနည်း။ အာသန္နတ္တာ၊ ဗိတိန္နှင့်နီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
ဂင်း။ ၌ကြောင့်သာလော၊ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အနတိက္ကန်တ္တာ
စ၊ မလွန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။ (တာသမ္မန်မှာ၊ သောမ
နဿိန္ဒြိယသဃထည့်)။ ။အဘဲ့ကြောင့်ကောင်းစွါမလွန်သနည်း။
အပ္ပနာပတ္တာယ ဥပေက္ခာယာဘာဝေန၊ မိန့်။ (၌ဟိတ်ကို အန
တိက္ကန်တ္တာ၌စပ်)။ ။လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြထို၍၊ တသ္မာဇေစ၊ စ
သည်ကိုမိန့်။ ထွေဒ္ဓာနေဒ္ဓတွာ စောဒကော အာဟ။ ဇေ၊ ၍သို
အဋ္ဌကထာဆရာဆိုတိုင်း။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော်၊ ပဟီ
နာဝိ၊ ပယ်အပ်ကုန်ထျက်လည်း။ ဇ္ဈာ၊ ၍စတုတ္ထဈာန်၌။ သမာ
ဟဒ္ဓာ၊ တပေါင်းတည်းဆောင်အပ်လေကုန်သနည်း။ ဇ္ဈာတိအယံ
စောဒနာ။ အနုက္ကမသုခဝေဒနာယ၊ ကို။ သုခဂဏ္ဌာတ္ထံ၊ ယူလွယ်
စိမ့်သောဌာ။ သမာဟဒ္ဓာ၊ ကုန်၏။ ဟိဝိတ္ထာရေဓိ၊ ဇံ့။ ဇေတသာ
ဘဂဝါ သုခေန ဂဟဏတ္ထံ သဗ္ဗာဝိ ဇေတာဟရတိတိ ပဓာန
ပါဌော၊ ။အကြောင်းကိုပြထို၍။ ယာအယံ။ လ။ တသ္မာ၊ မိန့်။ ပုံ
ထုတ်ထို၍။ ယထာနာမ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တသ္မာ၊ ထိုသို့အနုက္ကမ
သုခဝေဒနာ၏ သိမ်မွေ့သိမ့်ငြိခဲ့သည်ဖြစ်၍ ယူခြင်းဌာ မလွယ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နဒ္ဓသ၊ ဆိုးရွားညစ်ညမ်းကြမ်းတမ်း
သော။ ယထာဝါတထာဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ညှားညှားသော အခြင်း
အရာအားဖြင့်လည်း။ ဇကောက်၊ တကောင် တကောင်စီ။ နိဟ
ရန္တော၊ ထုတ်သည်ရှိသော်။ ပဒိုပါဒိုယာ၊ အစဉ်အတိုင်း။ အာဂ
တံ၊ လာသော။ (နံ၌စပ်)။ အယံဂေါကောာ၊ သဉ်။ သောဂေါကောာ၊
ထိုနွားကြမ်းပင်တည်း။ နံ၊ ထိုနွားကြမ်းကို။ ဂဏ္ဌထ၊ ဘမ်းကြကုန်
လော့။ ဇ္ဈာတိ၊ သို့။ တမ်ဖို၊ ကိုလည်း။ ဂါဟာပယတိယထာ၊ သို့။ ဇ
တသ္သာ၊ ထိုအနုက္ကမသုခဝေဒနာကို။ ဟိ၊ တပေါင်းတည်းဆောင်
ကျိုးကိုဆိုဦးအံ့။ ယံဓမ္မဇာတံ၊ အကြောင်းအနုက္ကမသုခဖြစ်သော သ
ဘောတရားသည်။ (နေဝသုခံစသည်တို့၌စပ်။ အယံကားယံ၏နိ

ယတ်တည်း၊တသဒ္ဒါမှမမှတ်လင့်)။အနုက္ခမသုခါယ၊ဧသော၊ဝေ
တောဝိမုတ္တိယာ၊စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်၏၊တဿ၊ထိစတုတ္ထ
ဈာန်သမာပတ်၏။ ။သကဝစနမှတပါးပရဝစနကိုပြုထို၌၊
ယထာဟစသည်ကိုမိန့်။ ။အညတ္ထ၊တပါးသောမင်္ဂ၌။တတ္ထ၊ထို
တတိယမင်္ဂ၌။ဝုတ္တာယထာဇဝံတထာဝုတ္တာ၊ ပစ္စယစသောတေန၊
အကြောင်းကိုသတ်သဖြင့်၊ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ (ရာဂဿ စသည်
နောင် ပစ္စယောထိုက်)။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိပရိတာ နုဘဝနလက္ခဏာ၊
ဣဋ္ဌာရုံအနိဋ္ဌာရုံမှပြန်သော မဇ္ဈတ္တာရုံကိုခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ
၏။ မဇ္ဈတ္တရသာ၊လျစ်လျူ။ ဂ္ရဟြင်းကိစ္စရှိ၏။ အဝိဘူတပစ္စုပဋ္ဌာ
နာ၊ သုခနုက္ခတို့ကဲ့သို့မထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ (ကျောက်
ဖျာ၌သွားသောသမင်၏ ခြေရာကဲ့သို့၊ ထိုသုခနုက္ခတို့ဖြင့် ဆန့်
သိအပ်သည်ဖြစ်၍မထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏ဟူထို)။ ။ယို
သုဏ္ဏာနံပါဂိသုဒ္ဓိ။ သတိယာပါဂိသုဒ္ဓိသတိပါဂိသုဒ္ဓိ။ ဥပေက္ခာယ
ဓနိတာသတိပါဂိသုဒ္ဓိ ဥပေက္ခာ သတိပါဂိသုဒ္ဓိ၊ ဟုပြုစေထို၌၊
ဥပေက္ခာ။လ။ပါဂိသုဒ္ဓိ၊ကဲ့ိမိန့်။ထိုကိုခဲ့ထို၍။ဣမသ္မိံဟိ၊ စသည်
ကိုမိန့်။ ။(တနည်း)။ ထိုဈာန်ကိုအဘဲ့ကြောင့်ဥပေက္ခာသတိ
ပါဂိသုဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်သနည်း။ ဣမသ္မိံဟိစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ
ယသ္မာ၊တသ္မာ၊ ထိုသို့သတိ၏စင်ကြယ်ခြင်း၏ ဥပေက္ခာသည်
ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇေတံဈာနံ၊ကို။ ။ဆရောသာသို
သလော။ဝိဘင်္ဂဝိစသည်ကိုမိန့်။ ။ယာယစ၊အကြောင်ဥပေက္ခာ
ကြောင့်လည်း။သာဥပေက္ခာ၊ကို။(ဝေဒိတဗ္ဗာဒ္ဓစပ်)။ ။ဤဈာန်
၌သတိသာစင်ကြယ်သလော။နကေဝလံစသည်ကိုမိန့်။အလုံးစုံ
သော သမ္ပယုတ်တရားစင်ကြယ်လျှင် အဘဲ့ကြောင့် ဥပေက္ခာ
သတိပါဂိသုဒ္ဓိဟုဟောလေသနည်း။ သတိသိသေန၊စသည်ကို
မိန့်။ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည် အောက်ဈာန်တို့၌ ရှိသည်မ
ဟုတ်လော။ထိုသို့လျက်အဘဲ့ကြောင့်၊ ဥပေက္ခာသတိပါဂိသုဒ္ဓိ
ဟုမဟောအပ်လေသနည်း။တတ္ထစသည်ကိုမိန့်။အယံဥပေက္ခာ
ကိစ္စာဝိဝိဇ္ဇတိ၊ ပနတေသုကေသုဝိ ဥပေက္ခာသတိပါဂိသုဒ္ဓိတ္တံ နု

Digitized by Google

ဂုတ္တံတိသမ္မန္နေ၊ ။တတြမဏ္ဍတ္တုပေက္ခာရှိထျက်အဘဲ့ကြောင့် မဟောသနည်း။အယံတတြမဏ္ဍတ္တုပေက္ခာစန္ဒလေခါဝိဇ္ဇမာနာ ဝိပဋ္ဌမာဒီစျာနဘေဒေအပရိသုဒ္ဓါဟေါတိ၊တသာစအပရိသုဒ္ဓါ ယ သဟာဇာတာဝိ သတိ အာဒယော အပရိသုဒ္ဓါ ဝဟောန္တိ၊ တသ္မာ၊ ကိုမိန့်။အဘဲ့ကြောင့်တတြမဏ္ဍတ္တုပေက္ခာသည်ရှိထျက် မစင်ကြယ်သနည်း။ ဝိတက္ကာဒီ။လ။အပ္ပဒို့လာဘာကိုမ်ိန့်။ ။သူရိ ယပ္ပဘာဘိ ဘဝါစ၊ နေ၏အရောင်ဖြင့်ရှိပ်စက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ (စသဒ္ဓါသည်မှာယျဉ်)။ သောမ္မဘာဝေနဝါ၊ ချမ်းငြီးသည်၏အ ဖြစ်ဖြင့်၎င်း။(ဝါသဒ္ဓါကိုဤဒ္ဓါလဉ်းယျဉ်)။အတ္တာနော၊ မိမိဟုဆိုအပ် သောလရေးအား၊ဥပကာရကတ္တေနဝါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည် ၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။(၎င်းဝိသေသနနှစ်ချက်ကို၊သဘာဂါယဒ္ဓါစပ်)။ သဘာဂါယ၊ သော။ရတ္တိယာ၊ကို။အလာဘာစ၊ မရခြင်းကြောင့် ၎င်း။ (စသဒ္ဓါကို ဤဒ္ဓါလည်းယျဉ်)။ ဇေဝံတထာ အယံဝိ တတြ မဏ္ဍတ္တုပေက္ခာ စန္ဒလေခါဝိဇ္ဇမာနာဝိ အပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ။ ဝိ တက္ကာဒီပစ္စနီကဓမ္မတောဇာဘိ ဘဝါစ၊ဝိတက်စသောဆန့်ကျင် ဘက်ဖြစ်သောတရားတို့၏အာနုဘော်ဖြင့် ရှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် ၎င်း။(စသဒ္ဓါကိုဤဒ္ဓါယျဉ်)။ သဘာဂါယ၊ သော။ဥပေက္ခာဝေဒ နာရတ္တိယာ၊ကို။အပ္ပဒို့လာဘာစ၊ မရခြင်းကြောင့်၎င်း။ (စသဒ္ဓါ ကိုဤဒ္ဓါလည်းယျဉ်)။ တသာ၊ ထိုတတြ မဏ္ဍတ္တုပေက္ခာတည်း ဟူသောလရေး၏အပရိသုဒ္ဓါယစ၊ ကြောင့်လည်း။ တသ္မာ၊ထို သို့ တတြမဏ္ဍတ္တုပေက္ခာတည်း ဟူသော လရေး မစင်ကြယ် သည်ဖြစ်၍သဟာဇာတ်ဖြစ်သော သတိစသောတရားတို့၏မစင် ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇ္ဈာပန၊ ဤစတုတ္ထဈာန်ဒ္ဓိကား။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ တတြမဏ္ဍတ္တုပေက္ခာတည်းဟူသော လရေး၏ စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍သဟာဇာတ်ဖြစ်သော သတိစသောတရား တို့၏စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ဇ္ဈာနမေဝ၊ ဤစတုတ္ထဈာန် ကိုသာလျှင်။ ။စတုတ္ထဇ္ဈာနယောနိဋ္ဌိတော။

ကိရသဒ္ဓါကား ဝိတ္ထာရတ္ထ ဇောတကနိပါတ်၊သဒ္ဓါပတိဋ္ဌာ။

Digitized by Google

လ။ပုဂ္ဂလဏ္ဌာသယော၊ဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလဏ္ဌာသယဝသေနကိုခဲ့သည်။ ယသသာပန။လ။ ဒေသနာဝိလာသောနာဝမ၊ဖြင့်၊ ဒေသနာဝိလာသဝသေနကိုခဲ့သည်။ ။ယသသာဓမ္မဓာတုယာ၊အကြောင်သဗ္ဗညုတညာဏ်တည်းဟူသောဓမ္မဓာတ်ကို၊ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ၊ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍သိတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ယသသာဓမ္မဓာတုယာတိသဗ္ဗညုတညာဏသသ။ တေနဟိဓမ္မာနံအာကာရဘေဒံဥ တွာ၊ တဒနုရူပံဒေသနံနိယမေတိတိ။ ။ဋီကာ၊ ။ထိုသဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့် ဟောအပ်သောဓမ္မတို့၏ အခြင်းအရာအထူးကိုသိ၍၊ထိုသိသည်အားလျော်စွာဒေသနာကိုမှတ်၏။ ထိုကြောင့်သဗ္ဗညုတညာဏ်သည်ဓမ္မဓာတ်မည်၏။ ။ဒေသနာ၊သည်။ ဝိလာသပ္ပတ္တာနာမ၊ တင့်တယ်စွာယ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်မည်သည်။(အာကာရန်နှင့်ဂ္ဂိမှ ယသသာဓမ္မဓာတုယာသုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ၊ဟူသောဟိတ်နှင့်သင့်မည်၊အဓိပ္ပါယ်ကား၊ဟောအပ်သောဒေသေတဗ္ဗအပြားကို သဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့်သိ၍၊ ဟောသင့်၊ ဟောထိုက်သည်ကို ဟောသဖြင့် ဒေသနာသည် ဝိလာသပ္ပတ္တဖြစ်၏။ ဂဏ္ဌိဟောင်းကားဩကာသရန်နှင့်ပါဠိကိုမြင်၏။မသင့်၊ ဩကာသရန်ကိုအမှန်ယူကဟိတ်ဖိုလ်ဆန့်သည်။သည်သာမဟုတ်။ နောက်ဥဘုရားကို၊ ဒေသနာ ဝိလာသပ္ပတ္တောဟု ဆိုသောကြောင့် ပုနရုတ္တိ ဒေါသလည်း ရောက်၏။ ဝါကျလည်းစနောင့်စနှင့်ဖြစ်၏။)။ ။သာဓမ္မဓာတု၊ကို။ တထာဂတသသ၊သည်။သုဒ္ဓ၊ ကောင်းစွာ။ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီ။ တသ္မာဥာဏာ မဟာတ္တာဟာယ၊ ထိုသို့ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်၏ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ဒေသနာဝိဓာနေသု၊ ဟောအပ်သော ဒေသနာကို စီရင်ခြင်းတို့၌။ ကုသလော၊သော။ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တော၊သော။ (၅)၌ဩကာရန်နှင့် သင့်၏)။သတ္ထာ၊သည်။ ဘဂဝတာတယောယေသမာဓိနေသိတာ။ ။ယာနိစတုက္ကနယေန ဒုတိယတတိယစတုက္ကာနိ၊ တာနေဝဇ္ဈဓ တတိယစတုက္ကပဉ္စမာနိ။ ဟုအဋ္ဌကထာဆရာဆို

Digitized by Google

ဥသာကြောင့်၊ စတုက္ကနည်း၌ဒုတိယသည် ပဉ္စကနည်း၌တတိယ။တတိယသည်စတုတ္ထ၊စတုတ္ထသည်ပဉ္စမဖြစ်၏။ဤကား၌လာသည်ကား။ ။ပဉ္စကနည်း၌ဒုတိယစျာန်ကို၊ စတုက္ကနည်း၌ဒုတိယစျာန်သို့ထည့်သွင်းသည်ကိုပြ၍။ ယသို့သမယေရှုပုပတ္တိယာမဂ္ဂဘာဝေတိ၊ အဝိတက္ကံဝိစာရမတ္တံသမာဓိံပိတိသုခံဒုတိယဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇဝိဟရေတိ၊ ဟုဝေဘန် အပ်၏။ အဘဲ့ကြောင့် နည်းဟူမူကား၊ ၎ကတ္တာယနာနတ္တသညိသတ္တာဝါသအကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ဒုတိယစျာန်နှင့် တူသော အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ပဌမစျာန် သမာဓိ ကြောင့် ဖြစ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်းတည်း။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ပဌမစျာန်သည်သာသျှင်ကာမတို့မှဝင်း၊ အကုသိုလ်တို့မှဝင်းဆိတ်၏။ ထိုကာမအကုသိုလ်တို့မှဆိတ်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဤဒုတိယစျာန်၌၊ဝိဝိစ္စေဝကာမေဟိဝိဝိစ္စအကုသသေဟိဟုဆိုခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း။ ဝိဝေကံ ဟူ၍လည်း ဆိုခြင်းငှာ မတတ် ကောင်း။ သုတ္တန်ဒေသနာတို့၌လည်း၊ ပဉ္စကနည်း၌။ဒုတိယ၊ တတိယစျာန်တို့သည်၊ ဒုတိယစျာန်သို့သာသျှင်ဆည်းကုန်၏။ ဝိတက်၏ငြိမ်းခြင်းကြောင့်ဝင်း၊ ဝိတက်ဝိစာရမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်းတည်း။ ။ပဉ္စကနယေဒုတိယဈာနံ၊ စတုက္ကနယေဒုတိယဈာနပက္ခိကံကတွာဝိဘတ္တံယသို့။လ။ .မဂ္ဂံဘာဝေတိ။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံသမာဓိံဝိတိသုခံ ဒုတိယဈာနံဥပသမ္ပဇ္ဇဝိဟရေတိတိ တသ္မာဧကတ္တကာယနာနတ္တသညိ သတ္တာဝါသဖလတာယဒုတိယဈာနေနသမာနဖလတ္တာ ပဌမဈာနသမာဓိတော ဇာတတ္တာစ။ပဌမဈာနမေဝဟိကာမေဟိအကုသလေဟိစဝိဝိတ္တတ္တာ၊ တဒဘာဝါနဇ္ဈဓိဝိစ္စေဝကာမေဟိဝိဝိစ္စအကုသလေဟိတိ သက္ကာဝတ္တုံ။နာဝိဝေကဇာတ္တာ။ သုတ္တန်ဒေသနာသုစပဉ္စကနယေဒုတိယတတိယဈာနာနိ ဒုတိယဈာနမေဝဘဇန္တိ၊ ဝိတက္ကူပသမာအဝိတက္ကတ္တာ အဝိစာရတ္တာစာတိ။ ။ဤကား။ ။အဋ္ဌကထာဝါဒ၊ဤကာဝါဒ၊ တခြားစီ မယူလင့်။ ပဉ္စကနည်း၌ ဒုတိယစျာန်

Digitized by Google

သည်ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်သောကြောင့် ပဌမစျာန်သို့ထည့်သွင်းရမည်လော။ဝိတက်မရှိသောကြောင့်ဒုတိယစျာန်သို့ထည့်သွင်းရမည်လော။ ဤသို့သင်္ကာဘွယ်ရှိသောကြောင့်၊ ထိုသင်္ကာကိုနှစ်ဖြတ်သောငှာ၊ ပဌကနယေဒုတိယစျာနံစသောစကားကို မိန့်သည်။ပဌကနည်း၌၊ဒုတိယ၊ တတိယစျာန်တို့ကို၊ စတုက္ကနည်းဒုတိယစျာန်၌ မသွင်း စေထိုသော ကြောင့် ဆိုသည် မဟုတ်၊ သုတ္တန္တိကနေသနာသုစ၌ စသည်ဖြင့်၊ ဤ၌သာလျှင် သွင်းသည်မဟုတ်။ သုတ္တန်နေသနာတို့၌လည်းသွင်း၏ဟု၍အနက်ကိုပြု၏။ ။(ဤ၌ဂဏ္ဌိဟောင်းကား၊အဋ္ဌကထာဝါဒ။ ဋိကာဝါဒနှစ်ပွားနပြု၍ဆို၏။မှားသည်ချည်း။ အကျိုးမရှိရာ၌ကျယ်အံ့စိုးသောကြောင့် အပြစ်ကိုမဆိုထိုက်ပြီ)။ ။ပါနဗျသနေန၊သေသေဝံခြင်းတည်းဟူသောပျက်စီးခြင်းကြောင့်၊ဝိဘဝဇာတံ၊စည်းစိမ်ကို၊နာသေတိ၊ဖျက်ဆီး၏၊သုရာမဒမတ္တံ၊သေယစ်သော၊တံ၊ထိုအမတ်သားကို။နိစ္စောဠံ၊ အဝတ်မရှိသည်ကို၊ ဓိဏ္ဏကဒုသာရတာမတ္တေန၊သင်ဖြူးဆွေးမျှဖြင့်။ပါနဒဂါရေတော၊သေတင်းကုပ်မှ။ အင်္ဂါဝိဇ္ဇာပါဒ္ဒိကော၊အင်္ဂါဝိဇ္ဇာတတ်သောသူသည်။အဝဿယော၊မြှိုကိုးကွယ်ရာသည်။မတ္တိကာယ၊ မြေညက်ဖြင့်။ ထူထသာဒုကယုဂံ၊ ချုံရင်းသောပုဆိုးအစုံကို။အစ္ဆာဒေတွာ၊ဖုံးလွှမ်းစေ၍၊ ဝတ်စေ၍။ပရိစာရကော၊အလုပ်အကျွေးတို့ကို။ပဒို စ္ဆာဒေတွာ၊ အပ်နှံ၍၊ပါနဒဂါရေဂမနပဒိဇာဟနတ္ထံ၊ သေတင်းကုပ်သို့ သွားခဲ့သည်ကိုတားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဥဒ္ဓိဒ္ဓိတွာ၊နှိပ်၍။ဓိဓိ၊ယပ်၏၊ တဇ္ဇေသိ၊ကြိမ်းမောင်း၏၊ဝါတဝုဋ္ဌိဝိယ၊ လေဖြင်းကဲ့သို့။တာလဝဏ္ဏဝါတံ၊ထန်းရွက်ယပ်လေကို။ကဏ္ဏသူလံဝိယ၊နားထဲကျင်ကဲ့သို့၊ပဟိနကိလမထုပ္ပိဋ္ဌနပရိမဇ္ဇနဝါတပ္ပဟာရဂိတဝါဒိတသဒ္ဒုပ္ပဒေါ၊ ပယ်အပ်ပြီးသောပင်ပန်းခြင်း၊ နှိပ်ခြင်း၊ ဆုပ်နယ်ခြင်း၊ယပ်လေခတ်ခြင်း၊ဆိခြင်း၊ တိုးမှုတ်ခြင်းတည်းဟူသော အသံတည်းဟူသောဥပဒ္ဒဝေါရှိသည်ဖြစ်၍။ ။ဥပမာ၊ဥပမေယျနှိုးနှောထိုသည်ဖြစ်၍။ တက္ကစသည်ကိုမိန့်။ ။အမစ္စပုတ္တောဝိယကုဃ

Digitized by Google

ဂုတ္တောဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ပုရိသောဝိယတထာဂတောဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သန္နိဋ္ဌာ
ဝိယ သန္နိဋ္ဌာကရဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ စသည်ဖြင့်၊ အနက် ယောဇနာ
လေ။ ။ပဏ္ဍကနယောနိဋ္ဌိတော။

အသဿတျာနသ၊ အား။ဒုက္ခာ၊သော။ ပဋိပဒါ၊အကျင့်သည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ဇာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။တံတျာနံ၊သည်။ ဒုက္ခာပဋိပဒံ၊၏။
အသဿတျာနသ၊ အား။ဒဋ္ဌာ၊ နှံ့နှေးထိုင်းမှိုင်းသော။ အဘိညာ၊
ကာမာဝစရပညာမဟုတ်သော အသိဉာဏ်ပညာသည်။အတ္ထိ ဇာ
တိတသ္မာတံတျာနံဒဋ္ဌာဘိညံ။ ။ဒုက္ခာပဋိပဒံဒဋ္ဌာဘိညံတျာနံစ
သည်တို့၌ ပဋိပဒါသဒ္ဒါသည်။ ဟောဘူးသော နုပလ္လိပ်ရှိသော
ကြောင့်၊ အညပုန်သို့လိပ်ထိုက်၍ ပဋိပဒါဟူသောဇာတ်လိပ်ကိုန
ပုလ္လိပ်ကိုကဲ့သို့ငဲ့။ပဓာနဖြစ်သောပဋိပဒါဟူသော ပုန်ကိုငဲ့လျှင်၊
အပဓာန ဂုဏ်ဖြစ်သော ဒုက္ခဟူသော ဇာတ်လိပ် သည်လည်း
ဝိသေသျသို့ထိုက်၍နပုံဖြစ်တော့သည်။ဇာတ်လိပ်သံဘာသိတပုဓိတ်
ပုမာဝစေ၊ သုတ်သည်ဥပလက္ခဏာနည်း။ ။ပဌမသမန္နာဟာ
ရတော၊ ရှေးဦးစွာနှလုံးသွင်းသည်မှ။ တသတသဒ္ဒျာနသ၊
၏။ဥပစာရံ၊နိဂရဏ၊ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊နိကန္တိစသည်တို့၏ ငြိမ်း
ခြင်းကြောင့်မြို့မြိုခိုင်ခံ့သောဥပစာရကာမာဝစရသမာဓိသည်။
ဒျာနဘာဝနာ၊ဒျာန်ကိုပွါးစေသောကာမာဝစရသမာဓိကို၊ဥပ
စာရတော၊ မြို့မြိုခိုင်ခံ့သောဥပစာရကာမာဝစရသမာဓိမှ။ နိဝ
ရဏာဒိပစ္စနိကဓမ္မ သရေဒါစာရ ဂဟဏာဇာယ၊ နိဝရဏာအစ
ရှိသောဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောတရားတို့၏မပြတ်ရှိပ်စက်ခြင်း
စွဲလမ်းခြင်းရှိသဉ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ကိစ္စာ၊ငြိုငြင်၏။ အသုခသော
ဝနာ၊မချမ်းသာသောဒိဝဲခြင်းရှိ၏။တဒဘာဝေန၊ထိုနိဝရဏာစ
သောဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တရားတို့၏ မပြတ်ရှိပ်စက်ခြင်း
စွဲလမ်းခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မန္ဒာ၊နှံ့နှေးသည်။အသိ
ဿဝဏ်ဟု၊ မလျင်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ ဒုက္ခေန၊ သော။ သ
သဒ္ဓါရေန၊တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ။သပ္ပယောဂေန၊လုံ့လနှင့်

Digitized by Google

တက္ခ။ကိလမန္တော၊ ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍။ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသော၊ ခွါအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသော။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်၊ အပ္ပနာပရိဝါသံ၊ အပ္ပနာ၏ ထုံခြင်းကို။ ဝသန္တော၊ ထုံသည်ရှိသော်။ ။ယာနိသပ္ပါယာသပ္ပါယာနိစ၊ တို့ကိုဆင်း။ပထိဗောရုပစ္ဆေဒါဒိနိ၊ကုန်သော၊ယာနိပုဗ္ဗကိစ္စာနိစ၊တို့ကိုဆင်း။ ယာနိအပ္ပနာကောသလ္လာနိစ၊တို့ကိုဆင်း။ ။မိဿကကိုပြုထို၍၊ယောဝိ၊စသည်ကိုမိန့်၊တနည်းပြုထို၍။အဝိစ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိဝိဏ္ဏာရေမိ။တဏ္ဍာဘိဘူတဿ၊ တဏ္ဍာနှိပ်စက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အကတာဓိကာရော၊မပြုအပ်သောနှလုံးသွင်းခြင်းရှိ၏။ တိဗ္ဗကိလေသဿ၊ထက်သောကိလေသာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။(တိဗ္ဗဒွိတိဇောတ်၊ နိသာ မနုဏ္ဍ။ ဇောကိုဝပြု၊ ဝကို ဗွပြု၊ ဝါစကတပ်၊ တိက္ခိန္ဒြိယဿဝယ်၊ တိက္ခဒွိတိဇောတ်။ တိဇောပကိတမာနေဟိခဆဿဝါ၊ဖြင့်။ကိတ်၍ခပစ္ဆည်းသက်၊ဝါစကတပ်)၊တတ္ထ၊ထိုပဒိုပဒါအဘိညာဉ်တို့တွင်။ တဒနုဓမ္မတာသတိသန္တိဋ္ဌတိ၊ ဒို့တိဘာဂိနိပညာတိ၊၍။ဇေဝံ၊သို့။ ဝုတ္တသတိယာဝါ၊ ဟောအပ်သော ဈာနနိကန္တိနှင့်သမ္မယုတ်ဖြစ်သောတရားဒွေဂုဏ်း။ဝါ၊ မိစ္ဆာသတိဒွေဂုဏ်း။(ကေစိဝါခ)။ဝါ၊ ဈာနနိကန္တိလျှင်အကြောင်းရှိသောဈာန်နှင့်သမ္မယုတ်ဖြစ်သောသတိဒွေဂုဏ်း။ဟံတံဈာနနိကန္တိယာဝါ၊ထိုထိုဈာန်ကိုတပ်ခြင်းနိကန္တိဒွေဂုဏ်း။ ဝိက္ခမ္ဘနေ၊ ခွါခြင်းဒွေ။ ပဒိုပဒါစ၊ကိုဆင်း။(ဝေဒိတဗ္ဗာဒွေစပ်)။တဒနုဓမ္မတာ၊ ထိုဈာန်အားထော်စွာဖြစ်သော သတိ၊ ထိုဈာန်ကို သာယာသော နိကန္တိနှင့်သမ္မယုတ်ဖြစ်သော တရားသည်။ ဝါ၊မိစ္ဆာသတိသည်။ ဝါ၊နိကန္တိလျှင်အကြောင်းရှိသောဈာနသမ္မယုတ္တသတိသည်၊ သန္တိဋ္ဌတိ၊ လိပ်ခဲတည်းလည်းတည်၏။ပညာ၊သည်။ ဒို့တိဘာဂိနိ၊ ထုံရပ်သောအာဘို့ရှိ၏။ ။(တနည်း)။ပဒိုပဒါအဘိညာကိုအာဂမနု၏အစွမ်းဖြင့်ပြထို၍၊အာဂမနဝသေနာဝိစ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။အာဂမနဝသေနာဝိစ၊ ရောက်ကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ။(အာဂမနဝသေနာဝိ ဒွေအဝိသဒ္ဒါသည်၊ အနေကန္တိကတ္ထဖြစ်၍၊ အာ

Digitized by Google

ဂမနဏ် အစွမ်းဖြင့် ပဒိုပဒါ အဘိညာတို့ကို ကောင်းစွာ မမှတ်
ထင့်)။ ။ပဒိုပဒါနိဋ္ဌိတာ။

ဇာနာနိအာရဒ္ဓါတိသမ္ဘန္နော။ ထေရ်ဖျာနံနာမပဒိုပဒါဘောဒနစ
တုဗ္ဗိဓံပေါတိယထာဂေဝံတထာ အာရမ္ဘကာဘောဒနာဝိစတုဗ္ဗိ
ဓံ။တသ္မာ၊ထိုသို့ဈာန်၏ အာရုံအပြားအားဖြင့်လည်းလေးပါးပြား
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံပဘေဒံ၊ထိုအာရုံအပြားကို။ ယံဈာနံ၊
သည်။ အပုဂ္ဂလော၊ ဝတိဘော်ငါးပါးတို့ဖြင့်မလေ့လာအပ်သည်။
ဥပရိဈာနသ၊၏။ဇာနံဈာန်၊သည်။ပရိတ္တံနာမ၊၏။ယံဈာနံ၊သည်။
အဝဆိတော၊မပွါးအပ်သော၊သုပ္ပမတ္တောဝါ၊ စကောမျှအတိုင်းအ
ရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ဝါ၊ မန်းမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသည်
လည်းဖြစ်သော၊သရောဝမတ္တောဝါ၊ ခွက်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်
လည်းဖြစ်သော။ အာရမ္ဘကော၊ဒ်။ ပဝတ္တံ၊၏။တံဈာနံ၊ သည်။(ပ
ရိတ္တာရမ္ဘကံဒ်စပ်)။အဿဈာနသ၊အား။ပရိတ္တံ၊ နည်းသော၊ယံ
ဈာနံ၊ သည်။ပဂုဏံ၊ ဝတိဘော်ငါးပါးတို့ဖြင့်လေ့လာအပ်သည်။
သုဘာဝိတံ၊ကောင်းစွာပွါးအပ်သည်၊ဟောတိ၊၏။ ယံဈာနံ။ဝိပု
လေ၊ ကျယ်ဝန်းပြန့်ပြောသော၊ထွေ၊၍အာရမ္ဘကစတုက္ကဒ်၊စိတ္တ
ဂဏာ နာပိ၊ဈာန်စိတ်အရေအတွက်သည်လည်း။ ။နဝကဖြစ်
၍၎ ခုကိုးထိ၊သုံးဆဲ့ ခြောက်။ ပဉ္စကနည်းဒ် စတုက္ကနည်း ဝင်
သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊၎ ခုငါးထိ နှစ်ဆယ်၊ ။အာရမ္ဘကာ
စတုက္ကံ၊

ပဌမနယော၊ဒ်။ ဝုတ္တဈာနံ ဟိနန္တိ သမ္ဘန္နော။ သောဇ္ဈသမန
ယော၊တဆဲ့ခြောက်ခုခြောက်သောနည်းဒ်၊ ဝုတ္တဈာနံပဏီတန္တိ
သမ္ဘန္နော။ သေသေသု၊ ကုန်သော။ စုဒ္ဓသသု၊ တဆဲ့ လေးပါး
သောဈာန်တို့ဒ်။ကေန၊ တခုသောအကြောင်းဖြင့်၎င်း။ (ဟိနပ
ဏီတဒ်စပ်။တာသမ္ဘန်မှာ။သေသာနံစုဒ္ဓသဈာနာနံဟုလာ)။ ပန
စောဒေမိကသ္မာ၊ အယံနယော၊ ဤသောဇ္ဈ သက္ခတ္တုကာ နည်း

Digitized by Google

ကို။ဒေသိတော၊ နည်း။ ဤတိုအယံစောဒနာ၊တည်း။ ဗျာနုပ္ပတ္တိ ကာရဏတ္တာ၊ အာရုံပဒို့ပဒါတို့၏ဗျာန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ဒေသိတော၊၏။ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သုဒ္ဓိကဗျာနံဒဿိတန္တိသမ္ဘန္နော။တထာသုဒ္ဓိကပဒို့ပဒံဒဿိတံ၊ တထာ သုဒ္ဓိကာရမ္ဘဏံ ဒဿိတန္တိ။ တတ္ထ၊ ထိုသုဒ္ဓိကဗျာန် စ သည်တို့တွင်။ယာဒေဝတာသက္ကော်တိ၊သုဒ္ဓိကဗျာနံ၊ကို။ ဒေသိယမာနံ၊ သော်။ တာသံ၊ ထိုနတ်တို့အား။ သပ္ပါယ ဝသေန၊ လျောက်ပတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ယာဒေဝတာ သုဒ္ဓိကပဒို့ပဒါ ယ၊၌။သုဒ္ဓိကာရမ္ဘဏော၊၌။ဤတိ၊သို့။ဟေဌာ၊ သောဠသက္ခတ္တုံက နည်းမှအောက်၌။ ။မြတ်စွာဘုရားသည်၊သုဒ္ဓိကစတုက္ကနည်း စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် အဘဲ့ကြောင့် ဒေသနာကို ပြုပါလေသ နည်း။ဒေသနာဝိလာသ၊ စသည်ကိုမိန့်။(ဤမာဃ။လ။ကထာ၊ထို ရင်း)။ ။ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တော၊ ဒေသနာ၏ တင့်တယ်စံ ပယ်ခြင်းသို့ရောက်တော်မူသော။ ပဘိန္နပဒို့သဒ္ဒိ၊ ဒေါ၊ ထူးပြား သောပဒို့သဒ္ဒိ၏ရှိတော်မူသော။ ဒသဗလစတုဝေသာရဇ္ဇ ဝိသဒဉာဏော၊ ဒသဗလစတုဝေသာရဇ္ဇ တည်းဟူသော သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ရှိတော် မူထသော။ ဇေဋ္ဌသော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊သည်။(သက္ကော်တိဒ္ဒစပ်)။ဓမ္မာနံ၊တို့၏။ ယာထာဝသ ရသလက္ခဏာသ၊ မဘောက်မပြန်ဟုတ်မှန်တိုင်းသောဓိမိတို့၏ သဘောလက္ခဏာကို။သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ၊ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍သိ အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓမ္မပညတ္တိ ကုသလတာယ၊ ဓမ္မကို ပညတ်ခြင်း၌လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယောယော၊ အကြင် အကြင်သို့သောသုဒ္ဓိကစတုက္ကနည်းစသည်ကို။ ထဒ္မာ၊ ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား၏သုဒ္ဓိကစတုက္ကနည်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ရ သင့်ရထိုက်သော ဒေသနာကိုမှတ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏အ ဖြစ်ကြောင့်။ တေနသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဇေသာဒေသနာ ကတာတိ သမ္ဘန္နော။ ။အောက်၌ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ၏ အစွမ်းဖြင့်ဒေသနာ ကိုပြုအပ်ပြီ။၍၌အဘဲ့ကြောင့်သောဠသက္ခတ္တုံကဒေသနာကိုပြု

Digitized by Google

အပ်လေသနည်း။ ယသ္မာပန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ယေကေစိ၊ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည်၊ ဗျာနံ၊ကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တိ နာမ၊ ဖြစ်စေသည်မည်ကုန်၏။ ။ယေကေစိဗျာနံဥပ္ပါဒေန္တိ နာမ ဟူသောစကားဖြင့်၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဆုတောင်းခြင်းရှိကုန်သောအကြောင်းသော်ကဝုတ္တိုဟ်ထိတို့သည်၊မင်ဖြင့်သာလျှင်ဖြစ်စေအပ်သော ဗျာနရှိကုန်၏။ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဗျာနတို့ကို မင်နှင့်စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သဒ္ဓိကနဝကဖြင့် သဗ္ဗိုဟ်ရေတွက် အပ်ကုန်၏။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ဖြစ်စေသည်မမည်ကုန်။ ။ဇော်ဘာဝတာပဉ္စဝိသတိနဝကာကထိတာဟောန္တိတိသမ္မန္နေ၊ (သဒ္ဓိက နဝကောစသည်ကား။ ပဉ္စဝိသတိ၏သရုပ်)။ ။တတ္ထ၊ထိုနှစ်ဆဲ့ငါးပါးသောနဝကတို့တွင်။ ဇာတိ၊သို့။ ပညာသနယာ၊ထို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။တတ္ထ၊ ထိုငါးဆယ်သောနည်းတို့တွင်။ ပဉ္စဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆဲ့ငါးပါးသောနည်း၌။ စတုက္ကနယေသု၊တို့၌သတဲ့၊ ဗျာနံစိတ်တရောဂင်း။(နှစ်ဆဲ့ငါးကို၊ ထေးခဖြင့်ဖြော်က်)။ပဉ္စကနယေသု၊တို့၌။ ပဉ္စဝိသသတဲ့၊ ဗျာနံစိတ်တရာ့ နှစ်ဆဲ့ ငါးပါးဂင်း။ (နှစ်ဆယ့် ငါးပါးကို ငါးခု ဖြင့်ဖြော်က်)။ဇာတိ၊သို့။ပါဠိတော၊ပါဠိအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိသဓိကာနိ၊ နှစ်ဆဲ့ငါးပါးအလွန်ရှိကုန်သော။ဒွေဗျာနစိတ္တသတာနိ၊ဗျာနံစိတ်နှစ်ရာတို့သည်။တေသု၊ ထိုနှစ်ရာ့နှစ်ဆဲ့ငါးပါးသော ဗျာနံစိတ်ထိုတွင်။ဧကေကာသ၊တခုတခုသောဗျာနံစိတ်၏။တေပနမဟာဝါရာ၊တို့ကို။တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော်အရောဒ်။ ။ပထဝီကသိတံ။

ဇာဒါနိအာဒိဿတိသမ္မန္နေ၊တေသံ၊ထိုဗျာနံစိတ်တို့ကို။ ။တဘန် အားထုတ်ခြင်း၌ ပုနဂ္ဂတို့ ဒေါသ မရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြထို၍။ ယသ္မာ၊လ။ တသ္မာ၊ကိုမိန့်။ ။တေသု၊ထိုဆယ်ပါးသောကသိဏ်းတို့တွင်။ ဝိညာဏကသိဏံဇာမသို့ဒ္ဓာနေနကထိတံတိသမ္မန္နေ၊ ။ဝိညာဏကသိဏ်းကို ၍ဗျာန

Digitized by Google

ကထာဒ္ဒအဘဲ့ကြောင့်မဆိုအပ်သနည်း။ သဗ္ဗပ္ပကာရေနအာရုဒ္ဓေသနမေဝဘဇတိ၊တသ္မာ၊ကိုမိန့်။ အဘဲ့ကြောင့်ဝင်သနည်း။ အာကာသေ။လ။ ဟောတိတိ ကိုမိန့်။ (ဝိညာဏ ကသိဏ်ကို၊ ဟောတိ၊ဘဇတိဒ္ဒလည်းစပ်၊စပ်ထိုရင်းကထိတံသာ)။ ။ပဝတ္တိတမဟဂ္ဂတဝိညာဏ်ပိ၊ဖြစ်စေအပ်သောမဟဂ္ဂုတ်အာကာသာနဉ္စာယတနဝိညာဉ်သည်ဌင်း။(ဟောတိဒ္ဒစပ်)၊တတ္ထ၊ထိုပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်ဒ္ဒ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိဝိ၊ သည်ဌင်း။ ဟောတိ၊၏။ဇ္ဈာတိတသ္မာ၊ထိုသို့ဝိညာဏကသိဏ်း၏အာကာသာနဉ္စာယတနဝိညာဉ်၏လည်းဖြစ်သည်၏အဖြစ်၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ်၏လည်းဖြစ်သဉ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ကသိဏာန္တိ၊ ကား။ ကသိ ဏာဉ္စာဒိုမာ ကာသံဝိ၊ ကသိဏ်းကို ခွါ၍ ရအပ် သော ကောင်းကင်ပညတ်ကိုဌင်း။(ဝုစ္စတိဒ္ဒစပ်)။ တံ၊ထိုကသိဏ်းကို ခွါ၍ ရအပ်သော ကောင်းကင် ပညတ်ကို။ ပဝတ္တာကွန္ဒဒဝိ၊ဖြစ်သောခန္ဓာတို့ကိုဌင်း။ဘိတ္တိဆိန္ဒါဒိသု၊နံရံပေါက်စသည်တို့တွင်၊ အညတြသို့ံ၊ဒ္ဒ။ ဂဟေတဗ္ဗ နိမိတ္တ ပရိစ္ဆေဒါကာသံပိ၊ ယူအပ်သောနိမိတ်အပိုင်းအခြားဖြစ်သောကောင်းကင်ကိုဌင်း။ တံ၊ ထိုပရိစ္ဆေဒါကာသကို။စတုက္ကပဉ္စကစျာနံပိ၊ကိုဌင်း၊ဝုစ္စတိ၊၏။ ။စတုက္ကပဉ္စကစျာန်ဟုဆိုအပ်လျှင်။ ရူပါဝစရဒုဿနာသို့တင်အပ်ကောင်းပါသည်မဟုတ်လော။တတ္ထ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တတ္ထ၊ ထိုနည်းနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဇ္ဈာတိမိသကတ္တာ၊ ဤသို့အာကာသကသိဏ်း၏ရူပါဝစရ၊အရူပါဝစရဈောန်သဉ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇ္ဈာမံ၊ဤအာကာသကသိဏ်းကို။နအာရုဇ္ဈံ၊ မတင်အပ်။(အာပုဇ္ဇုဟာဓာတ်၊တပစ္စည်း)။တသ္မာ၊ ထိုသို့ပရိစ္ဆေဒါကာသဒ္ဒဖြစ်သောစျာန်၏ရူပဘုံဒ္ဒဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။တံ၊ ထိုပရိစ္ဆေဒါကာသကို။ ။ကသိဏုဂ္ဃါဋိမာနသာ အလာဘတောကိုခဲ့ယိုရကား။ တဉ္စိစသည်ကိုမိန့်။ အကြောင်း ခဲ့ရကား။ ဟိယသ္မာ၊ ဟူ၍ပင်အနက်ပေး။ ။ဇ္ဈာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုပရိစ္ဆေဒါကာသဒ္ဒ။ ဥပ္ပန္နံစျာနံ၊သည်။ (သံဝတ္တတိဟောတိန့်၊

Digitized by Google

ပေါဘတိတ္ထိဠစပါ)။ ထွေ၊ ဤပရိစ္ဆေဒါကာသဠဒ္ဓိ ဖြစ်သော ဗျာန်ဠ၊ အနူပဇ္ဈနိရောဓော၊ အစဉ်အတိုင်းချုပ်ခြင်းကို။ ဇတံယထာ၊ ထိပရိစ္ဆေဒါကာသဠဒ္ဓိဖြစ်သောဗျာန်ကဲ့သို့။ ဗျာနံဝိ၊ သညဉ်လည်း။ ဇဝံတထာ၊ တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ ထွေ၊ ဤဂ္ဂေးကသိဏ်းတို့ဠဒ္ဓိ ဖြစ်သောဗျာန်တို့ဠ။ နိရောဓပါဒက ဘာဝေါ၊ သည်။ အရူပ၏အခြေလည်းဖြစ်၏။ ထွေဇတသို့ ရူပါဝစရဓိကာရော၊ဠ။ အာကာသက သိကော၊ဠ၊ သေသံ၊ သော။ ယံဝစနံ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊ ဇ်။ တံသဗ္ဗံ၊ ကို။ ကသိဏာနုလောမတော၊ ကသိဏ်းအနုလုံအားဖြင့်ဌင်း။ ကသိဏပဋိလောမတော၊ ကသိဏ်းပဋိလုံအားဖြင့်ဌင်း။ ကသိဏာနုလောမ ပဋိလောမတော၊ ကသိဏ်းအနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်ဌင်း။ ဗျာနာနုလောမတော၊ ဗျာန်အနုလုံအားဖြင့်ဌင်း။ ဗျာနပဋိလောမတော၊ ဗျာန်ပဋိလုံအားဖြင့်ဌင်း။ ဗျာနာနုလောမပဋိလောမတော၊ ဗျာန်အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်ဌင်း။ ဗျာနုက္ကန္တိကတော၊ ဗျာန်ကိုချန်သောအားဖြင့်ဌင်း။ ကသိဏုက္ကန္တိကတော၊ ကသိဏ်းကိုချန်သော အားဖြင့်ဌင်း။ ဗျာန ကသိဏုက္ကန္တိကတော၊ ဗျာန်ကသိဏ်းကိုချန်သော အားဖြင့်ဌင်း။ အင်္ဂသင်္ကန္တိကတော၊ ဗျာန်အင်္ဂါကိုပြောင်းသောအားဖြင့်ဌင်း။ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိကတော၊ ပထဝီကသိဏ်း စသော အာရုံကို ပြောင်းသော အားဖြင့်ဌင်း။ အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ကန္တိကတော၊ အင်္ဂါအာရုံကို ပြောင်းသောအားဖြင့်ဌင်း။ အင်္ဂဝဝတ္ထာနတော၊ ဗျာန်အင်္ဂါကိုပိုင်းခြားမှတ်သားသောအားဖြင့်ဌင်း။ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာနတော၊ အာရုံကိုပိုင်းခြားမှတ်သားသောအားဖြင့်ဌင်း။ ဝိကုပ္ပနုပ္ပတ္တိသာဝိ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော တန်းခိုးဘန်ဆင်းခြင်းသို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း။ ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝေါနာမ၊ လျင်စွာအဘိညာဉ်ကိုထားခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်မည်သည်။ ဝါ၊ လျင်စွာသိခြင်းရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်မည်သည်။ ခိပ္ပနိသန္တိနိသာမာနံအဓိဂမော ဇောသာ ပုဂ္ဂလဿာတိ တထာ။ တဿဘာဝေါတိ အတ္ထော။ ။ကသိဏကထာ။

Digitized by Google

ဇာနိနီအာရဒ္ဓံတိသမ္ဘန္နော၊ တံ၊ ထိုအဘိဘာယတနဟု ဆို အပ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ်ကို။ ဒသေသတုံ၊ ဌာ၊ ။ကသိဏာယတနန္ဒွင့်၊ အဘိဘာယတနအတူမဟုတ်ပါလော။ ထိုသို့ထျက်၊ အဘဲ့ကြောင့်တဘန်အဘိဘာယတနဟုဆိုအပ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ်ကိုပြအံ့သောငှာ၊ ကတမေဓမ္မာ ကုသလာ၊ စသော စကားကို မြတ်စွာ ဘုရားသည် အားထုတ်တော် မူအပ်လေသနည်း။ယသ္မာ၊လ။တသ္မာကိုမိန့်။ ။အာရမ္မဏော၊ ကသိဏ်းအာရုံသည်။သမာနေဝိ၊တ္ထျင်းမူလည်း။ ဘာဝနာယ၊ ကသိဏ်းနိမိတ်ကိုပွါးသောဘာဝနာဖြင့်။အသမာနံ၊မတူသော။(ရူပါဝစရကုသလံ၌စပ်)။ ။အဘိဘာဝတိတိ အဘိဘူ၊ (ပရိကံနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောဥာဏ်ရ၏)။ အဘိဘူအာယတနံတေသသာတိအဘိဘာယတနံ၊ (စျာန်ရ၏)။တနည်း။ အဘိဘာဝိတဗ္ဗံအာရမ္မဏသင်္ခါတံအာယတနံတေသသာတိအဘိဘာယတနံ။ အာရမ္မဏာဘိဘာဝနတော အဘိဘူစတံ အာယတနဥ္စ၊ ယောဂိနော သုခဝိသေသာနံ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန မနာယတနဉ္စမ္မာယတနဉ္စ ဘာဝေတာစာတိပိ အဘိ ဘာယတနံ။ (သမ္မယုတ်နှင့်တကွ စျာန်ရ၏)။ ။အလာဘိတာယဝါ၊ မရဏည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ (အစ္ဆရိယ်ဖြစ်သောနိလ၊ဝိတစသော၊ ဝတ္ထုကသိုဏ်း၌စျာန်ကိုမရ)။ အနုတ္တိကတာယဝါ၊ အထိ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ (အစ္ဆရိယ်ဖြစ်သောဝတ္ထုကသိုဏ်း၌စီးဖြန်းခြင်းဌါအထိမရှိ)။ ။ အစ္ဆရိယ်ဆိုသော်လည်း၊ အစ္ဆရိယ်ဖြစ်သော၊ နိလ၊ဝိတ၊ လောဟိတ၊ ဩဒါတစသည်းဟူသောကသိုဏ်းရုပ်ကိုသာထိုသည်၊ ဆို်ကိုအံ့ပြုသည်ဟုသိစေထို၍။အစ္ဆရိယ်ရူပေဟုဘွင့်။ အရူပသည်ဟုဆိုသော်လည်း။ ပရိကမ္မသညာကင်းသည်ကို သိစေထို၍၊ ပရိကမ္မသညာဝိရဟိတောဟု ဘွင့်၏။ ဗဟိဒ္ဓါရူပါနိဟု သာမန်ဆိုသော်လည်း။ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သောကသိုဏ်းရုပ်ရစ်ပါးကိုယူစေထို၍။ဗဟိဒ္ဓါစသည်ကိုမိန့်။ ။ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကုန်သော၊အဋ္ဌသုကသိဏေသု၊ထို၌။ကတပရိကမ္မတာယ၊ ပြုအပ်သောပရိကံရှိသည်၏ အ

Digitized by Google

ဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိကမ္မဝသေနစေဝ၊ ဖြင့်ဂင်း။ အပ္ပနာဝသေနစ၊ ဖြင့်ဂင်း။ဗဟိဒ္ဓါ၊ကုန်သော။အဋ္ဌသုကသိဏေသု၊ထို၌၊တာနိဂျပါနိ၊ထို့ကို၊ဈာနစက္ခုနာ၊ဖြင့်၊(ထည့်)။ ပဿတိ၊ဏ်။ ။(အဋ္ဌသုကသိဏေသုမ့တပါး။ဂျပါနိ၊သည်မရှိဘဲလျက် ပြားသကဲ့သို့ဆိုခြင်းသည်၊ အဘေဒဘေဒူပစာရတည်း)။ ။အဝဆိုတာနိ၊မပွါးအပ်ကုန်သော။(သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၌၊ တာနိဂျပါနိနှင့်စပ်)။ဝါ၊ မပွါးအပ်ကုန်သည်တို့တည်း။(အဘိဘုယျ၌။ အဘိရှေးရှိသောဘူဓာတ်။အဘိဘဝနဋ္ဌ၊ တွာပစ္စည်းဟုသိစေလို၍ဂင်း။ သမာပဇ္ဇိနှင့်စပ်စေလို၍ဂင်း။ အဘိဘဝိတွာ သမာပဇ္ဇိဟု ဘွင့်ဏ်)။ ။သမ္မန္နဲ ဂဟဏိကော၊ ပြည့်စုံသော ဝမ်းမီးတေဇော ဓာတ်ရှိသော၊ဝါ၊ အစာကိုကြေစေနိုင်သောကောင်းသော ပါစကတေဇောဓာတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကဋ္ဌန္တရမတ္တံ၊ တယောက်ချို့၊ တယောက်မျှလောက်သော။ဇဏ္ဍု၊၍တယောက်ချို့၊တယောက်မမျှလောက်သောထမင်း၌။ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၊စားအပ်သည်။ ကိ'အတ္ထိ၊ အတိမ္မာရှိအံ့နည်း။ဇာတိ၊သို့။သံကန္တိတွာ၊ရုံးစု၍။ ဇကကဗဠမေဝ၊ထလုပ်ကိုသာလျှင်။ကရောတိယထာ၊ဇေဝမေဝအဘိဘဝိတွာ သမာပဇ္ဇိတိသမ္မန္နော။ ။ဥာဏဂတ္တရိကော၊လွန်ကဲသောဥာဏ်ရှိသော။ဝိသဒဥာဏော၊ သန့်ရှင်းသောဥာဏ်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပရိတ္တကေဇဏ္ဍအာရမ္မဏော သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံကိ'အတ္ထိ။ အယံ၊ ၍အနည်းငယ်မပွါးအပ်သော အာရုံသည်။ မမ၊ဏ်။ နဘာရော၊ဝန်မဟုတ်။ ဇာတိတာနိဂျပါနိ၊ ထိုမပွါးအပ်သော အနည်းငယ်သောကသိဏ်းရုပ်တို့ကို။ နိမိတ္တုပ္ပါဒေန၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုဖြစ်စေသည်နှင့်။ သဟေဝ၊တက္ခဏာဝျှင်။ဇဏ္ဍု၊ ၍အနည်းငယ်သော ကသိဏ်းရုပ်၌။ ဓာနာဓိပဿာဓိတိ ဇာတိနာ၊ ဖြင့်။ အာသ၊ ထိုဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်ဏ်။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ဈာန် ဝင်စားသည်မှရှေ့အဘို့ကို။ ကထိတော၊ဏ်။ (အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာအထိ)၊အာဂမဋ္ဌကတာသုပန၊ တို့၌ကား။ ဇာတိနာ။လ။ နအန္တောသမာပတ္တိယန္တိ၊၍။ဝုတ္တံ၊ဏ်။ဇာတိနာ၊၍ဓာနာဓိ၊ ပဿာဓိ၊ဟူသော

Digitized by Google

ပါဠိဖြင့်၊ သောစ၊ ထိုအာဘောဂကိုလည်း၊ သမာပတ္တိထောမှ၊ ဝုဋ္ဌိတသ၊ ၏။ အာဘောဂေါကထိတော၊ အန္တောသမာပတ္တိယံ နကထိတောတိ။ ။သုတ္တန်အဋ္ဌကထာထိုဖွင့်ကား၊ အကြောင်းဖြစ်သောစျာန်နှင့်စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထိုအခါသမာပတ်မှထသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အာဘောဂကို၊ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စျာန်ခဏ၌ ဖြစ်သော အဘိဘာဝနာကာရကိုယူ၍ ဖြစ်သောကြောင့်ဆိုအပ်၏။ ။မဟာလွှသော၊ အစားကြီးသော၊ ပုရိသော၊ သည်။ ဇောဘက္ကဝန်းကား၊ ထမင်းတပွဲကို၊ ထမင်းတလင်ပန်းကို၊ အညာဝါ၊ သည်လည်း။ ဟောထု၊ စေ၊ သော၊ ၌ ထမင်းတပွဲသည်။ မယ့်၊ အား၊ ကိ ကရိဿတိ၊ အသို့ပြုလတ္တံ့နည်း။ ဇာတိ၊ သို့။ တံ၊ ထိုထမင်းတပွဲကို၊ မဟန္တံ တော၊ ဖြင့်၊ နပဿတိ၊ မရှု၊ ထွေ၊ ၌ဝန်းတအပ္ပမာဏာကာသကိဏ်းအာရုံ၌။ ကိ သမာပတ္တိထပ်၊ အတိမှာဝင်စားလောက်အံ့နည်း။ ဇာနံ အပ္ပမာဏံ၊ ၌ အပ္ပမာဏဝန်းတ အာရုံသည်။ နှ၊ မဟုတ်။ မယ့်၊ ၏။ စိတ္တေကဂ္ဂတာကာရဏော၊ ၌။ ဘာရော၊ ဝန်သည်။ နအတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဇာတိ၊ သို့။ တာနိ၊ ထိုဝန်းတဖြစ်သော ကသိဏ်းရုပ်တို့ကို။ ထွေ၊ ၌ဝန်းတအပ္ပမာဏာကာသကိဏ်းရုပ်၌။ ပရိတ္တံ။ လ။ ဏာနိ ဇာဝ၊ ဟူသောအရာ၌။ ပရိတ္တာ နိတိ၊ ၍။ အာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပမာဏာဝရုဇ္ဈဏတာ၊ ၏အဖြစ်ကို၊ နဂဟိတာ၊ မယူအပ်။ ပရတောမှ။ အပ္ပမာဏာ နိတိ၊ ၍။ အာဂတတ္တာ၊ ပရိတ္တာရုဇ္ဈဏတာနဂဟိတာ။ အဋ္ဌကထာယံ၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတူသု၊ လေးပါးသောအာရုံတို့ကို၊ ဂဟိတေသု၊ ကုန်သော်။ ဒေသနာ၊ သည်။ သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကာ၊ သော။ ဒေသနာကထိတာတိ၊ ကိဋ္ဌဒ္ဓမ္မိ၊ ဖျာ၌။ တိလံ၊ နှမ်းကို။ တသာ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့မြတ်စွာဘုရား၏ အဋ္ဌက္ခတ္တုကဒေသနာကို ခြင်းဌာနထိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နွေနွေယော၀၊ နှစ်ပါး နှစ်ပါး သောအာရုံတို့ကိုသာလျှင်။ ဟိသစ္စံ၊ ၏။ ပရိသုဒ္ဓါနိ၊ ကုန်သော်၊ နိလာဒိနိ၊ ထိုကိုဂုဏ်း။ အပရိသုဒ္ဓါနိ၊ ကုန်သော။ နိလာဒိနိစ၊ ထိုကို

Digitized by Google

ဂင်း။သုဝဏ္ဏနဒ္ဒဏ္ဍာနိတိ၍။ဇာဝ၊ဤအဘိဓမ္မာဋ္ဌ။အာဂမဋ္ဌကထာ သုတ္တတိ၊သုဝဏ္ဏာနိဝါ၊ကုန်သော။နဒ္ဒဏ္ဍာနိဝါ၊ကုန်သော။ဇာမာနိ အာဘိဘာယတနာနိ၊ တို့ကို၊ ပရိတ္တာဘပ္ပမာဏာဝသေနေဝ၊ သာဝဏ္ဍင်း၊ဒေသိတာနိ၊ကုန်၏။ ဇာမေသုစတုသု၊တို့တွင်း ပရိတ္တံ၊ နည်းသော ကသိဏ်းရုပ်သည်။အပ္ပမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိ ပွါးစေအပ်သောအာရုံသည်။ သုဝဏ္ဏံ၊ စင်ကြယ်သောအဆင်း သည်။နဒ္ဒဏ္ဍံ၊ မစင်ကြယ်သော အဆင်းသည်။ ပနစောဒေဓိ။ ကဆ္ဆာသုတ္တန္တေဝုတ္တံယထာဇဝံအဝတ္ထာဇာအဇ္ဈတ္တံအာရုပသညိ ထာဝဝုတ္တာ၊ ဇာတိအယံစောဒနာ။ အဇ္ဈတ္တာရုပါနံ၊တို့၏။အနုဘိ ဘဝနိယတော၊ မနှိပ်စက် အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ (အဇ္ဈတ္တ ဖြစ်သော ကသိဏ်း ရုပ်တို့၏၊ ဗဟိဒ္ဓ ဖြစ်သော က သိဏ်းရုပ်တို့ကဲ့သို့ မထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်မနှိပ်စက် အပ်သည်ဟူထို)။ ။ဟိဝိတ္ထာ ရေမိ။ တတ္ထဝါ၊ ထိုသုတ္တန်၌ ဌင်း။ဇာဝါ၊ ဤအဘိဓမ္မာဋ္ဌင်း။ တဆ္ဌာ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ကသိဏ်းရုပ်တို့ကို။ အဇ္ဈတ္တံ ရုပသညိတိဇာဒ၊ သည်။ ဒေသနာ ဝိလာသ မတ္တမေဝ၊ ဒေ သနာ၏ တင့်တယ် စံပယ်ခြင်း မျှသာတည်း။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသော အဘွင့် သည်။(စတုသုအဘိဘာယတနေသု၊ကား။ပရိတ္တာ၊အပ္ပမာဏာ၊သု ဝဏ္ဏာ၊နဒ္ဒဏ္ဍာတည်း)။ဇော်၊ ဤအဘိဘာယတနဒ္ဒ။ သဒ္ဓိကနယပဒ္ဓိ ပဒါဘောဒေါဝေဒိတဗ္ဗောတိ။စ၊ အထုးကား။ဇော်၊ ဤအဘိဘာ ယတနဒ္ဒ။ကေဝလံ၊သက်သက်။ အာရမ္မဏစတုက္ကံ၊သည်၊ အာ ရမ္မဏ ခုကံ၊ သည်။ သောဋ္ဌ သက္ခတ္တုံ ကဉ္စု၊ သည် လည်း။ အဋ္ဌက္ခတ္တုံကံ၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကား ရပ်သည်။ တာဒိသမေဝ၊ ကသိဏ်းဒ္ဒ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်နှင့်တူ သည်သာဖျင်တည်း။ဝေါ၊ဤသို့။ ဇော်၊ ဤလေးပါးသော အဘိ ဘာယတနတို့တွင်။ ဇကေကသ္မိံ အဘိဘာယတနေပန္နရသနဝ ကာဟောန္တိတိသမ္ဘန္ဓော။ ။ပန္နရသဟူသောသဒ္ဒါ၏သရော်ကို ဖြတ်၍။ ဇကောစသည်ကိုမိန့်။ ။ဇာတိ၊သို့။စတုသုဝိ၊လေးပါး

Digitized by Google

သောအဘိဘာယတနတို့၌လည်း။သမ်းသဖြင့်နဝကာ၊တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ကုန်၏။သဗ္ဗသင်္ခါဟိကဝေသန၊ အလုံးစုံကိုသိမ်းကျုံးရေတွက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ဝဏ္ဏဝေသန၊အဆင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒိဒ္ဓသနဝေသန၊ထင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ပြသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အပညာယ မာနဝိဝရာနိ၊ အဆင်းတပါး မထင်သောအကြောင်းရှိကုန်သော။အသင်္ခိန္နဝဏ္ဏာနိ၊အဆင်းတပါးနှင့်မစပ်မရှက်သောအဆင်းရှိကုန်သော။ကေနိလာနေဝ၊ တပြိုင်နက်တခဲနက်အညီတို့သည်သာလျှင်။ဟုတ္တွာ၊၍။ဒိဿန္တိ၊ထင်ကုန်၏။ဩဘာသဝေသန၊ ထွန်းတောက်ပသောအရောင်၏အစွမ်းဖြင့်။နိလောဘာသာနိ၊ညိုသောအရောင်ရှိကုန်၏။ နိလပ္ပဘာယုတ္တာနိ၊ ညိုသောအရောင်နှင့် ယှဉ်ကုန်၏။ဧတေန၊ ထိုနိလ နိလောဘာသာနိဟူသောပါဠိဖြင့်။ နေသံ၊ ထိုအညိုတို့၏။ သုဝိသုဒ္ဓကံ၊ အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို။ဇော၊ ၍နိလကသိုဏ်းဌ။နိလကသိဏံ။လ။ဝဏ္ဏဓာတုယာဝါတိအာဒိကံ။ကသိဏကရဏာဠ၊ ကိုဂင်း။ပရိကမ္မအပုနာဝိဓာနဌ၊ ကိုဂင်း။သဗ္ဗံ၊ကို။ ပထဝီကသိဏောယထာဇေဝံ၊ တထာဇော ဇေတေသုနိလပိတလောဟိတဩဒါတသဒ်္ဓါတောသုစတူသုအဘိဘာယတနေသု၊ ပဌဝိသတိနဝကာဟိ၊သုဒ္ဓိကနဝကော၊ စတ္တာရောပဒိပဓါနဝကာ၊ စတ္တာရောအာရမ္မဏနဝကာ၊ သောဠသနဝကာစာတိ ပဌဝိသတိနဝကာဝေဒိတဗ္ဗာတိ။ ။အဘိဘာယတနကထာ။

ဣဒါနိအာရဒ္ဓံတိ၊ (ကတ္တားမှာဘဂဝတာလာ)။ တသ္မာ၊ထိုသို့ရုပါဝစရကုသိုလ်၏ ဝိမောက္ခ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံဝိနယံ၊ထိုရုပါဝစရကုသိုလ်၏ ဝိမောက္ခ၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သောနည်းကိုလည်း။ ကရဏံဒသေသတုံ ယသ္မာတိအာဒိမာဟ။ အဓိမုစ္စ နဒ္ဒေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်မှ လွတ်တော်သော အနက်သဘော ကြောင့်။ဝါ၊ အာရုံသို့ သက်ဝင် တော်သော အနက်သဘောကြောင့်။ သဒ္ဒ၊စွာ။ ဝိမုစ္စနဒ္ဒေ၊ လွတ်

Digitized by Google

တတ်သောအနက်သဘောသည်၎င်း။ အာရမ္မဏော၊ ကသိဏ်း စသောအာရုံ၌၊ အဘိရတိဝဿေန၊ အလွန်မွေ့လျော်သည်၏အ ဓွဝ်းဖြင့်၊သဋ္ဌ၊စွာ။ ဝိမုစ္စနဋ္ဌောစ၊သက်ဝင်တတ်၊ ညွတ်တတ် သော အနက် သဘောသည်၎င်း။ အဓိမုစ္စ နဋ္ဌောနာမ။ ဝိတု အင်္ဂ၊အဘာ၏ရင်ခွင်၌၊ဝိဿဋ္ဌအင်္ဂပစ္စင်္သ၊ လွတ်လွတ် ရှုံ့ရှာ ခြင်းကင်းသော အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိသော။ အနိဂ္ဂဟိတဘာဝေန၊ နှိပ်အုံ့ဟုကြောင့် ကြဗျာပါရကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နိရာသင်္ကာယ၊ ရှုံ့ရှာခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အာရမ္မဏော၊ က သိဏ်းအာရုံ၌၊ရူပီတိ၊ကား၊အဏ္ဏတ္တံ၊ပိမိသန္တာန်၌ဖြစ်တုန်သော (သုဝိဘတ်ကိုအံ့ပြု)။ ကေသာဒီသု၊တို့၌၊ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ် သော၊ရူပစျာနံ၊သည်။ရူပံ၊၏။အသေ၊အား၊တံ၊ထိုရူပါဝစရစျာန် သည်၊ အတ္ထိ၊၏၊ ဇာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောစျာန သမင်္ဂိပုဂ္ဂ လော၊သည်။ ရူပီ၊၏။ (အဏ္ဏတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်သော။ နိလ၊ပိတ၊ လောဟိတ၊ဩဒါတ ကသိဏ်းသည်ရူပမည်၏။ ထိုရူပနိမိတ်ရှိ သောရူပါဝစရစျာန်သည်လည်းရူပမည်၏။ထိုရူပါဝစရစျာန်ရှိ သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ရူပီမည်၏)။ကေသေဝါ၊ဆံ၌၎င်း။ ဝိတ္ထေဝါ၊ သံ့ဉ်းခြေ၌ ၎င်း။ အက္ခိတာ ရကေဝါ၊ မျက်လုံး၌ ၎င်း။ ပိတ ဟရိကမ်း၊ပိတကသိဏ်းကို အဘာန်တလဲလဲစီးဖြန်းခြင်းပရိကံကို။ မေဒေဝါ၊အဆီခဲ၌၎င်း။ဆဝိယာဝါ၊အရေ၌၎င်း။အင်္ဂါနံ၊ မျက်စိ ထို့၏၊ဝိတဋ္ဌာနေဝါ၊ ဣဿောအရာ၌၎င်း။ မံသေဝါ၊ အသား၌ ၎င်း။လောဟိတေဝါ၊သွေး၌၎င်း။ဖိဂ်ဟိယစ၊ ဣဿ၌၎င်း။ဟတ္ထတ လပါဒတလေသုဝါ၊ ခြေဘဝါးအပြင်၊ လက်ဘဝါး အပြင်ထို့၌ ၎င်း။တေ၊၍ရူပီဟူသောစကားကို။ဇ္ဈာမိနာ၊ ၍ရူပါနိုပသာတိဟူ သောပါဠိဖြင့်။ အဏ္ဏတ္တဗဟိဒ္ဓါဝတ္ထု၊ကောသု၊ ကုန်သော။ ကသိ ဏောသု၊ထို့၌၊ အဏ္ဏတ္တံ၊ပိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သောနိလကသိဏ်းစ သည်၌၊နရူပသည်၊ ဖြစ်စေအပ်သောရူပါဝစရ စျာနသညာမရှိ သည်ဖြစ်၍။ဇ္ဈာမိနာ၊၍အဏ္ဏတ္တံအရူပသညီဟူသောပါဠိဖြင့်၊သုဝိ သုဒ္ဓေသု၊ အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကုန်သော။ အန္တော အပ္ပနာ

ယံ၊ဦ။သုဘဉ္ဇိ၊၍။အာဘောဂေါ၊သည်။ကိဠာပိနုဏ္ဍိ။ ပနထထာ
ဝိဇဝံဒေသနာကတာတိ။ ယောပုဂ္ဂလော ဝိဟရတိ၊ သောပုဂ္ဂ
လောယသ္မာဝိဟာရတိတသ္မာတိပဒိုသ္မိ်ဓါမဂ္ဂေပနုဝတ္တံတိ။ သု
ဘဉ္ဇော၊သုဘံဟူ၍သံးလျှင်၊အဓိရတ္တော၊အာရုံသို့ညွတ်သော
သက်ဝင်သော။ဝိမောက္ခော၊သည်။ကထံဟောတိ၊အသို့ဖြစ်သ
နည်း။ဣဓပန၊ဤရူပါဝစရစျာနကထာဦးကား။သုဘဝိမောက္ခော
အနုညာတောတိ။ တံနယံ၊ ထိုပဒိုသ္မိ်ဓါမဂ်ဦးလာသော နည်း
ကို။ပဒိုကွိဝိတွာ၊၍(အနုညာတောဦးစပ်)။ ။အဘယ်ကြောင့်
ပယ်သနည်း။ဥပရိ။လ။အာဂတတ္တာ၊မိန့်။ ။ကသိဏဒေသနာ၊
ကို။အဘိဓမ္မဝသေနဝုတ္တာ။(အဘိဓမ္မာဦးစျာန်တို့၏သာလျှင်ကသိ
ဏ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်၏။ သုတ္တန်ဦးအာရုံတို့၏ ကသိဏ၏အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်၏)။ဆုတရော၊ဤမှတပါးသော အဘိဘာယတန ဝိမောက္ခတို့
ကို။ ။ရူပိရူပါနိ၊အင်္ဂတ္တာအရူပသညီ၊ဗဟိဒ္ဓါရူပါနိသုဘံ။ပေါင်း
သုံးခု။တခုတခုဦးသို့ကနဝက။ စတ္တာရောပဒိုပဒါနဝက၊ စတ္တာ
ရောအာရမ္မဏနဝက၊ သောဠသက္ခတ္တုံကနဝက၊ ပေါင်းနှစ်ဆဲ့
ငါးခု။တခုတခုဦး၊နှစ်ဆဲ့ငါးစီဖြစ်၍။ပဉ္စသတ္တတိနဝကဖြစ်၏။ ။
ဝိမောက္ခကထာ။

ဇသဇသောပုဂ္ဂလော၊သည်။ယေနဝိဓါနေန၊ဖြင့်။ပဒိုပန္နော၊
ကျင့်သည်ရှိသော်။မေတ္တာဒိနံ၊တို့၏။တံဘာဝနာဝိဓာနံ၊ထိုဘာ
ဝနာအစီအရင်ကို။ဟိ၊အထူးကား။ဆုဓ၊၍ဖြဟ္မဝိဟာရဦး၊တိသု၊
သုံးပါးသောမေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ဦး။ ပဉ္စဝိသတိသတ္တ
ကာ၊တို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။မေတ္တာ၊ကရုဏာ၊မုဒိတာထို့
သည်။ စတုက္ကနည်းဦးစတုတ္ထစျာန်နှင့်။ပဉ္စကနည်းဦး ပဉ္စမစျာန်
နှင့်မယှဉ်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေနဟု၊ စတုက္ကနည်း၏အစွမ်းဖြင့်
သာဆိုသည်။ဒုက္ခပဒိုပဓါဒိဘာဝေါဝေဒိတဇ္ဈောတိ။မေတ္တာယ၊
၏။ဗျာပါဒဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ ဒေါသကိုခွါသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ဝိ
ဟိံသာဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ခွါသည်၏အစွမ်း

Digitized by Google

အရတိဝိက္ခမ္ဘ နဝသေန၊ အစွန်းအနားဖြစ်သော ကျောင်း
မမျှေထျော်ခြင်းကို ခွါသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ဝါ၊ သမထ ဝိ
ဝနာဖြစ်သောကသိုလ်ဝမ္မတို့၌မမျှေထျော်ခြင်းကို ခွါသည်
စွမ်းဖြင့်။ဝါ၊သူတပါးတို့၏ပြည့်စုံခြင်း၌မမျှေထျော်ခြင်းကို
သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ရာဂပဋိဃဝိက္ခ မ္ဘ နဝသေန၊ချစ်ခြင်း၊ အ
ာ်ထွက်ခြင်းကို ခွါသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏတာ၊
ဉ်းသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ။ဖြဟ္မဲတ္တာမေန၊ဖြဟ္မာ
ကာတို့ထက်မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကထိ
ဘဏ္ဍမေဖြဟ္မဝိဟာရေဇ္ဈတိဝိဒိတ္တာ။ မေဇ္ဈတိ၊ချစ်တတ်၏။ သိ
ဟတိ၊ချစ်တတ်၏၊မိတ္တော၊အဆွေခင်ပွန်း၌။ (မိဒဓာတ်၊သိနေ
ထွ)။ဝါ၊ ကောင်းမကောင်းကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးသော အား
ဉ်အတွင်းသို့ ထည့်သွင်း အပ်သော သူ၌။ (မိဓာတ်၊ အန္တော
ဂဓွ)။ဘဝါ၊တည်း။မိတ္တသ၊၏။ဧသော၊ဥစ္စာသည်။ပဝတ္တတိ၊
။ပရနုက္ကေ၊သူတပါး၏ဆင်းရဲခြင်းသည်။သတိ၊ သော်။ဟဒယ
ာမွှံနှံ၊နှလုံး၏ တုန်လှုပ်ခြင်းကို။ (တနာဒိဂိဏ်း။ ကရဓာတ်၊ယု
ဥည်း။အနုပြု။ဒုက္ခဓနကိုမရွှဇဏာပြု၊ အကိုဥပြု)။ကိနာတိဟိ သ
ဒါ၊ညှဉ်းဆဲတတ်၏။ ဝိနာသေတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ (ကိယာဒိ
ဏ်း၊ကိဓာတ်။ ဇ္ဈကိုအပြု၊ရေအာဂဏ်)။ ဒုက္ခိတေသု၊ ဒုက္ခိတ
သတ္တဝါတို့၌။ ဖရဏာဝသေန၊ နှံ့သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကိရတိပ
သာရိယတိ၊ဖြန့်တတ်၏။ (ဘူဝါဒိဂိဏ်း။ကိရဓာတ်)။ တံသမင်္ဂီ
နော၊ထိုရဒိတာန္နှင့်ပြည့်စုံကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မောဒန္တိ၊
စမ်းမြောက်တတ်ကုန်၏။ ။ဓမ္မမှလွတ်သောကတ္တားမရှိသည်
၏အဖြစ်ကိုသိစေထို့။ သယံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ပရမတ္ထဓမ္မတို့၏
ကတ္တား၊ ကရိဏ်းတို့သည် မရှာမဟုတ်၊ ဘာဝသာဓနသာဓရှာ
တည်းဟုသိစေထို့။ မောဒနမတ္တမေဝဝါတံကုံမိန့်။ (မတ္တသဒ္ဒါ
သဲ၊ဝိသေသနိဝတ္တိအနက်ရှိသည်။ ထိုဝိသေသနိဝတ္တိအနက်
သော်ကသ္တဒ္ဒါဖြင့်၊ ကတ္တား၊ကရိဏ်းကို နှစ်စေသည်။ မတ္တ
ဝါပမာဏဒ္ဒါ၊အပ်သည်ကို ဇေသဒ္ဒါဖြင့်ဖြစ်စေသည်)။ ။အ

Digitized by Google

ဝေရာဟောန်္တ။ တိအာဒိဗျာပါရပ္ပဟာနေန၊ အဝေရာဟောန်္တ။
ဤသို့အစရှိသော ကြောင့် ကြခြင်းကိုပယ်သဖြင့်၊ မဇ္ဈိတ္တာဘာဝ
ပဂမနေန၊ ထျစ်ထျူ။ ရှုခြင်းသဘောသို့ကပ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ဇာဋ္ဌအနိဋ္ဌ
တို့၏ အလယ်၌တည်သော မဇ္ဈိတ္တသဘောသို့ ကပ်သဖြင့်၊ ယို
တာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ သတ္တဝါထို့၏အစီးအပွါးကိုဆောင်
သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဟိတုဟ
ဟာရရသာ၊ အစီးအပွါးကိုကပ်၍ဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ အာဘာ
တဝိနယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ရန်ပြုးဘွဲ့ခြင်းကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းကိစ္စရှိ
၏။ မနာဝဘာဝဒဿနပဒဋ္ဌာနာ၊ နှလုံးကိုပွါးစေထတ်သည်၌
အဖြစ်ကိုမြင်ခြင်းလျှင်နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ နှစ်သက်
ဘွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုမြင်ခြင်းလျှင်နီးစွာသော အကြောင်းရှိ
၏။ ဝါ၊ နှလုံးသို့သက်ဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းလျှင် နီးစွာ
သောအကြောင်းရှိ၏။ ဗျာပါဒုပသမော၊ ဒေါသ၏ငြိမ်းခြင်းသည်၊
သိနေဟာသမ္ဘဝေါ၊ တဏှာတည်း ဟူသော အစေး၏ ဖြစ်ခြင်း
သည်။ ဒုက္ခာပနယနာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ ဆင်းရဲကိုပယ်ထို
သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ပရဒုက္ခာသ
ဟနရသာ၊ သူတပါးတို့၏ ဆင်းရဲကိုသည်းမခံနိုင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊
(နှလုံးတုန်သည်)။ အဝိဟိံသာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းဣန္ဒြေ
ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဒုက္ခာဘိဘူတာနံ၊ ဒုက္ခဖြင့်နှိပ်စက်
ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏၊ အနာထဘာဝဒဿနပဒဋ္ဌာနာ၊ ကိုး
ကွယ်ရာမဲ့၏အဖြစ်ကိုမြင်ခြင်းလျှင်နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊
ဝိဟိံသူပသမော၊ ညှဉ်းဆဲခြင်း၏ငြိမ်းခြင်းသည်၊ သောကဿမ္ဘ
ဝေါ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ပမောဒနုလက္ခဏာ၊ ဝမ်း
မြောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ အနိဿာယနရသာ၊ သူတပါးတို့၏
စည်းစိမ်ကို မငြူ။ ရှုခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ အရတိဝိဃာတပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
သူတပါးထို့၏စည်းစိမ်၌ မမွေ့လျော်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကိစ္စ
ရှိ၏။ သမ္မတ္တိဒဿနပဒဋ္ဌာနာ၊ ပြည့်စုံခြင်းကို မြင်ခြင်းသော အ
နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏၊ အရတိဝူပသမော၊ မနေ့ထို့၌ ရတ္တ

ဏ်ငြိမ်းခြင်းသည်၊ပဟာသသမ္ဘ ဝေါ၊ ရွှင်ခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ မန္ဒာတ္တာကာရပုဝတ္ထိလက္ခဏာ၊ လျှပ်ထျူ။ရွှသော အခြင်းအရာ ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သမဘာဝဒဿနရသာ၊အညီအမျှ ဖြစ်ခြင်းကို ရှုခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ပဒိဋ္ဌာ နုနယဂူပသမပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ရန်းခြင်းချစ်ခြင်းမှ ငြိမ်းခြင်းလျှင် ထင်သောအခြင်းအရာ ရှိ၏။ သတ္တဝါ၊တို့သည်။ ကမ္မသကာ၊ ကံသာလျှင်မိမိဥစ္စာရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ကသ၊အဘယ်သူ၏။ချစ်ယာ၊ အထိ အာဒးဖြင့်။ သုခိတာ၊ ချမ်းသာ ကုန်သည်။ ဝါ၊ ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။ဝါ၊ချမ်းသာခြင်းရှိကုန်သည်။ဘဝိသုန္တိ၊ ဖြစ် ကုန်လတ္တံ့နည်း။ နက္ခတောဝါ၊ မှလည်း။မရွှိသည်၏၊ လွတ်ကုန် လတ္တံ့နည်း။ ပတ္တာသမ္ပတ္တိ တောဝါ၊ ရောက်သော စည်းစိမ်မှ လည်း။နပရိဟာယိသန္တိ၊မယုတ်ဘဲရှိကုန်လတ္တံ့နည်း။ ဣတိဇ ဝံ၊သို့။ ပဝတ္တကမ္မသကတာဒဿနပဒဋ္ဌာနာ၊ဖြစ်သောကံသာ လျှင်မိမိဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကိုရှုခြင်းလျှင်နိုးစွဲသော်အကြောင်း ရှိ၏။ပဒိဋ္ဌာနုနယဂူပသမော၊အမျက်ထွက်ခြင်း၊ချစ်ခြင်း၏ငြိမ်း ခြင်းသည်။ ဂေဟသိတာယ၊ တဏှာကို မှီသော။ အညာဏု ပေက္ခာယ၊ မသိခြင်းတည်းဟူသော မောဟတည်း ဟူသော လျှပ်ထျူ။၏။ ။(သောမနဿ ဒေါမနဿရဟိတံ အညာဏ မေဝ အညာဏုပေက္ခာ။ ။ဋီကာ)။ ။ဝါ၊ မသိခြင်းမောဟ နှင့်ယှဉ်သောဥပေက္ခာဝေဒနာတည်းဟူသောထျှပ်ထျူ။၏။ ။ (အညာဏ သမ္မ ယုတ္တာဝိ ဝါ ဥပေက္ခာ ဝေ ဒနာ အညာဏု ပေက္ခာ။ ။အနု)။ ။(အညာဏသမ္မယုတ္တာဥပေက္ခာဝေဒနာ အညာဏုပေက္ခာတိဝိ ဇောသံယေဝနာမံ။ ။သမ္မောဟ ဝိ နောဒနီ)။ ။စသဋ္ဌ၏။နိဿရဏံ။လ။ဝိမုတ္တိတိ၏။ ဇတံဝစနံ၊ ကို။ဝုတ္တံ၊၏။ ယဒိဒံယာဇေသာမေတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ၊ အကြင် မေတ္တာစျာန်ဟုဆိုအပ်သော စေတောဝိမုတ္တိသည်။အထွိ၊၏။ ဇ တံသောမေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊သည်။ဗျာပါဒဿ၊၏။ နိဿရ ဏံနိဿရဏာ၊တည်း။သပတ္တောဝိယ၊ရန်သူကဲ့သို့။ ဂုဏဒဿ

Digitized by Google

နသဘာဂတာယ၊ ကျေးဇူးကိုရှုခြင်းသဘောတူသည်၏ အ
ကြောင့်။ရာဂေါ၊သည်။အာသန္နပစ္စက္ကိုကော၊ အနီးဖြစ်သော
သူထည်း။သော၊ ထိုရာဂသည်။လဟုံ၊ထျင်စွာ။ ဩကာရံ၊အ
ကို။တတော၊ထိုရာဂမှ။ပဗ္ဗတာဒိဂ္ဂဟဏာနိသိထော၊ထော
စရှိသော တောအုပ်ကို မှီသော။ သဘာဂ ဝိသဘာဂထာ
မေတ္တာ၏ သဘောနှင့် ခေါသ၏သဘောသည် မတူထူးခြား
ခြားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဗျာပါခေါ၊ ခေါသသည်။ ထ
ထိုခေါသမှ၊နို့ဟ္ဟ ယေန၊ဘေးမရှိသဖြင့်၊မေတ္တာယထိထပ်၊မေ
ကိုပွါးအပ်၏။ မေတ္တာယိသတိစနာမ၊ မေတ္တာ မည်သည်
လည်း ပွါးလတ္တံ့။ ကောပဉ္စ၊ အမျက်ကို လည်း။ ကရိသ
လတ္တံ့။ဇေတံဌာနံ၊သည်။အဋ္ဌာနံ၊ အရာမဟုတ်၊ ကရုဏာဗြဟ္မ
ဟာရသအာသန္နပစ္စက္ကိတိသမ္ပန္နော၊ကိုတန္တိ။ ဂေဟာ
တံခေါမနုဿန္တိအာဟာ၊ကိုတိအာဂတံတိ၊စက္ခုဝိညေယျာနံ
လ၊နယေနအာဂတံတိအာဟာ၊စက္ခုဝိညေယျာနံ၊ စက္ခုဝိညာ
ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော၊ဇာတ္တာနံ၊အထိုင်္ဂါအပ်ကုန်သော၊ကန္တာနံ
သက်အပ်ကုန်သော၊မနာပါနံ၊ နှလုံးကိုပွါးစေတတ်ကုန်သော
ဝါ၊နှလုံးသွေးသက်ဝင်အပ်ကုန်သော၊ မနောရမ္မာနံ၊ နှလုံးကိုမွေ
ထျော်စေတတ်ကုန်သော၊ လောကာမိသပရိုသံယုတ္တာနံ၊ထော
ကအာမိသနှင့်စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ရူပါနံ၊ရူပါရုံထိုကို။ အပ္ပဋိဃာ
ဘံဝါ၊ မရသည်ကိုလည်း။ အပ္ပဋိလာဘတော၊ မရသောအား
ဖြင့်၊ သမနုပဿတော၊ ရှာသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိဒွိစပါ)
ပုဗ္ဗေ၌၊ပဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ၊ရှေးဦးရဘူးသေါ။အတိတံ၊သော။နိရုဇ္ဈံ၊ချုပ်
ပြီးသော၊ ဝိပရိဏာတံဝါ၊ ဘေဒံပြုန်သည်ကိုလည်း။(ရူပါနံ၊ကိုဝိ
ပရိဏာဘံနှင့်စပ်သော်သမ္ဘန်ပေး)။ သမနုဿရတောခေါမနုဿံ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇဝရူပံယံခေါမနုဿံ အယ္ထိ။ ဖွာခံခေါမနုဿံ၊ကို၊ ဂေ
ဟာသိတံခေါမနုဿန္တိ၊၍။ဝုစ္စတိ၊သဘာဂဝိသဘာဂထာဃ၊
ကရုဏာ၏သဘောနှင့်ဝိဟိံသာ၏သဘောသည် မတူထူးခြား
ကွဲပြားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မေဒိတာဗြဟ္မဝိဟာရသအာသန္န

Digitized by Google

ဟေစ္စတ္ထိကံတိသမ္ဘန္နော၊သဘာဂဝိသဘာဂတာယ၊ ရဒိတာ၏သ
ဘောနှင့် အရတိ၏သဘောသည် မတူထူးခြားကွဲပြားသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ပန္ထသေနာသနေသုစ၊ အစွန်း အနား ဖြစ်သော
ကျောင်းထိုင်ခုံခင်း၊အဓိကုသဃဓမ္မေသုဝါ၊သမထဝိပဿနာဖြစ်
သောလွန်သော ကုသိုလ်တရားတို့ခင်း၊ ဥပေက္ခာဖြဟ္မဝိဟာ
ရသအာသန္နပစ္စတ္ထိကာနုရပစ္စတ္ထိကာတိသမ္ဘန္နော၊ ဗာလသ၊
ရူကာရှိက်ကာဖြင့်အသက်ရှင်သော၊(ဗလတိဇိဝတိအသာသ
ပဿာသဝဝသေနနဟုဉာဇိဝေနာတိဗာလော၊ဗလဇိဝနေ)။ဝါ၊
ပဉာမဲ့၍ဟုတ်မဟုတ်သောအတိုနှစ်ပါးကိုယူတတ်သော၊ (ဘူ
တာဘူတသဒ်ါတေ နွေအထွေ လာတိဂဏ္ဌာတိတိ ဗာလော။
ဒွိသဗာ)။မူဠ္ဆသ၊ တွေဝေသော၊ပုထုဇ္ဇနသ၊ များစွါသောကို
လေသာကိုဖြစ်စေတတ်သော။ အနောမိဇနသ၊ မင်္ဂါမိဖြင့်မ
အောင်အပ်သောကိလေသောမိရှိထသော၊ အဝိပါကဇနသ၊ခ
နစ်ဘဝစသည်မှအထက်ခွါမအောင်အပ်သောပဒိသန္ဓေနေခြင်း
ရှိထသော၊အနာဒီနဝဒဿာဝိနော၊သံသရာ၏အပြစ်ကိုမြင်လေ့
မရှိထသေါ။အဿုတဝတော၊ နည်းသောအကြားအမြင်ရှိသေါ၊
ပုထုဇ္ဇနသ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပေက္ခာ၊ မဆိခြင်းထျစ်ထျူ
သည်၊ဥပဋ္ဌိတိ၊၏၊ဝေဂျပါ၊ သော၊ယာဥပေက္ခာ၊သည်။အတ္ထိ၊၏၊
သာဥပေက္ခာ၊သည်၊ရှုပ်၊ဝိယသဘောကို၊ နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်
နိုင်၊တသ္မာ၊ ထိသို့အဉာဏုပေက္ခာ၏ ဝိယသဘောကို မလွန်
နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။သာဥပေက္ခာ၊ကို၊ဂေဟာသိတာတိ၊
တဏှာကိမြို၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊၏၊ သဘာဂဝိသဘာဂတာယ၊ ဥ
ပေက္ခာ၏သဘောနှင့်၊ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းတို့၏ သဘောသည်မ
တူထူးခြားကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဉာတ္တိဓမ္မဝသေန၊
ပဉာတ်ဖြစ်သော်ဓမ္မ၏အစွမ်းဖြင့်၊ဇကောဝါသတ္တော၊ တယော်
သောသတ္တဝါသည်ဌင်း၊ဇာတိဇေံ၊သို့၊ယာဝဇကံစက္ကဝါဠံ၊ တရ
သောစကြဝဠာ တိုင် အောင်။ တတောဝါ၊ ထိုထက် လည်း
ထမ္ဘေ၊သည်တိုင်ဘို့ကို၊အနူသာပေတွာ၊ မစိုက်ဆောက်မူ၍

Digitized by Google

တုလာသံဃာဂုံ၊ ထုပ်ထျောက်ကို၊ အနာရောပေတ္တာ၊ မထင်မှ
၍။ ကူဒု ဂေါပါနသိယော၊ အထွန့် ဒုဝိကာအခြင်တို့ကို၊ ဇေ
တထာ၊ တူ။ပုဂိုမေသု၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သောဗြဟ္မဝိဟာရတို့၌ဥပ္ပန်
တတိယဈာနသဒၶိ၊ ဖြစ်သော တတိယဈာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်
အားလည်း။သော၊ ၅၂ပေကွာဗြဟ္မဝိဟာရစတုဏ္ဍဈာန်သည်
ပန်စောဒဒေါ။ကသ္မာ၊ ကြောင့်။တောမေတ္တာကရုဏာ မုဒိတာဥ
ပေက္ခာ၊ တို့ကို။ ဗြဟ္မ ဝိဟာရာတိ၊၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ နည်း။ ကသ္မာ၊
ကြောင့်။စတသော၁၀၊ တို့ကိုသာဒျင်။ဝုတ္တာ၊နည်း။ ၎တာသံ၊
တို့၏။ ကုမော၊အစဉ်ကား။ ကော၊နည်း။ ဝိဘင်္ဂေ၌၊ ဥဒ္ဒါနည်း
ကသ္မာ၊ကြောင့်။ အပ္ပမညာတိ၊၍။ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်လေကုန်သ
နည်း။ဣတိအယံစောဒနာ၊တည်း။ဇ္ဈာ၊ ၍ပု နွှာ၌။သေဋ္ဌဋ္ဌေန၊
ဖြတ်သော အနက် သဘောကြောင့်၎င်း။ နိဒ္ဒေါသဘာဝေန၊
ဒေါသအမျက်ကင်းသော အနက်သဘောကြောင့်၎င်း။ ဗြဟ္မဝိ
ဟာရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ ၎တေ ဝိဟာရာ၊ ထို
မေတ္တာစသည်တို့ကိုပွါးများ၍နေခြင်းတည်းဟူသော ဝိဟာရ
တို့သည်။သမ္မာပဒိုပတ္တိဘာဝေန၊ ကောင်းမြတ်သောအကျင့်၏
အဖြစ်ကြောင့်။သေဋ္ဌာ၊ မြတ်ကုန်၏၊ဗြဟ္မာနော၊ ဗြဟ္မာတို့သည်
နိဒ္ဒေါသစိတ္တာ၊ ဒေါသကင်းသောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟ
ရန္တိယထာ၊ကုန်သကဲ့သို့။ဇေဝံတထာ၊ဗြဟ္မသမာဝ၊ဗြဟ္မာနှင့်တူ
ကုန်သည် သာဒျင်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါ ဒိဝသာ၊ စင်ကြယ်ခြင်း၏ အ
ကြောင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတသော၊ လေးပါးတို့ကို
သာဒျင်။ဝုတ္တာ၊ကုန်၏။ ။ဟိတာဒိအာကာရဝတသာ၊ သတ္တဝါ
တို့၏ အစီးအပွါးကိုဆောင်ခြင်းစသော အခြင်းအရာ၏ အစွမ်း
ဖြင့်။အယံကမော၊ ဤအစဉ်သည်။ပဝတ္တတိ၊ ၏။တာ၊ထိုမေတ္တာစ
သည်တို့သည်။ယေနကာရဏေန၊ ကြောင့်။အပ္ပမာဏော၊အတိုင်း
အရှည်မရှိသော။ဂေါစရော၊အာရုံ၌။ ပဝတ္တတ္တာ၊ကုန်၏။ တံတော်
ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ အပ္ပမညာ၊ ကုန်၏။ ။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။
၎တာသု စတူသု ဗြဟ္မဝိဟာရေသု။ ဗျာပါဒ ဗဟုလဿ၊ များ

Digitized by Google

ဖြစ်သောဒေါသရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိဟိံသာဒုဟ္ခလက္ခဏာ၊ သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းမျှားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အရတိဒုဟ္ခလက္ခဏာ၊ အစွန်းအနားဖြစ်သော ကျောင်းဌ မန္ဒေလျော်ခြင်းမျှားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရာဂ ဒုဟ္ခ လက္ခဏာ၊ မျှားသော ရာဂ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိသဋ္ဌိမင်္ကေါ ၊ဒေါသစသည်မှစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။စ၊ တနည်းကား။ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တော်သူ၊ တို့၌။ မနသိကာရော၊ သည်။ ဟိတုပသံဟာရအဟိတာပနယနသမ္မတ္တိမောဒနာ အနာဒေါဂဝသေန၊ သတ္တဝါတို့၏အစိုးအပွါးကိုဆောင်ထိုခြင်း၊ အစိုးအပွါးမဲ့ကိုပယ်ထိုခြင်း၊ စည်းစိမ်ကိုဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ အစိုးအပွါးမဲ့ကို မဆောင်ထိုခြင်းစသော နှလုံးသွင်းခြင်းမှ ကင်းခြင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (အနာဒေါဂကို မခံစားခြင်းဟု ဂဏ္ဌိဟောင်းကဲ့သို့အနက်မပေးလင့်)။ ။စတုဇ္ဈာဝေယ၀၊ လေးပါးအပြားရှိသည်သာလျှင်တည်း။စ၊ တနည်းကား။ ယထာမာထာအာဘိဝုဓိကာမာဟောတိ၊ ဂေလညာပနယနကာမာ၊ စိရဋ္ဌိတိကာမာအဗျာဝဇ္ဈာဟောတိ တထာအပ္ပမညာ ဝိဟာရိကေနာဝိဘာဝိတဗ္ဗတိ။ ။ဝိသဋ္ဌိမင်္ကေါဒိဝသာစတသောဂကိုခဲ့ပြီး၍။ဟိတာဒိအာကာရ၀သာပနာယံ ကမောကို ခဲ့ထိုရကား၊ ယသ္မာပနစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိတာကာရပ္ပ၀တ္တိ၀သေန၊ သတ္တဝါတို့၏အစိုးအပွါးကိုဆောင်ထိုသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။စသစ်၊ ၏။ မေတ္တာဟိတာကာရပ္ပ၀တ္တိ လက္ခဏာ၊ (စသဒ္ဒါသည်ဒဋ္ဌဗ္ဗောထကာ၊ နောက်၌ဂုဏ်းနည်း။ဒုက္ခာပနယနာကာရပ္ပ၀တ္တိ၀သေန၊ သမ္မတ္တိပမောဒနာ၀သေန နောင်သတ္တော်သူတို့ပဋိတဗ္ဗထိုက်)။ ။ပ၀တ္တိန္တိစအပ္ပမာဏော၊ တာဂေါစရေယေနတဒုပပ္ပမညာ။ကိုခဲ့ထို၍၊ ယသ္မာပနစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟီသစ်၊အပ္ပမာဏာ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊တို့သည်။ ဇောသည်တို့၏။ဂေါစံရဘူတာ၊အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ ။ထယောက်ရှိသော်သတ္တဝါ ဖြစ်ခဲ့သော် ပမာဏမဖြစ်လော။ ဇောသတ္တသာသဒ္ဒါဖြင့်နစ်နဂဟောတ္တာသကလဖရဏာ၀သေနေ၀ပ၀တ္တာ။ အပ္ပ

Digitized by Google

မာဏဂေါစရတာယ၊ အတိုင်းမသိသော သတ္တဝါပညတ်အာဒါရံ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။(ကေလက္ခဏာ၏သရုပ်)။တိကစတုက္ကစျာနိကာဝ၊ စျာန်သုံးခုတို့၏အပေါင်း၊ စျာန်လေးခုတို့၏ အပေါင်းနှင့် ယှဉ်ကုန်သည်သာလျှင်။သောမနဿာဝိပ္ပယောဂတော၊ သောမနဿနှင့်မကွေမကွာယှဉ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ။ဗြဟ္မဝိဟာရကထာ။

ဝါယုနာ၊ လေကြောင့်။ဘသ္မာ၊ ပြာသည်၊ဥဋ္ဌီ။ အထက်သို့၊ ဥဂ္ဂစ္ဆတိဝိယ၊တက်သကဲ့သို့။တထာ၊တူ။ဇိဝိတပရိယာဒါနာ၊အသက်၏ကုန်သည်မှ။ဝါ၊ကြောင့်။ဥဋ္ဌီ၊ အထက်သို့။ဝါ၊၌။ ယထာနုက္ကမံ၊အစဉ်အားလျော်စွာ။သမုဂ္ဂတေန၊တက်သော။ သုနဿာဝေန၊အကောင်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ဥဋ္ဌုမာတတ္တာ၊ အထက်သို့တက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဥဋ္ဌုမာတံ၊၏။ဥဋ္ဌုမာတမေဝ၊ဥဋ္ဌုမာတပုဒ်သည်သာလျှင်။ သကတ္ထေ၊၌။ကပစ္စယဝသေန၊ဖြင့်၊ ဥဋ္ဌုမာတကံ၊၏။ ဝါ၊ကား။ဒေါ့ကွဲလတ္တာ၊ ရှိရှာဘွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ကုန်ဆုံးတံ၊ စက်ဆုပ်စွာ။ ဥဋ္ဌုမာတံ၊ အထက်သို့တက်သည်တည်း။ဝါ၊ အထက်၌ တက်သည်တည်း။ ဇာတိ တသ္မာ၊ကြောင့်။ဥဋ္ဌုမာတကံ၊၏။ (ကုန်ဆုံးတတ္ထိတ်။ အပ္ပကအားဖြင့်ဝိသေသနဖြစ်သောရှေးပုဒ်ကုန်ဆုံးတအနက်၌ကပစ္စည်းသက်၏)။ ။ဇေတံ၊ဤဥဋ္ဌုမာတဟူသောအမည်သည်။တထာရူပဿ၊ ထိုသို့သေသည်မှ နောက်ကာလ၌ အစဉ်အတိုင်း ဖူးဖူးရောင်လျက်တက်ခြင်းသဘောရှိသော။ ဆဝသရီရဿ၊ စွန့်ပစ်အပ်သောသူသေကောင်၏။ဝိပရိဘိန္နနိလဝဏ္ဏံ၊ အဖြူအနီတို့နှင့်ရောသောညိုသောအဆင်းရှိသောသူကောင်ကို။ဝိနိလံ၊၍။ဝုစ္စတိ၊၏။(သေတရတ္တေဟိပရိဘိန္နံဝိမိဿိတံနိလံဝိနိလံ၊ ပြု)။ဝါ၊ ရှေးအဆင်းမှသောက်ပြန်သောညိုသောအဆင်းရှိသောသူကောင်ကို။(ဂန်ဖြင့်ဝဏ္ဏဝိပရိဏာမဒူတံနိလံဝိနိလံ)။ ဇေတံ၊ဤဝိနိလကဟ့ဒ္ဒေးဃျင်မည်သည်။မံသုဿဒ္ဒါနေသု၊ အသားများရာအရပ်၌ထွေ့ခြင်း

Digitized by Google

ဒ္ဓသ၊ နိသောအဆင်းရှိသော။ ပဗ္ဗသန္ဓိစယဋ္ဌာနေ၊ သွေး
ဒ္ဓိရာအရပ်၌။ ။(သွေးပြည်ဟော၊ ရှေးဟော၊ အရွှေအရပ်
ာ ပဗ္ဗသန္ဓိသည် တတိယက္ခဏ ဗန္ဓေးဘော်သင့်၏။ ပန်း
ာဒ်ပုပ္ဖဟုပဋမက္ခဏာဒုတိယက္ခဏာအသဒိသဗန္ဓေးဘော်နှင့်သင့်
။သေတာဝဏ္ဏသ၊ ဖြူသောအဆင်းရှိသော။ ယေဘုယျေန၊
။နိလဝဏ္ဏာသ၊ ညိုသောအဆင်းရှိသော။ နိလဋ္ဌာနေ၊ ၌။ နိလ
ာဒုကပါရုတသေဝ၊ ညိုသောပုဆိုးကို ရိုတိသကဲ့သို့ ဖြစ်
ာ။ တသေဝ ဆဝ သရိရသ၊ ထိုစွန့်ပစ် အပ်သော သူ
ာဝင်၏ သာဏျင်။ ပရိတိန္နဋ္ဌာနေသု၊ ပေါက်ပြားအရပ်တို့၌။
သန္ဓမာနံ၊ ယိုစီးသော။ ပုဗ္ဗံ၊ ပြည်သည်။ တထာရူပသ၊ ထိုသို့
ါက်ပြားအရပ်၌ သွေးပြည် ယိုစီးခြင်း သဘောရှိသော။ ဒွိ
။ နှစ်ပိုင်းနှစ်ဖြာ။ ဆိန္နနေန၊ ပြတ်သဖြင့်။ အဇ္ဈာရိကံ၊ ဘွဲ့စပ်ခြင်း
ာင်းသောအကောင်ကို။ ဇွတ်တောစ၊ ဤအရပ်မှ၎င်း။ ဇတ်တောစ၊
ဲအရပ်မှ၎င်း။ ဝိဝိဓာကာရေန၊ အထူးထူးသော အခြင်းအရာ
ားဖြင့်။ သောဏ သိင်္ဂါလာဒီဟိ၊ ခွေး၊ မြေခွေး စသည်တို့
သည်။ ခါယိတံ၊ ခဲအပ်သည်တည်း။ တထာရူပသ၊ ထိုသို့အထူး
ထူးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ခွေး၊ မြေခွေးတို့သည် ခဲအပ်
သော သဘောရှိသော။ ဝိဝိဓာ၊ အထူးထူးသော အခြင်း အရာ
အားဖြင့်။ ဒိတ္ထံ၊ ပစ်အပ်သည်တည်း။ ဇေတံ၊ ဤပိက္ခိတ္တကဟူသော
နမည်သည်။ အညေန၊ တပါးသောအရပ်၌။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။
အညေန၊ ၌။ ပါဒံ၊ ခြေကို။ အညေန၊ ၌။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဇွတိဇံ၊
သို့။ တတောတတော၊ ထိုထိုသို့သောအရပ်၌။ (ကွစိတော ဟူ
သောယောဂဝိဘာဂဖြင့် သတ္တမျက္ထ၌တောပစ္စည်းသက်)။ ဟ
ထ္ထ၊ ထားငယ်ဖြင့် ဖြိုင်းအပ်သည်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ သည်း ဝုရိ
မနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိက္ခိတ္တကဋ္ဌ၊ အထူးထူးသောအခြင်း
ာအားဖြင့်ပစ်ချအပ်သည်လည်း ဟုတ်၏။ ကာကပဒါကာရေ
ရီးခြေသဏ္ဌာန်အားဖြင့်။ အင်္ဂါပစ္စင်္ဂါသ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌
ဝေးဖြင့်။ ဟုနိတ္တ၊ ဖြိုင်း၍။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ ကို

Digitized by Google

ရတိ ဝိကွ်ိပတိ၊ ပစ်ချတတ်ခြင်း။ ဣတော စိတော၀၊ ထိုမှ ဤမှ
လည်း။ ပဋ္ဌရတိ၊ ယိုစီး တတ်ခြင်း။ ပဋ္ဌဂိတ ထောဟိတ မကို
တသာ၊ ယိုစီးသောသွေးဖြင့်လိမ်းကျံအပ်သော။ ကိမိယော၊ ဝိုး
ထိုကို၊ပဋ္ဌ၀ါ၊ထို့ခြင်းဟူ၍။ ပဋ္ဌ၀ေဟိ၊ဝိုးတို့ဖြင့်။ ကိရတိ၊ဖြည့်
တတ်ခြင်း။အဋ္ဌိသင်္ခလိကာယဝိ၊အရိုးစုခြင်း၊ကောဋ္ဌကာသဝိ၊ ဝ
ရသောအရိုးခြင်း။ ဣမာနိဥ္စဒ္ဓါမာတကာဒီနိ၊ တို့ကို၊ နိဿာယ
၍၊ဥပ္ပန္နနိမိတ္တာနံဝိ၊ ဖြစ်သောပဋိဘာဂနိမိတ်တို့ခြင်း။ နိမိတ္တေ
သု၊တို့၌။ပဋိလဒ္ဓစျာနာနံဝိ၊ရအပ်သောစျာန်တို့ခြင်း။ ထောနေ
ဝနာမာနို့၊ ထိုဥဒ္ဓါမာထကစသော အမည်တို့ သည်သာလျှင်
ဟောန်တိ၊ကုန်၏။ဟိ၊အထူးကား။ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဣဝ၊ဤ
အသုဘကထာ၌။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဝသေန၊ဖြင့်။ ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိ
ဟာရော၌။ ပဉ္စဝိသတိကေကာ၊ ထို့သည်။ ဟောန္တိဝိယ၊ သို့
တထာ၊တူ။ပဌမစျာနဝသေန၊ဖြင့်။ကေကသ္မိံ၊တခုတခုဆေ
ဥဒ္ဓါမာတကစသော အသုဘ၌။ ပဉ္စဝိသတိကေကာ၊ တို့သည်
ဟောန္တိ၊ကုန်၏။အသုဘာရမ္မဏာသစ၊၏လည်း။အဝသုနိယဏ္ဍာ
မပွါးအပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိတ္တော၊ သော၊ ဥဒ္ဓါမာတ
ကဋ္ဌာနေ၊၌။ဥပ္ပန္နနိမိတ္တာရမ္မဏံ၊ကို။ဝေဒိတဗ္ဗံ၊၏။မဟန္တေ၊ကြီး
သောဥဒ္ဓါမာတကအရာ၌။အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ကို။ဝေဒိတဗ္ဗံ၊၏
သုဘဂုဏော၊ တင့်တယ် သော ရူပကာယ၊ ဓမ္မကာယ အပုံ
ဂုဏ်တော်တို့နှင့်ပြည့်စုံထော်မူထသော။ ဒသသတလောစ
နံ၊ မျက်စိအမြင်တယောင် ဆောင်သော သိကြား မင်းသည်
ထုတိကိတ္တိ၊ ချီးမွမ်းအပ်သောကျော်စောသံရှိထသော။ ဒသ
လော၊ကိုယ်တော်အားဆယ်ပါး၊ ဉာဏ်တော်အားဆယ်ပါးနှင့်
ပြည့်စုံထော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်။ကေကစျာနဟေတု
နိ၊တခုတခုသောစျာန်၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ယာနိအသု
ဘာနိ၊အကြောင်အသုဘတို့ကို။အ၀ေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။ဇေဝံ၊သို့
နယေနေ၀၊ဖြင့်သာလျှင်။တာ၀၊စွာ။သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။
အသုဘာနိ၊ တို့ကို။ ဝိဇာနိတွာ၊၍။ တေသော၀၊ တို့၌

ဒါယေသျာ၊ လွန် စွာ၊ ဝါ၊ ထဘန်၊ အယံ ပကိဏ္ဏ က ကထာဝိ
ဒ်ညေယျာ။ ။ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ ဇေတသု၊ထိအသုဘဆယ်ပါး
ကို့တွင်။ ယထ္ထကတ္ထစိ၊၌။အဓိဂတစျာနော၊ ရအပ်သောစျာန်ရှိ
သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ဝိတရာဂေါဝိယ၊ကင်းသောရာဂရှိသော ရ
ဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့၊ နိလ္လောလုပ္ပစာရော၊ လျှပ်ပေါ်လော်လည်
ခြင်းကင်းသောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၊ ဇဝံသန္တေဝိ၊လည်း။ သောအ
သုဘဘောဓေါ၊ကို။သရီရသဘာဝပ္ပတ္တိဝသေန၊ကိုယ်၏မိမိ၏
သဘောဟူ ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ရာဂစရိတဘောဒေါ
သေန၊ ရာဂစရိုက်၏အပြားအစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊
ဆဝသရိရံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သောသူကောင်သည်။ (သိယာဒ္ဓါပကတိ
ကတ္တာ၊ အာပဇ္ဇမါနံဒ္ဓါလက္ခဏစပ်)။ပဒို့ကျွတ်လဘာဝံ၊ ရှုရှာဘွယ်
ရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇမာနံ၊ သော်။ ဥဒ္ဓုမာတက သဘာ
ဝပ္ပတ္တိဝါ၊ဖူးဖူးရောင်လျက်တက်ခြင်းသဘောသို့ ရောက်သည်
လည်း။သိယာ၊၏။ဝိနီလကာဒိနံ၊ တို့တွင်။အညတရသဘာဝပ္ပတ္တိ
ဝါ၊ ဆည်လည်း။သိယာ၊၏။ဟူတိ၊သို့။ ယာဒိသံယာဒိသံ၊ အကြင်
အကြင်သို့သဘောရှိသော စွန့်ပစ်အပ်သောအကောင်ကို၊ တာ
ဒိသေတါဒိသေ၊၌။ဥဒ္ဓုမါတကပဒို့ကျွလံဝိနီလကပဒို့ကျွလဒ္ဓိ၊
၌။ ။သရီရသဘာဝပ္ပတ္တိဝသေနကိုခဲ့ပြီး၍။ ရာဂစရိတဘော
ဒဝသေနကိုခဲ့ထိုရကား။ဝိသေသတောစသည်ကိုမိန့်။ ။ထွေ၊
၍အသုဘ ဆယ်ပါးတို့တွင်။ ဥဒ္ဓုမာတကံသပ္ပါယန္တိ။ သရီရ
သဏ္ဌာန ဝိပတ္တိပကာသနတော၊ ကိုယ်ဿဏ္ဌာန်၏ ဖူးဖူးရောင်
လျက်တက်သဖြင့် ပျက်စီးခြင်းကိုပြတတ်သောကြောင့်။ သရီ
ရသဏ္ဌာနရာဂိနော၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန်၌ တပ်သော ရာဂရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဆဝိဝဏ္ဏဝိပတ္တိပကာသနတော၊ အရေအဆင်း၏
ပျက်စီးခြင်းကိုပြတတ်သောကြောင့်၊ ကာယဝဏ္ဏ ပဋိဗဒ္ဓဿ၊
ကိုယ်အဆင်းနှင့်စပ်သော။ နဂ္ဂဿ ဘာဝဿ၊ ညီစေဝ်နံထွောင်းမ
ကောင်းသောအနုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။မာလာဂန္ဓါဒိဝသေန၊ပန်း
နုံသာစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ (သမုဋ္ဌာဝိတ၌စပ်)။ အန္တောသု

Digitized by Google

သိရဘာဝပ္ပကာသနတော၊ အတွင်း၌အခေါင်းရှိသည်၏ အဖြ
ကိုပြတတ်သော ကြောင့်။ ဃနဘာဝရဂိနော၊ တခဲနက်၏
ဖြစ်၌တပ်သောရာဂရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။မံသုပစယသမ္မတ္တိဝိန
သပ္ပကာသနတော၊ အသားစု၏ပြည့်စုံခြင်း၏ပျက်စီးခြင်းကိုပြ
တတ်သောကြောင့်။ထနာဒိသု၊သားမြတ်အစရှိကုန်သော၊ သ
ရပ္ပဒေသေသု၊တို့၌။ မံသုပစယရောဂိနော၊အသားစု၌ တပ်သော
ရာဂရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝိက္ခေပပကာသနတော၊ထိမှ ဤမှပ
ချခြင်းကိုပြတတ်သောကြောင့်။အင်ပစ္စင်္ဂလိင်္ဂရောဂိနော၊အင်
ကြီးငယ်၏ တင့်တယ်စွာယ်ခြင်း၌ တပ်သော ရာဂ ရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သရီရ သဃ်ာဓုဘေဒ ဝိကာရပ္ပကာသန ထော
အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ ကောင်းစွာစပ်သဖြင့် တခဲနက် ဖြစ်သော
ကိုယ်၏ပျက်စီးခြင်းဘောက်ပြန်ခြင်းကိုပြတတ်သောကြောင့်၊
သရီရ သဃ်ာဓုသမ္မတ္တိရောဂိနော၊ ကိုယ်၏ တခဲနက်၏ ပြည့်စုံ
ခြင်း၌တပ်သော ရာဂရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ လောဟိတမက္ခိထ
ပဒိက္ကုလ ဘာဝပ္ပကာသန တော၊ သွေးပြည်ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်
သော အကောင်၏ စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြ
တတ်သောကြောင့်။အဃကာရဇနိတသောဘရောဂိနော၊ တန်း
ဆာဆင်ခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော ကိုယ်၏တင့်တယ်ခြင်း၌
တပ်သောရာဂရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ကာယဿ၊၏။ အနေကကိ
မိကုလသာခရဏာ ဘာဝပ္ပကာသနတော၊ ထပါးမကများစွာ
သောပိုးမျိုးတို့နှင့်ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကိုပြတတ်သည်၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်။ ကာယေ၊၌။ မမတ္တရောဂိနော၊ ငါ၏ ကိုယ်ဟုထပ်
သောရာဂရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။သရီရဋ္ဌိနံ၊ ကိုယ်အရိုးထို့။
သမ္မတ္တိရောဂိနော၊ သွား၏ပြည့်စုံခြင်း၌ တပ်သော ရာဂရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ။ထိုအသုဘဉ္စနုတိယစျာန်စသည်တို့သည်ဃည်း
ဖြစ်ကုန်သလော၊ပဌမစျာနမေဝေတ္ထ၊နနုတိယါဒီနိ၊မိန့်။ ။ကဆ္ဆ
တိယသ္မာပန ဒသဝိဓေဝိ ဇေတသ္မိ အသုဘေ ဝိတက္ကဗဟုလေနေဝ
စိတ္တံဇကဂ်ံဟုတ္တာတိဋ္ဌတိ၊ဝိနာဝိတက္ကေနသက္ကာဋ္ဌပေတုံဇာတ္ဟာ

Digitized by Google

တိအာဟ။ကဿဂါတိအာရဒ္ဓကာသနုဇ္ဇုလက္ခဏာတိအာဟ။ ယထာ
ကိ ံတိသေယျထာဝိတိအာဒိမာဟ။ ။အဟိသဏ္ဌိတဓလာယ၊မ
ရဝ်မတည်ထည်သော ရေရှိသော။ သိဓ သောတာယ၊ ထျင်
သောကြမ်းထမ်းသောအယည်ရှိသော။ နဒိယာ၊၌။အဂိတ္တြဇလေ
နေ ဝ၊တွန်းဝါး၏ အစွမ်းဖြင့် သာဏျင်။ နာဝါ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ
သေယျထာပိ၊သို့။ အဂိတ္တြေနဝိနာဒ္ဓပေတုံနသက္ကာ သေယျထာ
ဝိ၊သို့။ဝေမေဝ၊ဣင်းအာရဒ္ဓကာသ၊အသုဘအာဂုံ၏။နုဇ္ဇုထတ္တာ၊
ချွန်ရင်း သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ဝါ၊ အားနည်း သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ (ဈာန်စိတ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့် ချွန်ရင်း
သောအသုဘအာဂုံ၌ဈာန်စိတ်ကိုထားခြင်းငှါမစွမ်းနိုင်သည်ဟူ
ထို)၊ ။ပဋိက္ကူလအာဂုံ၌။ဝိတိ၊ သောမနဿမဖြစ်နိုင်ရာ၊ပဋိက္ကူ
လေဝိစတသို့ အာရဒ္ဓကောဝိတိသေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ကဿဂါ
တိအာနိသံသဿသာဝိတာယစေဝနိဝရတာသန္တာပပ္ပဟာနေန
စာတိအာဟ။ကိ ံအာနိသံသဿသာဝိတိအဒ္ဓါတိအာဒိမာဟ။ ။
အဘိသံသဿသာဝိတာယစေဝနိဝရတာ သန္တာပပ္ပဟာနေနစ
ဟူသောဟိတ်နှစ်ပါးကိုဥပမာဖြင့်ဖြင့်ထို၍။ဗဟုန္နာနိစသည်ကို
မိန့်။(ဟိတ်နှစ်ပါးကိုဥပမာနှစ်ချွန့်အစဉ်အတိုင်းဟပ်)။ ။ပုပ္ပ
ဆဿကာသ၊ ပန်းစွန့်၏၊ဝါ၊ ဘင်ကျုံး၏။ဂူထရာသိမှ၊မစင်စုံ၌၊ ဝိ
တိသောမနဿံ၊သည်။ဥပ္ပဇ္ဇတိဝိယ၊သို့။ ဥပသန္တဗျာဓိနုက္ခဿ၊
ငြိမ်းပြီးသောဗျာဒနာခြင်းနုက္ခရှိသော်။ရောဂိနော၊ရောဂါရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝမနဝိရေစနပ္ပဝတ္တိယံ၊ ပျို့အန်ခြင်း၊ ဝမ်းလျောခြင်း
၏ဖြစ်ခြင်း၌။ဝိတိသောမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိဝိယစတထာဝိတိသော
မနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဟိဝိတ္ထာရေဝိ။ဒသဝိဓဿဝိ၊ သော။ ဇောဿ၊
ထိုအသုဘ၏။အသုဘ ဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂု ဆုပဋိက္ကူလဘာဝေါဇေဝ၊ မစင်
ကြယ် မကောင်းသော အနံ့စက်ဆုပ် ရွံရှာဘွယ် ရှိသည်၏ အ
ဖြစ်သည်သာဏျင်။ လက္ခဏံ၊ တည်း။တဒေဆံတံဇောတံအာသဘံ၊
သည်းဇ္ဈာနလက္ခဏောန၊ဖြင့်။နိ်ကေဝလံမတသရိရေယေဝ၊ ၌
သာဏျင်းဥပဋ္ဌာတိ၊ထင်သည်ကဲ့သ်း။နှ၊ မဟုတ်၊အထဓေါ၊စင်စစ်

Google

သော်ကား။ ဇိဝမာနုက သရိရေဝိဥပဋ္ဌာတိ။ ကာသဝိယာတိ၊ ဒုက္ခဋ္ဌကဒဿာဝိနောတိအာဒိမာဟာ။ ဟိသဒ္ဒံ၊မတသရိရံ အာသုဘံ ယထေဝ ဇေဝံတထာ ဇိဝမာနုကံဝိ အသုဘမေဝါတိ။ ပန၊ ယင်းသို့ အသက်ရှည်သော ကိုယ်၏ အသုဘလျှင် ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ထို့ထွေ၊ ဤအသက်ရှည်သောကိုယ်၌။ အသုဘ ဆက္ခဏံနပညာယတိ၊ ကသ္မာတိ။ အာဂန္တုတိ အာဒိမာဟာ။ ။အသုဘကထာ။

သောအပ္ပနာ၊ သည်။ ရူပါဝစရပ္ပနာကိ်။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်။ အညာဝိ၊ တပါးသော အပ္ပနာသည်လည်း။ အထ္ထိကိ်၊ လော။ဣတိအယံပု စ္ဆာ။အာနာပါနုစ္ဈာနံဝိ၊သည်ဌင်း။ ကာယဂတာသတိ ဘာဝနာဝါ၊သည်ဌင်း။အထ္ထိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ကြောင့်။ ဇ္ဈာ၊ ဤရူပါဝစရကထာ၌။ ဇေတာ၊ ထိုအာနာ ပါနစ္ဈာန်၊ ကာယဂတာသတိ ဘာဝနာတို့ကို။ နကထိတာ၊ မဟောအပ်ကုန်သနည်း။ ကိဉ္စာဝိနကထိတာ၊ ပနတထာဝိသဇ္ဈာဝိရူပါဝစရပ္ပနာဇ္ဈာ ကထိတာဝဟောတိတိသမ္မန္တေ၊။ ကသ္မာကထိတာတိဝါ ယောကသိဇော။လ။ ဂဟိတာဝါတိတိအာဟ။ ။(ဂဟိတာဝါတိဌ္ဌတိသဒ္ဒါသည်ဟိတ်အနက်ဟော)။ ။ဝါယောကသိဇော၊ ကို။ဂဟိတေ၊ သော်။ အာနာပါနစ္ဈာနံ၊ကို။ ဂဟိတမေဝ၊တည်း။ ဝတ္ထုကသိဇောသု၊တို့ကို။ ဂဟိတေသု၊ ကုန်သော်၊ ကေသာဒိသု၊တို့၌။ စတုက္ကပဉ္စက စ္ဈာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော။ ကာယဂတာသတိ၊ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်၏။(ဂဟိတာထိုက်)။ဒသသုအသုဘေသု၊တို့ကို။ဂဟိတေသု၊ကုန်သော်။ဌတ္တိသကာရေ၊၌။ ပနိက္ခုလ မနသိကာရစ္ဈာနဝသေနစေဝ၊ ဖြင့်ဌင်း။နဝသိဝထိကဝတ္ထုစ္ဈာနဝသေန၊ ကိုးပါးသောသိဝထိကအပြားရှိသော်စ္ဈာန်၏အစွမ်းဖြင့်ဌင်း။ဝါ၊ ဇေဟာမတံဝါ၊ ဒွိဟာမတံဝါ၊စသည်ဖြင့်ဟောအပ်ကုန်သော ကိုးပါးသော သင်းချိုင်းအရိုးတို့၌အဆင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စ္ဈာန်၏အစွမ်းဖြင့်ဌင်း၊

Digitized by Google

ပဝတ္တာ၊ သော။ ကာယဂတာသတိ၊ကို။ ဂဟိတာဝ၊ သည်သာ
ဏျင်တည်း။ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ ။နဝသိဝထိကဏျာန်ကိုဝဏ္ဏ
ကသိုဏ်းဒွိယုခြင်းသည်သင့်၏။ အသုဘဒွိယုခြင်းသည် မသင့်
ဟူငြားအံ့၊မသင့်သည်မဟုတ်၊သင့်၏။ သိဝထိကအဆင်းကိုဥပ
မာပြု၍ဒိဋိ၏ ကိုယ်၌ပဋိကွူးလကိုမလွတ်မူ၍သာဏျင်ဝဏ္ဏ၏အ
စွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။ ။ဂူပါဝစရ ကုသလက
ထာ။

ဝိမလာစာရာဘိဓေ မဟာဝမ္မ ရာဇာဓိ ရာဇဂုရု တံဆိပ်နှစ်
ထပ်ရအပ်သော မင်းခင်းဆရာတော်သည်၊ ပါဠို၊ အဋ္ဌကထာ၊ဋို
ကာထိုနှင့်အညီရေးသားပြုစု စီရင်အပ်သော အဋ္ဌသာထိနိ အ
မည်ရှိသော ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၏။ ဂူပါဝစရ ကုသိုလ် အ
ဘွင့်ဂဏ္ဌိပဗ္ဗကား၏ထွင်ပြီးပြီ။

ဘဝတိဇ္ဇောတိဘဝေါ။အဂူပသဘဝေါအဂူပန္တိဥတ္တရပဒ
ဧဇောပသမာသံဒသေတုံအဂူပူပပတ္တိယာတိအာဒိမာဟ။(သဗ္ဗ
နာမ်ပုဒ်၊နာဝိဘတ်၏ကာရိယ-သော-ဟုသိစေထို၍။သဗ္ဗသော
တိသဗ္ဗာကာရေန၊ ဓိဒ်။သဗ္ဗသောဟူသောပုဒ်သည်သဗ္ဗနာမ်မ
ဟုတ်၊ ဒိုပါတ်ပုဒ်။ နံဝိဘတ်ကျဟု သိစေထို၍။ သဗ္ဗာသံဝါကို
ဓိဒ်။(၏အထိကား။ဂူပသညာနံနှင့်၊တူထျာဓိကရဏာ)။သဗ္ဗသေါ
ဟူသည်၊ရုပ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ တုတ်ထိုးကန်ကိုကိုင်
ခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းကို မြင်ခြင်းစသည်ကြောင့်၊ ပထဝီကသိုဏ်းစ
သော အာရုံတို့ရှိခဲ့ရင်း၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်းစသည်ဣာ အာရုံရှိ
သော ဈာန်တို့ရှိခဲ့ရင်း အပြစ်ကိုမြင်သောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်
သည်၊ ဂူပသညာနံဟုဟောတော်မူသောကြောင့်။ ဂူပါဝစရ
ဈာန်ရှိဖြစ်သောသညာကိုသာယူရမည်လော၊ ဂူပသညာနှင့်စ
သည်ကိုဓိဒ်။ ။ဂူပါဝစရဈာနာနန္ဒော၊တို့ကိုငဲ့။တဒါရမ္မဏာ
နံဂူ၊ ထိုဂူပါဝစရဈာန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ပထဝီကသိုဏ်း
ဝန်းစသည်တို့ကိုငဲ့။ဂုတ္တံ၏ကသွာ၊ကား။ဟိယသွာ၊ကြောင့်။

ရှုပ်၊ အစ္ဆရိယသဒ္ဒါနှင့် ရှုပါဝစရဗျာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရှုပါနိ၊ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ပထဝီကသိုဏ်းဝန်းစသော ရုပ်တို့ကို။ ပသတိ၊ ဏ်။ ဇ္ဈာတိအာဒိသု၊ တိ၌ဒ္ဒ။ ရှုပါဝစရဗျာနမ်ပိ၊ ကိုလည်း၊ ရှုပန္တိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဏ်။ (ရှုပ်၌ရှုပကိုဆိုသည်)။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဒ္ဓ။ သုဝဏ္ဏ ရူဇ္ဈာဂွာနိ၊ ကုန်သော။ ရှုပါနိ၊ နိလကသိုဏ်းစသော ရုပ်တို့ကို၊ ပသတိ၊ ဏ်။ ဇ္ဈာတိအာဒိသု၊ တိ၌ဒ္ဒ။ တသ၊ ထိုရှုပါဝစရဗျာန်၏။ အာရမ္မဏမ်ပိ၊ ကိုလည်း၊ ရှုပန္တိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဏ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇ္ဈာ၊ ဤရှုပသညာနံဟူသော ပုဒ်၌။ ဇေတံ၊ ဤရှုပဟူသော အမည်သည်။ ရှုပေ၊ ရှုပ္ပါဝစရဗျာန်၌။ သညာ၊ သည်။ ရှုပသညာ၊ ဏ်။ ဇ္ဈာတိဇေဝံ၊ သို့။ သညာသိသေန၊ ဖြင့်။ ရှုပါဝစရ ဗျာနသ၊ ဏ်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ အသ၊ ထိုပထဝီ ကသိုဏ်းစသည်၏။ သည်၊ အမည်ကား။ ရှုပံ၊ ရှုပတည်း။ ဇ္ဈာတိတသ္မာတံ်ပထဝီ ကသိဏာဒိ ရှုပသည်။ အသ၊ ထိုပထဝီ ကသိုဏ်းစသည်၏။ နာမံ၊ ကား။ ရှုပံ၊ တည်း။ ဇ္ဈာတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံဝုတ္တောဟောတိ။ ဇေဝံ၊ သို့။ ဇေတံ၊ ဤရှုပဟူသော အမည်သည်။ ပထဝီကသိဏာဒိဘေဒဿ၊ သော။ ထဒါရမ္မဏဿစ၊ ထိုရှုပါ ဝစရဗျာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ပထဝီ ကသိုဏ်းဝန်းစသည်၏လည်း။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဇ္ဈာတိဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဝိရာဂါစ၊ စက်ဆုပ်ခြင်း ကြောင့် ၎င်း။ နိရောဓာစ၊ ချုပ်ခြင်း ကြောင့်ဌင်း။ ။အဓိပ္ပါယတ္ထုပ္ပတ္တိ၌။ ကိံ ဝုတ္တံဟောတိ။လ။ ဝိဟရိတုန္တိ၊ ကိုမိန့်။ ။ဇေတာသံရှုပသညာနံ၊ ထိုရှုပါဝစရဗျာန သညာတ္ထိကိုဌင်း။ ဇေသော် ရှုပသညာနဉ္စ၊ ထိုရှုပဟူသော အာမည်ရှိသော ပထဝီ ကသိုဏ်းရုပ်တို့ကိုဌင်း။ အနတိက္ကမ်တံ ရှုပသညေန၊ မလွန်သော ရှုပါဝစရဗျာန သညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဇေတံ၊ ဤအာကာသာနဉ္စာယတနဗျာန်သို့။ ။ဝိဘင်းဌ်လည်း ဆရာကဲ့သို့အာရုံအာရမ္မဏိကန္ဒ်ပါးစုံကိုလွန်ခြင်းကို ဟောပါ၏လော။ တတ္ထ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တတ္ထ၊ ထိုအာရုံအာရမ္မဏိကန္ဒ်ပါးတို့တွင်။ အာရမ္မဏသမတိက္ကမံ၊ ကို။ အဝတ္ထာ၊ ၍။ တတ္ထဂတာမာ။လ။ သမတိက္ကမာတိ၊ ၍။ ဇေဝံ ဝိဘင်္ဂေ သညာနံ ယေဝသမ

Digitized by Google

တိက္ကမောဝုတ္တော၊ကသ္မာသညာနံယေဝသမတိက္ကမောဝုတ္တော
တိ။ယသ္မာဘာရမ္မဏေ၊ဃ၊ တသ္မာတိဿာဟ၊ ဤအရာ၌။ ဂဏ္ဌိ
ပေါင်းကဲ့သို့မြင်ရာထင်ရာလမ်းမရှိ၊မထွက်သွားလေနှင့်။ ။
ဝိဘင်း၌ သညာသမတိက္ကမကိုသာဟောလျှင်း၌သည်း။အာရမ္မ
ဏာသမတိက္ကမအားဖြင့်လည်းဘွင့်ခြင်း၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြထို၍။
ယသ္မာပန စသည်ကိုမိန့်။ ။အာရမ္မဏာသမတိက္ကမေန၊ဖြင့်။
ဇောဿမာပတ္တိယော၊တို့ကို။ ပတ္တဗ္ဗာ၊ကုန်၏။ အယံအတ္ထဝဏ္ဏ
နာ၊ကို။ ။မဇ္ဈေလောဝိ၏အဖြစ်ကိုပြထို၍။ ပဒိုသံဃင္ဆေနနသ
ရပ္ပန္နဿသညာ၊ကိုမိန့်။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော သညာသည်
ပဒိုဿသညာမည်၏။ ပဌမဈာန်စသည်ကို ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်
အား၊လည်း ထိုပဒိုဿသညာတို့သည် မရှိကုန်သည် မဟုတ်တဲ့
လော။ တိုသို့ထျက် ဤအာကာသာ နဉ္စာ ယတန ဈာန်၌ အဘဲ့
ကြောင့်၊ ပဒိုဿသညာနံအတ္ထင်မာ၊ ဟု ဟောတော် မူလေသ
နည်းဟူမူ။ကာမဉ္စေတာပဌမဈာနာဒိနိသမာပန္နဿာပိနသန္တိ။
ဇေဝံသန္တေဝိဇ္ဇမာသာ ဈာနသာ ပသံသာဝသေနဇောသံဇ္ဇေဝ
စနံဝေဒိတဗ္ဗံတိ။ပသံသာကိမတ္ထံတိ၊ ဇ္ဈမသ္မိံဈာနေဥသာဟ
ဇနတ္ထံတိအာဟ။ ကတ္ထပသံသာဝိယာတိ အညတ္ထာတိအာဒိမာ
ဟ။ ။ဇောဝ၊ထိုပဒိုဿသညာတို့သည်။ ဟိသစ္စံ၊၏။ တသ္မိံသ
မယေ၊ ထိုပဌမ ဈာန်စသည်တို့ကို ဝင်စားသော အခါ၌၊ ဇဝံ
သန္တေဝိ၊၍သို့ပဌမဈာန်စသည်တို့ကိုဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်အား
လည်းပဒိုဿသညာတို့သည်မရှိကုန်လျှင်းမူလည်း။ ဇောသံ၊ထို
ပဒိုဿသညာတို့ကို။ဇ္ဈော၊၍အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်၌။ ဝစ
နံ၊ကို။ဝေဒိတဗ္ဗံ၊၏။တာ၊ ထိုပဒိုဿ သညာတို့သည်။ ကိဉ္စာပိန
သန္တိ။ အထခေါ၊ ယင်းသို့ မရှိကုန်လျှင်း မူလည်း။ ပဟီနတ္တာ၊
ကြောင့်။ နသန္တိ၊ကား။နု၊မဟုတ်ကုန်၊ဟိသစ္စံ။ ဝါ၊ဟိယဆ္ဌာ။ရူ
ပဓိရာဂါယ၊ ရူပ်၌တပ်ခြင်းကင်းစိမ့်သောဌာ။ ရူပါဝစရဘာဝ
နာ၊သည်။နသံဝတ္တတိ၊မဖြစ်၊ဇောသံ၊ ထိုပဒိုဿသညာတို့၏။ပ
ဝတ္တိ၊ သည်။ ရူပါယတ္တာဝ၊ ရူပ်နှင့် စပ်သည်သာလျှင်တည်း။

Digitized by Google

တသ္မာ၊ ကြောင့်။(ထည့်)။ နသန္တိ၊ကား။နှ၊ မဟုတ်ကုန်။အထံပုန
ဘာဝနာ၊၌အရှုပဘာဝနာသည်ကား။တသ္မာ၊ ထိုသို့အရှုဟာ
ဝနာ၏ ချုပ်ခွင် တပ်ခြင်း ကင်းဝိမ့်သောဌာ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။တာ၊ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်တို့ကို။ဣတ္ထေ၊ ၌အရှုပသမာဟတ်ခွ
ပဟီနာတိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏ဟူ၍။ ကေဝလံ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခ၊ ဝဋ္ဋဒု
ကား။နှ၊ မဟုတ်သေး။ ကေဝံသေနေဝ၊ ဣတ္ထံဘေဝံ၊ ၌သို့ပယ်အပ်
ကုန်၏ဟူ၍။ဓာရေတုံပိ၊ မှတ်ခြင်းဌာနသည်း။ဟိသဒ္ဒ်၊ ၏။တာသံ၊
ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်တို့၏။ဇာတေဝ၊ ၌အရှုပသမာဟတ်မှ။ဇာတ၊၌အရှု
ပသမာဟတ်ခွင့်။ အာနေဉ္ဇတာစ၊ တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်ကိုဆိုး
သည်ဖြစ် ဝိမောက္ခတာစ၊ ငြိမ်သက်သော ဝိမောက္ခ၏ အဖြစ်ကို
ဆိုင်း။ ။အဖြစ်ကိုဖြင်ခြင်းဆန့်ကျင်ဘက်ဘာဝနာတို့၏အစွမ်း
ဖြင့် ပဋိစ္စ သမုပ္ပာဒ်တို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ ကြီးစွာသောအသံကြောင့်လည်း အရှုပသမာဟတ်မှမ
ထ။ထိုအတူကောင်းစွာမပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အထုံး
စုံသောရှုပသမာဟတ်မှထခြင်းသည်ဖြစ်ရာ၏။ ပဌမစျာန်သည်
အနည်းငယ်သော သဒ္ဒကိုလည်းသည်းမခံနိုင်၊ ထို့ကြောင့်။ထိ
ပဌမစျာန်ကိုဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဒ္ဒေါကဏ္ဋကောဟု
ဆိုအပ်၏။ ။အာရုပ္ပသမာပန္နော၊ သော။ကာဠာမော၊ ကာဠာမ
အမျိုးဒွဖြစ်သော။အာဠာရော၊သည်း။ ။နာနတ္တေါဂေါစရေ
ပဝတ္တာနံသညာနံ၊ကို။အကြောင်းနှင့်တကွ ခဲ့ဖူး၍။ ယဿဟိ
သည်ကိုမိန့်။ (ယဿာကိုပဝတ္တာန္တိဒွစပ်။ ဇောကို။ သင်္ဂီတ
နောင်သညာနှင့်စပ်၍ ကတ္တားယောဇနာ)။ ။ဇာတ၊ ၌နာနတ္တ
သညာနံဟူသောပုဒ်ဒွ။အဓိပ္ပေတာ၊ကုန်သော။ (ဇောသဒ္ဒါဒွ
စပ်)။ ။နာနတ္တာနံဝါသညာနံကိုခဲ့ဖူး၍။ ယဿာစေတာစသည်
ကိုမိန့်။(ဇောကို၊စတုစတ္တာဇီသံဝိနောင်သညာနှင့်စပ်၍ ထော
ဇနာ)။ ။ထဿ၊ ထိုသို့သညာတို့၏အထူးထူးသောအာရုံဖြစ်
သည်၏ အဖြစ်၊ အထူးထူး သော သဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။အနာဝဇ္ဇနာ၊

မဆောင်ခြင်ခြင်းကြောင့်။ အသမန္နာဟာရာ၊ ကောင်းစွာ စိတ်ကို
ကြားရှုမဆောင်ခြင်းကြောင့်။အပစ္စဝေက္ခနာ၊မရှုခြင်းကြောင့်။ ။
ဝိဇ္ဇာဇ္ဈာဏ်ကိုပြထို၍၊ ယသ္မာ၊လ။ ဂုတ္တဟောတိကိုမိန့်။အဘဲ့ကြောင့်
ခြေတစ်စွာဘုရားသည်၊ ရူပသညာနံသမတိက္ကမာ၊ ပဋိဃသညာနံ
သမတိက္ကမာ၊ပဋိဃသညာနံအတ္ထင်္ဂမာ၊ နာနတ္တသညာနံ အမန
သိကာရာ၊ ဟုအထူးပြု၍ ဟောလေသနည်း။ ယသ္မာ စေတ္တစေ
သည်ကိုမိန့်။ တာသံသတေက္ကမာအတ္ထင်္ဂမာတိ နွေမာပိအဘာ
ဝေါယေဝ ဂုတ္တော၊ တာသံအမနသိကာရာတိ ဂုစ္ဆဋ္ဌိတိ ဝေဒိ
တဗ္ဗော။(ထိရင်း)။ ရူပသညာပဋိဃသညာမရှိခြင်း၏အကြောင်းအ
ဘယ်နည်း။ယသ္မာ။လ။တသ္မာ၊ကိုမိန့်၊ နာနတ္တသညာမရှိခြင်း၏
အကြောင်းအဘယ်နည်း။ နာနတ္တသညာသုပန။လ။ တသ္မာ၊ ကို
မိန့်၊ ။ဇော်ဇ္ဇ၊ဤသုံးပါးသောသညာတို့တွင်။ဇ္ဈာမိနာစျာနေန၊ ဤ
အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ဖြင့်။နိဗ္ဗတ္တော၊ သေါ။ ဘဝေဝိ၊ ဘဝဋ္ဌ
လည်း။တသ္မိ ဘဝေ၊ထိုအာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ၌။ ဇ္ဈာမံစျာနံ၊
ကို။ဥပသမ္မဇ္ဇဝိဟရေဏကာလေ။ ပဂေဝ၊အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာရှိ
အံ့နည်း။နာနတ္တသညာသု၊လေးဆဲ့လေးပါးသော နာနတ္တသညာ
တို့တွင်။ ဇ္ဈာသတ္တဝိသတိသညာ၊ တို့သည်။ ဇ္ဈာမိနာစျာနေန၊
ဖြင့်။နိဗ္ဗတ္တော၊ သေါ။ ဘဝေ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ၌။ ဟိ
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတြဝိ၊ ထိုအာကာသာ နဉ္စာ ယတန ဘုံ၌
လည်း။ တာသံ၊ထိုနှစ်ဆဲ့ခုနစ်ပါးသောနာနတ္တသညာတို့ကို။ အ
မနသိကာရာယေဝ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊တာ၊တို့
ကို။ ဇ္ဈာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာသံအမနသိကာရာတိ ဂုစ္ဆဋ္ဌိ
(လည်သတ်)။ ။သဒ္ဒေါပတ္တိကိုပြထို၍၊သဒ္ဒေါပတော။လ။ဝေဒိ
တဗ္ဗော၊ကိုမိန့်။ နိဂုံးအုပ်ထို၍၊ ဇ္ဈာတိစသည်ကိုမိန့်။ ဘဂဝါက
ထေသိတိ၊ဤသုံးပုဒ်တို့ဖြင့် အာကာသာနဉ္စာယတန သမာပတ်
၏ကျေးဇူးကိုအဘဲ့ကြောင့် ဆိုသနည်းဟုပု စ္ဆာထုတ်၍ ချီးမွမ်း
ခြင်း၏ အကျိုးကို ပြထိုရကား။ ကိ ကာရဏာ စသည်ကိုမိန့်။
ဥဿာဟဇနနတ္ထကို ခဲ့အံ့သောဌာ၊ သစေဟိ၊ စသည်ကိုမိန့်။

Digitized by Google

ပလောဘနဏ္ဍကို ချဲ့အံ့သောငှာ။ ပလောဘနဏ္ဍဥဒါဝိ၊ စသည်
ကိုမိန့်။ ။ဝိသကဏ္ဍကဝါကိုဇွေ့ဖျောဝိယ၊ တင်လဲကျန်သည်ဝ
သို့တည်း၊ဂုဇ္ဈဖာကိုတခဏ္ဍာသက္ကရောဒိန်၊ တင်လဲခဲ၊ တင်လဲရည်
တင်လဲရိုင်၊ သကာစသည်ထိုကို။ ။အသ၊ ထိုကောင်းက
အား။ အန္တေ၊ဥပါဒါန်ဒြဘင်တည်းဟူသော အဆုံးအဝိုင်းအဖြာ
သည်၊ နဏ္ဍိ မရှိ၊ဇွတိတသွာအနန်တ၊ ဖြစ်၊ အနန်တ၊သော၊ အာက
သံ၊ သည်၊အာကာသာနန်တ၊ ဖြစ်။ အာကာသာနန်တမေဝ၊ အာက
သာနန်တ ပုန်သည်ပင်လျှင်၊ သကဏ္ဍေ၊ ဤ၊ကျပစ္စယဝသေန
ဖြင့်။ အာကာသာနဉ္စံ၊ ဖြစ်။ (တျဂ်ကိုစပြု။ သံယုဂ်နကို၊ နိဂ္ဂဟိတ်ပြု
နိဂ္ဂဟိတ်ကို၊ဥပြု)။ တံအာကာသာနဉ္စံ၊ သည်။ (အာ ယတန်
စပ်)။ ဒေဝါနံ၊တို့၏။ ဒေဝါယတနမိဝ၊ နတ်တို့၏တည်ရာနတ
ပြည်ကဲ့သို့။ သသမ္ပယုတ္တဓမ္မသာ၊သော။ အသာဒျာနသာ၊ ၏
အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာဖြစ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊ အာ
ယတနံ၊တည်း။ ဇွတိတသွာအာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ၏။ ကသိ
ကုသိုလ်ဈာန်မကာသာသာ၊ ကသိဏ်းကိုးပါးတို့ထွင် တပါးပါးကို
ခွါသဖြင့်ရအပ်သောကောင်းကင်၏။ (ဥဿာဒုဘာဝေါဠုဿိ
မံ။ ။ဋီကာ။ ။ဇွမပစ္စည်းဘာဝတ္ထဒ္ဒသက်၏)။ ။ယံဈာန်၊သည်၊
တသ္မိ အာကာ သာနဉ္စာယတနေ၌။ အပ္ပနာပတ္တာယ၊ သော
သညာယ၊နှင့်။သဟဂတံ၊ တည်း။ဇွတိတသွာ၊ကြောင့်၊ ထံဈာ
နံ၊သည်၊အာဠမ္ဗဏ္ဍ၊တပါးသောသတ္တုန်၌။ ဇဝံတထာ၊တူ၊ ဇွဝ၌
အာဘိဓမ္မာ၌၊နဂဟိတံ၊ကာသွာနုဂဟိတံ၊ ဟိယဿွာအနန္တေဂတိ
တေပရိတ္တံ နဂယ္ဟတိ။ပရိတ္တေဂဟိတေအနန်တံ နဂယ္ဟတိ၊ တသွာ
ဇွဝအနန်တာနိ ဝါ ပရိတ္တာနိ ဝါနဂဟိတံ၊ ။လဒ္ဓဓါသကိုပြထိုက်
ဇဝံသန္တေစသည်ကိုမိန့်။လဒ္ဓဂဏ်ကိုပြထို၍ တသွာစသည်ကို
မိန့်၊အာကာသာနဉ္စာယတနသညာသဟဂတံဟု ဟောကြီးကို
ပြထို၍။ ဇဝဉ္စိစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ၊အကြီးကိုဆိုဦးအံ့၊ဇဝံ၌
သို့အာကာ သာနဉ္စာယတနသညာသဟဂတံဟု ဟောသည်၊
သတိ၊သော်၊ဥဘယံဝိ၊အနန်တ ပရိတ္တနှစ်ပါးစုံကိုလည်း၊ ရှုပါဝစ

Digitized by Google

ရေစတုတ္ထဈာနနိကန္တိဟိယာဒါနနက္ခတ်ာယ၊ ရူပါဝစရစတုတ္ထ
ဈာန်၌ ထပ်ခြင်းနိကန္တိ၏ ကုန်ခြင်း၌ ဆင်းရဲ သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ထွေ၊ ဤအာကာသာ နဉ္စာယတနဈာန်၌၊ နက္ခတ္တိပဒါ
ဟောတိ။ အပ္ပနာပရိဝါသခန္ဓတာ ယ၊ အပ္ပနာ၏ ထုံခြင်း၏နှံ့နှေး
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟိတ္တကာသိကာဒုဿဒိုမာကာသော၊ နည်း
သောကသိုက်မြုံကိုခွါသဖြင့် ရအပ်သောကောင်းကင်၌။ ထွေ၊
အာကာသာနဉ္စာယ တနဈာနေစတုတ္ထဈာနဝသေန ပဉ္စဝိသ
တိဂေကာဟောန္တိယထာဝေဝံတထာဇာတော အာကာသာနဉ္စာ
ယတနဈာနတော ပရေသုဝိညာဏ ဉ္စာယတန ဈာနဒ်ိသုဝိ
စတုတ္ထဈာနဝသေန ပဉ္စဝိသတိဂေကာဟောန္တိတိယော ဇနာ
ကာတဗ္ဗာတိ။ ။ဈာနံဝိအာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ အာရမ္မဏံဝိ
အာကာသာနဉ္စာယတနံ။ ဈာန်သည်အဘဲ့ကြောင့် အာကာသာ
နဉ္စာယတနမည်သနည်း။ အာကာသာနဉ္စံအာယတနသော အ
ဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ၊ မိန့်။(ဗဟုဇ္ဈိဟိသမာသ်။ ဝုတ္တနယေနကား။ အာ
ကာသာနဉ္စံတွင်စပ်၊နာသအန္တေဝာသည်ကိုညွှန်းသည်)။ ။
အာရုံသည်အဘဲ့ကြောင့် အာကာသာနဉ္စာယတနမည်သနည်း။
ဝုတ္တနယေနေဝ၊မိန့်။(အာကာသာနဉ္စာနှင့်၊ အာယတနကိုကမ္မဓာ
ရည်းတွဲသည်ကိုညွှန်းသည်)။ ။ဇေဝံ၊သို့။ဇေတံဈာနဉ္စ၊ကိုဇင်း။
အာရမ္မဏာဉ္စ၊ကိုဇင်း။ ဇာတိ၊သို့။ ဥဘယံဝိ၊ကိုလည်း။ ဇေတဉ္စဥ
ယဉ္စ၊ ထိုဈာန်အာရုံနှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ဇကေဏ်၊ တပေါင်းတည်း
(ဇကေသိသ်ပြု)။အသ၊ ထိုပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်အား ကောင်းကင်
သည်အနန္တမည်ရင်း၊ အနန္တမည်သော ကောင်းကင် ပညတ်
ကိုအာရုံ ပြုသောကြောင့် ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်သည် အနန္တမည်
၏။ထိုကြောင့် ဒုတိယာ ရုပ္ပဝိညာဉ်သည် ပဌမာရုပ္ပ ဝိညာဉ်ကို
အနန္တဟုနှုတ်ဆိုးသွင်းသည်။ ။(အနန္တမေဝအာနဉ္စံ၊ ကား။ သ
ကြောင့်ဆိုနှင်ပြန်ပစ်သည်။တဖန်ကိုစပြု၊သံယုဂ်နကိုနိဂ္ဂဟိတ်ပြု၊နိဂ္ဂဟိတ်
ကိုဉပြု။ဏာကြောင့်အကိုဝုဒ္ဓိပြု၊ဝိညာဏံအာနဉ္စံဝိညာဏာနဉ္စံ၊
ဆိုထိုလျက်၊ အာကိုရဿပြု၊ နကိုချေ၍၊ ဝိညာဏာဉ္စဆိုသည်။

Digitized by Google

အယံဟေတ္ထုရုဒ္ဓိသန္ဓေါ၊ ကား။ ဝိညာဏဉ္စဟု ဆိုသော်လည်း၊ ဝိညာဏာနဉ္စသဒ္ဒါဒ္ဓိသာဏင်္ဂါ။ တဒေဝဝိညာဏဉ္စံ၊ ကား။ အာယတနံဒ္ဓကမ္မဓါရည်းပြ။ တသ္မိ စသဉ်ကား။ မဇ္ဈေလောဝိသတ္တ ဒီတည်း)။ ။ပရိတ္တကသိဏာဒုဋ္ဌာဒို မာကာသာရမ္မဏာ သမာပတ္တိ၊ နည်းသောကသိဏ်းကိုစွဲသဖြင့် ရအပ်သော ကောင်းကင်ပညတ်လျှင် အာရုံရှိသော အာကာသာနဉ္စာယတန သမာပတ်ကို။ ဣတိအတ္ထော။ ဗျာနံပိ၊ဝိညာဏဉ္စာယတန ဗျာန်သည်လည်း။ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ၏။ အာရမ္မဏံပိ၊ မနသိကာတဗ္ဗ၏ အစွမ်းဖြင့် အနန္တမည်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်တည်းဟူသော သမ္မယုတ်တရားနှင့်တကွဗျာန်၏တည်ရာဖြစ်သော အာရုံသည်လည်း။ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊၏။ ။သမတိက္ကမဟူသည်၊ ဗျာန်၊ အာရုံနှစ်ပါးစုံကိုပင်. မဖြစ်ခြင်းကိုပြုခြင်း။ နှလုံးမသွင်း ခြင်းပင်တည်းဟု ပြထို၍။ ဥဘယံပိ အပ္ပဝတ္ထိ ကရဏေန အမနသိကရဏေနစ၊ကိုမိန့်၏။(သမတိက္ကမ၏။ သရုပ်ကိုပြသည်)။ ။ အသေ၊ ထိုပဌမာ ရုပ္ပဝိညာဉ်အား။ ကိုဉ္စနံ၊ စိုးစဉ်းဘင်မျှကြွင်းသည်။ နတ္ထိ၊မရှိ။ အကိဉ္စနသေ၊ စိုးစဉ်းဘင်မျှအကြွင်းမရှိသော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏။ဘာဝေါ၊တည်း။အာကိဉ္စည်။ (ကျပစ္စည်း၊ ကျကိဉ္စ၊ဥ ကိုဒွေဘော်ပြု။ ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏မရှိခြင်းတည်းဟူသော နတ္ထိဘောပညတ်ရ၏)။ ။တံအာကိဉ္စည်၊ သည်။ (အာယတနံဒ္ဓ စပ်။ ကမ္မဓာ ရည်း)။ အာကာ သေ၊ ဒ္ဓ။ ပဝတ္တိတဝိညာဏာ ပဂမာ ရဇ္ဈဏာသ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ပဌမာရုပ္ပဝိညာဉ်၏ကင်းခြင်းတည်းဟူသော နတ္ထိဘောပညတ်လျှင် အာရုံရှိ သော။ ယာယ သညာယ၊ အကြောင်ရှုနှိ ရင်းသော သဒ်ါ ရတ္ထိမှကြွင်းသော သိမ်မွေသော သညာ၏။ ဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တံဗျာနံ၊ကို။ ယထာပဋိပန္နသ၊ အကြောင်သို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံသည်၊ ကို။ ဒေသေတုံဝုတ္တံတိ။ တညေဝအာကိဉ္စညာယတနံ၊ကို။ အယံသမာပတ္တိ၊၍အာကိဉ္စညာယတန သမာပတ်သည်။ ။သန္တာဝ

Digitized by Google

တ၊ ငြိမ်သက်စွတကား။ ယတြဟိနာမ၊ အကြောင်သမာပတ်စင်
မည်ထျက်။နတ္ထိဘာဝံဝိ၊ ပဌမာရုပ္ပ ဝိညာဉ်၏မရှိခြင်းတည်းဟူ
သော နတ္ထိဘောဟညတ်ကိုလည်း။ ဌသတိနာမ၊ တည်ဘိ၏
သကား။ ဆူတိဇံဝံ၊ ထို့။ သန္တာဂရုဇာတာယ၊ ငြိမ်သက်သော
နတ္ထိဘောဟညတ်ဣာဉ်အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။နံ၊ ထိုအာ
ကိဉ္စညာယတန သမာပတ်ကို။ အနာဝဇ္ဇိတုကာမတာယ သမ
တိက္ကမောဟောတိ၊ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊သော၊ ထိုနေဝသညာ နာ
သညာယတနုဏာန်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိဉ္စာဝိမနသိ
ကရောတိ။ အထခေါအသညေအာဘောဂေါသမန္နာဟာရော
မနသိကာရောနဟောတိတိ။အဟံ၊သည်။ဇေတံ၊ ဤအာကိဉ္စညာ
ယတနသမာပတ်ကို။သန္တာတရပဏီတတရတာယ၊အလွန်ငြိမ်
သက်အလွန်ဝွန်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဒန္တကာရာဒ
ယော၊ ဆင်စွယ်ပန်းပွတ်သမားအစရှိကုန်သော။ သိပ္ပိကော၊ အ
တတ်သည်တို့ကို။ ဒန္တဝိကတိအာဒီနိ၊ ဆင်စွယ်ကြိုတ်အထူးစ
သည်တို့ကို။ယန္တံ့ဏာနံဝုစ္စတိ၊တံ့ဏာနံဒသေသတံ့ဝုတ္တံတိ။ သမာ
ပန္နသဒါ၊ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်း။ဥပပန္နသဒါ၊ ပဋိသန္ဓေ
နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်း။ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရသဒါ၊မျက်မှောက်
သောကိုယ်၏အဖြစ်၌ချမ်းသာစွာ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်း။ ။
(ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာတို့နှင့်အစဉ်အတိုင်းဟစ်)။ တေသု၊
ထို သုံးပါးထို့တွင်။ ။(နေဝါသသ သသမ္မယုတ္တဓမ္မသ ဈာ
နသသညာနာသညာတိကား၊ လဟုကနည်း။ ဩဠာရိကာယ
သညာယအဘာဝတောကား၊ နေဝသညာ၏ဝိပ္ပြိဟ်ပြ။ သုခုမာ
ယသာဝတောကား၊ နာသညာ၏ဝိပ္ပြိဟ်ပြ။နေဝါသသညာတိ
နေဝသည်း နာသသညာအသည်း နအသည် နာသည်း နေဝ
သညဉ္စတံ နာသညဉ္စာတိနေဝသညာနာသည်း နေဝသညာနာ
သညဉ္စတံ အာယတနဉ္စာတိ နေဝသညာ နာသညာ ယတနံ၊
ပြု။ ။ဇေတ္ထ၊ ဤဈာန်၌။ယာအယံသညာ၊သည်။အတ္ထိ၏ သာ
သညာ၊သည်၊ (နေဝသညာဒ္ဓဂင်း၊ နာသညာဒ္ဓဂင်းစပ်)။ ။အ

Digitized by Google

ဘဲ့ကြောင့်နေဝသညာ မည်သနည်း။ ပဋသညာကိစ္စ ကာဏ်အသမတ္တတာယ၊ ကိုမိန့်။ ။(နသညာနေဝသညာ၊ပြု၊ နေဝကား နသဒ္ဒါကဲ့သို့နိပါတ်)။ ။အဘဲ့ကြောင့် နာသညာမည်သနည်း။ သခ်ါရာ ဝသေသ သုခုမ ဘာဝေန ဝိဇ္ဇမာ နတ္ထာ၊ မိန့်။(နသညာအသညာ။ နအသညာနာသညာ၊ပြု။နေဝသညာသာနာသညာစာတိ နေဝသညာနာသညာ၊ပြု။ နေဝသညာနာသညာစသာ အာယတနဉ္စာတိ နေဝသညာ နာသညာ ယတနံ)။ ။ဤစျာန်၌သညာသည်သာနေဝသညာနာသညာမည်သလော။ နကေဝလံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ သမ္မယုတ် တရားတို့သည်လည်း သညာ နည်းတူ ဖြစ်ပါ၍က်။ သညာကို သာဇာတ်ကြောင့်နေဝသညာနာသညာယတနဟု ဟောပါလေသနည်း၊ သညာသိသေန။လ။ဝေဒိတဇ္ဇာကိုမိန့်။ ။ပတ္တမက္ခနတေလပ္ပဘူတိဟိ၊ သဝိတ်ကိုဆီသုတ်ခြင်းအစရှိကုန်သော၊ နာဠိ၊ ကျည်ကို။အင်္ကောဝုတ္တတ္တာ၊အင်္ကောဝုတ္တ၏အဖြစ်ကြောင့်။ဝါ၊ အတွင်း၌သိမ့်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇဝံ တထာ၊ တူ။ သာဝိသညာ၊သည်လည်း။ (ဟောတိ၌ ပကတိကတ္တား၊ နေဝသညာနာသညာတို့ကား၊ ဟောတိ၌ ဝိကတိကတ္တားစပ်)။ ။တေဓောဓာတု၊သည်။ဒဟနကိစ္စံ၊ ပူခြင်းကိစ္စကို။ကာတုံနသက္ကောတိဇ္ဈဝတထာ။သောဝိ၊ ဤသညာသည်လည်း။ သဠာနနကိစ္စံ၊ကို။ ပဋံ၊ ထင်စွာ။ နိဗ္ဗိဒါဇနံဂိ၊ ငြီးငွေ့ခြင်းကိုဖြစ်စေခြင်းကိုလည်း။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တောသေယျထာဝိ၊ သို့။ ပကတိဝိပဿကော၊ လွန်ကဲသောဝိပဿနာရှိသော။ သောဝိ၊ထိုပညာကြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဇဝံ၊သို့။ဇ္ဈာမေဓမ္မာ၊ တို့သည်။အဟုတ္တာ၊ ဥပါဒ်မှဂ္ရေးမဖြစ်မူ၍။ သမ္ဘော်ဘို့၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟုတ္တာ၊ ဥပါဒ်မှဖြစ်၍ ။ပဋိဝေဓို့၊ ချုပ်ပြတ်ပျက်စီး ကုန်၏။ (ပဋိဂ္ဂေး၊ ဝိဂ္ဂေး ရှိသော ဇ္ဈာဝတ်။ ဇ္ဈာဝတ် ပဝတ္တဇ္ဈာ၊ ဝိသဒ္ဒါ ပဋိသေဓဇ္ဈာ)။ ။နသာဓို့၊ ပျောက်ပျက်ကုန်၏။ဇဝံ၊သို့။ကသာဟသမ္ဘသနဝသေနေဝ၊အပေါင်းအစည်းကိုသုံးသပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်

Digitized by Google

သာလျှင်။ ဟောန်္တ၊ ကုန်၏။ အနုပဓမ္မဝိဟာသနာဝဲသေန၊ ဗဟုသုတ
စကြာသောတရားသော တရားအစုကို သုံးသပ်သော ဝိဟာသနာ
၏အစွမ်းဖြင့်။ နောဟောန်္တ၊ ကုန်။ ။အသဒိသရူပေါ၊ ဝတ္ထုတ
ယောက်သော သူနှင့် သဒိလစသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် မတူသောသ
ဒိဿာဂိတော်မူသော။ ဝ၊ အတုမဂိုသော ဂြိုးဘုရားတို့နှင့်သာ
တူသော သဒိလစသောဂုဏ်အားဖြင့်တူသော သဒေါဂိတော်
မူသော။ နာထော၊ သည်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ယံအာရုပ္ပံ၊ ဂ်ံ။ အာဟ၊
၏။ ဇ္ဈာမာအရူပသမာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ အာရမ္မဏာတိက္ကမ
တော၊ ဖြင့်။ စတဿော၊ တို့သည်။ ဘဝန်္တိ၊ ကုန်၏။ ဇတာသံ၊
တို့၏။ အင်္ဂါတိက္ကမံ၊ ကို။ ဝိဘာဝိနော၊ တို့သည်။ နတ္ထိ ဿ ဒ္ဓိ၊ ကုန်။ ။
အရူပသမာပတ်တို့၏ အာရုံကိုလွန်သဖြင့် ရောက်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်အာရုံ၌အပြစ်ကိုမြင်ခြင်းဖြင့်။ ထိုအာရုံကိုသာလွန်
အပ်၏။ (၌)ကားအသင့်)။ အာရုံကိုလွန်သည်ရှိသော်၊ ထိုအာရုံ
လျှင်အာရုံရှိသောစျာန်ကိုလည်းလွန်သည်သာလျှင်ဖြစ်၏။ ။
ဇ္ဈာ၊ ၌အရူပ သမာပတ်၌။ ပဿိမာပဿိမာ၊ နောက်နောက်ဖြစ်
သောသမာပတ်တို့သည်။ သုပဏိတတရာ၊ အထူးသဖြင့်အလွန်
မွန်မြတ်ကုန်သည်။ ဟောန်္တ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့နောက်နောက်
သမာပတ်တို့၏ ဂြိုးဂြိုးသော သမာပတ်တို့ထက် အလွန်မွန်
မြတ်ရာ၌။ ပါသာဒတလသာဒိကာ၊ ပြာသာဒ်အပြင်၊ ပုဆိုးဟုဆို
အပ်ကုန်သောဥပမာတို့ကို။ ဝိညေယျာ၊ ကုန်၏။ ။ဒိဗ္ဗနစ္စဂိတ
ဝါဒိတသုရဘိဂန္ဓမာလာ သာဓုရသပါနဘောဇနသယနဿာဒ
နာဒိဝသေန၊ နတ်ကချေသည်သီခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ ကောင်း
သောရနံ့ရှိသော နံ့သာပန်း၊ ကောင်းသော အရသာရှိသော အ
ဖျော်၊ ဘောဇဉ်၊ အိပ်ရာနေရာ၊ အဝတ်ပုဆိုးစသည်တို့၏အစွမ်း
ဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပဇ္ဇိတာ၊ ဂြိုးမှုတည်ကုန်သည်။ ကန္တိတထုလသဏ္ဌာ
သဏ္ဌာတရသဏ္ဌာတမသုတ္တာနံ၊ ငင်အပ်သောချုန့်ရင်းသောချည်၊
မွေသောချည်၊ အထူးသဖြင့်သိပ်မွေသောချည်၊ အထူးသ
လွန်သိပ်မွေသော ချည်တို့၏။ စတုပလတိပလဒ္ဓိပလဇက

Digitized by Google

ပသသာဒိုကာ၊လေးပိုလ်၊သုံးပိုထ်၊နှစ်ပိုလ်၊တပိုလ်အချိန်စီးသော
ပုဆိုးတို့သည်။(ပိုလ်ပိသာဟော၊ပဌမကွရောပနှင့်သင့်၏)။ ။
၎ကော၊ တယောက်သောသူသည်။ အသုစိပြု၊ မစင်ရှိသောအ
ရပ်၌။မတ္တာပေ၊မတ္တာပ်၌။ လင်္ဂါ၊ဆွဲသည်ဖြစ်၍။ဌိတော၊၏။ အပ
ရော၊သည်။တံနိုသိတော၊ ထိုမတ္တာပ်ကိုဆွဲသောသူကိုဖြိသည်ဖြစ်
ဖြစ်၍။ဌိတော၊၏။အထ၊၌။ အညော၊သည်။အနိုသာယ၊ မတ္တာပ်
ကိုဆွဲသောသူကိုမဖြိမှု၍။ ဗဟိ၊၌။ ဌိတော၊၏။ အပရော၊သည်။
တံနိုသာယ၊ ထိုအပ၌တည်သောသူကိုဖြိသည်ဖြစ်၍။ဌိတော၊
၏။ ။၎ဝံ၊သို့။ပဝတ္တမာနဿ၊ဖြစ်သော်လည်း။ဇာနိ၊၍။နေဝသညာ
နာသညာယတနသည်။ တံ၊ထိုအာကိဉ္စညာယတနကို။ အညာ
ဘာဝေန၊အာရုံပြုစရာတပါး၊မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အာရုဿ
ကံ၊ကို။ကရောတေဝ၊တည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိသံဝိ၊ဖြင့်အပ်သောအပြစ်
ရှိလျှင်းမူသည်း။ဘာဇာနံ၊ကို။ဝုတ္တိဟေတု၊ အသက်မွေးထိုသော
ကြောင့်။ဖနေ၊သည်။နိသာယ၊၍။ ဝတ္တာတိယထာ၊တည်း။ယ
ဝိဇ္ဇာရေမိ။ဇာနိနေဝသညာနာသညာယတနံကရောတေဝါတိ၊
အသံယတံ၊ကိုယ်နှုတ်နှလုံးသုံးပါး၊ကိုမစောင့်စည်းသော။ဗဟုံ
ကာယဝစီမနောသမာစာရံ၊သော၊ ကိုပြု၊သော၊ သဗ္ဗဒိသာမူ
ရာဇာနံ၊ အလုံးစုံ အရပ်မျက်နှာထို့၏ အရှင်ဖြစ်သော မင်းကို
နိုသာယဝတ္တာတိယထာ၎ဝံတထာဇာနိနေဝသညာနာသညာယ
တနံကရောတေဝါတိ၊ ။ဒီဃနိသေဏိ၊ ရှည်စွာသောထံ
ကျင့်ထွေကားကို၊ အာရုဇ္ဇော၊သည်။ နိသေဏိဗာဟုကံ၊ထံ
ကျင့်ထွေကား၏လက်ရုံးကို။ ဂဟေတွာ အာရောဟာတိယထာ၊
ပဗ္ဗတမတ္ထကံ၊ တောင် ထိပ်ထို့။ အာရုဇ္ဇော၊ သည်။ ပဗ္ဗတဂ္ဂံ
တောင်ထွဋ်ကို။ ဂဟေတွာအာရောဟာတိယထာ၊ ဇဏ္ဏုကံ၊ပု
ဆစ်ကို။ ထြလုဿ္ဇာတိယထာ၊ထောက်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ယျံ
ထေံစျာနံ၊ထိုအာကိဉ္စညာယတနစျာန်ကို၊ ထြလုဿ္ဇာ၊ထောက်၍
ဝတ္တာတိ၊၏။ ။အာရုပ္ပကုသလကထာ။ ။

Digitized by Google

တေသံ၊ထိုတေဘူမကကုသိုလ်ထို့ကြ့်။ တံပဘေဒံ၊ထိုဟိနစ
သောအပြားကို၊တံ၊ထိုယုတ်သည်ကို၊အာယူဟနဝသေန၊အား
ထုတ်သည်ကြ့်အစွမ်းဖြင့်။ပဋ္ဌာနဘာဝံ၊ပဋ္ဌာနပြဋ္ဌာန်းသည်ကြ့်အ
ဖြစ်သို့။နိတံ၊ဆောင်အပ်သည်တည်း။တာနိဝိ၊ထိုမရှိုမပဏီတ
တို့ကဲ့သုလည်း။ယသာ၊ အကြောင်ကုသိုလ်အား။ ဝါ၊ကို။ အာယူဟ
နက္ခဏော၊အားထုတ်သောခဏ၌။ဆန္ဒောဝါ၊သည်ငင်း။ဟိနော
ဟောတိ။ ဝိရိယံဝါ၊ သည်ငင်း။ စိတ္တံဝါ၊ငင်း။ ဝိမံသာဝါ၊ငင်း။
ပညာဝါ၊ငင်း။ ဟိနာဟောတိ။တံကုသလံဟိနံနာမ။ ယသာ၊အ
ကြောင်ကုသိုလ်အား။ တေဓမ္မာ၊ထိုဆန္ဒ၊ဝိရိယ၊စိတ္တ၊ဝိမံသတရား
တို့သည်။ယံကုသလံ၊ကို။(အာယူဟိတံဥစပ်)။ ကတ္တုကာမတာ
သဒ်ါတံ၊ပြုခြင်းဌာအထိုရှိသည်ကြ့်အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဆန္ဒံ၊
ကို။ဒ္ဝေကံ၊အကြိုးကို။ ဆန္ဒပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ရှေ့သွားကို။ ကတ္တာ၊၍။အာ
ယူဟိတံ၊ အားထုတ်အပ်ကြ့်။ တံကုသလံ၊ သည်။ ဆန္ဒာဓိပတိ
တော၊ ဆန္ဒတည်းဟူသောအဓိပတိမှ။ အာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။
ဆန္ဒာဓိပတေယျံနာမ၊ ကြ့်။ ။မရှိမသေပြုအပ်သော ကုသိုလ်
သည်ဟိန။ လျစ်လျူရှုသဖြင့်ပြုအပ်သောကုသိုလ်သည်မရှိမ။
အရှိအသေပြုအပ်သောကုသိုလ်သည်ပဏီတ။ အနည်းငယ်အာ
မိသဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည်
ဟိန။ ကောင်းမှုအကျိုးကို အထိုရှိသည်ကြ့်အဖြစ်ကြောင့် ပြုအပ်
သောကုသိုလ်သည်မရှိမ။ အရိယာကြ့်အဖြစ်၌ ပြုအပ်သည်သာ
ဖျင်တည်းဟုပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည်ပဏီတ။ ဘဝသမ္ပတ္တိ
ကိုတောင့်တ၍ပြုအပ်သောကုသိုလ်သည်ဟိန။ အလောဘကြ္ခာ
သယဖြင့်ပြုအပ်သောကုသိုလ်သည်မရှိမ။သူတပါးတို့ကြ့်အကျိုး
စီးပွါးအလိုငှါ ပြုအပ်သောကုသိုလ်သည်ပဏီတ။ အနည်းငယ်
ပြုအပ်သောကုသိုလ်သည်ဟိန။ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့် ပြုအပ်
ာကုသိုလ်သည်မရှိမ။ အတိုင်းအရှည်ထက် အလွန်ပြုအပ်
ာ ကုသိုလ်သည် ပဏီတ။ မဟဂ္ဂုတ်တို့၌ ရံခါမျှဖြစ်သော
သည်ဟိန။ အလွန်မပွါးစေအပ်သောစျာန်သည်မရှိမ။ အ

Digitized by Google

လွန်ပွါးစေအပ်လေ့လာအပ်သောဈာန်သည်ပဏီတ။ ဣတိ၊ သို့၊ စတ္တာရော၊ ကုန်သော၊ ပဠကာ၊ တို့သည်၊ ဝိသတိ၊ နည်း၌ဆယ်တို့သည်၊ (တနည်း)။ နည်း၌ဆယ်ကိုပြုထို၍၊ ပုရိမေဒတို့ သည်ကိုမိန့်။ ။ပဌာန်း၌ပဋိစ္စဝါရ၊ သဟဇာတဝါရအစရှိသော ချုနစ်ဝါရတို့ဖြင့်။ အနုလောမနည်းစသည်တို့ဖြင့် ဟိနတိက်ကို ဇေဘန်အပ်၏။ ထိုဟိနတိက်၌လည်း။ မဖြစ်မမှတစိတ်ဖြစ်ကုန်သော်၊ ဤ၌ဆယ်သောနှင်းထိုကိုဝေဘန်အပ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့်၊ မဟာပကရဏေဟိနတ္တိကေဝိဘင်္ဂ၊ ဟုမိန့်၏။ ။ဤသို့နည်း ၌ဆယ်တို့၏ဝေဘန်ရာဌာနကိုပြပြီး၍၊ ယခုအခါ၌၌တေတုမကကုသိုလ် စကား၏ အဆုံးဖြစ်သော အာရဒ္ဓ၊ အဋ္ဌာရသကမ္မ ဒ္ဓါရကိုပြအံ့သောငှါ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တ တောပိ၊ ထိုဟိန၊ မဖြစ်မ၊ ပဏီတမ္မလည်း။ မဖြစ်မရာသိ၊ ကို၊ ဌပေတွာ၊ ၍။ ။(အကြောင်ကုသိုလ်တို့ကိုဝန့်နိသိတခါနစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ထိုကုသိုလ်တို့ကိုဟိနဟုပြုအပ်ကုန်၏။ အကြောင်ကုသိုလ်တို့ကို ဝိဝဋ္ဋနိသိထ ဖြစ်သောခါန စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ထိုကုသိုလ်တို့ကို ပဏီတဟုပြုအပ်ကုန်၏။ အကျိုးမပေးသောကုသိုလ်တို့ကိုမဖြစ်မ ဟုပြုအပ်ကုန်၏။ အကျိုးမပေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဖြစ်မထုဆို ဌပေတွာဟူ၏)။ ။ဟိနပဏီတေ၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ နဝ နဝကောဋ္ဌာသာ၊ ထို့ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ။ချဲ့ထို၍ဟိနဆို့ ယေဝဟိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။မဖြစ်မကိုထား၍ဟိနဒွ်၊ ဟိန၊ မဖြစ်မ ပဏီတသုံးပါး။ ပဏီတဒွ်လည်းသုံးပါး။ ထိုတွင်။ ဟိနဟိနဒွ်သုံး ပါး။ ဟိနမဖြစ်မဒွ်သုံးပါး။ ဟိနပဏီတဒွ်သုံးပါး။ ဤကား၀ဋ္ဋနိသိ တနဝက။ ပဏီတဟိနဒွ်သုံးပါး။ ပဏီတမဖြစ်မဒွ်သုံးပါး။ ပဏီတ ပဏီတဒွ် သုံးပါး၊ ဤကား ဝိဝဋ္ဋပနိသိသယ ဖြစ်သော နဝက တည်း။ ။ဣမာနိအဋ္ဌာရသ၊ ထို့သည်။ ကမ္မဒ္ဓါရာနိနဝမ၊ ကို ဆိုအပ်ကုန်သော ဒ္ဓါရတို့မည်ကုန်၏။ (ကမ္မာနိစတာနိဖဇ ကာရဏာဘာဝေန ဒ္ဓါရောနိစာတိကမ္မဒ္ဓါရာနိ၊ ပြု)။ ။ဣဂ

Digitized by Google

ဤကံဟုဆိုအပ်ကုန်သောနွဲရဂိုသည်၊ ပဘာဝိတတ္တာ၊ဖြစ်စေ
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာဒ္ဓ စပ်။ တာသမ္ဘန်မှာ၊
ခတ္တိယာ ဒိနံလာ)။ ။အဋ္ဌာရသ ခတ္တိယဟူသည်၊ မကျွတ်
ထိုက်ကုန်သော အဘာဗွဟိန ဟိနတ္တယ စသော ကိုးယောက်။
ဘာဗွဖြစ်သော၊ပဏီတပဏီတတ္တယစသော့ကိုးယောက်၊ ဤသို့
ထက်ပြိုင်ရှစ်ဖြစ်၏၊ အဋ္ဌာရသ ဗြာဟ္မဏ စသည်ကိုလည်းငင်း
နှုတ်ပြီး၏။ ။ဘာရဒွါဇ၊ ဂေါတမ၊ အစရှိကုန်သောလေးဆဲ့ရှစ်
ပါးသောအနွယဂေါတ္တထိုသည်လောကဒ္ဓါမှုလဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအ
ဏုကတပါဒစသောလေးဆဲ့ရှစ်ပါးသော အကျင့်တို့သည်လော
ကဒ္ဓါမှုလဖြစ်ကုန်၏။ ။အနုဋ္ဌိကာ၊ ။ဋိကာဆရောကား။အဋ္ဌ
စတ္တာလိသဂေါတ္တစရဏာနိတေသံယေဝခတ္တိယာဒိနံဘေဒေါ၊
ဟုမိန့်၏။ ။အဓိနံပတိအဓိပတိ၊အဓိပတိဇေဝ အဓိပတေယျံ။
စိတ္တံအဓိပတေယျံ ဇေတေသန္တိ စိတ္တာဓိပတေယျာ၊ (စိတ္တသမ္ပ
ယုတ္တာဓမ္မရေ၏)။ ။စိတ္တာဓိပတေယျာနံဘာဝေါစိတ္တာဓိပတေ
ယျဘာဝေါ၊အဇဝေါ၊စိတ္တံဇေဝအဓိပတိစိတ္တာဓိပတိ၊စိတ္တာဓိပတိ
တောဓေတာ စိတ္တာ ဓိပတေယျာ၊ (စိတ္တသမ္ပယုတ္တ ဓမ္မရေ၏)၊
စိတ္တာဓိပတေယျာနံဘာဝေါစိတ္တာဓိပတေယျဘာဝေါ။ ။ကေ
စိဇ္ဈ ဆ္ဆဒ္ဒိတိ၊အယံနယော၊ ဤကေစိဆရာတို့ထိုအပ်သောနည်း
သည်။ ။တသ္မာ ကား လဒ္ဓ ဂုဏ်၊ ဂုတ္တနယေနေဝ ဖြင့်၊
စိတ္တသ စိတ္တာဓိပတေယျဘာဝေါ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ ဝသေန
ကိုဣဿ်းသည်၊ ။တေဘူမကကုသလံ။

လောကံ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော သဝိါရလောက
ကိုးထေရတိ၊ကျေးတစ်၏၊ ဥတ္တရတိ၊ လွန်မြောက်တတ်၏၊ သမ
တိက္ကမ္မ၊လွန်၍၊ဝါ၊ထွက်၍၊အဘိဘုယျ၊ ရှိပ်စက်၍၊ဝါ၊လောကဒ္ဓါ
ယဉ်သည်ဖြစ်၍၊ တိဋ္ဌတိ၊၏။ ။ဤသုံးပါးသောအနက်ကို။
ဇိလိနိဗ္ဗာန်သုံးပါးတို့ထွင်တပါးပါးဒွိယဉ်အပ်၏။ဝါ၊ ကသိုလ
ဖြစ်သောကြောင့်မဂ်ဒွိသာဝျင်ထိုအပ်၏၊ ။တိဝိဓောဝိ

Digitized by Google

စတ္ထောမဂ္ဂါဒိသု ဇကောကသ္မိံ ယောဇေတဗ္ဗော။ မဂ္ဂေယေဝတ္ထိ
ဇာဓတသဒ္ဒအဓိပ္ပေထတ္တာ။ ။ဝိကာ။ ။(မဂ်၏နှစ်ကြိမ်မဖြစ်
သည်ကိုရည်၍ ဇကစိတ္တက္ခဏိကံဆိုသည်)။ ။အပ္ပနာဗျာနံ၊
ကို။ပညာယ၊ သဒ္ဓါစသောဇာနြွေတို့၏ အချင်းချင်းမလွန်ခြင်းကို
ပြုစေတတ်သောပညာဖြင့်။ ဘာဝေတိ၊၏။ နိယျာတိ၊ ထွက်
မြောက်တတ်၏။ ဇာတိတသ္မာနိယျာနိကံ၊ ၏။ ။(နိပုဗ္ဗ၊ယာ
ဓာတ်၊ အနိယပစ္စည်း သက်၍ နိယျာနိယ ဆိုထိုလျက်၊ ဤကို
ရသ၊ ယကိုကပြု၍။ နိယျာနိက ဆိုသည်။ ။နိယျာတိတိ
နိယျာနိယန္တိဝတ္တဗ္ဗေ၊ ဤကာရသရသတ္တဲ့ယကာရသစက
ကာရံကတွာ နိယျာနိကန္တိဝုတ္တံ။ ။ကရဏသာဓ်၌။ နိပုဗ္ဗ၊
ယာဓာတ်။ ယုပစ္စည်း။ ဏိက ပစ္စည်းသွဏ္ဍ။ နေယျာနိကဆိုထို
လျက်။ဇာကိဇမပြုမူ၍ နိယျာနိကဆိုသည်။ ။နိယျာတိဇတေ
နာတိနိယျာနံ။ နိယျာနမေဝနိယျာနိကံ။ ဝေနေယျိကောဝိယ။
ဇထ္ထနေယျာနိကန္တိဝတ္တဗ္ဗေ ဇကာရသဇကာရတ္တံ အကတွာ
ဝုတ္တံ။ ။ဝိကာ)။ ။တဿာဝဝုတ္တိကမ္မဓါရဏံးကိုပြထိုး၍။နိဋ္ဌိ
ယောဇဝေ စသည်ကိုမိန့်။ သတ္တမိတပ္ပုရိသ်ကိုပြထိုး၍။ နိဋ္ဌိသုစ
သည်ကိုမိန့်။ ။ဇတေသံ၊ ထိုနိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် အပါယဂမနိယ
ဖြစ်သော အကုသိုလ်တရားတို့အား။ နိဋ္ဌိယာ၊၏။ ဂတံဇာဝဖြစ်
ခြင်းကဲ့သို့။ဂတံ၊သည်။အတ္ထိ၊၏။ ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။ တာနိ၊ထို
သမ္ပယုတ် အပါယ ဂမနိယဖြစ်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊
(ဝုစ္စတိဿ်စ)။ဇာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ (နိဋ္ဌိယောစနိဋ္ဌိဂတာနိစ
နိဋ္ဌိဂတာနိ။သရူပေကသေသတဒ္ဓိတ်)။ ။သာမညဖလံ၊အရိ
ယမိုလ်ကို။ဘူမိတိ၊၍။အဓိပ္ပေတံ၊၏။ ။ဖလဟူသည်၊စိတ်၊စေ
တသိက် အပေါင်းကိုဆိုသည်။ ထိုစိတ် စေတသိက် အပေါင်း
သည်၊အချင်းချင်း၊ မိမိနှင့်သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ဗြိရာဖြစ်သော
ကြောင့်ဘူမိဆိုသည်။ ဝါ၊မိုလ်ဥာဏ်ကိုဆိုသည်။ ဝါ၊သမ္မာ
စသော အင်္ဂါတို့ကိုဆိုသည်။ ။ဟိသဒ္ဒံ၊၏။တံ၊ ထိုအင်
မိုလ်ကို။ဘူမိတိဝုစ္စတိ။ ဇထ္ထေ၊၍အရိယမိုလ်၌။ တေဓမ္မာ၊ထိုံ

Digitized by Google

သုတ်တရားတို့သည်၊ လောကုတ္တရာ ဘာဝေ၊ လောကကိုလွန်
မြောက် တတ်သည်၏ အဖြစ် သည်၊ သမာ နေဝ၊ တူကျင်းမူ
သည်း၊(ဌင်းပါ၌ဖြင့်ဖိုဝ်နိဗ္ဗာန်ကိုယူ၊ သယံဝိဘဝတိ၊ စသည်
ဖြင့်၊ဖိုဝ်နိဗ္ဗာန်တို့တွင်အကြောင်ဖိုဝ်သည်ဖြစ်တတ်၏၊ ထိုဖိုဝ်ကို
အုပိဟုဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုဖြစ်၏)၊ပဌမာယ၊သော။ တသာ
ဘုပိယာ၊ထိုအရိယဖိုဝ်ကို၊ ။တနည်း၊ ကံသည်ဖြစ်စေအပ်
ကုန်သော ကာမဘဝ စသည်တို့ကို၊ ထိုကာမဘဝစသည်နှင့်
ပြည့်စုံသော်ဝါပုဂ္ဂိုလ်၏မိုရာ၏အဖြစ်ကြောင့် ဘုမိဟုဆိုအပ်ကုန်
သကဲ့သို့။ ထိုအတူမဂ်သည်ဖြစ်စေအပ်သော ဖိုဝ်ကို အရိယ
သာဝကာ၏ ရံခါရံခါ ဝင်စားအပ် သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် မိုရာဖြစ်
သောကြောင့်ဘုမိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုကြောင့် သာဝျင် အရိယာ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကြာမြင့်စွာတည်ကုန်၏။ ။ဝိဝိစ္စဒ္ဒိ၊ဝိပုဗ္ဗ၊ဝိစ
ခာတ်၊ထွာပစ္စည်း၊ ရစ္စပြုဟုသိစေထို၍ဝိဝိစ္စိတ္တွာဝိန်။ဝိစခာတ်၏
သရုပ်ကား၊သရေဿ္ဆေခဝိဝေကဝသေနတည်း။ ။အပါယဂမနီ
ယဖြစ်သော အကုသိုလ်တို့ကိုစင်စစ်ပယ်ဖြတ်သည်၊ အပါယဂ
မနီယမဟုတ်သောကိလေသာတို့ကိုမဂ်ဥပါဒ်သောအခိုက်ဖြတ်
၏။ ။သရေဿ္ဆေခဝိဝေကဝသေနာတိဇ္ဈော၊အပါယဂမနီယာနံ
အစွန့်သရေဿ္ဆေခေါ။ ဇ္ဈာထရေသဗ္ဗဝိဇ္ဇုလတောဘာသေန ဝိယ
တမသသရေဿ္ဆေခေါခဋ္ဌော။ ။ဝိကာ။ ။ဇ္ဈာနိနိအာဟာတိ၊လော
ကီဗျာန်သည်ထည်း ပုထုဇ္ဇဉ်အား၎င်း။ အကတာဓိကာရ အရိ
ယာအား၎င်း၊ပဋိပဒါနှင့်ကင်း၍ အကယ်၍ကား၊မပြည့်စုံ၏၊ယင်း
ဆိုမပြည့်စုံဖျင်းမူလည်း။ ကတာဓိကာရ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အား
မဂ်ဖြင့် သာဖျင် ပြီးခြင်း ကြောင့်၊ လော ကီ ဗျာန်၌ အရှိ အ
သေပြု၍ ပဋိပဒါ တို့ဖြင့် နေဿနာကို မပြုအပ်၊ လောကုတ္တရာ
ဓမ္မကား ထုံ တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပဋိပဒါနှင့် ကင်း
၍ မပြီးသော ကြောင့် အရိအသေ ပြု၍ ပြဿံသော ဌါ။ နကွာ
ဒါ ဓန္ဓာဘိညံ စသည်ကို ဟော၏။ ။ယောပုဂ္ဂလော၊
ဂ္ဂါ၀ိကွမ္ဘေနော၊ သော်၊နကွေန၊ ဆင်းရဲသဖြင့်။ သသဒ်ဂါ

Digitized by Google

ရေန၊တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ။ သပ္ပယောဂေန၊ လုံ့လနှင့် ထ
ကွ။ကိလေသမန္တေဉာ၊ ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍။ တာသပုဂ္ဂလသ၊အား
နုက္ခာပဒိါပဒါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိက္ခမ္ဘိတ ကိလေသော၊
သော။ယောပုဂ္ဂလော၊သည်။ဝိပဿနာပရိဝါသံ၊ဝိပဿနာဖြင့်
ထုံခြင်းကို။ဝါ၊နေခြင်းကို။ဝသန္တော၊ ထုံသည်ရှိသော်၊ဝါ၊ နေ
သည်ရှိသော်။ဇာတိ၊သို့။ ယောကောစိဝါရော၊ အမှတ်မရှိထရုံ
တရသောဝါရကို။(တကြိမ်၊နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်၊လေးကြိမ်၊ အ
ကြိမ်များစွာ။ဤသို့စသောဝိက္ခမ္ဘနဝါရတို့တွင်။အမှတ်မရှိထရ
ရသောဝါရတည်း)။ ။ယထွာ၊အကြောင်ဝါရ၌။(ပါပေတိဒ္ဓစပ်)၊
သမုဒါစရိတ္တာ၊နှိပ်စက်၍။တတိယံ၊ သုံးကြိမ်မြောက်။ ဝိက္ခမ္ဘိ
တေပန၊ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်ခွါအပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကို
ကား။တထာဝိက္ခမ္ဘိတေဝ၊ထိုဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ခွါတိုင်းတို့
ကိုသာလျှင်။ဇာတိဝါရံ၊ ဤသုံးကြိမ်မြောက်ကိလေသာတို့ကိုခွါ
သောဝါရကို။နုက္ခာပဒိါပဒါတိ၊၍။အဋ္ဌကထာစရိယာ၊တို့သည်၊
(သည်နှစ်ပုဒ်ထည့်)။သုံးကြိမ်မြောက်ခွါသောဝါရကိုနုက္ခပဒိါပ
ဒါဟုအဋ္ဌကထာဆရာတို့နှစ်သက်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ထိုထက်
လေးကြိမ်မြောက်ခွါသောဝါရစသည်တို့၌ အဘယ်ဆိုဘွယ်
ရာရှိအံ့နည်း။ ။ဇော့ကေန၊ ဤမျှသောစကားဖြင့်။ ပါကဋံ၊
သည်။နဟောတိ၊ဇော့ထွ၊ဤနုက္ခပဒိါပဒါစသောစကား၌၊ဟိဝိတ္ထာ
ရေမိ။ယေါပုဂ္ဂလော၊သည်၊ရူပါရူပ်၊ရုပ်နာမ်ကို၊ပရိဂ္ဂဏှန္တော၊
လက္ခဏာစသည် တို့ဖြင့် သိမ်းဆည်းသည်ရှိသော်။ နုက္ခေန၊
ဖြင့်။ကသိရေန၊ပြုပြင်သဖြင့်။ကိလေသမန္တေဉာ၊ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍။
တသာ၊ ထိုရုပ်နာမ်ကို၊ လက္ခဏာ၊ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ပဒဋ္ဌာန်ထို
ဖြင့်ဆင်းရဲပြုပြင် ပင်ပန်းစွာ သိမ်းဆည်းခြင်း ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်
အား။ ။တနည်းပြပြန်ထိုရကား။ယောပိ၊စသည်ကိုမိန့်၊
ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟာ၊နာမရူပဝဝတ္ထာနနှစ်ပါး၏ အထူးကား။ ရုပ်
နာမ်တို့ကိုလက္ခဏာစသည်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သိခြင်းသည်
ပါရူပ ပရိဂ္ဂဟမည်၏။ နာမ်ရုပ်မျှသာတည်း။ နာမ်ရုပ်မှတ

Digitized by Google

ဤတွဝါစသည်မရှိဟုဝိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းသည် နာမရူပ ဝ
ဋ္ဋာနမည်၏။ ။တနည်းပြုပြန်ထို၍၊ အပရော၊စသည်ကို
နှိ ။ပစ္စယေ၊နာမ်ရုပ်၏အကြောင်းတို့ကို။ ဝိပဿနာ ဉာ
ဏ၊သည်။တိက္ခေ၊ထက်သတ်သော်၊သူရေ၊ ဖဲလတ်သော်။ပ
ဉ္ဉေ၊ကြည်လတ်သော်။ ဝဟန္တေ၊ ရွက်ဆောင် လတ်သော်။
ပဋိနှံ၊သော။ဝိပဿနာနိကန္တိ၊ဝိပဿနာဒဿနတပ်ခြင်းနိကန္တိကို။
ဓိယာဒိယမာနေ၊ကုန်စေအပ်သည်ရှိသော်၊ ။ဣမံဝါရံရော
စသုံး၊ဟူသည်။ကသာပ သမ္မသနဉာဏ်၏အဆုံး၌။ ဥဒယဗ္ဗယ
ဉာဏ်ဖြစ်လတ်သော် ဖြစ်သော ဝိပဿနူပက္ကိလေသကို သုံး
ကြိမ်ခွါသဖြင့်၊ကိစ္စတာဝါရကိုဒုက္ခပဋိပဒါဟုနှစ်သက်ကုန်၏။
ဒုက္ခပဋိပဒါ၏ ဝိပဿနူ ပက္ကိလေသကို ခွါခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ဝိပဿနူပက္ကိလေသကိုခွါခြင်း၏
ပြုပြင်ခြင်းမဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ရှေးဦးဖြစ်သောချုပ်နာမ်ကိုသိမ်း
ဆည်းခြင်း စသည်တို့၏ ပြုပြင်ခြင်းဖြစ်လတ်သော်၊ ဒုက္ခပဋိပ
ဒါ၏အဖြစ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည် ဆိုအပ်ကုန်သည်သာ
တည်း။တားမြစ်အပ်သည်မဟုတ်။ အကျဉ်းအားဖြင့်အလုံးစုံချုပ်
နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်း၏ပြုပြင်သည်၏အဖြစ်၊ သုံးကြိမ်မြောက်
ကိလေသာကိုခွါသောဝါရ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဤဝါရကို ဒုက္ခပဋိပ
ဒါဟုအဋ္ဌကထာဆရာတို့နှစ်သက်ကုန်၏။အကြင်လောကုတ္တရာ
ဈာန်အားအလုံးစုံချုပ်နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းစသည်တို့၌ပြုပြင်
ခြင်းမရှိ၊ထိုလောကုတ္တရာဈာန်အားသုခပဋိပဒါကိုသိအပ်၏။ ။
ဤမသဝါရသာ၊ဤသုံးကြိမ်မြောက်ကိလေသာကိုခွါသောဝါ
ရအား၊ဇောံနာမံ၊ဤဒုက္ခပဋိပဒါဟူသောအမည်ကို။ အနညာတံ၊
မသိအပ်မသိဘူးသော။အမတံပဒံ၊ကို။ဝါ၊ကား။စတုသစ္စမ္မေမ
ဝ၊ကိုသာလျှင်။ဇာနိဿာမိတိ၊သိအံ့ဟူ၍။ပဋိပန္နသ၊ကျင့်သော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ဣမိနာပုဗ္ဗဘောဂေန၊ရှေးဦးဖြစ်ပြီးသောနှလုံးသွင်း
ခြင်းဖြင့်။ သာ၊ ထိုသမ္မာဝါစာသည်။ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာ၊ သမ္မ
ယုတ်တရားတို့ကိုသိမ်းဆည်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ။ချုတ်

Digitized by Google

ယွင်းခြင်း စသော ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကြမ်းထမ်းကုန်
သောသိမ်းဆည်းခြင်း မရှိကုန်သော ရသာဝါဒ စသည်တို့၏
ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မာဝါစာသည် သိမ်းဆည်း
ခြင်းသဘောရှိ၏။ထိုသို့သဘောရှိသောသမ္မာဝါစာသည်သိမ်
းခြင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မယုတ် တရားတို့ကို ချီးပင့်၏
သိမ်း ဆည်း၏။ သမ္မာ ဝါစာလျှင် အကြောင်း ရှိသည် ဖြစ်၍
ကောင်းသောစကား၊နှားချမ်းသာသောစကားကိုဆို၏။ ။
(ဂဏ္ဌိဟောင်းကား။ဝစီဒုစရိုက်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်း လက္ခဏာ
ရှိ၏ဟုအနက်ပေး၏မသင့်)။ ။ဝိရမဏရသော၊ ဝစီဒုစရိုက်မှ
ကြဉ်ရှောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာဝါစပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မိစ္ဆာ
ဝါစာကိုပယ်ခြင်းလျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ။သော၊
ထိုသမ္မာကမ္မန္တသည်၊သရုဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ ကာယနွဲ့ရွဲ့ဖြစ်
သော ပြုအပ်သောကိစ္စကို ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ (မိမိ
သည်လည်းသရုဋ္ဌာဟာနစာဒုနဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်သမ္မာကမ္မန္တ
ဟုဆိုအပ်သော ဝိရတိကိုလည်း သရုဋ္ဌာနသဘာဝဟု ဆိုအပ်
၏)။ ။ဝါ၊သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ
၏။ (ကိုယ်၌ဖြစ်သော ပြုအပ်သော ကိစ္စ၏ ဝန်ကို ချိသက့်သို
တည်း)။ ။ဝိရမဏရသော၊ကာယဒုစရိုက်မှကြဉ်ခြင်းကိစ္စ
ရှိ၏။ မိစ္ဆာကမ္မန္တပ္ပဟာန ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တကို ပယ်
ခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏။ ဝေါဒါန လက္ခဏော၊
အသက် မွေးသော သတ္တဝါ၏ စင်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊
သမ္မယုတ်တရားတို့၏စင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ အသက်မွေး
ခြင်း၏ စင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အာဇီဝသော်ဝါ ဇီဝိတိန္ဒြိယ
ဂုတ္တိတာယ။ ။ဥာယာဇီဝပဝတ္တိရသော၊သင့်သောအကြောင်း
အားဖြင့်အသက်မွေးခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာဇီဝပဟာန
ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မှားသောအားဖြင့်အသက်မွေးခြင်းကိုပယ်ခြင်း
လျှင်ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော်မ
ဟာကုသိုလ်၌။ ထွေ၊ ဤလောကုတ္တရာတို့၌။ မဂ္ဂပဉ္စင်္ဂ၊ အို၊ ဇွ

Digitized by Google

ဤလောကဟူတွေရာစျာန်၌။ မဂ္ဂင်္ဂကံ၊ကို၊ ဆုမေသံ၊ ဤပိရတီတို့၏။ အဘာဝေါ၊ကို၊ဝေဒိတဗ္ဗော၊၏။ တထာ၊တူ။ ကရဏာဓာရဒိတာန်၊တို့၏။ အဘာဝေါ၊ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကသ္မာ၊ကား။ ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်၊ဆွမေတယော၊တို့ကို၊နဂဟိတာ၊မယူအပ်ကုန်။ ကရဏာဓာရဒိတာ၊ တို့သည်။ သတ္တာရမ္မဏာ၊ သတ္တဝါ ပညတ်ဝယ်အာဝဲရဲ့ရှိကုန်၏။ဆွမေဓမ္မာ၊ဤလောကုတ္တရာတရားတို့သည်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာ၊ကုန်၏။ ဆွတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ တာဝိ၊ ထိုကရဏာဓာရဒိတာတို့ကိုလည်း။ ဇထ္ထ၊ဤလောကုတ္တရာ၌။ နဂဟိတာ၊ကုန်။ ။မဂ္ဂသ၊မင်္ဂ၏အင်္ဂ၊အစိတ်တည်း။မဂ္ဂကောဋ္ဌာသော၊ မင်္ဂ၏အဘို့အစု။မဂ္ဂေါ၌။ပရိယါပန္နံ၊အကျုံးဝင်သည်တည်း။မဂ္ဂေါ၌။သမ္ဘိသိတံ၊ဖြိသည်တည်း။ ။(ပိရတိ၏မင်္ဂဖြစ်သောကြောင့် မင်္ဂ၏အစိတ်၏အဖြစ်ဖြင့် အပေါင်းဖြစ်သောမင်္ဂ၌မှိသည်)။ ။ ဗောဓိယာ၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော အိပ်ပျော် ခြင်းမှ ထကြောင်း ဖြစ်သော ဓမ္မသာမဂ္ဂိ၏။ ဝါ၊ သစ္စာ လေးပါးကို သိကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မသာမဂ္ဂိ၏။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မသာမဂ္ဂိ၏။ အင်္ဂေါ်၊ အစိတ်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဗောဓိသ၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိတတ်သော ဗောဓိမည်သောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏။ အင်္ဂေါ်၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိကြောင်းတည်း။ ဆွတိတသ္မာဗောဇ္ဈင်္ဂေါ်၊ ၏။ ယာအယံဓမ္မသာမဂ္ဂိ၊ အကြောင်းဓမ္မတို့၏ညီညွတ်ခြင်းကို။(ဗောဓိတိဝုစ္စတိဒွစပ်)။ ။အဘဲ့ကြောင့်ဓမ္မသာမဂ္ဂိကိုဗောဓိဟူ၍ဆိုအပ်သနည်း။ယာယ၊လ။ ဆွတိကတ္တာ၊ကိုမိန့်။ ။လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏော၊၌။ဥပ္ပဇ္ဇမာနာယ၊ သော။ (ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာဒွစပ်။ ယာယကိုလည်းဂင်းဒွယ်)။ ဇိန္နဒွစ္စ ပတိဌာနာယူဟန ကာမသုခလ္လိကာအတ္တကိလမထာနုယောဂဥစ္ဆေဒသဿတာဘိနိဝေသာဒိန်၊ တွန့်ခြင်း၊ပျံလွှင့်ခြင်း၊ ဖိုင်ခဲ့ခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာနှင့်ယှဉ်သောအကျင့်ကိုလုံ့လပြုခြင်း၊ ကိုယ်၏ပင်ပန်းခြင်းနှင့်ယှဉ်သောအကျင့်ကိုလုံ့လပြုခြင်း၊ဥစ္ဆေဒအယူ၊ သဿတအယူကိုနှလုံးသွင်းခြင်း

Digitized by Google

အစရှိကုန်သော။အနေကောသံ၊ကုန်သော။ဥပန္နဝါနံ၊ထို၏၊
ပတိဋ္ဌာနံကိလေသဝဝေသန၊ အာယူဟနံ အာဘိသင်္ခါရဝဝေသန၊
တဏှာဝဝေသနဝါပတိဋ္ဌာနံ၊ဒိဋ္ဌိဝဝေသနာအဟူဟာနံ၊ ။ဒိုကာ။ ။
ပဒိုပကွာဘူတာယ၊ သော၊ သတိဓမ္မဝိစယဝိရိယပီတိပဿဒ္ဓိသ
မာဓိဥပေက္ခာသင်္ခါတာယ၊သော။ ယာယဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ၊ဖြင့်၊
အရိယသာဝကော၊သည်၊ ဗုဇ္ဈတိ၊၏၊ ဇ္ဈတိကတွာဇ္ဈတိဇ္ဈမိနာ
ကာရဏေန၊ ကြောင့်၊ (ယာယဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ အရိယ သာဝ
ကော၊ဟူသော ပုဒ်ဘို့ကိုလည်း။ နောက်ဥဒ္ဒဟတိ စသောကြို
ယာတို့၌လည်းစပ်။ ၎င်းကြိယာတို့နော်၊ ဇ္ဈတိကတွာဗောဓိတိ
ဝုစ္စတိ၊ဘို့လည်းထိုက်)။ဓမ္မသာမဂ္ဂိသင်္ခါတာယ၊သော်၊တဿာ
ဗောဓိယာ၊၏။အင်္ဂေါ်၊အင်္ဂါတည်း၊အစိတ်တည်း၊ဇ္ဈတိဝိတဿဥ
ပါ၊လည်း။ဗေါဇ္ဈင်္ဂေါ်၊၏။ဈာနင်္ဂါဒိနိဝိယ၊တည်း၊(ဈာနမဂ္ဂ
၏အရဂိုအပေါင်းယူ၍၊အင်္ဂ၏အရဂိုအစိတ်ယူသကဲ့သို့။ ဗော
ဓိ၏အရဂိုအပေါင်း ဓမ္မသာမဂ္ဂိယူ၍၊ အင်္ဂ၏အရဂိုသတိစ
သောအစိတ်ကိုယူ)။ ။ဗောဓိယာအင်္ဂေါ်၏အဓိပ္ပါယထွက်ဖြ
ပြီး၍။ ဗောဓိသတ္တဝါအင်္ဂေါ်၏ အဓိပ္ပါယထွက်ကိုဖြ
ထို၍။ ယောဗော
သ၊ စသည်ကိုမိန့်၊ ယောပေသအရိယသာဝကောဗောဓိတိဝုစ္စ
တိတိသမ္ဘန္ဓေ၊ ကသ္မာတိယထာ၊ လ။ ကတ္တာတိအာဟ၊ ။
တဿဗောဓိသ၊ ထိုဓမ္မသာမဂ္ဂိဖြင့်သစ္စာလေးပါးကိုသိသော
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏အင်္ဂေါ်၊အင်္ဂါတည်း။ ။သေနင်္၊ရထင်္၊စ
သည်ဘို့၌၊ သေန၊ ရထ၊ ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ ပရမတ္ထအားဖြင့်
ထင်ရှားမရှိသကဲ့သို့၊ ထိုအတူဗောဓိဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သော အရိ
ယာပုဂ္ဂိုလ်၏ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားမရှိ၊ ။သေနင်္ရထင်္
ဒယောဝိယာတိဇေတေနပုဂ္ဂလပညတ္တိယာအဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိဘာ
ဝံဒဿေတိ၊ ။ဒိုကာ။ ။ပုဂ္ဂလပညတ္တိယာတိဗောဓိဇ္ဈတိပုဂ္ဂ
လပညတ္တိယာ အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိဘာဝံဒဿေတိ၊ တပ္ပုရိသသ
မာသဘာဝံ၊ ။မဇ္ဈ။ ။ဂန္ထိဟောင်းကား။ ဗောဓိသ၊ဗော
ဓိဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏၊အင်္ဂေါ်၊အကြောင်းတည်း။အနက်ပေးခြင်း

Digitized by Google

ခိပ္ပါယသ်ဆို၏။ ဋိကာဆောင်၏။ အဓိပ္ပါယ်ချတ်ယွင်း၏။ ဋိကာမ
ထိ။ ။ဗောဓယ၊သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိခြင်းဌာ။သံဝတ္တတို့၊
ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ဤတိတသွာဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ (ဗောဓယသံဝတ္တတို့၊
ဖြင့်ဝိဂြိုဟ်ပြ။ အင်္ဂါသံဝတ္တတို့ ဇတေဟိတိအင်္ဂါ။ ဗောဓယ
အင်္ဂါဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ဟုပြုစေထို၏။ ဗုဇ္ဈနီတိဖြင့်။ ဗုဇ္ဈတီတိဗောဓိ
ယော်ဒ။ ဗောဓိယော ဝေအင်္ဂါနို၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနို၊ ဟုပြုစေ ထို၏။
အင်္ဂသဒ္ဒါတဣော)။ ။အနုဗုဇ္ဈနို၊ လျော်စွာ သိကုန်၏။ ပဒို
ဗုဇ္ဈနို၊ ရှေးရှု သိကုန်၏။ သမ္ဗုဇ္ဈနို၊ မဘောက်မပြန်သိကုန်
၏။ ။အနုညာတာနန္တိ၊ ကား။ ပဌမမဂ္ဂေန၊ဖြင့်။ ဒုတဓမ္မာ၊
ထိသစ္စာလေးပါး တရားတို့သည်။ ဥာတဝါနာမ၊ သိအပ်သည်
မည်ကုန်သည်။ ကိစ္စာဝိ ဟောနို့၊ ပနုတထာဝိ အနုညာတာ
နန္တိ့ဝုတ်။ ကသ္မာတိယသ္မာ၊ လ။ တသ္မာတိအာဟ။ ယထာကိံ
တိ၊ ယထာ ပနာတိ အာဒိ မာဟ။ ။အနာဂတ ပုဗ္ဗံ၊ ရှေးဦ
မရောက် ဘူးသော၊ အပိလန္ဓပုဗ္ဗံ၊ ရှေးဦ မပန်ဆင် ဘူးသော၊
ဤတော၊ဤသောတာပတ္တိမဂ်မှ၊ အဓိဋ္ဌာနံ၊ မမြင်ဘူးကုန်သော်
သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို။အဓိဂမဝသေန၊သိသည်ရသည်၏
အစွမ်းအားဖြင့်။ အပတ္တာနံ၊ မရောက်ဘူးကုန်သောသစ္စာလေး
ပါးတရားတို့ကို။အပါကဋကတာနံ၊ ထင်စွာမပြုအပ်ကုန်သော
သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို။ အပစ္စက္ခကတာနံ၊ မျက်မှောက်မ
ပြုအပ်သေးသော သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို။ အပစ္စက္ခကတာ
နံတိဤမသမဿသ၊ ၏။ ဤမိနာပဒေန၊ ဤသစ္ဆိကိရိယာယဟူ
သောပုဒ်နှင့်။ယောဇနာကာတဗ္ဗာယထာ၊ဇဝံတထာ၊တူ။ သေ
သေဟိပိ၊ကြွင်းသောပုဒ်တို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဒိံ၊ အညာတာနံ။လ။
ဝေဒါယာတိ၍။ယောဇနာကာတဗ္ဗာ၊ တိဤကုန်သော။ ဒေါ
သာနံ၊ရာဂ၊ဒေါသ၊မောဟတည်းဟူသောအပြစ်တို့တွင်။ယေန
ဧကနစိ၊သည်။ နဋ္ဌာနို၊ ပျက်ဆီးအပ်ကုန်သော၊ စရိတာနို့၊အ
ကျင့်တို့ထည်း။ဝစီတော၊ဝစီဝိညတ်မှ၊ဝါ၊ဝစီဒွါရမှ၊ ဝစီယာ၊
ဝစီဝိညတ်သည်။ဝါ၊ဝစီဒွါရသည်။အာရကာ၊ဝေးစွာ၊ ရမတို့၊

Digitized by Google

ကြဉ်ရှောင်တတ်၏၊ ဝိနာ၊ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ တေဟိ၊ ထိုဒုစရိုက်တို့မှ။ ဝာ တေဝတတော၊ ထိုထိုသို့သော ဒုစရိုက်မှ။ ပဋိနိဝတ္တာဝ၊ ဆုတ်နစ်သည်သာလျှင်။ ဝေရံ၊ ပါဏာတိပါတစသော ရန်ကို။ မနတိဝိနာသေတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ယာယစေတနာယ၊ ဖြင့်။ ရသာဝါဒါဒိနိ၊ တို့ကို။ ဘာသမာနော၊ သည်။ ကရောတိနာမ၊ ပြုသည်မည်၏။ အယံလောကုတ္တရမဂ္ဂဝိရတိ၊ သည်။ တံကိရိယံ၊ ဝုဿုတ်ယွင်းခြင်းကိရိယာကို။ ဝါ၊ ထိုဿုတ်ယွင်းခြင်းကိရိယာကုံပြုခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စေတနာကို။ ကိရိယာပထံ၊ ဿုတ်ယွင်းခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော စေတနာကို။ တထာ၊ ထိုမသာဝါဒကို ဆိုသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ တံကရောံ၊ ထိုဿုတ်ယွင်းခြင်းကို ပြုခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စေတနာကို။ အဏ္ဏာ ပဇ္ဇတိနာမ၊ လွန်ကျူး၍ ကျင့်သည် မည်၏။ အယံ၊ ဤလောကုတ္တရာ မင်္ဂဇ်ယှဉ်သော ဝိရတိသည်။ တထာ၊ ထိုလွန်ကျူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဏ္ဏာပဇ္ဇိတုံ၊ လွန်ကျူး၍ ကျင့်စိမ့်သောဌာ။ ဇာဝါ၊ ဝေလာအနတိက္ကမော ဟူသော ပုဒ်၌လည်း။ သိမာဝ၊ အဝိုင်း အခြား သည်သာလျှင်။ ဝေလာ၏။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိပ္ပေတာနိ၊ ကုန်၏။ ဇာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေလံ၊ ဝစီသုစရိုက်တည်းဟူသော အဝိုင်းအခြားကို။ ဝေလာယတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဇေဝံ၊ သို့။ ဇာတ္တာ၊ ဤဝေလာယတိစသည်ဖြင့်ဘွင့်သောအရာ၌။ ပဒဿယဝသေနာဝိ၊ ဝေလာဟူသော ပုဒ်၊ အနတိက္ကမဟူသောပုဒ်၊ ဒွိပုဒ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ သေတုံ၊ ဝစီဒုစရိုက်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သောရာဂစသည်ကို။ ဟာနတိ၊ သတ်တတ်၏။ ရာဂါဒိကောပဗ္ဗယောသေသု။ သမ္မာဝါစာသဒ်ါတာ။ အယံဝိရတိ၊ ကို။ ပဇ္ဇဘာဂေ၊ မင်္ဂ၏ ရှေ့အဘို့၌ လဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကသ္မာဟိယသ္မာ။ အညေန၊ တပါးသောစိတ်ဖြင့်။ ပေသုညာဒိဟိ၊ ချောပစ် ကုန်းတိုက်ခြင်း စသည်တို့မှ။ ဝိရမတိ၊ ကြဉ်၏။ တသ္မာလဇ္ဇတိ။ ပဒဿ္ဓေဒံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ရာဂစသည်ကိုပယ်ဖြတ်ခြင်းကို။ ကာယတော၊ ကိုယ်ကြောင့်၊ ကာယ

Digitized by Google

သည်ဉ်ကြောင့်၊ ကာယနွါရကြောင့်၊ ဝါ၊မှ။ ပဝတ္တေဟိ၊ ကုန်
သော။ ကာယေန၊သည်၊ နိဂ္ဂါဒိတေဟိ၊ ဖြိုးစေအပ်ကုန်သော။
ဩဒဇိဝံ၊ မှားသောအားဖြင့် အသက်မွေးခြင်းကို။ အာဇိဝမှာ
နာ၊အသက်မွေးသောသူသည်။ ကိရိယံ၊မှားသောအားဖြင့်အ
သက်မွေးခြင်းကိရိယာကို၊အယံ၊ ဤမဂ်နှင့်ယှဉ်သောသမ္မာအာ
ဇီဝဟူဆိုအပ်သောဝိရတိသည်။ တံကိရိယံ၊ ထိုမှားသောအား
ဖြင့်အသက်မွေးခြင်းကိရိယာကို။ ဝါ၊ ထိုမှားသောအားဖြင့်အ
သက်မွေးခြင်းကို ပြုကြောင်း ဖြစ်သော စေတနာကို။ တပ္ပက္ခိ
ကတ္တာ၊ ထိုသမ္မာဝါစာသမ္မာကမ္မန္တလျှင်အဘို့ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်တည်း။ ပန၊ ယင်းသို့သမ္မာအာဇီဝ၏သမ္မာဝါစာသမ္မာ
ကမ္မန္တအဘို့ရှိလျှင်း မူလည်း။ ဓဝပဒိုသေဝနဝသေန၊ အမြဲမှီဝဲ
သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ပါဏာတိ ပါတ၊ ရသာဝါဒ စသည်တို့
ကြောင့်ဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့ကိုအမြဲမှီဝဲသည်)။ အယံ၊ ဤသမ္မာ
အာဇီဝကို၊ တတော၊ ထိုသမ္မာ ဝါစာ သမ္မာ ကမ္မန္တမှ။ ဇဝံ
သန္တေ၊ သော်။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊သည်၊သကိစ္စကော၊ မိမိကိစ္စ
ရှိသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ (သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာ ကမ္မန္တတို့မှ
တပါးသော သဘောမရှိဆိုထိုသည်)။ အဋ္ဌမဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။
နပရိပူရေန္တိ၊ မပြည့်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊
ကို။ကာတဗ္ဗော။ ။(ပရိပူရေတဗ္ဗာနိတို့၌ပကတိကံစပ်၊ ပရိ
ပူရေ တဗ္ဗာနိကား၊ အဋ္ဌမဂ္ဂင်္ဂါနိ ဟူသော ဝိကတိ၏ လိင်ဝုစ်
ကိုယူသည်။ ဤကား၊အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏သဘောတည်း။ ။
သန္ဓါကျမ်းဦးကား ပကတိ၏ ကံကတ္တားကို ယူ၏။ ထိုကြောင့်
ကစ္စာယနသာဂရဦး ။ပကတိဝိကတိဩဝါ၊ ယထြဝုတ္တံနွဖယမို
စးဓါစကောပကတိ'သရီ'၊ ဂဏ္ဌာတိသသာပဓာနတော၊ ။
ဟူမိန့်၏)။ ။အာဇီဝဟေတုကောပိ၊ အသက် မွေးခြင်းလျှင်
အကြောင်း ရှိသည်ဌင်း။ နအာဇီဝ ဟေတု ကောပိ၊ အသက်
းခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသည်ဌင်း။ ဝစီဒွါရေ၊ ဦး။ တထာ၊
ဟသည်း။ ဒိဋ္ဌ ပသုကာ၊ မြွေးတူး ခြင်းဦး လွေကျက် ကုန် သော။

Digitized by Google

ရာဇာ ရာဇ မဟာ မတ္တာ၊ မင်း မင်းဇ၏ အမတ်တို့သည်၊ မိဂဝ
ခံဝါ၊ သမင်ကိုပစ်သတ်ခြင်းကိုငင်း၊ ဗန္ဓနဟံဝါ၊ ညှတ်ကြော့
ကွင်းထောင်ခြင်းကိုငင်း။ဝါ၊ ဘိဿောက်ထောင်ခြင်းကိုငင်း၊နေ
သာဒမဿဇန္ဓာဒယော၊ တံငါမူဆိုးစသည်တို့သည်။ ဃဋ္ဋံ၊တံစို
လက်ဆောင်ကို။ ။(မဟာသိဝတ္ထုရောကား၊အာဟာရ်ပါဠို
စပ်)။ ။တိဏ်ကုဟနဝတ္ထု။နိဟူသည်။ ပစ္စယပဋိသေဝန၊သာ
မန္တဇပ္ပန၊ ဇ္ဈာယပထပဝတ္တာနဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ယုတ်မာ
သောအလိုသည်ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။သုံးပါးသောအုံဘွယ်သ
ရဲကိုဖြစ်စေတတ်သောဝတ္ထု၊တို့တည်း။ ။အယံဝိသမ္မာအာဇီ
ဝေါ၊ကို။ပုဗ္ဗဘာဂေ၊မဂ်၏ရှေ့အဘို့၌။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ အယံ၊ဤ
ဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ဇ္ဈန်ယေသု၊ တို့တွင်။ ဝါ၊တို့၌။ ယံဇေတံအ
နညာတညသာမိတိန်ယံ၊သည်။မဂ္ဂေသု၊တို့၌လည်း။ သမ္မာ
ဝါစာဒိနိ၊တို့သည်။ဝနိတာနိ၊ကုန်၏။(ဝုစ်ပြန်၍ထိုက်)။တေသံ၊
ထိုအနညာတညသာမိတိန်ဖြေ၊ သမ္မာဝါစာစသည်တို့၏။ သင်
ဟဝါရေ၊၌။နဝိန်ဖြေယာနိတိ၊၍။အဘ္ဘဂိကောမဂ္ဂေါတိ၊၍။ ဝုတ္တံ၊၏၊
ဟိသစ်၊၏။ သော၊ ထိုလောကုတ္တရာမဂ်သည်း(လဘတိ၌စပ်)
အာဂမနတော၊မဂ်၏ရောဲကြောင်းဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာအား
ဖြင့်ငင်း။ သဂုဏာတော၊မဂ်ဟူဆိုအပ်သော မိမိ၏ကိစ္စကျေးဇူး
အားဖြင့်ငင်း။အာရမ္မဏာတော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူဆိုအပ်သောအာရုံအား
ဖြင့်ငင်း။နာမံ၊သည်ဘဟူသောအမည်ကို။ လဘတိ၊ရ၏။အသ၊
ထိယောဂိပုဂ္ဂိုလ်၏။ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ၊သည်း ဝါ၊တေဘု
မကသင်္ခါရနိမိတ်မှ ထတတ်သောကြောင့် ဝုဋ္ဌာနမည်သော
မဂ်သို့ ရောက်စေ တတ်သော အနုလောမနှင့် တကွ သင်္ခါရု
ပေက္ခာဟု ဆိုအပ်သော ဝုဋ္ဌာနဂါမိ နိဝိပဿနာသည်း သည်
တောဝ၊အတ္တမှဆိတ်သောအားဖြင့်သာလျှင်။ ။(သင်္ခါရနိမိတ္တ
တောဝုဋ္ဌဟတိတိဝုဋ္ဌာနံ၊မဂ်ရ၏။ ဝုဋ္ဌာနံဂါမေတိတိဝုဋ္ဌာနဂါ
နိ။မိသာယေဝဝိပဿနာ၊တထာ)။ ။အယံဝိဝိပဿနာ၊၌
နဝါမိနိဝိပဿနာသည်။သည်တာနာမဟောတိ။ သာ၊ထိုသူ

Digitized by Google

မည်သော ဝဋ္ဋာနဂါမိနိဝိပဿနာသည်။ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ၊
၏ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောအရာ၌။ သော၊ ထိုမဂ်သည်၊ သ
ကာနေ၀၊ မိမိ၏ကိစ္စ ကျေးဇူးဖြင့် သာလျှင်။ နိဗ္ဗာန်ဝိ၊ ကို
ည်း။ (ဝုစ္စတိ၌စပ်)၊ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ သုတ္တန္တိကပရိယာယေ၊
ုတ္တန်ဒေသနာ၌။ ဟိသစ်။ သော၊ ဤသုတ္တန်ဒေသနာသည်၊ ဟိ
စ်။ အာဂမနမေ၀၊ ရောက်ကြောင်းသည်သာလျှင်။ ဂူရုံ၊ ပြဋ္ဌါန်း
၊ ဦး၏။ တံ၊ ထိုအာဂမနသည်။ ဝိပဿနာဂမနံ၊ ဝိပဿနာဟူသို
ပဿနာသော ရောက်ကြောင်းသည်။ ။(မဂ္ဂသမ္မာဂတဋ္ဌာနေ
လသမ္မာဂတဋ္ဌာနေဟူသည်။ မဂ်ဖိုလ်ကိုသုညတဟုဆိုအပ်
သောအရောကို ဆိုသည်)။ ။ဇာနံပိနာမံ၊ ဤအပ္ပဏာဟိတဟူ
သော အမည် ကို လည်း။ ပဏိဓိ၊ တဏှာ တည်း ဟူသော
တဏှာ၌တ ခြင်းကို။ သောသေတွာ၊ ခြောက်သွေ့ စေ၍။ ပရိ
သာဒိ ယိတွာ၊ ကုန်ခန်း စေ၍။ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ လွှတ်၏၊ စွန့်၏။
ဘဏ္ဍာ၊ ထိ မဂ် ၌။ ရာဂ ဒေါ သ မောဟ ပဏိ ဓိ ယော၊ တို့
သည်။ နတ္ထိနသန္တိ။ (ဂုဏ်းပါဠိဖြင့်။ နတ္ထိပဏိဟိတောဇ္ဈောတိ
အပ္ပဏိ ဟိတော၊ ပြု)။ နိဗ္ဗာန်ဝိ ဝုစ္စတိတိ။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။
ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ၏။ (သမ္မန်မဂ္ဂသလာ)။ ။မဂ္ဂေါ၊သည်။ ဇာ၀၊ ဤအ
ဘိမ္မာ၌။ ။ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသည်သည်အားဖြင့်ရှသည်
ရှိသော် သည်တဟု ဆိုအပ်၏။ ဒုက္ခ အားဖြင့် ရှသည် ရှိသော်
တဏှာ တည်းဟူသော တောင့်တ ခြင်းမှ ခြောက်သွေ့သော
ကြောင့် အပ္ပဏိဟိတဟုဆိုအပ်၏။ ထိဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာ
သည်။ အာဂမနီယအရာ၌တည်၍မဂ်အားသည်တ၊ အပ္ပဏိဟိတ
အမည်ကိုပေး၏။ အာဂုံအားဖြင့်အမည်ကိုရသည်ရှိသော်။ သဂု
ဏအားဖြင့်ဂင်း၊ အာရမ္မဏအားဖြင့်ဂင်း အမည်သည်ပြီးသည်
သာလျှင်တည်း။ သဂုဏာရမ္မဏာ တို့ဖြင့် အမည်ကို ရသည်ရှိ
သော်၊ အလုံးစုံသောမဂ်တို့၌အမည်သည်မပြီး။ ထိကြောင့်ဝုဋ္ဌာ
နိဝိပဿနာ၏ ပြည့်စုံစွာအမည်၏ ပြီးခြင်း၏ အကြောင်း
ဟုကြောင့်။ သဂုဏာရမ္မဏာတို့ဖြင့်၊ အလုံးစုံသောမဂ်တို့

Digitized by Google

အားအမည်သုံးပါးတို့၏အပေါင်းဒွန္ဒယဉ်၏။ အာဂုံအားဖြင့်မဟုတ်၊ ထိုသို့အာဂုံ၏မရောက်ခြင်းကိုပြုတတ်သည်ဖြစ်၍။ အဘိဓမ္မာ၏ နိပ္ပရိယာယဒေသနာ ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဤဒွန္ဒအာဂုံအားဖြင့် သာဝဿဝအမည်ကိုရ၏၊ သဂုဏာရမ္မဏတို့ဖြင့်အမည်ကိုမရ။ ဤ၌၊ ဤသုညတ်၊ အပ္ပဏိဟိတ်ဟုလာသောအရာ၌၊ မဂ္ဂသ၊ ၏၊ အာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ။စောဒနာထိုရကား။ နန္ဒစသည်ကိုမိန့်၊ (စောဒနာထိုရင်း။ တေသု။ သ။ ဂဟိတော၊ တည်း။ သုညတော၊ လ။ နာမာနိ ကား အာဘောဂတည်း။ ယထာဟ ကားသာဓကတည်း)။ ။တေသု၊ ထိုသုံးပါးသောသုညတ၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိတမဂ်တို့တွင်။ ဤ၌၊ ဤအဘိဓမ္မာလောကုတ္တရာဓျာနကထာ၌။ ဒွေမဂ္ဂေဝ၊ နှစ်ပါးသောသုညတ၊ အပ္ပဏိဟိတမဂ်တို့ကဲ့သားလျှင်။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တမဂ်ကို။ အာဂမနာဘာဝတော၊ ရော်ကြောင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နဂဟိတော၊ မယူအပ်၊ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ။ အနိမိတ္တဝိပဿနာ၊ သည်၊ (အနိစ္စာနုပဿနာကိုဆိုသည်)။ သယံ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော အနိမိတ္တ ဝိပဿနာသည်၊ အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော အနိမိတ္တဝိပဿနာ၏။ မဂ္ဂသ၊ အား။ နာမံ၊ အနိမိတ္တမဂ်ဟူသော အမည်ကို။ ဓါတုံနသက္ကောတိ။ ။ထိုစကားသည် ကျဉ်းစွန်းခြင်း ခဲ့ပြန် ထိုရကား၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပန်၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါကထေသိတိ။ ။ပနဝိတ္ထာရေမိ။ပေ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါကထေသိတိ။ ။ရာဟုဃ၊ ချစ်သားရာဟုလာ။ အနိမိတ္တဉ္စ၊ သင်္ခါရနိမိတ်မှကင်းသည်ကိုလည်း။ တွံ၊ သည်။ဘာဝေဟိ၊ ပွါးစေလော့၊ မာနာနုသယံ၊ မာနတည်းဟူသောအနုသယကို။ တွံ၊ သည်။ ဥဇ္ဇုဟ၊ ပယ်စွန့်လော့၊ တတော၊ မာနာဘိသမယာ၊ ထိုသို့မာနကိုပယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဥပသန္တော၊ ငြိမ်သက်သည်ဖြစ်၍။ စရိဿတိ၊ သွားရလတ္တံ့။ ။ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဝိပဿနာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာကို၊ အနိမိတ္တာကထိတာ။ နိစ္စနိမိတ္တံ၊ နိစ္စနိမိတ်ကိုဂင်း။ ဥစ္စာဒေါတိ၊ တတ်၊ ခွါတတ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့အနိစ္စာနုပဿနာ၏နိစ္စနိ

Digitized by Google

သည်ကိုခွါတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊သာ၊ထိုအနိမိတ္တဝိပဿနာသည်။ တံနိမိတ်၊ ထိုနိစ္စနိမိတ်စသည်ကို၊ ကိစ္စာပိဉ္ဇ်ာဒေါ်ဘိ။ ပနတထာပိ၊သယံအာဂမနိယဋ္ဌာနေ။လ။နသင်္ကောတိ။အနိမိတ္တဝိပဿနာသည်။ မဂ်အား အဘဲကြောင့် အနိမိတ္တ အမည်ကိုပေးခြင်းငါ့မစွမ်းနိုင်သနည်း။ သယံ။လ။တသ္မာ၊ကိုမိန့်။ ။သယံ၊ဒိဒိဟုဆိုအပ်သောအနိမိတ္တဝိပဿနာသည်။ နိမိတ္တမဖွေသူ၊သင်္ခါရနိမိတ်တရားတို့၌။ ဝါ၊ခန္ဓာငါးပါးနိမိတ်တရားတို့၌။ (သတ္တဝါတို့သည်သင်္ခါရတရားခန္ဓာငါးပါးကိုပင်အကောင်အထည်လုံးလုံးလျောင်းလျောင်းပေါင်း၍တည်ဟန် သဏ္ဌာန်ရှိသကဲ့သို့ထင်ကုန်၏။ ထိုကြောင့်သင်္ခါရတရား ခန္ဓာငါးပါးကိုပင်နိမိတ္တမဖွဟုဆို၏)။ ။အနိမိတ္တမဂ္ဂသ္သ၊အား။ဟေတုဝေကလ္လမေဝ၊အကြောင်းချို့တဲ့သည်သာလျှင်။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။အနိစ္စာနုပဿနာဃ၊၏။ဝသေန၊ဖြင့်။အနိမိတ္တဝိမောက္ခော၊ကို။(အနိစ္စာနုပဿနာကို ဆိုသည်။ ။အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခောတိ အနိစ္စာနုပဿနာမဟာ။ ။ဋီကာ။ ။အနိစ္စာနုပဿနာမဟာ၊နာမဂ္ဂင်္ဂအင်္ဂါယော၊။ ။မဂ္ဂ)။ ။တေနေဝဝိမောက္ခေ နေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သဒ္ဓါန္ဒြေယံ၊သည်။အဓိမတ်၊လွန်သည်။တံ၊ထိုသဒ္ဓါန္ဒြေသည်။ (အမဂ္ဂင်္ဂာ၏ သမ္ဗန်ကား၊ သဒ္ဓါန္ဒြေယသလာ။ အတ္ထာနော ကား၊ သဒ္ဓါန္ဒြေလွန်သော၊ အနိမိတ္တဝိမောက္ခဟုဆိုအပ်သော အနိစ္စာနုပဿနာကိုဆိုသည်)။ ။နာမံ၊အနိမိတ္တဟူသောအမည်ကို။ကတရေသု၊အနိစ္စာနုပဿနာမှတပါးကုန်သော။ဖြို့သု၊ ထို့တွင်။အနုတ္တာနုပဿနာဃ၊၏။ ဝသေန၊ဖြင့်။ သုညတဝိမောက္ခော၊ကို။ (၍ရှိလည်း။ နောက်ကနည်းအနတ္တာနုပဿနကိုယူ။အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခ်လည်း ဒုက္ခာနုပဿနာကိုယူ)။ တေသု၊ထို့နှစ်ပါးသောဝိမောက္ခတို့တွင်။တာနိ၊ထိုပညာဖြစ်၊သမာဓိဖြစ်တို့သည်။ (သင်္ကော့ခွဲခွဲစပ်)။ဟိသစ္စံ၊၏။မဂ္ဂါဓိပတိဓမ္မဝိဘာဇနေ၊ မဂ်လျှင်ပဓိကရှိသောဓမ္မတို့ကိုဝေဘန်ရာ၌။ တေသံ၊ ထိုဆန္ဒစိတ္တတို့မဂ္ဂင်္ဂာ၊မဂ္ဂင်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ဇေဝံသမ္ပဒေ

Digitized by Google

မိန်၊ ၌။ အဘယ်သို့ ဥပမာဥပမေယျနှီးနှောသနည်းဟူမူ၊ ဆ
စိတ္တတို့၏ အဓိပတိကာလ၌ထိုဆန္ဒစိတ္တတို့၏ မဂ္ဂင်မဟုတ်သ
၏အဖြစ်ကြောင့် မဂ္ဂါဓိပတိ၏ အဖြစ်ကို မဟောအပ်သကဲ့
ထိုအတူ။ သဒ္ဓိန္ဒြေ ၏ မဂ်၏ အင်္ဂါ မဟုတ် သည် ၏ အ
ကြောင့်။ အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခဟုဆိုအပ်သော အနိစ္စာနုပဿ
၏ မဂ်အား အနိမိတ္တဟူသော အမည်ကို ပရိယာယ်အားဖြင့်
ခြင်းဌါနစွမ်းနိုင်ဟူထို။ ဤကား အဋ္ဌကထာသိဒ္ဓိဏ်ဖြင့် သ
ဝင်၍။ ဂဏ္ဌိဆရာ ငါတို့၏ အထိတည်း။ ။ဤကာဆရာ၏
ထိုတော်ကိုဆိုအံ့။ ဆန္ဒစိတ္တတို့၏မဂ်ဟုဆိုအပ်သောအဓိပတိ
အဖြစ်၏မဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ သဒ္ဓိန္ဒြေလွန်သော အနိမိတ္တဝိမော
၏အနိမိတ္တအဖြစ်၏မဖြစ်ခြင်းသည်မရှိ။ဤဖြင့်ဥပမာဥပမေယ
တူသည်၏အဖြစ်ကိုပြ၏။အမဂ္ဂါဓိပတိဖြစ်သော ဆန္ဒစိတ္တတို့
မဂ္ဂါဓိပတိဟူသောအမည်ကိုပေးခြင်း၏ မဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့၊ အ
မိတ္တာ နုပဿနာ၏ အနိမိတ္တ အမည်ကို ပေးခြင်း၏ မဖြစ်ခြ
သည်မရှိဟူ၍လည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေလွန်သော အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခ
အနိမိတ္တမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဆိုခြင်း
မတတ်ကောင်း။ ဤဖြင့်လည်းဥပမာဥပမေယျ မတူသည်၏အ
ဖြစ်ကိုထင်စွာပြ၏။ ။မဂ္ဂါအဓိပတိဇေတသည်မဂ္ဂါဓိပတိ
နော။ထိုဝစနတ္ထ၌ဆန္ဒစိတ္တတို့ဖြင့်။ ထိုဆန္ဒစိတ္တတို့နှင့် ယှဉ်ကုန်
သောသမ္မယုတ်တရားတို့အား။ မဂ္ဂါဓိပတိ၏အဖြစ်၏မဖြစ်ခြင်း
သည်သင့်၏။ ဤဥပမေယျ၌။မဂ္ဂေါ အနိမိတ္တံ ဇေတသာတိမဂ္ဂါ
နိမိတ္တော။ ဟူသော ဤဝစနတ္ထ သည် မဖြစ်သင့်။ ထိုကြောင့်
အမဂ္ဂဖြစ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေဖြင့်။ မဂ်အား အနိမိတ္တ၏ အဖြစ်သည်
မသင့်သည်မဟုတ်၊သင့်၏။ ဤဖြင့်သည်းဥပမာဥပမေယျ မတူ
သည်၏အဖြစ်ကိုထင်စွာပြ၏။ ။ဤဥပမာဥပမေယျနှီးနှောချ၌
မဂ္ဂင်မဟုတ်သော ဆန္ဒစိတ္တတို့၏ မဂ်ဟူသောအမည်၏ မဖြစ်
ခြင်းကဲ့သို့။ ထို့အတူမဂ္ဂင်မဟုတ်သောသဒ္ဓိန္ဒြေ၏ မဂ်ဟူ
အမည်၏ မဖြစ်ခြင်းကိုအကျဉ်းမှတ်အပ်၏။အကျယ်ကား။

Digitized by Google

စိတ္တတို့၏အဓိပတိ၏အဖြစ်သည်ရှိလျှင်းမူလည်း။ မဂ္ဂါဓိပတိဟူ
၍မဂ္ဂဟူသောအမည်ကိုမရ။ ထိုဆန္ဒစိတ္တတို့ဖြင့် မဂ်အားလည်း
မဂ္ဂါဓိပတိဟူသောအမည်ကိုမရ။ အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ထို
ဆန္ဒစိတ္တထို့၏မဂ္ဂင်မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထို့အ
ဘူ၊သဒ္ဓါသည်၊အာဂမန၏အဖြစ်သည်ရှိလျှင်းမူလည်း။ထိုသဒ္ဓါ
အားအနိမိတ္တဟူ၍ မဂ်ဟူသော အမည်ကိုမရ။ သဒ္ဓါ၏မဂ္ဂင်မ
ဟုတ်သော ကြောင့်၊ ထိုသဒ္ဓါဖြင့် မဂ်အားလည်း အနိမိတ္တဟူ
သောအမည်ကိုမရ။ ဤဝေဝဿဂနာဒီဖြင့်။ အနိမိတ္တဝိဟာသနာ၏
လည်းအနိမိတ္တ၏အဖြစ်သည်နိပ္ပရိယာယအားဖြင့်မရှိ။ပရိယာယ
အားဖြင့် ရှိ၏။ ဤသို့ သော အနက်ကို ပြအပ်၏။ ။ဋီကာ
အဓိပ္ပါယ်၊ ။အလွန်နက်နဲ၏၊ ဆိတ်မြေ၏၊ သိမ်ငိုင်ခဲ၏။ ။အတ္တ
နော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သောအနိမိတ္တဝိပဿနာ၏။နာမံ၊အနိမိတ္တဟူ
သောအမည်ကို။ ဇာတိတဆွဲ၊ကြောင့်။ ကောစိပနအာဟံသုတိ။
ဆုစ၊ဤအဘိဓမ္မာ၌၊ (ထည့်)။နာမံ၊ အနိမိတ္တဟူသောအမည်ကို။
လဘတိ၊၏၊ဇာတိ၊သို့။ တေ၊ထိုကောစိဆရာတို့ကို။ ဇာနံဝစနံ၊ဤ
ဆိုလတ္တံ့သောစ ကားကို၊ အနိမိတ္တမဂ္ဂေ၊သည်။ (လဘန္တေ၊၌၊
လက္ခဏဝန္တေစပ်၊ လဘန္တေဟု၊ကဟ္တုံရုပ်ရှိစေ)။ သုညတအပ္ပ
ဏိဟိတမဂ္ဂါဝိ၊ တို့သည်လည်း။ သဂုဏတော ယေဝစ၊မိမိ၏
ကျေးဇူးအားဖြင့် သာသျှင်ဂုဏ်း။ အာရမ္မဏတော ယေဝစ၊ ၎င်း။
ဇာစ၊၌၊နာမံ၊သုညတ၊အပ္ပဏိဟိတဟူသောအမည်ကို၊ လဘေ
ယျုံ၊ရကုန်ရာ၏၊ပန၊စင်စစ်၊နလဘန္တိ၊မရကုန်။ ။အဘိဓမ္မာ၌၊
သရသ၊ပစ္စနိကန္ဒစ်ပါးတို့တွင်။ သရသကိုမငဲ့မူ၍။ပစ္စနိကအာ။
ဖြင့်သာသျှင်။ သုညတ၊အပ္ပဏိဟိတဟူသော အမည်ကိုရခြင်း
ကြောင့် မရသည် ဟူထို။ ။ကိ ကာရဏာ နလဘန္တိ၊ ဟိ
ယသ္မာ၊ ။ဒွိဟိ၏သရုပ်ကိုပြထို၍။သရသတောစပစ္စနိကတော
၎၊မိန့်။ ။သရသ့တောစ၊မိမိသဘောအားဖြင့်၎င်း။ ။(ရသိ
ဒ္ဓဲဉာယတိဇေတေနာတိရသော။ သသ ရသောသရသော၊
ပကွေ၁ဟုတွာအနိကောပစ္စနိကော၊ပြု။သဘာဝတောစ၊

Digitized by Google

စသည်ကားအနက်ကြား)။ ။တတ္ထတသ္မိံဝစနေ၊နာမိ၊သည်
တအပ္ပကိုဟိတဟူသောအမည်ကို။ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊သည်တအပ္ပ
ကိုဟိတမဂ္ဂါသရသတောဝိနာမံ လဘန္တိ၊ ပစ္စနိကတောဝိနာ
မံလဘန္တိတိ သမ္ဗန္ဓော။ကိန္တိလဘန္တိတိ။ ရာဂါဒိဟိ၊လ။ ဇာတိ
ဇဝံတိ။သည်တောစ။လ။ဇာတိဇဝံတိအာဟ။သည်တောစ၊ သည်
တမဂ်သည်လည်း။ အပ္ပကိုဟိတောစ၊ အပ္ပကိုဟိတမဂ်သည်
လည်း။ ပကိဗိယာ၊ တဏှာတည်းဟူသော တောင့်တခြင်း၏။
(ပဒိုပက္ခော၊ထိုက်)။ ။ဋိကာအဓိပ္ပါယ်ဆိုထိုက်အံ့။ အကြင်မဂ်
သည်သဂဏာရမ္မဏာတို့ဖြင့်အမည်ကိုရ၏။ထိုမဂ်သည်သရသ
ပဓာနဖြစ်၏။ သရသဖြင့်သာလျှင်အမည်ကိုရသည်ရှိသော်။အ
လုံးစုံသောမဂ်တို့၏သည်တစသည်ဖြစ်၏ဟု ဝဝတ္ထာနသည်မ
ဖြစ်ချ။ထိုကြောင့်အဘိဓမ္မာ၌။သရသ၊ပစ္စနိက၊နှစ်ပါးတို့ဖြင့်အ
မည်ကို ရလျှင်းမူလည်း။ ပစ္စနိကအားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြု
တတ်သည်ကို ယူအပ်၏။ ထိုကြောင့် သဂဏာရမ္မဏာတို့ဖြင့်။
သည်တ၊အပ္ပကိုဟိတမဂ်တို့သည် အမည်ကိုမရကုန်ဟုဆို၏။
(တနည်း)။ သည်တ၊ အပ္ပကိုဟိတမဂ်တို့သည်။ အမည်ကိုမရ
ကုန်ဟူသည်။ပစ္စနိကကိုငဲ့ခြင်းကင်းကုန်သောသဂဏာရမ္မဏာ
တို့ဖြင့်မရကုန်။ အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ အဘိဓမ္မာ၌တတွ
ဖြစ်ကုန်သော။ သရသ၊ပစ္စနိကတို့ဖြင့်အမည်ကိုရခြင်းကြောင့်
တည်း။ထိုစကားသည်မှန်၏။ ဝဝတ္ထာနကိုပြုတတ်သော ပစ္စနိ
ကကိုမငဲ့မူ၍ သက်သက်သရသ၏အမည်၏အကြောင်း၏အဖြစ်
သည် အဘိဓမ္မာ၌မရှိ။ အကြောင်းကား။ ။သရသ၏ မပိုင်းခြား
တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထိုကြောင့်အတ္ထာဘိနိဝေ
သပကိဗိ၏ ပဒိုပက္ခ ဝိပဿနာ နှလောမ ဖြစ်ကုန်သောမဂ်တို့
သည်၊ သရသဉာဏသည်ရှိလျှင်းမူလည်း။ ပစ္စနိကနှင့်တကွဖြစ်
သောသရသဖြင့်။သည်တ၊အပ္ပကိုဟိတအမည်ကိုရကုန်၏။ ။
ဋိကာစကား သိမ်မွေ့နက်နဲ၏၊ သိနိုင်ခဲ၏။ ။အနိမိတ္တမ
သရသတောဝနာမံလဘတိ၊ နောပစ္စနိကတောတိ။ နာမံ

Digitized by Google

မိတ္တဟူသောအမည်ကို။ကသ္မာတိ၊ရာဂါဒိနုန္တိအာဒိမာဟ။ ။ ဟိပိထ္ထာရေမိ။ သော၊ ထိုအနိမိတ္တမင်္ဂသည်။ (နပဋိပက္ခော၊ ၌ စပ်)။အနိစ္စာနုပဿနာဝိတာတိ။အသ၊ထိုအနိမိတ္တမင်္ဂ၏။ဇာတိ တသ္မာ၊ကြောင့်။ သေသောအနိမိတ္တမင်္ဂေါ အာစရိယေဟိဒိပိ တောတိ။ ။အနိမိတ္တမင်္ဂ၏ဝိပဿနာသည်။ နိမိတ်၏ဆန့်ကျင် ဘက်သည်မဖြစ်။ ဝိပဿနာ၏သဘာဝနိမိတ်ကို ယူသဖြင့် နိ မိတ်ကို ယူခြင်းကို မတားမြစ်တတ်သောကြောင့်တည်း။ ထို ကြောင့်ထိုဝိပဿနာအားထျော်သောမင်္ဂသည်လည်း နိမိတ်၏ ပဋိပက္ခမဖြစ်။အကယ်၍တဒနုလောမမင်္ဂသည်နိမိတ်၏ပဋိပက္ခ ဖြစ်အံ့။ နိမိတ္တဂတဝိပဿနာ၏လည်း ပဋိပက္ခသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့တဒနုလောမမင်္ဂ၏ နိမိတ္တပဋိပက္ခမဖြစ်သောကြောင့်သရ သသည်ရှိဏ္ဍင်းမူလည်း။ဝဝတ္ထာနကိုပြုတတ်သောပစ္စနိကဓ၏မ ရှိခြင်းကြောင့် အာဘိမဂ္ဂာ၌ အနိမိတ္တ ဟူသော အမည်ကို ပေး တတ်သောမင်္ဂကိုမယူအပ်။ ယင်းသို့ဖြစ်သော်။ အနိစ္စာနုပဿ နာနုလောမမင်္ဂသည်။ပါဠိဓမ္မတာကဖြစ်ခဲ့ရာ၏ဟူမူ။မဖြစ်။အနိစ္စာ နုပဿနာ နုလောမမင်္ဂကို သဒ္ဓိကပဋိပဒါနည်း၌ သပြိုတ်ရေ တွက်အပ်၏။ ထိုကြောင့် အနိစ္စတော ဝုဋ္ဌဟန္တသ မင်္ဂေါအနိ မိတ္တောဟ္မောတိဟု။ ၍သို့ဆောင်၍ အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည် ထိုအနိမိတ္တမင်္ဂကိုပြအပ်၏။ ။ယသ္မိ ဟိ၌၊ ဟိကားဝိထ္ထာရ။ အာဒိတောဟိ၌လည်းဝိထ္ထာရ။ ။ယထ္ထကထ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံ တခုသော လက္ခဏာ၌။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင် သို့သော လက္ခဏာကို။မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံနာမ၊ မင်္ဂဟူဆိုအပ်သော ထခြင်းမည် သည်။ ။ဇေဝံသတ္တာနံပရိယာယေနအာဟာရိတ္တာဒိဝိတော၊တိုင် အောင်သောစကားသည်။ သတ္တာနံကာ။လ။ ဒိဝိတောကိုခဲ့သော စကားတည်း။ ။ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ ကိ်အာရမ္မဏာ ဟုပုစ္ဆာထုတ်သည်ကား။အနိစ္စစသည်မှထသောဝုဋ္ဌိုလ်အား။ ဒုက္ခာနုပဿနာဂါမိနိ၏ လက္ခဏာရမ္မဏာဖြစ်ခဲ့သော် သင်္ခါရတို့မှမထ ။သင်္ခါရာရမ္မဏာဖြစ်ခဲ့သော်လက္ခဏာပဋိဝေဓမဖြစ်နိုင်ရာ။

Digitized by Google

ဤသို့အမှတ်ရှိ၍မေးဏ၊အနိစ္စစသောအခြင်းအရာအားဖြင့်သင်္ခါရတို့၌ဖြစ်သောဥာဏ်ဖြင့်။ လက္ခဏာတို့ကိုလည်း ထိုးထွင်း၍သိခြင်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့်လက္ခဏာရမ္မဏာဟု ဖြေ၏။ ။သင်္ခါရာရမ္မဏာကိုပင်ဤ အနိစ္စစသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သင်္ခါရတို့၌ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ လက္ခဏာရမ္မဏာဟု ဆိုအပ်၏ဟုပြလိုသို့။ လက္ခဏံနာမ စသည်ကိုမိန့်၊အနိစ္စတာ၊ ဒုက္ခတာ၊ အနတ္တတာဟု၊ ပရမတ္ထမှ အသီးယူအပ်သော လက္ခဏာသည်။ပညတ္တိဂတိကပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားမရှိသောကြောင့်သာဤသို့။ ကာမံဝစရစသည်ဘို့၏ အစွမ်းဖြင့်နဝတ္တဗ္ဗမဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်ပရမတ္ထမှ အသီးယူအပ်သော လက္ခဏာ၏ ပရမတ္ထအားဖြင့်မရှိသောကြောင့်။ အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူ၍ သင်္ခါရတို့ကို သဘောအားဖြင့် မှတ်သော သူသည်သာလျှင် လက္ခဏာတို့ကိုမှတ်သည်မည်၏ဟု ပြလိုသို့။ ယောပန အနိစ္စံဒုက္ခံအနတ္တာတိတိုက်လက္ခဏာနိသလ္လက္ခေတိဟုမိန့်၏။ ။တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊တို့သည်။ ကဏ္ဍေ၊လည်၌။ ဗန္ဓကုဏ္ဍပံဝိယ၊ ဘွဲ့အပ်သော အကောင်ပုပ်ကဲ့သို့။ ပတ္တဝါဏိဇ္ဇေန၊ သဝိတ်ကုန်သည်သည်။တတြ၊ ထိုလောကုတ္တရာဈာန်၌၊(တတြာတိလောကုတ္တရေဈာနေ။ ။ဋီကာ)။ ။အဏ္ဏာတ္တစ္ဆ၊အဏ္ဏာတ္တဖြစ်သောခန္ဓာတို့ဝင်း။ ဗဟိဒ္ဓါစ၊ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သောခန္ဓာတို့ဝင်း။ ရူပါရူပေသု၊ဂျပ်နာမ်ဘို့ဝင်း။ ပဉ္စသု၊ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ဝင်း။(၌ကါထာ၏ ပဗ္ဗာနုဖြင့်၊ ဝိပဿနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့ကို၊ အဏ္ဏာတ္တ ဗဟိဒ္ဓစသော ငါးပါးသော အပြားအားဖြင့် ညွှန်း၏)၊ သတ္တအဌအင်္ဂါပရိဏာမံ၊ သတ္တအဌစသောအင်္ဂါတို့၏ဘောက်ပြန်ခြင်းငင်း။ နိမိတ္တံ၊ ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော သင်္ခါရနိမိတ်ငင်း။(နိမိတ္တာသဒ္ဒါဖြင့်ပဝတ္တကိုသည်းယူ)။ပဒိုပဒါ၊အကျင့်၏ဖွယ်ခြင်းငင်း။ ပတိ၊ အမိ ပတိ ငင်း။ ဇာတိ ဇာဒံ၊ကား။ ပကိဏ္ဏကံ၊ တည်း။ ။ဟိဝိဇ္ဇာရေမိ။အဏ္ဏတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သောခ; ငါးပါးတို့၌။ (အံဝိဘတ္တိနမကာရန္တာအဗျယီဘာဝါ၊ ဖြင့်။

Digitized by Google

တ်ကိုအံပြု)၊အဘိနိဝိသိတွာ၊နှလုံးသွင်း၍။အဏ္ဏတ္တံ၊မိမိသန္တာန်
စ်သောခန္ဓာငါးပါးတို့မှ။(ဟိဝိဘတ်ကိုအံပြု)။သတ္တဂိုကောဝိ
ုသည့် ဝိတက်ကျသည်၊ ဆဝါ၊ ဟူသည်ဝိတိက္ကသည်။ ။
မိတ္တံ ပဋိပဒါ ပတိတိဏ္ဍော၌။ (ဏ္ဍော၊ထည့်)။ နိမိတ္တန်၊ ကား။
ာတော၊ အကြင်သင်္ခါရနိမိတ်မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထသည်။ (မဂ်ဖြစ်
သည်ကိုဆိုသည်)၊ ။လောကုတ္တရမဂ္ဂေါဟိ၊ စသောစကား
ကိုတဘာန်ချဲ့ပြန်ထို၍။တတ္ထ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇာတ၊၌သာသ
ာတော်၌။အဏ္ဏတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်ဖြစ်ကုန်သော။ (ပဋိသုခန္ဓေသု၊
ဝိသေသနစပ်)။ တေ၊ထိုအဏ္ဏတ္တဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါးတို့ကို။
ဣဒ္ဓအဏ္ဏတ္တဒဿန မတ္တေနေဝ၊ သက်သက် အဏ္ဏတ္တဖြစ်သော
ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို အနိစ္စစသည်ဖြင့်ရှုကာမျှဖြင့် သာလျှင်။ မဂ္ဂ
ဝုဋ္ဌာနံ၊ မဂ်ဟူဆိုအပ်သောထခြင်းသည်။နဟောတိ။ ဗဟိဒ္ဓါဝိ၊
ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သောခန္ဓာတို့ကိုလည်း။ ဇာတိဇေဝံ၊သို့။ သမ္မသတော၊
သော၊ တဿ၊ ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၏။ အဏ္ဏတ္တံ၊ မိမိ
သန္တာန်ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို။ (ဒုတိယာယောကုံအံပြု)။
သမ္မသနကာလေ၌။ဝိပဿနာ၊သည်။မဂ္ဂေန၊နှင့်။သဒ္ဓိ၊ဈာနိုင်
တိ၊စပ်၏။အဏ္ဏတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်ဖြစ်သောခန္ဓာငါးပါးမှ။ ဝုဋ္ဌာတိ
နာမ၊၏။ထူသော်ဘ၊ ထိုသို့သက်သက်ရုပ်ကိုရှုကာမျှဖြင့် မဂ်ဟူဆို
အပ်သောထခြင်း၏မဖြစ်သည်ဖြစ်၍ နာမ်ကိုလည်း လက္ခဏာ
သို့တင်၍ ရှုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံခန္ဓာ
ငါးပါးအပေါင်းသည်။ သမုဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောတရားရှိ
၏၊တံသဗ္ဗံ၊ သည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ချုပ်ခြင်း သဘောတရားရှိ၏။
အယံဝိပဿနာ၊သည်။ဟိတံပါကဋိကရောမိ။ဆာတဏ္ဏတ္တသ၊
မွတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်းဖြင့်နှိပ်စက်သော။ ဂူထဝိဏ္ဍံ၊မစင်တုံး
ကို။ နာနာဂုရသဘောဇနပုဏ္ဏာပါတိ၊ အထူးထူးမွှန်မြေတ်သော
အရသာရှိသောဘောဇဉ်ဖြင့်ပြည့်သောခွက်ကို၊ဝိယူဟန္တော၊
ယက်သည်ရှိသော်။ဇာဒံ၊ ဤအလုံးအခဲသည်။ကိ၊ နည်း။မိမိ၊ထို
ထို့။အပနေထ၊ပယ်ကြကုန်လော့။ဟိ၊ဥပမာဥပမေယျနိုးနွှေးဦး

Digitized by Google

အံ့။ ဣမသဿဘိက္ခုနော၊ ၏။ (ဂဟိတကာလော၌စပ်)။ ပဋိက္ခေ
ထို့ကို။ အဟံ၊ ငါတည်း။ မမ၊ ငါ၏။ သန္တကံ၊ ထည်း။ တိက္ခိဝိသ
ကသာ၊ ထက်သောဝိဟသနာဂ္ဂိသော။ မဟာဝုဉ္ဇသ၊ သော
ဘိက္ခုနော၊ ၏။ (ဝုဋ္ဌိတကာလော၊ ၌စပ်)။ ဝုဋ္ဌာပ္ပဘေဒေါ၊ သော
အယံအဂ်ပရိဏာမော၊ သည်။ ယထာ၊ အကြောင်းသို့သောအခြ
အရာအား ဖြင့်။ ဟိဝိဏ္ဏာရေမိ၊ သင်္ဂါဂျပေက္ခာဉာဏာမေဝ၊ သ
သာလျှင်။ အရိယမဂ္ဂသ၊ ၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂစျာနင်္ဂဝိသေသံ၊ ဂ
နိယမေတိ၊ မှတ်၏။ ။အဘဲ့ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ ထိုထိုနိ
စျာန်အစရှိသော ပါဒကစျာန်မှဖြစ်သောသင်္ခါရုပေက္ခာဉာ
၏ပါဒကံစျာန်ဖြင့်လွန်ကဲ့နှံသော အင်္ဂါထို့ကို ဝင်စားခြင်းငှါ
ထိုမရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဝိရာဂဘာဝနာဖြစ်သော
ကြောင့်တည်း။ ဤမှတပါး။ ပါဒကစျာန်စသည်ရှိသော ပုဂ္ဂိဿ
အား ဝိရာဂဘာဝနာ၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ။ကေ
ထေရော၊ ဘို့သည်။ ပါဒကစျာနံ၊ သည်း၊ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပုဂ္ဂလဿ
သယော၊ သည်။ တေသံပိ၊ ထိုဆရာထို့၏လည်း၊ ဝါဒေသု၊ တို့၌
သင်္ခါရုပေက္ခာသင်္ခါတာ၊ သော၊ ပုဗ္ဗဘာဂါ၊ မဂ်၏ရှေ့အဘို့
ဖြစ်သော။ အယံဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဝ၊ သည်သာလျှင်။ နိယ
မေတိ၊ ၏။ ။ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာ၏ သောမနဿသဟ
ဂုတ်ဖြစ်သော် မဂ်၏ပဋမစျာန် စသည်ဖြစ်၏။ ဥပေက္ခာသဟ
ဂုတ်ဖြစ်သော်ပဉ္စမစျာန်ဖြစ်၏။ ဤသို့ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ၏
အစွမ်းဖြင့်ဗောဇ္ဈင်္စသည်ထို့၏အထူးကိုမှတ်၏။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ
ဝိပဿနာသည် ဗောဇ္ဈင်္စသည်ထို့၏ အထူးကို မှတ်ခြင်းငှါ
သောအကြောင်းတည်း။ ပါဒကစျာန်စသည်တို့သည် ဤကဲ့သို့
မဖြစ်။ အပါဒကဖြစ်သောမဂ်၊ ပဋမစျာန်ပါဒကဖြစ်သောမဂ်ထို
၏ငင်း။ ပကိဏ္ဏကသင်္ခါရ၊ ပဋမစျာန်တို့ကိုသုံးသပ်၍ ဖြစ်စေ
အပ်သောမဂ်ထို့၏ငင်း။ စင်စစ်ပဋမစျာန်နှင့်ယှဉ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်။ ဝိပဿနာနိယမသည်သာလျှင်ကောင်းကျိုးပဓာနဖြစ်၏
ထိုကြောင့်။ တေသံပိဝါဒေသု၊ စသောစကားကို အဋ္ဌကထာ

Digitized by Google

ဆရာမိန့်တော်မူ၏။ ။ပကိဏ္ဏကသင်္ဂါရေ၊ပါဒကစျာန်မှတပါး သော သင်္ဂါရတို့ကို။ (ပါဒကစျာန် သင်္ဂါရတို့ကို သုံးသပ်သော်ကား ဆိုဘွယ်မရှိ)။ သဇ္ဇေသု၊ အလုံးစုံသောမင်္ဂလာတို့၌။ စဘုဏ္ဍေ၊ စတုတ္ထစျာန်ကို အခြေပြုသောမင်္ဂလာ။ (ဆဇ္ဈာဂ်ါနဲ့ဝိတိက္ကသည်)။ ဟိသစ္စံ၊တေသံဝိ၊ထိုမင်္ဂလာတို့၏လည်း။ အယံဝိဝိသေသော၊ သည်လည်း။ ဥဘယနိယာမ ဝသေန၊ ပါဒကစျာန် ဝိပဿနာဟူဆိုအပ်သော နှစ်ပါးစုံသော မှတ်ခြင်းတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုဋ္ဌိတာ၊သော။ သမာပတ္တိ၊ သည်။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဒိ သ ဘာဝံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ဂေါဓာဝဏ္ဏသ၊ ဖွတ်အဆင်း၏။ ဘူမိဝဏ္ဏောဝိယ၊ မြေ၏အဆင်းကဲ့သို့တည်း။ဝါ၊ဂေါဓာဝဏ္ဏသ၊အား။ ဘူမိဝဏ္ဏော၊သည်။အတ္တနာ၊နှင့်၊သဒ္ဓိသဘာဝံ၊ကို။ကရောတိဝိယ၊တည်း။ ဒုတိယထေရဝါဒေ၊၌။တံတံသမာပတ္တိသဒိသောဝ၊ ထိုထိုသုံးသပ်အပ်သော သမာပတ်နှင့်တူသည်သာလျှင်၊ တတြာပိ၊ ထိုဒုတိယထေရ်၏ထိုဒ္ဓိလည်း။ပါဒကစျာနံဝါ၊ကိုဂင်း။ သမ္မသိတစျာနံဝါ၊ကိုဂင်း။ မိန၊၍။အဏ္ဏာသယမတ္တေနေဝ၊အလိုမျှဖြင့်သာလျှင်။ တံ၊ထိုပါဒကစျာန်၊ သမ္မသိတစျာန်နှင့်တူစွာ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နဏ္ဍတိ၊မပြည့်စုံ။သဟယမတ္တော၊ထိုအထိုမျှဖြင့် မပြည့်စုံခြင်းဟူသောအနက်ကို။ သေယျထာပိ၊ လ။ ပရာယနာတိ၊၍။ ဇတံဝစနံဘဂဝတာဝုတ္တံ။ဘိက္ခဝေ၊တို့။သေယျထာပိ၊ကား။တဒဟုပေါသထေ၊ထိုနေ့ဥပုသ်ဖြစ်သော။ပန္နရသေ၊၌။ဗဟုနော၁နသာ၊၏။စန္ဒော၊သည်။ ဥဒေါနုဒေါ၊ယုတ်လေသလော။ စန္ဒော၊သည်။ပုဏ္ဏောနုဒေါ၊ပြည့်လေသလော။ဇာတိ၊သို့။ ကင်္ခါဝါ၊ယုံမှားခြင်းသည်ဂင်း။ ဝိမတိဝါ၊ တွေးတောခြင်း သည်ဂင်း။ နဟောတိ၊မဖြစ်။ အထဒေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ စန္ဒော၊ သည်။ ပုဏ္ဏောတွေဝ၊ ပြည့်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊၏။ဘိက္ခဝေ၊တို့။ ၎ငေမေဝဒေါ၊ ဣဒ်းတာဘိက္ခုနိယော၊တို့သည်။ နန္ဒကဿ၊၏။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ဖြင့်၊ အတ္တမနာစေဝ၊ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဂင်း။

Digitized by Google

ပရိပုဏ္ဏ သက်ပွါစ၊ ပြည့်စုံ သော အကြဲ ရှိကုန် သည် ၎င်း
ဟောန်တော့၊ကုန်၏။ဘိက္ခဝေ၊တို့။တာသံပဉ္စန္နံဘိက္ခုနိသတာနံ၊ထို
တွင်း။ ပန္နိမိကာ၊ ငယ်စွာအဆုံးဖြစ်သော။ ယာဘိက္ခုနီ၊ သည်
အတ္ထိ၊၏။သာ၊သည်။ သောတာပန္နာ၊ တည်း။ အဝိနိပါတဓမ္မော
ဖရိဖရဲဟျက်စီး၍ ကျခြင်းမရှိ၊ နိယတာ၊မြဲ၏။ သမ္မောဓိပရာယ
နာ၊ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင်လည်းထျောင်းရောရှိ၏။ ဟိဝိတ္ထာ
မိ။အစ္ဆာသယမတ္တေနေဝ၊ဖြင့်သာလျှင်၊တံ၊ထိုထိုစျာန်နှင့်တူ
ဖြစ်ခြင်းသည်။နတ္ထာတိ၊ မပြည့်စုံ၊ ။အကြင်အကြင်သို့သော
မဂ်ဖိုလ်၏ဥပနိဿယသည်ရှိ၏။ ထိုထိုမဂ်ဖိုလ်၏ အစ္ဆာသယ
သည်မှတ်၏။ တပါးသောမဂ်ဖိုလ်၏ အစ္ဆာသယသည် မမှတ်
ထိုထိုမဂ်ဖိုလ်ဖြင့်ပရိပုဏ္ဏသက်ပွဖြစ်၏။ ထိုထက်အလွန်မဖြစ်
သက်ပွရှိသော်လည်း မပြီးသော ကြောင့်တည်း။ ဤအတူဤ
လည်း။ အကြင်ဒုတိယအစရှိသောစျာန်နှင့်ယှဉ်သောမဂ်၏၊ အ
ကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဥပနိဿယသည်ရှိ၏။ ထိုထိုစျာန်နှင့်
ယှဉ်သောမဂ်၏သာလျှင်ဥပနိဿယသည်မှတ်၏။ တပါးသော
မဂ်၏အစ္ဆာသယသည်မမှတ်။ အစ္ဆာသယရှိလျှင်းမူလည်းမပြီ
သောကြောင့်တည်း။ ။ဇာတ္ထာဝိ၊ ဤတတိယဆရာ၏ ဝါဒ
လည်း။တတ္ထ၊ ထိုဆရာသုံးဦးတို့ထွင်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ယတ္ထ
အကြင်ဘုံ၌။ တတ္ထ၊ ထိုဘုံ၌။တံ၊ထိုပါဒကစျာန်သည်၊ ယသ္မိံ
ကြင်အရှုပတ်ဘုံ၌။တသ္မိံ အရှုပဘဝေ၌။ ကိံ၊သည်။ နိယာမေ
နည်း။ဇာတိ၊ သို့။အာဟံသု၊ ထျောက်ကြွေကုန်၏။ (ယသ္မိံ ပနပါဒက
စျာနံနတ္ထိ၊ဟူသောစကားကို။ စတုတ္ထစျာန်သည်ကြဉ်အပ်ကုန်
သော၊ ပါဒက ဖြစ်သော လောကီ စျာန်တို့ကို ရည်၍ ဆိုအပ်
၏)။ ။အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တပည့်တို့။တတ္ထဝိ၊ ထိုအရှုဃံ
လည်း။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ ပဌမစျာနိကာယ၊ ပဌမစျာန်နှင့် ယှ
သော။သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တိယာ၊မှ၊တသာ၊ ထိုအရှုဃံ
၌ဖြစ်သောသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။တာနိ၊ထိုအထက်မဂ်ဖိုလ်တို့
သည်။ ဒုတိယစျာနိကာဒိသုဝိ၊ ဒုတိယစျာန်စသည့် ထို့နှင့်ယှဉ်

Digitized by Google

သောမင်္ဂလိစသည်တို့၌လည်း။ တတ္ထဝိ၊ထိုအရှုပတုံ၌ဃည်း။ တာဒိသော၊ ထိုနေဝသညာ နာသညာယတနနှင့်တူသော မင်္ဂသည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်။ သော၊ ထိုတိဝိဒူကရူဇ္ဈနာဂမထေရ်သည်။ယသ၊အကြောင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံ၊ထိုပါဒကစျာန်သည်။နိဒ္ဒိနသ၊ဥစ္စာဝမရှိသောသူ၏။ ဝုဋ္ဌဝေသန ကာလောဝိယ၊ပွါးစီးခြင်းကိုရှာသောအခါကဲ့သို့။ဟောတိ၊၏။ဇွတ်အာဟ၊တံကထံ၊ထိုတိဝိဒူကရူဇ္ဈနာဂမထေရ်၏စကားကို။သော၊ထိုတိဝိဒူကရူဇ္ဈာဘယမထေရ်သည်။အာဝုသော၊တို့။ ပါဒကစျာနဝတော၊ပါဒကစျာန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဇာနံဝစနံ၊ကို၊(နွေဝိဝါခါဝိရုဏ္ဏိတို့ဟူသည်။ ပဌမထေရ်၏ဝါဒဖြင့်မင်္ဂသည် ပဌမစျာန်နှင့်ယှဉ်ခဲ့။ ဒုတိယ ထေရ်၏ ဝါဒဖြင့် ပဌမစျာန် စသည်နှင့် ယှဉ်ခဲ့။ ဤသို့ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်၏)။ ။တတိယဝါဒေန၊နှင့်။(နဝိရုဏ္ဏိတို့ဒွိသဟတ္ထစပ်)။တေစဝါဒါ၊ တို့သည်လည်း။ နဝိရုဏ္ဏိတို့၊ မဆန့်ကျင်ကုန်။ ။ပဌမဝါဒ၊ ဒုတိယဝါဒတို့သည်တတိယဝါဒနှင့်အာဘဲကြောင့် မဆန့်ကျင် သနည်း။ ဇတ္ထ။ လ၊ ဟောတိတိကို မိန့်။ ။ဇတ္ထ၊ ဤပါဒကစျာန်၊ သမ္မသိတစျာန်တို့တွင်။ ယံ၊အကြောင်စျာန်ကို။ဇာနဏ္ဍတိ၊၏။ တံစျာနိကော၊ ထိုထိုအပ်သောစျာန်နှင့်တူသည်။ဟောတိ၊၏။ ဇာတိတဇ္ဇာ၊ကြောင့်။ ။အဇ္ဈာသယောစသည်တို့ကောဟူသည်။ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပါဒကသမ္မသိတစျာန်တို့ဖြင့်သာလျှင်မှတ်ခြင်း၏ ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဇ္ဈာသယနိယာမကကို ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊နိဂဏ္ဌက ဖြစ်ရာ၏။ ။ဤဒွိဂဏ္ဌိဟောင်းကား။တေစဝါဒါနဝိရုဏ္ဏိတို့ တတိယ ထေရ ဝါဒေနာတိ ယောဇနာ၊ ဟူသောမရစကားကို၊ အဇ္ဈာသယောစသည်ထုကောဟောတိ၊ ဟူသောအဋ္ဌကထာနှင့်ဆန့်ကျင်ဟန်ဆို၏။ အဓိပ္ပါယ်မှား၏။ချွတ်၏။ ။ဇာဝပန၊ ဤအဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၌ကား။ အတ္ထမေဝ၊ ဝိယသနာဖြင့်စင်စစ်မှတ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အနက်ကိုသာလျှင်။ နိမိတ္တတော၊ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသောသခ်ါရနိမိတ်မှ၊ ပဝတ္တိ၊ခန္ဓာ

Digitized by Google

ငါးပါးတို့၏မဖြတ်မစဲ ထလဲလဲဖြစ်ခြင်းကို၊ ဟိရိထ္ထာရေမိ၊အနု
လောမံ၊သည်၊ကော်၊တကြောင်း၊နေဝဟောတိ၊ ကသ္မာဟိယဿ၊
ပဝေဓေတိ၊တုန်လှုပ်၏။(ဂေါတြဘူ၏အကြောင်းသည်ဖြစ်ခြင်း
ဌါမစွမ်းနိုင်ဟူထို)။ ဟိသစ္စံ၊တဒါ၊ထိုငါးကြောင်းမြောက်၌၊ဇဝနံ၊
သည်။ပဘိတံနာဝ၊ကျသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ။(ဂေါတြဘူကား။အာရုံတပါး၌ဖြစ်သောကြောင့်
အပုဇ္ဇဓော။ ထိုအတူမဂ်သည် ဘူမန္တရဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း
အပုဇ္ဇဓောမည်၏။ ။တရုတည်းသောအာရုံ၌ ဇောသည်အ
ကြိမ်များစွာဖြစ်ခြင်းသည် ကျသည်ဟုဆိုသည်)။ ။တဒနန္တ
ရံ၊ ထိုမနောဒ္ဓါရဝဇ္ဇန်း၏အခြားမဲ့၌။ တံ၊ ထိုပဌမအနုလောမ
ဉာဏ်သည်။(ပဝတ္တိတွာ၊ စသည်၌ထိပါး၍၊ နိဂ္ဂုတ်၌စပ်)
တဒနန္တရံ၊ ထိုပဌမအနုလုံး၏ အခြားမဲ့၌။ တေသု၊ ထိုအနုလုံးနှစ်
ချက်တို့တွင်။ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သောအနုလုံးသည်။ အနာသေဝနံ၊
အာသေဝနပစ္စည်းကိုမရ။ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သောအနုလုံးသည်၊ နု
တိယသ၊ဒုတိယအနုလုံးအား။တံ၊ ထိုဒုတိယအနုလုံးသည်၊တိကို
ထက်သည်။သူ၊ရဲသည်၊ပသန္နံ၊ကြည်သည်။ တသ္မိ ယေဝအာ
ရမ္မဏေ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသောအာရုံ၌သာလျှင်၊ တေ
နေဝါကာရေန၊ ထိုအနိစ္စ စသော အခြင်း အရာ အားဖြင့်သာ
လျှင်။တဒနန္တရံ၊ထိုဒုတိယအနုလုံး၏အခြားမဲ့၌၊တသ၊ထိုတတိ
ယအနုလုံးအား။တံပိ၊ထိုတတိယအနုလုံးသည်လည်း။လဒ္ဓါသေဝ
နတ္တာ၊ရအပ်သောအာဇသေဝနပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
တဒဝသေသံ၊ ထိုဒုတိယအနုလုံးသည် ပဃ်အပ်သည်မှ ကြွင်း
သော။အနုသဟဂတံ၊ သိမ်မွေ့သော။သစ္စ ဿဒကတမံ၊ သစ္စာ
သေးပါးကိုဖုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟကို။ တဒနန္တရံ၊ထိုတတိ
ယအနုလုံး၏အခြားမဲ့၌။ဂေါတြဘုဉာဏ်၊သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ကို၊ အာ
ရမ္မဏံ၊ကို။ကုရုမာနံ၊ပြုသည်ဖြစ်၍။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊၏။ ။(ကုရုမာ
နံ၌၊ကခဓတ်။ မာနပစ္စည်း။ တနာနိတော ဩရိယာဖြင့်၊ ဩ
ပစ္စည်း။ဥတ္တမောကာရော၊ဖြင့်။ ဩကိဉ္စညာ၊ကရဿကာရော၏၊

Digitized by Google

ဖြင့်၊ ကရဓာတ်၏ အစိတ် အကိုဥပြု၍ပြီးစေ၊ နပညာယိတ္ထဉ်။ အစ္ဆာတနီအတ္ထနောပုန်းအာဝိဘာတ်ကိုထွပြု၍ပြီးစေ)။ ။ထူလ ထူလေ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၊ ရုန့်ရင်းကုန်သော၊ ဝလာဟကေ၊ တိမ်ဘိုက်ထိုကို၊ နက္ခတ္တယောဂံ၊ နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သည်ကို။ ။ဥပမဒ္ဒပမေယျန်းနှောထို၍၊ တထ္ထ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိသစ်၊ တယောဝါတာ ဝိဒ်ဒံသေတုံသက္ကောန်၊ စန်ဒံဒဋ္ဌုံ နသက္ကောန် ယထေဝ၊ ဇေဝံတထာ အနုလောမာနိ ဝိနော ဒေတုံ သက္ကောန်၊ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံကာတုံ နသက္ကောန်၊ သောပုရိသော ဒဋ္ဌုံ သက္ကောတိ၊ ဝလာဟကေ ဝိဒ်ဒံသေတုံ နသက္ကောတိ ယထာ၊ ဇေဝံတထာ ဂေါတြဘုဉာဏံ ကာတုံ သက္ကောတိ၊ ကိလေသ ထမံဝိနောဒေတုံနသက္ကောတိ။ ။ဇေဝံကားနိဂုံး။ ဂေါတြဘူသည် အနုလုံသည် ယူအပ်သောသဒ်ါရကို အာရုံပြုသော် အဘယ်အပြစ်ဖြစ်သနည်း။ ယဒိဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ၊လဒ္ဓ ဒေါသကိုဆိုဦးဆုံး၊ယဒိဂဏ္ဍယျ၊ ဇေဝံသတိ၊ပုန်၊ တဘန်။ အနုလောမံ၊သည်၊တံ၊ထိုဂေါတြဘူသို့။ အနုဗန္ဓေယျ၊ အစဉ်ထိုက်ရာ၏။မဂ္ဂေါ၊သည်၊နာနုဗန္ဓေယျ။ဇ္ဈာတိတဿာ၊ ထိုသို့ဂေါတြဘူ၏ အနုလုံ၏ အာရုံကို အာရုံပြုသည်ရှိသော်၊ တဘန် အနုလုံ၏ ဂေါတြဘူသို့ထိုက်ရာသည်၏၊ မဂ်၏မထိုက်ရာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာန မေဝ၊ သည်သာလျှင်။ နဘဝေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ ။ဂေါတြဘူ၏သဒ်ါရကိုအာရုံပြုသည်ရှိသော်။ ဂေါတြဘူသည် ပုရိမအနုလုံသို့ အစဉ် ထိုက်သကဲ့သို့၊ ဂေါတြဘူသို့ ထည်း တပါးသောအနုလုံသည် အစဉ်ထိုက်ရာ၏။ မဂ်သည်မထိုက်ရာ။ ထိုကြောင့်မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနသည်မဖြစ်ရာ။ အကြောင်ကား။ မဂ်ဟူဆိုအပ်သောပိမိနှင့်တူသော လက္ခဏာရှိသောအာဝဇ္ဇန်း အရာ၌တည်သော အကြောင်းကိုမရခြင်းကြောင့်တည်း။ ။ဂေါတြဘုဉာဏံနိဂုဏ္ဍာတိတိ။ အနုလောမသ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အဂဟေတွာ၊ ၍။ တံ၊ ထိုတဘန်အနုလုံကို။ အပစ္ဆာတောပဝတ္တိ၊ နောက်သို့မထိုက်စေသည်ကို။ သယံ၊သည်။အနာဝဇ္ဇန်၊

Digitized by Google

အာဝဇ္ဇန်း မဟုတ်သည်။ သမာနံပိ၊ ဖြစ်ဟျင်းမူလည်း။ ထေရ၊ ထိုဂေါတြဘူဥာဏ်သည်။အဝိစိသန္တာတိဝသေန၊ မဖြတ်သော အစဉ်၏အစွမ်းဖြင့်။ဝါ၊ အကြားမရှိသောအစဉ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ထဲ ဥာဏ်၊ထိုဂေါတြဘူဥာဏ်သို့။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ၊ ရှေးဘဝဖျားစွာသံ သရောက မဘောက်မထွင်းဘူးသော။ အပဒါလိတပုဗ္ဗံ၊ မရွဲဘူး သော။လောဘကွန်ဒံ၊ လောဘတုံးကို။ ဇာသာသော၊လေးသွား သည်။ (ဥသုံအသတိဒ္ဓိပတိတိ ဇာသာသော)။ ဓနုသတ မထွ ကော၊ ကုပ်လုပ်လေးတာ ပြန်ငါးရာ၏အထက်၌၊ ဗသကသဟံ၊ ဖျဉ်ချပ်တရာကို။သန္ဒဟိတွာ၊တင်၍။ စက္ကယန္တေ၊စက်ယန္တရား ၌။ အာဝိဇ္ဈိတွာ၊ လှည့်၍။ ဇာသာသသာ၊ အား။ ဗလကသတံ၊ သည်။အဘိမုခံ၊သည်၊တထွာ၊ထိုဖျဉ်ချပ်တရာ၌။ ဒဏ္ဍာကေန၊ထုံ တံဖြင့်။ ဇေတဒေဝ၊ထိုလောဘတုံးစသည်တို့ကိုဘောက်ခွဲခြင်း ကိုသာလျှင်။ ဘူမိလဒ္ဓဝန်ဒေတုသမုဿာတကရဏာန္တိ၀ိ၊ဘူမိ လဒ္ဓဝန်ဒေတုမည်သောကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖျက်ဆီး ခြင်းကိုပြုခြင်းဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။မင်္ဂဖြင့် မပယ်အပ် သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ ကိန်းသော ကိ လေသာ တို့သည်။ ဘူမိ ဇေတဟိ လဒ္ဓါ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထ ကြောင့်ဘူမိလဒ္ဓမည်ကုန်၏။ဝဋ်ဆိနန္တိဇန္ဓန္တိ၊ဟူသောဝစနတ္ထ ကြောင့်။ဝန်ဒေတုလည်းမည်ကုန်၏။ သမုဿာတကရဏန္ဒုံ၊ ဘူမိလဒ္ဓ ဝန်ဒေတုနံ သမုဿာတ ကရဏံ၊ ဟုတွဲ။ ပဥ္စုပါဒါ နက္ခန္ဓာသည်။ ကိလေသာတို့၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဘူမိ မည်၏။ ။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ဇေမေဝက်စွံ၊ တရုတည်းသော ကိစ္စသာလျှင်။တံကိ ံအနုသယပ္ပဟာနံ။ဇာတိ၊သို့။ သော၊ထိုမင် သည်။နိမိတ္တာ၊သဒ်ါရုနိမိတ်မှ၊ ပဝတ္တံ၊သဒ်ါရုတို့၏မပြတ်မစဲ တလဲလဲဖြစ်ခြင်းကို။ ။ချပ်၊ ဝေဒနာ၊သညာ၊ သဒ်ါရု၊ဝိညာဉ် သည်။ အကြောင်းတရားတို့သည်ပြုဖြင်စီရင်အပ်သောကြောင့် သဒ်ါရု။ အကောင်အထည်ရှိသကဲ့သို့ ယူလေသောကြောင့်နိ မိတ္တ။မပြတ်မစဲတလဲလဲဖြစ်သောကြောင့်ပဝတ္တာခေါ်သည်၊ ၊

Digitized by Google

ဒိ၊ သည်လည်း။ ရှုပဝေဒနာ သညာသင်္ခါရ ဝိညာဏာပ
မဝ၊ တို့၏မပြတ်မစဲ ထလဲလဲ ဖြစ်ခြင်း သည်သဒ္ဒါ
း။ တဲ့၊ထိုပဝတ္တာသည်။ (တံတိပဝတ္တံ၊ ဒိုကာ)။ ။တေသု၊
ါနိဒ္ဓိဏ္ဏာက၊ အနုပါဒိဏ္ဏာက နှစ်ပါး တို့ထွင်။ အနုပါဒိဏ္ဏာက
၊အနုပါဒိဏ္ဏာကခန္ဓာမှ။ ဝါ၊အနုပါဒိဏ္ဏာကသင်္ခါရနိမိတ်မှ။
နန္တရာယာ၊ ထသော အရိပ်အရောင်သည်။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊
ာတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဗ္ဗစိတ္တာနိ ပဟီယန္တိတိ။ တာနိ၊ ထိုငါး
သဒစိတ်တို့သည်။ တဲ့၊ ထိုရုပ်သည်။ သောတာ ပန္နသ၊
ဒတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘာဝိတော၊ မပွါးစေအပ်သည်။
စအဘာဝိသ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ထိုးကျင့်နှိပ်
ခြင်းသို့။နေသံ၊ထိုငါးပါးသောစိတ်တို့၏။ပရိယုဋ္ဌာနုပ္ပတ္တိနိ
ုယမာနော၊ထိုးကျင့်နှိပ်စက်သောအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကဲ့သ
သည်ဖြစ်၍။ သေတုသမုဋ္ဌါတဲ့၊ အကြောင်းကို အကြွင်းမဲ့
ဖြတ်ခြင်းကို။ အဘာဗုပ္ပတ္တိကဘာဝံ၊ တဘာန်မဖြစ်ခြင်း သ
ဒဂ္ဂိသည်၏အဖြစ်ကို။တေသံအရိယာနံ၊ တို့သည့်။ တေမဂ္ဂါ၊
ကို၊ အဘာဝိတာ၊ကုန်သည်။သစေအဘာဝိသဿ၊အကယ်
ဖြစ်ကုန်အံ့။ တေသံ၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ တေမဂ္ဂါ၊ တို့
ည်။ ။ဥပါဒိဏ္ဏာကတော၊လ။ဝဒိ သကိုခဲ့ဖို့၏။သစေဟိ၊စ
ည်ကိုမိန့်။ ။တစသ၊ ထိုဥပါဒိဏ္ဏာကခန္ဓာဟုဆိုအပ်သောပ
ဘ္ဘ၏။ ပဝတ္တိယာ၊ဖြစ်ခြင်း၏။ ဟေတူနံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော
ဝဏ္ဏာဒိဒ္ဒိစသည်တို့၏။ အတ္ထိတာယ၊ တည်း။ သောတာပတ္တိ
ဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ၊ ဖြစ်ဆဲက ပင်လျှင်။ သောတာ
ပန္နသ၊အား။ ကုတောပဝတ္တိသတိ၊အဘိမုခါဖြစ်အံ့နည်း။ (နပ
ပတ္တိသတိ၊ဟူထို)။ဥပါဒိဏ္ဏာကတော၊ဥပါဒိဏ္ဏာကခန္ဓာမှ။ ။ဇ
ကံဘဝံ၊ဟူသည်။ အနာဂံပုဂ္ဂိုလ်သည်၊အကြိမ်များစွာသုဒ္ဓါဝါ
သဘုံ၌ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ အောက်ကာမဓာတ်၌ ပဋိသန္ဓေအား
ဖြင့်မဖွားသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ဇကောဘဂေါဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ။
ဆဏ္ဍာဘဂေ၊ နွေဘဂေ၊တို့၌လူ့ဘုံနတ်ဘုံတို့၌သာပဋိသန္ဓေအား

Digitized by Google

ဖြင့်ဖြစ်သည်ကိုယူ။နတေဘဝံအဋ္ဌမမာဒိယန္တိ၊ ဟူသော
ကို ကာမာဝစရဘုံကိုသာရည်၍ဆိုး၏။မဟဂ္ဂုတ်ဘုံထိုဒွ
အခြားမရှိဟုဆရာတို့ဆိုကြကုန်၏။ ။ဇာမသဿပနဏ္ဍဿ
ကြောင်အကြောင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဥပါဒိဏ္ဏကပဝတ္တမှထခြင်း
အပ်သောအနက်ကို။ ဝိဘာဝနတ္ထံဒုဂါ။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သ
ကား။ပါဠိ၊တည်း။ သာပါဠိကာတိ။ သောတာ၊ ဃ။လဿနိ
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏော၊ ဖြင့်။ အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဏ
အဘိ သင်္ခါရ က် ဝိညာဉ် ၏။ ဝါ၊ အဘိ သင်္ခါရ က်
ကြောင်းဖြစ်သောတဏှာဒိဋ္ဌိစသည်၏။ နိရောဓေန၊ ချုပ်
ကြောင့်။ ။(အပါယ်ဘုံတို့ဒွိဇဉ်း၊ခုနစ်ဘဝထက်အလွန်း
တိဘုံဒွိဇဉ်း၊ဝိပါက်ကိုပေးတတ်သောအဘိသင်္ခါရကုသို
ကုသိုလ်ကံဝိညာဉ်၏ အကြောင်းကိုသတ်သည်ကဲ့။ သော
ပတ္တိမဂ္ဂဉာဏော၊ အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဏသ နိရောဓော
မှတ်အပ်၏)။ ။အပါယေသုသတ္တာမဘဝတောဥဒ္ဓံသုဂတိယ
ဝိပါကဒါယကဿအဘိသင်္ခါရဝိညာဏသ ပစ္စယဘာဝေ
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏော၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏသ နိ
ဓောဒ္ဓဗ္ဗော။ ။ဋီကာ။ ။ပစ္စယဘာဝေါတောနာမတဏှာဒိဋ္ဌိ
ဒိနံသမုဿာတာနံနိရောဓောဒ္ဓဗ္ဗော၊ ။မရု။ ။(ဂဏ္ဌိဟော
ကား။ ။သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သောအကုသို
ငါးပါး။ ယင်းမှတပါးအပါယ်ဒွိဇကျစေတတ်သောအကုသိုလ်
ကို အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ဟုယူ။ ဆရာတို့ကား။ ကုသိုလ်အ
သိုလ်ဝိညာဉ်ကိုဆိုသည်ဟူကုန်၏။ အထောက်အထားတယ်
ရှာပြီ။ နိရောဓေန သမ္မဒ္ဓါ၊ ဟူသော ပါဌ်နှင့် မတန် ရကား
သင့်)။ ။ဤသို့မှာတား၏။ချုတ်ယွင်း၏။ထိုကြောင့်၊ ရှေးဆရာ
တို့ဆိုသည့်အတိုင်း။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံကိုအဘိသင်္ခါရက
ဝိညာဉ်ယူ။ ဋီကာနှင့်လည်းညီ၏။ ။နာမဉ္စ၊ဇင်း။ ရူပဉ္စ၊ဇင်း
ယေဓမ္မာ၊တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဇေတေဓမ္မာ၊ထို
သည်။ ဇေဌေ၊ ဤအနုမတဂ္ဂ သံသရာဝဋ်၌ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်ကုန်

Digitized by Google

ပူပသမန်တ်၊ ငြိမ်းကုန်၏၊ အထွဲ၊ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂန္ဆွန်၊ ကုန်၏။
ဒွ၊ ဤငါးဘဝအတွင်း၌၊ ထွေ၊ ဤကာမဓာတ် နှစ်ဘဝတို့၌။
ဒွ၊ ဤရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်၌။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တသေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု
ဘဝ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စရိမဝိညာဏ ဏာသေ၊ အဆုံးစွန် ဖြစ်
ဘဝစုတိစိတ်ဝိညာဉ်၏၊ သညာစ၊ ဂဉ်း။ သတိစ၊ ဂဉ်း။ နာမရူ၊
း၄ တေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ထွေ၊ ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊
ဘဝ၊ လွှတ်၏။ နစလတိ၊ မလှုပ်သည်ကား။ နှ၊ မဟုတ်။ ။စလ
ဖြင့် လှုပ်ခြင်းသဘောကိုသာပြ၏။ မလှုပ်ခြင်း၏မဖြစ်ခြင်းကို
ဒွ။ ထိုကြောင့်။ မလှုပ်ခြင်းကိုပြ၍။ တဘန်လှုပ်ခြင်းကို ငြားမဲ့
သဘဂ္ဂါ။ တထာဂတသ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။နိဒ္ဒါဘိဘူတတ္တာ၊
ကာမျှသည်းခြင်းဖြင့်နှိပ်စက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဟရေ ကုမာ
ကံဝိယ၊ သူငယ်ကဲ့သို့။ ပရိဟရိ၊ စောင့် ရှောက်တော်မူ၏။
ဘဟ္မဏ၊ မကောင်းမှုကိုအပယ်ပြုခြင်းသဘောရှိထသော။ မောဂ္ဂ
ဘန၊ လာန်။ တို့၊ သည်။ ပစလာယသိနော၊ မျက်လွှာတလှုပ်လှုပ်
မှုးတုပ်မှေးတုပ်ရှိသလော။ ပဒိုပဒါယထာ၊ သို့။ ဇဝံတထာ၊ တူ။
ခဏိကပုတိဝိ၊ သည်လည်း။ စလတိဇော၊ လှုပ်သည်သာတည်း။ ။
ကိုဏ္ဍာကကထာနိဋ္ဌိတာ။

ဥပနိဇ္ဈာယနဋ္ဌေန၊ ကပ်၍ ရှုတတ်သော အနက် သဘော
ကြောင့်။ နိယျာနဋ္ဌေန၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက် မြောက်
ကြောင်းဖြစ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ အာရုံ
ထိုက်၍ထင်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ပဒဟနဋ္ဌေန၊
အားထုတ်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဆာဒနဋ္ဌေန၊ ပြီး
စီးပြည့်စုံတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ အဓိပတိယဋ္ဌေန၊
ပိမှုန့်စပ်သောသမ္မယုတ်တရားတို့၏အရှင်ဖြစ်သောအနက်သ
ဘောကြောင့်။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန၊ မတုန်လှုပ်တတ်သောအနက်သ
ဘော ကြောင့်။ ဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ သိတတ်သော အနက် သဘော

Digitized by Google

ကြောင့်။တထဋ္ဌေန၊မှန်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊အ
ဝိကွေ့ပနဋ္ဌေန၊ပျံလွှင့်ခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောအနက်သ
သောကြောင့်၊သုညတဋ္ဌေန၊ သတ္တဓာတုမှဆိတ်ခြင်းဟူသောအ
နက်သဘောကြောင့်၊ရာသဋ္ဌေန၊ အစုဟူသောအနက်သဘော
ကြောင့်။အာယတနဋ္ဌေန၊ အာယမည်သောစိတ်စေတသိက်တို့
ကိုချဲ့ထွင်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊သုညတသဘာ
နိဿတ္တဋ္ဌေန၊သတ္တဓာတုမှဆိတ်ခြင်းသဘောလက္ခဏာသတ္တ
မဟုတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ပစ္စယဋ္ဌေန၊ အထောက်
အပံ့ဟူသောအနက်သဘောကြောင့်၊ဂုသနဋ္ဌေန၊အာရုံကိုဖွ
ခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဝေဒယိတဋ္ဌေန၊ ခံစ
တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊သဉ္ဇာနနဋ္ဌေန၊ အမှတ်ပြု
သိခြင်းဟူသောအနက်သဘောကြောင့်၊ စေတယိတဋ္ဌေန၊စေ
ဆော်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဝိဇာနနဋ္ဌေန၊အာ
ကိုသိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ ၎ဝံ၊ သို့၊ ဤနှစ်ပို့
လောကုတ္တရာစျာန် စသည်ကိုထည်း။ ဗုဒ္ဓဝုဇောဝတာယ၊အ
အပ်သော တရားကို ကောင်း စွာ သိတော် မူသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်ငင်း။ ဒသဗလစတုဝေသာရဇ္ဇစတုပဋိသမ္ဘိဒါဉာ
သဗ္ဗညုဉာဏ်၊ စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်၊ လေးပါးသောပဋိသမ္ဘိ
ဒါဉာဏ်ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ငင်း၊ ဆအသာဓာရဏ
ဉာဏ်ယောဂေနစ၊ ခြောက်ပါးသောအသာဓာရဏဉာဏ်နှင့်
ယှဉ်ခြင်းကြောင့်ငင်း။ 'လောကုတ္တရစျာနန္တိ၊၍' ဂုတ္တဋ္ဌေနေ
ဒသနယာ၊တို့ကို။ ဝိဘတ္တိယထော၀၊ သို့။ ဇဝံတထာမဂ္ဂါဒိသု
တေယေဝနယာ၀ေဒိတဗ္ဗာ။ ။ဒသနယဟူသည်၊သဒ္ဒါကဖို့
ပဒါ၊သဒ္ဒါကသုညတ၊သုညတပဋိပဒါ၊သဒ္ဒါကအပ္ပဏိဟိတ၊ အ
ဏိဟိတပဋိပဒါ။ ဤငါးပါးတို့၌၊ စတုက္ကနည်း၊ပဉ္စကနည်း၊နှစ်
ပါးနှစ်ပါးစီဖြစ်၍။ ဒသနယဖြစ်၏။ ။ဆန်း၊ကို။ ဓုရ်၊အဦး
ဇေဋ္ဌက်၊ အကြီးကို။ ပုဗ္ဗင်္ဂမ်၊ ရှေ့သွားကို။ ကတွာ၍၊ နှိ
တံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ လောကုတ္တရံ၊ဟူသည်၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျ

နာမ၊ ၏။ ။တချက်သော စိတ္တက္ခဏ၌ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၌၊ အသို့လျှင်ဆန္ဒ၏ ထိုသဟဇာတတရားအား အဓိပတိဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်းဟူမူ၊ ဥပနိဿယ၏အစွမ်းဖြင့်အဓိပတိဖြစ်၏။ ချဲ့အံ့။ ဆန္ဒရှိသော ဒကြောင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကုသိုလ်သည်အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ငါသည် ဖြစ်စေအံ့ဟု ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကုသိုလ်သည်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အားထိုကုသိုလ်နှင့်တကွဖြစ်သောဆန္ဒသည်။ ထိုကြောင့် ဥပနိဿယဖြင့် အထူး ပြုအပ်သည် ဖြစ်၍၊ သဟဇာတ် တရားတို့ကို မိမိ၏အထိုသို့ထိုက်စေ၏။ ထိုဆန္ဒသည် ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ထိုသဟဇာတ် တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ နှစ်ကုန်သည်ရှိသော်နှစ်ကုန်၏။ ထိုသဟဇာတ်တရားတို့သည် ဆန္ဒ၏ အစွမ်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်၏။ မင်းချင်း ယောကျ်ားတို့ကဲ့သို့စည်း။ ဝိရိယ စသည်တို့၌ ၎င်းနည်း။ သဒ္ဓါစသော တရားတို့၏တခုတည်းသောစိတ္တုပ္ပါဒ်၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိသို့ထိုက်စေခြင်းသဘောရှိလျှင်းမူလည်း။ တပါးသောဝိရိယ စသော တရားတို့၏ အစိုးရခြင်းကို မတားမြစ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ အလွန်အကဲ မိမိသို့ ထိုက်စေတတ်သော သဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိပတိသဘောသည် မရှိ။ ။စာနုံ၊ မင်္ဂဝိ၊ စသော နှစ်ဆယ်သောပုဒ်တို့၌၊ တခုတချ၌ ဆယ်ပါးဆယ်ပါးစီဖြစ်၍သုဒ္ဓိကနည်းနှစ်ရာ။ ဆန္ဒာဓိပတေယျစသည်တို့နှင့်ယှဉ်၍ နှစ်ရာ နှစ်ရာစီဖြစ်၏။ ဤသို့သုဒ္ဓိကဒွန္ဒနှစ်ရာ၊ မိဿကဒွ ဂ္ဂနှစ်ရာ။ ပေါင်းပဌမမဂ်ဒွန္ဒနည်းတထောင်ဖြစ်၏။

အဓိစ္စုပ္ပတ္တိယာစ၊ ရံခါဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဝင်း။ ပရိယဋ္ဌာနမန္ဒတာယစ၊ ထိုးကျင့် ဒွပ်စက်ခြင်းနှံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ဟိရိထ္ထာရေမိ၊ ဝဇ္ဇာနုသာရိမဟာဇနသော်၀၊ ဝဋ်၌ကျင်လည်သောလူများကဲ့သို့၊ အာဘိဏှံ၊ မပြတ်၊ ဝိရဇ္ဈာကာရာ၊ ကျဿောအခြင်းအရာရှိကုန်သည်။ ဝိရဇ္ဈဝါဒိတခေတ္တော၊ ကဲ့ကျဲရိုက်ပျိုးအပ်သောလယ်၌၊ အကုံရာဝိယ၊ အညွှန့်တို့ကဲ့သို့။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာဝိ၊ ဖြစ်ကုန်လျှင်း မူလည်း။ မန္ဒန္တာ၊ နင်းနယ် ကုန်လျက်။ ဖရန္တာ၊ နှံ့

Digitized by Google

ကုန်ထျက်။ ဆာဒေန်ာ၁၊ လွှမ်းမိုးကုန်ထျက်။ မန္ဒ၁်မန္ဒာ၊နှံကုန်နှံကုန်၊ ညှံကုန်ညှံကုန်၊ နည်းကုန်နည်းကုန်သည်။တနူကာကာရာ၊ ပါးသော အခြင်းအရောရှိကုန်သည်။ အဿပဠုလံဝိယ၊တိမ်ယွာကဲ့သို့။ မက္ကိကပတ္တံဝိယ၊ ယင်တောင်ကဲ့သို့။ ဗဟာလာဝ၊ ထူကုန်သည်သာဖျင်။ ။အာဇာနနကံဏ္ဍန်ဒြိယံအညိန်ဒြိယံ၊ ဟုပြုစေထို၍။အညိန်ဒြိယန္တိ၊စသည်ကိုမိန့်။ (အာကိရဿပြု၊ ၎င်းအာသန္ဒါသည်ဓမ္မမရိယာဒဿထွ)။ ။ဝိဏ္ဏာထွပြထို၍ ပဌမမဂ္ဂေန စသည်ကိုမိန့်။ ။တေနမဂ္ဂေန၊ ထိုသောတာဝပတ္တိမဂ်ဖြင့်၊ ဥာတဿံ၊ကုန်သော။တေသံယေဝစတုသစ္စဓမ္မာနံ၊တဉ်ကို။

၎တေသံဥဒ္ဓမ္မာဂိယသံယောဇနာနံ၊ထိုအထက်ရှုပအရူပဘုံ၌ဖြစ်ခြင်းအဘိုရှိကုန်သော ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဒပဒိပါဒိယာ၊ ပုန် အစဉ် အားဖြင့်။ (သမသဒ္ဒိ ပဒါနိ ဟူသည်၊ ဖသေသာဟေတိ၊ စသည်ကဲ့သို့သည်)။ စတူဟိအပဏ္ဏကဂေဟိ၊မချွတ်မယွင်းသောအင်္ဂါတို့နှင့်။အသမ္ဘိန္နေ တော၊မရောနှောသောအားဖြင့်။(ယူပြီးသည်ကိုမယူသည်ကဲ့သို့သည်)။ ။ဗိုသံ၊အဆိပ်သည်။အတ္ထိတ၊၊ရှိသည်မူလည်း။ဟောတု၊စေ။ မာဟု၊ဟောတု၊မရှိသည်မူလည်းဖြစ်စေ။အဂဒေါ၊ အဆိပ်ကိုပျောက်စေတတ်သောဆေးကို။အဂဒေါတွေဝ၊ အဆိပ်ကိုပျောက်စေတတ်သောဆေးဟူ၍သာလျှင်။ဝုစ္စတိယထာ၊ဇေဝံတထာ။ အယံဓမ္မဇာတိ၊ဤမိန္ဒာဒိဋ္ဌိကို ပယ်တတ်သောသဘောတရားသည်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဇဝနာမ၊ဏ်။ ယဒိသိယာ၊ ဇေဝံသတိဇေတံဓမ္မဇာတံနာမမတ္တမေဝဟောတိ။ထွေ့၊ ဤအထက်မင်းသုံးပါး၌။ သကိစ္စကာဝ၊ မိမိကိစ္စရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ဂ္ဂိ။ယထာလာဘနိယမေန၊ရသင့်သည်အားလျော်စွာမှတ်သဖြင့်။ ။(သောဒိဋ္ဌာနေတိဋ္ဌတိ၊ဟူသည်။အဟမသ္မိဟုဖြစ်သောမာန၏ဒိဋ္ဌိအရောဓိတည်၏)။ ။သာ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဝါစင်္ကောပနံ၊ နှုတ်အင်္ဂါကိုဖွင့်ခြင်းသည်။ကာယင်္ကောပနံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါကိုလှုပ်ခြင်းသည်။ ။ဇာန မာနော၊ သိသော ဝိတဿ ဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်

Digitized by Google

သည်။ သော၊ ကို၊ ဇေဝံ၊ ဤသို့ ဝေဘန်သည်ရှိသော်။ တေ၊ သင်ဝိ
တက္ကာဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ထံ၏။ ပဠော၊ ပြဿနာသည်၊ သမေသတိ၊ ညှိ
ညှိတ်လတ္တံ့။ ဤတိဝတ္တာဗ္ဗော၊ ကိလေသေပန၊ ကား။ အညော၊ တ
ပါးသောကိလေသာတို့ကို၊ အညော၊ တပါးသောမဂ်သည်။ ပဇ
ဟတိ၊ ပယ်သတ်လော။ ပဟီနေဇော၊ လျှင်။ ပဇဟတိ၊ လော။ ဤတိ၊ ဤ
ကားအမေးတည်း။ အညော၊ ကို။ အညော၊ သည်။ ပဇဟတိ၊ ၏။
ဤတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။ ယဒိပဇဟတိ။ ဇေဝံသတိ၊ ပသတိ။
ဤတိဇေဝံဝါဒိပုဂ္ဂလော ပုဿိတဗ္ဗော။ တွံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့
သည်။ အဒိဋ္ဌံ၊ ကို။ ပသတိ၊ မြင်တော်ပေ၏။ တွံ၊ သည်။ ဇဟာသစ္စ
ကောနာမ၊ မျှားသောသစ္စာကို မြင်သောသူမည်ပေစွတကား။
ဇေဝံ၊ သို့။ မာဂဏ္ဍ၊ မမှတ်ယူလင့်။ အပုဗ္ဗဘာဝေ၊ အသစ်မဟုတ်
သည်၏ အဖြစ်၌။ ပေဠောပမံ နာမ၊ ပရိုပ် ဥပမာ မည်သည်
ကို။ ဝါ၊ ပအုပ်ဥပမာမည်သည်ကို။ (ဥဂ္ဂဏ္ဍိဋ္ဌ၌ ကွစိဓာတုဖြင့်။ အ
သဒိသ နွေးဘော်နှင့်တကွ၊ ဆ္ဆ-ကို၊ သံယုဂ်-ဥ- နှင့် တကွ၊ ဆ္ဆ
ပြု)။ ။ဥိသံခါရံ၊ မြေပေါက်ဆပ်ပြာ။ ဆာရိယခါရံ၊ ပြာဆပ်ပြာ။
ဂေါမယခါရံ၊ နွားချေးဆပ်ပြာ။ ဝိက္ခာလေတွာ၊ လျော်၍။ အံသု
အာဒိအနုရဂတံဝိ၊ ချည်မျှင်၏ အတွင်း၌ တည်သည်လည်း ဖြစ်
သော၊ ဂန္ထကရတ္တာကော၊ နှံ့သာကြိုတ်၌။ ကမ္မဿသ၊ ဘာဝနာကံ၏။
အသ၊ ထိအတတိ၏။ အဏုသဟ ဂတော၊ သိမ်မွေ့သောအ
နည်းငယ်သော။ အသမူဟတော၊ မပယ်အပ်၊ မနုတ်အပ်သေး
မစင်သေးသော။ ယော ဥိသဂန္ဓောဝါ၊ သည်ဌင်း။ ယောခါရ
ဂန္ဓောဝါ၊ သည်ဌင်း။ ယော ဂေါမယ ဂန္ဓောဝါ၊ သည်ဌင်း။
ဟောတိ၏။ ရှုပ်၊ ရုပ်သည်။ ဤတိဤဒိသံ၊ ဤသို့သဘောရှိ၏။
ရူပသ၏။ သရုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဤတိဤဒိသော၏။ ရူ
ပသ၏။ အတ္ထင်္ဂမော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဤတိဤဒိသော၏။ ဥဒ
ယဗ္ဗယာနုပဿိနော၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို အဘန်တလဲလဲရှု
လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဘာရတော၊ နေသော။ အသ၊ အား။ ယောဝိ
အသိမ္မိန္ဒိမာနော၊ (ဆန္ဒဟူသည်တဏှာတည်း)။ ။ပစ္စနွေ၊

Digitized by Google

ပစ္စန္တရာဇ်သည်။ ကုဋိတော၊ ပုန်ကန် သောင်းကျန်းသည်။ ဝိလုပ္ပန္တိ၊လုယက်ဖျက်ဆီးကုန်၏။ ဝိဿဋ္ဌာ၊ ရွံရှာခြင်းကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ ။(ပဟိနိ၌။ ပဟုဇ္ဇ၊အဟိဓာတ်၊ဂတျတ္ထ။ ကိယာဒိဂိဏ်း။အဇ္ဈတ္တနိဂ္ဂါဝိဘာတ်။ ပေသယိ သူ၌၊ပိသဓာတ်သည်၊ဇဲပသနတ္ထကိုဟောရကား။ ကာရိုတ်။ ကျပစ္စည်းသည်၊ ဓောတကမျှသာဖြစ်၏။ ။လွယ်ပြီ)။ ။ကုသလာဓမ္မာတိပဒသဝတ္ထုနာနိဋ္ဌိတာ။

ဇာနာနိဘာဂဝတာအာရဒ္ဓံတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကတမေဓမ္မာအကုသလာအစရှိသောစကားရပ်၌။(ဝေဒိတဗ္ဗောဒ္ဓစပ်)။ဂုတ္တုနယေနေဝ ဟူသည်။ ကိလေသာတုရတာယ အနာရောဂျဋ္ဌေန ကိလေသဝဇ္ဇသဘာဝတော သာဝဇ္ဇဋ္ဌေန အဝိဇ္ဇာသမ္ပယုတ္တယအကောသလျသမ္ပယုတ္တဋ္ဌေန အကုသလန်တိစ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာ၊ အနုဋ္ဌဇနနရသံ၊ သံကိလေသပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနံ၊ ဂါရယ္ဟာဘာဝတော ဝါသာဝဇ္ဇလက္ခဏာ၊သံကိလေသဘာဝရသံ၊အနိဋ္ဌဝိပါကပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ယထာဂုတ္တာပဒဋ္ဌာနမေဝ။ဤသို့စသည်ကိုဂုတ္တနယဆိုသည်။ ။ဒိဋ္ဌဝေဒနီယဝတ်ကား။ဂတသဒ္ဒါသည်တဏ္ဍော၊တဏ္ဍာဝဂုတ္တိကမ္မဓာရည်း။ဂန္ဓဗ္ဗာဘာဝတော၊သိအပ်သည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ယေဂဂျတ္တာ၊တေဂုဒ္ဓဂ္ဂတာ၊ညီ၊ ဂမုဓာတ်ဂုဒ္ဓဂ္ဂတ္ထ)။ ဇတံမမ္မဓာတံ၊သည်။ဒိဋ္ဌိယာ၊အယူ၏။ဂတမတ္တမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှသာလျှင်တည်း။ ဂမနံပဝတ္တနံဂတံ။ (ယူခြင်းမျှတည်း)။ ဒိဋ္ဌိယာဂတံဒိဋ္ဌိဂတံ။(အဘေဒဘေဒူပစာရတည်း)။ ။အသဒ္ဓမ္မသဝနံ၊ မသူတော်တို့၏ တရားကိုကြားနာခြင်းငင်း။ အကထျာဏမိတ္တာတာ၊ မကောင်းသောမိတ်ခင်ပွန်းရှိသည်၏ အဖြစ်ငင်း။ အရိယာနံ၊အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အဒဿနကာမတာဒီနံ၊ဖူးမြင်ခြင်းငှါအလိုမရှိသည်၏အဖြစ်စသည်တို့ငင်း။ အယောနိသောမ

Digitized by Google

ကာရော၊ ၎င်း။ ဟိဝိတ္ထာရေဒိ၊ ဒိဋ္ဌဝါဒပဋိသံယုတ္တာ၊ မိစ္ဆာ
ယူဝါဒနှင့်စပ်ယှဉ်ကုန်သော။ ယေဇေတေအသဒ္ဓမ္မါ၊ တို့သည်။
ဉ်း၊ ကုန်၏။ တေသံအသဒ္ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ (သဝနေနဒ္ဓစပ်)။ ဗဟု
နာဝုဇ္ဈက်မေန၊ များစွာ မြတ်နိုးခြင်း ရှေးရှိသော။ အတိက္ကန်
ဏ္ဍတ္တေန၊ မိစ္ဆာအယူဝါဒကိုလျှစ်လျူရှုခြင်းကိုလွန်သော။ ဥပ
ဂ်ိုက္ခာရဟိတေန၊ ကပ်လျက်ဝန်းကျင်ရှုဆင်ခြင်ခြင်းမှ ကင်း
သော။ သဝနေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော၊ အယူမှို
ဉ်ချက်စီးကုန်သော။ ဝါ၊ ဘောက်ပြန်သော အယူရှိကုန်သော။
သအကလျာဏာမိတ္တာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တံသမ္ဗဝက်
ာ သဒ္ဒါတာယ၊ ထိုအကလျာဏာမိတ္တသို့ ညွတ်သော ကိုင်း
သာစိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ အကလျာဏာမိတ္တ
ာယစ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဗုဒ္ဓါဒိနံ၊ ကုန်သော၊ အရိယာနဥ္စော၊ တို့ကို
ငိုင်း။ သပ္ပုရိသာနဥ္စ၊ တို့ကိုလည်း။ အဒဿနကာမတာယ၊ ဖြင့်၎င်း။
ာဘုသတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒေအရိယဓမ္မေ၊ ၌။ အကောဝိဒတ္တေန၊ မ
သိမ္မာသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ။(သတိသံဝရဖြင့်၊ ခန္တိသံဝရ
ကိုလည်းယူ။ ပဟာနသံဝရဖြင့်ဖြစ်ပေါ်လာသောကာမဝိတက်
ကိုသည်းမခံသောပယ်စွန့်သောဝီရိယသံဝရကိုယူ)။ ။သံဝ
ဘေဒ သဒ္ဒါတေန၊ စောင့်စည်းခြင်း ပျက်စီးခြင်းဟု ဆိုအပ်
သော။ အဝိနယေန၊ ဆုံးမခြင်းကင်းသဖြင့်၎င်း။ တေဟေတုကာရ
ဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဘာဝိတေန၊ ထုံအပ်သော။ အယောနိသော
မနသိကာရေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ကောတူဟလမ္မဂ်လာဒိပသုတတာယ
စ၊ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်မဂ်လာစသည်တို့၌ လွေ့ကျက်ခြင်းရှိ
သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဇေတံ၊ ဤမိစ္ဆာအယူသည်။ ။အယောနိ
သောမနသိကာရကိုအသီးယူခြင်းသည် အာသန္နကာရဏာဖြစ်
သောကြောင့်၎င်း။ ဇေကေစိ ကာရဏာဖြစ်သောကြောင့်၎င်းအသီး
ယူသည်။ အသဒ္ဓမ္မသဝနစသောအကြောင်းရှိလျှင်းမူလည်း။ အ
ယောနိသောဖြင့်မဆင်ခြင်မမှတ်သည်ရှိသော်အကုသိုလ်သည်
မဖြစ်။ ။အဝိက္ခိတ္တာဘာဝေန၊ ထိုမှဤမှမျှံလွင့်ခြင်းကင်းသည်

Digitized by Google

၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဟိသစ်။ သမာဒိယိတ္တာ၊ ဆောက်တည်၍။ (ဃ
ပစ္စည်းကြောင့်ဒါ၏အစိတ်အာကိုဇ္ဈပြု)။အဝိရဇ္ဈမာနာနိ၊မဇ္ဈ
မယွင်းကုန်သော။ သဏ္ဌာနိ၊လက်နက်ထိုကို။ သုသမာဟိတာ
ကောင်းစွာ ဆောက်တည်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကေရသော့
တခုတည်းသော ကိစ္စရှိသော။ အယာထာဝနိဋ္ဌိ၊ မဟုတ်မမှ
ဘောက်ပြန်သော မြင်ခြင်းတည်း။ ဝိတထာ၊ ချွတ်ယွင်း ကု
သော။အနုဏ္ဏာဝဟတ္တာ၊အကျိုးမဲ့ကိုဆောင်တတ်သည်၏အဖြ
ကြောင့်။ ဇိဂုစ္ဆိတာ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိအယူတည်း
ယောနိသော၊ဖြင့်။အဘိနိဝေသလက္ခဏာ၊နှလုံးသွင်းခြင်းလ
ဏာရှိ၏။ ပရာမာသရသာ၊ သာသနာတော်မှ ပြင်ပမှားယွ
အားဖြင့်သုံးသပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။မိစ္ဆာဘိနိဝေသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊
သောအားဖြင့်နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏
ရိယာနံ၊တို့ကို။အဒဿနကာမတာပဒဋ္ဌာနာ၊ဖူးမြင်ခြင်းငါအ
မရှိသည်၏အဖြစ်လျှင်နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ပရမံဝဇ္ဇံ
အပြစ်တကာတို့တွင်လွန်ကဲသောအပြစ်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊၏။အ
ရိကာဒေါ၊အရှက်မရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်။ အဟိရိကံ၊မ
(ကတလုံးကျေ)၊ ဩတ္တပ္ပံ၊ ထိတ်လန့်သည်။ နှ၊မဟုတ်။ (ထ
ဓာတ်)။ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ၊မှ။ ဝါ၊ကြောင့်။ဝါ၊ကို။ အဇိဂုစ္ဆ
လက္ခဏံ၊ မစက်ဆုပ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အလဇ္ဇီလက္ခဏံ၊
ရှက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တေဟေဝ၊ မှသာလျှင်။ အသာရဇ္ဇ
လက္ခဏံ၊ မထိတ်လန့်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အာရမ္မဏာဂ္ဂဟ
လက္ခဏော၊ အာရုံကိုစွဲလမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။မဂ္ဂသုဒ္ဓေ
ဝိယ၊မျောက်နှဲစေးကဲ့သို့တည်း။အဘိ သဂ်ရသော၊ပြုကပ်ခြင်း
ကိစ္စရှိ၏။ တတ္တကပါလေ၊လောလေပူသောသံအိုးကင်းခွံ
မံသပေသိဝိယ၊ပစ်အပ်သောသားတစ်ကဲ့သို့တည်း။အဟိရိကာ
ပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ စွဲသောအာရုံမှ မစွန့်နိုင်ခြင်းလျှင် ထင်သော
ခြင်းအရာရှိ၏။တေလဇ္ဇုနရာဂေါဝိယ၊ ဆီနယ်ဖတ်ကဲ့သို့တည်း
(ဆီစည်းကြက်တောင်လည်းဟူ၏။ ဆီစွန်းသော အဝတ်ဆိုလို

Digitized by Google

သည်)။ သံယောဇနိယဓမ္မသု၊ သံယောဇဉ်၏အာဝုံဖြစ်သော
သံခန္ဓာစသော်လောကီတရားတို့ဝိ။ အသာဒနသညာနုပဒဋ္ဌာ
ဝ၊ အသာဒနသညာဟုရှာဆင်ခြင်ခြင်းလျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ
တတ္ထဋ္ဌာနဒီဘာဝေန၊ဖြင့်။ ဝနုမာနေ၊ သော။ လောဘော၊
ည်း(ဂန္ထ တိဋ္ဌစပ်)။ဝါ၊ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗောဋ္ဌစပ်)။ သီဃသောတာ၊
ခြင်းသောအလျဉ်ရှိသော။ နဒီ၊သည်။ မဟာသမုဒ္ဒံဂန္ထတိဝိယ
ထာအပါယမေဝဂဟေတွာဂန္ထတိ။ဇာတိ၊သို့။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊၏။ ။
ဗ္ဗာဘာဝလက္ခဏော၊ ကန်းသည်၏အဖြစ်ကိုပြုခြင်းလက္ခဏာ
၏။ အညာဏလက္ခဏော၊မသိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊သိခြင်း
ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။အသပ္ပဒိဝေဓံရသော၊
ိုးထွင်း၍မသိခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၏ဆန့်ကျင်
ာက်ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အာရမ္မဏသဘာဝစ္ဆာဒနရသော၊အာ
၏သဘောကိုဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အသမ္မာပဒိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာ
းနာ၊ ကောင်းစွာမကျင့်ခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။
ဖလပစ္စုပဋ္ဌာန်)။အနန္တကာရေပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ ကန်းသည်အဖြစ်ကို
ပ္ပဲခြင်းလျှင်ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ အယောနိသော မနသိ
ကာရပဒဋ္ဌာနေ၊ကို။သဗ္ဗကုသလါနံ၊တို့၏။မူလန္တိ၊၍။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
၏။ ။သာ၊ထိုအာဘိဏ္ဍာသည်။ပရသမ္ပတ္တိနံ၊တို့ကို။ သကကရ
ာဇ္ဇန္တာလက္ခဏာ၊ မိမိဥစ္စာပြုခြင်းငှါ အလိုရှိခြင်းလက္ခဏာရှိ
၏။ (အလုံးစုံသောလောဘ၏အာဘိဏ္ဍာသဘောရှိလျှင်မူလည်း။
အထူးအားဖြင့် ယှဉ်သောကမ္မပထသို့ရောက်သော အာဘိဏ္ဍာ၏
သက္ခဏာကိုပြသည်)။ တေနာကာရေန၊ ထိုသူတပါးဥစ္စာကို
ထိုချင်သောအခြင်းအရောအားဖြင့်။ သေနဘာဝရသော၊ရှာမှီးခြင်း
သဘောကိစ္စရှိ၏။ပရသမ္ပတ္တိအာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊သူတ
ပါးတို့၏စည်းစိမ်ကိုရှေးရှုသည်၏အဖြစ်လျှင်ထင်သော အခြင်း
အရာရှိ၏၊ ပရသမ္ပတ္တိသု၊တို့ဝိ။ အာဘိရတိပဒဋ္ဌာနာ၊ ရှေးရှုမွေ
လျော်ခြင်းလျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ (ရှေ့သွားဖြစ်သော
ဏ္ဍာသည် အာဘိရတိ မည်၏)။ ဟိသစ္စံ။ သာ၊ ထိုအာဘိဏ္ဍာ

Digitized by Google

သည်။ ပရသမ္ပတ္တိအာဘိရုဟဒါဇဝေ၊ သူတပါးစည်းစိမ်ထိုဠ် ရှေ
သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ဥပဠဟတိ၊ပေါ်ထင်၏။ ဟတ္ထပ္ပသာရေ
ယ၊လက်ကိုဆန့်သကဲ့သို့ထည်း။ ။ဝိက္ခေပသမနတ္ထော၊ပျံလ
ခြင်းမှငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ အသဒ္ဒါယစိတ္တော၊ သဒ္ဒါကင်းသော
ကုသိလ်စိတ်၌။ ပနစောဒေမိ။ ဒိဋ္ဌဂတိကာဝ၊ မိန်းမသူယုရှိ
သော သူတို့သည်။ အတ္တနောအတ္တနော၊တို့၏။ သတ္ထာရာနံ
အား။ နသဒ္ဒဟန္တိကိ၊မကြည်ညိုကုန်သလော။ ဝါ၊မယုံကြ
ကုန်သလော။ ဇာတိအယံပုစ္ဆာ၊ သဒ္ဒဟန္တိ၊ ကုန်၏။ပန၊ယင်း
ယုံကြည်လျှင်းမူလည်း။သာ၊သည်။သဒ္ဓါနာမ၊သည်။နဟောတိ
မဖြစ်။ ဇော်၊ထိုသို့ယုံကြည်ခြင်းသည်။ ဝစနသမ္ပဒိ စ္ဆနမတ္တ
ဝ၊ စကားကို ဝန်ခံကာမျှ သည်သာ လျှင်တည်း။ အတ္ထထေ
တရားကိုယ် အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဝစန သမ္ပဒိ စ္ဆန၏ သရုပ်အထ
ကောက်သောအားဖြင့်။ အနုပပရိက္ခာဝါ၊မစုံစင်းမဆင်ခြင်ခြ
သည်ဂင်း။ (မောဟကိုဆိုသည်)။ ဒိဋ္ဌဝါ၊ ဂင်း။ ဟောတိ၊
(ကြည်ညိုသင့်သော အရာ မဟုတ်သည်၌ ကြည်ညိုခြင်း၊
ကြည်ခြင်းသည်။ အနုနယန္ဒင့်တက္ကဖြစ်သော မောဟဒိဋ္ဌိဟု
အပ်သော အဓိမောက္ခတည်း။ ထိုကြောင့်၊ မောဟ ဒိဋ္ဌိသ
သဒ္ဓါနှင့်အလားတူသည်)။ပန၊သဒ္ဓါကိုမယူခြင်း၏အကြောင်
တပါး၊ သတိကိုမယူခြင်း၏အကြောင်းကိုဆိုဦးအံ့။ အသတိ
စိတ္တော၊ သတိကင်းသောအကုသိလ်စိတ်၌။ သတိ၊သည်၊ နှ
ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်၊ သတိ၊ကို။(ထည့်)။ နဂဟိတာ၊မယူ
ဒိဋ္ဌိဂတိကာနသရန္တိကိ ဇာတိအယံပုစ္ဆာ၊ သရန္တိ၊အောက်
ကုန်၏။ပန၊ယင်းသို့အောက်မေ့လျှင်းမူလည်း။သါ၊သည်၊သတိ
သည်။နဟောတိ။တေနာကာရေန၊ထိုအောက်မေ့သောအခြင်
အရာအားဖြင့်။ အကုသလစိတ္တပ္ပဝတ္တိ၊ ထည်း။ အထ၊ထိုသို့ဖြ
လျက်။ကဿဂုတ္တာ၊ နည်း။သာပန၊ထိုမိစ္ဆာသတိကိုကား။အ
သလက္ခဏံ၊ တို့၏။ သတိရဟိတတ္တာစ၊ ကြောင့်ဂင်း။ သတိ
ပက္ခတ္တာစ၊ကြောင့်ဂင်း။မိစ္ဆာမဂ္ဂမိစ္ဆတ္တာနံ၊ မိစ္ဆာမဂ်၊မိစ္ဆ

Digitized by Google

ဘရားတို့ကို။ တတ္ထ၊ထိုသူတွ၌၌။ သော၊ ထိုမိန်းသတိသည်။ သတိကင်းသော၊သတိ၏ပဋိပက္ခဖြစ်သောအကုသိုလ်ခန္ဓာကို မိန်းသတိဆိုသည်။ ရန်ငြိုးဘွဲ့ခြင်းစသည်၏ ဖြစ်သောအခါ၊ ကြာမြင့်စွာပြုအပ်သောအမှုစသည်ကိုမှတ်သောအခါစသည်၌ ထင်သော၊ သညာနှင့်သမ္မယုတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ် ခန္ဓာကို မှတ်အပ်၏)။ ။အနွဓိလစိတ္တော၊ပညာမျက်စိကန်း၍မိုက်သော စိတ်၌။ ဇာတိတဏ္ဍာနဂဟိတာ။ ဝဋ္ဋနာ၊ ထွက်ပြတ်ဖြားယောင်း တတ်သောအား၊သော၊ ၍ထွက်ပြတ်ဖြားယောင်းခြင်းသည်။ မာယာနာမပေါဒကိုး၊သား၊ထိုမာယာသည်၊တဏှာဝ၊တည်း။ ။ပသဿဒ္ဓိစသည်တို့ကဲ့ အဘဲ့ကြောင့် မယူအပ်လေသနည်း။ ဇာနံပန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။သဒ္ဒရထိ၊ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏၊ဂရုကံ၊နှေး၏၊ လေးလံ၏။ ဘာရိယံ၊ဝန်လေး၏၊ကာ့ဉ္ဇံ၊ကြပ်းထပ်း၏။ထဋ္ဌံ၊ ခက်ထရေဝ်ရှိ၏၊အကမ္မညံ၊အမှုဋ္ဌမခံ့။ဂိလာနံ၊ကျင်နာ၏။ဝက်၊ လရေးကောက် နွားသေးကောက်ကဲ့သို့ ကောက်၏။ ကူဋိလံ၊ ထွန်တုံးစွန်းကဲ့သို့ ကောက်၏။ ။ဤသဒ္ဒရထစသည်၏အဖြစ်ကိုအဓိသေသအား၊ဖြင့် ကိလေသာနှင့် ယှဉ်သောအား၊ဖြင့် ဆိုအပ်၏။အကြောင်းကား၊ လဟုတာစသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော ထိနမိဒ္ဓစသောအချို့တို့၏ဤစိတ်၌မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ။ဥဒ္ဓတ္တသ၊ တုန်လှုပ်သောစိတ်၏၊ ဝါ၊ တုန်လှုပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဂူပသမလက္ခဏံ၊ မငြိမ်သက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ (အာရုံ၌ မစုဝေးမနှစ်သော သဘောရှိသည်)။ ဝါတာဘိဃာတစလဏံဝိယ၊ လေခတ်ခြင်းကြောင့်လှုပ်သောရေကဲ့သို့တည်း။ အနဝဋ္ဌာနရသံ၊ မရပ်မတည်လည်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊လှုပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝါတာဘိဃာတစလဓပဒုဂ္ဂလာဝိယ၊ လေခတ်ခြင်းကြောင့် လှုပ်သောတန်းခွန်ကုတ္တားကြက်ဖျာကဲ့သို့တည်း။ဖန္ဒတ္တာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်ထျင်ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ပါသာဏာဘိ ဃာတ သရဒ္ဓတ ဘဏ္ဍာဝိယ။ ကျောက်ဖြင့်ခတ်မိခြင်းကြောင့် ဆထက်သို့တက်

Digitized by Google

သောပြာကဲ့သို့တည်း။ စေတသော၊ ၏။ အဂူပသမော၊ ပြီးစေအပ်သောအဂူပသမကြောင့်။ (စမ္မေနဒိဝိဟာညတော၊ ကဲ့သို့တည်း)၊ ဝါ၊ အဂူပသမ၏အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံကြောင့်။ (သေမျှောဂုဠော၊ကဲ့သို့တည်း)၊ အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနံ၊ကို၊ စိတ္တဝိက္ခေပေါတိ၊၍။ ။ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရကထာနိဋ္ဌိတာ။

သဏ္ဌိတိအဝဋ္ဌိတိတိဏ္ဏံပဒဋ္ဌယံဝိ၊သည်လည်း။ ဋ္ဌိတိဝေဝိစနမော၊ သာလျှင်တည်း။ အာရမ္မဏံ။ လ။ အဝဋ္ဌိတိတိ၊၍။ ယံဝစနံ ဂုတ္တံ။ တံဝစနံ၊ဣ၊ ဤအကုသိလိစိတ်၌။ (သံ၊အဝ၊ဥပသာရထို သည်အနက်မရှိ။ဓာတွတ္ထာနုဝတ္တက)။ ။ဥဒ္ဓစ္စံ။ လ။အဝိသာဟာရောတိ၊၍။ ဇဝရူပေါဝိအတ္ထော၊ကို။ ဏ္ဍုဝနလတ္ထတိ။ ပန၊အကုသိလိစိတ်၌။ ။အဝိသာဟာရ စသော ပုန်တို့၏ အနက်ကို အသို့မှတ်ရမည်နည်း။ ။သဟဇာတဓမ္မော၌။နဝိသာဟရတိ၊ မရွေ့ရှားတတ်။ နဝိက္ခပတိ၊မပျံ့လွင့်တတ်။ အဝိသာဟဒူမာနသသ၊မရွေ့ရှားသောစိတ်၏။သဟဇာတဓမ္မသူ၊တို့ကြောင့်၊ နကမ္မတိ၊မတုန်လှုပ်တတ်။(ဥဒ္ဓစ္စကောသဇ္ဇ စသည်တို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်သည်ကိုနှစ်)။ အယာထာဝသမာဓာနတော၊မဟုတ်မမှန် တည်ကြည်ခြင်းကြောင့်၊ မဟုတ်မမှန်အာရုံ၌ ထားခြင်းကြောင့်။ ဏ္ဍတိဇဝံဝိ.အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊၏။ ယောနယောဂုတ္တော၊ သောနယောဇ္ဈနလတ္ထတိ။ (သဟဇာတဓမ္မေသုဖြင့်၊ ကောသဇ္ဇေ၊ သုကို နှစ်စေသည်)။ ဏ္ဍနံဒဿနံ၊ ဤမိစ္ဆာအယူသည်။ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိအန္တောဂဓတ္တာ၊ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိသု၊တို့၌။ ဂတံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ ဒိဋ္ဌိယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌေန၊ လွန်မြောက်ခိုင်ခဲသော အနက် သဘောကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏံ၊ ၏။ တိဏ္ဏဂ္ဟဏဝနဂ္ဂဟဏပဗ္ဗတဂ္ဂဟဏာနိဝိယ၊ မျက်တော၊ ထူထပ်သော သစ်တော၊ အထပ်ထပ် သော တောင်တို့ကဲ့သို့ တည်း။ သာသက်သပ္ပဋိဘယဋ္ဌေ၊ ရဲရှာဘွယ်နှင့် တကွဘော

Digitized by Google

ကျမ်းနှင့်တကွဖြစ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ စောရကန္တာ
ရ စါဠကန္တာရ မရုကန္တာရ နိရုဒကန္တာရ နုဇ္ဇုကန္တာ
ရာဝိယ၊ ခိုးသူကန္တာရ၊ သားရဲကန္တာရ၊ ဆဲဇုတ်ကန္တာရ၊ ရမ
ဏီသော ကန္တာရ၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးသော ကန္တာရတို့ကဲ့သို့
ထည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို၊ ဝိနိဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ထွင်းဘောက်တတ်
သောအနက်သဘောကြောင့်ဂင်း။ ဝိလေခနဋ္ဌေနစ၊ ဆန့်ကျင်
ဘက်ဖြစ်သောအနက်သဘောကြောင့်ဂင်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုကာယိတံ၊
ဇ်း(ဝိပုဇ္ဇာ၊ သုစရိတ်၊ ထိုးဆွခြင်းကို ဟော၏)။ ဟိသစ္ဆံ။ သဿ
တသ၊ သဿတအယူကို။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ ဥစ္ဆေဒဿ၊ ကို၊ ဂဟ
ဏတော၊ ယူခြင်းကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အယူ၏။ ဝိရူပံ၊ ဘောက်ပြန်
သည်ဖြစ်၍။ ဖဿိတံ၊ တုန့်လှုပ်သည်တည်း။ ဇာတိတဿ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပန္ဒိ
တံ၊ ဇ်၏။ ဟိသစ္ဆံ၊ ဇေကသ္မိံ၊ တရုသောအယူ၌။ သံသုမာရာဒယော၊
မိကျောင်းစသည်တို့သည်။ ပုရိသံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍန္တိဝိယ၊ တထာအာ
ရမ္မဏံ၊ ဒဋ္ဌံ၊ မြဲစွာ။ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဇ်။ ပတိဋ္ဌဟနတော၊ လိပ်ခဲတည်း
လည်း တည်တတ်သောကြောင့်။ ဟိသစ္ဆံ၊ အယံ၊ ဤမိစ္ဆာအယူ
သည်း ဇလဝပဝတ္တိဘာဝေန၊ အားကြီးစွာ ဖြစ်သည်ဇ်၏ အဖြစ်
ဖြင့်၊ ပတိဋ္ဌ ဟိတွာ၊ လိပ်ခဲတည်းလည်း တည်၍။ အနုဋ္ဌာ ဝ
ဟတွာ၊ အကျိုးမဲ့ကိုဆောင်တတ်သည်ဇ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုစ္ဆိ
တော၊ စက်ဆုပ်အပ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ ခရီးတည်း။ အယာထာဝပထ
တော၊ ဘောက်ပြန်မှန်သောခရီးဇ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဿမူဇ္ဇေ
နု၊ ခရီးမှားသောသူသည်။ ဂဟိတောဝိ၊ ယူအပ်သောခရီးသည်
လည်း။ တံဂါမံနသမ္ဂါပေတိယထာ၊ ဇေံတထာ။ ဒိဋ္ဌိဂတိကေန၊
သည်၊ သုဂတိပထောတိ၊ သုဂတိသို့သွားသောခရီးဟူ၍။ ဂဟိ
တောဝိ၊ သော်လည်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ သုဂတိ၊ သို့။ နပါပေ
တိ၊ မရောက်စေတတ်။ ဇာတိတဿ။ အယာထာဝ ပထတော၊
ကြောင့်၊ မိစ္ဆာပထော၊ ဇ်။ မိစ္ဆာသဘာဝတော၊ ဘောက်ပြန်
သောသဘာဝရှိသည်ဇ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မိစ္ဆာတို့၊ ဇ်။ (အတ္ထာသန္ဒါ
သဘာဝ ဟော)။ တထ္ထေဝ၊ ထိုမိစ္ဆာ အယူ၌ သာဝဇ္ဇ။ ပရိဇ္ဇာ

Digitized by Google

မနုတော၊ လည်တတ်သော ကြောင့်၊ ငြွေ၊ ၍မိစ္ဆာ အယူ၌၊ ဗာလ၊ တို့သည်။ တရုန့် ဝိလဝန့်၊ ပေါလောပေါ်တတ်ကုန်၏၊ တိတ္ထဉ္စ၊ သူမိုက်တို့၏ ပေါလောပေါ်ရာမိစ္ဆာအယူလည်းဟုတ်၏။ တံ၊ သည်။ အနုတ္ထာနံ၊ အကျိုးမဲ့တို့၏။ အာယတနဉ္စ၊ တည်ရာလည်းဟုတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ တိတ္ထိယာနံ၊ တိတ္ထိတို့၏၊ သံဝေါတိဒေသဉ္စေန၊ နိဝါသနဉ္စာနဉ္စေစ။ အာယတနံ၊ ဖြစ်ရာနေရာတည်း။ (နေဝံနည်းအထိုကား။ တိတ္ထံ ငြေတသံအတ္ထိတိတိတ္ထိယာ၊ ဟုပြု၍ သမာသ်တွဲ။ ကကိုယပြုသည်)။ ဝိပရိယေသဘူတော၊ ဘေဒံပြုန်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝိပလ္လတ္ထဂ္ဂါဟော၊ ဘေဒံပြုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ယူခြင်းတည်း။ သာရဇ္ဇတိ၊ ပြင်းစွာတပ်တတ်၏။ ဥာဏဒဿန ပဋိပက္ခတော၊ သိခြင်း မြင်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့်။ အညာဏံ၊ ၏။ အဒဿနံ၊ ၏။ အဘိမုခေါ၊ ရှေး၌သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ နသမေတိ နသမာဂစ္ဆတိ၊ ကောင်းစွာမသိတတ်။ တပ္ပဋိပက္ခတာယ၊ ထိုလျော်ပတ်စွာသိသော အနူဗောဓဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသန်္ဓံ၊ ထင်ရှားမရှိသောပကတိအတ္တစသည်ကိုဂင်း။ အသမဉ္ဉ၊ အနိစ္စစသောအားဖြင့် မညီမညွတ်မသင့်မတင့်သည်ကိုဂင်း။ ရူပါဒိအု၊ ရူပက္ခန္ဓာစသည်တို့တွင်။ ကေ၊ မမြဲဝိ၊ ကိုလည်း။ တမေဝ၊ မြဲ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာစသော တရားကိုပင်လျှင်။ နပရိယောဂါဟတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍မယူတတ်။ ပတိ၊ ရှေး၌။ အပေက္ခတိ၊ မရှုတတ်၊ ကုသလာကုသလကမ္မေသု၊ တို့တွင်။ (ကေမဋ္ဌိကမ္မံဒ္ဒစပ်)။ ဝိဟိထဝုတ္တိယာ၊ ဘောက်ပြန်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဂင်း။ သဘာဝဂဟဏာဘာဝေနဝါ၊ သဘောကိုယူခြင်း၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဂင်း။ ငြတသ၊ ထိုမောဟအား။ ကေမဋ္ဌိကမ္မံ၊ သည်လည်း။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သယံ၊ မိမိသည်၊ ကဿစိကမ္မဿ၊ ကို။ ပစ္စက္ခကရဏံနာမ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းမည်သည်။ ငြတသ္မိ၊ ထိုမောဟသည်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနေ၊ သော်၊ ယံစိတ္တသန္တာနံ၊ သည်။ မဏ္ဍုသုစိဝေါဒါနံ၊ စင်ကြယ် ခြင်းသည်၊

Digitized by Google

နဝယျ၊ ၏။ တံမဏ္ဍံ၊ ထိုစိတ်အစဉ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းကို။ ဤမိန့၊
မဟာသဉ္ဉာ။ နဋ္ဌံ၊ ဖျက်ဆီးအပ်၏။ (တတိယာ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သ
သ်)။ ထာမဂတဋ္ဌေန၊ အားအစွမ်းသို့ရောက်သောအနက်သ
ဘာအားဖြင့်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းတတ်၏။ ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ အဘိဘ
ဝိ၊ ထိုးကျွင့်ဒိုင်စက်၍ဖြစ်တတ်၏။ (ပရိဂ္ဂေး၊ ဥဂ္ဂေးရှိသောဋ္ဌာ
၊တ်။ အဘိဘာဝနတ္ထေ)။ ဟိတဂ္ဂဟဏာဘာဝေန၊ အစီးအပွါးကို
ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညဒတ္ထု၊ စင်စစ်သော်
ဝ်း။ လင်္ကာယေဝ၊ ချော်ချွတ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ ချန်
သည်သာ လျှင်တည်း။ ခဏ္ဍတိ၊ ချော်ချွတ်၏။ ဒုဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊
ဥင့်ထွစ်ခွင်ခဲသောအနက်သဘောကြောင့်။ မဟာပလိဃသင်္ခါ
ဘ၊ ကြီးစွာသောတံခါးကျည်းဟုဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ ကျည်းမ
ဂုဆိုအပ်သော။ လဂိ၊ တံခါးကျည်းသည်။ ဒုဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊
သထာ၊ ဇေဝံတထာအယမ္ပိအဝိဇ္ဇာ။ လဂိဝိယ၊ တံခါးကျည်းနှင့်တူ
သည်သာလျှင်တည်း။ ။ပဌမစိတ္တံ။ ။ဤဒုံပနစိတ္တံကိဉ္စာပိ
ဘွဇ္ဇတိ၊ တထာပိဤဒုံလဿတိတိဝေဒိတဗ္ဗံတိသမ္ဗန္ဓော။ ကသ္မာ
ဤဒုံလဿတိတိ။ သသင်္ခါရိကတ္တာ။ လ။ ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိအာဟ။
ကသ္မိံ ကာလေဤဒုံလဿတိတိ။ ယဒါ။ လ။ ဇဝဂ္ဂပေကာလေတိအာ
ဟ။ ။သပ္ပယောဂေန၊ လုံ့လနှင့်တကွ။ သဥ္ဇာပိယေန၊ အ
ကြောင်းနှင့်တကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ (လဿတိဒ္ဓစပ်)။ ကုလ
ပုတ္တော။ ပတ္ထေတိ၊ တောင့်တ၏။ တေစ၊ ထိုသတ္တိသွင်း ဂျင်တို့
သည်လည်း။ (နဒေန္တိဒ္ဓစပ်)။ တုမှေ၊ တို့ဿည်။ အညဒိဋ္ဌိကာတိ၊
ငါတို့ အယူမှ တပါးသော အယူရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ကုမာရိကံ နု
ဒေန္တိ။ အထ၊ ထိုသို့သတ္တိသွင်းကိုမပေးကုန်သည်ရှိသော်။ အညော၊
တပါးကုန်သော။ ဥဘတကာ၊ လုလင်၏ ဆွေမျိုးတို့သည်။ (ဒါပေန္တိ
ဒ္ဓစပ်)။ တုမှေ၊ သည်။ ယံကမ္မံ၊ ကို။ ကရောထ၊ ကုန်၏။ တမေဝ
ကမ္မံ၊ လျှင်။ အယံ၊ ဤလုလင်သည်။ ကရိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဤတိ၊ သို့။ ဒါ
ပေန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထိုလုလင်သည်။ ကာလေ၊ သည်၊ ဂစ္ဆန္တေ
ဂစ္ဆန္တေ၊ သွားလတ်သွားလတ်သော်။ ဇတေသံ၊ တို့၏။ ကိရိယာ၊

Digitized by Google

အမှုအရာသည်။ ဝါ၊ အကျင့်သည်။ မနာပါ၊ နှစ်သက်ဘွယ်ရှိခြင်း
ဂုဏ်တို၊ သို့။ ။ထိုနတာ၊ စိတ်၏မခံသည်၏အဖြစ်သည်၊ မိဒ္ဓဏာ၊
စေတသိက်တို့၏ မခံသည်၏အဖြစ်သည်၊ အနုဿာဟသံတိနုနှ
တာ၊ အားမထုတ်ခြင်း၊ ရွံတီး ရွံထွန့်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ဝင်း
အသက္ကိုဝိဿာတာစ၊ မစွမ်းနိုင်ပင်ပန်းခြင်းသည်ဝင်း။ အနုဿာ
ဟလက္ခဏံ၊ အားမထုတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိရိယပနောဒနုပ
သံ၊ ဝိရိယကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သံသိဒနပစ္စုပဋ္ဌာန်း
ဆုတ်နစ်ခြင်းလျင်ထင်သော အခြင်း အရာရှိ၏။ အကမ္မညတာ
လက္ခဏံ၊ အမှုမခံသည်၏ အဖြစ်လျင်လက္ခဏာရှိ၏။ ဩနဟ
နရသံ၊ ဘဲ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ထိနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန်း၊ တွန့်သည်၏ဘ
ဖြစ်လျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ပစလာယိကနိဒ္ဒါပစ္စုပဋ္ဌာ
နံ၊ မျက်လွှာတထွပ်လွှပ်၊ ငိုက်မျဉ်းခြင်းလျင် ထင်သောအခြင်း
အရာရှိ၏။ ဥဘယံပိ၊ သည်လည်း။ အရတိတန္ဒိပိဇ္ဇာဒီသု၊ မ
မ္မေလျော်ခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ကိုယ်လက်တဆန့်ကျင်ကျင်ရှိခြင်း
စသည်တို့ရှိ၊ အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနံ၊ ။ဒုတိယ။
နာရုယန နိရောဇန မလ္လယုဒ္ဓ နဋ္ဌသမဏ္ဍာဒီနိ၊ ကြက်တိုက်ခြင်း
လက်ပမ်းလုံးခြင်း၊ လက်ဝှေ့သတ်ခြင်း၊ ကဲ့သို့ သဘင်စသည်
တို့ကို။ ပဿတော၊ သူအားငင်း။ မနာပိယ သဒ္ဒသဝနာဒီဟု
တသဝါ၊ နှစ်သက်ဘွယ်သော အသံကို ကြားနာခြင်းစသည်
တို့ရှိ လေ့ကျက်သော သူအားငင်း။ ဇွာဓ၊ ဤတတိယစိတ်၌
(ပဋ္ဌဟူသည်၊ ဆန္ဒ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ မာန နှင့်ငါး
ပါးတည်း)၊ အပဏ္ဏကဂါနိ၊ မချွတ်မယွင်းသောအင်္ဂါတို့သည်
မည်တိ၊ ငါသာဣန္ဒြိတ်၏ဟု မှတ်ထင် အောက်မေ့တတ်၏
ဥဏ္ဏာတလက္ခဏော၊ တက်ကြွခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သံပဂ္ဂဟရ
သော၊ မိမိကိုယ်ကိုချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကောထုကမျတာ
ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မှန်ကင်းကဲ့သို့ထောင်လွှားခြင်းလျင်ထင်သော အ
ခြင်းအရာရှိ၏။ ဒိဋ္ဌိပ္ပယုတ္တာ လောဘပဒဋ္ဌာနော၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်မယှဉ်
သောလောဘလျင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဥမ္မာဒေါဝိယ၊

Digitized by Google

ကျေးကဲ့သို့။ ။တတိယံ။ ။စတုတ္ထံ၊ စတုတ္ထစိတ်သည်။
ဒုဇ္ဈတိဇ္ဈာန်စ)။ဝုတ္တပ္ပကာရေသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသုဇေ၊ တို့
ဝသျှင်။ (အောက်ဖွဲ့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နာရာယန စသည်ကို
)။ခေဠံ၊ တံတွေးကို။ခိပတိ၊ ထွေးကုန်၏။ငစ်ချကုန်၏။ ပါဒပံ
ခြေမှုန့်ကို။ ဩကိရတိ၊ ကြဲချကုန်၏။ တသ၊ ထိုတံတွေးစ
ည်ကို။ပရိဟရဏတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သဉ္ဉသဟာနံ၊
းထုတ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ အနုရက္ခရာ၊အကြားအ
ခြားခဲ့။ဩလောကေန္တာနံ၊ ကြည့်ကုန်သောသူတို့အားဇင်း။ရာ
နာဒူကေသု၊ မင်းကချေသည် တို့သည်။ နိက္ခန္တေသု၊ ထွက်
တ်ကုန်သော်။ ဥသာရဏာယ၊ ရွေ့ခြင်းသည်။ ဝတ္တမာနာ
၊သော်။ဩလောကေန္တာနံစ၊ တို့အားဇင်း။ ဇာဓ၊ ဤစတုတ္ထ
တ်ခဲ့။ ဥဘယတ္ထာဝိ၊ နှစ်ပါးစုံသော တတိယ၊ စတုတ္ထ စိတ်ခဲ့
သည်း။တံ၊ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို။ ။စတုတ္ထံ။ ။ပဉ္စမံဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။
ထ္ထ၊ ဤပဉ္စမစိတ်ခဲ့။ ။ပဉ္စမံ။ ။ဆဋ္ဌသတ္တမ အဋ္ဌမာနိဝေဒိ
အဇ္ဈာနိတ်။ ။နဝမံဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ ဒုမနဿ၊ မကောင်းသော
ဖိတ်၏။ဝါ၊ စက်ဆုပ်အပ်သောစိတ်၏။ အသံပိယာယနဘာဝေ
နံ၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဋိဟညတိ၊ ထိပါး
သွင်းဆဲတတ်၏။ဇာတိတသ္မာပဋိစံ။ (ပဋိဟညတိကား။ပဋိဧ့ား
ရှိသောဟနဓာတ်။ ဒိဝါဒိတောယော၊ ဖြင့်ယပစ္စည်းသက်။ ယ
ထာကတ္တရိစ၊ဖြင့်ဓာတွန်းနှင့်တကွယပစ္စည်းကို စဝဂ်ဥပြု၍
ပြီးစေ)။ဒေါမနဿံ၊သည်။ အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏော၊အ
နိဋ္ဌာရုံကိုခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။အနိဋ္ဌာကာရသမ္ပေါဂရသံ၊
အနိဋ္ဌဖြစ်သော အာရုံအစုကိုခံစားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စေတသိကာ
ဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊စိတ်၌ဖြစ်သော နှိပ်စက်ခြင်းလျှင်ထင်သောအ
ခြင်းအာရုံရှိ၏။ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ၊၏။ မူလကမ္မပဝေသု၊တို့၌။
ပုရိမစိတ္တေသုအာဂတံယထာဇဝံတထာဝုတ္တံတိ။ သော၊ထိုဒေါ
သသည်။ စဿိက္ကလက္ခဏော၊ ကြမ်းထမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။
ဗဟုတာသီဝိသောဝိယ၊ လွှံတံဖြင့်ခတ်မိသောဖြွေဟောက်ကဲ့

Digitized by Google

သို့တည်း။ဝိသဇ္ဇနရသော၊ ထျင်စွာဖြစ်ခြင်း ရွေခြင်းကိစ္စရှိ
(ဝိပုဇ္ဇသဇ္ဇဓာတ်၊ အနိဋ္ဌရုပ်ကို ဖြစ်စေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ရ
မိမိ၏ ဖြစ်သောအခြင်းအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်ဂင်း၊ ဖြစ်သည်ကို
သဇ္ဇနဆိုသည်)။ ဝိသနီပါတောဝိယ၊ အဆိပ်၏ ကျခြင်းကဲ့
တည်း။အတ္တနော၊၏။ နိဿယဒဟနရသော၊ မီရာဝတ္ထုရုပ်
လောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ဓါဝဝိုဝိယ၊ တောမီးကဲ့သို့တည်း။ နုသ
ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ပြစ်မှားခြင်းဣင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏
ပတ္တောဝိယ၊ရန်သူကဲ့သို့တည်း။ အာဃာတဝတ္ထု ပဒဋ္ဌာန
ရန်ပြုံးဘွဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာဃာတဝတ္ထုဣင်
စွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဝိသသံသဋ္ဌပူတိမုတ္တံဝိယ၊ အဆိပ်
ရောနှောသောကျင်ယဲပုပ်ကဲ့သို့။ တေန၊ထိုဓါတ်ဖြင့်၊ စိ
သည်။ ဗျာပဇ္ဇတိ ပူတိဘာဝံဥပဂစ္ဆတိ၊ ပုပ်သည်၏ အဖြစ်
ကပ်ရောက်တတ်၏။ ဝိနယာစာရ ရူပသမ္ပတ္တိဟိတသုခါဒီနိ၊
နည်း အကျင့်၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ အဆင်း၏ပြည့်စုံခြင်း စီးပွါးချ
သာစ သည်တို့ကို။ဗျာပါဒယတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဝါ၊ တောက
ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်၏။ ။ဣသ်တိ၊ ဥ။ရှုတတ်
သာ၊ ထိုဣသာသည်။ ဥဿုယျနလက္ခဏာ၊ ဥ။ရှုခြင်းဏ
ဏာရှိ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုသူတပါးစည်းစိမ်ဥစ္စာသာလျင်။ အနုတိ
တိရသာ၊ မနွေ့ထျော်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။တတော၊ထိုသူတပါးစည်
စိမ်မှ။ ဝိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မျက်နှာမထူသည်၏အဖြစ်ဣ
ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ပရသမ္ပတ္တိပဒဋ္ဌာနာ၊သူတပါးစည်
စိမ်ဣျင်နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ လဒ္ဓါနံဝါ၊ ရအပ်ပြီးသည်
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ လဘိတဗ္ဗာနံဝါ၊ ရအပ်လတ္တံ့လည်းဖြစ်
ကုန်သော။ဂုဟနလက္ခဏာ၊ ဣျှိုဝှက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။အကျမ
ရသံ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ထွန်
တိုခြင်းဣျင် ထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏။ ကစ္ဆုကစ္ဆုကတာ
ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ သာယာခြင်းကင်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်ဖြစ်
ခြင်းဣျင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဝါ၊ စပ်ပူ ဆင်းရဲသော

Digitized by Google

အခြင်းအရောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလျှင် ထင်သောအခြင်းအရေးရှိ၏။ အတ္တသမ္မတ္တိပဒဋ္ဌာန်၊ ဒိဗိစည်းစိမ်လျှင်နိုးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ကုန်ဆုံးတတ်၊စက်ဆုပ်စွာ၊ကတံ၊ပြုအပ်သည်တည်း။ကုကတံ၊ ၏။တံ၊ထိုကဲ့ကဲ့သို့သည်း၊ပစ္စာနုတာပလက္ခဏာ၊နောင်တတတာန် ပူပန်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ကတာကတာနုသောစနရသံ၊ ပြုအပ် ပြီးသောဒုစရိုက်၊ မပြုမိသောသုစရိုက်တို့၌ အဘန်တလဲလဲ စိုး ရိမ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ။(ကတနှင့်ဒုစရိုက်၊အကတနှင့်သုစရိုက်ကို ပစ္စက္ခပြီ။ ဆိုမှ၊ကတံမေပါပံ၊ အကတံမေ ကလျာဏံတိ ဝိပ္ပဋိသာ ရောဥပ္ပဇ္ဇတိ၊စသောပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာတို့နှင့်ညီမည်)။ ။ ဝိပ္ပဋိသာရ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ နှလုံးမသာယာခြင်းလျှင်ထင်သော အ ခြင်းအရောရှိ၏။ကတာကတပဒဋ္ဌာန်၊ ပြုအပ်ပြီးသောဒုစရိုက်၊ မ ပြုမိသောသုစရိုက်လျှင် နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဒါသဗျဝိ ယ၊ကျွန်ကဲ့သို့။ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊၏။ ။(ကျွန်သည်သူတပါးနှင့်စပ်သကဲ့ သို့၊ ထိုအတူကုက္ကုစ္စသည်၊ပြုအပ်ပြီးသောဒုစရိုက်၊ မပြုမိသော သူစရိုက်နှင့်စပ်သည်)။ • ။ပကတိဘာဝဝိဇဟနဋ္ဌေန၊ပကတိ သဘောကိုစွန့်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဗျာပဇ္ဇနံ၊ ဘောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်း။ဗျာပတ္တိ၊ခြင်း။ဝါ၊ကား။ ဆုံးပ တိဝိရောဓော ဟူသော၌ပုန်ကို။ဝိရုဒ္ဓါကာရပတိဝိရုဒ္ဓကာမဝ သေန၊ ဆန့်ကျင်သောအခြင်းအရော၏ အဘန်တလဲလဲဆန့်ကျင် ခြင်းကို ထိုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ တသ၊ ထိုကြမ်းထမ်း သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဇတေန၊ထိုဒေါသဖြင့်၊ သုဆောဝိတံ၊ကောင်းစွာတင် အပ်သော၊ ဝစနံ၊စကားသည်။ နဟောတိ၊ဒုရုတ္တံ၊မကောင်းသ ဖြင့်ဆိုအပ်သော။ အဟရိပုဏ္ဏမေဝ၊ မပြည့်စုံသောစကားသည် သာလျှင်။ ဟိသစ္စံ၊ ပရိပုဏ္ဏဝစနံနာမနတ္ထိ။ကသစိ၊အား။ ပရိ ပုဏ္ဏဝစနံနာမ။(ထိုက်)။ သစေဝိဟောတိ။တံ၊ထိုပြည့်စုံစွာဆို နိုင်ခြင်းသည်။အပ္ပမာတံ။အသုဇနနဋ္ဌေန၊ မျက်ရည်ကဲ့ဖြစ်စေ တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အသုရောပနတော၊ မျက်ရည်ကိုယို စေထတ်သောကြောင့်။ တံ၊ ထိုမျက်ရည်ကိုယိုစေခြင်းသည်။

Digitized by Google

အတွက်မနတာ၊မိမိစိတ်၏အဖြစ်သည်။နှ၊မဟုတ်။ ။နဝမံ၊ ။ဒသမံဥပုဇ္ဈာတိတိ။ဥဿာဟိတသဝါ၊ တိုက်တွန်းဆပ်သောသူ အားငင်း။ ဇော်၊ ဤဒသမစိတ်၌။(ဥပုဇ္ဈာင်္ဂ၌စပ်)။စတွာရိ။ အယ္ဟ ကင်္ခါနှိ၊မချွတ်ယွင်းသောအင်္ဂါတို့ငင်း။ထိနမိဒ္ဓံ၊ငင်း။ဇ္ဈာတိ၊သို့ ဇ္ဈာမေဆ၊တို့သည်။သတ္တ၊ကုန်သော။ယေဝါပနကာဥပုဇ္ဈာင်္ဂ ။ အဘယ်နှင့်သတ္တဖြစ်သနည်း။ဇ္ဈာသာဒိနံ၊လ။သဒ္ဒါမိန့်။ ။ဒသမံ။ ။ဇကာဒသမံဥပုဇ္ဈာတိတိ။စိကိစ္ဆာ၊ဥာဏ်တည်းဟူသော ကုစားခြင်းမှ၊ ကုစားကြောင်းဖြစ်သောဥာဏ်မှ၊ ကုစားတတ် သောဥာဏ်မှ။ ဝိဂတာ၊ ကင်းသည်တည်း။ ဇောယကာ၌၊ ဖြင့်။သဘာဝံ၊ တေဘူမကတရားတို့၏သဘောကို။ဝိစိနန္တော၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်သည်ရှိသော်။ ကိစ္ဆတိကိလမတိ၊ ပင်ပန်းတတ် ၏။ (ကိစ္ဆတိကိလမတိဇောယာတိ ကိစ္ဆာ။ ဝိစိနာတိတိ ဝိစိ နန္တော။ဝိစိနန္တဿကိစ္ဆာဝိစိကိစ္ဆာ၊စ်)။ ။သာ၊သည်။သံသ ယလက္ခဏာ၊ယုံမှားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ထိမှဤမှပြေးသွားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကမ္မနရသော၊ တုန်လှုပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနိစ္ဆယ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းလျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ အနေကံသဂ္ဂါဟာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဇကောစ်စစ်မဟုတ်သည်ကို ယူ ခြင်းလျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ အယောနိသောမနသိကာ ရပဒဋ္ဌာနာ။ပဋိပတ္တိအာနာယကရောတိ၊ပဋိပတ်၏အာနာယ်ကို ပြုတတ်၏ဟူ၍။ ။စိတ္တေကဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသဒ္ဒါသဒ္ဒါတိ စသော ပုဒ်တို့ကိုမဟောမူ၍။ စိတ္တသဒ္ဒါတိဟူသောတပုဒ်ကိုသာအဘဲ ကြောင့် ဟောလေသနည်း။ နိဒ္ဒေသစသည်ကိုမိန့်။ ။စိတ္တေ ကဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသေဝုတ္တံတိ။ကင်္ခါယ၊ကို။အာယနာ၊ဖြစ်စေတတ် သည်တည်း။ဟိသစ္ဒံ။ပုရိမကင်္ခါ၊သည်။ဥတ္တရကင်္ခံ၊ကို၊အာယ တိနာမ၊ ဖြစ်စေသည်မည်၏။ ဇောံ၊ဤကင်္ခါယနာဟူသောပုဒ် ကို။ကင်္ခါသမဂ္ဂိစိတ္တံ၊သည်။(ကင်္ခါယိတံနာမဒ္ဒစပ်)။ ။အဘဲ့ ကြောင့် ကင်္ခါယိတ မည်သနည်း။ ကင်္ခါယအယိတတ္တာ၊မိန့်။ (အယိတဒ္ဓံ ပဝတ္တေတဒ္ဓံတိအယိတံ၊ ကင်္ခါယအယိတံကင်္ခါယိ

Digitized by Google

ဲ၊ပြု)။ မတိ၊ပညာသည်။ နာ၊မဟုတ်။ ဒွိဓာ၊နှစ်ဖြာ။ ဇွေ့ယတိ၊
စ်တတ်၏။ (တုန်လှုပ်သောအားဖြင့်ဖြစ်သည်)။ ဣန္ဒံဓမ္မဇာတံ၊
သည်။ ဣတိအာဒိပဝတ္တိယာ၊ ဤသို့စသောအခြင်းအရာအားဖြင့်
စ်ခြင်းကြောင့်။ သေတိ၊ဖြစ်တတ်၏။ (သံသဒ္ဒါသမန္တာဂ္ဂ၊ သိ
ာတ်)။ ဇေဋ္ဌသံ၊တရုတည်းသောအဘိုးကို။ (အံသသဒ္ဒါကောဋ္ဌာ
သဂ္ဂ)။ ဇေဋ္ဌသဂ္ဂါဟော၊ တရုတည်းသောအဘိုးကိုယူသည်။ နာ၊
ဟုတ်။ နိဒ္ဒေ့ဆိုကုံ၊ဌာ။ အသက္ကောန်၊၍။ ဩသက္ကတိ၊ဆုတ်တတ်
ခဲ့။ ဣအာအာဘိရုဠှသဗ္ဗတိဩသက္ကတိတိ အာသဗ္ဗနာပြု၊ တတိ
သက္ခရာ ဗနှင့် သင့်၏။ သဗ္ဗတိ၊ ဆုတ်တတ်၏၊ ရွှေ့တတ်၏၊
လျော့တတ်၏။ ။ဇေဟသမံ။ ။ဣန္ဒံစိတ္တံဥဒ္ဓတံဟောတိ
တိ။ စေတော၊ ကို။ ဝိက္ခိပတိ၊ ပစ်ချတတ်၏။ ပျံလွင့်စေတတ်
၏။ ဘန္တာဘာဝေါ၊ တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်၊ ပဝဋ်တိ၊ လည်၏။
ဝဋ္ဋိစတုရသေသာ၊ လုံးသောလေးထောင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ ။
မောဟမူန္ဒေးဒ္ဓ ပကိဏ္ဏက ဝိနိစ္ဆယကိုပြုပြီး၍။ အလုံးစုံသောအ
ကွသိဋ်စိတ်ဘို့ဒွိဖြာအံ့သောဌါ။ သဗ္ဗေသုပိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။
ဇဏ္ဍော၊ ဤအကုသိဋ် စိတ်ဒွိ၊ ဥာဏာ ဘာဝတော၊ ဥာဏ် မရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္ဆိမနွယော၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သောမော
ဟမူန္ဒေးဒ္ဓ။ သေသာပိ၊ ဝိမံသမှ ကြွင်းသော အဓိပတိတို့သည်
လည်း။ ကိစ္စိဓမ္မံ၊ ဆန္ဒစသည်တို့တွင် တစုံတရာသောတကွဖြစ်
သောထရားကို။ ပဋ္ဌာနေစ၊ ဒွိလည်း။ ပဒိသိဒ္ဓတော၊ မြစ်ခြင်း
ကြောင့်။ နတ္ထိယေဝ။ အလဒ္ဓါဓိမောက္ခေ့သော။ ဒုဗ္ဗလဝိ၊သော။
ဝိမိကိစ္စာသဟဂတော၊ သည်။ အာကာမှာနေ၊ သော်။ လဒ္ဓါဓိ
မောက္ခံဗလဝံ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊သည်။ကသ္မာနာကာမှတိ။ ဇာတိ
အယံစောဒနာ။ ။ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ ဘာဝတော၊ ဟူ
သောဟိတ်ကိုချုထို၍၊ယဒိဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တသ္မာ၊ ထိုသို့
ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၏ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဝိဘင်းဒ္ဓ မလာသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊တံ၊ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတနာကို။ ဇာတရဿာ
ဝိ၊ ဤမှတပါးသောဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတနာ၏လည်း။ ဇဏ္ဍော၊

Digitized by Google

၌အပါယ်ဘုံ၌သာလျှင်။ပဒိုသဒ္ဓိခါနံ ဘဝေယျ။ပန။စင်စစ်သော်
ကား။ ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ၎ထို၊၌ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတနာ၏ အ
ပါယ်ဘုံ၌ပဋိသန္ဓေကိုပေးခြင်းသည်။ နတ္ထိ။တည်မှာ၊ ထိုသို့ဥဒ္ဓစ္စ
သဟဂုတ်စေတနာ၏ အပါယ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကိုပေးခြင်း၏ မရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ။အဓိပ္ပာယ်ကား။ ပဋိသန္ဓေကိုဥဒ္ဓစ္စ
သဟဂုတ် စေတနာ၏ မင်ဗတ် သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊
ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတို့၌မလာ။ ထိုဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗထို့၌
မလာသဖြင့်၊ ပဋိသန္ဓေကိုမင်ဗခြင်းကိုပြီးစေတတ်၏။ အကယ်
၍ပဋိသန္ဓေကိုပေးသည်ရှိသော်၊ အပါယ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကိုပေး
ရာ၏။ အပါယ်ဘုံ၌ပဋိသန္ဓေကိုပေးသည်ရှိသော်။ အပါယဂမနီ
ယကို၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
သောတာပတ္တိမဂ်သည်ပယ်ရာ၏။ ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စေတနာ
ကို၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သည်မဖြစ်။ ထိုကြောင့်၊
ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဝိဘင်း၌မလာ။အကုသိလ်တို့သည်၊ ဒဿ
နေနပဟာတဗ္ဗ၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ ၃စ်ပါး အပြားရှိကုန်၏၊
ထို၃စ်ပါးတို့တွင်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ စေတနာတို့၏။ နာ
နာကွဏိက ကမ္မပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို မဟောအပ်။ ဒဿနေန
ပဟာတဗ္ဗစေတနာတို့၏သာလျှင် နာနာကွဏိက ကမ္မပစ္စည်း
၏အဖြစ်ကိုဟောအပ်၏။ ။အကုသလာဓမ္မာတိပဒဿဝဏ္ဏနာ
နိဋ္ဌိတာ။

တတ္ထ၊ ထိုကတမေဓမ္မာအဗျာကတာအစရှိသောစကားရပ်
၌။အဗျာကတံ၊သည်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊သည်၊ဟောတိ၊၏။တေသု၊ ထို
လေးပါးသောအဗျာကတတို့တွင်။ဝိပါကအဗျာကတံ၊ကို။(တေ
သုဝိပါကအဗျာကတံ စသောပုဒ်တို့ကို။ ဘာဇေတွာဒဿေတုံ
ကတမေဓမ္မာ အဗျာကတာတိအာဒိအာဂရဲ့၊ ဟူသောဝါကျနှင့်
စပ်)။ တဿာဝိ၊ ထိုစကျွဝိညာဉ်၏လည်း။ (၎င်းတဿာဝိဟု

Digitized by Google

သာ ပုန်ကိုလည်း။ ဥပ္ပတ္တိ်ဒိပေတံ ကာမာ ဝစရသဿ ကုသ
သာ ကမ္မသကတတ္တာတိအာဒိဂတ္တိ၊ နှင့်စပ်။ ဌပေတွာနွါရာ
ဆွေးဆွေးဒိသာခာရဏာပစ္စယံ၊ ကား၊ အသာခာရဏာကမ္မပစ္စယ
သေ ဒနဝ၊ ဌ၊ ဝေသဒ္ဒါ၏နိဝတ္တေတဗ္ဗ)။ ။အာစိတတ္တာ၊ဆည်း
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝနိုတ ကာရဏာ၊ ပွါးခြင်းဟူ
သာအကြောင်းကြောင့်။ ။အကြင်သို့သောအခြင်းအရာအား
ခြင့် တပါးသော ကံ၏အကျိုးကို တားမြစ်၍ မိမိ၏အကျိုးပေး
ခြင်းကိုရှေ့ရှုခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်
ဌါး သောကြောင့် ဟူလို။ ။ကာရဏာ ဘူတသာ၊ သော။
ကဋ္ဌသာ၊ ၏။ဝိညာဏ်၊ တည်း။(ရူပါရုံစသောအကြောင်းတို့၏၊
ဘပါးသောဝိညာဉ်နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘေရိ
သန္ဓေါ ယဝက်ရောက်သို့ အသာခာရဏာ ဖြစ်သော စက္ခုစ
သောဝတ္ထုဖြင့်၊စက္ခုဝိညာဏ်၊သောတဝိညာဏ်၊ဟူအမည်ကို
ထုတ်အပ်၏။ အကြောင်းကား၊ စက္ခုစသည်တို့၏ ထက်သည်၊
နှံ့စသည်ဖြစ်သတ်သော်၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ထက်သည်
၏အဖြစ်၊နှံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။ နိဿယ၏အဖြစ်ဖြင့်ထူး
သောအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်ဂင်းတည်း)။ ။စက္ခုသဒ္ဓိသ
တရူပဝိဇာနနလက္ခဏာ၊စက္ခုဝတ္ထုကဲ့မှီ၍ရူပါရုံကိုသိခြင်းလက္ခ
ဏာရှိ၏။ ။(ဤအနက်ကို ဂဏ္ဌိဟောင်းဆရာသည် ငိုကာကို
ထောက်၍ပယ်၏။ ငိုကာကိုမထည့်။ ပယ်သော်လည်း အပြစ်မ
ရောက်။ဤအနက်သင့်သည်၊မိမိကားစက္ခုဝတ္ထုကဲ့မှီခြင်း၊ရူပါ
ရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ဟူဒွန်ဝါကျ၏အဖြစ်ဖြင့်အနက်ပေး၏။
ဤကဲ့သို့ယောဇနာသေ်။ စက္ခုသဒ္ဓိသိတလက္ခဏာတခု၊ရူပ
ဝိဇာနနလက္ခဏာ တခုဖြစ်၍။ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် မြိရာ တူသော
ဖဿစသည် သည်။ ရူပါရုံကိုအာရုံပြုသော ပဉ္စဒွါရာ ဝဇ္ဇနံစ
သည်တို့နှင့်လည်းဆက်ဆံရကားမသင့်နေတည်း။ ။စက္ခု
သဒ္ဓိသိတဉ္စတံရူပဝိဇာနနဉ္စာတိစက္ခုသဒ္ဓိသိတရူပဝိဇာနနံ။
ဇဝံလက္ခဏံ စက္ခုဝိညာဏ်၊ ဟူသောစကားကို၊ ငိုကာ ဆရာ

Digitized by Google

သည်၊ နိလုပ္ပလစသောသန္ဓါတို့ကဲ့သို့၊ အညမညပိဝေသသန၊ ပိ
သေသိတဇ္ဇ၏အဖြစ်ကို နှုတ်ယူသွင်း၍ဆိုအပ်၏။ ထိုကြောင့်အနုပ
ကာရ၌။ ။စက္ခုသန္နိဿိတန္တိအာဒိနာမနွယသနိလုပ္ပလသန္ဓါ
ဒိနိုပိယအညမညပိဝေသနပိသေသိတဇ္ဇဘာဝမာဟာ။ ။ဟု
မိန့်၏။ ။စက္ခုသန္နိဿိတသန္ဓါဖြင့်၊ ရူပါရုံဣန္ဒြေ အာရုံရှိသော
သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းစသည်ကိုပယ်၏။ရူပဝိဇာနနသန္ဓါဖြင့်၊ စက္ခုဝတ္ထု
ရွှဲမှီကုန်သော ဖဿစသည်တို့ကို နှစ်စေ၏၊ ဖဿစသည်တို့
ကား၊ ပိညာဏကိစ္စမရှိသောကြောင့်တည်း၊ စက္ခုရူပသန္ဓါတို့
ဖြင့်လည်း၊ နိဿယအားဖြင့်ဂင်း၊ အာရမ္မဏအားဖြင့်ဂင်း၊ ဝိဇာနန
ကိုထင်စွာပြု၏)။ ။ရူပမတ္တာရမ္မဏာရသံ၊ ရူပါရုံမှကိုအာရုံ
ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ရူပါဘိမုခီဘာဝပစ္စုပ္ပဋ္ဌာန်၊ ရူပါရုံကိုရှေးရှုသည်
၏အဖြစ်ဣဋ္ဌာဓိဂမနောဓာတုယာ၊ ၏။ အဟမပဒဋ္ဌာန်၊ ကင်းခြင်းဣန္ဒြေ
စွာသောအကြောင်းရှိ၏။ စိတ္တဇ္ဇိသုဋ္ဌာနေသုပိဘဏ္ဍိ၊ဂန္ဓတိ၊ဝေ
နာတိသုယေဝပိဘဏ္ဍိ၊ဂန္ဓတိတိသမ္ဘန္ဓော။ ။ဗျာနဂ်ဝသေန
ဟူသောစကားကို၊ နွေးပဉ္စ ပိညာဉ်သည် ကြဉ်ဆဉ်သော စိတ်
တို့၌ ထင်ရှား ရှိကုန်သော၊ ဥပေက္ခာ သုခဒုက္ခေ ကဂ္ဂထာတို့
၏ ဗျာနဉ်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဤနွေးပဉ္စ ပိညာဉ် ဒွိဇည်း၊ ထို
နှင့် တူကုန်သော၊ ဥပေက္ခာ၊ သုခဒုက္ခေ ကဂ္ဂထာတို့၌၊ နွေးပဉ္စ
ပိညာဉ် သည် ကြဉ် ဆဉ်သော စိတ်တို့၌၊ ဗျာနဉ်၏ အမည်ကို
တင်စား၍ဆိုအပ်၏။ ဗျာနပစ္စည်း၏အဖြစ်မဖြစ်ထတ်သော်ဈာန်
အင်္ဂါ၏အဖြစ်မရှိသောကြောင့်တည်း။ ဗျာနပစ္စည်းမဖြစ်ထတ်
သော်ဒုတိယရာသိ၌မည္ဆန်းအပ် ဟူငြားအံ့။ ဗျာနပစ္စည်း မဖြစ်
ဘူးသည်း၊ဝေဒနာစိတ္တုပ္ပါဒိတို့၏ဥပေက္ခာစသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်ဂင်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ကုန်သော စိတ္တုပ္ပါဒိတို့ကို ဟောခြင်းဖို့
တပါးသောဌာနမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။ ဒုတိယရာသိ၌
ညွှန်း၏။ ။စက္ခုဝိညာဏံ၊ ကို။ပဏ္ဏာရသို့၊ ၍။ ဝတ္ထုတော၊မှီရာ
စက္ခုဝတ္ထုအားဖြင့်။ ဂတ္တံ၊၏။ဟိသစ္ဆံ၏၊ ကုသလံ၊သည်၊ ပရိ

ဒုတိယာယ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အညစ်အကြေးမှ စင်
ကယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘဝင်္ဂနိသန္ဓေန၊ ဘဝင်္ဂ၏အကျိုး
ကြောင့်အားဖြင့်၊ ပဏ္ဍာရံနှာမ၊ ၏။ ဝိပါကံသည်။ ဝတ္ထုပဏ္ဍာရတာ
ဒီရာပသာဒဝတ္ထုရုပ်တို့၏ပြုစင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဏ္ဍာရံ
မ၊ ၏၊ ။ဒိုကာဆရာကား။ ဝတ္ထုပဏ္ဍာရတာယ ဟူသော
သည်းကို စတုဝေါကာရတုံ့၌ မရအပ်။ ထိုစတုဝေါကာရတုံ့၌
ဘဝင်္ဂ၏ငင်း၊ ထိုဘဝင်္ဂထွက်သောအကုသိုလ်၏ငင်း၊ ပဏ္ဍာရ၏
ဖြစ်သည်မဖြစ်ချ။ ထိုကြောင့်၊ စတုဝေါကာရတုံ့၌ ပဏ္ဍာရ၏
ကြောင်းကို ဆိုအပ်၏ဟု မန္ဒစသက်သည်ကို ဆို၏။ မိမိ၏အ
ကြိုက်ကား၊ ပဏ္ဍာရ၏အဖြစ်သည် စိတ်၏သဘောတည်း။ ။
အိသစ္စံ။ ဇာနံဝိစိတ္တံ၊ ဤစကျ့ဝိညာဉ်စိတ်သည်လည်း။ နဗ္ဘလံ၊
၏။ ။ပိသဒ္ဒါကို၊ ဌိတိမတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော ဂ္ရေးဠဆိုအပ်
သောဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ကိုငဲ့၍ ဆိုအပ်၏။ ။ထွေ၊ ဤစကျ့
ဝိညာဉ်စိတ်ဠ။ ပဝတ္တဋ္ဌိတိမတ္တာမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။(သဏ္ဌိတိ၊စ
ဆည်ကား ဇဝသဒ္ဒါ၏နိဝတ္တေတဗ္ဗ)။ ။ကသ္မာဟိယသ္မာ၊ ဗျာ
နိနာမ၊သည်။ ဝိတက္ကပစ္စိမကံ၊ ဝိတက်လျှင်နောက်ထိုက်ရှိ၏။
ဝါ၊ဝိတက်လျှင်နောက်ဆုံးဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့အဝိတက္က
အဟေတုကစိတ်တို့ဠဗျာနှင့်မဂ္ဂင်တို့၏ မရအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဇာန၊ ဤစကျ့ဝိညာဉ်စိတ်ဠ။ဥဘယံပိ၊ ဗျာနှင့်မဂ္ဂင်နှစ်
ပါးစုံကိုလည်း။ နဥဇ္ဈတံ၊ မထုတ်အပ်။ (ဝိတက် မရှိသည်ဟူ
သည်းပကတိသဘောအားဖြင့်မရှိသည်။ ဘာဝနာဖြင့်အင်္ဂါကို
လွန်သောအားဖြင့်မရှိသည်မဟုတ်)။ ။ဟိ၊အထူးကား။ ကာ
ယဝိညာဏော်သုခံဘာဖိတံ။သောဝိဝိသေသော၊ကိုလည်း။(ဝေ
ဒိတဗ္ဗာဠစ်)။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ပဒိုစ္စနှုနာနိစ်သော၊ထိခိုက်ခြင်း
ကြောင့် ဖြစ်သောအသံသည်။ ဝါ၊ ထိခိုက်သော အသံသည်။
စတုန္နံအဓိကရဏိနံ၊ ပေလေးခုတို့၏။ ဥပရိ၊ဠ။ စတ္တာရောကပ္ပါ
သဝိဂုဝိဏ္ဏော၊ လေးခုသောဝါဂွမ်းစိုင်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊၍။ ဝိစု
ဝိဏ္ဏေဟေဝ၊ ဝါဂွမ်းစိုင်တို့ဖြင့် သာဏျင်။ ပဏ္ဍာတ ကာဠော်ဝိ

Digitized by Google

ယ၊ ထိုခိုက်သောအခါကဲ့သို့။ ဗဟိဒ္ဓါမဟာဘူတာရမ္မဏာ၊ သည
(စသဖြင့်တွာဒ္ဓထိပါးခဲ့၍။ ပဒိုဟညတိဒ္ဓစပ်။ ဗဟိဒ္ဓါကားနိ၊သ
နမျှသာ။ အဏ္ဏဘ္ဘလည်း အာရုံ ဖြစ်ကောင်းသည်၊ ဝါ၊ဝိညာ
ဓာတ်၏ မိုရာဘုတ်မှဘပါးကို ဗဟိဒ္ဓဟု ဆိုအပ်၏)။ ကုရုံ၊ တ
သည်။ အဓိကရေကို၊ ပေကို၊ ဂဏ္ဌာတိ၊ ယူ၏။ ဿတိတသ္မာ၊ ထိ
တူ၏ ဝါဂွမ်းရိုင်ကို ဖြတ်၍ ပေကို ယူသည်၏ အဖြစ်၊ ကြော
နိဿံသော၊ ထိုခိုက်သောအသံသည်။ ဗလဝါဟောတိ ယထာ
မေဝံ။ ။ပသာဒန္ဒြင့်ထိုခိုက်သောအာရုံ၏ သင့်တင့်ထော
ပတ်သော့အရပ်ဒွတည်သည်ကို။ ပသာဒံသဒ္ဒေတွာ၊ အာပါ
ဂစ္ဆဲဟု ဆိုသည် ဟူ၍မှတ်။ (ဗလဝါ ဟောတိ နောင်။ ဿ
တသ္မာ၊ ထည့်)။ ဿဒ္ဓါ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် ယှဉ်ဖြ
ကြောင့်သုခဒုက္ခ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ဓာတု အနုဂ္ဂဟ
တုကျွောဘတို့သည်ကြောင့်ဖြင့်စွာအစဉ်ထိုက်ကုန်၏။ ။နိဗ္ဗ
နော၊ မြဲကုန်သည်သာလျှင်။ ထွေ၊ ပဗ္ဗဝိညာဉ်၌။ ဝတ္ထာဒိသင်္ခ
နံနာမ၊ ဝတ္ထုစသည်တို့၏ ပြောင်းလွှဲခြင်းမည်သည်၊ ဟိဝတ္ထာ
ရေမိ။ ကုသလဝိပါကံစက္ခုဝိညာဏာ၊ သည်။ (ဝိပစ္စတိဒ္ဓစပ်)၊စ
တုသမုဋ္ဌာနိကရူပါရမ္မဏော၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်း
ဟူသော လေးပါးသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ရူပါရုံ၌
ဝိပစ္စတိ၊ ရင့်၏။ ဖြစ်၏။ (ဒိဝါဒိဂိဏ်း)။ ဒွိသမုဋ္ဌာနိကော ယေ
စိတ်၊ ဥတုန္ဒြစ်ပါးကြောင့် ဖြစ်သည်သာလျှင်။ မနောယေ၊ သ
ခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဓာတု၊ တည်း။ မနောဓာတု၏၊ သာ၊ ထို
နောဓာတ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။ အနန္တရာ၌။ ရူပါ
ဒိနိ၊ တို့ကို။ ဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ရူပါဒိနံ၊
တို့ကို။ သမ္ပဋိစ္ဆနရသာ၊ ခံခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တထာဘာဝပစ္စုပ္ပ
နာ၊ ထိုရူပါရုံ စသည်တို့ကဲ့သို့ခံသည်၏ အဖြစ်လျှင် ထင်သော
ခြင်းအာကာရှိ၏။ စက္ခုဝိညာဏာဒိအပဂမပဒဋ္ဌာနာ၊ ၏။ ။
ဘာဝသုညတနိဿတ္တဋ္ဌေနမနောယေဝဓာတု ။မနောဓာတု၌
ဒိကာဒ္ဓါလာသော အဓိပ္ပါယ် ကို ဆိုထိုက်အံ့။ ။တပါးသော ပဋ

Digitized by Google

ဝိညာဉ်၊ မနောဝိညာဉ်စိတ်တို့၏၊ သဘာဝ သဉ္ဇာတတို့၏ ဖြစ်
သင့်သော ကြောင့် မဲနော ဓာတ်၏ အဖြစ်သည် ရောက်ရာ၏
ဟူကြဉးအံ့၊ ပဉ္စဝိညာဉ်၊ မနောဝိညာဉ်တို့၏ မနောဓာတ်မှ အ
ထူး၏ ဖြစ်သင့် သောကြောင့် မနောဓာတ်၏ အဖြစ်သည် မ
ရောက်၊ထိုစကားကိုခဲ့ဦးအံ့။ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ စက္ခု
စသည်ကိုမှီသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဝိသယဂ္ဂါဟကဖြစ်သော
စက္ခုစသည်ထို၏ မိမိတို့၏ အာရုံတို့၌၊ ဒဿနစသည်တို့၏အ
စွမ်းဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်းမနော
ဓာတ်မှထူး၏၊ မနောဝိညာဉ်၏ကား၊ တပါးသောမှီရာရှိသော
စိတ်သျှင်ရှေးသွားမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ထူး၏၊ပဉ္စဝိညာဉ်သည်
ဟဒယဝတ္ထုကို မှီသော စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိ၏၊ သမ္မဒို့ နှိုင်း
သည် စက္ခုစသည်ကို မှီသော ပဉ္စဝိညာဉ်လျှင် ရှေ့သွားရှိ၏၊
သန္တီရဏစသော မနောဝိညာဉ်သည် တပါးကိုမှီသော စိတ်
လျှင်ရှေ့သွားမရှိ၊ ။အနုညနိသယမနောပုဗ္ဗင်္ဂမတာယဖြင့်၊
ပဉ္စဝိညာဉ်ပါက်၊မနောဓာတ်တို့မှ၊ မနောဝိညာဉ်၏အထူးကို
ပြ၏၊ ဤဒွိဝိပါကမနောဓာတ်မှမနောဝိညာဉ်၏အထူးကိုထိုအပ်
၏၊တပါးကိုမှီသောပဉ္စဝိညာဉ်အား အနန္တရပစ္စည်း၏ မဖြစ်သ
ဖြင့်ထူး၏၊ ပဉ္စဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းသည် တပါးကိုမှီသော ပဉ္စဝိညာဉ်
အား အနန္တရ ပစ္စည်းတပ်သည်၊ အညနိသယ ဝိညာဏသ
အနန္တရပစ္စယဘွာဘာဝေန၊ဖြင့်၊ ကြိယာမနောဓာတ်မှ၊ မနော
ဝိညာဉ်၏အထူးကိုပြ၏၊ မနောဒွါရ၏မဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏
အဖြစ်၏၊ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း အလွန်အကဲနှင့်တကွ သိခြင်း
ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်သည်ထူး၏၊ မနောဒွါရမည်သည်၊ ပဉ္စဒွါ
ရာဝဇ္ဇန်းအား အနန္တရပစ္စည်းတပ်သောဘဝင်စိတ်ကိုဆိုသည်၊
ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းမှာ မူကား ဘဝင်ကို လည်စေရသောကြောင့်၊
သာတိသယဝိဇာနနကိစ္စကိုမပြုစေနိုင်၊ မနောဒွါရနိဂ္ဂမနမရ
ဘာဝါဘာဝတော၀စ၊ ဖြင့်လည်း၊ကြိယာ မနောဓာတ်မှ၊ မနော
ဝိညာဉ်၏အထူးကိုပြ၏၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စက္ခုစသည်ကို

Digitized by Google

မှီသည်၏အဖြစ် သာတိသယဝိဇာနနဟုဆိုအပ်သော အထူးမှ
ကင်းခြင်းကြောင့်၊ မနောမတ္တာဓာတုမနောဓာတု၊ဟူ၍ သုံးပါး
အပြားရှိသော မနောဓာတ်ကိုသာလျှင်ဆိုအပ်၏၊ ဝိသေသမန
ဖြစ်သော ပဉ္စဝိညာဉ်၊ မနော ဝိညာဉ်တို့ကို မဆိုအပ်ကုန်၊ ထို
ကြောင့်။ မနောဓာတုမနောဓာတု၊ ဟူ၍၊မတ္တာသဒ္ဒဏ္ဍ ဖြစ်
သော ဇဝသဒ္ဒါကိုမှတ်အပ်၏၊ ထိုမတ္တာသဒ္ဒါသည်၊ ဝိသေသနိ
ဝတ္တုနတ္ထဖြစ်၍၊ ပဉ္စဝိညာဉ်မနောဝိညာဉ်ကိုနှစ်စေ၏၊ မနောဒွါ
ရ၏မဖြစ်ခြင်း၊ မနောဝိညာဉ်၏ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ မနောဓာတ်၏ ဝိဇာနနဝိသေသကင်းသည်ကို မှတ်
အပ်၏။ ထိုသို့ ကင်းခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ မနောဝိညာဉ်ဟူ၍
ဝင်း။စက္ခုဝိညာဉ်၊သောတဝိညာဉ်ဟူ၍ဝင်းမဆိုအပ်၊ မနောဒွါ
ရ၏မဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဟူသည် ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနိသည် ဘ
ဝင်ကို လည်စေသည်ကို ဆိုသည်၊ မနောဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်း
၏ အကြောင်း ဟူသည် သမ္မ ဋိဋ္ဌိုင်း ကဲ့ ဆိုသည်။ ။အ
ကြောင်း တပါးကို ထင်စွာပြုဦးအံ့။ မနောဝိညာဉ်မှ အနန္တရ
ပစ္စည်းကိုရ၍ ဖြစ်သော ပဉ္စဒွါရာ ဝဇ္ဇနိသည်၊ မနောဝိညာဉ်
အား အနန္တရ ပစ္စည်းမဖြစ်။ မနောဝိညာဉ်၏ အကြောင်း ဖြစ်
သော သမ္မဋိဋ္ဌိုင်းသည်၊ မနော ဝိညာဉ်မှ အနန္တရ ပစ္စည်းကို
မရ။ ဒဿနစသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်၏။ အာဝဇ္ဇနိုးကဲ့သို့
သည်။ ဒဿနစသည်တို့ကြောင့်လည်း ဖြစ်၏။ သမ္မဋိဋ္ဌိုင်းကဲ့
ရသည်။ ဒဿနစသည်တို့၏ရှေ့သွားလည်းဖြစ်၏။ နောက်
ထိုက်လည်းဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မနောဝိညာဉ်ဟူ၍သည်း မဆို
အပ်။ ။ဂန္ဓိရဋ္ဌာန၊ဒုဒ္ဒသဖြစ်သောအရာကိုမြေဆီမြေလွှာမြေ
ဩဇာကိုထွန်ကာပြဘိသကဲ့သို့ပြထိုက်သည်။ သိနိုင်ခဲသောအ
ရာတည်း။ ။ယသ္မာ၊ကြောင့်၊ဇောဝိစိတ္တာ၊ဤသမ္မဋိဋ္ဌိုင်းစိတ်ကို၊
(နဝုတ္တာဒ္ဒိစပ်၊နေဝကုသလံနာကုသလံနှင့် စပ်၍လည်း ကတ္တာ
ပေး)။ တသ္မာ၊ထိုသို့သမ္မဋိဋ္ဌိုင်းစိတ်၏ကုသိုလ်လည်းမဟုတ်၊
အကုသိုလ်လည်း မဟုတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ။ဤအ

Digitized by Google

ကြောင်းကား။ သမ္မာသက်ပွဟူ၍ငင်း မိစ္ဆာသက်ပွဟူ၍ ငင်းမ
ကာခြင်း၏ အဋ္ဌကထာ ဆရာအထိုထည်း။ ဋိကာဆရာ၏ အ
ကြောင်းကား၊ မဟာဝိပါက်တို့ ကဲ့သို့ ဖြစ်စေတတ်သော ကု
သိုလ်နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တိဟိတ်
ကုသိုလ်ကြောင့်နဟိတ်ဖြစ်ဟူသည်း။ သဟိတ်၏အဖြစ်ဖြင့်
သမ္မာသက်ပွစသည်တို့၏အဖြစ်နှင့်တူ၏၊ ။ဋိကာ။ ။လက္ခ
ဏာနံ့ပို့၊ ရေအပ်ဟူသင်းမှုလည်း။ဗျာနဂ််၊ကို။နဥဒ္ဓတ်၊မထုတ်ဆင်၊ ။
အဓိကြောင်းကား။ပဋ္ဌာ။ လ။ဂတန္တိ့၊မိန့်။ ။ဇာတိတဿဉ၊ထိုသို့
ဗျာနဂ်၏ ပဋ္ဌာဝိညာဉ်၏အထူးဉာဉ်၌ ကျသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ပဋ္ဌာ
ဝိညာဏသောတေ၌၊ထွေသာသော ကျမ်းဂန်ကို သရဇ္ဈာယ်
သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သရဇ္ဈာယ်သောအထူးဉာဉ်၌ကျသောစိုးစဉ်း
စိုးစဉ်းသော ဝါသနာအစဉ်ကို မှတ်သကဲ့သို့။ ထိုအတူ မြတ်
စွာ ဘုရား၏ မမှတ်နိုင် သော မည်သည် မရှိ၊ ပဋ္ဌာဝိညာဉ် အ
ထူးဉာဉ်၌၊ ဗျာနဂ်၏ မဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဤဝိပါက မနောဓာတ်၌ မ
လောခြင်း၏ အကြောင်းလည်း မဟုတ်။ အကယ်၍ ပဋ္ဌာဝိညာဉ်
၏အခြားမဲ့၌ ညွှန်းခြင်းသည်၊ ပဋ္ဌာဝိညာဉ်၏ အထူးဉာဉ်၌ ကျသည်
ဖြစ်အံ့။ ဤဝိပါက် မနောဓာတ်မှ နောက် ဖြစ်ကုန်သော၊ နှစ်ပါး
ကုန်သော မနောဝိညာဏ ဓာတ် ထို၏၊ ထို ပဋ္ဌာဝိညာဉ် အ
ထူးဉာဉ်၌ကျသည်၏အဖြစ်သည် မဖြစ်ရာ။ ထိုကြောင့် ပဋ္ဌာဝိညာဉ်
ထိုကဲ့သို့ အဟိတ်၏ အဖြစ် ကြောင့် ငင်း၊ မဂ္ဂပဋ္ဌာဉ်းမှ ကင်း
သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ငင်း၊ ဝိထက်၊ ဝိစာရ ထိုသည်ရှိကုန်
ဟူသင်းမှုလည်း၊ ဗျာနဂ်ဓမ္မ ဒုဇ္ဈဿ၏ အဖြစ်ကြောင့် ပဋ္ဌာဝိညာဉ်
တို့ကဲ့သို့ ရေတွက် ခြင်းဌါမလောက်သည်၏အဖြစ်သည်၊ပဋ္ဌာ
ဝိညာဏသောတပတိတ၏ အဖြစ်မည်၏၊ ထိုသို့ ဗျာနဂ်ဓမ္မဒုဇ္ဈ
ဿကြောင့် သာဟု၏၊ အဟိတ် ကြိယာ သုံးသုတို့၏ အပေါင်း၌
ဿသည်းဗျာနင်တို့ကိုလည်း၊ ဇိုဏ်တို့ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟဝါဒရှိမထုတ်
အပ်ကုန်၊ ဗျာနပဋ္ဌာန်း၏ကိစ္စမှုဖြင့်၊ ပဋ္ဌာန်း၌၊ ဤဝိပါက်မနော
ဓာတ်၌ဒုဇ္ဈဿဖြစ်သော ဝိတက်စသည်တို့၏ ဗျာနပဋ္ဌာန်း၏ အ

Digitized by Google

ဖြစ်ကို ဟောအပ်၏။ ။အဋ္ဌ ကထာကို မန္တန်ဖြင့်၍ ဆိုသော ငိုကာ။ ။မဂ္ဂင်နဉ္စတံတိ၊ ဣတိတသ္မာ။ကိဉ္စာပိသက်မနှိ၊အ ကယ်၍ကား ပြောင်းကုန်၏ရှင့်။ ပန၊ယင်းသို့ပြောင်းကုန်လျှင်းမူ လည်း။ ဌာနံ၊သည်။ဇကော်၊တရုတည်း။ဟိသစ္စံ။ ဇတော်၊ဤဝိပါက်မ နောဓတ်သည်။ ဟိဝိတ္ထာရေဝိ။ဣဒံ၊ကို။ (ဝိပစ္စတိ၊သမ္မဒို့စ္ဆတိ ၌စပ်)။ တံသမနုဇ္ဇရာ၊ထိုစကျွဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ချုပ်သည် ၏အခြားမဲ့၌။ဌာနုပ္ပတ္တာနိ၊ဌိသို့ရောက်ကုန်သော၊ တာနေဝဋ္ဋပါ ရမ္ဘာဒိနိ၊တို့ကို။ ပဋ္ဌမမနောဝိညာဏာဓာတုယံ၊၌။ ဝိတိပဒံ၊ဗိ တိဟူသော၊ပုဒ်သည်။အဓိကံ၊၏။ဟိသစ္စံ။ဝါ၊ဟိယသ္မာ။အယံ၊ဤ မနောဝိညာဏာဓာတ်သည်။ ဝတ္တတိ၊၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့မ နောဝိညာဏ ဓာတ်၏ ဣဋ္ဌာရုံ၌ သာလျှင် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ (ဝေဒနာဝိသောမနသ ဝေဒနာဟောတိ၊ ဟုလည် သတ်)။ ဒုတိယမနောဝိညာဏာဓာတု၊ သည်။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မ ဏောဝတ္တတိ။ တသ္မာ ဒုတိယ မနောဝိညာဏ ဓာတုယာ ဣဋ္ဌ မဇ္ဈတ္တာရမ္မဏောပင်တ္တတ္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုဒုတိယ မနောဝိညာဏ ဓာတ်၌။တတ္ထ၊ထိုနှစ်ပါးသောမနောဝိညာဏာဓာတ်တို့တွင်း ၊ ခဲ့သို့၍။သာဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။သော၊ထိုပဋ္ဌမမနောဝိညာဏ ဓာတ်သည်။(ဝိပစ္စတိနှစ်ချက်၌စပ်)။ ။ဆသဋ္ဌိရေသု၊ဃ။ဝိပစ္စ တိကို၊မေး၍ခဲ့သို့၍။ ကထံစသည်ကိုမိန့်။(ဣဒံပနစိတ္တံကာဃ။ အ ဒတွာ၊ဂဟေတွာ၊ပဝတ္တိတွာတို့၌စပ်၊ ဩတရတိနှင့်မစပ်လင့်၊ ဇကော်ဒွေစိတ္တဝါရေ၌။ဇကော်ကာဃ၊ဝါစာသင်လိုပ္ပ)။ ။ဇစ္စန္ဓဇစ္စဗ ဓိရ ဇစ္စဇ္ဇေ ဇစ္စုမ္မတ္တက ဥဘတော ဗျဉ္ဇနက နပုံသကာနံ၊ ပဒို သန္တေအားဖြင့်ကန်းသောသူ၊ ပဒိုသန္တေအားဖြင့် နားပင်းသော သူ၊ ပဒိုသန္တေအားဖြင့် တံတွေးယိုသောသူ၊ ပဒိုသန္တေအားဖြင့် ရူးသောသူ၊ ဥဘတောဗျည်း၊ နပုံးတို့၏။ ။တူသောမှိရှိ သော အနုဇ္ဇရ ပစ္စည်းကို ရ၍၊ သန္တိရဏသည် မနောဓာတ် ထက်အားကြီးစွာဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်သန္တိရဏသည်အာရုံအား လျော်စွာခံစားတတ်သည်ဖြစ်၍။ ဣဋ္ဌာရုံ၌ သောမနဿသဟ

Digitized by Google

ဂုတ်ဖြစ်၏။ ဇာဋမန္ဓာတာရုံ၌ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြစ်၏။ ဝုဋ္ဌော
သည့် သမာနဝတ္ထုကအာနဉ္ဇရပစ္စည်းကိုရ၍ အားကြိုးလျှင်းမှု
သည်း၊ ဝိပါက်၏ဖြစ်ခြင်းကိုနှစ်စေ၍၊ မတူသောဓောစိတ်အား
အာနဉ္ဇရပစ္စည်းတပ်သည်ကိုပြုလျက် နှုံးသွင်းခြင်းကိစ္စတပါး
နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိပါက်ကဲ့သို့ခံစားခြင်းသည်သာလျှင် မ
ဖြစ်။ ထိုကြောင့်၊ အလုံးစုံဇာဋ္ဌ၊ ဇာဋမန္ဓာတာရုံတို့၌ ဥပေက္ခာသဟ
ဂုတ်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ပဋ္ဌာန်းရာဝဇ္ဇနိုး၊ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇနိုးသည်
လည်း။ ကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့်အသစ်၏အဖြစ်ကြောင့်ဥပေက္ခာသဟ
ဂုတ်သာဖြစ်၏။

တောသံ၊ထိုဝါရတို့၏။ ဇော်၊ ဤမဟာဝိပါက်စိတ်၌။ ယောဝိ
သေသော၊ သည်။ အတ္ထိ၏။ တံဝိဘေသံ၊ကို။ ယံဝိဝစနံ၊ ကို
လည်း။ နဝုတ္တံ။ တံဝစနံ၊ဇေဝံဝုစ္စမာနနယေနဝေဒိတဗ္ဗံတိ။ ။
ယံဝိနဝုတ္တံ၊ တံဇေဝံဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ကိုခဲ့လို၍။ ယောဟိ၊ စသည်ကို
ဝိန့်။ ။ယောကမ္မဒွါရေ ကမ္မပထေ ပုညကြိယာ ဝတ္ထု ဘောဒေါ
ဝုတ္တော။ သောဘောဒေါ၊ သည်။ ဇာဓ၊ ဤမဟာဝိပါက် စိတ်၌။
ကသ္မာ၊ကား။ အဝိညတ္တိဇနကတော၊ ဝိညတ်ကိုမဖြစ်စေတတ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ (ထိုပါဠိဖြင့်၊ ကာယကမ္မဒွါရ၊ ဝစီ
ကမ္မဒွါရကိုမြစ်သည်)။ အဝိပါကဓမ္မတော၊အကျိုးဖြစ်စေတတ်
ရင့်စေတတ်သောသဘောမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ (ထို
ပါဠိဖြင့်၊မနောကမ္မဒွါရကိုလည်းမြစ်၏။ထိုစကားသည်သင့်၏။
အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော တရားတို့ကို ကမ္မဒွါရဟုဆိုအပ်
၏)၊ တထာအပ္ပဝတ္တိတောစ၊ ထိုသို့ဒါနစသောပုညကြိယာ၏
အဖြစ်ဖြင့်မဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဝင်း။(ထိုပါဠိဖြင့်၊ ပုညကြိယဝတ္ထု
အပြားကိုသာလျှင်မြစ်၏)။ယေဝါပနကေသုယာဝိတာကဝုဏာ
မဒိတာသန္တိ၊ တာဝိပါကေသုနသန္တိတိ။ ကသ္မာတိ၊သတ္တာဂရုဇ
ဏတ္တာတိအာဟ၊ဟိသစ်။ ကေဝလံကဝုဏာမဒိတာယေဝနန
သန္တိ၊ အထခေါဇော်ဇောမဟာဝိပါကစိတ္တော ဝိရတိယောပိနသန္တိ။
ဇော်ဇောမဟာဝိပါကစိတ္တော။ကုသလတောဧဝ၊မှဝင်း။ ပစ္စယဘော

Digitized by Google

ဒတောစ၊ပစ္စည်းအထူးမှၚင်း၊ဟိဝိထ္ထာရေမိ။ အသခ်ါရိကမေ
ဝဝိပါ၊ကံဟောတိ၊သသခ်ါရိကသ၊ သသခ်ါရိကကုသိုလ်၏
သသခ်ါရိက်၊ သသခ်ါရိကဝိပါက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗထ
ပစ္စယေဟိ၊မိမိပယောဂ၊ သူတပါး်ပယောဂနှင့်ကင်း၍ဖြစ်ရ
သော အားကြိုး စွာသော အာရမ္မဏ စသော အကြောင်းတို
ကြောင့်။ ။အသခ်ါရိကစသည်တို့ထွင်း၊အမှတ်မရှိ၊ တစုံတ
သောစိတ်ဖြင့် ကံကိုအားထုတ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ပြုပြင်စီရင်
ခြင်းကင်းသဖြင့်၊ မိမိလုံ့လ၊ သူတပါး်လုံ့လကင်းသဖြင့်၊ ကံ
ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ထင်လတ်သော်၊ပဋိသန္ဓေသည်အသ
ရိက။ ပြုပြင်စီရင်ခြင်းနှင့်တကွ၊ မိမိလုံ့လ၊ သူတပါး လုံ့လ
တကွ၊ ကံကမ္မ နိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ထင်လတ်သော်၊ ပဋိသန္ဓေ
သည်သသခ်ါရိက။ ဘဝင်၊ စုတိတို့သည် ပဋိ သန္ဓေနှင့် ဂ
ကုန်သည်သာတည်း။ တဒါရုံကိုလည်း ကုသိုလ်အကုသိုလ်
ကဲ့သို့။အသခ်ါရိကသသခ်ါရိကကိုမှတ်အပ်၏။ ။ဤမာန်
ဟောန္တိတိ သမ္မန္နော။ ၍မဟာဝိပါက် စိတ်တို့၌ ဗလဝဒုဗ္ဗ
ကိုစစ်ခြင်း၌။ တထ္ထသဗ္ဗေပိ သဗ္ဗညုဗောဓိ သတ္တာစသ်ည်
ကိုမိန့်။ ။မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တသ၊မေတ္တာစျာန်၏ရှေးအာ
၌ဖြစ်သောကုသိုလ်စိတ်၏။ တံပနဝိပါက်ဟောတိ။ တေန၊ ထို
မေတ္တာစျာန်၏ ရှေးအာဘို့၌ဖြစ်သောကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်၊ ဒိန္နာဒ
ပေးအပ်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။အာသခ်ျိယ၊ အာသခ်ျိယာ
လုံး။ အာယု၊သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အာသခ်ျိယ၊ကာလပတိ
တည့်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်ကိုသာ ဆိုသည်)။ ပန၊ ယင်းဘို့အ
သက်အာသခ်ျိတည်လျှင်းမူလည်း။ ကာလဝသေန၊အသက်တို
ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ကံမျာ်းသော ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်၊
အာယု၊သည်။(ထိုက်)။ပရိဏာမတိ၊ဘောက်ပြန်၏။ ။အဓိပ္ပါယ်
ကား။ အသက်တိုခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ကံမျာ်းသောကား
လ၌၊ ထိုကံနှင့်တကွဖြစ်သောရုပ်နာမ်အစဉ်၌ဖြစ်စေအပ်သော
သုက်သွေးစသောအကြောင်းတို့၏ဝင်း၊လနေတို့၏မည်မည်တ

Digitized by Google

ည်ခြင်းစသည်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ဥတုအာဟာရ
သော မည်မည်တည်သော အကြောင်းတို့၏ ၎င်း အစွမ်းဖြင့်အ
ကာသည်ဘောက်ပြန်၏။ ။ထေရဝါဒကိုပြထိုက်၏။ မဟာသိ
ထွေရောပန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တေန၊ထိဉ္စပေက္ခာသဟဂုတ်
ည်။ မဟာဋ္ဌာသယာ၊ ကြီးမြတ်သောဆန္ဒရှိကုန်သည်။ ဥပ္ပိလာ
နာ၊ ပေါ်လွင်ခြင်းရှိကုန်သည်။ဣတိ၊သို့။အာဟ၊၏။ ။မဟာ
ဝဝထေရ်၏ဝါဒကိုအသင့်မှတ်ရမည်လော။ အဋ္ဌကထာယံ၊စ
ည်ကိုမိန့်။ ။အဋ္ဌကထာယံပနိုကို်ဝိတွာဝုတ္တံတိသမ္ဘန္ဓော။
၊ ယင်းသို့ မဟာသိဝထေရ်ဆိုလျှင်းမူလည်း။ အယံဝါဒေါ၊
သည်။ထေရသာ၊၏။ မနောရထော၊နှလုံးအလိုတည်း။ ဇေတံ၊၌
ပေက္ခာသဟဂုတ်ဖြင့်ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကိုဆိုသောစကားရပ်
သည်၊နတ္ထိ၊မရှိ။ ဣတိ၊သို့။ ဟိတုပစ္စာရော၊ အစီးအပွါးကိုကျင့်
ခြင်းသည်။ ဝိပါကဒ္ဓါရိကကထာယ၊ ဝိပါက်ကိုထုတ်သော စ
ကားရပ်၌။ ဇထ္ထေဝ၊၌တရသောစေတနာဖြင့်ကံကိုအားထုတ်
ရာ၌သာလျှင်။ ဒွါဒသကမဂ္ဂေါဝိ၊တဆဲ့နှစ်ပါးသောအပြားသည်
၎င်း၊ (ဖွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်ဆို၏။ မဂ္ဂသဒ္ဒါသည်ပကာ
ရတ္ထ)။ အဟေတုကဒွကံဝိ၊သည်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊၏၊(အဟိတ်ပဋိ
သန္ဓေ၏အစွမ်းဖြင့်ဆို၏)။ဣတိ၊သို့၊အာဟ၊၏။ ။မောရဝါဒိအ
ရပ်၌ သိတင်းသုံးနေသော အရှင်မဟာဒတ္တ ထေရ်သည်။ အ
သခ်ါရိက၊ သသခ်ါရိက၊ကုသိလ်ကံတို့၏။ သသခ်ါရိက၊ အ
သခ်ါရိကဝိပါက်ရောက်ခြင်းကိုအလိုမရှိသည်ဖြစ်၍။ဒွါဒသဝိ
ပါကစိတ္တာနိ၊ စသည်ကို ဆို၏။ ဇထ္ထေဝစသည်၌ အနက်၎င်း
နည်းပေး။ အရှင်မဟာဓမ္မရက္ခိတထေရ်သည်တိဟိတ်ကြောင့်
ဖွိဟိတ်ကိုအလိုမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒသဝိပါကစိတ္တာနိ၊ စသည်ကို
ဆို၏။ တိဝိဒုကစူဠန္တရဝဏ္ဏနာဝမထေရ်ကား။ ပစ္စယအားဖြင့်သသခ်ါ
ရိက၊အသခ်ါရိကကိုဆို၏။ မဟာဒတ္တ၊မဟာဓမ္မရက္ခိတထေရ်
တို့ကား။ကံအားဖြင့်ဆို၏။ ။ဇာမသို့ဒွါဒသေ၊၌ဝိပါက်ကိုထုတ်
ရာ၌၊ ။ကံပဋိသန္ဓေတို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း အကျိုးငှါ

Digitized by Google

သာကေတပြဿနာဂိုယူကုန်၏။ ကံ၏အစွမ်းဖြင့်ပါက်၏ထို
ထိုကျေးဇူး အဖြစ်များခြင်း အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဖြ
ခြင်းငှါ။ ဥဿဒကိတ္တာနဂိုယူကုန်၏။ ။နေသံ၊ထိုလောဘ
သည်တို့၏။တံဥဿန္နဘဝံ၊ထိုသို့မျှားသည်၏အဖြစ်ကို။ကော
သည်။ နိယာမေတိ၊မှတ်သနည်း။ ပုဗ္ဗဟေတု၊ ရှေးအကြောင်း
သည်။ ပရိယာဒါတုံ၊ ကုန်ခန်းစိမ့်သောငှါ။ လုဒ္ဓေါ၊တပ်တ
သည်။ သုခသိလော၊ ချမ်းသာသောအလေ့ရှိသည်။ အကျော
နော၊အမျက်မထွက်တတ်သည်။ပညဝါ၊ပညာရှိသည်။ ဝဓိတ္ထ
မဉ္ဉာဏော၊ဝရဖိန်နှင့်တူသောဉာဏ်ရှိသည်။ ။အရှင်တိပိ
ကစူဠနာဂမထေရ်၏ အထိုအားဖြင့်။ ဟေတုကိတ္တာနဂိုပြထိုခဲ့
အပရံဝိဇ္ဇာမသို့ ဌာနေဟေတုကိတ္တာနံနာမ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တိ
ဟေတုကကမ္မေန၊ကြောင့်။ ပနိုသဒ္ဒါ၊ သည်။ တိဟေတုကာပိ
သည်ငင်း။ နဟေတုကာဝိ၊သည်ငင်း။ဟောတိ၊၏။ အဟေတု
ကာ၊သည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်။ ။ဉာဏ်၏ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်
ကန်းခြင်းစသောပျက်စီးခြင်းအကြောင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အ
ဖြစ်ကြောင့်။တိဟိတ်ကုသိုလ်ကံသည်အထွန်ပင်အားနည်းလျှင်း
မှုလည်း။ပဋိသန္ဓေကိုငင်သည်ရှိသော် ဒုဟိတ်ပဋိသန္ဓေကိုသာ
ငင်၏။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကိုမငင်။ ထိုကြောင့်အဋ္ဌကထာဆရာ
သည်၊အဟေတုကာနဟောတိဟုမိန့်၏။ ။ဒုဟေတုကေန၊
ဒုဟိတ် ကံကြောင့်။ အာရမ္မဏောန၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ ကို၊ ဟ
ဝတ္တေတဗ္ဗာ၊ဖတ္တယ်အပ်၏။ (ဂင်းပါဠိဖြင့်။ သန္တီရဏတဒါရံတို့
ကိုရည်၍မိန့်အပ်၏)။ ။ခွဲဝေ၍ယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အ
ဖြစ်၏မရှိခြင်းကြောင့်၊စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့သည်။ ဇာတိဇ္ဇ၊ဇာတိဇ
မဏ္ဍာတွာရုံတို့၌ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ်တို့သည် သာဏ္ဍင်တည်း
ကာယဝိညာဉ်သည်။ ပဋိဃနိုဝိသေသ၏အစွမ်းဖြင့်သုခသဟ
ဂုတ်သာတည်း။ ။ဂန္ဓာဝါသတော၊အမိဝမ်းတိုက်မှ၊ သံဝဏ္ဏ
သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်း မစောင့်ဆည်းခြင်း၌။ ။သံဝရ၊
လ။ဥပဂတသ၊ ဖြင့်။ တဒါရုံ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း အလုံးစုံ

Digitized by Google

ဖြစ်ခြင်း ရှိသော၊ အထူး ရှိသော ကာလ ဖြင့် ဝိပါက်၏ ဖြစ်ခြင်းကို ဖြစ်၏။ တပါးသော ကာလ၌ ပြည့်စုံပြီးစွာ ပဋိသန္ဓေ ဝိပါက်၏ ဖြစ်ခြင်း မရှိသော ကြောင့် တည်း။ ။ ကြိုယာဝမနော ဓာတုယာ၊ သည်။ ဘဝင်၊ ကို။ အနာဝဋ္ဋိတေ ယေဝ၊ မလည်စေမီ သာလျှင်။ ငဲ့ဝါ၊ တကြိမ်ငင်း။ ဒွေဝါ၊ နှစ်ကြိမ်ထိုငင်း။ (ဝါသဒ္ဒါကားတယောဝါကိုဆည်း)။ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်၊ တတော၊ ထိုပဋမဇဝဋ္ဌောမှ၊ အာသေဝနံ၊ အာသေဝန ဘွင့်တူသော အကြောင်းကို။ လဘိတွာ၊၍။ ဇဝနဋ္ဌာနေ၊ ဇော၏ အ ရာ၌။ ။အာသေဝနံ လဘိတွာ ဇဝနဋ္ဌာနေ ဋ္ဌတွာ၊၌ ဋ္ဌိကာ ဆရာ ကား ရဟုဇဋ္ဌော၏ အာသေဝန ပစ္စည်းကို မရသည်ကို ယူ၍ ပယ်၏။ အာသေဝနပစ္စည်းကို မရသောကြောင့် ဒုတိယမောဃ ဝါရကို ဆင်ခြင်အပ်၏ ဟုဆို၏။ ဝုဋ္ဌောသည် ဝိထိဝိပါက် အစဉ်ကို လည်စေတတ်သော ကြောင့် အာဝဇ္ဇန်းမည်၏။ ထိုဝိထိဝိပါက် အစဉ်မှ မတူသော ဇော ကို ပြုတတ်သော ကြောင့် မနသိကာရ လည်းမည်၏။ ထိုကြောင့် ပဋ္ဌာန်း၌ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော၊ စသည် ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ အာဝဇ္ဇန်းလည်း ဟူ၏။ လေးကြိမ် ငါးကြိမ် သော ဇောထို့ ပြည့်ခြင်း ဌါဝဋ္ဌောနှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်ကို ထိုအပ်၏။ ။ဋိကာ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌။ အာသေဝနံ ဝိယ အာသေဝနံ၊ ပြု။ ဇဝနဋ္ဌာနေ၊ ဖြင့် ပြီး၏။ ။ထိုကြောင့် အနုဋိကာ၌၊ အာသေဝနံ ဝိယ အာသေဝနံ ဟု ဝုစ္စမာနေ ကောစိ နဝိရောဓော။ ။ကိုဖိန့်၏။ ။မဇ္ဈိမလည်း၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန အာသေဝနံ လဘိတွာ တိ အာသေဝနံ ဝိယ အာသေဝနံ ဟု အဓွေဿ။ ဇဝနဋ္ဌာနေ တိ ဇဝန သဉ္ဉိတ္တိ ရဟဋ္ဌာနေ တိ အဓွေဿ။ ဤမသို့ စအဓွေဿ တိ၊ နကောစိ အဋ္ဌကထာယ ဓေါ သော၊ ဟုမိန့်၏။ ။အာဝဇ္ဇဏ်၊ ကန်သင်းကို။ ကဏ္ဏဇုမဂ္ဂါဒိဟိ၊ ဗုဇ္ဈန်ချောင်းစသည်တို့မှ။ ဝါ၊ ဗုဇ္ဈန်ထွင်းဗုဇ္ဈန်ပေါက်စသည်ထို မှ။ ဝါ၊ ဖြင့်။ တံသဒိသမေဝ၊ ထိုပဋမမဟာကုသိုလ်စိတ်နှင့် တူ သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဤနံ၊ ဤပဋမမဟာဝိပါက် စိတ်သည်။

Digitized by Google

မှုလဘဝဂ်ိန္ဒြစ၊၍ဂင်း။ဇဝနေန၊သည်။ ဂဟိတံ၊သော၊ ယံအာ
ရမ္မဏံ၊သည်။အထွေ၊၏။တသအာရမ္မဏသ၊ကို။ ဂဟိတတ္တာ၊
ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏန္ဒြစ၊၍ဂင်း။ ဆုတိ၊သို့။ နွေနှာမာနိ၊ တို့ကို၊
လဘတိ၊၏။ တံသဒိသံ၊ ထိုဒုတိယ ကုသိလ်စိတ်နှင့် တူသော၊
(ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်မတူသောကြောင့် အာဂန္တုကဘဝင်)။ ဆုမိ
နှာ၊ ဤအာဂန္တုကဘဝင်နှင့်။ စတ္တာရိ၊လေးပါးတို့သည်။(စက္ခု
ဝိညာဉ်၊သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သောမနဿသဟဂုတ် သန္တီရဏ၊ ပဌမ
မဟာဝိပါက်ကိုဆိုသည်)။ ပဋ္ဌ၊တို့သည်။ တဿ၊ ထိုသို့အာဂ
ဖြင့်ဝေဒနာ၏ လဲတ္ထယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဇဝ
မဏ္ဍတ္တာရုံ၌။ပဋိသန္ဓေနှင့်မတူသောကြောင့်အာဂန္တုကဘဝင်၊
ဝေဒနာမတူသောကြောင့်လည်း ဝိဋ္ဌဘဝင်ဟူ၍လည်း ဆိုကြ
ကုန်၏။ဒွါဒသ၊တဆဲ့နှစ်ပါးတို့သည်။(ဟောန္တိ၌ပကတိကတ္တား
စဝ်)။ ။ဒွါဒသဟူသည်။ မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု။ စက္ခုဝိညာဉ်၊
သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သောမနဿသဟဂုတ် သန္တီရဏ၊ ဥပေက္ခာသ
ဟဂုတ်သန္တီရဏတည်း။ သောတ၊ဃာန၊ဇိဝှါ၊ ကာယဝိညာဉ်
တို့နှင့်သောဋ္ဌသဖြစ်၏။ ။ဖလိတမ္မရုက္ခမူလေ၊အသိုးနှင့်ပြည့်စုံ
သောသရက်ပင်ရင်း၌။ ဝဏ္ဏတော၊အညာမှ၊ မဂ္ဂါတွာ၊လွတ်၍
ကြွေ၍။တသ၊ထိုယောကျ်ား၏။ ကဏ္ဏသက္ခလိ၊ နား၌ရှက်ကို၊
ဓန်း၊တွက်တွက်မည်လျက်။ဥမ္မိလိတွာ၊ဘွင့်၍။ မန္ဒိတွာ၊ နယ်၍၊
ဥပသိလိတွာ၊ နပ်း၍၊ကုလတ္ထာဂ ဿသ၊ ကုလားပဲခြမ်း၏။ ဥတ္တ
ရဂ္ဂဘာဝေါ၊ မြေဝံသို့အညွှန့်အဖျားရှိသည်၏အဖြစ်ဂင်း။ဒက္ခိဏ
ဝင်္ကိယာ၊လက်ျာနွယ်၏။ တောင်နွယ်၏။ ဒက္ခိဏာတော၊လက်ျာ
အားဖြင့်။ ရုက္ခပရိဟရဏံ၊ သစ်ပင်ကိုလှည့်၍ တက်ခြင်းသည်
ဂင်း။သူရိယာဝဋ္ဋပုပ္ဖါနံ၊ နေလှည့်ပန်းတို့၏။ဝါ၊ နေကြာပန်းတို့
၏။မာလုဝလတာယ၊မာလေနွယ်၏။ နာဋ္ဌကေရသ၊ အုန်းသီး
၏။မတ္ထကဆိန္နသမ္ဘာဝေါ၊ အထက်၌ အပေါက်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်
ဂင်း။ ပဖ္ဖဖလပလ္လဝဂဟဏံ၊ အပွင့်အသီး အရွက်နှင့်ကို ယူခြင်း
သည်။ တိဟေတုကကမ္မံ ဒေတိ၊ ဒုဟေတုကကမ္မံ ဒေတိ နဒေ

တိ။ကမ္မနိယာမောနာမ၊ကံကိုမှတ်ခြင်းမည်၏။ ဝါ၊ကံ၏မြဲခြင်း
မည်၏။ ကမ္မသရိက္ခက ဝိပါက ဝသေနေဝ၊ ကံနှင့် တူသော
ဝိပါက်၏ အစွမ်းဖြင့် သာဖျင်။ နွါရဂါမော၊ တံခါးရွာသည်။
ဈာယိ၊လောင်၏။ တတော၊ထိုမီးလောင်ရာမှ။ပဇ္ဇလိတံ၊ မီးလျှံ
တောက်သော။တိဏကဋ္ဌံ၊မြက်စည်းသည်၊ မြက်ကရွက်ခွေ
သည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ တက် ဆတ်၍။သော၊ ထိုကျီး သည်။ ဝိရ
ဝဇ္ဇန်သာ၊မြည်တမ်းလျက်။ ကေနစိ၊ တစုံတခုဖြင့်။ နိဂ္ဂဗ္ဘာဝံ၊
ပြိတ္တယဉ် ဆိုးတား ဝိတ်ပင်ခြင်း မရှိ သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာဠ
ကဏ္ဏိသလာကံ၊ သူယုတ် စာရေးတံကို။ စာရေသုံ့၊ ကျင်းပချ
ကုန်၏။ တတော၊ ထိုစာရေးတံ ကျသည်မှာ။ ဇကိသာ၊ တ
ယောက်သော သူယုတ်မ၏။ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေ၊တို့
သည်၊မာနသန္တုံ၊မပျက်စီးစေကုန်လင့်၊နာဝိကောဒိပါယေသိ
တိ။ဝေတံ၊ ဤသူယုတ်မကို၊ဥဒကေ၊ ခွဲ။ ဝိလဝမာနံ၊ ပေါလောပေါ်
သည်ကို။ ပသိတုံ၊ဌါ။ နသက္ခိသာမိ၊ငါမဝံ့မရွံ့နိုင်။ ဇူတိ၊
ဆို။ဝါလုကာသုံ၊သဲအိုးကို။တံ၊ထိုတောင်ထွဋ်သည်။ အပဂတံ၊
ကင်း၏၊ပလာလဝေဏိ၊ ကောက်ရိုးထုံးကို။ဝေသာ၊ ထိုကျီး
အား။ (နအခါသိဒ္ဓစပ်)။ ဝါ၊သည်။ (ဂန္ဓဗ္ဗတောဝိဒ္ဒါ၊လက္ခဏာဝန္တ
လက္ခဏာစပ်)။ဂန္ဓဗ္ဗတောဝိ၊သွားသောကျီးအားလည်း၊ (ဇောသ
ကိုဘွင့်သည်)၊ဝါ၊သွားလျင်းမူလည်း၊သာဝိဇ္ဇဇ္ဈိဒိဝိတိသမ္မန္ဒေ၊
ကုက္ကုရောဂန္ဓဗ္ဗိတိ၊ကုက္ကုရော၊ ခွေးသည်၊တာယ၊ ထိုမိန်းမ
၌၊ ပရိစိတော၊ လေ့ကျက် အပ်သည်။ သုနခ လုန္ဒကော၊ ခွေး
မူဆိုးသည်။နိက္ခန္တော၊ ထွက်၏။ ဇူတိ၊ သို့။ ဥပ္ပဏ္ဍော်ဇ္ဇိ၊ ပြက်
ရယ်ပြုကုန်၏။ ဂေါဓာယ၊ဖွတ်သည်။ ဗိလံ၊တွင်းသို့။ ပဝိဋ္ဌာယ၊
ဝင်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊သော၊ဂေါဓာယ၊ ၏။ (နွါရံဒ္ဓစပ်)။သာခါ
ဘင်္ဂမုဒ္ဒိယာ၊ သစ်ခက်ချိုး လက်ဆုပ်ဖြင့်။ နွါရံ၊ အပေါက်ကို။
ထကွေသိ၊ဝိတ်၏၊ထံကမ်ဓ်၊ ထိုမကောင်းမှုအကုသိလ်ကံသည်၊
ပဗ္ဗစာန်ရံ၊ တောင်ကြားသို့။ ပဝိသိတွာ၏။ နိသိန္နသ၊ သော၊
တဿ၊အား။ ။အန်လိက္ခေ၊ဒွဲ။ ဒွိတောဝိ၊လည်း။ ပါပကမ္မာ၊

Google

မှ။ နမရွေယျ၊ မလွတ်ရာ။ သရုန္ဒ မဇ္ဈေဋ္ဌိတော်ဝိ ပါပကမ္မာန
ရွေယျ။ ပဗ္ဗတာနံ၊ တို့၏။ ဝိဝရံ၊အကြားသို့။ ပဝိသေ၊ ဝင်၍
ဋ္ဌိတော်ဝိ ပါပကမ္မာနမရွေယျ။ ယတ္ထ၊အကြင်အရပ်၌၊ဋ္ဌိထော၊
သည်။ပါပကမ္မာ၊မှ။မရွေယျ၊ ၏။သောဇဂတိပ္ပဒေသော၊ထိုမြေ
အရပ်သည်။နဝိဇ္ဈတေ၊ မရှိ။ ။ပနိုသဋ္ဌိဂဟဏော၊ပနိုသန္ဓေကို
ယူတော်မူသောအခါ၌ဂင်း။နိက္ခမနေ၊ဘွားမြင်တော်မူသောအ
ခါ၌ဂင်း။အဘိသမ္ဗောဓိယံ၊သစ္စာလေးပါးကိုသိတော်မူသောအ
ခါ၌ဂင်း။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ၊ ဓမ္မစက်ြာတရားကို ဟောတော်မူ
သောအခါ၌ဂင်း။ ဩသဇ္ဇနေ၊ လွှတ်တော်မူသောအခါ၌ဂင်း။
ပရိနိဗ္ဗာနေစ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူသောအခါ၌ဂင်း။ ။စိတ္တံ
ယာမကိုပြထို၍။အာရမ္မဏောနုစသည်ကိုမိန့်။ အတ္ထုဒ္ဒေသကိုပြ
ထို၍။ အယံဇာတိအာဒိပ္ပဝေတော၊ကိုမိန့်။ ငါးပါးသောနိယာမကိုပြ
ခြင်းသည်။သဘာဝဓမ္မတို့၏ ပြုတတ် ပြုစေတတ်သောသူမရှိ
ဣဿင်းမူလည်း။ မိမိတို့၏ကိစ္စအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းဖြစ်
ခြင်းအထူးကိုပြထို၍ ဆိုသည်။ ။ပဌမအာသင်္ခါရိက တိဟိတ်
ကုသိလ်ကြောင့်။တံသဒိသပဌမအာသင်္ခါရိကတိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
ကိုပြပြီး၍။ သသင်္ခါရိကတိဟိတ်ကုသိလ်စသည်ကြောင့်၊ ထံ
သဒိသသသင်္ခါရိက တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေစသည် တို့ကိုညွှန်ထိုရ
ကား။သသင်္ခါရိကစသည်ကိုမိန့်။ ။သသင်္ခါရိကတိဟေတု
ကကုသလေနာပိ၊ သသင်္ခါရိကတိဟိတ်ကုသိလ်စိတ်ဖြင့်၎င်း၊
(ကမ္မေ အာယူဟိတေဒွေ စပ်)။ ဥပေက္ခာ သဟဂတေဟိ၊ ကုန်
သော။အသင်္ခါရိကသသင်္ခါရိက ကုသလ စိတ္တေဟိပိ၊ တို့ဖြင့်
၎င်း။တံသဒိသပိပါကစိတ္တေဟိ၊ ထိုကုသိုလ်နှင့်တူသောဝိပါက်
စိတ်တို့ဖြင့်။ပန၊အထူးကား။ ။နိဂုံးအုပ်ထို၍။ဧဝံပိ၊စသည်ကို
မိန့်။ ။ဒွါဒသ၊ တို့သည်။ မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု။ စက္ခုဝိညာဉ်
သမ္ပဋိစ္ဆဉ်း၊ သောမနဿသဟဂတ်သန္တီရဏ၊ဥပေက္ခာသဟ
ဂတ်သန္တီရဏတည်း။တစ္ခါရဲတစ္ခါရဲ၌စ္ခါဒသဖြစ်၍။ငါးစ္ခါရဲ၌သ
မသဋ္ဌိဖြစ်၏။ဒွါဒသ၌။သောတ၊ ဃာန၊ဇိဝှါ၊ကာယဝိညာဉ်ထည့်

Digitized by Google

၌သောဋ္ဌသဖြစ်၏။ ။တဆဲ့နှစ်ပါးသောဝိပါက်စိတ်တို့၏တခု သောနှစ်ခုရ၌။ မိမိတို့၏ကိုယ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သည်ကိုကြံညှစ် ယူသော်ရှေးဥပမာဖြင့် ပြထိုသည်ဖြစ်၍။ ဤမသို့ ဌာနေ၊စသည်ကို မိန့်။ ။ဤမသို့ ဌာနေ၊ ၌သောဋ္ဌသဝိပါကကထာအရာ၌။နာဠိ ယူသော်ဥပမံ နာမ၊ ကြံညှစ်ယူသော်ရှေးဥပမာမည်သည်ကို။ ယူသော်ဂါ ဟာ၊ကြံညှစ်ယူသော်ရှေးဆွဲတို့သည်၊ယူသော်ရှေးသွားတို့သည်။ဥစ္စာ ပါဝံ၊ကြံခင်းကို။တသာ၊ထိုကြံခင်း၏။ ပရိပက္ကဘာဝံ၊ရင့်သည် ၏အဖြစ်ကို။သော၊ထိုကြံခင်းရှင်သည်။(အဂမာသိဒ္ဓစတ်)။ တော၊ ယူသော်ရှေးဆွဲတို့သည်။ (အာဟံသုဒ္ဓစတ်)။တတ္ထ၊ ကြံတင်းကုပ်၌။ နာဠိယံ၊ကြံညှစ်ယူသော်ရှေးကို။ မယံ၊တို့သည်။ ဇောဒသဇနာ၊ တို့တည်း။ ဝေတနေန၊ ရိက္ခာဖြင့်။ ဥစ္စာသာမိကော သဟာ ယောအဟောသိတိ၊ တေပက္ကမိ်သူတိ။ဖါကိတပါစကေနေဝ၊ တင်လဲချက်သောသူသည်သာလျှင်။ပက္ကေ၊ချက်အပ်ပြီးသည်ရှိ သော်၊ဂုဠဇန္တေ၊တင်လဲခဲတို့ကို။ ။အောက်၌ တိဟေတုက ကမ္မေန ပဋိသန္ဓိ တိဟေတုကာဝိ ဟောတိ၊ ဒုဟေတုကာဝိ၊ ဟူသည်နှင့် အညီ။ တိဟိတ်ကံကြောင့် ဒုဟိတ် ပဋိသန္ဓေဖြစ် ကြောင်းကိုမဆိုပြီလော။ ယာပန၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တေန၊ ထိတိဟိတ် ကုသိလ် ကံကြောင့်။ ယာ ဒုဟေတုက ပဋိသန္ဓိ၊ သည်၊ဟောတိ၊၏။ သာ၊သည်၊ ပဋိ ဆ္ဌန္နဝ၊ဖုံးလွှမ်းသည်သာ လျှင်။ ။ဒုဟေတုကေန ဒုဟေတုကာဝိအဟေတုကာဝိ၊ တိ ဟေတုကာနဟောတိ၊ဟူသောဝါဂကိုဆိုထို၍။ ဤဒါနိ၊စသည် ကိုမိန့်။ ။ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊တံသဒ္ဒိသေနေဝ၊ ထိုဒုဟိတ်သောမ နုဿ သဟဂုတ်၊ အသင်္ခါရိကစိတ်နှင့် တူသည်သာလျှင် ဖြစ် သော၊ ဤ၌၊ ဤဒါနဒသ ဝိပါကကထာအရာ၌။ အဋ္ဌအဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါး ရှစ်ပါးတို့ကို။ ။မဟာဝိပါက် ဉာဏဝိပ္ပယုတ်လေးခု၊စက္ခု ဗိညာဉ်၊သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သောမနဿဉပေက္ခာသန္တီရဏတည်း။ ဒွါရ၊ တခု တခုရှိ ရှစ်ပါး ရှစ်ပါးစီဖြစ်၍ သမစတ္တာလီသ ဖြစ် ၏။ ။ဒုဟိတ်ကံကြောင့်၊အဟိတ်ပဋိသန္ဓေကိုပြထို၍။ ဤဒါနိ၊

Digitized by Google

စသည်ကိုမိန့်။ ။ပဒိုသဒ္ဒါ၊ကို၊ကမ္မသဒိသာတိ၊၍၊ နဝတ္ထုဗွာ၊ မဆိုအပ်၊ ဟိသစ္ဒံ၊ ကမ္မံ၊ သည်။ ဒုဟော တုကံ၊ ထည်း။ ။ အဟိတ်ပဒိုသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ဒသဒိသဓော်၏ အခြားမဲ့၌ အဟိတ်တဒါရုံကိုဖြထိုး၍၊ စတုန္နံပန။ လ။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ကိုမိန့်။ ။စတုန္နံပန။လ။ပတိဋ္ဌာတိဟုဆိုဤငြင်းမူလည်း။အဟိတ်ပဒိုသန္ဓေ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား တိဟိတ် ဓော စောသည်ရှိသော်။ ပဒိုသန္ဓေကိုပေးတတ်သောကံသည်တဒါရုံ၏ ဖြစ်ခြင်းကို မတားမြစ်အပ်။ ထိုအတူဒုဟိတ်ပဒိုသန္ဓေ နေသောပုဂ္ဂိုလ်အား တိဟိတ်ဓော၏ အခြားမဲ့၌ ဒုဟိတ်တဒါရုံကို မတားမြစ်အပ်ဟုမှတ်အပ်၏။ ။ဋိကာ။ ။အဟိတ်ဒုဟိတ်ပဒိုသန္ဓေ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တိဟိတ် ဓော၏ အဆုံး၌ အဟိတ်၊ ဒုဟိတ် တဒါရုံကို မတားမြစ် အပ်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူပဒိုသန္ဓေ နေသောပုဂ္ဂိုလ်အား တိဟိတ်ဓော၏ အခြားမဲ့၌ ဒုဟိတ်တဒါရုံကို။ဒုဟိတ်ပဒိုသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း ဒုဟိတ်ဓော၏အခြားမဲ့၌အဟိတ်တဒါရုံကိုမတားမြစ်အပ်ဟုမှတ်အပ်၏၊ ။ အနုဋီကာ။ ။တံ၊ထိုအဟိတ်တဒါရုံသည်း(လဘတိဒ္ဓံစ်ပ်)၊ဓော သို့။ထွေ၊ ဤအဟေတုကအဋ္ဌကဒ္ဓံ။ တေသု၊ ထိုဥပက္ခာသဟဂတ်သန္တီရဏတဒါရုံတို့တွင်း ကော်၊တဒုကို။ ဂဏန္ဓပဂါနိ၊ တွက်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သော။ တေသု၊ထိုသောမနသဟဂတ် သန္တီရဏ တဒါရုံတို့တွင်း ဇာန်၊ ဤအဟေတုကဒွကဒ္ဓံကို မနုဿလောကေန၊ဖြင့်။ ဂဟိတံ၏။ပနုမကဏ္ဍိကာယ၊ ပနုကြာချက်၌။ မန္ဒမန္ဒဝါတသရဋ္ဌာပနကာလေ၊ ညှင်းညှင်းသောလေကိုဖြစ်စေသောကာလ၌။ ။ယံပနဓဝနေနတဒါရမ္မဏံနိယာမေထုဇ္ဇနိုဝုတ္တံ၊တံကုသလံသန္ဓာယဝုတ္တံ၊ ဟူသောစကားကို။ ကုသိုလ်ကဲ့သို့ အကုသိုလ်နှင့်တူသော ဝိပါက်၏မရှိသောကြောင့်ဆိုအပ်၏။သသဒ်ဂါရိက၊ အသဒ်ဂါရိကနိယာမကိုရည်၍ ထိုစကားကိုဆိုအပ်သည်ရှိသော်။အကုသိုလ်၌လည်းထိုစကား သည်သင့်၏ဟုဋီကာဆို၏။ ။တဒါရုံကိုဓောဖြင့်မှတ်အပ်ဟု

ဧကဂ္ဂတာကို အဘယ်သဘည် မှတ်သနည်းဟု ပုစ္ဆာထုတ်ထို၍ ဤဒီ
ပနာစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိတိတ္ထာရေမိ။ အာဝဇ္ဇိတော၊ လည်စေ
အပ်သည်ရှိသော်။ ဝဝတ္ထာပိတော၊ မှတ်အပ်သည်ရှိသော်။ ဇဝနံ၊
သည်းအကုသလံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဇေတံဌာနံ၊ ဤအ
ကုသိုလ်ဖြစ်လတ္တံ့ သောအရာသည်။ အဌာနံ၊ အရာမဟုတ်၊ ဥဘ
ယေန၊ အာဝဇ္ဇနိုး ဝုဋ္ဌော နှစ်ပါး စုံသည်။ ကဒ်တော၊ ယုံမှား
သောသူအားငင်း၊ ဥဒ္ဓတသစ၊ တုန်လှုပ် ပျံလွင့်သော စိတ်ရှိ
သောသူအားငင်း။ ကုသလဝိပါကာဟေတုကသောမနဿသ
ဟဂတစိတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ တဒါရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဇောဋ္ဌမဇ္ဈိတ္တာရမ္မဏော၌။ ကုသလဝိပါကာဟေတုကဥပေက္ခာ
သဟဂတံ၊ သည်။ တဒါရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤတိအယံ၊
ကား။ ဇောဋ္ဌ၊ ဤအဟေတုကဒွိကဋ္ဌ။ အဋ္ဌဒီပနော၊ အနက်ကိုပြ
ကြောင်းဖြစ်သော။ မဟာဓမ္မရက္ခိတဟွေရဝါဒေါနာမ၊ ၏။ ဟိ
ဒါဋ္ဌာရေမိ။ ပဋ္ဌဟူသည်။ မဟာဝိပါက် သောမနဿလေးခု၊
သောမနဿ သဟဂ်ရဏာတည်း။ ဆဟူသည်၊ မဟာဝိပါက် ဥ
ပေက္ခာလေးခု၊ ဥပေက္ခာသဟဂ်ရဏာနှေးတည်း။ ယဒါဒေါမနဿံ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါကိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ တိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသိဒ္ဓံ၊ မြစ်
အပ်၏။ တတ္ထော၊ တိုပဋ္ဌာန်းခဲ့သာလျှင်။ ပဋိသိဒ္ဓံ၊ ၏။ ဇာတိတသ္မာ၊
ကြောင့်။ ကိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နည်း။ ။ကာမတဏှာသည်ဖြစ်စေအပ်
သောကံသည် မဟာဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာကို ခံစားတတ်သော
ဝိပါက်သည်မဖြစ်။ ထိုကြောင့်မဟာဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာ၌ တဒါ
ရုံ၏မဖြစ်ခြင်းကိုဘိအပ်၏။ ။ဖြေထို၍။ကုသလဝိပါကာဝါ၊စ
သည်ကိုမိန့်။ ။ကုသလဝိပါကာဝါ၊သော။အကုသလဝိပါကာ
ဝါ၊ သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဟေတုကမနောဝိညာဏဓာ
တု၊သည်။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အသာ၊ထိုဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်
မနောဝိညာဏဓာတ်၏။ အာဝဇ္ဇနံ၊ သည်းကိ၊ နည်း။ ဤတိ၊ဤ
ကားအမေးတည်း။ ဘဝင်္ဂဝဇ္ဇနာနံဝိယ၊ထိုကဲ့သို့။ အသာ၊ထို
ဥပေက္ခာသဟဂုတ်အဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ်အား။ အာဝဇ္ဇ

Digitized by Google

နကိစ္စံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ၌ကား အဖြေတည်း။ ထောနိ၊ ထိ
ဘဝင်အာဝဇ္ဇန်းတို့သည်။ နိန္နတ္တာစ၊ မိမိတို့၏ အာရုံ၌သွတ်သည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ စိတ္တဏ္ဌာစ၊ အာဝဇ္ဇန်းကင်း၍ များစွာသော
ကျက်ဘူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိဝဲဘူး
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ သမုဒါစာရတ္တာစ၊ ထင်သော အာရုံ
ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံ၌မျှားစွာဖြစ်ဘူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း
အာဝဇ္ဇနေန၊ နှင့်၊ ဝိနာ၊ ၍။ (ထည့်)။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၊ အံ့ယ်
ဤဥပေက္ခာ သဟဂုတ် အဟိတ်မနော ဝိညာဏ ဓာတ်သည်
နိန္နတ္တာဒီနံ၊ တို့၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်၊ နိရာဝဇ္ဇနာ၊ အာဝဇ္ဇန်
ကင်းသည်ဖြစ်၍။ (ထည့်)။ ကထံဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အသို့ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း
ဣတိ အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ။အာဝဇ္ဇန်းကား ထ
သော အာရုံ၌ ညွတ်သည်။ ဘဝင်ကား။ ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံ၌မ
ပြတ်ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်၊ အာဝဇ္ဇန်းဘဝင်တို့သည် အာဝဇ္ဇန်း
နှင့်ကင်းလျက် ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ဤဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်မ
နောဝိညာဏဓာတ်ကား၊ နိန္နစသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အာ
ဝဇ္ဇန်းနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ဟု စောဒနာသည်။ ဖြေထို၍။ ယထာ
စသည်ကို မိန့်။ ။နိရောဓသမာ၊ အား။ အနန္တရေပစ္စယံ၊ သော
နေဝသညာ နာသညာယတနံ၊ သည်ငင်း။ နိရောဓ၊ မှ၊ ထွ
ဟန္တသမာ၊ ထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗလသမာပတ္တိစိတ္တံ၊ သည်ကို
အရိယမဂ္ဂစိတ္တံ၊ သည်ငင်း။ မဂ္ဂါနန္တရာနိ၊ ကုန်သော။ ဗလစိတ္တ
နိ၊ တို့သည်ငင်း။ နိန္နတ္တာဒီနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေဝိ၊ လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇ
ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ (ထည့်)။ ဇဝံတထာ၊ တူ။ အာဝဇ္ဇ
စ၊ သည်ငင်း။ နိန္နစိတ္တသရေဒါစာရေစ၊ သည်ငင်း။ အသ
ဝိ၊ မရှိလျှင်းမူလည်း။ အယံ၊ ဤဥပေက္ခာသဟဂုတ်သဟိတ်မနော
ဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (နဥပ္ပဇ္ဇတိဟု ပဋိသေ
ပါဠိအဆို၌၏ မသင့်)။ ။ကသ္မာ၊ ကား။ ဟိယသ္မာ၊ အာဝဇ္ဇနေ
နာစိတ္တံဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အာရမ္မဏောနဝိနာနုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇာတိတသ္မာ အာ
နေအသန္တေဝိအယံဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ ။အာရမ္မဏောနဝိနာနု

Digitized by Google

တိ၊ဟူသောစကားကို၊ဥပေက္ခာသဟဂတ်အဟိတ်မနောဝိညာ
ဏဓာတ်၏မဟဂ္ဂုတ်ကိုအာရုံမပြုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုန္နာ
ကိုပြုစေ၍ အာရုံကိုထုတ်ခြင်းအကျိုးဌါဆိုအပ်၏။ ။အထ၊
ထိုသို့အာရုံနှင့်ကင်း၍ စိတ်၏မဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော်။ အသော၊ထို
ဥပေက္ခာသဟဂုတ် မနောဝိညာဏဓာတ်၏။ အာရမ္မဏ်၊သည်။
ကိ ်နည်း။ ဤတိ၊ ၌ကားအမေးတည်း။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံအစရှိ
ကုန်သော။ ပရိတ္တဓမ္မေသု၊ကာမာဝစရတရားတို့တွင်။ အညတ
ရံ၊တည်း။ဟိသဒ္ဒ်၏။ ၎တေသု၊ထိုကာမတရားတို့တွင်။ တသ္မိ
သမယေ၊ထိုဣျာဂျုသောမဟဂ္ဂုတ်စျာန်ကိုအာရုံပြု၍ ဒေါသ
ဓော စောသောအခါ၌။ ယဒေဝ၊ အကြောင်းအာရုံ သည်သာလျှင်။
အာပါထဂတံဟောတိ။တံအာရမ္ဘဏံစိတ္တံ၊ထိုဥပေက္ခာသဟ
ဂုတ်အဟိတ်မနောဝိညာဏဓာတ်စိတ်သည်။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊၏။ ။
အာဘယ်ကိစ္စဖြင့် ဖြစ်သနည်းဟူမူကား။ ဓော၏ အာရုံကိုမယူ
သောကြောင့် တဒါရုံကိစ္စဖြင့်မဖြစ်။ စုံစမ်းသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် မဖြစ် ခြင်းကြောင့် သန္တီရဏကိစ္စဖြင့်လည်း မဖြစ်။
ပဋိသန္ဓေစုတိတို့ဌိဆိုဘွယ်မရှိ။ပါရိသေသနည်းအားဖြင့်ဘဝင်
ကိစ္စအားဖြင့်ဖြစ်၏။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်သော
စိတ်ကိုသာလျှင် ဘဝင်ဟူ၍ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ။သုတ္တံ၊
ပဉ္စကျချည်ဂင်း။ဒေါဝါရိကော၊နှားထိုင်းသောတံခါး၀ေါင့်ဂင်း။
ဂါမိလော၊ရွာသူသားငယ်ဂင်း။ ဂေါဠိယကေန၊ကြိုဉ်စ်ဥပမာ
နှင့်။ အမ္ဘော၊သရက်သီးဥပမာဂင်း။ ဇမ္ဗုန္နော၊သူကန်းဂင်း။ ဝိဠ
သဝိစ၊သူဆွံ့ဂင်း။ဝိသယဂ္ဂါဟော၀၊ အာရုံကိုယူခြင်းဂင်း။ ဥပ
နိဿယ မတ္ထသော၊ စက္ခုစသောမှိရာဒသနစသော အနက်
အားဖြင့်ဂင်း။ ဇာတိ၊သို့။ အယံပကိဏ္ဏကနယော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊
၏။ ။ပသာရိတသုတ္တော၊ဖြန့်အပ်သောပဉ္စကျချည်၌။ ဝါ၊ကို။
(ပဟာဒေ၊၌လက္ခဏစပ်)။ ပါဏကေနဝါ၊ပိုးသည်ဂင်း။ ပဓုဂ်ေ
နဝါ၊ နှံ့ကောင်သည်ဂင်း။ မက္ခိကာယဝါ၊ယင်သည်ဂင်း။ ပဟာ
ဒေ၊ထိခိုက်အပ်သည်ရှိသော်။ နိပ္ပန္နဋ္ဌာနတော၊ ထျောင်းရောဓ

Digitized by Google

ရပ်မှ။ ယူသုံ၊ ခြင်ဆီကို။ နိပ္ပန္နေ မက္ကဇုကသာ၊ လျော်းသော ပင့်ကူ၏။ ။ကေကံ အာရမ္မဏံနိုင်သူနိုင်သူနှိုးရေသူ အာပါထံ အာဂန္တွတိ၊ ဟူသည်၊ ပင့်ကူချည်ခိုထိခိုက်ခြင်း၊ ပင့်ကူ၏လှုပ် ခြင်း ကဲ့သို့။ ထိုအတူ၊ အာရုံ၏ ပသာဒ ရုပ်နှင့် ထိခိုက် ခြင်း၊ ဘဝင်၏ လှုပ်ခြင်းတို့သည် တပြိုင်နက်ဖြစ်သည်ကို ဤ၌ ပရိစာရိကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ ဝါ၊ ခြေရင်းခစားသော သူသည်။ ပရိမဇ္ဈန္တေ၊ ဆုပ်နယ်လျက်။ ပရိဟရာ၊ အစောင့် အရှောက်တို့သည်။ကြိုယမနောဓာတုယာ၊၏။ ဘဝင်္ဃသ၊ကို၊ အာဝဇ္ဇိတကာလေ၊ လည်စေသောအခါကို။ဒွဒ္ဒဗ္ဗော၊၏။ ဘဝင်္ဃသအာဝဇ္ဇိတကာလေ၊ဟူသောစကားကို။ဓေါဝါရိက နှင့်တူကုန်သော စက္ခုဝိညာဏာ စသည်တို့အား ခြေရင်းဆုပ် နယ်သော သူနှင့်တူသောအာဝဇ္ဇန်း၏ သညာပေးသည်နှင့်တူ သောအနန္တရပစ္စည်းတပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင် ဘဝင်္ဂါ ဝတ္ထာနဟူ၍ဆိုအပ်၏။ဘဝင်္ဂ၏မဖြစ်ခြင်းကိုမဆိုအပ်၊ ။တေန၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဇေတံ၊ ဤထိသော ဝတ္ထုသည်၊ ကိ်နုခေါ၊ အာဘယ်နည်း။ဇေတံ၊သည်။ ပဏ္ဍာရံ၊ဖြူ၏။ သဟပံသုနာ၊ ဧမြေမှုန့် နှင့်တကွ။ ပထုလံ၊ ထူ၏။ စတုရဿံ၊ လေးထောင့် တည်း။ ကဟာပဏော၊အသပြာတည်း။ သာ၊ ထိုအမိ သည်။ ကမ္မေ၊ ပြုသင့် ပြုထိုက် သော အမှုရှိ။ အန္တရဝိထိယံ၊ ခရီး လမ်းမ၌၊ အမ္ဘောဂေါဠိယကေနာတိဇ္ဈာန်၊ ဟူသောစကားကို။တတ္ထ၊ထိုသူ ကနိုး သူသွဲ့နှစ်ယောက်ဟိုတွင်။ ဘောအန္ဓက၊ အိုမောင်ကန်း၊ သုသမာနာ၊ ခြောက်တပ်လျက်။ သုဘိကျော၊ ဝပြောစည်ပင် ၏၊ ရလွယ်သောထမင်းရှိ၏။ ဗဟုန္နပါနော၊ များစွာသောထမင်း အပျော်ရှိ၏။ မူလံ၊အမြစ်သည်။အာဝရိတွာ၊ ဆီးတားဝိတ်ပင်၍။ ဝါဓံ၊လက်ဝဲကို။ မဏ္ဍ၊လွှတ်လော့။ ဒက္ခိဏံ၊ လက်ျာကို။ ဂဏှ၊ ယူ လော့၊ ဂမနာဘိ သခိါရသာ၊ သွား ခြင်းအစီအရင်၏။အ နိဗ္ဗတ္တိတကာလောဝိယ၊ မပြီးသောအခါကဲ့သို့။အာခါနဂ္ဂဟာ စောပနံ၊ယူခြင်း၊ ကိုင်ခြင်း၊လှုပ်ခြင်းသို့။ပါပေတုံ၊ ရောက်စေ

Digitized by Google

ခြင်းငှါ။ဝိသယဂ္ဂါဟောတိ၊ကား။ စက္ခု၊သည်၊ရူပဝိသယံ၊ရူပါ
ရုံကို၊ သောတာဒိနို၊တို့သည်၊ သဒ္ဒါဒိဝိသယေ၊ သဒ္ဒါရုံစသော
အာရုံထိုကို၊ဂဏှန္တိ၊ကုန်၏။ဥပနိဿယတောစ၊ စက္ခုစသော
မြဲရာအား ဖြင့်ဂင်း။အတ္ထိတောစ၊ ဒဿနစသောအနက်အား ဖြင့်
ဂင်း။စက္ခုဿ၊၏။အသမ္ဘိန္နတ္တာ၊ မပျက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
ဂင်း။ရူပါနံ၊တို့၏။ အာပါထဂတတ္တာ၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်ဂင်း။အာလောကသန္ဓိဿိတံ၊အလင်းကိုမှီခြင်း
ငှင်း။ မနသိကာရဟေတုကံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိ
ခြင်းငှင်း။ဣတိ၊သို့။စတုဟိကာရဟေဟိ၊တို့ကြောင့်။ မတဿ
ဝိ၊ သေသောပုဂ္ဂိုလ် အားလည်း။ စက္ခု၊သည်။ သမ္ဘိန္နံ၊ ပျက်
သည်။ ဇိဝတော၊အသက်ရှင်သောသူအား။နိရုဇ္ဈိဝိ၊ ချုပ်သော
စက္ခုသည်လည်း။ (သမ္ဘိန္နံ နာမဟောတိ၊၌စပ်)။ ဝိတ္ထေနဝါ၊
သည်းခြေဖြင့်ဂင်း။ဝါ၊သည်ဂင်း။ သေမ္မေနဝါ၊သလိပ်ဖြင့်ဂင်း။
ရုဟိရေနဝါ၊သွေးဖြင့်ဂင်း။ ပလိဗုဒ္ဓဝိ၊ နှိပ်စက်အပ်သောစက္ခု
ဿလည်း။စက္ခုဝိညာဏဿ၊၏။ ပစ္စယော၊သည်။ ဘဝိတုံ၊
ငှါ။အသက္ကောနှံဝိ၊ မစွမ်းနိုင်သောစက္ခုသည်လည်း။(ဝိသဒ္ဒါ
ထိုက်)။သက္ကောနှံ၊ စွမ်းနိုင်သောစက္ခုသည်။တသ္မိံ၊ထို့ရူပါရုံ
သည်။ အာ ဂန္ဆန္တေဝိ၊ ထင် ခြင်းသို့ ရောက် လျှင်း မူလည်း။
အာလောကသန္ဓိဿယော၊ အလင်းတည်းဟူသောမှီရာသည်။
တသ္မိံ၊ ထိုအလင်းတည်းဟူသော မှီရာသည်။ ကြိယမနောဓာ
တုယာ၊သည်။ဘဝင်၊ကို။ အနာဝဇ္ဇံဧတံ၊ သော်။ အာကာသ
သန္ဓိဿိတံ၊ အာကာသဓာတ်ကိုမှီခြင်းငှင်း။ တေန၊ထိုအာကာ
သဓာတ်နှင့်။ ဝိနာသောတဝိညာဏံနဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဟိသစ္စံ။ဝိဟိတ
ကဿဆိဒ္ဒဿ၊ ဝိတ်ဆို့သောနားပေါက်ရှိသောသူအား။ ဿာန
ဗိဃေ၊နားတွင်း၌၊ဝါယုမှိ၊ လေသည်၊ပဝိသန္တေယေဝ၊ဝင်သော်
သာလျှင်။ ဿာနဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဇိဝှါတေမနံ၊လျှာကိုစိုစွတ်
စေတတ်သော၊ အာပံ၊အာပေါဓာတ်ကို၊ လဒ္ဓါဝ၊ ၍သာလျှင်။
(ဃာဓေတိ၊တွာပစ္စည်းကိုဓာပြု)။တေန၊ ထိုအာပေါဓာတ်နှင့်။

သက္ခဖိဂ္ဂါနံ၊ ခြောက်သော လျှာရှိကုန်သောသူတို့အား။ သက္ခ
ခါဒနီယေ၊ ခြောက်သောခဲဘွယ်ကို။ ဖိဂ္ဂါယ၊ လျှာ၌။ဌပိတေ၊
သော်။ ကာယသ၊ ကာယပသာဒ၏။ ကာယ ပသာဒ ပစ္စယံ၊
ကာယပသာဒ၏ ဒိရာသဟဇာတအကြောင်းဖြစ်သော။ ပထဝီ
သန္ဓိသယံ၊ပထဝီဓါတ်တည်းဟူသောဒိရာကို။တေန၊ထိုကာယ
ပသာဒ၏ သဟဇာတအကြောင်းဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်တည်း
ဟူသောဒိရာနှင့်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊အပဖြစ်သော။ (ဥပလက္ခဏအားဖြင့်
သာဆိုသည်၊အစ္ဈတ္တလည်းဖြစ်ကောင်း၏။ ဝါ၊ကာယပသာဒ၏
ဒိရာဘုတ်မှတပါးကိုဗဟိဒ္ဓဟုယူ)။မဟာဘူတာရမ္မဏံ၊ သည်၊
(ပဒိုဟာညတိဒ္ဓစပ်)။ အစ္ဈတ္တကာယပသာဒံ၊ကို။လေ့နှံတွာ၊၍။မ
နောတိ ကား။ဘဝင်္ဂိစ္ဆတ်၊တည်း။တံ၊ထိုဘဝင်စိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓံ
ဝိ၊ ချုပ်သော်လည်း။ သဒ္ဒါနန္နံနာမဟောတိ။ အာဝဇ္ဇနစိတ္တသ၊
၏။ ပစ္စယောဘဝိတုံအသမတ္တံ၊ မစွမ်းနိုင်သော။ မန္ဒထာမဂတ
မေဝ၊ နည်းသော အားအစွမ်းသို့ရောက်သည်ဖြစ်၍ သာလျှင်။
ပဝတ္တမာနံဝိ၊ ဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်သည်လည်း။ သဒ္ဒါနန္နံနာမ
ဟောတိ။ တေန၊ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်တည်းဟူသောဒိရာနှင့်။ဝိ
နာမနောဝိညာဏံနဥ္ပဇ္ဇတိ။ ။အယံကား။တာဝ၊စွာ။ဥပနိဿ
ယမတ္တသောတိ ဇ္ဇော၊ ၌။ (ဇ္ဇောထည့်)။ ဥပနိဿယ ဝတ္ထူနာ၊
တည်း။(ဥပနိဿယဟူသည်။ဥပနိဿယပစ္စည်းကိုရည်၍ ဆို
သည်မဟုတ်။ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဒိရာစက္ခုစသည်ကို
ဆိုသည်)။အဇ္ဈောပန၊အနက်သည်ကား။ဝါ၊အကျိုးသည်ကား။
(အဇ္ဈ ဟူသည် အဘိဓေယျတ္ထကို ဆိုသည် မဟုတ်)။ စက္ခု၊
သည်။ဒဿနတ္ထံ၊ မြင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဝါ၊မြင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။
ဝါ၊ မြင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (နောက်၌ဂုဏ်းနည်း)။ အသ၊ ထိုစက္ခု
အား။ဒဿနံ၊မြင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော။အဇ္ဈော၊အနက်သည်၊အ
ကျိုးသည်။ကိစ္စသည်။အတ္ထိ၊၏။ဟိသဒ္ဒံ၊၏။တံ၊ထိုမြင်ခြင်းဟုဆို
အပ်သောကိစ္စကို။ တေန၊ ထိုစက္ခုသည်။ နိဗ္ဗါဒေတဗ္ဗံ၊ပြီးစေ
အပ်၏။ ဇာတိကသ္မာဒဿနတ္ထံ၊၏။သောဠသမဂ္ဂေါ၊ တဆဲ့ခြော်

Digitized by Google

းသော အပြားသည်။ ဒွါဒသမဂ္ဂေနစေဝ၊ နှင့်၎င်း။ အဟောတု
ဋ္ဌကေနစ၊နှင့်၎င်း။ သဒ္ဒိ၊တတ္ထ၊နိဋ္ဌိတော၊ဖြို့။ ။တိဝိဒုက
ဒုနဒဂဎေရ်၏ ဝါဒကို ပြုပြီး၍။ မောရဝါပိဝါသိ မဟာဒတ္တ
ဆရ်၏ဝါဒကိုပြုထို၍။ဆွဒါနိစသည်ကိုမိန့်။ ။အသဒ်္ဓါရိက
သဒ်္ဓါရိကေသု ဒေါသံ ဒိသွာ၊ ဟူသည်။ ကံနှင့် ဆန့်ကျင်
သာ သဘော ရှိသော ဝိပါက် သည် မဖြစ်ရာဟု နှလုံး သွင်း
။ အသဒ်္ဓါရိကကံ၏သသဒ်္ဓါရိက ဝိပါက်တို့၌။ သသဒ်္ဓါရိက
ံ၏လည်းအသဒ်္ဓါရိကဝိပါက်တို့၌ အပြစ်ကိုဖြင့်၍။ အသဒ်္ဓါရိ
ကံသည် အသဒ်္ဓါရိကဝိပါက်ကိုသာအကျိုးပေး၏။ သသဒ်္ဓါ
ကဝိပါက်ကိုအကျိုးမပေး။ သသဒ်္ဓါရိက ကံသည်လည်း သ
ဒ်္ဓါရိကဝိပါက်ကိုသာအကျိုးပေး၏။ အသဒ်္ဓါရိကဝိပါက်ကို
ကျိုးမပေးဟုဆို၏။ယင်းသို့ဖြစ်သော်၊အသဒ်္ဓါရိကကံကြောင့်
ဟိတ်ဝိပါက်သည် မဖြစ်ရာဟုငြားအံ့။ ရူပါဂုံစသည်တို့၌ရှေး
ကြိကာမ္မ စသော ကိစ္စရှိကုန်သော အဟိတ်တရားတို့၏ သ
သဒ်္ဓါရိကနှင့်ဆန့်ကျင်သောသဘောသည်မရှိ။ ထိုကြောင့်၊အ
သဒ်္ဓါရိက၏ အဖြစ်သည်မရှိ။ အသဒ်္ဓါရိကနှင့် ဆန့်ကျင်သော
သဘော၏မရှိခြင်းကြောင့် သသဒ်္ဓါရိကအဖြစ်သည်လည်း မ
ရှိ၊ ထိုသို့အသဒ်္ဓါရိက၊ သသဒ်္ဓါရိကနှစ်ပါးတို့နှင့် မဆန့်ကျင်
သေ်ကြောင့်။အသဒ်္ဓါရိက၊ သသဒ်္ဓါရိကကံဖြင့်လည်းအဟိတ်
ဝိပါက်တို့၏ဖြစ်ခြင်းကိုခွင့်ပြု၏။ ။ဧသေဧသောမဟာဒတ္တထွေ
ရော၊သည်၊ဧဝနေန၊ဖြင့်၊စိတ္တဒိယာမံ၊ တဒါဂုံစိတ်ကိုမှတ်ခြင်း
ကို။ နကထေတိ၊ မဆို။ တေန၊ကြောင့်။ အသ၊ထိုမဟာဒတ္တ
ထေရ်၏။ဝါဒေ၊၌။ဇေတ္ထ၊ဤဒွါဒသကမဂ္ဂ၌။ဒသမဂ္ဂေါ၊သည်။ ဇာ
တော၊၏။အဟောတုကဒွကံဝိ၊သည်လည်း။ဇာတံ၊၏။တတြ၊ထို
ဝိပါက်ကိုထုတ်ရာ၌။ ဝါ၊ဒွါဒသကမဂ္ဂ၌။ ဝါ၊ မောရဝါပိအရေပ်၌
သိတင်းသုံးနေသော မဟာဒတ္တမထေရ်၏ဝါဒ၌။ အယံနယော။
ဃသ၊ ထိုသောမနသ သဟဂုတ် တိဟိတ် အသဒ်္ဓါရိကဝိ
ပါက်စိတ်ဖြင့်ပဋိသန္ဓေနေသောပုဂ္ဂိုလ်အား။(ပတိဋ္ဌာတိဋ္ဌစပ်)။

Digitized by Google

ဇီဝိတ ပရိယောဒါသနေ၊ ၌၊ (ပတိဋ္ဌာတိ၌စပ်)။ ဈာနဝိရဇ္ဇထံ၊ သည်။ပတိဋ္ဌဟမာနံ၊ထည်သည်ရှိသော်၊(ပတိဋ္ဌာတိ၌ထက္ခဏစပ်)။ ။ကြွေယတောပဋ္ဌာတိဇ္ဈာမေသံ၊လ။ ပတိဋ္ဌာတိဟူ၍၊ကြွေယာဓောဇ်၏အခြားမဲ့၌လည်းတခါရံကိုဆို၏၊ ယင်းသို့ဆိုသျှင်းမူလည်း။ ပဋ္ဌာန်း၌၊ ကုသလာကုသလေနိရုဒ္ဓေပိပါကောထာဝိရဇ္ဇကတာနုပ္ပဒ္ဓေတိ၊ဟူ၍၊ ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်ထို့၏အခြားမဲ့၌သာသျှင်တခါရံကို ဟောအပ်၏၊ ကုသလတိက်၌ဆိုလည်း။ သောကျွတ်ပါပုထုဇ္ဇနာဝါကုသလံအနိရွတော၊ စသည်ဖြင့်၊ ကုသိုလ်၊ ၄ ကုသိုလ်ဓောကိုသာသျှင်ဟောပြီး၍၊ ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်အခြားမဲ့၌ တခါရံကို ဟောအပ်၏၊ အဗျာကတ၏ အခြားမဲ့ဟောအပ်။ တစုံတခုသောအရာ၌ကြွေယာ၏အခြားမဲ့၌၊ ထိုကိုဟောသောအရာသည်မထင်၊ကြွေယာဓောနောင်တခါရံဖြစ်သည်ရှိသော်၊မဟောခြင်း၌အကြောင်းမရှိ၊ ထိုကြောင့်ဆင်ခြင်အပ်၏။ ။ဒိုကာ၊ ။ဇေဝံ၊သို့၊ အသ၊ထိုသောမနုဿဟာဂုတ်တိဟိတ်အသင်္ခါရိကဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊အာရမ္မဏောနဝေဒနံပရိဝတ္တေတွာဥပဋ္ဌာတိတိ၊ ကိဟောထုကအသင်္ခါရိကဝိပါက်ဝိ၊ တိဟိတ်အသင်္ခါရိကဝိပါက်သည်၎င်း။ နုဟောထုကအသင်္ခါရိကဝိပါက်ဝိ၊သည်၎င်း၊ ထိုအာရမ္မဏံ၊သည်၊ ဟုတွာ၊၍၊ ဝါ၊ တာခါရမ္မဏံဟုတွာတခါရမ္မဏဘာဝေန၊ ဖြင့်၊ ။အဋ္ဌဟူသည်၊ မဟာဝိပါက်အသင်္ခါရိကလေးပါး၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သောမနုဿ ဥပေက္ခသန္တီရဏ ခွေးအား ဖြင့် အဋ္ဌဖြစ်၏၊ တခါရ တခါရ၌ ဂ္ရစ်ပါးဂ္ရစ်ပါးဖြစ်၍၊ သမ စတ္တာ ထိသ ဖြစ်၏၊ ၎င်း ဂ္ရစ်ပါး၌၊ သော်တ၊စသော်၊ ဇီဂ္ဂါ၊ ကာယဝိညာဉ်ထည့်၍ခွါခဲသဖြစ်၏၊ ။သောမနုဿသဟဂုတ် တိဟိတ်အသင်္ခါရိက ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ကိုအားထုတ်သော နည်းတူဟု ညွှန်းထိုရကား။ သောမနုဿသဟဂတ စသည်ကိုမိန့်။ ။ကမ္မေ၊ ကို။ အာယူ ဟိထေဝိ၊ အားထုတ် ရာ၌၎င်း။ တတ္ထ၊ ထိုခွါခဲသက မဂ္ဂင်္၌၊ ။ဒုဟိတ်က်

Digitized by Google

ကြောင့် ဒုဟိတ်ပဋိသန္ဓေကို ဖြဆိုရကား။ ဤဒါနိ၊ စသည်ကို ဒိန်း ။ဟိဝိဇ္ဇာရေဝိ။တာဒိသေနေဝ၊ထိသောမနသသဟ ဂုတ်ဒုဟိတ်အသင်္ခါရိကစိတ်နှင့် တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဇော်ဂျီး၊အသ၊ ထိသောမနသသဟဂုတ်ဒုဟိတ်အသင်္ခါရိက မဟာဝိပါက်စိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ (ဆဟူသည်၊ဒုဟိတ်အသင်္ခါရိကဝိပါက်တဒါရုံနှစ်။စက္ခုဝိညာဉ်၊သမ္ပဋိစ္ဆဉ်း၊သောမနသဉ္ဇပေက္ခာသန္တီရဏနှေးတည်း။ သောတဿာနဓိဂါကာယဝိညာဉ်ကိုထည့်၍ဒသဖြစ်၏)။ ။ဇာဓ၊ ဒသကဝိပါကုဒ္ဓါရဒ္ဒ်။ ကုသလဝိပါကာ ဟေတုက မနောဝိညာဏာဓာတုယာ၊သော၊ဥပေက္ခာသဟဂတာယ၊ဖြင့်၊ပဋိသန္ဓိယာ၊ကို။ ဂဟိတာယ၊သော်၊ကမ္မသဒိသာ၊သော။ပဋိသန္ဓိတိ၊၍။နဝတ္တဗ္ဗာ။ ဤမသဒ္ဒေရသာ၊ဤမောရဝါဒိအရပ်၌ သိတင်းသုံးနေသော မဟာဒတ္တထေရ်၏။ ဝိဏ္ဏာဧဝနံ၊အပေါင်းဧောသည်။ သေသာ၊ ကြွင်းသော။ (အာဒိကထာသဗ္ဗာ၌စပ်)။ ဧဝနံ၊လ။ နိယာမေတိ ကို အာဒိကထာ၊ ဤသို့စသော စကားရပ် ဖြစ်သော။ သဗ္ဗာ၊ ကို၊ ~ ။ဝိဏ္ဏာဧဝနံဧဝတိဟူသည်။ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်ကြိယာ ဧောတို့ကိုပေါင်း၍ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တခုတည်းသောတဒါရုံ၌ ပေါင်း၍ပြုအပ်သော ဧောတို့ကိုသာလျှင် ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဝိဏ္ဏာဧောကို ဆိုသော ဆရာသည်၊ အကုသိုလ်မှ လေးပါးသောဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့ကိုသာယူ၍ တဆဲ့နှစ်ပါးသော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ဧောတို့ကိုပေါင်းအပ်ကုန်သဖဲ့သို့ဆိုကုန်၏။ယင်းသို့ဆိုအပ်ကုန်လျှင်းမူလည်း။ပဌာနိုး၌။ကုသလံအဿသဒေတိ၊အဘိနန္ဒတိ၊တံအာရဗ္ဘရာဂေါဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စံဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အကုသလေနိရုဒ္ဓေ ဝိပါကော တဒါရမ္မဏာတာဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဟုဟောတေဝ် မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဤဌာရုံ၌ဖြစ်သောနှစ်ပါးသောဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်တို့ကိုလည်း။ ကုသလဝိပါက် တဒါရုံ၌ ပေါင်းအပ် သည် ဖြစ်ကုန် ရာ၏။ ယင်းသို့ပေါင်းအပ် ကုန်လျှင်းမူလည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်တို့၏

Digitized by Google

အခြားမဲ့၌ အဟိတ်ဝိပါက်သည်သာလျှင်တဒါရုံသည်ဖြစ်ရာ၏
ထိုအဟိတ်ဝိပါက်တဒါရုံကိုလည်း။ သန္တီရဏာ၏အဖြစ်ဖြင့်သာ
ယူအပ်ဖြို့၊ အသစ်ယူအပ်သောမည်သည်မရှိ။ အဟိတ်တဒါရုံ
လည်း ပေါင်းအပ်သည်ကိုမထိုက်။ ဤသို့မောရဝါဝိမဟာဒေ
မထေရ်၏ အထိုအားဖြင့် မပေါင်းသည်၊ ငါဤကာဆရာ ဤ
အထိုအားဖြင့်၊ဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စသဟဂတ်ဓောတ္တိကိုထည်းပေါင်း
၏ဟူထို့။ ။ဤကာ။ ။မဟာဓမ္မရက္ခိတထေရ်၏ ဝါဒကို
ပြထို့၍။ဤနဒါနို့၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဝုဋ္ဌိပတ္တာသာ၊ကြိုးပွါးခြင်းကို
ရောက်သော။ တသာ၊.ထိုပဋ္ဌမဈာသင်္ခါရိကစိတ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ
နေသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ တံ၊ထိုတဒါရုံသည်၊ (လဘတိန္ဒိကတ္တာ
စပ်)။ ။စတ္တာရိဟူသည်၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သော
နာသ သန္တီရဏ၊ ပဋ္ဌမ ဈာသင်္ခါရိက တဒါရုံ တည်း။ နဒါအစ
ဥပေက္ခာသဟဂတဇဝနာနံဟူသည်။မဟာကုသိုလ်၊မဟာကြိ
ယာ၊လောဘမူဥပေက္ခာတည်း။ ။တံ၊ထိုဥပေက္ခာသဟဂတ်တ
ဟိတ်ဈာသင်္ခါရိကတဒါရုံသည်။ ။ဆဟူသည် ရှေးယေးခုတို့
၌ဥပေက္ခာ သဟဂတ်သန္တီရဏ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတ် တိဟိတ်
ဈာသင်္ခါရိကကိုထည့်၍ဆဖြစ်၏။ ။ဤဥ၊ဤဥပေက္ခာသဟဂတ်
စိတ်ဖြင့်ကံကိုဈားထုတ်ရာ၌၊ကာသစိ၊ တစုံထယောက်သော
မထေရ်၏။ဝါဒေါ၊ကို၊ ကေန္တေန၊ဖြင့်။ နဂဟေတဗ္ဗော။ ပဗ္ဗဇ
ဘေဒတော၊အကြောင်းအထူးအားဖြင့်။ ထွေ၊ဤပဋ္ဌမမထေရ်၏
ဝါဒ၌၊အကုသလဇဝနဂဝသာနေ၊၌၊ ဈာဟေတုကဝိပါကမဟေ
သော။တဒါရမ္မဏံ၊ကို။ဒဿိတံ၊၏။ တံ၊ထိုအဟိတ်ဝိပါက်တဒါ
ရုံကို။ဤတရေသု၊ဤမှတပါးသောဒုတိယဝါဒ၊ တတိယဝါဒကို
၌။နဒဿိတမေဝ၊တည်း။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ ထတ္ထ၊ထိုပဋ္ဌမဝါဒ
၌။ဝုတ္တံ၊သော။တ၌၊ ထိုဈာဟိတ်ဝိပါက်တဒါရုံကိုဂုဏ်း။ တေသု
ထိုဒုတိယဝါဒ၊တတိယဝါဒတို့၌။ဝုတ္တံ၊သေး။ သဟေတုကဝိပါ
က၌၊သဟိတ်တဒါရုံကိုဂုဏ်း။ထွေဝိ၊ ဤပဋ္ဌမဝါဒ၌လည်း။ ဈာန
တေဝ၊တည်း။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ကုသလဇဝနာနံ၊တို့၏ဈာန်ဂါ

Digitized by Google

ရာ၊ အကြောင်းအကြောင်း၌။ အကုသလ်၊ သည်၊ ဇဝတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌၊ ကုသလာဝသာနေ၊ ၌။ အာစိဏ္ဏသဒိသမေဝ၊ လေ့ကျက်အပ်သည်နှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော်၊ အကုသလာဝသာနေ၊ ၌။ သဟေထုကတဒါရမ္မဏ်၊ သည်၊ ယုတ္တံ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌၊ နိရန္တရာ၊ မပြတ်။ အကုသလမေဝ၊ သည်သာလျှင်၊ ဇဝတိ၊ ၏၊ တဒါ၊ ၌။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်တဒါရုံသည်၊ ယုတ္တံ၊ ၏။ ဒုတိယဝါဒေ၊ ၌။ ကုသလတော၊ ကုသိုလ် အကြောင်းအားဖြင့်၊ တေန၊ ကြောင့်။ ထွေ၊ ၏ဒုတိယဝါဒ၌၊ သေက္ခာသေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ သေက္ခ၊ အသေက္ခ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ထိုအား။ ဥပ္ပတ္တိရဟော၊ ဖြစ်ခြင်းငှါထိုက်သော၊ ထွေ၊ ၌၊ တိဟေတုကဇဝနာဝသာနေ၊ ၌။ တိဟေတုကံ၊ သော။ တဒါရမ္မဏ်၊ သည်၊ ယုတ္တံ၊ ၏။ ဒုဟေတုကဇဝနာဝသာနေ၊ ၌။ ဒုဟေတုကံ၊ ဒုဟိတ်တဒါရုံသည်။ ယုတ္တံ၊ ၏။ အဟေတုကဇဝနာဝသာနေ၊ ၌။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်တဒါရုံသည်၊ ယုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ယင်းသို့ သင့်လျင်း မူလည်း၊ ဘာဇေတွာ၊ ဝေဘန်၍၊ နဝုတ္တံ၊ မူဆိုအပ်၊ တတိယဝါဒေဝိ၊ ၌လည်း။ ကုသလတော၊ ကုသိုလ် အကြောင်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ အသင်္ခါရသသင်္ခါရဝိဓာနံ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏၊ ပန၊ ယင်းသို့ ထိုအပ်လျင်း မူလည်း။ တိဟေတုကကမ္မံ၊ လ၊ အဟေတုကဝိပါကံဝိ ဒေတိတိ၊ ၍၊ ဝစနတော၊ ကြောင့်၊ အသင်္ခါရိက တိဟေတုက ဟိုသို့ကဿ၊ အား။ အသင်္ခါရိကဒုဟေတုကေနာဝိ၊ သော၊ တဒါရမ္မဏေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏၊ တံ၊ ထိုဒုဟိတ်တဒါရုံကို။ အဒဿေသတွာ၊ ၍။ တိဟေတုက သဒိသမေဝ၊ တိဟိတ်ဇနကကံနှင့် တူသည် သာလျှင်ဖြစ်သော်၊ တဒါ ရမ္မဏ်၊ တိဟိတ် တဒါ ရုံကို၊ ဒဿိတံ၊ ၏။ ထံ ဒဿနံ၊ ထိုတိဟိတ် တဒါရုံကိုသာ ပြ၍ ဒုဟိတ်တဒါရုံကို မပြခြင်းသည်၊ ပုရိမာယ၊ သော။ ဟေတုကိတ္တိနလဒ္ဓိယာ၊ ဟိတ်ကိုကြားသော် အယူနှင့်၊ နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဇာထရံဝိ၊ ဒုဟိတ်တဒါရုံကိုလည်း။ လဿထေဝ၊ တည်း။ ။ဟိုသို့ဇနကသော၀၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိပါကံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍၊ သဗ္ဗာဝိ၊ သော၊

Digitized by Google

အယံတဒါရေမ္ဘဏကထာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ၊ ပန၊ ပဝတ္တိကံ ကြောင့်တဒါရုံဖြစ်သည်ကား။ သဟေတုကံ။လ။ ပစ္စယောတိ၊ ၍။ဝစနတော၊ ကြောင့်။ နာနာဂမ္မေန၊အထူးထူးသော ပဝတ္တိကံကြောင့်။ အဟေတုကပဋိသန္ဓိကသဿဝိ၊အားလည်း။သဟေတုကဝိပါက်၊ သော။တဒါရေမ္ဘဏ်၊သည်။ဥပပ္ဇဇ္ဇိ၊ ဤ။ ။(သဟေတုကံ ဘဝင်္ဂနှင့်၊ သဟေတုက ဝိပါက် တဒါရေမ္ဘဏ်၊ သည် အတူတူ။ဒုဟိတ်တဒါရုံကိုသဟေတုကံဘဝင်္ဂဆိုသည်)။ ။ တဿ၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေသောဝုဋ္ဌိလ်၏ ဒုဟိတ်တဒါရုံဖြစ်ခြင်း၏။ ။ထိုထိုသို့သောထေရဝါဒ၌၊ အကြောင်းသို့သောအထိုဖြင့် သသဒ်ဂါရ၊ အသဒ်ဂါရအစီအရင်စသည်ကိုဆို၏။ ထိုအစီအရင်ကို၊ထိုသို့သောအထိုဖြင့် သင့်သည်ကို ယူအပ်၏။ အထိတပါးကို အထိတပါးဖြင့်မချောက်ချားအပ်။ ။ကာမာဝစရကုသလဝိပါကကထာနိဋ္ဌိတာ။ ။

ကာမာဝစရ ကုသလဝိပါက်ကို ပြခြင်းကိစ္စပြီးပြီး သည်မဟုတ်လော။ထိုသို့ထျက်၊ အဘယ်ကိုပြခြင်းဠာ။ တဘန်ဖြတ်စွာဘုရားသည်။ကတမေဓမ္မာအဗျာကတာ၊ အစရှိသောစကားကို အားထုတ်တော်မူသနည်း။ ဤဒါနိ၊ စသည်ကိုမိန့်။အဘံ့ကြောင့် ကာမာဝစရဝိပါက်ကို၊ရူပါဝစရ၊အရူပါဝစရဝိပါက်တို့ကဲ့သို့၊ ကုသလာနုဂတိကပြု၍ မဝေဘန်လေသနည်း။ ယသ္မာစသည်ကိုမိန့်။ ။တသ္မာ၊ထိုသို့ကာမာဝစရဝိပါက်၏ကုသိုလ်နှင့်တူမတူဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ထိုကာမာဝစရဝိပါက်ကို၊ ကုသလာနုဂတိကံ၊ ကုသိုလ်သို့ အစဉ် ထိုက်သည် ကို။ ဝါ၊ ကုသိုလ်အား ထျော်သော အလားရှိသည်ကို။ ကတွာ နဘာဖိတံ။ ။ကာမာဝစရ ဝိပါက်ကဲ့သို့။ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရဝိပါက်ကိုလည်း ဝေဘန်ကောင်းသည် မဟုတ်လော။ရူပါဝစရ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်၊ စသည်ကိုမိန့်။ (ကုသလာနုဂတိကံ ကတွာ၊

Digitized by Google

ဘာဇိတံ၊ထိုရင်း)၊အာဘယ်ကြောင့်နည်း။ အတ္တနောကုသလသ
ဒိဿမေဝဟောတိတိ၊ဤတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ရှုပါဝစရ၊အရှုဖါဝစ
ရဝိပါက်၏ကုသိုလ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။အာဘယ်ကဲ့
သို့နည်း။ယထာ၊လ၊တထာ၊ကဲ့ပိန်း၊ ရှုပါဝစရာရှုပါဝစရဝိပါက်
ဘာဇိတံတိသမ္မန္နေ၊ ။တနည်း၊အကြောင်းလွယ်ထို့၏ ကာ
မာဝစရကမ္မဿ၊စသည်ကိုပိန်း။ ။အနန္တရာယေန၊ဗျာန်မှယုတ်
ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကာမဿ္စာနဓိဝရဏ စသော အန္တ
ရာယ်မရှိသဖြင့်။ ဇှတိဝိထသ္မာပိ၊ထိုသို့ရှုပါဝစရ၊ အရှုပါဝစရ
ကုသိုလ်၏အန္တရာယ်မရှိ၊ နုတိယဘာဝ၌ အကျိုးပေးတတ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ၎တေသု၊ ထိုရှုပါဝစရ၊အရှုပါဝစရဝိ
ပါက်တို့၌။ ဗျာနာဂမတော၊ ဗျာန်ဟူသောရောက်ကြောင်းအား
ဖြင့်။ အနုပ္ပါဒနိယတ္တာ၊ မဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ၎
တာနိ၊ ထိုရှုပါဝစရ၊ အရှုပါဝစရဝိပါက်တို့သည်။ နိရောဓိပတိ
ကာဝ၊ အဓိပတိပစ္စည်းမတပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ။
ဆန္ဒာဓိပတေယျ စသည်တို့၏ အဖြစ်သည် ထိုဗျာန်ခဏ၌ထင်
ရှားရှိကုန်သော ဆန္ဒစသည်တို့၏အဓိပတိပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်၏။ ဗျာန်၏ပရိက်အာဂုံ၏ အစွမ်းဖြင့်မဖြစ်။ ထိုကြောင့်တရ
သောဗျာန်သည်အထူးထူးသောခဏတို့၌ နာနာဓိပတေယျဖြစ်
၏။ ထိုကြောင့်ဝိပါက်၏ဗျာန်ဟုဆိုအပ်သောအာဂုံ၏အစွမ်းဖြင့်
ဆန္ဒာဓိပတေယျစသည်၏အဖြစ်ကိုမဆိုအပ်။ ။ရှုပါဝစရာ
ရှုပါဝစရဝိပါကကထာနိဋ္ဌိတာ။ ။

တေဘူမကကုသိုလ်ကိုကတ္တာဥပစိတတ္တာ၊ဟုဟောအပ်
သကဲ့သို့မဟောမူ၍၊ အဘဲ့ကြောင့်လောကုတ္တရာကို၊ကတတ္တာ
အာဝိတတ္တာ၊ဟုမြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်လေသ
နည်း။ ယသ္မာစသည်ကိုပိန်း၊ ၎ထို ကတတ္တာဥ ပစိတတ္တာတိအ
ဝတ္ထာ၊ကတတ္တာ ဘာဝိတတ္တာတိဝုတ္တံတိပဓာနပါဌော၊ ။၎ထို၊

Digitized by Google

ဤလောကုတ္တရာ၌။ ။ကတတ္တာဘာဝိတတ္တာ၊ဟုဟောခြင်း၏ အကြောင်းကိုထုတ်ထို၍။ လောကုတ္တရံပန။ လ။ ထေန၊ကိုပိန်၊ (လောကုတ္တရံ၊ကို။ ဝုတ္တံအပစိနတိ၌စပ်)။ ။တေန၊ထိုလော ကုတ္တရာ၏ တေဘူမကကုသိုလ်သည် ဆည်းပူးအပ်သော၀ိပါ ကဝဋ်ကိုဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်၊မိမိ၏လည်းမဆည်းပူး တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။တေဘူမကကုသိုလ်ကို၊အဘဲ ကြောင့် ကတတ္တာ၊ ဥပစိတတ္တာဟု ဟော အပ်လေ သနည်း၊ ယသ္မာပန။လ။ဥပစိတတ္တာတိဝုတ္တံကိုမိန့်။(တေဘူမကတုသဒ်၊ ကိုဝုတ္တံအာစိနတိ၊၀ဓေတိ၊တို့၌စပ်။ စုတိပဋိသန္ဓိ၀သေနကား၊ ၀ဋ်၏သရုပ်ပြ။၀ဋ်ဟူသည်၀ိပါကဝဋ်တည်း)။ ။အကြောင်းသို့ သော အခြင်း အရာအား ဖြင့်၀ဋ်ကို ဆည်းပူး တတ်၏။ ထိုသို့ သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တဏှာစသည်တို့သည် စိရင်အပ် သော လောကီယကံကို ဥပစိတ ဟုဆိုအပ်၏။ လောကုတ္တရာ သည်ကားလောကီယကံကဲ့သို့မဖြစ်။ထို့ကြောင့်။ဥပစိတဟုမ ဟောသည်ဟူလို။ ။သုညတန္တိအာဒိသု၊တို့၌။ မဂ္ဂေါ။လ။လဘ တိတိဇ္ဈန်၊ကို။ ဝိဇ္ဇာရိတံ၊၏။တတ္ထ။လ။ဇ္ဈရံတိဇ္ဈန်ပိ၊ ကိုလည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊၌။ဝုတ္တမေ၀၊ တည်း။ တေသု၊ထို၌စပါး သော၀ိပဿနာ ဂဏန၊မဂ္ဂါဂမနတို့တွင်။ဇ္ဈာန်၊ဤအရာသည်။(သော၎သေမဂ္ဂေါ၊ကို၊ ဝုစ္စတိ၌စပ်)။ကထံဒေတိ။ ဟိ၀ိဇ္ဇာရေမိ၊ သုဒ္ဓါဂမန၀သေနေ ၀၊အနိမိတ္တ၊အပ္ပဏိဟိတဟူသော အမည်ကိုပေးတတ်သော သ ရုဏာရမ္မဏတို့နှင့်မရောမနှက်၊ သက်သက်အာဂမန၏ အစွမ်း ဖြင့်သာလျှင်။လဒ္ဓနာမော၊သော။သုညတမဂ္ဂေါ၊သည်။ (အကာ သိ၌စပ်)။ဇ္ဈာနိတိဏိနာမာနိ၊ ဤသုညတ၊အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏိဟိ တဟူသော်အမည်တို့ကို။မဂ္ဂါနုဇ္ဇာရေ၊သော။ဖလစိတ္တာသို့ ယော၊ ဒ္ဓါသာလျှင်။လဇ္ဈန်၊ ရအပ်ကုန်၏။ ဝလဉ္ဇနဖလသမာပတ္တိယာ၊ ဝင်စားသော ဖလသမာပတ်၌။နောလဇ္ဈန်၊မရအပ်ကုန်၊အထး ထိုရှုသောအခါ၌။ အသ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝုဋ္ဌာတဝိပဿနာ၀ သေန၊ သခ်ါရနိမိတ်မှထသော၀ိပဿနာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ထေ

Digitized by Google

ထိုဗိုလ်တို့၏။ သင်္ဘါရာဂရဖြစ်ကာနှိ၊ သင်္ဘါရလျှင်အာရုံရှိကုန်
ာ၊တာနေ၀အနိစ္စာနုပဿနာဒိဉာဏ်ကာနှိ၊ထိုအနိစ္စာနုပဿ
သောဉာဏ်တို့သည်သာလျှင်၊ အနုလောမ ဉာဏ်ကာနိနာမ၊
သည်။ ဟောဘွဲ့၊ ကုန်၏။ ။သည်တမင်ကြံ ယောအယံန
ာဝုတ္တောဘ၊ အပ္ပကိဟိတမင်ကြံဝိဇ်သေ၀နယောဘ။ ။ခဲ့ပြီး၍၊
ံဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။သုဒ္ဓအာဂမန၀သေန၊သဂ္ဂဏာရဗ္ဘ
နှင့် မရောမရှက်၊ သက်သက်အာဂုံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကုသလ
ဏ္ဍာဟိ၊တို့မှ၊တိဂုဏာနိ၊ သုံးခုတို့ဖြင့်ခြောက်အပ်ကုန်သော။
ါကစိတ္တောနိ၊တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ပန၊ အထူးကား။
ဘူမကကုသလာနိ။အတ္တနောဝိပါကံ၊ကို။အဓိပတိ်၊ကို။ လ
ံပေတုံ နသက္ကောတ္တိယထာ၊ ဇ၀ံတထာလောကုတ္တရကုသ
နိအတ္တနောဝိပါကံ အဓိပတိ်လဘာပေတုံ နနသက္ကောတ္တိ၊
က္ကောတ္တိဇ၀ါတိ။ ကဆ္ဆာဟိယသ္မာ။ တေဘူမကကုသလာနံ၊
ိ၏။အာယူဟနကာလောအညော၊ ဝိပစ္စနကာလောအညော။
ဘန၊ ထိုတေဘူမကကုသိုလ်တို့၏ အားထုတ်ရာကာလ၊ အ
ျိုးပေးရာ ကာလတို့၏ တခြားစီဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ာနိ တေဘူမက ကုသလာနိ။တာယသဒ္ဓါယ၊သည်။ (အဂ္ဂပ
ာန္တာယသဒ္ဓါစပ်)။တသ္မိ်ဝိရိယေ၊သည်။(အဂ္ဂပသန္တာယကို၊အဂ္ဂ
သန္တေဖြင့်)။အပဏ္ဏကံအဝိရဒ္ဓံ၊ မချွတ်မယွင်း။ တေန၊ထိုသို့
လာကုတ္တရာကုသိုလ်၏ သဒ္ဓါစသောတရားတို့၏မဋ္ဌိမ်းမိ မိမိ
၏အခြားမဲ့၌အကျိုးကိုပေးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။တာ
ယသဒ္ဓါယ။လ။အဂ္ဂပသန္တာယဖြင့်။တစုံတခုသောတရားဖြင့်အ
ခြားမရှိ၊ မင်္ဂလာဉ်တူသောဗိုလ်၌ရှိသော သဒ္ဓါစသော တရားတို့
အားအနန္တရပစ္စည်းတပ်သည်ကိုဂျည်၍ဆိုအပ်၏။ ထိုသို့ဆိုသ
ဖြင့် ဆန္ဒစသည်တို့သည်လည်း။ မိမိတို့နှင့်အခြားမရှိ တူကုန်
သောဆန္ဒစသည်တို့ကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။အဓိပတိဖြစ်သော
တရားတို့သည်၊ အဓိပတိဖြစ်သော တရားတို့ကို ဖြစ်စေတတ်
ကုန်၏၍အနက်ကိုပြု၏။ ။ထင်ရှားစွာပြုထို၍။ယထာဟိ၊ စ

Digitized by Google

သည်ကိုမိန့်။ ။ဂေါမယ ပရိဘတ္တော့၊ နွားချေးဖြင့် လိမ်း
ခြင်းကို။ကတေဝိ၊ပြုအပ်လျှင်းမူလည်း။အညာတာဝိနော၊သ
လေးပါးကိုသိပြီးသောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ။ထိုကိုဘွင့်ထ
စတူသု၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။စတူသု သစ္စေသု နိဗ္ဗိတ ဘွ
ကိစ္စသ၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့၌ ပြီးပြီးသော သိခြင်းကို
သောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ အညာတာဝိနံ၊ သစ္စာဃေးပါးထ
ကိုသိ၍တည်ကုန်သောတရားတို့၏။ ။ထိုကဲ့သို့ဘွင့်ထိုး၌၊
သု၊စသည်ကဲ့သိမ်။ စတူသုသစ္စေသု နိဗ္ဗိတကိစ္စာနံ၊ သစ္စာ
ပါးတရားတို့၌ ပြီးပြီးသောကိစ္စရှိကုန်သောတရားတို့၏၊
ဂင်းကိုပင် ဘွင့်ပြန်ထိုး၏။ စတ္တာရိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။စ
သစ္စာနိဉ္ဇတ္တာပဒိဝိဇ္ဈိတ္တာဒ္ဒိတာနံမဗ္ဗာနံ၊ သစ္စာဃေးပါးထ
တို့ကိုထိုးထွင်းလျက်သိ၍ဘည်ကုန်သောတရားတို့၏၊ အ
ရေ၊အတွင်း၌။ ။မဂ္ဂင်္ဂမဂ္ဂပရိယာပန္နံ၌။ အသို့အနက်ကို
မည်နည်း။ဖိုလ်၌နိယျာနိကသဘောမရှိ၊မဂ်၌သာရှိသည်မဟု
လော။ မဂ္ဂင်္၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဖလမဂ္ဂသ၊ ဖိုလ်၌ဖြင့်သ
မဂ်၏။အင်္၊တည်း။ဖလမဂ္ဂေ၊ဖိုလ်၌ဖြစ်သောမဂ်၌၊ ပရိယာ
အကျုံးဝင်သည်တည်း။ ။ကိလေသာကိုအကြွင်းမဲ့ဖြတ်တ
သောမဂ်၏ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော နိယျာနိကသဘော
သည်လည်း တဘန်ကြိမ်းစေအပ်ပြီးသော ကိလေသာ ရှိ
နိယျာ နသဘောသည်သာ၍ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့်ဖြိုး
လည်း။မဂ္ဂင်္မဂ္ဂပရိယာပန္နံ၊ ဟုဟောတော်မူ၏။ ။မဂ္ဂ
မဂ္ဂင်္ဂိန်၊၍။ဂုတ်၊ဟောတော်မူအပ်သောမဂ္ဂင်သည်၊ဖလေ
မဂ္ဂင်္၊၏။(နောက်၌ဂင်းနည်း)။တတ္ထ၊ထိုမဂ်ဖိုလ်နှစ်ပါးတို့
မဂ္ဂေါ၊ သည်၊ မဂ္ဂဘာဝေနေဝ၊ မဂ်၏နိယျာနိကသဘော
ဖြင့်သိ၍၊မဂ္ဂေါ၊၏။ဖလံပန၊သည်ကား။မဂ်၊ကို။ဥပါဒါ
မဂ္ဂေါနာမ၊၏။ (မဂ်ဥပါဒါဓိယဖြင့်မဂ်နှင့်တူသောကြောင့်၊ ဖိုလ်
သမ္မာဒိဋ္ဌိစသည်ကိုမဂ်ဟုဆိုသည်။ဥပစာရတည်း)။ ။
၌။ဇောဏာနုကာသ၊ သစ္စာလေးပါးကို ဆိလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်

လ၊၌။ ဇဋ္ဌသ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်
။လေခကုဘ္ဘရဝိပါကကထာနိဋ္ဌိတာ။

အကုသသဝိပါကာနိသဘ္ဘစိတ္တာနိ ကုသလဝိပါကစိတ္တေဟိ
ာဒိသဒိသာနိတိသမ္ဘန္နော။ ဟိ၊အထူးကား။ကေဝလံ၊ သက်သက်။
ာနိ၊ထိုကုသလဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ ကုသလကမ္မပစ္စယာနိ၊
ကုသိုလ်ကံလျှင်အကြောင်းရှိကုန်၏။ ။ဆုဋ္ဌ၊ဆုဋ္ဌမဏ္ဍိတ္တာရုံတို့
ာ်။သင်္ကိ့ရေဏအထူးရှိသကဲ့သို့။အနိဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌမဏ္ဍိတ္တာရုံတို့ဋ္ဌသင်္ကိ့
ရေဏ အထူးမရှိလျှင်းမူလည်း။ အနိဋ္ဌာရုံကိုသာ၊ အဓိမတ္တာ၊ မနှ
နှစ်ပါးခဲ့၍။ ဆုမာနိအနိဋ္ဌအနိဋ္ဌမဏ္ဍိတ္တေသု၊ ဟုဆိုအပ်၏။ ။
အကုသသဝိပါကကထာနိဋ္ဌိတာ။

ကရေဏမတ္တံ၊ပြုခြင်းမျှတည်း။ ။ဝိသေသနိဝတ္တိ အနက်ရှိ
သော မတ္တသဒ္ဒါဖြင့်၊ အကျိုးဖြစ်စေခြင်း သဘောကို နှစ်စေ
သည်။ထိုကိုခဲ့ပြီ၍။သဇ္ဇေသုဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ယံအာဝဇ္ဇ
နဿယံဇဝနဘာဝံအပတ္တံ။တံအာဝဇ္ဇနဿဉ်သံ၊သည်။ ဝါတပုဖွဲဝိယ၊
အသီးမသီး၊အချည်းနှီးသောပန်းကဲ့သို့တည်း။ ။ထိုပန်းသည်
သစ်ပင်ကိုမဖြတ်သော်လည်းအသီးကိုမဖြစ်စေနိုင်။လေပန်းဟူ
၍လည်းဆို၏။ဝါတပုဖွ၊မောဃပုဖွအစရှိတူ။ထိုအတူအာဝဇ္ဇန်း
နွေးသည် မဖြတ်သော ဘဝမူလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်လျှင်း
မူလည်း ဝါတပုဖွကဲ့သို့ အကျိုးကိုမဖြစ်စေနိုင်။ ။ယံကြိယ
စိတ္တံ၊သည်။ဇဝနဘာဝပ္ပတ္တံ၊၏။ တံကြိယစိတ္တံ၊သည်။ ဆိန္နမူလ
ကရုက္ခပုဖွိဝိယ၊ ဖြတ်အပ်သောအမြစ်ရှိသော သစ်ပင်၏ပန်းကဲ့
သို့။အဖလံ၊ အကျိုးကိုမဖြစ်စေနိုင်သည်။ဟောတိ၊၏။ ။ပြတ်
အပ်ပြီးသော ဘဝမူလရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သော
ကြိယာဇောသည်၊ ဖြတ်အပ်သောအမြစ်ရှိသော သစ်ပင်၏ အ

Digitized by Google

ပွင့်နှင့်တူ၏။ ဘဝမူသဖြင်သောကြောင့် အကျိုးကို မဖြစ်စေ
နိုင်။ဘဝမူလမဖြင်သော်အကျိုးကိုဖြစ်စေနိုင်ရာ၏။ ။ဤဆိ
ဤကြိယာမနောဓာတ်စိတ်၌လည်း။ ။ပဝတ္တဋ္ဌိတိမတ္တမေ
၌။ဒေသနာ၏နိဝတ္တေတဗ္ဗကိုပြသိုး၍။ နွေးပဋ္ဌပိညာဏာနိ၊စသည်
မိန့်။ ဤမေသုသတ္တရသသုစိတ္တေသု သဏ္ဌိတိအဝဋ္ဌိတိအာဒိနိ
လက္ခဏာတိ။ကသ္မာတိ၊ဤမေသံစိတ္တာနံဒုဗ္ဗလတ္တာတိ။ ။ကြိ
မနောဓာတုစိတ်တို့နိဋ္ဌိတံ။

ပါဠိပုဂ္ဂလိကံ၊အသီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဥစ္စာတည်း။ ဟိရိယ
ရေမိ။ဘဏ္ဍာဘာဇနီယဋ္ဌာနံ၊ ဘဏ္ဍာဝေဘန်ရာအရပ်သို့။ လူ
လုခဋ္ဌသူ၊ တပ်မက်မောကုန် တပ်မက် မောကုန်သည် ဖြစ်၍
ဂဏ္ဍာန္တေသူ၊ ယူကုန်သည် ရှိသော်။ မေမယာ၊သည်။ ဝေရ
နာမ၊ ဤသို့ သတော ရှိသည်မည်သော။ လောလုပ္ပ တဏှာ
အလွန်လျှပ်ပေါ်လော်လည်သောတဏှာကို။ ပဟိနာ၊ပယ်အ
ပြီ။ ဇာတိ၊ သို့။ ဇာမိနာစတွေန၊ဖြင့်။ သောမနဿိတော၊ ဝမ်
မြောက်သည်။ ။လောလုပ္ပတဏှာပဟိနာတိဇာမဿစိတ္တသ
ပစ္စယဘူတာ ပုရိမာပဝတ္တိ ဒဿိတာ။ ဇာနံပနစိတ္တံ ဝိစာရေ
ပညာရေဟိတံ။ ။ဋီကာ။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား။လောလုပ္ပတဏှာ
ပဟိနာ၊ဖြင့်။ ဤဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၏အကြောင်းဖြစ်သော၊
ဖြစ်သောမဟာကြိယာစိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကဲ့ပြု၏။ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
သည်ငါသည်လောလုပ္ပတဏှာကိုပယ်အပ်ပြီဟု မဟာကြိယာ
စိတ်ဖြင့်ဆင်ခြင်၏။ ဤစိတ်ကားဝိစာရေဏပညာကင်း၍ မဆင်
ခြင်နိုင်။၍သောတန္ဓါရေဠ်နည်းတူ။ဃာနန္ဓါရေစသည်တို့၌၊မဟာ
ကြိယာစိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား ပြုးသည် ရှိသော် ဤစိတ်သည် ဖြစ်
၏။ ။အဘိသမာစာရိက ဝတ်၊ မြတ်သော အကျင့်ဝတ်ကို
ကရောန္တော၊ပြုသောသူသည်။ သောမနဿိတော၊ ဝမ်းမြောက်
သည်။ ။ပဋ္ဌဓ္ဓါရေဠ်ဤစိတ်ဖြင့်သောမနဿမူကိုဖြစ်စေနိုင်၏

ရွှင်ခြင်းကိုမဖြစ်စေနိုင်၊ ပဉ္စန္ဓါရုဒ္ဓဖြစ်သော ဗိတ်ထိုး၏ ဝိညတ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သော ကြောင့်တည်း။ ဝတ္ထုကရောန္တော၊ ဟူသော်စကားကို၊ ဝတ်ကိုပြုသောဝုဋ္ဌိုလ်အား ဖေါ်ပြဗွာရုံခ်ကာယန္ဓါရုစိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို ရည်၍ ဆိုအပ်၏။ ပဉ္စန္ဓါရသို့ အစဉ် ထိုက်သည်ဖြစ်၍ ဤစိတ်ရုအပ်သည် ကိုရည်၍ ဆိုအပ်၏။ တနည်း၊ ပဉ္စန္ဓါရုဒ္ဓသာဏ္ဍင် လောလုပ္ပတဏှာကိုပယ်ခြင်းစသည်ကို ဆင်ခြင် ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤစိတ်ဖြစ်သည်ကို ရုံည်၍၊ ထိုထိုသို့သော စက္ခုန္ဓါရုစသည်ဒ္ဓ၊ ဣမိနာသောမနသိ တောပေါတိ၊ ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ။မနောန္ဓါရေပနအတိတာ နာဂတမာရုဇ္ဈဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကိုဝတ္ထုနှင့်တကွခဲ့ထို၍။ ဧောတိပါလ စသည်ကိုမိန့်။ ။ကတကာရုဏံ၊ ပြုဘူးသောအကြောင်းကို။ တံပန၊ ထိုပြုခြင်း၊ ထင်စွာပြုခြင်းသည်ကား။ စိတ္တပရိယဉ်ဉာ၊ ထွေကျက်သည်၏ အဆုံးဒ္ဓ၊ ဇာနံစိတ်၊ သည်။ ဟာသမာနံ၊ ပြုံးသည်ဖြစ်၍။ ပရိပုဏ္ဏာန၊ ပြည့်စုံစွာသော။ ဗလဝ္ဍေန၊ ဗိုလ်ဟူသောအနက်သဘောကြောင့်။ ။အဟိတ်တရား၏မူလမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကောင်းစွာတည်ရာ၏ အဖြစ်သည်မရှိ။ ထိုကြောင့်ဗိုလ်၏အဖြစ်သည်မပြည့်စုံ၊ ။ဧတံစိတ်၊ ဤမနောန္ဓါရဝဇ္ဇနံစိတ်သည်၊ မဟာဂဇံနမ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့်တူသောစိတ်မဉ်၏၊ အသဗ္ဘညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်မဟုတ်ဘဲလျက်။ သဗ္ဗညုတညာဏာဂတိကံနာမ၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်နှင့်အလားတူသောစိတ်မည်သည်။ ကတမံ၊နည်း။ ဇာတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊သော်။ ဇာနိန်၍၊ဝတ္ထုပ်၏။ ။ဒိဋ္ဌဓမ္မေ၊မျက်မှောက်ဖြစ်သော၊ဇာတမတ္တိ ယေဝအတ္တဘာဝေ၊ ဤကိုယ်၏အဖြစ်ဒ္ဓ။ သုခဝိဟာရေမတ္တံ၊ချမ်းသာစွာနေခြင်း မျှဖြစ်သော၊ (အတ္တဘာဝဟူသည်ခန္ဓာငါးပါးထည်း)။ ။အာဟိတော အဟံမာနောထ္ထောတိအတ္တာ။ သောဧဝဘဝတိဥပ္ပဇ္ဇတိ နပနပရိကပ္ပတောဝိယနိစ္စောတိ အတ္တာဘာဝေါ၊အတ္တာတိဝါဒိဒ္ဓိဂတိကေဟိ ဂဟေတဗ္ဗာကာရေနဘဝတိ ပဝတ္တိတိအတ္တာသာဝေါ။ ။

Digitized by Google

ဝိမလာစာရာဘိဓေ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇေရ့၊ တုံဆိပ်ာမံ ရှိသောမင်းခင်းဆရာတော်သည်။ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့မှ ထုတ်နုတ်ရေးသားပြုစုအပ်သော၊အဋ္ဌသာလိနီအမည်ရှိသော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍအဘွင့် သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာ၏ ဂဏ္ဌိပဒ္ဓကား ၅ိတွင်ပြီး၏။ ။

စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍဂဏ္ဌိပဒ္ဓပြီး၏။

Digitized by Google

ကဲတာမေဓမ္မာအဗျာကတာ၊စသောစကားကိုအဘယ်ကိုဝေ
ဘန်၍ပြအံ့သောဌါနားထုတ်ပြန်လေသနည်း။ ဇာနာနိ။ လ။ အာ
ရုဏ်၊မိန့်။ ရှုပကမ္မာကိုဝေဘန်၍ပြထိုဣဿင်ကတမေဓမ္မာအဗျာက
တာ။သဗ္ဗဉ္ဉုရှုပ်၊ဟူ၍သာဆိုတော့လော။တတ္ထကိဉ္စာပိ။လ။ဘာ
ဇိတ်ပနစတုဗ္ဗိဓံပိအဗျာကတံ။လ။ဝိပါကာတိအာဒိမာဟာ၊မိန့်၊ဝိ
ပါက်ကြိယာကိုလည်း ဝေဘန်ထိုသောကြောင့်လေးပါးသော
အဗျာကတတို့ကို ပေါင်း၍ပြလေသလော။ ရှုပါဗျာကတာ။ လ။
တာနိကဆေတုံ၊မိန့်။ ကုသလာကုသလာနံ၌၊ ကုသလသဒ္ဒါဖြင့်
တေဘူမကကုသိုလ်ကိုသာယူရမည်လော။ သမာသ်လည်းအ
သို့တွဲရမဉ်နည်း။ကုသလာနဉ္စေဝအကုသလါနဉ္စ၊မိန့်။၍နှစ်ပုဒ်
ဖြင့်အဘယ်ကိုပြသနည်း။ ဇဝံ၊လ။ ဒသိတံ၊မိန့်။ အဘဲ့ကြောင့်
ကာမာဝစရာရှုပါဝစရာအရှုပါဝစရာဟုဟောသနည်း။ ယဿွာ
မန။ လ။ ဒသိတံ၊မိန့်။ အဘယ်ကြောင့်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓော။လ။
ဝိညာဏက္ခန္ဓောဟု ဟောပြန် သနည်း။ ယဿွာ။လ။ ဒသိတံ၊
မိန့်။ဝိပါက်ကိုကုသိုလ်အကုသိုလ်ဘူမန္တရသမ္မယုတ္တာခန္ဓာတို့၏
အစွမ်းဖြင့်သိမ်းကျုံး၍ ပြခြင်းကိစ္စ ပြီးပြီးသည် မဟုတ်လော။
ထိုသို့ထျက်။ ယေစဓမ္မာကြိယာ၊ စသောစကားကိုအဘယ်ကို
ပြထို၍ ဘုရားဟောသနည်း။ ဇဝံဝိပါကာဗျာကတံ။လ။အာဒိမာ
ဟကိုမိန့်။ ထိုကြိယာ၌ ကာမာဝစရာဇသည်ဖြင့် မဟောခြင်း
သည်၊မဟောသင့်သောကြောင့်လော။ တတ္ထ။လ။ နိဿဇ္ဇိတံ၊
မိန့်။ သဗ္ဗဉ္ဉုရှုပ်၊ သဒ်တာစဓာတု၊ ဟူသောစကားကိုအဘယ်
ကိုပြထို၍ဟောသနည်း။ဇာနာနိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ပဉ္စဝိသတိ
ရှုပါနိ၊ဟူသည်။ ပါဠိတော်၌ဟောတော်မူအပ်သောအာယတန
ဆယ်ပါး။သုခုမရုပ်တဆဲ့ငါးပါးတည်း။ ဝါ၊ဥပစယသန္တတိတို့
ကိုတရုတည်းပြု၍ ဟဒယဝတ္ထုကိုထည့်၍ ပဉ္စဝိသတိ ဖြစ်၏။
ဆနဝုတိဟူသည်၊စက္ခုစသောဒသကခုနစ်ပါး။ဥတုသမုဋ္ဌာန

Digitized by Google

စသော အဋ္ဌကသုံးပါး။ ဥတုစိတ္တဇ၊ သန္ဓနှစ်ပါးတည်း။ နိဗ္ဗာန်သည် တရားကိုယ်အားဖြင့် တရသော အသင်္ခတ တတ်သည်သာလျှင်တည်း။ ။ဣတ္ထာဝတာအဗျာကတာတိပဒနိဋ္ဌိတံ။

ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ဇေတဝန်၊ ထိဘုတ်တို့ကို။ မဟန္တပါတုဘာဝတော၊ ကြီးစွာထင်ရှားဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ မဟာဘူတသာမညတော၊ မျက်လှည့်သည်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ဝါ၊လူကိုဘမ်းယူတတ်သောကြီးစွာသော ဖုတ်ဘီလူးနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ မဟာပရိဟာရတော၊ မျှားစွာသော အကြောင်း တို့သည် ရွက်ဆောင် အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ မဟာဝိကာရတော၊ ကြီးစွာသောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ မဟန္တဘူတတ္တာဝ၊ကြီးစွာထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ဇာတိဇာမေဟိ ကာရဏောဟိ၊ တို့ကြောင့်၊ မဟာဘူတာနိတိ၊၍။ဝုစ္စန္တိ၊ကုန်၏။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ဇေတဝန်၊ ထိဘုတ်တို့သည်။မဟန္တာနိ၊၍။ပါတုဘူတာနိ၊ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏းတေသံ၊တို့၏။အနုပါဒိဏ္ဏာကသန္တာနေ၊ဇာန်ငါးပွင့်နှင့်မစပ်သော အနုပါဒိဏ္ဏာကသန္တာန်၌းဝေဝံ၍ဆိုလတ္တံ့ သောနည်းဖြင့်။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ကော်၊ သော။စက္ကဝါဠံ၊စကြဝဠာသည်။ အာယာမတောဝ၊ အလျားအားဖြင့်ဝင်း။ ဝိတ္ထာရတောဝ၊ အနံအားဖြင့်ဝင်း။ ယောဇနာနံ၊တို့၏။ခွါဒသသတသဟဿာနိ၊ တသန်းနှစ်ဆိန်းတို့သို့ဝင်း။ တိဏိသဟဿာနိ၊ သုံးထောင်တို့သည်ဝင်း။ စတ္တာရိသတာနိ၊ လေးရာတို့သည်ဝင်း။ ပညာသဉ္စယောဇနာနိ၊ ယူဇနာငါးဆယ်တို့သည်ဝင်း။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။သဗ္ဗံ၊သော၊စက္ကဝါဠံ၊ သည်။ ပရိမဏ္ဍလံ၊ ဝန်းသော သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဝါ၊ စက်ဝန်းသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ပရိက္ခေပတော၊အဝန်းအားဖြင့်။ဆတ္တိ သသတသဟဿာနိ၊ သုံးသန်း ခြောက်ဆိန်းတို့သည်ဝင်း။ ဒသဧဝသဟဿာနိ၊တသောင်းတို့သည်ဝင်း။အနုဝါနိသတာနိ၊ယူဇနာ

Digitized by Google

ရှေ့ငါးဆယ် တို့သည်၎င်း။ ဟောကြွ၊ ကုန်၏။ ။တပါး
ဘာအရောင်၌၊ ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဒါသည်ကြောက်ဥသဏ္ဌာန်၌ဖြစ်၏။ ဤ
ကြာဝန်းသဏ္ဌာန်၌ဖြစ်၏။ ။သဗ္ဗညုသကလံစက္ကဝါဠံ၊ ပရိမဏ္ဍ
ပရိမဏ္ဍလသဏ္ဌာနံ၊ ။ဋီကာ။ ။ကိဉ္စာပိအညတ္ထကုက္ကုဠုဏ္ဍ
ဏ္ဍာနေ ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဒေါဒိသတိ။ စက္ကသဏ္ဌာနတ္တာပနဝန္နံ
ဏ္ဍာနေ စက္ကဝါဠေဝုစ္စမာနော ပရိမဏ္ဍလသဒ္ဒေါဝုစ္စတိ ပရိယာ
သာသိယာ။ အနေကတ္ထာဟိသဒ္ဒါတိ အဓိပ္ပါယေနာဟဝုတ္တံ ပရိ
ဏ္ဍလန္တိ။ ။အနုဋီကာ။ ။ပရိမဏ္ဍလန္တိ ဝုတ္တံ။ နကုက္ကုဠုဏ္ဍ
သဏ္ဌာနန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ။မရ။ ။တတ္ထတတ္ထိ စက္ကဝါဠေ၊
။အယံဝသုန္ဓရာ၊ ကို။ ဒေဝသတသဟဿာနိ၊ ၅စ်သိန်းတို့ဝင်း။
တ္ထာဝိနဟုတာနိစ၊ လေးသောင်းတို့ဝင်း။ (ဇော်ကံ၌၊ သချိပ်၊ သ
ပ္ပဝန်ကုန်စပ်)။ဗဟလတ္တေန၊ အထူးအားဖြင့်။ဇော်ကံ၊ ဤမှုအတိုင်း
ဓာရဏ်ရှိ၏ဟူ၍။ သဒ်ါတာ၊ ဆိုအပ်၏။ ။တသာယေဝ၊
သိမြေကိုသာလျှင်။သန္ဓာရကံ၊ခံသော။ဇလံ၊ ရေသည်။ စတ္တာဂိ
ယုတသဟဿာနိ၊ လေးသိန်း တို့ဝင်း။ အဒ္ဓေဝ နဟုတာနိစ
ရှစ်သောင်းတို့ဝင်း။ ဗဟလတ္တေန၊ ဖြင့်။ဇော်ကံ၊ ဤမှုအတိုင်းအ
ဓာရဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါတေ၊ လေ၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တည်၏။ ။
ဘသာဝိ၊ ထိုရေကိုလည်း။သန္ဓာရကော၊ခံသော်။မာလုတေ၊
လေသည်။နဝသတသဟဿာနိ၊ ကိုးသိန်းတို့ဝင်း။ သဋ္ဌိစေဝ
သဟဿာနိ၊ ခြောက်သောင်းတို့ဝင်း။ဇော်ကံ၊ ဤမှုအတိုင်းအ
ဓာရဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ထိုက်)။ နဘံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဥဂ္ဂတော၊
တက်၏။ သော၊ ဤသည်ကား ။လောကဿ၊ သြကာသလော
က၏။ဝါ၊စက္ကဝဠာထိုက်၏။ သဏ္ဌိတိ၊ တည်ခြင်းတည်း။ ။
ဇံ၊သို့။သဏ္ဌိတော၊ သော။ဇော်၊ ဤစက္ကဝဠာတို့ကို၌။သိနေရုပဗ္ဗ
တ္ထမော၊ သည်။ စတုရာသီတိသဟဿာနိ၊ ၅စ်သောင်းလေး
ထောင်ထိုင်တိုင်။မဟာဏ္ဏဝေါ၊သမုဒ္ဒရာ၌။ အန္တောဂါဠော၊သက်
ဝင်၍တည်၏။ တာဝဒေဝ၊ထို၅စ်သောင်းလေးထောင်ပင်လျှင်။
အဗ္ဘုဂ္ဂတော၊ အထက်သို့တက်၏။ ။တတော၊ ထိုမြင်းမိရိတောင်

Digitized by Google

မှ။ ဥပမာ။ ပေးနေ၊ ဆက်ဝက်ထက်ဝက်သော၊ ပမာဏနေ၊ ဖြင့်၊ ယထာကြွမံ၊ တိုင်း။ အဇ္ဈောဂါဠ္ဟဂြတာ၊ နစ်ကျွန်ပေါ်ကျွန်သော၊ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်တို့၏နေရာဖြစ်ကုန်သော။ နာနာရတနဝိဗိတ္တာ၊ အထူး ထူးသောရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ (ဇေတသတ္တမ ဟာသေလာဒ္ဓစပ်)။ ယဂန္ဓရော၊ ယဂန္ဓိရ်တောင်ငုံး။ ဤသန္ဓ ရော၊ ဤသန္ဓရတောင်ငုံး။ကရဝိကော၊ငုံး။သုဒဿနော၊ငုံး။ နေမိန္ဓရော၊ငုံး။ဝိနတကော၊ငုံး။ ဗြဟာ၊ကျယ်သော။ အသ ကဏ္ဏော၊သော။ဂိရိ၊ငုံး။ ဇေတသတ္တမဟာသေလာ၊တို့သည် သိနေရာသူ၊ ၏။ သမန္တတော၊မှ။ ပြီတာ၊ကုန်၏။ မဟာရာဇာနံ နတ်မင်းကြီးတို့၏။ အာဝါသာ၊ နေရာဖြစ်ကုန်၏။ ဒေဝယက္ခ သေဝိတာ၊နတ်ဘီလူးတို့သည်အခြံမဲ့အပ်ကုန်၏။ ။(အထေ ဆုံးဖြစ်သေါ်အသကဏ်ကို။ဗြဟာ၊ဟုဝိသေသနမခြင်းသည် ဤမှကြွင်းသောယဂန္ဓိရ်စသည်တို့ကား ဆိုဘွယ်မရှိဟုသိစေ ထိုသည်)။ ။ဟိမဝါပဗ္ဘတော၊သည်။ယောဇနာနံ၊တို့၏။ပဉ္စသ တာနုစ္ဆော၊ ငါးရာမြင့်၏။ (ပဉ္စနှင့်သတကို စပ်၍ ယောဇနာ အာယတဝိတ္ထတော၊ အလျားအနံအားဖြင့်၊တိဂါဝုတသဟဿာနိ သုံးထောင်တို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။စတုရာသီတိသဟဿော ဟိ၊ ၄၀စ်သောင်းလေးထောင်ကုန်သော။ ကူဋေဟိ၊ အထွဋ်တို့ ဖြင့်။ပဒိမဏ္ဍိတော၊တန်းဆာဆင်အပ်၏။ ။ယသ်သာဇမ္ဗုယာ၊ အကြောင်သပြေပင်၏။ အာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ဖြင့်။ ဇမ္ဗုနိ ပေါ်၊ ၍။ ပကာသိတော်၊ ထင်ရှား၏။ (ယသ်သာဇမ္ဗုယာဟုအ ယတ်ကစ၍ပေး။ဇမ္ဗုသဒ္ဒါဇ္ဈတ္ထလိင်)။ နဂဓယာ၊နဂသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော၊ဝါ၊နဂဟူ၍ခေါ်ဝေါ်အပ်သော၊ဝါ၊နဂသဒ္ဒါအ မည်ရှိသော။ အယံ ဇမ္ဗု၊ ဤသပြေပင်။ (နဂဓယာဟုဝိသေသ နမခြင်းသည်။ ဇမ္ဗုကို နာမသတ် အနက်ယောဇနာ ထိုသော ကြောင့် ဝိသေသနမသည်မဟုတ်။ ဇမ္ဗုနိဒ်ကျွန်းကို နစ်စေထို သောကြောင့် သာဝိသေသနမသည်။ ထိုကြောင့် ဇမ္ဗုကိုနာမ သတ် ယောဇနာသည် ဖြစ်စေ၊ သပြေပင်ဟု ယောဇနာသည်

စ်စေ၊သင့်သည်ချည်း။ ထိုတွင်သဗြေပင်ဟုယောဇနာရာဒ္ဓပါ
ာဒုဖြစ်၍ အတိယုတ္တ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဂဏ္ဌိဟောင်းသည်
ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကို အပြစ်တင်ခြင်းသည် အပြစ် မရောက်။
သသာအဝေ့ထွာသထွေ၊ နာမောယေဝသထွေနာမသထွေ၊
ဆို။ အမည်သည်သာလျှင်အနက်ဖြစ်ရာ၌။ နာမသတ်ယောဇနာ
ခြင်းသည်သင့်၏)၊ တိပဋ္ဌယောဇနက္ခန္ဓ ပရိက္ခေပေါ၊ ပင်စည်
ဆုံးပတ် တဆဲ့ငါးယူဇနာရှိ၏။ (သုံးခငါးလီတဆဲ့ငါး)။ သမန္တ
ဇောဘာ၊ မှ။ ပညာသယောဇနက္ခန္ဓသာခါယာမာ၊ ယူဇနာ ငါး
ဆယ်ပင်စည်ခက်မအလျားရှိ၏။ (အကိုင်းအခွထိအောင်ပင်စည်
ငါးဆယ်၊ ခေါင်ခက်မငါးဆယ်။ လေးမျက်နှာ ငါးဆယ်စီဖြစ်
၏)။ သတယောဇနပိတ္တိဏ္ဍာ၊ အချင်းယူဇနာတရာရှိ၏။ ဥဂ္ဂတာ၊
အထက်သို့တက်သည်ကား။ ဝါ၊ မြေမှမြင့်သည်ကား။ တာဝဒေ
ဝ၊ ထိုယူဇနာတရာပင်လျှင်တည်း။ ။ဇမ္ဗုယာယံဇေတံပမာဏံ
အတ္ထိ၊ တဒေဝပမာဏံ၊ အသုရာနံ၊ တို့၏။ စိတ္တပါဋလိယာ၊ သခွတ်
ပင်၏ငင်း။ ဂရုဠာနံ၊ တို့၏။ သိမ္မလိရုက္ခဿ၊ လက်ပံပင်၏ငင်း။ အ
ပရဂေါယာနေ၊ အပရဂေါယာဉ်ကျွန်း၌။ (အပရဟုပဋမက္ခရာပ
နှင့်သင့်၏၊ ဂဝေနယန္တိ ဇော်ထွာတိဂေါယာနော။ အပရောစသော
ဂေါယာနောစာတိအပရဂေါယာနော)။ ကဒမ္ဗရုက္ခဿ၊ ထိပ်
ပင်၏ငင်း။ ဥတ္တရကုရုသု၊ မြောက်ကျွန်းတို့၌။ (ကုရုဟုပဋမက္ခရာ
ကနှင့်သင့်၏)၊ ကပ္ပရုက္ခဿ၊ ပဒေသာပင်၏ငင်း။ ပုဗ္ဗဝိဒေဟေ၊
၌၊ သိရီသဿ၊ ကုက္ကိုပင်၏ငင်း။ (ပုဗ္ဗဟုတတိယက္ခရာဗဒွေး
ဘော်နှင့်သင့်၏)။ တာဝတိံသေသု၊ တို့၌။ ပါရိဆ္ဆတ္တကဿ၊ ပင်
လယ်ကသစ်ပင်၏ငင်း။ ပမာဏံ၊ တည်း။ ။သိရိသေနသိရိ
သော၊ သည်။ သတ္တမံသတ္တမော၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ။စက္ကဝါ
ဠသိလုဗ္ဘယော၊ သည်။ ဒွေအသိတိသဟဿာနိ၊ ရှစ်သောင်းနှစ်
ထောင်တိုင်တိုင်။ မဟာဏ္ဏဝေ၊ သမုဒ္ဒရာ၌။ အဏ္ဏောဂါဠှော၊ သက်
ဝင်၍တည်၏၊ နှစ်၏။ အစ္ဆုဂ္ဂတော၊ အထက်သို့တက်သည်ကား။
တာဝဒေဝ၊ ထိုရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်ပင်လျှင်တည်း။ တံသဒ္ဒါ၊

Digitized by Google

ကို။ ပရိက္ခါဝိတွာ၊ ရံ၍။ ဌိတော၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ လောကဓာတု၏ ဝါ၊ အယံ လောကဓာတု၊ သည်။ ဌိတော၊ ၏။ ။အနုပါဒိဏ္ဏက သန္တာန်၌ မဟန္တပါတုဘာဝတော၊ ဟူသော သခေါပ၏ ဝိဏ္ဍာရုကို ပြုပြီး၍၊ ယာဒိသ ဥပါဒိဏ္ဏကသန္တာန်၌ ပြုလိုရကား။ ဥပါဒိဏ္ဏကသန္တာန၊ စသည်ကို မိန့်။ ။မန္ဒကန္တ ပဒေဝါနုဝါဒိသရိရဝေသန၊ ငါး၊ လိပ်၊ နတ်၊ အသုရာ စသည်တို့၏ ကိုယ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဟန္တာနေဝ၊ ကြီးကုန်သည်ဖြစ်၍သာ လျှင်။ ပါတုဘူတာနိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်သည်တည်း။ (မဟန္တာနိဘူတာနိ မဟာဘူတာနိ၊ ပြု)။ ။မဟန္တပါတုဘာဝတော၊ ကိုခဲ့ပြီး၍။ မဟာဘူတသာမည်တော်ကို ခဲ့ထိုရကား။ မဟာဘူတသာမည၊ တော်စသည်ကို မိန့်။ ။မျက်ဖွဉ့်သည်သည်သည် တပါးမကများစွာသော အံ့ဘွယ်သဧါကို ပြသဖြင့်၎င်း။ တပါးမကများစွာသော ဘုတ်တို့၏ အထူးကို ပြသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ မဟန္တော်ဘူတော်၊ ကြောင့် မဟာဘူတမည်၏။ ဘီလူးစသည်တို့သည် ဓာတ်၏ အစွမ်းဖြင့် မဟန္တာဘူတာ၊ ကြောင့်။ မဟာဘူတမည်ကုန်၏။ (ဖုနည်း)။ ဤမဟာဘူတ သဒ္ဒါသည် မျက်ဖွဉ့်သည်၊ ဘီလူးစသည်တို့၌ ထင်၏။ ပထဝီစသည် တို့သည်။ မဟာဘူတာ ဝိယ ကြောင့် မဟာဘူတ မည်ကုန်၏။ ။မာယာကာရော၊ မျက်ဖွဉ့်သည်သည်။ အသုဝဏ္ဏံယော၀၊ ရွှေမဟုတ်သည် သာလျှင် ဖြစ်သော။ လေ့ာ်ခဲကို။ သုဝဏ္ဏံကတွာဒသေတိယထာ၊ ဇေမေဝဇေတာနိဒသေန္တိ။ စ၊ တနည်းကား။ သယံ၊ သည်။ နေယကွော၊ ဘီလူးမဟုတ်သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လျက်။ အပကို၊ ဌက်မဟုတ်သည်။ ယက္ခတာဝဝို့ပက္ခိဘာဝမို့ဒသေတိယထား၊ ဇေမေဝံ၊ ထိုအတူ သာ လျှင်။ သယံ၊ သည်။ အနိလာ နေ၀၊ မည်သို့ ကုန်သည် သာလျှင်။ ဟုတွာ။ နိုလံ ဥပါဒါရုပံ၊ ညီသော ဥပါဒါန် ရုပ်ကို။ အဝိတာနိ၊ မရွှေ့ကုန်သည် သာလျှင်။ အလွှဲ ဖိတာနိ၊ မနှိ ကုန်သည် သာလျှင်။ အနောဒါတာနေ၀၊ မပြုကုန်သည်သာလျှင်။ စ၊ တနည်းကား။ ယက္ခာဒိနိ၊ ဘီလူးအစ

Digitized by Google

ကုန်သော၊ မဟာဘုထာနို၊ တို့သည်း ယံ၊ အကြင်သူကို၊ ပရိ
ဏ္ဍန်၊ ဘမ်းယူ ကုန်၏၊ တေသံ၊ ထိုဘမ်းယူ တတ် သော
ဒိလူးစသည်၏၊ တဿ၊ ထိုဘမ်းယူအပ်သောသူ၏။အန္တော၊
၊ နေဝဥပလဗ္ဘတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါနဥပလဗ္ဘတိ၊တံ၊ ထိုဘမ်းယူ အပ်
သော သူကို၊ နိဿာယ၊၍၊နတိဋ္ဌန်၊မတည် ကုန်သည် ကား။
ဒ်၊ မဟုတ် ကုန်၊ တိဋ္ဌန် ယထာ၊ ဇေ မေဝံ။ ဇေတာ နိပါ၊ ထို
ဟုတ်တို့ကိုလည်း။ ဝါ၊ သည်လည်း။ အညမညဿအန္တောဋ္ဌ
ဏာနိဟုတ္တာနေဝဥပလဗ္ဘန်္တိ။ဗဟိဒ္ဓါတာနိဟုတ္တာနဥပလဗ္ဘန်္တိ။
အညမညံနိဿာယနနတိဋ္ဌန်္တိ၊တိဋ္ဌန်္တိ ဇေါတိ။အစိန္တေယျဌာန
တာယ၊ မကြီစည်နိုင်သောအရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စံ၊ တနည်း
ကား။ယက္ခိနိသခ်ါတာနို၊ဘိလူးမဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ မနာပေ
ဟိ၊ နှစ်သက်ဘွယ်ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ နှလုံးကို ပွါးစေတတ်ကုန်
သော။ နာနာဝိရောဂဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဝိကွေပေဟိ၊ အထူးထူးတပ်
စွန်းသော အဆင်းသဏ္ဌာန် ပစ်ချ ခြင်းတို့ဖြင့်။ သတ္တော၊တို့ကို။
ဝဏ္ဏေန္တိ ယထာ၊ ထုည့်ပတ်ဖြားယောင်းကုန်သကဲ့သို့။ ဇဝမေဝဇ
တာနိဝိဝဏ္ဏေန္တိ၊နဒေန္တိတိ၊ဟာထ္ထပါဒဂိုလိ ဘမုကဝိကွေပေန၊
လက်ကိုချိုခြင်း၊ ခြေကို ချိုခြင်း၊ လက်ချောင်း လှုပ်ခြင်း၊ မျက်
မှောင်ချိုခြင်းဖြင့်။ကကွဒတာဒိဘောဒံ၊ကြမ်းထမ်းသည်၏အဖြစ်
အစရှိသော။ သရသလက္ခဏံ၊ မိမိ၏သဘောလက္ခဏာကို။ ဇော
လဓနံ၊ ပုထုဇဉ်လူရိုက်ကို။ သဘာဝံ၊ ကကွဒ်စသော မိမိ၏သ
ဘောကို။ ။မဟာဘူထံသာမညတောဒကိုချဲ့ပြီး၍။မဟာပရိဟာ
ရတော၊ ကိုချဲ့ထို၍။ မဟာပရိဟာရ တော၊ စသည်ကိုမိန့်။ (မ
ဟန္တေဟိဘူတာနိ၊ မဟာပရိဟာရာနိဝါဘူတာနိမဟာဘူတာ
နိ၊ ထိုနှစ်ဝိကပ်တို့တွင်။ နောက်ဝိကပ်၌။ မဟာ ပရိဟာရဟူ
သောရှေ့ပုဒ်၌ပရိဟာရသဒ္ဒါကိုချေ)။ ။မဟန္တေဟိပစ္စယေ
ဟိ၊များစွာသောအကြောင်းတို့သည်။ ပရိဟရိတဗ္ဗတော၊ရွက်
ဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဃာသစ္ဆာဒနာဒီဟိ၊အစားအ
ဝတ်စသည်တို့ကြောင့်။ ။မဟာဝိကာရတောကိုချဲ့ထို၍။ မ

Digitized by Google

ဟာဝိကာရတော၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။လောကော၊ ဩကာသ
လောကကို။တေဇသော၊ မီးဖြင့်။ဝါ၊ သည်။ ဥယျာနမာနမှိ၊ ယော
သည်ရှိသော်။ဘူမိတော၊ မှ။ဝုဋ္ဌိတာ၊ တက်သော။ အစ္ဆိမတော၊
မီး၏။အစ္ဆိ၊ အလျှံသည်။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်
အောင်။ဝိဓာဝတိ၊ ပြေး၏။ယဒါ၊ ၌။လောကော၊ သည်။ ကုဝိတေ
နာ၊ ပျက်သော။သလိလေန၊ ရေကြောင့်။ ဝိနသ္သတိ၊ ပျက်၏။တ
ဒါ၊ ၌။ ကောဋိသတသဟဿံ၊ သော။ ဇကံ၊ သော။ စက္ကဝါဠံ၊
သည်။ဝိလိယတိ၊ ကျေ၏။(ကုဒ္ဓေတသိန်းစင်လျက်။ဇကံစက္ကဝါ
ဠံ၊ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ အာဇာခေတ်၏အဖြစ်ဖြင့် တပေါင်း
တည်းပြု၍ခေါ်ဝေါ်သည်)။ ။ဝိကိရတိ၊ပျက်စီး၏။ ။အု
ပါဒိယ္ဟာ၌ ဘောက်ပြန်ခြင်းကို ပြုပြီး၍။ ဥပါဒိယ္ဟာ၌ ဘောက်ပြုံ
ခြင်းကိုပြုထိုရကား။ ပထ္ထဒ္ဓေါစသည်ကိုမိန့်။ ။ကဋ္ဌမုခေန၊
ကဋ္ဌမုခအာမည်ရှိသောဖြေသည်။ ဒဋ္ဌော၊ ကိုက်အပ်သော၊ ကာ
ယော၊သည်။ပထ္ထဒ္ဓေါ၊ ခက်ထရော်ရှိသည်။ ဘဝတိဝါဘဝတိ
ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ။(ကဋ္ဌ မုခေနဝါ တိဝါ သဒ္ဒေါဉ
မထ္ထော။ ။ဋီကာ)။ ။ဇဝံတထာ၊တူ။ပထဝိဓာတုပ္ပကောပေန၊
ဖြင့်။သောကာယော၊သည်။ကဋ္ဌမုခေဝ၊ ကဋ္ဌမုခမုခဂတောဝိ
ယ၊ ကဋ္ဌမုခ မည်သော ဖြေ၏ ခံတွင်းသို့ ရောက် သကဲ့သို့၊
ပထ္ထဒ္ဓေါ၊သည်။ဟောတိ၊၏။ ။(ကဋ္ဌမုခေဝသောတိကဋ္ဌမု
မုခဂတောဝိယပထ္ထဒ္ဓေါဟောတိတိအတ္ထော။ ။ဋီကာ၊ ။
ကဋ္ဌမုခေန၊သည်။ဒဋ္ဌောပိ၊လည်းဖြစ်သော။ကာယော၊ သည်၊
ပထဝီ ဓာတုပ္ပကောပေနဝါပထဝီဓာတုပ္ပကော ပေနေဝ၊သ
ဒ္ဓါ၌။ပထ္ထဒ္ဓေါဃသ္မာဘဝတိတသ္မာ။ ပထဝီဓာတုယာ၊ ၌၌ အ
ယတ္တော၊ မကွေမကွာယ္ပဉ္စသော။ သောကာယောသဗ္ဗဒါကဋ္ဌ
မုခေဝကဋ္ဌမုခဂတောဝိယဟောတိ။ ။အထဝါ၊ ဝါသဒ္ဒေါ
ဝသဒ္ဒတ္ထော၊ ပထဝီဓာတုပ္ပကော၊ ပေနာတိ ဇတေဿစပရတော
အာဟာရိတ္တာဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ဋီကာ။ ။ကဋ္ဌမုခေန ဒဋ္ဌော
ကာယောပထ္ထဒ္ဓေါ။ဟောတိဝါ၊ဖြစ်သည်လည်း၌၏။ မန္တဂေ

Digitized by Google

သေန၊ မင်္ဂလာရေးဆေးဝါးကိုရှာသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ နဝါဟောတိ၊ မဖြစ်သည်လည်းရှိ၏၊ ပန၊ ဇကေန်စင်စစ်မလွဲအဖြစ်မှန်။ ပထဝိ ဧတ္တုပ္ပကောဘေန၊ မင်္ဂလာဂဒရဟိထော၊ မင်္ဂလာရေး ဆေးဝါးမှ ကင်းသော။ သောကာယောကဋ္ဌမုခေဝ ကဋ္ဌမုခမုခဂတောဝိ ယဇကေန် ပဏ္ဍိဒ္ဓါဟောတိ၊ ။အထဝါ အနိယ မဏ္ဍောဝါ သဒ္ဒေါ။ ။ငိုကာ၊ ။ဤသို့သုံးနည်းငိုကာ အနက်ယောဇနာ ၏။ ။နောက်၌ထည့်းဤနည်းယောဇနာ)။ ။ပူတိယော၊ ပုတ် ဓသာ အနံ့ ရှိသည်၊ သင်္ကတ္တော၊ ပူသည်၊ သဒ္ဓိန္နော၊ ပြတ် သည်။ ။မဟန်္တ ဘူတတ္တာကို ခဲ့ယူ၍၊ မဟန်္တ စသည်ကို မိန့်။ ။မဟာတာဝါယာမေနပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗဟူသည်၊ ပထဝီစ သည်ဖြင့် အလုံးစုံသောသတ္တလောကအားထင်ရှားကုန်လျှင်းမူ လည်း။ ဝိပလ္လာသကိုစွန့်၍ဟုတ်မှန်သောသဘောအားဖြင့်သိမ်း ဆည်း အပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ကြီးစွာသော လုံ့လဖြင့် သိမ်း ဆည်းအပ် ကုန်၏၊ (မဟာတာဝါယာမေန ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာနိဘူ တာနိဇာတာနိတိ၊ မဟန်္တာနိဝါဘူတာနိဝိဇ္ဇမာနာနိတိ မဟာ ဘူတာနိ။ပြု)။ ။နိဂုံးအုပ်ထို၍။ဇေဝံစသည်ကိုမိန့်၊ တွာပစ္စည်းမ ကျသော ရှေ့ပုဒ်နှင့်သမာသ်ဖြစ်သည်ကို ပြထို၍၊ ဥပါဒါယ စသည်ကိုမိန့်၊ (ဥပါဒါယပဝတ္တံရုပံဥပါဒါယရူပံ၊ ပြု)။ ။ဥပဂ္ဂေး၊ အာဂ္ဂေးရှိသော၊ ဒါဓာတ်သည်၊ ဂဟဏတ္ထမဟုတ်၊ သေဝနတ္ထ တည်းပြထို၍၊ နိဿာယ၊ မိန့်။ ဓိကာသာမနမဟုတ်ဟုပြထို၍ ၎င်း။ တွာပစ္စည်း၏ကာရိယ၏အဖြစ်ကိုပြထို၍၎င်း။ အရုဠွတွာ၊ မိန့်။ တွာပစ္စယန်၏ စပ်ရာပဝတ္တကျေသည်၏အဖြစ်ကိုပြထို၍။ ပဝတ္တရူပံ၊မိန့်။ ။ဏ္ဍုဒံဂုစ္ဆတိသဗ္ဗံရူပန်၊ကား။သဗ္ဗံ၊သည်။ရူပံ နာမ၊၏။ ။ငိုကာဆရောကား။အတ္တနောမတိအားဖြင့်။ဥပါဒါယ တိနိဿယတိတိဥပါဒါယံ။ ဥပဂ္ဂေး၊ အာဂ္ဂေးရှိသော၊ဒါဓာတ်၊ ပစ္စည်း။ ဥပါဒါယ မေဝ ရူပံ ဥပါဒါရူပံ၊ ဟု ဝစနတ္ထပြု၍၊ သတ္တ၊တို၏ဥပါဒါရုပ်မဟုတ်။ ဝေဒနာစသည်တို့၏ ဥပါဒါရုပ်မ ဟုတ်။ လေးပါးသောမဟာဘုတ်တို့၏ဥပါဒါရုပ်ဟုစတုန်းမဟာ

Digitized by Google

ဘုတာနံဟုမိန့်၏။ ဋိကာဆရာအထိုအားဖြင့်၊ သာမိသံ၏အဖြစ်ဖြင့်သမ္ဗန်ဖြစ်၏။အဋ္ဌကထာဆရာ၏အထိုကား။ ဥပယောဂဏ္ဍန္ဒသာမိဝစန။ ။ဣဒံဝုစ္စတိ သဗ္ဗဂ္ဂပန္တိကား။ဣတိသဗ္ဗတိဿတိပဘေဒံ ဣဒံသဗ္ဗဂ္ဂပံနာဒမ။ တံ၊ ထိုအလုံးရုံသောဂျပ်ကို။ သဗ္ဗဂ္ဂပန္တိဣဒံပဒံ သဗ္ဗပဒေဟိယောဇေတဗ္ဗံ၊ ကိံယောဇေတဗ္ဗန္တိ၊ သဗ္ဗဂ္ဂပံ နဟောတုသဗ္ဗံ ဂ္ဂပံ အဟောတု ကန္တိ ၎ဝံ ယော ဇေတဗ္ဗန္တိ။ ။တိဏ်၊ သုံးပုန်တို့သည်။ တိဏိဟူသည်။ဆဟိဝိညာဏေဟိဝိညေယျံ၊ အနိစ္စံ၊ ဇရာတိဘူတံ၊ တည်း။ သတံစတ္တာ ရော၊ တရာ့ လေး ဆယ် ကုန်သော။ ဒုကာ၊ တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ဝါ၊သတံစ၊သော။ စတ္တာရောစ၊ သော။ ဒုကာဟောန္တိ။ စုဒ္ဒသဒုကာဝကိဏ္ဏက ဒုကာနာဒမ။ ပဉ္စဝိသတိဒုကာဝဏ္ဏဒုကာနာဒမ။ ။ဝဏ္ဏ အဝဏ္ဏဥပပရိက္ခနဝသေန၊ဝဏ္ဏအဝဏ္ဏကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒသအာယတနဒုကာနာဒမ၊ဒသဓာတုဒုကာနာဒမ၊အဋ္ဌင်္ဂုန္ဒြိယဒုကာနာဒမ၊ဒွါဒသသုခုမရူပဒုကာနာဒမ။ ။သတံတိဏိ၊တရာ့သုံးပါးကုန်ကော၊တိကာနိ၊တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ သတံစ၊သော။ တိဏိစ၊သော။တိကာနိဟောန္တိ။ ဇေက်အဏ္ဏတ္တိကံ ယောဇေတွာဒ္ဓဝိတာတေရသပကိဏ္ဏကတိကာနာဒမ။ကေဟိယေါဇိတန္တိ၊သေသေဟိတေရသဟိတိအာဒာဟ။ကထံဒ္ဓဝိတာတိ။ယန္တံ၊လ။ နယေနာတိအာဒာဟ။ ။တမေဝဒုကံ၊ ထိုအဏ္ဏတ္တိက ဒုက်ကို ပင်ထျင်၊ယောဇေတွာ သေသတိကာဒ္ဓဝိတာ၊ ယန္တံ။လ။ ဝဏ္ဏုတိအာဒိနာနယေန၊ဝဏ္ဏု၊ဤသို့စသောနည်းဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုတိက်တို့၏။နာမဏ္ဍ၊ကိုဂင်း။ ဂဏနာဒ၊ အရေအတွက်ကိုဂင်း။ နွါဝိသတိစတုက္ကာ၊တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ခဲ့နှစ်ပါးသောစတုက္ကတို့တွင်။ သဗ္ဗပဋ္ဌိမော၊ အလုံးရုံတို့၏နောက်ဆုံးဖြစ်သောစတုက္ကကို(ဒွဝိတောဒ္ဓစ)။ အတ္ထိဂျုပံဥပါဒါ၊အတ္ထိဂျုပံနောဥပါဒါတိ၊၍။၎ဝံ၊သို့။ ဇ္ဈာ၊ဤစတုက္ကဒ္ဒ်။ ဝုတ္တံ၊သော၊ မာတိကံ၊ကို။ အနာမသိတွာ၊၍။ ဒ္ဓဝိတောဒ္ဓ၏၊ ဇ္ဈာတရော၊ ဤမှတပါး

Digitized by Google

ကုက္ကတ္တိကို၊ အာမသိတ္တာဒ္ဓပိတာတိ၊ ကထံဒ္ဓပိတာတိ။
စတုက္ကဒ္ဒ၌၊ နုပိဓသင်္ဂဟေ၊ ဒ္ဒ။ ပကိဏ္ဏကေသု၊ တို့တွင်။
ယောဒနကာသန်္တိ။ တေသံ၊ တို့တွင်။ ဇကေကံဂဟေတွာ
ဇတ္တွာ ပဗ္ဗဇသစတုက္ကာဒ္ဓပိတာ၊ ကေဟိယောဇိတန္တိ။
ကေဟိသဒ္ဒိ ံတိအာဟ။ကထံယောဇိတာတိ။ ယန္ဒံ။လ။
ာတိအာဟ။ စတုတ္ထော၊ သော။ ယောအယံ သနိဒသ
ာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဏ္ဍိ။ သော၊ ထိုစတုတ္ထသနိဒဿနဒုက်
(ယောဂံနဂ္ဃတိဒ္ဓစပ်)။ သောဒုကောကေဟိယောဂံန
ိတိ။ ပရေဟိဝါ ပုရိမေဟိဝါ ဒုကေဟိသဒ္ဒိ ံတိ အာဟ။
ပရေဟိယောဂံ နဂ္ဃတိတိ။ယန္ဒံ။လ။ နယေနာတိအာ
ာထံပုရိမေဟိယောဂံနဂ္ဃတိတိ။အတ္ထိဥပါဒါ။လ။ နယေ
အာဟ။ ကတ္ထာ သောဒုကော၊ ပရေဟိဝါ ပုရိမေဟိဝါ
ဂံ နဂ္ဃတိတိ အတ္ထာဘာဝတောတိ အာဒိမာဟ။ ။
ဒ္ဓာဘာဝတော၊ စသောဟိတ်ပါဒ္ဓကိုခဲ့ဖျိရကား။သနိဒဿ
၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ သနိဒဿနံ၊ သည်။
ဿဂံနဂ္ဃတိသုံးချက်ဒ္ဓစပ်)။ ဇပ္ပဒိဃံနာမ၊ သည်။ အနုပါ
ါ၊သည်ဂင်း။နတ္ထိ၊မဂ္ဂိ။ဇ္ဇတိ၊သို့။အတ္ထာဘာဝတော၊ အနက်
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (သနိဒ ဿနံ၊ကို့။ နတ္ထိ၊အတ္ထိဒ္ဓလည်းစပ်)။
ဒိဏ္ဏဒ္ဓ၊ သည်ဂင်း။ အနုပါဒိဏ္ဏဒ္ဓ၊သည်ဂင်း။ အတ္ထိ၊ဏ္ဍိ။တံ၊
ုပါဒိဏ္ဏ၊ အနုပါဒိဏ္ဏ ဖြစ်သော သနိဒဿန သည်။ ကမာ
ာဝါ၊အစဉ်ဏ္ဍိမဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ။ကမာဘာဝါ၊ ဟိတ်ကို
ဒ္ဓါ။ သဗ္ဗဒုကာစသည်ကိုမိန့်။ အကြောင်းခဲ့။ ။ဟိဝိတ္ထာ
မိ။သဗ္ဗဒုကာ၊တို့ကို။ပဋ္ဌိမပဋ္ဌိမေဟေဝ၊နောက်နောက်ဖြစ်
ာဒုက်တို့နှင့်သာလျှင်။ သဒ္ဒိ ံယောဇိတာ။ အယံ၊ ဤသို့ယှဉ်
ိုးသည်။ဇတ္ထော၊ဤသို့ဒုက်ရှက်ရာဒ္ဓ။ ကမော၊အစဉ်တည်း။ ပုရိ
ဟိ၊ ရှေးဖြစ်သောဒုက်တို့နှင့်။ သဒ္ဒိ ံ၊ ကွ။ ကမာဘာဝေါ၊
စဉ်ဏ္ဍိ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ဏ္ဍိ။ ဇ္ဇတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။
ိတ်ခဲ့ဖြစ်ဒ္ဓ။ ဇ္ဇတိကိုဟိတ်ကြို)။ ယောဂံနဂ္ဃတိ။ (လည်)။

Digitized by Google

အထွေ၊ အနက်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်သင့်သော်၊ ကမာဘာ
သည်။ အကာရဏော်၊ အကြောင်းမဟုတ်၊ တသွေ၊ ကြောင့်၊
ဒိဏ္ဍာပနဒီပိ၊ ထိုနှင့်။ သင်္ခိ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဆွတိ၊ သို့
ခေယျာ၊ အံ့၊ နဲ့၊ မယ္ဘဉ်သင့်။ ကသ္မာ၊ ဝိသေသာဘာဝါ၊
ဂိတ်ကိုခွဲပြန်ထိုး၍။ ဥပါဒါဒိဏ္ဍာစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိဝိဏ္ဍာ
ဥပါဒိဏ္ဍာကပဒါဒီနိ၊ ထို့ကို။ ဆွမိနာ၊ ၅သနိဒဿနဝုန်နှင့်၊
ယောဇိတာနိ။ တထွေ၊ ထိုသို့ယဉ်ရာ၌။ ဂါ၊ ထိုသို့ ယဉ်သည်
သော်။ (လက္ခဏာအနက်၌ ထပစ္စည်းသက်)။ ဥပါဒိဏ္ဍော်
ဒဿနံ၊ သုနိဒဿနံ်ဝါဥပါဒိဏ္ဍာတို့ ၏။ ဝုတ္တော၊ သော်၊ ဝိသေ
နထွေ။ ဆွတိတသ္မာဝိသေသဘာဝါဝိယောဂံနဂန္ဆတိ။
ဂဏ်ကိုပြထို၍။ တသ္မာမှစ၍။ ဌဝိတာဂိုမိန့်။ ။တံစတုထွေ
ထိုစတုထွေဖြစ်သောသနိဒဿနုဂ်ကို။ ထတော၊ ထိုစတု
နုဂ်မှ၊ ပရေဟိ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ အထွေရုပ် သပ္ပဒိ
အာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ တိဟိနုကေဟိ၊ နှင့်။ သင်္ခိ ယောဇေ
(တိဟိအရ။ သပ္ပဒိဈာနုဂ်၊ ဆွန္ဒြိယနုဂ်၊ မဟာဘူထ နုဂ်
ယူ)။ ယဒ္ဓမာနေ၊ ယဉ်သင့်ကုန်သော။ နေနေနုကေ၊ တို့ကို
သို့ယဉ်ရမည်နည်း)။ ယန်္ဆ။ လ။ ဆွန္ဒြိယတို့ အာဒိနာနုယေန
ဆစတုဏ္ဏာ၊ တို့ကို။ ဌဝိတာ၊ ကုန်၏။ အယံစတုထွေနုကော၊ သ
ယောဂံ၊ သို့။ နဂန္ဆတိယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ တေန၊ ထိုစတု
နုဂ်နှင့်။ သင်္ခိ အာဒိနုကောဝိ ယောဂံနဂန္ဆတိ။ ။ဟိတဂ်ိုး
၍။ သောဟိစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိဝိဏ္ဍာရေဝိ။ သော၊ ထိုအ
သောဥပါဒါနုဂ်သည်။ (နဂန္ဆတိဌစပ်)။ ယန်္ဆ၊ လ။ အံ့သ
နတို့ ၏။ ဇေဂံ၊ သို့။ စတုထွေနုကေန၊ နှင့်။ သင်္ခိ ယောဇိယမာနေ
သော်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုစတုထွေနုဂ်ကို။ အတိဂ္ဂမိတွ
လွန်၍၊ ကျော်၍၊ ချန်၍၊ လွှား၍။ ပဠုမေန၊ ငါးခုမြောက်သော
သပ္ပဒိဈာနုဂ်နှင့်။ ဇဂံ၊ သို့။ ယောနုကော၊ သည်။ ယေန၊ အကြ
နုဂ်နှင့်။ သင်္ခိ ယောဂံဂန္ဆတိ၊ သောနုကောယောဂံဂန္ဆတိ၊
ရှုပ်၏၊ သတိမှ။ ။ပနစောခေမိ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ထွေ၌

Digitized by Google

ကနိန္ဒေသဒ္ဓ။ ကတမန္ဆံ။ လ။ နဟေတူတိ၊၍ ပုစ္ဆာန ကတာ၊
ည်း။ ဇာတိအာယံ၊ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဘေဒါဘာဝတော၊
နဟေတု သဟေတုဟူ၍ အပြား မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
နကတာ၊ တည်း။ ဟိဝိဇ္ဇာ ရေဝိ။ ဒုကာဒီသု၊ ဒ္ဒ။ ဥပါဒါရုပံဝိ
အာဇ္ဇီ၊နောဥပါဒါရုပံဝိ၊ သည်လည်း။ အာဇ္ဇီယထာ၊ ဇံတထာ။
ဇ္ဈာ၊ ဤကေကဒ္ဒ။ နဟေတုဝိ သဟေတုဝိတိ၊ ၍။ ရုပဇ္ဇီအယံ၊
ရုပံဟူသော၍သဒ္ဒါသည်၊အသ၊ထိုရုပ်၏။ သိတာဒိဟိ၊အချမ်း
စသည် တို့ ကြောင့်၊ ရုပ္ပနဘာဝ ဒီပနော၊ ဘောက်ပြန် ခြင်း
သဘောကို ပြကြောင်းဖြစ်သော။ နဟေတုမေဝါတိ၊၍။ သာဝ
ကာရဏော၊ အဝကာရဏာနှင့် တကွ ညွှန်ခြင်း သည်။ ဟေတု
ဟိုကွေပ နိန္ဒေ သော၊ ဟိတ်ကို ပယ်ခြင်းကို ညွှန်ပြကြောင်း
ဖြစ်သောသဒ္ဒါ၊တည်း။ ။ခွဲဝေခြင်းမရှိသောရုပ်၏ခွဲဝေခြင်းမ
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းသည် နိန္ဒေသမည်၏။ ခွဲဝေခြင်းရှိ
သည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းကိုဇဝသဒ္ဒါဖြင့်နှစ်စေ၏။ ထိုကြောင့်။နှ
ဟေတုမေဝါတိ သာဝကာရဏောဟေတုပဋိကွေပနိန္ဒေသော၊
ဟူသောပါဠိသင့်မြတ်၏။အတ္ထယုတ္တိရှိ၏။ ။အဝိဇ္ဇမာနဝိဘာ
ဂဿ ဝိဘာဂါဘာဝဒဿနမေဝ နိန္ဒေသော နိစ္ဆယ ကရဏာ
တော။ တဆွဲသဒ္ဒါရုပ်နဟေတုမေဝါတိအာဒိနာဝိဘာဂါဘာ
ဝကာရဏောန ဇဝသဒ္ဒေနနိန္ဒေသံကရောန္တိ။ ဟူသောဋီကာနှင့်
လည်းညီ၏။ ။ဂန္ထဟောင်းကား။ နဟေတုမေဝါတိအယံ
သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သာဝကာရဏာဟေတုပဋိကွေပနိန္ဒေသော၊ ခပ်
သိမ်းသောရုပ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဟိတ်ကို ပယ်ခြင်းကိုညွှန်
ကြောင်းဖြစ်သောသဒ္ဒါတည်း၊ဟုအနက်ယောဇနာ၏။ခပ်သိမ်း
သောရုပ်တို့နှင့်ဆက်ဆံသောရုပ်မည်သည်၊တရံတဆစ်မျှပယ်
စရာမရှိ။ပယ်စရာရှိမှပယ်ရသည်။ ။အဓိပ္ပာယ်ပိဏ္ဍတ္ထကား။
နဟေတုမေဝဟု၊ မြတ်စွာဘုရားဇဝသဒ္ဒါဖြင့်နိန္ဒေသကိုပြုခြင်း
သည်၊ အလုံးစုံသောရုပ်တို့သည်နဟေတုသာမည်၏။ ဟေတု
မည်သည်မရှိ။၍သို့သိစေထို၍ဟေတုကိုပယ်သည်။ ။မူလ

Digitized by Google

ဟိတ်ကိုထို၍။ ဟေတုသဒ္ဒါတချမ၌။ ဟေတု ဟေတုသိ
ဟေတုပစ္စယသင်္ခါ၊ တောဟေတု၊ ဟေတုပစ္စယဟေတု
ပြု၍။ ဟေတုပစ္စယဟေတုလည်းဆိုအပ်၏။ "စတ္တာရော
မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ ရူပက္ခန္ဓသာ၊ ကို။ ပညာပနာယ
ခြင်း၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းမည်ကုန်၏။ ပစ္စယာ၊ အထောက်
မည်ကုန်၏။ (မဟာဘူတာ၊ ကို။ ဟေတုသဒ္ဒါ၊ ပစ္စယသဒ္ဒါတို့
တုလျှာ်လိုက်တ်စပ်သဖြင့်။ ဟေတုသဒ္ဒါ၊ ပစ္စယသဒ္ဒါတို့
နှက်တူသည်၏အဖြစ်ကိုသိအပ်၏။ ထိုကြောင့်၊ ပစ္စယော
တုပစ္စယဟုတ်၊ ဟုပြု။ ရူပက္ခန္ဓာဟုပညတ်ခြင်း၏အကြော
ဖြစ်သောမဟာဘုတ်ရ၏။ "ကုသလာကုလလံ၊ သည်ဥဒ္ဒေ
ဝနံ၊ ပြဋ္ဌာန်း၏။ "တထာဿဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်း
ပါး တို့သည် ရှိကုန်လျှင်းမူလည်း။ ဝိပါက်၏ဇာဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌကံ
တတ်၏။ ထိုကြောင့်၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံသည်သာဇာတ
ဝနဖြစ်၏)။ "ဂတိ၊ ဥပဓိ၊ ကာလ၊ ပယောဂ၊ သမ္ပတ္တိဝိပတ္တိ
သည်ပြီးစေအပ်သော၊ ဇာဋ္ဌာဂုံ၊ အနိဋ္ဌာဂုံသည်လည်း ဥဒ္ဓတ
တုမည်၏။ ဂတိစသောဌာန သည်၊ ပြီးစေအပ်သော အာဏာ
ကင်း၍။ ဝိပါက်၏မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ "သကဝစနဉ္စ
သာဓုစကားကို။ ပရဝစနဉ္စပက၊ သာဓကအားဖြင့်ပြီးစေထို
ယသာဟ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ပဇာနာတိထိအောင်ယူ။ "ယဒိနံ
အယံအဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အတ္ထိ၏၊ ဧသေဝ၊ ဧသောဝေါဇ်အဝိဇ္ဇ
သည်သာလျှင်။ (ဝါကျ၌နောက်ဝုဒ်ကိုငဲ့၍လိင်ထား၍)။ သင်္ခ
ရာနံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့၏၊ ဟေတု၊ တည်း။ ပစ္စယော၊
တည်း။ ဇာတိဇ္ဇော၊ ဒ္ဒ်။ ပစ္စယဒ္ဒ်၊ ဆက်ဆံသော အကြောင်းတ
သော အနက်သဘောသို့။ ဖရတိ၊ ရောက်၏။ ဟိတပ္ပါကဋိက
ရောဓိ။ မရဏသာပိ၊ ချို့သောအရဏသာ၏ငင်း။ အမရဏသာပိ၊
ချို့သောအရဏသာ၏ငင်း။ "အတ္ထိဒ္ဓါရမ္ဘတပါးအတ္ထိဒ္ဓေသကို
ပြထို၍။ ဇာမသို့၊ စသည်ကိုမိန့်။ မူလဟိတ်ကိုထိုသောကြောင့်
ဟေတုဟေတု အဓိပ္ပေထော၊ တည်း။ ဇာတိတသ္မာ၊ ကြောင့်

Digitized by Google

ဟာဠ်စစ်)။ ပဒိုက္ကပန်ဒ္ဓသော၊ ဟူသောစကားကို မာတိ
ဟာဠ်လာသော ပယ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်ဆိုအပ်၏။ ဤရူပကာယ
အိုကာဠ်၊ချုပ်၏နဟေတုပဒစသည်တို့ဖြင့် သပြိုဟ်ရေတွက်
သည်၏အဖြစ်ကိုဟော၏။ အကြောင်းကား။ ရုပ်၏ထိုထိုန
ဝတုစသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပိုင်းခြားအပ်
။ပိဉ္ဇေယျမေဝဠ်။ ဝေသန္ဒါကို ဥပ္ပန္နနှင့်ယှဉ်စေထိုသော
ကြောင့်ဂင်း။ ဥပ္ပန္နသန္ဒါဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ကိုသာ ယူစေထို သော
ကြောင့်ဂင်း။ ပစ္စုပ္ပန္နရူပမေဝ၊ ဟုဘွင့်၏။ ။နိယမောဂဟိ
ထာ တိ။ ဟိယသ္မာ၊ တာ နိ၊ ထိစက္ခု ဝိညာဉ် စ့သည် ထို
သည်။ နဝိဇာနန္တိ၊ တသ္မာနိယမောဂဟိတောတိ။ မနောဝိညာ
ဏံဇာနာတီတိ။ ထံမနောဝိညာဏံဂဟံတိတိ။ ။အဟံ၊ သဲည်၊
သေယျော၊ မြတ်သော သူတို့ထက် အထူးသဖြင့် မြတ်သည်၊
အသ္မိ၏၊ ဇာတိ၊ သို့။ဝဲဓာ၊မာန်မူခြင်းသည်၊ဟောတိ၊၏။ကထံဝိ
ဝံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် အဘယ်သို့တည်သောသူကို။ ဝါ၊ အ
ဘယ်သို့သဘ္ဘာန်ရှိသောသူကို။ သိလဝန္တံ၊ သိလရှိသောသူဟူ
၍။ကေဝိဓေန၊ တပါးအာဘိရှိသော၊ဉာဏဝတ္ထုနှာ၊ဖြင့်။ (ဉာဏ
မေဝဝတ္ထုဉာဏဝတ္ထု)။သဇာတိသဒ္ဒါတိကြိယာဂဏနဝသေ
နဲ၊ တူသောဇာတ်၊တူသောဖြစ်ရာ၊ တူသောကြိယာ၊တူသော
ရေတွက်ခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဿာ၊ ကုန်သည်တို့သဲည်။
သုဒ္ဒါ၊သူဆင်းရဲတို့သည်။ (သူဆင်းရဲဟောသုဒ္ဒါဟု ဒန္ဓဇာတိ
ယကွရာဒွေဘော်နှင့်သင့်၏)။သိလက္ခန္ဓေ၊သိလကျေးဇူးဖြင့်။
သမာနဇာတိကာနံသဂ်ဟော သမာနဇာတိယာဝါသဂ်ဟော
သဇာတိသဂ်ဟော။ အာဝုသောဝိသာခ၊ဒါယကာဝိသာခ။ ။
အချင်းချင်းကျေးဇူးပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်ဂင်း။ မကွေမကွာယှဉ်
သဖြင့်ဂင်း။ သမာဓိဖြစ်ရာဒွိဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မာသတိစသော
ထရားထိုကို သမာဓိကွန်ဖြင့်သပြိုဟ်ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ထို
ကြောင့်၊ ဇာမေဓမ္မာ သမာဓိကွန်သဂ်ဟိတာ၊ ဟုမိန့်အပ်ကုန်
၏။ ။သဒ္ဓါဃနဲ့ထွေဘိသဒ္ဓါတိ၊သဒ္ဓါတိယာသဂ်ဟော

Digitized by Google

သဠာတိသင်္ဂဟော။ ။ဟတ္ထာရောဟာ၊ဆင်စီးသူရဲတို့သည်၊ အဿာရောဟာ၊မြင်းစီးသူရဲတို့သည်။ရထိကာ၊ရထားစီးသူရဲ တို့သည်။ ။သမ္မာသင်္ကပ္ပ၏လည်းအပ္ပနာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ဝါ၊ အာရုံသို့တင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပဋိဝေဓနှင့်တူသော ကိစ္စရှိ၏။ထိုကြောင့်၊ဇာ္ဈမေဓမ္မာပညာကွန်ခေသင်္ကိတာ၊ ဟုမိန့် ၏။ ။ဟဋ္ဌိယဒိ၊အာကယ်၍။ရေ၊ အချင်းပရဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်။တေန၊ ထိုသို့ စက္ခာယတနာ၏ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက် ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ၊စင်စစ်၊ စက္ခာယတနံ၊ကို၊ ရူပက္ခန္ဓေ နဲ၊ဖြင့်။သင်္ကိတံ၊ကို၊ဝတ္တဗ္ဗေဝတ္တဗ္ဗော၊၏။ ။ဇာနိနိ အာဟာတိသမ္ဘန္ဓော။ (အာဟ၊ သည်။ အာတိတ်ကာလကိုဟော ထျက်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာသကိုဟောသော ဇာနိနိ သဒ္ဒါနှင့် ပေါင်းမှီ သောကြောင့်၊ပစ္စုပ္ပန်ကိုဟော၏။တနည်း၊ ဗြူတောတိအန္တိနံ အဥစ။ဟူသည်နှင့်အညီ၊ တိကိုအပြု၏။ ဥပါဒိယတိ၌၊ ဥပရှေး၊ အာရှေး ရှိသော ဒါဓာတ်။ ဒိဝါဒိတောယော၊ ဖြင့် ယပစ္စည်း သက်။ဒါဓာတ်၏အစိတ်အာကိုဇူပြု)။ ။စက္ခုဂါးပါးတို့၏အ ထူးကိုဖြထိုရကား။တတ္ထ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။အပ္ပရဇက္ခစသော သတ္တဝါအပေါင်းကိုရှုခြင်းသည်ဗုဒ္ဓစက္ခုမည်၏။ ဆအသာဓာ ရဏဉာဏ်တို့တွင်၊ ဇာန္တြိယ ပဇာပရိယတ္တိဉာဏ်ကို မှတ်အပ် ၏။ သမန္တာတောသဗ္ဗညေုသောစက္ခု သမန္တာစက္ခု။ သဗ္ဗဇာနာတီ တိသဗ္ဗညူ။တသဘာဝေါတထာ၊တာယေဝဉာဏံတထာ၊ထို ကြောင့်။ သမန္တာစက္ခုဟုစွဲတိ၊ စသည်ဖြင့်မိန့်၏။ ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ သ မန္တာစက္ခုနှစ်ပါးသည်။မဟာကြိယာဉာဏ်ချည်းတည်း။ဉာဏ စက္ခုသည် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ဖြစ်သောကြောင့်။ ရှေးဉာဏ် နှစ်ပါးကဲ့သို့ ကာမာဝစရ မဟာကြိယာဉာဏ်တည်း။ အဂိယ မဂ်နှင့်တကွပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟူ၍လည်းဆို၏။ ။ယောအ ယံမံသဝိဇ္ဇောအတ္ထိ၊သောမံသဝိဇ္ဇောပတိဋ္ဌိတောအာဇန္ဓော တိဇ္ဈမေဟိသမ္ဘန္ဓော။ ကသ္မိံပတိဋ္ဌိတော၊ကေနပရိစ္ဆိန္နော၊ အက္ခိကူပကေတိအာဒိမာဟ။ ။အက္ခိကူပကော၊မျက်စိတွင်း

Digitized by Google

ပေါ်၌၊ အကြွကျူပကဋ္ဌကေန၊ မျက်စိတွင်းပေါ်အရိုးဖြင့်၊ ဘရ
ကဋ္ဌကေန၊ မျက်မှောင်ရိုးဖြင့်၊ အကြွကျူဒေါဟိ၊ မျက်ထောင့်
တို့ဖြင့်၊ (ငင်းကရိဏီး တို့ကို ဟိုဿ နှေးနှင့်စပ်။ ပတိဋ္ဌတော
ပရိဿိုနှေး၊ ဟူသောပိသေသနကို၊ ယေအယံမံသပိဏ္ဍောနှင့်
စပ်)။သင်္ခေပတောစုဒ္ဒသသမ္ဘာရာတိ၊ ဝိတ္ထာရတောစတုစတ္တာ
ဝီသသမ္ဘာရာတိသမ္ဘန်နော၊ ။သသမ္ဘာရစက္ခုဒ္ဒ်။ သမ္ဘာရဟူ
သည် အသားရိုင်တည်း။ ထိုအသားရိုင်သည်အကျဉ်းအားဖြင့်
ရုဒ္ဒသ၊ အကျယ်အားဖြင့်စတုစတ္တာလီသဖြစ်၏။ စတုသရဋ္ဌာနိ
ကချုပ်အစဉ်တည်း။သမ္ဘာဝရုပ်ဟူသည်သုက်ကိုဆိုသည်၊တဆဲ့
ခြောက်နှစ်ရွယ်ရှိသောအခါဖြစ်၏။ ရာဂ၏ အစွမ်းဖြင့်တည်ရာမှ
ထွပ်၏၊ရဟန္တာဖြတ္ပဟ္မာထိုအားမရှိ။ ။ဒိဏာသဝါနံဖြတ္ပဟ္မာနဉ္စ
သမ္ဘဝေါနတ္ထိ။ ။အနုဒိကာ။ ။အာပေါဓာတ်လွန်သောစတုသရ
ဋ္ဌာနိကချုပ်တည်း။ အာပေါဓာတ်လွန်သည်ထူးသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊သမ္ဘဝေါတိ အာပေါဓာတုမေဝ၊ဟု ဋီကာဝိန်၏၊ ။
သဏ္ဌာနချုပ်ဟူသည် ဝဏ္ဏာယတနကို ဆိုသည်။ မဟာဘုတ်၌
သက်ဝင်၍တည်ကုန်သောပရိမဏ္ဍလစသောသဏ္ဌာန်၏အစွမ်း
ဖြင့်ဝဏ္ဏာယတနကိုသိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ။
ယံမံသပိဏ္ဍော ကိုး(သဠာယနန္တောဒ်စပ်)။ လောကော၊လူအပေါင်း
သည်၊စက္ခု၊သည်။ သေတံ၊ပြူ၏၊စက္ခု၊သည်။ ပုဏ္ဏံ ကျယ်
၏၊စက္ခု၊သည်၊ပိသုံ၊သန့်ရှင်း၏၊စက္ခု၊သည်။ ပိတ္တိတ္ထော်၊ပြန့်၏၊
ဇွတိ၊သို့၊သဠာယနန္တော ၏၊စက္ခုံ၊ စက္ခုပသာဒကို၊နဿဠာနာတိ၊
မသိ၊ ဝတ္ထုံ၊ စက္ခုပသာဒ၏တည်ရာအသားရိုင်ကို၊ နာရုသုတ္တ
ကေန၊မျက်ကြောငယ်ဖြင့်၊ ဗန္ဓေါ၊ဆွဲအပ်၏၊ ယတ္ထ၊အကြင်အ
သားရိုင်၌၊ ယံ၊ အကြင်အသားရိုင်သည်၊ (ဟောတိဒ္ဓ၊ ပကတိ
ကတ္တား၊ သေတံစသည်ကား ဝိကတိကတ္တားစပ်)။ သေမ္ဟသ
ဒ္ဓာ၊သလိပ်ပြောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပတ္ထိန်း၊ ခက်ထန်ရောင်ရှိ
သည်၊သမ္ဘမတိ၊လည်၏၊ ဇူဒံသဗ္ဗံ၊ ဤသမ္ဘာရနှင့်တကွအလုံးစုံ
သည်၊ဇတ္ထ၊ ဤသသမ္ဘာရစက္ခုဒ္ဒ်၊နိဿိတော၊သော၊ဇတ္ထ၊ဒ္ဒ်၊ပဋို

Digitized by Google

ဗဒ္ဓေါ၊ စပ်သော၊ စတုန္နံမဟာဘူတာနံ၊ တိုကို၊ ဥပါဒါယ၊၍၊ ယောပသာဒေါ၊သည်၊ အတ္ထိ၊၏။ ဤစ်၊ ၍ပသာဒသည်၊ ပသာဒ စက္ခု နာမ၊၏။(ယ၊တ၊ဇော၊ဤမစသည်ကား။ဝါကျ၌နောက်ဝှေ့ သို့လိင်ထိုက်၍)။ တဒေတံ စက္ခု တိဋ္ဌတီတိ၊ တသ်သမ္ပာဒ်ရ စက္ခုနော၊၏။ သေတမတ္ထာလပရိကွိတ္တသ၊သော၊ ကဏ္ဍမတ္ထာ လသ၊ ၏။ မဏ္ဍော၌။ ။ထိုကိုဘွင့်ထို၍။ အဘိရုဒေါ၊စသည် ကိုမိန့်။ ။ဋ္ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သောသူတို့၏။ သရိရသဏ္ဌာ နဋ္ဌတ္တိ ဒေသဘူတော၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန် ဖြစ်ရာ အရပ် ဖြစ်၍ ဖြစ် သော။ သတ္တာအကို့ ပဋုလာနိ၊ မျက်လွှာ ခုနစ်လွှာ တို့ကို၊ ဗျာ ပေတွာ၊ နှံ့၍။ (တိဋ္ဌတိ၌စပ်)။ သတ္တာအကို့ပဋုလာနိဗျာပေတွာ၊ ဟူသော စကားဖြင့်။ စက္ခု ပသာဒ၏ များစွာသော ကလာပ် ၌တည်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။ သန္ဓာရဏာ အာဗန္ဓန ဟရိ ပါစ နသမုဒီရဏာကိစ္စာဟိ၊ ဆောင်ခြင်း၊ ဘွဲ့ခြင်း၊ ရင့်စေခြင်း၊ ကွဲ ခြင်းကိစ္စရှိကုန်သော။ (ကတုပကာရံစသောနိဂ္ဂဟိတန္တုပန်တို့ ကို။တိဋ္ဌတိနှင့်ကြိုယာဝိသေသနစပ်)။ ပမာဏာတောဥိကာသိရ မတ္တံ၌။ သန်းဦးခေါင်းပမာဏရှိသောအရပ်၌ စက္ခုပသာဒနှံ့၍ တည်သည် ကိုယူ။ စက္ခု ပသာဒ၏ သန်းဦးခေါင်း ပမာဏရှိ သည်ကိုမယူလင့်။ ။ယေနစက္ခုပသာဒေန၊ဖြင့်။ ရူပါနိ၊တို့ ကို။ အနုပသတိ၊၏။(မဏ္ဍာဂုံ)။ ဝါ၊မနု၊သတ္တဝါသည်။ ဇေတံ၊၍ စက္ခုပသာဒသည်။ ပရိတ္တံ၊ နည်း၏။ သုခုမံ၊သိမ်မွေ့၏။ ဥိကာ သိရ သမူပမံ၊ သန်းဦးခေါင်း ပမာဏရှိ၏။ ။ဥပါဒိယိတ္တာ၊ မှီ၍။(ပဝတ္တနှင့်စပ်)။ ဤမိန့်၊ ယံစက္ခုစတုန္နံ မဟာဘူတာနံဥပါ ဒါယပသာဒေါ။ဟူသောပါဠိဖြင့်။ယံပနစက္ခု၊ကို၊ ဝုတ္တံ၊၌စပ်)၊ တံစက္ခု၊ ကို၊ ပရိယာယေနဝုတ္တံ။ ။ပရိယာယေနဟူသည်၊ လေးပါးသော မဟာဘုတ်တို့ကို မှီ၍ဖြစ်သော ပသာဒ သည်၊ တခုသောမဟာဘုတ်ကိုငင်း၊ နှစ်ခုသောမဟာဘုတ်တို့ကိုငင်း၊ သုံးခုသောမဟါဘုတ်တို့ကိုငင်းမှီ၍ဖြစ်သောပသာဒဟူဆိုခြင်း ငှာသင့်၏။ တူသောဥစ္စာရှိသော လေးယောက်သော သူတို့၏

Digitized by Google

ဥစ္စာကဲ့သို့တည်း။ ။အယံ၊ဤရူပကွန္ဓာသည်၊ဝါ၊ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းသည်။မေ၊၏။ အတ္တာ၊ကိုယ်တည်း။ဇာတိ၊သို့။ ဗာလဇနုန်၊ သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းဆည်း အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။သရီရဒ္ဗိ၊ရူပကွန္ဓာကိုဂုဏ်း။(သရီရံရူပကွန္ဓောဇော။ ။ ဒိုကာ)။ ။ခန္ဓပဉ္စကမ္ပိ၊ကိုဂုဏ်း။အတ္တဘာဝေါ၍။ဝုစ္စတိ၊၏။ဇော၊ ဤပသာဒန္ဒ်၊ ပဒိုဃနိုနိစံသော၊ ထိခိုက်သောအသံသည်။ဝါ၊ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောအသံသည်။ ။(ပဒိုဃနိုနမေဝနိစံသော ပဒိုဃနိုနိစံသော၊ ပဒိုဃဇနတောဇာတောဝါနိစံသော ပဒိုဃဇနိစံသော။ ။ရူပါရုံသို့ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်စက္ခုဝိညာဉ်၏ မိရာ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း သည် နိစံသထည်း)။ ။အသ၊ထိပုဂ္ဂိုလ်အား။စက္ခု၊သည်။ အပရိဘိန္နံ၊မပျက်သည်။ သစေဘဝေယျ၊ အံ့။ အထ၊ ထိသို့မပျက် သည်ရှိသော်။အနေန၊ ဤစက္ခုဖြင့်။ပရိကပ္ပဝစနံ၊ပရိကပ္ပစကားတည်း။ ဝါ၊ကြံ၍ဆိုသောစကားတည်း။ ဝါ၊ကြံသဖြင့်ဆိုသော စကားတည်း။ (ဤပသေဟူသောပရိကပ္ပစကားဖြင့်။ ကာလသုံးပါး တို့နှင့် စက္ခုဝိညာဉ်၏မိရာ၏ အဖြစ်သို့မရောက်သော စက္ခုကို သပြိုတ်၏)။ ။ဒဿနေ၊ဠ်။ပရိဏာယကဋ္ဌေန၊အကြီးအမှူးဖြစ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဝါ၊အစိုးရခြင်း အနက်သဘောကြောင့်။ဝါ၊ ရွက်ဆောင်တတ်သောအနက် သဘောကြောင့်။ ဇော်၊ဤပသာဒရုပ်သည်၊စက္ခုပိ၊စက္ခုသည်းမည်၏။(နောက်ဠ်ဂုဏ်းနည်းပေး)။ ။စက္ခုသည် မြင်ခြင်းကိစ္စဠ်ရွက်ဆောင်ခြင်း၊ အစိုးရခြင်း၊ အကြီးအမှူးဖြစ်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ပုံကား။အစိုးရသောသူသည်။ ဤမည်သော၊ ဤမည်သော အမှုကိုပြုကြကုန်ဟုဆိုသည်ရှိသော်။ ထိုကိစ္စဠ်မိမိယောကျ်ားတို့ကဲ့ ရွက်ဆောင်စေတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်သကဲ့သို့။ ထို့အတူစက္ခုသည် စက္ခုသမ္မသနစသော တရားတို့၏မိရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ထိုစက္ခုသမ္မသန စသော တရားတို့ကို ဒဿနကိစ္စဠ် စေခိုင်း သကဲ့သို့ ရွက်ဆောင်တတ်၏။ ထိုကြောင့် စက္ခုဟုဆိုအပ်၏။ တေဓမ္မေ

Digitized by Google

စက္ခတိ ပရိဏာယတိတိစက္ခု။ စက္ခတိအာစိက္ခတိတိပါစက္ခု။ သမဝိသမာနိ ရူပါနိ စက္ခတိ အာစိက္ခတိ ပကာသေတိတိပါ စက္ခု။ ။သဠာတိသမောသရတာဋ္ဌေန၊စက္ခုသမ္မသစသည် တို့၏ဖြစ်ရာစုဝေးရာဖြစ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ (ဇာနန္တံ့ ကာရေတိဟူသည်။ စက္ခုသမ္မသ စသည်တို့၏ ဝိဝိဓဝိထက် သည်၊ နှံသည်၏ အဖြစ်သို့ အစဉ်ထိုက်၍ဖြစ်သဖြင့် အစိုးရခြင်း အနက်သဘောကိုပြုထတ်၏)။ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ထတ် ပျက်တတ် သော အနက်သဘော ကြောင့်။ ဝဋ္ဋနဋ္ဌေန၊ ဝဏ် ကြောင်းဖြစ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊ (ထိုနွဲ့ါရဲ၌ဖြစ်သော ဖဿစသည်တို့အား ဥပနိဿယပစ္စည်း၏အဖြစ်သည်ဝဋ္ဋနဋ္ဌ တည်း)။ ။အပူရဏီယဋ္ဌေန၊ပြည့်နှိုင်ခဲသောအနက်သဘော ကြောင့်။ အဘိဇာယ နဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ထတ်သော အနက်သဘော ကြောင့်၊ ပတိဋ္ဌာ နဋ္ဌေန၊ တည်ရာဖြစ်သော အနက်သဘော ကြောင့်၊ သက္ကာယ ပရိယာ ပန္နဋ္ဌေန၊ သက္ကာယ၌ အကျုံးဝင် သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဗဟုသာဓာရဏာဋ္ဌေန၊ များစွာ သောသူတို့နှင့်ဆက်ဆံသောအနက်သဘောကြောင့်၊ အဿာဒ ကဋ္ဌေန၊ အရှင်မရှိသော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဇွောဝတာ ယောဇေတွာဝုတ္တာတိ။ အနိဒ္ဒသနေန၊မြင်ခြင်းမရှိသော၊ သပ္ပ ဋိဃေန၊ ထိပါးခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ယေနစက္ခုနာ၊ဖြင့်၊သနိ ဒ္ဒသနံ့၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ သပ္ပဋိဃံ သော၊ရူပံ၊ ကို၊ပသဒိတိ၊မြင်လည်းမြင်ပြီ။ ဇေတံ၊ ၍ပသာဒသည်၊ စက္ခုပါ၏ဇေသော၊ ၍ပသာဒသည်၊သုဉ္ဉောဂါမောပိ၊၏ဖွဒ္ဒံ့ ရူပံ၊သည်၊ဝေံတထာ၊တူ။အဝေသေသပိ၊ တြွင်းသော၀၀ဏ္ဏာပ နာနည်းတို့ကိုလည်း။ ။ပဌမနိဒ္ဒေသဖြင့် စက္ခု၏နိဒ္ဒေသကိုပြ ခြင်းကိစ္စ ပြီးပြီးသည်မဟုတ်လော။ ထိုသို့ ထျက်အဘဲ့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒုတိယနိဒ္ဒေသကို ဟောပြန်လေသနည်း ဖွဲ့ခါနိယဆွာဝိဇ္ဇုစသည်ကိုမိန့်။ ။ဝိဇ္ဇုနိဿ ရတာဒီကာ ဒေသ၊ ထျပ်စစ်ပြက်ခြင်းစသောကာလတို့၌၊ (ဝိကပ္ပနဿ ဟူသည်

Digitized by Google

ပရိကာပ္ပနဏ္ဌတည်း။ ဆဋ္ဌနဟူသည် ပဿဒ္ဓ၏ ရှေးရှု သည် ၏အဖြစ်တည်းဟူသောအထူးသို့ရောက်သည်သာတည်း)။ ။ စက္ခုဒ္ဒ၏ တတိယနိဒ္ဒေသကို ဟောခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြထို၍။ ဆွာဒါနိစ သည်ကိုမိန့်။ ။တေသံယေဝ၊ ထိဗသသပဉ္စက တို့၏သဘာဝသျှင်း အာရမ္မဏပဒိဗဒ္ဓ ဥပ္ပတ္တိဒသနဝသေန၊ အာရုံ နှင့်စပ်သောဖြစ်ခြင်းကိုပြသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စ၊ငါးဝါရတို့ ၌ဝင်း။ ဆွာမိနာ၊ ဤသူပံ အာရဇ္ဇာဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ စက္ခုပသာဒ ဝတ္ထုကာနံ၊ စက္ခုပသာဒ ဝတ္ထုကို မှီကုန်သော။ ဖသသာဒီနံ၊ တို့အား။ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ဖြင့်။(ရူပသပစ္စယဘာဝေါဒသိ တော၊သို့သွား)။စက္ခုပသာဒဝတ္ထုကာနံဖသသာဒီနံဖြင့်။ထိုရူပါ ရုံလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုစက္ခုသမ္မသဿသည် နှင့်တူကုန်သောမနောဓာတ်စသည်တို့အား ပုရေဇာတပစ္စည်း ဖြင့်ဖြစ်သည်ကိုပြ၏။ ။စက္ခုန္တိရေဇဝနဝိထိ ပရိယာပန္နာနံ။ စက္ခုန္တိရေဇောဝိထိဝိဉ္ဉာဏကျုံးဝင်ကုန်သောအသဘာဒ၊ အဘိနန္ဒန အားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော အကုသိလ် ဇောတို့အား။ အာရမ္မဏာ ဓိပတိ အာရမ္မဏူပ နိဿယပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ရူပဿ၊ရူပါ ရုံ၏။ ။အာရဇ္ဇာဟုဟောတော်မူခြင်းသည်။အာရမ္မဏာပစ္စည်း မှ ထပါးသော ပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကိုလည်းပြ၏။ အာရမ္မဏံ ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည်။အာရမ္မဏာပစ္စည်း၏အဖြစ်ကိုသာသျှင် ပြ၏။ဤကားနှစ်ပါးတို့၏အထူးတည်း။ ။ရုပ်သည်အကုသိလ် အားသာအာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းတယ်၏။ ။အဿ၊ထိစက္ခု သမ္မဿအား။ ဇဝံ ဇာမိနာ၊ ရူပါရမ္မဏော စက္ခု သမ္မဿော ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပုရိမေသု၊ကုန်သော။ တိသု၊ သုံးဝါရတို့၌။ စတ္ထာရောဝဝတ္ထာပနနယာဝေဒိတဗ္ဗာယထာဇဝံတထာ၊ဇာမေ သုဝါရေသု၊ဤဆယ်ဝါရတို့၌။စတ္ထာရောဝဝတ္ထာပနနယာဝေဒိ တဗ္ဗာတိ။ ။သောတပိညာဉ်၏မြိရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။သဏာတိတိ သော်တံ၊ဟုဆို၏။ ။သသမ္ပာရသောတဗိလဿ၊အဆောက် အဦနှင့်တကွဖြစ်သော နားထွင်း၏။ အန္တော၌၊ တနုတမ္မလော

Digitized by Google

မာစိတော၊ နူသော၊ဆိမ်မွေသော၊ နိဆောအငွေး တို့ဖြင့်စိအပ်
သေ၊။အဂိုလိဝေဓကသဏ္ဌာနေ၊လက်စွပ်ကွင်းသဏ္ဌာန်ရှိသေ၊
ပနေသေ၊၌။ဃာယတိ၊ရနံ့ကိုယူတတ်၏။ (ဃာဂန္ဓောပါဒနေ၊
ဒိဝါဒိဂိဏ်း)။ အဇပဒသဏ္ဌာနေ၊ ဆိတ်ခြေသဏ္ဌာန်ရှိသော၊
သာယနဋ္ဌေန၊လျက်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၊ ။
ဇိဂ္ဂါသဒ္ဒေန ဝိညာယမာနာကြိယာသာယနဋ္ဌေ ကတ္တာ သာယ
နဋ္ဌေနာတိအာဟ။ ။ဋီကာ။ ။ဇိဂ္ဂါသဒ္ဒါဖြင့်ဆိုအပ်သော
ကြိယာဟူသည် အဂ္ဂါ ယန။ ထိုအဂ္ဂါ ယန သည်ပင် သာယန
တည်း။ ။ဇိဂိတနိမိတ္တံအာဟာရရသောဇိဂိတံ၊တဋ္ဌိနိန္နဏာ
ယ တံအဂ္ဂါယတိတိဇိဂ္ဂါတိ ဇဝံသဒ္ဒေနဇိဂ္ဂါသဒ္ဒေနပကာသိယ
မာနာ ရသာဂ္ဂါ ယန သဒ်္ဂါတာ သာယန ကြိယာ လက္ခဏတိတ်
ကတ္တာဝုတ္တံဇိဂ္ဂါသဒ္ဒေနဝိညာယမာနာကြိယာသာယနဋ္ဌေ။ ။
အနူ။ ။ဥပ္ပလဒလဂ္ဂသဏ္ဌာနေ၊ ကြာရွက်ပျားသဏ္ဌာန်ရှိသော၊
သဗ္ဗတ္ထ၊အလုံးစုံသောဥပါဒိဏ္ဏကရုပ်၌။ ကာယာယတနံ၊သည်၊
ကပ္ပါသပဋလေ၊ ဝါဂွမ်းရိုင်၌။ သွေဟောဝိယ၊ ဆီကဲ့သို့။ ဟိ၊
အထူးကား။ ကေဝလံ၊သက်သက်။ ဇူမ၊ဤသောတပဒစသည်
၌။ယာဝတာ၊ လောက်။ ဇူမဆို့ကာယေ၊၌။ ဥပါဒိဏ္ဏာရုပံနာမ၊
သည်။အတ္ထိ။ သဗ္ဗတ္ထ၊၌။ ကာယာယတနံ၊ သည်။ ကပ္ပါသပဋ
လေ၊၌။ သွေ ဟောဝိယ၊ သို့။ ယဒိတိဋ္ဌတိ၊ အံ့။ ဇဝံ သဒ္ဒေ၊
သေ၏။လက္ခဏသဒ္ဒါသတာ၊ သည်။အာပဇ္ဈတိ၊ရောက်ခဲ့ရာ၏၊
ဇူတိအယံစောဒနာ။ အညသ၊ကလာပ်တပါးဖြစ်တည်သောရုပ်
၏။ အညတ္ထ၊ ကလာပ်တပါးဖြစ်တည်သောရုပ်၌။ အဘာဝတော
နာပဇ္ဈတိ။ (လည်)။ ဇဝံ၊ ဤသို့မရောက်သည်။ ယဒိသိယာ၊အံ့။
သဗ္ဗတ္ထ၊၌။ကာယာယတနံ၊သည်။နတိဋ္ဌတိ၊မတည်။ ဇူတိအယံ
စောဒနာ။ပရမတ္ထတော၊ဖြင့်။သဗ္ဗတ္ထ၊၌။နေဝတိဋ္ဌတိ၊ မတည်၊
ပန၊ ယင်းသို့မတည်လျှင်းမူလည်း။ ဝိနိဘုဇ်္ဇတွာ၊ အသီးအသီး
ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍။အသ၊ထိကာယာယတန၏။တသ္မာ၊ကြောင့်၊
ဇဝံ၊ဤယာဝတာပနဇ္ဇမသို့အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ရတ္တံ၊၏၊

Digitized by Google

ဟိတပ္ပါကဋိကရောမိ။ ရူပရသာဒယောအညမညဗျာပိနောတိ ဝုစ္စန္တိ ယထာ ၎ဝံ တထာ ကာယာ ယတ နပ္ပိ ဝေဒိ တဗ္ဗန္တိ သမ္ပန္ဓေဒေ၊ ကဗ္ဗာရူပရသာဒယောအညမညဗျာပိနောတိ ဝုစ္စန္တိ တိပိဝေဝေစေတုံအသက္ကုဏောယျတာယသာတိအာဟ။ ကိမိဝါတိ၊ ဝါလိကာစုဏ္ဏာ နိဝိယာတိအာဟ။ ဝိဝေဝေစေတုံ၊ ကင်းစိမ့်သောဌာ။ အသိုးအသိုးခွဲဝေစိမ့်သောဌာ။ ၎ဝံတထာ၊ ကာယာယတ နံဝိ၊သည်ထည်း။ဝါ၊ကုံထည်း။(ဝေဒိတဗ္ဗံဒွိစပ်)။သဗ္ဗတ္ထ၊အလုံးရုံသော ဥပါဒိဏ္ဏရုပ်ဒွိ။ နေဝအတ္ထိ ဝိဝေစေတုံ၊ အသက္ကုဏောယျတာယသဗ္ဗတ္ထနစ နတ္ထိ။ ဤတိ၎ဝံ၊လက္ခဏာ သဗ္ဗိသတာ၊ လက္ခဏာအားဖြင့်ရောန္ဓောသည်၏အဖြစ်သည်။နဏ်ာပဇ္ဇတိ။ ။ ရူပရသစသောဥဒါဟရဏ်ာကုံ၊ တူသောဓိရာဂိကုန်သောရူပရသစသည်တို့၏လည်း အချင်းချင်းသဘော သို့မကပ်သဖြင့်တပါး သည်တပါးဒွိ မရှိတုံသေး၏။ မတူသော ဓိရာဂိကုန်သောစက္ခု၊ကာယာယတနတို့၏။ တပါးသည်တပါးဒွိမရှိခြင်းသည် ဆိုဘွယ်မရှိ။ဤအနက်ကုံပြခြင်းငှါဆိုအပ်၏။ ။ဟိဝိဏ္ဏာရေဒိ။၎ေတသု၊ ထိုစက္ခုပသာဒစသည်တို့တွင်။ စက္ခု၊သည်။ရူပါဘိဃာဒုဘရဟ ဘူတပ္ပ သာဒလက္ခဏံ။ ရူပါရုံဒွိ ထိခိုက်ခြင်းငှါ ထိုက်သောဘုတ်တို့ကုံ ကြည်စေခြင်းလက္ခဏာဂိ၏။ ။ပစ္စယန္တရနွင့်တကွဖြစ်သော်သာလျှင်။ စက္ခုပသာဒသည် ရူပါရုံဒွိ ထိခိုက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်၏။ ပစ္စယန္တရကင်းသော် မဖြစ်။ ထိုကြောင့်ရူပါရုံဒွိထိခိုက်သည်မူလည်းဖြစ်စေ၊မထိခိုက်သည်မူလည်းဖြစ်စေ။ ဤသို့သဘောဂိသောရုပ် တရားဟုပြခြင်းငှါ။ ရူပါဘိဃာဒုဘရဟဟုမိန့်၏။(အဘိဃာဒုဘဝိယာတိအဘိဃာဒုဘ)။ ဝိသယဝိသယိတို့၏ အချင်းချင်း ဂြိုးမှသည်၏ အဖြစ်ထည်း။ ။ဒဋ္ဌကာမတာနိဒါနမ္မသရဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ ရှုခြင်းငှါ အထိုဂိသော ကာမတဏှာ ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းဂိသော ကံလျှင်ဖြစ်ကြောင်းဂိသော ဘုတ်တို့ကုံကြည်စေခြင်း လက္ခဏာဂိ၏။ ရူပေသု၊တို့ဒွိ။ အာဝိဆုနရသံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်

Digitized by Google

ကိုဝိညာဉ်ကို ငင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (ဒုတိယကွာရောဆန့်ငင်၏)။ ကေစိဝဒန္တိတိ၊ ကာယော၊ သည်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံအညီအမျှဖြစ် သော ဘုတ်တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်ဝေ တတ်၏။ ဝါ၊ သဗ္ဗေသံ၊တို့၏။ပသာဒေါ၊ ကြည်ခြင်းသည်၊ကာယော၊၏၊ အ်ပ ရေဝဒန္တိတိ။ဝိဝရဝါယုအာပပထဝါဓိကာနံ၊ အာကာသဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်၊ပထဝီဓာတ်လွန်ကုန်သောဘုတ် တို့၏။ ပသာဒါ၊တို့သည်။ သောတဃာနဇိဝှါကာယာ၊ ကုန်၏၊ တေ၊ ထိုကေစိ အပရေ ဆရောတို့ကို၊ သုတ္တံ၊ ကို။ အာဟရဏ လေ့။ဇာတိ၊သို။ဝတ္တာဇ္ဇာ။တေ၊တို့သည်။(ထည့်)။ထွေ၊ ဤကေစိ အပရေနှစ်ပါးတို့တွင်။ကေစိဝဒန္တိတိ၊ တေဇောဓိနံ၊ဆီမီးစသည် တို့၏။ ဂုဏောဟိ၊ ကျေးဇူးဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါဒိဟိ၊ အဆင်းအ ရောင်စသည်တို့ဖြင့်။အနုဂ္ဂယ္ဟဘာဝတော၊ ဆ၍ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ဝါ၊ ရူပါရုံစသည်ကိုယူခြင်း၌ စက္ခုစသည်တို့ ၏ မိမိကိစ္စ၌ကျေးဇူးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိကာ ရကံဝဒန္တိ။ (တေဇောဓိနံဂုဏောဟိရူပါဒိဟိဟူသည်။ ဆီမီး၏အ ရောင်ဖြင့်၊ လေ၏သန္ဓဖြင့်၊ပထဝီ၏ဂန္ဓဖြင့်ခေါ်ဆိုအံ့။ ဥဒကဇ် ရသဖြင့်မှတ်။ ရူပါဒိဟိဟူသည်ဂုဏောဟိ၏သရုပ်ပြ)။ တေ၊ထို ကေစိတို့ကို။ကော၊အဘာယသ္မာသည်။ ရူပါဒယောတေဇောဓိနံဂု ဏောတိ၊၍။ ဝတ္တာဇ္ဇာ၊ နည်း။ နဝတ္တာဇ္ဇာ၊ မဆိုအပ်ကုန်။ (ဖြောင့် ထိုက်)။ ဟိသစ္စံ၊ မဆိုသင့်သည်မှန်၏။ အယံ၊ ဤရူပါရုံစသည် သည်။ ဇာမဿ၊ ဤတေဇောဓာတ်စသည်၏။ ဂုဏော၊ ဂုဏ် တည်း။ဇာတိ။သို့။ဝတ္တုံ၊ ဌါ။ နလဗ္ဘာ၊မရအပ်ကုန်။ဇာတိ၊သို့၊တေ၊ ထိုကေစိတို့ကို။ဝတ္တာဇ္ဇာ၊ကုန်၏။ (လည်သတ်)။ တေ၊ထိုကေစိ တို့သည်။ (ပရဝါဒီကို၊ ကေစိထဲသို့သွင်း)။အထာပိဝဒေယျုံ၊အ ကယ်၍ဆိုကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ သန္ဓာရဏာဒိနိ၊ သန္ဓာရဏအစရှိ ကုန်သော၊ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ တုမှေ၊ သင်သကဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်။ ဇာ ဆွထယထာ၊ ဇေဝံတထာ၊ တူ။(ဇာ ဆွဆိုတဗ္ဗ်ဒွိစပ်)။ရူပါဒိနံ၊ တို့၏။အမိကာဘာဝဒဿနတော၊ကြောင့်။ရူပါဒယောတေဇော်

ထားတိ၊ ၍။ ဝါ၊ သော၊ ငေတံဝစနံ၊ ဤစကားကို၊ ဇာ္ဈ ဆိတ္ဆဲ၊ ၏၊ ဇာတိ၊ သို့၊ အထာဒိဝဓေယျံ၊ အံ့၊ (လည်သတ်)။ ။ဒိုး၌အဆင်းအရောင် ၏၊ လေ၌အသံ၏၊ မြေ၌ကောင်းသောအနံ့ရှိသောဂန္ဓ၏၊ ရေ၌ချိုမြိန်သောရသ၏အထူးယှဉ်သည်တို့ကိုမြင်သောကြောင့်၊ ရှုပါဒယောတေသံဂုဏာဟူ၍ပုဂ္ဂိုလ်ဆို၏။ ။ဇာ္ဈ ဆ္ဆေယျာစသည်ဖြင့်၊ ပဌမဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်အား၌ပ်ထိ၍။ တေဝတ္တုဗ္ဗာ၊ ဇာ္ဈ ဆ္ဆေယျာမ၊ စသည်ကိုပြန်။ (ပဌမဝါဒီအား ၌ပ်သဖြင့် ဒုတိယဝါဒီအားလည်း ၌ပ်ခြင်း ပြီးတော့သည်)။ ။တေ၊ ထိုကေစိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝတ္တုဗ္ဗာ၊ ကုန်၏၊ အာပါဓိကဿ၊ သော၊ အာသဝဿ၊ အရဟတ်၏၊ ဂန္ဓာတေ၊ ထက်၊ ပထဝီအဓိကော၊ သော။ ကပ္ပါသေ၊ ၌၊ ဂန္ဓော အဓိကတရော၊ သည်၊ ယဒိသိယာ၊ တေဇောဓိကဿ ဥဏ္ဏောဒ ကဿ၊ ရေ၌နွေး၏၊ ဝဏ္ဏတောပိ၊ ထက်လည်း။ သိတုဒကဿ ဝဏ္ဏော၊ သည်၊ ယဒိပရိဟာယေထ၊ အကယ်၍ ယုတ်ကုန်သည် ဖြစ်အံ့၊ ဇေဝံသတိ၊ ဤသို့လွန်သည်ယုတ်သည်ရှိသော်၊ တုမှာကံ၊ ဆင်ကေစိဆရာတို့၏၊ ဝစနံ၊ ရှုပါဒယောတေသံဂုဏာဟူသော စကားကို၊ မယံ၊ ငါသကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဇာ္ဈ ဆ္ဆေယျာမ၊ ကုန်အံ့၊ ဇာ္ဈတိဝတ္တုဗ္ဗာ၊ (လည်)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ဇေတံဥဘယံ၊ ဤလွန်ခြင်း၊ ယုတ်ခြင်းနှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ တေသံ၊ ထိုစကြုံစသည်တို့၏၊ နိဿယဘူတာနံ၊ တို့၏၊ ဇေတံဝိသေသကပ္ပနံ၊ ဤအထူးကြံခြင်းကို၊ တုမှေ၊ သင်ကေစိတို့သည်၊ ပဟာယေထ၊ ပယ်ကြ၊ စွန့်ကြကုန်လော့၊ ဇာတိဝတ္တုဗ္ဗာ၊ (လည်)။ အဝိသေသဘူတာနံ၊ မထူးသောဘုတ်တို့၏။ ဝါ၊ တူသောဘုတ်ထို၏၊ ရှုပရသာဒယော၊ တို့သည်၊ ဝိသဒိသာ၊ မတူ ကုန်သည်၊ ဟောန္တိယထာ၊ ဇေဝံတထာ။ စကြုံပသာဒါဒယော၊ ထို့သည်၊ အညထို့၊ သော့၊ ဝိသေသကာရဏော၊ ဘုတ်ထူးခြင်းတည်းဟူသောအကြောင်းသည်၊ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ သော်လည်း။ ဝိသဒိသာ ဟောန္တိ။ ဇာတိဇေတံဝစနံ တုမှေဟိ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ တေဝတ္တုဗ္ဗာ ဟိ၊ ။ဘုတ်ထူးသောအကြောင်းမရှိဘဲလျက်စကြုံစသည်ထို

Digitized by Google

ဏ်ဆူးခြင်း၏အကြောင်းကားအဘယ်နည်းဟု ဝု ဆ္ဆာထုတ်ထိုး၍ ကိမ္မနုစသည်ကိုမိန့်။ ။အညမညသ၊အချင်းချင်း၊ တပါးသည် တပါးနှင့်။အသာဓရဏ်၊သော။ယံကာရဏ်အဆွဲ၊ တံကာရဏ်ကိမ္မနာတိ။(အညမညသဟူသည်စက္ခုစသည်ကိုယူ)။နေသံ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့၏။ တသ္မာ ကမ္မ ဝိသေသတော၊ ကြောင့်၊ (ပေါင်း၍ပေး)။ ဇတေသု၊ထိုစက္ခုစသည်တို့ထွင်၊ စက္ခုသော တာနိ၊တို့သည်။ အသမ္ဘဗ္ဘ ဝိသယဂ္ဂါဟကာနိ၊ မိုရာဘုတ်သို့မ ရောက်သည်သာဖြစ်သော အာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အတ္တနော၊မိမိ၏။ (စက္ခုသောတကိုယူ)။ နိသယံ၊မြိုရာ ဘုတ်သို့၊အနုဇ္ဈနနိသယေဇော၊မရောက်သောမြိုရာရှိသည်သာ ဣဉ်ဖြစ်သော။ဝိသယော၊ရုပသဒ္ဒဟူဆိုအပ်သောအာရုံ၌။(အနုဇ္ဈ နောနိသယောဇောတသာတိအနုဇ္ဈနနိသယော၊ရုပသဒ္ဒသဒ်ါ တော၁ဝိသယော၊ ။ဒိုကာ)။ ။ဝိညာဏာဟောတုတ္တာ၊ စက္ခု ဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဃာနဇိဝှါ ကာယာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဗ္ဘဝိသယဂ္ဂါဟကာ၊ မြိုရာ ဘုတ်သို့ရောက်သည်သာ ဖြစ်သော အာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ နိသယဝသေနစေဝ၊ မြိုရာ၏ အစွမ်းဖြင့် ၎င်း၊ (ဂန္ဓာရဿ၏ မြိုရာ ဘုတ်ကို ယူ)။ သယံ၊ မိမိဟု ဆိုအပ် သော ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ၏။ဝသေနစ၊ ဖြင့်၎င်း။ (ဝသေနထိုက်။ သယံကား ဣဉ်၌ ဆဋ္ဌျန္တနိပါတ်)။အတ္တနော၊၏။(ဃာနဇိဝှါကာယကိုယူ)၊နိသ ယံ၊ မြိုရာဘုတ်သို့။ အလ္လိနေယော၊ ရောက်သည် သာဣဉ်ဖြစ် သော။ ဝိသယော၊၌။ ။ဂန္ဓာရဿတို့၏မြိုရာဖြစ်သော ဘုတ်တို့ သည်။ဃာနဇိဝှါတို့၏ မြိုရာဘုတ်တို့သို့ရောက်တတ်ကုန်၏။ထို ကြောင့်၊ ဂန္ဓာရဿတို့သည် နိသယ၏အစွမ်းဖြင့် အလ္လိနမည် ကုန်၏။ဖေါဋ္ဌဗ္ဗသည်မိမိ၏ဘုတ်ဖြစ်လေသောကြောင့်၊ ကာယ ပသာဒ၏ မြိုရာ ဘုတ်သို့ ကိုယ် တိုင်ပင် အလ္လိနမည်၏။ ။ အဋ္ဌကထာယံပန၊မဟာအဋ္ဌကထာ၌ကား။ (ဝုတ္တံ၌စပ်)၊အပါ ထဂတတ္တာဝ၊ အာရုံ၏ပသာဒအား ထင်ခြင်းသို့ရောက်သည်၏

Digitized by Google

အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ ဒ္ဒိတာနံစန္ဒမဏ္ဍလသူရိယမဏ္ဍလာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထော၊ အဆင်းသည်ဝတ္ထာယတနသည်။ စက္ခုပသာဒံ၊ ကို။ စသဋ္ဌေတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဝတ္ထာယတနသည်၊ တင်ကွေါစရတ္တာ၊ ထိုဝတ္ထာ ယတနလျှင် အာရုံ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆိန္နန္တာနံပိ၊ တို့၏ငင်း။ ဝတ္ထာဓောဝန္တာနံ၊ အဝတ်ကိုဖွပ်ကုန်သော။ ရဇကာနံ၌၊ ကဝါသည်တို့၏ငင်း။ ကာယဝိကာရော၊ ကိုယ်၏ဘောက်ပြန်ခြင်းသည်။ သန္ဓေါပန၊ သည်ကား။ ဓာတုပရမ္ပရာယ၊ ဓာတ်အဆင့်ဆင့်ခတ်သဖြင့်။ သဏိကံ၊ ဖြည်းဖြည်း။ ဝဝတ္ထာနံ၊ သို့။ ဂန္ဆတိ၊ ဇ္ဈတိ ဝတ္တံ၊ ၏။ ။မဟာအဋ္ဌကထာစကား ကိုမန္နစ်မြို့၍။ ဆရာဗုဒ္ဓဓောသသည်။ ကိစ္စာဝိဖြင့် တက်လတ်သော်။ ။အာပါထဂတတ္တာ အာရမ္မဏ်သမ္ပတ္တိန့် ၍။ ကိစ္စာဝိဝုတ္တံ။ ပနတထာပိ၊ ဇေတာနိအသမ္ပတ္တဂေါစရာနေဝါတိ။ စန္ဒမဏ္ဍလာဒိ။ လ။ ပညာယတိဖြင့်။ စန္ဒမဏ္ဍလ။ လ။ သမ္ပတ္တော ယောဝနာမ၊ ဟူသော်မဟာအဋ္ဌကထာစကားကိုပယ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြသည်။ သန္ဓေါဝိသစေသဏိကံအာဂန္တွေ ယျဖြင့်။ သဏိကံဝဝတ္ထာနံဂန္ဆတိကို ဌပနာပြု၍။ ဒူရေဥပ္ပန္နောစိရေနသုယေျယျဟုအပြစ်ကိုပြသည်။ ပရမ္ပရာ။ လ။ စသဒ္ဒေါ၊ ဖြင့်။ သန္ဓေါပန။ လ။ စသဒ္ဒေါတွေကို၊ ဌပနာပြု၍။ အသုကဒိသာယနာမာတိနပညာယေယျဟု အပြစ်ကိုပြသည်။ ။မဟာအဋ္ဌကထာ၌။ သဒ္ဒကို ဓာတ်အဆင့်ဆင့်ခတ်သဖြင့် လေကဲ့သို့လာ၍မှိရာ၏အစွမ်းဖြင့် သောတ၏မှိရာ၌ ရောက်၍ သောတကိုထိခိုက်၍ ပိုင်းခြားခြင်းသို့ရောဲသည်ရှိသော် ဖြည်းဖြည်းပိုင်းခြားခြင်းသို့ရောက်၏ဟုဆိုအပ်၏။ ၍သို့ဆိုသည်ရှိသော် အပြစ်ရောက်သည်ကား၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနသဒ္ဒသည်သောတဝိညာဉ်အား ရံခါလည်း အာရမ္မဏာပစ္စည်းမတပ်သည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ဗဟိဒ္ဓဒ္ဒိစိတ္တသမုဋ္ဌာန၏ဖြစ်ခြင်းသည်မဖြစ်။ ။အဘဲ့ကြောင့်စိရေနသုယေျယျဟု ဆရာဗုဒ္ဓ ဓောသအပြစ် တင်သနည်းဟူမူ။ ကြာမြင့်မှကြားသည် မဟုတ်။ ဒူရာသန္နဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထင်ရှား

Digitized by Google

တိုင်းသောသန္ဒဒ္ဓဣန္ဒြိယ်စွာကြား၏၊ ကြာဖြင့်မှကြား၏ဟု ယူခြင်း
ထူးသောကြောင့်တည်း။ ထိုသန္ဒသည် အကြင်အရပ်၌ ဖြစ်၏၊
ထိုအရပ်ကိုမှီ၍ ဝိပိ၏ထင်ရှားရှိသောခဏ၌ သောတအာဒိဉာဏ်
ခြင်းသို့ရောက်၏၊ဖြစ်ရာအရပ်၌မှီသော်အဘဲကြောင့် ပဲ့ထပ်သံ
ဖြစ်သနည်းဟူမူ။ သံချောင်းကိုဖြတ်ခြင်းသည်သံထွက်ခြင်း၏နိ
ကြောင်းဖြစ် သကဲ့သို့၊ အဝေးဒ္ဓတည်သော သန္ဒသည် ထိုဟိ
သောအရပ်၌ပဲ့တင်သံဖြစ်ခြင်း၊ အိုးခွက်စသည်ထွက်ခြင်း၏ နိ
ကြောင်းဖြစ်၏ဟုမှတ်အပ်၏။ ။တနည်း၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌
အထိုအားဖြင့်၊ခေါင်းထောင်းကျောက်စည်ထိုးခြင်းကြောင့်ဖြစ်
သောဘုတ်၊ကျည်းဟည်းသောအသံ၏မှီရာဆုတ်တို့သည်၊ထို
ခိုက်ခြင်းသဘောရှိကုန်သကဲ့သို့၊ထိုအတူ၊ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်
ဖြစ်သောဘုတ်၊ သောထပသာဒတိုင်အောင်ဖြစ်သည်၏အစွမ်း
ဖြင့်လာသောဘုတ်တို့သည် ထိခိုက်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏၊ ထို
ကြောင့်ထိုဆုတ်၌ မှီသောသန္ဒကိုနိုသဃ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဓာတ်
အဆင့်ဆင့်ထိခိုက်၍ ဖြည်းဖြည်း မှတ်ခြင်းသို့ ရောက်၏ဟုဆို
အပ်၏။ ။အဘဲကြောင့်၊အသုကဒိသာဃနာမာတိနပညာဒဃ
ဃျဟု၊ အပြစ်တင်သနည်းဟူမူ။ သောတအရပ်၌ ထည်အည်
သာဏျင်ဖြစ်သောသန္ဒကိုယူခြင်းကြောင့်တည်း။ ။ဇေတာနိ၊
ထိုစက္ခုစသည်တို့သည်၊ အဟိအာဒိသမာနာနိ၊ ဖြွေစသည်နှင့်
တူကုန်၏။ဇဟိ၊ ဒ်၌ ဆိုခဲ့သမဋ္ဌဋ္ဌာနေ၊ ဆိမ်ပွဲဖြေဖြစ်သော
ရပ်၌၊ သက်ဝင်ရာနတိဏာပထ္ထဂဟနဝဋ္ဌိကာဒိယေဝ၊ တံခြက်
ချေးစွန့်ရာအရပ်၊ မြက်သစ်ရွက် တောချုံထောင်ပို့ထိုဆို သော
ဣဏျင်။ကောဂတံ၊စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဟူ၊ ဇေ
မေဝံတေံစက္ခုဝိ၊သည်ထည်း၊ဝိသမဇ္ဈာသယံ၊ မညဉ္ဉာတ်ရာ၌
အထိုရှိ၏။ ။အဇ္ဈာသယကင်းသောစက္ခုကို ဝိသမဇ္ဈာသယ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝိသမဇ္ဈာသယဟုဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ ဇ္ဈာသ်ဖို
အခြင်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဇ္ဈာသယ၏အစွမ်းဖြင့် စက္ခုကိုဝိသ
မဇ္ဈာသယဟုဆိုအပ်၏။ ။ဤပရိတ္တပုဗ္ဗဓာတဒိစတ္တာသုယေ

ဝ၊ အချပ်ထိုဖြင့် ဆန်းကြယ်ခြင်း ရှုံးပန်း ရှုံးနွယ်ထိုဖြင့် ဆန်းကြယ်ခြင်းထိုဒွိသာလျှင်၊ထ၌။ ဒွိ။ အသ၊ ထိုမိကျောင်၏၊ကဏ္ဍာ ဆိုဒွကျပကေယော၀၊ နားပေါက်တွင်းဒွိသာလျှင်။ ။နားတွင်းဒွိသာလျှင် သောတ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၎င်း။ အာရုံကိုယူတတ်သော ဝိညာဉ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း။ ကဏ္ဍာဆိုဒွကျပကေယော၀ အဏ္ဏာသယံကရောတိဟုဆို၏။ ။ အဓေဉာကာသောဝိဝဋိတိယော၀။ ဟူသောစကား၏ မဟာအဋ္ဌကထာ၏အထိုအား ဖြင့်အနက်ကိုဆိုထိုး၍။ အနွှာထေဏာသို့ဉ်၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဒွါရကဝါဒုဝါတပါနဆိဒ္ဒေဟိ၊ တံခါးပေါက်သော်သာ ဤတင်းပေါက်တို့မှ။ ၎တံ၊ ဤသောတသည်။ သမ္မတ္တ ကေါစရံကိ်၊ လော။ ဤတိ အယံပုစ္ဆာ။ အာမ သမ္မတ္တကေါစရံ။ အဖြေ၊ (ယဒိ၎ဝံ မှစ၍ နဘဝေယျာ တိ တိုင်အောင် ပုစ္ဆာ)။ ဝဇ္ဇမာနေသု၊ တီးကုန်သည် ရှိသော်။ (ဝဒဓာတ်)။ နောနဘဝတိ၊ အဖြေ။ သောတ စသည်ကား အခဲ့။ အပရတိရေ၊ ထိုမှာ ဘက်ကမ်းဒွိ။ သဒ္ဒေါတိ၊ ၍။ ၎သော၊ ဤသို့သိခြင်းသည်။ ဓမ္မတာ၊ သဘောတည်း။ ဤတိ၊ ဤသည်ကား မဟာအဋ္ဌကထာ၏အထိုတည်း။ ။မိမိ၏အထိုကိုဖြထိုး၍။ ကိ ၎တောယ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။၎တောယဓမ္မတာယ၊ဖြင့်။ ကိ ်၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ တတော၊ ထိုအပေါက် ရှိရာ အရပ်မှ။ ၎ကံဝါ၊ ခဲတမန်ကို ၎င်း။ နွေ ဝါလေဋ္ဌ၊ ပါတေ ဝါ၊ ခဲနှစ်ပစ် တို့ကို ၎င်း။ အတိက္ကမ၊လွန်၍။ အဓေဉာကာသေ၊ အထုံးအဝဲ့ဖွဲ့မရှိအဓေဉာကာသကောင်းကင်ဒွိ။ အာကာသဏ္ဍာသယံ၊ အာကာသဒွိအထိုရှိ၏။ ဝါတုပနိဿယကန္ဓကေါစရံ၊ ဝါယောဓာတ်ကိုမှီသော ဂန္ဓာရုံ့ ယျင်အာရုံရှိ၏။ (ရနံ့ကိုယူခြင်း၏ဝါတသည်ဥပနိဿယဖြစ်၏။ ထဒ္ဓေါပာဒရအားဖြင့်ဂန္ဓသည်ဝါတုပနိဿယဖြစ်၏)။ ။ခဲ့ထိုး၍ထင်ရာဟိစသည်ကိုမိန့်။ ။ဂါဝေါအာကာသုန္တိတိ။ နဝဂုဗ္ဗေ နွေဝေ၊ မြေသင်းဦးကျလတ်သော်။ ဝါ၊ ဒေဝေ၊ သည်။ နဝဂုဗ္ဗေ၊ ရွာသစ်စဖြစ်ဆတ်သော်။ ဂန္ဓဝိဏ္ဍံ၊ နံ့သာခဲ၊ နံ့သာစိုင်ကို၊ ဥပ

Digitized by Google

သိစ်သံနှာလေ၊ နမ်းသောကာလ၌။ တသ။ ထိုနှုံသာခဲနှုံသာ
စိုင်၏။ဂန္ဓံ၊ရနှုံကို။ကုက္ကုရောဝိ၊ခွေးသည်လည်း။ ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ၊ခုံ
လောက်အရပ်၌။ အာပဏ္ဍာသယာ၊ အာပေါ်ဓာတ်၌ အထိုရှိ၏၊
အာပေါသန္ဓိသိတ ရသာရမ္မဏာ၊ အာပေါဓာတ်ကိုမှီသောရ
သာရုံလျှင် အာရုံရှိ၏။ (တံတွေးစသော အာပေါ ဓာတ်သည်
ရသာရုံ၏ အကြောင်း ဖြစ်၏)။ သိဂ်ါလောဝိ၊ မြေခွေး သည်
လည်း။ ရတိ်၊ မွှေထျော်ခြင်းကို။နဝိန္ဒတိ၊မရ၊ အာမကသုသာ
နေ၊အစိမ်းပြုပ်ရာသုသာန်၌။ ဥပါဒိဏ္ဏက ရှာသယော၊ဥပါဒိဏ္ဏ
ကဲ့အထိုရှိ၏။ ပထဝီနိသိတဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏော၊ ပထဝီဓာတ်
ကိုမှီသောဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံလျှင်အာရုံရှိ၏။ ။ထိုကိုခဲ့ထို၍၊တထာ
ဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။အသ၊ထိုကာယ၏၊အဏ္ဏတ္တိကဇာဟိရာ
သော။ပထဝီ၊သည်။ကသ္မာ၊ကား။ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။ သုသဏ္ဌိ
တသ၊ ကောင်းစွာ တည်သော။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ခင်းထား
အပ်သော၊သယနသဝါ၊အိပ်ရာ၏ဂုဏ်း။ ဖလာနံဝါ၊သစ်သီးတို့
၏ဂုဏ်း။ ထဒ္ဓရနုဘာဝေါ၊ ခက်ထရော် ရှိသည်၏အဖြစ်၊ နူးညံ့
သည်၏အဖြစ်ကို၊(ဇာနိတုံ၌စပ်။ သဿစော၊၌စသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝါ၊
အာလပနေစ၌၊စသဒ္ဒါဖြင့်၊အံကိုထြပြု)။ ဝါ၊သည်။ (နသက္ကာ၌
စပ်။ သက္ကာကားအာချာတ ပတိရူပက ကတ္တုဝါစက နိပါတ်
ပုဒ်)။ ။ဇာတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ဇေတသ၊ထိုကာယ၏၊ဥဿဒါ
တာနံ၊ စိုက်ဆောက်အပ်ကုန်သော။ ပဉ္စဝဏ္ဏာနံ၊ ငါးပါးသော
အဆင်းရှိကုန်သော၊ ဓဇာနံ၊ တန်ခွန်တို့၏။ ဝဋ္ဋိ၊ ဆီမီးစာကို
တသတသ အံသုနော၊ ထိုထိုသို့သော အမျှင်၏။ ကိဉ္စာပိသ
မောသရိတာနိ၊အကယ်၍စုဝေးကုန်၏။ပနတထာဝိ၊လည်း။ ။
ငါးပါးသော အာယတနတို့သည် သာအ သဗ္ဗဿ ဖြစ်ကုန်သ
လော။ နကောဝလံ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ထိုကိုခဲ့ထို၍။ ဆ္ဌမဿိ'ဟိစ
သည်ကိုမိန့်။ ။

ရူပါယတနဒ္ဒေသော၌။ နိဘာတိ၊ ထင်တတ်၏ တောက်ပ
တတ်၏။ယံရူပံ၊သည်။ နိဒဿနေန၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့်၊

Digitized by Google

ထဝဠိ ၊ကွ၊ဝတ္တတိ၊ဏ်၊ဇ္ဈတိတသ္မာတံရူပံသနိဒဿနံ။ ။(ဝဏ္ဏ နိဘာဒါ၏ အခြားမဲ့၌ ဆိုအပ်သောကြောင့်၊ သနိဒဿနာဟုဇ္ဈတ္ထိ ပစ္စင်ဖြင့်ညွှန်းသင့်၏ ဟူမူ။ ဝဏ္ဏနိဘာဟူ၍ ရူပါယတနကိုသာ ညွှန်းအပ်၏၊ ထိုကြောင့်၊ ထိုရူပါယတနကိုသာဆဲ၍။ သနိဒဿနံ ဟုနဝုတ္တိုင်ဖြင့် ညွှန်းသည်ဟူထို)။ ။ပဋိဃဋ္ဌနိစ္စသဓနိကံ၊ ထိခိုက်ခြင်းတည်းဟူသော အသံကိုဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ထိခိုက်ခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သောအသံကို ဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ ဥမ္မာဝပုပ္ဖသမာနံ၊ အောက်မည်းညိုပွင့်နှင့်တူသောအဆင်းသည်၊ နီလံ၊ဏ်၊ကဏိကာရပုပ္ဖသမာနံ၊မဟာဇောကားပွင့်နှင့်တူသော အဆင်းသည်။ ဝိတကံ၊ဏ်။ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖသမာနံ၊ဂိုးစွေပွင့်နှင့် တူသောအဆင်းသည်။ ဝါ၊ ခေါင်ရန်းပွင့်နှင့်တူသော အဆင်း သည်၊လောဟိတကံ၊ဏ်၊ကြာသဓိတာရကသမာနံ၊ သောက်ရှူး ကြယ်နှင့်တူသောအဆင်းသည်၊ကြာခါတံ၊ဏ်၊ဈာမဂိါရသမာနံ၊ ဒီးသွေးနှင့်တူသော အဆင်းသည်။ ကာဠကံ၊ဏ်။ မန္ဒရတ္တံ၊စဉ်း ငယ်နီသော၊ ထိန္ဒုဝါရကဏာဝိရ မကုလသမာနံ၊ ရေအုတ်နဲ့ ကုထားဇယပ်ပွင့်ငုံနှင့် တူသော အဆင်းသည်။ မဇ္ဇဋ္ဌကံ၊ ဏ်၊ အာသ၊ထိုအ္ဂေကိုးဇ္ဈ၊ဠ်၊သာမံ၊ဩသောအဆင်းသည်။ ဟရိနာ မ၊ဏ်၊ ဟရိသဒ္ဒဏဝဏ္ဏံ၊ စိမ်းသောသစ်ရွက်အဆင်းတည်း။ ဝ၊ စိမ်းသော နေစာမြက် အဆင်းတည်း။ အမ္ဗကံ၊ရေန၊ သရက် ညွှန်နှင့်၊ ဥပနိဓာယ၊ ထောက်၍။ သိန္ဓေါစေဝ၊ ပြီးလည်းပြီး၏၊ သန္ဓိဝေသသိန္ဓေါစ၊ ဘုတ်တို့၏ရဝေးသောအားဖြင့်လည်း ပြီး ၏၊ သန္ဓိဝေသဝိသေသေန၊ ဘုတ်တို့၏ရဝေးသော အထူးအား ဖြင့်၊သိန္ဓေါ၊ဏ်၊ စက္ကသဏ္ဌာနံ၊ စက်ဝန်းသဏ္ဌာန်သည်၊ ကုဏ္ဍ ဒူဏ္ဍသဏ္ဌာနံ၊ ကြက်ဥသဏ္ဌာန်သည်။ စတူဟိအံသေဟိ၊ လေး ထောင့်ထို့နှင့်၊ ထြနတံ၊အောက်သို့ညွတ်သည်နိမ့်သည်၊ဥန္နတံ၊ အထက်သို့ညွတ်သည်ဖြင့်သည်။ ။ရဲ့ဈအားဖြင့်ဒီဃစသည် သဲ့ရူပါယတနလော၊ နဒိုပ္ပ ရိယာ ယေနဒီဃံ ရူပါယတနံ၊ ဣဓာရသာဒီနိ၊မိန့်၊ ရဲ့ဈအဘဲ့ကြောင့်မမည်သနည်း၊ ယသ္မာ၊

Digitized by Google

လ၊ တသွာ၊မိန့်။ ။နိပ္ပရိယာယရူပါယတနဖြစ်သော နိယစ
တို့ကိုတွေ့၍ မသိအပ်၊ ဒိဗ္ဗစသည်တို့ကို၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗကိုတွေ့၍၊
ကာယဝိညာဏ ဝိထိ၊ မနောဝိညာဏ ဝိထိတို့ဖြင့် သိအပ်၍၊
ထိုကြောင့်မရဏအားဖြင့်ဒိဗ္ဗစသည်သည်ရူပါယတနမမည်၊ ။
ဒိဗ္ဗ စသည်သည် ရူပါယတန မဟုတ်ဘဲထို့ကြောင့် အဘဲကြောင့်
ရူပါယတနဟူ၍ ဟောလေသနည်း။ တံတံ၊စသည်ကိုမိန့်၊ ။
တံတံ၊ ထိုအရှည်စသည်ဖြင့် ရုဝေးသောဘုတ်တို့၏ အပေါင်း
ကို။ နိသာယ၊၍။ တထာတထာ၊ ထိုထိုအရှည်စသည် ရုဝေး
သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဌိတံ၊ တည်သော၊ (ရူပါယတန
မေဝဋ္ဌစပ်)။ ဒိဗ္ဗံရသန္တိ၊၍။ တေနတေန၀ေါဟာရေန၊ထိုထို
ဒိဗ္ဗရသစသော၀ေါဟာရဖြင့်၊ရူပါယတနမေဝ၊ကိုသာဣဿ၊
ဇ္ဈေ၊၍ရူပါယတနနိန္ဒေသဋ္ဌ။ ဘာသိတံ၊၏၊ ဆာယာအာတပေါ
တိဇ္ဇုခံ၊ ကို။ အာဉ မဉ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အချင်းချင်း ပိုင်းခြား အပ်၏၊
(ဆာယာဋ္ဌအာတပမရှိ၊အာတပဋ္ဌဆာယာမရှိ)။ ။ကံမသယံ
ကြေးဖြင့်ပြီး၏။ ဝေဋ္ဌရိယော၀ိ ဝေဋ္ဌ၀ဏ္ဏမ၏၊ ဝါးမျှည့်အ
ဆင်းရှိသောပတ္တမြားကျောက်မျက်ရွှဲ။ ကဟာပဏော၊ကိုးရေ
တံ၊၍။ဂုစ္ဆိ၊၏။လောဟမာသကော၊ကြေးဖြင့်ပြုအပ်သောမာ
သကဂုံး။ ခါရုမာသကော၊ သစ်ဖြင့်ပြုအပ်သောမာသကဂုံး၊
ဇတုမာသကော၊ချိပ်ဖြင့်ပြုအပ်သောမာသကဂုံး။ ယောစမာသ
ကာ၊တို့သည်လည်း။ ၀ေါဟာရံ၊ ရောင်း၀ယ်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ၊
ကုန်၏။ဇူတိဂုတ္တံ၊တံသပ္ပံပိ၊ ကိုလည်း။ ဇူ၀ေ၀၊၍ရဇတဋ္ဌသာ
လျှင်၊ တဋ္ဌိကပိလောတိက ကဏ္ဍိက၀ဏ္ဏာဒိဘေဒံ၊ သပေါ့ဏာ
ပုဆိုးကြမ်းမှိတို့၏အဆင်းစသည်အပြားရှိသော။ စက္ခုပထိဟာန
နလက္ခဏံ၊ စက္ခု ပသာဒနှင့်ထိခိုက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ။မ
ဟာဘေရိပဟာဒုဘေရီနံ၊ စည်ကြီးခတ်စည်ပြောစည်တို့၏ရ
ဒိဂ်သဒ်ပဏ၀သဒ္ဒါပိ၊ မရှိုးစည်ခရာသင်းထက်စည်တို့၏ အသံ
တို့သည်လည်း။ တန္တိဗန္ဓနံ၊ညှိဖြင့်ဘွဲ့အပ်ကုန်သော၊ ဝိဏာဒိ
နံ၊စောင်းစသည်တို့၏။ ကံသတာလကဋ္ဌတာလသဒ္ဒေါ။ ကြေး

Digitized by Google

နှင်းခွက်ခွင်း။ ဆစ်သားခွက်ခွင်းတို့ကို အသံတည်း။ ပါဏိပ္ပဟာ
ရသဒ္ဒါ၊ ထက်ဖျစ်ခတ်သော အသံထည်း။ အဟဉ္စာယမာနပဒ
ဗျဉ္ဇနဆောသသဒ္ဒါ၊ ပုန်ဗျည်းမထင် ကြွေးကြော်သော အသံ
ထည်း။ နိဃံသနဆဏ္ဍိအာကောဋနာဒိသဒ္ဒါ၊ ထိခိုက်သော
အသံ၊ ခေါင်းထောင်းကျော်စည်ထိုးသောအသံစသည်တည်း။
သန္ဓမာနသဒ္ဒ၊ စီးသော၊ဥဒကသဒ္ဒ၊ ဝါ၊ ဝါထပ်ခိုဟဋ္ဌသဒ္ဒ၊ လေ
သည်ခတ်အပ်သော၊ဥဒကသဒ္ဒ၊ ဝံသဖါလနဝိလောတိကဖါ
ဿနာဒိသဒ္ဒ၊ ဝါးခွဲခြင်း၊ ပုဆိုးဆုတ်ခြင်းစသည်တို့ဖြစ်၏။ ။အသိဒ္ဓ
နုဆိုဒ္ဓါနံ၊ကျက်သည်၊ မကျက်သည်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဥာ
ကာဒိနံ၊ ဟင်းရွက်စသည်တို့ကို၊ မဒ္ဓသကလိက ပူတိမံသသံ
ကိလိဋ္ဌသဝိအာဒိနံ၊ငါးပုတ်၊ ယောက်သွားပုတ်၊ မံသ၊ ညစ်နွမ်း
သောထောပတ်စသည်တို့ကို။ ။တက္ကမ္မိလာဒိ၊ရက်တက်ချဉ်စ
သည်ထည်း။ကသာဝယျတ္တံ၊ အဖန်နှင့်ယှဉ်ကို၊ ခါရိယျတ္တံ၊အငန်
နှင့်ယှဉ်ကို၊နိမ္မပက္ကဝါဒိ၊ထမာခွေးတောက်စသည်တည်း။ထိဂိ
ဝေရမရိစာဒိ၊ ချင်းချေတ်စသည်တည်း။ဝါတိဂ်ဏာကလိရောဒိ၊
ခရမ်းညောက် စသည်တည်း။ ဗဒရသာဒ္ဓဝ ကဗိဋ္ဌသာဒ္ဓဝါဒိ၊
ဆီးသီးအဖျော်၊ သီးသီးအဖျော် စသည်တည်း။ ဟရိဋကာဒိ၊
သဖန်းခါးစသည်တည်း။ ။

ယံသည် ကာရဏတ္ထဒ္ဒိနိပါတ်၊ ထိုကြောင့်၊ ယန္တိကာရဏာ
ဝစနံ ယေနကာရဏောန၊ ဝိန်သော်၊ သဏ္ဌာန်ကိုထိုင်ဆိုသည်၊
ဝိသဒါကာရ စသည်ကိုမဆိုဟုပြထိုး၌။ ထိဂ်ိန္တိ သဏ္ဌာနံ၊ ဝိန်
သော်၊ထိုကိုခဲ့ထို၌။ ဇာတ္ထိယာဟိစသည်ကိုဝိန်သော်။ နိမိတ္တဟူ
သည် ဆိကြောင်းကိုဆိုသည်၊ ထိုကြောင့်၊ နိမိတ္တန္တိသဒ္ဒါနံ၊
ဝိန်၊ (သဒ္ဒါနန္တိဌေနာတိသဒ္ဒါနံ)။ ။ရဒံ၊မျက်နှာသည်။
နိမ္မသုဒါဒိကံ၊ ရတ်ဆိတ် ကျင်စွယ်မရှိ၊ ကောသဇန္တဝတ္ထုဂုဟာ
ဆံဗိ၊ ဆံထုံးခြင်း၊ အဝတ်စတ်ခြင်းသည်ထည်း။ ။ကရဏံ
ကုတ္တံ၊ ပြု၍အမူအရာကိုယူစေထို၌။ ကုတ္တန္တိကိရိယာ၊ ဝိန်။ ။
သုပ္ပကရဆလကေဟိ၊ မန်းငယ်၊ကျည်ပွေငယ်တို့ဖြင့်။ ဝိတ္တဝိ

တဒ္ဓိကာယ၊ ညဲ့မင်းငယ်ချစ်ဖြင့်၊ မတ္တိကဝတ္ထေန၊ မြေလျှော်ရွှင်ဖြင့်၊ သုတ္တကံနာမ၊ ချည်မည်သည်ကို၊ ကန့်တို့၊ ငင်ကုန်ဝင့်ကုန်၏ ဇာထွတ်ဇာထိပ်ဘာဝေါတိဥဘယံပိ၊ သည်လည်း။ ကေထွံ၊ ထုသောအနက်ရှိ၏။ ဇာထိပ်ဘာဝေါ၊ မိန်းမဟူ၍အသိဉာဏ်သန္ဓါဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ အယံ၊ ဇာထိပ်ဘောသည်၊ ဇာထိပ်ဂါဒိနိ၊ ဇာထိပ်လင်စသည်တို့သည်။ ဇာထိပ်ဒြိယံ၊ ကို။ ပဒိစ္စ၊ ၍။ ပဝတ္တေ၊ ၌၊ သရုပ်တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။မိမိတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဇာထိပ်ဖစသည်တို့သည် ဖြစ်ကုန်ဟူလည်း။ ဇာထိပ်ဒြေနှင့်တကွဖြစ်သောကိုယ်၌ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော် ဇာထိပ်ဂ်၊ ဇာထိပ်နိမိတ္တာ၊ ဇာထိပ်ကတ္တာ၊ ဇာထိပ်ကာပ္ပ အခြင်းအရာတို့သည် ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့်။ ဇာထိပ်ဒြိယံပနိုစ္စပဝတ္တေသရုပ်တာနိ၊ ဟုမိန့်သော်။ ။ထိုကိုခဲ့ယုတ်၍။ ယထာဟိစသည်ကိုမိန့်။ ဇာထိပ်ဒြေဟူဟောတော်မူခြင်းသည်။ ဇာထိပ်ဂ်စသည်တို့၌သာဝယ်အစိုးရခြင်းကြောင့်၊ ဇာထိပ်ဒြေ၏အဖြစ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ကလာပ်ဘော်ချပ်တို့ကို အစိုးရမည်မဟုတ်။ ဇာထိပ်ဂ်စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သောချပ်တို့ကို အစိုးရသျှင် အဘယ်ကြောင့် ဇာဒြိယစ သောပစ္စည်း၏အဖြစ်ကိုမဟောသနည်းဟူမူ။ ဇာထိပ်ဂ်စသည်တို့နှင့်တကွဖြစ်သောအကြောင်းမဟုတ်။ စင်စစ်သော်ကား။ ဇာထိပ်ဒြေဖြစ်သဖြင့် ဇာထိပ်ဂ်စသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏။ ထိုကြောင့်ဇာထိပ်ဂ်စသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ချပ်တို့ကို အစိုးရသျှင်းမူလည်း။ ဇာဒြိယစသော ပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို မဟောအပ်။ ဘာဝဒသကဒ္ဓါလည်း။ ဇာထိပ်ဒြေသည်ချပ်တို့ကိုမဖြစ်စေတတ်။ စောင့်လည်း မစောင့်ရှောက်တတ်။ တပါးသောချပ်ကလာပ်တို့အားလည်းမထောက်ပံ့တတ်။ ထိုကြောင့်၊ ဇီဝိတိန္ဒြေအာဟာရတို့ကဲ့သို့။ ဇာထိပ်ဒြေကို၊ ဇာဒြိယ၊ အထိ၊ အဝိဂတပစ္စည်းဟူ၍ မဟောအပ်။ ပုရိသိန္ဒြေလည်းဂင်းနည်း။ ။ဇာထိပ်ဂါဒိနိ စက္ခုဝိညေယျာနိဝိ မနော

Digitized by Google

ဝိညေယျာနိဝိ၊ဟူသည် ရူပါယတန၏စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သောကြောင့်ဆိုသည်။ ။ရထနဂ်လာဒီဟိ၊ရထားငယ်၊ထွန်ငယ်စသည်တို့ဖြင့်။ ဝါလိကပါလိ၊သဲကန်သင်းကို။ ဝါဝိနာမ၊ကန်မည်သည်ကို။ ။ဥဘယမ်ပိအကုသလေနအန္တရဓာယတိ၊ကုသလေနပတိဋ္ဌာတိ၊ဟူသောစကားကို သုဂတိကိုရည်၍ဆိုအပ်၏။ ။ဒုဂ္ဂတိ၌ပင်သန္ဓေသည် အကုသိုလ်ကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ဖြစ်သော ဘောသည်လည်း အကုသိုလ်ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ရာ၏။ ပင်သန္ဓေအခါ၌ကဲ့သို့ ပဝတ္တိအခါ၌လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ။တဗ္ဗ၊ထိုတရားသောဇာန်သည်လည်း။ ဇာတိုဖြစ်ယံ ဝုရိသိန်ဖြစ်ယံတိ။ ဇဝံ သန်ကွဲ၊ သော်။ အာပန္နတိ၊ ရောက်ရာ၏။ ကဿဒ ဟိယဆ္ဌာ။ ဇာန်ဖြစ်ယံ၊ ကို။ ဗျာပန္နကာရဏာ၊ ဗျာပါဒ၏ အကြောင်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊၏။ အသ၊ထိဥဘတောဗျာပန္နအား။ တဗ္ဗ၊ထိဗျာပါဒ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာန်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊မရှိ။ ဇာတိတဆ္ဌာ၊ကြောင့်။ အာပန္နတိ၊၏။ ဇာတိအယံပုဆ္ဆာ၊ တည်း။ တသ၊ထိဥဘတောဗျာပန္နအား။ ဇာန်ဖြစ်ယံ၊သည်။ နဗျာပန္နကာရဏာ၊ဗျာပါဒ၏အကြောင်းမဟုတ်။ ဝါ၊ နိမိတ်၏အကြောင်းမဟုတ်။ ဝါ၊ အင်္ဂါဓာတ်၏အကြောင်းမဟုတ်။ ။သဒါအဘာဝတောကိုခဲ့ပြီ၍။ ဇာတိဥဘတောဗျာပန္နကာသဟိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဇာတရသ၊ ဤမှတပါးသောယောဂျဉာဉဘတောဗျာပါဒ်အား။ ဇာတရံ၊ဤမှတပါးသေါမိန်းမနိမိတ်၏ထင်ရှားခြင်း၊ယောဂျဉာနိမိတ်၏ ဖုံးလွှမ်းလျှို့ဝှက်ခြင်းသည်။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ (ပဒို ဆွန်နံဂုဇ်ဆိုသောကြောင့်။ အမှုကိုပြုခြင်းဌါမခဲ့။ သေးသေးသိမ်သိမ်ရှိသောဒေါ်ဟု ယူရန်ရှိသည်)။ ။ဇာန်ဖြစ်သည် နတိယနိမိတ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းယူသော် အဘယ်အပြစ်ရောက်သနည်း။ ယဒိစ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တသံ၊ ထိဥဘတောဗျာပန္နထိုအား၊တဆ္ဌာ၊ကြောင့်။ တသ၊ထိဥဘတောဗျာပန္နအား။ တံ၊ထိဇာန်ဖြစ်သည်။ ဗျာပန္နကာရဏာ၊သည်။ နာ၊မဟုတ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ကမ္မသဟာယံ၊ ကံလျှင်အဘော်ရှိသော။ ရာဂစိတ္တ

Digitized by Google

မေဝ၊လျှင်။ ငွေ့ထွေး၊ ၌ရုတိယနိဗိတ်ဖြစ်ခြင်း၌။ ကာရကံ၊ ထည်း။ ဇာတိ၊သို့။ ငတံဝစနံ၊ကို၊ဝေဒိတဗ္ဗံ၊၏။ ဥဘတော ဗျည်းနှစ်ပါးမထူးပြီလော။ ဇာတ်ထိုဥဘတောဗျည်နကော၊လေ။ သယံပန် နဝဏ္ဏာတိ၊ မိန့်။ အကြောင်းထုတ်ထို၍။ ယဆွာ၊လေ။ ထသွာ၊မိန့်။ ယသဇာတ်ထိုနြိုယ်ဥပဇ္ဈာတိ၊ တသပုရိသိုနြိုယ် ဥပဇ္ဈာတိတိ၊ နော။ ၌သို့ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ထို ဇာန်နှစ်ပါးသည် တခုတည်းသောသန္တာန်၌တကွမဖြစ်၊ထိုကြောင့် ဥဘတောဗျည်းအား။ တခုသော ဇာန်နှင့်သည်သာဃျင်ဖြစ်၏။ ။ တထွာ၊ထိုအရှုပဓိဝိတိနြိုယ်၌၊ဇာဓ၊၌ရှုပဓိဝိတိနြိုယ်၌၊ ယာဝတိတဗ္ဗဘူတ ဝံဒဋ္ဌာနံ၊ မိမိသည်မှစ၍အပ်သောဘုတ်လျှင် နိုးကွားသောအကြောင်းဖြစ်၏။ ။

ကာယေန၊ဖြင့်။ အတ္တာနော၊၏။ဘာဝံ၊အထိုကို။ ဝိညာပေန္တာနံ၊သိစေကုန်သော။(ပုရိသာနံတိရန္တာနာနံပိ၊၌စပ်)။ပုရိသာနံ၊တို့၏။ (ကာယဂဟဏ၌စပ်)။ တိရန္တာနေဟိဝိ၊ တိရန္တာန်တို့သည်လည်း။(ဝိညာယတိ၊၌စပ်)။တိရန္တာနာနံပိ၊ တိရန္တာန်ထို့၏လည်း။(ကာယဂဟဏ၌စပ်)။ပုရိသေဟိဝါ၊တို့သည်လည်း။ (ဝိညာယတိ၌စပ်)။ ကာယ ဂဟဏာ နူသာရေန၊ ကိုယ်ဖြင့်ကိုင်ယူခြင်း၊ ကိုယ်ကိုလှုပ်ခြင်းကို အစဉ်ထွေ့ကာသဖြင့်၊ ဂဟိတာယ၊ ယူအပ်သော။ တောယဓမ္မဇာတိယာ၊ဖြင့်။ ဘာဝေါ၊အထိုကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ ဇာတိတဒ္ဓါဝိညတ္တိ၊၏။ (ဝိညာပေန္တာနံ ဘာဝေါဝိညာဟာတိတောယာတိဝိညတ္တိ၊ဟု ကရဏသာဓ်ပြုထို၏)။ သယံ၊မိမိကို၊(ဝိညတ်ကိုယူ)။ ကာယဂဟဏာ နူသာရေန၊ ဖြင့်၊ဝိညာ ယတိ၊ သိအပ်၏။ ဇာတိပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ဝိညတ္တိ၊၏။ (သယံဝိညာယတိတိဝိညတ္တိ၊ ဟုကမ္မသာဓ်ပြု)။ ။ကာယေန၊ကာယန္ဓါရေဖြင့်။သံဝဏ္ဏော၊စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။သာဓု၊ ကောင်း၏။ စောပနသင်္ခါတော၊ ထူပ်ခြင်းဟူသို့အပ်သော။ကာယော၀၊လျှင်။ဝိညတ္တိ၊တည်း။ ။ကာယဝိညတ်နှင့်ကာယဟူသော ဝေါဟာရ၏ ဖြစ်သည်ကို ပြုခြင်း အကျိုးငှါ၊

Digitized by Google

ကာယေနသံဝရော သာဓု၊ ဟုသာဓက သုတ်ကို ဆောင်အပ်
၏။ ။ကာယဝိပ္ပဋိပတ္တိနှင့်နေ၍၊ ကိုယ်၏သွပ်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ကိုယ်ကိုသွပ်
သဖြင့်။ အဓိပ္ပါယဝိဂ္ဂဟပုံ ဟောကုန်သော်၊ ဇာထိကိုဆီစေခြင်း၏
အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ထိုဟိုင်္ဂဖြင့်။ ကာယေန အဓိပ္ပါယံ
ဝိဂ္ဂဟေတိကာယဝိဂ္ဂဟိုပြုစေထိုသည်)။ ။သယဉ္စု၊ မိမိ၏
လည်း။ (တွာဒ္ဓိစပ်)။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ (ဝိဂြေယျ၊ ဒ္ဓိစပ်။ တထာဖြင့်။
ကာယဝိပ္ပဋိပတ္တိနှင့်နေ၍၊ ကိုဤနှိမ်းသည်)။ ။ကုသလစိတ္တာသဝါစသည်
တို့ဒ္ဓိသဒ္ဒပ်ကိုဖြထိုထို၍။ ကုသလစိတ္တာသဝါတိအာဒိသု၊ စသည်ကို
ပြ၍။ (ဒီဃိအာဟေတုက ကြိယာဟိ၊ ဟူသည် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
ဟသိတုပ္ပါဒ်ကိုဆိုသည်)။ ။ဇာတော၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသောစိတ်မှ။ တိဟိပဋိဟိ၊ သုံးပုဒ်တို့ဖြင့်။ (ကုသ
လစိတ္တာသဝါအကုသလစိတ္တာသဝါ အဗျာကတစိတ္တာသဝါကို
ဆိုသည်)။ ဟေတုတော၊ အကြောင်း အားဖြင့်။ ဝိညတ္တိ၊ ကို။
(ထည့်)။ဒသိတာ၊ ၏။ ။ဝိညတ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော
ကုသလစိတ္တာသဝါ စသောသုံးပုဒ်တို့ကိုဟောလျှင်ပြီးကောင်း
ပြီထျက်။ အဘိက္ကမန်တသစသောခြောက်ပုဒ်တို့ကိုအဆယ်ကို
ဖြစ့်သောဌါဟောသနည်း။ ဇာဒါနိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဖလတော၊
အကျိုးအားဖြင့်။ အဘိက္က မာဒယော၊ ရှေသို့တက်ခြင်း စသည်
တို့သည်၊ ဝိညတ္တိဖလံနာမ၊ ဝိညတ်၏အကျိုးမည်၏။ ။ထမ္ဘနာ
စသောခြောက်ပုဒ်တို့ကိုအဘယ်ကို ဖြစ့်သောဌါဟောသနည်း။
ဇာဒါနိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။သဘာဝတော၊ ဝိညတ်၏သဘော
အားဖြင့်။ (ကာယသာတိသရီရသဟဘွဒ္ဓိခြင်းသည်ကာယ
၏အရုကိုရှုပကာယယူစေထိုသည်။ ကာယံဟုဆင့်၍ ဘွင့်ခြင်း
သည်ဆဋ္ဌိကံဟုသိစေထိုသည်)။ထမ္ဘေတွာ၊ ခိုင်ခဲ့စေ၍။ထဒ္ဓိက
ရောတိ၊ခက်ထေ၍ရှိသည်ကိုပြုတတ်၏။ ဇာတိတသ္မာထမ္ဘနာ။
(ထမ္ဘတိထဒ္ဓိကရောတိတိထမ္ဘနာ၊ပြု)။ ။ဝါယောဓာတ်လွန်
သောဆုတ်တို့၏ခိုင်ခဲ့သော၊ အခြင်းအရာသည် ဝိညတ်မည်၏။
ဝါယောဓာတ်၏ခိုင်ခဲ့ခြင်းကိုပြုခြင်းကိစ္စကိုပင် ဝိညတ်ဆိုသဉ်၊

Digitized by Google

ထိုကြောင့်ဝါယောဓာတ်၏ အာကာရဟူ၍ ထည်းသင့်၏၊ ၊
ဝစီဝိညတ်ဟူသည် ပထဝီဓာတ်လွန်သော ဆုတ်ထို့၏ ဝိကာ
ရတည်း၊ ကာယဝိညတ်၌နည်းဖြင်း၍ ဝစီဝိညတ်၌ အနက်ယော
ဇနာ၊ ။ဂိရိယတိ၊ အသံပြုအပ်၏။(ဗျပ္ပထောဒ်၌ပထဝီဓာတ်နှင့်
သောကြောင့်၊ ဝါစာ သဒ္ဒါကိုဗျပ္ပါ)။ ဝါကျ ဘေဒေါ၊ စကား
အထူးအပြား။ ဝါကျဘေဒေါစကားလည်းဟုတ်၏၊ တံ၊သည်၊အဆို
ကို၊ဥာတုကာမာနံ၊သိထိုကုန်သောသူထို၏ငင်း။ ဥာပေတုကာ
မာနဉ္စ၊တို့၏ငင်း။ ပထောစ၊ အကြောင်းလည်းဟုတ်၏၊အဓိပ္ပာ
ကြောင့် လည်း။ ဗျပ္ပထော၊ ၏။ ဥဒီရိယတိ၊ နှုတ်ဖြင့် အပ်၏
ဃုသတိ၊ကြွေးကြော်အပ်၏။ ။ဝစီဘေဒေါဟု ဟောလျှင်
ပြီးကောင်း ဗြိတျက်၊ ဝါစာ ဝစီဘေဒေါဟု ဝါစာ သဒ္ဒါတရ
ထည့်၍ဟောတော်မူခြင်းသည် ပုနရုတ္တိဒေါသမရောက်ယော၊
သောပန စသည်ကိုမိန့်၊ ။သောပန၊ ထိုဝစီ ဘေဒသည်
ကား။ နဘင်္ဂေါ၊ ဆင်မဟုတ်။ (ဂဏ္ဌိဟောင်းကဲ့သို့၊ နဘင်္ဂေါ
နဘဋ္ဌိတဇ္ဇော၊မဝေဘန်အပ်ဟုအနက်မပေးလင့်၊ ဝါစာ၏ဖျက်
ခြင်းဘင်ကိုယူမည် စိုးသောကြောင့်၊ ဝါစာသဒ္ဒါတရုတည်၌
ဟောသည်)။ ။ပဘေဒဂတာ၊ အထူးအပြားသို့ရောက်သော၊
ဝါစာဇေါ၊တည်း။ ။ဒိကာသဝါနံစုတိစိတ္တံ၌၊ ဒိုကာဆရာ၏အ
ထိုကား။ ။ကာမာဝစရာနံပန္ဓိမစိတ္တာသဉ္ဇာဒက္ခတေယသ
စိတ္တာသအနန္တရောကာမာဝစရာနံပန္ဓိမစိတ္တံဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ဖြစ်
စရေအဖြစ်ဝါဝစရေ ပန္ဓိမဘဝိကာနံ ယေစဖြစ်ဝါဝစရံအဖြစ်စ
ရံဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာဟိနိဗ္ဗါယိသန္တိ၊ တေသံစဝန်္တာနံတေသံဝစီသင်္ခါ
ရောနိရုဇ္ဈိဿတိ၊ နောစတေသံကာယသင်္ခါရောနိရုဇ္ဈိဿတိ၊
ဟုဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ရဟန္တာမှတပါးသောဝုဋ္ဌိထိတို့
၏လည်းစုတိစိတ်သည်ရုပ်ကိုမဖြစ်စေသည်ကိုသိအပ်၏၊ ထိုစ
ကားသည်မှန်၏၊ ရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်၌ အဓိဝစ်နှ
ကိန်းခြင်း၊ ရေ ငွန်းခြင်း၊ အသညသတ်၌ ဖြစ်ခြင်း၊ သေခြင်း
စတုဇ္ဈာန်ကိုဝင်စားခြင်း၊ ရူပဇာရူပဘဝ်၌ဖြစ်ခြင်း၊ နိရောဓ

Digitized by Google

မာပတ်ဝင်စားခြင်းတည်းဟူသော အဆိုးအတား၏ မရှိသဖြင့် ကာယသင်္ခါရကို မဖြစ်စေသောမည်သည်မရှိ။ စတေ့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား စိတ္တ သရဋ္ဌာန ရုပ်သည် ဖြစ်၏ဟု ဆိုခြင်းငှါ မ သင့်။ ။ငိုကာ။ ။အာနန္ဒိကာဆရာကား။ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ရှေး သောဇဝသမစိတ်နှင့်တတွ အသာသပသာသတို့သည် မဖြစ် ကုန်ဟုဆို၏။ ။အဋ္ဌကထာဆရာ၏အထိုကား။ပစ္ဆိမစိတ္တသ၏ အရကို ရဟန္တာ တို့၏ စိတ်ကိုယူ၊ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။ ထိုရဟန္တာတို့၏ စုတိသည်ဝဋ်၏ဂူပသန္တဖြစ် သောကြောင့် ရုပ်ကိုမဖြစ်စေ။ ထပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စုတိ စိတ်သည် ရုပ်ကို ဖြစ်စေ တတ်၏။ ဝဋ်၏ မငြိမ်း သေးသော ကြောင့်တည်း။ ကာမာဝစရာနံ။ပ။ နောစတေသံကာယသင်္ခါ ရောနိရုဇ္ဈတိ။ ဟူသောစကားကို၊စုတိစိတ်၏ အလွန်အား နည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အသာသပသာသတို့ကို မဖြစ် စေခြင်းသည်၏ အဖြစ်ကိုရည်၍ ဟောတော်မူအပ်၏။ အဋ္ဌ ကထာဝ်ရုပ်ကို မဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ရည်၍ မဟော အပ်။ ။ဤကားမရုဒိကာဆရာ၏ပိန့်ယ်ယတည်း။ ။

နကာသတိ၊မရေးခြစ်အပ်။ဆိန္နိတုံဝါ၊ဖြတ်ခြင်းငှါငင်း။ကသိတုံဝါ၊ရေးခြစ်ခြင်းငှါငင်း။ ဘိန္ဒိတုံဝါ၊ခွဲခြင်းငှါငင်း။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။အာကာသောတိ၊၍။ ဂတံ၊ထိအပ်သည်တည်း။ နဟာညတိ၊မထိခိုက်အပ်။ ဇတေဟိ၊ ထိုမဟာဘုတ်တို့ဖြင့်။ အ သမ္မဠ္ဠံ၊ မတွေ့သော။ နိဇ္ဇီဝဉာ ကာသံ၊ အထုံး အဘွဲ့ မရှိသော ကောင်းကင်ကို။ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာဝ၊ ကလာပ်ရုပ်ထိုကိုပိုင်း ခြားခြင်းလက္ခဏာဝှါ၏။ ရူပပရိယန္တပကာသနရသာ၊ ကလာပ် ရုပ်တို့၏ အဆုံးကို ပြခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ရူပပရိယာဒ ပစ္စုပ္ပဋ္ဌာနာ၊ ကလာပ်ရုပ်ထို့ကိုပိုင်းခြားခြင်းဣန္ဒြင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ အသမ္မဠ္ဠဘာဝဆိန္နဝိဝရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌါနာ၊ဘုတ်တို့ဖြင့်မတွေ့ အပ်သည်၏အဖြစ်၊အပေါက်ဟင်းလင်း၏အဖြစ်ဣန္ဒြင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ပရိစ္ဆိန္နရူပပဒဋ္ဌါနာ၊ပိုင်းခြားအပ်သေါကလာပ်

Digitized by Google

ရုပ်လျှင်နိုးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ။အခန္ဓတာလက္ခဏာ၊ မနုံ
နွေးသည်၏အဖြစ်လျှင်လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ နုံနွေးခြင်း၏ဆန့်ကျင်
ဘက်ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဂရုဘာဝဝိနောဒနရသာ၊ လေး
သည်၏ အဖြစ်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ လဟုပရိဝတ္တိတ
ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ လျင်စွာဖြစ်ခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။
လဟုရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ လျင်သောရုပ်လျှင်နိုးစွာသော အကြောင်းရှိ
၏။ ။အထဒ္ဓတာလက္ခဏာ၊ မကြွမ်းထမ်းသည်၏အဖြစ်လျှင်
လက္ခဏာရှိ၏။ သဗ္ဘကြိယာသု၊ အလုံးစုံသောအမှုကိစ္စတို့၌ အစိ
ရောမိတာ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မဆန့်ကျင်သည်၏ အဖြစ်လျှင် ထင်
သော အခြင်းအရာရှိ၏။ မုဒုရူပ ပဒဋ္ဌာနာ၊ နူးညံ့သောရုပ်လျှင်
နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ။သရိရကြိယာနုကူလကမ္မည
ဘာဝလက္ခဏာ၊ ကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုအရာ ကိစ္စ အား
လျော်သောအမှုခွံသည်၏အဖြစ်လျှင်လက္ခဏာရှိ၏။ အကမ္မည
တာဝိနောဒနရသာ၊ အမှုခွံ မခံသည်၏အဖြစ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း
ကိစ္စရှိ၏။ အနုဇ္ဇလဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အားမနည်းသည်၏အဖြစ်
လျှင်ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ကာယကမ္မညရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ အမှုခွံ
သောရုပ်လျှင် နိုးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ။ထိုလဟုတာ
စသောသုံးပါးသောရုပ်တို့သည် အချင်းချင်းမစွန့်သောကြောင့်
သုံးပါးတို့၏ အထူးကို သိနိုင်ခဲ၏။ မသိနိုင်ရာ၊ စုဒ်။ ၎တာ ပန
တိသောနအာညမည် ဝိဇဟန္တိ၊ ၎ဝံသန္တေဝိ၎ဝမေဝတာသံ
သေသောဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝိန့်။ အသိုသိရမည်နည်း။ ယောအရော
ဂိနော။လ။ကမ္မညတာ၊ ဝိန့်။ ။အရောဂိနော၊ အနာမရှိသော
သူ၏။လဟုဘာဝေါဝိယ။ ရူပါနံလဟုဘာဝေါ၊သော။အခန္ဓတာ
လဟုပရိဝတ္တိပ္ပကာရော၊ သော။ ရူပခန္ဓတ္တကရဓာတုကွောဘ
ပဒိုပက္ခ ပစ္စယသမုဋ္ဌာနေ၊ ရုပ်တို့၏ နုံနွေး လေးလံသည်၏
အဖြစ်ကိုပြုတတ်သောဓာတ်ချောက်ချားခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်
ဖြစ်သော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ယောရူပ ဝိကာရော၊
သည်။အဏ္ဍ၊၏။ သောရူပဝိကာရော၊သည်။ ရူပသသလဟုတာ၊

Digitized by Google

ဏ်။သုပရိမန္ဒိထစမ္ဘသ၊ ကောင်းစွာနယ်အပ်သော သားရေ၏။ ရနုဘာဝေါဇ္ဈဝ၊ရူပါနံရနုဘာဝေါ၊ သော။ သဗ္ဗကြိယာဝိသေသေသု၊ အထုံးစံသော အမှုအရာကိစ္စကြိယာအထူးတို့၌၊ ဝသဝတ္တိန ဘာဝ မန္ဒဝပ္ပကာရော၊ အထိသို့ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်၊ နူးညံ့သော အခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်သော။ ရူပထဒ္ဓတ္တာကရ၊ ဓာတုကျွောဘဟိုဟဋ္ဌပစ္စယသရဋ္ဌာနော၊ ရုပ်တို့၏ခက်ထခရေဝ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ဓာတ်ချော်ချားခြင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော။ ယောရူပဝိကာရော၊အတ္ထိ၊ သော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ ရူပသမုနုတာ၊ ဏ်။ သုဓန်က သုဝတ္ထသ၊ ဦးသစ်သောဖြေ၏။ ကမ္မည ဘာဝေါဇ္ဈဝ၊ ဝုတ်းလက်ကောက်လုပ်ခြင်းစသော အမှုခွင့်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ သရီရကြိယာနု ကုလဘာဝပ္ပကာရော၊ ကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော်အမှုကိစ္စထိုအား ထျော်သည်၏အဖြစ်တည်း ဟူသောအခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်သော။ သရီရ ကြိယာနံ၊ ကုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သောအမှုကိစ္စတို့အား။ အနုနုကုလကရဓာတုကျွောဘပဋိပက္ခဝိစ္ဆတ္တသရဋ္ဌာနော၊ သော။ ယောရူပဝိကာရော အတ္ထိ။ ။ထိသုံးပါးသောရုပ်တို့သည် အမှုကိုပြုခြင်းဌါစွမ်းနိုင်ကုန်သလော။ ဇတာပန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ရောဂိနော၊ရောဂါရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ဝဒန္တိ၏။ ။

အာစယောတိ၊အာစယောဟူသည်ကား။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖွားဦးစွာဖြစ်ခြင်းတည်း။အာဒိတောစယောအာစ်ယော။ဥပဓိစယောဥပစယော။ ပဗန္ဓောသန်ကတိ။သုံးပါးတို့၏ အထူးတည်း။ သံသဒ္ဓါသည် ပဗန္ဓတ္ထ၊ ဓာနုဓာတ်ဝိတ္ထာ ရတ္ထ၊တိပစ္စည်း။ သံဗန္ဓောတနောတိဝိတ္ထာရေတိတိသန်ကတိ၊ပြု။ ။ဥဒ္ဒေသဒ္ဓ အာစယကိုမဟောအပ်လျှင်းမူလည်းဥပစယသဒ္ဒါဖြင့်သာလျှင်သိအပ်၏နှလုံးပြု၍ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ သောရူပသဿဥပစယောတိယော အာဇတနာနံအာစယောပုနပ္ပုနံနိဗ္ဗတ္တမာနာနံ သောဝရူပသဿဥပစယော၊ဟုမိန့်၏။ ပါဠိတော်၌၊ ဥပစယောဒ္ဓ ဥပသဒ္ဓါသည်၊

Digitized by Google

ပဌမထွေ၊ ဥပရိအထွေဌဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်၊ အာဒိစယော ဥပစယော ဥပရိစယော သန္တာတိ၊ ဟူသော အနက်ကို မှတ်အပ်၏။ ဥပရိအထွေ ကို သာယူ ချေသည် ရှိသော်၊ အာစယဟူ ဆိုအပ်သော ပဌမမှုပါဒ် ကို မဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်သည် ရောက်ရာ၏။ ။ယော၊ လ၊ သန္တာတိတိ၊ ကား။ ဥပစိတာနံ၊ အထက်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ အာဘာန်တလဲလဲ ဖြစ်ကုန်သော၊ ချုပါနံ၊ တို့၏။ ယာဝနှိ၊ သည်၊ အဓိ၏။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ချုပ်တို့၏ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်သော အခါ၌၊ သာဝနှိ၊ သည်။ ပဝတ္တိ၊ ချုပ်တို့၏ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းတည်း။ နိဒါတကျပသို့ တူးအပ်သော လက်ယက်တွင်း၌။ ဇဝံဇာတိမနာ၊ ဤယော အာယတနာနံ အာစယော စသော နိဒ္ဒေသ စကား ဖြင့်။ ကိံ၊ ဘယ်ကို။ ကထိတံ၊ သည်၊ ဟောတိ၊ နည်း။ ဇာတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ။အာယတနေန၊ ဖြင့်၊ အာစယော၊ ကို၊ ကထိတော၊ ၏။ ။အာစယ၊ ဥပစယ၊ သန္တာတိတို့သည်။ ချုပ်တို့၏ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အာစယသာမည်၏။ ထိုသို့ အာယတနတို့ဖြင့် အာစယ စသည်တို့ကို ပြအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အာယတန တို့ဖြင့် အာစယကို ဆိုအပ်၏။ ။အာစယေန၊ ဖြင့်။ အာယတနံ၊ ကို၊ ကထိတံ၊ ၏။ ။အာယတနတို့၏ အာစယ စသည်ကို ဆိုသဖြင့် သာလျှင် အာစယ သဘော ဖြစ်သော ဥပ္ပါဒ သဘော ရှိကုန်သော အာယတန တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် အာစယ ဖြင့်၊ ထို အာစယ သဘော ရှိကုန်သော အာယ တနတို့ကို ဆိုအပ်ကုန်၏။ အာစယဟု ဆိုအပ်သော လက္ခဏာကို ဆိုသဖြင့်၊ ထိုအာစယ လက္ခဏာ ရှိကုန်သော အာယ တနတို့ကို သာလျှင် ဆိုအပ်ကုန်သည် ဖြစ်ကုန်၏ ဟူလို။ ။ထိုကိုဇဝသဒ္ဒါဖြင့် မြဲစေထို၏။ အာစယော၀ ကထိတော၊ အာယတန မေ၀ ကထိတံ၊ မိန့်၊ အာစယ၊ ဥပစယ၊ သန္တာတိ၊ ဟူသည် အာစယ သာလျှင် ဖြစ်၏၊ ထို ကြောင့် အာစယော၀ ကထိတော ဟု ဆိုသော်၊ ချုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒ် သည် လက္ခဏာမည်၏။ ရှုပချုပ်မဟုတ်၊ လက္ခဏာကို ဆိုသည်မှ လက္ခဏ၀န်ကို ဆိုသည်မည်သော ကြောင့်။ အာယတန ဟော

ကထိတံဟုဆိုသော်။ ။ဝေဝိ၊ ဤသို့အာယတနဖြင့်အာစယ
သည်ကို ဆိုသဖြင့်လည်း၊ ကိ်၊ကို၊ ကထိတံဟောတိ။ စတု
ဇာတိရူပါနံ၊ စတုသန္တတိရုပ်တို့၏။ အာစယော၊ကို။ ကထိ
တာ၊၏။ ။(ဥပစယကိုအာစယဟုဆိုသည်၊ထိုကြောင့်ဝိုကာဒ္ဒ။
အာစယောတိဥပစယမာဟ၊ဟုမိန့်၏)။ ။ဥပစယော၊ကို။ကထိ
တာ၊၏။ (သန္တတိကိုဥပစယဟုဆိုသည်။ ထိုကြောင့်ဝိုကာဒ္ဒ။
ဥပစယောတိသန္တတိ၊ ဟုမိန့်၏)။ ။အစဉ်အတိုင်းဘွင့်ထို၍။
နိဒ္ဒတ္တိ ဝနိကထိတာ၊ ဟုမိန့်သော်။ ဥပစယ သန္တတိတို့သည်
အတ္ထအားဖြင့်တူသောအနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အာစယ
သာလျှင်မည်၏၊ ထိုကြောင့် ထိုအာစယ၏ ဥဒ္ဒေသ်ကိုဝေဘန်
သည်၏အစွမ်းဖြင့် အာယတနဖြင့် အာစယကို ဆိုခြင်းစသည်
ဖြင့်၊ နိဒ္ဒတ္တိဝနိ တည်းဟူသော အာကာရ နာနတ္တ ဖြစ်သော
အာစယကိုဆိုအပ်၏။ဤအနက်ကိုထင်စွာပြခြင်းငှါ။အတ္ထတော
ဟိစသည်ကိုမိန့်။ဇာတိရူပတရုတည်းဖြစ်လျှင်အဘယ်ကြောင့်
ဥပစယောသန္တတိဟုဥဒ္ဒေသကိုဟောလေသနည်း။ အာကာရ
နာနတ္တေနပနစသည်ကိုမိန့်။ အဘဲ့ကြောင့်နိဒ္ဒေသဒ္ဓ။ ယောအာ
ယတနာနံ။လ၊သန္တတိဟူ၍ဟောတော်မူလေသနည်း။ ယသ္မာ။
လ။ဝုတ္တံ၊မိန့်။ ။ဇွေ၊ဤဥပစယသန္တတိနှစ်ပါးတို့တွင်။ ။
ဥပစယ သန္တတိ ဟူသည်လည်း ဇာတိရူပ်၏ အမည်သာလျှင်
တည်း။ ထိုကြောင့်လက္ခဏာစသောအထူးတို့ဒ္ဓ ဥပစယသန္တ
တိကိုသိအပ်၏ဟု ပြထို၍။ ယသ္မာစသည်ကိုမိန့်။ ။ယသ္မာစ
ဥဘယံပေတံ ဇာတိရူပသေဝါမိဝစနံ၊တသ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။
ရူပသာ၊၏။ ဥပစယော၊သည်။ အာစယလက္ခဏော၊ရှေးဦးစွာ
ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂတော၊ ရှေးဖြစ်သော အတိတ်
အင်္ဂါဖြစ်သော ခန္ဓာအစုမှ။ ရူပါနံ၊တို့ကို။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌာပန ရသော၊
ပေါ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ နိယျာဒ နပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဒုက္ခတည်းဟူ
သောဝနိကိုဆောက်နှင်းခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။
ပရိပုဏ္ဏာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ပြည့်စုံစွာဖြစ်ခြင်းလျှင်ထင်သော

Digitized by Google

အခြင်းအရာရှိ၏။ ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော၊ ဖြစ်သောချယ်လျှင်နိုးစွာ
သောအကြောင်းရှိ၏။ ။ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ချယ်တို့၏အစဉ်မပြတ်
ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အနုပဗန္ဓနရသာ၊ အစဉ်မပြတ်ဆွဲခြင်း
ကိစ္စရှိ၏။ အနုပစ္ဆေဒပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အစဉ်မပြတ်ခြင်းလျှင် ထိုင်
သောအခြင်းအရာရှိ၏။ အနုပဗန္ဓရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ အစဉ်မပြတ်ဆွဲ
သောချယ်လျှင်နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ။ဇိဂုဏာကာဝသေန၊
ရင့်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အယံ၊ ဤဇရောဟူသော သဒ္ဒါသည်၊
ဇထ္ထ၊ဤဇရတာနိဒ္ဒေသဒ္ဒါ၊ သဘာဝနိဒ္ဒေသော၊အကျိုးကိုရင့်စေ,
တတ်သောသဘောကိုညွှန်းပြကြောင်းဖြစ်သော သဒ္ဒါထည့်
ဇိဂုဏာကာဝံရော၊ ရင့်သောအခြင်းအရာသည်။ ဇိဂုဏာတာ၏
ခဏ္ဍိစ္စာနိအာဒယော၊သော။ တယော၊တို့သည်၊ (ခဏ္ဍိစ္စံပါလိုံ
ဝလိတ္တစတာကိုဆိုသည်၊ ပန္ဆိမန္ဒေကား၊ အာယုနောသံဟာနိ
ဇာန္ဒြိယာနံပရိပါကောကိုဆိုသည်)။ ပကတိနိဒ္ဒေသာ၊ အသက်
၏ယုတ်ခြင်း၊ စက္ခုစသောဇာန္ဒြေ၏ ယုတ်ခြင်းတည်းဟူသော
အကျိုးကိုညွှန်းပြကြောင်းဖြစ်သောသဒ္ဒါတို့တည်း။ (ဤဒွိအကျိုး
ကိုပကတိဆိုသည်၊ ထိုကြောင့်ဋီကာ၌၊ ဓာတုယာ ပါပုဏိတုံ
ဗလမေဝဝါပကတိ၊ဟုမိန့်၏)။ ။ဟိဝိဇ္ဇာရေဝိ၊ဝါ၊ဟိဃာတု၊
အယံ၊ ဤဇရတာကို၊ဇရောတိဇာမိနာပဒေန၊ ဖြင့်။ သဘာဝတော
အကျိုးကိုရင့်စေ တတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဒိဝိတာ၊ ၏
တေန၊ ထိုသို့ဇရာဟူသောပုဒ်ဖြင့်ဇရတာ၏ အကျိုးကို ရင့်စေ
တတ်သော သဘောကိုပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အယံ
ဤဇရာသဒ္ဒါသည်။ အသာ၊ထိုဇရတာ၏၊ သဘာဝနိဒ္ဒေသော၊
တည်း၊အယံ၊ ဤဇိဂုဏာတာသဒ္ဒါသည်။ အသာ၊ထိုဇရတာ၏
အာကာရနိဒ္ဒေသော၊ ရင့်သောအခြင်းအရာကို ညွှန်ပြကြောင်း
ဖြစ်သောသဒ္ဒါတည်း။ တေဟိ၊ ထိုပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ဇာမေသံဝိကာရာ
နံ၊ ဤသို့သွားကျိုးခြင်းစသော ဝိကာရတို့ကို၊ ဒဿနဝသေန၊
ဖြင့်။ ပါကဋိဘူတာ၊ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပါကဝုဏော
ကို။ ဟိတံပါကဋိကရောဓိ၊ဥဒကသဝဏ်၊ဤဝင်း။ အဂ္ဂိနော၁၀၊၏

ရင်း၊(ဂတမဂ္ဂေါဠ်ဋ္ဌစပ်)။ ။သွားရောလမ်းခရီး၏သရုပ်ကိုပြထို၍။ တိဏာရဂ္ဃဒီနံ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။သံဘဂ္ဂပလိဘဂ္ဂတာယဝါ၊ အာခက်စနောင့်စနင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဝါ၊ကျိုးပဲ့ပျက်စီးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ (ဂတမဂ္ဂေါဠ်ဋ္ဌ၊ သရူပဒဿနဝိသေသန သရူပဒဿန ဝိသေသ္ဟစပ်။ ဗျာမတာယလည်း ရင်းနည်းစပ်)။ သေဒဂတမဂ္ဂေါ၊ထိုသွားရောလမ်းခရီးသည်။ တာနေဝဥ္ဇကာဒီနိ၊တို့သည်။နဟောန္တိယထာ၊သို့။ ဇဝံတထာ၊ဇရာယ၊၏။(ဂတမဂ္ဂေါဠ်ဋ္ဌစပ်။ ဒန္ဓာဒီသုခဏ္ဍိစ္စာဒိဝသေနကား။ သွားရောလမ်းခရီး၏သရုပ်ပြ။ ဂတမဂ္ဂေါကားပါကဒ္ဒေဝဋ္ဌ ကတ္တား။ ဂယ္ဘတိဋ္ဌကံစပ်)။ခဏ္ဍိစ္စာဒိ၊ သွားကျိုးခြင်းစသည်သည်။ နေဝဇရာ၊ဇရာမမည်။ (နစခဏ္ဍိစ္စာဒိနေဝဇရာ၊ ဟုနစသဒ္ဒါနှင့် ပါဋ္ဌ အနျှုဂ္ဂါ၏။ အသုန္ဒရ။ သုန္ဒရယူ၍ယောဇနာမှ။ ဇရာ၊ကဲ့။ စက္ခုံဉ္ဇပ္ပဋိလိတ္တာဝိနဂယ္ဘတိ)။သွားကျိုးခြင်းစသည်ကဲ့ စက္ခုဂိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သည်မဟုတ်ပါလော။ ခဏ္ဍိစ္စာဒိ နေဝဇရာ၊မိန့်။ ထိုကဲ့ခဲ့ထို၍။ နဟိဇရာစသည်ကဲ့မိန့်။(ဇ္ဈာမေဟ်ပနပဒေဟိကား။ ဒိဝိတာဒ္ဓက ရိဏ်း၊ကံ်ကဲ့ဇရာဟုလာ)။ ။လဒ္ဓဂုဏ်ကဲ့ပြထို၍။တေန၊စသည်ကဲ့မိန့်။ ။ဇရာကဲ့အာယုနောသံဟာနိဇ္ဈန်ဿယာနံပရိပါကော၊ဟူ၍မချအားဖြင့်ဆိုအပ်သလော။ ဇရာအာယုနောသံဟာနိတိဖလူပစာဂရေနဝုတ္တာ၊ ဇ္ဈန်ဿယာနံ ပရိပါကောတိဝိဖလူပစာဂရေနေဝဝုတ္တာ၊မိန့်။ ။ကသ္မာဇရာအာယုနောသံဟာနိတိဖလူပစာဂရေနဝုတ္တာတိ။ ယသ္မာဇရံ၊လ။ တသ္မာတိအာဟ။ ကသ္မာဇ္ဈန်ဿယာနံပရိပါကောတိဝိ ဖလူပစာဂရေ နေဝ ဝုတ္တာတိ။ ယသ္မာစဒဟရကာလေ၊လ၊တသ္မာတိအာဟ။ ။သုပ္ပသန္နာနိ၊ အလွန်ကြည်လင်ကုန်သော။ (စက္ခာဒိနိဇ္ဈန်ဿယာနိဋ္ဌ စပ်)။ စက္ခာဒိနိဇ္ဈန်ဿယာနိအသာမတ္ထာနိဟောန္တိတိ။ ပရိပက္ကာနိ၊ ရင့်ကုန်သည်။ အာဒ္ဒုလိတာနိ၊ချောက်ချားကုန်သည်။ အဝိသဒုဘာနိ၊မသန့်ရှင်းကုန်သည်ဖြင့်၍(ဂဉ်းပုဒ်ရဟောတုမ္ဘာဝိသေသနတည်း)။ ဇဝံနိဒ္ဓိဋ္ဌာသဗ္ဗာဝိသေသနအယံဇရာ ဒုဝိဓာဟောတိ။ တတ္ထတာသုဒုဝိဓာသုဇရာ

Digitized by Google

သူ။ အဝိစိ၊ အကြောင်းမရှိသောဓရောဂင်း။သဝိစိ၊ အကြောင်းရှိသော
ရောဂင်း။ မကောကနကရဓတပဝါဠိစန္ဒသူရိယာဒိနံဓရောအဝိစိ။ဝိ
ဓရောနာမ ကဿတိ၊အာကာရကာရောဃ။ ဣဿာတိအာဟ။ တေသံ
ရောဝိယာတိမန္ဒာဒိမာဟာတိ။ ပဥ္စဖလပလ္လဝါဒိသု၊အဝွင့်၊အသိ
ရွက်နူစသည်တို့ဦး၊အပါကိုနံ၊သစ်ပင်တို့၏ဓရောဝိယ၊ဂင်း၊အာ
ရကာရော၊အကြောင်းအကြောင်းဦး။ရူပဟရိပါကလက္ခဏာ၊ရုပ်၏ရင့်ခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏၊ဥပနယနရသာ၊ သေခြင်း၏အနိုးသို့ဆောင်ခြင်း
ကိစ္စရှိ၏။ သဘာဝါနံ ပဂမေဝိ၊ ကက္ခဋ္ဌ စသောသဘောမျှ
ကင်းလျင်းမှုလည်း။ နဝဘာဝါပဂမန ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အသစ်ဖြစ်
ခြင်းသဘောမှကင်းခြင်းလျှင် ထင်သောအခြင်းအရောရှိ၏။ဝိ
ပုရာဏဘာဝေါဝိယ၊ ကောက်၏ဟောင်းခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့
ပရိပစ္ဆမာန ရူပ ပဒဋ္ဌာနာ၊ ရင့်သောရုပ်လျှင် နိုးစွာသော အ
ကြောင်းရှိ၏။ ။ခယဂမနဝသေန၊ကုန်ခြင်းသို့ရောက်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်။ ဝယဂမနဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်းမှကင်းခြင်းသို့ ရောက်
သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ဘိဇ္ဇနဝသေန၊ပျက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ တံ
ထိကုန်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘောသို့။ပတွာ၊၍။ ရူပံ၊သည်း၊ဒိယတိ
ကုန်တတ်၏။ ဝယတိ၊ဖြစ်ခြင်းမှကင်းတတ်၏။ဘိဇ္ဇတိစ၊ ပျက်
လည်းပျက်တတ်၏။ ဇရတိဘိဇ္ဇတိ၊ ရူပံ၊သည်။ ဒိယတိ၊
ဝေတိ၊ ချုပ်ပြတ်တတ်၏။ ဟုတွာ၊ဥပါဒါနအားဖြင့်ဖြစ်၍၊ အ
ဝဋ္ဌေန၊ မရှိသော အနက်သဘောကြောင့်၊ နိစ္စံ၊ မြဲသည်၊ နိ
မဟုတ်၊ဇွေ၊ဤဘင်္ဂ။ ရူပံ၊သည်။အနိစ္စရဓာယတိ၊ ကွယ်တတ်
၏။ ကေဝလံရူပမေဝအနိစ္စရဓာယတိအဓိပ္ပာယော။ နှ၊ အ
ခေါ သဗ္ဗေပိ ပဓ္ဓကွန္ဓာအနိစ္စာနံဂ္ဂဟဏေန။ ပရိစောဒနလက္ခဏာ
ပျက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သံသိဒနရသာ၊ နစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဘ
ဝယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ကုန်ခြင်းပျက်ခြင်းလျှင်ထင်သောအခြင်းအ
ရှိ၏။ပရိဘိဇ္ဇမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ပျက်သောရုပ်လျှင် နိုးစွာသော
အကြောင်းရှိ၏။ ဥက္ခိတ္တာသိကပစ္စာမိတ္တာသဒိသာ၊ ချိအင်္ကာ
သန်လျက် လက်နက်ရှိသော ရန်သူယောကျ်ားနှင့် ထက်ဝံ

(ငထဲနီဟရိတ္တာစသည်ကား ဝဒနာကာရ)။ ဒုတိယောဇဝံဝဒေယျ၊ထတိယောဇဝံဝဒေယျ။ ဤမေဇာတိအာဒယော၊ တို့သည်။ ဇဝံဝူပါ၊ ၌သို့ရန်သူတို့နှင့်တူသောသဘောရှိကုန်၏။ ဟိဝိဏ္ဍာရေမိ၊ဣတ္ထော၊၌ဇာတိစသည်တို့တွင်။ ဇာတိ၊သည်။ အင္ဂဝိပဝေသန ပစ္စာ မိတ္တ သဒိ သဒ၊ တောအုပ်သို့ သွင်းသော ရန်သူယောကျ်ားနှင့်တူ၏။ဇရာ၊သည်။ မရဏံ၊သည်။(ကတ္တားကာ၌)။ ဒုဇ္ဇလပရာမိနမဗ္ဘပရာယနဘာဝကရဏာတော၊အားနည်းသည်၏အဖြစ်၊ သူတပါးနှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်၊ ညောင်စောင်းလျင်ထည်းထျောင်းရာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုထတ် သောကြောင့် တည်း။

ကဗဠံ၊ အလုပ် အလွေ့ကို၊ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ အာဟာရိယတိ၊ ဆောင်အပ်မျိုအပ်၏။ ရူပံ၊ကို၊ အာဟရေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ကတ္တာဇ္ဇတော၊ ပြုအပ်သောသဘောအားဖြင့်။ (ခံထွင်းဖြင့်စားခြင်း၊ သွားဖြင့်ကိုက်၍စားခြင်းစသောသဘောတည်း)။ တံ၊ထိုအာဟာရကို။ဟိဝိဏ္ဍာရေမိ။ အရွှောဟုံ၊ မျိုအပ်သော။ တံမူလ ဖလာဒိ၊ သည်ငင်း။ ဩဒနကုမ္မာသာဒိဝါ၊ သည်ငင်း။ ကုစ္ဆိ ံ၊ဝမ်းကို၊ဝိဏ္ဍမ္ပေတိ၊ဖူးရောင်စေတတ်၏၊ ပြည့်စေတတ်၏၊ခိုင်ခံ့စေတတ်၏။ ဤဒ၊ ဤဝမ်းကိုပြည့်စေခြင်းသည်။ အသ၊ ထိုအာဟာရ၏။ ။အောက်၌အလုံးစုံသောပုဒ်တို့ဖြင့်ဝတ္ထုနှင့်တထွ အာဟာရကို ပြခြင်းကိစ္စ ပြီးပါပြီ မဟုတ်သော။ ထိုသို့ ဣက်ဆတယ်ကို ပြအံ့သောဘု၊ ယာဟ်ဆြာယယာပေန်၊ဟူသော စကားကို ဘုရား ဟောတော်မူလေသနည်း။ ယာယစသည်ကိုမိန့်၊(ယာယ ဆြာယ သတ္တာယာပေန်တိ ဤဒ၊ ဟူသောပုဒ်ကို၊ ဤဒ်နှင့် စပ်၍ပေး)။ ပနဧောဒေမိ။ ဇဏ္ဍော၊၌ဝတ္ထုဆြာန္ဒစ်ပါး တို့တွင်။ ဝတ္ထုသာ၏။ ကိစ္စံ၊သည်။ ကိ ံ၊နည်း။ ဆြာယ၊၏။ ကိစ္စံ၊သည်။ကိ ံ၊ နည်း။ ပရိသယဟရဏာပါလနာဘေးရန်ကိုပယ်ဖျောက်ခြင်း၊စောင့်ခြင်းတို့တည်း။(အစဉ်အဆိုင်းဟပ်)။ ဟိဝိဏ္ဍာရေမိ။ ဟရတိ၊ ပယ်ဖျောက်တတ်၏။

Digitized by Google

(ဟရေဒေတ်အပနယနဒ္ဓ)။ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်လတ်၍။ ဥဒရပရိ
လံ၊ဝမ်းအပြင်ကို။အဟံ၊သည်။ ဆာတော၊ မွတ်သိပ်ဆာလောင်
သည်။အသ္မိ၊ဇ်။မေ၊အား။အာဟာရံ၊ကို။ဒေထ၊လော့။ ဇ္ဈတိ၊သို့
ဝန်ပေတိ၊ ဆိုစေဇ်။ ဟိတံ ပါကဋံ ကရောမိ။ ဆာယာ ရက္ခ
သော၊သစ်ရိပ်စောင့်ဘီလူးသည်။ဆာယံ၊သစ်ရိပ်သို့။ ပဝိဋ္ဌ၊ဝင်
သောသူကို။ဒေဝသခ်လိကာယ၊နတ်သံခြေကျင်းဖြင့်။ဥံသတိ၊
ကိုက်ဇ်၊သော၊ ထိုကိုက်အပ်သောသူသည်။ဝိရဝတိ၊မြည်တမ်း
ဇ်းသော၊ ထိုသစ်ရိပ်စောင့်ဘီလူးသည်။သုရမေ၊သိမ်မွေ့သော
ဝတ္ထုဒ္ဒ်။ဩဇော၊ သည်။ ဗလဝတိ၊အားကြီးသည်။ ဟောတိ၊ဇ်၊
ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ကုဒ္ဓ။သကဘတ္တာဒိနိ၊လူးထမင်းစသည်တို့ကို၊
ဘတ္တံ၊သည်။နရုတ္တိ၊ မနုစ်သက်။ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ထောက်၍
ထောက်၍။ကုမ္ဘီလာနံ၊မိကျောင်းတို့ဇ်။တေစ၊ ထိုကျောက်တို့
သည်လည်း။ နေသံ၊ ထိုမိကျောင်းတို့ဇ်။ မောရော၊ ဥဒေါင်းတို့
သည်။သပ္ပဝိဿိကာဒိဟိ၊ကော၊ ငွေကင်းသန်းစသောသတ္တဝါထို
ကို။ တေ၊ထိုအောင်းတို့သည်။ တိဝဿဆဿိတာနိ၊ သုံးနှစ်စွန့်
အပ်ကုန်သော။ ဝိသာဏာနိစေဝ၊ သားချိုတို့ကဲ့ဂင်း။ အဗ္ဘိန်စ၊
ဂင်း။တာနိစ၊ ထိုသားချိုအရိုးတို့သည်လည်း။တေသံ၊ထိုအောင်း
တို့ဇ်။ ခေဠေန၊ တံတွေးဖြင့်။ တေဓိတမတ္တာ နေဝ၊ စွတ်ရုံမှ
ဖြစ်ကုန်၍သာလျှင်။ကန္ဒမူလံဝိယ၊အဖုအမြစ်ကဲ့သို့။ ဂဝယဂေါ
ကဏ္ဏာဓိဂါဒိနံ၊ နွားနောက်စိုင်သမင်စသည်တို့ဇ်။ နိဿာဒုနိ့
အနုစ်သာရေမရှိကုန်သော။ သသာနံ၊ယုန်တို့ဇ်။ ဂါမဘောဇဂေါ
နံ၊ရွာစားတို့ဇ်။ဩဇာလက္ခဏော၊ချဉ်ကိုဖြစ်စေခြင်းလက္ခဏာ
ရှိဇ်။ (အာဟာရရသဇ်အတွင်း၌တည်သော အစေးဟုဆိုအပ်
သောဩဇာသည် အကြောတည်းဟူသော ကွန်ရက်သို့အစဉ်
လျှောက်သဖြင့် ချဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်ဇ်။ အတွင်း၌ တည်သော
ဩဇာသည်လည်း၊ဗဟိဒ္ဓဩဇာမှအထောက်အပံ့ကိုရ၍ချဉ်ကို
ဖြစ်စေတတ်ဇ်)။ ။ချပါဟရဏာရသော၊ ဩဇဋ္ဌမကချဉ်ကို
ဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိဇ်။ ဥပထမ္ဘနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ထောက်ပံ့ခြင်း

ထျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ အာဟရိတဗ္ဗဝတ္ထုပမာဒ္ဌာနော၊ ပျိုအပ်သောဝတ္ထုလျှင်နိုးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။

ဥပါဒါရုပ်၊ဥပါဒါရုပ်သည်၊ဥပါဒိယတေဝ၊ဖြိ၍ဖြစ်သည်သာ ထျင်ထည်း။ အညေန၊ ကပါးသောရုပ်သည်။ နဥပါဒိယတိယထာ၊မရှိအပ်သကဲ့သို့။ ဇဝံတထာ၊တူ။ ဧတံ၊ ဤဖေါ်ပြဗွဘာပေါ်ကြောင်းသည်။ နဥပါဒိယတေဝ၊ မရှိသည်သာထျင်တည်း။ ဇာတိတသ္မာနောပါဒါ။(စင်စစ်မရှိလည်း၌တတ်၏၊ မရှိလည်းမရှိအပ်၏ဆိုဆိုသည်)။ ဇာသိတဗ္ဗံ၊ တွေ့အပ်ထိအပ်၏။ ကက္ခဋဗ္ဘလက္ခဏာ၊ ကြမ်းထမ်းသည်၏အဖြစ်ထျင်လက္ခဏာရှိ၏။ပတိဋ္ဌာနရသါ၊သဟဇာတ်တရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။သမ္ပဋိစ္ဆနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊သဟဇာတ်တရားတို့ကိုခံခြင်းထျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ။ဥဏှဘ္ဘလက္ခဏာ၊ ပူသည်၏အဖြစ်ထျင်လက္ခဏာရှိ၏။ ပရိပါစနရသာ၊ ရင့်စေခြင်းကိစ္စရှိ။ မန္ဒဝါနုပ္ပါဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်ကိုဖြစ်စေခြင်းထျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ။ဝိဇ္ဇူမ္ဘနလက္ခဏာ၊ ဖူးရောင်ခြင်းပြည့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သရဒိရဘရသာ၊ ထွပ်ခြင်းကွေ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အာဘိနိဟာရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ကြွားရွှဆောင်ခြင်းထျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ။ပရိမာ၊ကြွးဦးဖြစ်သော၊အာပေါဓာတု၊သည်။(တေဇောဝါယောဓာတ်ဘို့မှ အာပေါဓာတ်၏ကြွး၏ အဖြစ်ကို ရည်၍ ပုရိမာဆိုသည်)။ပဋ္ဌရဏာလက္ခဏာ၊ ယိုစီးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဗြူဟနရသာ၊ ပွါးစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။သင်္ဂဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပေါင်းစုခြင်းထျင်ထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏။ ဇော့၊ ဤဘုတ်လေးပါးတို့တွင်။ ဧကေကာ၊သည်။ ထဒ္ဓံ၊ကြမ်းထမ်းခက်ထရေ၌ရှိသည်တည်း။ မဋ္ဌံ၊ ဆိမ်မွေ့ ပြေပြစ်သည်တည်း။ ခရံ၊ ကြမ်းထမ်း သည်တည်း။ သုခ ဝေဒနာပစ္စယံ၊ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဇာတ္ဌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဇာတ္ဌဖြစ်သောဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတည်း။ စ၊ဆက်၍ဆိုဦးအုံး။ ဇော့၊ ဤပုန်တို့တွင်။ကက္ခဋံ၊လ။ထဟုကန္တိပဒေဟိ၊တို့ဖြင့်။ယဒါ၊ ဠ်၊အယံကာယော၊ သည်။ အာယုသဟဂတောစ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယန့်

Digitized by Google

တကွဖြစ်သည်ဂုဏ်း။ ဥသ္မာ သဟဂတောစ၊ ကမ္မဇ တေဇော
ခေတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်ဂုဏ်း။ ဝိညာဏသဟဂတောစ၊ သည်
ဂုဏ်း။ဟောတိ၊ ၏။တဒါ၊ ၌။လဟုတရောစ၊ ပေါ့သည်ဂုဏ်း။ မုဒုတ
ရောစ၊ နူးညံ့သည်ဂုဏ်း။ ကမ္မညတရောစ၊ ပြုအပ်သောအဖွဲ့ခံ
သည်ဂုဏ်း၊ဟောတိ၊၏။ဣတိ၊ သို့။သုတ္တောဝိ၊၌လည်း။ဝုတ္တံ၊၏။မုဒု
တဲ့ချဏာဟာထွေ၊ နူးညံ့သောလက်ရှိကုန်သော။ဒဟရေ၊ သူငယ်
သည်။သမ္မာဟန်တော့၊ ဆုပ်နယ်သည်ရှိသော်။ အသာဒေတွေ
အသာဒေတွေ၊ သက်သာသက်သာ၍။တာတ၊ချစ်သား၊သမ္မာ
ဟ၊ဆုပ်နယ်လော့။ အင်္ဂါရကပလ္လံ၊ မီးမယပျဉ်းခွက်ကို။ ဝါ၊မြီး
အိုးကင်းကို။ ဂတ္တံ၊ ကိုယ်ကို။ သေဒေန်တော့၊ ချွေးစေ့ချုံးသည် ရှိ
သော်။သေဒေဟိ၊ ချွေးစေ့ချုံးလော့။ ဓိဇန်တော့၊ ယပ်ခပ်သည် ရှိ
သော်။အာဘုဇိတဝသေနဝါ၊ နှလုံးသွင်းသည်၏အစွမ်းဖြင့်ဂုဏ်း၊
ဥဿဒဝသေနဝါ၊မျှားသည်၏အစွမ်းဖြင့်ဂုဏ်း။ ပတ္တာသ္မိ၊သစ်တ
ကို။အာဘာတေ၊ ဆောင်အပ်သည်ရှိသော်။ ကေသိတ္တံ၊ ထမင်း
တလုံးကို။ထဋ္ဌိဝါ၊ ကြမ်းထမ်းခက်မာသလော။ မုဒုကံဝါ၊နူးညံ့
သလော။တတ္ထ၊ထိုထမင်း၌။ဥဏ္ဟောဒကေ၊ရေနွေး၌။ဝါတမ္ဟိနံ၊
လေသောက် တံခါးကို။ မန္ဒေ မန္ဒေ၊ ညှင်းညှင်းသော။ တတ္ထ၊
ထိုလေ၌။ဥပက္ခလတိဝါ၊ချေပမှုလည်းချေ၏။ဂုဏ်၊ သစ်ပင်ကို။
ပဟရတိ၊ ထိခိုက်၏။သက္ခရံ၊ကျောက်စရစ်ကို။ ခုံသတိ၊ကိုက်
မိ၏။တတ္ထ၊ထိုကျောက်စရစ်စသည်၌။တတ္ထ၊ထိုမိုး၌။ ဗလဝါ
တေ၊အားကြီးစွာသေသလေသည်။ကဏ္ဏသက္ခလိ၊ နားရွက်ကို၊
ဗဓိရဘာဝံ၊နားပင်းသည်၏အဖြစ်ကို။တတ္ထ၊ ထိုလေ၌။ယံကိဉ္စိ
အမှတ်မရှိတစုံတခုသော။ဓာတုံ၊ကို။အာရမ္မဏံ၊ ကို။ကရောန်တော်
သော။ ကာယဝိညာဏာဒ်ပြီ၊ သည်လည်း။ ကေပ္ပဟာရေန၊ ဖြင့်၊
နုပဇ္ဇတိ၊မဖြစ်။ ။တခုသောကလာပ်၌ မျှားစွာသောဖောဋ္ဌဗ္ဗ
သည်ရှိ၏။ ထိုကြောင့်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ သဘောရှိကုန်သော မျှားစွာ
သော အာရုံကိုသည် ထင်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည် ရှိသော်၊
အာဘောဂ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်တခုသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗသည်

Digitized by Google

သာဝတ္ထိပုဏ္ဏားဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၏။ ။ရသေ့ရဲသည် ဇာတ်ဆွေးမြေ့၏မှီရာသို့ရောက်၍ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ များစွာသော ရသေ့ရဲတို့၏ ထင်ခြင်းသို့ရောဝဲသည်ရှိသော်လည်း တရားသောခဏ၌တပြိုင်နက်အာဘောဂစသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ဖဂ္ဂုဂါပဋိသန္ဓေဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် မဖြစ်။ ဂန္ဓာရဲသည်းငင်းနည်း။ ရူပါရဲ၊ သဒ္ဒါရဲတို့သည်ဇာတ်ဆွေးမြေ့၏မှီရာသို့မရောက်မူ၍ ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခုပဋိသန္ဓေစသည်တို့အားကျေးဇူးပြုခြင်းငှါခံ့သောလျော်ပတ်သောအရပ်၌သက်ဝင်၍တည်ကုန်သောအကြင်မျှလောက်ကုန်သောရူပါရဲတို့သည် တကွပြုတတ်သောအကြောင်းတပါးတို့သည်ပြုအပ်သော ဥပကာရကိုရကုန်၏။ ထိုမျှလောက်ကုန်သောရူပါရဲတို့သည်တရားသောခဏ၌ တပေါင်းတည်းအာရုံတို့သည်မဖြစ်ကုန်ဟု မဆိုအပ်ကုန်။ ကြွေးကြော်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့်များစွာသောကလာပ်၌ တည်သော သဒ္ဒါရဲသည်ငင်း။ ရူပါရဲသည်ငင်း၊ ထမ်းစင်ထမ်းသောနည်းဖြင့်တပေါင်းတည်းအာရုံသည်ဖြစ်၏။ ။သူစိကလာပေန၊အပ်စည်းဖြင့်။ဝိဒ္ဓသ၊ ထိုးဆွအပ်သောသူအား။ ပဒိုစန့်နှိုးယံသော၊ ထိခိုက်သောအသံသည်။ ဝါ၊ ထိခိုက်သောအဟုန်သည်။ ကုက္ကုဠ ပထွေးနပ်၊ ကြက်တောင်ဖြင့် လည်း။ ဝဏ္ဏ၊ အမာကို။ ဓောဝိယ မာနေ၊ ဖန်ဆေးအပ်သည်ရှိသော်။ အံသုအံသု၊ အမျှင်အမျှင်သည်။ ။အာရုံမှအာရုံဘပါးသို့ ပြောင်းခြင်းသည် အကြင်သို့သော ဥပါယဖြင့်ဖြစ်၏။ ထိဥပါယကိုသိခြင်းအကျိုးငှါ။ ကထံပနစိတ္တသအာရမ္မဏတော့သက်သို့ဟောတိဟုပုစ္ဆာထုတ်၏။ ။အစ္ဆာသယတော၀ါ၊ အထိုအားဖြင့်ငင်း။ ဝိသယာဓိမတ္တတော၀ါ၊ အာရုံလွန်သော အားဖြင့်ငင်း။ ဝိဟာရ ပူဇာဒိသု၊ ကျောင်းပူဇော်ပွဲစသည် တို့၌။ ပဒိုမာယေသစ၊ ဆင်းတုတို့ကို ငင်း။ ပေါ်ဌကမ္မစိတ္တ ကမ္မာနိစ၊ ပန်းချီဆေးရေး ချပ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ် သည်တို့ကိုငင်း၊ ကေလာသဘာကူဋပဋိဘာဂံ၊ ကေလာသဘတောင်

Digitized by Google

ထွင့်နှင့် တူသော။ မဟာ စေတိယံ၊ ကို။ ဩလောကေန္တော
ဣက်။ဋ္ဌိတောဝိ၊ သည်းလည်း။ သဗ္ဗတူရိယေသု၊ အထုံးစုံတို့
ယာမျိုး ငါးပါးထို့ကို။ ပဂ္ဂဟိ တေသု၊ ချီးပင့်အပ် ကုန်သည်ရှိ
သော်။ဝါ၊ တီးအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ မနုညဂန္ဓေသု၊ နှစ်သက်
ဘွယ်သောရနံ့ရှိကုန်သော။ပုပ္ဖေသုဝါ၊ထို့ကိုငင်း။ ဂန္ဓေသုဝါ၊
နံ့သာထို့ကိုငင်း။အာဘာတေသု၊ ဆောင်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊

သိနေဟဝသေန၊ စေးသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ဘုတ္တပျဉသာကို၊
ဗန္ဓနဘာဝေါ၊ ဘွဲ့သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဟိဝိတ္ထာရေဓိ၊ အထူ
ဝိဏ္ဍိအာဒိနိ၊ သံခဲသံတုံးစသည်တို့ကို။ အာပေါဓာတု၊ သည်
အာဗန္ဓိတွာ၊ ဘွဲ့၍။ဗန္ဓနိ၊ ခဲသည်တို့ကို။ တာယ၊ ထိုအာပေါ
ဓာတ်ဖြင့်။အာဗန္ဓတ္တာ၊ဘွဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ။တာနိ၊ထိုသံ
တုံးထို့သည်။ဗန္ဓနာနိနာမ၊ ခဲသည်မည်ကုန်သည်။ ။သံတုံးစ
သည်တို့ရှိပထဝီဓာတ်သည် ထိုသို့ဘွဲ့ခြင်းသဘောရှိသောအာ
ပေါဓာတ်သည်မဘွဲ့အပ်သည်ရှိသော် ထိုစီးရော၏၊ ထိုကြောင့်၊
တာနိ အာပေါဓာတု အာဗန္ဓိတွာ ဗန္ဓနိ ကရောတိ၊ ဟုဆို၏၊
ထျောက်ပတ်ရုံသော ရေသည် မြေမှုန့်တို့ကိုဘွဲ့၍ မြေစိုင်ပြုနိုင်
ထားသကဲ့သို့တည်း။ ။ပါသာဏာပဗ္ဗတတာသဒ္ဒါဘာဂိုဒန်ကော်
သိဂ်ါဒိသုဝိ၊ ကျောက်တောင်၊ထန်းစေ့၊ ဆင်စွယ်၊နွားချိုစသည်
တို့ရှိသည်း။ပထဝီဓာတု၊သည်။ သေသဓာတူနံ၊တို့၏။ ပတိဋ္ဌာ၊
သည်။ဟောတိကိ်၊နဟောတိကိ်။ ဇသိတွာဟောတိကိ်၊အပ္ပ
သိတွာ ဟောတိကိ်။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ သေသာ၊ ကြွင်း
သောဓာတ်တို့ကို။ အာဗန္ဓမာနာ၊ ဘွဲ့အပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဇ
သိတွာ ဗန္ဓတိကိ်၊ အဇသိတွာဗန္ဓတိကိ်၊ ဆုတို့အယ်ဖျဉ်တိ၊
ပထဝီဓာတု၊သည်။အာပေါဓာတုယာ၊ကို။ တေဓောဓာတုယာ
စ၊ကိုငင်း။ဝါ ယောဓာတုယာစ၊ကိုငင်း။ ဇသိတွာပတိဋ္ဌာတော
တိ။အာပေါဓာတု၊ သည်။ ပထဝီဓာတုဖွဲ့၊ကိုငင်း။ တေဓောဝါ
ယောဓာတုယောဝိ၊တို့ကိုငင်း။အဇသိတွာဝအာဗန္ဓတိ၊ ။အာ
ပေါဓာတ်သည်ပထဝီဓာတ်ကိုငင်း၊ ထိုတေဓောဝါယောဓါတ်တို့

Digitized by Google

ဒုဇင်းထိ၍ဘွဲ့သော်အဘယ်အပြစ်ရှေ့သနည်း။ ယနိ၊စသည်
ဒုပိန်း၊အာပေါဓါတုဖသိတွာယနိအာဗန္ဓေယျဖောဋ္ဌဗ္ဗါယတနံ
ဥမဘဝေယျာတိ၊ ။တေဇောဓာတုဝါယောဓာတုနံပိ၊ စ
သာစကားကိုခဲ့ပြီ၍။တေဇောဓာတုဟိစသည်ကိုပိန်း။ ။တေ
ဇောဓာတု၊သည်။ဗျာပေတိ၊ပူစေ၏၊ရင့်စေ၏။သာပန၊ထိုပထ
ဝီဓာတ်သည်ကား။ ဥဏ္ဟာ၊ သည်။ဟုတွာ၊၍။နဗျာယတိ၊ မပူမ
ရင့်၊ ။လဒ္ဓဓေါသကိုပြုပြီ၍။ယဒိ၊စသည်ပိန်း။ ။တာပေသိ၊ပူစေ
၏။သာဝိ၊ ထိုအာပေါဓာတ်သည်လည်း။ တပမာနာ၊ ပူသည်ရှိ
သော်။ဝိဂ္ဂဟေန္တေ တိ၊ပြည့်စေ၏၊ ဖူးရောင်စေ၏။ ဥဒ္ဓုမာ၊ရသံ၊ ကြဲ
ရည်ကို။ပဓိတ္တာ၊၍။ဖါဏိတဝိဏ္ဍော၊တင်လဲခဲကို။ကရိယမာနေ၊
သော်။ ဟိသဒ္ဒံ။သာ၊ ထိုအာပေါ ဓာတ်သည်။ ပဋ္ဌဝီဓာတုလက္ခ
ဏာ၊ယိုစီးခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ကက္ခဠတ္တလက္ခဏာ၊ ကြမ်းထမ်း
ခက်မာခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပန၊စင်စစ်သော်ကား။ ဩမဇ္ဈ၊ညှဉ်
သော၊အာပေါ၊သည်။အဓိမတ္တာပထဝီဂတိကံ၊ လွန်သောပထဝီ
ဓာတ်၏အလားရှိသည်။ ဇာတံ၊ ၏။ ဟိသဒ္ဒံ။သာ၊ ထိုအာပေါ
ဓာတ်သည်။ ရသာကာရေန၊ အရည်၏ အခြင်းအရာအားဖြင့်။
ဒ္ဗိတဘာဝံ၊ကို။ ဝိဇဟတိ၊စွန့်၏။လက္ခဏံ၊ ပဋ္ဌဝီလက္ခဏာ
ကို။ နဝိဇဟတိ၊မစွန့်။ ဖဏိတဝိဏ္ဍော၊ သည်။ ဝိလိယမာနေ၊
ကျေသည်ရှိသော်။ ဟိသဒ္ဒံ၊အဓိမတ္တာအာပဂတိကာ၊လွန်သော
အာပေါဓာတ်၏ အလားရှိသည်။ သာ၊ ထိုပထဝီ ဓာတ်သည်။
ဝိဏ္ဍာကာရေန၊ခဲသောအခြင်းအရာအဝံဖြင့်။လက္ခဏံ၊ကက္ခဠ
လက္ခဏာကို။ ဘာဝံညထတ္တမေဝ၊ ဩမဇ္ဇာဓိ မတ္တာဖြစ်သော
ပထဝီဓာတ် စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ (တင်လဲခဲ
စသည်တို့၏အရည်၏ဖြစ်ခြင်း၊ ကြံရည်စသည်တို့၏ခဲသည်၏
အဖြစ်တည်း ဟူသော အကြောင်းထူး တို့ကြောင့် ဩမဇ္ဇာဓိ
မတ္တာဖြစ်သော ပထဝီဓာတ် စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဘာ
ဝညထတ္တမည်၏)။ ။လက္ခဏာညထတ္တံနာမ၊ ကက္ခဠစသော
လက္ခဏာတို့၏ ဘောက်ပြန်၍ ပဋ္ဌဝီဓာတ် စသော တပါးသော

Digitized by Google

အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းမည်သည်၊ တဿ၊ ထိုလက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသော အခြင်း အရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၏။ အဘာဝေါ၊ကို။ဟိသစ္စံ၊သိယာ။လ။ထတ္တာနိ၊၍။ ဇေတံဝနံဂတ္တံ၊စတုန်း မဟာဘူတာနံ၊တို့၏။ (ပထဝီဓာတုယာ၊စသည်ကား၊စတုန်း၏ သရုပ်ပြ)။ အညထတ္တံ၊လက္ခဏာအားဖြင့်တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊၏။ အဝေစ္ဆပသာဒေန၊ သက်ဝင်၍ ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားနှင့်၊ အညထတ္တံ၊ အကြည်ညိုဂျက်သည်၏အဖြစ်သည်။နတွေဝသိယာ၊ မဖြစ်ရာ၊ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား။ ဇေတ္ထ၊ ဤသုတ်ပုဒ်၌။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဇေကန္တ ဥပါဒိဏ္ဏတ္တာ၊ စင်စစ်တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သောကံသည်အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရူပါယတနစသည်တို့ကို၊ ယံယံဝါပန၊ ဟူသော ယေဝါပနကပုဒ်ဖြင့် အကျဉ်းချုံးပြီးထျက်အဘဲ့ကြောင့်တဘန်၊ ကမ္မသကတတ္တာရူပါယတနံ၊စသည်ဖြင့်ခဲ့အပ်လေကုန်သနည်း။ ယဿာ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။တဿာ၊ထိုသို့ရူပါယတနစသည်တို့၏ ဥပါဒိဏ္ဏအနုပါဒိဏ္ဏရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တာနိ၊ထိုရူပါယတနစသည်တို့ကို။ (ဝိတ္ထာရိတာနိ၌စပ်)။ ပန စောဒေမိ။ ကဿာ၊ ကမ္မသကဓုတ္တာတိစ၊၍ဝင်း။ နကမ္မသကဓုတ္တာတိစ၊ ၍ဝင်း၊ ဥဘိန်နံဝိ၊တို့၏လည်း။နိဒ္ဒေသေ၊၌။ ဇရတာစ၊ကဲ့ဝင်း။ အနိစ္စတာစ၊ကိုဝင်း။နဂဟိတာ၊မယူအပ်သနည်း။ အနုပါဒိဏ္ဏာဒိနံ ယေဝ၊ တို့၏သာဝျင်၊နိဒ္ဒေသေသု၊တို့၌။ဂဟိတာ၊ယူအပ်လေသနည်း၊ ဇာတိအယံပုစ္ဆာ၊ ။ဖြေထိုး၍၊နကမ္မသ၊စသည်ကိုမိန့်၊(ထိုရင်းကား။နဂဟိတာနိ၊တည်း)။ ။အကြောင်းကား။ ဇာမဒါနိစ၊ထ၊ တဿာ၊မိန့်။ထို၏အကြောင်းကား။နကမ္မသ။လ။ကမ္မသဓဇ္ဇာနမေဝ၊မိန့်။ (ကမ္မသမဇ္ဇာနမေဝနောင်၊ သင်္ဂဟိတံထိုက်)။ ဇာမဒါနိစဒ္ဓေရူပါနိ၊ဤဇရတာ၊ အနိစ္စတာရုပ်နှစ်ခုတို့သည်လည်း၊ (ဥပဒ္ဓိတ္တိ၌စပ်)။ ထို့ကိုလည်း။ (နဂဟိတာနိ၌စပ်)။တေသံ၊ ထို

ဧရတာအနိစ္စတာထို့ကဲ့သာစအနုပ္ပတ္တိသည်လည်း။တတ္ထ၊ထို အနုပါဒိဏ္ဏစသည်ထို့ကဲ့နိဒ္ဒေသ၌၊ တာနိ၊ထိုဧရတာအနိစ္စတာ ထို့ကို၊ ဂဟိတာနိဇာတိဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ဤနံပနနွယ်၊ ဤဝိညတ်နွေး ကို(ဝုတ္တံ၌စပ်)၊ ။စိတ္တသရဋ္ဌာန၌ဟောခြင်း၏အကြောင်းကဲ့ ပြထို၍၊ယဆွာ၊လ။ တသ္မာ၊မိန့်၊ ။ဤနံပနနွယ်၊သည်။ (ပညာ ယတိ၊၌စပ်)။ ကေန့စိတ္တသရဋ္ဌာနာနိ၊ကုန်သော၊ ဘူတာနိ တို့ ကဲ့။ ဥပါဒါယ မှီ၍၊ပညာယတိ၊ထင်၏။ (ဝိညတ်နွေးကားဘုတ် ထို့၏ဝိကာရ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း)၊တသ၊ထိုဝိညတ်နွေး၏။ နိဿယဘူတာနိ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနေဝ၊ တို့သည်သာဤင်၊ စိတ္တသရဋ္ဌာနာနိ၊ကုန်၏၊တံနိဿိတတ္တာ၊ ထိုစိတ်သရဋ္ဌာန်ဖြစ် သော မဟာဘုတ်တို့ကဲ့ မှီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စသ၊ သော၊ရူပသ၊၏။ ဧရောမရဏံ၊သည်။အနိစ္စံနာမ၊သည်။ ဟော တိယထာ၊ ဇဝံတထာ။ ဤနံပိ၊ ဤဝိညတ်နွေးသည်လည်း။ ယာဝ၊ လောက်၊ စိတ်၊သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပညာယ နတော၊ဝိညတ်နွေး၏ထင်ခြင်းကြောင့်။ဤဒမေဝနွယ်၊ဤဝိညတ် နွေးကိုသာဤင်။ ဇတံ၊ ဤဝိညတ်နွေးသည်။စိတ္တေန၊နှင့်။ သဟ၊ ကွ၊ဘူတာနိဝိယ၊သို့ဂင်း။စေတနာဒယောဝိယစ၊သို့ဂင်း။နဥပ္ပဇ္ဇ တိ၊မဖြစ်။ ။ဒိဋ္ဌာဒိနံ၊ထို့၏။ပစ္ဆိမပဒဿ၊ နောံဖြစ်သောဝိညာ တဟူသောပုဒ်၏။ ဘေဒါဘာဝေန၊ အပြားမရှိသည်၏ ။ဖြစ် ကြောင့်။ ။အလုံးစုံသောချပ်သည်ဝိညာတဖြစ်၏။ထိုကြောင့် ဝိညာတ၏မခွဲဝေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာတမှတပါး သောဒိဋ္ဌ၊သုတ၊ရုတသည်လည်းမရှိ။ ထိုကြောင့်ပုဿာကဲ့မပြု မူ၍သာဤင် ဖြေအပ်၏။ ထိုစကားသည်သင့်၏။ ဝိညာတမှတ ပါး။ကတမံမူပံဒိဋ္ဌံ၊ဟုမေးခြင်းငှါမသင့်။ ။မိန့်တော်၊နှင်းရှည်၍။ ဖုသိတွာ၊တွေ့၍၊ရောက်၍။ပညာဏုပ္ပတ္တိကာရဏာတော၊ဃာန ဝိညာဉ်စသည်တို့၏ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ။ ထဲဒွိ၊ ခက်ထရော် ရှိသည်တည်း။ ခရမေဝ၊ ကြမ်းသည်သာ ဤင်။ နိယကဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သည်တည်း။ သရီရဋ္ဌ

ကသေဝ၊ကိုယ်ဒွတည်သောရုပ်ကိုသာဣဿင်းဟုတ်၊ယူခြင်း
တည်း။ဟိသစ်။ အာဒိဏ္ဍဂဟိတပရာမဋ္ဌဝသေန၊တဏှာဒိဒွိတို့
သည်ယူအပ်စွဲလမ်းအပ် မှားသောအားဖြင့်သုံးသပ်အပ်သည်၏
အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊သည်။ဥပါဒိဏ္ဍာမေဝနာမ၊၏။သဗ္ဗတေဇော၊
တို့ဒွ်။ဂတံ၊ဖြစ်သည်တည်း။ ။ဖြစ်သည်ကားအဘယ်နည်း၊
ဥဏှတ္တ လက္ခဏံ၊ မိန့်။ ။တေဇော ဇော၊ သည် သာဣဿင်၊
တေဇော ဘာဝံ၊ တေဇော၏ သဘော လက္ခဏာ သို့။ ဂတံ၊
ရောက်သည်တည်း။ ဥသုမံ၊အဋ္ဌေအပူ။ ဥသ္မာဘာဝံ၊ အဋ္ဌေ၏
သဘောသို့။ ဗလဝဥသ္မာ၊ ပြင်းစွာပူသည်တည်း။ ဥသုမဘာဝံ၊
ပြင်းစွာပူခြင်း်သဘောသို့။ဝါယနကဝသေန၊လာသည်ရောက်
သည်၏ အစွမ်း ဖြင့်။ ဝါယော ဘာဝံ၊ ဝါယော၏ သဘော
လက္ခဏာသို့။ဝါတပုဏ္ဏာနံ၊လေဖြင့်ပြည့်ကုန်သော။ဥပ္ပလနာဋ
တစာဒိနံ၊ကြာရိုး၏အရေစသည်တို့၏။ ထဇ္ဈိတဘာဝေါဝိယ၊
ဖုးရောင် ခက်မာသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ရူပဿ၊ ၏။ ထဇ္ဈိတ
ဘာဝေါ၊တည်း။ ။တိဏ္ဏံ၊သုံးပါးသောသင်္ဃာတို့၏။ဩသာ
နပဒဿ၊ အဆုံးဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ ရူပံ မနောဝိညေယျံရူပံ၊ တူ
သောပုဒ်၏။ ။ရူပါယတနံစက္ခုဝိညေယျံရူပံစသည်ဖြင့်ဟော
သကဲ့သို့ မဟောမူ၍။ သဗ္ဗံရူပံဟု အလုံးစုံ သိမ်းကျုံး၍ အဘဲ
ကြောင့်ဟောလေသနည်း။ သဗ္ဗံရူပန္တိ ဇဏ္ဍေ။လ။ဝုတ္တံ၊မိန့်။ ထိုအ
ကြောင်းကိုခဲ့ချထို့၍။သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေနဟိ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ဣဒ္ဓါ၊
ဤသဗ္ဗံရူပံဟူသောအရာသည်လည်း။ (ယထာဋ္ဌဒွာနံနာမ၊ ဒွိစပ်)၊
သုခဝေဒနာပဒိုလာဘ ပစ္စယော၊ သုခဝေဒနာကို ရခြင်း၏အ
ကြောင်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခဝေဒနာပဒိုလာဘပစ္စယော၊ ဒုက္ခဝေဒ
နာကိုရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော။(ပါဠိတော်၌၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗော၌
စပ်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗောဟု ဟောတော်မူသောကြောင့်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဒ္ဒါ
သည်နပုလ္လိင်သာရှိသည်မဟုတ်။ပုလ္လိင်လည်းရှိ၏)။ ။ဣတိ၊
ဤအဋ္ဌကဒွလည်း။ဖောဋ္ဌဗ္ဗါရမ္မဏာသ၊၏။(သဇ္ဈာဝတောဒွစပ်)၊
သုခဒုက္ခသ၊၏။ သဇ္ဈာဝတော၊အကြောင်း၏ ဖြစ်သင့်သော

Digitized by Google

ကြောင့်။ (အယံနယောဒိန္နောဟူသည်။ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ၏အပြား၏ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်အဋ္ဌကန္ဒနည်းပေးသည်မည်၏)။ ဤဖြင့်ယခုပသနာမ၊ ဤဖြင့်ယခုပ်မည်သည်၏။ထသေ၀၊ ထိုဤဖြင့်ယခုပ်၏သာလျှင်။ ။တေ၊ထိုကေစိဆရာတို့ကို။ (ပဒိုသေဓေတဗ္ဗါဒ်စပ်)။ အဒ္ဓါ၊မဿုတ်စင်စစ်၊ရနိ၊မြတ်စွာဘုရားသည်။ သမ္မုဒ္ဓေါ၊သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိတော်မူသည်။အသိ၊ဖြစ်တော်မူ၏။တ၀၊ဤင်တော်ဘုရားအား။နိ၀ရဏာ၊ထိုသည်။နတ္ထိနသန္တိ၊မရှိကုန်။ ။နတ္ထိနိ၀ရဏာဟူသောစကားဖြင့်၊ ကာမဆ္ဆန္ဒစသည်တို့ကဲ့သို့ မိဒ္ဓ၏လည်း နိ၀ရဏာဖြစ်၍ပယ်အပ်သည်ကိုဟောအပ်၏။ ချပ်ကိုကားမပယ်အပ်။ထိုကြောင့်မိဒ္ဓသည်ချပ်မမည်။ ရဟန္တာတို့၏ အိပ်ခြင်းကိုမြင်သောကြောင့် ကေစိတို့သည် မိဒ္ဓသည်ချပ်လည်းရှိ၏ဟု ထင်မှတ် ကုန်၏။ ရဟန္တာတို့၏ အိပ်ခြင်း၏ အကြောင်းကားမိဒ္ဓမဟုတ်၊ကာယဂေလညတည်း၊ ဝိဒ္ဒမေဆာဂိ ဃာယတိတမဟံဆာယမိဿာမိ၊ဟုဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ မြတ်စွာဘုရားအား ကာယဂေလညသည် မရှိ ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှါ မထုတ်ကောင်း။ ။တေ၀၊ထိုအပရေဆရာတို့ကိုလည်း။ တေသံ၊ ထိုဗသရပ် စသည်တို့၏။ ဟိ၀ိတ္ထာရေမိ။ ဆာပေါ ဓာတုယာဂဟိတာယ သမ္ဘ၀ရူပံဂဟိတမေ၀။ သော၊ထိုနားရောဂါနားကိုက်ခြင်း စသော ဆနာသည်။ ဆညော၊ မညိတ္တတ်သော ဆကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဓာတ်မှတပါးသော။ တတ္ထ၊ ထိုနားကိုက်ခြင်းစသည်၌။

ကတိရူပါနိ၊ ဆဘယ်မျှလောက်သောရုပ်တို့သည်။ကတိသမ္ပဒါနာနိ၊ဆဘယ်မျှလောက်ဆကြောင်းရှိကုန်သနည်း။သဝိညာဏကသန္ဒေါ၊ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝါ၊ဝိညာဉ်သည်ဖြစ်စေအပ်သော နှုတ်ဖြောက်ခြင်းစသော သန္ဒါသည်။ တေဟိ၊ ထိုဥတု၊စိတ်၊ဆာဟာရတို့ကြောင့်ဂင်း။ကမ္မေနစ၊ကံကြောင့်ဂင်း။ ဇတေသု၊ထိုကံ၊စိတ်၊ဥတု၊ဆာဟာရတို့တွင်း။ဇကောတေပိ၊တသောဆကြောင်းကြောင့်လည်း။ နသရဋ္ဌဟန္တိ၊မဖြစ်ကုန်။ဤတို့

Digitized by Google

တသ္မာ။နွေ၊နွစ်ပါးကုန်သေ၊ဇရတာအနိစ္စတာတ္ထိသည်၊ကသ္မာ၊
ကြောင့်။နသမရဋ္ဌဟန္တိ၊နည်း။ အဇာယနတော၊မဖြစ်တတ်သော
ကြောင့်၊ နွေကေနစိနသမရဋ္ဌဟန္တိ။ဟိသစ္စံ၊ဇောနို၊ထိဇရတာ
အနိစ္စတာတ္ထိသည်။ နဇာယန္တိ၊မဖြစ်ကုန်၊ ကသ္မာဇောဒါနဇာ
ယန္တိ။ဇာတသ္သ ဖြစ်သောချင်း၏။ ပါကဘေဒတ္တာ၊ရင့်ခြင်းပျက်
ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဇောဒါနဇာယန္တိ။ ။နု
ဟိဇောဒါနဇာယန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ရင့်ဆဲဖြစ်သောချပ်၏
ရင့်ခြင်းသည် ဇရာမည်၏။ ကုန်ဆဲဖြစ်သော ချပ်၏ ကုန်ခြင်း
သည်အနိစ္စတာမည်၏။ထိုကြောင့်၊ဇရတာ၊အနိစ္စတာတ္ထိသည်
ချပ်၏ဖြစ်ခြင်းမျှသာဖြစ်ကုန်၏၊မိမိတို့သဉ်သဘာဝဝန္တမဟုတ်
ကုန်။ဤအနက်ကိုရည်၍ဆိုအပ်၏။ ထိုအတူဖြစ်ဆဲဖြစ်သောချပ်
၏ဖြစ်ခြင်းသည်ဇာတိမည်၏၊ ။ကသ္မာဇာတသ္သပါကဘေ
ဒါဟောန္တိ။ ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။ဥပ္ပန္နံ၊ဖြစ်သော။ချုပ်၊သည်။ နဇ
ရတိ၊ မရင့်။ နဘိဇ္ဇတိ၊ မပျက်။ ဇ္ဈတိ၊ သို့၊ ဇေတံဝစနံ၊ ကို။ နု
သမ္မဒို့ဿိတဗ္ဗံ၊ဝန်မခံအပ်။ဟိသစ္စံ။ဥပ္ပန္နံချုပ်ဝါ၊သည်ဌင်း။ အချုပ်
ဝါ၊ သည်ဌင်း။ အက္ခာယိ၊ မကုန်သောမည်သည်။ နဒိဿတိ၊ မ
ထင်။ ယာဝနဘိဇ္ဇတိ၊တာဝ။အဿ၊ ထိုချပ်၏။ ပရိပါကော၊ရင့်
ခြင်းသည်။ဒိဿတိ၊၏။ ဇ္ဈတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ ဇာတသ္သပါက
ဘေဒတ္တာတိဇေတံဝစနံ၊သည်။သိဒ္ဓံ၊ပြီး၏။ ။ဇရတာအနိစ္စတာ
တ္ထိသည်ဖြစ်ခဲ့ကုန်သော်အဘာယ်အပြစ်ရောက်သနည်း။ ယဒိစ၊
စသည်ကိုမိန့်။ ။တာနိ၊ထိဇရတာအနိစ္စတာတ္ထိသည်။ယဒိဇာ
ယေယျုံ၊အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အုံ့။တေသံဝိ၊ ထိဇရတာအနိစ္စတာ
တ္ထိ၏လည်း။ပါကဘေဒါ၊ရင့်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့သဉ်။ဘဝေယျုံ၊
ကုန်ရာ၏။ ။ပါကဘေဒဖြစ်သင့်လျှင်ဖြစ်သင့်စေ။နစစသည်
ကိုမိန့်။ ။ပါကောဝိ၊ရင့်ခြင်းသဘောသည်လည်း။နစပစ္စတိ၊
ရင့်လည်း မရင့်တတ်ခဲ့။ ဘေဒေါဝိ၊ ပျက်ခြင်းသဘောသည်
လည်း။ နစဘိဇ္ဇတိ၊ပျက်လည်းမပျက်တတ်ခဲ့၊ကသ္မာဇာတသ္သ
ပါကဘေဒတ္တာ၊တည်း။ဇေတံဒွယံ၊ ဤဇရတာအနိစ္စတာနှစ်ချက်

Digitized by Google

၏အပေါင်းသည်၊ နဇာယတိ၊ မဖြစ်။ တတ္ထဝစနေကသသစ်စော
ဓနာသိယာ။ ဇာတိ၊ သည်၊ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ဘိုန်ဆို
တော်၊ သည်။ ဟောတိယထာ၊ ဇေဝံတထာ။ ပါကောဝိ၊ သည်လည်း။
ပစ္စတ္တ၊ ရင့်ပစေ။ ဘေဒေါဝိ၊ သည်လည်း။ ဘိဇ္ဇတု၊ ပျက်ပစေ။
ဣတိစော်ဓနာသိယာတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မသကဒုတ္တာစသည်တို့
၏နိဒ္ဒေသ၌၊ ဇာတိဇာယတိတိ၊ ၍။ ဝါ၊ ဟူသောစကားကို။ နသမ္ဘ
ဒိုဆို်တံ၊ ဝန်မခံအပ်။ ပန၊ အဘာယ်ကိုဝန်ခံအပ်သနည်းဟူမူကား။
ယေဓမ္မာ၊ အကြောင် ရှပ်တရား တို့သည်။ ကမ္မာ ဒိဟိ၊ ကြောင့်။
နိဗ္ဗတ္တန်။ တေသံ၊ ထိုကံစသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော ရှပ်
တရား တို့၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဘာဝ တော၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ တပ္ပစ္စယ ဘာဝဝေါဟာ ရော၊ ထိုရှပ်
တရားတို့၏အကြောင်းလျှင်အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်
သောခေါ်ဝေါ်ခြင်းကို။ အနုမတေ၊ ခွင့်ပြုအပ်၏။ ဝါ၊ ဝန်ခံအပ်
၏။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပရမတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဇာတိ၊ သည်။
နဇာယတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာယမာ
နသ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သောရှပ်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တမတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှသည်။
ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိတသ္မာ ပရမတ္ထတော ဇာတိ နဇာယတိ၊
တတ္ထဝစနေကသသစ် စောဓနာ သိယာ။ ဇာတိ၊ သည်။ ယေသံ
ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ တပ္ပစ္စယ ဝေါဟာရံ၊
ထိုတရားတို့၏ အကြောင်းလျှင်အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်သောဝေါဟာရကိုဂင်း။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဿ၊ ဇာတိဟူ
သောဝေါဟာရကိုဂင်း။ လဘာတိယထာ။ တထာပါကဘေဒါဝိ၊
ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့သည်လည်း။ ယေသံဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပါက
ဘေဒါ၊ တို့တည်း။ တပ္ပစ္စယဝေါဟာရံ၊ ကိုဂင်း။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ
ဝေါဟာရဿ၊ ကိုဂင်း။ လဘန္တာ၊ ရလေ စေကုန်။ ဇေဝံ၊ ၍သို့
ရသည်ရှိသော်။ ဣဓမ္မိန္ဒြယံ၊ ၍ဇရတာ အနိစ္စတာ နှစ်ခုတို့၏အ
ပေါင်းသည်လည်း။ ကမ္မာဒိသမုဋ္ဌာနမေဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။

Digitized by Google

ဝတ္တဗ္ဗံ၊သည်းဘဝိသတိ၊ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤတိစောဒနာသိယာတိ၊ ပါကဘေဒါ၊တို့သည်၊တံဝေါဟာရံ၊ထိုကံစသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏ ဟူသော ဝေါဟာရကို။ နလဘန္တိ၊ မရကုန်း၊ ကသ္မာ၊ကား။ဓနကပစ္စယာနုဘာဝက္ခဏော၊ချစ်ကိုဖြစ်စေတတ် သောအကြောင်း၏အာနုဘော်ခဏ၌။တာသံ၊ထိုဇရတာအစရှိသော တာတို့၏။ အဘာဝတော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကြောင့်။ နလဘန္တိ၊ ဟိဝိဇ္ဇာရေမိ။ ဓနက ပစ္စယာနံ၊ တို့၏။ (အာနုဘာဝေါ၌စပ်)၊ ဥပါဒေတဗ္ဗသ ဖြစ်စေအပ်သောချစ်တရား၏။ ဥပါဒက္ခဏော ယေဝ၊ ၌သော်လျှင်။ အာနုဘာဝေါ၊သည်။ အတ္ထိ၊၏။ တတော၊ ထိုဥပါဒက္ခဏာမှ။ ဥတ္တရိ၊ အထက်၌။ နအတ္ထိ။ တေဟိ၊ ထိုကံစသော အကြောင်းတရားတို့သည်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိတမ္မက္ခဏာသို့စ၊ဖြစ်စေအပ်သောဓမ္မတို့၏ခဏ၌လည်း။ ဓာတိ၊သည်။ပညာယ မာနာ၊ထင်သည်ဖြစ်၍။ တပ္ပစ္စယဝေါဟာရံ၊ထိုချစ်တရားတို့၏ အကြောင်းလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သောဝေါ ဟာရကိုဆိုင်း။အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရ၌ ဖြစ်၏ဟူသောဝေါဟာ ရကိုဆိုင်း။ ဃဘတိ၊ ၏။ ကသ္မာတသ္မိ'ဧဝေါ၊ သဗ္ဗာဝတော၊ ဓာတိ၏ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ။အကြောင်းတရား တို့သည်ဖြစ်စေအပ်သောချစ်တရားတို့၏ ဥပါဒက္ခဏာ၌ဥပစယ သန္တတိတို့သည် မဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်။ ထိုကြောင့် ဖြစ်ဆဲ သဘောသည် သာလျှင် ဓာတိမည်၏။ ထိုဓာတိ၏ ကမ္မဓာရိသ ရဋ္ဌာန၏အဖြစ်သည်ဆိုင်း။ တံနိဗ္ဗတ္တ၏ အဖြစ်သည်ဆိုင်းသင့်၏၊ ထိုဥပါဒက္ခဏာ၌ ထိုချစ် တရားတို့သည် ရင့်ဆဲလည်း မဟုတ်ကုန်၊ ပျက်ဆဲလည်း မဟုတ်ကုန်။ ထိုကြောင့် ထိုချစ်တရားတို့ အား၊ ဇိရဏာဘိဇ္ဇနသဘောရှိကုန်၏ဟူ၍ဆိုင်း၊ စိတ္တာဒိသရဋ္ဌာ နဟူကုန်၍ဆိုင်း၊ တံနိဗ္ဗတ္တဟူကုန်၍ ဆိုင်းဆိုခြင်း၌မထိုက်ကုန်၊ ဤသို့စိတ္တစသော သရဋ္ဌာန်စသည်၏ အဖြစ် မရှိလျှင်းမူထည်း၊ ဥပါဒိဏ္ဏသန္ဓိသည်၊ဥပေတဖြစ်သောကံသည် ယူအပ်သည်၏

အဖြစ်ကိုဟောဏ်၊ နိဗ္ဗတ္တကိုမဟော။ ထိုကြောင့် ဥပါဒိဏ္ဏာဖြစ်သောရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိကုန်သော ရုပ်တရားတို့၏ ဥပါဒိဏ္ဏာ၏ အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏ဟူငြားအံ့၊ မဆိုသင့်။အကြောင်းကား။ အာဒိဏ္ဏာသဒ္ဒါ၏ နိဗ္ဗတ္တိကိုဟောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ဥပေတေနနိဗ္ဗတ္တဉ္စုပါဒိဏ္ဏံ၊ ဟူသောဝစနတ္ထကြောင့် အကြောင်း၏ အာနုဘော် ခဏကိုဂုဏ်း၊ နိဗ္ဗတ္တိကိုဂုဏ်းယူ၍ ဤဥပါဒိဏ္ဏာ ဝေါဟာရသည်ဖြစ်၏။ ထိုဥပါဒဂ္ဂဏ်ရင့်ခြင်းပျက်ခြင်းတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့် ဥပါဒိဏ္ဏာဟူသောဝေါဟာရသည်ဧရာမရဏာဒ်မဖြစ်။ ။ဣတ္ထံရန္တယံ၊ ဤမှတပါးသော။ ဧရတာ၊ အနိစ္စတာ၊ နှစ်ခုတို့၏ အပေါင်းသည်။ တပ္ပစ္စယဘာဝဝေါဟာရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဝေါဟာရဉ္စ နလဘတိ။ ကသ္မာ။ တသ္မိ ခဏေ၊ ထိုဖြစ်စေအပ်သော ဓမ္မတို့၏ ခဏာဒ်၌ အဘာဝတောနလဘတိ၊ ဣတိတသ္မာ ဇတံ နွယံ ဧာယတိတိနဝတ္တဗ္ဗန္တိ။ ။ဣမိနွယံ၊ဤဧရာမရဏာနှစ်ခုတို့၏အပေါင်းသည်လည်း။ဧာယတိ၊ဖြစ်၏။ ဣတိစေ၊ဤသို့မေးငြားအံ့။နှ၊မဆိုသင့်။ ကသ္မာပရိယာယဒေသိတတ္တာ၊ ဟိဝိဇ္ဇာရေဓိ။ တဇ္ဇ၊ ထိုဧရာမရဏာဘိက္ခဝေစသောဒေသနာဒ္ဓါတ်၊ ထိုဧရာမရဏာကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ၍။ဝုတ္တံ၊၏။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မတို့၏ ဧရာမရဏာ၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုဓမ္မတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်ရှိသော် ဧရာမရဏာသည်ဖြစ်၏။ မဖြစ်သည်ရှိသော်ဧရာမရဏာသည်မဖြစ်။ မဖြစ်သော ရုပ်တရားတို့သည် ရင့်လည်းမရင့်၊ ပျက်လည်းမပျက်။ ထိုကြောင့်ဧာတိလျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ရည်၍။ ဧရာမရဏံပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ဟုဟောတော်မူ၏။ ။ဧဝံပရိယာယေနဝုတ္တံယဒိဆိယာ။ဇေတံတယမ်ပိ၊ဤဧာတိဧရာမရဏာသုံးပါးတို့၏အပေါင်းသည်လည်း။ အဧာတတ္တာ၊ကြောင့်။ သသပိသာဏဝိဝိယ၊ယုန်ချိုကဲ့သို့။နတ္ထိ။နိဗ္ဗာနံဝိယ၊နိစ္စံ၊မြဲသည်။သိယာ၊၏။ ဣတိစေ၊အံ့။နှ၊မဆိုသင့်။နိဿယပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတော၊ ဖြစ်ဆဲစသောမှိရာရုပ်တို့နှင့် စပ်၍ ဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။

Digitized by Google

ဟိဝိထ္ထာရေမိ။ ဝါ၊ဟိယသ္မာ၊ အကြောင်းခဲ့။ တသ္မာ၊ကြောင့်၊ နတ္ထိ၊မရှိသည်ကား။နာ၊မဟုတ်။တေသဉ္စ၊ ထိုမြို့ရောပထဝီစသည် တို့၏လည်း။အဘာဝေ၊သော်၊ နပညာယတိ၊တသ္မာ၊နိဗ္ဗိ၊သည်၊ နာ၊မဟုတ်၊ ဇတေဗ္ဗိ အာဘိနိဝေသံ၊ ဤသို့မျှားသော အားဖြင့်မှုလုံး သွင်းခြင်းကိုလည်း။ ပန္ဒိသေဓေတု မေဝ၊ ဣတ္ထိ။ ဇရာ၊လေ၊ သ မရဏန္တိ၊၍။ဇာတိဒံဝစနံ၊ကို။ဝုတ္တံ၊၏။ ။ကောသမသ္သု၊ဆံရုတ်ဆိတ် ၎င်း။ဟတ္ထိဒန္တာ၊ဆင်စွယ်တို့ဖြင့်။ အဿဝါဠာ၊မြင်းမြီးတို့ဖြင့်၊ စာမရိဝါဠာ၊သားမြီးတို့ဖြင့်။ ။ကံကြောင့် ဖြစ်သည်နှင့်စပ် သောဥတု သမုဋ္ဌာနကို။ကံအထူးဖြင့်သုဝဏ္ဏာ၊ ခုဗ္ဗဏ္ဏာ၊သဏ္ဌိ တာ၊ခုသတ္တိတာ၊စသောအထူးသည်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်ကမ္မဇာ ယဟုဆိအပ်၏။ ကံ၏သဟာယအကြောင်းဖြစ်သော ဥတုဗျတ် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည် ကမ္မပစ္စယဥတု သမုဋ္ဌာနမည် ၏။ ။အာဟာရောနုပါလိတံ၊ဣဒံကမ္မဇရုပံအာဟာရပစ္စယံနာမ၊ တိလကကာဠကုဋ္ဌာဒိနိ၊ မဲ့မည်းနှံနာစသည်တို့သည်၊ တထို့ ထိုသဒ္ဒဋ္ဌကဒ္ဒိ။ ဥတု၊သည်၊တသ္မိဗ္ဗိ၊ထိုဒုတိယသုဒ္ဓဋ္ဌကဒ္ဒိဃဏ်း၊ ဝလာဟကော၊တိမ်တိုက်။ ဝုဋ္ဌိဓာရော၊ ရိစ်းရည်အထွဋ်၊ ဓာန် အနံ့ကို။ မရုတ်၊ လွှတ်၏။ပဗ္ဘတာ၊တို့သည်၊နိလာ၊ညိုကုန်သည်၊ ခါယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ။အပရိနိပ္ပန္နာယဒိဿိယံ၊ ဇေဝံသန္တေသု အသင်္ခတာနာမ ဘဝေယျုံတိ၊ ဤတိတသ္မာ သဗ္ဗံရုပံ ပရိနိပ္ပန်း သင်္ခတမေဝဟောတိ။ ။ရုပရုပ်တို့၏ ဝိကာရစသည်မှု၏ အ ဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိနိပ္ပန္နာ၏အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏။ထိုရုပရုပ်တို့၏ ရုပ ဝိကာရစသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ရုပ်၏အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏၊ ရုပ ဝိကာရစသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်ရုပ်ရှိသော်ဖြစ်ကုန်၏ ရုပ်မရှိသော်မဖြစ်ကုန်။ ထိုကြောင့်အသင်္ခတ၏ အဖြစ်ကိုတား မြစ်ခြင်းအကျိုးငှါပရိပ္ပန္နာ၏အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏။ ။

Digitized by Google

ဝိမလာစာရာဘိဓေ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ တံဆိပ်နာမံ တေဝိဇ္ဇိသောမင်းခင်းဆရာတော်သည် ပါဠိအဋ္ဌကထာ ငိုကာ တို့နှင့် အညီရေးသား ပြုစုဆုံးဖြတ်အပ်သော အဋ္ဌသာလိနီ အမည်ရှိသောဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းကျဉ်းအဘွင့် သံဝဏ္ဏနာအဋ္ဌကထာ ဏ်ဂဏ္ဌိပဒ္ဓကားပြီးပြီ။ ။

ကျမ်းကျဉ်းဂဏ္ဌိပဒ္ဓပြီး၏။

Digitized by Google

(နိက္ခေပကဏ္ဍဂဏ္ဌိပဒ္ဓ။)

သဒ္ဓေသံ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏အစွမ်း၊ ရုပ်အသံတတို့၏အစွမ်းဖြင့်
လည်းပြားကုန်သောအလုံးစုံဖြစ်ကုန်သော။ကုသလဒိန်ခမ္မာနံ၊
တို့၏။ပဒဘာဇနယေန၊ဖသစသောစကျစသောပဒဘာဇနိ
နည်းဖြင့်။ (ဖသောဖသနာ၊စသည်။ ယံစက္ခု စတုန်္ဆံမဟာဘူ
တာနံ၊စသည်ကိုယူ)။ ။ယဿဝနကုသလတ္တိကဿယာယံ
ဝိဘင်္ဂနယောဝတ္တော၊ သေသတ္တိကဒုကာနံဝိဇ်ဇေဝဝိဘင်္ဂန
နယော ဟောတိ။ တဿတံ ဝိထ္ထာရဒေသနံ နိက္ခိပိတ္ဝာ၊ လ၊
ဒသေတုံ ကတမေဓမ္မာ ကုသလာတိ နိက္ခေပကဏ္ဍံ အာရဒ္ဓံ
တိ။ ။ကြွင်းသော တိက်ဒုက်တို့၏ ဝိဘင်္ဂနနည်းကို ကုသလ
တိက်ကဲ့သို့ မမှတ်အပ်သည် ဖြစ်ကဆရာ့စကားသည် မသင့်၊
ယထာဟိစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိသစ္စံ၊ ဇထ္ထကုသလတ္တိကေဝိဘင်္ဂ
နနယော သဏ္ဌာတိကဒုကေ၊
သုသက္ကာပဏ္ဍိတေနဝိဘင်္ဂနနယံသလ္လက္ခေတုံ၊ ကထံသလ္လက္ခေ
တုံသက္ကာတိ။ကတမေဓမ္မာ။လ။ အာဒိနာအနုက္ကမေနာတိ။ ။
တံဝိထ္ထာရဒေသနံ၊ ကို။ နိက္ခိပိတ္ဝာ၊ထား၍၊(ပယ်သည်ကို ဆို
သည်)။ဝါ၊အာတွင်း၌သွင်း၍။(ဝိထ္ထာရဒေသနာကိုအာတွင်း၌သွင်း
သည်)။ဟိဝိထ္ထာရေမိ။စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍံ၊သည်။ဝိထ္ထာရဒေသနာ၊
၏။ဣဒံပနနိက္ခေပကဏ္ဍံနာတိသံခိတ္တဝိထ္ထာရခါတုကံဟောတိ၊
ကသ္မာတိ၊စိတ္တုပ္ပါဒ။ လ။ ဝိထ္ထာရောတိ။ တယိဒံကဏ္ဍံနိက္ခေပ
ကဏ္ဍံနာမာတိဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ဟေဋ္ဌာဝုတ္တကာရဏာဝသေနာဝိ
နိက္ခေပကဏ္ဍံနာမ ဟူသောစကားကို မြဲစေထို၍။ ဝုတ္တဥ္စေတံ၊
စသည်ကို မိန့်။ (မူလတော စသည်ကား။ နိက္ခိပိတ္ဝာ၌ စပ်)၊
ဟိ ဝိထ္ထာရေမိ။ ဣဒံ ကဏ္ဍံ မူလတော နိက္ခိပိ တ္ဝာ ဒေသိတံ၊
ခန္ဓတော ဓါရတော ဘူမိတော နိက္ခိပိတ္ဝာဒေသိတံ၊အထ္ထာနိ
နိက္ခိပိတ္ဝာဒေသိတံနာမာတိဝေဒိတဗ္ဗံတိ။(ခန္ဓတော၊ဓါရတော

Digitized by Google

နောင်။ နိဿိပိတွာနေသိတံကိုယ့ဉ်။ မိဂပဒဝဏ္ဍန နည်းထား သည်)။ ဟေတု ဗစ္စယ ပဘဝဓနကာသရဋ္ဌာန နိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန၊ သမ္မယုတ်တရားတို့၏ ကောင်းစွာတည်ရာ၏ အဖြစ်ကို ပြုံးစေ တတ်သည်၏အပွင်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော ဟေတုပစ္စည်း၊ ဖြစ်စေတတ်သော အမွှန်၊ ဖြစ်စေထတ် သော သရဋ္ဌာန်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ (ဟိနောတိ ဝတိ ဇောဆွာ ပဝတ္တတိတိ ဟေတု၊ ပဋိစ္စတေသ္စာ ဇောတိတိပစ္စ ဇော်ဟော။ ပဘဝတိ ဇောသ္စာတိ ပဘဝေါ၊ ဓနေတိတိဓနကော၊ သရဋ္ဌာတိဇေနာတိသရဋ္ဌာနံ၊နိဗ္ဗတ္တေတိတိနိဗ္ဗတ္တကော)။ ။ အတ္ထဝသေန၊အနက်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ဓမ္မတို့၏ ကိစ္စ၏အစွမ်း ဖြင့်။ ။ကုသလမူလတို့၏ဟိတ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ဓမ္မဝသေနဟု သင့်သည် မဟုတ်လော ဟူမူ။ သင့်သော်လည်း၊ အလောဘစေ သောသုံးပါးတို့၏တူသောမူလအနက်၏ အစွမ်းဖြင့်ပြအပ်သည် ၏အဖြစ်ကိုရည်၍အတ္ထဝသေနဟုဆိုအပ်၏။ ၎င်းပါဠိဖြင့်ဓမ္မဟူ သည်သဘာဝထည်း။ အတ္ထဟူသည်ဓမ္မကိစ္စတည်း။ သဘာဝ ဟူသည် သမ္မယုတ်တရားတို့၏ ကောင်းစွာတည်ရာ၏ အဖြစ် ကို ပြုံးစေ တတ်သော မူလ သဘော ထည်း။ အတ္ထ ဟူသည် သမ္မယုတ်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုခြင်းကိစ္စတည်း။ ။(တေ ဟိအလောဘာဒိဟိ သမ္မယုတ္တော၊ ဖြင့်။ တတိယာ တပ္ပုရိသ သမာသ်ကိုပြသည်)။သေသပဒနွယဝသေန၊ကြွင်းသောအဓေါ သအမောဟဟူသောပုဒ်နှစ်ခုတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ။မူလတို့ဖြင့်မိမိ ၏ ပစ္စည်းအား ဖြင့် ကုသိုလ်တို့ကိုသိမ်းကျုံး၏။ ခန္ဓာတို့ဖြင့်သ ဘောအား ဖြင့်၊ ကံတို့ဖြင့် တပါးကို ဖြစ်စေ တတ်သော ကိစ္စ အား ဖြင့် သိမ်းကျုံး၏။ မူလတို့ဖြင့် ကုသိုလ်တို့၏ အဖြစ် မရှိ သည်၏အဖြစ်၏အကြောင်းကိုပြ၏။ ခန္ဓာတို့ဖြင့် ထိုသမ္မယုတ် ဖြစ်သော တရားတို့၏ အဖြစ် မရှိခြင်း သဘောကို။ ကံတို့ဖြင့် ကောင်းသောအကျိုးပေးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။ မူလတို့ ဖြင့်ဒုဓါန၏ ပြည့်စုံ ခြင်းကြောင့် အာဒိကမ္မိကဈာန၏ အဖြစ်ကို။

ခန္ဓာတို့ဖြင့် သဘာဝ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် မဇ္ဈေကလျာဏ၏ အဖြစ်ကို။ ကံတို့ဖြင့် ဖြစ်စေတတ်သည့်၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ပရိယောသာနကလျာဏ၏အဖြစ်ကိုပြု၏။ ။ဝိဝိက်ဆ္စာဥဒ္ဓစ္စနိဿိတ ယှဉ်သော မောဟသည်ရှိလျှင်းမူလည်း။ ထိုမောဟနှင့်ကင်း၍ ထိုသမ္မယုတ်၏ အဖြစ်သည်မရှိ။ ထိုကြောင့်ထိုသမ္မယုတ် ဖြစ်သောဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စတို့ကို ယူအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ မောဟကို ယူအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ထိုကြောင့်၊ တံသမ္မယုတ္တစတုက္ခန္ဓတောစဥဋ္ဌိအကုသလံနာမနုတ္ထိဟုဆိုသော်။ ။ထွေး ဤကုသလကိုက်၌၊ တဒေကဋ္ဌာစကိလေသာတိ အာဒိ၊ သော၊ ယံဝစနံဝုတ္တံ၊ထတ္ထတသို့ဝဝစနေ၊၌။ ကေသို့စိတ္တေ၊၌။ ကေသို့ ပုဂ္ဂလေဝါ၊၌လည်း။ ဌိတံ၊ ဇာတိတသ္မာကေဋ္ဌံ။ ။ထိုကိုခဲ့ဖို့၍ တတ္ထစသည်ကိုမိန့်။ ။သဟဇာဝေနကေဋ္ဌံသဟဇေကဋ္ဌံ၊ သဟဇံဝါကေဋ္ဌံသဟဇေကဋ္ဌံ၊ ပဟာတဗ္ဗန္တိပဟာနံ။ ပဟာနဘာဝေနပဟာတဗ္ဗံဝါကေဋ္ဌံပဟာနေကဋ္ဌံ။ ။တေနလောဘာဒိနာ၊နှင့်။ တတ္ထတတ္ထ၊ထိုထိုသို့သောတိက်ခုက်စသည်၌၊နိဿဋ္ဌေန၊သော။အညေနဝါ၊နှင့်ငင်း။ ။အကြင်မိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာစသည်နှင့် အကြင်မာနဥဒ္ဓစ္စစသည်ကိုတကွပယ်အပ်၏။ ထိုအကုသိုလ်နှင့် ထိုအကုသိုလ်သည် တယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌တည်၏။ တခုသောအကုသိုလ်ကိုပယ်အပ်သော်ငင်း၊မပယ်အပ်သော်ငင်း။၌ မှတပါးသောအကုသိုလ်၏ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်၏ငင်း၊ မပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်၏ငင်း အစွမ်းဖြင့် အချင်းချင်းမကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ။တိဏိလက္ခဏာနိဟူသည်။အနိစ္စနုက္ခအနုတ္တ၏ အဖြစ်တည်း၊ တိသောပညတ္တိယောဟူသည်၊ နာမပညတ်၊ ကသိဏပညတ်၊ သတ္တပညတ် တို့တည်း။ ဃဋုပဋုစသောအလုံးစုံသောနာမ်သည်နာမပညတ်မည်၏။ ထိုထိုပထဝီကသိုဏ်းဝန်းနိမိတ်ကိုငင်း။ ဘာဝနာအထူးကိုငင်း စွဲ၍ယူအပ်သောစျာန်၏အာရုံအထူးသည် ကသိဏပညတ်မည်၏။ ချပ်ဝေဒနာစသည်ကိုစွဲ၍ ဗြဟ္မဝိဟာရစသည်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော့

ပါဒါဒါပညတ်သည်သတ္တပညတ်မည်၏။ပရမတ္ထတို့ကိုမလွတ်မူ၍ ခေါ်ဝေါ်အပ်သော၊ဝိဟာရ၊ မဋ္ဌစသောဥပါဒါပညတ်ကိုသတ္တ ပညတ်ကဲ့သို့ယူသဖြင့်ယူအပ်၏။ ထိုအနိစ္စစသောလက္ခဏာတို့ကို အောက်စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍာ၊ ရူပကဏ္ဍာတို့၌ဝိညတ်စသည်တို့ကဲ့သို့ မဆိုအပ်ကုန်၊ သဘာဝမမြဟုတ်ကုန်၊ထိုကြောင့်မရေအပ်ကုန် ဟူဆိုအပ်ကုန်၏။ထိုစကားသည်မှန်၏။ တစုံတခုသောသဘာဝကိုကသလတိက်ဖြင့်မသိုဟ်အပ်ဟုဆိုခြင်းငှါမသင့်။ ။ တမ္မဘူမိကဏ္ဍာဘူမိတိ၊၍။ဝုတ္တော၊သော်။ တမ္မကဏ္ဍာဘူမိယော၊ နိသောမြေ၊မည်းသောမြေတို့ကို။ ဝုစ္စန္တိယထာ၊ ဇုံဝံတထာသု ခမ္မိသုခဘူမိနာမ။ ဥစ္စုသာထိနံ၊ ကြဲသလေးတို့၏။ ဇာ၊၍ဝေဒနာတိက်၌။ တံ၊ထိုနောက်ဖြစ်သောဝိကပ်ကို။(ကာမာဝစရေစသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သောသုခသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုသုခဘူမိဟူ၍ဆိုသည်)။ ။သုခဘူမိယံဟုဟောလျှင်ပြီးကောင်းပြီဝျက် အဘဲ့ကြောင့် ကာမာဝစရေ စသည်ကို ဟောလေသနည်း။ ယသ္မာစသည်ကိုမိန့်။ ။တံပဘေဒံ၊ထိုသုခဘုံ၏အပြားကို။ ။ အဘိဓမ္မာဒ္ဓ ဘူမိသဒ္ဒါ ကာမာဝစရေစသော တရားတို့၌ထင်၏။ ထိုကြောင့် စတူသုဘူမိသု ကုသလံ စသည်တို့၌ တပါးသောဘုံကို ယူခြင်းသည်မဖြစ်။ ။သုခဘူမိယံ၊ သုခသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် တည်းဟူသောဘုံ၌။ ယာသာသုခဝေဒနာအစ္ထိ၊ တံ၊ကို။ ဟိသစ္စံ၊အယံဝိတိကောမုတ္တကောနာမ။ ။အရူပဓမ္မာဝိယ၊သို့။ရူပဓမ္မာဝိ၊သည်လည်း။ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ၊တို့သည်။ ကိစ္စာဝိအစ္ထိ၊ပနတထာဝိ။ အနာရမ္မဏာတ္တာ၊ ချပ်တရားတို့၏အာရုံကိုမယူတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေ၊ ထိုရူပ်တရားတို့သည်။ ကမ္မသရိက္ခကာ၊ ကံနှင့်တူကုန်သည်။ နဟောန္တိ။ဤတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ရူပ်တရားတို့၏ ကံနှင့်မတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာရမ္မဏာ၊ အာရုံကိုယူတတ်ကုန်သော။ အရူပဓမ္မာဝ၊ တို့ကိုသာဣဿင်၊ ဝုတ္တာ။ ဓိဇသရိက္ခကံ၊ မျိုးစေ့နှင့်တူသော။ ဖလံဝိယ၊ အသိုးကဲ့သို့တည်း။ သာလိသိသံ၊ သလေး နှံသည်။ ပက္ကံ၊ မှည့်

Digitized by Google

သည်။ ပရိဏာတံ၊ ရင့်သည်။ ဗီဇသရိက္ခကတော၁၊ မျိုးစေ့နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာလိဇ၀၊ သလေးနှံကို သာဏ္ဍ၊ သာလိဖလန္တိ၊ သလေးသီး ဟူ၍၊ သလေးမျိုးစေ့၏ အကျိုးဟူ၍။ ဇ၀ မေ၀၊ သာဏ္ဍ၊ ရုပ်ပိ၊ သည် လည်း။ (၀ဋ္ဋဂါမဏိ)၊ ကိုလည်း။ (၀ဋ္ဋဂါမဏိ)။ ဒီဏာ သ၀ဿ ခန္ဓာ ပစ္စယာ ဗိယ ကိစ္စာဝိဟောန္တိ၊ ပနတထာဝိမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနံအနုပါဒိဏ္ဏာနေ ဝါတိ။ မာတုလတ္ထေရော၊ ဦးရိုးထေရ်။ စူဠဝိတ္ထေရော၊ ဆ ထွေးထေရ်။ ။ငါတို့၏ဦးရိုးထေရ်ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်ထျင်အာရုံရှိသော ဥပါဒါနိန်၏ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တို့သည် သာဏ္ဍ အကြောင်းဖြစ်၏။ ဃောကုတ္တရာခန္ဓာတို့သည်အကြောင်းမဖြစ်ကုန်။ ခန္ဓာဏ္ဍ အာရုံ ရှိသော ဥပါဒါနိန်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်၌ကား သိဘွယ်မရှိ။ ။အဂဟိတာနိ၊မယူအပ်ကုန်။အပရာမဋ္ဌာနိ၊ မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ် အပ်ကုန်။ ဇာတိတဏ္ဍာ၊ ကြောင့်၊ ဟိယဿ။တာနိ၊ထိုမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ပစ္စယာနဟောန္တိတိ၊ သန္တာတ္တော၁၊ ရဲရဲတောက်ပသော။ အယောဂုဠော၊ သံတွေသံချောင်းသဉ်။မက္ခိကာနံ၊ယင်တို့၏။အဘိနိသိဒနသ၊နားခြင်း၏ တေဇုသဒ္ဒါ၁၊ တက်သောတန်းခိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပါဒါနိန်တို့သည် မယူအပ်သော တရားတို့သည် အနုပါဒိနိယ မည်ကုန်သကဲ့သို့။ထို့အတူသံကိလေသတို့သည်မယူအပ်ကုန်သောတရားတို့သည် အသံကိလေသိကမည်ကုန်၏ဟု ညွှန်းဆို၍။အသံကိလိဋ္ဌအသံကိလေသိကောသိဇသေ၀နယော။မိန့်၊ ဗဒ္ဓနာနိ၊ဘွဲ့ရှက်တတ်ကုန်သည်တည်း။ဝိဇ္ဇမာနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်သတိ၊ထင်ရှားရှိသော။ ခန္ဓပဉ္စကသဒ်ါတေ၊သော။ ကာယေ၊ ဒ္ဓ။ ။(ဝိဇ္ဇမာနဋ္ဌေန။လ။ကာယေ၊ကားဝိဂြိုဟ်ပြ၊သံဝိဇ္ဇမာနော ကာယောသက္ကာယော။ပြု)။အဘဲ့ကြောင့်ကာယသဒ္ဒါကိုဝိဇ္ဇမာနပုဒ်ဖြင့်အထူးပြုအပ်သနည်း။ဒိဋ္ဌိ၏အာရုံဖြစ်သောကာယသည် ထင်ရှားမရှိသည်ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်လောဟူမူ။ဒိဋ္ဌိဖြင့်ယူအပ်သောအတ္တသည်မရှိ။ ယင်းသို့ မရှိလျှင်းမူလည်း။ အကြောင်ဥပါဒါ

Digitized by Google

ကဋ္ဌနဲ့ဝတ္ထိနဲ့ဆိုဝိပလ္လတ္ထဂ္ဂါဟသည်ဖြစ်၏။ ထိုဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်သာလျှင်ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုကြောင့်အကြင်ကာယဒဋ္ဌိအဇ္ဈတ္တမာနိစ္စစသော ဘောက်ပြန်သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ယူခြင်းသည်ရှိ၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟုဆိုအပ်သောထိုကာယကို။ထိုကာယဒဋ္ဌိ နိစ္စစသောအခြင်းအရာ၏မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါငင်း။ ချုပ်နစ်သော သဘောဓ၏သာလျှင် ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှါငင်း။ ဝိဇ္ဇမာနောကာယောဟုအထူးပြု၍ဆိုအပ်၏။ လောကုတ္တရာခန္ဓာတို့ကိုကား ရံခါအဝိဇ္ဇမာနာကာရအားဖြင့်မယူအပ်ကုန်။ ထိုကြောင့်ဝိဇ္ဇမာနောဟူသောဝိသေသနကို မထိုက်ကုန်။ ။သယံ၊မိမိသည်။(ဒိဋ္ဌိကိုဆိုသည်)။သတိ၊ထင်ရှားရှိ၏။ဝါ၊သော။ တသ္မိ ကာယေ၌။(ဒိဋ္ဌိတည်း)။ မိမိသဉ်ယူအပ်သောအခြင်းအရာ၏ထင်ရှားမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် မိမိသည်သာလျှင်ထင်ရှားရှိ၏။ ဒိဋ္ဌိဖြင့်ယူအပ်သောအတ္တ၊ အတ္တနိယသည်ထင်ရှားမရှိ။ ။သိလေန၊ နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းမဖြစ်သောခွေးတို့၏အလေ့သိလဖြင့်၊ဝတေန၊ ခွေးတို့၏အကျင့်ဖြင့်။ ဇ္ဈာတိ၊သို့။ဂဟိတသမာဒါနံ၊စွဲလမ်းအပ်သောမှားသောအားဖြင့် ဆောက်တည်ခြင်းသည်။ ဇ္ဈာဓေဝ၊ ဤနဝဝင်ရောက်ရာထိုဏ်ဂူ ဒွါသာလျှင်။ ဒေဝဘူတသ၊ နတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ မေ၊အကျွန်ုပ်သည်၊သတေ၊ဖြစ်လျက်။ပုန၊ တဘန်။အာယုစ၊ ကိုလည်း။ မေ၊သည်။လဒ္ဓေါ၊ရအပ်ပြီ။ဇဝံ၊သို့။ မာရိသ၊ဆင်းရဲခြင်းကင်းတော်မူသောအရှင်ဘုရား။ ဝါ၊မာရဂါးပါးတို့ကိုလွှမ်းမိုးနှိပ်နင်းတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား။တုံ၊သည်။ဇာနာဟိ၊သိတော်မူလေ့။

အာဂမာဓိဂမာဘာဝါ၊ပရိယတ်မဂ်ဖိုလ်၏မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသုတဝါဇ္ဇတိ၊ ၍။ ဥပေယျာ၊ ၏။ ဟိဝိဇ္ဇာရေမိ။ ယဿ၊ အား။(နေဝအတ္ထိဒ္ဓိစပ်)။ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာ ဝိနိစ္ဆယရေဟိ တဇ္ဇာ၊ပါဠိကိုသင်ခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း၊အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမေးမြန်းခြင်း၊ပညာရှိတို့နှင့်တကွမေးခြင်း၊ ဖြေခြင်းတို့၏အစွမ်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဒိဋ္ဌိပဋိသေဓကော၊

Digitized by Google

မိစ္ဆာအယူကိုတားဖြစ်တတ်သော။ အာဂမော၊ ပရိယတ်သည်၊ နေ၀အထွေး။ ပဒိုပတ္တိယာ၊ဖြင့်။ အဓိဂန္တွဿ၊ ရအပ်သောမဂ်ဖိုလ်၏။အနုဓိဂတတ္တာ၊ မသိအပ်မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိဂမော၊မဂ်ဖိုလ်သည်။နေ၀အထွေး။ သောပုဂ္ဂလော၊ကို၊အာဂမာဓိဂမာဘာ၀ါ၊ ကြောင့်။အသုတ၀ါဇာတိ၏။ ဥပယော၊ ၏၊ သွားယံသောအယံပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပထူနံ၊ များစွာသော ကိလေသာတို့ကို။ ဓနနာဒိဟိ၊ဖြစ်စေခြင်းအစရှိကုန်သော။ ကာရဏောဟိ၊ ထို့ကြောင့်။(ပထုကိလေသေဓနေတိတိပုထုဇ္ဇနော)၊ ၀ါ၊ ကား။ ပထုဇ္ဇနဿ၀ဂ္ဂော၊ ပုထုဇဉ်တို့၏အတွင်း၌ ၀င်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ၌သူသည်။ ပထ၀၊ အရိယာတို့မှအသိုးသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဓနော၊ လူတည်း။ ဇာတိတသ္မာပုထုဇ္ဇနော။(ပုထုဇ၀ေဓနောပုထုဇ္ဇနော)။ ။ဟိ၀ိဇ္ဇာရေဓိ၊သောပုဂ္ဂလော။သာဓကမူထို၍။ယထာဟစသည်ကိုမိန့်။ ။ပုထု၊ များစွာ ကုန်သော။ အဝိဟတ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကာ၊ မင်းဖြင့် မသတ်အပ် သေးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိကုန်၏။(ဓနိတာအဝိဟတာတိဓနာ။ ပုထုဓနာဇေတသ္မာပုထုဇ္ဇနာ။ပြု။ဓနသဒ္ဒါသည် အဝိဓာတတ္ထ၊ ထိကြောင့်ဋီကာ၌။ အဝိဓာတမေ၀ဓနသဒ္ဒေါ ၀ဒတိ။ ဟူ၏)။ ။ပုထုသတ္ထာရာနံ၊ များစွာသောဆရာတို့၏၊ ရာ မလွှဲ ကိကာ၊ မျက်နှာကို မော်၍ ကြည့်တတ် ကုန်၏၊ (ပုထုဓနော ဇေတသ္မာ ပုထုဇ္ဇနာ။ များစွာ သော ဆရာထိုကိုမြတ်နိုးခြင်း ဆည်းကပ်ခြင်း ရှိသည်။ ဓနသဒ္ဒါသည် အဘိသဒ်ရဏာဒိအတ္ထ)။ ပုထုသဗ္ဗဂတိဟိ၊တို့မှ။ အ၀ဠ်တာ၊ မထမြောက်တတ်ကုန်။ ဇာတိတသ္မာ ပုထုဇ္ဇနာ။ ပုထုနာနာဘိသဒ်ရေ၊ တို့ကို၊အဘိသဒ်ရောန်၊စီရင်တတ်ကုန်၏။ (ဓနေန်အဘိသဒ်ရောန်တိဓနာ။ဓနသဒ္ဒါသည်အဘိသဒ်ဂါရဏာထ္ထ)။ ပုထုနာနာဩဃေဟိ၊ တို့သည်။ ဂုဏ်၊ မျှောအပ် ကုန်၏။ (ဓနေန်ဂဟဏ်တိဓနာ။ ပုထုဓနာဇေတသ္မာ ပုထုဇ္ဇနာ)။ ပုထုနာနာသန္တာ ပေဟိ၊ အထူးထူး ရာဂမိုး စသော ပူပန်ခြင်း တို့ဖြင့်၊

Digitized by Google

ဘဲအပြေအလွ်ိ၊ကုန်၏။(ဇနေန္တိသဘဲပြေန္တိတိဇနာ၊ပုထုန္နင့်တွဲမြဲ)။ ထုနာနာပရိဋ္ဌာဟော်ဟိ၊အထူးထူးကိုလေသာတည်းဟူသော လောင်ခြင်းထိုဖြင့်၊ပရိဒယ္ဟန္တိ၊တိုက်တတ်ကုန်၏။(ဇနေန္တိပရိ မ္ဟာန္တိတိဇနာ)။ ပုထုပဉ္စသုကာမဂုဏောသု၊တို့၌။ ရတ္တာ၊ထပ် ဘတ်ကုန်၏၊ဂိဒ္ဓါ၊ကပ်ငြိတတ်ကုန်၏။ ဂဓိတာ၊မက်မောတတ် ကုန်၏။ ရဇ္ဇိတာ၊မိန်းမောတတ်ကုန်၏။ အဇ္ဈောသန္နာ၊ မျိုချုပ်ငြိး ဆုံးတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ နစ်ထတ်ကုန်၏။ လဂ္ဂါ၊ ဆွဲတတ်ကုန်၏။ လဂ္ဂိတာ၊ ဆွဲသောအားဖြင့်ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဗလိဗဒ္ဓါ၊စပ်ကွက် ထတ်ကုန်၏။ ဝါ၊နှိပ်စက်တတ်ကုန်၏။(ဇနသဒ္ဒါသည်၊ ရာဂါဒိ အဏ္ဏ)။ ပုထုပဉ္စဟိနိဝရဏောဟိ၊တို့သည်။ အာဝုဏာ၊ပိတ်အပ် ကုန်၏။ နိဝုတာ၊ မျောက်အပ်ကုန်၏။ ဩဝုတာ၊အောက်မှဝိတ် အပ်ကုန်၏။ ပိဟိတာ၊ အထက်မှ ဝိတ်အပ်ကုန်၏။ ပဒို့ဿန္နာ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်၏။ပဒို့ကုဇ္ဈိတာ၊ထက်ဝန်းကျင်မျောက်အပ်ကုန် ၏၊ပုထုနံ၊ကုန်သော။ ဂဏနပထံ၊ ရေတွက်ခြင်း၏ အကြောင်း ကို၊အတိတာနံ၊လွန်၍ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယဓမ္မပရမ္မုခါနံ၊ အရိ ယာတို့၏တရားမှမျက်ကွယ်ဖြစ်ကုန်သော။ နိစ္စဓမ္မသမာစာရာ နံ၊ယုတ်နိမ့်သောအကျင့်ရှိကုန်သော။ဇနာနံ၊တို့၏။အယံ၊သည်။ ပုထု ဝိသံ ယော၀၊ ပုထုဇဉ်တို့မှ အသိုး သာဝျင်း၊ သန့်ရှင်း သို့။ ဂတော၊ ရောက်သည်တည်း။ သိလ သုတာဒိ ဂုဏယုတ္တော်ဟိ။ ကုန်သော။ အရိယေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိသံသဒ္ဒေါ၊ မနှီးနှောသော။ ဇနော၊ထည်း။ဇေဝံ၊သို့။အသုတဝါပုထုဇ္ဇနော၏။ ဇေတော်ဟိဒ္ဓိ ဟိပဒေဟိ၊တို့ဖြင့်။(ဝုတ္တောဒ္ဓစပ်)။ ။ဒုဝေါလ၊ပုထုဇ္ဇနော၏၊ ၍ယေတေဒွေပုထုဇ္ဇနာဝုတ္တာ။ ။ပုထုဇ္ဇနာ၊တို့ကို၊အဒွေ ပုထုဇ္ဇနော၊သည်။ဇကော၊တယောက်။ကထျာဇာပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ဇကော၊တယောက်။ ဇာတိ၊သို့။ဒုဝေါ၍။ အာဒိဝစနန္တုနာ၊ နေမင်း၏အဆွေဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓေန၊သည်။ဝုတ္တာ၊ကုန်၏။

ကိလေသေဟိ၊တို့မှ၊အာရကတ္တာ၊ဝေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း၊ အနယော၊ အစီးအပွါးမဲ့တို့ကို။ နဇ္ဈဂိယနတော၊ မဖြစ်စေ

Digitized by Google

တတ်သော ကြောင့်၎င်း။ အယေ၊ အစိုးအပွါး တို့ကို။ အရိယန တောစ၊ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်၎င်း။အရနိယတော၊ ဆည်း ကပ်အပ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ (အာရ ကတ္တာ စသော အလုံးစုံတို့၌ နိဂ္ဂဟိတ်လက္ခဏာ နည်းအားဖြင့် အရိယဟုပြီးစေ)၊ ဗုဒ္ဓါစဝုစ္စတိ။ဝါ၊ ဗုဒ္ဓါဇေ၊တို့သည်သာလျှင်။ ဇ္ဈာနအရိယော၊ ။ သာ ဓက မူလို၍။ ယထာဟ စသည် ကို မိန့်။ ။သပ္ပုရိသ ဟူသောပုဒ်၌လည်းဘုရားကိုသာသပ္ပုရိသဟုယူရမည်လော၊ သပ္ပုရိသာတိ ဇ္ဈာ ပန စသည်ကို မိန့်။ ။ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဇ ထာဂတသာဝကာစ၊ တို့ကိုဆင်း။ သပ္ပုရိသာတိ၊ ၍။ ဟိသဒ္ဒ၊ တေ၊ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတထာဂတသာဝကတို့သည်။ ဝါ၊သဒ္ဒေ ဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ဇေတေ၊ထိုဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့ကို။ နွေဓာပိ၊ အရိယ၊ သပ္ပုရိသဟူသော နှစ်ပါးအ ပြားအားဖြင့်လည်း။ဝုတ္တာ၊၏။ဟိသဒ္ဒံ၊ဗုဒ္ဓသာဝကာပိ၊တို့သည် လည်း။အရိယာစသပ္ပုရိသာစ။ ။ယောဓိရော၊သည်။ဝေ၊စင် စစ်။ကတညူ၊ပြုအပ်ပြီးသောကျေးဇူးကိုသိလေ့ရှိ၏။ ကတဝေ ဒိ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကျေးဇူးကို ထင်စွာပြုလေ့ရှိ၏။ ကလျာဏ မိတ္တော၊ ကောင်းသော မိတ်ခင်ပွန်းရှိ၏။ ဒဠ္ဘဘတ္တိစ၊ မြဲမြံစွာ ဆည်းကပ်တတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုက္ခိတဿ၊ ဇ္ဈာ ကိစ္စံ၊ကို။သက္ကစ္စံ၊ရိုသေစွာ၊ကရောတိ၊၏။တထာဝိဓံ၊ ထိုသို့သ ဘောရှိသောပညာရှိကို။ သပ္ပုရိသံ၊၍။ ဝဒန္တိ၊ကုန်၏။ ။ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ။ ယောပုဂ္ဂလော၊သည်။ သောပုဂ္ဂလော၊ကို။ ဝေဒ တဇ္ဇော၊၏။ သော၊ ထိုအရိယာတို့ကိုဖြင်ထွေမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ဒုဝိဓော၊၏။ တေသု၊ထိုနှစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ တေသံဓဂ္ဂ။နံ၊ထိုမံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခုတို့၏။ ဝဏ္ဏာမတ္တဂဟဏ တော၊ အဆင်းမျှကိုယူတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ နာမ် ယဘာဝ ဂေါစရတော၊ အရိယာ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော မဂ် ဖိုလ်ကိုအာရုံမပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အရိယာဒိဗ္ဗာ အဒိဋ္ဌာဝဟောတိ။ တေ၊ထိုခွေးမြေခွေးစသည်တို့သည်၊ နာ

Digitized by Google

ယာနံ၊တို့ကို။နစဒဿာဝိနော၊မြင်လေ့မရှိကုန်။ ဝုစ္စုပဇ္ဇန္တိတော၊ ကြီးမှရဟန်းပြုသောသူသည်၊ပုဿိ၊၏။ မဟာလွကော၊ အသက်ကြီးသည်။ နစာနာတိ။ ဇဝံ၊သို့။ အာဝုသော၊တို့။ အရိယာ၊တို့သည်။ ဒုဇ္ဇာနာ၊သိနိုင်ခဲကုန်၏။ ။ဝက္ကလိ၊လိ။ တေတယာ၊ သည်။ဒိဋ္ဌေန၊သော။ဇာမိနာပုတိကာယေန၊ဖြင့်။ကိံ၊အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဝက္ကလိ၊ လိ။ယော၊သည်။ ဓမ္မံ၊ကို။ ပဿတိ၊၏။ သော၊သည်။မံ၊ကို။ ပဿတိ၊၏။ အပဿန္တော၊မမြင်သောသူကိုငင်း။ အရိယာဓိဂတံ၊အရိယာတို့သည်သိအပ်သော။ ဓမ္မံ၊ကို။ အနဓိဂစ္ဆန္တော၊ မသိသောသူကိုငင်း။ အရိယကရဓမ္မာနံ၊ အရိယာ၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ် စသော တရားတို့ကိုငင်း။ အရိယဘာဝဿစ၊ အရိယာ၏အဖြစ်တည်းဟူသော မဂ်ဖိုလ် ကိုငင်း။ အဒိဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်။ အရိယာနံ အဒဿာဝိတိ၊၍။

ဝိနယေနာမနုဝိဓေ၊ ဇွေ၊ ဤနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဇကမေကံ၊ သည်။ ပဗ္ဗဓာ၊ ၏။ တဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်အား။ အဘာဝ တော၊ ကြောင့်။ အယံပုဂ္ဂလော၊ ကို။ အဝိနိတောတိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊အယံဝိနယောနုဝိဓေတိ။ ။အဇိတ၊တ။လော ကသ္မိ်၊ ၌။ ယာနိသောတာနိ၊ အကြင်တဏှာဒိဋ္ဌိလေသနုစရိုက်အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အထျဉ်တို့သည်။ သဝန္တိ၊ ဒီးဒီးစီးကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုတဏှာစသော အထျဉ်တို့ကို။ နိဝါရဏံ၊ တာဒြမြစ်ကြောင်းတရားကား။သာတိ၊သတိတရားတည်း။ သောတာနံ၊တို့ကို။ သံဝရံ၊စောင့်ရှောက်တတ်သောတရားကား။သတိ၊၍။ အဟံ၊ငါဘုရားသည်။ ဗြူမိ၊၏။ပညာယ၊မဂ်ပညာဖြင့်။ ဇ ဝေ၊ထိုတဏှာ သောတစသောအထျဉ်တို့ကို။ ပိဓိယရေ၊ပိတ်ဆို့တားမြစ်ကုန်ရာ၏။ ။ခန္တိဟူသည်အဓိဝါသနခန္တိတည်း။ ထိုအဓိဝါသန ဟူသည် သည်းခံသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်သောခန္တိတည်း။ ဇကေတို့ကားပညာဟူ၍ဆိုကုန်၏။ ဝါ၊ အန္တေါသသည်သာဣျင်တည်း။ ။သဗ္ဗေဝိ၊သော။အယံသုံ

ဝရော၊ကို။ (ဝုစ္စတိဋ္ဌစပ်)။ ယထာသကံ၊အကြင်အကြင်မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော၊ သံဝရိတဗ္ဗာနဉ္စ၊ကုန်သော၊ကာယဒုစ္စရိတာဒီနံ၊ တို့ကို။သံဝရေဏတော၊ကြောင့်။သံဝရောတိ၊၍။ဝိနေတဗ္ဗာနဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနံ၊ ဒုဿီလျဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မဒ္ဒဿနစ္ဆဟုဆိုအပ်ကုန်သော အ ဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ အကုသိုလ် တရား တို့ကို။ ဝိနယ နတော၊ ကြောင့်။ ဝိနယောတိဝုစ္စတိ။ ဒီပါလောကေန၊ဆီမီးရောင်ဖြင့်၊ တမသော၊အမှိုက်ကို။ပဟာနံဏ္ဍဝ၊သို့။တထာတေနတေနဝိပဿ နာဉာဏေန၊ဖြင့်။တသတသအနုတ္တသော၊ကို။ယံပဟာနံအတ္ထိ၊ ဇေတံပဟာနံတဒင်္ဂပ္ပဟာနံနာမာတိ။ ။မေး၍ခဲ့ပြီး၍။ သေယျထိဒံစသည်ကိုမိန့်။ ။နာမရူပဝဝတ္ထာနေန၊နာမ်ရုပ်တို့၏သ ဘောလက္ခဏာကိုပိုင်းခြားတတ်သောနာမရူပဝဝတ္ထာနဉာဏ် ဖြင့်။သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊၏။ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန၊ဖြင့်။ အဟေတုဝိသ မဟေတုဒိဋ္ဌိနံ၊အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ဝိသမဟေတုကဒိဋ္ဌိတို့ကို။(ယံ ပဟာနံဋ္ဌစပ်)။ တသော၀၊ ထိုပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၏သာလျှင်၊ ကထံကထီဘာဝသ၊ သို့လားသို့လော်ဟု တွေးတောခြင်း ရှိ သည်၏ အဖြစ်ကို။ အဟံမမာတိ ဂါဟသ၊ ငါ ငါ၏ဥစ္စာဟုစွဲ လမ်းခြင်းကို။ ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ၊ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဋ္ဌဝင်း။ နိဗ္ဗာနေစ၊ဋ္ဌဝင်း။ ပဋိလောမဘာဝသ၊ ဆန့်ကျင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဿတ ဥစ္ဆေဒ အယူကို။ ဝါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဋ္ဌ ဖုံးလွှမ်းတတ် သောမောဟကို။(နိဗ္ဗာန်ဋ္ဌပဋိလောမဘာဝဟူသည်။သဒ်ါရုတို့ ဋ္ဌမျှလျော်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊နိဗ္ဗာန်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သောမော ဟတည်း)။သဒ်ါရုန်မိတ္တဂ္ဂါဟသ၊ သဒ်ါရုနိမိတ်ကို ယူခြင်း ကို။ ။ဂေါတြဘူသည်သဒ်ါရုနိမိတ်တည်းဟူသောအာရုံကို လွန်ရကား၊ပဟာနံကိုအတိက္ကမန်ဘွင့်။ ။ပဝတ္တိဘာဝန်ဝါရ ဏတော၊ နိဝရဏတို့၏ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်တတ် သောကြောင့်။ ဃဋ္ဋပ္ပဟာရေန၊ အိုးဖြင့် ခတ်သဖြင့်။ သေဝါ လသ၊မှော်ကို။ပဟာနံဏ္ဍဝတတ်ဆာယံပဟာနံအတ္ထိ၊ဇေတံပဟာနံ

ဒိကဋ္ဌမ္ဘနုပ္ပဟာနံနာမ။စတုန္နံအရိယမဂ္ဂါနံ၊ ထိုကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ပွါးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အပ္ပဝတ္တိဘာဝေန ဒ္ဋ္ဌဗ္ဗော)။ သရဒယပဂ္ဂိကသာ၊ သရဒယအာဘိုရိသော။ (သရဒယပဂ္ဂိက ဟုဆိုသောကြောင့်။ အလုံးစုံသောကိလေသာကုံယူ)။ ကိလေသဝဏ္ဏာသာ၊ ကိလေသာအပေါင်း၏။ အစွန်စွန်၊ စင်စစ်။ အပ္ပဝတ္တိဘာဝေန၊ မဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ယံပဟာနံအတ္ထိ၊ ဇာနံသမုဒ္ဓေ ဒုပ္ပဟာနံနာမ။ ။အသို့ဟောသနည်း၊ တံတံမဂ္ဂဝတော်စသည် ကိုမိန့်။ ။တံတံမဂ္ဂဝတော၊ ထိုထိုမဂ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ယံပဟိုပဿဒ္ဓတံအတ္ထိ။ သဗ္ဗသင်္ခတမိသုဒုတ္တာ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့မှ ထွက်မြောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟီနသဗ္ဗသင်္ခတံ၊ ပယ်အပ်သော အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားရှိသော။ ယံနိဗ္ဗာနံအတ္ထိ၊ တေံနိဗ္ဗာနံနိဿရဏာပ ဟာနံနာမ။သဗ္ဗဝိဇ်ဇတံပဟာနံပဟာနဝိနယောတိဝုစ္စတိ။ တံတံ ပဟာနဝတော၊ ထိုထိုပဟာန်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။တဿတဿဝိ နယဿ၊ ထိုထိုပယ်ဖျောက်ခြင်း၏။ သဗ္ဗာဝတော၀ိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဇတေံ၊ ဤအလုံးစုံသောပဟာနကို၊ပဟာနဝိနယောတိဝုစ္စတိ။ ဘိန္နသံဝရတ္တာ၊ ပျက်သောစောင့်စည်းခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဝင်း။ ပဟာတဗ္ဗဿ၊ကို။ အပ္ပဟီနတ္တာစ၊ ကြောင့်ဝင်း။(ဟိတ်နှစ်ခုကိုနုတ္ထိဒ္ဓစပ်)။အဿုတဝတောဇေဿုပုထုဇ္ဇနဿနတ္ထိ။တဿ၊၏။ တသ္မာအဘာဝတော၊ကြောင့်။ ဇယံ၊ဤအကြားအမြင်မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဝိနိတောတိဝုစ္စတိ။ သပ္ပုရိသာနံ၊လ။အဝိနိတောတိဇ္ဈာပိ၊ဒ္ဓလည်း။ ဇသောဝနယော။ဟိသစ္စံ၊ဇတံသဗ္ဗံအတ္ထတောနိဒ္ဒေသနာကရဏံ။ ။သာဓကမူထိုရကား။ယထာဟစသည်ကိုမိန့်။ ။ယောဝတောအရိယာ၊အကြောင်းအရိယာတို့သည်။ သန္တိ၊ကုန်၏။တောဝတော၊ ထိုအရိယာတို့သည်သာဝျှင်။ သပ္ပုရိသာ၊ကုန်၏။ (နောက်ဒ္ဓဝင်းနည်းသမ္မန်)။ အရိယောတိဝါ၊ ၍ဝင်း။ သပ္ပုရိသဝိနယောတိဝါ၊၍ဝင်း။ ဇသောသေဇသောသော၊ဤအလုံးစုံသည်။ ဇကောဇကော၊တူ၏။ ဇကတ္ထောဇ

Digitized by Google

ကထွေ၊တူသောအနက်ရှိ၏။ သမေသမော၊သမဘာဂေသမ
ဘာဂေါ၊တဇ္ဇာတေတဇ္ဇာတော။ အနက်အားဖြင့် ထိုသဘော
သည်သာလျှင်တည်း။ ဝါ၊ သပ္ပုရိသဟူသည်အရိယသဘော၊
အရိယသည်လည်း သပ္ပုရိသသဘောတည်း။ တညောဝသော
၎ဝ၊ ထိုသဘောသည်သာလျှင်တည်း။

ယံရွှပ်၊သည်၊အတ္ထိ။ သော၊ ထိုရွပ်တရားသည်။ အဟံ၊ ငါ
တည်း။ ယောအယံ၊သည်။အတ္ထိ။ တံ၊ ထိုငါသည်၊ ရွှပ်၊ တည်း
ဆုတိ၊ သို့။ ရွှပဉ္စ၊ ကိုဂင်း။အတ္တာနဉ္စ၊ ကိုဂင်း။အနွယံ၊ နှစ်ခုတို့၏
အပေါင်းမှ ကင်းသည်ကို။ ဗျာယတော၊ ထွန်းညှိသော။ ထေ
လပ္ပဒိပသာ၊ ၏။ ယာအစ္ခိ၊ အကြောင် အလျှံသည်။ အတ္ထိ။ သော၊
ထိုအလျှံသည်။ ဝတ္ထော၊ အဆင်းမည်၏။ ယောဝတ္ထောအတ္ထိ၊
သော၊ ထိုအဆင်းသည်။ အစ္ခိ၊၏။ ဇုတိအစ္ခိဉ္စဝတ္ထာဉ္စအနွယံသမနု
ပဿတိ သေယျထာ ၎ဝမေဝံ။ ဇုဝ၊ ဤလောကဌ်။ ၎ကစ္စော၊
သည်။ ရွှပံအတ္တာတောသမနုပဿတိ။ ဇုတိ၎ဝံ၊ သို့။ ရွှပံ၊ ကို၊
အတ္တာတိ၊ ၍။ ဒိဋ္ဌိပသနာယ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော်ရွှခြင်းဖြင့်။ တံ၊ထို,
အတ္တာကို။ရွှပဝန်္တံ၊ ရွှပ်ရှိသည်ကို။ ဝါ၊၍။ ကရေတ္ထုန္ဒကော၊ကြွေတ်ခွံ၊
မကိဝိယ၊ ပတ္တမြားကဲ့သို့။ ဇထွေ၊ ဤနှစ်ဆယ် သော သဏ္ဌာ
ယဒိဋ္ဌိတို့တွင်။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ ဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ ထို့သည်၊
ပဉ္စ၊ သော။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော၊ထို့သည်။ တာသဇ္ဇာဝိ၊ ထိုအထုံး
စုံသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့သည်၊ အသိတိအနုဗျဉ္ဇန ဗျာမပ္ပဘာ၊
နုရဉ္ဇိတာယ၊ လက္ခဏာတော်ငယ်ရှစ်ဆယ်၊ တလံမျှလောက်
သောကိုယ်တော်မှ ထွက်လတ်သော ရောင်ခြည်ထော်ဝန်းထို
ဖြင့်တပ်အပ်သော။ သရီရနိပ္ပတ္တိယာ၊ ကိုယ်တော်၏ပြည့်ခြင်း
နှင့်။ သမန္နာဂတော၊သော။ (ဗုဒ္ဓါနုမန္နင့်စပ်)။ ဟိသစ္စံ၊အယံ
ပုဂ္ဂလော၊သည်၊အသ၊ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ နိန္ဆေတုံ၊ဆုံးဖြတ်
ခြင်းငှါ။အသက္ကောန္ဆော၊ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍။ ကိစ္ဆတိကိဏမ
တိ၊ ပင်ပန်းတတ်၏။နာဓိမုစ္စတိ၊မသက်ဝင်တတ်။ ဇုတိတထ္ထာ၊
တထွေဝ၊ထိုအာရုံ၌သာလျှင်။ အဓိမောက္ခံ၊သက်ဝင်ခြင်းကို၊နှ

Google

ဒဘာတိ။ နပ္ပသိဒတိ၊မကြြည်၊စိတ်တွဲ၊သည်။ အနာဝိလံ၊မနောက်
ကျုံသည်ကို။ ကတွာပသိဒိတံနသက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ဝတ္တာ
ရောအရိယမဂ္ဂါအထွိန္ဒြေါနထွိန္ဒြေါ။ ဇာတိ၊သို့။ကဝ်ဇ္ဇောဝိဓမ္မ
ကဝ်တိနာမ။တိသောသိက္ခာသိက္ခိတပစ္စယေန၊သိက္ခာသုံးပါး
သို့ကိုကျင့်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။အနာဂတာနိ၊အနာ
ဂတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာဓာတ်အာယတနတို့ကို။ အပရေဇ္ဇော၊၍၊ဝုစ္စ
တိ၊ဏ္ဍ။တာထ္ထ၊ ထိုပုဗ္ဗဇ္ဇာအပရဇ္ဇာနှစ်ပါးတို့တွင်။ အတိတာနိ၊ အ
တိတ်ဖြစ်သောခန္ဓာဓာတ်အာယတနတို့သည်။ အထွိန္ဒြေါနထွိ
န္ဒြေါ။ဥဘယတ္ထ၊ ပုဗ္ဗဇ္ဇာအပရဇ္ဇာနှစ်ပါးစုံ၌။ဇာနဒဿနံ၊ ဤဇ
ရာမရဏစသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဇာတိစသည်
တို့၏။ဘာဝေါ၊သဘောတည်း။ ဝါ၊ဇာတိစသည်တို့၏ဇရာမရ
ဏစသည်တို့ကိုဖြစ်စေခြင်းဌါ၊ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိတည်း။ ။
ထိုသတ္တိသည်ဇာတိစသည်တို့မှလွဲတ်သောမည်သည်မရှိ။ထို
ကြောင့်၊ ဇာတိအာဒိနံ ဇေတံအဓိဝစနံဟု အဘိဓေယျထ္ထ ကြား
ဏ္ဍ။ ။ဇာတိအာဒိသု၊တို့တွင်။တံတံ၊ထိုထိုအကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ
အာဂမ္မ၊စွဲ၍။သမုပ္ပန္နာ၊ဖြစ်ကုန်သည်တည်း။ဇာနဒဿနတာယစ၊
ဤဇရာမရဏစသည်တို့၏အကြောင်းဖြစ်သောဇာတိစသည်၌
ဌင်း။ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသုဓမ္မေသုစ၊ဇာတိစသောထိုထိုအကြောင်း
ကိုစွဲ၍ဖြစ်ကုန်သောဇရာမရဏာ စသော ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့၌
ဌင်း။ ။ဤ၌အနာဂတ်ကိလေသာတို့ကိုတဒေကဋ္ဌကိလေသာ
ဟုဆိုအပ်ကုန်၏။ထိုကြောင့်ထိုအနာဂတ်ကိလေသာတို့ကိုပြအံ့
သောဌ။ဇာမိသာစပါဠိယာစသည်ကိုမိန့်။ ။ဇာတိဇာမေအဋ္ဌ၊
ထို့သည်။အနာဂတာ၊ကုန်။ ပန၊ယင်းသို့မလာကုန်လျှင်းမူလည်း။
ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ဇေတ္ထ၊ ဤကိလေသာတို့တွင်။တဒေကဋ္ဌေဟိ၊ထို
ဒွိဋ္ဌိဝိမိကိစ္ဆာတို့နှင့်ပဟာနေကဋ္ဌ ဖြစ်ကုန်သော။တေဟိအဋ္ဌဟိ
ကိလေသေဟိ၊တို့နှင့်။ ဝါ၊ကား။ဝိနိယောဂံ၊ အသီးအသီးခွဲဝေ
ခြင်းကို၊ဝဒန္တော၊သော။ဇနပဒပုရိသော၊သည်။ဇေတ္ထ၊ဤဂေါတြ
ဘူ၏နိဗ္ဗာန်ကို မမြြင်ရာ၌။ တေဟိ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်သည်

Digitized by Google

ပယ်အပ်သော အပါယ ဂမနီယ ဖြစ်သော ကိလေသာ ထို့မှ၊ အညော၊ တပါးသောကိလေသာတို့ကို။ ဒသေတုံတဒေကဋ္ဌာ တိဇ္ဈာန်ဝုတ္တံ၊ကသ္မာဟိယသ္မာ။တေ၊ ထိုသော်တာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော အပါယဂမနီယကိလေသာတို့မှ တပါးသောကိ လေသာတို့သည်။ (ဇကေဋ္ဌာဒ္ဌစပ်။ တိဟိကား။ လောဘဒေါသ မောဟတည်း)။သမ္မယောဂတောပိ၊အားဖြင့်ဂင်း။ပဟာနတော ပိ၊ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်ဂင်း။ ဇကေဋ္ဌာ၊ ကုန်၏၊ ဇ္ဈာတိ တသ္မာတဒေကဋ္ဌာတိဇ္ဈာန်ဝုတ္တံ။ ။ပဋ္ဌကိလေသာနေဝဒဿ, နေနဘာဝနာယာတိဇ္ဈာန်၊ကို။သံယောဇနာနိနံဝိယ၊သံယောဇ္ဈေ တဒေကဋ္ဌ ကိလေသာ စသည်တို့ကဲ့သို့။ တေဟိမဂ္ဂေဟိ၊ ထို ဒဿန ဘာဝနာ မဂ်တို့သည်။ အပ္ပဟာတဗ္ဗတံ၊ကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဉာဏော၊ ဖြင့်။ အဘိ သခ်ါရဝိညာ ဏာဿ၊အဘိသခ်ါရဝိညာဉ်၏(အဘိသခ်ါရဝိညာဉ်ဟူသည် ကုသိလ်အကုသိလ်နာမ်ရုပ်ဝိပါက်တည်း)။နိရောဓေန၊ကြောင့်၊ နာမဉ္စ၊ ၎င်း။ရူပဉ္စ၊၎င်း။ဇ္ဈာတိ၊ သို့။ ယေဓမ္မာ၊တို့သည်။ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဇေတ္ထ၊ဤသုခစဘာဝအတွင်း၌။ တေဓမ္မာ၊တို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ကုန်၏။ ဇ္ဈာတိအာဒိနာနယေန၊ဖြင့်။ ကုသလာဒိနံဝိ၊ ဖြ လည်း။ယံပဟာနံ၊ကို။ အနုညာတံ၊ ၏။ တံပဟာနံ၊ကို၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်)။တေသံမဂ္ဂါနံ၊တို့၏။ အဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ယေဓမ္မာ အကြောင်နာမ်ရုပ်တရားတို့သည်။ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ကုန်ရာ၏။တေဓမ္မာ၊ တို့ကို။(ပဟိနာဒ္ဌစပ်)။ ။မရုပယ်သလော။ဥပနိဿယစသည် ကိုမိန့်။ ။ဥပနိဿယပစ္စယာနံ၊ကုန်သော။ကိလေသာနံ၊တို့ ၏။ ပဟိနတ္တာ၊ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ပဟိနာ၊ပယ်အပ် ကုန်၏။ဇ္ဈာတိဇ္ဈမံပရိယာယံ၊ကို၊သန္ဓာယဝုတ္တံ။

ဆ္ဌမေဓမ္မာ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ ဟေတုကာတိ၊ ၍၊ နိဒ္ဒေ ပေတွာ၊ပြီးဆုံးစေ၍။ ပုန၊ တဘန်။ (ဝုတ္တံဒ္ဌစပ်)။ တိကောသံယော ဇနာနိတိအာဒိ၊ကို။(ဝုတ္တံဒ္ဌစပ်)။ပဟာတဗ္ဗေ၊တို့ကို။ဒသေတွာ၊ ၍။ တဒေကဋ္ဌဘာဝေန၊ ထိုသံယောဇဉ်တို့နှင့်တရသော မိတ်

Digitized by Google

ဦးတည်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဟောတုံ့စေဝ၊တို့ကိုဆိုရင်း။ သဟောတု
ကေစ၊တို့ကိုဆိုရင်း။ဒသေသတုံ့ဝုတ္တံ့၊ ဟောတူသူ၊တို့တွင်၊ လောဘ
သဟဂတော၁၊ သော၊ မောဟော၁သည်၊ လောဘေန၊ ဖြင့်။ သ
ဟောတု ကော၁၊ သမ္မယုတ်ဟိတ် ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေါသ
သဟဂတော၁၊ သော၊ မောဟော၁၊ သည်၊ ဒေါသေန၊ ဖြင့်။ သ
ဟောတုကော ဟောတိ၊ လောဘ ဒေါသာစ၊ တို့သည်လည်း။
မောဟေန၊ဖြင့်၊ သဟောတုကာဟောန္တိ။ ဤတိ တဿာ၊ ပဟာ
တဗ္ဗဟေတုကပ္ပဘေဒေ၁၌၊ သင်္ဂဟံ၊သို့၊ ကိစ္စာဝိဂစ္ဆန္တိ၊ ပန
ထထာဝိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော၁၊ သော။ မောဟော၁၊ သည်၊
အညသသမ္မယုတ္တဟေတုနော၁၏။အဘာဝေန၊ကြောင့်၊ ဟေ
တုယော၁၊ဟိတ်သာဝဇ္ဇင်မည်၏။နသဟေတုကော၁၊ သဟောတု
ကမမည်၊ တသ၁၊ထိုဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်မောဟကို၊ ။ဟိ
သစ္စံ၊သော၁၊ထိုဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်မောဟသည်။ (နဘဇတိဒွစပ်)။
သဟောတုကော၁၊ သမ္မယုတ်ဟိတ် ရှိသည်တို့ကဲ့၊ဝိဒ္ဒိ ဝန့်ကော၁၊
နောက်သို့ဆုတ်သည်လည်သည်။အကုသလဂဟဏံ၁၊ အကုသ
လသဒ္ဒါကို။(ကတံဒွစပ်)။ဟိသစ္စံ၊ တော၁၊ထိုဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စသဟ
ဂုတ်မောဟထို့သည်၊ ဟာတဗ္ဗဟေထုကာနာမ နဟောန္တိ၊
ကသ္မာတိ၁၊သမ္မယုတ္တဟေတုနောအဘာဝါတိအာဟ။ ။အနဲ့
ရာယေန၊အနဲ့ရာယ်မရှိသဖြင့်။ ဖလဒါယကာနိ၊ အကျိုးကိုပေး
ထတ်ကုန်သည်တို့တည်း။(ထိုကံကိုတားမြစ်တတ်သောကံတ
ပါးမရှိရကား အနဲ့ရာယ်မရှိသည်ဟူထို့)။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊တေ
သုကမ္မေသုကေသို့ပိ ကမ္မေ၊ကို၊ ကတော၊သော်၊(ကေသို့ဝိဒွဝိ
သဒ္ဒါဖြင့်၊များစွာသောကံတို့ကိုအားထုတ်အပ်သည်ရှိသော်ဆို
ဘွယ်မရှိဟုပြု၏)။ ။အဟေတုကဝါဒ၊ အက္ကြိယာဝါဒ၊ နတ္ထိ
ကဝါဒတို့တွင်း သတ္တဝါ တို့၏ ညစ်နွမ်းခြင်း၏ အကြောင်း အ
ထောက်အပံ့မရှိ၊ ၍သို့စသော်အယူသည်အဟေတုကဝါဒမည်
၏၊ ပြုသောသူအား၎င်း၊ ပြုစေသောသူအား၎င်း၊ ဖြတ်သောသူ
အား၎င်း၊ ဖြတ်စေတတ်သော သူအား၎င်း။ တရုံတခုသော မ

Digitized by Google

ကောင်းမှုသည်မရှိ။ ၅၏သို့စသောအယူသည်အကြိုယဝါဒမည်၏။ လူအပ်သောအကျိုးသည်မရှိ၊ ၅၏သို့စသောအယူသည်နတ္ထိကဝါဒမည်၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အဟေတုကဝါဒသည်သံသရာ၏ အနှောင်အဖွဲ့ သံသရာမှ လွတ်ခြင်းတို့၏ အကြောင်းကို တားမြစ်၏။ အကြိုယဝါဒသည် ကံကိုတားမြစ်၏။ နတ္ထိကဝါဒသည်ဝိပါက်ကိုတားမြစ်၏။၅၏ကားသုံးပါးတို့၏အထူးတည်း။၅၏ အဟေတုကစသည်သည်နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်း။ နိယတ၏အဖြစ်သို့မရောက်မူကားနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမဟုတ်။ ။ပစ္စယဒ္ဒေန၊ မဂ္ဂပစ္စည်းဟုဆိုအပ်သောသဘောဟုဆိုအပ်သော။ ဟေတုနှာ၊ အကြောင်းဖြင့်၊ဟိတ်ဖြင့်။ခန္ဓာနှံ၊ထို၏။ သဟေတုကဘာဝေါ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟုဆိုအပ်သောဟိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ။(မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုထား၍ကြွင်းသောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ မဂ္ဂဟေတုက၏အဖြစ်ကိုပြု၏)။ ။တစ၊ ထိုမဂ်ကိုအလေးအမြတ်ပြုသောတရားတို့ သည်လည်း။ ပရိတ္တဓမ္မာဝ၊ ကာမတရားတို့သည် သာလျှင်။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။တသ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ မဂ္ဂံ၊ကို။ဂရုံ၊ အလေးအမြတ်၊ကရောတိ၊လော။နကရောတိ၊လော။ ဇာတိအဃံ ပုဏ္ဏာ။ဂရုံကရောတိ။ပန၊ယင်းသို့ပြုလျှင်းမူလည်း။အတ္တာနော၊၏၊ မဂ္ဂံဝိယ၊သို့။နကရောတိ။အရဟာမဂ္ဂံဖလံနိဗ္ဗာနံ ဌပေတွာကိုဖြစ်မှီနကရောတိ။ ။ဝိမံသာမိပတေယျန္တိဇာဒီ၊ကဲ့။ဝုတ္တံ၊၏။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ ဆန္ဒံ၊ကို။ဇေဋ္ဌကံ၊ကို။ ဆန္ဒေနအာမိပတိနာမဟောတိ၊မဂ္ဂေါနဟောတိ။သေသဓမ္မာပိ၊ ဆန္ဒမှကြွင်းသောတရားထိုသည်လည်း။ ဆန္ဒာမိပတိနောနာမဟောန္တိ၊ မဂ္ဂါမိပတိနောနဟောန္တိ။ သေသဓမ္မာ၊ဝိမံသမှကြွင်းကုန်သောမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တရားတို့သည်။မဂ္ဂါမိပတိနောနာမဟောန္တိ။ ။နိဗ္ဗတ္တာ ဖြစ်ကုန်သည်တည်း။ပဋိလဒ္ဓတ္တာဘာဝါ၊ ရအပ်သောမိမိသဘောရှိကုန်၏။ဟိသစ်။ ဇာတာယေဝ၊ ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲဖြစ်သောတရားတို့သည်သာလျှင်။ဘာဝုပ္ပတ္တိယာ၊ မိမိ၏သဘောသို့ရောက်သဖြင့်။ဘူတာ၊ကုန်၏။ ပစ္စယသံယောဂေ၊ အကြောင်းနှင့်ယှဉ်

Digitized by Google

သည် ရှိသေ၏။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာပတ္တာတွာ၊ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာသို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပါကဋာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍ဘူတာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်တည်း။ ပဗ္ဗန္တေတာ၊ ရှေးဖြစ်သောအဘိမှ။ ဥဒ္ဓမဓ္ဓနာ၊ အထက်၌ဖြစ်ကုန်သည်တည်း။ ဥပ္ပန္နကောဋ္ဌာသေန၊ ဖြင့်။ (အံသသဒ္ဒါကောဋ္ဌာသတ္ထော။ ဥပ္ပန္နောအံသောကောဋ္ဌာသောဥပ္ပန္နံသေသ၊ ပြူ။ ဂဏနံဂတာဖြင့်။ သင်္ဂဟသဒ္ဒါဂဏနတ္ထော၊ ဇာတ်၊ ဂတ္ဘတ္ထော။ သင်္ဂဟံဇာတာဂတာသင်္ဂဟိတာ၊ ပြူ)။ ရူပါဝေဒနာဃနာသင်္ခါရာဝိညာဏာနိ ဇာနိ၊ သည်။ တေသံ၊ ခဏာတ္တယသို့ ရောက်ကုန်သောတရားတို့၏။

အယံပနတိကော၊ ကို။ ဒွိန္နံအဒ္ဓါနံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ပစ္စုပ္ပန်အနာဂတ် ကာလ တို့၏။ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ။ လဒ္ဓေါ ကာသဿ၊ ရအပ်သော အခွင့်ရှိသော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ သည်။ ခဏပဗ္ဗတ္တော၊ ခဏသို့ရောက်သောဝိပါက်ဝင်း။ အပဗ္ဗတ္တော၊ခဏသို့မရောက်သော ဝိပါက်ဝင်း။ ဇာတိ၊ သို့။ နုဝိဓော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထွင်။ ခဏပဗ္ဗတ္တော၊ သည်။ ဥပ္ပန္နော နာမ၊ ၏။ အပဗ္ဗတ္တော၊ ခဏတ္တယ သို့မရောက်သော ဝိပါက် သည်။ ဥပ္ပါ ဒိနော ဓမ္မာနာမ ဇာတာတိ။ စိတ္တာ နန္တရေဝါ၊ စိတ်၏အခြားမဲ့၌ လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတု၊ ဖြစ်စေ။ ကပ္ပသဟဿာတိက္ကမေဝါ၊ကမ္ဘာအထောင်ကုလွန်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတု၊ စေ။ နတ္ထိနာမ၊ မဖြစ်သောမည်ထည်း၀ါ၊ အနုပ္ပန္နမည်သည်။ နတောတိ၊ မဖြစ်။ ဥပ္ပါဒိနောဓမ္မာနာမ၊ ကုန်သည်။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ ဟိတဿပါကဋိကရောမိ။ ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ခ။ အရှုပြီ၊ နာမ်ဖြစ်သော။ သညာမယော၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ့စသည်တို့ဖြင့် ပြီးသော။ အယံအတ္တာ၊ ဤအတ္တသည်၊ တိဋ္ဌတော၀၊ တည်သည်သာလျှင်တည်း၊ အထ၊ ၌။ ဇာမသဝုဂိသဿ၊ ၏။ အညာ၀၊ ထပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သညာ၊ ထိုသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ အညာ၀သညာနိရုဇ္ဈိ၊ ဇာတိဇ္ဇော၊ ဤပါဠိရပ်၌။ အာရုပ္ပေ၊ ၌။ ကာမာ၀စရသညာပဝတ္တိကာလေ၊ ၌။ မူလဘ၀ံသညာ၊ မူလဘ၀င်ဟုဆိုအပ်သောသညာသည်။ ကိစ္စံ

Digitized by Google

ဖိနိုရုဠ်၊ပနတထာဝိ။ကာမာဝစရသညာယ၏။ နိရုဠ်ကာယေ
ဠ်။ အဝသံ၊မဿတိ။ သာ၊ ထိမူလဘဝင်ဟုဆိုအပ်သောသညာ
သည်။ဥပ္ပဇ္ဇိသတိ၊ ဇာတိ၊သို့။အရူပသဒ်ါတော၊သော။ အတ္တာ၊
သည်။နတ္ထိ၊ မရှိ။ (အရူပသဒ်ါတောအတ္တာဟူသည်အရူပဘဝင်
ကိုဆိုသည်)။ ဇာတိ၊ သို့။ သဒ်ၵံ၊သို့။ အာဂတ္ဆဲ၊ ရောက်၍။ တိဋ္ဌ
တေဝနာမ၊ တည်သည်မည်သည်သာဖျင်တည်း။ ဇာတိ၊ သို့။
ဇာတောယထာ၊ ၎ငမေဝ၊ တူ။ လဒ္ဓေါကာသသသ။ လ။ ဓမ္မာ
နာမဇာတာ။ ။လဒ္ဓေါကာသကံ၏ ဝိပါကကို ဆို၏။ အား
ထုတ်အပ်သော ကံဟူသမျှ အကျိုးပေး၏ဟု ယူသော်အဘယ်
အပြစ် ရောက်သနည်း။ ယဒိပန စသည်ကို မိန့်။ ။အာယု
ဟိတံ၊ သော။ ကုသလာ ကုသလံ ကမ္မံ၊ သည်။ သဗ္ဗဝိပါကံ၊
ကို။ ယဒိဒဓေယျ၊ အံ့။ ၎ဝံသတိ၊ သော်။ အညဿ၊တပါးသော
ကံ၏၊ဝါ၊တပါးသောအပစယဂါမိကံ၏။ဝါ၊ ဝိပါက်မှတပါးကု
သိုလ်အကုသိုလ်ကြိယာ၏။ ဩကာသော၊သည်။ နဘဝေယျ၊
တံ၊ ထိအားထုတ်အပ်သောကံသည်။ဓုဝဝိပါကံ၊ဂငိုး။ အဓုဝ
ပါကံ၊ မြဲသောအကျိုးမရှိသောကံဂငိုး။ ဇာတိနုဝိဓံဟောတိ။(ဂငိုး
တံပနစသောစကားကို။ ဓုဝဝိပါကဖြစ်သောကံ၏ ဝိပါက်ဖြင့်
ဥပါဒါမည်၏၊ အဓုဝဝိပါကဖြစ်သောကံ၏လည်း လဒ္ဓေါကာသ
၏ဝိပါက်သည် ဥပါဒါမည်၏။ ဤအနက်ကို ပြအံ့သောငှါ အား
ထုတ်အပ်၏။) ။အဋ္ဌသမာပတ်ကိုဓုဝဝိပါကဟုဆိုသည်ကား။
အားကြီးစွာသောဘုရားဧလောင်းစသည်တို့၏ စေတောပဏိဓိ
ကင်းလတ်သော်ဂငိုး၊အရဟတ္တမဂ်ကိုပွါးခြင်းကင်းလတ်သော်
ဂငိုး၊မပယ်အပ်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်မချုတ်အ
ကျိုးကိုရင့်စေတတ်ကုန်၏။ထိုကြောင့်ဓုဝဝိပါကဟုဆိုအပ်ကုန်
၏။ ။တံပန၊ ထိမြဲသောအကျိုးရှိသောကံသည်ကား။ခဏပ္ပတ္တံ
ဝိပက္ကထိ၊အပ္ပတ္တံဝိပက္ကထိ။ တတ္ထ၊ တွင်။ခဏပ္ပတ္တံ၊ ခဏသို့ရောက်
သော ဓုဝဝိပါက ကံသည်။ ဥပ္ပန္နံနာမ၊ ၏။ အပ္ပတ္တံ၊ ခဏသို့မ
ရောက်သောဓုဝဝိပါကကံသည်။ အနုပ္ပန္နံနာမ၊၏။တဿ၊ ထိဓုဝ

ဝိပါကက်၏။ဝိပါကော၊သည်။ အနုပ္ပန္နောနာမနဟောတိ၊ဥပ္ပါဒိ
နောဝမ္မာနာမဇာတာတိ။ မေတ္တေယျဇောဓိသတ္တသ၊ မေတ္တေ
ယျဘုရားလောင်း၏။ ။ဝိဘဝံ၊ကင်းခြင်းသို့။ဂတာ၊ရောက်ကုန်
သဲည်တည်း။ဝိဂန္ဆိတာ၊ကင်းခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်တည်း။
ပကာတိဝိဇဟနေန၊ ပြကတော့သဘောကိုစွန့်သဖြင့်။ ဝိပရိဏာ
မံ၊ ဘောက်ပြန်ခြင်းသို့။ တေဓမ္မာ၊ ထိုအတိတ်တရားတို့သည်။
ကတမေ၊နည်း။ဇာတိအယံပုစ္ဆာ။ ။သရီရဋ္ဌကာ၊ကိုယ်၌တည်
သောတရားတို့တည်း။ကသ္မာဟိယသ္မာ။ တေ၊ထိုသရီရဋ္ဌကတ
ရားတို့ကို။(ဝုတ္တာဒ္ဒစပ်)။ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာဝါ၊သည်လည်း။ဟောန္တု၊
ကုန်။မာဝါဟောန္တု။အာဒိဏ္ဏာဂ္ဂဟိတပရာမဋ္ဌဝသေန၊ယူအပ်စွဲ
လမ်းအပ် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ် အပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။
ဇာ၀၊ဤတိုက်၌။ ။ဥပါဒိဏ္ဏာဒ္ဓဥပသဒ္ဓါသည်ဥပသဂ္ဂမျှသည်
သာလျှင်တည်း။ ထိုကြောင့်ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော တ
ရားတို့ကို ဥပါဒါန်တို့သည် ယူအပ်ကုန်၏။ ဥပါဒါန်၏ အာရုံမ
ဟုတ်ကုန်သော လောကုတ္တရာတရားတို့ကိုလည်း အနုဘိုဝေ
သ၏အစွမ်းဖြင့်ငါသဉ်မင်ကိုပွါးစေ၏။ ငါအားမင်သည်ဖြစ်၏။
ဤသို့စသော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏။ ဤသို့သာ
လျှင်ဥပါဒိဏ္ဏာမည်ကုန်၏။တနည်း၊ဥပါဒိဏ္ဏာသဒ္ဒါဖြင့် မင်္ဂလိမ္မ
တပါးသောတရားတို့ကိုသာလျှင် ဟောအပ်ကုန်၏။ ဤမှတပါး
သောအဏ္ဏတ္တပစ္စတ္တ ပုန်တို့ဖြင့် မင်္ဂလိဓမ္မတို့ကိုလည်း ဟော
အပ်ကုန်၏။ ။တိကဂဏ္ဌိပဗ္ဗံနိဋ္ဌိတံ။ ။

မေတ္တာ ယနဝသေန၊ မေတ္တာ နှံ့သည်၏အစွမ်း ဖြင့်။ ဝါ၊
မေတ္တာဖြင့် ကပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ (မေတ္တာယအယနံဥဟမနံ
မေတ္တာယနံ။ မေတ္တာယနံဟုဆိုထိုလျက် ဒီဃပြု၍မေတ္တာယနံဆို
၏)။ဝါ၊ မေတ္တာဟုဆိုအပ်သောချစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ မေတ္တာ
ကာရော၊ ချစ်သော အခြင်းအရာသည်။ မေတ္တာယ၊နှင့်။ အယိ

Digitized by Google

တသ၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မေတ္တာ သမာဓိနော၊ ၏၊ ဝါ၊ စိတ္တသ၊ ၏။ဘာဝေါ၊သည်။အနုဒယတိ၊စေါင့်ရှောက်တတ်၏။ (အနုဒါဟုဆိုထိုဝျက် အနုဒ္ဒါဟုဒအက္ခရာလာ၍ ဆိုအပ်၏)။ အနုဒ္ဒါယိတသ၊ စောင့်ရှောက် တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။(ဒယဓါတ် သဉ်၊ ဓါန၊ ဂတိ၊ ဟိ သ၊ အါဓါန၊ ရက္ခဏ ဆဏ္ဍတို့ကွင်း၊ ရက္ခဏ ဆဏ္ဍ)။ သဗ္ဗဟိဝိ၊ ကုန်သော။ ဇ္ဈမေဟိ၊ ဤပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ဥပစာရပုဒ်နာ ပတ္တာ၊ သော။မေတ္တာဝ၊ကိုသာဝျင်း၊ပုတ္တာ၊၏။ ။ဒုက္ကဥာဏ်၊ သည်။ သဝနသမ္မသန ပဋိဝေဓ ပစ္စဝေက္ခနာသု၊ ကြားနာခြင်း သုံးသပ်ခြင်း မဂ်ဖြင့်ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဆင်ခြင်ခြင်းစသည်တို့၌။ ။ဇာတိဝိနုက္ခာ၊ ဤသို့စသည်ကို ကြားသောပုဂ္ဂိုလ်အား ကြားခြင်း၌။ အနိစ္စစသောအားဖြင့် သုံးသပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား သုံးသပ်ခြင်း၌။ မဂ်ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ၌ဖုံ့ ဖွဲ့မ်းတတ်သောမောဟ ကိုဖျက်ဆီးသောပုဂ္ဂိုလ်အါး ပဋိဝေဓ၌။ထိုးထွင်း၍သိ၍ဆင်ခြင် သောပုဂ္ဂိုလ်အားပစ္စဝေက္ခနာ၌။ ဤလေးပါးသော ကာလတို့၌ ဒုက္ခဥာဏ်သဉ်ဖြစ်၏။ ။အယံ၊ဤအဝိဇ္ဇာအစရှိသည်သည်၊ပစ္စ ယော၊တည်း။ဇ္ဈံ၊ဤသင်္ခါရအစရှိသည်သည်၊ပစ္စယုပ္ပန်၊ တည်း။ ဇ္ဈမံ၊ဤအင်ကြောင်းတရားကို၊ပဋိစ္စ၊စွဲ၍။ ဇ္ဈမံ၊ဤပစ္စယုပ္ပန်တရား သည်။နိဇ္ဈတ္တံ၊တည်း။ဇ္ဈတိဇံ၊သို့။ ။ဗလဝရဇ္ဇနဇ္ဇေန၊ပြင်းစွာ တပ်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ သာရာဂေါ၊ ၏။(သာ ရာဂေါ၌သံသဒ္ဒါသဉ်ဘုသဏ္ဌ။နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ။ သအစိတ်အကို ဒီဃပြု)။ ။ဝိသယေသု၊အာရုံတို့၌။သတ္တာနံ၊တို့ကို။ အနုနယ နေတာ၊အဘန်တလဲလဲဆောင်တတ်သောကြောင့်။ အနုနယော၊ ၏။ အနုရုဇ္ဈတိ၊ အဘန်တလဲလဲ အထိုရှိတတ်၏။ (အနုပုဇ္ဇရော၊ တိ၊ ကာမဏ္ဌ)။ကါမေတိ၊အထိုရှိတတ်၏။တောဃ၊ထိုတဏှာ ဖြင့်။ ယဏ္ဌကဏ္ဌစိဘဝေ၌။ သတ္တာ၊တို့သည်၊ နန္ဒီ၊နှစ်သက် တတ်ကုန်၏။ တဏှာ၊ထိုနန္ဒီ၊ နန္ဒီရာဂနှစ်ပါးတို့ထွင်။ ဇကေသို့အာ ရုန္ဓော၌။ သကိ်၊တကြိမ်။ ဥပ္ပန္နာ၊သော။ တဏှာ၊ကို။ နန္ဒီ၌၊ ဝုစ္စတိ၊၏၊ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊သော။တဏှာ၊ကို။ နန္ဒီရာဂေါတိဝုစ္စတိ၊

Digitized by Google

ဟောဋ္ဌာ၊ ဒ္ဒ၊ ဗလဝရဉ္ဇနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ယောရာဂေါ၊ ကို၊ သာရာ
ဂေါဟိဝ ထွော၊ သောရာဂေါ၊ သည်၊ သတ္တသာ၊ ၏။ နသာရာဂေါ၊
စိတ္တသေသဝသာရာဂေါ ဇာတိအယံအထွော။ ဇေတာယ၊ ဖြင့်။ ပါဏိ
နော၊ တို့သည်၊ ဗလဝကိလေသဘာဝေန၊ ဖြင့်။ မရဏ္ဆန်တိ၊ တွေဝေ
တတ်ကုန်၏။ ဂိလိတွာ၊ မျိုး၍။ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေ၍။ ဇာတိနာ၊
ဤလောဘဖြင့်၊ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဂိဏ္ဏန်တိ၊ အလွန်အလိုရှိတတ်ကုန်
၏။ ဂေဓံ၊ အလွန်အလိုရှိခြင်းသို့၊ ဗဟုလဋ္ဌေန၊ အားကြိုးစွာတပ်
တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ဂေဓေါ၊ ၏။ ဟိသစ်။ ဂေဓံ၊
အားကြိုးစွာထူထပ်သော။ ပဝနသဏ္ဌံ၊ တောအုပ်။ ဇာတိဇထွော၊
ဤပါဠိရပ်၌။ ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗတောဘာဂေန၊ အလုံးစုံထက်ဝန်း
ကျင်အဘို့အားဖြင့်။ ဂေဓော၊ အလွန်အလိုရှိတတ် သည်တည်း၊
အားကြိုးစွာတပ်တတ်သည်တည်း၊ (ရကံလပြု)။ ဇေတေန၊ ထိုရာ
ဂဖြင့်၊ သဒ္ဒန်တိ၊ ဘွဲ့တတ်ကုန်၏။ ဝါ။ လဂ္ဂနဋ္ဌေန၊ တပ်တတ်သော
အနက်သဘောကြောင့်။ ဝါ၊ ဆွဲငင်တတ်သောအနက်သဘော
ကြောင့်၊ ဩသိဒနဋ္ဌေန၊ နစ်တတ်သေ၊ အနက်သဘောကြောင့်။
အာကာသ နဝသေန၊ ဆွဲငင်တတ်သည်၏ အလွမ်းဖြင့်။ ဟိသစ်။
ဇော၊ တဏ္ဍာသည်၊ ဇာတိမံပုရိသံ၊ ကို။ တသတသေသဝဘဝသ၊
ထိုဇာတိသို့သော ဘဝ၏သာလျှင်။ ဝါ၊ ကာမဘဝ စသည်ဟုဆို
အပ်သောဝိပါက်ကဒုတ္တာရုပ်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ဌ္ဌ။ ပရိကာသ
ဘိ၊ ၏။ ဇာတိဝုတ္တံ။ (ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဆွဲငင်
သည်)၊ ဝဋ္ဋနဋ္ဌေန၊ လှည့်ပတ်ဖြား၊ ယောင်းတတ်သောအနက်သ
ဘောကြောင့်။ (ဝဋ္ဋုဓာတ်ပလမ္ဘနဋ္ဌေ)။ ။ဟိသစ်။ တဏ္ဍာဝ၊
သည်သာလျှင်။ ပုရိသံ၊ ကို။ ဇနေတိ၊ ၏။ အသ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။
စိတ္တံ၊ သည်၊ ဝိဓာဝတိ၊ ဘဝတပါးဌ်ပြေးသွား၏။ ဃနိုနဋ္ဌေန၊ ချုပ်
စပ် ဘွဲ့တတ်သော အနက် သဘော ကြောင့်။ ဟိသစ်။ အယံ
တဏ္ဍာ၊ ကို။ တုန္နကာရော၊ အပ်လှိုသမားသည်။ ဝိလောတိကာ
ယ၊ ပုဆိုးပိုင်းဖြင့်။ ဝိလောတိကံ၊ ကို။ သိဗ္ဗတိဃနိုတိဝိယ၊ ချုပ်
စပ်ဘိသကဲ့သို့။ အသာ၊ ထိုတဏ္ဍာအား။ အနေကပ္ပကာဝံ၊ စွာ။

Digitized by Google

ဝိသယဓာလံ၊အာရုံတည်းဟူသောကွန်ရက်သည်။ ဝါ၊တဏှာဝိပ္ပန္ဒိတ နိဝေသသခါတံ၊ တဏှာ၏ တုန်လှုပ်ခြင်း သက်ဝင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ တဏှာဝိပ္ပန္ဒိတနိဝေသဟု ဆိုအပ်သော တရဲ့ရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်စသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ငေးမှာ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ဓာလံအဏ္ဍ ဇာတိတသဒ္ဒဓာလိနိ။ အသာဏ္ဍဇာဏ္ဍ၊ ဤပစ္စည်း။ထိုနောင်ဇာနိပစ္စည်းသက်)၊ ။သီဃသောတာ၊ ကြမ်းထမ်းသောအလျဉ်ရှိသော၊ သရိတာဝိယ၊ ဖြစ်နှင့်တူ၏။ ဝါ၊ အလွန်ဌေန၊ စိုစွတ်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ဟိသစ္စံ၊သရိတာနိစ၊လ။ ဇန္တုနောတိ၏။ဝါ၊ သော။ဇေတံဝစနံဝုတ္တံ။ဇန္တုနော၊ သတ္တဝါအား။သရိတာဝ၊ရာဂအားဖြင့်စိုစွတ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သိနေဟိတာနိစ၊ တဏှာနှင့်ယှဉ်သော ဝိတိအားဖြင့် စေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။သောမနဿာနိ၊တို့သည်။ဘဝန္တိ၊ကုန်၏။ဝိသတာ၊ ရူပါရုံအစရှိသော တေဘူမကဓမ္မတို့၌ပျံ့တတ်၏။ ဇာတိတဏှာ၊ ကြောင့်။ ဝိသဋာ၊ ရူပါရုံစသောတေဘူမကဓမ္မတို့၌နှံ့တတ်၏၊ ဝိသာလာ၊ ခွါတတ် ကျယ်တတ်၏။ ဝိသက္ကတိ၊ ဆုတ်တတ်နစ်တတ်၏။ မံစွန့်နှိုင်တတ်၊ဝါ၊ သည်းခံတတ်၏။ ။(တပ်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရာဂ၏အကြောင်း ဖြစ်သော ဓိန်းမစသည်သည်ခြေဖြင့်ကျောက်ကန့်သော်လည်းသည်းခံနိုင်၏)။ ။ဝါ၊ ဝိသက္ကတိ၊ တုန်လှုပ်တတ်၏။(ကေစိဝါဒ)။ဝိသံဝါဒိကာ၊ အနိဋ္ဌစသည်ကို နိစ္စစသောအားဖြင့် ယူတတ်သည်ဖြစ်၍ ချွတ်ယွင်းစေတတ်၏။ ဝိသံဟရတိ၊ အထူးထူးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် နေကျမသို့ ပြောင်းလဲဖြစ်ခြင်းမှစိတ်သည်တွန့်လိပ်တတ်၏။ဝါ၊ ဝိသံဟရတိ၊ ကို။ဟရတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ဝိသမူလာ၊ ဒုက္ခ၏မူလဖြစ်၏၊ (ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သော ကံ၏အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း)။ ဝိသဖလာ၊ ဒုက္ခတည်းဟူသော အကျိုးရှိ၏၊ ဝိသပရိဘောဂါ၊ ရူပါရုံအစရှိသောဒုက္ခကိုသာသုံးဆောင်ခြင်းရှိ၏၊ ဒုမြို့ကိုသုံးဆောင်ခြင်းမရှိ။ ။အလုံးစုံတို့၌ခိုရာတို့၏အစွမ်းဖြင့်

Digitized by Google

ပုန်၏ပြီးခြင်းကိုဆိုအပ်၏။ ဤ၌အကြင်အနက်သည်ပဓာနဖြစ်၏။ ထိုပဓာနထွက်ကိုပြအံ့သောငှါ။ဝိသတ်ဝါပနစသည်ကိုမိန့်။ ။ ဝါပန၊ ကား။ ဝိသတာ၊ ဝိသတမည်သော။ သာတဏ္ဍာ၊သည်။ ရှုပေါ်၌ငင်း။ ကုလေ၊အမျိုး၌ငင်း။ ဂဏော၊ ဂိဏ်း၌ငင်း။ ဝိသဒ္ဒါ ဝိထွတာ၊ ချဲ့ထတ်၏။ အနယဗျသနပါပနဋ္ဌေန၊ အကျိုးမဲ့ပျက်စီးခြင်းဆိုရောက်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ကမ္မာနုဗန္ဓသုတ္တကံဝိယ၊ အမှုကိုဘွဲ့သောကြိုးငယ်နှင့်တူ၏။ တသတသ၊ ထိုထိုရုပါရုံစသည်ကို။ ဥက္ကဏ္ဌိတုံ၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းငှါ။ အပ္ပဓါနတော၊ မပေးတတ်သောကြောင့်။ သဟာယဋ္ဌေန၊ အဘော်ဟူသောအနက်သဘောကြောင့်။ ။တဏ္ဍာနုတိယော်၊တဏ္ဍာလျှင်အဘော်ရှိသော၊ပုရိသော၊သည်။ ဒိစ်၊ရှည်စွာသော။ အဒ္ဓါနံ၊ သံသရာအစွန်ပတ်လုံး။ သံသရံ သံသရဇ္ဇော၊ကျင်လည် သည်ရှိသော်၊ဇာတ္တထ္ထဘာဝါညထာဘာဝံ၊ လူ၏အဖြစ်မှနတ်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။သံသာရံ၊ကို။နာတိဝတ္တတိ၊မလွန်မြောက်နိုင်။ ။ ပဏိဓါနကဝသေန၊ စိတ်ကိုရုပါရုံစသည်တို့၌ထားသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ဘဝရဇ္ဇု၊ဘဝ၏အကြိုး။ဟိသစ္စံ၊ဇောယ၊ဖြင့်။သတ္တာ၊ တို့ကို၊ နိယန္တိ၊ ဆောင်အပ်ကုန်၏။ ဝနတိဘဇတိ၊ ဆည်းကပ်တတ်၏။အလ္လိယတိ၊ငြိကပ်တတ်၏။ဝါ၊ဝနတိယာစတိ၊တောင်းတတ်၏။အနတ္တုဂ္ဂဟာနံ၊ထို့ကို၊ သမုဋ္ဌာပနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ဂဟနဋ္ဌေန၊ထူထပ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ဝနံဝိယ၊ တောနှင့်တူ၏။ ။ဘိက္ခဝေါ၊ထို့။တုမှေ၊တို့သည်။ဝနံ၊ကိလေသာတည်းဟူသောတောကို။ဆိန္နထ၊ကုန်လော့။ရုက္ခံမာဆိန္နထ၊ဝနတောကြောင့်။ဘယံ၊ ဇာတိစသောဘေးသည်။ဇာယတေ၊၏။ ဝနဋ္ဌ၊ကိလေသာတည်းဟူသောတောကိုဂင်း။ ဝနထဋ္ဌ၊ကိလေသာတည်းဟူသောတောကြီးကိုဂင်း။ဆေတ္တွာ၊၍နိဗ္ဗါနာ၊ငြိမ်းချမ်းကုန်သည်၊ဟောထ၊လော့။ ။သန္တဝဝသေန၊ ခိုးနွှားသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊သိနေဟဝသေန၊ စေးသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာလယကရဏဝသေန၊ တပ်ခြင်းကိုပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။အပေက္ခတိ၊

Digitized by Google

ငဲ့တတ်၏။ ဒေဝ၊မဟာသုဒဿနစကြာသခင် အသျှင်မင်းကြီး။ တေ၊အား။ကုသဝတီရာဇဋ္ဌာနီပမုခါနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိစတု ရာသီတိနဂရသဟဿာနိ၊တို့သည်။သန္တိ၊ကုန်၏။ ဒေဝ၊ ကြီး။ ဇဋ္ဌေ၊ ဤကုသဝတီ ရာဇဋ္ဌာနီ အမှုးရှိသော ရှစ်သောင်း လေး ထောင်သောမြို့တို့၌။ တို့၊သည်။ ဆန်း၊ကို။ ဇနေဟိ၊ လေ့။ ဝိဇိ တေ၊နိုင်ငံ၌။အပေက္ခံ ငဲ့ခြင်းတဏှာကို။ ဝါ၊တပ်ခြင်းအာလယ ကို။ကရောဟိ၊ပြုတော်မူလေ့။ ။ဟိသစ္စံ၊နိစ္စသန္နိဿိတဋ္ဌေန၊ အမြဲမြဲတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ။တဏှာမှတပါး သောအဆွေခင်ပွန်းသည်လဉ်းတဏှာကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်၏။ ထိုအဆွေခင်ပွန်းသည်လည်း အဆွေခင်ပွန်းမဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏။ တဏှာမှာမူကား အမြဲမြဲသည်ဖြစ်၍ ပါဠိကြောအဆွေခင် ပွန်းဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ။အာရမ္မဏာနံ၊တို့ကို။အသနတော၊လွှမ်းမိုး တတ်သောကြောင့်။ဝါ၊သုံးဆောင်ခံစားတတ်သောကြောင့်။ ။ ထိုနှစ်ပါးစုံသောအထွက်ကို အစဉ်အတိုင်း ဘွင့်လှိုင်၍။ အဏ္ဏောဏ္ဏ ရဏာတော စေဝ တိတ္တိ်အနုပ ဂတ္တိဘ ပရိဘုဉ္ဇနတော စာတိ အထွေး။ကိုမိန့်။ ။အာသိသနဝသေန၊ တောင့်တသဉ်း၏အစွမ်း ဖြင့်။ဝါ၊အလိုဇ္ဈ၏အစွမ်းဖြင့်။ဇဋ္ဌေ ဤကိုးပုဒ်တို့တွင်။ပုရိမာနိ၊ကုန် သော။ပဋ္ဌ၊တို့ကို။ဂုတ္တာနိ၊ကုန်၏။ဆဋ္ဌ၊ကို။ဂုတ္တံ၊၏။တံ၊ထုခြော် ခမြောက်သောပုဒ်ကို။ပဇ္ဇဖ္ဖိကာနံ၊တို့အား။ဂုတ္တံ။ တိဏ်၊တို့ကို။ အတ်တ္တိယ ဝတ္ထုဝသေန၊ မရောင့်ရဲသောဝတ္ထု၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟဋ္ဌာနိ၊ တို့အား။ဂုတ္တာနိ။ဟိသစ္စံ၊တေသံ၊ထိုလူတို့အား။ ဓန ဂုတ္တာဒိဝိတေဟိ၊ထက်။အညံပိယတရံနအတ္ထိ။သတ္တေဓပါဝေတိ တိဓပါ။ ။သတ္တဝါတို့ကဲ့သို့အသို့ဆိုစေသနည်း။ဇေတံ့၊လ၊မိန့်ဆို၏ ဇဝံ၊မိန့်။ ။ဓပိတသာ၊ငါ၏ဥစ္စာ၊ ငါ၏ဥစ္စာစသည်ဖြင့်ဆုတ် သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ လောလုပ္ပသာ၊ အဘန်တလဲလဲအာရုံ၌ ဆွဲငင် တတ်သောသူ၏။ ဝါ၊ လျှပ်ပေါလော်လည်သောသူ၏။ ယာယ တဏှာယ.ဖြင့်။ လာဘဋ္ဌာနေ၊ လာဘ်၏အရာ၌။ ပုဏ္ဏံ၊အမြေးကို။ စာလယမာနာ၊လှုပ်ကုန်လျက်။ သုနခါ၊ခွေးတို့သည်။ ဝိစရန္တိ

Digitized by Google

ဝိယ၊တထာဂတမ္ဟမါနာ၊တုန်ထ္ဆပ်ကုန်လျက်။ဝိစရန္တိ၊ထ္ဆည့်လည်
တတ်ကုန်၏။ ထံ၊ ထိုပုဏ္ဏိကတဟူသော အမည်သည်။သာဓု၊
ကောင်းစွာ၊ မနာပေ၊ နှလုံးကို ပွါးစေတတ်သော။ ဝါ၊နှလုံးသို
ဿက်ဝင်သော။ ဝိသယေ၊၌၊ တဿ၊ ထိုကောင်းသောအာရုံ၌
အလိုရှိသောသူ၏။ မာတာမာတုစ္ဆာတိ အာဒိကော၊အမိမိထွေး
ဤသို့ အစ ရှိသော။ အယုတ္တဌာနေ၊ မသင့်တင့်သော အရာ၌၊
ယုတ္တဌာနေဝိ၊သင့်တင့်သောမိမိသားမယားအရာ၌လည်း။ ဝါ၊
ရာဂေါ ဝိသမန္တိ အာဒိဝစနတော၊ ကြောင့်။ ယုတ္တဌာနေဝါ၊
၌ဂင်း။အယုတ္တဌာနေဝါ၊၌ဂင်း။ဥပ္ပန္နော၊ သော၊ ဆန္ဒရာဂေါ၊ကို၊
(ဝေဒိတဗ္ဗော၌စပ်)။ အဓမ္မဌေန၊ကြောင့်။ အဓမ္မရာဂေါ၊၍။ဝိသ
မဌေန၊ကြောင့်၊ဝိသမလောဘောတိ၊၍၊ဝေဒိတဗ္ဗော။ နိကာမ
နဝသေန၊ နှစ်သက် တတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပတ္ထနဝသေန၊
တောင့်တသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပိဟနဝသေန၊ ချင့်မြတ်နိုးသည်
၏အစွမ်းဖြင့်၊ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ သော၊စိတ်၊ကို၊ ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ ထိုးကျင့်
ဒွိပစက်တတ်၏။ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ၊ ဌါ။အပ္ပဓါနေန၊မပေးသဖြင့်၊ကုသလ
စာရံ၊ကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ဂဏ္ဌာတိ၊ယူတတ်၏။ ဟိသစ္စံ။
ပလိဝေဌနဋ္ဌေန၊ ထက်ဝန်းကျင်ရစ်ပတ်တတ်သော အနက်သ
ဘောကြောင့်၊လတာဝိယ၊နွယ်နွှင့်တူ၏။ လတာ၊တဏ္ဍာတည်း
ဟူသောနွယ်သည်။ ဥဿိဉ္ဇ၊ပေါ်ထွက်၍၊ တံ၊ထိုဝဋ္ဋနက္ခ၏မူလ
သည်၊တံနက္ခံ၊ထိုနက္ခသည်။ ဇာတော၊ဤတဏ္ဍာမှ။ ပဘဝတိ၊
အမွှန်ဖြစ်၏။ဗန္ဓနဋ္ဌေန၊ ဘွဲ့တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။
ပါသောဝိယ၊ ကြော့ကွင်းနှင့်တူ၏။ (မာရ်သည်ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ရာဂသည်မာရပါသမည်၏၊ ပသဗ္ဓနေ)။ဒုဂ္ဂဟ
နဋ္ဌေန၊ မှိုင်ခဲသော အနက်သဘော ကြောင့်။ ဗလိသံဝိယ၊
ငါးမျှားချိတ်နှင့်တူ၏။ထဏ္ဍာဘိဘူတာ၊ တဏ္ဍာဖြင့်မှိုပ်စက်ကုန်
သောသူတို့သည်။မာရဿ၊၏။ ဝိသယံ၊ အာရုကို။ နာတိက္ကမန္တိ၊
မလွန်မြောက်နိုင်ကုန်။ ထေဿံ၊ တို့၏။ ဂန္ဒုလဗန္ဓော၊ တောက်
ဖြင့်ဘွဲ့အပ်ကုန်သော၊သုနခါ၊ခွေးတို့ကို။ယဒိစ္ဆကံ၊အထိုက်ထိုင်။

Digitized by Google

နိယန်္တိယထာ ဇဝံတထာတုဏ္ဍာဗန္ဓနာသတ္တာနိယန်္တိ။ ဤတိ၊သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္ဓနဋ္ဌေန၊ကြောင့်။ဂန္ဒုလံဝိယ၊ထောက်နှင့်တူ၏။

အကာရဏော၊အကြောင်းမဟုတ်သည်၌။ကောပေါ၊အမျက်ထွက်ခြင်းတည်း။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ သမ္မဇ္ဈိတုံ၊တံခြက်ထည်းခြင်းငှါ။ဗောဓိပက္ခိယာနံ၊ဗောဓိဂ္ဂိုက်တို့ကို။ ဥပက္ခလိတ္ထ၊ချော်၍။ ခါဏုကဿ၊သစ်ငုတ်ကို။ ကုပ္ပတိ၊အမျက်ထွက်၏။ (ကုပကောပေ)။ ။နဝသုဒ္ဓါနေသုဟူသည်။အနုတ္ထိမေအစရိ၊စရတတိ၊စရိသတိ။ဝိယသမေမနာပသအနုတ္ထိအစရိ၊စရတိ၊စရိသတိ။ အပ္ပိယသမေအမနာပသအတ္ထိအစရိ၊စရတိ၊ စရိသတိတည်း။ သင်္ခါရေသု ဥပ္ပန္နောကမ္မပထ ဘေဒနကရောတိဖြင့်၊ သတ္တဝါတို့၌ဖြစ်သောအဋ္ဌာနကောပသဉ် ကမ္မပထဘေဒကိုပြုတတ်၏ဟုသိအပ်၏။ အတ္ထိမေနာစရိ၊ နစရတိ၊ နစရိသတိ။ဝိယသမေမနာပသအတ္ထိနာစရိ၊ နစရတိ၊ နစရိသတိ။ အပ္ပိယသမေအမနာပသအနုတ္ထိနာစရိ၊ နစရတိ၊နစရိသတိ။ဟူ၍ဖြစ်သော ကောပသဉ်လည်း အရောမဟုတ်သည်၌ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်အဋ္ဌါနကောပသဉ်သာလျှင်ဖြစ်ခြင်းငှါသင့်၏။ ။စိတ္တံ၊ကို။ အာဃာဋေတွာ၊ ထိခိုက်၍။ ဥပ္ပန္နော၊တည်း။ ဤတိတဿ၊ စိတ္တာသအာဃာတော၊၏။စိတ္တာသ၊၏။ ဝိပန္နတ္တာ၊ ဘောက်ပြန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပရိဝတ္တနာကာရော၊ ဘေဒပြန်သည်ဖြစ်၍လည်းသောအခြင်းအရာသည်။စိတ္တာသဗျာပတ္တိ၊၏။ ။ဒေါသောဟူသောပုဒ်၊ပဋိပက္ခေဟူသောပုဒ်ကိုဟောပြီးထျက်တဘန်ထပ်မံ၍ဟောခြင်းသဉ်ပုနရုတ္တိဒေါသမရောက်ပြီလော။ ဤဒါနို၊စသည်ကိုမိန့်။ဇဝေမေထ္ထယောဇနာကာတဇ္ဇာ၊ထိုရင်း။ ။ အသ္မိယောဇနာရမည်နည်း။ ယောဇဝေရူပေါ။လ။ ကုဇ္ဈိတတ္တာဒီ၊၍လည်း။ဤဓ၊ဤနိကျော်ပကထ္ထာ၌။ဝုတ္တော၊၏။ ဒေါသော။လ။နယေန၊ဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊၌။ဝုတ္တော၊၏။အယံသဇ္ဇော၊ကို။ ဒေါသောတိ၊၍။ဝုစ္စတိ၊၏။ ။အဘဲ့ကြောင့်ဤသို့ယောဇနာရေသနည်း။ဤဒါနို။လ။တသ္မာ၊မိန့်။ ဤကဲ့သို့ယောဇနာသော်အဘယ်အကျိုးရှိ

Digitized by Google

သနည်း၊ ငေဝ်ဟိစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိ၊အကျိုးကိုဆိုဦးအံ့၊ငေဝ်၊၍ ရှိအထွေယောဇနာသည်။သတိ၊သော်။ ။ဤကာဆရောကား။ပဋိသင်္ခါကိုအထူးပြုခြင်းငှါရှေးဠပဒိုဝိရောဓေါဟူ၍။ ပဒေါသစသည်ကို အထူးပြုခြင်းငှါ ဒေါသောဟူ၍ လည်းဆိုအပ်၏။ ဒုဿနစသည်ကဲ့အထူးပြုခြင်းငှါနောက်၌ဒေါသောဟူ၍။ ဝိရောဓကိုအထူးပြုခြင်းငှါလည်းပဋိရောဓောဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုကြောင့်ပုနဉ္စာဒေါသမဖြစ်။

တေဟိဟေတုဓမ္မေဟိ၊ တို့မှ။ အညော၊ကုန်သော။ယေဟေတုဓမ္မာဝါ၊ တို့သည်ငင်း။ ယေနဟေတုဓမ္မာဝါ၊ တို့သည်ငင်း။ သန်တို့၊ ကုန်၏။ တေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သဟေတုကာ၊ ကုန်၏။ စ၊ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ဇော်ထွေး၊၍သဟေတုက အဟေတုက တို့တွင်။ ဟေတု၊ သည်။ ဟေတု ယေဝစ ဟောတိ၊ သဟေတုကော စဟောတိတိ။ ။အာဘယ်အခါ ဟိတ်သည်သဟေတုကမည်သနည်း။တိဏ္ဏံဝါ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။တိဏ္ဏံဝါ၊ ဟိတ်သုံးပါးတို့၏ငင်း။ ဒွိန္နံဝါ၊ငင်း။ငကေတော၊ တပေါင်းဝ ည်း။ ဥပ္ပတ္တိယံ၊ ဖြစ်သောအခါ၌။ ဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စ သဟ ဂတော၊ သော။မော ဟော၊သည်။ဟေတု၊၏။ အဟေတုကော၊၏။ ဝုတ္တံ၊သော။ အသင်္ခါရိကံဝါတုံ၊ကို။သန္တာယ၊၍။ယောဂေသောဓမ္မောတိ၊၍။ပုစ္ဆာယ၊ကို။ ဥဒ္ဓစ္စတ္တာ၊ ထုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဤမေဓမ္မာအပ္ပစ္စယာတိ၊၍။ ပုစ္ဆာအနုသန္ဓိနယေန၊ ပုစ္ဆာနှင့်စပ်သောနည်းဖြင့်။ ဗဟုဝစနံကတံ။ ။ဤကာဆရောကား။မထုတ်အပ်သောအဝိုင်းအခြား မရှိသောဓမ္မတို့၏ ရှိသည်၏အဖြစ်မျက်မြတတ်သော မာတိကာ ဥဒ္ဒေသ၌ အဝိုင်း အခြားကင်း သောဗဟုဝုစ်ဖြင့်ဥဒ္ဒေသကိုပြုအပ်၏။ ထိုကြောင့်ဗဟုဝုစ်ဖြင့်သာလျှင်။ကတမေဓမ္မာအပ္ပစ္စယာဟူ၍မေး၏။ ။စ၊ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ဇော်ထွေး၊၍ဒုက်ရှိ။ကေနစိဝိညေယျာတိ။လ။ ဟောတိတိ၊၍။ ဟေဋ္ဌာဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။အယံဒုကောနဟောတိ။ (အယမေကောဒုကောတိဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဠ၌စပ်)။ ။အသိုဒုက်မဖြစ်သနည်း။ ယေတော။ လ

Digitized by Google

သောတဝိညေယျာတိ၊ မိန့်။ အသို့တဒုသော ဒုက်ဖြစ်သနည်း။ ယေတေ။လ။နတေမဂ္ဂါစက္ခုဝိညေယျာတိ၊ မိန့်၊အဘယ်အနက်ကိုယူ၍ တဒုသောဒုက်ဖြစ်သနည်း။ ရှုပ်ပန။ လ။ ဂဟေတွာ၊ မိန့်။ ။မနောဝိညာဏောန၊ဖြင့်။ကေနစိ၊ တစုံတဒုသောမနော ဝိညာဉ်ဖြင့်၊ဝိညေယျာ၊ကုန်၏။ကေနစိ၊ဖြင့်၊နဝိညေယျာ၊ဟူတိ၊ သို့။နထ္ထိကိမ္မန၊မရှိသလော။ တေန၊ထိုသို့မရှိခြင်းကြောင့်၊ထွေ၍မနောဝိညာဉ်အဒွေ၌။ ဒုကာ၊တို့ကို။ နဝုတ္တာကိ၊မဟောအပ်ကုန်သလော။ ဟူတိစေ၊၍သို့မေးငြားအံ့။ နေဝနတ္ထိ၊အချို့သော မနောဝိညာဉ်ဖြင့်သိအပ်၏၊ အချို့သော မနောဝိညာဉ်ဖြင့် မသိအပ်ဟူသောအနက်သည်မရှိသည်မဟုတ်။ ပန၊ယင်းသို့ရှိလျှင်မူလည်း။ ဝဝတ္ထာနာ ဘာဝတော၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဒုကာ၊တို့ကို။ နဝုတ္တာဝါ၊ ကုန်သည်ဆိုလျှင်တည်း။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ဝါ၊ ဟိယသ္မာ၊ စက္ခုဝိညာဏောန အဝိညေယျာတိ၏။ဝဝတ္ထာနံ၊သည်။ နအတ္ထိယထာဇဝံတထာမ နောဝိညာဏောနာဝိ၊ဖြင့်လည်း။ ဝဝတ္ထာနံနအတ္ထိ၊ ဟူတိတသ္မာ, ဝဝတ္ထာနာဘာဝတော၊ကြောင့်။ ထွေ၍။ဒုကာ၊တို့ကို။နဝုတ္တာ၊ကုန်။ပနတထာဝိ၊ယင်းသို့မဟောအပ်ကုန်လျှင်းမူလည်း။ မနောဝိညာဏောန၊ဖြင့်။ ကေနစိ၊ တစုံတဒုသော မနောဝိညာဉ်ဖြင့်ဝိညေယျာ စေဝ၊ ကုန်၏။ အဝိညေယျာစ၊ ကုန်။ ဟူတိ အဆိုအထွေ၊သည်။အတ္ထိ၊၏။ တသ္မာ၊ကြောင့်၊ သောအထွေ၊ကို အဝုတ္တောဝိ၊ သော်လည်း။ ယထာလာဘဝံသေန၊ ဖြင့်။ ဖော်တဇ္ဇော၊၏။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ မနောဝိညာဏာန္တိ၊၍။သခ်ါတေဟိ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကာမာဝစရဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကာမာဝစရဓမ္မာဇေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ကေဟိစိ၊ အချို့သော ကာမာဝစရတရားတို့ဖြင့်။ဝိညေယျာ၊ကုန်၏။ကေဟိစိ၊ ဖြင့်။အဝိညေယျာ၊ကုန်။ တေဟိယေဝ၊ ထိုကာမာဝစရ တရားတို့ဖြင့် သာလျှင်၊ ရူပါဝစရာဒိဓမ္မာဝိ၊ကိုလည်း။ကေဟိစိ၊အချို့သောကာမာဝစရတရားတို့ဖြင့်။ရူပါဝစရေဟိပိ၊ဖြင့်လည်း။ကာမာဝစရော၊ထိုကို၊

Digitized by Google

ကေဟိစိ၊ အချို့သောရူပါဝစရတရားတို့ဖြင့်။ တေဟေဝ၊ထိုရူပါဝစရ တရားတို့ဖြင့် သာလျှင်။ ရူပါဝစ ရာဒယောဝိ၊ ထို့ကဲ့သို့လည်း။ကေဟိစိ၊အချို့သောရူပါဝစရတရားတို့ဖြင့်။ အရူပါဝစရေဟိပန၊ ဖြင့်ကား။ ကာမာဝစရာ၊ တို့ကိုဂုဏ်း။ ရူပါ ဝစရာ၊ ကိုဂုဏ်း။အပရိယာပန္နာစ၊တို့ကိုဂုဏ်း။နေဝဝိညေယျာ။ အရူပါဝစရာပန၊ တို့ကိုကား။ကေဟိစိ၊ အချို့သော အရူပါဝစရတို့ဖြင့်။ တေဟိဝိစ၊ ထိုအရူပါဝစရတို့ဖြင့် လည်း။ ကေစိဒေဝ၊ အချို့တို့ကိုသာလျှင်။ အပရိယာပန္နေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အပရိယာပန္နာပန၊ ကိုကား။နိဗ္ဗာနေန၊ဖြင့်။ အဝိညေယျတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကေဟိစိ၊ အချို့သော အပရိယာပန္န တရားတို့ဖြင့်။ တေဝိစ၊ ထိုအပရိယာပန္န တရားတို့ကို လည်း။ မဂ္ဂဖလာနံ၊ တို့၏။ အဝိညေယျတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကေစိဒေဝ၊အချို့သောအပရိယာပန္နတရားတို့ကိုသာလျှင်။ ။

ပဋ္ဌာနမဟာပကော ရာဂေါဟူသော စကားကို ဥက္ကဋ္ဌ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်၏။ ဘဝါသဝကိုထား၍ အလုံးစုံသောလောဘသည်ကာမာသဝမည်၏။ ဤသို့အသင့်သည်ဖြစ်၏။ ။ရူပါရူပဘဝေသု၊တို့၌။ဆန္ဒရာဂေါ၊ သည်ဂုဏ်း။ ဈာနနိကန္တိ၊ ဈာန်၌တပ်ခြင်းသည်ဂုဏ်း။သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊သော။ရာဂေါ၊ သည်ဂုဏ်း။ဘဝဝသေန၊ဖြင့်။ပတ္ထနာ၊သည်။ ဘဝါသဝေါနာမ၊ ၏။ ။ဧကာဒဆရာကား။သဿတာဒိဋ္ဌိသဟဂတောရာဂေါဘဝဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တတ္တာဘဝါသဝေါတိ အဋ္ဌကထာယံဝုတ္တော။ ဟုအဋ္ဌကထာစကားကို ဆိုပြီး၍။ ဂုဏ်းအဋ္ဌကထာ စကားကိုမနှစ်သက်၍။ ဘဝါသဝေါပနဒိဋ္ဌဂတိပ္ပယုတ္တောသု ဝေဥပ္ပဇ္ဇတိတိပါဠိယံ ဝုတ္တောတိ၊ သောဝိ ရာဂေါ ကာမာ သဝေါ ဘဝိတုံ ယုတ္တော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိက နက္ခာနံ ဟိကာရဏာဘူတာကာမာသဝါဒယောဝိဒ္ဓါဓာဝုတ္တာ၊ ဟုမိန့်၏။ ။ဟိဝိတ္ထာရေဓိ။ အတ္ထတော၊တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဇေတေ၊ထိုဈာသဝဝတ္ထိသည်။

Digitized by Google

စရေပါရိဝါသိယဋ္ဌေန၊ကြာဖြင့်စွာထုံအပ်သော အနက်သဿော
ကြောင့်။အာသဝါ၊ကုန်၏။ ဇွတိဇံ၊သို့။ နိဗ္ဗေဓိကပရိယာယော၊
နိဗ္ဗေဓိကသုတ်၌။ဇွတမပန၊၌နိဂ္ဂေါဓကဏ္ဍ၌ကား။တေအာသဝါ၊
တို့သည်။ချုပါ၊ချုပသဒ်ဂါတော၊သော။(ဘဝေဠ်စပ်)။ ကမ္မတော်
ကံအားဖြင့်၎င်း။ ဥပပတ္တိတော်၊ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊
ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်အားဖြင့် ၎င်း။ ဝါ၊ကာမဘဝရုပ်
ဘဝစသောအားဖြင့်၎င်း။ (ဒုဝိဓေဠ်။ သရုပဒသန ဝိသေသန၊
သရုပဒသနဝိသေသျစပ်။ ဝါ၊အဘိန္နဏ္ဏဝိသေသန၊ ဝိသေသျ
စပ်)။ကါမေသူတိပဋိကာမဂုဏောသု၊အဋ္ဌကထာ။ ။ဋီကာကား
ကာမေသူတိကာမရာဂဒိဋ္ဌိရာဂါဒိနံ အာရမ္မဏာဘူတေသုဟေ
ဘူမကေသုဝတ္ထုကာမေသူတိ အတ္ထော သမ္ဘဝတိ။ တတ္ထဟိ
ဥပ္ပဇ္ဇမာနာသာတဏ္ဍာသဗ္ဘာဝိနကာမဋ္ဌန္ဒဒိနာမံ လဘတိဟု
မိန့်၏။ ။ကတ္တုကမျတာဆန္ဒသည် အကုသိုလ်၌လည်းဖြစ်၏၊
ဓမ္မဋ္ဌန္ဒသည် အကုသိုလ်၌မဖြစ်။ ကုသိုလ်ကြိုယာ၌ သာဖြစ်၏၊
ထိုကြောင့်နဓမ္မဋ္ဌန္ဒောမိန့်သော်။ ။အယံလောကော၊၌ခန္ဓာ
ငါးပါးဟုဆိုအပ်သောလောကသည်။နိစ္စော၊မသေသဖြင့်မြဲ၏၊
ဓုဝေါ၊ တတန် ပဒိုသန္ဓေမနေသဖြင့် မြဲ၏။ သဗ္ဗကာလိကော၊
အခါခပ်သိမ်းတည်၏။ ဇွတိ၊ သို့။ ဂဏ္ဍန္တသော၊ အား။ သဿ
တန်တို့၊မြဲ၏ဟူ၍။ ဂဟဏာကာရပ္ပဝတ္တော၊ ယူသောအခြင်းအရာ
အားဖြင့်ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊တည်း။အသဿတောတိ၊ကား၊တမေ
ဝ လောကံ၊ ထိုခန္ဓာ ငါးပါး ဟု ဆိုအပ် သော လောကကို၊
(ဂဏ္ဍန္တသော်ဠ်စပ်)။ သုပ္ပမတ္တော်ဝါ၊မနုဿမ္ဟအတိုင်းအရှည်ရှိသည်
လည်းဖြစ်သော၊သရာဝမတ္တော်ဝါ၊ခွက်မှုအတိုင်းအရှည်ရှိသည်
လည်း ဖြစ်သော။ ကသိဏော၊ ၌။ သမာပန္နသော၊ ဝင်စားသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကသိဏပရိစ္ဆေဒန်၊ ကသိုဏ်းအပိုင်းအခြား
အားဖြင့်။ ။ဘေဒနဓမ္မသော၊ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော၊ဃဋ်
ရသော်ဝ၊ ချုပက္ခဏာဟုဆိုအပ်သောကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ ဇီဝန္တိ
၏။ဂဟိတတ္တာ၊ကြောင့်။ သရိရံတော၊မှ၊အညသော၊ကို၊ ဇီဝန္တိ

Digitized by Google

၌။ ။အညံဇိဝံဟူသော အယူသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌သာ သျှင်အာကယ်၍ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်းမူလည်း၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊သင်္ခါရတို့၌ မထည်။ ထိုရုပ်စသည်မှ တပါးကို ပြု၍ ဇီဝကိုယူ၏။ ထိုကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိသည် ဖြစ်၏။ ဗြဟ္မာစသော အချို့သောအတ္တကို သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက် ကာလန္ဒဖြစ်၏ဟူ၍ နိစ္စအားဖြင့်။ ဗြဟ္မာ စသည်မှ တပါးသော အတ္တကို သေသည်မှ နောက် ကာလန္ဒ မဖြစ်ဟူ၍ အနိစ္စအား ဖြင့် ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဟောတိစ နစဟောတိ ဟူသော ကေစွသဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ သတ္တဝါသည် သေသည်မှ နောက် ကာလန္ဒဖြစ်သလောဟု မေးအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊နဟောတိ ဟု၊မဖြစ်သလောဟုမေးအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊နနဟောတိဟု အလုံးစုံတို့၌ပယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားအမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ။ အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ၊ မငြိုးမပြတ်သောအယူရှိသောမျှလွှင့်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ဝါ၊ ရေ၌ငုပ်၍ပေါ်အံ့ရှိသောငါးစင်ရိုင်းကဲ့သို့ မရပ် မတည်သောအယူရှိသော ဒိဋ္ဌိထည်း။ ။သင်္ခေပတော တယောဝိဇ္ဇာရတောစတ္တာရောဇ္ဇမေဓမ္မာအာသဝါနာမ။ ဝိမာန ကပ္ပရုက္ခ အာဘရဏာသု၊ ဗိမာန် ပဒေသာပင် တန်းဆာတို့၌။ ယော ဆန္ဒရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သောဆန္ဒရာဂေါ ကာမာသဝေါ ဟောတိ၊ နဟောတိ၊ ဇာတိအယံပု ဆ္ဆာ။ ကာမာသဝေါနဟော တိ၊ကသ္မာ။ ဇာ ဓေဝ၊ဤဗြဟ္မာ့ဘုံ၌သာဖျင်။ ပဟီနတ္တာ၊ကြောင့် တည်း။ ။အဋ္ဌကထာဆရာကား။ ယဉ္စကာမဂုဏိကောရာဂေါ ကာမာသဝေါဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ထိုကြောင့် ဗြဟ္မာတို့၏ ဗိမာန်စ သည်တို့၌တပ်သောရာဂ၏ဝင်း၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော ရာဂ၏ ဝင်း၊ကာမာသဝ၏အဖြစ်ကိုပယ်၏။ ဒိုကာဆရာကား။ကာမာသ ဝေါအဋ္ဌသုလောဘသဟဂတေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသုဥပ္ပဇ္ဇတိဟူ၍ ဝင်း၊ ကာမာသဝံပဒို့စွ ဒိဋ္ဌာသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါဟူ၍ဝင်း ဆို သောကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော ရာဂသည်ကာမာသဝမ ဖြစ်ဟူ၍ဆိုခြင်းဌါမတတ်ကောင်းဟုဆို၏။

Digitized by Google

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကော၌။ ပဌမမာန ဘာဇနိယော၊ သေယျောဟ မသ္မိဟူသော ရှေးဦးစွာသော မာန၏နိဒ္ဒေသ၌။ ။အန္ဓိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်အမျိုးဓာတ်အားဖြင့်၎င်း၊ အနွယ်အားဖြင့်၎င်း၊ မြတ်သောအမျိုးစည်းစိမ်အားဖြင့်၎င်း၊ အဆင်းကိုယ်၏ ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ ဥစ္စာအားဖြင့်၎င်း၊ ဗဟုဇ်အားဖြင့်၎င်း၊ လယ်လုပ်ကုန်သွယ်ခြင်းဖြင့် ၎င်း၊ ဆင်စီး မြင်းစီး အတတ်အားဖြင့် ၎င်း၊ နက္ခတ်အတတ်အားဖြင့်၎င်း၊ သုတအားဖြင့်၎င်း၊ ပညာအားဖြင့်၎င်း။ အမှတ်မရှိ တပါးပါးသော ဝတ္ထုဖြင့်၎င်း မာန၏ဖြစ်စေ၏။ ။ယောဇဝဏ္ဏပေါမာနောမညနာမညိတတ္တိဥဏ္ဏတိဥဏ္ဏမောဓဇောသံပဂ္ဂဟော ကေတုကမျတာစိတ္တသ။ ဟူ၍သော်ယျအားဖြင့်၎င်း၊ သဒိသအားဖြင့်၎င်း၊ ဟိနအားဖြင့်၎င်းဖြစ်သော မာန၏။ ပုဂ္ဂလဿ သေသကိမသုံးသပ်မူ၍ သော်ယျမာန်ကို ဝေဘန်အပ်၏။ ဤအနက်ကို ရည်၍၊ ဇကော မာနော တိတ္ထိဇနာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိကထိတော ဟုဆို၏။ သက်သက်ဤသော်ယျမာန်ကို ပဌမကမာန ဘာဇနိယ၌ သာလျှင် ဤသို့ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ဒုတိယကတတိယကမာန ဘာဇနိယ၌လည်း ဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ထိုကြောင့်။ဇကော မာနော တိတ္ထိဇနာနံဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ကထိတော ဟူသော စကားကိုနိဒ္ဒသနမှသာဟုမှတ်အပ်၏။ ။မာနကရဏဝသေန၊ ငါသာလျှင်မြတ်၏ဟု ဤသို့စသော ထောင်လွှားခြင်းကိုပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ဥဿိတဘဝေန၊ အထက်သို့တက်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဥက္ခိပိတွာ၊ မြှောက်၍။ သမုဿိတဘဝေန၊ စိုက်ဆောက်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်။ ဥက္ခိပနဘဝေန၊ အထက်သို့လွှင့်တက်သော အနက်သဘောကြောင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ သံပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီးပင့်တတ်၏။ အစ္ဆဂ္ဂတဓောဒေ၊ အလွန်တက်သော တန်းခွန်ကို။ကေတု၊၌။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။အပရာပရေဥပါဒါယဟူသော စကားကို ရှေးရှေးဖြစ်သော မာနတို့သည် နောက်နောက်ဖြစ်သော မာနတို့ကို ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ထိုနောက်နောက်ဖြစ်သော မာနတို့ကိုဖြစ်စေကုန်သည်ဖြစ်၍ အလွန်တက်ကုန်၏၊

Digitized by Google

ဤအနက်ကိုရည်၍ဆိုအပ်၏။ ။ကောတုံ၊မှန်ကင်းကဲ့သို့ထောင်လွှားခြင်းကို။တသ၊ထိုမှန်ကင်းကဲ့သို့ထောင်လွှားခြင်းဌါနအထိရှိသောစိတ်၏။ ။ကေတုကမျှတာဟုဟောလျှင်ပြီးကောင်းပြီ ထူကွာအာဘဲကြောင့် စိတ္တသဟဘုဝိသေသနပြုသနည်း။ သာပနစသည်ကိုမိန့်။ ထိုစကားကိုမြစေထို၍။ မာနသမွယုတ္တစိတ်ဟိစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိသစ်၊မာနသမွယုတ္တစိတ်၊သည်၊ကေတုံ၊ကို၊ဖွဲ့ဆိုတိ၊၏။ (ဖွဲ့ဆိုတိဖြင့် ကရဓာတ်၏ ဖွဲ့ဆိုခြာအနက်ကိုပြု၏)။ ကေတုသဒ်ါတော၊သော၊မာနော၊ကို၊လဿတိ၊၏။

ယာပရဝေလာဘာ။လ။ ဖွာသာတိ၊ကား။ပရေသံ၊တို့၏။ ဇတေသုလာဘာဒိသု၊ထို၌။ ဖွာမိန၊ဤလာဘ်ဖြင့်။ ဖွာမံသံ၊ ဤသူထိုအား။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ယာဖွာသသ၊သည်။ ပရသမွတ္တိခိယျနလက္ခဏာ၊ သူတပါးတို့၏စည်းစိမ်ကိုရှုတ်ချခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ (ရှုတ်ချ၏ဟူသည် သူတပါးတို့၏ စည်းစိမ်ကိုသည်းမခံနိုင်သည်)။ဟိသစ်။ ဖွာသုကိ၊ငြူစူတတ်သော။ တံလါဘံ၊ကို၊(ဒိယျတိနဖွာ ဆ္ဆတိ၌စပ်)။ ပုရိသကာရံ၊ ယောကျ်ား၏အစွမ်းကို။ယာနံ ဝါ၊ ယာဉ်ကိုငင်း။ ဝါဟနံဝါ၊ဆင်ယာဉ်မြင်းယာဉ်စသည်ကိုငင်း။ အပရော၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊တသ၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။အလာဘဏ္ဍိကော၊ ရခြင်းဌါနအထိမရှိသဉ်ဖြစ်၍၊ကပဏော၊သနားဘွယ်သည်၊ အထီးကျန်သည်၊သူဆင်းရဲသည်။ (ကပကရုဏာယံ)။ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေပရိဟိနေတိ၊အနဂါရိ ယောဝိ၊သည်လည်း။ဖွာသာပနကေစ၊ငြူစူတတ်သောရဟန်းသည်။ အညံ၊တပါးသောရဟန်းကို၊ဥပ္ပန္နလာဘာဒိသမွတ္တိ်၊ကို။ တံပုဂ္ဂလံ၊ကို၊ပရိဟိနံ၊ကို။ ။အရိယသာဝကာ၊ဟူသောစကားသည် အရိယသာဝကတို့အား သာလျှင်၊မဂ်ဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သောပဋိဝေဓရှိ၏။ထိုအရိယသာဝကတို့သည်လည်းပဋိဝေဓမဂ္ဂကိုဝန်မတိုကုန်၊ဤသို့ပဋိဝေဓမဂ္ဂ၌မ ဆွဲရိယမရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ။တန္တိ ဝမွေယေဝ၊ပါဋိဓမ္မဝ်သာလျှင်၊ဂုဏ်၊လျှို့ဝှက်သော။ ယံဂန္ထ ံဝါ၊အကြောင်ပါဋိကိုငင်း။ ယံကထာမဂ္ဂံဝါ၊ အကြောင်

Digitized by Google

အဋ္ဌကထာအစဉ်ကိုဂင်း။ တံ၊ ထိုပါဠိဝဓ္မ အဋ္ဌကထာအစဉ်ကို။ အညံ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ လောလော၊ လျှပ်ပေါ်လော်လည်သည်။ ။လောလ၏သရုပ်ကိုပြထို၍။ ကာလေန စသည်ကို ဝိန္ဒ။ ။ယောဘိက္ခု၊ သည်။(နဒေတိဋ္ဌစပ်)။အယံပုဂ္ဂလော။သည်။ (အာလုဋ္ဌသတိဋ္ဌစပ်)။ ပဝေဏိအာဂတံ၊ အစဉ်အဆက် လာသော။တန္တိ ံ၊ပါဠိကို။သဏ္ဌသုခုမံ၊နူးညံ့သိမ်မွေ့သော။ဓမ္မတ္ထရံ၊ ကုသိုလ်ကံစသောတရားအထူးကို။ ။ပဝေဏိအာဂတံတန္တိ ံ၊ ဖြင့် အစဉ်အဆက်လာသော ပါဠိကိုဖျက်၍ ချောက်ချားသည်။ သဏ္ဌသုခုမံဓမ္မန္တရံ၊ဖြင့်။ ကုသိုလ်စသောကံကို အကုသိုလ်စသည်ကဲ့ပြု၍ချောက်ချားသည်။ ဝါ၊မိမိ၏လော်လည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တထာဂတဘာသိတကို တိတ္ထိယဘာသိတပြု၍ ချောက်ချားသည်)။ ။အယံဘိက္ခု၊သည်။ယောပနဘိက္ခုနဒေတိတိ။ အညံ၊အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ဗျာကရိတွာ၊ကြား၍။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာဝိကတွာ၊၍။မမ၊၏။ ဇ္ဈာနံကုလံ၊ သည်။ ဘိန္နံဝတ၊ပျက်စီးခဲ့ဖြတကား။ လောဟိတံဝိ၊ သွေးသည်လည်း။ မဓတော၊မှ။ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊အနိတတ်၏။ ကုဿိဝရေ၀နံဝိ၊ ဝမ်းသွေးသည်လည်း။ အန္တာနိ၊ အအူတို့သည်။ ခဏ္ဍခဏ္ဍာနိ၊ အဝိုင်းအဝိုင်းတို့သည်။ မဟာ အဇဂရော၀ါ၊ စပါးကြိုးသည်ဂင်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို၊ အဆင်းကို။ဝဏ္ဏောတိ၊ချီးမွမ်း၏။ဧသော၀ဏ္ဏော၊ဤအဆင်းသဉ်၊ ကိ ံဝဏ္ဏော၊အဘယ်အဆင်းနဉ်း။ ဇွေမှဂေါစ၊အရိအရွဲယိုသော ခံတွင်းရှိသည်ဂင်း။ လောဟဂေဟော၊သံပူကျောင်း၌။ ဂူထနိရယော၊ဘင်ပုပ်ရဲရွှ်၊ကုက္ကုဠဒုနိရယော၊ပြာပူရဲရွှ်။ မစ္ဆေရေန၊ဝန်တိုခြင်းနှင့်။အယိတသာ၊ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ။ထိုကိုဘွင့်ထို၍မစ္ဆေရသမင်္ဂီနော၊ဝိန္ဒ။ ။ဗျာဝိတံ၊နှံ့ခြင်းဌာ။နဇ္ဈတ္တံ၊အထိမရှိတဘ်။(ဇ္ဈတ္တံတိဇ္ဈတ္တော၊ဗျာဝိတံဇ္ဈတ္တော၊နိဗ္ဗောဝိဝိဓဿော၊ရှေးဝိသန္ဒါသည်ပမိုသေ၀ထ္ထ)။ ။အနာဒရော၊ဝန်ထိုသဖြင့်ပေးခြင်းဌ်ရှိသေခြင်းကင်းသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကဒရိယော၊ ၍။ဂုဠ္ဘတိ၊၏။ဟိသဒ္ဒံ။တေန၊ထိုကြွမ်းထမ်းသော၀နံတိုခြင်းနှင့်၊

Digitized by Google

ပရေသံ၊တို့အား။ဒဒမာနံ၊သော၊ပရံပိ၊သူတပါးကိုလည်း။
ကဒရိယော၊စဉ်းလဲသော။ ပါပသက်ပွေ၊ ယုတ်မာသောအကြံ
ရှိသော၊မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊မှားသောအယူရှိသော။ အနာဒရော၊ဝန်တိုသ
ဖြင့်ပေးခြင်းဒါနရှိသေခြင်းကင်းသော။ပုဂ္ဂလော၊သည်။ ယာစမာ
နာနံ၊တို့အား၊ ဘောဇနံ၊ကို။ ဒဒမာနံ၊ကို။နိဝါရေတိ၊ တားမြစ်
ဆတ်၏။ ။ကဒုဂ္ဂကဘာဝေန၊ ပူစပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊
စဉ်းလဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဋ္ဌတိသကော်စေတိ၊တွန့်တိုတတ်
၏။ကဒူ ဆ္ဆဂါဟော၊ ယောက်မှဖျားဖြင့်ယူခြင်းကို။ကဒုကဋ္ဌု
ကတာ၊၍။ဝုစ္စတိ၊၏။ ဟိသဒ္ဒံ၊သမတိတ္တိကပုဏ္ဏာယ၊ အနုဒေး
နှင့်အမျှပြည့်သော။ဥက္ခလိယာ၊ထမင်းအိုးမှ။ ဘတ္တံ၊ထမင်းကို။
ဂဏ္ဍုဇ္ဇေ၊သော်၊သဗ္ဗတောဘာဂေန၊ခပ်သိမ်းသောအတ္ထိဖြင့်။
သံကုဋိတေန၊တွန့်သော။ အင်္ဂကဒု ဆ္ဆုနာ၊ ယောက်မဟျားဖြင့်။
နသင်္ကောတိယထာ၊ ဇဝံတထာ၊ တသ္မိ၊ထိုစိတ်ကို။ သက်စိ
တေ၊တွန့်တိုခြင်းကို။ကတေ၊သော်။ ကာယေဝိ၊သည်လည်း။
သက်စိတ်၊တွန့်၏။ပရိကုဒ္ဓတိ၊ ရှုံ့၏၊ နောက်သို့ဆုတ်၏။ ပတိ
ဋ္ဌတိ၊လည်၏၊နသမ္မသာရိယတိ၊မပျံ့။ဇ္ဈာတိတသ္မာမဇ္ဈေရုံ၊ကို။
အင်္ဂဟိတင်္ဂါစိတ္တသာတိ၊ကား။ အာဝရိတ္ဝာ၊ ဝိတ်၍။စိတ္တသ၊
၏။ ဂဟိတဘာဝေါ၊တည်း။ (အာသန္ဒါအာဝရဏာတ္ထာ သံယုဂ်
ကြောင့်ရသပြု)။အသ၊ထိုမစ္ဆရိယ၏။ ။(အတ္တသမ္ပတ္တိနိဂုဟ
လက္ခဏာတာ အတ္တသမ္ပတ္တိဂဟဏလက္ခဏာတာဒ္ဒါ၊တာ သမ္ဘန်။
ပရသမ္ပတ္တိဂဟဏလက္ခဏာတာဟုပါဒ်အဆို့ရှိ၏။ဒိုကာနှင့်မညီ
သောကြောင့် မသင့်)။ ။အသို့အတ္တသမ္ပတ္တိနိဂုဟလက္ခဏာ၊
အတ္တသမ္ပတ္တိ ဂဟဏလက္ခဏာဖြစ်သနည်း။ ဇ္ဈာနံအစ္ဆရိယံ၊လ။
ပဝတ္တိဝသေန၊မိန့်၊အဘဲ့ကြောင့်ဖြစ်သနဉ်း။ ယသ္မာ၊လ။တသ္မာ၊
မိန့်။ ။(ပရသန္တကံဂဏ္ဍိတုကာမောဟူသောစကားကိုသူတ
ပါးဥစ္စာဒ္ဓါလောဘအားဥပနိဿယအဖြစ်ကိုပြခြင်းဌါဆိုအပ်၏။
မစ္ဆရိယ၏ ဖြစ်သောအခြင်းအရာကို ပြခြင်းဌါ ဆိုအပ်သည်မ

Digitized by Google

ဟုတ်၊ ထိုကြောင့် အတ္တသမ္မတ္တိဂဟဏလက္ခဏတာ ဟူသော ပါဋိသည်အသင့်)။ ။

စုတိပဋိသန္ဓိ ဝသေန ဝဋ္ဋသ္မိံ ဂန္ဓေတိစသဒ္ဒေတိ၊ စဝ်တတ် ထုံးတတ်ဘွဲ့တတ်၏။ လောကော၊ ခန္ဓာငါးပါးဟုဆိုအပ်သော လောက သည်။ သဿတော၊ မြဲ၏။ ဤသဿတော လောကော ဟူသော ငါ၏အယူသည်သာလျှင်၊ သစ္စံ၊ ၏၊ အဆုံး အသဿတော လောကော ဟူသော သူတပါး၏အယူသည် မောဃံ၊ အချည်းနှီးတည်း။ ဣတိဣမိနာအာကာရေန၊ ဖြင့်၊ အဘိ နိဝိသတိ၊ နှလုံးသွင်း တတ်၏။ ။ကာမာ သဝ၏ နိဒ္ဒေသမှ် ယောကာမေသု ကာမ ရွှန္ဒောကာမရာဂေါဟု ဟော သတဲ့ကို မဟောမူ၍။ အဘယ်ကြောင့် အဘိဇ္ဈာကာယ ဂန္ထ၏ ပဒေသ ဓနိဒ္ဒေ၊ ယော ရာဂေါ သာရာ ဂေါ စသည် ကို ဟော ထေသ နည်း။ ယသ္မာပနစသည်ကိုမိန့်။ ။ယသ္မာပနအဘိဇ္ဈာကာမရာ ဂါနံဝိသေသောအထွေ၊ တသ္မာဂုတ္တံ၊ ဖွဲ့မိနာ၊ ယောရာဂေါသာရာ ဂေါဟူသောပါဋိဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗံဒွေစပ်)။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဒွေ၊ ဗြဟ္မာနုံ၊ ထေ ဟောတိတိယံဝစနံဂုတ္တံ၊ တံဝစနံသုဂုတ္တံ။ ။ဒိုကာဆရာကား၊ အဘိဇ္ဈာ ကာမ ရာဂ တို့၏ အထူးသည်။ အဘိဇ္ဈာ၏ ကာမာ သဝ ဘဝါသဝနှစ်ပါးတို့၏ဖြစ်ခြင်း။ ကာမရာဂ၏ကာမာသဝ တပါး၏ ဖြစ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ အဘိဇ္ဈာ၏ နောအာသဝ၏ဖြစ် ခြင်းသည်လည်းမဖြစ်ရာ။ ထိုကြောင့်။ နောအာသဝဝေါသ၏ ဖြစ်ခြင်းကို ဆင်ခြင်အပ်၏ဟုမိန့်၏။ ။ဒွေပေတွာ သိလဗ္ဗတ ရာမာသဟု အဘဲ့ကြောင့်ပယ်ပါသနည်း။ သိလဗ္ဗတပရာမာသ သည်လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဟုတ် ပါလော၊ ဒွေပေတွာ စသည်ကို မိန့်။ ။ဒွေပေတွာ သိလဗ္ဗတ ပရာမာသန္တိဇ္ဈန်၊ကို၊ (အာဘဋ္ဌိ စပ်)။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘူတံဝိ၊ သော်လည်း။ တံ၊ ထိုသိလဗ္ဗတပရာမာသ ကို၊ ။

ဂိလာနဘာဝေါ၊ ကျင်နာသည်၏ အဖြစ်၊ ဟိသဒ္ဒံ၊ အကျွဲ ကောတိ၊ မခံ သည် ဟူ၍၊ ဩဠိယ နာကာရော၊ တွန့် သော

Digitized by Google

ခြင်းအရာ။ဝါ၊တွဲလွဲဆွဲသောအခြင်းအရာ။ ဟိသစ်၊ဏ္ဍရိယာပ
ိကစိတ္တံ၊သဉ်။(ဏ္ဍရိယာပုထိုကိုဖြစ်စေတတ်သောစိတ်ကား။
ောင်းဆဲငါး၊ အဘိညာဉ်နွေး၊ဝုဋ္ဌောတဉ်း)။အသဏ္ဌောနှံ့၊ မ
ုမ်းနှိုင်သည်ရှိသော်။ (အားကြိုးစွာသော ထိုနမိဒ္ဓနှင့်တကွဖြစ်
သောစိတ်သည်ဏ္ဍရိယာပုထ်ကိုဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်
ကို ဆိုသည်)၊ ဝဂ္ဂုလိ ဝိယ၊ လင်းနို့ ကဲ့သို့ငင်း။ ဒိလေ၊ တံ
သင်းဒ်။ လင်္ဂိတဖါကိတဝါရကောဝိယစ၊ဆွဲအပ်သောတင်လဲ
ဆိုးကဲ့သို့ငင်း။ ဩလိယတိ၊ တွဲလွဲဆွဲ၏။ တ္ထသ၊ ထိုတွဲလွဲဆွဲ
သောစိတ်၏။ အဝိပ္ပါရိကတာယ၊ မပျံသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဒို
ကုဋိတံ၊ ရှုံ့သည်တည်း။ သပ္ပိဝိဏ္ဍောဝိယ၊ ထောပတ်ရိုင်းကဲ့
သို့။ အဝိပ္ပါရိကတာယ၊မပျံသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဃနဘာဝေန၊
တခဲနက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ထိယိတဘာဝေါ၊ ခက်ထရော်ရှိသည်
၏အဖြစ်တည်း။မေဃော၊ရိစ်းတိမ်သည်။ အာကာသံ ဩနယ္ဟ
တိဝိယ၊ ဘွဲ့သကဲ့သို့၊ ဖုံးလွှမ်း သကဲ့သို့၊ လွှမ်းခိုး ဘိစီးသကဲ့
သို့။ကာယံ၊နာမကာယကို။ဩနယ္ဟတိ၊၏။(နဟာဓာတ်ဗန္ဓနတ္ထ)။
အာဿာ့ရော်၌။သမောဂျန္ဒတိ၊ဝိတ်ဆိုတတ်၏။(သံဂ္ဂေးအဝဂ္ဂေးရှိ
သောရူမိဓာတ်၊အာဝရဏတ္ထ။ နဂရေဂဟိတေတိသမ္ဘန္ဓေဒ)။
ဇေဝံတထာ။ မိဒ္ဓေန၊သည်။သမောဂျဒ္ဓါ၊ ဝိတ်ဆိုအပ်ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊ တို့သည်။မေဓတိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်၏။အဂ္ဂိဒလာဒီနံ၊ မျက်
တောင်စသည်တို့၏။ပစလဘာဝံ၊လှုပ်သည်၏အဖြစ်ကို။နေသံ၊
ထိုသုပနာသုပိတတ္တံဟူသော ပုန်တို့၏။ ပုရတောယံသောပ္ပပ
ဒံဝုတ္တံ။တသ၊ထိုသောပ္ပဟူသောပုန်ကို။ဏ္ဍဒံဝုစ္စတိထိနမိဒ္ဓနိ်ဝ
ရဏန္တိဏ္ဍဒ်၊ကို။(ဝုစ္စတိဒ္ဓစပ်)။ထိန၌၊ကိုငင်း။မိဒ္ဓ၌၊ကိုငင်း။တံ၊
ထိုထိနမိဒ္ဓသည်။(ဥပ္ပဇ္ဇတိဒ္ဓစပ်)။ဝါ၊ကို။(သရုဆ်ဇ္ဇတိဒ္ဓစပ်)။အ
သပ္ပိသေ၊ဝိထိစိတ်တို့နှင့်မရောရှက်သက်သက်။ တသ္မိ၊ ထိုဘ
ဝင်္ဂစိတ်သည်။ဝတ္တမာနေ၊သော်။ဩကြွမိတုံ၊သက်သည်ကို။အ
ဘိဇာနာမိ၏။ကရဇကာယသ၊၏။အယံနုဇ္ဇလဘာဝေါ။ နမဂ္ဂ
ဝဏ္ဏော၊မဂ်ဖြင့်မသတ်အပ်၊ပဏ္ဏာပုပ္ပေသု၊ သစ်ရွက်သစ်ပွင့်တို့

Digitized by Google

၌။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ရကွာနံ၊ ကုတ္တိုစသောသစ်ပင်တို့၏။ ပသာဒိ
ယန္တိ၊ ပျံ့ကုန်၏။ ရတ္တိ၊၌။ ဝဠိကုဒ္ဒန္တိ၊ ရှုံ့ကုန်၏။ တတ္ထဝစနေ
ကာသစိစောဒနာသိယာ၊ မိဒ္ဓိနအာကုသလံ၊ ကသ္မာမိဒ္ဓသ ရူ
ပတ္တာ။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ရူပံအဗျာကတံ၊ ဇာဒိဒ္ဓ၊၍မိဒ္ဓသည်ထည်း
ရူပ်၊တည်း။တေနေဝ၊ထိုသို့မိဒ္ဓ၏ရုပ်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
သာလျှင်။ထွေ၊၍မိဒ္ဓနိဒ္ဒေသဒ်၌ ကာယသ။လ။တာတိ၊၍၊ ကာ
ယဂဟဏံ၊ကို။ကတံ၊၏။ဇာတိကသစိစောဒနာသိယာတိ၊ကာ
ယသသာတိ၊၍။ဝုတ္တမတ္တေန၊ဖြင့်။ ဇေတံ၊၍မိဒ္ဓသည်။ ယဒိရူပံ၊အ
ကယ်၍ရုပ်ဖြစ်အံ့။ဇေံသတိ၊ သေ၁၊ကာယပသဒ္ဓါဒယော၊ ကုန်
သော။ဓမ္မာပိ၊ထို့သည်လည်း။ရူပမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဘဝေ
ယျုံ၊၏။သုခဒု ကာယေနပဋိသံဝေဒေတိတိ၊ ဒေတိဟူသော်ပါ
ဋိဇ္ဈရ်၌။ (နောံမ္ဟတိဇ္ဈတိထိုက်)၊ကာယေနစပရမတ္ထသစ္စံ သဋ္ဌိက
ရောတိတိ၊ တိဟူသောပါဋိဇ္ဈရ်၌ငင်း။ သုခပဋိသံဝေဒနာ ပရ
မတ္ထသစ္စသဋ္ဌိကရဏာနိုပိ၊သုခဝေဒနာကိုခံစားခြင်း၊ပရမတ္ထ
သစ္စာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုခြင်းတို့သည်ထည်း။ ရူ.
ပကာယေနေဝ၊ဖြင့်သာလျှင်။သိယုံ၊ကုန်ရာ၏။တသ္မာ၊ထိုသို့ကာ
ယသဟူသော စကား၏ ရုပ်၏အဖြစ်ကိုမပြီးစေတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ဇေံ၊ ၍မိဒ္ဓကို၊ရူပံ၊ သော။မိဒ္ဓန္တိ၊၍၊ထယာ၊ သင်
စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နဝတ္ထုဗ္ဗံ၊မဆိုအပ်။ ဟိသစ္စံ။ထွေ၊၍ကာ
ယသဒ်အကထျတာဟူသောအဓိပ္ပာယ်၊နာမကာယော၊သည်၊ ကာ
ယောနာမ၊၏။နာမကာယော၊သည်၊ကာယောနာမ၊သည်၊ ယ
ထိယာ၊အံ့။ အထ၊ထိုသို့ပရိယာယ်ဆရာဆိုတိုင်း နာမကာယ၏
ကာယ မည်ခဲ့သည် ရှိသော်၊ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊
သည်။ သောပ္ပံပစလာယိကာတိ၊၍။ ဝုတ္တံ၊နည်း။ဟိသစ္စံ။ နာမ
ကာယော၊သည်။ နသုပတိ၊မအိပ်။ နပစလာယတိ၊ မျက်လွှာမ
လှုပ်။ဇာတိအယံစောဒနာ၊ ။နဟိနာမကာယောသုပတိဟူသော်
စကားကို ထိန်မိခဲ့ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တို့ဖြင့် ရူပ ကာယ၏
လေးသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သောအင်္ဂါကြီးယေဖြစ်သည်တို့၏

နှစ်ခြင်းကို သောပ်ဟုရည်၍ ဆိုအပ်၏။ ဝေဂရဏစိတ်မှကင်း သော ဘဝင်အစဉ်ကိုရည်၍ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ။ဖြေထိုး၍ ထိုင်္ဂါဒိနိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဤန္ဒြိယသဿ၊ဤဣတ္ထိန္ဒြေပုဂိုလ်သို့ခြေ၏။ ထိုင်္ဂါဒိနိဝိယ၊ဤဣတ္ထိထိုင်စသည်တို့ကဲ့သို့၊တသ၊ထိုမိန္ဒ၏။(တ္တာ ဒ်စပ်)။ တေသံ၊ ထိုသောပ္ပပစလာယိကတို့၏။ (ဖလဒ်စပ်)။ ဖ လတ္တာ၊ ကြောင့်။ သောပ်ပစလာယိကာတိ၊ ၍။ ဖလုပစာရေန၊ ဖြင့်၊ဝုတ္တံ၊၏၊ဟိဝိတ္ထာရေဝိ။ဤမာနိထိုင်္ဂါဒိနိ၊ တို့ကို၊ဝုတ္တာနိယ ထာဇေဝံတထာနာမကာယ ဂေလည သင်္ခါတသဿ ဤမသာဝိ ဝိန္ဒသဖလတ္တာ။ဟိသစ္စံ။ ကာနိ၊ထိုသောပ္ပစသည်တို့သည်၊မိန္ဒံ၊ သည်။ အရုပ်၊ သည်။ သမာနံဝိ၊ သော်လည်း။သော်ပ်ပ်၊လ။ သုဝိ ထတ္တာနိ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊၏။ ဤတိဝစနတ္ထေနာဝိ၊ ဖြင့်လည်း။ အယံ အတ္ထော၊ဤဖလုပစာရအားဖြင့်ဟော၏ဟူသောအနက်ကို၊သာ ဓိတောယေဝ၊တည်း။ဤတိတသ္မာ။မိန္ဒံ၊သည်။ နရုပ်၊ရုပ်မမည်။ ဝါရုပ်၊သော။မိန္ဒံ၊သည်။နအတ္ထိဤတိအယံပရိဟာရော၊ဩနဟာ ဒိဟိစ၊ဩနဟာစသည်ထိုဖြင့်လည်း။အသ၊ထိုမိန္ဒ၏။ အရုပဘာ ဝေါ၊ကို၊ဒိဝိတောယေဝ၊တည်း။ ကသ္မာဟိယသ္မာ။ ရုပ်၊သည်။ နာမကာယသ၊ကို။ ဩနာဟော၊ ဘွဲ့ခြင်းသည်၊ဝါ၊လွှမ်းမိုးဘိ စီးခြင်းသည်။ ပရိယောနာဟော၊ ထက်ဝန်းကျင်ဘွဲ့ခြင်းသည်။ အနွေ့ာသမောရောဓော၊ အတွင်းဒွါဝိတ်ဆို့ခြင်းသည်။ နဟော တိ၊မဖြစ်။ ဤတိတသ္မာ ဩနဟာ ဒိဟိစသ အရုပ ဘာဝေါ ဒိဝိတောယေဝါတိ။ ။စောဒကဟုဝိုလ်သည် ဓိစ်းတိပ်အုပ် ခြင်းစသောရုပ်ထိုဖြင့်ရုပ်တို့ကိုဘွဲ့သည်ကိုမြင်၍စောဒနာထိုရ ကား။နနုစသည်ကိုမိန့်။ ။နနုစစောဒေမိ။ ဤမိနာဝကာရ ဏေန၊ ဤဩနဟစသောအကြောင်းကြောင့်သာဣ၊ တံ၊ထို မိန္ဒသည်၊ရုပ်၊၏။ဟိသစ္စံ။အရုပ်၊သည်။ ကသစိ၊တစုံတခုကို။ ဝါ၊တစုံတခုသေါဓမ္မကို၊ဩနာဟောပရိယောနာဟေါအနွေ့ာ သမ္ပောရောဓော၊ သည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်။ ဤတိအယံစောဒ နာ၊ ။စောဒကဟုဝိုလ်၏စကား၌လွန်ခေါသကိုပြ၍ဖြေထိုရ

Digitized by Google

ကား၊ယနိဇဝံစသည်ကိုမိန့်။ ။ရှုပသ၊ဏ်၊ဩဇနဟနာဒိတာ၊ဘွဲ့ခြင်းစသည်၏အဖြစ်သည်။ယဒိသိဒ္ဓါ၊အံ့၊ ဇဝံသတိ၊သော်၊ အရှုပသ၊ဏ်၊အာဝရဏံဝိ၊ ဆီးတားဝိတ်ဆို့ခြင်းသည်လည်း။ နဘဝေယျ၊မဖြစ်ရာ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ရှုပ်တရား၏ဩဇနဟစသည်ပြီးသည်ရှိသော် နာမ်တရား၏ အာဝရဏာမဖြစ်ရာသောကြောင့်၊ ကာမဓ္ဓန္ဓာဒယောဓမ္မာ၊တို့သည်။အာဝရဏာဌေနာ၊ကြောင့်။နိဝရဏာယထာ၊သို့။ဇဝံတထာ၊ ဤမသာဝိ၊ဤမိဒ္ဓ၏လည်း။ဩဇနဟတာဒိအတ္ထေန၊ကြောင့်။ဩဇနဟာဒိတာဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။တနည်းဖြေထိုး၍။အဝိစစသည်ကိုမိန့်။ ။ဝစနတောဝိ၊ကြောင့်လည်း။ ဇတံ၊ဤမိဒ္ဓသည်။အရှုပံ၊ဏ်၊ဟိသစ္စံ။ ရှုပံ၊သည်။ စိတ္တုပက္ကိလေသော၊စိတ်၏ညစ်ညူးကြောင်းသည်။ နဟောတိ။ပညာယ၊ ဏ်။ ဒုဇ္ဇလိကရဏံ၊ အားနည်း သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်။ နဟောတိ။ဥတိအယံပရိဟာရော။ ။နဟိရှုပံ။လ။ဒုဇ္ဇလိကရဏံဟောတိ။ ဟူသောပရိဟာရစကားကို မခံချ၍ စောဒနာထိရကား၊ ကသ္မာ နဟောတိ ကိုမိန့်။ စောဒနာခြင်း အကြောင်းအာဘောဂကိုဖြထိုး၍။ နနုဝုတ္တံ။လ။ ဥပက္ကိလေသောတိ၊ မိန့်။ တနည်းပြေဖြန်ထိုး၍။ အပရံဝိ။လ ။ဘဝတိတိ၊မိန့်။ ။ကသ္မာ၊ကြောင့်။ရှုပံ၊သည်။စိတ္တုပက္ကိလေသော၊သည်။ပညာယ၊ဏ်။ဒုဇ္ဇလိကရဏံ၊သည်။နဟောတိ၊နည်း။ သန္တိတိက္ခဝေ။လ။ ဥပက္ကိလေသောတိ၊၍။ဝုတ္တံနနု၊လော။အပရံဝိ၊လည်း။ ဆခေါ။လ။ဘဝတိတိ၊၍။ဝုတ္တံနနု၊လော။တိက္ခဝေ၊တို့။ကေစ္စေ၊ကုန်သော။ ယေသမဏာဖြာဟ္မဏာ၊တို့သည်။ သန္တိ၊ကုန်၏။ တေသမဏာဖြာဟ္မဏာ၊သည်။သုရံဝိ၊သေက်လည်း။ ဝိဝဋ္ဋံ၊သေခံကုန်၏။မေရယံ၊အရက်ကို။ ဝိဝဋ္ဋံ၊၏။ သုရာမေရယပါနာ၊မှ။ အပ္ပဋိဝိရတာ၊မကြဉ်ရှောင်ကုန်။ဂဟပတိဝုတ္တ၊သား။သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေ၊ မေ့ထျော့ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကိုသောက်ခြင်းဌါ အာဒါန်တလဲလဲလုံ့လပြုခြင်း၌အာဒိနဝါ၊အပြစ်တို့သည်။ဣမေဆ၊တည်း။ သန္နိဋ္ဌကာ၊မျက်မှောက်

Digitized by Google

၌ဖြစ်သော။ဝနဇာနိ၊ဥစ္စာ၏ရှုံးခြင်းငင်း။ (ဟာဓေတ်၊တိပစ္စည်း။ ဟကိုဇပြု။ သုတ်ကြိုးဖြင့် တိကို နှိပြု)။ ကလဟပဝစ္ဆိနီ၊ ခိုက်ရန်၏ပွါးခြင်းငင်း။ရောဂါနံ၊ထို၏အာယတနံ၊ဖြစ်ကြောင်းငင်း။ အတိတ္တိသဒ္ဒနီ၊အကျော်အစောခဲ့ကိုဖြစ်စေခြင်းငင်း။ကောဝိန ဒိဒဿနီ၊ အရှက်အကြောက်ကိုဖျက်ဆီးတတ်သော အင်္ဂါကြီး ငယ်ကိုဖြခြင်းငင်း။ပညာယ၊၏။ဒုဇ္ဇဝိကရဏီတွေဝ၊ ဟူ၍သာ ဣျင်းဆဲဋ္ဌ၊ သော။ပန်၊ပျက်စီးကြောင်းသည်။ဘဝတိ။ ။အာဂုံ အားဖြင့် စောဒနာပြီး၍ ပစ္စက္ခ အားဖြင့် စောဒနာထို၍၊ ပစ္စက္ခ ထောဝိစသည်ကိုမိန့်။ ။ထိုအတ္ထဇာတ်၊၌သေ၏စိတ္တသံကိ ဃေသ ၊ပညာ၏ဒုဇ္ဇဝိကရဏဟုဆိုအပ်သော အနက်သဘော သည်။သိဒ္ဓမေဝ၊တည်း။ သိယာ၊၏။ဇာတိအယံစောဒနာ။ ။ ဆိုအပ်လတ္တံ့သောအကြောင်းကိုနှလုံးထား၍ ပဋိက္ခေပဝိဿဇ္ဇ နာဖြင့်ဖြေထိုရကား၊ နဲ၊ကိုမိန့်။ အကြောင်းကိုမိန့်ထိုရကားပစ္စ ယနိဒ္ဒေသတော၊မိန့်။ ခဲ့ထိုရကားယဒိဟိစသည်ကိုမိန့်။ ။နဲ၊ သေ၏စိတ္တသံကိဃေသ၊ ပညာ၏ဒုဇ္ဇဝိကရဏာမဖြစ်။ကဆွာ၊ ကား။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသတော၊ စိတ်၏ဥပက္ကိလေသ၊ ပညာ၏ဒုဇ္ဇဝိ ကရဏ၏ အဖြစ်ဖြင့်ညွှန်းသောကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ သေဟုဆို အပ်သော အကြောင်း၌ စိတ္တသံကိလေသ၊ ပညာ၏ဒုဇ္ဇဝိကရ ဏာဟုဆိုအပ်သောအကျိုးတို့ကို ညွှန်းသောကြောင့်တည်း။ ဟိ ဝိထ္ထာရေမိ။မဇ္ဈသံကိလေသောဃဒိဘဝေယျ၊သောသံကိဃေ သော၊သည်။(နိဒ္ဒေသံအာဂစ္ဆေယျဒ္ဓစပ်)။ ။အဘယ်တို့၌ညွှန်း ခြင်းဆိုရေဝံရာသနည်း။ ဇဝမာဒီသု ဥပက္ကိလေသနိဒ္ဒေသေသု။ မိန့်။ ၍ဟူသည့် အဘယ်နည်း။ ဇူမေပဠု။ ပ၊ ဥပက္ကိ လေသေ တိဝါ၊ မိန့်။ ၍အရသည်သာလော၊ ဇဝမေဝခေါ၊ လ။ဥပက္ကိ လေသောတိဝါ၊မိန့်။ ။ဇဝမေဝ၌ဥပမာနပါ၌ကြောင်းကား။ဇော တရူပဿ၊ဖျော်၏။အယော၊သံငင်း။လောဟံ၊ကြေးငင်း။ တိပု၊သ ထွဲစင်ငင်း။ သိသံ၊ သထွဲမည်းငင်း။ သဇ္ဈံ၊ ငွေငင်း။ ဇူတိ၊ ဆို။ ပဠုပက္ကိလေသေဟိ၊တို့ကြောင့်။ ဇာတရူပံ၊သည်။ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ၊

Digitized by Google

ညစ်နွမ်းသည်။ရေခဲ၊နူးညံ့သည်။ နစေဝဟောတိ၊မဖြစ်။ကမ္မနိယံ၊ လက်ကော်ပုတီးစသောအမှုဒွန်လုပ်ခြင်း၌ခံ့သည်။နစဟောတိ၊ ပဘာသရံ၊ဖြူစင်သည်။ အရောင်ထွက်သည်။ပဘင်္ဂံစ၊အရောင် တောက်ပသည်လည်း။ နစဟောတိ၊သမ္မာ၊ကောင်းစွာ။ကမ္မာ ယ၊ပြုအပ်သောအမှုကိစ္စအကျိုးငှာ။နစဥ္ဇပေတိ၊ မရောက်၊ဘိက္ခ ဝေ၊တို့။ဇဝမေဝခေါ၊ ဤအတူသာလျှင်။(အကြွင်းလွယ်ပြီ)။ တံ၊ထိုသေကို။တေသံ၊ ထိုစတ္တာသံကိလေသ၊ ပညာဒုဗ္ဗလိကရဏာတို့၏။ပစ္စယတ္တာ၊ကြောင့်။ပစ္စယနိဒ္ဒေသတော၊ဥပက္ကိလေသ၊ ပညာဒုဗ္ဗလိကရဏာတို့၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကိုညွှန်းသောအား ဖြင့်။ဇဝံဝုတ္တံ။မိဒ္ဓံပန၊သည်ကား။ သယမေဝ၊ မိမိသည်ပင်လျှင်။ ဇာတိတမ္မာ၊ ထိုသို့မိဒ္ဓ၏ မိမိသည်ပင်လျှင်စတ္တာသံကိလေသ၊ ပညာဒုဗ္ဗလိကရဏာဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။မိဒ္ဓံ၊သည်။ အရူ ပမေဝ၊တည်း။ကိဉ္စာပိယျော၊ ဆိုဘွယ်ရိုးစဉ်းရှိသေး၏။ သမ္မ ယောဂ ဝစနတော၊ ကြောင့်တည်း။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ ဝါ၊ ဟိ လသ္မာ၊ကြောင့်။ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ။လ။သမ္မယုတ္တာဒ္ဓာတိ၊၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။တသ္မာသမ္မယောဂဝစနတော၊ကြောင့်။ ဇာန်း၊၌မိဒ္ဓသည်း၊နှ ရုပ်၊ရုပ်မမည်။ဟိသဒ္ဒံ။ ရုပ်၊သည်။ သမ္မယုတ္တာသင်္ခ်နလဘတိ၊ ဇာတိအယံပရိဟာရော။ ။အထာဝိ၊ထိမ္ဒတပါးလည်း။ဝါ၊ထို သို့သမ္မယောဂအားဖြင့်ဟောလျှင်းမူလည်း။ကာသစိစောဒနာ သိယာ။ယထာလာဘဝသေန။ဇေတံ၊၍ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံစသော စကားကို။ဝုတ္တံ၊၏။သိဂ္ဂိကသမ္မုက်ဝိ၊ ခရုယောက်သွားကိုဂင်း၊ သက္ခရကထလံဝိ၊ကျောက်စရစ်အိုးခြမ်းကိုဂင်း။ မ ဏ္ဍုကမ္ဘ်ဝိ၊ ငါးအပေါင်းကိုဂင်း။ စရဏ်ဝိ၊သွားသည်ကိုဂင်း။ တိဋ္ဌဏ်ဝိ၊ရပ် သည်ကိုဂင်း။ပသဘိ၊၏။ ဇာတိဇဝံ။ဟိသဒ္ဒံ၊ ဇာတရန္တယံ၊ ခရု ယောက်သွားငါးအပေါင်းနှစ်ပါးသည်။ဇဝံတထာ၊ဇာခါဝိ၊၍ထိ နမိဒ္ဓနိဝရဏံစသောပါဠိရပ်ခဲ့လည်း။မိဒ္ဓံ၊သည်။နိဝရဏာမေဝ၊ တည်း။နသမ္မယုတ္တံ၊သမ္မယုတ်မဖြစ်။ထိနံ၊သည်။ နိဝရဏံဝိ၊၏။ သမ္မယုတ္တံဝိ၊၏။ဇာတိ၊သို့။ မိဒ္ဓံပနဇဝံတထာနိဝရဏာမေဝနသမ္မ

Digitized by Google

ယုတ္တံ။ တသ္မာ၊ ထိသ္မိ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံစသေဒကား၏ယထာ
ယသာဘနည်း၏အစွမ်းဖြင့်ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မိဒ္ဓံ၊
သည်။ ရူပမေဝ၊ တည်း။ ဇာတိကဿစိစောဒနာသိယာတိ။ ။
နှ၊ မိဒ္ဓသည်ချပ်မမည်။ ကသ္မာ၊ ရူပဘာဝါသိဒ္ဓိတော၊ ထိနမိဒ္ဓနီဝ
ရဏံစသေသုတ်ပုန်ဖြင့်မိဒ္ဓ၏ချပ်၏အဖြစ်၏ မပြုခြင်းကြောင့်
တည်း။ ဟိဝိဇ္ဇာရေမိ။ သက္ခရကထလံနစရတိ၊ ဇာတိတေတံအဇ္ဇ
ဇာတံ၊ သည်၊ သုတ္တေနဝိနာသိဒ္ဓိ။ တသ္မာ၊ ထိသ္မိကျောက်စရစ်
အိုးခြင်း၏မသွားဟူသောအနက်၏ သုတ်နှင့်ကင်း၍ပြီးသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ တဇ္ဇ၊ ထိသိဝိုကသမ္မုကံပိဟူသော်သုတ်ပုန်၌
မိဒ္ဓံပန၊ သည်ကား။ ရူပံ၊ ၏။ ဇာတိတေတံအဇ္ဇဇာတံ၊ သည်။ အသိဒ္ဓံ၊
မပြုး။ တသ၊ ထိမိဒ္ဓ၏။ ဇာမိနာသုတ္တေန၊ ၍ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံအ
ဝိဇ္ဇာနီဝရဏေနနီဝရဏဿေဝ နီဝရဏသမ္မယုတ္တဿ ဟူသော
သုတ်ပုန်ဖြင့်၊ ရူပဘာဝေါ၊ သည်။ ဘာဝေတုံ၊ ဌာ။ နသဇ္ဇာ။ ဇာတိ
တသ္မာမိဒ္ဓသရူပဘာဝါသိဒ္ဓိတော၊ ထိသ္မိမိဒ္ဓ၏ ချပ်၏အဖြစ်၏
မပြုးခြင်းကြောင့်။ ဇာနံ၊ ၍ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံဟူသောသုတ်ပုန်ကို။
ယထာလဘဘဝသေနနုဝုတ္တံ။ ဇာတိတသ္မာ၊ ထိသ္မို၍ သုတ်ပုန်၏
ယထာလာဘ၏အစွမ်းဖြင့် မဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဇာနံ၊၍မိဒ္ဓသည်။ အရူပမေဝ၊တည်း။ကိဉ္စာတိယျာ၊၏။ စတ္တာတ္တာ
တိအာဒိဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဇာနံအရူပမေဝ၊ ဟိဝိဇ္ဇာရေမိ။
စတ္တာတ္တာ၊ စွန့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝန္တာတ္တာ၊ အန်အပ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟီနာတ္တာ၊ ပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
ပဋိနိဿဋ္ဌာတ္တာ၊ တဘန်စွန့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ဇ
ဝံနစဝုစ္စတိ။ တသ္မာဝိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဇာတိအယံပရိဟာရော။ ။
ပယ်၍ စောဒနာ ထို၍။ နကိုမိန့်။ အကြောင်း ထုတ်ထို၍။ စိတ္တ
ဇဿာသမ္ဘဝဝစနတောမိန့်၊ ခဲ့ထို၍တိဝိဓံဟိစသည်ကဲ့မိန့်။ ။
နှ။ စတ္တာတ္တာဟုဟောတော်မူခြင်းကြောင့်မိဒ္ဓံသည်နာမ်မမည်။
ကာ၊ကား။ စတ္တာတ္တာဒိဝစနဿ၊ ၏။ (တာသမ္မန်ထည့်)။စိတ္တ
ဗျာနံခဏ်၌စိတ္တဇထိနမိဒ္ဓ၏။ အသမ္ဘဝဝစနတော၊ မဖြစ်

Digitized by Google

သင့်သည့်ကို ဟောတော်မူသည့်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ
ဝိတ္ထာရေမိ၊မိန္ဒံတိဝိဓံ။ တတ္ထ၊သုံးပါးသောမိန္ဒထို့တွင်။ ယံစိတ္တ
ံ၊သည်။ အတ္ထိ၊တသ၊ ထိုစိတ္တဇမိန္ဒ၏။ အရှုပဘာဝေါ၊ကို၊ နု
သာဓိတော၊မပြီးစေအပ်။ ဇာတိတဆ္ဌာမိန္ဒံရှုပမေဝ၊ ဇာတိအယံ
စောဒနာ။ ။ဖြေထို့၍။နု၊စသည်ကိုမိန့်။ ။နု၊မိန္ဒသည်ရုပ်မ
မည်။ ကသ္မာ၊ကား။ရှုပဘာဝါဆိန္ဒိတော၊ စတ္တာတ္တာစသည်ဖြင့်
ရုပ်၏အဖြစ်၏ မပြီး ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိသစ္စံ၊ မိန္ဒသ၊ ၏
ရှုပဘာဝေ၊ သည်။ သိန္ဒေ၊ သော်။ဇေတံ၊ ထိုစိတ္တဇမိန္ဒ၏ မဖြစ်
သင့်ခြင်းကို ရည်၏ဟူသော စကားကို။ လန္ဒံ၊ ဌါ။ သတ္ထာ
၏။ တတ္ထ၊ထိုစိတ္တတ္တာစသောပါဠိရပ်၌။ စိတ္တဇသ၊စိတ္တဇမိန္ဒ
၏။အသမ္ဘဝေါ၊ကို။ တယာ၊သင်စောဒကသည်။ ဝုတ္တော၊ ၏
သောဇေစ၊ သင်စောဒကသည် ဆိုအပ်သော စိတ္တဇမိန္ဒ၏ မ
ဖြစ်သင့်ဟူသောအနက်သည်သာလျှင်။ နသိဒ္ဓတိ၊ဇာတိတဆ္ဌာ
မိန္ဒံအရှုပမေဝ။ ။ကိဉ္စာဘိယော၊သည်သာမဟုတ်သေး၀ါ၊
ဆိုဘွယ်ရိုးစဉ်းရှိသေး၏။ပဟာနဝစနတော၊မိန္ဒံအရှုပမေဝ၊ဟိ
သစ္စံ၊ဘဂဝတာ။ဆဘိဂ္ဂဝေ။လ။ဟေါတိတိစ၊၍ဂင်း။ဇာမေပဗ္ဗ
လ။ ဥသတိတိစ၊၍ဂင်း။ ဝုတ္တံ၊၏။ ဇာတိအာဒိသု၌။မိန္ဒသသာဝိ
၏လည်း။ပဟာနံ၊ကို။ဝုတ္တံ၊၏။ရုပံ၊ကို။ပဟာတဗ္ဗံ၊ကို။ နစဝုတ္တံ
အသ၊ ထိုယောဂိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမေသု၊တို့၌။ အာဒိနဝေါ၊
အပြစ်ကို။ သမပ္ပညာယ၊ ကောင်းသော ဝိပဿနာ ပညာဖြင့်၊
သုဒ္ဒေါ၊ကောင်းစွာမြင်အပ်သည်။ဟောတိ၊၏။ ယထာဟ၊ရုပ်
၏မပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ဘုရားအဘယ်သို့ ဟောတော်မူ
သနည်းဟူမူကား။ရုပကဉ္စနွေ။လ။နသန္တိကာတဗ္ဗောတိအာဟ၊
ဇာမသသာဝိ၍မိန္ဒ၏လည်း။ ပဟာနဝစနတော မိန္ဒံအရှုပမေဝါ
တိ။ ။ပယ်၍စောဒနာပြန်ထိုရကား။နု၊စသည်ကိုမိန့်။ ။နု၊မိန္ဒ
သည်နာမ်မမည်။ကသ္မာ၊ကား။ရှုပသာဝိ၏လည်း။ပဟာနဝစ
နတော၊တည်း။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ရုပံ၊သည်။ တမ္မာကံ၊တို့၏
သန္တကံ။တံ၊ ထိုသင်တို့ဥစ္စာ မဟုတ်သော ရုပ်ကို။ ပဇ

Digitized by Google

ကုန်လေ့။ ဣတိဇ္ဈာ၊ ဒ်၌။ တဆ္ဆာ၊ ထိုသို့ရှင်၏လည်းပဟာတဗ္ဗ၏ အဖြစ်ဖြင့်ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဇေတံ၊ ဤပဟာနအား ဖြင့်ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် မိဒ္ဓသည်ရှင်မမည်ဟုပရိယာယ် ဆရာ ဆိုသောစကားသည်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ ဆွတိအယံစောဒနာ။ ။ပယ်၍ဖြေထိုက်၏။ နှ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ နှ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်မဟုတ်။ ဝါ၊ ရှုပံဘိက္ခဝေနတုမှာကံ တံပဇဟထ၊ ဟုဟောတော်မူခြင်းကြောင့် မိဒ္ဓသည် ရှင်မည်သည်မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အညထာ၊ တပါးသောအခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ တည်း။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ ရှုပေ၊ ဒ္ဓ။ ယောဆန္ဒ ရာဂဝိနယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုရှုပံဘိက္ခဝေဟူသော သုတ်၌။ တံဆန္ဒရာဂဝိနယနံ၊ သည်။ ပဟာနံ၊ ၏။ ။ယထာဆ ဓမ္မေပဟာယ၊ ပဗ္ဗနိဝရဏေပဟာယာတိဇ္ဈာ၊ ဒ်၌။ ဆဓမ္မာ၊ တို့ကို ရင်း။ ပဗ္ဗနိဝရဏာနိစ၊ တို့ကိုရင်း။ ပဟာတဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သည် သာလျှင်၊ ဟောန္တာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ပဟာတဗ္ဗာနိ၊ ကုန် ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိယထာ၊ သို့။ ဇေံတထာ။ ရှုပံ၊ ကို။ ပဟာတဗ္ဗမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောန္တံ၊ သော်။ ပဟာတဗ္ဗံ၊ ၍။ နဝုတ္တံ၊ ဣတိ တသ္မာအညထာဝုတ္တတ္တာမိဒ္ဓံနရှုပံ။ ။လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြထို၍၊ တသ္မာ စသည်ကိုမိန့်။ ။တသ္မာဝေဒိတဗ္ဗံတိ။ ယာနိတာနိ သုတ္တာနိ ဝုတ္တာနိ။ ဇေတေဟိစေဝ၊ ထိုသုတ်တို့ဖြင့်၎င်း။ အညေဟိသုတ္တေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ။အညေဟိသုတ္တေဟိ၏အရကိုပြထို၍။ တထာဟိ စသည်ကိုမိန့်။ ။အာဝရဏာနီကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကိုဆီးတားကုန် ကွက်တတ်ကုန်သော။ နိဝရဏာ၊ တားမြစ်တတ်ကုန်သော။ စေ တသော၊ ကို။ အစ္ဆာရုဟာ၊ လွှမ်းမိုးဘိစီးတတ်ကုန်သော။ ပညာ ယ၊ ၏။ ဒုဗ္ဗလိကရဏော၊ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်ကုန် သော၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဇာမေပဗ္ဗ၊ ထို့တည်း။ အန္ဓကရဏံ၊ ကန်း သည်ကိုပြုတတ်၏။ အစက္ခုကရဏံ၊ ပညာစက္ခု မရှိသည်ကို ကတ်၏။ အညာဏကရဏံ၊ မသိခြင်းကိုပြုတတ်၏။ ဝါ၊ ဉာဏ် နှင့်ကျင်ဘက်ကိုပြုတတ်၏။ ပညာနိရောဓိကံ၊ ပညာ၏ချုပ်

Digitized by Google

ခြင်းကိုပြုတတ်၏။ဝိဿာတပကွဲကား၊ သံသရာနက္ခ၏အကြောင်း ဖြစ်၏။ ဝါ၊ သံသရာနက္ခ၏အဘို့၌ဖြစ်၏။ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကံ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမဖြစ်စေတတ်၊ဣတိစ၊ ၍သို့ဆင်း။(၎ဝမာဒိနိ၌စပ်)။၎ဝ မာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ၎ဝသာ၊ထိုမိန္ဒ၏။ အရှုပဘာဝဓောတကာ နော်ဝ၊ နာမ်၏အဖြစ်ကို ထွန်းပြတတ်သည် သာဏျင် ဖြစ်ကုန် သော။ အနေကာနိ၊ကုန်သော။ သုတ္တာနိ၊ထိုကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန် ၏။ ။အာဝရဏာစသော ကိလေသာသည်လည်း နာမ်အားသာ ဏျင်သင့်၏၊ ထိုအတူအန္ဓကရဏာစသော ကိလေသာသည် နာမ်အားသာ ဏျင်သင့်၏။ ထိုအန္ဓကရဏာစသော ထေးပုန်းထိုထွင် ရှေးရှေး သောပုန်း၏ နံနာက်နောက်သောပုန်းသည်အနုက်တည်း။ ။ ၎ထွေ၊၌။မိန္ဒိ၊သည်။အရှုပမေဝါတိသန္ဓိဌာနံအဝဇ္ဇဟွဲ။

အကပွိယေကပွိယသည်တာစသောစကားကို ရေချအားဖြင့် ကုက္ကုစ္စကိုပြအံ့သောဌာဘုရားမြတ်စွာသည်ဟောအပ်ထေသ လော၊အကပွိယော၊လ၊ဝုတ္တာနိ၊မိန့်။ ထိုကိုအကြောင်းဖြင့်ခဲ့ထို၍၊ ၎ဝံသည်တာယဟိ၊စသည်ကိုမိန့်၊ဝါ၊ အဘယ့်ကြောင့်မူထအား ဖြင့်ကုက္ကုစ္စကို ပြအံ့သောဌါ ဟောထေသနံည်း။ ၎ဝံသည်တာ ယဟိစသည်ကိုမိန့်။(ထိုရင်းကား။ ၎တံမူလတော၊ လ၊ ဝုတ္တံ၊ တည်း)။ ။၎တံ၊ဣကုက္ကုစ္စကို။(ဝုတ္တံ၌စပ်)။ ။အကြောင်းထုတ် ထို၍၊၎ဝံသည်တာယဟိ။လ၊တေန၊ကိုမိန့်။ ။ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ဝါ၊ ဟိယသ္မာ၊၎ဝံသည်တာယ၊ ဣသို့မအပ်သည်၌အပ်၏ဟုအမှတ် ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိတိက္ကမေ၊ကို။ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်ရှိ သော်၊ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရေ၊ဝတ္ထုကိုလွန်ကျူး၊ခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတေ၊ သော်၊ပုန၊တဘန်။သဉ္ဇာတသတိနော၊ဖြစ်သေါ့အော်ခဲ့မေ့ခြင်းရှိ သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ။ပုနသဉ္ဇာတသတိနော၊ကိုဘွင့်ထိုရကား။ ခုဠု၊လ။အနုတပ္ပမာနသ၊မိန့်။ ။မယာ၊သည်၊ခုဠု၊စွာ၊ကတံ ၏၊ ဣတိ၎ဝံ၊သို့။ အနုတပ္ပမာနသ၊ အဘာန်တလဲလဲပူပန်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ နောက်၌ပူပန်သောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပဋ္ဌာနတ္ထ သေန၊ နောက်၌အဘာန်တလဲလဲပူပန်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ၎

Digitized by Google

ကုက္ကုစ္စသည်၊ ဥပဓိတို့၏ထေန၊ ထိုသို့ကုက္ကုစ္စ၏ အကပ်ိယ၌ ကပ်ိယသညာဖြစ်ထက်သော် နောင်ထပဘန် ပူပန်သည်၏အ စွမ်းဖြင့်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တထ္ထ၊ ထိုအကပ်ိယေကပ်ိ ယသညိတဘစသောစကားရပ်၌၊ အဋ္ဌမံသံ၊ ဝံသားကို၊ ရဒေ၊ မြွေ သည်၊ ။ဂဏဘောဇ္ဈအစရှိသော အကပ်ိယဘောဇ္ဈကို ကပ်ိယအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍စား၍ တဘန်သို၍ တစုံတယောက် သောပုဂ္ဂိုလ်သည်နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်ဖြစ်၏၊ အပြစ်မရှိ သောရဟန်းကိုဖူးမြင်ခြင်း။ စေတိကိုရှိခိုးခြင်းစသည်ကို အပြစ် ရှိ၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မပြုမူ၍ငင်း၊ ပြု၍ငင်း၊ အဆို့သော သဒ္ဓါမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နှလုံး မသာယာခြင်း ရှိသည်ဖြစ် ၏၊ ။အကပ်ိယေကပ်ိယသညိတာ၊ စသည်ဖြင့်မူလအားဖြင့် ကုက္ကုစ္စကိုပြခြင်း ကိစ္စပြီးပါပြီ မဟုတ်လော၊ ထိုသို့ထျက် အ ဘယ်မူ၍။ ယံဝေရုပ်၊ စသောစကားကိုဘုရားမြတ်စွာ ဟောပါ လေသနည်း၊ ယဿစသည်ကိုမိန့်။ ပဓာနကား။ အသအညံပိ လ၊ အာဒိမာဟ၊ မိန့်၊ ။အသ၊ ထိုကုက္ကုစ္စ၏၊ အညံပိ၊ အကပ်ိ ယေကပ်ိယ သညိတာ စသော မူလမှ တပါးလည်း ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုံ၊ မူလကို၊ (ဝတ္ထုန္တိ မူလံ၊ ဋိကာ)၊ ။အနုဇာနန္တော၊ ခွင့်ပြု ထိုသည် ဖြစ်၍၊ ။အဘဲ့ကြောင့်နည်း။ ယဿ၊ လ၊ တဿ၊ မိန့်၊ ။ဇေတံ၊ ၍ကုက္ကုစ္စသည်၊ (ဥပဓိတိ၌စပ်)။ မေမယာ၊ သည်၊ ကထျာတံ၊ ကောင်းမှုကို၊ ဓတ၊ စင်စစ်။ အကတံ၊ မပြုမိ။ ဘိရုတ္တာ နံ၊ ကြောက်ခြင်းမှစောင့်ရှောက်တတ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု ကို၊ ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို၊ ကတံ၊ ပြုမိလေပြီ၊ လုဒ္ဒံ၊ ကြမ်းကြုတ် သောအမှုကို။ ကိဿံသံ၊ ရှိပ်စက်တတ်သောအမှုကို၊ ဇွတိဇံ၊ သို့၊ ဒိတိက္ကမေ၊ ကို၊ ကထေ၊ ပြုအပ်ပြီးသည် ရှိသော်၊ (ဝုတ္တဝုတ္တမ္ပိ သည်၊ ကုစ္ဆိတံကတံ၊ တသဘာဝေါ၊ တည်း)။ ကုက္ကုစ္စာယနာ ကာရော၊ ပြုအပ်ပြီးသော နစရိုက်၊ မပြုမိသော သုစရိုက် တို့၌ ကန်တလဲလဲ ဖိုးဖိုမ်သော အခြင်းအရာသည်၊ ဝါ၊ ပြုအပ်ပြီး နစရိုက်၊ မပြုမိသော သုစရိုက်တို့ကို အာရုံပြု၍ အဘန်တ

Digitized by Google

လဲလဲနောင်တတဘန် ပူပန်သောအခြင်းအရာသည်။ ကုက္ကုစ္စ
နှင့်။ အယိတသ၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကတဘာကတသ၊
ပြုအပ် ပြီးသော ဒုစရိုက်၊ မပြုမိသေးသော သုစရိုက် ကိုငင်း။
သဘဇ္ဈာနဘဇ္ဈသဝါ၊အပြစ်ရှိသည်မရှိသည်ကိုငင်း။ အဘိရုဒ
ဂမနံ၊ ရှေးရှုဖြစ်ခြင်းသည်။ ပဋိသာရောနာမ၊၏။ ။(အဘိရုဒ
ဂမနံဖြင့်၊ ပဋိသာရော၌ ပဋိသန္ဓါအဘိမုခတ္ထ။သရဓာတ်သည်၊
ဂတိ၊စိန္တာတို့ကိုတွင်ဂတျတ္ထ၊ယုပစ္စည်းဖြင့်ဘင့်သည်အထိဘာဝ
သာဓ်)။ ။ပဋိသာရသည် အဘဲ့ကြောင့် ဝိပ္ပဋိ သဘရ မည်သ
နည်း။ယသ္မာစသည်ကိုမိန့်။ ။ဝိရူပေါ၊ဘောက်ပြန်သော၊ဝါ
ကုန်ဆိုတော၊ သော။ ပဋိသာရော၊တည်း။ ဇာတိတဆ္ဌာဝိပ္ပဋိသာ
ရော၊၏။(ဝိသန္ဓါဝိရူပတ္ထ၊ကုန်ဆိုတတ္ထ)။ယသ္မာ၊ကြောင့်။ ဇသော
ပဋိသာရောနာမ၊သည်။ပါဝံ၊ကို။ ကတံ၊ပြုမိသွေ့ပြီ။အကတံ၊မပြု
အပ်သော ဒုစရိုက်ကို။ ကလျာဏံ၊ ကို။ အကတံ၊မပြုမိ။ ကတံ၊
ပြုအပ်သောကုသိုလ်ကို။ ။စေတသောဟုအဘယ်အကျိုးဌာ
အထူးပြုသနည်း။သောပန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။သောပန၊ထိုဝိပ္ပဋိ
သာဂရသည်ကား။ စေတသောဝိပ္ပဋိသာရော၊ သတ္တဿနဝိပ္ပဋိ
သာရော။ ဇာတိဇာမဿအတ္ထသ။ ။အဘဲ့ကြောင့်ကုက္ကုစ္စကို
မနောဝိလေခေါဟုတောသနည်း။ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊စသည်ကိုမိန့်။ ။
ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၌ စပ်)။ အာရဂ္ဂံ၊ ဝတ္ထု
ဆောက်ဖျားသည်။ ကံသပတ္တံ၊ ကြေးခွက်ကို။ ဝိလေခတိဇာ၊
ရေးခြစ်သကဲ့သို့။မနံ၊ကို။ ဝိလေခမာနမေဝ၊ရေးခြစ်သည်ဖြစ်
၍သာလျှင်။ (ယံပနဉ်၊ ယံကို ကုက္ကုစ္စံနှင့် ယှဉ်)။ အနုဝသိတ္တာ၊
နေ့တိုင်းနေ၍။ အာဝါသထ ဝိတ္ထံ၊ ဧည့်သည်တို့၏ တည်းခိုရာ
စရပ်၌ ထားအပ်သော ဆွမ်းကို။ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ပရိဘုဉ္ဇနံ၊ ကို၊
ပဋိကိုတ္တံ၊ ၏။ ဇာတိဇာတ္တ၊ ၌။ ဇာတိ၊ သို့။ ယံကုက္ကုစ္စံအာဝတံ၊
တံကုက္ကုစ္စံ နှင့် ဝရတံ။ ဟိသစ္စံ။ ဇာတိဇဝံ၊ သို့။ အနုတ္တာ
နောင်တတဘာန်ပူပန်ခြင်းသည်။နအတ္ထိ။ဇော့်၊ ဤကုက္ကုစ္စ

Digitized by Google

ကာပုတိ၊ အပ်သလော။ နကပုတိ၊ လော၊ ဟုတိ၊ သို့။ ဝိမံသနသဒ်ဂါ
တံ၊ သော၊ ဝိနယကုက္ကုစ္စံနာမ။ ။

အဘဲ့ကြောင့် ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏ် အဝိဇ္ဇာနိဝရဏော နိဝရ
ဏာဥော နိဝရဏာသမွယုတ္တာဥ၊ ဟုမခွဲမူ၍ ဟောလေသနည်း။
ယသဟွာထိနမိဒ္ဓံစသည်ကိုမိန့်။ အဘဲ့ကြောင့်ဥဒ္ဓစ္စကိုကုက္ကုစ္စနှင့်
ခွဲ၍ ဟောလေသနည်း။ ယဟွာပန ဥဒ္ဓစ္စော၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။
ယံနိဝရဏံ၊ သည်၊ ယေနနိဝရဏော၊ နှင့်၊ တံနိဝရဏံနယောဇ
ေတံ၊ ။ကာမဆ္ဆန္ဒကိုအနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်ခြင်းကိုဥက္ကဋ္ဌနိဝရ
ဏာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်၏ဟု သိအပ်၏။ ထိုစကားသည်မှန်၏။
လောဘသည်နောနိဝရဏာဖြစ်အံ့၊ နောနိဝရဏော၁ဝမ္မောနိဝရ
ဏာသဝမ္မသဟေတုပစ္စယေနပစ္စယော၊ စသည်ကိုဟောအပ်
သည်ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့လည်း မဟောအပ်။ သခ်ါဝါရဒ္ဓ လည်း။
ဟေတုယာ စတ္တာရိ၊ ဟူ၍ဟောအပ်၏။ နဝဟူ၍ မဟောအပ်။
ထိုကြောင့်အလုံးစုံသောလောဘသည် ကာမဆ္ဆန္ဒနိဝရဏာဖြစ်
၏။ ထိုကြောင့်အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်ကာမဆ္ဆန္ဒနိဝရဏာကိုပယ်သော
စကားသည်သင့်၏။ ဒိုကာ။ ။

ပုဿာ သဘာဂေန၊ ပုဿာနှင့်အလားတူသဖြင့်။ ဝတ္ထုသဒ်ဂါ
တံ၊ သော၊ ကာမံ၊ ကို၊ ဥပါဒိယတိ၊ မြဲစွာစွဲလမ်းတတ်၏။ ကာမော
စ၊ ကိလေသကာမလည်းဟုတ်၏။ ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏံ၊ မြဲစွာစွဲလမ်းခြင်း။
နိဋ္ဌိ၊ ရှေးဖြစ်သောအယူကို။ ဟိသစ္စံ။ သဿတော၊ ပ။ ဟုတိအာဒိ
သု၊ ထို၌။ ပုရိမဒိဋ္ဌိ၊ ရှေးဖြစ်သောအယူကို၊ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ၊ နောက်
ဖြစ်သောအယူသည်။ (ဥပါဒိယတိကား၊ ဒိဝါဒိဂိဏှံး။ ဥပရှေး၊
အာရှေးရှိသော့ ခါခတ်။ ယကြောင့်။ ခေတွန့် အာကို ဖုပြု)။
ဟိသစ္စံ။ ဂေါသိလ ဂေါဝတာဒိနိ၊ နွားတို့၏ အလေ့ နွားထို့၏
အကျင့်စသည်ထိုသည်။ (ဥပါဒါနာနိဋ္ဌစပ်)။ ဇဝံဟုမိနာသိလဇ
တေန၊ ဤသို့နွားတို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့်၊ သုဒ္ဓိ၊ သံသရာမှစင်
ကြယ်၏၊ ဟုတိ၊ ဤသို့၊ အာဆိနိ ဝေဿတော၊ နှလုံး သွင်းသည်၏
ကြောင့်၊ သယမေဝ၊ မိမိထိုသည်ပင်လျှင်၊ ဥပါဒါနာနိ၊ ၏၊

Digitized by Google

တထာ၊ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ၎တေန၊ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့်။ဝဒန္တိ၊ကုန်၏။၎တေန၊ဖြင့်၊ဥပါဒိယန္တိ၊ မြဲစွာယူတတ်ကုန်၏။ (အတ္တဟု နှလုံး သွင်းသောစကားကိုသာလျှင် မြဲစွာပြု၍ယူကုန်၏)။ ။ကိ်၊ကို်။ဝဒန္တိ၊နည်း။ ဝါ၊ဥပါဒိယန္တိ၊နည်း။အတ္တာနံ၊အတ္တဟူသော အယူစကားကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပါဒိယန္တိ၊ကုန်၏။ အတ္တနော၊ အတ္တဟုနှလုံးသွင်းသောစကားကိုသာလျှင်၊ ဝါ ဒုပါဒါနံ၊ ဆိုကြောင်း မြဲမြံစွာ စွဲလမ်း ကြောင်း ဖြစ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ အတ္တ ဝါဒုပါဒါနံ၊၏။ ဝါ၊ ကား။ ၎တေန၊ဖြင့်၊ အတ္တဝါဒမတ္တမေဝ၊ အတ္တဟု နှလုံးသွင်းသော စကားမျှကိုသာလျှင်။ ဝါ၊အတ္တဟူသော စကားမျှကိုသာလျှင်။အတ္တာတိ၊၍။ ။ယောကာမေသုကာမန္တ္ဆန္ဒော၌၊ ကာမဂုဏ်အာရုံငါးပါး၌ ထပ်သောကာမန္တ္ဆန္ဒသည်ကာမုပါဒါန်မည်လေသလော။ ။ဝတ္ထု ကာမေသု၊ ကာမန္တ္ဆန္ဒော၊သည်။ ဇာ၀၊၍ကာမုပါဒါနနိဒ္ဒေသ်၌၊ ကာမုပါဒါနံ၊ ၏။ ။အကြောင်းကား။ ဝတ္ထု ကာမာဝ။ ထ၊ တသ္မာ၊မိန့်။ ။ဇာတိတသ္မာ၊ အနာဂါမိနောပိ၊အားလည်း။ တံ၊ထိုကာမုပါဒါန်သည်။သိ၌်၊သည်။ ဟောတိ။ အသ၊ထိုအနာဂံပုဂ္ဂိုလ်အား။ပဋ္ဌကာမဂုဏ၀တ္ထုကော၊ငါးပါးသောကာမဂုဏ်အာရုံအစုတည်းဟူသော ဝတ္ထု၌ တပ်သော။ ကာမရာဂေါ၀၊ သည်သာလျှင်။နတ္ထိ။ ။မဟာယသာဂေါ၊မဟာဝိဓိတစကြာမင်းကြီး၏ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းနှင့် တူသော ကြီးစွာသော ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကို။ယိဋ္ဌံ၊၍။၀ုစ္စတိ၊၏။ တံ၊ထိုကြီးစွာသော ပေးလှူပူဇော်ခြင်းကို။အာဟုနပါဟုနမဂ်လကြိယာ၊ပင့်ဖိတ်၍ ပေးလှူပူဇော်ခြင်း၊ ၎ည့်သည်တို့အားပြုရန်ကိစ္စကိုပြုခြင်း၊ သွီးထိမ်းမြားခြင်းစသည်တို့၌မဂ်လာအကျိုးငှာ ပေးလှူခြင်းတည်း။ ။ပရဲလောကေ၌တော ဇာမံလောကံနတ္ထိတိဂဏ္ဌာတိ၊ ဟူသည်၍လောကကိုငဲ့၍ပရဲလောကသည်ဖြစ်၏။ ပရဲလောကကိုငဲ့၍ ၍လောကသည်ဖြစ်၏။ လား၊အပ်သောအားဖြင့်၎င်း၊ မလားအပ်သောအားဖြင့်၎င်း၊ ၍သို့တမလွန်လောကမှ ၍ပစ္စုပ္ပန်လောကသို့

Digitized by Google

ခြင်း၏မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဂုဏ်း၊ တမလွန်လောကဌ သာဝတ္ထုငြိတ်ခြင်းကြောင့်ဂုဏ်း၊ အကြင်လောကဌဖြစ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်မိမိသည်တည်၏၊ ထိုထောကမှတပါးသောလောကကိုပရလောကဟုစိတ်ဖြင့်ယူ၍ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ၌လောကကိုနွှဲဟုယူ၏။ထိုစကားသည်သင့်၏။မိဒ္ဓိသည်တမလွန်လောကဌဖြစ်သောသူအားသာဝတ္ထုဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဤဓလောကေ ဌိတောဌလည်းဂုဏ်းနည်းတည်း။ ။တနည်း၊ကျင်ဃည်ရာဖြစ်သောဤဓလောက ပရလောက မည်သည် တစုံတခုသည်မရှိ၊ သံသရဏပဒေသ၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုထိုလောကဌသာဝတ္ထုငြိတ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ။ဥပပတနံဥပပါတောဒေသောယေသံ သိလံ တေ ဩပပါတိ ကာ။ ထို ဩပပါတိကပုဂ္ဂိုလ်တို့သဉ်စဝနကဥပ္ပဇ္ဇနကသတ္တဝါတို့တည်း၊ထိုကြောင့်။ စဝနကဥပပဇ္ဇနကသတ္တာနတ္ထိတိဂဏ္ဌတိ။ ဟုမိန့်၏။ ။အနုလောမ ပဋိပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်အား လျော်သော သိလစသော အာကျင့်ကို။ ။

လောဘာဒိသု၊ လောဘစသော ကိလေသာ ဆယ်ပါးတို့ဌ။ သတ္တာနံ၏။ (ထည့်)။ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဇာတ္ထေ၊၌ကိလေသာဆယ်ပါးဌ။ အဝိဇာသတဝါ၊ မကုန်သေးသောအာသဝေါရှိကုန်သော၊သတ္တာ၊တို့သဲ့သည်။ ဝသန္တိ၊တည်တတ်ကုန်၏။ ဤတိတသွာ၊ထိုသို့မကုန်သေးသော အာသဝရှိကုန်သောသတ္တဝါတို့၏တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်။ တေ၊ ထိုကိလေသာ တို့သည်။ တပ္ပတိဋ္ဌာနသတ္တာနံ၊ ထိုကိလေသာဌတည်ကုန်သောသတ္တဝါတို့၏။ ။ကမ္မဓာရည်းမှတပါးတနည်းပြုထို၍။ ယသ္မာစသည်ကိုမိန့်၊(ထိုရင်း။ကိလေသာနံဝဏ္ဏ။နိတိကိလေသဝဏ္ဏ။နှိ)။ ။အကြောင်းအဘာယ်နည်း။ ယသ္မာစေဝဏ္ဏ။လ။ တသ္မာ၊မိန့်။ ။ဇာတ္ထေ၊ ကိလေသဝဏ္ဏ။နိဟူသောပုဒ်ဌ။ ထဝဏ္ဏကတဓမော လောဇာဒယောရာဂေါသာရာဂေါတိ၊၍။ အယံပနလောဘော၊ကို။(နိဒ္ဒိဋ္ဌောဌစပ်)။သွာယံသောအယံလောဘော၊ကို။(ဂဟိတောဌ

Digitized by Google

စပ်)။ ။နိပ္ပဒေသတောဝဂဟိတောဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အာသဝေါ ရွှေကဲ့သို့ ကြာဟတ္ထိအားပမာဒေသာပင်စသည်တို့၌ ရာဂကိုရင်း၊ ဒိဋ္ဌိရာဂကိုရင်း၊ မသဂ္ဂြိဟ်သဖြင့်၊ နိဝရဏာ ရေကဲ့သို့ကြာလည်း အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သည် အဖြစ်ကို ဖြာသဖြင့် အကြောင်းအကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏။ ထိုအကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုတားမြစ်အပ်သည်ဖြစ်၏။ ။တေသု၊ ထိုရေကဲ့သို့ကတို့တွင်၊ စတုမဂ္ဂဝဇ္ဈာ၊ လေးပါးသောမဂ်တို့ဖြင့် သတ်အပ်သောတဏှာသည်။ (ဋ္ဌိတာနှစ်ချက်၌စပ်)။ ။အရဟတ္တမဂ္ဂေနဟူသောစကား ဖြင့်။ လေးပါးသောမဂ်တို့ဖြင့်ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏ဟုမှတ်အပ်၏။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ရှေးမဂ်တို့ဖြင့် ပါးခြင်းကိုမပြုအပ်ကုန်သောမောဟစသည်တို့ကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်မ ပယ်အပ်ကုန်။ ။

နိရတိအတ္ထေနပဝိ၊ နှစ်သက်မွေ့လျော်ခြင်းကင်းခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်ဂုဏ်း။ ဝါ၊ အားကြိုးစွာတပ်ခြင်းကင်းခြင်းဟူသော အနက်သဘောကြောင့်ဂုဏ်း။ ။ဒုဂ္ဂတိနိမိတ်စသည်၌ တပ်ခြင်းသည်ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ သုဂတိနိမိတ် စသည်၌ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူထက်သော လောဘသည်မဖြစ်။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ၌ သတ္တဝါ တို့သည် မတပ်ကုန်၊ ။ နိရသာ ဒဠ္ဟေနပဝိ၊ သာယာခြင်း ကင်းခြင်း ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်ဂုဏ်း။ အနံ့၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားကို။ ဝသံ၊ အထိ။ နိုင်ငံသို့။ အန္တောပက္ခိပိတ္တာ၊ အတွင်းသွင်း၍။ (ယံတေသို့ အန္တရေ၌၊ ယံသည်သဗ္ဗနာမမဟုတ်၊ နိပါတ်ဟု သိစေထို၍။ ယေဟု ဗဟုဝစနဖြင့်ဘွင့်သည်၊ ဓမ္မာနှင့်ယှဉ်)။ ။ယံတေသို့ အန္တရေတိဝုတ္တေသိဒ္ဓေ၊ ကိမတ္ထံဏ္ဍာထ္ထံ ဏ္ဍာဝစရာတိဝုတ္တံတိ။ ဏ္ဍာဝစရာတိဇာမိနာ အသင်္ကာဏ္ဍာထ္ထံ ဏ္ဍာဝစရာတိ ဝုတ္တံတိ။ ကသ္မာတိ၊ ယသ္မာတိအာဒိမာဟ။ ။တေသို့ အန္တရေ၊ ဤအတွင်း၌၊ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ ကထ္ထစိ၊ အချို့သောကာမသုဂတိဘုံ၌။ သမ္ဘဝဏ္ဍာ ကြောင့်။ အညေပိ၊ ကာမာဝစရမှတပါးသော ရူပါဝစရစသည်

Digitized by Google

ထို့သည်ထည်း။စရန်တွ်၊ကုန်ဏ်။ တသ္မာ၊ထိုသို့တပါးသောရူပါဝ စရစသောတရားတို့ဏ်အစ္ဆိုသေါကာမသုဂတိဘုံ၌ဖြစ်သည်ဏ် အဖြစ်ကြောင့်။တေသံ၊ထိုတပါးသော ရူပါဝစရစသောတရား တို့ကို။ ။ဇ္ဈာဝစရာဖြင့် မရေတွက် အပ်သည်ကို ဆိုပြီး။ ထိုပါဒ်ဖြင့်အဘယ်ကိုရေတွက်အပ်သနည်း။ တေနစသည်ကို မိန့်။ ။တေန၊ထိုဇ္ဈာဝစရာဟူသောပါဒ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟာဂ တောဒ်၌စပ်)။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောကာမဘုံ၌။ သဒါစသ္မာဝ တေဝ၊ကြောင့်။ ဩဂါဠ္ဟာ၊ သက်ဝင်ကုန်သည်။ (ဩဂါဠ္ဟာဖြင့်၊ အဝစရာဒ်အဝသဒ္ဒါဏ်ဩဂါဠ္ဟတ္ထကိုပြသည်)။ အဝိဝိနိရယသ၊ ဏ်။ ဟောဌ္ဌာ၊၌။ဘူတုပါဒါယပဝတ္တိဘာဝေန၊ ဘူတ်ရုပ်ဥပါဒါရုပ် တို့ဏ်ဖြစ်သည်ဏ်အဖြစ်ကြောင့်။(ဌင်းပါဒ်ဖြင့်အဝိဝိဏ်အောက်၌ သတ္တဝါမရှိသည်ဏ်အဖြစ်ကိုပြဏ်)။အဓေဘာဂေ၊၌။ (ဌင်းပါဒ်ဖြင့် အဝသဒ္ဒါဏ် အဓေဘာဂဏ္ထကိုပြဏ်)။ တေသံ၊ ထိုကာမ ဘုံ၌ သက် ဝင် သော ဓမ္မ၊ အဓေ ဘာဂ ဘူတုပါဒါယ ဓမ္မ တို့ကို။ ။အဘဲ့ကြောင့် ထိုဓမ္မတို့ကို ရေတွက် အပ်ကုန်သ နည်း။တေဟိစသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိယသ္မာ၊ကြောင့်။ တေဓမ္မာ၊ ထို ကာမာဝစရ တရားတို့သည်။ အဝဂါဠ္ဟာစ၊ သက်ဝင်ကုန် သည်ဖြစ်၍လည်း။ စရန်တွ်၊ ဖြစ်တတ်ကုန်ဏ်။ အဓေဘာဂေစ၊ အောက်အဘို့၌လည်း။ စရန်တွ်၊ဏ်။ ဣတိတသ္မာ၊ကြောင့်။ ။ ဇ္ဈာပရိယာဒန္နာတိဣမိနာတေသံဓမ္မါနံပရိဂ္ဂဟောကတောတိ။ ဇ္ဈာ၊ ပရိယာဒန္နာတိ ဣမိနာ ဆောသံအညတ္ထာပိ အဝစရန်ဘာနံ ပရိဂ္ဂဟောကတောဟောတိတိ။ကသ္မာပရိဂ္ဂဟောကတောတိ။ ယသ္မာတိ အာဒိ မာဟ။ ။ဇ္ဈာ၊ ၍ကာမ ဘုံ၌။ အဝစရာ၊ ကုန်သော။ ဇတေဓမ္မာ၊တို့သည်။ အညတ္ထာပိ၊တပါးသောရူပါ စရစသောဘုံ၌လည်း။အဝစရန်တွ်၊ကုန်ဏ်။ပန၊ ယင်းသို့ကာမာ ဝစရတရားတို့သည် တပါးသောရူပါဝစရ စသောဘုံ၌ ကျင် ဟည့် ကုန်လျှင်းမူလည်း။ တတ္ထ၊ ထိုတပါးသော ရူပါဝစရစ သောဘုံ၌။ ပရိယာဒန္နာ၊အကျုံးဝင်ကုန်သည်။ နဟောန်တွ်၊မဖြစ်

Digitized by Google

ကုန်။ တသွာ၊ထိုသို့ကာမဂုဏ်ရတနာတို့၏တပါးသောချမ်းသာ
စရေသောဘုံ၌ ကျင်လည်ကုန်ကျင်းမူလည်း တပါးသောချမ်း
သာစရေသောဘုံ၌အကျုံးမဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အညထွာ
ပိ အဝစရန္တာနံ တေသံ ပရိဂ္ဂဟော ကတော ဟောတိ။
ရာသိသုညတပစ္စယဘာဝတောစေဝ၊ အစုဟူသော အနက်သ
ဘော၊ သတ္တဇီဝမှသိတ်သောသဘော၊ အကြောင်းဟူသောသ
ဘောအားဖြင့်ဂုဏ်း။ သဘာဝတောစ၊ချုပ်နစ်သောသဘောအား
ဖြင့်ဂုဏ်း။(ခန္ဓာကိုရည်၍အစု။ဓါတ်ကိုရည်၍သုညတ။အာယတ
နကိုရည်၍ပစ္စယတည်း။ ရုပ်၊ဝေဒနာ၊သညာ၊သင်္ခါရ၊ဝိညာဉ်
တို့ကိုရည်၍ သဘာဝတည်း)။ ။ပဌမပဒေန၊ သမာပန္နဿ
ဟူသောပဌမပုဒ်ဖြင့်။ ဒုတိယေန၊ဥပပန္နဿဟူသောဒုတိယပုဒ်
ဖြင့်။ တတိယေန၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ သုခ ဝိဟာရိဿဟူသော တတိယ
ပုဒ်ဖြင့်။

ယွာယံယောအယံမောဟော၊ သည်။ အထ္ထိ၏။ သောမော
ဟော၊ သည်။ လောဘသမ္မယုတ္တောစ၊ လောဘနှင့်ယှဉ်သော
မောဟသည်လည်း။ လောဘေန၊ဖြင့်။ သရဏော၊၏။ ဓေါသ
သမ္မယုတ္တောစ၊ သည်လည်း။ ဓေါသေနစ၊ ဖြင့်လည်း။ သရ
ဏော၊ ၏။ ဝိစိကိ စ္ဆာဒ္ဒိဋ္ဌိစ္ဆန္ဒေန၊ ဝိစိကိစ္ဆာဒဋ္ဌိနှင့်
ယှဉ်သောမောဟကိုကား။(ဝေဒိဇ္ဇောဒ္ဓစပ်)။ ဒိဋ္ဌိသမ္မယုတ္တော်
စေဝ၊သော။ရာဂရဏော်၊ရာဂတည်းဟူသောမြှုဖြင့်။ ရူပရာဂ၊
အရူပရာဂသင်္ခါတော်၊ သော။ရာဂရဏော်၊ ဖြင့်။ပဟာနေကဋ္ဌ
ဘာဝတော၊ ကြောင့်။ သရဏော၊ ရာဂတည်းဟူသောမြှုနှင့်
တကွဖြစ်သည်ကို။ (ဋီကာအထိုကား။ ဆင်းရဲ ပင့်ပန်း ခြင်းနှင့်
တကွဖြစ်သည်ကို)။သရဏောတိ၊၍။ဝေဒိတဇ္ဇော၊၏။ ။ဝိဝေ
စိတတ္တာ၊အသီးခွဲခြမ်းဝေဘန်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ၊
စက္ခုမတော၊သော။ ပုရိသသ၊သည်။ (ပဒိုပဇ္ဇ်ာသန္ဓိလက္ခ
ဏာဝဉ်လက္ခဏာစပ်)။ ဝါ၊မေဃန္ဓကာရော်၊ဖိစီးတိမ်အုပ်ခြင်း
အခါ၌။ ဝါ၊ဖိစီးမှောင်ကျသောအခါ၌။မင်္ဂုံ၊ကို။ ပဒိုပဇ္ဇ်ာ

Digitized by Google

သွားသော၊ ဝါ၊ ပုရိသသ၊ ၏။ ။ထိုကိုဘွင့်ထို၍။ မေဃန္တကာ
းရ၊ စသည်ကိုမိန့်၊ ။မေဃန္တကာရေ၊ ၌၊ မင်္ဂုံ၊ ကုံး၊ ပဒို့ပဒ္ဓ ကဲ့သ
၏။ (၌ကဲ့သို့အရာ၌ဝင်း နည်းချည်းမှတ်)။ နပညာယိ၊ မထင်။
ပပုဇ္ဇာဓာတ်။ ဒိဝါဒိတောယောဖြင့်၊ ယ ပစ္စည်း။ အဇ္ဈာတနိ
ဿိဝဘာတ်)။ ဝဓိရသ၊ ဝရဖိန်၏။ ပါသာဏောဝါ၊ ကျောက်
သည်ဂင်း။ မဏိဝါ၊ ပတ္တမြားသည် ဂင်း၊ အဝိဇ္ဇော နာမ၊ မ
ဘောက်ထွင်းသောမည်သည်၊ နုတ္ထိ၊ မ၌။ ပစ္စုဒါဝတ္တနံ နာမ၊ တ
ဘန်အထက်၌ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။ ။အဘဲ့ကြောင့်အဟိရိက၊ အ
နောတ္တပ္ပတို့ကို ရှေးဦးစွာအသိုးဟောအပ်ကုန်သနည်း။ ကာယ
ဒုစ္စရိတာဒီနိဟိ၊ စသည်ကိုမိန့်။ ။ဟိယဘ္ဗာ၊ ကြောင့်။ ကာယ
ဒုစ္စရိတာ ဒီနိ၊ ထို့သည်။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ထပန်တိ၊ ပူပန်စေတတ်ကုန်၏။ နှလုံးမသာယာတတ်ကုန်
၏။ စိုးရိမ်တတ်ကုန်၏။ ။အတပ္ပနေဝိဇ္ဇေဝနယော၊ ကိုခဲ့ထို
၍။ ကထျာဏကာရိဟိ၊ စသည်ကိုမိန့်။

သဒ်ဂါယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (သံပုဇ္ဇခါဓာတ်)။ သံကထိယတိ၊ ဆို
အပ်၏။ အဟန်တိ၊ အဟံဟူ၍။ (နာမသဒ်၊ သဒ္ဒပဒဏ္ဍအနက်ယော
ဇနာ၊ ငါဟူ၍အဏ္ဍပဒဏ္ဍကအနက်မယောဇနာလင့်။ အဟံသဒ္ဒါ
နောင်ဇာတိသဒ္ဒါကြောင့် အဟံဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်
သောအနက်ကိုသိအပ်၏။ အဟံသဒ္ဒါသည်ဟောအပ်သော ငါ
ဟူသောပုဒ်၏အနက်၏ သဒ်ဂါစသည်၏အဖြစ်ကို ယူချေသည်
ရှိသော် ခပ်သိမ်းသော ကုသိုလ်စေတသာ ဓမ္မတို့၏ အဓိဝစနစ
သည်၏အဖြစ်သည်ဖြစ်ရာ၏၊ နောက်၌လည်းဂင်းနည်းမှတ်)။ ။
အဟံစသည်ဖြင့်သတ္တပညတ်ကိုပြပြီး၍ တပါးလည်းဖြစ်သော
ဥပါဒါပညတ်ကိုပြအံ့သောငှါ။ မဉ္ဇော်စသည်ကိုမိန့်။ ။မိမိ
သန္တာန်၌အကျုံးဝင်ကုန်သောရုပ်စသောတရားတို့ကို သမူဟ
အားဖြင့်ဂင်း၊ သန္တာန အားဖြင့်ဂင်း ဇောတ္တ၏ အစွမ်းဖြင့်ယူ၍
အဟံဟူ၍ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဥပါဒါပညတ်ကို သဒ်ဂါဟုထိုအပ်
၏၊ မဉ္ဇော်စသည်၌လည်း။ အဋ္ဌကထာပါဠိတရားတို့ကိုသမူဟ

Digitized by Google

အားဖြင့်ဂင်း၊ သန္တာနအားဖြင့်ဂင်း။ ဇကတ္တာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်
ယူ၍ မဣာဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သောဥပါဒါပညတ်ကို သင်္ခါဟုထို
အပ်၏။ ။သမ္မညာယတိ၊အထူးသဖြင့်သိအပ်၏။ (သံပုဇ္ဈ၊ဥ
ဓာတ်၊ မအာဂုဏ်။ သထက် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မပြု။ သံသန္ဒါဝိသေ
သတ္ထ)။ အဟံဟူသော သန္ဒါကိုဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ဂင်း၊ သု
ဏာန်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ဂင်း။ ဂျေးဠီယူဘူးသောအမှတ်သညာဖြင့်အ
နက်ကိုပြတတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်သိအပ်၏။ ထိုစကားသည်မှန်
၏။ အဟံဟူသောသန္ဒါကို မသိအပ်သည်ရှိသော် ထိုသန္ဒါ၏အ
နက်ကိုသိခြင်းသည်မဖြစ်။ ထိုကြောင့်အထူးသဖြင့် သန္ဒါကိုသိ
အပ်၏။ ထိုကြောင့်သမ္မညာဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ။ပညာပိယတိ၊
ပညပ်အပ်၏၊ ထားအပ်၏၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ (အဟံဟူသောအ
မည်သည်ငါဟုဆိုအပ်သော ခန္ဓာပဉ္စကခြဝိ၏အမည်တည်းဟု
ဤသို့ထားအပ်ခေါ်ဝေါ်အပ်၏)။ ။အက္ခဏံ၊အမည်နာမပညတ်
သည်။ဥပနိဇ္ဈတ္တံ၊ဖြစ်၏။ ။မဟေသိနော၊၏။သဂုဏောန၊မိမိ၏
ဂုဏ်ကျေးဇူးဖြင့်။ နာမာနိ၊တို့သည်။ အသရှေ့ယျာနိ၊ရေတွက်
ခြင်းဌါနတတ်နိုင်ကုန်။နာမသဟဿတောအဝိ၊ များစွာသော
အမည်အထောင်အားဖြင့်လည်း။ ဂုဏောန၊ ဖြင့်။ နာမံ၊ကို။ ဥဒ္ဒိ
ရေယျုံ၊ ထုတ်အပ်၏။ ကျပစ္စည်း၊ ဇယျုပြု)။ ။ဥာတကာ
ကပ္ပေတွာအယံအသုကောနာမာတိယံနာမံကရောန္တိ၊ ဤမံနာမံ
ကိတ္တိမနာမံနာမ။ ။ကိတ္တေတွာကတံကိတ္တိမံ။ သယမေဝဥပ
ပတနသီလံနာမံဩပပါတိကနာမံ။ ။ကရိယတိတိကမ္မံ၊နာ
မမေဝကမ္မံနာမကမ္မံ။ ဓိယတိဌပိယတိတိ ဓေယျံ၊ နာမမေဝ
ဓေယျံနာမဓေယျံ။ ကရိယတိဇတေနာတိကမ္မံ၊ဌပိယတိဇတေ
နာတိတိဓေယျံ။ နာမသကမ္မံနာမကမ္မံ။ နာမသဓေယျံ နာမ
ဓေယျံ၊ ကရဏံကမ္မံ၊ ဌပနံဓေယျံ။ နာမသကမ္မံ နာမ ကမ္မံ။
နာမသဓေယျံနာမဓေယျံ။ ။နိရုတ္တိ၊ဗျဥ္ဇန၊အဘိလာပတို့ကို
နာမသန္ဒါနှင့် ဘွင့်ခြင်းသည် အမည်ကံသာဖျင် နိရုတ္တိ၊ဗျဥ္ဇန၊
အဘိလာပဟုဆိုအပ်၏ဟုသိစေထို၍ဘွင့်သည်။ နာမနိရုတ္တိ၊ အ

Digitized by Google

မည်ကိုထုတ်၍ဆိုအပ်၏။ ဝါ၊အမည်ကိုထုတ်၍ဟေါကြားတတ်၏။ နာမဗျည္ဇနံ၊အမည်ကိုပြတတ်၏။ နာမာဘိလာပေါဝ၊အမည်ကိုဟောတတ်သောသဒ္ဒပညတ်သည်သာလျှင်တည်း။ ။အဓိပ္ပါယ်ကား။ ပထဝီဟု ဆိုအပ်သော အနက် အပြားမျှကိုသာ ဟောကြားတတ် ပြတတ်သည်မဟုတ်။ ပထဝီဟူသောအမည် နာမကိုကြားတတ်ပြတတ်၏။ ။အဓိဝစနဿ၊ နာမပညတ္တိသဒ္ဒါ၏။ နောပထဝမ္မောနာမ၊ အကြောင်းမဟုတ်သော တရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဇကဝမ္မော၊ တရုသောနာမပညတ္တိမျှသည်။သဗ္ဗဝမ္မေသု၊ အလုံးစုံသောတရားတို့၌။ နိပ္ပတိ၊ကျ၏။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ သော၊ ထိတရုသောနာမပညတ္တိမျှသည်။ ဟိသစ္စံ။တေ၊ထိဇနပုန်သူတို့သည်။ ခဒိရော၊ရှား။ ပလာသောတိ၊ပေါက်ပင်ဟူ၍။ ယဿ၊အကြင်သစ်ပင်၏။ တံပိ၊ ထိသစ်ပင်ကိုလည်း။ တံပိ၊ထိအနာမကဟူသောအမည်သည်လည်း။ ဝါ၊အမည်မသိဟူသော အမည်သည်လည်း။ ။သဒ်္ဒါ၊သမ္မညာ၊ ပညတ္တိ၊ဝေါဟာရော၊ ဣလေးပုန်တို့ဖြင့်။ ပညတိတဗ္ဗကြောင့်၊ ပညတ်ဟုဆိုအပ်၏။ နာမ၊နာမကမ္မ၊နာမဓေယ္ယ၊ နိရုတ္တိ၊ဗျဉ္ဇန၊ အဘိလာပ၊ဣခြောက်ပုန်တို့ဖြင့်။ ပညာပနကြောင့်ပညတ်ကိုဆိုအပ်၏။ ဂြိုးဖြင့် ဥပါဒါပညတ်ကို ဆိုသည်။ နောက်ဖြင့် နာမပညတ်ကိုဆိုသည်။ ဝါ၊ဝိဇ္ဇမာနပညတ်စသောအားဖြင့်ခြောက်ပါးတည်း။ ထိတွင်၊ရှေ့ပဲ၊ ဝေဒနာ၊ စသည်ကားဝိဇ္ဇမာနပညတ်တည်း။ ဇာတ္တိ၊ပုဂိသော၊ စသည်ကားအဝိဇ္ဇမာနပညတ်တည်း။ တေဝိဇ္ဇော၊ဆဠဘိညော၊ စသည်ကားဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ်တည်း။ ဇာတ္တိသဒ္ဒေါ၊ ပုဂိသသဒ္ဒေါ၊စသည်ကား အဝိဇ္ဇမာနေနဝိဇ္ဇမာနပညတ်တည်း။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သောတဝိညာဏံ၊စသည်ကား ဝိဇ္ဇမာနေနဝိဇ္ဇမာနပညတ်တည်း။ခတ္တိယကုမာရော၊ပြာဟ္မဏကုမာရော၊ စသည်ကားအဝိဇ္ဇမာနေနအဝိဇ္ဇမာန ပညတ်တည်း။ ထင်ရှား ရှိသည်ကို သိစေ တတ်သောသဒ်္ဒါ။လ။အဘိလာပသည်ဝိဇ္ဇမာနပညတ်မည်၏။ ထင်ရှားမရှိ

Digitized by Google

သည်ကို ဆိုစေတတ်သော် သင်္ခါစသည် သည် အဝိဇ္ဇမာန ပညတ်မည်၏။ ထိုဝိဇ္ဇမာနအဝိဇ္ဇမာနတို့၏သာဝျင် ဝိသေသန ဝိသေသျ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ကုန်သောသင်္ခါစသည်တို့သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေနအဝိဇ္ဇမာနပညတ်စသည်မည်ကုန်၏။

နာမ ကရဏာဒ္ဒေန၊ အမည်ကို ပြု တတ်သော သဟော ကြောင့်။ နာမံ၊၏။ ။အမည်ကိုမှည့်တတ်သောတပါးသောအ ကြောင်းကိုမငဲ့မူ၍ မိမိသည်ပင်ဣျင် မိမိ၏အမည်ကိုပြုခြင်းသ ဘောကြောင့် နာမ်မည်၏။ ထိုစကားသည် မှန်၏။ အကြောင်းသ ဘောတရားသည် သူတပါးအား အမည်ကို ပြုတတ်၏၊ ထိုသ ဘောတရား၏တပါးကိုငဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အဲသာဟေတု နာမကရဏာမည်၏။ ထိုကြောင့် နာမကရဏာသဘာဝကြောင့် နာမ်မမည်။ထိုကြောင့်လူများအပေါင်း၏ငင်း၊ ဆွေမျိုးတို့၏ငင်း၊ သမုတ်ခြင်း စသော အကြောင်းတို့၏ နာမ်၏ အဖြစ်သည် မ ရောက်။ အကြင်ဓမ္မအား တပါးသောဓမ္မတို့သည် အမည်ကိုပြု အပ်၏၊ ထိုဓမ္မအားနာမကရဏာသဘာဝ၏အဖြစ်သည်မရှိ၊ ထို ကြောင့်နာမ်၏အဖြစ်သည်မရှိသည်သာဣျင်တည်း။ ဝေဒနာစ သည်တို့၏ကားသဘောအားဖြင့်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေ ဒနာစသောနာမ်၏ နာမကရဏာသဘာဝအားဖြင့်နာမ်၏အဖြစ် ကိုဆိုအပ်၏။ ပထဝီစသည်တို့ကို ဣန္ဒြိယသဖြင့် နာမ်၏သဟော အားဖြင့် ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကိုသာဣျင်ဣန္ဒြိယ်၏။ အမည်ဖြစ်ခြင်း သာမညကိုမဣန္ဒြိယ်း။ ယင်းသို့သဟောအားဖြင့် ပြီးသည်၏အဖြစ် ကိုဣန္ဒြိယ်းဣျင်း မူလည်း။ နာမသဒ္ဒါ၏ နာမ်တရားတို့ဠ သာဣျင် ထင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နာမ်တရားတို့ဠသာဣျင် ဆိုအပ်၏၊ ပထဝီစသည်တို့ဠမဆိုအပ်။ ထိုကြောင့်ပထဝီစသည်တို့၏နာမ် ၏အဖြစ်ကိုမဆိုအပ်။ ပထဝီစသောအမည်ကိုစွန့်၍ ကောသာစ သောအမည်တို့ဖြင့်၊ ရုပ်တရားတို့အား တပါးသောအမည်ဖြင့် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဝေဒနာစသော အမည်ကို စွန့်၍ တပါး သောအမည်ဖြင့် နာမ်တရားတို့အား ခေါ်ဝေါ်အပ်သောအမည်

တပါးပေါင်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်မရှိ။ ။နမနဋ္ဌေန၊ညွှတ်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။နာမနဋ္ဌေန၊ညွှတ်စေတတ်သောအနက်သဘောကြောင့်။ ။အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စယတာယဖြင့်။ ချပ်၏အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း၏ အဖြစ်ရှိလျှင်းမူလည်း အလွန်သက်သာရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့။ ထိုချပ်တရားသည်နာမနသဘောဖြင့်ကျေးဇူးပြုတတ်သည်မဖြစ်။ ထိုကြောင့်နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင်နာမ်ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ။ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရဒဿနဋ္ဌော၊ဝဋ္ဋမူလဖြစ်သောအဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာတို့၏မပြတ်မစဲဘလဲလဲဖြစ်သည်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ။ဝဋ်ဆင်းရဲဒွန်အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်ဝင်း။ ဝဋ်ဆင်းရဲဒွန် သာယာနှစ်သက်သောကြောင့်ဝင်း၊ဝဋ်၏မူလပဓာနကာရဏာဖြစ်၏။ ။ တရတရသောခန္ဓာဒွန်အတ္တဟူ၍ဝင်း၊ လောကဟူ၍ဝင်း ယူခြင်းအထူးကိုပွဲ၍။အတ္တာစလောကောစဟုဆို၏။ဝါ၊ တရသောခန္ဓာကိုအတ္တအားဖြင့်ယူ၍၊ တပါးသောမိမိ၏ ဥပဘောဂဖြစ်သောခန္ဓာကိုသောကဟုယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်၊အတ္တာစလောကောစဟုဆို၏။ ဝါ၊ မိမိ၏အတ္တကို အတ္တဟုယူ၍၊ သူတပါး၏အတ္တကိုလောကဟုယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်။အတ္တာစလောကောစဟုဆို၏။ ။နဝိဒ္ဓာ၊မှားသောအားဖြင့်နှလုံးသွင်းခြင်းသည်၊ကောဋ္ဌာသံ၊ခန္ဓာငါးပါးအဘိုအစုကို။(ပုဗ္ဗန်ဒွန်အန်ဒသဒ္ဒါကောဋ္ဌာသတ္ထ)။တတ္ထော၊ထိုဗြဟ္မဇာလသုတ်ဒွန်သာလျှင်။

သဟသိဒ္ဓိတဗ္ဗောဓမ္မောသဟဓမ္မော။ (မဏ္ဍေလောပိတပ္ပုရိသ်။အဓိသီသသိက္ခာ၊အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာရ၏)။ တတ္ထဘဝံ သဟဓမ္မိကံ။ (မြတ်စွာဘုရားသည် ပညတ်တော်မူအပ်သောသိက္ခာပုဒ်ရ၏)။ ။စောဒိယမာနသာ၊စောဒနာအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ဒုဋ္ဌစောဒနာယဝါ၊တဘန်စောဒနာသဖြင့်ဝင်း။ အပ္ပဒက္ခိဏာဂါဟိတာယဝါ၊အရိုအသေယူခြင်းမရှိသဉ်၏အဖြစ်ဖြင့်ဝင်း။(ဤနှစ်ပုဒ်ကားဒုဗ္ဘစ၏သရုပ်ပြ)။ ဒုဗ္ဘစသာ၊ ဆိုနိုင်ခက်သော့စကားရှိသောသူ၏။ ကမ္မံ၊ တည်း။ ဒေါဝစသာယံ၊ ၏။

Digitized by Google

(အာယပစ္စည်း၊သွတ္ထ၊ကျပ့စ္စည်း၊သလာ၊သျှသံယုဂ်ကို၊ယဝ
၌ ကာရေသန္ဒါဖြင့်သပြု၊နွေဘော်ဆောင်၊ဝါ၊ကျတ္တာဘာ
တူ၌၊တူသန္ဒါဖြင့်သယုဂပစ္စည်းသက်)။ ဒေါဝစသမေဝဒေါ
စသာယံ၊ဒေါဝစသတေါအယနံပဝတ္တိဒေါဝစသာယံ။
ဥာဏ်ကံ၊ မြတ်စွာဘုရား စကား တော်၏ ငြောင့် တံကျင်
ဘွယ် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အယူကို။ ဩဝါဒအနာဒိယန
သေန၊ဆုံးမဩဝါဒကို အရိုအသေမယူသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဂ
ဝါသံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောသူထို
ရှိသေသဖြင့်နေခြင်းကို။ သဓေဋ္ဌကဝါသံ၊ အယျိုးဇာတ်စသည်
တို့ဖြင့်ကြီးကဲနှံသောသူတို့နှင့်အတူတကွနေခြင်းကို၊အပ္ပဋိသ
ဝဘာဝေါ၊ရှိသေကျိုးနွှံတုပ်ဝပ်ခြင်းမရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်
ဝါ၊ ကြီးသောသူတို့၏စကားကို ရှေးရှုနာခံခြင်းမရှိသောသူ
အဖြစ်သည်။ ။အကြင်စေတနာကြောင့်ဒုဿစသည်ဖြစ်၏ထို
စေတနာသည် ဒေါဝစသတာ ဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုက်၏ဟု နှလုံး
သွင်း၍၊သခ်ါရကွန္ဓာယေဝါဟုမိန့်သော်၊သခ်ါရကွန္ဓာသည်
စေတနာပဓာနဖြစ်၏။ ။ဒုဋ္ဌနာမ၊ဗျက်ဆိုး်အပ်သည်မည်သည်
(ဋီကာအထိုကား ဒုန္နာမံ ရှိထို၏။ ဒုသေန္ဒနယုတ္တံနာမံ ဒုန္နာမံ
ဋီကာ)။ ။ဆည်းမကပ်သောပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း အတုထိုက်
ကျင့်ခြင်းသည်သေဝနာမည်၏၊ ဆည်းကပ်ခြင်းသည်ဘဇ
မည်၏ဟု၊သေဝနာဘဇနာတို့၏အထူးကိုပြထို၍။ဘဇနာတို့
သက်မနာဟုမိန့်သော်။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့ဖြင့် မျက်မှော
မျက်ကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းသည် သံဘဇနာမည်၏ဟု။ သံဘဇ
နာတိသဗ္ဘတောဘာဝေနဘဇနာ၊မိန့်သော်၊

ဝတ္ထုကိုလွန်ကျူးသည်မှရှေးဦးငှင်း၊ နောက်မှငှင်း၊အာယတ
သို့ရောက်သော မည်သည်မရှိ၊ ထိုကြောင့်ဝတ္ထုနှင့်ထကွဲ
ပတ်ကိုပိုင်းခြားအပ်၏။ထိုကြောင့်၊ သဟဝတ္ထုနာ။လ၊အာယတ
ကုသလတာနာမဟု၊အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်၏။ ။အဿာနံတိ
ဝတ္ထာရုက ကမ္မဝါစာနှင့်တကွ အာပတ်မှ ထခြင်းကိုပိုင်းခြ

Digitized by Google

ာ်၏၊ထိုကြောင့်။သဟကမ္မဝါစာယ။လ။အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသ
တာနာမ၊ဟုမိန့်၏။ ။ဝါ၊အာပတ်၏အကြောင်းကား၀တ္ထု၊
ာပတ်မှ ထခြင်း၏ အကြောင်း ကား ကမ္မ ဝါစာ။ ဤသို့ အ
ကြောင်းနှင့်တကွအကျိုးကိုသိသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ သဟ၀တ္ထု
ာသဟကမ္မဝါစာယ၊ဟုဆိုအပ်၏။ ဤအနက်ကိုသာလျှင်သဟ
ရိကမ္မေနဟူသော်ပုန်ဒ်ဆိုအပ်၏။ ။ဝုဋ္ဌာနကပညာယ၊သ
ာပတ်မှထခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ပရိကမ္မပညာ၏။ ။
ဂ္ဂဟာစသည်တို့တွင်တဆဲ့ဂ္ဂစ်ပါးသောဓာတ်တို့ကို သင်သော
ညာသည်ဥဂ္ဂဟပညာမည်၏။ နှလုံးသွင်းသောပညာသည်မန
သိကာရပညာမည်၏။ ဓာတ်ပါဠိ၏အနက်ကိုနာသော ပညာ
သည်သဝနပညာမည်၏။ပါဠိအားဖြင့်ဂင်း၊အနက်အားဖြင့်ဂင်း၊
ဆောင်သော ပညာသည် ဓာရဏာပညာမည်၏။ ဤသည်ကား
စက္ခုဓာတ်မည်၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်သဘောအားဖြင့်ဂင်း၊ တ
တဆဲ့ဂ္ဂစ်ပါးဟူ၍ အရေအတွက်အားဖြင့်ဂင်း၊ အဝိုင်းအခြားကို
သိသောပညာသည်ပရိစ္ဆေဒဇာနနကပညာမည်၏။ ။ဤမိနာ
ပစ္စယေန၊ဤအဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်းကြောင့်။ ဤဒံ၊ဤသင်္ခါရ
စသောပစ္စယုပ္ပန်တရားသည်။ဟောတိ၊၏။(အမ္မဗိဇစသည်တို့
ကိုအနုပါဒိဏ္ဏကကိုပြခြင်းအကျိုးငါဆိုအပ်ကုန်၏)။

မာနာ ဘာဝေန၊ မာနမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အသ၊ ထို
ပုဂ္ဂိုလ်အား။နိစ်၊နိမ့်သော။စိတ္တံ၊သည်။အတ္ထိ၊၏။တောယဓမ္မဇာ
တိယာ၊ဖြင့်။အတ္တာနော၊၏။ဥပရိ၊၌။ အာရောပေတွာ၊တင်၍။အဓိ
ဝါသေန္တိဝါဆောန္တိ၊ နေစေကုန်၏။ နုပဒ္ဒိဗာဟန္တိ၊ မတားဖြစ်
တတ်ကုန်။ ပစ္စနိ ကတာယ၊ ဆန့်ကျင် ဘက်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န
တိဋ္ဌန္တိ မတည်ကုန်။ ။သူတပါးတို့သည်မကောင်းသဖြင့်ပြု
အပ်သည်ကိုဂင်း၊ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သည်ကိုဂင်း၊ ဆန့်
ကျင်ဘက်ကို မပြု သဖြင့် မိမိ၏ အထက်၌ တင်၍ သည်းခံ
သည်။ ။နသမ္မာရောဝိတတ္တာ၊ကောင်းစွာမတင်အပ်သည်၏

Digitized by Google

အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုရုတ္တဝစနံ၊ မကောင်းသဖြင့်ဆိုအပ်သောစကား ကို။ အသုရောပေါ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တပ္ပဒိုပက္ခတော၊ ကောင်းစွာ မတင်အပ်သောဒုရုတ္တဝစန၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနသုရောပေါ၊ ၏။ သုဝုတ္တဝါစာ၊ ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကားတည်း။ ဇေဝံ၊ သို့။ ဇေ့ထွေ့၊ ဤခန္ဓာနိဒ္ဒေသ၌၊ (အကျိုးသုရုတ္တဝါစာ ၏ အနသုရောပဟူသောအမည်ကို အကြောင်းခန္ဓာ ဓမ္မ၌ တင် စားသည်)။ ။သောရစ္စကိုသုဋ္ဌုဩြရေတတ္တာဟု ဘွင့်သော ကြောင့်။ သုပုဗ္ဗ၊ အဝရှေးရှိသောရမ္မဓာတ်၊ တပစ္စည်း။ (သုဋ္ဌုဩြ ရမတိတိသုရ္တေတော။ တဿဘာဝေါသောရစ္စံ၊ ပြု)။ ။သဗ္ဗော ဝိသိလသံဝရောတိဇ္ဈဒံဝုတ္တံတိ၊ ကိမတ္ထံတိ၊ မာနသိကသိလံဟိ ယာဒါယဒသေတုမာဟာတိ။ ကသ္မာဒသေတုံဝုတ္တံတိ။ ယသ္မာ တိဆာဒိမာဟ။ ။သဒေါသေ၊ အနာရှိသော။ ရုက္ခေ၊ ၌။ အဏ္ဏ ကာနိ၊ ဖူးရေးရွက်တို့သည်၊ အစေးခဲတို့သည်၊ မှိုတို့သည်၊ ဥဒ္ဒဟန်ဆို ယထာ၊ ပေါက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဇေံတထာ။ သဒေါသတၳဲ၊ အ မျက်ဒေါသရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုသနဝမ္မနာဒီဟိ၊ ရွတ်ချ ခြင်း နှိပ်စက်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့်။ အဏ္ဏကာ၊ စလုံးစခုအဖုဖု သည်။ ပူတိရုက္ခော၊ ပုတ်ဆွေးသောသစ်ပင်သည်။ ကဂ္ဂသော၊ ကြမ်းထမ်းသည်။ ပဋ္ဌဝိတစုဏ္ဏော၊ ယိုသော်အစေးရှိသည်။ ဆံ သမာနာဝိယ၊ ထိခိုက်ဘိသကဲ့သို့။ ကဋုကော၊ စပ်သော။ အမနာ ပါ၊ သော။ ဒေါသဇနနီ၊ ဒေါသကို ဖြစ်စေတတ်သော စကား တည်း။ ကူဋိလကဏ္ဏကဿာဒါ၊ ကောက်သော်အဆူးရှိသော သစ်ခက်သည်။ စမ္မေသု၊ အရေတို့၌။ ဝိဇ္ဈိတွာ၊ ရူး၍။ အတိသန္ဓိနိဝိ ယ၊ ငြိသကဲ့သို့။ ဂုဏာပရိပုဏ္ဏာတာယ၊ ကြောင့်။ ပူရေ၊ ဂုဏ်အား ဖြင့်ပြည့်သည်၌။ ဘဝါ၊ တည်း။ ပုရေ၊ ပြည်ကြီး၌။ သံဝါသနာရိဝိ ယ၊ ကြီးပွါးသောမိန်းမကဲ့သို့။ သုကုမာရာ၊ နူးညံ့သိမ်မွေသော စကားတည်း။ ပုရသ၊ ပြည်ကြီးသူ၏။ သော၊ စကားတည်း။ (ယာတသ္မိ ပုဂ္ဂလေ၌။ ယာကိုပါဠိတော်၌။ သဏ္ဌာဝါစတာ၊ သိ လဝါစတာ၊ အဖရုသဝါစတာတို့နှင့်စပ်)။

Digitized by eGangotri

ယထာ၊အကြောင်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ပိဟိတံ၊ ပိတ်
အပ်သည်ရှိသော်။ပရိ ဿန်း၊ဖုံးလွှမ်းသည်။ဟောတိ၊ဇဝံတထာ။
ပဋိသန္ဓာရတံ၊စေ့စပ်ခြင်းတည်း။လောကသန္ဓိဝါသသ၊လူအ
ပေါင်း၏၊ ဆိန္နါနိ၊ အာမိသဓမ္မတို့ကို မရခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်
သော အပေါက် ထို့သည်။ နွေယော၊ တည်း။ တေသံ၊ ထိုအ
ပေါက်တို့ကို၊ပဋိသန္ဓရတိ၊စေ့စပ်တတ်၏။ နိရန္တရံကရောတိ၊
အကြားမရှိသည်ကိုပြုတတ်၏။(ပဋိသန္ဓရတိ၏အဘွင့်)။မကွေ
တဗ္ဗာ၊ဆီလိမ်းကျံအပ်ကုန်၏။ဆုပ်နယ်အပ်ကုန်၏။ အဝိသယော၊
အရာမဟုတ်သည်၌။ ဝဋ္ဋဇ္ဇတ္တိ၊ သုံးဆောင်ကုန်သနည်း။(ဝဋ္ဋဇ
ဓာတ်၊ပရိဘောဂတ္ထ)။ ဂမနသဘာဂေန၊သွားခြင်းသဘောတူ
သဖြင့်၊ဝါ၊ သွားသောခရီးအားလျော်သောအရပ်မျက်နှာအတို့
ဖြင့်၊တံ၊ထိုအာဂန္တုကရဟန်းကို။ တံဘိက္ခုံ၊ကို။ ဇာနန္တိ၊အ
ထိုရှိသည်ကို။ဂိလာနောဝါ၊သည်၎င်း။ အဝသကောဝါ၊ ဝါမ
ရသေးသောရဟန်းသည်၎င်း။ ဘဏ္ဍာဂါဟကဿ၊ ဘဏ္ဍာဂကို
ယူသောရဟန်းအား။ ။သာရဏီယဓမ္မပူရက၊ ပဋိသန္ဓာရ
ကရဟံန်းနှစ်ဦးတို့၏အထူးကိုပြထိုရကား။ သာရဏီယဓမ္မပူရ
ကေန၊စသည်ကိုမိန့်။ ။ယေနယေန၊အကြောင်အကြောင်ရဟန်း
သည်၊ ဂုတ္တာသာလဂါမေ၊ ဂုတ္တာသာလရွာကို၊ပဟာဒေ၊လုယက်
ဖျက်ဆီးအပ်သည်ရှိသော်။ နကုလနဂရဂါမန္ဒါရံ၊ နကုလမည်
သော မြို့၏တံခါးစောင့်ရွာသို့။ ကာလဝင်္ကိမဏ္ဍူပဝါသီ၊ကာလ
ဝင်္ကိမည်သောမဏ္ဍူပ်၌သီတင်းသုံးဖန်သော။တာတ၊ငါ့မောင်၊
အဇ္ဇ၊ယနေ့။ ဘိက္ခာစာရေန၊ ဆွမ်းခံခြင်းဖြင့်။ ကိလမိဿထ
တာဝ၊ပင်ပန်းစေဦးတော့။ဇာတော၊ ၍နေ့မှ။ပဋ္ဌာယ၊စ၍။ တေ၊
အား၊ဘိက္ခာစာရပရိဂ္ဂာသေနာမ၊ဆွမ်းခံခြင်းကြောင့်ပင်ပန်း
ခြင်းမည်သည်။ နဘဝိဿတိ၊လတ္တံ့။ ဇာတိ၊သို့။ အာဟာ၏။(မ
ပျက်ပြုအပ်သည်ကား ကိစ္စ။ ပြုထိုပြုရ၊ မပြုထိုနေရသည်ကား
ကရဏီယ၊ ။အဝသံ ကာတဗ္ဗံကိစ္စံ။ ဇာတရံ ကရဏီယံ၊
ဝိကာ)၊ ။ပဏ္ဍဂဟဏာဟဏ္ဍေနေဝ၊ သပိတ်ကို ကိုင်သော

Digitized by Google

လက်ဖြင့်သာလျှင်။အင်္ဂါ၊သဝိတ်နှားကို၊ ဝါ၊အဦးကိုးသောတမ္ဘင်ကော၊သောတမ္ဘင်ကာမည်သောအရပ်၌။

ဤဒိသိ၊ ဤသို့သဘော ရှိသော။ ဇောကထာ၊ သည်၊ သ သမ္ဘာရ ကထာနာမ။ (အဆောက် အဦနှင့် တကွဖြစ်သော စကားမည်သည် မြင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စက္ခုပသာဒနှင့်တကွဖြစ်သော စကားတည်း)။ ထို့ကြောင့်၊ ဤစက္ခုနာရူပံဒိဿဟူသောစကားရပ်၌။ (ယတ္ထဝါဓိကရဏံ၌။ ကရဏာထွက်၌ သက်သောပဌမာဝိဘာတ်၏တောပြုသည်၏အဖြစ်ကိုသိစေထိုက်၏။ ယံကာရဏာဟုဘွင့်၏။ ထိုကိုဆင့်ထိုက်၊ ယသစက္ခုန္ဒြိယာသံဝရသဟေတုဟုဘွင့်၏)။သတိကဝါဒေန၊ဖြင့်။စက္ခုန္ဒြိယံ၊ကို။ အသံဝုတံ၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သည်။ အဝိဟိတစက္ခုန္ဒြိရံ၊ မပိတ်ဆို့အပ်သောစက္ခုန္ဒြိရရှိသည်။ဟုတ္ထာ၊၍။ဝိဟရန္တံ၊သော၊ ဇေတံပုဂ္ဂလံ၊ကို။ ။ယသစက္ခုန္ဒြိယာသံဝရသဟေတုဟုဆိုပြီး၍။တဘာန်၊ တသ စက္ခုန္ဒြိယသ သတိကဝါဒေန ဝိဒဟနတ္ထာယဟု ဆို၏။ အသံဝရသ ဟုမဆို။ ထိုတသ စက္ခုန္ဒြိယသ သတိကဝါဒေန ဝိဒဟနတ္ထာယ ဟူသော စကားကဲ့။ စက္ခုန္ဒြေကိုမစောင့်ရှောက်ခြင်း၏အကြောင်းကြောင့်၊ အကြင် အာဘိဇ္ဈာ အစရှိသော အာသဝေါတို့၏ အစဉ်ထိုက်ခြင်းကဲ့ ပြအပ်၏။ ထိုအာသဝေါ တရားတို့၏ အစဉ်ထိုက်ခြင်းကို မပိတ်အပ်သောစက္ခုန္ဒြေ၏သာလျှင် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ကို ပြအပ်၏။ထိုကြောင့်ဆိုအပ်၏ဟုဆိုအပ်၏။ ။ဇေဝံဘူတောယေဝ၊ ဤသို့ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင်။ နရက္ခတိစက္ခုန္ဒြိယံ နစက္ခုန္ဒြိယေသံဝရံအာပဇ္ဇတိတိ၍။ ဝုစ္စတိ၊၏။ ဇေဝံပေါာန္တော၊ ဤသို့ဓောဠ်ဖြစ်သော။သောအသံဝရော၊ကို။ စက္ခုန္ဒြိယေအသံဝရောတိ၍။ဝုစ္စတိ၊၏။ ။ယထာကိံစသည်ဖြင့်။ မြို့တံခါးဦးအသံဝရ ဖြစ်သည် ရှိသော် မြို့တံခါးနှင့် စပ်ကုန်သော အိမ်စသည်တို့၏ အသံဝုတ၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဓောဠ်အသံဝရဖြစ်သည် ရှိသော်ထိုဓောဠ်နှင့်စပ်ကုန်သောခွါရစသည်တို့၏ အသံဝုတ၏

Digitized by Google

အဖြစ်သည်ဖြစ်၏။ ဤသို့တပါးသော ဒွါရစသည်တို့၏ အသံ၀ဘာ၏အဖြစ်ဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်ညွှန်း၏။ ပုဗ္ဗာပရအားဖြင့်တူသည်၏အဖြစ်ကိုဂင်း၊ အတွင်းအပအားဖြင့်တူသည်၏အဖြစ်ကိုဂင်းမညွှန်း။ ၀ါ ဒွါရဘ၀ဝ်စသည် ဖြစ်သည်ရှိသော်ဘဲ ဘန်ဖြစ်သောဇောကိုဗာဟိရကဲ့သို့ပြု၍မြို့တံခါးနှင့်တူသည်ကိုဆိုအပ်၏။ ဤမှတပါးသောဒွါရ ဘ၀ဝ်စသည်ကို အတွင်းမြို့တံခါးနှင့် တူသည်ကိုဆိုအပ်၏။ ၀ါ၊ ဇောဋ္ဌအသံ၀ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ထိုဇောဋ္ဌနောက်ဝဲဒွါရဘ၀ဝ်စသည်တို့၏အသံ၀ရ၏အကြောင်း၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ မြို့တံခါးနှင့်တူသောဇောဖြင့်၀ဝ်၍။ ဒုဿီလျစသောခိုးသူတို့၏ဒွါရဘံ၀ဝ်စသည်တို့ကိုလုယက်နှောက်နှယ်ခြင်း၊ ကသိုဏ်ဘဏ္ဍာကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုဆိုအပ်၏ဟုမှတ်အပ်၏။

ဣဒမတ္ထိတံ၊ ဤသို့ ရူပကာယ၏ မြင့်ရှည့်စွာ တည်ခြင်း စသည်ဖြင့် သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်း အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ပဒိုစ္စ၊၍။ နောအာဟာရေတိ၊ မသုံးဆောင်။ တဿိ၊ ထို ဆွမ်းကို သုံးဆောင် ခြင်း၌။ ယာအသန္တုဿနာ၊ သည်။(ယာကားအနိယတ်။ အယံဝုစ္စတိဒွအယံကားနိယတ်)။ဤဘောဇနေအမတ္တညုတာနိဒ္ဒေသ၌၊ အသန္တုဋ္ဌိတာသည်လောဘ။အမတ္တညုတာ၊အပ္ပဋိသင်္ခါတို့သည်မောဟ။ဤတရားနှစ်ပါးတို့ကို ဘောဇနေအမတ္တညုတာဟူ၍ သိအပ်ကုန်၏။ ။နဒုလဿိကာဒယော၊ ကချေသည်ကွမ်းသွားစသည်တို့သည်။နစ္စဂီတကဗျာသိလောကသင်္ခါတော၊ကခြင်း၊ သီခြင်း၊ ကဗျာဆွဲခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ဒဝေါ၊မြူးတူးရယ်ရွှင်ခြင်းသည်။ ။ငါသာဣဿရဖြတ်၏ဟု ဤသို့စသည်ဖြင့်ဖြစ်သောမာနသည် မာနမဒမည်၏။ မသူတော်တို့၏အကျင့်ကိုမှီဝဲခြင်းဌါ စွမ်းနိုင်သည်၏ဖြစ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သောမာနသည်ပုရိသမဒမည်၏။ ။ပိတ္တာရသဘောဇနာဒီနိ၊ သကာထောပတ် နို့ရည်တို့ကိုယှဉ်၍တခဲနက်ကျက်သောအရသာရှိသောဘောဇဉ်အစရှိကုန်သော။၀ါ၊

Digitized by Google

တခဲနက်ကျက်သော မံသရသဘောဧည့် အစရှိကုန်သော။ ဟိ သစ္ဆံ။ တေ၊ ထိုအဆင်းကိုမှီ၍အသက်မွေးကုန်သောမာတုဂါမ စသည်နှင်းတွင်းသူစသည်တို့သည်။(အာဟာရေန္ဓိန္ဒစပ်)။၎ဝံ၊ ဤသို့သုံးဆောင်သည်ရှိသော်။ နော၊ ငါတို့၏။အဂ်္ဂါလင်္ဂြိ၊ လက် ဆစ်သည်။ သုသဏ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာတည်သည်။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ သိနိဒ္ဓံ၊သိမ်မွေ့သော။မုဒုံ၊နူးညံ့သော။မန္ဒံ၊အနည်း ငယ်သော။ဘောဇနံ၊ကို။ နိဗ္ဗုဒ္ဓမလ္လမုဋ္ဌိကမလ္လာဒယော၊လက် ပမ်းသည်လက်ဝှေ့သည်စသည်တို့သည်။ ဝိနေန္တိ၊ ပျို့စေကုန်၏။ပဟာရသဟနတ္ထာယ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုသည်းခံနိုင်ခြင်းငှာ။ ဝိဟိ သနာမ၊ကား။အဘုတ္တာပစ္စယာ၊မစားခြင်းကြောင့်ကား ရှိသော။ဥပ္ပဇ္ဇနကာ၊ဖြစ်လတ္တံ့သော။ ခုဒ္ဒါ၊မွတ်သိပ်ဆာလောင် ခြင်းတည်း။ ။အဘုတ္တာပစ္စယာဥပ္ပဇ္ဇနကာတိဣဒံခုဒ္ဒါယဝိသေ သနံ။ ။ဋီကာ။ ။သကလံသာသနံကား။ပါဠိမဂ္ဂ၊အလုံးစုံ သော ကုသိုလ်ဓမ္မတည်း။ ယတြာဟူ၍ယာပနာကဲ့ ဆိုအပ်၏။ ဂြိုးဒွန်လည်း ယာပနာယဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အထူး ကား အဘယ်နည်းဟူမူ။ဂြိုးဒွန်၊ယာပနာယာတိဇိဝိတိန္ဒြိယယာ ပနတ္ထာယဟုဆိုအပ်၏။ ဤဒွဲလေးပါးသော ဇာရိယာပုထ်တို့၏မ ပြတ်ဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သောယာပနာကိုယတြာဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ဤကားအထူးတည်း။ ။တံ၊ထိုအစာကို။ဇိရာပေတုံ၊ ကြေစိမ့် သောငှါ။ ဥဒ္ဓိဝိရေစနအဓောဝိရေစနာဒီဟိ၊ အထက်သို့အော့ အန်ခြင်း၊ဝမ်းလျှောခြင်းစသည်တို့ဖြင့်။သရီရပဒိဇ္ဈနဘေသဇ္ဇ ပရိယေသနာဒီသု၊ ကိုယ်ကိုသုတ်သင်ခြင်း၊ ဆေးရှာမှီးခြင်းစ သည်တို့၌။ဥဿက္ကံ၊ကြောင့်ကြခြင်းသို့။ ဣဒံ၊ဤအမှုသည်။ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဥဒ္ဓါမာတံ၊ ရောင်၏။ ဇေ ဇေသော၊ ဤရဟန်း သည်။နိစ္စကာလမ်မိ၊ အခါခပ်သိမ်းလည်း။ ၎ဝံပကတိကောယေ ဝ၊ ဤသို့သဘော ရှိသည် သာလျှင်တည်း။ အာဟာရ ဟတ္ထ ကော၊ လက်ကိုဆွဲငင်ရအောင်စားသောပုဏ္ဏား။ အလံသာဋ ကော၊ ပုဆိုး မဝတ် နိုင်အောင် စားသော ပုဏ္ဏား။ တတ္ထဝဋ္ဌ

Digitized by Google

ကာဒ၊ထိုစားရာဋ္ဌသာလျှင်လည်းအောင်စားသောပုဏ္ဏား။ကာ
ဒမဒသကော၊ ခံတွင်းဝဋ္ဌကျိုးနွံကဲ့ရအောင်စားသောပုဏ္ဏား။
ဒုတ္တ ဝမိတ ကော၊ စားရာဋ္ဌ သာလျှင် အန်အောင်စားသော
ဏ္ဏား။စတုဟိပဋ္ဌဟိအာလောပေဟိ၊ လေးလုပ်ငါးလုပ်တို့ဖြင့်။
နုဒရေတာ၊ယုတ်သောဝမ်းရှိသည်၏အဖြစ်။ ။ပဟိတတ္တဿ၊
ဋ္ဌာနသို့ စေလွှတ် အပ်သော စိတ်နှလုံးရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊
အား။ စတ္တာရောပဋ္ဌအာလောပေ၊ လေးလုပ်ငါးလုပ်တို့ကို။ အ
ဒုတ္တာ၊ မစားမူ၍။ဥဒကံ၊ ရေကို။ပိဝေ၊ သောက်ရာ၏။ ဇဝံသတိ၊
ဤသို့လေးလုပ်ငါးလုပ်ယုတ်၍စားသည်ရှိသော်။ဗ္ဟာသုပိဟာရာ
ယ၊ချမ်းသာစွာနေခြင်းငှါ။အလံ၊ထိုက်၏။ ။ဋိကာဆရောကား။
အဘုတ္တာဥဒကံပိဝေတိလိခန္တိ၊ဘုတ္တာနာတိပနပါဠော၊ပုနပိဟိ
အပ္ပသေဝ အနုဇာနနဝသေန ကပ္ပိယဋ္ဌ တံသာဓေတိ။ ဟုမိန့်
၏။ ။ဋိကာအထိုကား လေးလုပ်ငါးလုပ်တို့ကို စား၍ ရေကို
သောက်ရာ၏။ တပါးသောဋိကာဆရောတို့လည်းမနှစ်သက်။ စ
တုဟိပဋ္ဌဟိအာလောပေဟိဦးနုဒရတာဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်
လည်း ဆန့်၏။ ။ဘောဇနာနိသံသဟူသည်။ အကြင်အကြင်
ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဘောဇဉ်
၏ မကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း၊ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း
သည်၎င်း၊ ဘောဇနာနိသံသတည်း။အပြစ်ကင်းသောဘောဇဉ်
၏၎င်း၊ အစာကျေသည်၏၎င်းအစွမ်းဖြင့် ယုတ္တာပမာဏ စာနုန
မည်၏။

စာရေတုံ၊မှတ်ခြင်းဆောင်းခြင်ဋ္ဌ။ အသမတ္ထတာ၊ မစွမ်း
နိုင်သည်၏အဖြစ်။တာယ၊ ထိုမှတ်ခြင်းဆောင်ခြင်းဋ္ဌမစွမ်းနိုင်
သည်၏အဖြစ်နှင့်။သမန္နာဂတော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊သည်။ အာ
စာနုပဂ္ဂော၊ မြဲမြံစွာမှတ်ခြင်းသို့ရောက်သည်။ နိဓာနကွဓော၊
နှလုံးဋ္ဌသိမ့်ခြင်းဋ္ဌာခဲ့သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။ အလာဟကဒုဗ္ဘဟ
ဝိယ၊ ဗူးအုံကဲ့သို့။ပိလဝတိ၊ ပေါလောပေါတတ်၏။ နဋ္ဌမုဋ္ဌဿ
တိတာ၊ ပျက်သောလွတ်သောသတိရှိသော သူ၏အဖြစ်။(နဋ္ဌာ

Digitized by Google

မဋ္ဌာသတိယသသောတိ နဋ္ဌမဋ္ဌသတိ၊ တဿဘာဝေါနဋ္ဌ
မဋ္ဌသတိတာ)။တာယ၊ ထိပျက်သောလွတ်သောသတိရှိသော
သူ၏အဖြစ်နှင့်။ နိက္ခိတ္တ ဘတ္တော၊ ချစ်သော ထမင်းရှိသော
ကာကောဝိယ၊ ကျီးကဲ့သို့ငင်း။နိက္ခိတ္တမံသော၊ချစ်သောသား
တစ်ရှိသော။ သိင်္ဂါလောဝိယစ၊ မြေခွေးကဲ့သို့ငင်း။ ။တတ္ထ
သိလသမ္ပဒါနိဒ္ဒေသဒ္ဒါ။ဇာတ၊ ၅၂သိလဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသဒ္ဒါ။ ပါသုဒ္ဓိဟတ္ထံ
ဝိသုဒ္ဓိသို့ရောက်သော။သိလံ၊မင်္ဂလသိလကို။ကထိတံ၊ ၏သော
ဝနော၊ဥစ္စာရှိသော။သဘောဂေါ၊သုံးဆောင်ခြင်း၏အဆောက်
အဦနှင့်ပြည့်စုံသော။စတုန္နံသစ္စာနံ၊တို့အား။အနုလောမံ၊သော
ဝိပဿနာဉာဏ်၊တည်း။ ဝါ၊စတုန္နံသစ္စာနံအနုလောမံ၊ သူ
လေးပါးကိုထိုးထွင်း၍ သိသော မဂ်ဉာဏ် အားလျော် သော
(သစ္စာနံဟူ၍ပဋိဝဇ္ဈိတဗ္ဗဖြစ်သော သစ္စာတို့ဖြင့်ပဋိဝေဓကိုဆို
အပ်၏)။ ဝါ၊ စတုသစ္စပဋိဝေဓ၏ ဥပနိဿယဖြစ်သောပဋိဝိဇ္ဈိ
တဗ္ဗသစ္စာလေးပါးတို့အားလျော်သော။ ဓုရဘတ္တော်၊အဦးပြု၍သွ
အပ်သောဘတ်ကိုငင်း။(အကျွန်ုပ်၏အိမ်ကို အဦးပြု၍ဆွမ်းခံဝင်
တော်မူပါဟုဆို၍ လှူအပ်သောဘတ်သည်ဓုရဘတ်မည်၏ဟု
ဆိုကြကုန်၏။ ဝါ၊နိစ္စဘတ်စသည်သည် သူတပါးတို့ကိုထည်
စေခိုင်းထိုက်တွန်းနှိုးဆော်၍၊ ကိုယ်တိုင် အဦးမတည်ဖြစ်၍သွ
အပ်သောဘတ်သည်ဓုရဘတ်မည်၏)။

ပန္ထသေနာသနေ ဟု၊ ဝေးသောအစွန်အနားကျောင်းထိုင်
ဥကြဏ္ဍမာနော၊ဆန့်ကျင်သောဧရာန်းသည်။ ပဓာနံ၊လုံ့လကို
ကုတ်အားထုတ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ပဓိဝါသေတိနာမ
လည်သည်မည်၏။ ဝါ၊ နောက်သို့ဆုတ်သည်မည်၏။ပုဗ္ဗေနိဝါ
သောတိ၊ကား။ပုဗ္ဗေနိဝုတ္ထခန္ဓာစ၊ ရှေးဘဝ၌နေဘူးသောခန္ဓာ
အစဉ်တို့သည်၎င်း။ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓါစ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်ကုန်သော အတ်
တန်းဆာယာဉ်ရွာဇနပုဒ်စသည်တို့သည်၎င်း။ပုဗ္ဗေနိဝါသော
၏။တယိဒံတံဘုဒဉာဏံ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်သည်၊
ပုဗ္ဗေနိဝုတ္ထခန္ဓာပဋိသ္သာဒကတမံ၊ရှေးဦးနေဘူးသောခန္ဓာအစဉ်

Digitized by Google

ကိုဇုံးလွှမ်းတတ်သောမောဟကို၊ ဝိစ္ဆာတိ၊ ထွင်းဘောက်တတ်
၏။ ခယသမယေ၊ကုန်သောမဂ်ခဏ၌။ အဓိမုစ္စနဋ္ဌေန၊ ပြေးဝင်
ခတ်သော အနက် သဘောကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ သက်ဝင်တတ်
းသောအနက်သဘောကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ အလိုရှိတိုင်းချမ်းသာစွာ
ဒုစ်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၎င်း။သဒ္ဓေ၊စွာ၊ ရတ္တဋ္ဌေ
နေ၊လွတ်တတ်သောအနက်သဘောကြောင့်၎င်း။ဇာတရုံ၊ဤမှတ
ပါး သောနိဗ္ဗာန်သည်။ဇော်ထွေး၊ဤအသခ်တဓာတ်၌။ တဏ္ဍာသခ်ါ
တံ၊ သော၊ဝါနံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝါ၊တသ္မာဝါနာ၊မှ။ နိဂ္ဂတံ၊
ထွက်သည်တည်း။အဋ္ဌသမာပတ္တိယောဝိမုတ္တိတိဋ္ဌတိ၊ဝုတ္တာ။နိဗ္ဗာန်
ဝိရတ္တိတိဋ္ဌတိ၊(ဝုစ်ပြင်လိုက်)။ ဒိဏာနေ့၊ ကုန်သည်၏အဆုံး၌။
နိရုဒ္ဓေနေ့၊ ချုပ်သည်၏အဆုံး၌။ ဂူပသမေနေ့၊ ငြိမ်းသည်၏အ
ဆုံး၌။ပဋိပဿဒ္ဓေနေ့၊တဘန်ငြိမ်းသည်၏အဆုံး၌။အပ္ပဝတ္တေနေ့၊
မဖြစ်သည်၏အဆုံး၌။

ဝိမလာစာရာဘိဓေ မဟာဝမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု တံဆိပ်နာမံ
တော်ရှိသော မင်းခင်းဆရာ တော်သည်ပါဠို၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီ
ကာတို့နှင့်အညီ ရေးသားပြုစု စီရင်အပ်သော အဋ္ဌသာလိနီအ
မည်ရှိသောဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၏ နိဂ္ဂေါပကတ္ထာအဘွင့် သံ
ဝဏ္ဏနာ၏ဂဏ္ဌိပဒကားဤတွင်ပြီးပြီ။

နိဂ္ဂေါပကတ္ထာဂဏ္ဌိပဒပြီး၏။

Digitized by Google

(အဋ္ဌကထာကထာဂဏ္ဌိပဗ္ဗ။)

ပနဧောဒေမိ။ကသ္မာဇေတံကတ္တုံ၊သည်၊အဋ္ဌကထာကထံနှ
မ၊သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဤတိအယံစောဒနာ၊ဌပိတဟြ
ကြောင့်။ဇာတံ၊၏။ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ အာဂတံ၊သော။ ဓမ္မနှစ်၏ထ
ရားအထူးကို၊ ဝိနိစ္ဆိတံ၊ ဆုံးဖြတ် အပ်သည်ရှိသော်။ နယမဂ္ဂံ
သုတ္တန္တဘာဇနီယစသောနည်း၊အနုလောမစသောနည်းဟူ၍
အပ်သောဖြစ်ကြောင်းကိုဂျင်း။ပဥ္စဒ္ဓါရံ၊ ပြဿနာကိုထုတ်ခြင်း
ကိုဂျင်း။ ဂဏနာစာရံ၊ ပြဿနာတို့၌ရအပ်သော သင်္ချာတို့ကို
ထားခြင်းကိုဂျင်း။သမ္မာနေထုံ၊ကောင်းစွာဆောင်ခြင်းငှါ၊ ထော
၍အဋ္ဌကထာကထာသည်။ကုတောပဘဝံ၊အဘာယပုဂ္ဂိုလ်မှ
မွန်ဖြစ်သနည်း။ဤတိအယံပုစ္ဆာ။ဤဒဝစနံ၊ ၍သာဂရိပုဏ္ဏာမှ
မွန်ဖြစ်၏ဟူသော၍စကားကို၊(ပဋိက္ခိဝိတွာ၌စပ်)။ ဤဒံ၍ဆို
လတ္တံ့သောစကားကို၊ဓမ္မသေနာပတိ၊သည်၊ပုစ္ဆိထော၊သော်
တံ၊ထိုသို့ဝိဟာရိကတပညှ်ကို၊(သမ္မာသမ္မုဒ္ဓသာကို၊ သမ္မာ
သမ္မုဒ္ဓေါအသဖြတ်)။ အသ၊ထိုရဟန်းအား။သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ
အဓိသိ၊ ကထံအဓိသိ။ ဘဂဝါပုစ္ဆိ။ ကုသလာ ဓမ္မာနာမ၊ ဂု
သည်။ ကတမေ၊ထိုနည်း။ ဤတိသလ္လက္ခဏသိ၊နည်း။ ဤတိအ
အတ္ထော၊အထ၊၌။ တုဏှီဘူတသဿသတိက္ခုနောမယာယံ
သလံဒသိတံနှ။ တံသုဗ္ဘဝိကထေတွာအဓိသိ၊ စတ္တာသုဘာဝိ
ကုသလံ ဤမေဓမ္မာ ကုသလာ တိဤမိနာ နယေန၊ စတ္တာသုဘာ
ကုသလာဟူသော၍နည်းဖြင့်၊ (ဒသေန္တောဓ္ဓိစပ်)။ ကဏ္ဍိကံ
ကဏ္ဍိကံ၊ အဆျက်အဆျက်၊ အစုအစု။ ။စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဤ
ကဏ္ဍာတို့၌ဝေဘန်အပ်ကုန်သောကျယ်ဝန်းကုန်သောဓမ္မတို့ကို
စတ္တာသု ဘူမိသု ကုသလံ ဓွါဒသာကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ ၍ဆို
သည်ဖြင့် အစုအစု၏အစွမ်းဖြင့် တကွကုံးဝှေ့သည်။ ။ဃ
ဂေါ ဆွကတို့သည်ကဏ္ဍိက၏ဝေဂုစ်တို့သည်သာလျှင်တည်း

Digitized by Google

စာလုံစာလုံ၊အပေါင်းအပေါင်း။ ဂေါ်ဆွဲကံဂေါ်ဆွဲကံ၊အခိုင်အခိုင်၊ အပြွတ်အပြွတ်။ ကတွာ၊၍။ အထွေဒ္ဓါရ ဝသေန၊ ၌ မည်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်စသောအနက်တို့သည် ကုသိုလ်စသည်မည်ကုန်၏ဟု ထုတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။(အဓါသိနောင်္ဂတိထည့်။ ၎င်းနိဒါန နဂ္ဂတိကိုမဟာအဋ္ဌကထာယံဂ္ဂဒံဝုတ္တံသို့လည်သတ်)။ ။စတူ သုဘူဒိသုကုသလံ၊ ဟုကေဝုစ်ဖြင့်ညွှန်းခြင်းသည် စတုဘူမက ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဖဿစသည်တို့၏ ကုသိုလ်၏ အနဝဇ္ဇသုခ ဝိပါကသဘောလက္ခဏာ၌ တရုတည်း၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း ကြောင့်တည်း။ ။ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဥပ္ပါဒေါ၊ စိတ္တ မေဝ ဥပ္ပါဒေါ စိတ္တုပ္ပါဒေါဟုစိတ်ကိုသာလျှင်ဒေသနာသီသဖခဲနပြု၍ ဖဿ စသောသမ္မယုတ်တရားတို့ကိုလည်း စိတ္တုပ္ပါဒဟု ဆိုအပ်ကုန် ၏၊ဤကားအဋ္ဌကထာ ဆရာအဆို။ ။ဒိုကာဆရာအဆိုကား။ စိတ်တဲ့ဥပ္ပဇ္ဇတိထွေတိဥပ္ပါဒေါ။ (စေတသိက်ရ၏)။စိတ္တသဉ္ပါ ဒေါစိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ ဤသို့ အစိတ်ဖြင့် ဒေါပေါင်းကို မှတ် သည်၏ အစွမ်းဖြင့် အနက်သည်ဖြစ်၏။ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် စိတ်စေ တသိက်အစုသည် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသောအနက်သည် ပြီး၏ဟု ဆို ၏။ ။ဝါ၊ စိတ်တဲ့ဥပ္ပဇ္ဇတိထွေတိဥပ္ပါဒေါ။ (စေတသိက်ရ၏။) စိတ္တသ ဥပ္ပါဒေါ ဥပ္ပါဒေါ။ (အာဒိပဒလောပသမာသ်)။ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒေါစစိတ္တုပ္ပါဒေါ။(ဒွန်္ဒသမာသ်)။ ။

သုခါဒိနံ၊တို့၏။နဝတ္တုဗ္ဘတာ၊ သုခဝေဒနာသမ္မယုတ်စသည် ၏အဖြစ်ဖြင့် မဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ။ဒွိပဉ္စဝိညာဏာနိ ပရိတ္တာရမ္မဏာနိတိ။ဇ္ဈာတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ် တို့၏စက္ခုပ္ပသာဒစသည်တို့ကိုမှီ၍အမြဲအားဖြင့်သာလျှင် ဇ္ဈာဒေ နိဌစသည်အပြားရှိကုန်သော၊ရူပ၊သဒ္ဒ၊ဂန္ဓ၊ရသ၊ဖေါဋ္ဌဗ္ဗတို့ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကုသလာကုသလ ဝိပါကဒွေမနောဓာတုယောပရိတ္တာရမ္မဏာတိ။ကသ္မာတိ၊ ဟာဒ ယဝတ္ထုံတိအာဒိမာဟ။ကုသလဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာ ဏဓာတုသောမနဿ သဟဂတာ ပရိတ္တာရမ္မဏာတိ။ ကသ္မာ

တိ၊ပဋ္ဌာနဂါရေတိအာဒိမာဟ။ ကုသလာကုသလဝိပါကာဟေတု ၊ ကမနောဝိညာဏာဓာတုနွယ် ပရိတ္တာရမ္မဏံတိ။ကသ္မာတိ၊ပဋ္ဌာန ရေတိအာဒိမာဟ။ ။ဆသုဒ္ဓါရေသုဒ္ဓ ပဋ္ဌာနဂါရဒ္ဓကား ဆိုဘွယ်မရှိ။ မနောဒ္ဓါရဒ္ဓသော်လည်း ပရိတ္တာရမ္မဏာသာသျှင်ဖြစ်သော ဓောသို့ တဒါရုံဟု ဆိုအပ်သော ဘဝင်သည် အစဉ် ထိုက်၏။ ထိုစကား သည် မှန်၏။ ထိုတဒါရုံသည် ပရိတ္တာဖြစ်သော ကံ၏ ဝိပါက်တည်း။ ဝိပါက်သည် လည်း ဇာတ္ဌာနိဌာရုံကို ခံစားခြင်း သည်ကံအားလျော်သောဝိပါက်သည်ဖြစ်၏။ထိုကြောင့်ကာမာဝစရကံ၏ဝိပါက်သည်ပရိတ္တာအာရုံကုသာသျှင်ခံစားခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်အလုံးစုံသောတဒါရုံကို ပရိတ္တာရမ္မဏာဟုဆိုအပ်၏။ ။အဋ္ဌသဟေတုကဝိပါကစိတ္တုပ္ပါဒါပဝတ္တန္တိ။သောမနဿသဟဂတာဟေတုကကြိယာမနောဝိညာဏာဓာတုပရိတ္တာရမ္မဏာ။ ။ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝါသနာ၏အစွမ်းဖြင့် သတိကင်းသောရယ်ရွှင်ခြင်းဖြစ်လတ်သော် ကာမအာရုံ၌ သာသျှင်ဖြစ်၏။ မဟဂ္ဂုတ်စသည်တို့၌မဖြစ်။ ထိုကြောင့်ဟသိတုပ္ပါဒ်၏ပရိတ္တာရမ္မဏာ၏အဖြစ်ကိုဆိုအပ်၏။ဋီကာ။ ။ဝိညာဏာဉ္စာယတနနေဝသညာနာသညာယတနမဂ္ဂမဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ၊မဂ္ဂဖလမဂ္ဂါအပ္ပမာဏာ ရမ္မဏာ။အဋ္ဌဂါဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါပရိတ္တာရမ္မဏာ၊မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ၊နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာတိ။ ။ရဟန္တာတို့၏ အသက္ကြွခါန စသည်တို့ကိုရှိသေခြင်းကို မပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်သာသျှင်သိအပ်ကုန်၏၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ရှိသေခြင်းကို မပြုခြင်းသည် အားမထုတ် သည်၏ အဖြစ်သည် သာသျှင်တည်း။ ။ပဋ္ဌ ပဏ္ဏာ သာယ ဟူသည်။ ငါးခဲ့လေးပါးသောစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ဂဏ၊ ရုပ်၏ဂဏ်း အစွမ်းဖြင့် ငါးခဲ့ လေးပါးတည်း။ ။ကေဝလံ၊ ပရာမာသနှင့် မရောရှက် သက်သက်။ အနိဋ္ဌာန ဂတ ဝသေန၊ မဆုံးဖြတ် နိုင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိက္ခေပဝသေန၊အထူးထူးသောအာရုံ၌စိတ်၏ပစ်ချသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အထူးထူး သော အာရုံ၌ ပျံ့လွင့်သည်၏

Digitized by Google

ခွစ်းဖြင့်၊ အဂူပသမဝသေန၊ မဋ္ဌိမသက်သည်၏ အစွယ်းဖြင့်၊ ရဟ်မတည်ထည်သည်၏အစွယ်းဖြင့်၊ ။ဂေါတြဘူ၊ ဝေါဒါန် ကိုကို ဂေါတြဘူဟုယူ၍၊ ဂေါတြဘုကာလေဟုမိန့်၏။ ။

ယင်းတံဆိပ်ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနံအထွဋ်၊ တံဆိပ်ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနံ ခွါဒသဝိဓံတိ၊ ကုသိုလ်အားဖြင့်တဆဲ့နှစ်။ ကြိယာအားဖြင့်တဆဲ့ နှစ်အားဖြင့် စတု ဝိသတိ ဖြစ်၏။(သဗ္ဗထ္ထ ပါဒက စတုတ္ထံ၌၊ သဗ္ဗထ္ထသဒ္ဒါသည်သာမျထ္ထ)၊သဗ္ဗေသံဝိပဿနာဒီနံ ပါဒကံကာရကံ သဗ္ဗထ္ထပါဒကံ။ သဗ္ဗေသုဝါဝိပဿနာဒီသု ပါဒကံကာရကံ သဗ္ဗထ္ထပါဒကံ၊ ။အာကာသကသိဏ စတုတ္ထဟူသည်၊ ပရိစ္ဆေဒါကာသကသိဏ စတုတ္ထကိုဆို၏။ ဝန့်သဿ ဝိပါဒကံ ဟောတိယေဝဟူသည်။ ကုသိုလ်ဈာန်သည် သာဝဏ္ဍ်၏ပါဒက ဖြစ်၏၊ ကြိယာဈာန်သည်ဝဏ္ဍ်၏ပါဒကမဖြစ်၊ ။ဒသဝိဓမ္မိကသိဏဈာနံ။ဗြဟ္မဝိဟာရစတုတ္ထံ၊ အာနာပါနစတုတ္ထံ၊ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံနာမဟောတိ။ကသ္မာတိ၊ ပရိတ္တာဒိဝသေန နဝတ္တဗ္ဗဓမ္မာရမ္မဏတ္တာတိအာဟ၊ ကသ္မာဿမေနဝတ္တဗ္ဗဓမ္မာရမ္မဏာတိ။ ကသိဏပဏ္ဏတ္တိ အာရဒ္ဓ ပဝတ္တတ္တာ ပဏ္ဏတ္တိအာရဒ္ဓ ပဝတ္တတ္တာ နိမိတ္တံအာရဒ္ဓ ပဝတ္တတ္တာတိ အာဟ။ ။နိမိတ္တံ၊ ထွက်သက်ဝင်သက်အာရုံတည်းဟူသော ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ တံ၊ ထိဇ္ဈဒ်ဝိဓစတုတ္ထသည်။(ပရိတ္တာရမ္မဏံဟောတိ၊ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံဟောတိဒ်၌၊ ပကတိဝိကတိကတ္တားစပ်၊ ရူပကာယာရမ္မဏာတော၊ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိသရုပ်ပြ)။ ကသ္မာဇ္ဈာဒ်ဝိဓစကတ္တံရူပကာယာရမ္မဏာတောပရိတ္တာရမ္မဏာဒီနိ၊ဥပယောဂလဒ်ံ ရမ္မဏံဟောတိတိကတ္တာတိအာဟ၊ ဥပယောဂလဒ်ံ၊ ဈာန်တ်ဒ်ံရူပကာယကိယ္ဂဉ်စေသည်၏အစွယ်းဖြင့်ရအပ်သော၊ ။ အဘယ်အခါဒ်ံ ဇ္ဈာဒ်ဝိဓစတုတ္ထသည် ရူပကာယလျင်အာရုံရှိသနည်း၊ယခါကာယံ၊လ၊တခါ၊မိန့်။ ။ကာယံ၊ကို၊ပရိကာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏၊သမောဒဟတိ၊ပေါင်း၏၊သမ္မာရောပေတိ၊ကောင်းစွာတင်၏၊ ။မဟဂ္ဂတစိတ္တေသမောဒဟတိဟူသော စကား

Digitized by Google

ကို။ သောဇေဝံ သမာဟိ တော့စိတ္တော၊ ဤသို့စသော နည်းဖြင့်သိ
အပ်သောပါဒကဖြစ်သော ပါဒကဈာန်စိတ်ကို ဖရိတ်ဘိုဖြင့်ပ
၍ပါဒကဈာန်စိတ်၌ ရူပကာယကိုအဓိဋ္ဌာန်စိတ်ဖြင့်ပေါင်းသည်
ကိုပြု၍ ဆိုအပ်၏။ ။ဥပယောဂလက္ခဏ၊ ရူပကာယ၌ဈာန်စိတ်ကို
ယှဉ်စေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ရအပ်သော။ (အထွက်ကာဒနောက်
ကနည်း)။ ။သောတာပန္နသစိတ္တံ နဇာနာတိ၌ပါဠိပုဂ္ဂလိက
ဖြစ်သောမဂ်ဖိုလ်စိတ်ကိုယူ။ ဆိန္နဝဋုမကာနုသရဏာဝသေန
ဖြတ်အပ်ပြီးသော သံသရာဝဋ်၌သော ဘုရား၌ဂုဏ်တို့ကိုအောက်
မေ့သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ။မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏတော၀ိ
မဂ်ဖိုလ်ကိုဆင်ခြင်ခြင်းဟူသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုသတိဉာဏ်
ဖြင့်မဂ်ဖိုလ်တို့ကို သိအပ်ကုန်သည်၌သော်ဖြစ်ကုန်၏။နိဗ္ဗာန်ကို
ဆင်ခြင်ခြင်း သည်လည်း နိဗ္ဗာန်လျှင်အာရုံ၌ကုန်သော အပ္ပမာ
ဏာတရားတို့ကို သိအပ်ကုန်သည်၌သော်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်မဂ်
စသည်တို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်း တို့သည် ပုဗ္ဗေနိ ဝါသာ နုသတိ
ဉာဏ်၏ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ၏ အဖြစ်ကိုပြီးစေကုန်၏။ အပ္ပမာ
ဏာခန္ဓာပုဗ္ဗေနိဝါသာနုသတိဉာဏသာ အာရမ္မဏပစ္စယေန
ပစ္စယော၊ဟူ၍သာလျှင် ဟောတော်မူအပ်၏။ နိဗ္ဗာန်ကိုမဟော
အပ်။ ထိုကြောင့်ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုသတိဉာဏ်ဖြင့်သာလျှင် မဂ်
ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စကို ဟောအပ်လျှင်းမူလည်းနိဗ္ဗာန်ကို
ဆင်ခြင်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။ အဋ္ဌက
ထာ၌ကား။ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသာနုသတိဉာဏ်၏လည်း နိဗ္ဗာန်ကို
အာရုံပြုသည်၏ အဖြစ်ကို ခွင့်ပြုအပ်၏ဟု ထင်၏။ ။ဤကားမူ
ကာ။ ။ကာမာဝစရေနိဗ္ဗတ္တိဿတိဟူသည်ဖြစ်သောခန္ဓာ
ကိုသိသည်ကိုဆို၏။ ။

အဋ္ဌဉာဏ သမ္မယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ မဂ္ဂါရမ္မဏာ၊ နမဂ္ဂတော
ကာမဂ္ဂါဓိပတိနော နဝတ္တဗ္ဗာတိ။ ။နမဂ္ဂတောထုကာ၊ မဂ်ဟု
ဆိုအပ်သောအကြောင်းမရှိကုန်။ မဂ္ဂါဓိပတိနော၊မဂ်ဟုဆိုအပ်
သော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းရှိကုန်၏။ အညမညာရမ္မဏကာ

Digitized by

သ၊ မဂ်မှ ထပါးသော ထရားတို့ကို အာရုံ ပြုသော အခါ၌၊ ဣာရော အရိယမဂ္ဂါမဂ္ဂဟေတုကာဝ၊ သိယာမဂ္ဂါမိပတိနော ဒိယာနဝဇ္ဇာဇ္ဇာတိ။ ။မဂ္ဂဟေတုကာဝ၊ မဂ်ဟုဆိုအပ်သော ခက္ကြောင်းရှိကုန်သည်သာ လျှင်တည်း။ ဝါ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော ဒိတ်ရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ သိယာ၊ ရံခါ။မဂ္ဂါမိပတိနော၊ မဂ်ဟုဆိုအပ်သောသဟဇာတာမိပတိပစ္စည်းရှိကုန်၏။ပနဒေါ ဒေမိ။ကသ္မာ၊ ဇောနို၊ ထိုစေတောပရိယဉ္ဉာဏ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာ ဏာ၊ အနာဂတံ သဉာဏစတုက္ကတို့သည်။ ဟိနတာယ၊ ယုတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓဇ္ဇတာယ၊ မိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အန္ဓော ပဓိဇနာ၊အတွင်း၌အချင်းအရင်းဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓဝါမ နဒေဒူကာဒယော၊ကုန်းကွအစေအပါးစသည်တို့သည်။ ။

နိယောဂါအနာဂတာရမ္မဏာနုဏ္ဍိ၌။ နိယောဂါကိုနိယမေန ဟုဘွင့်သည်။ ။နပဝတ္တာဘိ၊ကား။ နော၊မဟုတ်။ပနတထာဝိ၊ ယင်းသို့ အနာဂတံ သဉာဏ်၊ စေတောပရိယဉ္ဉာဏ်တို့၏ အနာ ဂတ်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ဇတံ၊ဤအနာဂတ်ကိုအာရုံ ပြု၍ဖြစ်သောစိတ်သည်၊ဇော်စိတ်တွဲနာမ၊သည်။ နဏ္ဍိ၊မရှိ။အဋ္ဌသ ဟေတုကာ အတိတာရမ္မဏာပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ။ အတိတာနာဂ တပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာတိ။ ။ကမ္မံဝါကမ္မနိမိတ္တံဝါအာရဗ္ဘပဝတ္တိ ယံအတိတာရမ္မဏာ၌။ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ ဟူသောစကားကိုမနော ဒ္ဝါရဝုတ်၌ အတိတ်ကမ္မနိမိတ်သည် မနောဒ္ဝါရ၌ ထင်သည်ကို ရည်၍ဆိုအပ်၏။ ပစ္စုဒ္ဝါရ၌ ကမ္မနိမိတ်သည် ပစ္စုပ္ပန်လည်း ရ ကောင်း၏။တဒါရုံနောင်စုတိကျသည်ရှိသော် ငါးချက်စိတ္တက္ခ ဏအသက်ကြွင်းရှိသော အာရုံ၌ ပဋိသန္ဓေနောင် ဘဝင်လေး ချက်။ဇောနောင်စုတိကျသည်ရှိသော်ခြောက်ချက်သောဘဝင် တို့သည် ပစ္စုပ္ပန် ဂတိနိမိတ်ကို အာရုံပြုကုန်၏။ ဤကိုရည်၍။ ထတောပရံ ဘဝင်္ဂကာလေစဟု မိန့်၏။ ။တထာသန္ဒါကား ဒုပ္ပန္နာရမ္မဏာကိုငင်၏။ ။မဟာဓာတုနိဓာနံ၊ကြီးစွာသော ဘုရားတော်ကို ဌာပနာခြင်းကို။ အဋ္ဌာရသဝဿာဓိကာနိ၊ တ

Digitized by Google

ခဲ့ရှစ်နှစ်အလွန်ရှိကုန်သော၊ နွေဝဿသတာနို့၊ အနှစ်နှစ်ရာ
ပတ်လုံး၊ ။ဤမေဂန္ဓာဟုဆိုသော်လည်းပစ္စုပ္ပန်ဂန္ဓတို့ကိုယူ
မိဋ္ဌာန်သည်မဟုတ်၊ အနာဂတ်ဂန္ဓတို့ကိုယူ၍မိဋ္ဌာန်သည်
သဗ္ဗံ၊သည်၊ တထေဝ၊ ထိုမိဋ္ဌာန်တိုင်းသာဏ္ဍင်။ ဝတ္ထုနိယ
နာသနေ၊ ဝတ္ထုနိယမည်သောကျောင်း၌။ သက္ကဘတ္တံ၊စားဘု
ဟင်းလျာမရှိ ခြောက်သောဆွမ်းကို၊ ဒဗိရသံ၊ ခွဲခမ်းအရေ
သည်။ ။စိတ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကာယကိုညွတ်စေသော ဤဈာ
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအခါ၌ ထင်ရှားရှိသော ကာယကို အာရုံ
ထိုကြောင့်ပစ္စုပ္ပန်လျှင်အာရုံရှိသော အဓိဋ္ဌာန်စိတ်သည်ဖြစ်
ထိုအတူမိမိ၏ကာယကို ဒိဗ္ဗ၊ရေ၊သ၊အဏ္ဏ၊ထူလ၊နီလ၊စသည်
တို့၏အဖြစ်ကို ရောက်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့် တပါးသော ပု
ဟာရိယကိုပြုသောအခါ၌ယဉ်အပ်၏။ ။စေတောပရိယဉာ
စတုတ္ထံအတိတာရမ္မဏံအနာဂတာရမ္မဏာဒ္ဓတောတိ။ ပစ္စုပ္ပန်
ရမ္မဏံ ဟောတိတိ။ ထံ၊ ထိသူတပါးတို့၏ စိတ်ကို။ ဇေသ
ထိစေတော ပရိယဉာဏ စတုတ္ထ၏။ ။ဇေတ္ထ်ာရေ ဇေက
သန္တိတိဝါရာဝေဒိတဗ္ဗာ၌၊ ဤအတွင်း၌ ဖြစ်ကုန်သောရူပသ
တိအရူပသန္တတိဝါရတို့ကိုဇေနွေသန္တတိဝါရ မည်ကုန်၏
သိအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊အလွန်နည်းသော သဘာဂဥတု စသည်တို့
ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ဇေ နွေသန္တတိဝါရတို့ကို ဆိုအပ်ကု
၏။ ။ရေကာနံ၊ ခဝါသည်တို့၏။ဟတ္ထပိကာရေ ဆူပိုတော
အာကောဋနပိကာရေ၌လက်၏ဘောက်ပြန်ခြင်း၊ ကျောက်စ
ခေါင်းလောင်းထိုးခြင်း၊ စည်တီးခြင်းတည်း ဟူသော ဝိကာ
ကိုဂဉ်း။ အဒ္ဓါနတော၊ခရီးမှ။ ဥသုမဘာဝေါ၊ ရှိနှံသ့ည်၏အဖြစ်
သည်။ တဒုဘယမ်ပိ၊ ထိရူပသန္တတိအရူပသန္တတိ နှစ်ပါးစုံသည်
လည်း။ ။ယောစမနော၊ သည်ဂဉ်း။ သမ္မယုတ္တာ၊ ကုန်သော
ယောဓမ္မာ၊ တို့သည်ဂဉ်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇေတံဥဘယံ၊ သည်
ပစ္စုပ္ပန္နံ၊၏။ တသ္မိ၊ထိုပစ္စုပ္ပန်၌။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဆန္ဒရာဂ
ဗန္ဓံ၊သည်။ ဟောတိ၊၏။ ဝိညာဏသ၊၏။ ဆန္ဒရာဂပရိဗု

Digitized by Google

ကြောင့်၊ တံ၊ ပစ္ဆာပြုန်ဖြစ်သော တုရားကို။ အဘိနန္ဒန္တော၊ ၍။
ပြုန္နေသုဝမ္မေသု၊တို့၌။ သံဟိရတိ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိ အဘိနန္ဒနတို့
ဆွဲငင်၏။ ။ဥဘယမေတံ ပစ္စုပ္ပန်းကား။ အဋ္ဌိပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်
သ်၊ ထေဝဥဘယဖြစ်၏။ ။ကေစိ၊အဋ္ဌိသောအဘယဂိရိဝါ
ဟုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တံဝစနံအဋ္ဌကထာသုပဒိုက္ခိတ္တတိ။တတ္ထ၊
သန္တတိပစ္စုပ္ပန်အဋ္ဌိပစ္စုပ္ပန်နှစ်ပါးတို့တွင်။ ယံစိတ္တံအတ္ထိ၊ တံ
ဗ္ဘဝိသန္တတိပစ္စုပ္ပန်းနာမ၊ တာနိ၊ ထိအာဝဇ္ဇန်းစောတို့သည်။
ဘသံ၊တို့၏။(ထည့်)။ကောရမ္မဏတ္တော၊ တူသောအာရုံရှိသည်
အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိလျှင်းမူလည်း။ ဇူတရာနိ၊ ဇူဒ္ဓိစိတ်မှ
ပါးသော အာဝဇ္ဇန်း ကာမာဝစရ စောတို့သည်။ နဇာနန္တိ။
သစ္စံ။တံ၊ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည်။တံ၊ထိစေတောပရိယ
ဉာဏ်သည်။ဇူဒ်၊ ဤအနာဂတံသဉာဏ်သည်။ ။

အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ ရူပဇ္ဈနိဗ္ဗာနဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါတိဇူဒ်၊ ဟူသောစကား
ကို။(ဂုတ္တံဒ္ဓစပ်)။ဇူနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ကို။ (ဂုစ္ဆမာနမိဒ္ဓံလက္ခဏစပ်)။ ဝါ၊
သည်။ (ဟောတိဒ္ဓံပကတိကတ္တားစပ်)။တသ၊ထိုဇူနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ၏။
ပရိယာ ပန္နတ္တာဒ္ဓ တာသမ္ဘနံ)။ ၎ံ တထာ နဟောတိ။ ဇူတိ
သဗ္ဗာ၊ ကြောင့်။ (အဘာဝေနဒ္ဓံစပ်)။ အဘာ ဝေန၊ ကြောင့်။
ဂုတ္တံဒ္ဓံစပ်)။အသမ္ဘဝတောနဂုတ္တံ။ ။အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်နိဗ္ဗာန်၏
ကန်ဗဟိဒ္ဓ တည်း။ ။အာကိဉ္စညာ ယတနာ ရမ္မဏသ၊
အာကိဉ္စညာယတန၏အာရုံဖြစ်သောနတ္ထိဘောပညတ်၏၊အနန္တ
အာနိတ္ထာ၊ ခွင့်မပြုမူ၏။ အာကိဉ္စညာယတနံ။လ။ အာဒိ၊ကို။ဂုတ္တံ၊
၏။ကေဝလံ၊သက်သက်။ တဒေဝ၊ထိအာကိဉ္စညာယတနသည်
သာလျှင်။ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ အဏ္ဏတ္တစသည်ဖြင့် မဆိုအပ်သော
နတ္ထိဘောပညတ်လျှင်အာရုံရှိသည်။နဲ၊မဟုတ်။ တသ၊ ထိအာ
ကိဉ္စညာယတန၏။ အာဝဇ္ဇနံပိ၊ သည်လည်း။ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊
၏။တသာရမ္မဏသ၊ထိအာကိဉ္စညာယတန၏အာရုံဖြစ်သာ
ဒိဘော ပညတ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခဏ စိတ္တာနိပိ၊ တို့သည်လည်း။
သဝ အာရမ္မဏသ၊ ကိုသာလျှင်။ အကုသလစိတ္တာနိပိ၊

Digitized by Google

တို့သည်လည်း။ နဝတ္တဗ္ဗာ ရမ္မဏာနေဝ၊ ကုန်သည် သာဝ
တည်း။ ။ထိုသို့ အာဝဇ္ဇန်းပစ္စဝေက္ခဏာဇောစိတ်စသည်တ
သည် နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာဖြစ်လျက် အဘဲကြောင့်မဟောအပ်ဟ
ကုန်သနည်း။ တာနိပနစသည်ကဲ့သို့မိန့်။ ။တာနိ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်
ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇောစိတ်စသည် တို့ကို။ (နဝတ္တာနိဒ္ဓစပ်)။ ဤတိ
တသ္မာ၊ကြောင့်။ဟိဝိတ္ထာရေမိ။ဇေတံအာကိဉ္စညာယတနံ၊သည်
ဂင်း။ယဉ္စ၊ အကြောင်စိတ်သည်လည်း။ တသ၊ ထိုအာကိဉ္စညာယ
တန၏။ပဝတ္တိ၊၏။ဝါ၊ပဝတ္တံ၊သော၊ယဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဇေတန၊ထို
အာကိဉ္စညာယတနဉ္စ။တံသဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးရုံသော အာကိဉ္စည
ယတနစသည်ကို။(နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာနိ ဝုတ္တံဒ္ဓစပ်)။ ။အတိတ
ရမ္မဏာတ္တိကေ၊ဒ္ဓ။(အနုညာတတ္တာနဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာတ္တဝစနတော
ဒ္ဓစပ်)။ကာမာဝစရ၊လ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနန္တိ၊၍။(အနုညာတဒ္ဓစပ်)။
ဇေတသံစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊တို့၏။(နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာဘာဝတ္ထင်ဘာဝဒ္ဓ
စပ်၊)ဇ္ဈာဒါနိ၊ဒ္ဓ။ တံ၊ ထိုအာကိဉ္စညာယတနကို။ ဇကံပိ၊ တခုကို
လည်း။ဝုစ္စမာနံ၊သော်။ဇ္ဈာဝိ၊ဤအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိက်ဒ္ဓလည်း
တေသံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းပစ္စဝေက္ခဏာဇောစိတ်စသည်တို့၏။
ဇ္ဈာမေသံ ဆန္နံစိတ္တုပ္ပါဒါနံ အဇ္ဈတ္တာ ရမ္မဏာတာ ဝေဒိ တဗ္ဗာ၊
ကသ္မာတိ၊ အတ္တနောတိ အာဒိမာဟ။ ဇတ္ထ၊ ကသိဏ် ဝိပါက်
ကြိယာတို့ထွင်။ကြိယံ၊ သော၊အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ သည်
ဇ္ဈတရဿ၊ ကြိယာမ္ဟတပါးသောကသိဏ်ဝိပါက်အား။ အာရမ္မ
ဏံနဟောတိ။ အာကာသာနဉ္စာယတန ကြိယသမာဓိနော၊ အ
ကာသာနဉ္စာယတန ကြိယာနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊
အာဘောဝတော၊တည်း။ဝိပါကံပန၊သည်ကား။ ကသိဏ၊တရုံ
ခသောကသိဏ်ဝိပါက်ကြိယာအား။ အာရမ္မဏံနဟောတိ၊ဝိပါ
ကတော၊မှ။ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ထ၍။စိတ္တဿ၊စျာန်စိတ်၏။ အဘိနိဟာ
ရာသမ္ဘဝတော ၊ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၏မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း
ရှုပါ ဝစရတ္တိကစတုက္ကဇ္ဈာနာဒိနံ၊ ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊
၏လည်း။ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာတာဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကသ္မာတိ။နိယကဇ္ဈ

Digitized by Google

ထောတိ အာဒိမာဟ။ ။နိယကဇ္ဈတ္တတော၊ မိမိသန္တာန်မှ၊ ဝဇ္ဇေဝ။လ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနန္တိထ္ထေ၊ ဒ္ဒ်။ ။အတ္တနော ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒ် ၁၀ ခန္ဓာတို့ကို ခန္ဓာဟုယူ၍ ရုပ်ကို အာဒိ သဒ္ဒါဖြင့်ယူ။ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တဒ္ဒ် ယူအပ်သောငါဟူသောပညတ်ကိုအာဒိသဒ္ဒါဖြင့်ယူ။ သူတပါး၏ ခန္ဓာစသည်တို့ကို ယူခြင်း၌ လည်းငင်းနည်းယူလေ။ ။တေသံ၊ ထိဉာဏ ဝိပ္ပယုတ်တို့အား။ ဝိစိကိစ္ဆနုဖန္ဒန ဘာဝဝဝသေန၊ အာရုံကိုမဆုံးဖြတ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်၊ တုန်ထ္ဆပ်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်း ဖြင့်။ ဇောဒ၊ ထိဉပေက္ခာ သဟဂုတ် ဝိပါက် အဟိတ်မနော ဝိညာဏ ဓာတ် တို့သည်။ ကမ္မဒဒိသုပ ဝတ္တန္တိ၊ ။ကံသည်အဇ္ဈတ္တ၊ ကမ္မနိမိတ်သည် အဇ္ဈတ္တဇဟိဒ္ဒ်၊ ဂတိနိမိတ်သည်ဇဟိဒ္ဒ်ဟုမှတ်။ မိမိ၏ကိုယ်ဒ္ဒ်သာလျှင် ပိုးဖြစ်၍ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အားဂတိနိမိတ်သည်လည်း အဇ္ဈတ္တသည်ဖြစ်ရာ၏။ ။မယောရန့်ကို လှူသော မင်္ဂလိကာ၏ မင်း၏ မိဘရားအရောကိုရခြင်းကို၊ ဆင်ကျောက်ကုန်းဒ္ဒ်စီးသောသန္တာတိအမတ်ကြီး၏ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ကို၊ ပန်းဆုပ်ဖြင့်ပူဇော်သောသုမန ပန်းသည်၏ ပစ္စေက ဗောဓိကို မျက်မှောက်ပြုအံ့သည်ကိုမြင်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြုံးခြင်း သို့ရောက်သည်ကို ပြု၏။ ။သဇ္ဈတ္ထပါဒကစတုတ္ထဇ္ဈာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဈာနာဒိနိ၊ တို့သည်။ ဇွမသို့ တိကော၊ ဤအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိက်ဒ္ဒ်။ ဩဂါသံ၊ အခွင့်ကို၊ လဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ပရိတ္တာရမ္မဏာတိက်၊ အတီတာရမ္မဏာတိက်တို့ဒ္ဒ်အလေ့ဒ္ဒါကာသဖြစ်ကုန်၍ နဝတ္တဗ္ဗဟုဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိက်ဒ္ဒ် နဝတ္တဗ္ဗတို့သည်မဖြစ်ကုန်။ အဇ္ဈတ္တစသည်တို့တွင်တပါးပါးသောအာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ရကုန်၏။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ထိုငါးပါးတို့သည်၊ သဇ္ဈတ္ထပါဒကာ၊ အာကာသကသိဏာစတုတ္ထ၊ အာလောကကသိဏာ စတုတ္ထတို့၏ကသိဏ်းပညတ်လျှင်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြဟ္မဒိဟာရစတုတ္ထ၏ သတ္တဝါပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။အာနာပါန စတုတ္ထ၏ ထွက်သက် ဝင်သက် တည်းဟူ

Digitized by Google

သောပဒိဘာဂနိမိတ်လျှင်အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏဖြစ်ကုန်၏။ ။သကာယဓိတ္ထာနံ၊ မိမိ၏ကိုယ်စိတ်တို့ကို၊ အတ္ထာနော စိတ္တဇာနနေ၊ ဒွိ။ တေန၊ ထိုစေတောပရိယ ဉာဏ စတုက္ထဖြင့်။ပယောဇနံနတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏစတုက္ထသည်။နအဏ္ဏတ္တာရမ္မဏံ။ (ထည့်)။အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ သော။ ရူပံ၊ကိုဂုဏ်း။ တိသောပဏ္ဏတ္တိယောစ၊ တို့ကိုဂုဏ်း၊ (အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓသဝိဒွိ။ တိသန္နံဝါပညတ္တိနံကိုဝါသဒ္ဒါဖြင့်ယူ)၊ ဟောတုံ၊ဟိတ်ကို။ တေယေဝ၊ ထိုဟိတ်တို့ကိုသာလျှင်။ ယတ္ထ။လ။ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တိဇ္ဇေ၊ဒွိ။ ။ထိုကိုခဲ့ပြီ၍။ တတ္ထစသည်ကို ပိန္နံ။ ။အကြွင်းသိသာပြီ။ ။

အဋ္ဌသာလိနိယာဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယ
အဋ္ဌကထာကဏ္ဍဝဏ္ဏနာနိဋ္ဌိတာ။

အဋ္ဌကထာကဏ္ဍဂဏ္ဌိပဒ္ဓပြီး၏။

ဇော၁ဝတာစ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသောစကားအစဉ်ဖြင့် လည်း။ (သန္ဓိဋ္ဌာနံဥပဂတာနိဋ္ဌာပေန္တော နဒ္ဓစပ်)။ လောက နာထော၊ လူသုံးပါးတို့၏ကိုးကွယ်လည်းထျောင်း ပုန်းအောင်းမှီရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ (နာထသဒ္ဒါသင်္ကေတတ္ထ)။ဝါ၊သံသရောဝဋ်ဒုက္ခမှထွက်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါသတ္တ လောက၏အကျင့်ကိုတိုက်တွန်းဆော်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ (နာထဓာတ်သည်ယာစနတ္ထ)။ဝါ၊သတ္တလောက၏ကိလေသာကိုပူပန်စေတတ်သောမြတ်စွာဘုရားသည်။ (ဥပတာပနတ္ထ)။ ဝါ၊သတ္တလောကကိုသီလသမာဓိစသောဂုဏ်တို့ဖြင့်ပြိုင်ဘက် မဲ့ကင်း မင်းမင်းထွတ်တင် ဘုရင် ဖြစ်တော်

Digitized by Google

ဒေသာမြတ်စွာဘုရားသည်။ (ဇူသုရိယတ္ထ)။ ဝါ၊ သတ္တလောက၏ ဟိတသုခကို တောင့်တတေဝ်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။(အာသိသတ္ထ)။မနောရမ်၊ ပညာရှိတို့၏နှလုံးကိုမွေ့ထျော်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍကိုဌင်း။ ရူပဉ္စ၊ ရူပကဏ္ဍကိုဌင်း၊ နိက္ခေပံ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍကိုဌင်း။ အတ္ထုဒ္ဓါရံ၊ အတ္ထကထာကဏ္ဍကိုဌင်း။ ဘာဒေနွဲ့၊ ဝေဘန်ထျက်။ ယံဓမ္မသင်္ကီ၊ကို။ ဒေသေသိ၊ပြီ။ အာဘိဓမ္မသ၊၏။ ဓမ္မေ၊ကုသိုလ်စသောတရားတို့ကို၊သင်ယှ၊ ပေါင်းရုံး၍။ အနုဝေသေတော၊ အကြွင်းမရှိသော အားဖြင့်။ ဌိတာယ၊သော၊ တသာ၊ ထိုဓမ္မသင်္ကီ၏ယာအတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ အကြောင် အနက်အဘွင့်ကို။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာကို။ မယာ၊ သည်။အာရဒ္ဓါ၊အားထုတ်အပ်ပြီ။ အနာကုလာနံ၊အဘာယဂိရိဝါသီ၊ ဇေတဝနဝါသီ ဂိဏီးသားတို့၏ အယူတို့နှင့်နွှောက် ရှက်ရောဖြွမ်းခြင်းကင်းကုန်သော။ ဝါ၊ ဓမ္မသင်္ကီ၏အနက်အဘွင့်ဌိ သဒ္ဒနယ အတ္ထနယတို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေး ရောရှက် ခြင်းမှကင်းကုန်သော။အတ္ထာနံ၊တို့၏။သမ္မာဝါ၊ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ နာမေန၊အမည်အားဖြင့်။အဋ္ဌသာလိနီဇာတိ၊ အဋ္ဌသာလိနီမည်၏ဟူ၍။ဝါ၊ သော။ သာဇေသာအတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ ထိုအဋ္ဌကထာသည်။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ ဥပါဂတာ၊ ရောက်ပြီ။ ဘာဇာ ဝါရတော၊ ဘာဇာဝါရအားဖြင့်။ ကေနစ စတ္ထာလီသာယ၊ လေးဆဲ့ ကိုး ဘာဇာဝါရရှိသော၊ ပါဠိယာ၊ဖြင့်၊ ဓမ္မသင်္ဂ၊ ပရိယတ္တိဓမ္မ၏၊ စိရံ ဌိတတ္တံ၊ သာသနာငါးထောင်မြင့်ရှည်စွာတည်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ တံအတ္ထသံဝဏ္ဏနံ၊ကို၊နိဋ္ဌာပေန္တေန၊ပြီးစေသော။မယာ၊သည်။ယံကုသလံ၊ ကို၊ ပတ္တံလဒ္ဓံ၊ပြီ။ တသာကုသလသာ၊ ၏။ အာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ဝါ၊ဖြင့်၊သဗ္ဗေ၊ကုန်သော။ ပါဏိနော၊တို့သည်။ သဒ္ဓမ္မရာဇသာ၊တရားမင်းဖြစ်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ သုခါဝဟံ၊ ချမ်းသာသုံးပါးကိုဆောင်တတ်သော။ဓမ္မံ၊ကို၊ဥ တွာ၊၏။ဝိဂဠွိယ၊ စင်ကြယ်သော၊ သုခါယ၊ လွယ်သော၊ ပဋိပတ္တိယာ၊ ။အသောကံ၊စိုးရိမ်ခြင်းမရှိသော။အနု ပါယာသံ၊ပင်ပန်းခြင်း

Digitized by Google

မရှိသော။ သုခံ၊သော။ ဥတ္တမံ၊သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ပါပုဏာ၊ကွဲ့၊ ရောက်စေကုန်သတည်း။ သဒ္ဓမ္မော၊ သူတော်ကောင်း တရား တည်းဟူသောဝိဒုကတ်သုံးပုံသည်။ စိရံ၊မြင့်ရှည်စွာသောသနာ ငါးထောင်ပတ်လုံး။တိဋ္ဌတု၊တည်စေသတည်း။ သဗ္ဗေပိ၊အလုံး စုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။သဇ္ဇာ၊တို့သည်။ ဓမ္မေ၊သူတော်ကောင်း တရား၌။ သဂါရဝါ၊ ရှိသေခြင်းရှိကုန်သည်။ ဟောကွဲ့၊ဖြစ်စေ ကုန်သတည်း။ဒေဝေါ၊ မိုးသည်းသည်။သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ကာလေ နံ၊ ရွာသင့်သောအခါ၌။ ပဝဿတု၊ ရွာစေသတည်း။ ပေါရာ ဏာ၊ရှေးရှုဖြစ်ကုန်သော။သုရာဇာနော၊မင်းကောင်းတို့သည်။ပ ဇံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ရက္ခိ သုယထာ၊စောင့်ရှောက်ကုန်သ ကဲ့သို့၊ဘထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။နော၊ငါတို့၏။ရာဇာ၊ပြည်ထဲ သခင်ဘုရင်မင်းမြတ်သည်။အတ္တာနော၊၏။ပဇံဝပဇံဇ္ဇာဝ၊သားကို ကဲ့သို့။ပဇံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ဓမ္မေန၊တရားသဖြင့်။ ရက္ခတု၊ တည်း။ ။ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဒုဒ္ဓိဝိရိယပဒိမဏ္ဍိတေန၊မြတ်သော စင်ကြယ်သော သဒ္ဓါပညာဝိရိယ တို့ဖြင့် တန်းဆာ ဆင်အပ် သော၊သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏသမုဒယသမုဒိတေန၊ သီလ အကျင့်ဖြောင့်မတ် နူးညံ့ခြင်းစသော ဂုဏ်အပေါင်းတို့၏တည် ရာဖြစ်ထသော။ သကသမယသမယဉ္စ ရဂဟနဏ္ဍောဂါဟဏ သမတ္ထေန၊ မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သောမဟာဝိဟာရဝါသီအရှင်မြတ် တို့၏အယူဟုဆိုအပ်သောသကသမယ တည်းဟူသော တော အုပ်၊မဟာဝိဟာရဝါသီအရှင်မြတ်တို့၏ အယူမှတပါး သောအ ဘယဂိရိဝါသီ၊ဇေတဝနဝါသီဂိုဏ်းသား တို့၏အယူတည်းဟူ သော တောအုပ်သို့ သက်ဝင်ခြင်းဌာနမှ မိုင်သော။ ပညာဝေ ယျာဂ္ဂိယသမန္နာဂတေန၊ ပညာ၏ ထက်မြက် လျင်မြန်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော။သာဒ္ဓကထေ၊အဋ္ဌကထာနှင့် တကွသော။ တိပိဋ္ဌ ကပရိယတ္တိပ္ပဘေဒေ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံတည်းဟူသော ပရိယတ် အထူးအပြားဖြစ်သော။သတ္တုသာသနေ၊၌။ အပ္ပဋိဟတဉာဏ ဘာဝေန၊ အပိတ်အပင်အဆီးအတားမရှိသော ဉာဏ်စွမ်း

Digitized by Google

သော၊ မဟာဝေယျာကရဏော၊ မြတ်သော သဒ္ဒါတတ်ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ မြတ်သောဗျာကရဏ်းကျမ်းကိုတတ်ထသော၊ ကရဏာသမ္ပတ္တိ ဓနိတသုခဝိနိဂ္ဂထ မရဏောဓိတဝစန နေလဝဏ္ဏ ပသုတ္တေန၊ ကရိဏ်း၏ပြည့်စုံခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော သာယာစွာထွက်သောချို့ဖြိန်ပြစင်သောစကား အပြစ်ကင်းသော အက္ခရာနှင့်ယှဉ်ထသော၊ ယုတ္တရတ္တဝါဒိနာ၊ သင့်တင့်ထျောက်ပတ်စွာကိုလေသာမှလွတ်ကြောင်းဖြစ်သောစကားကိုဆိုလေ့ရှိထသော၊ ဝါဒိဝရေန၊ တပါးသောအယူဝါဒရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်မြတ်ထသော၊ မဟာကဝိနာ၊ မြတ်သောပညာရှိဖြစ်ထသော။ ဟတ်ဒုပဒိုသန်ဘိ ခါဟရိဝါရေ၊ အထူးထူးအပြားပြားသော ပဒိုသန်ဘိ ခါအခြံအရံရှိထသော။ ဆဋ္ဌဘိညာဒိဘေဒကုဏပဒိုမဏ္ဍိတေ၊ ခြောက်ပါးသောအဘိညာဉ်စသည်အပြားရှိသောဂုဏ်တို့ဖြင့်တန်းဆာဆင်အပ်သော၊ ဥတ္တရိမနုသမဓမ္မေ၌။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဂုဏ်ဖြိန်၊ ကောင်းစွာတည်သော ပညာရှိကုန်သော၊ ထေရဝံသပဒီပါနံ၊ အရှင်မဟာကဿပအစရှိသောမထေရ်တို့၏အနွယ်၌ဆိမ်းသဘွယ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မိုရိရာကိုင်းကျွန်းသဘွယ်ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာဝိဟာရဝါသိနံ၊ မဟာဝိဟာရ၌နေလေ့ရှိကုန်သော၊ ထေရာနံ၊ တိပိဋကစူဠနာဂအစရှိကုန်သော မထေရ်တို့၏၊ ဝံသာလင်္ကာရဘူတေန၊ အနွယ်၌ ထန်းဆာသဘွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ၊ ပြန့်ပြောသော စင်ကြယ်သော ပညာရှိထသော၊ ဂရုဟိ၊ တို့သည်။ ဗုဒ္ဓဓေယျာသောတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟိတနာမဓေယျေန၊ မှည့်အပ်သောအမည်၏တည်ရာ ဖြစ်ထသော၊ လေရေန၊ မထေရ်သည်၊ ကတာ၊ ပြုအပ်သော၊ အဋ္ဌသာလိနီနာမ၊ သော။ အယံဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာ၊ ဤဓမ္မသင်္ဂဏီမည်သောအဋ္ဌကထာသည်၊ (တိဋ္ဌတု၌စပ်)။ ။သဒ္ဓါစိတ္တသဒ္ဓါ၊ ညစ်ကြေးမထင်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သောစိတ်ရှိထသော၊ တာဒိနော၊ လာဘာလာဘစသည်တတန် လောကဓံကြောင့် ဘေဘက်ပြန်မရှိတာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံထသော။ လောကဇေဋ္ဌသ၊ လောက

Digitized by Google

ဒွဂြိုးသောသူတို့ထက် အထူးသဖြင့် ကြိုးထသော။ မဟောသဓနော၊ မြတ်သော သိလက္ခန္ဓ စသည် ကျေးဇူးဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီးလေ့ကျက်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဇင္ဂေါတိနာမမှိ၊ ဘုရားဟူသောအမည်သည်ထည်း။ လောကမှိ၊ လောကဒွ်း၊ ယာဝ၊ အကြင်သာသနာဝါးထောင် တည်သရွေ့ကာလပတ်လုံး။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တာဝ၊ ထိုသာသနာဝါးထောင်တည်သရွေ့ ကာလပတ်လုံး။ လောကဟိဒ္ဓရတောသိနံ၊ လောကမှတွက် မြောက်ခြင်းကို ရှာမှီးလေ့ရှိကုန်သော။ ကုလ ပုတ္တာနံ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့၏။ ဝါ၊ အား။ ပညာဝိဇ္ဇိယာ၊ ပညာ၏စည်ပင်ပြန့်ပွါးခြင်းဌာ။ နယံ၊ နည်းကို။ ဒသေန္တိ၊ ပြထျက်။ လောကသ္မိံ၊ ဒွ်။ တိဋ္ဌတု၊ တည်စေသော။

ဝိမလာစာရာဘိဓဓ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု တံဆိပ်နာမံ တော်ရှိသော မင်းခင်းဆရာတော်သည် ပါဠိအဋ္ဌကထာဋိကာတို့နှင့်အညီရေးသားပြုစုရင်အပ်သော အဋ္ဌသာလိနီအမည်ရှိသောဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၏ဂဏ္ဌိပဗ္ဗကား၌တွင်ရွေ့ပြီးပြည့်စုံပြီ။ ။

အဋ္ဌသာလိနီမည်သော်ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ
ဂဏ္ဌိပဗ္ဗ၌တွင်ပြီး၏။

Digitized by Google

မဟာဂါမေ မနောရမ္မေ၊ မံရွာတ္တေကူးတိနာဝိကော။ တုတ်ခိုင်တိမဟာနာဝိနာ၊ကာရိထေသုပသာဒိတေ။ ။ဝိစိတြိမဟာဝိဟာရေ၊ ဝသန္တေန ကာဒါဗိစ။ ဒသပဿာရဂါမေသု၊ တဂ္ဂါမဘောဇကေနစ။ ။ထသမာတုသသူရေဟိ၊ကာရိတေသောဘလက်ထေ။ ဝိဟာရေမဟာထေရေန၊ အဇ္ဈဝမဒ္ဒဝါဒိနာ။ ။သိလာဒိဂုဏုပေတေန၊ ဓိရေနရဝိတောသုဘောဒ၊အဋ္ဌသာဆိနိယာဂတ္တိ၊အတ္ထာယသာသနသစ။ ။စတုပညာသဒ္ဓိသတေ၊သဟာသေသက္ကရောဇိတေ။ စက္ကေစလဘရေပတ္တေ၊အနာဒယာသေနနိဋ္ဌထော။ ။ဇ္ဇမိနာပုညကမ္မေန၊ဒုက္ခံနတ္ထုတ္တာဝါဘဝေ၊သုခိတောဝဘဝါမဟံ၊ သမိဇ္ဈေယျယဒိ ဩတ်။ ။သဗ္ဗေသတ္တာအရောဂါစ၊သဒါဟ္ဘောန္တုသုခါဝဟာ၊သာသနံမာနိဝတ္တသု၊ ဒေဝါရက္ခန္တုသဗ္ဗဒါ။ ။

မနောရမ္မေ၊ ကျောင်းဘုရားစေတီမြန်မာကုလားတရုပ်ရှမ်းစသော လူမျိုးများတို့၏ရောင်းဝယ်ဘေဝံကားကုန်သွားလာရာဖြစ်၍ နှစ်သက်မွေ့လျော်ပျော်ရာဖြစ်ထသော။ မံရွာတ္တေကူးတိနာမိကော၊ မံရွာတ္တေကူးဟု မှည့်ခေါ်သမုတ်ထုတ်အပ်သော။ မဟာဂါမေ၊ကြီးမြတ်သောရွာ၌။တုတ်ခိုင်တိမဟာနာဝိနာ၊သဒ္ဓါသိလစသည်မြဲခိုင် မယိမ်းယိုင်ဘဲ သင်းကြိုင်ဂုဏ ပဝတ္တဟိတ်ကြောင်းတစိတ် ကြောင့် တုတ်ခိုင် အမည်ရှိသော တ္ထေသူကြီးသည်။ ကာရိတေ၊လက္ခကံကျွေးပေး၍ဆောက်လုပ်အပ်သော။ သုပသာဒိတေ၊ မြင်သူတို့၏အံ့ထိုမဆုံးစိတ်နှလုံးကို ကောင်းစွာကြည်လင်စေတတ်သော။ ဝိစိတြိမဟာဝိဟာရေ၊ ဆန်းကြယ်သောကျောင်းကြီး၌။ ဝသန္တေန၊ ပရိယတ်ပဋိပတ်ဖြင့် သိထင်းသုံးနေသော၊(မဟာထေရေန၌စပ်)။ ကာဒါဗိစ၊ ရံခါ အတ္ထည့်လည်း။ဒသပဿာရဂါမေသု၊ကိုင်းဆယ်ရွာတို့၌။ တဂ္ဂါမဘောဇ

Digitized by Google

ကေနစ၊ ထိုကိုင်းဆယ်ရွာစားဗိဆိုခေါ်ခဲ့သောစံထွန်းအမည်ရှိသော သူကြီးမင်း သည်ဂင်း၊(ကာရိတေဠစပ်)၊ တဿ၊ ထိုစံထွန်းအမည်ရှိသော ရွာစားဗိဆိုမင်း၏၊ မာတုဘသူရေဟိစ၊ အဓိဖြစ်သော ဒါယိကာမကြီး၊ ဦးဂိုးယောက္ခမဖြစ်သူ ဤကြင်မည်သောဒါယကာထိုသည်ဂင်း၊ ကာရိတေ၊ ဆောက်လုပ်အပ်သော၊ သောဘလက်တေ၊ ထင်တယ်စွာ တန်းဆာ ဆင်အပ်သော၊ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း၌၊ အဇ္ဈဝမဒ္ဒဝါဒိနာ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏အဖြစ်၊ နူးညံ့သည်၏အဖြစ်တို့နှင့်ပြည့်စုံထသော၊ သိလာဒိဂုဏပေတေန၊ သိလစသောဂုဏ်အပေါင်းတို့နှင့်ပြည့်စုံထသော၊ ဒိရေန၊ ဖြဖြိုခိုင်ခဲ့တည်တံ့သောသမာဓိရှိထသော၊ဝါ၊ သဘောအားထေျ့စွာမှတ်နိုင်ဆောင်နိုင်သော ဗုဒ္ဓာရှိထသော၊ မဟာထေရေန၊ ဝိမလာစာရာဘိဓဓမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရုထံဆိပ်နာမံရှိသော မင်းခင်း ဆရာတော်ဟု သမုတ်အပ်သော မဟာထေရ်သည်၊(ရစိတောဠစပ်)၊သာသနသ၊ ပရိယတ္တိသာသနာတော်၏၊ အတ္ထာယစ၊ မဘောက်မပြုန်ဟုတ်မှန်တိုင်းမြင့်ရှည်စွာတည်ခြင်းအကျိုးဌာလည်း၊ အဋ္ဌသာလိနိယာ၊ အဋ္ဌသာလိနိအမည်ရှိသောအဋ္ဌကထာ၏၊ သုဘော၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာဋိကာတို့နှင့်အညီသဒ္ဒနယာအတ္ထနယတို့ဖြင့်ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်အပ်သည်ဖြစ်၍အလွန်တင့်တယ်ထျောက်ပတ်ကောင်းမြတ်သော၊ ယောဂဗျို့၊ အကြင်ခက်ရာခက်ဆစ်ခက်ဖတို့ကိုဆိုရာဆိုကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်ဂဗျို့အမည်ရှိသောကျမ်းကို၊ရစိတော၊ စိရင်အပ်ပြီ။ သောဂဗျို့၊ထိုဂဗျို့အမည်ရှိသောကျမ်းသည်၊(ဒိဋ္ဌထောဠစပ်)၊သက္ကရာဇေ၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်သည်၊စတုပညာသဗ္ဗိသတေ၊နှစ်ရာ့ငါးဆဲ့ဝေးခုအလွန်ရှိသော၊ သဟသေ၊ တထောင်သို့၊ဆူတေသမွတ္တော့၊ ရောက်လတ်သော်၊စက္ကေ၊ ဆုရားသာသနာတော်သည်၊ စလဘရေ၊ နှစ်ထောင့်ဝေးရာ့သုံးဆဲ့ခြောက်ခုသို့၊ပတ္တော့၊ ရောက်လတ်သော်၊ အနာယာသေန၊မငြိုမငြင်မပင်မပန်းသဖြင့်၊ဒိဋ္ဌထော၊ပြီးပြီ၊ ၊ဆူမိနာပုညကမ္မေန၊ဤကောင်း

Digitized by Google

မှုကြောင့်၊ဘဝါဘဝေ၊ ယေသေဘာဝကြီးသောဘဝ၌၊ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသည်၊နတ္ထု၊ မဖြစ်စေထိုက်အပ်၏၊ဟေါသည်၊ သုခိတောဝ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်သာလျှင်၊ ဘဝါမိ၊ဖြစ်ထိုက်၏၊ ယဒိစ္ဆိတံ၊အ ထိုက်အပ်တောင့်တအပ်သောဆုကို၊ သမိဒ္ဓေယျံ၊ ပြည့်စုံထိုက်၏၊ သဗ္ဗေ၊ခပ်သိမ်းကုန်သော၊သတ္တာ၊သတ္တဝါတို့သည်။ အရောဂါ စာ၊ အနှာမရှိကုန်သည်၎င်း။ သဒ္ဒါ၊အခါခပ်သိမ်း၊ သုခါဝဟာစ၊ ချမ်းသာသုံးပါးကို ရွှက်ဆောင် နိုင်ကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။သာသနံ၊သုံးလျှောထွတ်ထားဘုရားသာသ နာတော်သည်။ မာနိဝတ္တသု၊နောက်သို့မဆုတ်စေသတည်း။ သဗ္ဗဒါ၊အခါခပ်သိမ်း၊ဒေဝါ၊နတ်တို့သည်၊ သာသနံ၊ဘုရားသာ သနာတော်ကို၊ရက္ခန္တု၊စောင့်ရှောက်စေကုန်သတည်း။ ။

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

3 2044 019 481 308

Digitized by Google

Digitized by Google